

CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN EN BESLUITEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

N E D E R L A N D E N ,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomene verkortingen:

B.	BETREKENT:	<i>Bijvoegsel op het Staatsblad.</i>
C. V.	"	<i>Chronologische Verzameling.</i>
F.	"	<i>Verzameling van Wetten, door MR. C. J. FORTUIJN.</i>
G. P.	"	<i>Groot Plakkaatboek.</i>
G. P. VERV.	"	<i>Vervolg op het Groot-Plakkaatboek, door G. LUTTENBERG.</i>
H. v. 'T S.	• "	<i>Handleiding tot de kennis van het Staatsbestuur.</i>
L.	"	<i>Register der Wetten en Besluiten, door G. LUTTENBERG.</i>
S.	"	<i>Staatsblad.</i>
Sc.	"	<i>Staatscourant.</i>
TARIEF.	"	<i>Tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer.</i>
v. D. P.	"	<i>Verzameling van Wetten, door MR. J. VAN DE POLL.</i>
W. v. 'T R.	"	<i>Weekblad van het Regt.</i>
W. v. B. A.	"	<i>Weekblad voor de Burgerlijke Administratie.</i>
Prov. bl. v. N.-H.	"	<i>Provinciaal blad van Noord-Holland.</i>
Prov. bl. v. Z.-H.	"	<i>Provinciaal blad van Zuid-Holland.</i>
Prov. bl. v. O.	"	<i>Provinciaal blad van Overijssel.</i>
Prov. bl. v. Fr.	"	<i>Provinciaal blad van Friesland.</i>

Luttenberg's

CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN EN BESLUITEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

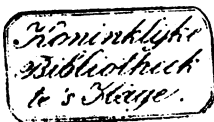
SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813,

Met aantekeningen, aanwijzende: 1°. de vroegere en latere verordeningen en alzoo de betrekkingen, die tusschen de onderscheidene deelen der Wetgeving bestaan; 2°. de memorien van toelichting, ten geleide van het ontwerp der Wetten, en de beraadslagingen der Staten-Generaal, en 3°. de arresten van het voormalig Hoog-Geregtshof, de Provinciale Geregthoven en den Hoogen Raad;

VOORTGEZET DOOR

L. N. SCHURMAN,

Secretaris der Gemeente Zwolle.

1868.

ZWOLLE,

W. E. J. TJEENK WILLINK.

VERZAMELING

DER

WETTEN EN BESLUITEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

2 Januarij 1868. BESLUIT, waarbij, met wijziging der Koninklijke besluiten van 21 April 1862 (Staatsblad N°. 42) en van 1 Junij 1866 (Staatsblad N°. 85), een ministeriëel departement voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Rooms-katholijke, wordt ingesteld. S. 1.

WIJ WILLEM III, BIJDEGRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEBURG, ENZ., ENZ., ENZ.
Op het rapport van den Raad van Ministers, dd. 1 Januarij 1868;

Gelet op art. 73 der Grondwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

a. met wijziging van Onze besluiten van den 21 April 1862 (Staatsblad N°. 42) en van den 1 Junij 1866 (Staatsblad N°. 85), wordt een ministeriëel departement voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Rooms-katholijke, ingesteld;

b. de afzonderlijke administratie der genoemde eerediensten wordt bij dat departement overgebracht;

c. over de uitgaven, toegestaan bij hoofdstuk VIIC der Staatsbegrooting voor 1867 en 1868, zal door en op verantwoording van den Minister van Hervormde en andere Eerediensten worden beschikt;

d. bij de definitieve vaststelling der Staatsbegrooting voor 1868 en bij die van de volgende dienstjaren worden de uitgaven van het departement van Hervormde en andere Eerediensten op

een afzonderlijk hoofdstuk der Staatsbegrooting gebragt;

e. dit besluit treedt in werking op den 15 Januarij 1868.

Onze Ministers van Financiën en van Hervormde en andere Eerediensten zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschriften zullen worden gezonden aan de departementen van algemeen bestuur en collegiën van Staat, aan de beide kamers der Staten-Generaal en aan den Raad van Ministers, tot narigt.

's Gravenhage, 2 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINCK.

(*Uitgeg. 2 Jan. 1868.*)

2 Januarij 1868. BESLUIT, waarbij, met wijziging der Koninklijke besluiten van 21 April 1862 (Staatsblad N°, 43) en van 1 Junij 1866 (Staatsblad N°. 86), een ministeriëel departement voor de Zaken der Rooms-katholijke Eeredienst wordt ingesteld. S. 2.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op het rapport van den Raad van Ministers, dd. 1 Januarij 1868;

Gelet op art. 73 der Grondwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

a. met wijziging van Onze besluiten van den 21 April 1862 (Staatsblad N°. 43) en van den 1 Junij 1866 (Staatsblad N°. 86) wordt een minis-

terieel departement voor de Zaken der Rooms-katholieke Eeredienst ingesteld;

b. de afzonderlijke administratie dier eeredienst wordt bij dat departement overgebracht;

c. over de uitgaven, toegestaan bij hoofdstuk IV B der Staatsbegrooting voor 1867 en 1868, zal door en op verantwoording van den Minister van Rooms-katholieke Eeredienst worden beschikt;

d. bij de definitieve vaststelling der Staatsbegrooting voor 1868 en bij die van volgende dienstjaren worden de uitgaven van het departement van Rooms-katholieke Eeredienst op een afzonderlijk hoofdstuk der Staatsbegrooting gebracht;

e. dit besluit treedt in werking op den 15 Januarij 1868.

Onze Ministers van Justitie en van Rooms-katholieke Eeredienst zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschriften zullen worden gezonden aan de departementen van algemeen bestuur en collegiën van Staat, aan de beide kamers der Staten-Generaal en aan den Raad van Ministers, tot narigt.

's Gravenhage, 2 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tevens tijdelijk belast met het beheer van het departement van Justitie,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 2 Jan. 1868.)

3 Januarij 1868. BESLUIT, houdende ontbinding van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, enz. S. 3.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op het rapport van den Raad van Ministers, dd. 2 Januarij 1868;

Gezien art. 70 der Grondwet;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ontbonden met de dagteekening van Ons tegenwoordig besluit.

2. De verkiezingen van leden voor eene nieuwe Tweede Kamer zullen plaats hebben op Woensdag 22 Januarij, en de herstemming in de kiesdistricten, waar die noodig mogt zijn, op Dingsdag 4 Februarij 1868.

3. De eerste zamenkomst der nieuw verkozen kamer wordt bepaald op Dingsdag 25 Februarij, tegen welken dag de Staten-Generaal zullen worden opgeroepen tot eene buitengewone zitting.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is

belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan de beide kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van State, aan de departementen van algemeen bestuur, aan de algemeene rekenkamer, en hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 3 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Min. v. Binnenl. Zaken, (get.) HEEMSKERK.
(Uitgeg. 3 Jan. 1868.)

4 Januarij 1868. BESLUITEN, bepalende de sterkte, zamenstelling en indeeling der schutterijen, zoo dienstdoende als rustende, in Gelderland, Drenthe en het Hertogdom Limburg. S. 4, 5 en 6.

6 Januarij 1868. BESLUIT, houdende aanwijzing van den spoorweg van Enschedé naar de Pruisische grenzen bij de Glanerbrug als heerbaan voor den invoer. S. 7.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 4 Januarij 1868, N°. 24, I. U. R. en Acc.;

Gelet op de artt. 38 en 64 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (Staatsblad N°. 38);

Herzien het Koninklijk besluit van 26 October 1854 (Staatsblad N°. 140);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De spoorweg van Enschedé naar de Pruisische grenzen bij de Glanerbrug wordt aangewezen als heerbaan voor den invoer, doch uitsluitend met wagens voor ijzeren spoorwegen ingerigt.

2. Dit besluit treedt in werking met zijne afkondiging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 6 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINGK.

(Uitgeg. 15 Jan. 1868.)

6 Januarij 1868. BESLUIT, houdende aanvulling en wijziging van het voorloopig tarief der kanaal- en havengelden op het kanaal van Voorne, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Februarij 1853 (Staatsblad N°. 12). S. 8.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Financiën en van Binnenlandsche Zaken, van 19 November 1867, N°. 87, reg. en dom., en 22 December 1867, N°. 1, 3^e afd.;

Den Raad van State gehoord (advies van den 24 December jl., N°. 7);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Financiën en van Binnenlandsche Zaken, van 4 Januarij 1868, N°. 67, reg. en dom., en 28 December 1867, N°. 203, 3^e afd.;

Hebben goedgevonden en verstaan;

1°. het voorloopig tarief der kanaal- en haven-gelden op het kanaal van Voorne, vastgesteld bij Ons besluit van den 28 Februarij 1853 (Staatsblad N°. 12), aan te vullen en te wijzigen als volgt:

Art. 1. Aan art. 4 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

•Bij betaling van kanaalgeld voor uitvarende schepen wordt tevens eene ongezegelde duplicaat-kwitantie afgegeven, die vóór de doorschutting te Hellevoetsluis aan den havenmeester aldaar, of bij ontstentenis van dezen, aan den sluiswachter moet worden afgegeven."

2. Het gedeelte van art. 7, luidende:

•Ieder binnenlandsch vaartuig, ander dan markt of veerschuit, langer dan vier en twintig uren in het kanaal van Voorne verblijvende, betaalt voor alken dag langer verblijf één gulden voor kanaalgeld."

wordt vervangen door het volgende:

•Voor eene binnenlandsche stoomboot, bestemd tot het slepen van schepen buiten het kanaal, wordt, wanneer zij langer dan vier en twintig uren in het kanaal blijft, voor elke ingegane vier en twintig uren langer verblijf één gulden betaald."

2°. te bepalen, dat dit besluit in werking treedt den vijftien dag na de afkondiging.

Onze Ministers voornoemd zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, 6 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Min. v. Fin., (get.) R. J. SCHIMMELPENNINCK.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 15 Jan. 1868.)

12 Januarij 1868. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de tusschen Nederland en België op den 9 November 1867 te 's Gravenhage gesloten overeenkomst tot regeling der aansluiting van spoorwegen op grondgebied der beide Rijken. S. 9.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de overeenkomst tusschen Nederland en België, den 9 November 1867 door de wederzijdsche gevolmagtigden te 's Gravenhage gesloten, tot regeling der aansluiting van spoorwegen op grondgebied der beide Rijken, van welke overeenkomst de inhoud en vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning der Belgen, wenschende aan den handel en het verkeer tusschen Hunne Staten de voordeelen te verschaffen, die kunnen voortvloeijen uit nieuwe regtstreksche spoorwegverbindingen, hebben gevolmagtigden benoemd om tot dat einde eene overeenkomst te sluiten, te weten;

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den heer JULIUS PHILIPPUS JACOBUS ADRIAAN graaf van ZUYLEN VAN NIJEVELT, ridder-grootkruis der orde van den Nederlandschen leeuw en van de eikenkroon van Luxemburg, groot-officier van de Leopoldsorde van België, enz., enz., Hoogstdezelfs kamerheer en Minister van Buitenlandsche Zaken;

den heer Mr. JAN HEEMSKERK, kommandeur der orde van den Nederlandschen leeuw, Hoogstdezelfs Minister van Binnenlandsche Zaken; en den heer jhr. WILLEM JAN GERARD KLERCK, adviseur;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen, den heer ALCINDOR BARON BEAULIEU, kommandeur van de Leopoldsorde van België, grootkruis van de orde van Adolf van Nassau, enz., enz., Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij het Nederlandsche Hof; en

den heer EUGENIUS PASCAL THEOPHILUS o SULLIVAN DE TERDECK, directeur bij het ministerie van Openbare Werken, ridder der Leopoldsorde van België, officier der orde van de eikenkroon van Luxemburg;

die, na hunne volmagten uitgewisseld en in goeden en behoorlijken vorm bevonden te hebben, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. De beide Regeringen verklaren dat zij, elk op haar grondgebied, concessie hebben verleend voor de volgende spoorwegen:

1°. van Neuzen langs Sluiskil, Axel en Hulst naar St. Nicolaas;

2°. van Sluiskil langs Sas van Gent en Zelzaete naar Gent;

3°. van Eindhoven langs Valkenswaard, Achel en het kamp van Beverloo naar Hasselt;

4°. van Tilburg langs Baarle-Nassau naar Turnhout.

De concessie voor die spoorwegen is verleend, ten einde de stad en de haven van Neuzen te verbinden met de Belgische spoorwegen tot in de stations van Gent en van St. Nicolaas, en om de Belgische spoorwegen te verbinden met de Nederlandsche Staatsspoorwegen tot in de stations te Eindhoven en te Tilburg.

Te St. Nicolaas, te Gent, te Hasselt, te Turnhout, te Eindhoven en te Tilburg zullen deze spoorwegen aansluiten aan de bestaande spoorwegen op zoodanige wijze, dat de locomotieven, rijtuigen en wagens der beide landen zonder belemmering op de verschillende lijnen kunnen doorrijden.

Te Neuzen zal de spoorweg verbonden worden met de buitenhaven, op zoodanige wijze, dat de koopmansgoederen dadelijk kunnen worden gelost uit de schepen op de wagens en omgekeerd, en te Sluiskil zal de spoorweg in de rigting van Gent verbonden worden met dien van Neuzen naar St. Nicolaas.

De Hooge contracterende Partijen verklaren de verbinding aan de grens goed te keuren, zoo als die is uitgevoerd van de spoorwegen van Eindhoven naar Hasselt, van Tilburg naar Turnhout en van Sluiskil naar Gent. Zij zullen in gemeen overleg het punt van aansluiting en de verbinding aan de grens bepalen van den spoorweg van Neuzen naar St. Nicolaas.

2. De beide Regeringen zullen, elk voor de gedeelten op haar grondgebied gelegen, te rade gaan om maatregelen te nemen, ten einde te verkrijgen, dat het gedeelte van den spoorweg van Sluiskil naar Gent, begrepen tusschen Sluiskil en Zelzaete, en de spoorweg van Neuzen naar St. Nicolaas in exploitatie worden gebracht binnen den kortst mogelijken tijd en, zoo mogelijk, uiterlijk binnen twee jaren, in te gaan met den dag waarop de uitwisseling van de akten van bekrachtiging van deze overeenkomst zal plaats hebben.

3. Elk der beide Regeringen zal de ontwerpen voor den aanleg der spoorwegen op haar grondgebied, waarvan hier sprake is, vaststellen en goedkeuren.

Zij zullen evenwel zorg dragen dat de aanleg

geschiede op zoodanige wijze, dat de locomotieven, rijtuigen en wagens der beide landen zonder eenige moeilijkheid op de gansche lengte van die spoorwegen kunnen doorrijden.

De spoorbreedte tusschen de koppen der spoorstaven zal een el vier honderd vijf en dertig strepen (1.435) bedragen.

De stootkussens der locomotieven en wagens zullen gemaakt worden op zoodanige wijze, dat er overeenstemming zij in de afmetingen, die aangenomen zijn op de in de beide landen in exploitatie zijnde spoorwegen.

4. De beide Regeringen zullen middelen beraamen, om te verkrijgen dat het gedeelte, begrepen tusschen de grensstations van elk dezer spoorwegen en gelegen deels op Nederlandsch en deels op Belgisch grondgebied, door ééne maatschappij worde geëxploiteerd.

Zij zullen toestaan dat de maatschappijen of administratiën, belast met de exploitatie der lijnen in de twee landen, daartoe onderling overeenkomen. Bij overeenstemming te dien aanzien, waarvoor de regeling aan de goedkeuring van de Hooge contracterende Partijen onderworpen blijft, behouden de beide Regeringen zich voor, om zich nader ten aanzien van die exploitatie te verstaan door middel van briefwisseling.

5. Iedere administratie, waaraan de gezamenlijke exploitatie van Nederlandsche en Belgische gedeelten dezer spoorwegen zal worden toevertrouwd, zal gehouden zijn om, zoowel in Nederland als in België, een' bijzonderen agent aan te wijzen en zich een domicilie te kiezen, waar de bevelen, mededeelingen en aanmaningen bezorgd moeten worden, welke de respectieve Regeringen en de bevoegde overheden haar zullen hebben te doen toekomen.

6. De beide Regeringen zullen zorg dragen, om de politie-reglementen voor deze spoorwegen zooveel mogelijk naar dezelfde beginselen te doen opmaken, en om de exploitatie zooveel mogelijk op eenvormige wijze te doen inrigten.

7. De beide Regeringen zullen in gemeen overleg te rade gaan, om op de stations, waar, zoowel in Nederland als in België, deze spoorwegen met de bestaande in beide landen aansluiten, zooveel mogelijk eene doorgaande correspondentie te verzekeren tusschen het vertrek en de aankomst der meest regtstreeksche treinen.

Zij behouden zich voor, om het minimum te bepalen der voor reizigers bestemde treinen en zijn reeds nu overeengekomen, dat dit minimum

in geen geval minder zal kunnen zijn dan twee treinen daags in elke rigting.

8. De Hooge contracterende Partijen zullen hare zorgen aanwenden, opdat op deze spoorwegen voor elk vervoer, 't welk de grenzen overschrijdt, een tarief worde aangenomen, zoo matig en zoo eenvoudig mogelijk.

Over de geheele uitgestrektheid dezer spoorwegen zal ten aanzien der wijze van en den prijs voor het vervoer en den tijd van verzending geen onderscheid gemaakt worden tusschen de onderdanen der beide Staten. De reizigers en de goederen, die van een der beide Staten in den anderen overgaan, zullen niet minder gunstig behandeld worden op het grondgebied van den Staat waar zij binnen komen, dan de reizigers en goederen, die binnen elk der beide landen vervoerd worden.

9. De beide Regeringen komen wederzijds overeen, dat de formaliteiten, te vervullen voor het nazien der paspoorten en voor het politietoezigt op de reizigers, zullen geregeld worden op de meest gunstige wijze, in beide Staten toegestaan.

10. Om de exploitatie van deze spoorwegen zooveel mogelijk te begunstigen, zullen de beide Regeringen aan de reizigers, aan hunne goederen en aan de koopwaren alle gemak met betrekking tot de formaliteiten der douane-expeditie toestaan, 't welk met de douane-wetten en algemeene verordeningen der beide Staten vereenigbaar is, en in het bijzonder alle gemak, 't welk reeds is of in het vervolg zal worden toegestaan op elken anderen spoorweg, die de grenzen van een der beide Staten overschrijdt.

De koopwaren en goederen, die van het eene der beide landen in het andere vervoerd worden en bestemd zijn voor andere dan grens-stations, zullen mogen doorgaan tot hunne bestemmingsplaats, zonder onderworpen te zijn aan de visitatie der douane aan de grenskantoren, mits op de bestemmingsplaats een douane-kantoor gevestigd zij, aan de wetten en algemeene verordeningen voldaan worde, en voor zoo verre, in zekere gevallen, de visitatie overeenkomstig die wetten en verordeningen niet elders noodig geoordeeld worde.

11. De maatschappijen, belast met de exploitatie dezer spoorwegen, zullen gehouden zijn, ten aanzien van de postdienst tusschen en op de grens-stations, te voldoen aan de volgende verplichtingen:

1°. met iederen trein kosteloos vervoeren de rijtuigen van het postwezen der beide Regeringen met hun dienstmaterieel, de brieven en de ambtenaren, die met de dienst belast zijn;

2°. zoolang de beide Regeringen geen gebruik maken van de bij de voorgaande paragraaf voorbehouden bevoegdheid, kosteloos vervoeren de postpakketten en de koeriers, welke die pakketten vergezellen, in een goed gesloten gedeelte van een gewoon rijtuig van den spoorweg, tot dat einde ingerigt volgens de bevelen der Regering, die het vervoer eischt;

3°. aan de ambtenaren van het postwezen vrijen toegang verleenen tot de voor de postdienst bestemde rijtuigen en hun de bevoegdheid laten om de brieven en pakketten af te halen en te bezorgen;

4°. een voor de postdienst geschikt lokaal ter beschikking stellen van het postwezen der beide Staten;

5°. zooveel mogelijk overeenstemming tusschen de exploitatie van den spoorweg en de dienst van het brievenvervoer tot stand brengen, op zoodanige wijze als door de beide Regeringen noodig zal geoordeeld worden, om een zoo geregeld en zoo snel mogelijk vervoer te verkrijgen.

De postadministratiën der beide Staten zullen zich onderling verstaan ten aanzien van het gebruik van deze spoorwegen voor de postdienst tusschen de grensstations.

12. De beide Regeringen staan toe dat electro-magnetische telegrafen worden opgerigt voor de dienst van deze spoorwegen.

Evenzoo zullen door de zorg der beide Regeringen, ieder op haar grondgebied, electro-magnetische telegrafen langs deze spoorwegen kunnen worden opgerigt voor de internationale en publieke dienst.

13. Deze overeenkomst zal bekrachtigd en de akten van bekrachtiging daarvan zullen te 's Gravenhage uitgewisseld worden binnen den tijd van zes weken, te rekenen van den dag der onderteekening, of zoo mogelijk vroeger.

In oorkonde waarvan de wederzijdsche gevolmagtigden deze overeenkomst hebben onderteekend en er hunne zegels aan hebben gehecht.

Gedaan te 's Gravenhage, 9 November 1867.

(get.) BEAULIEU.	(L. S.)
" E. S. SULLIVAN DE TERDECK.	"
" DE ZUYLEN DE NYEVELT.	"
" HEEMSKERK.	"
" G. J. G. KLERCK.	"

Gelet dat de akten van bekrachtiging op bovenstaande overeenkomst, door Ons den 22 November en door Zijne Majesteit den Koning der Belgen den 6 December 1867 geteekend, op den 24de daaraanvolgende zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onze Minister van Buitenlandsche Zaken, van 11 Januarij 1868, N°. 177;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bovenvermelde overeenkomst en vertaling, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven overeenkomst vervat.

's Gravenhage, 12 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN ZUYLEN VAN NIJEVELT.

(*Uitg.* 22 Jan. 1868.)

17 Januarij 1868. BESLUIT, houdende nadere aanvulling van art. 91 van het bij Koninklijk besluit van 12 Mei 1863 (Staatsblad N°. 53) vastgesteld algemeen reglement voor de spoorwegdiensten. S. 10.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, van 14 December 1867, N°. 290, 11^e afdeling, en van den 23 daaraanvolgende, N°. 69 A;

Gezien Onze besluiten van 12 Mei 1863 (Staatsblad N°. 58), 30 Augustus 1864 (Staatsblad N°. 90) en 11 Mei 1867 (Staatsblad N°. 48), houdende vaststelling en aanvulling van het algemeen reglement voor de spoorwegdiensten;

Den Raad van State gehoord (advies van den 6 Januarij 1868, N°. 18);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, van 9 Januarij 1868, N°. 254, 11^e afdeling, en van den 16 daaraanvolgende N°. 30 A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

In het belang van 's Rijks dienst, met aanvulling van dat reglement, te bevelen:

bij artikel 91 worden de volgende zinsneden gevoegd:

Dit verbod is niet van toepassing op:

1°. de patronen en munitien, die door troepen, batterijen en parken op marsch worden medegevoerd;

2°. voor 's Rijks dienst te verzenden buskruid tot eene hoeveelheid van vijf en twintig ponden en patronen tot een getal van vijf duizend, ingepakt op de volgende wijze:

het buskruid in een' linnenzak, geplaatst in eene buskruidton, welke gepakt is in eene daar-

voor bepaald vervaardigde kist, duidelijk voorzien van het opschrift *buskruid*;

de *patronen* in dubbele goed gesloten kisten, met gelijk opschrift van het woord *buskruid*.

De kisten worden geplaatst op en gedekt met haren kleeden.

Het vervoer sub 2°. bedoeld geschiedt alleen met goederentreinen, doch niet in remwagens noch in wagens, waarin zich ligt ontvlambare stoffen bevinden. De wagens, waarmede het vervoer plaats heeft, worden in het laatste gedeelte van den trein geplaatst.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 17 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (get.) V. D. BOSCH.

(*Uitg.* 22 Jan. 1868.)

22 Januarij 1868. CIRCULAIRE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het onderzoek der verlofgangers. Prov. bl. v. O. 6.

Ter tegemoetkoming aan de bezwaren, welke het bijwonen in de maand Junij van het onderzoek van de verlofgangers der militie oplevert voor hen, die het beroep uitoefenen van binnenvaarder, visscher, kramer, handelsreiziger, arbeider enz., werd UH.E.G. bij mijne circulaire van 30 October ll., N°. 163, o. a. gemagtigd, aan de bedoelde miliciens te vergunnen het onderzoek te ondergaan in de maand December, Januarij of Februarij, op een daartoe door UH.E.G., voor zooveel noodig, in overleg met den betrokken militie-commissaris te bepalen tijdstip.

Omtrent de toepassing van dezen maatregel is echter verschil gerezen tusschen een Uwer ambtgenooten en een militie-commissaris. Daarbij is niet ten onrechte de opmerking gemaakt, dat, ten gevolge der verleende vergunning, het onderzoek in Junij zeer onbeduidend zou worden.

Naar aanleiding hiervan ben ik te dezer zake in nader overleg getreden met mijn ambtgenoot van Oorlog. Het is ons daarbij voorgekomen, dat de uitgebreide categorie van verlofgangers, die, ten gevolge der verleende vergunning, van het onderzoek in Junij verschoond worden, en waarin eigenlijk het meerendeel der verlofgangers

te begrijpen zijn, slechts een zeer gering aantal van hen meer voor het onderzoek in die maand zal overlaten. Intusschen is bij art. 79 van Zijner Majesteits besluit van 8 Mei 1862 (S. N°. 46) de maand Junij voor het houden van het jaarlijksch onderzoek der verlofgangers aangewezen. Kan daarvan voor een enkel speciaal geval worden afgeweken, die afwijking mag zich toch nooit zoover uitstrekken, dat het bijwonen van het onderzoek in Junij uitzondering zou worden. Een groot voordeel der bepaling van genoemd art. 79 is, dat daardoor orde en regelmatigheid in het werk der inspectiën verzekerd wordt, en wij achten het te voorzien, dat die orde en regelmatigheid zullen wijken voor wanorde en omslag, wanneer het onderzoek nu eens in de eene, dan weder in eene andere maand plaats heeft. Wij hebben ons afgevraagd, of dit wel zal strekken in het wezenlijk belang der verlofgangers zelve? Het antwoord was ontkennend. Deze weten nu, dat zij vast en onveranderlijk in Junij ter inspectie moeten opkomen; zij kunnen zich daar dus altijd op voorbereiden, en het daarin voor hen gelegen bezwaar is toch waarlijk zoo groot niet te achten.

Op deze gronden is het ons noodzakelijk voorgekomen, de aan U.H.E.G. verleende magtiging weder in te trekken.

Ik heb mitsdien de eer U.H.E.G. te verzoeken, mijne circulaire van 30 October ll., N°. 163, voor zooveel het hier behandelde punt betreft, als vervallen te willen beschouwen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

22 Januarij 1868. BESLUITEN, bepalende de sterkte, zamenstelling en indeeling der schut-terijen, zoo dienstdoende als rustende, in Zuid-Holland, Utrecht, Zeeland, Overijssel en Friesland. S. 11, 12, 13, 14 en 15.

25 Januarij 1868. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 21 December 1861 (Staatsblad N°. 135), bepalende de vergaderplaatsen van den militieraad in de provincie Overijssel. S. 16.

Wij WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 23 Januarij 1868, N°. 183, 4° afdeling, betreffende de aan Ons ingediende adressen door burgemeester en wethouders der gemeenten Deventer, Diepenveen en Bathmen;

Gezien de artt. 84 en 86 der wet van den 19 Augustus 1861 (Staatsblad N°. 72);

Gezien Ons besluit van 21 December 1861 (Staatsblad N°. 135);

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging in zooverre van Ons voorschreven besluit van 21 December 1861 (Staatsblad N°. 135), te bepalen:

Art. 1. De militieraad in de provincie Overijssel vergadert, behalve in de hoofdplaats der provincie in de gemeente Stad-Almelo, tot het houden zijner eerste zitting, mede in de gemeenten Steenwijk en Deventer.

2. Gedeputeerde Staten der provincie wijzen de gemeenten aan, voor welke de eerste zitting van den militieraad, ook in de gemeenten Steenwijk en Deventer te houden, is bestemd.

Deze zitting wordt in die gemeenten op den daartoe door Gedeputeerde Staten te bepalen dag geopend, nadat de eerste zitting in de hoofdplaats der provincie, op den in art. 86 der wet bestemden tijd gehouden, is afgelopen.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 25 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 30 Jan. 1868.)

29 Januarij 1868. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de tusschen Nederland en Pruisen op den 28 November 1867 te Berlijn gesloten overeenkomst wegens de aansluiting van den spoorweg van Venlo naar Osnabrück. S. 17.

Wij WILLEM III, ENZ.

Gezien de overeenkomst tusschen Nederland en Pruisen, den 28 November 1867 door de wederzijdsche gevolmagtigden te Berlijn gesloten wegens de aansluiting van den spoorweg van Venlo naar Osnabrück, van welke overeenkomst de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Pruisen, wenschende aan den handel en het verkeer tusschen Hunne Staten de voordeelen te verschaffen, die uit den aanleg van een' spoorweg van Venlo naar Osnabrück kunnen voortvloeijen, hebben ge-

volmagtigden benoemd om tot dat einde eene overeenkomst te sluiten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden,
den heer PIETER JOZEF AUGUST MARIE VAN
DER DOES DE WILLEBOIS, Hoogstdezelv's Com-
missaris in het Hertogdom Limburg, en
den heer jhr. WILLEM JAN GERARD KLERCK,
adviseur;

Zijne Majesteit de Koning van Pruisen,
den heer LODEWIJK AUGUST WILLEM HEISE,
Hoogstdezelv's geheimen opper Regeringsraad, en
den heer PAUL LODEWIJK WILLEM JORDAN,
Hoogstdezelv's raad van legatie in werkelijke dienst;
die, na hunne volmagten uitgewisseld en in
goeden en behoorlijken vorm bevonden te hebben,
omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. De beide Regeringen zijn wederzijds
gezind om den aanleg van een' spoorweg te be-
gunstigen van Venlo naar Osnabrück langs Wesel
en Munster.

Te Venlo zal die spoorweg aansluiten aan de
Nederlandsche Staatsspoorwegen en op Pruisisch
grondgebied aan de bestaande spoorwegen, waar-
van hij een station zal doorsnijden, en aan den
ontworpen spoorweg van Osnabrück naar Hamburg
op zoodanige wijze, dat de locomotieven, de rij-
tuigen en de wagons der beide landen zonder be-
lemmering op de verschillende lijnen kunnen
overgaan.

Het verbindingspunt en de aansluiting van den
spoorweg aan de grens zullen door tot dat einde
van wege de besturen van beide landen aange-
wezen commissarissen bepaald en door de zorg
van die commissarissen afgebakend worden.

2. De beide Regeringen verklaren dat zij, ieder
op haar grondgebied, concessie hebben verleend
voor den aanleg en de exploitatie van dezen spoor-
weg aan de Keulen-Mindensche spoorweg-maat-
schappij.

De Pruisische Regering zal de middelen be-
ramen om te verkrijgen, dat het gedeelte van
dezen spoorweg, gelegen op Pruisisch grondge-
bied, binnen den kortst mogelijken tijd voltooid
en in exploitatie gebragt zij.

De Nederlandsche Regering zal van hare zijde
middelen beramen om te verkrijgen, dat het ge-
deelte, op haar grondgebied gelegen, voltooid en
in exploitatie gebragt zij te gelijker tijd met het
op Pruisisch grondgebied gelegen gedeelte.

Voor het geval dat op het gedeelte van dezen
spoorweg, gelegen tusschen Wesel en de grens
der beide landen, met de werken voor den aanleg

nog niet mogt zijn aangevangen binnen den tijd
van twee jaren, na den dag van uitwisseling der
akten van bekrachtiging van deze overeenkomst,
behoudt de Nederlandsche Regering zich het regt
voor, om deze overeenkomst op te zeggen.

Evenzoo behoudt de Pruisische Regering zich
het regt voor, om deze overeenkomst op te zeggen,
voor het geval dat op het gedeelte van dezen
spoorweg, gelegen op Nederlandsch grondgebied,
met de werken van aanleg niet mogt zijn aange-
vangen binnen denzelfden termijn van twee jaren.

3. De beide Regeringen komen overeen, dat
de exploitatie van dezen spoorweg op beider grond-
gebied aan geenerlei bezwarender of moeilijker
voorwaarde moet onderworpen zijn dan die, welke
in 't algemeen in hare respectieve Staten opgelegd
zijn aan maatschappijen, die aldaar spoorwegen
exploiteren.

Daarenboven zijn de beide Regeringen van ge-
voelen, dat het belang van het internationaal ver-
keer de exploitatie van de geheele lijn van Venlo
naar Osnabrück door ééne administratie vordert.

Voor het geval te eeniger tijd en voor eenig
gedeelte van deze lijn het regt van exploitatie
mocht overgaan van de maatschappij, aan welke
het door de beide Regeringen, ieder voor haar
grondgebied, verleend is, hetzij aan de Regering
van het respectieve grondgebied, hetzij aan eenen
nieuwen concessionaris, behouden de beide Rege-
ringen zich voor, om zich nader te verstaan om
te verkrijgen dat ééne administratie belast zij met
de exploitatie van dezen spoorweg over zijne ge-
heele lengte.

4. Elk der beide Regeringen zal de ontwerpen
voor den aanleg van den spoorweg op haar grond-
gebied goedkeuren en vaststellen.

De spoorbreedte, gemeten tusschen de spoor-
staven, zal vier voet acht en een halven duim
Engelsch bedragen.

5. De administratie, welke den spoorweg van
Venlo naar Osnabrück zal aanleggen of exploiteren,
zal gehouden zijn om, in de beide Staten, voor
zoover zij haren werkelijken zetel daar niet zal
hebben, een' bijzonderen agent aan te wijzen en
zich een domicilie te kiezen, waarheen de bevelen,
mededeelingen en requisitiën gerigt moeten worden,
welke de respectieve Regeringen en de bevoegde
overheden haar, betreffende den aanleg en de
exploitatie van dezen spoorweg, zullen hebben te
doen toekomen.

6. De beide Regeringen zullen zorg dragen,
om de politie-reglementen voor den spoorweg van

Venlo naar Osnabrück zooveel mogelijk naar dezelfde beginselen te doen vervaardigen, en om de exploitatie zooveel mogelijk op eenvormige wijze te doen inrigten.

7. De beide Regeringen zullen in gemeen overleg te rade gaan om aan de verschillende stations van dezen spoorweg in de beide rigtingen zooveel mogelijk eene regtstreeksche correspondentie te verkrijgen met het vertrek en de aankomst der meest regtstreeks doorloopende treinen der beide landen.

Zij behouden zich voor, om het minimum te bepalen der voor reizigers geschikte treinen en zijn overeengekomen, dat dit minimum in geen geval minder zal kunnen zijn dan van drie treinen daags in elke rigting en dat van die drie treinen ten minste twee eene regtstreeksche correspondentie zullen daarstellen tusschen Venlo en Osnabrück.

8. De Hooge contracterende Partijen zullen hare zorgen aanwenden, opdat op dezen spoorweg voor elk vervoer, 't welk de grenzen overschrijdt, een tarief worde aangenomen zoo matig en zoo eenvormig mogelijk.

Op dezen ganschen spoorweg zal ten aanzien van de wijze en den prijs van het vervoer en den tijd der verzending geen onderscheid gemaakt worden tusschen de onderdanen der beide Staten. Zoowel ten aanzien der kosten van vervoer, als van den tijd van verzending zullen de reizigers en de goederen, die van een der beide Staten in den anderen overgaan, niet minder gunstig behandeld worden dan zij, die de respectieve Staten verlaten, of zich daarin bewegen.

9. De beide Regeringen komen overeen, dat de formaliteiten, te vervullen voor het nazien der paspoorten en voor het politie-toezigt op de reizigers, zullen geregeld worden op de meest gunstige wijze, in beide Staten toegestaan.

10. Om de exploitatie van dezen spoorweg zooveel mogelijk te begunstigen, zullen de beide Regeringen aan de reizigers, aan hunne goederen en aan de koopwaren, die langs dezen spoorweg vervoerd worden, alle gemak, met betrekking tot de formaliteiten der douane-expeditie, toestaan, 't welk met de douane-wetten en algemeene verordeningen der beide Staten verenigbaar is, daaronder in het bijzonder begrepen alle gemak, 't welk ten aanzien der formaliteiten van de douane-expeditie reeds toegestaan is, of in het vervolg toegestaan zal worden aan elk' anderen spoorweg, die de grenzen van een der beide Staten overschrijdt.

De koopwaren en goederen, die van het eene der beide landen in het andere vervoerd worden en bestemd zijn voor andere dan grensstations, zullen mogen doorgaan tot aan hunne bestemmingsplaats, zonder onderworpen te zijn aan de visitatie der douane aan de grenskantoren, mits zich op de bestemmingsplaats eene douane-kantoor bevinde en aan de wetten en algemeene verordeningen voldaan worde, en behoudens het wettelijk regt der douanen van beide Staten om in buitengewone gevallen de koopwaren en de goederen zoo noodig elders te visiteren dan op de plaats hunner bestemming.

11. De administratie belast met de exploitatie van dezen spoorweg zal gehouden zijn, ten aanzien van de postdienst tusschen en op de grensstations, te voldoen aan de volgende bedingen:

1°. om met iederen personenrein kosteloos te vervoeren de rijtuigen van het postwezen der beide Regeringen met hun dienstmaterieel, de brieven en de ambtenaren, die met de dienst belast zijn;

2°. om, zoolang de beide Regeringen geen gebruik maken van de onder het voorgaand nummer van dit artikel voorbehouden bevoegdheid, kosteloos te vervoeren de postpakketten en de koeriers, welke die pakketten verzegellen, in een goed gesloten gedeelte van een gewoon rijtuig van den spoorweg, tot dat einde ingerigt volgens de bevelen der Regering, die het vervoer eischt;

3°. om aan de ambtenaren van het postwezen vrijen toegang te verleenen tot de voor de postdienst bestemde rijtuigen en de bevoegdheid te laten om de brieven en pakketten af te halen en te bezorgen;

4°. om tegen een nader overeen te komen huur een geschikt lokaal voor de postdienst ter beschikking te stellen van het postwezen der beide Staten;

5°. om, zooveel mogelijk, overeenstemming tusschen de exploitatie van den spoorweg en de dienst van het brievenvervoer tot stand te brengen, op zoodanige wijze, als door de beide Regeringen noodig zal geoordeeld worden, om een zoo geregeld en zoo snel mogelijk vervoer te vestigen.

Overigens zullen de verpligtingen, welke § 36 der Pruisische wet van 3 November 1838 aan de spoorwegmaatschappijen oplegt, in stand gehouden worden voor dat gedeelte van den spoorweg, 't welk zich op Pruisisch grondgebied bevindt.

De postadministratiën der beide Staten zullen zich met elkander verstaan ten aanzien van het gebruik van dezen spoorweg voor de postdienst tusschen de grensstations.

12. De beide Regeringen staan toe, dat er van Venlo tot Osnabrück een electro-magnetische telegraaf worde opgerigt voor de dienst van den spoorweg.

Evenzoo zal door de zorg der beide Regeringen, ieder op haar grondgebied, een electro-magnetische telegraaf langs dezen spoorweg kunnen worden opgerigt voor de internationale en publieke dienst.

13. Deze overeenkomst zal bekrachtigd en de akten van bekrachtiging daarvan zullen te Berlijn uitgewisseld worden binnen den tijd van zes weken, te rekenen van den dag der onderteekening of zoo mogelijk vroeger.

In oorkonde waarvan de gevolmagtigden deze overeenkomst hebben onderteekend en er hunne zegels aan hebben gehecht.

Gedaan te Berlijn den 28 November 1867.

(get.)	V. D. DOES DE WILLEBOIS.	(L. S.)
"	G. J. G. KLERCK.	"
"	HEISE.	"
"	JORDAN.	"

Gelet dat de akten van bekrachtiging op bovenstaande overeenkomst, door Ons den 15^{en} en door Zijne Majesteit den Koning van Pruissen den 23^{en} December 1867 geteekend, op den 28^{en} dierzelfde maand zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 28 Jan. 1868, N°. 694;

Hebben goedgevonden en verstaan de bovenvermelde overeenkomst en vertaling, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken;

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven overeenkomst vervat.

's Gravenhage, 29 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.

(Uitgeg. 8 Febr. 1868.)

29 Januarij 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij is verstaan, dat bij het Koninklijk besluit van 26 September 1833, Staatsblad N°. 58, niet is verboden het werktuig nadat het is onderzocht, maar vóór dat de acte van vergunning is uitgereikt, in werking te brengen. W. v. B. A. 984.

De Hooge Raad enz.

Gelet op het middel van cassatie, door den req.

voorgesteld bij memorie, als: schending der bepaling van art. 11, jo. art. 1 en volgende van het Koninklijk besluit van 26 September 1833 (Staatsblad N°. 58), houdende wijziging der vroeger voorgeschrevene veiligheidsmaatregelen bij het aanden van stoomwerktuigen, en van art. 207 jis. de artt. 227 en 247 Strafvordering, op grond, dat het werken met eene stoommachine, zonder daarvoor de vereischte acte van vergunning te hebben bekomen, wel degelijk oplevert eene overtreding van gezegd Koninklijk besluit, en mitadien, naar luid van art. 11 daarvan, strafbaar is overeenkomstig de voorschriften der wet van 6 Maart 1818 (Staatsblad N°. 12);

Overwegende, dat bij het als geschonden aangewezen Koninklijk besluit, wel is waar, voorschriften worden gegeven ten aanzien van de formaliteiten, te vervullen door een ieder die het voornemen heeft zich van een stoomwerktuig te bedienen, ten aanzien van het onderzoek van het werktuig door een deskundige op last van den betrokken Minister, en ten aanzien van het door dezen, op het gunstige rapport van den deskundige, aan den adressant doen uitreiken van eene acte van vergunning tot het gebruik van het onderzochte werktuig; doch dat bij dat besluit nergens uitdrukkelijk wordt verboden het werktuig, nadat het onderzocht, maar vóór dat de acte van vergunning is uitgereikt, in werking te brengen;

O., dat, wel is waar, het bij art. 12 van het besluit gegeven voorschrift niet kan worden nageleefd dan door hem, die de vergunning tot het gebruiken der machine verkregen heeft, doch dat de gereq. ter zake van het dáár bedoelde feit niet was gedagvaard;

O., dat het voorgestelde middel alzoo is onaanmerkelijk;

Verwerpt het beroep in cassatie; de kosten te dragen door den Staat.

5 Februarij 1868. BESLUIT, tot toekenning van verlof-tractement of wachtgeld aan ambtenaren, behoorende tot de departementen van algemeen bestuur, die het lidmaatschap van eene der Kamers van de Staten-Generaal aanvaardden. S. 18.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van den Raad van Ministers, van 6 Januarij 1868;

Overwegende, dat de geregelde Rijksdienst het maken van bepalingen vordert voor het geval dat ambtenaren, behoorende tot de departementen van

algemeen bestuur, het lidmaatschap der Staten-Generaal aanvaardden;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Januarij 1868, N°. 5);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Bezoldigde landsambtenaren, behoorende tot de departementen van algemeen bestuur, het lidmaatschap van eene der beide Kamers van de Staten-Generaal aanvaardende, zijn daardoor van regtswege van de waarneming van hun ambt ontheven van het oogenblik af, dat zij, als lid der Kamer, zitting hebben genomen en tot het oogenblik toe, dat zij ophouden lid der Kamer te zijn.

Hun wordt, zoolang hun lidmaatschap der Kamer en hunne bovenbedoelde ambtsbetrekking voortduren, een verlof-tractement toegekend, gelijkstaande met de helft van de bezoldiging, die zij laatstelijk genoten hebben.

2. Wanneer de in het vorig artikel vermelde ambtenaren uit het door hen bekleede ambt ontslagen worden, vervalt het verlof-tractement.

Wanneer hun dat ontslag, tijdens zij lid van de Staten-Generaal zijn, eervol, maar niet op hun verzoek, is verleend, wordt hun een met hun verlof-tractement gelijkstaand wachtgeld toegekend.

Het wachtgeld vervalt bij herplaatsing in het vroeger bekleede of in een ander ambt, en indien zij, na te hebben opgehouden lid van de Staten-Generaal te zijn, alsdan weigeren of nalaten een hun opgedragen Rijksambt te aanvaarden, waarvan de bezoldiging niet lager is dan die van het vroeger bekleede ambt.

3. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien der dagteekening van het Staatsblad en van de Staatscourant, waarin het zal worden geplaatst.

Onze Ministers zijn, ieder voor zooveel zijn departement betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de algemeene rekenkamer, en hetwelk in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 5 Februarij 1868.

(get.) W I L L E M.

De Minister van Binnenl. Zaken, tijdelijk voorzitter van den Raad van Ministers,

(get.) H E E M S K E R K.

(Uitgeg. 8 Febr. 1868.)

7 Februarij 1868. BESLUIT, tot regeling der concessien van kunstmatige oesterbanken op de Schelde en Zeeuwsche stroomen. S. 19.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 23 Januarij 1868, N°. 64, Reg. en Domeinen;

Gelet op het reglement op het bevisschen der Schelde en Zeeuwsche stroomen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 26 Augustus 1825 (Staatsblad N°. 66), en op het Koninklijk besluit van 29 November 1827 (Staatsblad N°. 56);

Den Raad van State gehoord (advies van den 31 Januarij 1868, N°. 2);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Financiën, van 6 Februarij 1868, N°. 36, Registratie en Domeinen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het bestuur der visscherijen op de Schelde en de Zeeuwsche stroomen, gevestigd bij Tholen, wordt gemagtigd om aan de visschers, die van vaartuig, voor de visscherij geschikt en met stand en loopend want betakeld, voorzien zijn en consent hebben verkregen tot het bevisschen der Schelde en Zeeuwsche stroomen, telkens voor een tijdvak van tien jaren tot het aanleggen van kunstmatige oesterbanken in concessie te geven geschikte plaatsen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen, met uitzondering der wateren, vermeld in art. 1 van het reglement ter uitvoering van art. 9 van het tractaat met België van 19 April 1839, behoorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (Staatsblad N°. 45).

Aan anderen, dan den concessionaris, is het verboden op een in concessie gegeven perceel oesters of anderen schelpvisch te visschen of te rapen.

Gronden, waarop uit de natuur oesters vallen en tot wasdom kunnen komen, worden niet in concessie gegeven.

2. Elke termijn van concessie gaat in met den eersten Maart.

3. Door het bestuur der visscherijen worden de voor uitgifte geschikte plaatsen tot zoodanige lengte en breedte, als de plaatselijke gesteldheid toelaat, in perceelen afgedeeld; deze worden in overleg met de directie der betonning en bebakening uitgebakend.

De uitbakening en meting der perceelen geschiedt door een bevoegd landmeter; de meting moet van onveranderlijke punten uitgaan, zoodat ten allen tijde de grens van ieder perceel kan worden wedergevonden. De perceelen worden afgebeeld op eene kaart, die de lengten der grens- en meestlijnen, de grootten der hoeken en de nummers der perceelen vermeldt.

4. De concessie van alle perceelen, die tot ééne groep behooren, eindigt te gelijk, al is zij niet voor allen te gelijk aangevangen.

5. De perceelen worden bij loting toegewezen.

Iedere groep perceelen wordt afzonderlijk verloot.

Wanneer zich voor eene groep meer mededingers opdoen dan er perceelen in die groep zijn, worden deze verloot tusschen de visschers der naastbijgelegen plaats.

De mededingers, die geen perceel in de nabijheid hunner woonplaats hebben bekomen, kunnen onder elkander loten naar de perceelen, die bij de eerste verloting op andere plaatsen zijn overgebleven.

Wie reeds een oesterbank in concessie heeft, is van de mededinging uitgesloten, zoolang niet aan alle andere mededingers een perceel is toegewezen.

Het staat den mededingers vrij, om, na afloop der verloting, de gelote perceelen onder elkander te ruilen, mits zij daarvan kennis geven aan het bestuur der visscherijen.

6. De verloting heeft plaats in de maand December en wordt ten minste vier weken te voren in het openbaar aangekondigd.

Zij, die wenschen mede te dingen, moeten zich niterlijk eene week vóór den dag der verloting bij den secretaris-penningmeester van het bestuur der visscherijen aanmelden, en mogen bij de verloting tegenwoordig zijn.

7. Aan ieder concessionaris wordt door het bestuur der visscherijen eene akte van concessie afgegeven, vermeldende naam en woonplaats van den concessionaris, het nummer, de ligging en de grootte van het perceel, het tijdstip van ingang en einde der concessie en het bedrag der jaarlijksche retributie.

8. Voor ieder perceel is eene jaarlijksche retributie verschuldigd, die, naar gelang der grootte, vóór de verloting door het bestuur der visscherijen bepaald wordt en niet minder dan *vijf* noch meer dan *tien* gulden mag bedragen.

Deze retributie moet vóór den 1 September aan den secretaris-penningmeester van het bestuur betaald worden.

9. Ieder concessionaris moet dadelijk bij de toewijzing van het perceel zijn aandeel voldoen in de kosten van opmeting en afbakening en die afbakening op eigen kosten in goeden staat onderhouden.

Geschillen over de grenzen worden door het bestuur der visscherijen beslist, na partijen te hebben gehoord.

10. De bezaaiing der banken geschiedt uitsluitend met buitenlandsch zaad of broed en met zaad of broed, dat op geconcessioneerde banken gewonnen is.

Indien er echter oesterzaad of broed aanwezig is op eene plaats in de Schelde of Zeeuwsche stroomen, die voor den groei ongeschikt is, en indien dat zaad of broed niet noodig is tot bevolking der algemeene banken, maakt het bestuur der visscherijen tijdig bekend, dat en onder welke voorwaarden de concessionarissen vergunning kunnen bekomen tot het visschen van eene bepaalde hoeveelheid van dat zaad of broed ter bevolking der geconcessioneerde banken.

De vergunning wordt gegeven op de wijze, omschreven in art. 9 van het reglement op het bevisschen der Schelde en Zeeuwsche stroomen.

11. Bij overlijden van een concessionaris blijft de concessie voortduren ten behoeve zijner regtverkrigenden.

12. Indien het blijkt, dat het bezaaijen of bevisschen van een perceel voor de vaart, de dijken of zeekeringen of in enig ander opzigt nadeelig is, wordt dat perceel op last van het bestuur der visscherijen binnen een te bepalen termijn onttruimd, zonder dat de concessionaris regt heeft op eenige schadevergoeding.

Hem wordt echter, zoo mogelijk, een beschikbaar perceel toegewezen tot aan het eind der concessie van de groep, waartoe het behoort.

13. De concessie vervalt:

a. wanneer de concessionaris een jaar nalatig is in het betalen der retributie;

b. wanneer hij zijn perceel twee jaren onbezaaid laat;

c. wanneer hij zijn perceel aan een ander afstaat of zonder schriftelijke vergunning van het bestuur der visscherijen door een ander laat bevisschen;

d. wanneer hij aan het bestuur kennis geeft dat hij zijn perceel niet meer zal bevisschen;

e. wanneer hij veroordeeld is wegens het vangen van oesters beneden de maat of buiten den tijd, dat de oestervisscherij geopend is;

f. wanneer hij bij het gebruik maken der in art. 10 bedoelde vergunning de voorwaarden daarvan overtreden heeft.

Overgangsbepalingen.

14. Concessionarissen van mosselbanken kunnen van het bestuur der visscherijen vergunning verkrijgen, om hunne banken geheel of gedeeltelijk met oesters te bezaaijen voor den nog overigen

tijd van de loopende concessie der mosselbanken,mits zij de volgens art. 8 door het bestuur te bepalen retributie betalen.

De vijfde alinea van art. 5 is op hen van toepassing.

15. De eerste verloting geschiedt binnen zes weken na de afkondiging van dit besluit.

Dit besluit treedt in werking den vijftien dag na zijne afkondiging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 7 Februarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINGK.

(Uitgeg. 14 Febr. 1868.)

8 Februarij 1868. **BESLUIT**, bepalende de sterkte, samenstelling en indeeling der schutterijen, zoo dienstdoende als rustende, in de provincie Groningen. S. 20.

13 Februarij 1868. **BESLUIT**, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van het tusschen Nederland en Italië op den 15 October 1867 te 's Gravenhage gesloten postverdrag. S. 21.

WILLEM III, ENZ.

Gezien het postverdrag tusschen Nederland en Italië, den 15 October 1867 door de wederzijdsche gevolmagtigden te 's Gravenhage gesloten, waarvan de inhoud en de vertaling laiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Italië, evenzeer wenschende, door middel van een verdrag, het brievenvervoer tusschen de beide Staten op eenen beteren voet te regelen, hebben tot dat einde tot Hunne gevolmagtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den Heer JULIUS PHILIP JACOB ADRIAAN graaf VAN ZUIJLEN VAN NIEVELT, ridder-grootkruis der orde van den Nederlandschen leeuw, enz., enz., Hoogstdezelfs Minister van Buitenl. Zaken, en den Heer RUTGER JAN graaf SCHIMMELPENNINGK VAN NIJENHUIS, kommandeur der orde van den Nederlandschen leeuw, enz., enz., Hoogstdezelfs Minister van Financiën; en

1868.

Zijne Majesteit de Koning van Italië,

den Heer DOMINIQUE CARUTTI DE CANTOGNA, groot-officier van de Heiligen Mauritius en Lazarus orde en ridder van de burgerlijke orde van Savoye, kommandeur van de orde van den Nederlandschen leeuw, enz., enz., Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmagtig Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden;

die, na wederkeerige mededeeling hunner in goeden en behoorlijken staat bevondene volmagten, omtrent de navolgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. Er zal tusschen de postadministratie van het Koninkrijk der Nederlanden en de postadministratie van het Koninkrijk Italië op vaste tijdstippen eene geregelde uitwisseling plaats hebben van brieven, stalen van koopwaren, dagbladen en gedrukte stukken van allerlei aard, afkomstig uit een der beide Staten of uit de landen, die van de tusschenkomst der postadministratie van eene der beide contracterende partijen nu of in 't vervolg gebruik maken.

2. De brieven, de stalen van koopwaren, de dagbladen en de gedrukte stukken, in het vorige artikel vermeld, zullen in geslotene brievenmalen worden overgebracht, hetzij door tusschenkomst der Fransche en Belgische, hetzij door tusschenkomst der Duitsche en Zwitsersehe postertijen, krachtens bestaande of later te aluiten overeenkomsten tusschen de Nederlanden en Italië ter eene en de Regering der bovengemelde Staten ter andere zijde.

Tenzij door den afzender op het adres een tegenovergesteld verlangen wordt uitgedrukt, zullen de brieven en alle verdere stukken, van Nederland voor Italië of van Italië voor Nederland, begrepen worden in de geslotene brievenmalen, tusschen de post-officiën der beide landen, krachtens het tegenwoordig verdrag, uit te wisselen.

3. De kosten van vervoer tusschen de Nederlandsche en Italiaansche grenzen zullen, wat de brievenmalen van Nederland voor Italië betreft, door de Nederlandsche postadministratie worden gedragen, terwijl de kosten van vervoer der brievenmalen van Italië voor Nederland ten laste der Italiaansche postadministratie zullen komen.

4. Er wordt evenwel overeengekomen, dat de kosten van het transitovervoer der correspondentie, die van weerszijden in geslotene brievenmalen, namelijk uit de Nederlanden naar Italië en uit Italië naar de Nederlanden, verzonden wordt, zullen worden gekweten door de administratie,

die van de tusschen beide gelegene landen de voordeeligste voorwaarden ten aanzien van den prijs zal bedongen hebben; en dat de administratie, die het geheele bedrag dezer kosten heeft betaald, terugbetaling zal erlangen van de andere administratie, overeenkomstig het bepaalde bij art. 3 hierboven.

5. Het in te vorderen port voor de gewone brieven, van een der beide landen voor het andere, en verzonden in de geslotene brievenmalen, die tusschen de Nederlandsche en Italiaansche postadministratiën met elkander zullen worden uitgewisseld, zal, in geval van frankering, 25 cents of 50 centimes voor den enkelen brief bedragen en 35 cents of 70 centimes voor den enkelen brief, wanneer er geene frankering heeft plaats gehad.

Voor elke 10 wigtjes of voor ieder gedeelte van 10 wigtjes zal een enkel port berekend worden.

Er wordt evenwel overeengekomen, dat de hierboven gemelde porten, in gemeen overleg tusschen de Nederlandsche en Italiaansche postadministratiën zullen verminderd worden tot 20 cents of 40 centimes voor den enkelen brief, in geval van frankering, en tot 30 centimes voor den enkelen brief, wanneer er geene frankering heeft plaats gehad, zoodra, ten gevolge van nieuwe schikkingen met de intermediaire postadministratiën, de tegenwoordige transitkosten eene voldoende vermindering zullen hebben ondergaan, om tegen eene verlaging van het port van 5 cents of 10 centimes voor den enkelen brief op te wegen.

6. Er zullen aangeteekende brieven kunnen verzonden worden uit de Nederlanden naar Italië en uit Italië naar de Nederlanden, alsmede zooveel mogelijk bestemd voor de landen, die van de tusschenkomst der Nederlandsche en Italiaansche postadministratiën nu of in het vervolg gebruik maken.

Elke aangeteekende brief, van Nederland voor Italië of van Italië voor Nederland, zal, onverminderd het gewone port voor de gefrankeerde brieven van hetzelfde gewigt verschuldigd, aan een vast regt van 25 cents in de Nederlanden en van 50 centimes in Italië onderworpen zijn.

De aangeteekende brieven, bestemd voor landen, die nu of later van de tusschenkomst der beide administratiën gebruik maken, zullen aan tweemaal het port der gewone brieven onderworpen zijn.

7. Indien een aangeteekende brief mogt verloren gaan, zal de administratie, op het grondgebied waarvan het verlies zal hebben plaats gehad, aan den afzender, bij wijze van schade-

vergoeding, eene som van 25 gulden in de Nederlanden of van 50 francs in Italië uitbetalen en wel binnen den tijd van twee maanden, te rekenen van den dag waarop de reclamatie zal zijn ingediend.

Er wordt evenwel overeengekomen, dat geene reclamatiën zullen gelden dan voor zooveel zij gedaan zijn binnen de zes maanden, volgende op den dag waarop de aanteekening heeft plaats gehad; na dit tijdstip zijn de beide administratiën tegenover elkander tot geenerlei schadevergoeding verplicht.

8. De stalen van koopwaren, van Nederland voor Italië en vice versa, zullen bij verzending over Frankrijk en België aan het port der gewone brieven onderworpen zijn.

Wanneer de Nederlandsche of de Italiaansche Regering het regt zal verkregen hebben om de stalen van koopwaren, hetzij over Frankrijk en België, hetzij over Duitschland en Zwitserland, tegen eenen verminderden prijs te verzenden, zullen de Nederlandsche en Italiaansche postadministratiën, in gemeen overleg, het verminderde port en de voorwaarden van uitwisseling vaststellen, waaraan deze voorwerpen zullen zijn te onderwerpen.

9. De dagbladen en de gedrukte stukken van allerlei aard, tusschen de Nederlanden en Italië uitgewisseld wordende, moeten van weerszijden tot aan de plaats van bestemming worden gefrankeerd, tegen betaling van 5 cents in de Nederlanden en van 10 centimes in Italië voor elk pakje aan een afzonderlijk adres, van 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

Onder de benaming van gedrukte stukken zijn te verstaan: tijdschriften, ingenaaide en ingebonden boeken, verbeterde drukproeven, onder bijvoeging van daartoe betrekkelijke geschrevene aanteekeningen, muziekpapier, catalogussen, prospectussen, gravures, gelithographieerde, geauthographieerde en gephotographieerde stukken, berigten, circulaires, prijscouranten, visitekaartjes, landkaarten en in het algemeen elk ander stuk van dergelijken aard, het bepaalde kenmerk van persoonlijke briefwisseling missende.

10. Om de postvermindering, in het voorafgaande 9^e artikel bepaald, te kunnen genieten, moeten de dagbladen en de gedrukte stukken tot aan de plaats van bestemming gefrankeerd en onder kruisband verzonden worden. Zij mogen geen schrift, noch met de pen vervaardigde cijfers of teekens hoegenaamd bevatten, anders dan het adres, de handteekening van den afzender en de dagteekte-

ning, behoudens evenwel de uitzondering, die ten aanzien der drukproeven wordt toegelaten.

De dagbladen en de gedrukte stukken, die niet aan de hier boven vermelde voorwaarden mogten beantwoorden, zullen als brieven aangemerkt en als zoodanig met port bezwaard worden.

Er wordt overeengekomen, dat de bepaling, in het bovengenoemde artikel vermeld, in geenerlei opzigt inbreuk maakt op het regt, dat de postadministratiën in de beide landen bezitten om het vervoer en de bestelling op haar grondgebied niet te doen plaats hebben van zoodanige, in genoemd artikel vermelde, kleine voorwerpen, waaromtrent niet mogt voldaan zijn aan de wetten, besluiten en verordeningen, bij welke de voorwaarden tot het uitgeven en in omloop brengen daarvan zoowel in de Nederlanden als in Italië geregeld zijn.

11. De dagbladen en de gedrukte stukken onder kruisband kunnen aangeteekend uit de Nederlanden naar Italië en uit Italië naar de Nederlanden worden verzonden.

Voor elk afzonderlijk pakket bovenvermeld, bestemd om aangeteekend te worden verzonden, zal bij de afzending, boven het port, dat daarop krachtens artikel 9 van het tegenwoordig verdrag van toepassing is, een vast regt van 25 cents in de Nederlanden en van 50 centimes in Italië verschuldigd zijn.

12. Tusschen de Nederlandsche en Italiaansche Regeringen wordt overeengekomen, dat ieder der beide postadministratiën de porten, die zij wegens de internationale correspondentie ontvangt, geheel ten haren voordeele zal behouden, namelijk wegens de gefrankeerde of ontoereikend gefrankeerde voorwerpen, die zij verzendt, en wegens de ongefrankeerde voorwerpen, daaronder begrepen de aanvullingsporten der ontoereikend gefrankeerde correspondentie, die zij ontvangt.

13. De Nederlandsche en Italiaansche postadministratiën zullen in gemeen overleg, overeenkomstig de bestaande of voor het vervolg te sluiten postverdragen, de voorwaarden regelen, waarop de correspondentie uit of naar vreemde landen of koloniën, door tusschenkomst van de Nederlanden naar Italië dan wel door tusschenkomst van Italië naar de Nederlanden te verzenden, stuksgewijze tusschen de gemelde administratiën uitgewisseld zal kunnen worden.

In ieder geval zal deze correspondentie slechts worden belast met het Nederlandsch-Italiaansche port en daarenboven met dat aan vreemde of koloniale officiën verschuldigd.

14. De frankering der tusschen de Nederlanden en Italië uit te wisselen correspondentie zal door middel van de postzegels der respectieve administratiën kunnen geschieden.

Wanneer op eenen brief, uit een der beide Staten naar den anderen bestemd, de daaraan vastgehechte postzegels eene mindere waarde mogten vertegenwoordigen dan het tot aan de plaats van bestemming verschuldigde frankeergeld, zal deze brief als ongefrankeerd aangemerkt en als zoodanig met port bezwaard worden, behoudens echter dat de waarde der ontoereikend gebruikte postzegels in mindering daarvan zal strekken.

De ontoereikend gefrankeerde stukken onder kruisband zullen naar hunne bestemming worden verzonden, doch belast met een port ten bedrage van het dubbel van het ontbrekende frankeergeld.

Wanneer evenwel het aanvullingsport, door den geadresseerde van enen ontoereikend gefrankeerden brief te voldoen, niet ten volle vijf cents of eene décime mogt bedragen, zal door het Nederlandsche postofficie vijf cents voor het gedeelte van vijf cents en door het Italiaansche postofficie eene décime voor het gedeelte van eene décime worden gegeven.

15. De Nederlandsche en Italiaansche Regeringen verbinden zich over het grondgebied der respectieve Staten kosteloos te doen plaats hebben het vervoer der geslotene brievenmalen, die de post-officiën der beide landen met vreemde postofficiën zullen uitwisselen, mits het vervoer dezer brievenmalen kan geschieden met de gewone middelen, waarvan de beide administratiën gebruik maken, en dat de vreemde landen, die van dit kosteloos vervoer voordeel trekken, wederkeerig hetzelfde voorregt toestaan voor de correspondentie die transitio over hun grondgebied wordt verzonden.

Bij gebrek van wederkeerigheid zal voor het transitio-vervoer van elke 30 wigtjes brieven, netto gewigt, 10 cents of 20 centimes en voor ieder kilogramme drukwerken of stalen van koopwaren 25 cents of 50 centimes betaald worden.

16. De Italiaansche Regering verbindt zich door middel der Italiaansche pakketbooten, in de Middellandsche zee varende, tot aan de havens, die deze pakketbooten zullen sandoen, te doen overbrengen de correspondentie, die de Nederlandsche postadministratie met de Nederlandsche en andere koloniën of vreemde landen in geslotene brievenmalen zal uitwisselen.

De Nederlandsche postadministratie zal voor het vervoer over zee van de hierboven vermelde brievenmalen aan de Italiaansche postadministratie eene

som van 60 centimes voor ieders 30 wigtes brieven en van 1 franc voor ieder kilogramme stalen van koopwaren en drukwerken betalen.

17. Er wordt overeengekomen, dat de in rebut gevallen correspondentie van allerlei aard, almede de adviesbrieven en andere tot de dienst der post-administratie betrekkelijke comptabele stukken, die in geslotene brievenmalen door de eene administratie voor rekening van de andere worden vervoerd, niet zullen begrepen worden onder het gewigt der brieven, der stalen van koopwaren en der gedrukte stukken.

18. Er wordt uitdrukkelijk overeengekomen, dat de brieven en de stalen van koopwaren, uit een der beide landen naar het andere verzonden en tot aan de plaats van bestemming gefrankeerd, onder geenerlei voorwendsel uit eenigen hoofde, in het land van bestemming met eenig port of met eenig regt, onder welke benaming ook, ten laste der geadresseerden zullen mogen bezwaard worden.

Tevens wordt bepaald, dat zoodra de Nederlandsche wet aan de Regering de magt zal verleenen om de vreemde dagbladen geheel of gedeeltelijk van het zegelregt vrij te stellen, zoodanige vrijstelling van regtswege op de Italiaansche dagbladen zal worden toegepast.

19. De afzender van eenen aangeteekenden brief of van een aangeteekend pakket met drukwerken, hetzij uit de Nederlanden naar Italië, hetzij uit Italië naar de Nederlanden, zal kunnen verlangen dat hem berigt worde gegeven, dat deze voorwerpen door den geadresseerde zijn ontvangen.

Tot dat einde zal hij bij vooruitbetaling, wegens de overmaking van dat berigt, een regt van 10 cents of 20 centimes betalen.

20. De verkeerd geadresseerde of verkeerd geloopen brieven of andere stukken, van welken aard ook, zullen zonder uitstel van weërszijden worden teruggezonden, tegen het gewigt en den prijs, waarvoor het officie van afzending deze voorwerpen aan het andere officie zal hebben aangerekend.

De voorwerpen van gelijken aard, bestemd voor personen, die van woonplaats zijn veranderd, zullen van weërszijden worden uitgeleverd of teruggezonden, belast met het port, dat door den geadresseerde zou zijn verschuldigd geweest.

Er wordt echter overeengekomen, dat de correspondentie, die hierboven wordt bedoeld en welke door het eene officie aan het andere, krachtens art. 12 van het tegenwoordig verdrag, uitgewis-

seld is geworden, van weërszijden zonder port of verschot zal zijn terug te zenden.

21. De gewone of aangeteekende brieven en de stalen van koopwaren, stuksgewijze tusschen de Nederlandsche en Italiaansche postadministratiën uitgewisseld, die, om welke reden dan ook, in rebut zijn gevallen, zullen van weërszijden aan het einde van iedere maand worden teruggezonden.

De voorwerpen, welke met aanrekening van port zijn uitgeleverd, zullen tegen denzelfden prijs als waarvoor zij oorspronkelijk door het officie van afzending waren aangerekend, worden teruggezonden.

Die, welke tot aan de plaats van bestemming of tot aan de grenzen der andere administratie waren gefrankeerd, worden zonder port of verschot teruggezonden.

De tot aan de plaats van bestemming gefrankeerde en in rebut gevallen dagbladen en gedrukte stukken zullen regtstreeks en onmiddellijk door het kantoor van bestemming aan het kantoor van uitwisseling van het land van oorsprong worden teruggezonden.

De ongefrankeerde in rebut gevallen stukken, die door de eene administratie voor rekening van de andere in geslotene dépêches zijn vervoerd geworden, zullen voor het gewigt en den prijs, tegen welke zij in de rekeningen der wederzijdsche administratiën voorkomen, op eenvoudige verklaringen, als bewijsstukken bij de rekeningen te voegen, in mindering daarvan worden toegelaten.

22. De beide administratiën verzenden van het eene land naar het andere of naar landen, die van hunne tussehenkomst gebruik maken, gene brieven bevattende gemunt goud of zilver, dan wel edelgesteenten of kostbaarheden of eenige andere aan inkomende regten onderhevige voorwerpen.

23. Er zullen tusschen de beide Staten over en weder postwissels kunnen verzonden worden. De prijs en de verdere voorwaarden dezer verzendingen zullen in gemeen overleg tusschen de postadministratiën der beide landen worden geregeld. Zij treden van regtswege in werking met den dag, door deze administratiën te bepalen.

24. De Nederlandsche en Italiaansche postadministratiën zullen in gemeen overleg de kantoren aanwijzen, door tussehenkomst waarvan de uitwisseling der wederzijdsche correspondentie zal plaats vinden; zij regelen verder de wijze van verzending der correspondentie en al hetgeen betrekking heeft tot de vereffening der wederzijdsche rekeningen.

Zij verstaan zich eindelijk omtrent alle andere maatregelen van meer ondergeschikten aard en van orde, die strekken kunnen om de uitvoering der bij dese overeenkomst gemaakte bepalingen behoorlijk te verzekeren.

Er wordt overeengekomen, dat de maatregelen van uitvoering, hierboven vermeld, telkenmale wanneer de beide administratiën daarvan in gemeen overleg de wenschelijkheid hebben erkend, zullen kunnen gewijzigd worden.

25. De Nederlandsche en Italiaansche postadministratiën zullen driemaandelijke rekeningen opmaken wegens de verzending der correspondentie en der gesloten brievenkasten, die zij elkander wederkeurig, krachtens de bepalingen der tegenwoordige overeenkomst, zullen toezenden.

Het saldo dezer van weerszijden te onderzoeken en vast te stellen rekeningen zal binnen twee maanden, volgende op den termijn waarover de rekening loopt, betaald worden door de administratie, die zal blijken aan de andere schuldig te zijn.

26. Uit aanmerking van het verschil tusschen de in beide landen bestaande muntstelsels en ter vermijding der breuken zoowel bij het toepassen als bij het te goed doen der porten, wordt overeengekomen, dat bij alle comptabele berekeningen tusschen de beide officien, ter uitvoering van de tegenwoordige overeenkomst, de Nederlandsche gulden zal worden geacht gelijk te staan met twee Italiaansche lires en dat wederkeurig de Italiaansche lire zal worden gehouden dezelfde waarde te vertegenwoordigen als een halve gulden of 50 cents Nederlandsch, terwijl de onderdeelen van den gulden en de lire in dezelfde verhouding zullen berekend worden.

27. Het tegenwoordig verdrag zal in werking treden op den dag, door de beide administratiën in gemeen overleg te bepalen, en het zal van kracht blijven tot dat eene der contracterende partijen aan de andere, doch twaalf maanden vooruit, haar voornemen zal hebben kenbaar gemaakt om het buiten werking te stellen.

GEDURENDE deze laatste twaalf maanden zal het verdrag ten volle verbindende zijn, onverminderd de vereffening en de aanzuivering der rekeningen tusschen de beide postadministratiën, na den afloop van den bedoelden termijn.

28. Het tegenwoordig verdrag zal worden geratificeerd en de ratificatiën zullen zoodra mogelijk worden uitgewisseld.

In eerkende hiervan hebben de wederzijdsche

gevolmgtigden dit verdrag onderteekend en van den afdruk hunner wapenen voorzien.

Aldus in duplo opgemaakt te 's Gravenhage, den vijftienden October achttien honderd zeven en zestig.

(get.) CARUTTI. (L. S.)

" VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT. "

" SCHIMMELPENNING V. NIJENHUIS. "

Gelet dat de akten van bekrachtiging op bovenstaand verdrag, door Ons den 30 October en door Zijne Majesteit den Koning van Italië den 30 December 1867 geteekend, op den 25 Januarij 1868 zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 12 Febr. 1868, N°. 928;

Hebben goedgevonden en verstaan het bovenstaand verdrag en vertaling, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven verdrag vervat.

's Gravenhage, 13 Februarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get) VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

(Uitgeg. 22 Febr. 1868.)

15 Februarij 1868. BESLUIT, betrekkelijk het bijeenroepen en het openen van de vergadering der Staten-Generaal. S. 22.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van den Raad van Ministers, van 13 Februarij 1868;

Overwegende, dat bij Onze besluiten van den 22 December 1867, N°. 45, en 3 Januarij 11. (Staatsblad N°. 3) de gewone vergadering der Staten-Generaal is gesloten en de Tweede Kamer dier Staten is ontbonden;

dat bij Ons laatstgenoemd besluit het zamenkomen der nieuw verkozen Tweede Kamer is bepaald op Dingsdag, den 25 Februarij 1868;

Gelet op de artt. 95 en 99 der Grondwet;

Hebben besloten en besluiten:

de vergadering der Staten-Generaal bijeen te roepen en hare opening te bepalen op Dingsdag, den 25 Februarij 1868, ten één ure.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van

State, aan de departementen van algemeen bestuur, aan de algemeene rekenkamer en hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 15 Februarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 17 Febr. 1868.)

16 Februarij 1868. BESLUIT, betreffende de uitloting en aflossing van $3\frac{1}{2}$ pCt. schuldbekentenissen voor 1868. S. 23.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de wet van 27 Mei 1830 (S. N°. 10) en het nit kracht van die wet genomen Koninkl. besluit van 1 Junij daaraanvolgende (S. N°. 13), bevattende de voorwaarden der uitgifte van de schuldbekentenissen ten laste van het voormalig amortisatie-syndicaat, rentende $3\frac{1}{2}$ ten honderd;

Gezien de wet van 20 December 1867 (Staatsblad N°. 130), tot vaststelling van het VII* hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het jaar 1868;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 21 December 1845 (Staatsblad N°. 92) en 1 Febr. 1867 (Staatsblad N°. 5);

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 15 Februarij 1868, N°. 63, G. S.

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Op den eersten April 1868 wordt van de schuldbekentenissen, rentende drie en een half ten honderd, uitgegeven krachtens de wet van 27 Mei 1830 (Staatsblad N°. 10) en het Koninklijk besluit van 1 Junij 1830 (Staatsblad N°. 13), tegen honderd ten honderd losbaar gesteld een kapitaal van f 300,000, of van f 308,000, in het geval ten slotte van het volgend artikel voorzien.

2. De volgens art. 1 losbaar te stellen schuldbekentenissen worden aangewezen bij uitloting over het na de op den 20 Februarij 1867 gehouden uitloting overgebleven aantal der reeksen van tien nummers, waarin, ten gevolge van het Koninklijk besluit van 21 December 1845 (Staatsblad N°. 92), de toen nog aanwezige schuldbekentenissen zoo na mogelijk zijn verdeeld, en worden alzoo dertig van die overgebleven 1731 reeksen uitgeloot, met dien verstande, dat, ingeval bij deze loting de laatste reeks, bevattende acht nummers, mogt worden nitgetrokken, alsdan na de trekking van dertig reeksen nog ééne reeks, en alzoo te zamen een getal van een en dertig reeksen, worde uitgeloot.

3. De loting tot aanwijzing van de met den

1 April 1868 aflosbare schuldbekentenissen, rentende $3\frac{1}{2}$ ten honderd, heeft plaats in het openbaar op Woensdag, den 4 Maart 1868, des voormiddags ten elf ure, in het lokaal van het ministerie van Financiën te 's Gravenhage, ten overstaan van twee leden van de algemeene rekenkamer.

Van den nitslag der loting geschiedt onmiddellijk bekendmaking in de Nederlandsche Staatscourant.

4. De houders der uitgelote schuldbekentenissen kunnen die op den eersten April 1868 en vervolgens, vergezeld van den coupon, verschijnende 1 October 1868, en het bewijs ter bekoming van nieuwe coupons, ter aflossing aanbieden ten kantore van den agent van het ministerie van Financiën te Amsterdam, alwaar hun het kapitaal, op hetwelk na 31 Maart 1868 geene rente meer verschuldigd is, voldaan zal worden bij assignatie op de Nederlandsche Bank.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de algemeene rekenkamer, tot narigt.

's Gravenhage, 16 Februarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINCK.

(*Uitgeg.* 22 Febr. 1868.)

18 Februarij 1868. BESLUIT, betreffende de ligting der nationale militie van het jaar 1868. S. 24.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine, van 14 Februarij 1868, N°. 52 P, van 17 Februarij 1868, N°. 252, 4* afd., en van 17 Februarij 1868, N°. 49;

Gelet op de wet betrekkelijk de nationale militie, van 19 Augustus 1861 (Staatsblad N°. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De ligting der militie van het jaar 1868 bedraagt 11,000 man, waarvan 600 voor de dienst ter zee te bestemmen.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke provincie in die ligting te dragen, wordt aangewezen in de 4* kolom van den staat, bij dit besluit gevoegd.

3. De lotelingen, voor de dienst ter zee te bestemmen, worden daartoe, des noodig, uit iedere provincie zooveel mogelijk evenredig, gekozen uit degenen, die zich, overeenkomstig art. 150 van

bovenbedoelde wet, hebben aangemeld om bij de zeemilitie te dienen.

4. De manschappen, bij het wapen der infanterie, de regimenten vesting-artillerie, het korps pontonniers en het bataillon mineurs en sappeurs in te lijven, worden tot eerste oefening vijf maanden onder de wapenen gehouden, terwijl de tijd van eerste oefening van de manschappen, bij de regimenten kavalerie, veld- en rijdende artillerie in te deelen, zich tot het einde van het eerste jaar van hunnen diensttijd zal uitstrekken.

5. Dit besluit treedt in werking op den vijftien

dag na de dagteekening van het Staatsblad waarin het geplaatst is.

Onze Ministers voornoemd zijn, ieder voor zoveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 18 Februarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister v. Oorlog, (get.) VAN DEN BOSCH.

De Min. v. Binnenl. Zaken, (get.) HEEMSKERK.

De Minister van Marine, (get.) PELS RIJCKEN.

(Uitgeg. 22 Febr. 1868.)

Behoort bij Z. M. besluit van den

18 Febr. 1868, (S. N°. 24.)

STAAT, aanwijzende het door elke provincie en door het Hertogdom Limburg te dragen aandeel in de ligting der nationale militie van 1868, ten bedrage van 11,000 man.

PROVINCIEËN.	Aantal ingeschrevenen waarnaar het aandeel der provincie, volgens art. 2 der wet, is berekend.	UITSLAG DER GLOBALE BEREKENING.	OPGELEGD AANDEEL.	Aanmerkingen.
Noordbrabant	3282	1258 $\frac{1174}{28697}$	1258	* Deze breuken zijn, als de hoogste elk voor een geheel gerekend, tot het vinden van de 6 bij de globale berekening te kort gekomen manschappen.
Gelderland	3604	1381 $\frac{13443}{28697}$	1381	
Zuidholland	5100	1954 $\frac{28662}{28697}$ *	1955	
Noordholland	4638	1777 $\frac{23431}{28697}$ *	1778	
Zeeland	1399	536 $\frac{7408}{28697}$	536	
Utrecht	1284	492 $\frac{5076}{28697}$	492	
Friesland	2471	947 $\frac{4941}{28697}$	947	
Overijssel	2141	820 $\frac{19460}{28697}$ *	821	
Groningen	1768	677 $\frac{20131}{28697}$ *	678	
Drenthe	913	349 $\frac{27747}{28697}$ *	350	
Limburg	2097	803 $\frac{23309}{28697}$ *	804	
TOTAAL	28697	10994 $\frac{172182}{28697}$	11000	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Minister van Marine,

(get.) VAN DEN BOSCH.
" HEEMSKERK.
" PELS RIJCKEN.

18 *Februarij* 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, over:

Kwam het te pas een ontslag van rechtsvervolging uit te spreken, ter zake van het als dienstplichtige bij eene brandspuit bij de oefening en beproeving niet-verschijnen, ofschoon daartoe behoorlijk opgeroepen, op grond van het ontbreken van eenigen vorm voor die oefening, wanneer die vorm bij de betrokken plaatselijke verordening niet is voorgeschreven? — Neen.

Houden plaatselijke verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd, op verbindend te zijn, wanneer niet blijkt, dat zij binnen den termijn, bij art. 178 der gemeentewet gesteld, zijn herzien of bekrachtigd? — Neen. W. v. B. A. 984.

De Hooge Raad enz.,

Overwegende, dat de nu gereq. was gedagvaard ter zake van zich te hebben schuldig gemaakt aan het feit van, als dienstplichtige bij de brandspuit N°. 1 te Waalwijk, bij de beproeving van dezelve op 11 Junij 1867, niet te zijn gecompareerd, ofschoon daartoe behoorlijk opgeroepen; en dat bij het bestreden vonnis feitelijk is beslist, dat de toenmaals beklaagde bij die oefening met de brandspuit, door B. en W. op gebruikelijke wijze ter algemeene kennis gebracht, niet is tegenwoordig geweest, zonder aan de voorschriften van art. 15 der bijzondere verordening op de brandweer te Waalwijk te hebben voldaan;

O., dat echter de kantonregter bij gemeld vonnis den nu gereq. heeft ontslagen van alle rechtsvervolging te dezer zake, op grond, eensdeels, dat niet is gebleken, dat die oefening in den vorm, bij art. 6, afd. III^b, hoofdst. V der algemeene politie-verordening der gemeente Waalwijk voorgeschreven, heeft plaats gehad; anderdeels, dat de algemeene verordening, waarvan hier sprake is, is van 1856, en die van de brandweer van 1858; dat nu, volgens art. 178 gemeentewet, de raad verplicht is binnen den daarbij bepaalden tijd te verklaren, welke verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd, nog gelden; dat zoodanige verklaring te dezen aanzien geheel ontbreekt, en dat mitsdien de bewuste verordeningen als niet meer geldende zijn te beschouwen;

O., dat bij de ingediende memorie geen wetsartikel als bepaaldelijk geschonden of verkeerd toegepast wordt aangegeven, maar alleenlijk beweerd, dat de bekendmaking van de oefening met de brandspuit, overeenkomstig het voorschrift van

art. 6, afd. III^b, hoofdstuk V der algemeene plaatselijke politieverordening, heeft plaats gehad, en dat verordeningen, als waarvan hier sprake is, niet ophouden verbindende te zijn, al blijkt het niet, dat zij, binnen den termijn, gesteld bij art. 178 gemeentewet, zijn herzien of bekrachtigd;

O. ten aanzien van het eerste beweren, dat bij genoemd art. 6 geen vorm hoegenaamd voor de oefening is voorgeschreven, maar alleenlijk bepaald, dat de tijd en plaats der oefening, die tweemaal 's jaars moet plaats hebben, door B. en W. ter algemeene kennis wordt gebracht; dat nu bij het bestreden vonnis is beslist, dat de oefening op de gebruikelijke wijze heeft plaats gehad; dat derhalve aan het voorschrift der verordening was voldaan, en op grond van het ontbreken van eenigen vorm, die niet is voorgeschreven, derhalve geen ontslag van rechtsvervolging kon worden uitgesproken;

O. aangaande het in de tweede plaats bij memorie aangevoerde, dat, blijkens de debatten, over artikel 178 voormeld gehouden, dit artikel alleenlijk behelst een maatregel van orde, maar dat daaraan geenszins zoodanige kracht mag worden toegekend, dat de plaatselijke verordeningen, waarvan niet is verklaard, dat zij nog rechtsgeldende zijn, hare kracht door dit verloop van tijd zouden verliezen; dat derhalve de bewuste verordeningen, waarvan niet blijkt, dat zij zijn afgeschaft, alsnog verbindend zijn te achten;

dat de kantonregter derhalve, door bij de feitelijke beslissing, in stede van eene veroordeeling, een ontslag van rechtsvervolging uit te spreken, art. 178 gemeentewet verkeerd heeft toegepast, en de artt. 11 en 16 der bijzondere verordening op de brandweer te Waalwijk van 18 Mei 1858, alsmede art. 1 der wet van 22 April 1864 (Staatsblad N°. 29), door niet-toepassing, heeft geschonden;

dat het bestreden vonnis derhalve behoort te worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis, door den kantonregter te Waalwijk op 4 Dec. 1867 in deze gewezen;

En, uit kracht van art. 105 R. O., op de als bewezen aangenomen feiten rechtdoende ten principale,

Verklaart die daar te stellen de overtreding van het als dienstplichtige bij de oefening met en de beproeving van de brandspuit niet te zijn verschenen, ofschoon deze behoorlijk was bekend gemaakt; overtreding, omschreven en met straf bedreigd bij de artt. 11 en 16 der voormelde verordening;

Verklaart den nu gereq. schuldig aan die overtreding;

Gezien enz.

(De jurisprudentie van den H. R. is ontrapt dit punt gevestigd. Men zie de arresten van den 19 Febr. en 8 October 1862 en 7 Junij 1864. In N°. 672, 702 en 793, W. v. B. A.)

21 Februarij 1868. BESLUIT, betrekkelijk de wijze van opening der vergadering van de Staten-Generaal. S. 25.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op d voordragt van den Raad van Ministers;

Gezien art. 98 der Grondwet;

Gezien Ons besluit van den 15 dezer (Staatsblad N°. 22);

Hebben besloten en besluiten:

de vergadering van de Staten-Generaal wordt Dingsdag den 25 dezer, ten een ure des namiddags, in eene vereenigde zitting van de beide Kamers geopend door eene Commissie van Onzenwege, waartoe bij deze worden benoemd Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën.

Onze genoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gewonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van State, aan de departementen van algemeen bestuur en aan de algemeene rekenkamer, en hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 21 Februarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Min. v. Binnenl. Zaken, (get.) HEEMSKERK.

De Min. v. Fin., (get.) R. J. SCHIMMELPENNINGK.

(Uitgeg. 21 Febr. 1868.)

23 Februarij 1868. BESLUIT, bepalande de sterkte, samenstelling en indeeling der schutterijen, zoo dienstdoende als rustende, in de provincie Noordbrabant. S. 26.

28 Februarij 1868. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 2 Februarij 1864 (Staatsblad N°. 8), houdende bepalingen ten aanzien der examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid voor het geven van middelbaar onderwijs. S. 27.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 7 Februarij 1868, N°. 207, 5^e afdeling;

Gezien art. 77 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad N°. 50) en Ons besluit van 2 Februarij 1864 (Staatsblad N°. 8);

Den Raad van State gehoord (advies van den 11 Februarij 1868, N°. 4);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van den 27 Februarij 1868, N°. 168, 5^e afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vervallen te verklaren het programma **M**, vastgesteld bij Ons voorschreven besluit;

2°. vast te stellen de navolgende programma's der examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid voor schoolonderwijs in het handteekenen en in het regtlijng teekenen en de perspectief.

M 1.

Examen ter verkrijging eener akte van bekwaamheid voor schoolonderwijs in HET HANDELTEKENEN, vermeld in art. 77 der wet.

De vereischen zijn:

a. Ontleedkunde. Kennis van het menschelijk geraamte, van den vorm der voornaamste beenderen en van de spieren, die zich aan de oppervlakte van het lichaam vertoonen.

Het schetsen van een proportiebeeld met een daarbij passend geraamte.

b. Doorzichtkunde. Het in perspectief brengen van een voorwerp van bepaalde gedaante en stand en het geven eener beredeneerde verklaring van de daartoe meest gebruikelijke handelwijzen.

De kennis der schaduwleer (zon- en kunstlichten) en der luchtperspectief.

c. Ornamentleer. Algemeene begrippen; herleiding van een ornament tot zijne eenvoudigste vormen en ontwikkeling der deelen tot een afgewerkt geheel.

Het ontwerpen van een ornament.

d. Teekenen. Het teekenen van een kop naar pleister en van een beeld naar plaat. Het verbeteren van door leerlingen vervaardigde teekeningen.

De candidaten behooren bekend te zija met de voornaamste leerwijzen van het teekenonderwijs, bepaald ook voor het teekenen naar de natuur. en blijken te geven, dat zij zich eene duidelijke voorstelling hebben gevormd van de eischen van een' geleidelijken, doeltreffenden gang van het onderwijs, ingerigt naar de bestemming der verschillende middelbare scholen.

M 2.

Examen ter verkrijging eener akte van bekwaamheid voor schoolonderwijs in HET REGTLIJNIG TEEKENEN EN DE PERSPECTIEF.

De vereischten zijn:

a. *Beschrijvende meetkunde.* Grondige kennis van de leer der meetkundige projectiën van veelvlaklige en van de meest voorkomende kromvlaklige lichamen; het teekenen der projectiën van deze lichamen met hunne schaduwen en van hunne doorsneden.

b. *Doorzichtkunde.* Grondige kennis van de gewone en isometrische perspectief. Het in perspectief brengen van een voorwerp van bepaalde gedaante en stand.

c. *Ornamentleer.* Hetzelfde als onder c van programma M 1.

d. *Teekenen.* Het vervaardigen eener teekening, de bouw- of werktuigkunde betreffende.

De candidaten behooren voldoende kennis van bouwkunde en werktuigkunde aan den dag te leggen, om de daartoe behoorende meest bekende voorwerpen naar eene opgave van afmetingen naauwkeurig en zuiver in projectie of in perspectief te teekenen.

Zij behooren blijken te geven, dat zij zich eene duidelijke voorstelling hebben gevormd van de eischen van een grondig onderwijs in het lijn-teekenen en van een' geleidelijken, doeltreffenden gang van het onderwijs, ingerigt naar de bestemming der verschillende middelbare scholen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 28 Februarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 3 Maart 1868.)

28 Februarij 1868. **BESLUIT**, bepalande de plaatsing in het Staatsblad van het tusschen Nederland en Frankrijk op den 22 Januarij 1868 te Parijs gesloten postverdrag. S. 28.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien het postverdrag tusschen Nederland en Frankrijk, op den 22 Januarij 1868 door de wederzijdsche gevolmagtigden te Parijs gesloten, waarvan de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Keizer der Franschen, evenzeer wenschende, door middel van een nieuw verdrag, het brievenvervoer tusschen de Nederlanden en Frankrijk op eenen beteren voet te regelen, hebben tot dat einde tot Hunne gevolmagtigden benoemd:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den baron VAN ZUYLEN VAN NIEVELT, Hoogst-deszelfs kamerheer, buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij Zijne Majesteit den Keizer der Franschen, commandeur der orde van den Nederlandschen leeuw, groot-officier van de Keizerlijke orde van het legioen van eer, enz., enz., enz.; en Zijne Majesteit de Keizer der Franschen,

den Heer LÉONEL markies DE MOUSTIER, grootkruis van Hoogstdeszelfs Keizerlijke orde van het legioen van eer, enz., enz., enz., Hoogstdeszelfs Minister en secretaris van Staat bij het departement van Buitenlandsche Zaken;

die, na wederkeerige mededeeling hunner in goeden en behoorlijken staat bevonden volmagten, omtrent de navolgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. Er zal tusschen de postadministratie van Frankrijk en de postadministratie van Nederland, ten minste éénmaal daags, eene uitwisseling plaats vinden van brieven, stalen van koopwaren en gedrukte stukken van allerlei aard, door middel der Fransche en Nederlandsche postdiensten en van die, bestaande op het grondgebied der Staten, door tusschenkomst waarvan de beide administratiën gesloten brievenmalen met elkander kunnen uitwisselen.

2. De kosten, vallende op het vervoer tusschen de Fransche en Nederlandsche grenzen van de gesloten brievenmalen, in het voorgaande artikel bedoeld, zullen door de Fransche postadministratie gedragen worden.

3. Bij de verzending van gewone, namelijk van niet aangeteekende, brieven, hetzij uit Frankrijk en Algiers naar de Nederlanden, hetzij uit de Nederlanden naar Frankrijk en Algiers, kan het port dezer brieven, ter keuze van den afzender, voor rekening der geadresseerden gelaten, of ook tot aan de plaats van bestemming vooruit betaald worden.

4. Het in te vorderen port der gewone brieven, tusschen ingezetenen van Frankrijk en Algiers, ter eene, en ingezetenen van Nederland, ter andere zijde, gewisseld wordende, zal overeenkomstig het hieronder vermelde tarief worden berekend:

AANWIJZING DER BRIEVEN.		Bedrag van het door den afzender van iederen gefrankeerden brief of door den geadresseerde van iederen ongefrankeerden brief en voor elke 10 wigtes of gedeelte van 10 wigtes te betalen port.	Bedrag van het verschuldigde voor elken brief en voor elke 10 wigtes of gedeelte van 10 wigtes,	
			door de Fransche postadministratie aan de Nederlandsche postadministratie.	door de Nederlandsche postadministratie aan de Fransche postadministratie.
1.		2.	3.	4.
Gefrankeerde brieven.	uit Frankrijk en Algiers voor de Nederlanden	40 centimes.	13½ centimes.	"
	uit de Nederlanden voor Frankrijk en Algiers	20 cents.	"	26½ centimes.
Ongefrankeerde brieven.	uit Frankrijk en Algiers voor de Nederlanden	80 cents.	"	40 centimes.
	uit de Nederlanden voor Frankrijk en Algiers	60 centimes.	20 centimes.	"

5. De gewone brieven, die stuksgewijze over Frankrijk verzonden worden, hetzij uit de landen, in de bij het tegenwoordig verdrag gevoegde tabel A vermeld, naar de Nederlanden, hetzij uit Nederland naar diezelfde landen, zullen tusschen de Fransche en Nederlandsche postadministratiën worden uitgewisseld op de in de genoemde tabel aangevoerde voorwaarden.

Er wordt evenwel overeengekomen, dat de voorwaarden van uitwisseling, in de evengenoemde tabel A vermeld, in gemeen overleg tusschen de postadministratie van Frankrijk en de postadministratie der Nederlanden zullen kunnen gewijzigd worden.

6. De brieven, die uit Frankrijk naar Nederland worden gezonden, met bestemming voor de koloniën en andere Overzeesche landen, om door middel van schepen, behoorende tot de zeemagt van den Staat, of van koopvaardij-schepen, uit Nederlandsche havens naar de Overzeesche landen vertrekende, verdere expeditie derwaarts te erlangen, moeten tot aan de haven van inscheeping gefrankeerd worden.

De Fransche postadministratie betaalt aan die van Nederland voor het vervoer der genoemde brieven over het Nederlandsche grondgebied eene som van zeven cents voor elken brief en voor elke tien wigtes of gedeelte van tien wigtes.

7. Het port der brieven, die uit de Nederland-

sche koloniën naar Frankrijk verzonden worden, door middel van schepen tusschen de gemelde koloniën en de Nederlanden varende, zal gekweten worden door hen, aan wie die brieven gericht zijn.

De postadministratie van Frankrijk zal, wegens koloniaal port, zeeport en wegens het transitovervoer over het Nederlandsche grondgebied; voor de hierboven genoemde brieven, een bedrag van dertig cents voor iederen enkelen brief en voor elke vijftien wigtes of gedeelte van vijftien wigtes aan de Nederlandsche postadministratie verschuldigd zijn.

Er wordt overeengekomen, dat de voorwaarden van uitwisseling, bij het tegenwoordige en het voorafgaande 6^e artikel bepaald, in gemeen overleg tusschen de Fransche en Nederlandsche postadministratiën zullen kunnen gewijzigd worden.

8. De Fransche postadministratie zal aangeeekende brieven, voor de Nederlanden bestemd, aan de Nederlandsche postadministratie kunnen uitleveren.

Wederkeerig zal de Nederlandsche postadministratie aan de Fransche postadministratie aangeeekende brieven kunnen uitleveren, bestemd voor Frankrijk en Algiers, en voor zoo veel mogelijk voor de landen, die van de tusschenkomst van Frankrijk gebruik maken.

Het port der aangeteekende brieven moet altijd

tot aan de plaats van bestemming vooruit betaald worden.

9. Elke aangeteekende brief, uit Frankrijk en Algiers herkomstig en voor de Nederlanden bestemd, is bij de afzending, boven het voor eenen gewonen gefrankeerden brief van hetzelfde gewigt verschuldigde port, aan een vast regt van vijftig centimes onderworpen, en wederkeerig is elke aangeteekende brief, uit de Nederlanden herkomstig en voor Frankrijk en Algiers bestemd, bij de afzending, boven het verschuldigde port voor eenen gewonen gefrankeerden brief van hetzelfde gewigt, aan een vast regt van vijf en twintig cents onderworpen.

10. De Fransche postadministratie zal aan de Nederlandsche postadministratie voor iederen aangeteekenden brief, uit Frankrijk en Algiers herkomstig en voor de Nederlanden bestemd, boven het verschuldigde ingevolge art. 4 der tegenwoordige overeenkomst, een vast regt van zestien en twee derde centime betalen.

Wederkeerig zal de Nederlandsche postadministratie aan de Fransche postadministratie voor iederen aangeteekenden brief, uit de Nederlanden herkomstig en voor Frankrijk en Algiers bestemd, boven het verschuldigde ingevolge het voorafgaande art. 4, een vast regt van drie en dertig en een derde centime voldoen.

De porten of de bijzondere regten, wederkeerig tusschen de beide administratiën te verrekenen, wegens de aangeteekende brieven herkomstig uit of bestemd voor de landen, die van de tusschenkomst der Fransche postadministratie gebrnik maken, zullen in gemeen overleg tusschen deze beide administratiën worden vastgesteld.

11. Indien een aangeteekende brief, al dan niet geldswaardige stukken aan toonder bevattende, mogt verloren gaan, zal de administratie, op het gebied waarvan het verlies heeft plaats gehad, aan den afzender eene schadevergoeding betalen van vijftig francs of vijf en twintig gulden en wel binnen den tijd van twee maanden, te rekenen van den dag waarop de reclamatie is ingediend; met dien verstande echter, dat geene reclamatiën zullen gelden, dan ingediend binnen den tijd van zes maanden, volgende op den dag waarop de aan-teekening heeft plaats gehad. Na dit tijdstip zijn de beide administratiën tegenover elkander tot geenerlei schadevergoeding verplicht.

12. De afzender van elken aangeteekenden brief, hetzij uit Frankrijk en Algiers naar de Nederlanden, hetzij uit de Nederlanden naar Frankrijk

en Algiers, zal bij het ter post bezorgen daarvan kunnen verlangen, dat hem van de ontvangst door den geadresseerde berigt worde gegeven.

Tot dat einde zal hij, bij vooruitbetaling, voor het overmaken van dat berigt, een vast port van twintig centimes of tien cents betalen.

13. De Fransche postadministratie zal aan de Nederlandsche postadministratie voor ieder berigt van ontvang van eenen aangeteekenden brief, uit Frankrijk of Algiers herkomstig en voor de Nederlanden bestemd, de som van zes en twee derde centime betalen.

Wederkeerig zal de Nederlandsche postadministratie aan de Fransche postadministratie voor ieder berigt van ontvang van eenen aangeteekenden brief, uit de Nederlanden herkomstig en voor Frankrijk of Algiers bestemd, eene som van dertien en een derde centime betalen.

14. Elk pakket, stalen van koopwaren zonder waarde bevattende, dat uit Frankrijk of Algiers naar de Nederlanden verzonden wordt, is tot aan de plaats van bestemming te frankeren, tegen betaling van een port van tien centimes voor elke veertig wigjes of gedeelte van veertig wigjes, en omgekeerd elk pakket, voorwerpen van denzelfden aard inhoudende, uit Nederland herkomstig en voor Frankrijk of Algiers bestemd, is tot aan de plaats van bestemming te frankeren, tegen betaling van een port van vijf cents voor elke veertig wigjes of gedeelte van veertig wigjes.

De krachtens het tegenwoordige artikel geheven porten worden tusschen de postadministratiën der beide landen in dier voege verdeeld, dat door de Fransche postadministratie drie vierde en door de Nederlandsche postadministratie één vierde van dat port genoten wordt.

15. Nieuwspapieren, dagbladen, tijdschriften, ingenaade of ingebonden boeken, vlugschriften, muziekpapier, catalogussen, prospectussen, aankondigingen en berigten van verschillenden aard, gedrukt, gegraveerd, gesteendrukt of geantographieerd, uit Frankrijk en Algiers naar de Nederlanden of uit de Nederlanden naar Frankrijk en Algiers verzonden, moeten over en weder, tot aan de plaats van bestemming, gefrankeerd worden.

16. Het in te vorderen frankeergeld wegens de in het vorige artikel vermeldde voorwerpen zal door de afzenders worden betaald en tusschen de Fransche en Nederlandsche postadministratiën, overeenkomstig het navolgend tarief, worden verdeeld:

OORSPRONG.	BESTEMMING.	Bedrag van het door den afzender te betalen frankeergeld voor elk pakket aan een afzonderlijk adres en voor elke 40 wigpjes of gedeelte van 40 wigpjes.	Bedrag van het verschuldigde voor elk pakket aan een afzonderlijk adres en voor elke 40 wigpjes of gedeelte van 40 wigpjes,	
			door de Fransche postadministratie aan de Nederlandsche postadministratie.	door de Nederlandsche postadministratie aan de Fransche postadministratie.
1.	2.	3.	4.	5.
Frankrijk en Algiers . .	Nederland.	8 centimes.	2 centimes.	"
Nederland	Frankrijk en Algiers.	4 cents.	"	6 centimes.

17. De nieuwspapieren, dagbladen, tijdschriften, ingenaaide boeken, vlugschriften, muziekpapier, catalogussen, prospectussen, aankondigingen en berigten van verschillende aard, gedrukt, gegraveerd, gesteendrukt of geantographieerd, welke stukgewijze over Frankrijk verzonden worden, hetzij uit de landen, in de bij het tegenwoordige verdrag gevoegde tabel B vermeld, naar de Nederlanden, hetzij uit Nederland naar diezelfde landen, zullen tusschen de Fransche en Nederlandsche postadministratiën worden uitgewisseld op de in de genoemde tabel aangewezen voorwaarden.

Er wordt evenwel overeengekomen, dat de voorwaarden van uitwisseling, in de evengenoemde tabel B vermeld, in gemeen overleg tusschen de postadministratie van Frankrijk en de postadministratie der Nederlanden zullen kunnen gewijzigd worden.

18. De dagbladen en andere gedrukte stukken, tusschen Frankrijk en de Overzeesche landen over Nederland uitgewisseld wordende, moeten tot aan de Nederlandsche haven van vertrek of aankomst worden gefrankeerd.

Wegens het transitovervoer over het Nederlandsche grondgebied zal voor elk pakket dagbladen en andere gedrukte stukken bovengemeld, aan een afzonderlijk adres, de som van één oent voor isdere veertig wigpjes of gedeelte van veertig wigpjes door de Fransche postadministratie aan de Nederlandsche postadministratie betaald worden.

19. De stalen van koopwaren zullen slechts tegen de bij art. 14 hiervoren toegestane portevermindering ter vernediging worden toegelaten, voor zooverre zij geene handelswaarde bezitten,

onder kruisband of in dier voege zijn ingepakt, dat het onderzoek naar den inhoud gemakkelijk kan plaats hebben, en dat zij geen ander schrift bevatten dan het adres, een fabriek- of handelsmerk, volgnommers en prijzen.

Om aanspraak te kunnen maken op de portvermindering, die bij art. 16, 17 en 18 is toegestaan, moeten de in de genoemde artikelen vermelde drukwerken onder kruisband verzonden worden en mogen zij geen schrift, cijfer of teeken hoegenaamd bevatten, dan het adres, de handtekening van den afzender en de dagteekening.

De in het tegenwoordige artikel bedoelde voorwerpen, die niet aan de hierboven vastgestelde voorwaarden beantwoorden, of niet door den afzender zijn gefrankeerd op den voet als respectievelijk in art. 15, 17 en 18 is bepaald, zullen als brieven aangemerkt en als zoodanig met port belast worden.

Er wordt overeengekomen, dat de bepalingen, in de hierboven vermelde artikelen vervat, in geen deele inbreuk maken op het regt, dat de beide administratiën bezitten, om elk, voor zooveel haar grondgebied betreft, het vervoer en de bestelling van de drukwerken in die artikelen bedoeld, waaromtrent niet mogt zijn voldaan aan de wetten, besluiten of verordeningen, waarbij de voorwaarden tot het uitgeven en in omloop brengen daarvan, zoowel in Frankrijk als in de Nederlanden, worden geregeld, niet te doen plaats vinden.

20. De Fransche Regering verbindt zich aan de Nederlandsche Regering den doorvoer in gesloten brievenmalen over het Fransche grondgebied toe te staan van de correspondentie, herkomstig

nit de Nederlanden of over Nederland loopende en bestemd voor de landen, die nu of voor 't vervolg van de tusschenkomst van Frankrijk gebruik mogten maken, en wederkeurig uit die landen voor Nederland en de landen, die nu of voor het vervolg van de tusschenkomst van Nederland gebruik mogten maken.

De Nederlandsche Regering harerzijds verbindt zich aan de Fransche Regering den doorvoer in gesloten brievenmalen over het Nederlandsche grondgebied toe te staan van de correspondentie, herkomstig uit Frankrijk of over Frankrijk loopende en bestemd voor de landen, die nu of voor 't vervolg van de tusschenkomst van Nederland gebruik mogten maken, en wederkeurig uit die landen voor Frankrijk en de landen, die nu of voor 't vervolg van de tusschenkomst van Frankrijk gebruik mogten maken.

21. De administratie, voor rekening waarvan de in het voorafgaande art. 20 vermelde gesloten brievenmalen zullen vervoerd worden, betaalt aan de administratie, die dit vervoer verrigt, eene som van vijf centimes voor ieder kilogram, netto gewigt, wanneer het brieven zijn, en eene som van een vierde centime per kilogram, netto gewigt, voor stalen van koopwaren en gedrukte stukken, voor elken afstand van een kilometer in eene regte lijn, tusschen het punt waar het vervoer begint en het punt waar het ophoudt.

Niettemin betaalt de Nederlandsche postadministratie aan die van Frankrijk, zoowel voor het vervoer over het Fransche grondgebied, als voor dat over het Kanaal, wegens de gesloten brievenmalen, die tusschen de genoemde Nederlandsche postadministratie en die van Groot-Brittannië over Frankrijk mogten uitgewisseld worden, eenen gemiddelden prijs van dertig centimes voor elke dertig wigjtjes, netto gewigt, wanneer het brieven zijn, en voorts eenen gemiddelden prijs van vijftig centimes voor ieder kilogram, mede netto gewigt, wegens de dagbladen en verdere gedrukte stukken, die deze brievenmalen zullen bevatten.

22. De Fransche Regering verbindt zich om, tegelijk met hare eigene correspondentie, te doen overbrengen de gesloten pakketten, bevattende de brieven, de stalen van koopwaren of de gedrukte stukken, die over Frankrijk en door middel van de Fransche of Engelsche pakketbooten tusschen Nederland en zijne bezittingen in Azië en Amerika, over en weder, zullen verzonden worden.

Wegens den doorvoer door Frankrijk en het vervoer over zee van de bovenbedoelde brieven,

stalen van koopwaren en gedrukte stukken, zal de Nederlandsche postadministratie aan de postadministratie van Frankrijk betalen, te weten:

1°. wegens den doorvoer door Frankrijk, eene som van een franc voor elke dertig wigjtjes brieven of voor elke kilogram stalen van koopwaren of gedrukte stukken;

2°. wegens het vervoer met de Fransche of Engelsche pakketbooten tusschen Marseille en Singapore of tusschen St. Nazaire en Fort-de-France, de som van een franc dertig centimes voor elke dertig wigjtjes brieven en de som van een franc negentig centimes voor elke kilogram stalen van koopwaren of gedrukte stukken;

3°. wegens het vervoer met de Fransche pakketbooten tusschen Singapore en Batavia of tusschen Fort-de-France en Suriname, de som van veertig centimes voor elke dertig wigjtjes brieven en de som van vijftig centimes voor elke kilogram stalen van koopwaren of gedrukte stukken.

Er wordt overeengekomen, dat bij eventuele latere wijzigingen, hetzij met betrekking tot den prijs van het transit, door de postadministratie van Groot-Brittannië aan de postadministratie van Frankrijk, voor de Engelsche brievenmalen afkomstig uit of bestemd naar Oost-Indië te betalen, hetzij met opzigt tot het bedrag, door de postadministratie van Frankrijk aan de Britsche postadministratie, voor het vervoer over zee met de Engelsche pakketbooten te voldoen, wegens de brievenmalen door eerstgenoemde administratie met deze pakketbooten verzonden of ontvangen wordende, in zoodanig geval de boven vastgestelde prijzen, naar omstandigheden en in overeenstemming met de bedoelde wijzigingen, vermindering of vermeerdering zullen ondergaan.

23. Het gewigt der in rebus gevallen correspondentie van allerlei aard, zoowel als dat der adviesbrieven en andere comptabele stukken, tot de uitwisseling der correspondentie betrekking hebbende, die in gesloten pakketten door de eene administratie voor rekening der andere wordt vervoerd en vermeld in art. 20, 21 en 22 hiervoren, zal niet begrepen worden in het gewigt der brieven, dagbladen en gedrukte stukken van allerlei aard, waarop de door evengenoemde artikelen bepaalde kosten van transit van toepassing zijn.

Er wordt overeengekomen, dat de bepalingen van het tegenwoordig artikel, zoowel als die van artt. 21 en 22 hiervoren, tusschen de Fransche en Nederlandsche postadministratiën, in gemeen overleg, zullen kunnen gewijzigd worden.

24. De Fransche en Nederlandsche postadministratiën zullen maandelijksche rekeningen opmaken wegens de verzending der correspondentie en der gesloten brievenmalen, die de beide administratiën wederkeerig, krachtens het tegenwoordig verdrag, met elkander zullen uitwisselen, en het saldo dezer van weërszijden te onderzoeken en vast te stellen rekeningen zal door de administratie, die zal blijken aan de andere schuldig te zijn, binnen den tijd van drie maanden, volgende op de maand waarover de rekening loopt, betaald worden.

Wanneer het saldo eener rekening niet binnen den hierboven vermelden termijn voldaan wordt, zal van het bedrag van dit saldo interest verschuldigd zijn, te rekenen van den dag, dat de genoemde termijn verstreken is, tot aan dien, waarop de betaling zal geschieden. Deze interest zal tegen vijf ten honderd in het jaar berekend en gebracht worden in het debet der achterstallige administratie op de rekening der maand, waarin de aan interest onderworpen som zal zijn gekweten.

Er wordt bepaald dat, zoowel bij de toepassing der porten als in alle de schrifturen, die van de uitvoering der tegenwoordige overeenkomst het gevolg zullen zijn, de franc met eenen halven gulden of vijftig cents, Nederlandsche munt, zal worden gelijk gesteld, en dat wederkeerig de Nederlandsche gulden dezelfde waarde zal hebben als twee francs, Fransche munt.

25. De gewone of aangeteekende brieven, de stalen van koopwaren en de gedrukte stukken van allerlei aard, die verkeerdt geadresseerd of verkeerdt geloopen zijn, zullen, zonder uitstel, van weërszijden door tusschenkomst der respectieve kantoren van uitwisseling worden teruggezonden tegen het gewigt en het port, waarvoor het officie van afzending deze voorwerpen aan het andere officie zal hebben aangerekend.

De voorwerpen van gelijken aard, bestemd voor personen, die van woonplaats veranderd zijn, zullen van weërszijden worden uitgeleverd of teruggezonden, belast met het port, dat de geadresseerden zonden te betalen gehad hebben.

De gewone brieven, de stalen van koopwaren en de gedrukte stukken van allerlei aard, oorspronkelijk aan de Fransche postadministratie of aan de Nederlandsche postadministratie door andere postadministratiën uitgeleverd, en die door verandering van woonplaats der geadresseerden, uit een der beide landen naar het andere zijn te verzenden, zullen wederkeerig uitgeleverd worden,

belast met het tot aan de eerste plaats van bestemming verschuldigde port.

26. De correspondentie van allerlei aard, stuksgewijze tusschen de Fransche en Nederlandsche postadministratiën uitgewisseld wordende, die, om welke reden ook, in rebut is gevallen, zal van weërszijden, aan het einde van iedere maand en zoo mogelijk meermalen 's maands, worden teruggezonden.

De voorwerpen, die met port belast zijn uitgeleverd, worden tegen denzelfden prijs, waarvoor zij oorspronkelijk door het officie van afzending waren aangerekend, teruggezonden.

Die, tot aan de plaats van bestemming of tot aan de grenzen der andere administratie gefrankeerd, worden zonder port of verschoot teruggezonden.

De ongefrankeerde in rebut gevallen stukken, die door de eene administratie voor rekening der andere in gesloten depêches zijn vervoerd, zullen naarmate van het gewigt en den prijs, waarvoor zij in de rekeningen der wederzijdsche administratiën zijn begrepen, op eenvoudige verklaringen of nominatieve lijsten, als bewijsstukken bij de rekeningen te voegen, wanneer de overlegging der stukken zelve niet kan geschieden door het officie, dat het port daarvan van het corresponderende officie heeft in te vorderen, in rekening worden geleden.

27. De Fransche en Nederlandsche postadministratiën zullen geene pakjes of brieven toelaten, bestemd naar een der beide landen of naar landen, die van hare tusschenkomst gebruik maken, die, hetzij gemunt goud of zilver, dan wel edelgesteenten of kostbaarheden, of eenige andere aan inkomende regten onderhevige voorwerpen, mogten bevatten.

28. De Fransche en Nederlandsche postadministratiën zullen in gemeen overleg de kantoren aanwijzen, door welke de uitwisseling der wederzijdsche correspondentiën zal plaats hebben; zij zullen de voorwaarden vaststellen, waaraan de door middel van postzegels ontoereikend gefrankeerde correspondentie, uit een der beide landen voor het andere, zal onderworpen zijn; zij zullen zich mede met elkander verstaan omtrent de wijze van verzending der correspondentie, die over en weder wordt uitgewisseld; zij zullen de voorwaarden bepalen, waarop tusschen de respectieve kantoren van uitwisseling de stuksgewijze uitlevering zal kunnen plaats hebben van de correspondentie uit of naar koloniën en vreemde landen, die van de

tusschenkomst van een der beide landen gebruik maken, om met het andere briefwisseling te houden, zoowel als die, waarop de correspondentie uit Frankrijk, Algiers en uit de landen, die van de tusschenkomst van Frankrijk gebruik maken, naar de Nederlandsche overzeesche bezittingen, door middel van de Fransche of Engelsche pakketbooten en vice versa, zal kunnen verzonden worden. Verder zullen zij de noodige schikkingen treffen omtrent den vorm der rekeningen, in artikel 21 hiervoren vermeld, zoowel als ten aanzien van alle andere maatregelen van meer ondergeschikten aard en van orde, die noodig zijn om de uitvoering der bij deze overeenkomst gemaakte bepalingen behoorlijk te verzekeren.

Voorts wordt bepaald, dat de hierboven bedoelde maatregelen door de beide administratiën zullen kunnen gewijzigd worden, zoo dikwijls daarvan de noodzakelijkheid bij onderling overleg zal zijn gebleken.

29. De tegenwoordige overeenkomst zal in werking treden op den dag, waaromtrent de beide partijen zich zullen verstaan, zoedra de afkondiging, overeenkomstig de bijzondere wetten van ieder der beide Staten, zal hebben plaats gehad, en zij zal van jaar tot jaar verbindend blijven tot dat eene der contracterende partijen aan de andere, doch een jaar vooruit, haar voornemen zal hebben kenbaar gemaakt om haar buiten werking te stellen.

Gedurende dit laatste jaar zal het verdrag ten volle van kracht blijven, onverminderd de verevening en de aanzuivering der rekeningen tusschen

de beide postadministratiën, na den afloop van den bedoelden termijn.

30. De tegenwoordige overeenkomst zal worden geratificeerd en de ratificatiën zullen zoodra mogelijk worden uitgewisseld.

In oirkoude hiervan hebben de wederzijdsche gevolmagtigden dit verdrag onderteekead en met hunne zegels voorzien.

Aldus in dubbel opgemaakt te Parijs, den 22 Januarij 1868.

(get.) B^w. VAN ZUYLEN VAN NYEVELT. (L. S.)
" MOUSTIER. "

Gelet dat de akten van bekrachtiging op bovenstaand verdrag, door Ons den 6^{en} en door Zijne Majesteit den Keizer der Franschen den 12^{en} Februarij jl. geteekend, op den 18^{en} derzelfde maand zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 27 Febr. 1868, N°. 1530;

Hebben goedgevonden en verstaan het bovenstaand verdrag en vertaling, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven verdrag vervat.

's Gravenhage, 28 Februarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.

(Uitgeg. 20 Maart 1868.)

A. TABEL, aanwijzende de voorwaarden, waarop brieven, herkomstig uit de landen, die van de tusschenkomst van Frankrijk gebruik maken, bestemd voor Nederland en vice versa, tusschen de Fransche en Nederlandsche post-administratiën zijn uit te wisselen.

NAMEN DER LANDEN, WAARVAN DE CORRESPONDENTIE MET NEDERLAND STUKSGEWIJZE OVER FRANKRIJK KAN VERZONDEN WORDEN.		BRIEVEN.		
		BESTEMD VOOR DE LANDEN IN DE EERSTE KOLOM VERMELD.		
	Voorwaarden	Grens	Bedrag van het door Nederlandsche ingezetenen voor elken gefrankeerden brief en voor elke 10 wigties of gedeelte van 10 wigties te betalen port.	
1.	der frankering.	der frankering.		
	2.	3.	4.	
Tanger (Marokko), Tunis, Alexandrië, Cairo, Suez, Porto-Said, Jaffa, Bejrourh, Tripoli (Syrië), Lattakia, Alexandrette, Mersina, Rhodes, Smirna, Mitylene, Dardanellen, Gallipoli, Constantinopel, Salonika, Varna, Sulina, Tulscha, Galatz, Ibraïla, Ineboli, Sinope, Samsoun, Kerasunde, Trebizonde	a) Vrijwillig.	Plaats van bestemming.	cents. 40	
Zwitserland, Groot-Brittannië	b) Idem.	Idem.	30	
Italië, de Kerkelijke Staat, Portugal, het eiland Malta, het Koninkrijk Griekenland	c) Idem.	Idem.	40	
Martinique, Guadeloupe, Fransch Guyana, de eilanden St. Pierre en Miquelon, Senegal, Pondichery, Chandanagor, Karikal, Yanaon, Mahé, eil. Réunion, Mayotte en onderhoorigheden, Sainte-Marie-de-Madagascar, de Fransche nederzettingen in Cochinchina, Nieuw-Caledonië, de Pijnboomen eilanden, de Loyalty-eilanden, Shang Hai (China), Yokohama (Japan), Antigua, Barbados, Dominique, Essequebo, Grenada, Montserrat, Nevis, Saint-Christophe of Saint-Kitts, Sainte-Lucie, St. Vincent, Trinidad, Jamaica, Tabago, Tortola, Bahama, Britsch Honduras, de Bermuden, St. Helena, de Turksche eilanden, Canada, Nieuw-Brunswijk, Nieuw-Schotland, Prins-Eduard-eiland, Terre-Neuve, Aden, Britsch Oost-Indië, Ceylon, Penang, Singapore, Hong-Kong, de Seychellen, Mauritius, Nieuw-Zuid-Wallis, Victoria, Queensland, West-Australië, Nieuw-Zeeland, de Markiezen eilanden, de Lage eilanden, de Gezelschaps eilanden, Nederlandsch Oost-Indië	d) Idem.	Idem.	50	
Brazilië, Vereenigde Staten van Noord-Amerika	e) Idem.	Idem.	60	
Spanje, Gibraltar	f) Gedwongen.	Waar de brieven Frankrijk verlaten.	40	
Zuid-Australië, van Diemensland (over Suez)	g) Idem.	Havens v. de Stille Zuidzee, die door de Britsche pakketbooten worden bezocht.	50	
Overzeesche landen zonder onderscheid. { met de Fransche pakketbooten en andere schepen, vertrekkende uit of bestemd voor de Fransche havens . . . . . over Engeland en met de Britsche pakketbooten of koopvaardij-schepen . . . . . over Suez	h) Idem.	Haven van ontscheping.	50	
	i) Idem.	Idem.	50	
	k) Idem.	Indische of Chinesche zeehavens, die door de Fransche of Engelsche pakketbooten worden bezocht.	50	
Sandwich eilanden	l) Idem.	San Francisco.	60	
Westelijke kusten van Nieuw-Granada, Republiek Ecuador, Peru, Bolivia, Chili (over Panama)	m) Idem.	Havens van de Stille Zuidzee, die door de Britsche pakketbooten worden bezocht.	60	
Vidden-Amerika, Mexico (over Panama)	n) Idem.	Panama.	60	

BRIEVEN.

BESTEMD VOOR DE LANDEN IN DE EERSTE KOLOM VERMELD.		AFKOMSTIG UIT DE LANDEN IN DE EERSTE KOLOM VERMELD.									
Bedrag van hetgeen door het Nederlandsche officie aan het Fransche officie voor elken gefrankeerden brief en voor elke 10 wigties of gedeelte van 10 wigties verschuldigd is.		Bedrag van hetgeen door het Fransche officie aan het Nederlandsche officie voor de ongefrankeerde brieven verschuldigd is.		Voorwaarden	Grens	Bedrag van het door Nederlandsche ingezetenen voor elken ongefrankeerden of met transit-port bezwaarden brief en voor elke 10 wigties of gedeelte van 10 wigties te betalen port.	Bedrag van hetgeen door het Nederlandsche officie aan het Fransche officie voor elken ongefrankeerden of met transit-port bezwaarden brief en voor elke 10 wigties of gedeelte van 10 wigties verschuldigd is.	Bedrag van hetgeen door het Fransche officie aan het Nederlandsche officie voor de gefrankeerde brieven verschuldigd is.			
5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.					
fr.	cs.			cents.	fr.	cs.					
a) "	64	Dezelfde som als voor de ongefrankeerde brieven v. Frankrijk bestemd.	Vrijwillig.	Plaats van bestemming.	50	"	80	Dezelfde som als voor de gefrankeerde brieven uit Frankrijk afkomstig.			
b) "	46	Idem.	Idem.	Idem.	40	"	60	Idem.			
c) "	66	Idem.	Idem.	Idem.	50	"	80	Idem.			
d) "	36	Idem.	Idem.	Idem.	60	1	"	Idem.			
e) 1	06	Idem.	Idem.	Idem.	70	1	20	Idem.			
f) "	66	"	Gedwongen.	Waar de brieven Frankrijk binnenkomen.	50	"	80	"			
g) "	36	"	Idem.	Alexandrië.	60	1	"	"			
h) "	36	"	Idem.	Haven van inschepping.	60	1	"	"			
i) "	36	"	Idem.	Idem.	60	1	"	"			
k) "	36	"	Idem.	Indische of Chinese zeehavens, die door de Fransche of Engelsche pakkethoeten worden bezocht.	60	1	"	"			
l) 1	06	"	Idem.	San Francisco.	70	1	20	"			
m) 1	06	"	Idem.	Havens v. de Stille Zuidzee, die door de Britsche pakkethoeten worden bezocht.	70	1	20	"			
n) 1	06	"	Idem.	Panama.	70	1	20	"			

B. TABEL, aanwijzende de voorwaarden, waarop gedrukte stukken van allerlei aard, hekoningig uit de landen, die van de tusschenkomst van Frankrijk gebruik maken, bestemd voor Nederland en vice versa, tusschen de Fransche en Nederlandsche postadministratiën zijn uit te wisselen.

GEDRUKTE STUKKEN,

NAMEN DER VREEMDE LANDEN DIE VAN DE TUSSCHEENKOMST VAN FRANKRIJK GEBRUIK MAKEN.	BESTEND VOOR DE LANDEN IN DE EERSTE KOLON DEZER TABEL VERMELD.		AFKOMSTIG UIT DE LANDEN IN DE EERSTE KOLON DEZER TABEL VERMELD.	
	1.	2.	3.	4.
Alexandrië, Cairo, Suez, Porto-Said, Jaffa, Beyrouth, Tripoli (Syrie), Latakia, Alexandrette, Mersina, Rhodos, Smyrna, Mytilene, Dardanellen, Galipoli, Constantinopel, Salonika, Yarna, Sidra, Tulscha, Galatz, Iperla, Ineboli, Samsoun, Kerassunde, Trebizonde, Tanager, Tums, eiland Malta.	Gedwongene Frankering.	Gedwongene Frankering.	Gedwongene Frankering.	Gedwongene Frankering.
Spaanje en Gibraltar.	Fransch-Spaansche grenzen.	Fransch-Spaansche grenzen.	Fransch-Spaansche grenzen.	Fransch-Spaansche grenzen.
Vereenigde Staten v. Noord-Amerika, Australië, van Diemensland, Nieuw-Zeeland (over Suez).	met schepen vertrekkende uit of bestemd voor de Engelsche haven v. inscheeping. Amerik. haven v. inscheeping. Havens van de Stille Zuidzee, die door de Britsche pakketboorten worden bezocht.	Haven van inscheeping. Engelsche hav. v. inscheeping. Amerik. haven v. inscheeping. Alexandrië.	Haven van inscheeping.	Desezelle som als voor de gedrukte stukken n. Frankrijk afkomstig.
Overzeesche landen zonder onderscheid,	met de Fransche pakketboorten en andere schepen vertrekkende uit of bestemd voor de Fransche havens over Engeland en met de Britsche pakketboorten over Suez.	Haven van ontscheeping. Haven van ontscheeping. Havens der Indische of Chinese zee, die door de Fransche of Britsche pakketboorten worden bezocht.	Haven van ontscheeping. Haven van inscheeping. Havens der Indische of Chinese zee, die door de Fransche of Britsche pakketboorten worden bezocht.	" " " " " "
Westelijke kusten van Nieuw-Granada, Republiek Ecuador, Peru, Bolivia, Chili (over Panama).	Havens van de Stille Zuidzee, die door de Britsche pakketboorten worden bezocht. Panama.	Haven van de Stille Zuidzee, die door de Britsche pakketboorten worden bezocht. Panama.	Havens van de Stille Zuidzee, die door de Britsche pakketboorten worden bezocht. Panama.	" " " "
Midden-Amerika, Mexico (over Panama). De Europese Staten, die niet in de tegenwoordige tabel vermeld zijn.	Tot waar zij de Fransche grenzen binnenkomen.	Tot waar zij de Fransche grenzen binnenkomen.	Tot waar zij de Fransche grenzen binnenkomen.	" " " "
	<i>f.</i> <i>cs.</i>	<i>f.</i> <i>cs.</i>	<i>f.</i> <i>cs.</i>	<i>f.</i> <i>cs.</i>
	0.10	0.15	0.15	0.15
	0.07	0.15	0.15	0.15
	0.15	0.15	0.15	0.15
	0.15	0.15	0.15	0.15
	0.15	0.15	0.15	0.15
	0.15	0.15	0.15	0.15
	0.15	0.15	0.15	0.15
	0.30	0.30	0.30	0.30
	0.30	0.30	0.30	0.30
	0.02	0.02	0.02	0.02

28 Februarij 1868. **BESLUIT**, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van het tusschen Nederland en Zweden op den 11 Januarij 1868 te 's Gravenhage gesloten postverdrag. S. 29.

Wij WILLEM III, ENZ.

Gezien het postverdrag tusschen Nederland en Zweden, den 11 Januarij 1868 door de wederzijdsche gevolmagtigden te 's Gravenhage gesloten, waarvan de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen, evenzeer wenshende om, door middel van een verdrag, het brievenvervoer tusschen de beide Staten beter te regelen, hebben tot dat einde tot Hunne gevolmagtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den Heer JULIUS PHILIP JACOB ADRIAAN graaf van ZUIJLEN VAN NIJEVELT, ridder-grootkruis van de orde van den Nederlandschen leeuw, enz., enz., Hoogstdezelfs Minister van Buitenl. Zaken, en den Heer RUTGER JAN graaf SCHIMMELPENNINCK VAN NIJENHUIS, kommandeur van de orde van den Nederlandschen leeuw, enz., enz., Hoogstdezelfs Minister van Financiën; en

Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen,

den Heer LOUIS baron DE WREDE, geheim kamerheer van Zijne Majesteit den Koning van Zweden en Noorwegen, Minister-resident bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, ridder van de orde van de Poolster en van de St. Olavius-orde, groot-officier van de groothertogelijke orde van de eikenkroon, enz., enz.;

die, na wederkeerige mededeeling hunner in goeden en behoorlijken staat bevonden volmagten, omtrent de navolgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. Er zal tusschen de Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën op vaste tijdstippen eene geregelde uitwisseling plaats hebben van brieven, dagbladen en gedrukte stukken van allerlei aard, van stalen van koopwaren en andere tot het brievenvervoer betrekkelijke voorwerpen, afkomstig uit een der beide Staten of uit de landen of koloniën, die van de tusschenkomst der postadministratie van eene der contracterende partijen kunnen gebruik maken.

2. De voorwerpen der brievenpost, in het vorig artikel vermeld, zullen in gesloten brievenmalen door tusschenkomst der Duitsche postkeren worden

overgebracht, krachtens bestaande of later te sluiten overeenkomsten tusschen de Nederlanden en Zweden, ter eene, en de Regering van een der tot de Duitsche postvereniging behorende Staten, ter andere zijde.

Tenzij door den afzender op het adres een tegenovergesteld verlangen wordt kenbaar gemaakt, behooren alle brieven en verdere stukken, die uit de Nederlanden naar Zweden of uit Zweden naar de Nederlanden zijn te verzenden, bij uitsluiting begrepen te worden in de gesloten brievenmalen, hierboven vermeld.

3. De kosten, uit het intermediair vervoer der brievenmalen tusschen de Nederlandsche en Zweedsche kantoren van uitwisseling voortvloeiende, zullen ieder voor de helft door de Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën gedragen worden.

Onder de bovengemelde kosten zijn te verstaan die, welke verschuldigd zijn voor het geheele vervoer der brievenmalen tusschen de Nederlandsche grensplaats en de Zweedsche haven van aankomst of vertrek.

4. Er wordt evenwel overeengekomen, dat de kosten van het transitovervoer der correspondentie, die in gesloten dépêches in beide rigtingen, namelijk uit de Nederlanden naar Zweden en uit Zweden naar de Nederlanden, verzonden wordt, door die administratie zullen worden betaald, welke van de tusschen beide gelegen administratiën de voordeeligste voorwaarden ten aanzien van den prijs zal bedongen hebben, en dat de administratie, die het geheele bedrag dezer kosten zal voldaan hebben, de helft daarvan zal terug ontvangen van de andere administratie, overeenkomstig de bepalingen van artikel 3 hierboven.

5. Het in te vorderen port voor de gewone brieven, die uit Nederland naar Zweden of uit Zweden naar Nederland worden verzonden, zal respectievelijk bedragen 25 cents of 38 öre, in geval van frankering, en 35 cents of 53 öre voor den enkelen brief, wanneer er geene frankering heeft plaats gehad.

Het maximum-gewigt van den enkelen brief wordt op 15 wigtjes bepaald.

Voor iederen brief, zwaarder dan 15 wigtjes, zal een enkel port meer verschuldigd zijn voor ieder gewigt van 15 wigtjes, of voor elk gedeelte van 15 wigtjes.

Het gewigt der brieven zal 250 wigtjes niet mogen te boven gaan.

6. Er wordt tusschen de Hooge contracterende Partijen uitdrukkelijk overeengekomen, dat, wan-

neer de prijs van het transito-vervoer door Duitschland eene vermindering mogt ondergaan, de Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën, in gemeen overleg, het in art. 5 hiervoren bepaalde port der brieven, zoowel als dat der drukwerken en der stalen van koopwaren, in artikel 10 en 11 vermeld, zullen verminderen.

7. Er zullen uit Nederland naar Zweden en uit Zweden naar Nederland aangeteekende brieven kunnen verzonden worden.

Voor deze brieven, die aan eene gedwongene frankering onderworpen zijn, zal, onverminderd het port der gewone brieven, een verhoogd regt of port verschuldigd zijn, waarvan het bedrag door het officie van afzending zal worden vastgesteld.

De afzender van eenen aangeteekenden brief, uit Nederland herkomstig en naar Zweden bestemd, dan wel uit Zweden herkomstig en naar Nederland bestemd, zal bij de verzending daarvan kunnen verlangen, dat hem berigt worde gegeven van de uitreiking aan den geadresseerde.

Tot dat einde zal hij bij vooruitbetaling, voor de overmaking van dat berigt, een regt betalen, tot zoodanig bedrag als door het officie van afzending zal worden bepaald.

De aangeteekende brieven mogen gemunt goud of zilver bevatten, alsmede bankbiljetten of andere waarden aan toonder, zonder dat echter van den inhoud der gemelde brieven aangifte zal mogen gedaan worden.

8. Indien een aangeteekende brief mogt verloren gaan, zal de administratie, op het gebied waarvan het verlies zal hebben plaats gehad, aan den afzender, van schadevergoeding, eene som van 25 gulden of 37½ riksdaler uitbetalen en wel binnen den tijd van twee maanden, te rekenen van den dag, waarop de reclamatie zal zijn ingediend; met dien verstande echter, dat deze reclamatiën niet zullen gelden, dan ingediend binnen het jaar, volgende op den dag waarop de aanteekening heeft plaats gehad. Na dit tijdstip zijn de beide administratiën van alle verpligting te dien opzigte ontelagen.

De Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën zullen ieder voor de helft de schadeloosstelling, in dit artikel vermeld, betalen, wanneer een aangeteekende brief zal zijn verloren gegaan op het grondgebied van een der landen, door tusschenkomst waarvan de genoemde administratiën hare dépêches aan elkander toezenden.

De afzender zal door middel eener schriftelijke verklaring, bij wijze van volmagt, zijn regt op de

schadeloosstelling aan den geadresseerde van den aangeteekenden brief kunnen overdragen.

9. Wanneer de postzegels, zich bevindende op eenen brief naar een der beide landen bestemd, eene mindere waarde vertegenwoordigen dan het tot aan de plaats van bestemming verschuldigde frankeergeld, zal deze brief als ongefrankeerd aangemerkt en als zoodanig met port belast worden; behoudens echter dat de waarde dezer postzegels in mindering daarvan zal strekken.

Wanneer evenwel het aanvullingsport, door den geadresseerde van een ontoereikend gefrankeerden brief te voldoen, eene breuk van 5 cents of 7 öre mogt opleveren, zal door de Nederlandsche postadministratie 5 cents voor het gedeelte van 5 cents en door de Zweedsche postadministratie 7 öre voor het gedeelte van 7 öre worden ingevorderd.

10. De dagbladen, couranten, tijdschriften, ingenaaide of ingebonden boeken, drukwerken van allerlei aard, verbeterde drukproeven, onder bijvoeging van de daartoe betrekkelijke kopijen, muziekpapier, gravures, kaarten en andere gelijksoortige gesteendrukte, geantographieerde of gefotographieerde voorwerpen, die uit Nederland naar Zweden of uit Zweden naar Nederland verzonden worden, kunnen tot aan de plaats van bestemming worden gefrankeerd tegen den prijs van 10 cents in de Nederlanden en van 15 öre in Zweden voor iedere 40 wigtjes of voor ieder gedeelte van 40 wigtjes.

De verzendingen van dezen aard mogen het gewigt van 1500 wigtjes niet te boven gaan.

Om de in dit artikel bepaalde portsvermindering te genieten, zullen de bovenvermelde voorwerpen ten volle gefrankeerd en onder kruisband moeten verzonden worden. Behoudens de uitzondering ten aanzien der drukproeven en der daarbij gevoegde kopijen, zullen zij geen ander schrift, cijfer of teeken hoegenaamd mogen bevatten, dan bij de in ieder land van kracht zijnde wetten en verordeningen is toegestaan.

De dagbladen en gedrukte stukken, die niet aan de hierboven vastgestelde voorwaarden mogten beantwoorden, zullen als brieven aangemerkt en als zoodanig met port belast worden.

Er wordt overeengekomen, dat iedere administratie regtens het vervoer en de bestelling op haar grondgebied zal kunnen beletten van zoodanige, in het tegenwoordig artikel vermelde, voorwerpen, waaromtrent niet mogt zijn voldaan aan de wetten, besluiten of verordeningen, waarbij de voorwaarden tot het uitgeven en in omloop

brengen daarvan, zoowel in het eene als in het andere land, zijn geregeld.

11. De stalen van koopwaren, die uit Nederland naar Zweden of uit Zweden naar Nederland verzonden worden, moeten tot aan de plaats van bestemming worden gefrankeerd, tegen betaling van een port van 10 cents of 15 öre per 40 wigtjes.

De stalen van koopwaren zijn te verzenden onder kruisband of in losse omslagen, in dier voege, dat het onderzoek van den inhoud gemakkelijk kan plaats vinden; zij zullen geene innerlijke of handelswaarde mogen hebben, noch eenig ander schrift bevatten dan den naam van den afzender, het adres, een fabriek- of handelsmerk, volgnummers en prijzen. Zij zullen het gewigt van 350 wigtjes niet te boven gaan, noch eene grootere afmeting hebben dan 60 Nederlandsche duim in de lengte, op 30 Nederlandsche duim in de breedte en in de hoogte.

De stalen, die aan de hiervoren vermelde voorwaarden niet beantwoorden, en die, waarvan het port niet vooraf mogt zijn voldaan, zullen aan het tarief der brieven onderworpen zijn.

Er geschiedt geene verzending van stalen, waarvan het vervoer ongelegenheid of gevaar zou kunnen veroorzaken.

12. De voorwerpen in artikel 10 en 11 hiervoren vermeld, die door middel van postzegels ontoereikend mogten gefrankeerd zijn, zullen ten laste der geadresseerden worden onderworpen aan een port, gelijkstaande met het dubbel van het ontoereikend bedrag, onder eventuele aanvulling der breuken tot 5 cents in Nederland en tot 7 öre in Zweden.

13. De opbrengst der krachtens artikelen 5, 7, 9, 10 en 11 hiervoren te heffen porten, wegens gewone en aangeteekende brieven, dagbladen en drukwerken, alsmede wegens stalen van koopwaren, zal tusschen de Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën, ieder voor de helft worden verdeeld.

Er geschiedt echter geene verrekening ten aanzien van de regten of porten, door het afzending officie ingevolge artikel 7 te bepalen voor de aangeteekende brieven en voor de berigten van ontvangst dezer brieven, noch ten opzichte van de aanvullingsporten, in artikel 12 hierboven vermeld.

Deze regten en porten komen geheel ten voordeele van de administratie, die ze zal hebben ingevorderd.

14. De Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën zullen in gemeen overleg, overeenkomstig

de bestaande of voor het vervolg te sluiten postverdragen, de voorwaarden vaststellen, waarop tusschen deze administratiën de stuksgewijze uitlevering zal kunnen plaats hebben van de correspondentie uit of naar vreemde landen of koloniën, die door tusschenkomst van de Nederlanden naar Zweden, dan wel door tusschenkomst van Zweden naar de Nederlanden verzonden wordt.

In ieder geval zal de correspondentie, die aldus stuksgewijze wordt uitgewisseld, slechts worden belast met het Nederlandsch-Zweedsche port en daarenboven met dat, aan vreemde of koloniale officiën verschuldigd.

15. Tusschen de Hooge contracterende Partijen wordt overeengekomen, dat de voorwerpen van allerlei aard, uit een der beide landen naar het andere verzonden wordende, onder geen voorwensel en onder geenerlei benaming, welke ook, in het land van bestemming zullen mogen worden onderworpen aan eenige andere porten of regten ten laste der geadresseerden, dan aan die, welke in het tegenwoordig verdrag zijn omschreven, uitgezonderd het bestelloon, waaraan in Zweden onderworpen is de correspondentie, gerigt aan personen, die woonachtig zijn in steden, waar de brieven door de brievenbestellers aan huis worden bezorgd. Dit bestelloon zal de som van 8 öre per brief of per pakje niet mogen te boven gaan.

Er wordt daarenboven bepaald, dat het tegenwoordig artikel zal geacht worden niet van toepassing te zijn op het zegelregt, 't welk, krachtens de tegenwoordige of later in te voeren wetgeving, op de dagbladen en andere soorten van gedrukte stukken in een der beide landen gegeven wordt.

16. De verkeerd geadresseerde of verkeerd gelooopen brieven en stukken van allerlei aard zullen, zonder uitstel, van weërszijden door tusschenkomst der respectieve kantoren van uitwisseling worden teruggezonden tegen den prijs, waarvoor het officie van afzending deze voorwerpen aan het andere officie zal hebben aangerekend.

De voorwerpen van gelijken aard, bestemd voor personen, die van woonplaats veranderd zijn, zullen van weërszijden worden uitgeleverd of teruggezonden, belast met het port, dat door de geadresseerden zou zijn verschuldigd geweest.

Deze brieven en verdere stukken zullen nogtans, uithoofde van de verzending aan een nieuw adres, niet kunnen worden belast met een nader port ten behoeve van het officie, dat reeds een port ten zijnen voordeele zal hebben ontvangen of toegepast.

17. De stukken van allerlei aard, stuksgewijze tusschen de Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën uitgewisseld wordende, die, om welke reden ook, in rebus zijn gevallen, zullen van weerszijden, aan het einde van iedere maand, worden teruggezonden; behoudens echter dat de terugzending der poste-restante brieven, die niet aan de geadresseerden zijn uitgereikt, eerst na een tijdsverloop van 3 maanden zal geschieden.

De voorwerpen, welke met aanrekening van port zijn uitgeleverd, worden teruggezonden tegen denzelfden prijs, waarvoor zij oorspronkelijk door het officie van afzending waren aangerekend.

Die, welke tot aan de plaats van bestemming of tot aan de grenzen der andere administratie waren gefrankeerd, worden zonder port of verschoot teruggezonden.

18. De Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën zullen iedere maand de rekeningen opmaken, wegens de wederkeerige verzending der correspondentiën. Het saldo dezer van weerszijden te onderzoeken en vast te stellen rekeningen zal aan het einde van ieder kwartaal door de administratie, die zal blijken aan de andere schuldig te zijn, betaald worden.

19. De Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën zullen in gemeen overleg de kantoren aanwijzen, door welke de uitwisseling der respectieve correspondentiën zal plaats hebben. Zij zullen zich ook omtrent de wijze van verzending der correspondentie, die over en weder wordt uitgewisseld, met elkander verstaan, en zij zullen de noodige schikkingen treffen omtrent den vorm der rekeningen in het voorafgaande artikel 18 vermeld, zoowel als ten aanzien van alle andere maatregelen van meer ondergeschikten aard en van orde, die noodig zijn om de uitvoering der bij deze overeenkomst gemaakte bepalingen behoorlijk te verzekeren.

Voorts wordt bepaald, dat de hierboven bedoelde maatregelen door de beide administratiën zullen kunnen gewijzigd worden, zoo dikwijls daarvan de noodzakelijkheid bij onderling overleg wordt erkend.

20. Het tegenwoordig verdrag zal van kracht zijn, te rekenen van den dag omtrent welken de beide administratiën zullen overeenkomen, om van kracht te blijven tot dat de eene der contracterende Partijen aan de andere, doch zes maanden vooruit, haar voornemen zal hebben kenbaar gemaakt om het buiten werking te stellen.

21. Het tegenwoordig verdrag zal worden ge-

ratificeerd en de ratificatiën zullen binnen den tijd van vier weken te 'sGravenhage worden uitgewisseld.

Aldus in dubbel opgemaakt te 'sGravenhage, den elfden Januarij achttien honderd acht en zestig.

(L. S.) (get.) LOUIS WREDE.

" " VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

" " SCHIMMELPENNINCK V. NIJENHUIS.

Gelet dat de akten van bekrachtiging, door Ons den 26 en door Zijne Majesteit den Koning van Zweden en Noorwegen den 31 Januarij 1868 geteekend, op den 15 Februarij daaraanvolgende zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 27 Februarij 1868, N°. 1530;

Hebben goedgevonden en verstaan het bovenstaand verdrag en vertaling, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven verdrag vervat.

'sGravenhage, 28 Februarij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get) VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

(Uitgeg. 20 Maart 1868.)

1 Maart 1868. BESLUIT, bepalende de sterkte, zamenstelling en indeeling der schutterijen, zoo dienstdoende als rustende, in de provincie Noordholland. S. 30.

8 Maart 1868. BESLUIT, houdende bekrachtiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, van 28 Augustus 1867, N°. 52, waarbij de toelating van Mr. H. A. J. PENNINK, M. HEBBINK en G. BUURSINK als leden van den raad der gemeente Zelhem is geweigerd. S. 31.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van Mr. H. A. J. PENNINK, M. HEBBINK en G. BUURSINK tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, van 28 Augustus 1867, N°. 52, waarbij hunne toelating als leden van den raad der gemeente Zelhem is geweigerd;

Den Raad van State (afdeeling voor de ge-

schillen van bestuur) gehoord, advies van den 8 Januarij 1868, N°. 82;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 6 Maart 1868, N°. 167, tweede afdeeling;

Overwegende:

dat bij de op 16 Julij 1867 in de gemeente Zelhem gehouden verkiezing van 4 leden van den gemeenteraad zijn gekozen Mr. H. A. J. PENNINK, M. HEBBINK, G. BUURSINK en H. KLEVE;

dat de gemeenteraad den 9 Augustus daaraanvolgende heeft besloten hen niet als leden toe te laten, op grond dat bij de verkiezing handelingen hebben plaats gehad, die ingrijpen in de goede trouw en de vrijheid der kiezers;

dat op het door de drie eerstgenoemde verkozenen ingesteld beroep hunne niet-toelating door Gedeputeerde Staten van Gelderland, bij besluit van 28 Augustus, op denzelfden grond is gehandhaafd, nadat deze vergadering door eene commissie uit haar midden verscheiden personen uit de gemeente had doen hooren;

dat uit het schriftelijk relaas van dit verhoor, ook met terzijdestelling van de verklaringen, die door tegen-verklaringen worden weersproken, of die geacht kunnen worden wellicht niet volkomen onpartijdig te zijn, niet alleen in het algemeen blijkt, dat op de kiezers door beide partijen, die bij de verkiezing optraden, eene sterke pressie is uitgeoefend, maar meer bepaald, dat bedreigingen aan kiezers gedaan zijn, om voor dezen of genen te doen stemmen, en lieden op den weg naar de stembus gesteld waren, die de kiezers aanhielden om hunne briefjes na te zien of in te vullen;

dat door deze handelingen de vrijheid der verkiezing verloren ging en onder zulke omstandigheden geene zekerheid bestaat, dat de uitslag der verkiezing, zooals die door het stembureau werd geconstateerd, inderdaad de uitdrukking van den wil der kiezers is;

Gezien artt. 36 en 37 der wet van 29 Junij 1851 (Staatsblad N°. 85) en de artt. 39 en 40 der wet van 21 December 1861 (Staatsblad N°. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, van 28 Augustus 1867, N°. 52, waarbij de toelating der adressanten als leden van den raad der gemeente Zelhem geweigerd werd, te bekrachtigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en tegelijk met het rapport van

Onzen genoemden Minister in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 8 Maart 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

(Uitgeg. 14 Maart 1868.)

12 Maart 1868. BESLUIT, houdende nadere regeling van het port der brieven, der gedrukte stukken en der stalen en monsters van koopwaren, die tusschen Nederland en Frankrijk gewisseld worden. S. 32.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 21 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15), inhoudende dat de heffing van het port op de buitelandse briefwisseling en wat daarmede in verband staat door Ons wordt geregeld, naar aanleiding van de overeenkomsten of schikkingen, met de vreemde Regeringen of administratiën bestaande of nader te maken;

Gelet op het postverdrag tusschen Nederland en Frankrijk van 22 Januarij 1868;

Gelet op Ons besluit van den 4 Maart 1852 (Staatsblad N°. 22), houdende regeling van het port der brieven, enz., tusschen Nederland en Frankrijk;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 9 Maart 1868, N°. 94, Post.;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het enkel port, in het Rijk te heffen wegens brieven naar en uit Frankrijk en Algiers, bedraagt *twintig cents* voor gefrankeerde brieven en *dertig cents* voor ongefrankeerde brieven.

De berekening van het enkel port geschiedt naar den maatstaf van *tien* wigtjes.

2. Bij ontoereikendheid der postzegels op brieven naar en uit Frankrijk en Algiers, worden zij met het port als voor ongefrankeerde brieven belast. De waarde der gebezigde postzegels komt echter in mindering van het gemelde port, met aanvulling hier te lande van de breuken beneden *vijf cents* tot het volle bedrag van *vijf cents*.

3. De aangeteekende brieven voor Frankrijk en Algiers zijn aan eene gedwongene frankering onderworpen, ten bedrage van het port als voor gefrankeerde brieven, terwijl daarenboven een vast aantekengeld van *vijf en twintig cents* is verschuldigd.

Indien de afzender verlangt, dat hem van de goede ontvangst van eenen aangeteekenden brief door den geadresseerde berigt wordt gegeven,

wordt voor het overmaken van zoodanig berigt, bij vooruitbetaling, een vast regt van *tien cents* ingevorderd.

4. De stalen en monsters van koopwaren, bestemd naar Frankrijk en Algiers, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *vijf cents* voor elke 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

De verzending geschiedt onder kruisband of op zoodanige andere wijze, dat het onderzoek van den inhoud gemakkelijk kan plaats vinden.

Zij mogen geene handelswaarde bezitten en er mag geen brief worden bijgevoegd. Behalve het adres, een fabriek- of handelsmerk, volgnummers en prijzen, mogen zij geen schrift hoegenaamd bevatten.

Indien zij niet aan deze voorwaarden voldoen, wordt het gewone briefport toegepast.

5. De nieuwspapieren, dagbladen, tijdschriften, ingenaade of ingebonden boeken, vlagschriften, muzijkpapier, catalogussen, prospectussen, aankondigingen en berigten van verschillenden aard, gedrukt, gegraveerd, gesteendrukt of geautografiëerd, bestemd voor Frankrijk en Algiers, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *vier cents* voor elke 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

Zij zullen onder kruisband moeten verzonden worden en geen schrift, cijfer of teeken hoegenaamd mogen bevatten, dan het adres, de handteekening van den afzender en de dagteekening.

Indien zij niet aan deze voorwaarden beantwoorden, wordt het gewone briefport toegepast.

6. Het port en de verdere voorwaarden van verzending der brieven, der gedrukte stukken, enz., herkomstig uit Nederland en bestemd voor verder gelegene landen, dan wel uit verder gelegene landen herkomstig en voor Nederland bestemd, die stuksgewijze over Frankrijk worden verzonden, zal door Onzen Minister van Financiën, in overeenstemming met de daaromtrent gemaakte of nader te maken schikkingen, worden geregeld.

7. Onze Minister van Financiën wordt gemagtigd tot het nemen der verdere maatregelen, die voor de uitvoering van het in 't hoofd dezer vermelde postverdrag met Frankrijk worden vereischt.

8. De bepalingen van dit besluit komen in werking met den 1 April 1868, te rekenen van welken dag Ons besluit van 4 Maart 1852 (S. N°. 22) komt te vervallen.

Onze Minister van Financiën is belast met de

uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.
's Gravenhage, 12 Maart 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINGK.

(*Uitgeg. 20 Maart 1868.*)

13 Maart 1868. BESLUIT van Z. M., betreffende vrijdom van briefport voor de aanvraag en verzending van koopstof. Prov. bl.v.O.22. WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 2 van Ons besluit van 5 Julij 1850 (Staatsblad N°. 58) ter uitvoering van art. 33 der wet op de brievenposterij van 12 April deszelfden jaars (Staatsblad N°. 15).

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, dd. 7 dezer, N°. 97, Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vrijstelling van briefport te verleen, met inachtneming der gewone bepalingen ten aanzien van kruisband en contreseing, ten behoeve der aanvragen en verzendingen van koopstof tusschen de van Regeringswege gesubsidieerde of erkende bureaux van vaccinatie en revaccinatie, ter eene', en alle bevoegd erkende geneseskunst-oefenaren, ter andere zijde, met bepaling voorts, dat het onderwerp dezer briefwisseling door de woorden "verstrekking van koopstof" op het adres der brieven zal worden aangeduid.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, tot informatie.

's Gravenhage, 13 Maart 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINGK.

15 Maart 1868. BESLUIT, bepalende de sterkte, zamenstelling en indeeling der rustende schutterijen in de provincie Utrecht. S. 33.

16 Maart 1868. BESLUIT, tot aanvulling van het bij Koninklijk besluit dd. 31 Jan. 1866 (Staatsblad N°. 7) vastgesteld reglement tot uitvoering der wet, houdende regeling van het beheer en de verantwoording van de vernieuwingsfondsen der Staatspoorwegen. S. 34. WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, van den

13 Februarij 1868, N°. 222, 11^e afdeeling, en van 22 Februarij 1868, N°. 87, Gen. Thes.;

Gezien Ons besluit van 31 Jan. 1866 (S. N°. 7);

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 Maart 1868, N°. 11);

Hebben goedgevonden en verstaan, dat het reglement tot uitvoering der wet, houdende regeling van het beheer en de verantwoording van de vernieuwingsfondsen der Staatspoorwegen, wordt aangevuld met de aan dit besluit gehechte bepalingen.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financien zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad wordt geplaatst. 's Gravenhage, 16 Maart 1868.

(get.) WILLEM.

De Min. v. Binnenl. Zaken, (get.) HEEMSKERK.

De Minister van Financien,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINCK.

(Uitgeg. 21 Maart 1868.)

BEPALINGEN, waarmede wordt aangevuld het reglement tot uitvoering der wet, houdende regeling van het beheer en de verantwoording van de vernieuwingsfondsen der Staatspoorwegen.

Tusschen de artikelen 9 en 10 wordt het volgende artikel gevoegd:

Art. 9a. Voor stations of gedeelten spoorweg, in gemeenschappelijk gebruik met maatschappijen van aansluitende spoorwegen, wordt door de betrokkene directiën eene afzonderlijke rekening gehouden en jaarlijks met den 31 December afgesloten van de in dat jaar voor vernieuwing gebruikte spoorstaven, dwarssliggers, wissels en draaischijven, en op die rekening als bate gebragt de opbrengst van dergelijke verkochte voorwerpen.

Het aandeel van elke der betrokkene spoorwegmaatschappijen in het saldo der rekening wordt bepaald volgens de overeenkomsten voor het gemeenschappelijk gebruik van het station of het gedeelte spoorweg gesloten of te sluiten, en daarvan door de directiën eene verklaring gesteld aan den voet der rekening.

Het aandeel in het saldo dier rekeningen, door de maatschappijen van aansluitende spoorwegen, aan de vernieuwingsfondsen verschuldigd, wordt door de directiën der exploiterende maatschappijen van Staatspoorwegen in het volgende jaar binnen eene maand, nadat de rekening is afgesloten, bij een der Rijksbetaalmeeesters gestort en de quitantie van storting met een exemplaar der rekening aan den Minister van Binnenlandsche Zaken ingezonden.

Voor het aandeel, door de directiën der exploiterende maatschappijen van Staatspoorwegen aan de maatschappijen van aansluitende spoorwegen verschuldigd, leggen die directiën declaratiën ter verevening over aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, met een exemplaar der rekening, door bestuurders van de betrokkene aansluitende spoorwegmaatschappijen voor veldaan geteekend.

De kwijting dezer vordering geschiedt als bij art. 9 is bepaald.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 16 Maart 1868, N°. 50 (Staatsblad N°. 34).

Ons bekend,

De Min. van Binnenl. Z., (get.) HEEMSKERK.

De Minister van Financien,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINCK.

18 Maart 1868. MISSIVE van den Minister van Oorlog, betreffende de overbrenging van manschappen der nationale militie, met versnelde middelen van vervoer. Prov. bl. v. O. 23.

Bij art. 1 van het voorschrift, vastgesteld bij de dezerzijdsche beschikking van 13 Dec. 1862, N°. 51 B, nopens het in rekening brengen van betalingen wegens kosten van de reis, voeding en huisvesting van manschappen der nationale militie, die uit hunne gemeenten naar eene voor de aflevering bestemde plaats worden opgezonden, zoo om te worden ingelijfd als om tot het bijwonen van wapenoefeningen of om andere redenen, onder de wapenen te komen, is als beginsel voorop gesteld, dat de manschappen gehouden zijn den weg te voet af te leggen, ten ware dezerzijds in het belang van de dienst mogt worden bevolen dat van publieke middelen van vervoer zal worden gebruik gemaakt.

Ten einde den last der inkwartiering voor de ingezetenen, voor zooveel doenlijk te verligten, is het mij wenschelijk voorgekomen, dat de bedoelde manschappen, daar waar daartoe de gelegenheid opstaat, voor 's Rijks rekening, met publieke middelen van versneld vervoer naar de plaats der bestemming worden overgebragt, met dien verstande nochtans, dat het vervoer op voorschreven wijze alleen dan zal plaats hebben, wanneer dit tot het bereiken van gezegd doel kan strekken, terwijl in alle andere gevallen de weg te voet moet worden afgelegd.

Tot eene geregelde uitvoering van dien maatregel heb ik een voorschrift vastgesteld, waarvan ik de eer heb U bij deze een afschrift te doen geworden, met verzoek de gemeentebesturen in het gewest

onder Uw beheer daarmede in kennis te stellen, en er voorts van Uwe zijde op toe te zien, dat bij de toepassing daarvan 's Rijks geldelijk belang niet wordt uit het oog verloren.

Tot wegneming van allen twijfel welke nopens de toepassing van het vermeld voorschrift van den 13 December 1862, N°. 51 B, zou kunnen ontstaan, acht ik het voorts niet ondienstig hier te vermelden en verzoek ik UHEG. de aandacht van de gemeentebesturen ook daarop te vestigen, dat, in verband met de bepaling der militiewet, waarbij is bevolen dat de kosten van de reis, voeding en huisvesting van opkomende manschappen ten laste van 's Rijks kas moeten komen, art. 6 van het voorschrift in dien zin moet worden verstaan, dat het reisgeld moet worden verstrekt aan al de opkomende manschappen, wier woon- of verblijfplaatsen (hetzij deze al dan niet de gemeente is waartoe de manschappen als militepligtigen behooren) op meer dan *dertig mijlen* afstands van de standplaatsen der korpsen zijn gelegen, voor zooverre zij namelijk niet op de wijze bij art. 1 van het voorschrift bedoeld, naar eene voor de aflevering bestemde plaats worden overgebracht, om van daar op de korpsen, waartoe zij behooren, te worden gedirigeerd en niet in het genot zijn van een verlof dat op hun verzoek is verleend, waarvan voortaan op den verlof pas melding zal worden gemaakt.

Onder die verloven kunnen uit den aard der zaak geene andere worden begrepen, dan die welke aan in werkelijke dienst zijnde manschappen op aanvragen van de belanghebbenden of van hunne betrekkingen worden toegestaan, moetende alle andere reizen van opkomende en met verlof vertrekkende miliciens als dienstreizen worden beschouwd, waarvan de kosten door het Rijk moeten worden gedragen.

De Minister van Oorlog, (get.) v. D. BOSCH.

VOORSCHRIFT *nopens het gebruik maken van versnelde middelen van vervoer bij het overbrengen van manschappen der nationale militia, bedoeld bij het voorschrift, vastgesteld bij beschikking van den Min. v. Oorlog van 13 Dec. 1862, N°. 51 B, die uit hunne gemeenten naar eene voor de aflevering bestemde plaats worden opgezonden, zoo om te worden ingelijfd als om tot het bijwonen van wapenoefeningen, of om andere redenen, onder de wapenen te komen.*

Art. 1. Tot het overbrengen naar de voor de aflevering bestemde plaats, van de manschappen

van de nationale militia, bedoeld bij artikel I van het voorschrift van 13 Dec. 1862, N°. 51 B, kan, in tijd van vrede, doch alleen dan wanneer daardoor de last der inkwartiering voor de ingezetenen wordt verligt, voor 's Rijks rekening, gebruik worden gemaakt van stoombooten en spoorwegen.

Voor alle andere gevallen blijft gezegd artikel onveranderd van toepassing.

In oorlogstijd zal, bij de opkomst onder de wapenen van de manschappen der nationale militia, *altijd* van de versnelde middelen van vervoer worden gebruik gemaakt.

2. Het vervoer met stoombooten heeft plaats tegen voldoening der kosten, overeenkomstig de door het departement van Oorlog met de verschillende maatschappijen en ondernemingen gesloten overeenkomsten.

Voor zooverre de gemeentebesturen van die overeenkomsten geen kennis dragen, worden daarentrent, door tusschenkomst van het gewestelijk bestuur aan den provincialen adjudant inlichtingen gevraagd en door dezen verstrekt.

Bestaan zoodanige overeenkomsten niet, dan wordt door laatstvermelden het noodige verrigt, om met de betrokken onderneming, voor het militair vervoer, tegen verminderde prijzen, onder nadere goedkeuring van het departement van Oorlog, eene overeenkomst aan te gaan.

Voor het vervoer langs spoorwegen is de helft van het gewoon tarief verschuldigd, met uitzondering van het vervoer langs den Hollandschen ijzeren spoorweg van Amsterdam tot Rotterdam en daar tusschen liggende plaatsen, netwelk naar het gewoon tarief plaats heeft.

Bestaat de gelegenheid om van verschillende middelen van vervoer gebruik te maken, dan moet het middel gebezigd worden waaraan de minste kosten voor het Rijk zijn verbonden.

3. De kosten worden door de zorg van het bestuur der gemeente, waartoe de manschappen behooren, of bij marschen van manschappen tot verschillende gemeenten behorende, door dat van de gemeente waartoe de geleider behoort, bij voor-schet, betaald.

Die te dezer zake op te maken declaratiën worden ingerigt overeenkomstig het hierbij gevoegd model N°. 1 en belegd met kwitantien voor het vervoer volgens het mede hierbij gevoegd model N°. 2.

Die stukken worden door tusschenkomst van de Commissarissen des Konings, na door hen van een goedkeurend visum te zijn voorzien, aan het

departement van Oorlog gezonden, met dien verstande, dat de kosten voor het vervoer der manschappen die zich voor de zeemilitie hebben aangemeld of die daartoe behooren, bij het departement van Marine moeten worden terug gevorderd.

4. De manschappen aan wie, overeenkomstig het voorschrift van 13 December 1862, N°. 51 B, reisgeld wordt verstrekt, zijn gehouden de kosten voor het vervoer met stoombooten of langs spoorwegen uit dat reisgeld te bekostigen.

DIENST 18

MODEL N°. 1.

Provincie.....

Gemeente.....

DECLARATIE van het gemeentebestuur van ....., wgens voorgeschoten gelden voor kosten van het vervoer met stoombooten en spoorwegen ten behoeve van manschappen der nationale militie, die uit hunne gemeente naar de voor de aflevering bestemde plaats zijn vertrokken, zoo om te worden ingelijfd als om tot het bijwonen van wapenoefeningen of om andere redenen, onder de wapenen te komen.

Doorloopend nummer der bijlagen.	Gemeente waartoe de manschappen behooren.	Aanwijzing wanneer en op welke wijze het vervoer heeft plaats gehad.	Aantal manschappen.	Bedrag der kosten van het vervoer.		Aanmerkingen.
				per hoofd.	betaalde som.	
1	N. N.	10 Mei 1868 van N. N. naar N. N. met de stoomboot Willem I.	12	f 0 30	f 3 60	
2	N. N.	12 Mei 1868 van N. N. naar N. N. langs den Rijnspoorweg	10	" 0 40	" 4 00	
Te zamen . . .					f 7 60	

Aldus naar waarheid opgemaakt ter som van *zeven gulden zestig cents*, zijnde deze vordering dengdelyk en onvergolden

te den 18 .
Het gemeentebestuur voornoemd,

De vorenstaande declaratie nagezien en goedgekeurd ter som van . . . . .
De Commissaris des Konings in de provincie .....

DIENST 18

MODEL N°. 2.

Provincie.....

Gemeente.....

Ik ondergeteekende (kwaliteit van dengene aan wien de kosten van het vervoer hebben moeten worden betaald), verklaar ontvangen te hebben van het gemeentebestuur van . . . . .
eene som van . . . . . voor het vervoer met de Stoomboot Willem I.
van . . . . . manschappen der nationale militie, van . . . . . naar . . . . .
ad . . . . . per hoofd.

te . . . . . den . . . . . 18 .

UITTREKSEL UIT DE ALGEMEENE BEPALINGEN.

De alléén reizende militairen beneden den rang van officier, die hetzij geheel of gedeeltelijk hunne route per boot moeten afleggen, kunnen op vertoon hunner marschorders of reiswijzers, tegen betaling van vracht bij de onderscheidene tarieven omschreven en uit het aan hen verstrekt reisgeld te vinden, met de stoombooten worden vervoerd.

De militaire autoriteiten zullen, wanneer troepen per stoomboot moeten worden vervoerd, in tijds, met de directiën der booten de noodige beschikkingen tot den overtocht voorbereiden, en tevens zorg dragen dat de over te brengen manschappen zich tijdig genoeg aan de inladingsplaats bevinden, ten einde oponthoud voor te komen.

Verder wordt hierbij nog opgemerkt, dat hoezeer door de directiën der stoombooten het getal manschappen is opgegeven dat in eens kan worden vervoerd, daarop echter niet te veel moet worden gerekend, vermits slechts over die ruimte kan worden beschikt, welke niet door de gewone passagiers bezet zal worden.

19 Maart 1868. BESLUIT, tot onteigening van percelen in de gemeente Weesperkarspel, welke bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor den aanleg van een fort in den Laander- en West-Bijlmerpolder. S. 35.

20 Maart 1868. BESLUIT, bepalande de sterkte, samenstelling en indeeling der rustende schutterijen in de provincie Friesland. S. 36.

26 Maart 1868. BESLUIT, houdende regeling van den overgang van adellijke titels bij regt van eerstgeboorte. S. 37.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat het noodzakelijk is het bestaande verschil van gevoelen omtrent den overgang bij regt van eerstgeboorte van adellijke titels door stellige voorschriften op te heffen;

Op de voordragt van Onzen Minister van Justitie, van 17 Februarij 1868, 2° afdeling, N°. 106;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 Maart 1868, N°. 10);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Justitie, van 20 Maart 1868, 2° afdeling, N°. 115;

Gelet op art. 63 der Grondwet;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

Wanneer adellijke titels zijn verleend of in het vervolg verleend mogten worden, met bepaling van overgang bij regt van eerstgeboorte op de wettige mannelijke afstammelingen of nakomelingen van den oorspronkelijk begiftigde in den mannelijken stam, gelden omtrent dien overgang de volgende regelen:

1°. Na overlijden van den oorspronkelijk begiftigde gaat de titel over op zijn' eerstgeboren zoon en vervolgens of, bij vóóroverlijden van dezen laatste, onmiddellijk op de wettige mannelijke afstammelingen van den eerstgeboren zoon, met dien verstande, dat onder dezen steeds de oudste in leven zijnde van den oudsten mannelijken stam bij uitsluiting van alle anderen tot het voeren van den titel gerechtigd is.

2°. Bij ontstentenis van wettige mannelijke afstammelingen van den eerstgeboren zoon gaat de titel over op zijne broeders en hunne wettige mannelijke afstammelingen uit den mannelijken stam, met dien verstande dat de oudere broeder, met zijne nakomelingen, steeds den jongeren broeder met diens nakomelingen uitsluit, en dat verder steeds de oudste van den oudsten stam bij uitsluiting van alle anderen tot het voeren van den titel gerechtigd is.

3°. Het regt tot het voeren van den titel gaat eerst verloren na het overlijden van den oorspronkelijk begiftigde en van alle zijne wettige mannelijke afstammelingen uit den mannelijken stam.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift tot narijgt zal worden gezonden aan den Raad van State en aan den Hoogen Raad van Adel.

's Gravenhage 26 Maart 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) WINTGENS.
(Uitgeg. 30 Maart 1868.)

28 Maart 1868. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 20 Januarij 1820, N°. 54 (Staatsblad 1821, N°. 27), waarbij is gearresteerd het reglement op het examen en de toelating der Israëlitische kerkelijke beambten. S. 38.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gehoord de voordragt van Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken, van den 24/28 Maart 1866, N°. 10/254;

Den Raad van State gehoord (advies van den 24 Junij 1867, N°. 5);

Gehoord de nadere voordragt van Onze Ministers voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, enz., en van Binnenl. Zaken, van 25 26 Maart 1868, N°. 21 208, 9° afd.;

Overwegende,

dat de art. 2, 3, 6, 8 en 9 van het reglement op het examen en de toelating der kerkelijke besnijders bij het Israëlietisch kerkgenootschap, goed-gekeurd en gearresteerd bij het Koninklijk besluit van 20 Junij 1820, N°. 54 (Staatsblad 1821, N°. 27), na de invoering der wetten van den 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 58—61), regelende het geneeskundig Staaatstoezigt, wijziging behoeven;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 2 van het hiervoren vermelde reglement, met wegneming van de woorden: *„lid der provinciale geneeskundige commissie zijnde en door haar te dien einde gedelegeerd”*, te doen luiden als volgt:

„Dien ten gevolge zal over een of meer Synagogaie ressorsen eene commissie van toezigt over de kerkelijke besnijdenissen worden benoemd, welke zal zijn zamengesteld uit eenen parnassijn als voorzitter, drie kerkelijke besnijders en een geneesheer of heelmeeester.”

In artikel 3 te doen wegvallen de woorden: *„en aan de commissie van geneeskundig onderzoek en toezigt binnen het ressort.”*

In artikel 6 te doen wegvallen de woorden: *„van 12 Maart 1818”* en daarvoor in de plaats te stellen: *„van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 60).”*

In artikel 8 te doen wegvallen de woorden: *„en aan de provinciale of plaatselijke geneeskundige commissie.”*

Artikel 9, met wegneming van de woorden: *„de geneeskundige commissiën en”*, te doen luiden als volgt:

„Parnassijns of kerkbestuurders zullen op hunne verantwoordelijkheid moeten zorg dragen, dat noch in de kerk, noch in eenig gebouw der gemeente, eene besnijdenis worde verrigt, tenzij door eenen daartoe bevoegden besnijder.

Ook zijn alle geconstitueerde autoriteiten gelast hiervoor te waken.

In geval van twijfel omtrent de bevoegdheid, zullen zij het vertooven der akte van erkenning of admisie moeten vorderen.”

Onze voornoemde Ministers voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, enz., en van Binnenland-

sche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en in afschrift zal worden medegeedeeld aan den Raad van State.

's Gravenhage, 28 Maart 1868.

(get.) WILLEM.

De Min. voor de Zaken der Herv. Eeredienst, enz.,

(get.) V. LIJNDEN V. SANDENBURG.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 7 April 1868.)

2 April 1868. BESLUIT, tot toepassing van art. 8 der wet van 20 Augustus 1859 (Staatsblad N°. 95) op een deel der gelden nagelaten door ABRAHAM CORTEBRANT. S. 39. WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 25 Maart 1868, N°. 63, G. S.;

Gelet op art. 8 der wet van 20 Augustus 1859 (Staatsblad N°. 95), houdende voorziening in het beheer, bedoeld in art. 11 der wet van 5 Maart 1852 (Staatsblad N°. 45) tot regeling van de zaken der voormalige wees- en momboirkamers;

Overwegende, dat eene letterlijke uitvoering der beschikkingen van den Heer A. CORTEBRANT, omtrent het gebruik van een deel der vruchten van het door hem nagelaten fonds, voor het oogeblik niet mogelijk is;

Den Raad van State gehoord (advies van den 31 Maart 1868, N°. 8);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De, krachtens het op 28 Augustus 1780 verleden testament van den Heer ABRAHAM CORTEBRANT, vroeger jaarlijks uitbetaalde gelden aan de respectieve cathechisanten, die des Vrijdags om de veertien dagen over het Nieuwe Testament antwoorden in de Grootte Kerk te 's Gravenhage, om aan ieder derselver hunne portie daarvan te werden overgegeven tot 't aankopen van boeken, waardoor dezelve zig in die cathechisatiën des te beter kunnen bevorderen en van nut zijn voor anderen, zullen voortaan worden uitgekeerd aan de cathechiseermeesters, die, bij de te houden Bijbelverklaringen in een der kerken der Nederduitsch-Hervormde gemeente aldaar, de dienst van voorlezer en voorzanger zullen waarnemen, zomede ter dier gelegenheid, des gesiacht, zullen moeten spreken over het in die Bijbelverklaringen te behandelen onderwerp.

2. De uitbetaling zal jaarlijks geschieden in de

maand October, op aanvraag der belanghebbenden, waarbij zal moeten worden overgelegd een door den oudsten predikant der Nederduitsch-Hervormde gemeente te 's Gravenhage af te geven bewijs, dat aan de bovenstaande bepalingen is voldaan.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 2 April 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.)

R. J. SCHIMMELPENNINGK.

(Uitgeg. 8 April 1868.)

3 April 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, over de zorg voor eene goede inrigting der brandweer, en de bedekking der huizen met riet. P. v. O. 25.

De ramp, die onlangs de gemeente Genemuiden getroffen heeft, herinnert de gemeentebesturen op nieuw aan de op hen rustende verplichting om voor eene goede inrigting der brandweer te zorgen. Ter voldoening aan dien pligt is het niet genoeg, dat de vereischte brandblusmiddelen voorhanden zijn en behoorlijk worden onderhouden, maar vooral dat het personeel met de bediening der brandspuiten belast, hetzij dit uit een vast corps bestaat hetzij dat daartoe de ingezetenen met inachtneming van art. 192 en 193 der gemeentewet geroepen worden, herhaaldelijk worde geoefend opdat in de ure des gevaars ieder wete waar hij zich bevinden moet en wat hij te verrigten heeft.

Ik acht het van gewigt dat de gemeentebesturen hierop met nadruk opmerkzaam gemaakt worden en heb de eer daartoe Uwe tuschenkomst in te roepen. Uwe vergadering gelieve de maatregelen te nemen, die hare bekendheid met de plaatselijke omstandigheden der gemeenten vooral ten platten lande het meest doeltreffend mogten voorkomen. Om de zaak bij de gemeentebesturen levendig te houden, ware het wellicht geraden hen bij de aanbeveling om van tijd tot tijd oefeningen met de brandspuit te houden, aan te schrijven om jaarlijks van het door hen verrigte verslag uit te brengen.

Er is nog een punt waarop ik de aandacht der gemeentebesturen wenschte gevestigd te hebben. De groote nitgebreidheid, die de brand te Genemuiden heeft gehad, is, vooral daaraan toe te schrijven dat vele woningen in de bebouwde kom van rieten daken waren voorzien en groote hoeveelheden hooi zich in de onmiddellijke nabijheid

der woningen bevonden. Het groot gevaar, waaraan de gemeenten hierdoor zijn blootgesteld, stelt het den gemeenteraden tot pligt hiertegen bij verordening te waken, en het dekken der huizen met riet en het opslaan van hooi in de bebouwde kom met bedreiging van straf te verbieden. Ik heb de eer U te verzoeken hiertoe de gemeentebesturen in Uwe provincie uit te noodigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

4 April 1868. BESLUIT, houdende vaststelling van de uniform-kleeding der artillerie-schutterij. S. 40.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 1 April 1868, N°. 175, 4° afdeling;

Gezien Onze besluiten van 4 Januarij 1868 (Staatsblad N°. 4), van 22 Januarij 1868 (Staatsbladen N°. 11, 12, 13 en 14), van 8 Febr. 1868 (Staatsblad N°. 20), van den 23 Februarij 1868 (Staatsblad N°. 26) en van den 1 Maart 1868 (Staatsblad N°. 30), waarbij de dienstdoende schutterijen in de daarbij genoemde gemeenten der provincien Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Utrecht, Overijssel en Groningen geheel of gedeeltelijk voor de dienst der vesting-artillerie worden bestemd;

Gelet op art. 40 der wet betreffende de schutterijen, van 11 April 1827 (Staatsblad N°. 17);

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. De uniform-kleeding der artillerie-schutterij te bepalen als volgt:

Voor de onderofficieren en manschappen.

Een korte jas van donker blaauw laken met twee rijen, ieder van zeven gebombeerde knopen van wit metaal, waarop twee overkruis liggende kanonnen; de pand of schoot lang vier en twintig duimen; staande open kraag van zwart laken, hoog van achteren op het midden vier en een halven duim, van voren drie en een halven duim, met een' haak gesloten en van daar ter weerszijden schuin oploopende en aan de hoeken afgerond.

De opslagen van hetzelfde laken als de korte jas, van boven schuin uitgesneden en van twee kleine uniform-knopen voorzien.

Aan de linkerzijde een laken passant met kleinen uniform-knoop tot het ophouden van den koppel.

Op de taille twee groote uniform-knopen.

De kraag van onder en boven, de opslagen, de passant, de zakkleppen en de rugschooten gebiast met rood laken.

Op iederen schouder eene platte gevlochten passant van wit kemelsgaren koord, het uiteinde met open lis tot bevestiging van den op den schouder geplaatsten kleinen uniform-knoop.

Voor den stafhoornblazer (sergeant of korporaal) is de kraag van boven omzet met een zilveren galon, ter breedte van vijftien streepen, die van de hoornblazers met wit zijden galon, ter breedte van tien streepen.

De korte jas van de adjudanten-onderofficier is gelijk aan die der officieren hierna omschreven.

Pantalon van donker blaauw laken, met gulp en roode biezen in de buitennaden.

Schakot van vilt met zwart verlakt lederen bodem en klep, van voren hoog elf en aan de achterzijde veertien en een halven duim, voorzien van gekruiste kanonnen en kroon, lis met knoop en bal, allen van wit metaal, alsmede een lederen oranje kokarde en aan de binnenzijde een lederen stormband.

Voor de onderofficieren is de grondstof der schakot van fijner vilt dan die der overige schutters en de kokarde van oranje zijde.

De chevrons der onderofficieren en korporaals zijn even als die voor de infanterie-schutterij zijn bepaald, met dien verstande, dat ze zoodanig op de mouwen worden geplaatst, dat ze een scherpen hoek uitmaken, even als bij de vesting-artillerie van het leger, en met rood laken worden afgezet.

Voor officieren.

Korte jas in vorm als hiervoren is omschreven, doch zonder passant aan de linkerzijde, de kraag van zwart fluweel, die zich, wat de hoogte betreft, naar de taille van den officier regelt. De gevlochten passanten op de schouders zijn van zilveren koord.

Pantalon met souspieds, van donker blaauw laken, met gulp en roode biezen in de buitennaden.

Schakot in vorm als hiervoren is omschreven, doch in plaats van vilt, van donker blaauw laken, het metaal verzilverd. Wijders voorzien van eene tulp van verzilverd metaal, waaruit eene afhangende pluim van zwarte hanenvederen.

Patroontasch van verlakt zeehondenvel; op het blad van de patroontasch twee gekruiste kanonnen en kroon van verzilverd metaal.

Patroontaschbandelier van verlakt zeehondenvel, 1868.

verzilverde gespen en stootplaat; voorts verzilverde ruimnaald met kettingen en leeuwenkop.

Sabelkoppel van verlakt leder, ter breedte van twee en een halven duim, voorzien van eene gewone rolgesp van verzilverd metaal; de korte afhangriem 0.46 el lang, waaraan een haak, mede van verzilverd metaal; de lange afhangriem 1.00 el lang; beide afhangriemen 0.02 el breed.

De koppel wordt onder den korten jas gedragen.

Sabel met schede, gelijk aan die voor de officieren der artillerie van het leger vastgesteld.

De onderscheidingsteekenen en versierselen der officieren en adjudanten-onderofficier zijn gelijk aan die, bij artt. 3, 4 en 5 van Ons besluit van den 24 October 1867 (Staatsblad N°. 110) voor de officieren der infanterie-schutterij bepaald.

2°. Te bepalen, dat de invoering der hiervoren vastgestelde uniform-kleeding voor de thans bij de schutterijen ingelijfde onderofficieren en manschappen, die reeds van uniform-kleeding zijn voorzien, eerst bij vernieuwing behoeft te geschieden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog, en dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 4 April 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 8 April 1868.)

10 April 1868. BESLUIT, tot onteigening van perceelen in de gemeenten Wijk bij Duurstede en Cothen, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor de verruiming van den Krommen Rijn tusschen gemelde gemeenten, ter verbetering van de Utrechtsche linie. S. 41.

De WET van 19 April 1868, S. 1868, N°. 42, strekkende tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen, door het departement van Oorlog, dienst 1868, luidt in hoofdzak:

Art. 1. De gelden, wegens door het departement van Oorlog gedane verstrekkingen in 's Rijks schatkist, ten bedrage van f 132,692.48, voorhanden, worden ten behoeve van dat departement, tot het doen van betalingen voor de dienst van 1868, beschikbaar gesteld.

Art. 2. Enz.

- 19 April 1868. WETTEN, houdende naturalisatie van:
- Friedrich Wilhelm von Laer. S. 43.
  - Jacob Carl Theodor Philipp. S. 44.
  - Bernhard Felix Overbeck. S. 45.
  - Ferdinand Overbeck. S. 46.
  - Johann Wilhelm Riess. S. 47.
  - Max Richard Franz Kloër. S. 48.
  - Robert Eduard Rolf. S. 49.
  - Hinderk Hoorn Koch. S. 50.
  - Heinrich Gerhard van de Sandt. S. 51.

Carl Friedrich Traugott Hommel. S. 52.
Josephus Adamus Franciscus Kirchner. S. 53.

19 April 1868. WET, tot verandering der grenzen tusschen de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Sloten. S. 54.

19 April 1868. WET, tot verandering der grenzen tusschen de gemeenten Oostzaan en Wijde-wormer. S. 55.

19 April 1868. Wet, houdende vaststelling der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 56.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van den 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) de begrooting van Nederlandsch Indië jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het I^e hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, betreffende de uitgaven in Nederland, wordt vastgesteld als volgt:

Eerste Afdeling. — Inkomen van den Gouverneur-Generaal en kosten van diens huis.

Onderafdeeling 1. Inkomen van den Gouverneur-Generaal en kosten van diens huis. *Memorie.*

Tweede Afdeling. — Hooge collegiën en algemeene secretarie.

Onderafd. 2. Hooge collegiën en algemeene secretarie . . . . . *Memorie.*

Derde Afdeling. — Departement van Justitie.

Onderafd. 3. Departement van Justitie . . . . . *Memorie.*

Vierde Afdeling. — Departement van binnenlandsch bestuur.

<i>Onderafd. 4.</i>	Gewestelijk bestuur	f	2,800.—	
"	5. Inlandsche vorsten en grooten	"	32,000.—	
"	6. Landsdrukkerij en Javasche courant	"	27,000.—	
"	7. Opnamen	"	15,000.—	
"	8. Producten	"	9,883,005.—	
"	9. Brievenpost	"	64,000.—	
"	10. Transportkosten uit en naar Nederlandsch Indië. "	"	92,000.—	
"	11. Onvoorziene uitgaven	"	25,000.—	
				f 10,140,805.—

Vijfde Afdeling. — Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid.

<i>Onderafd. 12.</i>	Mijnwezen	f	20,022.—	
"	13. Verschillende uitgaven.	"	43,700.—	
"	14. Onvoorziene uitgaven	"	2,000.—	
				" 65,722.—

Zesde Afdeling. — Departement der burgerlijke openbare werken.

<i>Onderafd. 15.</i>	Burgerlijke openbare werken	f	315,000.—	
"	16. Telegraphie	"	61,700.—	
"	17. Spoorwegen	"	535,275.—	
"	18. Onvoorziene uitgaven	"	25,000.—	
				" 936,975.—
	Transportere	f	11,143,502.—	

Per transport . . . f 11,143,502.—

Zevende Afdeling. — Departement van Financiën.

Onderafd. 19.	's Lands algemeene geldkassen	f	250,000.—	
"	20. Klein-zegel	"	2,070.—	
"	21. Amfioen	"	618,750.—	
"	22. Bijdragen van Nederlandsch Indië aan de mid-			
delen tot dekking	van 's Rijks uitgaven	"	11,305,869.—	
Onderafd. 23.	Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—	
				" 12,226,689.—

Achtsle Afdeling. — Departement van Oorlog.

Onderafd. 24.	Personeel	f	1,674,776.—	
"	25. Materieel	"	1,575,389.—	
"	26. Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—	
				" 3,300,165.—

Negende Afdeling. — Departement van Marine.

Onderafd. 27.	Personeel der zeemagt	f	1,576,961.—	
"	28. Materieel der zeemagt	"	1,496,089.—	
"	29. Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—	
				" 3,123,050.—

Tiende Afdeling. — Pensioenen en andere uitgaven van algemeenen aard.

Onderafd. 30.	Pensioenen, onderstanden, toelagen en grati-			
ficatiën		f	1,769,811.—	
Onderafd. 31.	Verpleging van gegageerde O.-Indische militairen "	"	44,336.—	
"	32. Medaillesoldij	"	450.—	
"	33. Verlofractementen en wachtgelden	"	565,600.—	
"	34. Andere uitgaven van algemeenen aard	"	108,500.—	
"	35. Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—	
				" 2,538,697.—
				f 32,332,103.—

Art. 2. Wanneer de sommen, in dit hoofdstuk uitgetrokken, voor een der door Ons bij de splitting in artikelen aan te wijzen onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de onderafdeelingen 4 tot en met 10, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 32, 33 en 34, ontoereikend mogten worden bevonden, kunnen de ontbrekende bedragen, met inachtneming van art. 5 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35), verhoogd worden door overschrijving uit de sommen bij de betrokken afdeelingen voor onvoorziene uitgaven toegestaan.

Art. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke niet in de begrooting zijn omschreven, worden op den post voor onvoorziene uitgaven der betrokken afdeeling aangewezen, met inachtneming van art. 6 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35).

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zooveel bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 19 April 1868.

(get.)

De Minister van Koloniën,

WILLEM.

(get.)

J. J. HASSELMAN.

(Uitgegeven 27 April 1868.)

19 April 1868. WET, houdende vaststelling der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch Indië.) S. 57.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van den 23 April 1864

(Staatsblad N°. 35) de begrooting van Nederlandsch Indië jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het IIe hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

Eerste Afdeling. — Inkomen van den Gouverneur-Generaal en kosten van diens huis.

<i>Onderafdeeling 1.</i> Inkomen van den Gouverneur-Generaal en		
kosten van diens huis	f	268,800.—
<i>Onderafd. 2.</i> Onvoorziene uitgaven	"	500.—
	f	269,300.—

Tweede Afdeling. — Hooge collegiën en algemeene secretarie.

<i>Onderafd. 3.</i> Raad van Nederlandsch Indië	f	151,200.—
" 4. Algemeene rekenkamer	"	369,540.—
" 5. Algemeene secretarie	"	330,478.—
" 6. Reis- en verblijfkosten in Indië	"	5,000.—
" 7. Onvoorziene uitgaven	"	1,000.—
	"	857,218.—

Derde Afdeling. — Departement van Justitie.

<i>Onderafd. 8.</i> Regtswezen	f	1,209,067.—
" 9. Politie	"	290,924.—
" 10. Gevangenen, kettinggangers en bannelingen	"	1,174,958.—
" 11. Personele toelagen	"	3,824.—
" 12. Onvoorziene uitgaven	"	30,000.—
	"	2,708,773.—

Vierde Afdeling. — Departement van binnenlandsch bestuur.

<i>Onderafd. 13.</i> Het departement	f	166,140.—
" 14. Gewestelijk bestuur	"	3,194,082.—
" 15. Inlandsch bestuur	"	1,881,054.—
" 16. Inlandsche vorsten, grooten, gezanten en staats- gevangenen	"	2,113,183.—
<i>Onderafd. 17.</i> Buitengewone voorschotten	"	75,000.—
" 18. Publieke feesten	"	21,066.—
" 19. Verschillende uitgaven in het belang der open- bare orde	"	531,205.—
<i>Onderafd. 20.</i> Landsdrukkerij en Javasche courant	"	95,462.—
" 21. Landbouw en veeteelt	"	76,128.—
" 22. Landelijke inkomsten en andere grondlasten	"	1,787,792.—
" 23. Opnamen	"	466,143.—
" 24. Cultures in het algemeen	"	196,891.—
" 25. Koffij	"	15,004,419.—
" 26. Suiker	"	10,903,194.—
" 27. Specerijen	"	246,740.—
" 28. Peper	"	33,597.—
" 29. Kina	"	48,312.—
" 30. Vogelnestjes	"	28,334.—
" 31. Houtbosschen en verzamelplaatsen	"	658,585.—
" 32. Beheer van 's lands civiele pakhuizen	"	426,815.—
" 33. Commissiepenningen aan de Nederlandsche han- delmaatschappij	"	140,000.—

Transportere . . . . . f 38,094,142.— f 3,835,291.—

	Per transport	f 38,094,142.—	f 3,835,291.—
<i>Onderafd.</i> 34.	Brievenpost, pakketvaart, paardenpost	" 1,269,011.—	
" 35.	Transportkosten uit en naar Nederland, en reis- en verblijfkosten in Indië	" 593,750.—	
<i>Onderafd.</i> 36.	Personele toelagen	" 31,752.—	
" 37.	Onvoorziene uitgaven	" 150,000.—	
			" 40,138,655.—

Vijfde Afdeling. — Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid.

<i>Onderafd.</i> 38.	Het departement	f 83,510.—	
" 39.	Onderwijs voor Europeanen en daarmede gelijk- gestelden	" 686,503.—	
<i>Onderafd.</i> 40.	Onderwijs voor de inlandsche bevolking	" 228,833.—	
" 41.	Christelijke eeredienst	" 514,544.—	
" 42.	Inlandsche eeredienst	" 10,539.—	
" 43.	Kunsten en wetenschappen	" 130,463.—	
" 44.	Geneeskundige dienst	" 462,904.—	
" 45.	Veeartsenijdienst	" 19,568.—	
" 46.	Godshuizen en gestichten van weldadigheid	" 111,518.—	
" 47.	Kamers van koophandel	" 4,500.—	
" 48.	Toezigt op de maten en gewigten	" 900.—	
" 49.	Mijnwezen	" 2,805,321.—	
" 50.	Zout	" 2,379,879.—	
" 51.	Personele toelagen	" 11,864.—	
" 52.	Onvoorziene uitgaven	" 100,000.—	
			" 7,550,391.—

Zesde Afdeling. — Departement van burgerlijke openbare werken.

<i>Onderafd.</i> 53.	Het departement	f 79,780.—	
" 54.	Personeel van den waterstaat en de burgerlijke openbare werken	" 543,504.—	
<i>Onderafd.</i> 55.	Onderhoud, herstelling en verbetering van ge- bouwen en werken	" 1,808,762.—	
<i>Onderafd.</i> 56.	Nieuwe werken	" 3,569,508.—	
" 57.	Uitgaven voor de verschillende inrigtingen van den waterstaat, niet begrepen in de vorige onderafdeelingen	" 67,248.—	
<i>Onderafd.</i> 58.	Inkoop van niet in voorraad zijnde materialen	" 140,000.—	
" 59.	Huishuur-indemniteit en lokaalhuur	" 150,000.—	
" 60.	Stoomwezen	" 31,940.—	
" 61.	Telegraphie	" 683,310.—	
" 62.	Spoorwegen	" 1,140.—	
" 63.	Onvoorziene uitgaven	" 50,000.—	
			" 7,130,192.—

Zevende Afdeling. — Departement van Financiën.

<i>Onderafd.</i> 64.	Het departement	f 273,400.—	
" 65.	's Lands algemeene geldkassen	" 438,686.—	
" 66.	Verponding en kadaster	" 22,950.—	
" 67.	Hoofdgeld der Chinezen, Maleijers en Parnakans	" 3,761.—	
" 68.	Verpachtingen	" 500.—	
" 69.	Belasting op paarden en rijtuigen	" 11,231.—	
" 70.	Belasting van de negorij-bevolking in de residentie Amboina en onderhoorigheden	" 3,266.—	

Transportere . . . . . f 753,794.— f 58,654,529.—

	Per transport	f	753,794.—	f	58,654,529.—
Onderafd. 71.	Huistaks	"	22,032.—		
" 72.	Klein-zegel	"	35,274.—		
" 73.	Regten van successie en overschrijving	"	5,053.—		
" 74.	Belasting der troeboekvisserij te Siak	"	1,992.—		
" 75.	Inkomende en uitgaande regten	"	592,847.—		
" 76.	Openbare verkooping	"	199,128.—		
" 77.	Amfioen	"	837,000.—		
" 78.	Registratierecht van pandelingen	"	2,500.—		
" 79.	Reglement op de drukwerken	"	250.—		
" 80.	Onvoorzien uitgaven	"	80,000.—		
				"	2,529,870.—

Achtste Afdeling. — Departement van Oorlog.

Onderafd. 81.	Tractementen en fourragegelden van den staf van den Gouverneur-Generaal en het kommandement van het leger, alsmede tafelgelden	f	60,690.—		
Onderafd. 82.	Tractementen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van den generalen staf, de administratie, de gewestelijke en plaatselijke militaire kommandementen, benevens die van het lithographisch etablissement en den instrumentmakerswinkel	"	925,832.—		
Onderafd. 83.	Tractementen, soldijen, toelagen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van de wapencorpsen van het leger.	"	6,677,412.—		
Onderafd. 84.	Remonte	"	60,060.—		
" 85.	Tractementen, soldijen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van de militaire school te Meester Cornelis, het corps pupillen te Gombong en het corps stafmuzikanten	"	162,619.—		
Onderafd. 86.	Tractementen, soldijen, toelagen, bureau- en andere kosten van het personeel en de gedetineerden in het militair huis van arrest te Willem I, benevens de kosten van de militaire audities en de gevangenen in voorloopige opsluiting	"	33,003.—		
Onderafd. 87.	Tractementen, soldijen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van de geneeskundige dienst en de hospitaaldienst.	"	1,031,526.—		
Onderafd. 88.	Inspectie over en instructie bij inlandsche corpsen.	"	11,538.—		
" 89.	Tractementen, soldijen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van de lijfwachten en legioenen te Soerakarta en Djokdjokarta	"	130,397.—		
Onderafd. 90.	Onder de voorgaande onderafdeelingen niet begrepen uitgaven van verschillenden aard, ten behoeve van de legercorpsen en inrigtingen.	"	6,215,224.—		
Onderafd. 91.	Communicatie-vaartuigen en transport-etablissem- menten.	"	17,860.—		
Onderafd. 92.	Expedities	"	500,000.—		
" 93.	Geniewerken	"	1,908,638.—		
" 94.	Non-activiteits-tractementen en wachtgelden.	"	10,853.—		
" 95.	Voorschotten.	"	38,158.—		
" 96.	Personele toelagen	"	840.—		
" 97.	Onvoorzien uitgaven	"	50,000.—		
				"	17,834,650.—

Negende Afdeling. — Departement van Marine.

Onderafd. 98.	Het departement	f	204,938.—
---------------	---------------------------	---	-----------

Transportere . . . . . f 204,938.— f 79,019,049.—

	Per transport	f 204,988.—	f 79,019,049.—
<i>Onderafdel.</i>	99. De maritieme etablissementen en magazijnen	" 590,495.—	
"	100. Geographische dienst	" 127,359.—	
"	101. Hydrographische dienst	" 35,940.—	
"	102. Haveninrigtingen	" 158,759.—	
"	103. Bebakening, kustverlichting en loodswezen	" 269,975.—	
"	104. Personeel der zeemagt	" 1,827,259.—	
"	105. Materieel der zeemagt	" 1,256,444.—	
"	106. Personele toelagen	" <i>Memorie.</i>	
"	107. Reis-, verblijf- en transportkosten	" 100,000.—	
"	108. Onvoorziene uitgaven	" 200,000.—	
			" 4,771,219.—
<i>Tiende Afdeling. — Pensioenen en andere uitgaven van algemeenen aard.</i>			
<i>Onderafdel.</i>	109. Pensioenen, gagementen en onderstanden	f 1,355,000.—	
"	110. Ridder- en medaille-soldijen en toelagen aan broeders der orde van den Nederlandschen leeuw	" 12,150.—	
<i>Onderafdel.</i>	111. Non-activiteits-tractementen, wachtgeld en verloftractementen, alsmede onderstanden aan Europeesche ambtenaren	" 353,250.—	
<i>Onderafdel.</i>	112. Andere uitgaven van algemeenen aard	" 7,000.—	
"	113. Onvoorziene uitgaven	" 100,000.—	
			" 1,827,400.—
<i>Elfde Afdeling. — Onvoorziene uitgaven.</i>			
<i>Onderafdel.</i>	114. Onvoorziene uitgaven	" 500,000.—	
<i>Twaalfde Afdeling. — Tractementsverhooging van inlandsche hoofden en ambtenaren op Java en Madura.</i>			
<i>Onderafdel.</i>	115. Tractementsverhooging der inlandsche hoofden en ambtenaren op Java en Madura, uitgezonderd de Preanger regentschappen	" 2,000,000.—	
			f 88,117,668.—

Art. 2. Wanneer de sommen, in dit hoofdstuk uitgetrokken, voor een der door Ons bij de splitsing in artikelen aan te wijzen onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de onderafdeelingen 1, 4, 5, 6, 8 tot en met 11, 13 tot en met 16, 18 tot en met 32, 34, 35, 36, 38 tot en met 51, 53 tot en met 60, 62, 64 tot en met 79, 82 tot en met 96, 98 tot en met 105, 107, 109 tot en met 112, ontoereikend mogten worden bevonden, kunnen de ontbrekende bedragen, even als de post bij onderafdeeling 106 voor *memorie* uitgetrokken, met inachtneming van art. 5 der wet van den 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35), aangevuld worden door overschrijving uit de sommen, bij de betrokken afdeelingen voor onvoorziene uitgaven toegestaan.

Art. 3. (eensluitend met art. 3 hiervoor, bladz. 51.)

Lasten en bevelen, enz.

19 April 1868. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begroting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868. (Hoofdstuk I. Middelen en inkomsten in Nederland.) S. 58.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 van de wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begroting van Nederlandsch Indië, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begroting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland*

te ontvangen middelen en inkomsten, waarvan de raming der opbrengsten bij deze wet is gevoegd, te weten:

A. *Verkoop van producten, enz.*

Art. 2. Met de ingevolge art. 1 te innen ontvangsten worden, in de rekening, nevens de bij deze wet gevoegde raming verantwoord de ontvangsten, aan welke, krachtens art. 8 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35), tot grondslag heeft gestrekt de begrooting van het dienstjaar 1867. Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1868.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
<i>A. Verkoop van producten.</i>	
<i>a. Koffij:</i>	
840,000 pikols, 49,560,000 Ned. ponden ad 40 cents per half Ned. pond.	f 39,648,000.—
Bij: 1 pCt. veilingskosten	" 396,480.—
	f 40,044,480.—
Af: voor contante betaling, 1½ pCt.	" 594,720.—
	f 39,449,760.—
Af: voor schade over $\frac{1}{10}$, 1 ^{so} pCt.	" 858,995.—
	f 39,090,765.—
<i>b. Suiker:</i>	
730,000 pikols, 40,880,000 Ned. ponden ad f 34 per 100 Ned. ponden	f 18,899,200.—
Af: ordinaire korting, 1 pCt.	" 138,992.—
	f 13,760,208.—
Bij: 1 pCt. veilingskosten	" 137,602.08
	f 13,897,810.08
Af: voor contante betaling, 1½ pCt.	" 206,403.12
	f 13,691,406.96
Af: voor schade over $\frac{1}{10}$, 1 ^{so} pCt.	" 124,590.96
	" 13,566,816.—
<i>c. Tin:</i>	
85,000 pikols, 5,185,000 Ned. ponden ad f 50 per 50 Ned. ponden	f 5,185,000.—
Bij: 1 pCt. veilingskosten	" 51,850.—
	f 5,236,850.—
Af: voor contante betaling, 1½ pCt.	" 77,775.—
	f 5,159,075.—
Af: voor schade over $\frac{1}{10}$, 0 ⁵⁰ pCt.	" 18,057.—
	" 5,141,018.—
Transportere	f 57,798,599.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 57,798,599.—
<i>d.</i> Noten:		
3000 pikols, 177,000 Ned. pd. ad 70 cents per half Ned. pond	f 247,800.—	
Af: ordinaire korting, 1 pCt.	" 2,478.—	
	f 245,322.—	
Af: voor contante betaling, 1½ pCt.	" 3,679.83	
	f 241,642.17	
Af: voor schade over ⅞, 1 ³⁰ pCt.	" 2,199.17	
		" 239,448.—
<i>e.</i> Foelie:		
900 pikols, 52,200 Ned. ponden ad 80 cents per half Ned. pd.	f 83,520.—	
Af: ordinaire korting, 1 pCt.	" 835.20	
	f 82,684.80	
Af: voor contante betaling, 1½ pCt.	" 1,240.27	
	f 81,444.53	
Af: voor schade over ⅞, 1 ³⁰ pCt.	" 742.53	
		" 80,702.
<i>f.</i> Nagelen:		
1100 pikols, 64,900 Ned. ponden ad 25 cents per half Ned. pd.	f 32,450.—	
Af: ordinaire korting, 1 pCt.	" 324.50	
	f 32,125.50	
Af: voor contante betaling, 1½ pCt.	" 481.88	
	f 31,643.62	
Af: voor schade over ⅞, 1 ³⁰ pCt.	" 288.62	
		" 31,355.—
<i>B. Verschillende inkomsten.</i>		
<i>a.</i> Opbrengst van tin in natura, als pachtschat te voldoen door de Billiton-maatschappij, 900 pikols		
	f 54,434.—	
<i>b.</i> Contributiën voor de burgerlijke pensioenen		
	" 7,500.—	
<i>c.</i> Ontvangsten wegens door het ministerie van Koloniën aan het Indisch bestuur te doene bestellingen		
	" 2,000.—	
<i>d.</i> Vergoeding door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteren van een' spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta, voor de kosten van het Regeringstoezicht op hare werken, ingevolge art. 25 der akte van concessie.		
	" 8,437.—	
<i>e.</i> Uitkeering door de vennootschap als voren van de door haar, ingevolge art. 81 der akte van concessie, over het jaar 1868 te ontvangen renten van tijdelijk belegde gelden		
	" 20,000.—	
<i>f.</i> Restitutie van kosten van vervoer in Nederlandsch Indië van personeel van het auxiliair eskader der Nederlandsche marine.		
	" 4,000.—	
		" 96,371.—
<i>C. Ontvangsten van het departement van Oorlog.</i>		
<i>a.</i> Restitutie der kosten van verpleging in de militaire hospitalen in Nederlandsch Indië en der begrafeniskosten van schepelingen van het auxiliair eskader der Nederlandsche marine		
	f 18,000.—	
Transportere	f 18,000.—	f 58,246,470.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 18,000.—	f 58,246,470.—
b. Idem van oningediend soldij-voorschot.	" 1,400.—	
c. Idem van reis- en kostgelden.	" 200.—	
d. Idem van studiekosten	" 250.—	
<hr/>		" 19,850.—
D. <i>Ontvangsten van het departement van Marine.</i>		
a. Restitutie der kosten van voedings-artikelen, in Indië verstrekt ten behoeve van schepelingen van het auxiliair eskader der Nederlandsche marine	f 370,000.—	
b. Idem van soldij en kleeding van inlandsche schepelingen, dienst doende op bodems, behoorende tot het auxiliair eskader der Nederlandsche marine	" 45,377.—	
c. Idem der kosten van onderhoud en herstelling bij de marine-inrigtingen in Indië van bodems, behoorende tot het auxiliair eskader der Nederlandsche marine, alsmede van aan die bodems verstrekte materialen	" 150,000.—	
<hr/>		" 565,377.—
E. <i>Toevallige baten.</i>		
Opbrengst van verkochte kooi- en baksgoederen		" 400.—
<hr/>		
Totaal		f 58,832,097.—

19 April 1868. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868. (Hoofdstuk II. Middelen en inkomsten in Nederlandsch Indië.) S. 59.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 van de wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Indië* te ontvangen middelen en inkomsten, waarvan de raming der opbrengsten bij deze wet is gevoegd, te weten:

A. *Verpachte middelen, enz.*

Art. 2. Met de ingevolge art. 1 te innen ontvangsten worden, in de rekening, nevens de bij deze wet gevoegde raming verantwoord de ontvangsten, aan welke, krachtens art. 8 der wet van den 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35), tot grondslag heeft gestrekt de begrooting van het dienstjaar 1867.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.

Raming voor het dienstjaar 1868.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.	
	Op Java en Madura.	In de buiten- bezittingen.
<i>A. Verpachte middelen.</i>		
<i>a.</i> Hoofdgeld der Chinezen	f 25,260	f 1,902
<i>b.</i> Slagten van rundvee, buffels, schapen en geiten.	" 625,584	" 3,592
<i>c.</i> Slagten van varkens en verkoop van varkens- vleesch	" 49,968	" 57,279
<i>d.</i> Het regt om te visschen in de aan het Gou- vernement toebehoorende vijvers, in de nabijheid der kampong Sambong Java (Makassar)	" "	4,705
<i>e.</i> Verkoop van arak en andere sterke dranken in het klein	" 216,564	" 94,882
<i>f.</i> Verkoop van saguweer	" "	18,025
<i>g.</i> Javasche en Chinesche tabak	" 154,800	"
<i>h.</i> Belasting op de neringen en bedrijven onder inlanders, Chinezen en daarmede gelijkgestelden	" 140,520	"
<i>i.</i> Wajangs	" 6,420	"
<i>k.</i> Tolbruggen, sluisgelden, veren en overtoomen.	" 73,176	" 3,840
<i>l.</i> Verschillende middelen, gezamenlijk verpacht wordende	" 120	" 135,994
<i>m.</i> De Duizend Eilanden	" 6,120	"
<i>n.</i> Vogelnestklippen	" 53,556	" 87
<i>o.</i> Pandjeshuizen	" 344,112	" 34,633
<i>p.</i> Verkoop van amfoen in het klein	" 9,287,520	" 904,230
<i>q.</i> Licentiën op de pho- en tophospelen	" 223,380	" 179,176
<i>r.</i> Nipahout en kreupelbosschen	" 22,812	"
<i>s.</i> Verkoop van sirie	" "	12,730
<i>t.</i> Belasting op peper	" "	30,360
<i>u.</i> Goudmijnen	" "	12,840
	f 11,229,912	f 1,494,275
		f 12,724,187.—
<i>B. Belastingen en inkomsten van onderscheiden aard.</i>		
<i>a.</i> Inkomende en uitgaande regten, pakhuishuur, zoo mede ont- vangsten ter zake van toezigt en andere werkelijk bewezen diensten bij de tolkantoren	f 7,800,000	
<i>b.</i> Consumtieregten van Java-tabak bij overvoer over zee	" 113,827	
<i>c.</i> Belasting op den invoer en verkoop van tabak	" 9,327	
<i>d.</i> Haven-, ankerage- en loodsgelden	" 190,000	
<i>e.</i> Klein zegelregt	" 540,980	
<i>f.</i> Collaterale successiën onder de Europeanen en daarmede gelijk- gestelde personen	" 67,581	
Transportere	f 8,721,715	f 12,724,187.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 8,721,715
		f 12,724,187.—
g.	Idem onder vreemde oosterlingen	80,482
h.	Overschrijving van vaste goederen	812,448
i.	Belasting op de inkomsten der particuliere bazaars	5,188
k.	Tolpoorten en tollén	13,000
l.	IJkgelden	1,688
m.	Belasting op paarden en rijtuigen	224,621
n.	Recognitiën of tributen van Inlandsche vorsten	12,160
o.	Hoofdgelden der Chinezen, Maleijers en Parnakans	37,000
p.	Venduregten	665,935
q.	Belasting op het djatie- en ijzerhout	1,000
r.	Inkomsten van 's lands drukkerij	84,700
s.	Idem der brievenposterij	440,000
t.	Idem der paardenposterij	59,488
u.	Idem der telegraphie	220,000
v.	Verponding	957,714
w.	Huistaks	459,025
x.	Verhuring van vogelnestklippen	3,010
ij.	Verkoop van zout	6,518,423
z.	Belasting der negorij-bevolking in de residentie Amboina en onderhoorigheden	40,815
		f 18,758,412.—
<i>C. Landelijke inkomsten en cultures.</i>		
a.	Ongebouwde en gebouwde eigendommen en tuinen	f 12,418,528
b.	Vischrijvers (tambaks)	224,080
c.	Vertiening van landerijen, en landerijen aan particulieren afge- staan of verhuurd	362,034
d.	Uitbestede boschperceelen	440,000
e.	Restitutie van voorschotten ter zake van landbouwondernemingen	7,749
		f 18,452,391.—
<i>D. Verkoop van producten.</i>		
a.	Koffij:	
	50,000 pikols Java-koffij, ad f 40	f 2,000,000
	870 pikols Java- en Menado-koffij voor huishou- delijk gebruik en ten behoeve der schepen, ad f 44	88,280
	3,366 pikols inferieure koffij, ongeschikt voor verzending naar Nederland, ad f 15	50,490
	155,000 pikols Sumatra-koffij, ad f 42	6,510,000
	80 pikols 1° soort voor huishoudelijk gebruik, ad f 44	1,320
	80 pikols 2° soort als boven	1,320
	Vergoedingen van transport-aannemers wegens te min uitgeleverde koffij	6,000
		f 8,607,410
	Transportere	f 8,607,410
		f 44,934,990.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport		f 8,607,410
		f 44,934,990.—
b. Suiker:		
250,000 pikols, ad f 15	f 3,750,000	
Vergoedingen van transport-aannemers wegens te min uitgeleverde suiker en van tekortkomsten op de levering van suiker door de fabriekanten, zoo mede voor verkoop van suiker voor huis- houdelijk gebruik	" 201,500	
		3,951,500
c. Specerijen:		
400 pikols kruidnagelen	f 10,800	
Vergoedingen van transport-aannemers wegens te min uitgeleverde specerijen	" 400	
		11,200
d. Peper:		
400 pikols witte Benkoelen, ad f 24	f 9,600	
2,500 pikols zwarte Benkoelen, ad f 14	" 35,000	
		44,600
e. Vogelnestjes		
		37,876
f. Hout.		
		500,000
g. Tin:		
Voor huishoudelijk gebruik	f 300	
Vergoeding van transport-aannemers wegens te min uitgeleverd tin	" 10,000	
		10,300
h. Borneosche steenkolen		
		63,240
i. Rijst:		
Verstrekking van 100,000 pikols aan de mijnwer- kers op Banka, ad f 5	f 500,000	
Idem van 2,000 pikols aan particulieren aldaar, ad f 10.50	" 21,000	
Verkoop op Menado	" 80	
Vergoeding van transport-aannemers wegens te min uitgeleverde rijst	" 3,000	
		524,030
k. Amfioen:		
Java en Madura 71,400 katties, ad f 20	f 1,428,000	
Buitenbezittingen 1,100 id.	" 45,133	
		1,473,133
l. Verschillende producten.		
		40,000
		f 15,263,289.—
E. Verschillende inkomsten.		
a. Ontvangsten van het communicatie-vaartuig ter reede van Batavia. f	800	
b. Opbrengst van drinkwater	" 2,500	
c. Verkoop en verhuur van huizen en gronden	" 100,000	
		f 60,198,279.—
Transportere		f 103,300

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 103,300	f 60,198,279.—
<i>d.</i> Boeten en confiscatiën	" 180,000	
<i>e.</i> Kadastraal bureau	" 6,402	
<i>f.</i> Cultuurpercenten, door de contractanten te storten wegens het te hunner beschikking gelaten product.	" 34,642	
<i>g.</i> Restitutie door de regenten van Tjandjoer, Sumadang en Limbangan van een gedeelte der kosten van het personeel bij de groote pakhuizen te Tjikao, Karang-Sambong en Bandjar.	" 1,150	
<i>h.</i> Contributiën voor de pensioenen.	" 171,260	
<i>i.</i> Belasting op de civiele processen bij de residentie- en landraden.	" 7,410	
<i>k.</i> School- en kostgelden van het gymnasium Willem III	" 27,960	
<i>l.</i> Schoolgelden van de Gouvernements lagere scholen.	" 64,021	
<i>m.</i> Schoolgelden van de inlandsche scholen	" 16,500	
<i>n.</i> Restitutie van in vroegere jaren verleende buitengewone voor- schotten.	" 245,000	
<i>o.</i> Registratierecht van pandelingen	" 5,000	
<i>p.</i> Ontvangsten wegens bijdragen der regenten en hoofden van Boe- leling en Djembrana in de kosten der vestiging van Gouvernements- ambtenaren aldaar	" 33,000	" 895,645.—
<i>F. Ontvangsten van het departement van Oorlog.</i>		
<i>a.</i> Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillen- corps	f 1,500	
<i>b.</i> Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit contracten voor de levering van kleeding, huisraad, vivres in de hospitalen, brand- en lichtstoffen, enz.	" 9,000	
<i>c.</i> Restitutie van verplegingskosten in de hospitalen door officieren en militaire ambtenaren, particuliere schepelingen en particulieren.	" 80,000	
<i>d.</i> Aanmaak voor particulieren bij den artillerie-constructiewinkel	" 500	" 91,000.—
<i>G. Ontvangsten van het departement van Marine.</i>		
<i>a.</i> Voeding van particuliere schepelingen aan boord van schepen en vaartuigen der Nederlandsch-Indische zeemagt	f 4,300	
<i>b.</i> Het gebruik maken van 's lands drijvende droogdokken, den ketelblok en pont en den kielligter door vreemde oorlogsbodems en particulieren, alsmede het dokken, vertimmeren en herstellen van die bodems, van koopvaardij-schepen, enz.	" 20,000	
<i>c.</i> Verkoop van zeekaarten uit het depôt en de onderdepôts	" 3,600	
<i>d.</i> Restitutie door de inlandsche schepelingen der Gouvernements- marine wegens hun te verstrekken blaauw baai	" 1,200	" 29,100.—
<i>H. Toevallige baten.</i>		
<i>a.</i> Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement.	f 35,000	
Transportere	f 35,000	f 61,214,024.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . . . f	35,000
f 61,214,024.—	
b. Idem uit den voorraad van het militair departement, als:	
uit de kleedingmagazijnen . . . . . f	90,050
paarden uit de remonte aan officieren der artillerie en kavalerie . . . . . "	7,200
uit de artillerie-magazijnen . . . . . "	20,000
geneesmiddelen en chirurgicale instrumenten . . . . . "	5,500
uit de genie-magazijnen . . . . . "	2,000
reglementen, leesboeken, instrumenten, enz., aan leerlingen der militaire en der artillerie-school, na afgelegd examen . . . . . "	1,700
"	126,450
c. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het marine-departement, als:	
magazijn-goederen aan vreemde oorlogsbodems en con- tractanten . . . . . f	3,700
steenkolen aan vreemde oorlogsbodems . . . . . "	4,000
"	7,700
d. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen van het civiel departement . . . . . "	
"	70,000
e. Idem van het militair departement, als:	
uit de kleedingmagazijnen . . . . . f	10,000
troepenpaarden . . . . . "	2,000
uit de artillerie-magazijnen . . . . . "	2,500
uit de hospitalen . . . . . "	1,000
"	15,500
f. Idem van het marine-departement, als: oorlogsbodems, inven- taris en andere goederen, afkomstig van de Nederlandsch-Indische zeemagt, de Gouvernements-marine, de maritieme inrigtingen en maga- zijnen en de verschillende onder het departement van Marine behoo- rende diensttakken . . . . . "	
"	40,000
g. Verschillende ontvangsten . . . . . "	
"	109,000
"	403,650.—
Totaal	f 61,617,674.—

19 April 1868. WER, tot wijziging der begroo-
ting van Nederlandsch Indië voor het dienst-
jaar 1867, vastgesteld bij de wetten van
den 16 September 1866 (Staatsblad N°. 152
en 153). S. 60.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat
de noodzakelijkheid is gebleken tot het wijzigen
der begrooting van uitgaven van Nederlandsch
Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij
de wetten van den 16 September 1866 (Staats-

blad N°. 152 en 153) en gewijzigd bij de wet
van 6 Julij 1867 (Staatsblad N°. 66);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In het I° hoofdstuk der begrooting van
uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienst-
jaar 1867, betreffende de uitgaven in Nederland,
wordt *onderafdeeling* 29, materiëel, verminderd
met f 98,400 en alzoo gebragt op f 821,180.

Het totaal der IX° afd. (departement van Marine)
wordt nader vastgesteld op f 877,031 en het eind-
cijfer van het I° hoofdstuk op f 35,255,930.99°.

2. In het II° hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, betreffende de uitgaven in Nederlandsch Indië, wordt:

onderafdeeling 97, De maritieme etablissementen en magazijnen, verminderd met f 20,000 en alzoo gebragt op f 556,466;

onderafdeeling 98, De geographische dienst, verminderd met f 12,600 en alzoo gebragt op f 116,359;

onderafdeeling 100, De haveninrigtingen, verminderd met f 11,000 en alzoo gebragt op f 150,127;

onderafdeeling 101, De bekakening, kustverlichting en het loodswezen, verminderd met f 30,000 en alzoo gebragt op f 155,909.82;

onderafdeeling 102, Personeel der zeemagt, verminderd met f 230,000 en alzoo gebragt op f 2,770,000;

onderafdeeling 103, Materiëel der zeemagt, verhoogd met f 402,000 en alzoo gebragt op f 1,802,000.

Het totaal der IX° afdeeling (departement van Marine) wordt nader gebragt op f 6,090,819.82.

Het eindcijfer van het II° hoofdstuk wordt nader vastgesteld op f 87,745,345.65.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 19 April 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) J. J. HASSELMAN.
(Uitgeg. 27 April 1868.)

19 April 1868. WET, houdende bekrachtiging van een crediet, door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië geopend boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wetten van den 16 September 1866 (Staatsblad N°. 152 en 153) en gewijzigd bij de wet van den 6 Julij 1867 (Staatsblad N°. 66), enz. S. 61.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wetten van 16 September 1866 (Staatsblad N°. 152 en 153) en van 6 Julij 1867 (Staatsblad N°. 66), een crediet heeft geopend, hetwelk volgens art. 31 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) aan de bekrachtiging der wet moet worden onderworpen, en dat in verband daarmede die begrooting behoort te worden gewijzigd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië bij ordonnantie van 3 Mei 1867 (Indisch Staatsblad N°. 61) boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867 geopend crediet van f 1,000,000 tot het doen van betaling voor overname van de suikerfabrieken *Tyomal* en *Bandjardawa*, met inventaris en toebehooren, alsmede van de daarop gevallen proceskosten en interesten, wordt bekrachtigd.

2. In het II° hoofdstuk der begrooting van Nederl. Indië voor het dienstjaar 1867 (betreffende de uitgaven in Nederlandsch Indië) wordt *onderafdeeling* 26, Suiker, verhoogd met f 1,000,000 en alzoo gebragt op f 11,931,028.

Het totaal der IV° afdeeling (departement van Binnenlandsch bestuur) wordt nader vastgesteld op f 40,641,679 en het eindcijfer van het II° hoofdstuk op f 88,646,945.65.

3. In het I^o hoofdstuk der voormelde begrooting (betreffende de uitgaven in Nederland) wordt *onderafdeeling* 23, Bijdragen van Nederlandsch Indië aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven, nader verminderd met f 1,000,000 en alzoo gebragt op f 14,856,334.63.

Het totaal der VII° afd. (departem. van Financiën) wordt nader vastgesteld op f 15,771,738.63 en het eindcijfer van het I^o hoofdstuk op f 84,354,330.99⁵.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 19 April 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) J. J. HASSELMAN.
(Uitgeg. 27 April 1868.)

20 April 1868. BESLUIT, houdende intrekking van art. 1 van het Koninklijk besluit van 9 Junij 1867 (Staatsblad N°. 55), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 6 Augustus 1867 (Staatsblad N°. 91), houdende verbod van in- en doorvoer van vee van buiten's lands, enz. S. 62.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de wet van 17 October 1865 (Staatsblad N°. 121);

Gezien art. 1 van Ons besluit van 9 Junij 1867 (Staatsblad N°. 55), gewijzigd bij art. 1 van Ons besluit van 6 Augustus 1867 (Staatsblad N°. 91);

Op de voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, van den 7 April 1868, N°. 253, 9° afdeeling, en den 8 daaraanvolgende, N°. 96, I. U. R. en Acc.;

Den Raad van State gehoord;

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, van 17 April 1868, N°. 233, 9° afdeling, en den 18 daaraanvolgende, N°. 75, I. U. R. en Acc.;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Art. 1 van Ons besluit van 9 Junij 1867 (Staatsblad N°. 55), gewijzigd bij Ons besluit van 6 Augustus 1867 (Staatsblad N°. 91), luidende: „de in- en doorvoer van rundvee, schapen, bokken en geiten van buiten's lands is verboden”, wordt ingetrokken.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn gemagtigd, wanneer op nieuw in aangrenzende of andere Rijken gevallen van vestyphus voorkomen, de dieren van bovengemelde soorten, tot in- of doorvoer bestemd, aan de grenzen des Rijks te doen onderzoeken, en ziek of verdacht bevondene af te wijzen.

2. Ons tegenwoordig besluit treedt in werking op den vijftden dag na de afkondiging in het Staatsblad.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

'sGravenhage, den 20 April 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINCK.

(Uitgeg. 25 April 1868.)

23 April 1868. BESLUIT tot wijziging van het tarief van schut- en passagiegelden op de Willemsvaart in Overijssel, vastgesteld bij Koninklijke besluiten van 17 Februarij 1839, N°. 126, en 11 Januarij 1840, N°. 115. S. 63.

24 April 1868. BESLUIT, waarbij de bepalingen van art. 3 der wet van 21 Augustus 1859 (Staatsblad N°. 98) toepasselijk worden verklaard op de spoorwegdienst van de Hollandse ijzeren spoorweg-maatschappij. S. 64.
Wij WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 April 1868, N°. 285, 11° afdeling;

Overwegende, dat de uitvoering van de, voor 1868.

den aanleg en de exploitatie van den spoorweg van Gouda naar 'sGravenhage, verleende concessie doorsnijding van en aansluiting aan den Hollandse ijzeren spoorweg bij 'sGravenhage vordert;

Gezien de artt. 3 en 58 der wet van 21 Augustus 1859 (Staatsblad N°. 98);

Hebben besloten en besluiten:

De bepalingen van art. 3 dier wet worden bij deze op de spoorwegdienst van de Hollandse ijzeren spoorweg-maatschappij toepasselijk verklaard.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Amsterdam, den 24 April 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 29 April 1868.)

24 April 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij o. a. is beslist: dat gemeentewegen, ook zoo lang zij ter openbare dienst bestemd zijn, een onderwerp zijn van privaatsrecht; dat een spoorweg, ook al behoort hij aan eene particuliere maatschappij, niet steeds te beschouwen is als een openbare weg. W. v. 't R. 3004.

De Hooge Raad enz.

Overwegende enz.

O., wat betreft den eersten grond, dat uit art. 230, in verband met art. 229, der Gemeentewet volgt, dat gemeentewegen, naar de uitdrukkelijke verklaringen dier artikelen, naar het burgerlijk recht zijn het eigendom der gemeente en aan haar behooren; en dat daaruit voortvloeit, dat de gemeente daarop mag uitoefenen dezelfde regten als ieder eigenaar, voor zoover zij daarin niet door de wet is beperkt; dat zoodanige beperking voorkomt in art. 230 dier wet, waarbij is verboden de vervreemding, bezwaring of verpanding dier wegen, tenzij zij vooraf door een besluit van den Raad zijn verklaard ter openbare dienst niet meer bestemd te wezen; doch dat daaruit bij het beklagde arrest ten onrechte is afgeleid, dat zoodanige wegen, zoolang zij niet op de daarbij voorgeschreven wijze aan hunne bestemming zijn onttrokken, niet zouden kunnen zijn een onderwerp van privaatsrecht;

O., ten aanzien van den tweeden grond, ontleend uit de gevolgen der toe te wijzen vordering, dat daarbij door het hof wordt voorondersteld, doch geenszins door eenige wettelijke bepaling

wordt aangetoond, dat de onderwerpelijke spoorweg zoude zijn een openbare weg; dat echter deze weg is het eigendom der naamlooze maatschappij van den spoorweg van Luik op Maastricht en alzoo eener bijzondere maatschappij, en dat hij derhalve niet kan worden beschouwd als een openbare weg;

30 April 1868. CIRCULAIRE, over het gebruik maken van versnelde middelen van vervoer voor zieke militairen.

Dezer dagen is aan mij de vraag gedaan of tot het overbrengen van zieke militairen door de daarbij betrokken gemeentebesturen, gebruik kan worden gemaakt van de versnelde middelen van vervoer.

In antwoord daarop heb ik te kennen gegeven, dat bij art. 18 van het besluit van den Souvereinen Vorst van 3 Augustus 1814, N°. 33, is bepaald, dat aan alléén reizende militairen welke onderweg door ziekte worden overvallen, ten koste van den lande, transport per *as* of per *schuit* zal worden verstrekt, waaruit gereedelijk volgt dat voor het vervoer van die militairen zoowel van *veerschuiten*, zoo als dit meermalen plaats heeft, als van *spoorreinen* en *stoombooten* kan worden gebruik gemaakt, waarvan het in rekening brengen der kosten kan plaats hebben op de wijze als bij het reglement op de uitvoering van dat besluit is voorgeschreven.

Onder mededeeling van het vorenstaande heb ik de eer U H. E. G. te verzoeken, de besturen der gemeenten in Uw gewest hiervan mede te onderrigten.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN DEN BOSCH.

30 April 1868. CIRCULAIRE, van het centraal comité van den Nederl. weerbaarheidsbond, houdende bepalingen omtrent het verlenen van voorschotten tot het inrigten van schietbanen en het aankopen van achterlaadgeweren.

Het centraal-comité van den Nederlandschen weerbaarheidsbond, beheerende het algemeen nationaal scherpschuttersfonds, hetwelk, zooals nader blijken kan uit de eerste oproeping tot het verkrijgen van gelden dd. October 1867, opgerigt is met het doel om het streven van alle vereenigingen zonder onderscheid zooveel mogelijk te ondersteunen, heeft bij deze de eer ter kennisse van alle vereenigingen tot bevordering van 's Lands weerbaarheid te brengen:

I. Dat door den raad van toezigt, in zijne vergadering van den 14 April 1868, gehouden aan het Paleis en onder Voorzitterschap van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje, het navolgende bepaald is, naar aanleiding van de voorstellen vervat in het schrijven van het centraal-comité van den Nederlandschen weerbaarheidsbond, in dato 11 April l.l. N°. 457, nader toegelicht door eene in de vergadering van den raad aanwezige commissie uit het comité.

1°. Het aanwezige kapitaal zal, voor zooverre het uit giften voor ééns bestaat, worden verdeeld in twee gelijke deelen.

2°. Het eerste deel zal worden besteed tot het aankopen van nieuwe achterlaadgeweren van het model Snider, hetwelk thans bij het leger in gebruik is.

3°. De aankoop dier geweren zal, zoo mogelijk, geschieden door tusshenkomst der Regering of althans slechts na voorafgaande keuring.

4°. Van de aldus aangekochte geweren zal aan elke vereeniging, die zulks verlangt, één in gebruik worden gegeven.

5°. De overigen zullen, onder nader door het comité vast te stellen voorwaarden, deels worden verhuurd, deels verkocht, met facilitering van het laatste door de gelegenheid te openen, om de koopsom bij kleine jaarlijksche termijnen af te betalen.

6°. Het tweede deel van het aanwezige kapitaal, voor zooverre het uit giften voor ééns bestaat, zal worden besteed, om het oprigten van schietbanen te bevorderen.

7. Daartoe zullen aan de gemeentebesturen, die zulks verlangen, of aan de vereenigingen, die een voldoende waarborg voor de geregelde afbetaling kunnen geven, voorschotten worden gedaan, doch tot geen hooger bedrag dan van f 500.

8°. Aan het verlenen van die voorschotten zullen de navolgende voorwaarden verbonden zijn:

a. Dat het ontwerp der schietbaan, waarvoor een voorschot gevraagd wordt, door de Regering goedgekeurd zij.

b. Dat die schietbaan op de uren en dagen, dat zij niet door de vereeniging gebruikt wordt, na voorafgaande aanvraag en onder het noodige opzigt toegankelijk worde gesteld voor ieder, die zich in het scherpschieten wil oefenen.

c. Dat er zekerheid zij, dat de schietbaan binnen eenen vooraf bepaalden termijn tot stand kome.

d. Dat de terugbetaling van het voorgeschooten

kapitaal geschiede in vaste jaarlijksche termijnen, | kapitaal eenigermate overtreffe, volgens de volgende
en zóó dat het teruggegevene altijd het uitgeleende | tabelle.

Jaarlijks af te betalen som bij afbetaling.

Geleende som.	In 1 jaar.	In 2 jaar.	In 3 jaar.	In 4 jaar.	In 5 jaar.	In 6 jaar.	In 7 jaar.	In 8 jaar.	In 9 jaar.	In 10 jaar.
f 500.—	f 505.—	f 255.—	f 172.—	f 130.—	f 105.—	f 88.50	f 76.50	f 67.50	f 60.60	f 55.—
450.—	454.50	229.50	154.50	117.—	94.50	79.50	68.80	60.75	54.50	49.50
400.—	404.—	204.—	137.50	104.—	84.—	70.70	61.20	54.—	48.50	44.—
350.—	353.50	178.50	120.20	91.—	73.50	61.90	53.50	47.25	42.40	38.50
300.—	303.—	153.—	103.—	78.—	63.—	53.—	46.—	40.50	36.35	33.—
250.—	252.50	127.50	85.85	65.—	52.50	44.20	38.25	33.75	30.30	27.50
200.—	202.—	102.—	68.70	52.—	42.—	35.35	30.60	27.—	24.25	22.—
150.—	151.50	76.50	51.50	39.—	31.50	26.50	22.95	20.25	18.20	16.50
100.—	101.—	51.—	34.40	26.—	21.—	17.70	15.30	13.50	12.15	11.—
50.—	50.50	25.50	17.20	13.—	10.50	8.85	7.65	6.75	6.10	5.50

9°. Het comité zal bij niet nakoming dezer voorwaarden het regt hebben om het kapitaal in zijn geheel onmiddellijk terug te vorderen.

10°. De vaste jaarlijksche inkomsten zullen in de eerste plaats worden besteed tot dekking der administratiekosten en in de tweede plaats tot het verleenen van subsidie aan den algemeenen nationalen scherpshutters-wedstrijd, en, zoo de financiën zulks toelaten, ook aan kleinere provinciale wedstrijden.

11°. Indien er beschikbaar kapitaal aanwezig is, zal zulks op prolongatie of bij een kassier tegen interest gedeponneerd worden.

12°. De jaarlijksche inkomsten over 1868 zullen worden gebezigd voor den algemeenen wedstrijd in het schieten, dit jaar te 's Gravenhage te houden, edoch onder bepaling, dat de subsidie voor den te houden wedstrijd zooveel mogelijk elk jaar aan eene andere plaats verleend zal worden.

II. Naar aanleiding van het bovenstaande:

a. Dat de aanvragen tot het in gebruik bekomen van achterlaadgeweren geschiedt bij een eenvoudig aan het comité gerigt schrijven.

b. Dat er voorloopig nog geene geweren zullen verhuurd worden.

c. Dat wat het aankopen van geweren betreft, zulks alleen kan geschieden door tuschenkomst van het bestuur der vereeniging, tot welke het lid behoort, hetwelk een geweer op de boven bepaalde wijze wenscht te koopen, met dien verstande, dat het bestuur der vereeniging in elk geval aansprakelijk blijft voor de geregelde afbetaling der koopsom.

Dat de prijs van een achterlaadgeweer model Snider bij aankoop f 38.50 bedraagt, welke som met uitzondering van den laatsten, in halfjaarlijksche termijnen van geen minder bedrag dan van f 5 zal kunnen afbetaald worden.

Dat wat de aanvraag om subsidie voor het oprigten van een schietbaan betreft, deze insgelijks zal moeten geschieden bij een eenvoudig aan het comité gerigt schrijven, edoch onder overlegging van de navolgende bescheiden:

1°. Indien het eene vereeniging is, welke de aanvraag doet, van het bewijs dat zij voldoende waarborgen kan geven voor de geregelde terugbetaling van het te verleenen voorschot.

2°. Van het bewijs dat het ontwerp der schietbaan door de Regering is goedgekeurd.

3°. Van het bewijs dat er zekerheid is, dat de schietbaan binnen een bepaalden termijn zal voltooid zijn, terwijl gelijk van zelf spreekt, voorts opgave zal moeten gedaan worden der hoegroetheid van, en van de termijnen waarin men het geleende kapitaal wenscht terug te betalen.

III. Dat, gelijk reeds uit de door den raad vastgestelde bepalingen voortvloeit, de jaarlijksche inkomsten van het fonds dit jaar uitsluitend zullen besteed worden tot het verleenen van eene subsidie aan den te 's Gravenhage te houden algemeenen nationalen wedstrijd; volgende jaren zal echter die subsidie aan den wedstrijd alleen dan verleend worden, indien die elders gehouden wordt.

Met het oog daarop zal het het comité aange-naam zijn reeds nu te mogen vernemen, welke vereenigingen genegen zouden zijn en gelegenheid

hebben, om toekomende jaar tot het houden van eenen algemeen wedstrijd in de gemeente, waar zij gevestigd zijn, mede te werken.

Ten slotte acht het comité het niet overbodig de aandacht der vereenigingen daarop te vestigen, dat de correspondentie tusschen de vereenigingen en het centraal comité vrij van briefport is, ingevolge het Koninklijk besluit van 4 Mei 1867, N°. 68 (circulaire van het comité N°. 97, punt 5), mits de brieven onder kruisband (en alzoo *niet* in gesloten couverts) en van het contreseing van een der leden van het bestuur voorzien, verzonden worden, terwijl het comité de vereenigingen tevens beleefdelyk uitnoodigt in elken brief slechts één onderwerp te behandelen, en alzoo waar het bij voorbeeld eene aanvraag tot het *verkrifjen* van een geweer in *gebruik* en tegelykertyd tot het *aankopen* van een of meer geweren geldt, daarover twee afzonderlyke brieven aan het comité te rigten.

Namens het comité voornoemd,

(get) J. W. SCHUBART, *President.*

" A. J. RETHAAN MACARÉ, *Secretaris.*

1 Mei 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij is verstaan: dat het regt van den Staat om een jaagpad aan te leggen, zich niet uitstreckt tot de beide oevers der bevaarbare en vlotbare rivieren, en dat het jaagpad, indien de behoeften van de scheepvaart dit vorderen, niet mag verlegd worden van den éénen oever naar den anderen. W. v. 't R. 3001.

3 Mei 1868. BESLUIT, waarbij het Koninklijk besluit dd. 21 Junij 1866 (Staatsblad N°. 113) tot uitvoering der wet van 9 April 1866 (Staatsblad N°. 24), houdende nadere bepalingen omtrent den accijs op het geslagt, van toepassing wordt verklaard voor de gemeente Maastricht. S. 65.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de wet van 9 April 1866 (S. N°. 24), houdende nadere bepalingen omtrent den accijs op het geslagt, en Ons besluit van 21 Junij 1866 (Staatsblad N°. 113) tot uitvoering dier wet;

Gelet op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 22 April 1868, N°. 39, I. U. R. en Acc.;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 April 1868, N°. 8);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoem-

den Minister, van 1 Mei 1868, N°. 89, I. U. R. en Acc.;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Ons voormeld besluit van 21 Junij 1866 (Staatsblad N°. 113) is mede van toepassing voor de gemeente Maastricht.

2. Het tegenwoordig besluit treedt in werking op den vijftien dag na dien der afkondiging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden opgenomen, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 3 Mei 1868.

(get)

WILLEM.

De Min. v. Fin., (get.) R. J. SCHIMMELPENNINGK.
(*Uitgeg. 8 Mei 1868.*)

3 Mei 1868. BESLUIT, houdende wijziging van de regelen welke tot leiddraad zullen verstreken voor de beoordeeling der aanspraken van ambtenaren bij de directe belasting op bevordering.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Herzien de artt. 5, 6 en 8 van Ons besluit van 26 Februarij 1853, N°. 63, houdende rangregeling der ambtenaren van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijsen en bepalingen betreffende hunne bevordering;

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Financiën van 30 April 1868, N°. 124 (Afdeling Personeel);

Gelet op ons besluit van 6 Sept. 1867, N°. 35;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De tijd, gedurende welken de controleurs dien rang moeten bekleed hebben om bij voorkeur boven ambtenaren van lageren rang tot ontvanger benoemd te kunnen worden, wordt bepaald op twintig jaar.

2. Bij het beoordeelen der aanspraken op bevordering in den zevenden rang zal worden aangemerkt als diensttijd in dien rang de vroegere diensttijd van ontvangers als hoofdambtenaar en als surnumerair bij het vak der belastingen, en die als adjunct-commies of in hoogereren rang bij hooge collegien van Staat of bij departementen van algemeen bestuur.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, 3 Mei 1868.

(get.)

WILLEM.

De Min. v. Fin., (get.) R. J. SCHIMMELPENNINGK.

11 Mei 1868. BESLUIT, houdende nadere wijziging der bepalingen, regelende de voorwaarden en wijze van keuring van den geaakten haring, afkomstig van de Nederlandsche zeevisscherijen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 Maart 1860 (Staatsblad N°. 11) en gewijzigd bij dat van den 24 Februarij 1861 (Staatsblad N°. 13). S. 66.

WIL WILLEM III, ENZ.

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 25 April 1868, N°. 245, 6^e afd., waarbij Ons wordt aangeboden eene voordragt van het collegie voor de zeevisscherijen tot wijziging der bepalingen, regelende de voorwaarden en wijze van keuring van den geaakten haring, afkomstig van de Nederlandsche zeevisscherijen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Mei 1868, N°. 4);

Hebben goedgevonden en verstaan:

De bepalingen, regelende de voorwaarden en wijze van keuring van den geaakten haring, afkomstig van de Nederlandsche zeevisscherijen, vastgesteld bij Ons besluit van 4 Maart 1860 (Staatsblad N°. 11) en gewijzigd bij dat van den 24 Februarij 1861 (Staatsblad N°. 13), worden nader gewijzigd als volgt:

a. In art. 2, sub 3°., vervallen de woorden „langs de kust.”

b. Artikel 8 luidt als volgt:

„Het merk wijst aan:

1°. het jaartal der vangst;

2°. de gemeente, waar de keuring is geschied;

3°. de plaats, waar de haring is geaakt, in volzoe, aan de kust van de Noordzee of aan de Zuiderzee en wel door middel van een der teekens:

Z

4°. de soort van haring, dien het fust inhoudt, en wel door middel van de volgende teekens:

vollen eerste	..	VOL	1 ^o .
„ tweede	..	VOL	2 ^o .
„ derde	..	VOL	3 ^o .
maatjes eerste	..	MAATJES	1 ^o .
„ tweede	..	MAATJES	2 ^o .
„ derde	..	MAATJES	3 ^o .

ijen eerste	..	IJLE	1 ^o .
„ tweede	..	IJLE	2 ^o .
„ derde	..	IJLE	3 ^o .

Alle wrakke, kuitzieke, overnachtte en geschonden haring wordt gemerkt als derde kwaliteit, alle zuivere haring als eerste of tweede kwaliteit, al naar gelang de visch niets of iets ter beslissing van den keurmeester te wenschen overlaat.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad wordt geplaatst, en waarvan afschrift wordt gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 11 Mei 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 15 Mei 1868.)

12 Mei 1868. RESOLUTIE, regelende de wijze waarop op de volgbrieven bij invoer melding moet worden gemaakt van de betaling der regten.

De Minister van Financiën,

Beschikkende enz.

Heeft goedgevonden en verstaan:

1°. Enz.

2°. Met wijziging in zoover van het bepaalde bij de resolutiën van 17 December 1860, N°. 70 en van 2 Mei 1861, N°. 47, te bepalen, dat in de gevallen, bedoeld onder letter *c* der laatstgenoemde resolutie, bij de afgifte van het dubbel paspoort op den volgbrief een afzonderlijk certificaat moet worden gesteld van den volgenden inhoud:

„Hierop afgegeven dubbel paspoort van den N°. , zijnde de goederen nog niet gevisiteerd.

„De Ontvanger”

3°. Enz.

Accordeert met het origineel, voor zooveel het geëxtraheerde aangaat,

De Secretaris-Generaal, (get.) VAN HOYTEMA.

15 Mei 1868. TOEPASSING der wet op de patenten ten aanzien van de werktuigen in de beetwortelsuikerfabrieken, en de vervaardiging daarin van beenzwart en kalk.

De Minister van Financiën,

In aanmerking nemende dat er, zoo als gebleken is, tusschen de ambtenaren verschil van gevoelen bestaat nopens de toepassing der wet op

het regt van patent ten aanzien van de werktuigen, zich bevindende in beetwortelsuikerfabrieken, wier aanslag in dat regt volgens de resolutie van den 18 Mei 1859, N°. 105, bij assimilatie naar statistiek N°. 113 moet plaats hebben; terwijl de daarin aanwezige molens, volgens diezelfde beschikking, voor dat regt moeten belast worden naar de regelen van tabel IV;

Heeft goedgevonden en verstaan:

1°. Te bepalen, dat de bedoelde werktuigen in het patentregt zullen worden betrokken in voege als volgt:

de *Waschmachines*, naar N°. 1 van tabel IV (statistiek N°. 127a),

de *Raspen*, naar N°. 1 van tabel IV (statistiek N°. 127a),

de *Persen*, naar N°. 4 van tabel IV (statistiek N°. 130a),

de *Centrifuges of turbines*, naar N°. 2 van tabel IV (statistiek N°. 128a),

de *Suikerbrekers*, naar N°. 2 van tabel IV (statistiek N°. 128a),

zullende, voor zoover de beetwortelsuikerfabrikanten tevens beenzwart (waaronder echter niet te verstaan het enkel zuiveren daarvan) of kalk vervaardigen, deze deswege patentplichtig zijn:

a. als beenzwartfabrikanten bij assimilatie naar N°. 46 van tabel V (Staatsblad N°. 200) en b voor de kalkovens bij assimilatie naar N°. 50 van tabel V (Staatsblad N°. 204).

2°. Enz.

Accordeert met het origineel, voor zoo veel het geëxtraheerde aangaat,

De Secretaris-Generaal, (get.) VAN HOTTEN.

18 Mei 1868. MISSIVE over aanvraag om ontslag van krankzinnigen uit de geneeskundige gestichten.

Art. 26 der wet van 29 Mei 1841, houdende bepalingen omtrent de gestichten voor krankzinnigen en de wijze hunner opneming in en ontslag uit dezelve (Staatsblad N°. 20), bepaalt:

„Wanneer, bij aanvraag om ontslag de geneesheer van een geneeskundig gesticht of het bestuur eener bewaarplaats verklaart, dat het ontslag niet kan plaats hebben, zonder gevaar voor de openbare orde of vrees voor ongelukken, zendt het bestuur van het gesticht die verklaring dadelijk aan het Openbaar Ministerie bij de regtbank, die, of waarvan de president, de magtiging tot opneming heeft verleend, op welks requisitoir die regtbank kan bevelen, dat het ontslag niet zal

plaats hebben, zoo lang dat gevaar of die vrees bestaat.

„Dat bevelschrift wordt door het Openbaar Ministerie aan het bestuur van het gesticht toegezonden, hetwelk gehouden is zich daaraan te gedragen, zoolang dat gevaar of die vrees bestaat.

Het is mij gebleken, dat zoowel over de grenzen der toepasselijkheid van dit artikel als ten aanzien van den tijd, gedurende welken het daarin bedoelde regterlijk bevel van kracht blijft, verschil van gevoelen bestaat.

Wat het eerste punt betreft, komt het mij niet twijfelachtig voor, dat het artikel beperkt is tot het geval dat het ontslag is aangevraagd van een krankzinnige, die op het oogenblik van die aanvraag wordt gecustodieerd uit kracht van eene regterlijke magtiging, welke met inachtneming der voorschriften van het tweede hoofdstuk der wet is verleend.

Geschiedt de aanvraag tot ontslag terwijl de termijn gesteld bij de magtiging tot opneming of tot verlengd verblijf is verstreken, en zonder dat een regterlijk bevel, ingevolge art. 509, 510 of 518 al. 2 B. W. gegeven, alsnog van kracht is, dan blijkt, dat iemand op *onwettige* wijze in het gesticht is opgenomen of wordt teruggehouden. De officier van Justitie is in dat geval, volgens art. 25, verplicht op eigen gezag de in vrijheidstelling te bevelen. Eene verklaring van het bestuur van het gesticht als die welke bedoeld wordt in art. 26 kan alleen dan leiden tot het inroepen der regterlijke tusschenkomst overeenkomstig dat artikel, wanneer de lijder zich op *wettige* wijze in het gesticht bevindt.

Bij deze uitlegging van art. 26 rijst verder de vraag en daarbij wensch ik in de tweede plaats Uwe aandacht te bepalen, of de beschikking, dat het ontslag niet zal plaats hebben zoolang er gevaar voor de openbare orde of vrees voor ongelukken bestaat, blijft werken ook na het verstrijken van den termijn bij de laatste verleende regterlijke magtiging voor het verblijf in het gesticht gesteld, en alzoo voor *onbepaalden tijd*?

Beschouwt men art. 26 geheel op zich zelf, buiten verband tot de overige bepalingen der wet, de woorden „zoolang dat gevaar of die vrees bestaat”, zonder verdere tijdsbepaling zouden kunnen leiden tot eene bevestigende beantwoording dezer vraag. Maar een antwoord in dien zin is niet wel mogelijk in het stelsel der wet. Het is niet aannemelijk dat, terwijl de magtiging tot verpleging in een gesticht altijd slechts voor één jaar hoogstens

kan worden verleend, de aanvraag tot ontslag binnen dat jaar, de geheel toevallige oorzaak zoude kunnen worden, dat voor de tijdelijke magtiging nu op eens in de plaats zoude treden een bevel, uit kracht waarvan de lijder *levenslang* zoude kunnen blijven opgesloten zonder eenige nadere regterlijke voorziening.

Bij de interpretatie van art. 26 heeft men dan ook voornamelijk hierop te letten, dat het dáár omschreven bevel niet treedt in de plaats van de laatste regterlijke magtiging, maar dat het strekt tot aanvulling van deze. De wet zegt niet, dat bij het *bevel* de vroeger verleende *magtiging* moet of kan worden ingetrokken. Dus blijft zij gelden en met haar, de tijdsbepaling waarvoor zij is verleend. De kracht van het bevel van art. 26 is dan ook alleen deze, dat, niettegenstaande aanvraag om ontslag door daartoe bevoegden, de lijder in het gesticht *moet* verblijven gedurende den nog overigen tijd, waarvoor de laatste magtiging was verleend, zoolang althans binnen dien tijd, het ontslag niet kan plaats hebben „zonder gevaar voor de openbare orde of vrees voor ongelukken.”

Deze opvatting van art. 26 is ook in volkomen overeenstemming met hetgeen door de Regering ter verdediging van dat artikel en de memorie van toelichting werd aangevoerd (VAN DEN HONERT, geschiedenis en beginselen der Nederlandsche wetgeving betreffende de gestichten voor krankzinnigen enz. p. 218).

Daaruit blijkt, dat men, met art. 23 der wet, de regterlijke beschikkingen van het tweede hoofdstuk alleen beschouwende als *magtigingen* tot opneming of plaatsing in een gesticht; bij art. 26 heeft voorzien in het geval, dat het ontslag *ontijdig*, d. i. vóór het verstrijken van de gestelde termijnen en bij het voortbestaan der noodzakelijkheid van custodie, mogt worden gevorderd. Dus het *bevel*, aanvulling, correctief der *magtiging* in geval van nood, stelt deze niet ter zijde, treedt niet in hare plaats en laat alzoo ook den daarbij bepaalden termijn in zijn geheel.

Deze beschouwingen leiden mij er toe U.W.E.G. te verzoeken, de officieren van Justitie binnen uw ressort, voor wie het noodig aantal exemplaren dezer circulaire hiernevens is gevoegd, uit te noodigen.

1°. geen requisitoir te nemen ter toepassing van art. 26 der wet van 29 Mei 1841 (S. N°. 20) dan wanneer hun blijkt, dat de aanvraag om ontslag iemand geldt, die op wettige wijze ingevolgd eene nog geldende regterlijke magtiging wordt

gecustodieerd, en in het tegenovergestelde geval, uit kracht van art. 25, b) ten regterlijke tusschenkomst de invrijheidstelling te bevelen;

2°. bij hunne requisitoiren ter voldoening aan art. 26 het zooveel mogelijk daarheen te leiden, dat uit het dispositief der bevelschriften in dat artikel bedoeld blijke, dat deze gelden zoolang het ontslag niet kan plaats hebben zonder gevaar voor de openbare orde of vrees voor ongelukken, mits *binnen den termijn bij de laatste verleende regterlijke magtiging voor het verblijf in het gesticht gesteld*;

3°. ook dan wanneer deze verwijzing naar den termijn bij de laatste verleende magtiging in het bevelschrift niet mogt zijn opgenomen, niettemin zorg te dragen of zooveel mogelijk te bevorderen, dat de magtiging tot verlenging der custodie op de gewone wijze binnen het jaar worde aangevraagd.

De Minister van Justitie, (get.) WINTGENS.

19 Mei 1868. VONNIS van de arrondissementsregtbank te Amsterdam 1° kamer, houdende: „Bij onteigening van een huis behoort de waarde van den stand of de affaire, die daarin bestaat, niet te worden vergoed, ook niet met het oog op de vernietiging der affaire in dat huis.

De werkelijke waarde, in art. 40 der onteigeningswet bedoeld, is de verkoopswaarde, afhankelijk van standplaats, inrigting en geschiktheid tot uitoefening van eenige handelszaak.

De door den eigenaar voor het huis betaalde koopprijs, van welks vaststelling de beweegredenen niet bekend zijn, kan niet van invloed zijn op de bepaling van de tegenwoordige waarde.

Wegens kosten van inrigting van een nieuw perceel, verhuiskosten en mogelijk nadeel, door tijdelijken stilstand der affaire te lijden, behoort schadevergoeding te worden toegekend.

Die schade, niet voor eene juiste specificatie vatbaar zijnde, kan *per analogiam* der onteigeningswet geacht worden overeen te komen met de vermoedelijke winst over het winkeldebiet van twee jaren.

Verplaatsing van den winkelopstal en mogelijk nadeel daardoor zijn onder de kosten der inrigting begrepen en behoeven niet afzonderlijk te worden vergoed.

De intervenent, die concludeerde tot veroordeeling van diegene der partijen, die zijne

vordering mogt tegenspreken, in de kosten, aan zijde gevallen, behoort, ingeval van toewijzing zijner vordering tot schadeloosstelling en gemis van tegenspraak, zelf die proceskosten te dragen." W. v. 't R. 3014.

20 Mei 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden over de vraag: "Is het voor de toepassing van art. 15 der jagtwet onverschillig, of men wild bemagtigd door middel van wildstrikken, die men zelf heeft gesteld, dan of zij door anderen zijn gesteld? Ja." W. v. 't R. 3012.

21 Mei 1868. BESLUIT, tot onteigening van perceelen in de gemeente Maartensdijk, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van een fort op den Voordorpschen dijk. S. 67.

21 Mei 1868. BESLUIT, waarbij, met intrekking van art. 5 van het Koninklijk besluit dd. 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42), nadere voorschriften worden gegeven betreffende het geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor de dienst van schutterpligtigen. S. 68.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, van 3 Mei 1868, N°. 6, 4° afdeling, en den 8 daaraanvolgende, N°. 67 P;

Gezien de wet van den 11 April 1827 (Staatsblad N°. 17);

Gezien het Koninklijk besluit van 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42), houdende voorschriften tot uitvoering van genoemde wet;

Overwegende:

dat het noodig is voorgekomen nadere voorschriften te geven betreffende het geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor de dienst der schutterpligtigen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 19 Mei 1868, N°. 9);

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van art. 5 van het Koninklijk besluit van 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42), te bepalen:

Art. 1. De commissie, ingesteld bij art. 15 der wet van 11 April 1827 (Staatsblad N°. 17), wordt bijgestaan door een burgerlijk geneeskundige en een militairen officier van gezondheid.

De burgerlijke geneeskundige wordt door de com-

missie en de officier van gezondheid, op aanvraag der commissie, door den garnizoens- of plaatscommandant aangewezen.

Is geen officier van gezondheid in de gemeente aanwezig of beschikbaar gesteld, dan wijst de commissie een tweeden burgerlijken geneeskundige aan.

Zijn geen burgerlijke geneeskundigen of is er slechts een in de gemeente gevestigd, dan wordt, op aanvraag van den voorzitter der commissie, een of worden, zoo noodig, twee burgerlijke geneeskundigen in eene der naastbij gelegen gemeenten door den burgemeester van die gemeente aangewezen.

De burgerlijke geneeskundigen worden, zooveel mogelijk, dagelijks afgewisseld.

2. De burgerlijke geneeskundigen genieten, zoo zij zich tot bijstand van de commissie buiten hunne woonplaats moeten begeven, behalve het hun volgens art. 7 van het Koninklijk besluit van den 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42) toe te leggen presentiegeld, reis- en verblijfkosten uit de gemeentekas, volgens het door den gemeenteraad, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, te bepalen bedrag.

3. Indien bij Gedeputeerde Staten overeenkomstig art. 16 der wet in hooger beroep wordt gekomen van de uitspraken der commissie, betreffende het al of niet verleen van vrijstelling wegens ziekelijke gesteldheid of gebreken, worden die Staten bijgestaan door een ander burgerlijk geneeskundige en een ander militairen officier van gezondheid, dan die de commissie bij het doen van de uitspraak, waarvan in hooger beroep is gekomen, hebben bijgestaan.

De burgerlijke geneeskundige wordt door Onzen Commissaris in de provincie en de officier van gezondheid door den chef van de geneeskundige dienst der landmagt aangewezen.

Is geen officier van gezondheid beschikbaar, dan wijst Onze Commissaris een tweeden burgerlijken geneeskundige aan.

4. Het onderzoek van den schutterpligtige, die door ziekte of gebreken buiten staat is voor de commissie of voor Gedeputeerde Staten te verschijnen, geschiedt op de plaats van zijn verblijf door de geneeskundigen, tot bijstand van de commissie of van Gedeputeerde Staten geroepen, die van hunne bevinding verslag doen.

5. Bevindt de schutterpligtige, die door ziekte of gebreken buiten staat is voor de commissie te verschijnen, zich in eene andere gemeente, dan

geschiedt het onderzoek van wege de commissie van die gemeente op aanvraag van den voorzitter der commissie van de gemeente, waar de schutterpligtige is ingeschreven.

Een schriftelijk verslag der geneeskundigen omtrent hunne bevinding wordt aan deze commissie toegezonden.

6. Bevindt de schutterpligtige, die door ziekte of gebreken buiten staat is voor Gedep. Staten te verschijnen, zich buiten de hoofdplaats der provincie, dan geschiedt het onderzoek door een burgerlijk geneeskundige en een militairen officier van gezondheid in de gemeente, waar de schutterpligtige zich bevindt, of in de naastbij gelezene gemeente aanwezig.

Op dat onderzoek is art. 3 van toepassing.

De geneeskundigen brengen van hunne bevinding schriftelijk verslag uit aan Gedep. Staten.

7. De burgerlijke geneeskundigen genieten, behalve het hun voor hunne verrichtingen bij Gedep. Staten overeenkomstig art. 1 van het Koninklijk besluit van 7 April 1829, N°. 13, toegelegde presentiegeld, zoo zij zich tot het door Gedeputeerde Staten bevolen onderzoek buiten hunne woonplaats moeten begeven, reis- en verblijfkosten tot hetzelfde bedrag als hun, wegens reizen ter zake van de nationale militie, volgens Ons besluit van 27 Junij 1862 (S. N°. 132) is toegekend.

Deze reis- en verblijfkosten, benevens die der officieren van gezondheid, welke tot bijstand zowel van de commissie als van Gedep. Staten worden geroepen, komen ten laste van 's Rijks kas.

Dit besluit treedt in werking op den vijftien dag na de dagteekening van het Staatsblad en de Staatscourant, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 21 Mei 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (get.) v. D. BOSCH.

(Uitgeg. 3 Junij 1868.)

22 Mei 1868. BESLUIT, houdende voorziening omtrent de bewaarplaatsen van petroleum-essenz, gas-olie, turf-olie en andere vloeistoffen, tot verlichting geschikt, en van

nitro-glycerine, alsmede omtrent de beenzwart-fabrieken of beenzwart-branderijen. S. 69.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 22 April 1868, N°. 154, 2° afdeling;

Gezien het Koninklijk besluit van 31 Jan. 1824 (Staatsblad N°. 19), betrekkelijk de vergunning ter oprigting van sommige fabrieken en trafijken;

Overwegende, dat zich de noodzakelijkheid heeft doen gevoelen, om, behoudens de bepalingen door plaatselijke besturen omtrent de bewaring van sommige vluchtige voor verlichting bestemde vloeistoffen gemaakt of te maken, eene algemeene voorziening te nemen omtrent het aanleggen van bewaarplaatsen van dergelijke stoffen;

dat mede gebleken is van de behoefte aan eene voorziening omtrent bewaarplaatsen van nitro-glycerine en omtrent beenzwart-fabrieken of beenzwart-branderijen, in genoemd besluit niet vermeld;

Den Raad van State gehoord (advies van den 12 Mei 1868, N°. 12);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 Mei 1868, N°. 291, 2° afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. de bewaarplaatsen van petroleum-essenz (petroleum-aether, petroleum-naphta), van gas-olie, van turf-olie, van photogeen (mineraal-olie, hydrocarbuur), van solar-olie en van andere dergelijke vluchtige vloeistoffen, tot verlichting geschikt, op te nemen onder de inrigtingen, welke volgens art. 3 van het bovengenoemd Koninklijk besluit niet dan op verkregen toestemming der plaatselijke besturen kunnen worden gemaakt of veranderd;

2°. de bewaarplaatsen van nitro-glycerine en de beenzwart-fabrieken of beenzwart-branderijen op te nemen onder de inrigtingen, welke volgens art. 2 van hetzelfde Koninklijk besluit niet dan op verkregen toestemming van Gedeputeerde Staten kunnen worden gemaakt of veranderd.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in afschrift aan den Raad van State medegedeeld en in het Staatsblad geplaatst zal worden.

's Gravenhage, 22 Mei 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 29 Mei 1868.)

25 Mei 1868. CIRCULAIRE omtrent de plaatsing van preventief gevangenen.

Bij gelegenheid eener inspectie eener cellulaire gevangenis door eene commissie uit een der provinciale gerechtshoven, naar aanleiding van art. 421 Wetboek van Strafvordering, is onlangs een preventief-gevangene aangetroffen, die reeds gedurende dertien maanden cellulair was opgesloten geworden en het vooruitzicht had, nog gedurende een paar maanden op die wijze gevangen te moeten blijven; mij is toen de vraag gedaan of deze wijze van opsluiting met de wet was overeen te brengen.

Het komt mij voor dat dit in geen deele het geval is. Immers de wet van 28 Junij 1851 (Staatsblad N°. 68), in verband tot die van den 29 Junij 1854 (Staatsblad N°. 102) kent alléén de plaatsing in eene cel tot hoogstens één jaar en dan als eene bijzondere *straf*, waarvan de duur wordt gelijk gesteld met het dubbel van den tijd eener gewone gevangenisstraf. Eene langere plaatsing in eene cel laten die wetten in *geen geval toe*. Ofschoon het nu onbetwistbaar is dat geene wettelijke voorschriften aan de *afzonderlijke* plaatsing van preventieve gevangenen in den weg staan, is het toch niet minder zeker, dat wanneer de plaatsing van preventieve gevangenen in cellen zonder beperking wordt aangenomen en toegepast, er een niet wenschelijke toestand geboren wordt, daar er zich gevallen kunnen voordoen waarin de instructie van strafzaken zeer lang kan duren en hier elke onnoodige verzwareing van gevangenisstraf zorgvuldig behoort te worden vermeden. Men houde hierbij in het oog, dat de uitoefening der cellulaire opsluiting in ons vaderland nog steeds gepaard gaat met maatregelen (elders reeds afgeschafft) die deze strafwijze werkelijk aanmerkelijk verzwaren.

Ofschoon ik nu gaarne het wettige en ook soms het goede van *afzonderlijke* opsluiting van preventieve gevangenen erken, moet ik toch zwaarigheid maken, deze hunne plaatsing met *celstraf* volkomen gelijk te stellen en onvoorwaardelijk toe te laten, *ook* om de bepaling van art. 415 van het Wetboek van Strafvordering.

Op grond van dit een en ander neem ik de vrijheid U te verzoeken er op te willen toezien:

dat geene preventieve gevangenen worden geplaatst in cellen, dan alleen voor het geval er binnen de gevangenis, of ter plaatse, geene andere gelegenheid bestaat hen afzonderlijk op te sluiten; en

dat wanneer een zoodanige gevangene in eene

cel *moet* worden geplaatst, dit bloot als afzonderlijke opsluiting worde aangemerkt en hij alzoo niet wordt onderworpen aan regelen die verder nog bij de celstraf in ons vaderland worden toegepast, als b. v.: het dragen van eene kap over het hoofd, het brengen in eene beperkte luchtplaats of wandelhok enz., maar dat hem, voor zoover althans dit met de gesteldheid van het gesticht is overeen te brengen, eene meerdere vrijheid worde toegekend.

Overigens spreekt het van zelve dat bij elke plaatsing in cellen van preventieven in de gevallen van volstrekte noodzakelijkheid, het gadeslaan van den ziels- en lichaamsstoestand van den gevangene vooral noodig zijn zal en dat bij gegrond vermoeden van geheele ongeschiktheid voor eene cel (waarbij steeds de geneesheer van het gesticht zal behooren te worden geraadpleegd), ook deze afzondering zal behooren te vervallen en door eene andere plaatsing te worden vervangen.

De Minister van Justitie, (get.) WINTGENS.

31 Mei 1868. BESLUIT, houdende schorsing tot 1 September 1868 van het besluit van den gemeenteraad van Culenburg, van 20 Mei 1868, waarbij de benoeming van het raadslid W. C. DE CRANE, tot ambtenaar van den burgerlijken stand onwettig is verklaard. S. 70.

4 Junij 1868. BESLUIT, tot onteigening van perceelen in de gemeenten Bunnik en Zeist, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van een fort bij Rijnauwen. S. 71.

4 Junij 1868. BESLUIT, tot onteigening van perceelen in de gemeenten Achttienhoven en Maartensdijk, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van een fort op den Ruijgenhoekschen dijk. S. 72.

5 Junij 1868. MISSIVE, betreffende de aanwijzing van een officier van gezondheid voor het geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor de dienst der schutterij.

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 21st der vorige maand (S. N°. 68).

Brengt het voorschreven besluit des Konings, bij deze, ter kennis van de verschillende militaire autoriteiten en heeft voorts goedgevonden omtrent

de uitvoering van enkele artikelen van gemeld besluit het navolgende te bepalen:

1°. Zoodra de commissie, vermeld in art. 1 van het besluit, daartoe aanvrage doet, wijst de plaatselijke- of garnizoenskommandant, in loco, een officier van gezondheid aan tot bijstand dier commissie, echter niet dien officier, die bereids overeenkomstig art. 3 gedesigneerd is om heeren Gedeputeerde Staten der provincie ter zijde te staan.

De aangewezen officier van gezondheid wordt door voormelden kommandant tijdig van zijne bestemming onderrigt.

2°. De inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt geeft aan den bevelhebber van elke militaire afdeling de namen op van de officieren van gezondheid, welke door hem, overeenkomstig art. 3 van het besluit, zijn aangewezen; die bevelhebber doet daarvan mededeeling aan den heer Commissaris des Konings in het betrokken gewest, alsmede aan den plaatselijken- of garnizoens-kommandant, door wiens tuschenkomst de gedesigneerde officier van gezondheid voorloopig van zijne bestemming onderrigt en te zijner tijd op aanzoek van den Comm. des Konings aan dien kommandant, tot voormelde dienstverrigting geroepen behoort te worden.

3°. Doet de commissie aanzoek om een officier van gezondheid en is geen zoodanig officier in de gemeente aanwezig als bijv. te Rotterdam), dan geeft de autoriteit, aan wie de aanvrage geschiedt, daarvan onverwijld kennis aan den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt, door wiens zorg een officier van gezondheid beschikbaar wordt gesteld op de plaats en den tijd door de commissie opgegeven.

Gelast dat deze in het Recueil Militair worde geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, 5 Junij 1868.

(get.) J. J. VAN MULKEN.

5 Junij 1868. ARREST van den Hoogen Raad, houdende de volgende beslissingen:

• Verbiedt art. 641 B. W., zoowel als art. 3 der wet tot regeling der jagt en visscherij, voor het vervolg daar te stellen een afzonderlijk jagtregt, afgescheiden van den eigendom van den grond? — Ja.

Kan de actie tot handhaving bij stoornis in de uitoefening van jagtregt dus thans alleen worden ingesteld ingeval van een getituleerd bezit, waarvan het bestaan dagteekent vóór de invoering van het Burgerl. Wetb.? — Ja.

Is onder regeling van verjaring in art. 2030

B. W. ook begrepen de beslissing der vraag, of verjaring al dan niet is toegelaten? — Neen. W. v. 't R. 3016.

12 Junij 1868. BESLUIT, houdende regeling van het port der monsters of stalen van koopwaren, die tusschen het Rijk en de Nederlandsche bezittingen in Oost- en West-Indië, door middel van de geslotene brievenmalen over Marseille, Southampton en St. Nazaire, worden verzonden. S. 73.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 21 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15);

Gezien het rapport van Onze Ministers van Financiën en van Koloniën, van den 5 Junij jl., N°. 119, posterijen, en van den 10 daaraanvolgende, litt. Aaz. en B, N°. 31;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De monsters of stalen van koopwaren, die tusschen het Rijk en de Nederlandsche bezittingen in Oost- en West-Indië in de geslotene brievenmalen langs de navolgende wegen worden verzonden, namelijk:

a. Oost-Indië, over Marseille en Southampton,

b. Suriname, over Southampton en St. Nazaire,

c. Curaçao, over Southampton en, voor zoo- veel later langs dien weg mede eene uitwisseling van brievenmalen mogt plaats hebben, over St. Nazaire,

zijn onderworpen aan eene gedwongene frankeering tot bestemming van 10 cents voor elke 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

Zij worden niet zwaarder dan tot 250 wigtjes ter verzending toegelaten, terwijl hunne afmeting niet meer mag bedragen dan 44 duim in de lengte, 22 duim in de breedte en 19 duim in de hoogte.

De gemelde voorwerpen moeten op zoodanige wijze worden ingepakt, dat de ambtenaren der postadministratie zich zonder bezwaar van hunnen aard kunnen overtuigen.

Er mag geen brief worden bijgevoegd, en behalve het adres van den afzender en dat van den persoon, waarvoor de monsters of stalen bestemd zijn, is geen ander schrift geoorloofd dan een fabriek- of handelsmerk, nummers en prijzen.

De monsters of stalen, die aan de bovengemelde voorwaarden niet voldoen, of die ongefrankeerd, dan wel door middel van postzegels ontoereikend gefrankeerd, ter post worden bezorgd, zullen met het gewone briefport worden belast.

2. De vorenstaande bepalingen worden voor het

eerst toegepast op de monsters of stalen van koopwaren, die met de eerstvertrekkende brievenmaal in de maand Julij aanstaande uit Nederland verzonden worden, alsmede op die, welke met de eerste post van de maand September aanstaande uit Oost- en West-Indië zullen vertrekken.

Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 12 Junij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

(Uitgeg. 18 Julij 1868.)

13 Junij 1868. RESOLUTIE, bepalende dat wanneer ambtenaren der directe belastingen verplicht zijn te wonen in een aan het Rijk toebehoorend gebouw, alleen dat gedeelte hetgeen tot kantoor gebezigd wordt vrijgesteld is van de personele belasting.

De Minister van Financiën

heeft aan de onderscheidene directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen doen afgaan de volgende missive:

Naar aanleiding van daaromtrent gerezen twijfel heb ik de eer U, voor zoo veel noodig en onverminderd het bepaalde bij de resolutiën van den 17 Junij 1833, N°. 70, en den 4 Julij 1833, N°. 41, te kennen te geven, dat, wanneer ambtenaren der belastingen, verplicht zijn te wonen in een aan het Rijk toebehoorend gebouw, waarin zich tevens afzonderlijke lokalen bevinden bestemd voor hun kantoor, het uitsluitend tot kantoor gebezigd deel voor de personele belasting kan geacht worden te vallen in de vrijstelling van art. 5, § 2 lett. b der wet van 29 Maart 1833 (Staatsblad N°. 4), en op het gedeelte, dat tot hunne woning dient, § 3 van dat wetsartikel toepasselijk is.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal, (get.) VAN HOYTEMA.

15 Junij 1868. BESLUIT, houdende vaststelling van een nieuw reglement voor de Rijkskweekschool voor vroedvrouwen, en zulks met intrekking van het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 24 Augustus 1861 (Staatsblad N°. 77) en gewijzigd bij dat van 13 Junij 1866 (S. N°. 111). S. 74.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenl. Zaken, van 19 Mei 1868, N°. 193, 9^e afd.; Den Raad van State gehoord;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 13 Junij 1868, N°. 216, 9^e afd.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van het reglement, vastgesteld bij Ons besluit van 24 Augustus 1861 (Staatsblad N°. 77) en gewijzigd bij Ons besluit van den 13 Junij 1866 (S. N°. 111), vast te stellen het reglement voor de Rijkskweekschool voor vroedvrouwen, zoo als het hiernevens is gevoegd.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, 15 Junij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

(Uitgeg. 18 Junij 1868.)

REGLEMENT voor 's Rijks kweekschool voor vroedvrouwen.

Art. 1. Er is eene Rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam.

2. Het toezigt en het beheer over die school is opgedragen aan eene commissie, bestaande uit drie door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken daartoe benoemde leden of plaatsvervangende leden van den geneeskundigen raad voor Noordholland.

3. Het onderwijs omvat de theoretische en praktische verloskunde, de verzorging van jonggeborenen en de verpleging van kraamvrouwen.

De leerlingen dezer school maken gebruik:

1°. van het onderwijs, door den hoogleraar in de verloskunde aan het Athenaeum Illustre te Amsterdam te geven; en

2°. van het verloskundig onderwijs, te geven door eene meesteres-vroedvrouw, op voordragt van de commissie van toezigt door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te benoemen.

Ten behoeve van iedere leerling wordt uit 's Rijks schatkist voor het onderwijs sub 1°. genoemd eene jaarlijksche som van dertig gulden per kollegie van 4 uren 's weeks aan de gemeente Amsterdam betaald in driemaandelijksche termijnen, op eene declaratie van burgemeester en wethouders te voldoen.

4. Op uitnoodiging van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken kan de voorzitter van elken geneeskundigen raad jaarlijks ééne of, bij gelegen-

heid tot plaatsing, meer leerlingen ter toelating naar de kweekschool zenden.

Zij ontvangen van hem eene verklaring: 1°. omtrent haren leeftijd, waaruit blijkt, dat zij 20 tot 35 jaren oud zijn; 2°. omtrent haar gedrag, hetwelk moet zijn eerlijk en onbesproken; verder 3°. dat zij als leerlingen in de verloskunde bij hem zijn ingeschreven, onder de voorwaarden door Ons vastgesteld bij besluit van 19 Mei 1866, N°. 44.

Zij worden daarop tot de school toegelaten door de commissie van toezigt en beheer, die daarvan kennis geeft aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

5. Het getal der leerlingen, die van Rijkswegen op de school worden toegelaten, gaat dat van zes en twintig niet te boven.

Ten behoeve van iedere leerling wordt aan de commissie van toezigt en beheer gedurende twee jaren uit 's Rijks schatkist eene jaarlijksche toelage uitbetaald, berekend tegen f 210 's jaars, waarvan f 200 tot dekking der kosten van voeding en inwoning en f 10 voor boeken.

Door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken kan in bijzondere gevallen, op voordragt der commissie van toezigt en beheer, het genot der toelage voor één jaar verlengd worden.

6. Door provinciale of gemeentebesturen kunnen ten hunnen kosten leerlingen, voorzien van de verklaring bedoeld in art. 4, naar de school worden gezonden. Zij genieten hetzelfde onderwijs als de Rijkskweekelingen.

Zij worden tot de school toegelaten door de commissie van toezigt en beheer, die daarvan kennis geeft aan het betrokken bestuur.

7. De commissie van toezigt en beheer is bevoegd eene leerling, wegens grof pligtverzuim of wangedrag, of bij geblekene ongeschiktheid voor de betrekking van vroedvrouw, het verder verblijf aan de school te ontzeggen.

Zij wordt daarvan kennis aan Onzen Minister van Binnenl. Zaken en aan het betrokken bestuur.

8. De leerlingen zijn gehouden gedurende twee achtereenvolgende jaren het onderwijs bij te wonen, vóór dat zij het examen als vroedvrouw mogen afleggen, tenzij door de commissie van toezigt en beheer de verganning daartoe vroeger gegeven wordt.

9. Zooveel mogelijk wordt door de commissie van toezigt en beheer gezorgd voor gemeenschappelijke inwoning en voeding der leerlingen, onder het huishoudelijk bestuur van een' huismeester en zijne vrouw.

10. Het onderwijs en de verpleging begint telken

jare bij den aanvang van October en eindigt tegen de helft van Julij.

De leerlingen mogen geen gedeelte van het onderwijs verzuimen. Nalatigheid daaromtrent kan aanleiding geven tot toepassing van artikel 7.

11. Bij het einde van elken cursus wordt een uitvoerig verslag van den toestand der school door de commissie van toezigt en beheer aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gezonden.

12. Door de commissie van toezigt en beheer wordt een huishoudelijk reglement voor de school vastgesteld.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 15 Junij 1868 (Staatsblad N°. 74).

Mij bekend,

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock.

17 Junij 1868. MISSIVE, betreffende de aanwijzing van een officier van gezondheid voor het geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor de dienst der schutterij.

Bij mijne missive van 5 Junij jl. N°. 181, ontving U Hoog Edel Gestrenge ter uitvoering een exemplaar van Zijner Majesteits besluit van den 21 Mei jl. (S. N°. 68) houdende nadere voorschriften betrekkelijk het geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor de dienst van schutterpligtigen.

Bij deze heb ik de eer U Hoog Edel Gestr. overeenkomstig het verlangen van mijn ambtgenoot van Oorlog, te doen toekomen, een exemplaar zijner dispositie van den 5 Junij ll., N°. 47 P., waarbij gemeld besluit ter kennis wordt gebragt van de verschillende militaire autoriteiten en tevens ter uitvoering van dat besluit eenige voorschriften worden gegeven.

Omtrent het bestemmen van militaire officieren van gezondheid tot bijstand van de commissie ingevolge art. 1 van het besluit, zal het wel onnoodig zijn op te merken, dat het militaire geneeskundig personeel ontoereikend is om dezen maatregel in alle gemeenten te kunnen toepassen.

In gemeenten, waar militaire bezetting is en in andere groote steden, waar de schutterij dienstdoende is en de meeste schutterpligtigen te onderzoeken zijn, zal echter het bestemmen van een officier van gezondheid tot bijstand van de commissie evenmin als van Gedeputeerde Staten in den regel bezwaar ontmoeten en het zijn dan ook die gemeenten, waarop de maatregel voornamelijk doelt en doeltreffend zal kunnen werken.

In gemeenten, waar geen garnizoens- of plaatscommandant aanwezig is wordt, overeenkomstig

het 3^e lid van art. 1 van het besluit, een tweede burgerlijke geneeskundige aangewezen.

U Hoog Edel Gestrenge gelieve de gemeentebesturen omtrent de toepassing van het besluit in dezen zin te willen inlichten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. SCHRÖDER.

19 Junij 1868. ARREST van den Hoogen Raad, waarbij is verstaan: dat het gemeentebestuur niet gehouden is tot vergoeding der nadelen, veroorzaakt aan de aangrenzende eigendommen, door de ophooging der straten. W.v.'TR.3016.

27 Junij 1868. WET, houdende goedkeuring van eenige artikelen van het verdrag tot wijziging der vroegere grenstractaten tusschen Nederland en Pruisen, den 25 September 1867 door de wederzijdsche gevolmagtigden te Groningen gesloten. S. 75.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in de artikelen van het verdrag tot wijziging van vroegere grensverdragen tusschen Nederland en Pruisen, den 25 Sept. 1867 door de wederzijdsche gevolmagtigden te Groningen gesloten, bepalingen voorkomen, welke wettelijke regten betreffen;

Gelet op het laatste gedeelte van art. 57 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Worden goedgekeurd de artikelen 1, 2, 3, 4, 5 en 6 van het verdrag tot wijziging van vroegere grensverdragen tusschen Nederland en Pruisen, den 25 September 1867 door wederzijdsche gevolmagtigden te Groningen gesloten, welke artikelen luiden als volgt:

Art. 1. Artikel 32 van het grenstractaat van 2 Julij 1824, voor zooverre hetzelfde betrekking heeft op het bij overeenkomst van de belanghebbers van 31 October 1863 te Assen reëel verdeelde compascuum, en de tot gemeld compascuum in betrekking staande artikelen 5, 7 en 8 van het grensverdrag van 11 Oct. 1784, worden ingetrokken.

2. Het in art. 5 van het grenstractaat van 2 Julij 1824 vervatte verbod, om nader dan 100 Rijnlandsche roeden of 376 Nederlandsche ellen en 7 palmen aan de grenslijn gebouwen op te rigten, gelijk mede de daartoe behoorende latere verklaringen, wordt ter weërszijden der grenslijn, langs het door de daartoe geregtigden bij overeenkomst van 31 October 1863 verdeelde com-

pascuum, opgeheven onder de bijzondere bepalingen door beide Regeringen vastgesteld.

3. Het in artikel 22 van het grensverdrag van 11 October 1784 vervatte verbod, om op gronden, ter weërszijden der grenslijn gelegen, vaste zandwegen aan te leggen, wordt opgeheven.

4. Aangezien het niet de bedoeling der Hooge contracterende Partijen is zich in den loop der justitie te mengen, wordt de bepaling, vervat in artikel 18 van het grenstractaat van 11 Oct. 1784, luidende:

„doch zullen de beide hooge Heeren Committeenten intusschen gehouden zijn, daarop acht te geven en des noods door spoedige stricte bevelen, de voltrekking en handhaving van deze nadere Conventie en ten einde niemand daaromtrent bezwaard worde, zich laten aangelegen zijn, alsmede aan de respectieve richters te gelasten zich daarnaar, bij voorkomende differenten in judicando te gedragen;” opgeheven.

5. De eene Regering verleent aan de andere de bevoegdheid de op haar gebied gelegene gronden van onderdanen van den anderen Staat, welke volgens artikel 17 van het Convenant van 11 October 1784 vrijdom van lasten genieten, overeenkomstig de wetten van hun land te belasten, nadat de schadevergoeding voor de onderdanen, die tot dusverre vrijdom genoten, volgens de daaromtrent getroffen nadere overeenkomsten, vastgesteld en betaald is.

Na afdoop van den vrijdom van lasten is art. 17 van het Convenant van 11 Oct. 1784 opgeheven.

6. Het tegenwoordig verdrag, hetwelk in Hoogduitsche en Nederlandsche talen is opgemaakt, treedt na uitwisseling der ratificatiën in werking.

Ter oirkonde is vorenstaand verdrag in twee gelijkkluidende exemplaren door wederzijdsche gevolmagtigden onderteevend en gezegd.

§ 1. Bij art. 1.

Door wederzijdsche Regeringen wordt aangemen, dat de bepaling, voorkomende in art. 7 van het grenstractaat van 2 Julij 1824, toepasselijk is op de bij verdrag van 31 October 1863 aan de voormalige Hannoversche, thans Pruisische onderdanen uit het compascuum te beurt gevallen vergoeding.

§ 2. Bij art. 2.

De oprigting van gebouwen binnen 100 roeden of 376 Nederlandsche ellen en 7 palmen, aan beide zijden der grenslijn, wordt langs het bij

de overeenkomst der belanghebbenden van 31 October 1863 verdeeld compascuum toegestaan onder de volgende bepalingen:

1°. de gebouwen moeten zoo worden opgerigt, dat zij, even als derzelve aanhoorigheden, uitsluitend tot één grondgebied behooren. Ook moeten voorzorgen worden genomen dat de loop der grenslijn steeds op de plaats kenbaar blijve;

2°. de gebouwen mogen slechts voor den landbouw worden gebezigd; daarin mogen geene beroepen worden uitgeoefend, met uitzondering van smid, kleermaker, schrijnwerker of timmerman en soortgelijke bedrijven, waarmede geen handel is verbonden, ten ware de toestemming van wederzijdsche Regeringen tot uitoefening van een bij de landswetten vergund handelsbedrijf is verkregen;

3°. in de gebouwen binnen den kring van 100 roeden of 376 Nederlandsche ellen 7 palmen opgerigt, en op de binnen dien kring gelegen bijzondere gronden zal, met instandhouding der bestaande algemeene beperkingen tot wering van den sluikehandel, geen grootere voorraad worden toegelaten dan:

a. bij geestrijke dranken van 50 graden en meer, $\frac{1}{2}$ kan Nederlandsch ($\frac{3}{4}$ quartier Hannoversch) per gezin;

b. bij geestrijke dranken beneden 50 graden, één Nederlandsche kan ($1\frac{1}{4}$ quartier Hannoversch) per ziel van elk gezin (kinderen beneden 18 jaren niet medegerekend);

c. van zeep, zout en suiker, 1 kilogram Nederlandsch (2 $\frac{1}{2}$ Hannoversch) per ziel van elk gezin;

d. van thee, 1 kilogram Nederlandsch (2 $\frac{1}{2}$ Hannoversch) per gezin;

e. van wijn, 3 kannen Nederlandsch ($3\frac{3}{4}$ quartier Hannoversch) per ziel van elk gezin;

f. mogten andere dan de genoemde voorwerpen in Nederland met accijns belast worden, dan blijven nadere verklaringen omtrent den te houden voorraad voorbehouden.

§ 3. Bij art. 4.

Door de overeengekomen bepaling van artikel 4 wordt evenmin te kort gedaan aan de verplichting tot publicatie der Staatsverdragen in den voor de onderdanen verbindenden vorm, als aan de verplichting der regterlijke magt om de Staatsverdragen als in regten verbindend te beschouwen.

§ 4. Bij art. 5.

1°. De schadevergoeding, welke voor de opheffing van den vrijdom van lasten, van de gronden, genoemd in art. 9 en 15 van het Convenant van 11 October 1784, door de Nederlandsche Regering

aan de (eigenaren) Pruisische onderdanen wordt betaald, bedraagt naar den grondslag der 3 Staten bij het Benthaimer protokol overgelegd, in kapitaal zes duizend een honderd drie en tachtig gulden vijf en zeventig cents Nederlandsch.

2°. Daarenboven betaalt de Nederlandsche Regering als schadevergoeding voor de verhooging van lasten, ten gevolge van toekomstige ontginning der thans als veld of heide aangeslagene gronden, eens vooral eene som van f 3000 (drie duizend gulden Nederlandsch).

3°. Voorts betaalt de Nederlandsche Regering als schadevergoeding, bij wijze van dading, voor den aan Pruisische zijde beweerd, en aan Nederlandsche zijde ontkenen vrijdom van lasten voor het aandeel aan de voormalige Hannoversche, nu Pruisische belanghebbenden, bij het verdrag van 31 October 1863 uit het Noord- en Zuid-berger compascuum toegedeeld, de som van f 500 (vijf honderd gulden Nederl.), met uitsluiting van iedere verhooging van deze schadevergoeding, ook voor het geval van toekomstige ontginning dier gronden.

4°. De Pruisische Regering betaalt voor opheffing van den vrijdom van lasten der bij art. 12 en 20 van het grensverdrag van 11 October 1784 vermelde, op Pruisisch gebied gelegen gronden van Nederlandsche onderdanen, in eens een kapitaal van 265 thaler courant (twee honderd vijf en zestig thaler courant).

5°. De hierboven onder nummer 1, 2 en 3 bepaalde schadevergoedingsgelden worden, na aftrek der onder N°. 4 bedoelde aan zijde van Pruisen te betalen schadevergoeding, uiterlijk den 1 Julij 1868 van de zijde van Nederland aan de Pruisische Regering voldaan.

De verdeeling en wederuitbetaling aan ieder der deelgeregtigden wordt gedaan door de Regering, onder wier gebied de geregtigden wonen.

6°. De vrijdom van lasten houdt op met het tijdstip der betaling van de schadevergoeding aan de betrokken Regering.

§ 5.

De in dit protokol vervatte verklaringen en bepalingen hebben gelijke kracht als het verdrag zelve en treden met hetzelfde in werking.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 27 Junij 1868.

(get.) W I L L E M.

De Min. v. Buitenl. Z., (get.) ROEST v. LIMBURG.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 6 Julij 1868.)

27 Junij 1868. WET, tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van een' weg, ter verbinding van het station van den

Staatsspoorweg te Koog aan de Zaan met den straatweg aldaar. S. 76.

27 Junij 1868. WET, tot wijziging van de wet van 30 December 1865 (Staatsblad N°. 188) en aanvulling van die van 29 December 1866 (Staatsblad N°. 231), houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrotingen voor de dienstjaren 1866 en 1867. S. 77.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de bij de wet van 30 December 1865 (Staatsblad N°. 188) vastgestelde aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1866 te wijzigen, en dat aanvulling vereischt wordt van de middelen, bij de wet van 29 December 1866 (Staatsblad N°. 231) aangewezen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 1 der wet van 30 December 1865 (S. N°. 188) wordt gewijzigd als volgt:

a. De bij N°. 16, Bijdragen van Nederlandsch Indië over het jaar 1866 aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven, geraamde som van f 25,000,000 wordt verhoogd tot f 32,690,964.76⁵.

b. N°. 17, Overschot der beschikbare middelen van het dienstjaar 1863, voor zoover bij de wet aan die middelen geene andere bestemming wordt gegeven, wordt ingetrokken.

c. N°. 18, Bijdrage uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1864, tot zoodanig bedrag als met inbegrip van den post onder 17 vermeld, noodig is tot verkrijging eener som van f 12,325,000, wordt ingetrokken.

Deze wijzigingen zijn mede toepasselijk op den staat van raming, nevens die wet gevoegd.

Art. 2. Artikel 1 der wet van 29 December 1866 (Staatsblad N°. 231) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

a. De bij N°. 14, Bijdragen van Nederlandsch Indië over het jaar 1867 aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven, geraamde som van f 16,231,789.63 wordt verminderd tot f 14,856,334.63.

b. N°. 16, Batig slot der algemeene rekening van de Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1865, wordt vervangen door de drie volgende posten:

16°. het overschot der beschikbare middelen van het dienstjaar 1863;

17°. het overschot als voren van het dienstjaar 1864;

18°. eene bijdrage uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1865, ten beloope van f 5,100,000.

De staat van raming, bij die wet behoorende, wordt ingetrokken en vervangen door den staat van gewijzigde raming, nevens de tegenwoordige wet gevoegd.

Art. 3. De bij art. 38 der wet van 5 October 1841 (Staatsblad N°. 40) gestelde termijn wordt, voor de overbrenging bij de algemeene rekenkamer van de algemeene rekening wegens de Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1866, tot uiterlijk dertig dagen na de afkondiging der tegenwoordige wet verlengd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 27 Junij 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.)

VAN BOSSE.

(Uitgegeven 30 Junij 1868.)

STAATSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1867.

WET OP DE MIDDELEN.

Gewijzigde raming voor het dienstjaar 1867.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
<i>A. Directe belastingen.</i>	
<i>a.</i> Grondbelasting: Hoofdsom	f 8,854,740
21½ opercenten op de grondbelasting van de onge- bouwde eigendommen	f 1,148,470.—
af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten f 45,192, zich verdeelende over hoofdsom en opeen- f 45,192, zich verdeelende over hoofdsom en opeen-	" 40,000 " 5,192.—
	f 8,814,740 f 1,148,278.—
	f 9,958,018.—
	Hoofdsom. 20 opercenten.
<i>b.</i> Personeel	f 6,700,000 f 1,340,000.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten f 300,000, zich verdeelende over hoofdsom en opercenten	" 250,000 " 50,000.—
	f 6,450,000 f 1,290,000.—
	" 7,740,000.—
	Hoofdsom. 28 opercenten.
<i>c.</i> Patenten	f 2,600,000 f 728,000.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten f 89,600, zich verdeelende over hoofdsom en opercenten	" 70,000 " 19,600.—
	f 2,530,000 f 708,400.—
	" 3,238,400.—
<i>B. Accijnsen.</i>	
<i>a.</i> Suiker	" 4,000,000.—
<i>b.</i> Wijn: Hoofdsom	f 1,480,000
30 opercenten	" 444,000
	" 1,924,000.—
<i>c.</i> Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	" 13,260,000.—
<i>d.</i> Zout	" 2,850,000.—
<i>e.</i> Zeep	" 1,310,000.—
<i>f.</i> Bieren en azijnen	" 600,000.—
<i>g.</i> Gealagt	" 1,710,000.—
	" 25,654,000.—
<i>C. Indirecte belastingen.</i>	
<i>a.</i> Zegelregten	f 1,810,000.—
<i>b.</i> Registratieregten	" 4,710,000.—
<i>c.</i> Hypotheekregten	" 880,000.—
<i>d.</i> Regten van successie en van overgang bij overlijden	" 3,850,000.—
	f 10,750,000.—
38 opercenten	" 4,085,000.—
	" 14,835,000.—
Transportere	f 61,425,418.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 61,425,418.—
<i>D. In- en uitvoerregten.</i>	
a. Regten op den in- en uitvoer.	f 4,050,000.—
b. Vuur-, ton- en bakengelden.	" 380,000.—
c. Formaatzegel	" 8,000.—
	f 4,438,000.—
38 opcenten op het formaatzegel	" 3,040.—
	" 4,441,040.—
<i>E. Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.</i>	
Belasting (hoofdsom en opcenten), ...	f 260,000.—
Essaailoon in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben	" 1,500.—
	" 261,500.—
<i>F. Domeinen.</i>	
a. Inkomsten van gewone domeinen, tienden, enz.	f 530,000.—
b. Inkomsten van het domein van Oorlog	" 94,000.—
c. Inkomsten van de groote wegen	" 280,000.—
d. Inkomsten van vaarten, veren en havens	" 390,000.—
	" 1,294,000.—
G. Opbrengst der postzerijen	" 2,410,000.—
H. Inkomsten van de Rijkstelegrafen, daaronder begrepen de bijdragen van gemeenten voor de instandhouding van telegraafkantoren	" 471,600.—
I. Opbrengst der Staatsloterij	" 410,000.—
J. Opbrengst der uitgegeven akten voor de jagt en visscherij	" 105,000.—
K. Loodsgeelden	" 800,000.—
<i>L. Regt op de mijnen.</i>	
Vast regt	f 70.—
Proportioneel regt.	" 770.—
10 opcenten voor kwade posten, volgens art. 36 der wet van 21 April 1810	" 84.—
5 opcenten voor collecteloon, volgens artt. 37 en 38 van het decreet van 6 Mei 1811	" 42.—
	" 966.—
M. Aandeel van het Rijk in de opbrengst der exploitatie van Staatsspoorwegen.	" 200,000.—
<i>N. Verschillende ontvangsten en toevallige baten.</i>	
a. Batig slot van het fonds wegens den arbeid der gevangenen	f 28,145.—
Toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangnissen betreffende.	" 5,000.—
	f 33,145.—
b. Opbrengst van de Nederlandsche Staatscourant en het Bijblad.	" 37,000.—
c. Opbrengst van het Staatsblad	" 7,000.—
d. Batig slot van het fonds der algemeene Landsdrukkerij.	" 10,000.—
e. Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken.	" 8,000.—
	" 95,145.—
Transportere	f 95,145.—
	f 71,819,524.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.		
	Per transport . . . . . f	95,145.—	f 71,819,524.—
<i>f.</i> Inkomsten van den ijk der maten en gewigten		68,000.—	
<i>g.</i> Regten tot het verkrijgen van octrooijen		12,000.—	
<i>h.</i> Baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool		11,000.—	
<i>i.</i> Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken		23,000.—	
<i>j.</i> Vergoeding van de provinciën en gemeenten voor invordering van opcenten op de directe belastingen en accijnzen		122,600.—	
<i>k.</i> Vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans		11,600.—	
<i>l.</i> Boeten van verschillenden aard		35,000.—	
<i>m.</i> 5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van gescht en verkocht vee, krachtens decreet van 18 Junij 1811, en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden		2,000.—	
<i>n.</i> Aandeel van 63 ten honderd in de opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen bij de directe belastingen, in- en uitvoerregten en accijnzen vallende		37,000.—	
<i>o.</i> Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in het bedrag der kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1864, en personele belasting over het dienstjaar 1864—1865		47,000.—	
<i>p.</i> Leges aan de schatkist vervallen		400,000.—	
<i>q.</i> Verjaarde renten		12,000.—	
<i>r.</i> Inkomsten van den Hoogen Raad van adel en renten van de ten zijnen name op het grootboek der nationale schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen		20,475.—	
<i>s.</i> Inkomsten van de grootboeken der nationale schuld		23,000.—	
<i>t.</i> Kortingen op wedden en belooningen van burgerlijke ambtenaren vóór 1 ^o . Julij 1846 aangesteld, overeenkomstig de wetten van 9 Mei 1846 en 3 Mei 1851 (S. N ^o . 24 en 49)		150,000.—	
<i>u.</i> Bijdrage uit de opbrengsten en gelden, bedoeld bij art. 3 der wet van 7 Junij 1860 (S. N ^o . 22), geregelede de eindbestemming der baten afkomstig van de voormalige wees- en momboirkamers, tot zoodanig bedrag als daarvan over den jare 1867 tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld zal worden aangewend		200,000.—	
<i>v.</i> Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen		43,000.—	
<i>w.</i> Vergoedingen door gemeenten van een derde gedeelte der pensioenen, door den Staat aan onderwijzers bij openbare lagere scholen toegekend		33,333.—	
<i>x.</i> Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers, alsmede aan de Rijks lagere school te Maastricht		9,000.—	
<i>y.</i> Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hogere burgerscholen, de Rijks-landbouwschool en de polytechnische school		61,000.—	
	Transportere . . . . . f	1,416,153.—	f 71,819,524.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . . . f	1,416,153.—
f 71,819,524.—	
<i>z.</i> Bijdragen der studenten aan de Rijks instelling van onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde.	5,000.—
<i>aa.</i> Teruggaven en renten van voorschotten	147,800.—
<i>bb.</i> Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen.	100,000.—
<i>cc.</i> Uitkeeringen van België, volgens het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van 4 Februarij 1843 (S. N ^o . 3):	
1 ^o . wegens de vuurgelden op de Wester-Schelde (art. 18, alinea 3)	f 10,000
2 ^o . voor werken voor de uitlozing der Vlaamsche wateren (art. 23).	" 50,000
	" 60,000.—
<i>dd.</i> Alle andere ontvangsten, niet tot de vorengenoemde behoorende.	" 230,000.—
	" 1,958,953.—
<i>O.</i> De onvervreemdbare rente ten laste van België, bepaald bij § 1 van art. 63 van het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van 4 Februarij 1843 (Staatsblad N ^o . 3)	" 400,000.—
<i>P.</i> De bijdragen van Nederlandsch Indië over het dienstjaar 1867, aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven, geraamd op	" 14,856,334.63
<i>Q.</i> Aandeel van Nederland in de eerste helft der ten jare 1864 van het Gouvernement van Japan bedongen schadevergoeding, ter zake van de gemeenschappelijk met Engeland, Frankrijk en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika volbragte expeditie naar Simonoseki, geraamd op	" 1,000,875.—
<i>R.</i> Overschot der beschikbare middelen van het dienstjaar 1863	" 9,597,677.34
<i>S.</i> Overschot als voren van het dienstjaar 1864.	" 11,628,090.10 ^s
<i>T.</i> Eene bijdrage uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1865	" 5,100,000.—
Totaal	f 116,361,454.07 ^s

27 Junij 1868. WET, houdende bekrachtiging: 1°. der ruiling van grond in de gemeente Maastricht met Mevrouw GADIOT, geboren LEENAERTS; 2°. van den onderhandschen verkoop van Rijksgrond in Maastricht aan den heer P. D. REGOUT. S. 78.

De WET van 27 Junij 1868, S. 1868, N°. 79, strekkende tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen, door het departement van Marine, dienst 1868, luidt in hoofdzaak:

Art. 1. Uit de gelden wegens door het departement van Marine gedane verstrekkingen, in 's Rijks schatkist voorhanden, wordt ten behoeve van dat departement voor de dienst van 1868 beschikbaar gesteld een bedrag van f 160,568,90^s.

Art. 2. Enz.

27 Junij 1868. WET, tot wijziging van het VIIIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867. S. 80.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De navolgende artt. van het VIIIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wetten van 30 April 1867 (Staatsbladen N°. 39 en 40) en van den 7 Julij 1867 (Staatsblad N°. 82), worden vermeerderd, te weten:

Art. 4. Grootte staf, met eene som van f 6500 en mitsdien gebragt op f 53,570.

Art. 19. Scheeps- en wagenvrachten en overvaartgelden, vergoeding voor geleden schade uit het contract wegens de transporten te water voorkomende, met eene som van f 29,000 en mitsdien gebragt op f 74,000.

Art. 20. Jaarwedden van beampten, daggelden,

soldijen, enz., voor werklieden (burgerlijke en militaire), verdiend loon voor werk op stuk, toelagen voor officieren en conducteurs, mitsgaders tegemoetkomingen zoo bij de artillerie-, stapelen- en constructie-magazijnen, bij de inspectie der draagbare wapenen te Delft, Maastricht, Gorinchem, Dordrecht, Luik, enz., en pyrotechnische werkplaatsen, als bij andere etablissementen tot het materieel der artillerie behoorende, met eene som van f 36,000 en mitsdien gebragt op f 250,925.

Art. 44. Overcomplete officieren, twee derde en non-activiteits-tractementen, met eene som van f 7100 en mitsdien gebragt op f 37,100.

Daarentegen worden de volgende artikelen verminderd, te weten:

Art. 9. Wapen der infanterie, staf en corpsen, hieronder begrepen de onderofficieren en soldaten van de andere wapenen, daarbij tijdelijk in betaling

gevoerd wordende, met eene som van f 52,600 en mitsdien gebragt op f 4,319,726.

Art. 21. Aanschaffing, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie, der draagbare wapenen, der torpedo's of watermijnen en der pyrotechnische voorwerpen, met alles wat daarop, alsmede op het beheer van een en ander, betrekking heeft, benevens het verstrekken van patronen aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel, met eene som van f 26,000 en mitsdien gebragt op f 953,650.

Art. 2. Ten gevolge van artikel 1 dezer wet wordt het totaal der IIe afdeeling van het voornoemde hoofdstuk nader gebragt op f 245,331; het totaal der 3^e afdeeling op f 8,693,454; het totaal der 10^e afdeeling op f 1,209,575; en het totaal van de 15^e afdeeling op f 1,497,571.

Lasten en bevelen, enz.

De WETTEN van 27 Junij 1868, in S. 1868, N°. 81—90, bevatten de Hoofdstukken 3, 4, 5, 6, 7B, 8, 9, 10, 11 en 12 der begrooting van Staatsuitgaven voor 1868. Om plaats te winnen wordt slechts de hoofdinhoud medegedeeld:

27 Junij. S. 81. IIIe Hoofdstuk. *Departement van Buitenlandsche Zaken.*

1 ^e Afdeeling: Kosten van het departement	f	64,850.—
2 ^e " Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	"	363,200.—
3 ^e " Verschillende uitgaven	"	16,500.—
4 ^e " Pensioenen en wachtgeldten	"	67,767.—
5 ^e " Onvoorziene uitgaven	"	10,000.—
	f	522,317.—

27 Junij. S. 82. IVe Hoofdstuk. *Departement van Justitie.*

1 ^e Afdeeling: Kosten van het departement	f	96,725.—
2 ^e " Kosten van de regterlijke magt	"	1,149,300.—
3 ^e " Kosten van het hoog militair gerechtshof en de auditiën in de militaire afdelingen	"	56,400.—
4 ^e " Geregtskosten en kosten van den raad van tucht	"	207,500.—
5 ^e " Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jagt en visscherij.	"	299,655.—
6 ^e " Kosten der gevangnissen	"	684,749.—
7 ^e " Gebouwen	"	484,293.—
8 ^e " Pensioenen, wachtgeldten, gratificatiën, enz.	"	132,702.—
9 ^e " Onvoorziene behoeften	"	20,000.—
	f	3,131,324.—

27 Junij. S. 83. Ve Hoofdstuk. *Departement van Binnenlandsche Zaken.*

1 ^e Afdeeling: Kosten van het departement	f	207,850.—
2 ^e " Kosten van het bestuur der provinciën	"	573,285.—
3 ^e " Nationale militie en schutterijen	"	56,200.—

Transportere . . . . . f 837,335.—

	Per transport	f	837,385.—
4°	Afdeeling: Medische politie	f	290,360.—
5°	" Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur	"	8,000.—
6°	" Waterstaat en publieke werken	"	18,805,988.33
7°	" Onderwijs	"	1,616,561.90
8°	" Kunsten en wetenschappen	"	152,380.—
9°	" Armwezen	"	262,000.—
10°	" Nederlandsche Staatscourant en Staatsblad	"	71,850.—
11°	" Nijverheid	"	95,355.—
12°	" Telegrafie	"	838,000.—
13°	" Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgeld en subsidiën	"	296,481.66
14°	" Onvoorziene behoeften	"	65,000.—
		f	<u>23,329,261.89</u>

27 Junij. S. 84. VI° Hoofdstuk. *Departement van Marine.*

1°	Afdeeling: Kosten der administratie	f	278,335.—
2°	" Loodswēzen, betonning, bebakening, verlichting, quarantaine- dienst, enz.	"	893,303.—
3°	" Materiëel der zeemagt en van 's Rijks werven	"	4,970,696.40
4°	" Personeel der zeemagt	"	3,389,051.18
5°	" Pensioenen, tijdelijke pensioenen, wachtgeld, gratificatiën en onderstanden	"	533,045.—
6°	" Onvoorziene uitgaven	"	60,000.—
		f	<u>10,124,430.58</u>

27 Junij. S. 85. VII° Hoofdstuk B. *Departement van Financiën.*

1°	Afdeeling: Kosten van het departement	f	296,050.—
2°	" Kosten van administratie der directie van de grootboeken der nationale schuld, van de rentebetaling en van het agentschap van het ministerie van Financiën te Amsterdam.	"	75,535.—
3°	" Kosten van administratie der publieke schatkist.	"	100,000.—
4°	" Kosten van het muntwezen	"	33,925.—
5°	" Kosten van administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.	"	3,444,258.—
6°	" Uitkeering aan de gemeenten, krachtens artikel 1 der wet van den 7 Julij 1865 (Staatsblad N°. 79), van vier vijfde gedeelten van de opbrengst der Rijksbelasting op het personeel	"	6,582,000.—
7°	" Kosten van administratie der indirecte belastingen, der domeinen, van het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren, van de Staatsloterij en van de bewaring des kadasters.	"	846,572.—
8°	" Kosten van administratie der posterijen	"	1,317,785.50
9°	" Honorarium van de lands-advokaten	"	1,200.—
10°	" Pensioenen, wachtgeld, onderstanden, gratificatiën en restitutiën.	"	1,187,251.—
11°	" Onvoorziene uitgaven	"	48,000.—
		f	<u>13,932,576.50</u>

27 Junij. S. 86. VIII° Hoofdstuk. *Departement van Oorlog.*

1°	Afdeeling: Kosten van het departement	f	112,400.—
2°	" Tractementen, bureaunkosten, toelagen en fouragegeld voor paarden van den grooten en generalen staf van het leger, van de admini- stratie der armee, van de provinciale en plaatselijke staven	"	230,844.—
	Transportere	f	343,244.—

	Per transport	f	343,244.—
3°	Afdeeling: Tractementen, soldijen, fourragegelden en verdere kosten van de verschillende wapencorpsen, daaronder begrepen die van de officieren van gezondheid en der paardenartsen, alsmede gratificatiën, te verleenen aan de met lichaamsgebreken ontslagen wordende onderofficieren en manschappen	"	9,115,429.—
4°	" Remonte	"	162,720.—
5°	" Koninklijke militaire akademie	"	73,937.—
6°	" Reiskosten en vacatiën, met inbegrip der restitutiën van ten dienste van het Rijk gedane uitschotten	"	28,000.—
7°	" Geneeskundige dienst	"	399,800.—
8°	" Vuur en licht in de wachten	"	20,000.—
9°	" Scheeps- en wagenvrachten en overvaartgelden, vergoeding voor geleden schade, uit het contract wegens de transporten te water voortkomende	"	80,000.—
10°	" Materieël der artillerie en draagbare wapenen, met den aankleve van dien, onder het beheer der artillerie staande	"	836,925.—
11°	" Materieël der genie en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren	"	1,407,950.—
12°	" Kazernering en al hetgeen gerekend wordt daartoe te behooren	"	309,650.—
13°	" Verschillende uitgaven	"	175,700.—
14°	" Tractementen, soldijen, huisvesting en verdere kosten van het wapen der maréchaussée, alsmede gratificatiën, te verleenen aan met lichaamsgebreken ontslagen wordende maréchaussées	"	233,913.—
15°	" Overcomplete officieren, pensioenen, gagementen, onderstandden, lijfrenten en wachtgelden	"	1,486,650.—
16°	" Onvoorziene uitgaven	"	59,795.—
			<hr/>
			f 14,733,713.

27 Junij. S. 87. IX° Hoofdstuk. *Departement van Koloniën.*

1°	Afdeeling: Kosten van het departement	f	150,992.75
2°	" Uitgaven ten behoeve der kolonie Suriname	"	993,636.45
3°	" Uitgaven ten behoeve der kolonie Curaçao	"	488,082.96
4°	" Uitgaven, voortvloeiende uit de opheffing der slaverij in de West-Indische koloniën.	"	200,000.—
5°	" Subsidie aan de Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea	"	128,000.—
6°	" Pensioenen en wachtgelden	"	15,719.—
7°	" Onvoorziene uitgaven	"	40,000.—
			<hr/>
			f 2,016,431.16

27 Junij. S. 88. X° Hoofdstuk. *Departement voor de zaken der Hervormde Eeredienst, enz.*

1°	Afdeeling: Kosten van het departement	f	19,600.—
2°	" Protestantsche kerkgenootschappen	"	1,448,501.—
3°	" Israëlietisch kerkgenootschap	"	38,616.—
4°	" Pensioenen en wachtgelden	"	244,460.—
5°	" Onvoorziene uitgaven	"	3,500.—
			<hr/>
			f 1,754,677.—

27 Junij. S. 89. XI° Hoofdstuk. *Departement voor de zaken der Roomsch-Katholieke Eeredienst.*

1°	Afdeeling: Het departement	f	18,500.—
2°	" Roomsch-katholijk kerkgenootschap	"	590,385.24
3°	" Kerkgenootschap der Oud-Bisschoppelijke Klerезy	"	11,600.—
			<hr/>

Transportere . . . . . f 610,485.24

	Per transport	f	610,485.24
4° Afdeling: Pensioenen, wachtgelden en tijdelijke onderstand	"	"	62,190.—
5° " Onvoorziene uitgaven	"	"	3,000.—

---

	f	685,675.74
--	---	------------

27 Junij. S. 90. XII° Hoofdstuk. Onvoorziene uitgaven	f	50,000.—
---	---	----------

---

27 Junij 1868. WET, tot aanvulling der wet van 20 December 1867 (Staatsblad N°. 131), houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegroting voor het dienstjaar 1868. S. 91.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat aanvulling vereischt wordt van de middelen, bij de wet van 20 December 1867 (Staatsblad N°. 131) aangewezen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegroting voor het dienstjaar 1868;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 1 der wet van 20 December 1867 (Staatsblad N°. 131) wordt aangevuld met de volgende posten:

16°. het overschot der beschikbare middelen van het dienstjaar 1865;

17°. het batig slot der algemeene rekening van de Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1866;

18°. de ontvangsten, welke, ten gevolge eener tijdelijke voorziening van Staatswege in de exploitatie van spoorwegen in 's Rijks kas kunnen vloeijen, voor zoo ver zij den Staat aankomen.

De bij die wet behorende raming voor het dienstjaar 1868 wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

a. het bij het onderdeel *ee* van afdeling N uitgetrokken bedrag van f 165,000.— wordt op f 365,000.— en de som dier afdeling daardoor op f 1,908,086.— gebracht;

b. de bij afdeling P uitgetrokken som van f 10,619,555.— wordt verhoogd tot f 11,305,869.—;

c. de posten, bij het eerste lid van dit artikel onder 16°, 17°. en 18°. vermeld, worden aan die raming toegevoegd onder de letters R, S en T, en achtereenvolgens uitgetrokken voor f 8,226,790.71, f 2,500,000.— en f 650,000.—.

Art. 2. Artikel 3 van de wet, in het voorgaande artikel genoemd, wordt artikel 4, en voorafgegaan door een nieuw artikel 3, luidende als volgt:

Voor zooveel de opbrengst der middelen en inkomsten, in artikel 1 dezer wet aangewezen, ontoreikend mogt zijn tot goedmaking van de daarbij vermelde uitgaven, kan in het tekort worden voorzien door uitgifte of beleening van schatkistbiljetten tot een bedrag van hoogstens f 4,000,000.—.

Op die schatkistbiljetten zijn de bepalingen van de artt. 4, 5, 6 en 7 der wet van 18 Junij 1851 (Staatsblad N°. 65) toepasselijk.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 27 Junij 1868.

(get.)

De Minister van Financiën,

WILLEM.

(get.)

VAN BOSSE.

(Uitgegeven 30 Junij 1868.)

27 Junij 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de invulling der statistieke tabellen, omtrent de instellingen van weldadigheid.

De vraag is gedaan, of onder het getal besluiten, waarvan opgave wordt gevraagd in de 15° en 16° kolommen van de tabel, betreffende het getal armen regtstreeks door gemeentebesturen —

zonder tusschenkomst van armbesturen — ondersteund en in de kolommen 17 en 18 der provinciale tabel lit. A, van welke tabellen o. a. exemplaren zijn gevoegd bij de circulaire, dd. 25 Jan. jl., N°. 219, 7° afdeling, ook moeten begrepen worden de besluiten krachtens welke armbesturen ondersteunen, dan wel of de bij die kolommen verlangde opgaven bij uitsluiting betrekking hebben

tot de *regtstreeks door gemeentebesturen* ondersteunde armen.

Ter voorkoming van allen misverstand dienaangaande, verzoek ik U aan de gemeentebesturen in Uwe provincie mede te deelen, dat onder de in de voormelde kolommen in te vullen getallen moeten worden begrepen *alle* genomen en ontvangen besluiten, om het even door of ten laste van wie daaraan gevolg is gegeven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. SCHRÖDER.

28 Junij 1868. WET, tot onteigening van perceelen ten behoeve van een' spoorweg van Neuzen naar de Belgische grenzen, in de rigting van St. Nicolaas. S. 92.

28 Junij 1868. WET, tot wijziging van de begrooting van uitgaven voor de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen, dienst 1867, vastgesteld bij de wet van 25 Dec. 1866 (Staatsblad N°. 183). S. 93.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De navolgende artikelen van de begrooting der uitgaven voor de aan het Rijk toebehorende gestichten te Ommerschans en Veenhuizen, dienst 1867, vastgesteld bij art. 1 der wet van 25 December 1866 (Staatsblad N°. 183), worden vermeerderd, te weten:

Art. 3. Bureaubehoefden, druk- en bindwerk, toelagen voor schrijffoon en bureaukosten, briefport, expresseloon en andere kleine onkosten, met eene som van f 450 en alzoo gesteld op f 2850.

Art. 5. Onderhoudskosten, zoo van zieken als gezonden, met al den aankeve van dien, daaronder begrepen de verwarming, de verlichting, het meubelen en schoonhouden der lokalen, de bewassing, de kleeding- en liggingstukken, de wapening der veldwachters, de brandbluschmidde-len, de kerk- en schoolbehoefden en leesboeken, zoomede de aanschaffing van grondstoffen, en verdere kosten tot vervaardiging of verstrekking van genoemde voorwerpen en benodigdheden, met eene som van f 7000 en alzoo gesteld op f 287,000.

Art. 6. Afzondering van uitgaanskassen of oververdiensten, te goed bij ontslag of overlijden, en inwisseling van fictieve munt uit het bedrag der aan de verpleegden te goed gedaan wordende loonen voor huishoudelijke diensten, met eene som van f 1000 en alzoo gesteld op f 13,000.

Art. 7. Aankoop, verstrekking en vervoer van geneesmiddelen en andere uitgaven tot de genees-, heel- en verloskundige behandeling vereischt, met eene som van f 150 en alzoo gesteld op f 7150.

Art. 8. Aanbouw, vernieuwing en onderhoud en lasten van gebouwen en getimmerten, wegen en vaarten en verdere eigendommen, aanschaffing van alle materialen daaronder begrepen, met eene som van f 200 en alzoo gesteld op f 21,200.

Art. 11. Reis- en verblijfkosten van ambtenaren en bedienden voor de dienst der gestichten en vergoeding voor kosten van verplaatsing van ambten, met eene som van f 100 en alzoo gesteld op f 700.

Art. 12. Uitgaven wegens den landbouw, de veeteelt en veehouderij, met eene som van f 1500 en alzoo gesteld op f 54,000.

Daarentegen wordt verminderd:

Art. 13. Uitgaven wegens het fabriekwezen, met eene som van f 10,400 en alzoo gesteld op f 174,600.

Art. 2. In den aanhef van art. 1 der wet van 25 December 1866 (Staatsblad N°. 183) wordt gelezen f 708,007.40.

Lasten en bevelen, enz.

28 Junij 1868. WET, houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker. S. 94.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eenige nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Art. 4 der wet van den 2 Junij 1865 (Staatsblad N°. 63) wordt ingetrokken.

2. Aan de raffinadeurs, die kandij voor exportatie vervaardigen, wordt eene verlenging van credit toegestaan, van *drie maanden* boven den termijn van het gewone credit; doch het maximum van het bedrag, hetwelk wegens deze verlenging mag blijven openstaan op de debiteringen, waarvoor de gewone credittermijn is vervallen, wordt voor iederen raffinadeur vastgesteld op driemaal het gemiddeld maandelijksch bedrag der afschrijvingen wegens uitvoer of opslag in entrepôt van kandij. Tot het berekenen van dat gemiddeld bedrag worden tot maatstaf genomen de afschrijvingen op de rekening wegens de betrekkelijke raffinaderij, hetzij gedurende de afgelopen maanden van het loopend jaar, hetzij gedurende een der twee voorgaande jaren, naar gelang dit het voordeeligt voor den fabrikant is.

3. Het bedrag van den accijns op de ruwe suikers en basterden der buitengewone klasse (nummers 19 en 20), welke tot verbruik binnen 'slands worden aangegeven, wordt gelijkgesteld met dat voor de eerste klasse.

4. Het aflopend credit voor den accijns der suiker van het derde product, waarvoor een suikerfabrikant wordt aangeslagen naar den grondslag van art. 1, litt. b, der wet van 7 Julij 1867 (Staatsblad N°. 69), wordt verlengd met zes maanden na den termijn, vastgesteld bij art. 55 dier wet.

Het bedrag van den accijns voor de suiker van het derde product wordt gerekend vijf ten honderd te belooopen van de aanslagen over het geheele werkjaar.

De verlenging wordt verleend voor de laatste aanslagen van het werkjaar.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 28 Junij 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 3 Julij 1868.)

29 Junij 1868. WET, houdende definitieve vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname, voor het dienstjaar 1868. S. 95.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 112 der wet van 31 Mei 1865 (Staatsblad N°. 55), de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname definitief wordt vastgesteld door de wet, ook indien tot aanvulling der koloniale middelen eene bijdrage wordt gevorderd uit 's Rijks schatkist, en dat dit geval zich voor het dienstjaar 1868 voordoet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname, voor het dienstjaar 1868 wordt, voor zooveel de uitgaven betreft, definitief vastgesteld als volgt:

Eerste Afdeling. — Algemeen bestuur en Koloniale Staten.

Art. 1. Tractementen en toelagen van den gouvernements-secretaris en de verdere ambtenaren en bedienden, mitsgaders schrijffloonen	f	26,094.10
Art. 2. Bureau- en lokaalbehoefden	"	2,033.60
" 3. Drukwerken	"	5,075.—
" 4. Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, benevens transport van met verlof gaande of van verlof terugkeerende en gepensioneerde ambtenaren met hunne gezinnen:		
in de kolonie.	f	3,000.—
in Nederland.	"	2,000.—
		5,000.—
Art. 5. Huur van een gebouw voor de zittingen der Koloniale Staten. "		1,500.—
" 6. Tractementen van den griffier, den commies ter griffie en den huisbewaarder en bode der Koloniale Staten	"	5,200.—
Art. 7. Bureau-, lokaal- en andere huishoudelijke behoeften, benevens drukwerken en aankoop van boekwerken ten behoeve der Koloniale Staten	"	6,600.—
Art. 8. Tractementen van de districts-commissarissen en van hunne secretarissen en klerken, toelagen voor bureaubehoefden aan de commissarissen en burgerkapiteins, mitsgaders schrijffloonen.	"	76,880.—
Art. 9. Loon en kleeding der roeijers voor de vaartuigen ten dienste van de districts-commissarissen	"	21,119.—
Art. 10. Huur van het etablissement op de plantage Nijd en Spijt, tot verblijf van den districtcommissaris van Beneden-Com-mewijne, de maréchaussées en de roeijers	"	1,600.—

Transportere . . . f 151,101.70

Per transport . . . f 151,101.70

Art. 11. Correspondentie met de West-Indische brievenmail:
 in Nederland . . . . . " 10,000.—
 f 161,101.70

Tweede Afdeling. — Justitie en Politie.

Art. 12. Tractementen en toelagen van den president, de leden en den griffier van het gerechtshof en van de ambtenaren en bedienden. f 35,666.—
 Art. 13. Aankoop van boekwerken ten dienste van het gerechtshof. " 200.—
 " 14. Tractementen van den president, de assessoren, den griffier en de verdere ambtenaren van het collegie van kleine zaken. " 13,500.—
 Art. 15. Toelage aan den landspraktizijn . . . . . " 1,500.—
 " 16. Verlichting van de politie-stations, het piket van justitie, de wachten der maréchaussées, de civiele provoost en de cipierswoning, benevens huishoudelijke behoeften voor de gevangenis . . . . . " 1,200.—
 Art. 17. Vervolgingen en procedures, waarvan de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de koloniale kas komen. . . . . " 4,500.—
 Art. 18. Bewaking en onderhoud der veroordeelden. . . . . " 9,000.—
 " 19. Onderhoud van gedetineerden in het fort Zeelandia en in de districten . . . . . " 15,000.—
 Art. 20. Tractementen en toelagen van den prokureur-generaal, diens tijdelijken substituut en de verdere ambtenaren en bedienden der politie, mitsgaders schrijffloonen . . . . . " 80,531.—
 Art. 21. Kantoorhuur, bureau- en lokaalbehoefden . . . . . " 1,281.20
 " 22. Tractementen en toelagen van het corps maréchaussées. " 74,400.—
 " 23. Verschillende uitgaven ten dienste der maréchaussée. " 3,740.—
 " 24. Tractementen van de agenten van politie . . . . . " 2,840.—
 " 25. Tractementen en uitrusting der politiemagt te Paramaribo, uit inlanders bestaande . . . . . " 11,890.—
 Art. 26. Uitbreiding van de politiemagt uit inlanders bestaande. *Memorie.*
 " 27. Toelage voor huishuur aan de agenten van politie in Nickerie en Coronie . . . . . " 600.—
 Art. 28. Kleine uitgaven bij de politie . . . . . " 300.—
 " 29. Onderhoud van krankzinnigen . . . . . " 2,900.—
 " 30. Loon van den opzigter over de krankzinnigen. . . . . " 600.—
 " 31. Onderhoud en aankoop van veldgereedschappen, trekvee, materieel en huishoudelijke behoeften voor den grond Boniface . . . . . " 3,000.—
 Art. 32. Loon van gehuwd werkvolk in het stadsdistrict . . . . . " 6,500.—
 " 33. Loonen van gehuurde opzigtters over de strafarbeiders. " 1,600.—
 " 34. Openen en sluiten van de sluis in de Knuffelsgracht te Paramaribo . . . . . " 120.—
 Art. 25. Jaarwedde van een regterlijk ambtenaar. . . . . *Memorie.*
 " 36. Schrijffloon ter griffie van het collegie van kleine zaken. " 300.—
 " 37. Onderhoud, kleeding en passagegeld naar elders van uit Cayenne ontvlugte gedeporteerden . . . . . " 4,500.—

f 225,668.20

Derde Afdeling. — Administratie van Financiën.

Art. 38. Tractementen van den administrateur van financiën, de verdere ambtenaren en bedienden, mitsgaders schrijffloonen. . . . . f 20,000.—
 Art. 39. Tractementen en toelagen van den controleur en het verder personeel bij de belastingen . . . . . " 18,600.—

Transportere . . . . . f 38,600.— f 386,769.90

	Per transport . . . f	38,600.—	f	386,769.90
<i>Art. 40.</i> Dagloonen van een opzichter bij de stoommachine, van vaste bedienden en sjouwers voor de dienst der lossingen en het publiek entrepôt te Paramaribo. . . . . "				
		2,500.—		
<i>Art. 41.</i> Onderhoud van en brandstoffen voor de stoommachine op den steiger, onderhoud en herstelling van sloepen, aankoop van stempels, cachetten, lak en bindtouw. . . . . "				
		900.—		
<i>Art. 42.</i> Tractementen van den kolonialen ontvanger en betaalmeeester, de verdere ambtenaren en bedienden, mitsgaders schrijffloonen. "				
		17,500.—		
<i>Art. 43.</i> Tijdelijke vergoeding aan den exploitateur wegens onverhaalbare kosten van vervolging tot invordering van beschreven middelen . . . . . "				
		1,500.—		
<i>Art. 44.</i> Tractementen van de ambtenaren en bedienden bij 's lands magazijnen. . . . . "				
		2,850.—		
<i>Art. 45.</i> Tractementen van den waagmeester en de beambten bij 's lands waag. . . . . "				
		3,400.—		
<i>Art. 46.</i> Bureau- en lokaalbehoefden . . . . . "				
		1,550.—		
				68,800.—

Vierde Afdeling. — Onbeheerde boedels en weezen.

<i>Art. 47.</i> Toelage van den secretaris en tractement van den bode bij het collegie van commissarissen voor de onbeheerde boedels . . . f				
		800.—		
<i>Art. 48.</i> Bureaubehoefden . . . . . "				
		12.—		
" 49. Tractementen en toelagen van den curator en weesmeester en de verdere ambtenaren en bedienden. . . . . "				
		14,092.—		
<i>Art. 50.</i> Bureau- en lokaalbehoefden . . . . . "				
		600.—		
" 51. Agentschap in Nederland . . . . . "				
		600.—		
" 52. Alimentatie van weezen . . . . . "				
		18,200.—		
" 53. Begrafeniskosten van onvermogenen. . . . . "				
		9,000.—		
				43,804.—

Vijfde Afdeling. — Eeredienst en onderwijs.

<i>Art. 54.</i> Tractementen en toelagen van de predikanten der Hervormde gemeente . . . . . f				
		16,000.—		
<i>Art. 55.</i> Tractement en toelage van den predikant der Luthersche gemeente . . . . . "				
		6,000.—		
<i>Art. 56.</i> Subsidie aan de armenkas der Luthersche gemeente. . . . . "				
		800.—		
" 57. Tractementen en toelagen van de geestelijken der Rooms-katholieke gemeente . . . . . "				
		13,800.—		
<i>Art. 58.</i> Toelage aan de Moravische broedergemeente . . . . . "				
		3,000.—		
" 59. Tractement en toelage van den opperrabbijn der Nederlandsche en Portugesche Israëlietische gemeenten. . . . . "				
		3,500.—		
<i>Art. 60.</i> Toelagen aan de beide Israëlietische gemeenten . . . . . "				
		4,000.—		
" 61. Tractementen en toelagen van de onderwijzers en onderwijzeressen te Paramaribo . . . . . "				
		3,900.—		
<i>Art. 62.</i> Schoolgelden voor behoeftige kinderen . . . . . "				
		9,170.—		
" 63. Schoolboeken en verdere onkosten . . . . . "				
		700.—		
" 64. Toelage aan de Moravische broedergemeente voor het onderwijs aan de kinderen van vrijgemaakten en de uitbreiding van het onderwijs . . . . . "				
		16,000.—		
<i>Art. 65.</i> Toelage aan de Rooms-katholieke gemeente voor het				

Transportere . . . f 76,870.— f 498,873.90

	Per transport	f 76,870.—	f 498,873.90
onderwijs aan kinderen van vrijgemaakten en de uitbreiding van het onderwijs	"	4,000.—	
Art. 66. Schoolonderwijs van gouvernementswegen in de districten	"	4,000.—	
" 67. Bijdragen in de kosten van het onderwijs op de afgelegene plantages	"	3,000.—	
Art. 68. Kosten, voortvloeiende uit eene nadere regeling van het onderwijs	Memorie.		
			87,870.—

Zesde Afdeling. — Plaatselijke kosten.

Art. 69. Tractement en toelage van het personeel der brandweer	f 1,950.—
" 70. Materieel van het brandwezen:	
in de kolonie	f 1,000.—
in Nederland	500.—
	1,500.—
Art. 71. Tractementen en toelagen van het plaatselijk geneeskundig personeel en van den scriba en den kamerbewaarder der commissie van toezicht	3,920.
Art. 72. Voorziening in de geneeskundige dienst te Paramaribo en in de districten	23,000.—
Art. 73. Behandeling en verpleging van burgerlijke personen in het militair hospitaal	60,000.—
Art. 74. Tractement van den bedienaar der begrafenissen	300.—
" 75. Onderhoud der kerkhoven en begrafeniskosten	2,800.—
" 76. Toelagen aan seinwachters	640.50
" 77. Benoodigdheden voor het seinwezen	250.—
" 78. Dagloon van arbeiders voor de dienst op post Coronie	1,171.20
" 79. Tractementen van de posthouders en opperhoofden over de boschnegers en Indianen	1,860.—
Art. 80. Schrijfbehoeften, opzigt over de boschnegers, loonen en geschenken ter vergelding van kleine diensten en begrafeniskosten van boschnegers en Indianen	262.—
Art. 81. Toelagen aan tolken bij de immigranten	4,000.—
" 82. Bureaukosten voor het algemeen toezigt over de immigranten	50.—
Art. 83. Tewerkstelling van vrijgemaakten, die geene werkovereenkomsten hebben gesloten	3,000.—
Art. 84. Geldelijke onderstand en kleeding voor ouden, gebrekkigen en weezen	55,000.—
Art. 85. Verlichting van de aanlegplaatsen voor de koopvaardij-schepen	400.—
Art. 86. Onderhoud van bruggen en wegen in de districten	10,000.—
" 87. Volksfeest op 's Konings verjaardag	1,100.—
" 88. Tractementen en toelagen van den directeur, den geneesheer en diens assistenten op het leprozen-etablisement Batavia, alsmede schrijfbehoeften, levensmiddelen en andere huishoudelijke benoodigdheden voor den directeur	4,134.24
Art. 89. Kleeding, voeding en geneesmiddelen voor de besmettelingen	14,000.—
Art. 90. Arbeidsloon	3,600.—

Transportere . . . . . f 192,937.94 f 586,743.90

	Per transport	f 192,937.94	f 586,743.90
Art. 91.	Aanschaffing en herstelling van materialen en huishoudelijke behoeften	2,000.—	
			194,937.94
<i>Zevende Afdeling. — Bouwdepartement.</i>			
Art. 92.	Tractementen en toelagen van den chef, de ambtenaren en bedienden bij het bouwdepartement	f 7,926.—	
Art. 93.	Bureaubehoeften	250.—	
" 94.	Onderhoud van de civiele gebouwen en inrigtingen, met de bruggen en afwateringswerken, niet tot de militaire posten behoorende. "	15,000.—	
Art. 95.	Onderhoud van de militaire gebouwen en inrigtingen, met de daartoe behoorende bruggen, sluizen, kokers en andere werken. "	11,000.—	
Art. 96.	Fortificatiën	Memorie.	
" 97.	Onderhoud en vernieuwing van meubelen en andere behoeftigheden van 's Lands civiele gebouwen en kantoren	2,700.—	
Art. 98.	Werktuigen, gereedschappen en voertuigen	2,000.—	
" 99.	Vlaggen en lijnen	600.—	
" 100.	Onderhoud en vernieuwing van 's Lands booten en ponten. "	7,500.—	
" 101.	Nieuwe werken en groote herstellingen	14,200.—	
			61,176.—
<i>Achtste Afdeling. — Koloniale vaartuigen en loodswezen.</i>			
Art. 102.	Toelage aan den beheerder der koloniale vaartuigen	f 1,200.—	
" 103.	Tractementen, gagiën en toelagen van de gezagvoerders en het verder personeel der koloniale vaartuigen	48,860.—	
Art. 104.	Tafelgelden voor de gezagvoerders en het verder personeel der koloniale vaartuigen.	8,966.—	
Art. 105.	Victualie, licht- en brandstoffen voor de equipage der koloniale vaartuigen	18,226.80	
Art. 106.	Materialen en arbeidsloozen, benevens steenkolen, ten dienste der koloniale vaartuigen	82,280.—	
Art. 107.	Tractement en gagiën van den gezagvoerder en de schepelingen van het vuurschip.	2,600.—	
Art. 108.	Victualie, licht- en brandstoffen voor de equipage van het vuurschip	1,756.80	
Art. 109.	Onderhoud van het vuurschip en aankoop van olie voor den lichttoestel	1,967.50	
Art. 110.	Aankoop van kettingen voor en herstelling van tonneboeijen.	1,300.—	
Art. 111.	Tractem. van den hoofdmachinist der koloniale vaartuigen. "	3,400.—	
Art. 112.	Aankoop van gereedschappen.	1,000.—	
			161,557.10
<i>Negende Afdeling. — Pensioenen, wachtgelden, toelagen en onderstanden.</i>			
Art. 113.	Pensioenen van burgerlijke landsdienaren:		
	in de kolonie	f 31,348.40	
	in Nederland	" 37,219.50	
			f 68,567.90
" 114.	Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren:		
	in de kolonie	f 18,053.56 ⁵	
	in Nederland	" 25,621.58	
			43,675.14 ⁵
	Transportere	f 112,243.04 ⁵	f 1,004,414.94

	Per Transport	f 112,243.04 ⁵	f 1,004,414.94
Art. 115.	Wachtgelden	"	68).—
" 116.	Toelagen	"	100.—
" 117.	Onderstanden:		
	in de kolonie	f 75.—	
	in Nederland	" 300.—	
			375.—
			113,398.04 ⁵

Tiende Afdeling. — Onvoorziene uitgaven.

Art. 118.	Onvoorziene uitgaven:		
	in de kolonie	f 47,043.63	
	in Nederland	" 6,000.—	
			46,043.63
			f 1,163,856.61 ⁵

Art. 2. Wanneer de som, in deze begrooting uitgetrokken onder de artt. 2, 3, 4, 7, 11, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 25, 28, 29, 31, 32; 33, 37, 40, 41, 46, 50, 52, 53, 62, 63, 70, 72, 73, 75, 77, 78, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 100, 101, 105, 106, 108, 109, 110, 112, 113, 114 en 115, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag, even als de posten bij de artikelen 26, 35, 68 en 96 voor *memorie* uitgetrokken, worden aangevuld door overschrijving uit den post voor *onvoorziene uitgaven*, in deze begrooting voorkomende.

Art. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke niet in de begrooting zijn omschreven, worden aangewezen op den post voor *onvoorziene uitgaven*.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Art. 4. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1868, worden over dat jaar gebezigd de middelen en inkomsten, waarvan de definitieve raming bij deze wet is gevoegd, te weten:

A. *Directe en indirecte belastingen*, enz.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 29 Junij 1868.

(geteekend)	WILLEM.
De Minister van Koloniën,	DE WAAL.
(geteekend)	(Uitgegeven 6 Julij 1868.)

Raming der middelen en inkomsten voor de kolonie Suriname,
dienstjaar 1868.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
<i>A. Directe en indirecte belastingen.</i>	
a. Hoofdelijke belasting der vrijgemaakten, enz.	f 42,000.—
b. Personeel	" 30,000.—
c. Patentregt.	" 29,000.—
d. Huurwaarde van huizen	" 22,000.—
e. Paardengeld	" 800.—
Transportere	f 123,800.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 123,800.—
<i>f.</i> Quota van suikerplantages en houtgronden	" 13,000.—
<i>g.</i> Inkomende regten	" 160,000.—
<i>h.</i> Uitgaande regten	" 140,000.—
<i>i.</i> Lastgeld der schepen	" 30,000.—
<i>k.</i> Baak-, los- en steigergelden	" 6,500.—
<i>l.</i> Zegelregt	" 52,000.—
<i>m.</i> Venduregt	" 20,000.—
<i>n.</i> Transportregt.	" 20,000.—
<i>o.</i> Successie- en overgangsregten	" 5,000.—
<i>p.</i> Begraafplaatsregt.	" 5,000.—
<i>q.</i> Verlotingen	" 400.—
<i>r.</i> Leges- en provisiegelden	" 4,000.—
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>	
<i>a.</i> Passagegelden.	f 28,000.—
<i>b.</i> Opbrengst der posten	" 12,000.—
<i>c.</i> Erfpachten.	" 3,000.—
<i>d.</i> Landtaksen of akkergelden	" 17,800.—
<i>e.</i> Waag- en rooigelden, alsmede entrepôt- en pakhuishuur.	" 8,000.—
<i>f.</i> Inhouding op de tractementen der ambtenaren voor pensioen	" 49,000.—
<i>g.</i> Inkomsten der opgeheven particuliere West-Indische Bank	<i>Memorie.</i>
<i>h.</i> Inkomsten, voortspruitende uit den verkoop van gouvernementalplantages	" 3,107.33
<i>i.</i> Terugbetaling van voorschotten	" 887.28 ⁵
<i>k.</i> Renten van het opgeheven West-Indisch pensioenfonds in Nederland.	" 10,762.—
<i>l.</i> Alle andere ontvangsten, niet tot de vorengenoemde behoorende.	" 33,000.—
	" 165,556.61 ⁵
<i>C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist.</i>	
Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen	" 500,000.—
Totaal	f 1,245,256.61 ⁵

29 Junij 1868. WET, houdende definitieve vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1868. S. 96.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 104 der wet van 31 Mei 1865 (Staatsblad N°. 56), de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao definitief wordt vastgesteld door de wet, ook indien tot aanvulling der koloniale middelen eene bijdrage wordt gevorderd uit 's Rijks schatkist, en dat dit geval zich voor het dienstjaar 1868 voordoet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1868 wordt, voor zooveel de uitgaven betreft, definitief vastgesteld als volgt:

Eerste Afdeling. — Gewestelijk bestuur.

Curacao.

<i>Art. 1.</i>	Tractementen en toelagen der hoofd- en verdere ambtenaren.	f	28,140.—
" 2.	Bureaubehoeften, drukwerk, benevens translaatkosten:		
	in de kolonie	f	4,140.—
	in Nederland	"	150.—
			4,290.—
" 3.	Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, benevens transport van met verlof gaande of van verlof terugkeerende en gepensioneerde ambtenaren met hunne gezinnen, of van hunne weduwen en kinderen:		
	in de kolonie	f	1,200.—
	in Nederland	"	2,400.—
			3,600.—
<i>Art. 4.</i>	Correspondentie met de West-Indische brievenmail:		
	in de kolonie	f	15,000.—
	in Nederland	"	3,000.—
			18,000.—

Bonaire.

" 5.	Tractementen en toelagen van den gezaghebber en verdere ambtenaren, bindloon, alsmede verschillende benooidigheden	"	5,010.—
<i>Art. 6.</i>	Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, benevens transport van met verlof gaande of van verlof terugkeerende en gepensioneerde ambtenaren met hunne gezinnen, of van hunne weduwen en kinderen	"	600.—

Aruba.

<i>Art. 7.</i>	Tractementen en toelagen van den gezaghebber en verdere ambtenaren, bindloon, alsmede verschillende benooidigheden	"	4,501.50
<i>Art. 8.</i>	Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, benevens transport van met verlof gaande of van verlof terugkeerende en gepensioneerde ambtenaren met hunne gezinnen, of van hunne weduwen en kinderen:		
	in de kolonie	f	600.—
	in Nederland	"	600.—
			1,200.—

St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)

<i>Art. 9.</i>	Tractementen, toelagen en fourragegeld van den gezaghebber en verdere ambtenaren, alsmede bindloon en verschillende benooidigheden	"	7,490.—
<i>Art. 10.</i>	Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, benevens transport van met verlof gaande of van verlof terugkeerende en gepensioneerde ambtenaren met hunne gezinnen, of van hunne weduwen en kinderen	"	1,500.—
<i>Art. 11.</i>	Correspondentie met de West-Indische brievenmail	"	250.—

St. Eustatius en Saba.

" 12.	Tractement en toelagen van den gezaghebber en verdere ambtenaren; toelagen aan den gezaghebber van Saba en huur van eene raadkamer aldaar, benevens bindloon en verschillende benooidigheden.	"	8,940.—
-------	---	---	---------

Transportere . . . . . f 83,521.50

Per transport . . . f 83,521.50

Art. 13. Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, benevens transport van met verlof gaende of van verlof terugkeerende en gepensioneerde ambtenaren met hunne gezinnen, of van hunne weduwen en kinderen. . . . . " 3,000.—

Art. 14. Correspondentie met de West-Indische brievenmail . . . " 150.—

---

 f 86,671.50

Tweede Afdeling. — Justitie en Politie.

Curaçao.

Art. 15. Tractementen van den president, de gegradueerde leden, regterlijke en verdere ambtenaren van de regtbank, alsmede van den prokureur-generaal en de ambtenaren bij diens parket. . . . . f 29,300.—

Art. 16. Presentiegelden der leden van de regtbank . . . . . " 440.—

" 17. Bureaubehoefden voor den prokureur-generaal en den griffier, alsmede translaatkosten . . . . . " 694.—

Art. 18. Afschriften van processtukken ten behoeve van onvermogene gevangenen . . . . . " 500.—

Art. 19. Verschillende justitiekosten . . . . . " 12,843.—

" 20. Tractementen en toelagen van de brigade maréchaussées. " 33,300.—

" 21. Huur en licht van wachthuizen voor de maréchaussées. " 1,588.—

Bonaire.

" 22. Tractementen van de brigade maréchaussées. . . . . " 2,820.—

" 23. Licht, water en verdere benoedigheden voor de politie, alsmede schoonmaak harer wachthuizen . . . . . " 320.—

Aruba.

Art. 24. Tractementen van de brigade maréchaussées. . . . . " 2,820.—

" 25. Licht, water en verdere benoedigheden voor de politie, kosten voor de buitenposten, benevens voeding voor de gevangenen en benoedigheden voor de gevangnissen. . . . . " 500.—

St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)

Art. 26. Tractementen en toelagen van den president en de verdere ambtenaren der regtbank . . . . . " 2,000.—

Art. 27. Onderhoud der gevangenen en verschillende kleine uitgaven. " 1,200.—

" 28. Tractementen en toelagen van de brigade maréchaussées en de politiebeambten . . . . . " 7,140.—

Art. 29. Licht en verdere benoedigheden voor de wachten, alsmede wachthuishuur. . . . . " 786.—

St. Eustatius en Saba.

Art. 30. Tractementen en toelagen van den president en de verdere ambtenaren der regtbank . . . . . " 1,700.—

Art. 31. Benoedigheden voor de gevangenen en verdere justitiekosten . . . . . " 900.—

Art. 32. Tractementen en toelagen van de brigade maréchaussées en de politiebeambten . . . . . " 8,940.—

Art. 33. Licht en verdere benoedigheden voor de wachten . . . " 736.50

 " 108,527.50

Derde Afdeling. — Geldelijk beheer.

Curaçao.

Art. 34. Tractementen van den administrateur van financiën en verdere ambtenaren bij de administratie . . . . . f 9,700.—

 Transportere . . . f 9,700.— f 195,199.—

Per transport . . . . f 9,700.— f 195,199.—

Art. 35. Tractementen van den ontvanger en verdere ambtenaren, benevens perceptiegelden . . . . . f 5,400.—

Art. 36. Tractementen van den magazijnmeester en verdere ambtenaren . . . . . " 2,400.—

Art. 37. Bureau- en magazijnbehoeften . . . . . " 3,041.—

Bonaire.

" 38. Tractement van den ontvanger, tevens magazijnmeester . . . . . " 1,800.—

" 39. Bureau- en magazijnbehoeften . . . . . " 325.—

Aruba.

" 40. Bureau en magazijnbehoeften . . . . . " 174.—

St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)

" 41. Tractementen van den commies-ontvanger en verdere ambtenaren . . . . . " 3,200.—

Art. 42. Bureaubehoeften en verdere kosten . . . . . " 925.—

St. Eustatius en Saba.

" 43. Tractement van den commies-ontvanger, tevens belast met het openbaar ministerie . . . . . " 1,800.—

Art. 44. Bureaubehoeften voor den commies-ontvanger . . . . . " 200.—

28,965.—

Vierde Afdeling. — Eeredienst en onderwijs.

Curaçao.

Art. 45. Tractementen en toelagen van de predikanten der Hervormde gemeente . . . . . f 6,720.—

Art. 46. Tractementen en toelagen van de Roomsch-katholijke geestelijken . . . . . " 11,200.—

Art. 47. Tractement en toelage van den rabbijn der Israëlietische gemeente . . . . . " 3,360.—

Art. 48. Onderwijs . . . . . " 10,740.—

Bonaire.

" 49. Tractement van den predikant der Hervormde gemeente. " 2,000.—

" 50. Tractementen van de Roomsch-katholijke geestelijken . . . . . " 2,400.—

" 51. Onderwijs . . . . . " 2,166.—

Aruba.

" 52. Tractement van den predikant der Hervormde gemeente. " 2,400.—

" 53. Tractementen van de Roomsch-katholijke geestelijken . . . . . " 2,400.—

" 54. Subsidie aan de Hervormde gemeente tot herstelling van haar kerkhof . . . . . " 500.—

Art. 55. Onderwijs . . . . . " 2,166.—

St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)

Art. 56. Toelage aan den leeraar van het Methodisten-genootschap. " 1,200.—

" 57. Tractement van den Roomsch-katholijken geestelijke . . . . . " 1,200.—

" 58. Onderwijs . . . . . " 3,750.—

St. Eustatius en Saba.

" 59. Toelagen aan leeraren der Hervormde gemeente . . . . . " 1,400.—

" 60. Tractementen van de Roomsch-katholijke geestelijken . . . . . " 2,400.—

" 61. Onderwijs . . . . . " 3,500.—

59,502.—

Transportere . . . . . f 283,666.—

Per transport . . . . . f 283,666.—

Vijfde Afdeling. — Plaatselijke kosten.

Curaçao.		
Art. 62.	Schutterijen	f 8,000.—
" 63.	Havendienst	" 4,500.—
" 64.	Kustverlichting	" 2,434.50
" 65.	Seinwezen	" 5,601.76
" 66.	Kaden, straten en wegen	" 18,900.—
" 67.	Plaatselijke genees- en heelkundige dienst	" 3,156.—
" 68.	Liefdadige instellingen	" 8,720.—
" 69.	Verpleging van hulpbehoevende vrijgemaakten en hunne onverzorgde weezen	" 3,500.—
Art. 70.	Quarantaine-dienst	" 1,000.—
" 71.	Verschillende uitgaven	" 3,950.—
Bonaire.		
" 72.	Kustverlichting	" 1,060.—
" 73.	Seinwezen	" 549.—
" 74.	Wegen	" 800.—
" 75.	Plaatselijke genees- en heelkundige dienst	" 2,500.—
" 76.	Verpleging van hulpbehoevende vrijgemaakten en hunne onverzorgde weezen	" 200.—
Art. 77.	Quarantaine-dienst	" 965.—
" 78.	Verschillende uitgaven	" 1,400.—
Aruba.		
" 79.	Kustverlichting	" 100.—
" 80.	Seinwezen	" 366.—
" 81.	Wegen	" 300.—
" 82.	Plaatselijke genees- en heelkundige dienst	" 1,600.—
" 83.	Verpleging van hulpbehoevende vrijgemaakten en hunne onverzorgde weezen	" 250.—
Art. 84.	Quarantaine-dienst	" 300.—
" 85.	Verschillende uitgaven	" 656.20
St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)		
" 86.	Havendienst	" 360.—
" 87.	Kustverlichting	" 90.—
" 88.	Seinwezen	" 300.—
" 89.	Bruggen en wegen	" 1,000.—
" 90.	Plaatselijke genees- en heelkundige dienst	" 2,050.—
" 91.	Liefdadige instelling	" 2,756.—
" 92.	Verpleging van hulpbehoevende vrijgemaakten en hunne onverzorgde weezen	" 1,000.—
Art. 93.	Quarantaine-dienst	" 150.—
" 94.	Verschillende uitgaven	" 125.—
St. Eustatius en Saba.		
" 95.	Schutterij	" 100.—
" 96.	Havendienst	" 300.—
" 97.	Straten en wegen	" 600.—
" 98.	Plaatselijke genees- en heelkundige dienst	" 4,200.—
" 99.	Liefdadige instelling	" 2,756.—

Transportere . . . . . f 86,595.46 f 283,666.—

Per transport . . . f 86,595.46 f 283,666.—

<i>Art.</i> 100. Verpleging van hulpbehoevende vrijgemaakten en hunne onverzorgde weezen	"	3,000.—	
<i>Art.</i> 101. Quarantaine-dienst	"	200.—	
" 102. Verschillende uitgaven	"	150.—	
			89,945.46

Zesde Afdeling. — Landsgebouwen en eigendommen.

Curaçao.

" 103. Tractement van een opzigter bij het genie-departement. f	1,000.—
" 104. Aanbouw, gewoon onderhoud en herstelling der Landsgebouwen en eigendommen, alsmede aankoop van meubelen en andere benodigdheden voor de Landsgebouwen	" 34,760.—

Bonaire.

<i>Art.</i> 105. Gewoon onderhoud en herstelling der Landsgebouwen en eigendommen, alsmede aankoop en onderhoud van benodigdheden voor de Landsgebouwen	" 1,600.—
---	-----------

Aruba.

<i>Art.</i> 106. Gewoon onderhoud en herstelling der Landsgebouwen en eigendommen, alsmede aankoop en onderhoud van benodigdheden voor de Landsgebouwen	" 2,470.—
---	-----------

St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)

<i>Art.</i> 107. Gewoon onderhoud en herstelling der Landsgebouwen en eigendommen, alsmede onderhoud van benodigdheden voor de Landsgebouwen	" 2,500.—
--	-----------

St. Eustatius en Saba.

<i>Art.</i> 108. Gewoon onderhoud en herstelling der Landsgebouwen en eigendommen, alsmede aankoop van benodigdheden voor de Landsgebouwen	" 2,100.—
--	-----------

44,430.—

Zevende Afdeling. — Cultures, veeteelt en zoutwinning.

Bonaire.

<i>Art.</i> 109. Cochenilleteelt en aloë-cultuur . . . . . f	7,184.—
" 110. Verschillende producten	" 6,782.—
" 111. Veeteelt	" 2,874.—
" 112. Zoutwinning	" 22,214.—

Aruba.

" 113. Aloë-cultuur	" 370.—
-------------------------------	---------

39,374.—

Achtste Afdeling. — Pensioenen, wachtgelden en onderstanden.

Curaçao.

<i>Art.</i> 114. Pensioenen van burgerlijke landsambtenaren:	
in de kolonie . . . . . f	12,659.—
in Nederland	" 14,571.01
	f 27,230.01

" 115. Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren:	
in de kolonie . . . . . f	6,660.67 ⁵
in Nederland	" 800.—
	" 7,460.67 ⁵

<i>Art.</i> 116. Wachtgelden	" 133.33
--	----------

Transportere . . . f 34,824.01⁵ f 457,415.46

	Per transport	f 34,824.01 ⁵	f 457,415.46
<i>Art.</i> 117.	Onderstanden:		
	in de kolonie	f 120.—	
	in Nederland.	" 90.—	
		_____ "	210.—
	Bonaire.		
" 118.	Pensioenen van burgerlijke landsdienaren	"	2,164.—
" 119.	Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren.	"	845.50
<i>Art.</i> 120.	Onderstanden	"	355.—
	Aruba.		
" 121.	Pensioenen van burgerlijke landsdienaren	"	620.50
" 122.	Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren.	"	691.40
	St. Martin: (Nederlandsch gedeelte.)		
<i>Art.</i> 123.	Pensioenen van burgerlijke landsdienaren	"	1,212.50
" 124.	Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren.	"	3,264.75
	St. Eustatius en Saba.		
<i>Art.</i> 125.	Pensioenen van burgerlijke landsdienaren:		
	in de kolonie	f 4,700.—	
	in Nederland	" 125.—	
		_____ "	4,825.—
" 126.	Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren:		
	in de kolonie	f 218.75	
	in Nederland	" 400.—	
		_____ "	618.75
		_____ "	49,631.41 ⁵
	<i>Negende Afdeling. — Onvoorziene uitgaven.</i>		
	Curacao.		
<i>Art.</i> 127.	Onvoorziene uitgaven:		
	in de kolonie	f 14,000.—	
	in Nederland	" 1,000.—	
		_____ f	15,000.—
	Bonaire.		
" 128.	Onvoorziene uitgaven:		
	in de kolonie	f 1,800.—	
	in Nederland	" 200.—	
		_____ "	2,000.—
	Aruba.		
" 129.	Onvoorziene uitgaven:		
	in de kolonie	f 900.—	
	in Nederland	" 100.—	
		_____ "	1,000.—
	St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)		
" 130.	Onvoorziene uitgaven:		
	in de kolonie	f 1,800.—	
	in Nederland	" 200.—	
		_____ "	2,000.—
	Transportere	f 20,000.—	f 507,046.87 ⁵

Per transport . . . f 20,000.— f 507,046.87⁵

St. Eustatius en Saba.

Art. 131. Onvoorziene uitgaven:

in de kolonie.	f 1,800.—	
in Nederland	" 200.—	
		" 2,000.—
		" 22,000.—
		f 529,046.87 ⁵

Art. 2. Wanneer de som, in deze begrooting uitgetrokken onder de artt. 2 tot en met 14, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 40, 42, 48, 51, 55, 58, 61 tot en met 93, 95 tot en met 101, 104 tot en met 116, 118, 119, 121 tot en met 126, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag worden aangevuld door overschrijving uit den post voor *onvoorziene uitgaven*, voor het betrokken eiland toegestaan.

Art. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke niet in de begrooting zijn omschreven, worden aangewezen op den post voor *onvoorziene uitgaven*, voor het betrokken eiland toegestaan.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Art. 4. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1868, worden over dat jaar gebezigd de middelen en inkomsten, waarvan de definitieve raming bij deze wet is gevoegd, te weten:

A. *Belastingen en inkomsten van onderscheiden aard, enz.*

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 29 Junij 1868.

(geteekend) WILLEM.
 De Minister van Koloniën, (geteekend) DE WAAL.
 (Uitgegeven 6 Julij 1868.)

Raming der middelen en inkomsten voor de kolonie Curaçao,
 dienstjaar 1868.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
<i>A. Belastingen en inkomsten van onderscheiden aard.</i>	
Curaçao.	
<i>a.</i> Belasting op grondeigendommen en hypotheek.	f 46,000.—
<i>b.</i> Zegelregt	" 15,000.—
<i>c.</i> Haven- en veiligheidsregt.	" 7,500.—
<i>d.</i> Licht- en bakengeld	" 3,500.—
<i>e.</i> Patentregt op ingevoerde goederen.	" 35,000.—
<i>f.</i> Accijsregt op sterken drank	" 8,000.—
<i>g.</i> Patentregt op neringen en bedrijven	" 6,000.—
<i>h.</i> Venduregten	" 1,700.—
<i>i.</i> Contributie tot instandhouding der schutterij	" 5,300.—
<i>k.</i> Belasting op de erfopvolging of collateral successie	" 5,000.—
Transportere	f 133,000.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 133,000.—
l.	Leges	" 3,600.—
m.	Meestloon van vaartuigen	" 180.—
n.	Verkoop van havenreglementen	" 40.—
o.	Boeten	" 75.—
p.	Koloniaal brievenport	" 3,500.—
q.	West-Indische brievenmaal	" 3,000.—
r.	De 100 ^e penning op den verkoop van vaste goederen	" 3,400.—
s.	Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen	" 15,000.—
t.	Inkomsten van de vleeschhal	" 4,800.—
u.	Agio's van verkochte wissels	" 22,000.—
v.	Inkomsten van de bakkerij	" 2,000.—
w.	Pakhuishuur van in entrepôt aanwezige sterke dranken	" 1,100.—
x.	Rente van het kapitaal, vroeger op het grootboek der nationale schuld ingeschreven ten name van het voormalig West-Indisch pensioenfonds	" 5,381.—
y.	Alle andere ontvangsten, niet tot de vorengenoemde behorende	" 1,000.—
Bonaire.		
a.	Ankergeld	" 660.—
b.	Recognitiegeld	" 238.—
c.	Zegelregt	" 750.—
d.	Tonnegeld	" 5.—
e.	Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen	" 2,000.—
f.	Leges	" 540.—
g.	Grondbelasting	" 300.—
h.	Belasting op de publieke verkoopingten	" 60.—
i.	Licht- en bakengeld	" 500.—
k.	Patentregt op drankwinkels	" 400.—
l.	Accijsregt op sterken drank	" 60.—
m.	Alle andere ontvangsten, niet tot de vorengenoemde behorende	" 100.—
Aruba.		
a.	Ankergeld	" 400.—
b.	In- en uitvoer van goederen	" 150.—
c.	Leges	" 360.—
d.	Zegelregt	" 600.—
e.	Patentregt op drankwinkels	" 700.—
f.	Tonnegeld	" 85.—
g.	Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen	" 1,350.—
h.	Grondbelasting	" 2,800.—
i.	De 100 ^e penning	" 35.—
k.	Belasting op publieke verkoopingten	" <i>Memorie.</i>
l.	Accijsregt op sterken drank	" 125.—
m.	Alle andere ontvangsten, niet tot de vorengenoemde behorende	" 60.—
St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)		
a.	Zegelregt	" 1,150.—
b.	Inkomende regten	" 4,000.—
c.	Uitgaande regten en havengelden	" 3,900.—
	Transportere	f 219,401.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	<i>f</i> 219,401.—
<i>d.</i> De 50 ^e penning	" 300.—
<i>e.</i> De 40 ^e penning	" 60.—
<i>f.</i> Leges	" 600.—
<i>g.</i> Toelatingsceelen tot verkoop van sterken drank	" 570.—
<i>h.</i> Venduregten	" 650.—
<i>i.</i> Successieregten	" 240.—
<i>k.</i> Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen	" 2,400.—
<i>l.</i> Lastgeld op vaartuigen	" 35.—
<i>m.</i> Accijnsregt op sterken drank	" 270.—
<i>n.</i> Waag- en roeigeld	" 530.—
<i>o.</i> Alle andere ontvangsten, niet tot de vorengenoemde behoorende	" 100.—
St. Eustatius en Saba.	
<i>a.</i> Belasting op producten van suikerplantages	<i>Memorie.</i>
<i>b.</i> Belasting op het vee	" 40.—
<i>c.</i> Belasting op huishuren	" 400.—
<i>d.</i> Belasting op hypotheeken en notariële obligatiën	" 130.—
<i>e.</i> Contributie van de schutterij	" 250.—
<i>f.</i> Grondregten	" 280.—
<i>g.</i> Patentregt	" 950.—
<i>h.</i> Zegelregt	" 750.—
<i>i.</i> Venduregten	" 130.—
<i>k.</i> De 50 ^e penning	<i>Memorie.</i>
<i>l.</i> De 40 ^e penning	<i>Memorie.</i>
<i>m.</i> Regt op de collaterale successie	<i>Memorie.</i>
<i>n.</i> Zeebrieven	" 30.—
<i>o.</i> Leges	" 290.—
<i>p.</i> Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen	" 2,500.—
<i>q.</i> Alle andere ontvangsten, niet tot de vorengenoemde behoorende	" 100.—
B. Verkoop van producten, enz.	
Bonaire.	
<i>a.</i> 50,000 vat zout à <i>f</i> 0.75 per vat	<i>f</i> 37,500
<i>b.</i> 100,000 pond watapanapeul à <i>f</i> 0.90 per ton	" 4,500
<i>c.</i> 10,000 pond aloëhars à <i>f</i> 0.50 per pond	" 5,000
<i>d.</i> 100 pond wol à <i>f</i> 0.40 per pond	" 40
<i>e.</i> 600 pond cochenille à <i>f</i> 2.00 per pond	" 1,200
<i>f.</i> 400,000 pond rood verwhout à <i>f</i> 0.80 per ton	" 16,000
<i>g.</i> 80 vademen brandhout à <i>f</i> 7.00 per vadem	" 560
<i>h.</i> 10 hoornbeesten à <i>f</i> 30.00	" 300
<i>i.</i> 10 paarden à <i>f</i> 60.00	" 600
<i>k.</i> 200 steenezels à <i>f</i> 11.00	" 2,200
<i>l.</i> 50 schapen à <i>f</i> 4.00	" 200
<i>m.</i> 500 kabrieten à <i>f</i> 2.50	" 1,250
Transportere	<i>f</i> 69,350
	<i>f</i> 231,006.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 69,350
	Aruba.	f 231,006.—
n.	2,000 pond aloëhars à f 0.50 per pond	" 1,000
		" 70,350.
	C. <i>Bijdrage uit 's Rijks schatkist.</i>	
	Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen	" 227,690.87 ⁵
	Totaal	f 529,046.87 ⁵

29 Junij 1868. WET, houdende bekrachtiging van twee credieten door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië geopend boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wetten van den 16 September 1866 (Staatsblad N°. 152 en 153). S. 97.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wetten van den 16 September 1866 (Staatsblad N°. 152 en 153) en van 6 Julij 1867 (Staatsblad N°. 66), credieten heeft geopend, welke volgens art. 31 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) aan de bekrachtiging der wet moeten worden onderworpen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Worden bekrachtigd de door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië bij ordonnantiën van 22 October en 21 December 1867 (Indisch Staatsblad N°. 141 en 169), boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, geopende credieten van f 150,000 en f 107,000 tot aanvulling van den post van onvoorzien uitgaven wegens "Pensioenen en andere uitgaven van algemeenen aard" in Nederlandsch Indië.

2. In het IIe hoofdstuk der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867 (betreffende de uitgaven in Nederlandsch Indië) wordt *onderafdeeling* 112, Onvoorzien uitgaven, verhoogd met f 257,000 en alzoo gebragt op f 382,030.

Het totaal der X^e afdeeling, Pensioenen en andere uitgaven van algemeenen aard, wordt nader vastgesteld op f 2,319,800.

3. In het I^e hoofdstuk der voormelde begrooting (betreffende de uitgaven in Nederland) wordt

onderafdeeling 26, Materiëel, verminderd met f 257,000 en alzoo gebragt op f 959,087.55.

Het totaal der VIIIe afdeeling, Departement van Oorlog, wordt nader vastgesteld op f 2,806,752.30. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 29 Junij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitg. 6 Julij 1868.)

29 Junij 1868. WET, tot wijziging der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wet van den 16 September 1866 (Staatsblad N°. 152). S. 98.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot het wijzigen der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867 (Hoofdstuk I, uitgaven in Nederland), vastgesteld bij de wet van 16 September 1866 (Staatsblad N°. 152);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In het I^e hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, betreffende de uitgaven in Nederland, wordt:

a. *Onderafdeeling* 10, Brievenpostrij, vermeerderd met f 6000 en alzoo gebragt op f 61,000. Het totaal der IVe afdeeling (Departement van binnenlandsch bestuur) wordt nader vastgesteld op f 10,936,266.08;

b. *Onderafdeeling* 34, Transportkosten uit en naar Nederlandsch Indië vermeerderd met f 7000 en alzoo gebragt op f 67,000;

Onderafdeeling 35, Verlofractementen en wachtgelden, vermeerderd met f 53,000 en alzoo gebragt op f 562,150.

Het totaal der X^e afdeling (Pensioenen en andere uitgaven van algemeenen aard) wordt nader vastgesteld op f 2,612,558.20^s;

c. *Onderafdeeling* 38, Onvoorziene uitgaven, verminderd met f 66,000 en alzoo gebragt op f 34,000.

Het totaal der XIe afdeling (Onvoorziene uitgaven wordt nader vastgesteld op f 34,000.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 29 Junij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(*Uitgeg.* 6 Julij 1868.)

—
29 Junij 1868. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Henri Hubert Maes. S. 99.

Carl Gerhard Heinrich Hanken.
S. 100.

Carl Ludwig Julius. S. 101.

Albrecht August Friedrich Rathkamp.
S. 102.

Louis Joseph Ernest Hubert Geradts.
S. 103.

Johann Gottfried Schutte. S. 104.

Stephanus Lemm. S. 105.

Christian Sausele. S. 106.

Theodor Stang. S. 107.

John Draijton Lee. S. 108.

—
29 Junij 1868. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken, over de vernietiging van de stembriefjes, na verloop van één jaar.

Naar aanleiding van de onlangs in de Tweede Kamer der Staten-Generaal gevoerde discussiën, heb ik de eer U te verzoeken de gemeentebesturen in Uwe provincie aan de verpligting te herinneren, hun bij art. 69 der Kieswet opgelegd, om de stembriefjes na verloop van één jaar te vernietigen, en hun in overweging te geven daartoe telkens, wanneer de tijd daar is, of een besluit te nemen of de vernietiging bij proces-verbaal te constateren, opdat eventueel zal kunnen blijken, dat aan het wettelijk voorschrift is voldaan.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Fock.

—
3 Julij 1868. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het vorderen van een ontvangbewijs voor uit te reiken beschikkingen, waarvan hooger beroep bij de militiewet is toegestaan.

Overeenkomstig het advies van den Raad van State (afdeeling voor de geschillen van bestuur) is bij Zijner Majesteits besluit van 27 Junij l.l. N°. 61, een op grond van art. 103 der militiewet bij den Koning ingesteld beroep van eene uitspraak van Gedeputeerde Staten in zake de nationale militie niet ontvankelijk verklaard, uithoofde de termijn, waar binnen zoodanig beroep is toegelaten, overschreden was.

De Raad heeft er echter bij zijn advies de aandacht op gevestigd, dat het in vele gevallen van het meeste belang zou zijn te achten, eenige meerdere zekerheid te hebben omtrent het tijdstip waarop de beslissing van Gedeputeerde Staten bij den belanghebbende wordt ontvangen, en waarop dus de termijn, in art. 103 der militiewet bedoeld, begint te loopen. Gelijk voorts de Raad allezins te regt opmerkte, zijn bij de beslissing omtrent eene gevraagde vrijstelling niet alleen de belangen betrokken van den loteling, die de vrijstelling vraagt, maar ook van diegene, die, wordt de vrijstelling verleend, aan de beurt van oproeping komt. Zoodra de termijn van beroep is verstreken, ontstaat voor de laatstgenoemde als het ware, een verkregen regt om vrij te zijn van de dienst, een regt, dat geschonden zou worden, indien de ontvankelijk verklaring van een te laat ingesteld beroep de vrijstelling van den appellierenden loteling ten gevolge mogt hebben.

Op deze gronden heeft de Raad in overweging gegeven, van de beschikkingen van Gedeputeerde Staten, ingevolge art. 100 der militiewet uit te reiken, van de belanghebbenden een ontvangbewijs te doen vorderen.

Daar deze maatregel mij toeschijnt het beoogde doel te zullen treffen, heb ik de eer U, Mijne Heeren, te verzoeken, daartoe wel het noodige te willen verordenen.

—
9 Julij 1868. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken, nopens het verleenen van vrijstelling van de schutterlijke dienst aan voormalige zeemiliciens.

Bij art. 160 der Militiewet is bepaald, dat de loteling, die zijn diensttijd bij de zeemilitie heeft volbragt en een behoorlijk paspoort heeft bekomen, *in tijd van vrede* van de dienst bij de schutterijen is vrijgesteld.

Er is twijfel ontstaan, hoedanig die vrijstelling moet worden verleend, hetzij op de wijze, vermeld in de paragrafen c—k van art. 3 der wet van 11 April 1827 (Staatsblad N°. 17), of wel

op den voet van de paragrafen *l* en *m* van dat artikel.

De vrijstelling van schutterlijke dienst, bij art. 160 der Militiewet toegekend, geldt slechts voor den tijd van vrede. Dit is insgelijks het geval met de personen, vermeld onder letters *l* en *m* van art. 3 der Schutterijwet; ook dezen genieten vrijdom van dienst slechts in tijd van vrede, en worden volgens art. 24 der wet bij de reserve opgeschreven. Niet aldus de personen, onder de voorafgaande letters *c—k* van genoemd artikel vermeld; de voorwaardelijke vrijstelling van dezen is onbeperkt, zij geldt namelijk zoowel voor tijd van oorlog als voor tijd van vrede.

Het komt mij derhalve voor, dat de gepasporteerde zeemiliciens, ten opzichte der hun bij de Militiewet toegekende vrijstelling van schutterlijke dienst, zijn gelijk te stellen met de personen onder *l* en *m* van art. 3 der Schutterijwet bedoeld en dat het alzoo het meest met de wet schijnt overeen te stemmen, dat omtrent de eersten op gelijke wijze worde gehandeld als ten aanzien der laatstbedoelden is voorgeschreven.

Ten einde de wet allerwege eene gelijkmatige toepassing erlange, verzoek ik U H. E. G. de gemeentebesturen wel in dezen zin te willen inlichten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

11 Julij 1868. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de op 1 April 1867 tusschen Nederland en het Koninkrijk Siam gesloten overeenkomst tot regeling der voorwaarden, waarop de consulaire agenten van Siam in de voornaamste havens der Nederlandsche overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten. S. 109.

WIL WILLEM III, ENZ.

Gezien de overeenkomst tusschen Nederland en het Koninkrijk Siam, op den 1 April 1867 door de wederzijdsche gevolmactigden te Bangkok gesloten, tot regeling der voorwaarden, waarop de consulaire agenten van Siam in de voornaamste havens der Nederlandsche overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten, van welke overeenkomst de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, de vriendschapsbanden, die tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Siam bestaan,

naauwer wenschende toe te halen en aan de handelsbetrekkingen, die zoo gelukkig tusschen de beide Staten tot stand zijn gebragt, de meest mogelijke uitbreiding willende geven, heeft, ten einde dat doel te bereiken, en om te voldoen aan een verlangen door de Regering van Siam herhaaldelijk te kennen gegeven, toegestemd in het toelaten van consuls van genoemd Koninkrijk in de voornaamste havens der Nederlandsche koloniën, onder voorbehoud evenwel deze vergunning tot het onderwerp te maken eener uitdrukkelijke overeenkomst, waarbij de regten, verplichtingen en voorregten dier consuls in de bovenbedoelde koloniën duidelijk en nauwkeurig worden omschreven.

Dienovereenkomst heeft Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden benoemd Hoogstdeszelfs consul te Bangkok, PAUL PICKENPACK.

Zijne Majesteit de Koning van Siam heeft benoemd Zijne Excellentie CHOW PHYA PHRAKLANG, Hoogstdeszelfs Minister van Buitenlandsche Zaken; die, na mededeeling hunner volmagten, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de navolgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. Er worden consuls-generaal, consuls en vice-consuls van het Koninkrijk Siam toegelaten in al de havens van de overzeesche bezittingen of koloniën der Nederlanden, welke open zijn voor de schepen van alle landen.

2. De consuls-generaal, consuls en vice-consuls van het Koninkrijk Siam worden beschouwd als handelsagenten, ter bescherming van den zeehandel hunner landgenooten in de havens van het ressort van hun consular arrondissement.

Zij zijn onderworpen zoowel aan de burgerlijke als aan de strafwetten des lands, waar zij gevestigd zijn, onverminderd de uitzonderingen, die de tegenwoordige overeenkomst in hun belang vaststelt.

3. De consuls-generaal en consuls, alvorens tot de uitoefening hunner werkzaamheden te worden toegelaten en het genot te hebben van de vrijdommen, die daaraan verbonden zijn, leggen aan de Regering van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden eene commissie in behoorlijken vorm over.

Nadat het exequator, hetwelk zoo spoedig mogelijk door den Gouverneur der kolonie zal worden mede-ondertekend, is verleend, hebben gezegde agenten recht op de bescherming der Regering en op den bijstand der plaatselijke overheid voor de vrije uitoefening hunner betrekking.

De Regering behoudt zich, bij het verleen van het exequator, de bevoegdheid voor dit weder in te trekken, of door den Gouverneur der koloniën te doen intrekken, met opgave der redenen.

4. De consuls-generaal en consuls zijn gerechtigd boven de buitendeur hunner consulaten het wapen van hunne Regering te plaatsen, met het opschrift: „Consulaat van het Koninkrijk Siam”

Het is uitdrukkelijk verstaan, dat dit uitwendig teeken nimmer kan worden aangemerkt als gevende het jus asyli, noch als kunnende de woning en hare bewoners onttrekken aan de vervolging der plaatselijke justitie.

5. Het staat echter vast, dat de archieven en bescheiden betreffende de zaken van het consulaat tegen elk onderzoek zullen beschermd zijn, en dat geen overheid of ambtenaar de bevoegdheid zal hebben, die op eenigerhande wijze of onder eenig voorwendsel te onderzoeken, in beslag te nemen of daarvan inzage te hebben.

6. De consuls-generaal, consuls en vice-consuls zijn met geenerhande diplomatieke waardigheid bekleed.

Indien eene aanvraag aan de Nederlandsche Regering moet worden gedaan, geschiedt zulks door tusschenkomst van den diplomatieken agent, te 's Gravenhage gevestigd, doch, bij ontstentenis van een' diplomatieken agent te 's Gravenhage, kan de consul, in spoedvereischende gevallen, zelf de aanvraag doen aan den Gouverneur der kolonie, daarbij het dringende der zaak aantoonende en de redenen, waarom de aanvraag niet aan de ondergeschikte overheid kan worden gedaan, of dat de vroegere aanvragen aan deze overheden zonder gevolg zijn gebleven.

7. De consuls-generaal en de consuls zijn bevoegd vice-consuls te benoemen in de havens, vermeld in art. 1 en gelegen in hun consulairst district.

De vice-consuls kunnen zonder onderscheid worden gekozen uit de Nederlandsche onderdanen of uit de onderdanen van het Koninkrijk Siam, of uit die van elk ander land, gevestigd of kunnende, volgens de bepalingen der plaatselijke wetten, worden toegelaten tot het zich vestigen in de haven, waar de vice-consul wordt aangesteld.

De vice-consuls, wier benoeming onderworpen is aan de goedkeuring van den Gouverneur der kolonie, worden voorzien van eene aanstelling, afgegeven door den consul onder wiens bevelen zij werkzaam moeten zijn.

De Gouverneur der kolonie kan in ieder geval

de goedkeuring, waarvan zoo even is gesproken, aan de vice-consuls ontnemen, onder mededeeling der redenen aan den consul-generaal of consul van het betrokken district.

8. De paspoorten, door consuls of consulaire agenten afgegeven of gevisceerd, ontslaan geenszins van de verplichting om zich te voorzien van al de stukken, door de plaatselijke wetten tot het reizen of zich vestigen in de koloniën gevorderd.

Het regt om het verblijf in de kolonie te onzeggen, of de verwijdering te bevelen van den persoon aan wien een paspoort is afgegeven, blijft den Gouverneur der kolonie voorbehouden.

9. Wanneer een Siameesch schip op de kusten van een der Nederlandsche koloniën komt te stranden, neemt, bij afwezigheid van den kapitein of den supercarga, of met hunne toestemming, de consul-generaal, consul of vice-consul, aanwezig ter plaatse van de schipbreuk, al de noodige maatregelen tot redding van schip, lading en alles wat daartoe behoort.

Bij afwezigheid van den consul-generaal, consul of vice-consul neemt de Nederlandsche overheid der plaats, waar het schip is gestrand, de maatregelen bij de wetten der kolonie voorgeschreven.

10. De consuls-generaal, consuls en vice-consuls kunnen, voor zoover de uitlevering van deserteurs van koopvaardij- of oorlogschepen bij tractaat is bedongen, de hulp der plaatselijke overheid inroepen tot het aanhouden, gevangen nemen en in verzekerde bewaring houden van de deserteurs van Siameesche schepen; zij wenden zich te dien einde tot de bevoegde ambtenaren, en eischen de gezegde deserteurs schriftelijk op, mits uit de scheepsregisters, monsterrollen of ieder ander authentiek stuk bewijzende, dat de opgeëischte personen behoord hebben tot de manschap.

Wanneer de opeisching op deze wijze is gestaafd, is de plaatselijke overheid gehouden, gebruik te maken van al de middelen in hare magt, ten einde de uitlevering der deserteurs geschied.

Na hunne aanhouding worden deze deserteurs gesteld ter beschikking van de gezegde consuls, en kunnen op aanvraag en op de kosten van degenen, die hen opeischen, worden opgesloten in de openbare gevangnissen, ten einde te worden gezonden naar de schepen waartoe zij behooren, of naar andere schepen van dezelfde natie. Indien zij echter binnen vier maanden, na den dag hunner aanhouding, niet terug gezonden zijn, worden zij in vrijheid gesteld en kunnen zij om dezelfde reden niet wederom in hechtenis worden genomen.

Het staat echter vast, dat, indien de deserteur bevonden werd eenige misdaad, wanbedrijf of overtreding te hebben gepleegd, zijne uitlevering kan worden uitgesteld tot dat de betrokken regtbank uitspraak hebbe gedaan, en deze ten uitvoer gelegd zij.

11. Wanneer een Siameesch onderdaan komt te overlijden, zonder bekende erfgenamen of uitersten wilsuitvoerders na te laten, geven de Nederlandsche ambtenaren, die krachtens de wetten der kolonie met het beheer van den boedel zijn belast, daarvan kennis aan de consulaire agenten, ten einde de noodige mededeeling aan de belanghebbenden te doen geworden.

12. De consuls-generaal, consuls en vice-consuls hebben als zoodanig voor zoover de wetgeving van het Koninkrijk Siam zulks toelaat, het regt om tot scheidsmannen te worden benoemd in de geschillen, die tusschen de bevelvoerders en de manschap der schepen onder Siameesche vlag mogten ontstaan, en zulks zonder tuschenkomst der plaatselijke overheid, tenzij het gedrag der manschap of van den bevelvoerder van dien aard zij geweest, dat het de orde en de rust van het land kunne storen, of dat de consuls-generaal, consuls en vice-consuls den bijstand inroepen der gezegde overheid, om hunne uitspraken ten uitvoer te leggen of het gezag daarvan te handhaven.

Het staat echter vast, dat deze bijzondere vorm van regtspleging of van uitspraak door scheidsmannen, de twistende partijen het regt niet ontnemt om daarvan, na hunne terugkomst, bij de regterlijke magt van hun eigen land in hooger beroep te komen.

13. De consuls-generaal, consuls en vice-consuls, die geen onderdanen zijn der Nederlanden, die, op het oogenblik hunner benoeming, niet als ingezetenen gevestigd zijn in het Koninkrijk der Nederlanden of zijne koloniën, en die, behalve die van consul, geene betrekking hebben of geen beroep of handel uitoefenen, zijn, voor zoover in de andere landen met welke de Nederlandsche Regering soortgelijke overeenkomsten als de tegenwoordige gesloten heeft, dezelfde gunsten aan de consuls-generaal, consuls en vice-consuls der Nederlanden zijn toegestaan, vrijgesteld van de inkwartiering, van de personele belasting en daarenboven van alle lands- of gemeentelijke belastingen, die worden aangemerkt als van personelen aard, in dier voege dat deze vrijdom zich nimmer kan uitstrekken tot de in- en uitgaande regten of andere indirecte of reële belastingen.

De consuls-generaal, consuls en vice-consuls, die geen ingezetenen of erkende onderdanen zijn der Nederlanden, maar die, gelijktijdig met hunne betrekking van consul, eenig beroep of eenigen handel mogten uitoefenen, zijn gehouden, de lasten te vervullen en de regten en belastingen te voldoen, even als alle Nederlandsche onderdanen en andere inwoners.

De consuls-generaal, consuls en vice-consuls, die onderdanen zijn der Nederlanden, maar aan wie is toegestaan eene consulaire betrekking waar te nemen, door de Siameesche Regering opgedragen, zijn gehouden de lasten te vervullen en de regten en belastingen te voldoen, even als alle Nederlandsche onderdanen en andere inwoners.

14. De consuls-generaal, consuls en vice-consuls van het Koninkrijk Siam genieten in de Nederlandsche koloniën alle andere voorregten, vrijstellingen en vrijdommen, die in het vervolg aan de agenten van gelijken rang van de meest bevoordeelde natie mogten worden toegestaan.

15. De tegenwoordige overeenkomst, opgemaakt in het Engelsch, als zijnde de taal waarin de briefwisseling tusschen de twee Hooge contracterende Partijen gevoerd wordt, en van welke overeenkomst vertalingen in de Nederduitsche en Siamesche talen zijn bijgevoegd, zal van kracht blijven gedurende vijf jaren, in te gaan met de uitwisseling der bekrachtigingen, welke zal plaats hebben binnen den termijn van twaalf maanden, of zoo mogelijk vroeger.

Ingeval geene der contracterende Partijen, twaalf maanden na verloop van den gezegden tijd van vijf jaren, haar voornemen te kennen geeft om deze overeenkomst niet te vernieuwen, zal zij een jaar langer van kracht blijven, en zoo van jaar tot jaar, tot na verloop van een jaar, te rekenen van den dag, waarop een der Partijen zoodanige kennisgeving zal doen.

Ten blijk van de wederzijdsche gevolmagtigden de tegenwoordige overeenkomst hebben ondertekend en van hun zegel voorzien te Bangkok, den 1 April van het jaar onzes Heeren achttien honderd zeven en zestig, overeenkomende met de Siameesche dagteekening van den twaalfden dag van de vierde afgaande maan van het jaar van den Tijger twaalf honderd acht en twintig.

(*get.*) PAUL PICKENPACK. (*L. S.*)
" PHRAKLANG. "

Gelet, dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging op bovenstaande overeenkomst, door

Ons den 4 October 1867 en door Zijne Majesteit den Koning van Siam den 27 Maart 1868 geteekend, op laatstgemelden dag te Bangkok heeft plaats gehad;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, a. i., van den 3 Julij 1868, N°. 4420;

Hebben goedgevonden en verstaan de voorschreven overeenkomst en vertaling, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoevel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in gezegde overeenkomst vervat.

Thun, den 11 Junij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, a. i.,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 29 Julij 1868.)

15 Julij 1868. BESLUIT, houdende aanwijzing van een' straatweg in de gemeente Echt als heerbaan, alsmede vestiging van een expeditie- en geriefkantoor te Echterbosch, in die gemeente. S. 110.

15 Julij 1868. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van eene verklaring, waarbij de consulaire overeenkomst, tusschen Nederland en Pruisen den 16 Junij 1856 gesloten, toepasselijk wordt gemaakt op de consuls van den Noord-Duitschen Bond in de Nederlandsche koloniën en overzeesche bezittingen. S. 111.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de verklaring, door den Nederlandschen gevolmactigde en door dien van Pruisen namens den Noord-Duitschen Bond geteekend, waarbij de consulaire overeenkomst van 16 Junij 1856 (Staatsblad N°. 71) wordt toepasselijk gemaakt op de consuls van den Noord-Duitschen Bond in de Nederlandsche koloniën en overzeesche bezittingen, van welke verklaring de inhoud en vertaling luiden, als volgt:

VERTALING.

Verklaring.

Zijne Majesteit de Koning van Pruisen, namens den Noord-Duitschen Bond, den wensch hebbende te kennen gegeven, om op de consulaire ambtenaren van dien Bond toepasselijk te maken de bepalingen der consulaire overeenkomst, den

16 Junij 1856 tusschen Nederland en Pruisen gesloten, en Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, verlangende aan dien wensch te voldoen:

zoo zijn de ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gemagtigd, overeengekomen, dat, te rekenen van den dag der onderteekening dezer verklaring, de bepalingen van gezegde overeenkomst van toepassing zullen zijn op de consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten van den Noord-Duitschen Bond, en dat de woorden „Pruisen” en „Pruissisch” overal, waar die in gezegde overeenkomst voorkomen, zullen vervangen worden door „Noord-Duitsche Bond” en „van den Noord-Duitschen Bond”.

Gedaan te 's Gravenhage, 9 Julij 1868.

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

„ PERPONCHER.

Gelet, dat de nitwisseling dier verklaringen heeft plaats gehad te 's Gravenhage op den 9 Julij 1868;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, a. i., van den 11 Julij jl., N°. 4910;

Hebben goedgevonden en verstaan de bovengemelde verklaring met de vertaling, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoevel hem betreft, met de uitvoering van gezegde verklaring.

Thun, den 15 Julij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, a. i.,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 29 Julij 1868.)

15 Julij 1868. BESLUIT, houdende schorsing van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, van 16 Junij 1868, waarbij een besluit van den gemeenteraad van Epe tot aanvaarding ener schenking en tot ruiling van gronden is goedgekeurd. S. 112.

18 Julij 1868. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 15 December 1849 (Staatsblad N°. 62), houdende nadere bepalingen ten aanzien der vergoeding voor reisen en verblijfkosten. S. 113.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 3 Julij 1868, N°. 21 (Reg. en Dom.);

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 Julij 1868, N°. 9);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemen- den Minister, van 13 Julij 1868, N°. 71 (Reg. en Domeinen);

Hebben goedgevonden en verstaan :

met aanvulling van Ons besluit van 15 Decem- ber 1849 (Staatsblad N°. 62), de bewaarders van de hypotheken, het kadaaster en de scheepsbewijzen, ten aanzien der vergoeding van reis- en verblijf- kosten, te rekenen van 1 Mei 1868, te rang- schikken in de bij genoemd besluit vastgestelde derde klasse van ambtenaren en hen alzoo te plaatsen onmiddellijk boven de in art. 1, 3^e klasse, genoemde *ontvangers van de registratie en suc- cessieregten*.

Onze Minister voornoemd is belast met de uit- voering van dit besluit, dat in het Staatsblad geplaatst en waarvan afschrift gezonden zal worden aan den Raad van State en aan de algemeene rekenkamer.

Thun, 18 Julij 1868.

(get.)

W I L L E M.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 29 Julij 1868.)

22 Julij 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende inlichtingen omtrent de uitvoering der wet op de schut- terijen.

Uwe missive van den 4 Julij 11, N°. 2545/1, 3^e afd., bevat de navolgende vragen omtrent de uitvoering der schutterijwet, waaromtrent UHEG. mijn gevoelen wenschte te vernemen.

1°. Moet art. 9 der wet worden toegepast op personen, die door overlegging van eene verklaring van een bevoegd geneeskundige, bewijzen in de maand Mei wegens ziekte of gebreken verhinderd te zijn geweest om zich persoonlijk ter inschrijving voor de schutterij aan te geven, of kan ten aanzien van zoodanige personen naloting worden toegelaten?

2°. Kunnen zij, die krachtens art. 9 der wet *zonder loting* bij de schutterij zijn ingelijfd, deel- nemen aan de bij art. 87 der wet voorgeschreven loting voor de reserve, of moeten zij, wanneer zij intusschen hun 34^e jaar niet hebben voleindigd, vijf jaren actieve- en vijf jaren reserve-dienst bij de schutterij volbrengen?

3°. Naloting moet plaats hebben onder anderen ten aanzien van hen, die, hoewel in eene andere gemeente voor de schutterij ingeschreven, sedert

de laatste inschrijving in de gemeente zijn komen wonen, (art. 27 der wet en artt. 4 en 17 van het Koninklijk besluit van den 21 Maart 1828 (Staatsblad N°. 6).

Kunnen nu deze personen, zoo het nummer, dat zij in de verlaten gemeente hebben getrokken, tot hiertoe *niet* dienstpligtig is geweest, in de nieuwe gemeente evenmin tot de dienst worden verplicht en moeten zij daarom naloten uit de dan nog niet tot de dienst verplichte nummers der klasse waartoe zij door hun ouderdom behooren, en, daarentegen, de van elders ingekomen dienstplig- tigen in de nieuwe gemeente naloten uit de dienst- pligtige nummers zonder alzoo de kans te hebben om dáár een vrij nummer te trekken?

Ter voldoening aan Uw verlangan heb ik de eer het volgende te antwoorden :

Ad 1°. Bij mijne missive van den 28 Mei 11, N°. 187, is reeds opgemerkt, dat de schutterijwet geene bepaling inhoudt, gelijk in art. 18 der mili- tietwet wordt aangetroffen, door wie de aangifte ter inschrijving moet geschieden. De schutterijwet vordert derhalve niet dat men zich *persoonlijk* come aangeven.

Art. 9 der wet beveelt de *ambishalve inschrij- ving* en, indien tijdens de verzuimde inschrijving geene redenen van uitsluiting of vrijstelling be- stonden, *inlijving zonder loting* van alle personen zonder uitzondering, die bevonden zullen worden zich niet voor den 1 Junij te hebben doen inschrijven.

De wet kent ook aan de commissie van art. 15, welke volgens art. 22 van het Koninklijk besluit van 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42) belast is met het onderzoek der nalotigen in de aangifte ter inschrijving, geene bevoegdheid toe in een onderzoek te treden omtrent de redenen van het verzuim.

Mijns inziens behoort derhalve art. 9 der wet te worden toegepast op *alle* personen *zonder uitzondering*, die volgens art. 6 of art. 84 der wet verplicht waren zich te doen inschrijven, doch daarin nalatig zijn gebleven.

Ad 2°. Art. 87 der wet bepaalt, dat door het lot zal worden beslist, welke *manschappen der eerstdaargestelde schutterijen* respectievelijk zullen behooren tot het 1°, 2°, 3°, 4° en 5° gedeelte, hetwelk van jaar tot jaar tot de tweede hoofd- afdeling of de reserve zal overgaan, gelijk mede in welke volgorde het jaarlijksch ontslag bij de reserve der eerstdaargestelde schutterijen zal plaats hebben.

Dat artikel spreekt alzoo van de manschappen

der eerstdaargestelde schutterijen *in het algemeen* en sluit niemand hunner van de daarbij bedoelde loting uit.

Deze is niet de gewone jaarlijksche loting in de artt. 9 en 10 der wet bedoeld.

Vermits de gedane vraag betrekking heeft tot de strafbepaling, in art. 9 tegen verzuimde inschrijving bedreigd, behoort mijns inziens de wet in strikten zin te worden toegepast en kan aan die straf geene uitbreiding worden gegeven, door de nalatigen, in art. 9 bedoeld, behalve van de gewone loting in art. 10 vermeld, ook van de loting voor de reserve, in art. 87 voor *alle* manschappen van de eerstdaargestelde schutterijen voorgeschreven, uit te sluiten.

Ad 3°. Mij is geen voorschrift bekend omtrent het naloten uit de nummers die *al* of die *niet* voor de dienst zijn opgeroepen.

Mijns inziens behoort de naloting *in elk geval*, dus ook voor hen, die van woonplaats zijn veranderd, uit *al* de nummers van de klasse, waartoe de schutterplichtige volgens zijnen ouderdom behoort, te geschieden.

Omtrent de gevolgen der naloting, met opzigt tot de *al* of *niet* dienstpligtigheid in de nieuwe woonplaats, bevat de circulaire van mijn departement van 4 Februarij 1829, N°. 23 (3° punt) de noodige voorschriften, waarnaar derhalve te verwijzen is.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

22 Julij 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende maatregelen ter voorziening in gebrek aan zuiver drinkwater.

De aanhoudende droogte en het daardoor ontstaand gebrek aan drinkwater dreigt op vele plaatsen nadeelig op de volksgezondheid te zullen werken, zoo als inderdaad reeds het geval is geweest.

Ik meen daarom U. H. E. G. in overweging te moeten geven, de gemeentebesturen uit te noodigen om, zoo in hunne gemeente gebrek aan zuiver drinkwater mogt zijn, maatregelen te bepalen om door aanvoer van buiten daarin te voorzien en het voor behoefligen kosteloos verkrijgbaar te stellen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

25 Julij 1868. BESLUIT, houdende nadere vaststelling van de sterkte, zamenstelling en in-deeling van het 6° bataillon rustende schutterij in de provincie Noordholland. S. 114.

29 Julij 1868. BESLUIT, houdende opheffing van het departement voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Roomsch-katholijke. S. 115.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op het rapport van den Raad van Ministers, dd. 21 Julij 1868;

Gelet op art. 73 der Grondwet;

Overwegende:

dat de aan de kerkgenootschappen verzekerde vrijheid, om alles, wat hunne godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen boezem betreft, te regelen, de instandhouding van afzonderlijke departementen voor de zaken der verschillende Eerediensten niet noodzakelijk maakt;

dat de voortdurende instandhouding van die departementen niet strookt met het Staatsregterlijk beginsel van scheiding van Kerk en Staat;

en dat, ook bij opheffing van die departementen, de wenschelijke waarborgen voor de toepassing der grondwettige beginselen, in betrekking tot de aangelegenheden der kerkgenootschappen, door het Staatsgezag kunnen verschaff worden;

Hebben besloten en besluiten:

Ons besluit van den 2 Januarij 1868 (Staatsblad N°. 1) in te trekken;

voorts, in overeenstemming met Ons besluit van 21 April 1862 (Staatsblad N°. 42), het volgende vast te stellen:

te rekenen van 1 September aanstaande, wordt het tegenwoordig departement voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Roomsch-katholijke, opgeheven, en het beheer van die zaken aan Onzen Minister van Financiën, tot hiertoe belast met het beheer van genoemd departement, opgedragen, onder bepaling:

1°. dat de zaken van gemelde Eerediensten zullen behandeld worden in de bureaux van het opgeheven departement, die eene *bijzondere* afdeling zullen uitmaken, waarvan de directie, onder de bevelen van Onzen voornoemden Minister, wordt toevertrouwd aan den hoofdamtenaar, die reeds vroeger onder den titel van „Administrateur voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Roomsch-katholijke” heeft gefungeerd en nu laatstelijk als Secretaris-

Generaal bij het opgeheven departement werkzaam geweest is;

2°. dat over de uitgaven, bij hoofdstuk VII C der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867 en bij hoofdstuk X voor het dienstjaar 1868 toegestaan, met inachtneming van de bestaande verordeningen, onder verantwoordelijkheid van Onzen voornoemden Minister zal worden beschikt;

3°. dat de Staatsuitgaven voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Roomsch-katholieke, voor 1869 en volgende dienstjaren zullen worden opgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk C der begrooting voor het departement van Financiën; en

4°. dat Onze voornoemde Minister Ons nadere voordragt zal doen omtrent de organisatie van de hiervoren sub 1 bedoelde afdeling.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschriften, tot narigt, zullen worden gezonden aan de departementen van algemeen bestuur, aan de hooge collegiën van Staat, aan de beide Kamers der Staten-Generaal en aan den Raad van Ministers.

Thun, 29 Julij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, tijdelijk voorzitter van den Raad van Ministers,

(get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 6 Aug. 1868.)

29 Julij 1868. BESLUIT, houdende opheffing van het departement voor de Zaken der Roomsch-katholieke Eeredienst. S. 116.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op het rapport van den Raad van Ministers, dd. 21 Julij 1868;

Gelet op art. 73 der Grondwet;

Overwegende:

dat de aan de kerkgenootschappen verzekerde vrijheid, om alles, wat hunne godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen boezem betreft, te regelen, de instandhouding van afzonderlijke departementen voor de Zaken der verschillende Eerediensten niet noodzakelijk maakt;

dat de voortdurende instandhouding van die departementen niet strookt met het Staatsrechtelijk beginsel van scheiding van Kerk en Staat;

en dat, ook bij opheffing van die departementen, de wenschelijke waarborgen voor de toepassing der grondwettige beginselen in betrekking tot de

aangelegenheden der kerkgenootschappen, door het Staatsgezag kunnen verschaft worden;

Hebben besloten en besluiten:

Ons besluit van 2 Januarij 1868 (S. N°. 2) in te trekken;

voorts, in overeenstemming met Ons besluit van 21 April 1862 (Staatsblad N°. 43), het volgende vast te stellen:

te rekenen van 1 September aanstaande, wordt het tegenwoordig departement voor de Zaken der Roomsch-katholieke Eeredienst opgeheven en het beheer van die zaken aan Onzen Minister van Justitie, tot hertoe belast met het beheer van genoemd departement, opgedragen, onder bepaling:

1°. dat de zaken van gemelde Eeredienst zullen behandeld worden in de bureaux van het opgeheven departement, die eene *bijzondere afdeling* zullen uitmaken, waarvan de directie, onder de bevelen van Onzen voornoemden Minister, wordt toevertrouwd aan den hoofdambtenaar, die reeds vroeger onder den titel van „Administrateur voor de Zaken der Roomsch-katholieke Eeredienst” heeft gefungeerd en nu laatstelijk als Secretaris-Generaal bij het opgeheven departement werkzaam geweest is;

2°. dat over de uitgaven, bij hoofdstuk IV B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867 en bij hoofdstuk XI voor het dienstjaar 1868 toegestaan, met inachtneming van de bestaande verordeningen, onder verantwoordelijkheid van Onzen voornoemden Minister zal worden beschikt;

3°. dat de Staatsuitgaven voor de Zaken der Roomsch-katholieke Eeredienst voor 1869 en volgende dienstjaren zullen worden opgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk B der begrooting voor het departement van Justitie; en

4°. dat Onze voornoemde Minister Ons nadere voordragt zal doen omtrent de organisatie van de hiervoren sub 1 bedoelde afdeling.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschriften, tot narigt, zullen worden gezonden aan de departementen van algemeen bestuur, aan de hooge collegiën van Staat, aan de beide Kamers der Staten-Generaal en aan den Raad van Ministers.

Thun, 29 Julij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, tijdelijk voorzitter van den Raad van Ministers,

(get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 6 Aug. 1868.)

30 Julij 1868. **BESLUIT**, betreffende het aanstellen van kweekelingen op de openbare scholen van lager onderwijs en het oprigten van herhalingscholen en schoolbibliotheken.

De Gedeputeerde Staten van de prov. Overijssel, Gelezen eene missive van Z. Excell. den Minister van Binnenlandsche Zaken, dd. 24 dezer, 5^e afd. N°. 183, betreffende het verhandelde in de jongste bijeenkomst der inspecteurs van het lager onderwijs.

Hebben goedgevonden:

Aan de gemeentebesturen in deze provincie te kennen te geven, dat in bovengemelde bijeenkomst van inspecteurs door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken eenige punten zijn opgegeven, waarover de Minister het gevoelen van de inspecteurs wenschte te vernemen;

dat omtrent de vraag: of er middelen zijn aan te wijzen om in het gebrek aan geschikte kweekelingen te voorzien, door de inspecteurs is te kennen gegeven: dat eene aanmerkelijke verhooging der toelagen voor kweekelingen hier en daar gunstig heeft gewerkt, en eene aansporing om dit voorbeeld te volgen van wege de Hooge Regering aan de besturen der gemeenten, in wier scholen kweekelingen noodig zijn, naar het gevoelen der inspecteurs, niet zonder uitwerking zou blijven;

dat bij gemis van geschikt mannelijk personeel, in sommige scholen vrouwelijke kweekelingen zijn aangesteld, hetgeen allezins navolging verdient, dewijl die vrouwelijke kweekelingen, in alle scholen waar zij werkzaam zijn, zeer goed voldoen; dat zij in den regel veel tact hebben om met kinderen van 6—8 jaar om te gaan en daarin veelal jongelingen van haren leeftijd overtreffen, zoo dat eene aanbeveling van Regeringwege om, waar 't noodig is, vrouwelijke kweekelingen aan te stellen, misschien zou kunnen bijdragen om eenigermate in de bestaande behoefte te voorzien;

dat nopens de vraag: „door welke middelen kan worden verhinderd, dat de kundigheden, welke door kinderen op de lagere school zijn opgedaan, na het verlaten dier school, weder bij hen vervloeijen? door de inspecteurs is te kennen gegeven, dat die vraag reeds in de bijeenkomst van inspecteurs in 1866 is behandeld en aan den Minister in overweging is gegeven om de aandacht der gemeentebesturen op deze belangrijke zaak te vestigen;

dat de inspecteurs het wenschelijk achten dat het oprigten van scholen voor volwassenen op nieuw bij die besturen in herinnering worde gebragt; dat, naar het gevoelen der inspecteurs, die

scholen hoofdzakelijk ten behoeve van hen zouden moeten worden ingerigt, die vroeger onderwijs hebben genoten en geen leerlingen, die dag- of avondschool bezoeken, op die scholen zouden moeten worden toegelaten;

dat zij het voorts raadzaam achten, dat de mannelijke en vrouwelijke leerlingen op die scholen op afzonderlijke uren onderwijs ontvangen en dat vooral ten dienste dier scholen, schoolbibliotheken worden opgerigt;

dat Z. Exc. de Minister zich met het gevoelen der inspecteurs omtrent boven vermelde punten vereenigende, eene aansporing en aanbeveling in voorschreven zin wenschelijk acht; en Gedeputeerde Staten, aan het daartoe door den Minister gedaan verzoek gevolg gevende, de gemeentebesturen ernstig aansporen om bij het ontbreken van geschikte kweekelingen de toelagen te verhoogden en bij gemis van geschikt mannelijk personeel, vrouwelijke kweekelingen aan te stellen.

Voorts met herinnering aan hetgeen voorkomt in het Provinciaal blad N°. 72 van 1866, de aandacht der gemeentebesturen te vestigen op de wenschelijkheid van het oprigten van herhalingscholen, waar die niet bestaan en het aanleggen van schoolbibliotheken.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,

J. A. SANDBERG, *Voorzitter.*

J. C. BIJSTERBOS, *Griffier.*

(*Uitgeg. te Zwolle, 3 Aug. 1868.*)

31 Julij 1868. **WET**, houdende bekrachtiging van eene overeenkomst tot wijziging van de concessie tot het maken van een kanaal ter verbinding van de Noord- en Zuiderzee. S. 117.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de, voor zooveel noodig, bij de wetten van den 24 Januarij 1863 (Staatsblad N°. 4) en van den 11 Junij 1864 (Staatsblad N°. 72) bekrachtigde concessie tot het maken van een kanaal ter verbinding van de Noord- en Zuiderzee en de daarmede in verband staande werken, benevens indijking en droogmaking van gronden in het Oostelijk en Westelijk IJ en in het Wijkermeer, bij twee 9/14 April 1868 en den 24 Junij 1868 tusschen Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën en de Directie der Amsterdamsche Kanaalmaatschappij gesloten overeenkomsten is gewijzigd; en dat voor eenige van de aldus gewijzigde artikelen dier concessie, alsmede voor eenige

bepalingen der gezegde overeenkomsten, bekrachtiging bij de wet wordt vereischt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De artt. 11, 21, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35 en 36 der in de wetten van den 24 Januarij 1863 (Staatsblad N°. 4) en van den 11 Junij 1864 (Staatsblad N°. 72) aangehaalde concessie, zoo als zij bij de nevens deze wet in afschrift gevoegde overeenkomsten zijn gewijzigd, alsmede art. 4 der overeenkomst van 9/14 April 1868 en het eenig artikel der overeenkomst van 24 Junij 1868 worden bekrachtigd.

2. De overeenkomsten bij het voorgaande artikel vermeld, zoo mede de akte van hypotheccair verband, volgens art. 21 der gewijzigde concessie te verkrijjen, worden gratis geregistreerd.

Voor de inschrijving van de hypotheek, bij laatstgemelde akte te verleen, wordt geen regt geheven.

3. Deze wet is verbindend met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Thun, den 31 Julij 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 12 Aug. 1868.)

Tusschen den Minister van Binnenlandsche Zaken en den Minister van Financiën, tot het aangaan dezer overeenkomst door den Koning gemagtigd, en de Directie der Amsterdamsche Kanaalmaatschappij, ten deze vertegenwoordigd door de heeren: SIMON WILLEM JOSEPHUS JITTA, president, AUGUSTINUS MAURITIUS JOANNES HENDRICHS, directeur, en Jhr. Mr. JAN WILLEM HENDRIK RUTGERS VAN ROZENBURG, directeur-secretaris, is van de zijde der Ministers, behoudens, voor zoo veel noodig, bekrachtiging bij de wet, en van de zijde der maatschappij, behoudens goedkeuring door de algemeene vergadering van aandeelhouders, het navolgende overeengekomen.

Art. 1. De voorwaarden, waarop onder dagteekening van 10 December 1861, 25 Junij 1862, 24 September 1862, 7 Januarij 1864, 8 November 1864 en 15 November 1865 concessie is verleend tot het maken van een kanaal ter verbinding van de Noord- en Zuiderzee en daarmede in verband staande werken, benevens indijking en droogmaking van gronden in het oostelijk en westelijk IJ en in het Wijkermeer, worden gewijzigd als volgt:

Art. 2. *Inpoldering.* — Achter de laatste alinea wordt gevoegd:

„Bedraagt de tegenwoordige diepte meer dan 4.50 el onder AP., dan behoeft de diephouding slechts tot dit peil te geschieden.”

Sluizen aan de Noordzee. — In plaats van de laatste alinea komt het navolgende:

„De sluizen aan de Noordzee zijn drie in getal.

„De *middelste* heeft eene doorvaartwijdte van 18 el op de hoogte van het kanaalpeil, eene diepte op den slagdrempel van 7.75 el onder AP. en eene schutlengte van 120 el, gerekend van de punt der buitenste vloeddeuren tot de punt der binnenste vloeddeuren, en dezelfde lengte van de punt der binnenste ebddeuren tot de punt der buitenste ebddeuren.

„Deze sluis wordt gesloten met drie paar vloed- en twee paar ebddeuren.

„De zuidelijke sluis, insgelijks voor de scheepvaart bestemd, heeft eene doorvaartwijdte van 12 el op de hoogte van het kanaalpeil, eene diepte op den slagdrempel van 5 el onder AP. en eene schutlengte van 70 el van de punt der buitenste vloeddeuren tot de punt der binnenste vloeddeuren, en dezelfde lengte van de punt der binnenste ebddeuren tot de punt der buitenste ebddeuren.

„Deze sluis wordt insgelijks gesloten met drie paar vloed- en twee paar ebddeuren.

„De noordelijke sluis dient alleen voor afwatering; zij heeft eene wijdte van 10 el op de hoogte van het kanaalpeil en eene diepte op den slagdrempel van 5 el onder AP.; zij wordt gesloten met twee paar vloed- en een paar ebddeuren.”

Sluizen bij den Paardenhoek. — In plaats van de 2^e alinea komt het navolgende:

„De schutsluizen aan de zijde van de Zuiderzee zijn drie in getal; zij worden ieder gesloten met drie paar vloed- en twee paar ebddeuren.

„De middelste schutsluis heeft eene doorvaartwijdte van 18 el op de hoogte van het kanaalpeil, eene diepte op de slagdrempels van 4.50 el onder AP. en eene schutlengte van 96 el, gerekend van de punt der buitenste vloeddeuren tot de punt der binnenste vloeddeuren, en dezelfde lengte van de punt der binnenste ebddeuren tot de punt der buitenste ebddeuren.

„De *zuidelijke* en *noordelijke* schutsluizen hebben ieder de volgende afmetingen:

„De doorvaartwijdte bedraagt 14 el op de hoogte van het kanaalpeil, de diepte op de slagdrempels 4.50 el onder AP., de schutlengte 72.80 el van de punt der buitenste vloeddeuren tot de punt

der binnenste vloeddeuren, en dezelfde lengte van de punt der binnenste ebeuren tot de punt der buitenste ebeuren."

De 3^e alinea luidt:

"Het gebruik van de schutsluizen tot spuijng zal zijn onderworpen aan de bepalingen van het in art. 15 bedoelde reglement van politie. Zij moeten met de overige spuisluizen en de aldaar te plaatsen stoommachines, ter beslissing van den Minister van Binnenlandsche Zaken, voldoende zijn voor de behoeften der uitwatering en ruim het vermogen hebben om het kanaal op het peil van 0.50 el onder A.P. te houden, en zulks zonder dat op waterloozing door de Noordzeesluizen werde gerekend."

Orde van uitvoering. — De 4^e alinea wordt gelezen als volgt:

"Voor en tot aan die oplevering moet van het overige deel der afdamming aan den Paardenhoek een gedeelte, lang 500 el, of zooveel minder als door den Minister van Binnenlandsche Zaken mogt worden bepaald, blijven opengelaten."

Art. 3 wordt bijgevoegd:

"In de bestekken voor de Noordzeehaven en hare hoofden, de Noordzeesluizen, de brug over het kanaal tusschen Haarlem en Alkmaar, het hoofdkanaal, den afsluitdijk van het IJ tusschen Schellingwoude en den Paardenhoek, de Zuiderzeesluizen, den stoomwatermolen bij die sluizen en voor de indijkingen en droogmakerijen wordt in verband met de bepaling van art. 34, sub 2, de termijn van oplevering vastgesteld."

Art. 11. De eerste alinea luidt:

"Zoodra de concessionaris, naar het oordeel van den Minister van Binnenlandsche Zaken, niet behoorlijk voldoet aan zijne bij art. 2, onder het hoofd *inpoldering*, laatste alinea, en bij de artt. 5, 6, 7 en 8 aangeduide verpligtingen, kan de Minister daarin ten koste van den concessionaris doen voorzien."

Art. 21 luidt:

"De gronden, die aan den concessionaris in eigendom worden afgestaan, worden voor de goede uitvoering der werken en de getrouwe nakoming van alle door den concessionaris op zich genomen verpligtingen tot een bedrag van 15,000,000 gulden bij eerste hypotheek ten behoeve van den Staat verbonden.

"Zij mogen, zoolang dit verband niet is opgeheven, behoudens het bepaalde bij het vierde lid van dit artikel, in geen geval worden vervreemd, of op eenigerlei wijze worden bezwaard.

"Die opheffing geschiedt geheel of gedeeltelijk:

"a. in geval van vrijwilligen verkoop van ingepolderde gronden, waartoe de concessionaris, behoudens de regten van de houders der bij het vierde lid van dit artikel bedoelde schuldbrieven, steeds bevoegd is, mits hij zekerheid verschaffe dat de opbrengst zal worden besteed op den voet van het laatste lid van art. 30;

"b. zoodra de bij art. 28 bedoelde waarborg heeft opgehouden en de bij artt. 27 en 28 bedoelde voorschotten geheel terugbetaald zijn.

"De concessionaris is bevoegd onder verband dier gronden, tot bekostiging der werken, schuldbrieven uit te geven, doch tot geen hooger nominaal bedrag en tot geen lageren prijs van uitgifte, dan telken male door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën, den concessionaris gehoord, zal worden bepaald. Wanneer de concessionaris van die bevoegdheid gebruik maakt, zal de Staat geacht worden ten behoeve van de gezamenlijke houders der uitgegeven schuldbrieven, tot het nominaal bedrag dier stukken, afstand te hebben gedaan van de regten, welke hij aan de bij het eerste lid van dit artikel bedoelde hypotheek ontleent. Die regten kunnen dan door gezegde gezamenlijke houders van regtswege worden uitgeoefend. De Staat herkrijgt die regten, zoodra en voor zoover de schuldbrieven door hem worden afgelost, waartoe hij steeds bevoegd is."

Art. 24 luidt:

"De zetel der maatschappij moet in Amsterdam gevestigd zijn en de meerderheid van het bestuur bestaan uit Nederlanders of die door de wet daarmede zijn gelijk gesteld.

"De helft of, indien het getal oneven is, de kleinste helft der leden van het bestuur wordt gekozen uit dubbelvallen door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gesteld.

"Zonder toestemming van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën mogen geene stortingen van de aandeelhouders gevraagd, noch over de opbrengst van het uitgegeven bedrag der bij lit. b van art. 28 bedoelde geldleening beschikt worden.

"Behoudens het bepaalde bij de artt. 21 en 28, mag de vennootschap buiten toestemming bij de wet geene leeningen aangaan, noch haar maatschappelijk kapitaal boven het bij lit. a van art. 28 genoemde bedrag vergrooten, noch in andere ondernemingen deel nemen, noch hare eigendommen bezwaren of verpanden.

"Tijdelijke geldopneming voor niet langer dan

één jaar en niet hooger dan f 500,000 vereischt echter alleen de toestemming van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën."

Art. 27 luidt:

"Tot den laatsten December 1867 betaalt de Staat aan den concessionaris eene rente van $4\frac{1}{2}$ ten honderd per jaar, over het bedrag der op de aandeelen in de vennootschap gestorte gelden, te rekenen van den dag der storting.

"Voorts verstrekt de Staat aan den concessionaris een voorschot van f 2,500,000, waarvan in het jaar 1870 f 500,000 en in elk der jaren 1871 en 1872 f 1,000,000 wordt uitbetaald.

"Dit voorschot wordt uitsluitend aangewend ten behoeve der werken. Het geheele volgens dit artikel door den Staat te betalen bedrag wordt hem terug gegeven op den voet bij art. 32 bepaald".

Art. 28 luidt:

"Van den eersten Januarij 1868 af waarborgt de Staat eene jaarlijksche uitkeering van vier en een half ten honderd:

"a. voor dividend en inkoop over het gestort bedrag op de aandeelen in het maatschappelijk kapitaal der vennootschap, welk kapitaal bepaald wordt op acht en een half millioen gulden;

"b. voor rente en aflossing over het uitgegeven bedrag eener geldleening van zes en een half millioen gulden, door de vennootschap aan te gaan tegen eene rente van vier ten honderd 's jaars, met verpligting tot aflossing vóór of op den laatsten December 1917.

"De voorwaarden, waarop de schuldbrieven der bij lit. b bedoelde leening worden te gelde gemaakt, zijn aan de goedkeuring van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën onderworpen.

"Het gezamenlijk bedrag der jaarlijksche uitkeeringen sub a en b gaat de som van f 675,000 niet te boven.

Zoolang het maatschappelijk kapitaal, de opbrengst van het uitgegeven bedrag der onder lit. b vermelde leening en de bij art. 27 bedoelde som van f 2,500,000 niet geheel ten behoeve der onderneming zijn besteed, strekken alle genoten renten van tijdelijk belegde gelden in mindering der uitkeeringen van den Staat.

"Voor zoover het gewaarborgd bedrag niet uit die rente, noch uit andere winsten der onderneming kan gevonden worden, verschafft de Staat het ontbrekende aan de vennootschap, door middel van een voorschot, hetwelk eene rentelooze

schuld ten haren laste en ten behoeve van den Staat daartelt.

"Het gezamenlijk bedrag, waarover die waarborg loopt, wordt geacht jaarlijks met een ten honderd te verminderen. Deze vermindering blijft echter buiten eenigen invloed op de regten ten behoeve van de houders van schuldbrieven der sub b bedoelde leening bedongen.

"Voor zooveel de vennootschap voor meer dan een ten honderd van dat bedrag aan aandeelen in het maatschappelijk kapitaal en aan schuldbrieven der bij lit. b bedoelde leening inkoop of aflost, worden die aandeelen en schuldbrieven, behoudens het bepaalde bij het laatste lid van art. 30, bij de berekening der door den Staat verschuldigde uitkeeringen niet als geamortiseerd, noch de daarop genoten rente als winst aangemerkt."

Art. 29 luidt:

"Behoudens het bepaalde bij art. 35, houdt de verpligting van den Staat tot het doen van het voorschot, in art. 28 genoemd, op:

"a. zoodra de kapitalen, tot welke de waarborg betrekkelijk is, geheel zijn ingekocht of afgelost, en in elk geval met den laatsten December 1917;

"b. wanneer de vennootschap de exploitatie staakt, of wanneer de concessie door den Staat, in een der gevallen bedoeld bij art. 34, wordt ingetrokken."

Art. 30 luidt:

"De vennootschap is verplicht een fonds te vormen tot delging vóór of uiterlijk op den laatsten December 1917 van alle schuldbrieven der leening, bedoeld bij lit. b van art. 28.

"Tot die delging worden jaarlijks zooveel dier schuldbrieven beneden pari ingekocht, of tegen pari na voorafgaande uitloting afgelost, als door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, bij een algemeen plan op den voet eener delging, bij wijze van annuïteit zal worden bepaald. De volgens dat plan verkregen schuldbrieven worden ter vernietiging aan den Staat overgegeven.

"Voor zoover de vennootschap in gebreke blijft, hetzij in de voldoening der renten van de bij lit. b van art. 28 bedoelde geldleening, hetzij in de delging dier leening, overeenkomstig de daarvoor vast te stellen bepalingen, geschiedt zulks door de zorg der genoemde Ministers. Het daartoe gevorderde bedrag, met de kosten, wordt dan ingehouden op hetgeen de Staat volgens art. 28 heeft uit te keeren.

"Op de schuldbrieven der bij dit artikel be-

doelde leening wordt van Staatswege, doch ten koste der vennootschap, melding gemaakt van de bepalingen dezer concessie, welke de regten van de houders dier stukken verzekeren.

„De opbrengst van vrijwillig verkochte gronden en de prijs der bij art. 19 bedoelde naasting worden uitsluitend aangewend tot inkoop onder of tot aflossing tegen pari van de schuldbrieven onder verband dier gronden uitgegeven, of van de bij het voorgaande lid bedoelde schuldbrieven. Wanneer deze niet meer verkrijgbaar zijn, worden die beide middelen op voormelden voet besteed tot verkrijging van aandelen in de vennootschap. Over het bedrag der uit die middelen verkregen schuldbrieven en aandelen is de Staat geen uitkeering meer verschuldigd. Zij worden ter vernietiging aan den Staat overgegeven.”

Art. 31 luidt:

„Onverminderd de bepalingen van het voorgaande artikel, is de vennootschap ten allen tijde verplicht tot intrekking van hare aandelen en tot aflossing van hare schuldbrieven à pari, wanneer de Staat de daartoe noodige gelden verschaffen wil.

„De alzoo ingetrokken aandelen en schuldbrieven worden eigendom van den Staat, die deswege de regten van gewone houders verkrijgt.

„De vennootschap kan zich, wat hare aandelen betreft, van de verplichting in dit artikel opgelegd ontslaan door den Staat te bevrijden van de verplichting, waartoe deze krachtens lit. a van art. 28 verbonden is, en door tevens hetgeen de Staat ter dier zake mogt te vorderen hebben onmiddellijk aan hem uit te betalen.”

Art. 32. In de laatste zinsnede, wordt wegge laten: „voor rente gedurende den tijd van aanleg”.

Art. 34. In het gedeelte sub 2°. wordt tusschen de woorden „werken” en „niet” ingelast: „wat de onderdeelen betreft” en tusschen de woorden „bij” en „artt.” ingelast: „art. 2, onder het hoofd Inpoldering laatste alinea, en bij de”.

Achter sub 3°. wordt gevoegd:

„4°. indien het kanaal met de havenwerken op den 1^{en} Augustus 1876 nog niet overeenkomstig art. 2 voltooid en in exploitatie gebragt zijn.”

Art. 35. „Bij vervallen-verklaring der concessie kan de Staat, behoudens het bepaalde bij het tweede lid van dit artikel, zich de geheele onderneming met al hare baten en lasten van rechtswege toeëigenen, ten einde die, zoo hij noodig acht, in het publiek belang voort te zetten.

„Hij is daarvoor aan de vennootschap geene vergoeding verschuldigd, doch voor dit geval en,

hetzij hij al dan niet van deze bevoegdheid gebruik maakt, jegens de houders der schuldbrieven van de leening, bedoeld bij lit. b van art. 28, verplicht, de aan hen bij deze concessie toegekende regten gestand te doen.

„Wanneer de vervallen-verklaring geschiedt vóór dat het kanaal met de havenwerken voltooid en in exploitatie gebragt zijn, is de Staat slechts voorloopig bevoegd zich in het bezit te stellen van alle eigendommen der vennootschap en de onderneming ten haren bate en schade voort te zetten.

„De vennootschap heeft dan het regt de onderneming met al hare baten en lasten terug te nemen, mits zij niet later dan twaalf maanden, nadat het kanaal met de havenwerken tot gebruik zijn opengesteld, verklare van dit regt gebruik te willen maken, en binnen zes maanden na het uitbrengen van die verklaring al wat door den Staat na de vervallen-verklaring voor de onderneming is uitgegeven, met eene rente, berekend tegen vijf ten honderd 'sjaars, aan hem terug betale.

„Van den dag dier terugbetaling af treedt zij weder in het genot van de uitkeeringen en is zij weder onderworpen aan de verplichtingen haar bij deze concessie toegezegd en opgelegd, en wel, wat de rente-garantie betreft, tot hetzelfde tijdstip, waartoe deze, zoo zij niet geschorst ware, zou gelooopen hebben.

„Onder de terug te betalen nommers zijn niet begrepen de gelden van de stad Amsterdam ontvangen en door den Staat ten behoeve van het werk besteed. Indien de hier bedoelde verklaring en terugbetaling niet binnen den daarvoor gestelden tijd geschiedt, is het eerste lid van dat artikel toepasselijk en wordt de vennootschap onthouden.”

Art. 36. „De bepalingen van art. 34, sub 4°, en van art. 35 zijn niet toepasselijk, indien de vertragung of de staking der werken het gevolg is van overmagt door de wet te erkennen.

„De Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd de in art. 34, sub 2, bedoelde termijnen te verlengen, indien hij zulks noodig oordeelt.

„In geval van verlenging der termijnen is de vervallen-verklaring eerst bij het einde der verlenging toepasselijk.”

Art. 39. In de eerste alinea vervallen de woorden: „en de eerste termijn van het waarborgkapitaal gestort”.

Art. 2. Binnen drie maanden na de afkondiging der wet, houdende bekrachtiging voor zoo veel noodig van de wijzigingen der concessie in art. 1

dezer overeenkomst vervat, worden de statuten der vennootschap, onder inachtneming der bepaling van het 2° lid van art. 23 der concessie, met die wijzigingen in overeenstemming gebracht.

3. De bepaling, bij art. 1 dezer overeenkomst aan art. 3 der concessie toegevoegd, is ook op de reeds goedgekeurde bestekken toepasselijk. De termijnen van oplevering voor de daarbij bedoelde werken worden uiterlijk eene maand na de afkondiging der in art. 2 bedoelde wet door de directie der Amsterdamsche Kanaalmaatschappij voorgedragen.

In geval van overschrijding van dit tijdstip zal de Minister van Binnenlandsche Zaken de termijnen vaststellen.

4. Het waarborgkapitaal, vóór de dagteekening der tegenwoordige overeenkomst door de Amsterdamsche Kanaalmaatschappij gestort, wordt onverwijld na de afkondiging der wet, in art. 2 bedoeld, voor die vennootschap beschikbaar gesteld.

5. De bevoegdheid door de toenmalige Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën bij hunnen brief van 28 Februarij 1865, lit. D, 3° afd., aan het bestuur der Amsterdamsche Kanaalmaatschappij toegekend tot het uitgeven van obligatiën tot een bedrag van hoogstens tien millioen gulden, tegen eene rente van 5 pCt. 's jaars en gevestigd als eene preferente last op de inkomsten der door die Maatschappij droog te maken landerijen, wordt vervallen verklaard.

6. De Maatschappij doet afstand van alle aanspraken, welke zij tijdens de onderteekening van deze overeenkomst zou meenen tegenover den Staat te kunnen maken, wegens kosten of schade op grond van art. 16, alinea 2, wegens vertraging der werken of uit welken anderen hoofde ook.

7. De wijzigingen, ingevolge deze overeenkomst in het contract tusschen de Maatschappij en den aannemer te brengen, worden aan de goedkeuring der Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën onderworpen.

De vaststelling en wijziging van de prijstarieven, naar welke de betalingen aan den aannemer in evenredigheid tot het totaal bedrag van de aannemingsom plaats hebben, worden aan de goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken onderworpen.

8. De tegenwoordige overeenkomst is niet verbindend:

a. tenzij de door den gemeenteraad van Amsterdam bij raadsbesluit van 20 December 1867 en 26 Februarij 1868 ten behoeve der onderneming

toegezegde som van f 3,000,000 aan den Staat worde uitgekeerd, $\frac{1}{3}$ in het jaar 1871 en $\frac{1}{3}$ in het jaar 1873 en het overige na de voltooiing en openstelling van het kanaal en de havenwerken.

De Staat stelt die som ten behoeve der onderneming ter beschikking van de Maatschappij, mits deze alsdan niet van hare regten is vervallen verklaard;

b. zoolang niet is voldaan aan de bepalingen van het 1° lid van art. 7.

Aldus in tweevoud overeengekomen.

Amsterdam, den 9 April 1800 acht en zestig.

De Directie d. Amsterdamsche Kanaalmaatschappij,

(get.) JITTA, Pr.

" A. HENDRICH,

" J. W. H. RUTGERS VAN ROZENBURG,

Directeur-Secretaris.

's Hage, 14 April 1868.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINCK.

AFSCHRIFT.

Tusschen den Minister van Binnenlandsche Zaken en den Minister van Financiën, tot het aangaan dezer overeenkomst door den Koning gemagtigd, en de directie der Amsterdamsche Kanaalmaatschappij, ten deze vertegenwoordigd door de heeren SIMON WILLEM JOSEPHUS JITTA, president, AUGUSTINUS MAURITIUS JOHANNES HENDRICH, directeur, en Jhr. mr. JAN WILLEM HENDRIK RUTGERS VAN ROZENBURG, directeur-secretaris, is, van de zijde der Ministers, behoudens voor zooveel noodig bekrachtiging bij de wet, het volgende overeengekomen.

Eenig artikel.

De overeenkomst, den 9/14 April 1868 door de toenmalige Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën met voornoemde directie aangegaan, wordt gewijzigd als volgt:

In het bij artikel I dier overeenkomst gewijzigde artikel 24 van de daarbij vermelde voorwaarden van concessie vervallen de woorden:

"De helft of, indien het getal oneven is, de kleinste helft der leden van het bestuur wordt gekozen uit dubbelvallen, door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gesteld."

Artikel 8 der overeenkomst wordt vervangen door de twee volgende artikelen:

Artikel 8. De som van f 3,000,000, door den

gemeenteraad van Amsterdam bij raadsbesluiten van 20 December 1867 en 26 Februarij 1868 ten behoeve der onderneming toegezegd, wordt binnen tien dagen nadat zij in 's Rijks schatkist is ontvangen, door den Staat uitgekeerd aan de Maatschappij, mits deze niet van hare regten vervallen is verklaard.

Artikel 9. „De tegenwoordige overeenkomst is niet verbindend zoolang de bij het eerste lid van artikel 7 bedoelde goedkeuring niet is verleend”.

Aldns in tweevoud overeengekomen.

's Gravenhage, 24 Junij 1868.

De Directie d. Amsterdamsche Kanaalmaatschappij,

(get.) JITTA, Vr.

„ AUGUST HENDRICHS.

„ J. W. H. RUTGERS VAN ROZENBURG,

Directeur-Secretaris.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

5 Augustus 1868. BESLUIT, waarbij, met intrekking van het Koninklijk besluit, dd. 23 Junij 1854 (Staatsblad N°. 95), een model-schakot wordt vastgesteld voor de infanterie-schutterij. S. 118.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 31 Julij 1868, N°. 157, 4^e afdeling;

Gezien Ons besluit van 23 Junij 1854 (Staatsblad N°. 95), houdende instelling van een model-schakot voor de schutterijen;

Gezien Ons besluit van 4 April 1868 (Staatsblad N°. 40), houdende vaststelling van de uniformkleeding der artillerie-schutterij;

Gelet op art 40 der wet betrekkelijk de schutterijen, van 11 April 1827 (Staatsblad N°. 17);

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van Ons besluit van 23 Junij 1854 (Staatsblad N°. 95), te bepalen:

1°. De hoofd- en verdere officieren, de onderofficieren en manschappen der infanterie-schutterij dragen eene schakot van denzelfden vorm en met dezelfde versierselen als bij Ons besluit van den 4 April 1868 (Staatsblad N°. 40) voor de officieren, onderofficieren en manschappen der artillerie-schutterij respectivelijk is voorgescreven, met dit verschil dat de schakot, voor de infanterie-schutterij, van voren voorzien zij van het Koninklijk wapen in stede van gekruiste kanonnen met kroon.

2°. De invoering der door dit besluit gebragte wijziging in het hoofdtooiel voor de infanterie-schutterij kan opvolgend geschieden, naar gelang de thans in gebruik zijnde schakots vernieuwing behoeven, en, voor zooveel de verstrekking van wege de gemeente geschiedt, wanneer de aanwezige voorraad zal zijn verbruikt.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan het departement van Oorlog, en dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Thun, 5 Augustus 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

FOCK.

(Uitgeg. 12 Aug. 1868.)

11 Augustus 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het gebruik van vervoerbare stoomtuigen.

Blijkens mededeeling van de ingenieurs der 1^e klasse voor het stoomwezen, doet zich niet zelden het geval voor, dat stoomtuigen, met name locomobilen, in strijd met de bestaande voorschriften, in gebruik zijn, zonder dat daarvoor de vereichte vergunning is verleend.

Zoowel om aan de bedoelde voorschriften behoorlijk de hand te doen houden, als om te voorkomen, dat stremming van sommige werken het gevolg zou zijn van de ontdekking van zoodanige overtreding, heb ik de eer U H. E. G. te verzoeken, de gemeentebesturen indachtig te doen maken op de ten dezen bestaande verplichtingen, opdat de belanghebbenden, door tijdige aangifte van de te bezigen stoomtuigen, behoorlijk aan de bestaande voorschriften voldoen, en tevens eene altijd nadeelige stremming van de in gang zijnde werkzaamheden worden voorgekomen.

Ik heb de eer te dezer zake te herinneren aan de aanschrijving van 19 Augustus 1862, N°. 183, 6^e afdeling.

12 Augustus 1868. BESLUIT, houdende regeling van het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters van koopwaren, die tusschen Nederland en Zweden gewisseld worden. S. 119.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 21 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15), houdende bepaling dat de heffing van het port op de buitenlandsche brief-

wisseling en wat daarmede in verband staat, door Ons wordt geregeld, naar aanleiding van de overeenkomst of schikkingen, met de vreemde Regeringen of administratiën bestaande of nader te maken;

Gelet op het postverdrag tusschen Nederland en Zweden van 11 Januarij 1868;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 3 Aug. jl., N°. 184, Posterijen; Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het enkel port, in het Rijk te heffen wegens brieven naar en uit Zweden, bedraagt *vijf en twintig cents* voor gefrankeerde en *vijf en dertig cents* voor ongefrankeerde brieven.

De berekening van het enkel port geschiedt naar den maatstaf van 15 wigtjes.

Het gewigt der brieven zal 250 wigtjes niet mogen te boven gaan.

2. De aangeteekende brieven, bestemd voor Zweden, zijn aan eene gedwongene frankering onderworpen, ten bedrage van het port als van gefrankeerde brieven is verschuldigd, onverminderd de betaling van een vast aantekengeld van *twintig cents*.

Indien de afzender verlangt, dat hem van de goede ontvangst van eenen aangeteekenden brief door den geadresseerde berigt worde gegeven, wordt voor het overmaken van zoodanig berigt, bij vooruitbetaling, een vast regt van *tien cents* ingevorderd.

3. Bij ontoereikendheid der postzegels op brieven naar en uit Zweden worden zij met het port als voor ongefrankeerde brieven belast.

De waarde der gebezigde postzegels komt echter in mindering van het gemelde port, met aanvulling hier te lande van de breuken beneden *vijf cents* tot het volle bedrag van *vijf cents*.

4. De dagbladen, couranten, tijdschriften, ingenaaide of ingebonden boeken, drukwerken van allerlei aard, verbeterde drukproeven onder bijvoeging van de daartoe betrekkelijke kopijen, muziekpapier, gravures, kaarten en andere gelijksoortige gesteendrukte, geautographieerde of gephotographieerde stukken, bestemd voor Zweden, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *tien cents* voor elke 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

Zij zullen onder kruisband moeten verzonden worden en, behoudens de uitzondering ten aanzien der drukproeven en der daarbij gevoegde kopijen, zullen zij geen ander schrift, cijfer of teeken hoegenaamd mogen bevatten, een en ander overeenkomstig de daaromtrent voor binnenlandsche

verzendingen van denzelfden aard bestaande bepalingen.

Indien zij niet aan deze voorwaarden beantwoorden, wordt het gewone briefport toegepast.

Verzendingen van drukwerken onder een afzonderlijk adres zullen het gewigt van 1500 wigtjes niet mogen te boven gaan.

5. De monsters van koopwaren, bestemd voor Zweden, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *tien cents* voor elke 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

De verzending geschiedt onder kruisband of op zoodanige andere wijze, dat het onderzoek van den inhoud geen bezwaar ontmoet.

Zij mogen geene handelswaarde bezitten en er mag geen brief worden bijgevoegd. Behalve den naam des afzenders, het adres, een fabriek- of handelsmerk, volgnummers en prijzen, mogen zij geen schrift hoegenaamd bevatten.

Er worden geene verzendingen van monsters boven 250 wigtjes toegelaten, terwijl hunne afmetingen 60 Nederlandsche duim in de lengte, op 30 duim in de breedte en hoogte, niet zullen mogen te boven gaan.

Indien zij niet aan al de bovengemelde voorwaarden voldoen, wordt het gewone briefport toegepast.

6. Bij ontoereikende frankering, door middel van postzegels, van de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren, zullen zij ten laste der geadresseerden met een aanvullingsport worden belast, gelijkstaande met het dubbel van het ontoereikende bedrag en onder aanvulling van de breuken beneden *vijf cents* tot het volle bedrag van *vijf cents*.

7. Onze Minister van Financiën wordt gemagtigd tot het nemen der verdere maatregelen, die tot de uitvoering van het postverdrag met Zweden, in het hoofd dezes vermeld, worden vereischt.

8. De bepalingen van dit besluit komen in werking met den 1° September 1868.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst. Thun, 12 Augustus 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSCH.
(Uitgeg. 22 Aug. 1868.)

12 Augustus 1868. BESLUIT, houdende vernietiging van een besluit van den gemeenteraad van Zwolle, van 14 Januarij 1867, waarbij

hij zich onbevoegd verklaard heeft tot het nemen eener beslissing op het verzoek van het Roomsch-katholiek parochiaal armbestuur aldaar, ter opname van Roomsch-katholieken in het Vilsterenhuis en om vertegenwoordiging van Roomsch-katholieken in het bestuur dier instelling. S. 120.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 25 Junij 1868, N°. 202, 7^e afdeling, tot vernietiging van een besluit van den raad der gemeente Zwolle, van 14 Jan. 1867, N°. 42;

Overwegende:

dat bij dat besluit aan het Roomsch-katholiek parochiaal armbestuur te Zwolle, op zijn verzoek ter opname van Roomsch-katholieken in het Vilsterenhuis aldaar en om vertegenwoordiging van Roomsch-katholieken in het bestuur dier instelling, is te kennen gegeven, „dat, uithoofde zijn verzoek om mede-genot en mede-beheer van het gesticht het Vilsterenhuis een vraagstuk geldt over eigendom en bezit, hetwelk geheel van burgerregterlijken aard is, de raad zich onbevoegd verklaart daarover eene beslissing te nemen;”

dat het Vilsterenhuis te Zwolle op de, ter voldoening aan art. 3 der wet van 28 Junij 1854 (Staatsblad N°. 100), door het gemeentebestuur van Zwolle opgemaakte lijst van de in die gemeente aanwezige instellingen van weldadigheid, is vermeld als behoorende tot de gemeente-instellingen door de burgerlijke overheid geregeld en bestuurd en alzoo, tot dat de regter deswege anders mocht hebben beslist, is eene der instellingen, bedoeld in litt. a van art. 2 dier wet;

dat de vragen, wie in een tot die instellingen behoorend gesticht kunnen of behooren te worden opgenomen, en wie voor de keuze zijner bestuurders in aanmerking komen, niet zijn vragen van burgerregterlijken aard over eigendom en bezit, maar alleen betreffende de bestemming en de inrigting van het bestuur der instelling, in welk een en ander behoort te worden voorzien in haar reglement, waarvan de vaststelling en mitsdien ook de beoordeeling of dit al dan niet behoort gewijzigd te worden, volgens art. 4 der genoemde wet, uitsluitend toekomt aan den gemeenteraad, behoudens het toezigt, bij art. 6 dier wet aan Gedeputeerde Staten opgedragen, dat zulke reglementen de noodige voorschriften inhouden tot verzekering van een regelmatig beheer en dat zij niets bevatten strijdig met de wetten of het alge-

meen belang, en onverminderd Onze beslissing, volgens art. 69 der wet, van geschillen over de inrigting en bestemming van zulke instellingen en over het regt tot benoemen, schorsen en ontslaan harer besturen;

dat de wet, door deze bepalingen, de geschillen omtrent de bestemming van de hierbedoelde instellingen en de inrigting van haar bestuur, wel verre van die aan de kennisneming van den regter te onderwerpen, integendeel daaraan heeft onttrokken;

dat alzoo het besluit van dien raad, waarbij deze zich onbevoegd verklaart omtrent de genoemde onderwerpen eene beslissing te nemen, is in strijd met de aangehaalde bepalingen der wet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 Julij ll., N°. 15);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 4 Augustus 1868, N°. 239, 7^e afdeling;

Helben goedgevonden en verstaan:

het besluit van den raad der gemeente Zwolle, van 14 Januarij 1867, N°. 42, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in afschrift aan den Raad van State medegeedeeld en in het Statsblad geplaatst zal worden.

Thun, 12 Augustus 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.
(Uitgeg. 22 Aug. 1868.)

14 Augustus 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de toezending der lijsten, bedoeld in art. 15 der wet van 1 Junij 1865, S. 58.

Zie de missives van 24 Augustus en 15 September 1868 hierna.

Het is mij gebleken, dat de noodzakelijkheid bestaat, eenigzins te wijzigen de lijst, bij art. 15 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 58) voorgeschreven, ten einde de opgaven volgens die lijst met die der sterfte-opgaven voor den jaarlijkschen loop der bevolking geheel in overeenstemming te brengen.

De lijst, waarvan het nieuwe model hiernevens gaat, zal voortaan van de gemeentebesturen niet meer regtstreeks, maar door Uwe tusschenkomst, door den geneeskundigen inspecteur maandelijks worden ontvangen. De maandelijksche opgaven zullen telkens door de gemeentebesturen aan U

vóór den achtsten, en door U vóór den zestienden der volgende maand aan den inspecteur worden toegezonden.

Wanneer volgens het aangehaald art. 15, bij meer dan gewone sterfte, door den inspecteur, wekelijks eene opgave der overledenen wordt gevraagd, zullen de gemeentebesturen die opgaven regtstreeks aan den inspecteur behooren te zenden, maar desniettemin aan het einde der maand de opgaven over die maand aan U Hoog Edel Gestr. doen toekomen.

Men beoogt hiermede dat de lijsten voor de toezending aan den inspecteur aan het bureau voor de statistiek in Uwe provincie worden nagezien, ten einde zich van de volledigheid der opgaven en van hunne overeenstemming met die voor de bevolking-statistiek te overtuigen.

De vermelding van het nummer der sterfte-acte in de eerste kolom, dient zoowel om verzekerd te zijn, dat op de lijst geene overleden personen onvermeld blijven, als ter vergemakkelijking der vergelijking met die acte, wanneer leemten of vergissingen mogten ontdekt worden.

Het doorlopend maandnummer voor elk geslacht, kolom 4 en 5, ter vervanging van de vroegere nuttelooze opgaven van het mannelijk geslacht met eene M en het vrouwelijke met eene V, geeft van zelf de totaalcijfers voor de sterfte naar de kunne, waardoor die cijfers dadelijk met de opgaven in de registers van den burgerlijken stand kunnen worden vergeleken. De opgaven naar den burgerlijken staat en die naar den ouderdom, zijn in overeenstemming met de voorschriften voor de bevolkingstatistiek (staat N°. 1 van den loop der bevolking, staat N°. 2 sterfte naar den ouderdom, en staat N°. 2b naar den burgerlijken staat en den ouderdom). De kolom „beroep” (kolom 8) is met de woorden „of middel van bestaan” aangevuld, ter voorkoming dat personen, die, hoewel zij geen beroep uitoefenen, niettemin soms een zeer ruim middel van bestaan hebben, b. v. renteniers, grondeigenaars, gepensioneerden enz., met het onbestemde woord *geen* worden ingeschreven. Het vroegere hoofd *overleden aan*, in het bestaande model, heeft men vermeend door *oorzaken van den dood* te moeten vervangen, en tevens de kolom in tweeën te moeten splitsen, waarvan de eene dient ter invulling van de *middellijke* oorzaken van den dood of van de *eerste* ziekte, de laatste van de *onmiddellijke* oorzaken of van de *laatste* ziekte. Die splitsing dient ter bevordering eener eenparige opgave dier oorzaken, en neemt

voor den geneesheer of aangever alle onzekerheid weg omtrent de ziekte, welke als oorzaak van den dood moet worden opgegeven. Volgens het nieuwe voorschrift wordt thans in kolom 9 opgegeven de hoofdziekte of de oorspronkelijke aanleiding tot den dood in kolom 10, als inlichting de tweede of bijkomende ziekte, welke de dood verhaast heeft. Daar voor de sterfestatistiek naar de oorzaken van den dood de kennis van de eerste oorzaak of van de eerste doodelijke ziekte hoofdzak is, volgt hieruit dat elke sterfte-oorzaak, welke middellijk en tevens onmiddellijk den dood ten gevolge heeft, b. v. plotselinge dood door zelfmoord of door ongelukken, in kolom 9 van den staat moet worden opgenomen.

De onderscheiding tusschen *levenloos aangegeven doodgeboren* en *levenloos aangegeven overleden, vóór de aangifte*, in het bestaande model is komen te vervallen, zoodat thans de levenloos aangegeven in overeenstemming met de opgaven voor den jaarlijkschen loop der bevolking in deze lijst met de letter L moeten worden ingeschreven.

Ik acht het raadzaam dat de gemeentebesturen worden aangezocht om maandelijks, voor de afzending der lijsten, de opgaven voor den maandelijkschen loop der bevolking (staten N°. 1, maandelijkschen loop der bevolking, en staat N°. 2, sterfte naar den ouderdom) uit de registers van den burgerlijken stand bij te werken, ten einde zich vooraf te overtuigen dat beide opgaven, die voor de bevolkingstatistiek en die voor de geneeskundige lijst overeenstemmen en volledig zijn.

Het nieuwe model treedt in werking met den eersten October van dit jaar, zoodat de lijsten U voor het eerst in den loop der maand November door de gemeentebesturen moeten worden toegezonden.

Ten enz.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

15 Augustus 1868. BESLUIT, houdende aanwijzing van het kantoor Glanebrugge als kantoor van betaling voor goederen, aldaar ingevoerd ter verdere verzending langs den spoorweg Glanerbeek-Enschede. S. 121.

15 Augustus 1868. BESLUIT, houdende regeling van het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters van koopwaren, die tusschen Nederland en Zwitserland gewisseld worden. S. 122.

WIL WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 21 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15), inhoudende dat de heffing van het port der buitenlandsche briefwisseling en wat daarmede in verband staat door Ons wordt geregeld, naar aanleiding van de overeenkomsten of schikkingen, met de vreemde Regeringen of administratiën bestaande of nader te maken;

Gelet op het postverdrag tusschen Nederland en Zwitserland van 15 April 1868;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 8 Augustus j.l., N°. 95, Post.;
Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het enkel port, in het Rijk te heffen wegens brieven naar en uit Zwitserland, bedraagt *vijftien cents* voor gefrankeerde en *vijf en twintig cents* voor ongefrankeerde brieven.

De berekening van het enkel port geschiedt naar den maatstaf van 15 wigpjes.

2. Bij onroereikendheid der postzegels op brieven naar en uit Zwitserland worden zij met het port als voor ongefrankeerde brieven belast, na aftrek evenwel van de waarde der gebezigde postzegels en met aanvulling hier te lande der breuken beneden *vijf cents* tot het volle bedrag van *vijf cents*.

3. De aangeteekende brieven voor Zwitserland zijn aan eene gedwongene frankering onderworpen, ten bedrage van het port der gefrankeerde brieven, terwijl daarenboven een vast aanteekengeld van *twintig cents* is verschuldigd.

4. De dagbladen, tijdschriften, ingebondene en ingenaaide boeken, verbeterde drukproeven met of zonder de daartoe betrekkelijke kopijen, muziekpapier, catalogussen, prospectussen, gravures, gesteendrukte, geautographieerde en gephotographieerde voorwerpen, berigten, circulaires, prijscouranten, visite-kaartjes, landkaarten en in het algemeen alle gedrukte, niet het karakter van bijzondere en persoonlijke briefwisseling bezittende stukken, bestemd voor Zwitserland, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *vier cents* voor elke 40 wigpjes of gedeelte van 40 wigpjes.

Zij zullen onder kruisband of in opene omslagen moeten verzonden worden en, behoudens de uitzondering ten aanzien der drukproeven en der daarbij gevoegde kopijen, zullen zij geen schrift, cijfers of teekens hoegenaamd mogen bevatten.

Indien zij niet aan deze voorwaarden beantwoorden, wordt het gewone briefport toegepast.

5. De monsters van koopwaren, bestemd voor Zwitserland, zijn onderworpen aan eene gedwon-

gene frankering van *vier cents* voor elke 40 wigpjes of gedeelte van 40 wigpjes.

De verzending geschiedt onder kruisband of in losse omslagen, in dier voege dat de inhoud gemakkelijk kan worden onderzocht. Zij zullen geene handelswaarde mogen bezitten en er mag geen brief worden bijgevoegd. Behalve het adres, een fabriek- of handelsmerk, volgnommers en prijzen, mogen zij geen schrift hoegenaamd bevatten.

Indien zij aan deze voorwaarden niet beantwoorden, wordt het gewone briefport toegepast.

Monsters, waarvan het gewigt 250 wigpjes te boven gaat of waarvan eene der afmetingen meer dan 25 Nederlandsche duim bedraagt, worden niet ter verzending toegelaten.

6. Gedrukte stukken en monsters van koopwaren, die ontoereikend gefrankeerd ter post worden bezorgd, zullen met het port der ongefrankeerde brieven worden belast, na aftrek van de waarde der gebezigde postzegels en met aanvulling der breuken beneden *vijf cents* tot het volle bedrag van *vijf cents*.

7. Er zal mede aantekening kunnen geschieden van de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren, bestemd voor Zwitserland.

Onverminderd het port, hierboven bij artt. 4 en 5 vermeld, zal voor elk aangeteekend pakket, drukwerken of monsters bevattende, een vast aan-teekengeld van *twintig cents* worden ingevorderd.

8. Indien de afzenders van aangeteekende brieven of andere stukken verlangen, dat hun van de goede ontvangst door den geadresseerde bericht worde gegeven, wordt voor het overnemen van zoodanig bericht, bij vooruitbetaling, een vast regt van *tien cents* geheven.

9. De bepalingen van dit besluit zijn alleen van toepassing op de brieven, de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren, die, in geslotene brievenmalen, tusschen de Nederlandsche en Zwitsersehe postadministratiën worden uitgewisseld, en dus niet op die, welke op speciaal verlangen der afzenders langs eenen anderen weg te verzenden zijn dan die, welke voor de expeditie der geslotene brievenmalen is aangewezen.

10. Dit besluit treedt in werking op 1 Sept. 1868.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatcourant zal worden geplaatst.

Thun, 15 Augustus 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 25 Aug. 1868.)

19 *Augustus* 1868. CIRCULAIRE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de invulling van de statistieke tabellen van het armwezen.

Naar aanleiding eener aan mij gedane vraag, over de wijze van invulling van kolom 8 (uitgaven) der tabel betreffende de armenverzorging regtstreeks door gemeentebesturen zonder tusschenkomst van armbesturen, onder andere gevoegd bij de circulaire van 25 Januarij II, N°. 219, 7° afdeling, heb ik de eer U te melden, dat in die kolom alleen moet worden uitgetrokken hetgeen als vaste bezoldiging of belooning van genees-, heel- en verloskundigen wordt betaald voor de hulp door hen verstrekt aan armen, onverschillig het getal van deze en den meerderen of minderen omvang van die hulp, en dat de kosten van genees-, heel- en verloskundige hulp, die niet op zoodanige wijze, maar berekend naar de aan iederen individuen arme verleende hulp, wordt beloofd, even als die der geneesmiddelen, als verstreking in geldswaarde, behooren te worden begrepen in de kolommen 1—6 (uitgaven).

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (get.) J. SCHRÖDER.

24 *Augustus* 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de lijst, bedoeld bij art. 15 der wet van den 1 Junij 1865, S. 58.

Naar aanleiding van bezwaren door een Uwer ambtgenooten geopperd over de contrôle der maandelijksche opgaven volgens de lijst, voorgeschreven bij art. 15 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 58), met die voor den loop der bevolking, heb ik de eer U te verzoeken de gemeentebesturen Uwer provincie aan te schrijven, om, te beginnen met de eerste toezending van voornoemde lijst, in het begin van November, over de afgelopen maand October, en vervolgens bij elke maandelijksche toezending, te voegen eene opgave van den staat van den maandelijkschen loop der bevolking, kol. 18 en 19 van dien staat, levenloos aangegevenen naar het geslacht, en kol. 33 tot en met 40, sterfte in de gemeente zonder levenloos aangegevenen naar het geslacht en den burgerlijken staat, welke opgaven even als die voor den jaarlijkschen loop der bevolking uit de registers van den burgerlijken stand worden getrokken. Men verkrijgt hierdoor de verzekering dat althans de voornaamste opgaven naar de staten voor den

loop der bevolking en naar de lijst maandelijks in overeenstemming zijn. De contrôle bij het bureau van statistiek bepaalt zich tot de overeenstemming der gelijke opgaven, voorkomende op de staten voor den loop der bevolking en op de lijst, en tevens tot het voorkomen van het niet invullen der oorzaken van den dood. Van die leemten, welke door maandelijksche controle kunnen worden aangevuld, is de aanvulling niet meer doenlijk, wanneer één jaar of langere tijd is verlopen. De waarde der opgaven in kol. 9 en 10, oorzaken van den dood, blijft aan de beoordeeling van den geneeskundigen inspecteur overgelaten.

1 *September* 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de mededeelingen van het vermoedelijk ontstaan van den veetyphus.

Een der burgemeesters in het Rijk heeft dezer dagen een ziek beest, dat van veepest werd verdacht, op eigen bevinding doen afmaken en met de noodige voorzorgen doen begraven.

Hoezeer ik den ijver, daarbij betoond, op prijs stel, zoo acht ik deze wijze van handelen niet geraten. Immers, wanneer dit geval — wat niet waarschijnlijk is — veepest is geweest, dan is er te weinig gedaan; was het eene andere ziekte, dan werd noodeloos schrik verspreid en geld verspild.

U.H.E.G. gelieve daarom de burgemeesters in Uwe provincie te verzoeken, om bij het ontstaan van ziektegevallen onder het vee, die voor veetyphus worden aangezien, vóór dat zij tot afmaking en begraving overgaan, mij per telegraaf te onderrigten en te gelijk per telegraaf den Rijksveearts J. A. ALERS te 's Gravenhage, die op nieuw met de dienst is belast, te verzoeken terstond te komen onderzoeken en de lijkopening zoo noodig te verrigten. Inmiddels kan de raad van een provincialen of anderen veearts worden ingewonnen.

Voor afzondering van de zieke beesten kan niet te spoedig worden gezorgd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Fock.

3 *September* 1868. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van het tusschen Nederland en den Zwitserschen Bond op den 15 April 1868 gesloten postverdrag. S. 123.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de overeenkomst tusschen de postadministratie van Nederland en van den Zwitserschen Bond, op den 15 April 1868 door de wederzijdsche gevolmagtigden gesloten, waarvan de inhoud luidt als volgt:

VERTALING.

De Nederlandsche Regering, vertegenwoordigd door Haren Commissaris den heer **JOAN PIETER HOFSTEDÉ**, hoofd-directeur der Nederlandsche post-erijen, en

de Zwitsersche Bondsraad, vertegenwoordigd door den heer doctor **JOACHIM HEER**, lid van den Nationalen Raad van den Zwitserschen Bond, zijn, onder voorbehoud van de goedkeuring der respectieve autoriteiten van de beide contracterende landen, omtrent de volgende artikelen overeengekomen:

Art. 1. Er zal tusschen de postadministratie van het Koninkrijk der Nederlanden en de postadministratie van den Zwitserschen Bond op vaste tijdstippen eene geregelde uitwisseling plaats hebben van brieven, gedrukte stukken van allerlei aard en monsters van koopwaren, afkomstig uit een der beide Staten of uit de landen, die van de tusschenkomst der postadministratiën van eene der beide contracterende partijen, nu of in 't vervolg, gebruik maken.

2. De brieven, de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren, in het vorige artikel vermeld, zullen in geslotene brievenmalen worden overgebracht, hetzij door tusschenkomst der Franse en Belgische, dan wel door die der Deutsche posterijen, krachtens bestaande of later te sluiten overeenkomsten tusschen Nederland en Zwitserland, ter eene, en de Regeringen der bovengemelde Staten, ter andere zijde.

Indien echter de afzenders verlangen dat hunne correspondentie verzonden wordt langs eenen weg, die niet voor de uitwisseling van geslotene brievenmalen wordt gebezigd, zal de verzending daarvan over en weder stuksgewijze langs dien weg plaats vinden, op de daaromtrent bestaande door de verdragen met de tusschenbeide liggende landen vastgestelde voorwaarden.

3. De kosten, uit het intermediair vervoer der geslotene brievenmalen tusschen de Nederlandsche en Zwitsersche kantoren van uitwisseling voortvloeiende, zullen ieder voor de helft tusschen de Nederlandsche en de Zwitsersche postadministratiën gedragen worden.

4. Er wordt evenwel overeengekomen, dat de kosten van het transito-vervoer der correspondentie, die in geslotene brievenmalen uit de Nederlanden naar Zwitserland en uit Zwitserland naar de Nederlanden verzonden wordt, door die administratie zullen worden betaald, welke van de tusschen beide gelegene landen de voordeeligste voorwaarden ten aanzien van den prijs zal bedongen hebben, en dat de administratie, die het geheele bedrag dezer kosten heeft voldaan, de helft daarvan zal terug ontvangen van de andere administratie, overeenkomstig de bepalingen van art. 3 hierboven.

5. Het in te vorderen port wegens elken gewonen brief uit een der beide landen naar het andere, en verzonden in de geslotene brievenmalen, die de Nederlandsche en Zwitsersche postadministratiën met elkander zullen uitwisselen, zal in geval van frankering 15 cents in de Nederlanden en 30 centimes in Zwitserland voor den enkelen brief bedragen, en 25 cents of 50 centimes voor den enkelen brief, wanneer er geene frankering heeft plaats gehad.

Voor elke 15 wigtjes of voor ieder gedeelte van 15 wigtjes zal een enkel port berekend worden.

In het door de afzende administratie vermelde gewigt wordt berust, behalve dan wanneer er eene kennelijke misvatting heeft plaats gehad.

6. Wanneer de postzegels, zich bevindende op eenen brief uit een der beide landen naar het andere, eene mindere waarde vertegenwoordigen dan het tot aan de plaats van bestemming verschuldigde frankeergeld, zal deze brief als ongefrankeerd aangemerkt en met port belast worden, behoudens echter dat de waarde dezer postzegels in mindering daarvan zal strekken.

7. Er zullen aangeteekende brieven kunnen verzonden worden uit de Nederlanden naar Zwitserland en uit Zwitserland naar de Nederlanden, alsmede zooveel mogelijk naar de landen, die van de tusschenkomst der Nederlandsche en Zwitsersche posterijen, nu of in het vervolg, gebruik maken.

Elke aangeteekende brief van Nederland voor Zwitserland of van Zwitserland voor Nederland zal, onverminderd het gewone port voor de gefrankeerde brieven van hetzelfde gewigt verschuldigd, aan een vast regt van 20 cents in de Nederlanden en van 40 centimes in Zwitserland onderworpen zijn.

Het port der aangeteekende brieven, bestemd voor landen, die nu of in 't vervolg van de tusschenkomst der beide administratiën gebruik maken, zal tweemaal het port der gewone brieven bedragen.

8. De regtstreeksche uitwisseling van brieven met aangegevene geldswaarde zal het onderwerp eener latere schikking tusschen de beide post-administratiën uitmaken, zoodra de moeilijkheden, die daartegen op dit oogenblik in den weg staan, opgeheven zullen zijn.

Inmiddels zullen de bovengemelde brieven bij voortduring stuksgewijze over Duitschland worden uitgewisseld, krachtens bestaande of later te maken schikkingen tusschen Nederland en Zwitserland, ter eene, en de postadministratiën der betrokkene Duitse Staten, ter andere zijde.

9. Elk pakket, dagbladen en gedrukte stukken van allerlei aard bevattende, dat tusschen de Nederlanden en Zwitserland uitgewisseld wordt, is tot aan de plaats van bestemming te frankeren, tegen betaling van een port van 4 cents in de Nederlanden en van 8 centimes in Zwitserland voor elke 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

Onder de benaming van gedrukte stukken zijn te verstaan: tijdschriften, ingebondene en ingenaalde boeken, verbeterde drukproeven, de bij de drukproeven gevoegde daartoe betrekkelijke kopijen, muziekpapier, catalogussen, prospectussen, gravures, gesteendrukte, geauthographieerde en gephotographieerde stukken, berichten, circulaires, prijscouranten, visitekaartjes, landkaarten en in het algemeen elk ander stuk van dergelijken aard, 't welk niet het karakter van bijzondere en persoonlijke briefwisseling bezit.

De bij het tegenwoordige artikel vermelde portvermindering wordt slechts toegepast voor zooveel de desbetreffende stukken tot aan de plaats van bestemming gefrankeerd en onder kruisband of in opene omslagen verzonden worden. Behoudens de uitzondering ten aanzien der drukproeven en der daarbij gevoegde kopijen, zullen zij geen schrift, cijfer of teeken hoegenaamd mogen bevatten, anders dan die, welke bij de in ieder land bestaande wetten en verordeningen zijn toegestaan.

De dagbladen en verdere drukwerken, die aan de hierboven vastgestelde voorwaarden niet beantwoorden, worden met het port der ongefrankeerde brieven belast, na aftrek van de waarde der nutteloos gebezigde postzegels, overeenkomstig de bepalingen van het voorafgaande artikel 6.

10. De monsters van koopwaren, die uit Nederland naar Zwitserland of uit Zwitserland naar Nederland verzonden worden, kunnen tot aan de plaats van bestemming worden gefrankeerd, tegen betaling van een port van 4 cents in Nederland

en van 8 centimes in Zwitserland voor elke 40 wigtjes of voor elk gedeelte van 40 wigtjes.

De monsters van koopwaren zijn onder kruisband of in losse omslagen te verzenden, in dier voege, dat de inhoud gemakkelijk kan worden onderzocht; zij zullen geene innerlijke of handelswaarde mogen hebben, noch eenig ander schrift bevatten dan den naam van den afzender, het adres, een fabriek- of handelsmerk, volgnummers en prijzen. Zij zullen het gewigt van 250 wigtjes niet mogen te boven gaan; ook zal geene hunner afmetingen meer dan 25 Nederl. duim mogen bedragen.

De monsters, die aan de hiervoren vermelde voorwaarden niet beantwoorden, en die, waarvan het port niet vooraf is voldaan, zullen aan het tarief der ongefrankeerde brieven onderworpen zijn, na aftrek van de waarde der postzegels, overeenkomstig de bepalingen van het voorafgaande artikel 6.

De monsters, waarvan het vervoer ongelegenheid of gevaar zou kunnen veroorzaken, zullen niet worden verzonden.

11. De dagbladen en de verdere drukwerken onder kruisband, alsmede de monsters van koopwaren, kunnen uit Nederland naar Zwitserland en uit Zwitserland naar Nederland aangeteekend worden verzonden.

Voor elk afzonderlijk pakket bovenvermeld, bestemd om aangeteekend te worden verzonden, zal bij de afzending, boven het port, dat daarop krachtens artt. 9 en 10 van het tegenwoordig verdrag van toepassing is, een vast regt van 20 cents of 40 centimes verschuldigd zijn.

12. De afzender van eenen aangeteekenden brief of van een aangeteekend pakket drukwerken of stalen van koopwaren, hetzij uit de Nederlanden naar Zwitserland, hetzij uit Zwitserland naar de Nederlanden, zal bij het ter post bezorgen van den brief of van het aangeteekend pakket kunnen verlangen, dat hem van de ontvangst door den geadresseerde berigt worde gegeven.

In dat geval zal hij bij vooruitbetaling, voor het overmaken van dat berigt, een vast port van 10 cents of 20 centimes betalen.

13. Indien een aangeteekend stuk mogt verloren gaan, zal de administratie, op het grondgebied waarvan het verlies zal hebben plaats gehad, aan den afzender, bij wijze van schadevergoeding, eene som van 25 gulden in de Nederlanden of van 50 francs in Zwitserland uitbetalen en wel binnen den tijd van twee maanden, te rekenen van den dag, waarop de reclamatie zal zijn ingediend.

Er wordt evenwel overeengekomen, dat geene reclamatiën zullen gelden, dan voor zooveel zij ingediend zijn binnen de zes maanden, volgende op den dag, waarop de aantekening heeft plaats gehad; na dit tijdstip zijn de beide administratiën, tegenover elkander, tot geenerlei schadevergoeding verplicht.

14. De opbrengst der krachtens artt. 5, 6, 7, 9, 10 en 11 hiervoren te heffen porten wegens de brieven, de dagbladen, de gedrukte stukken, alsmede wegens de stalen van koopwaren, zal tusschen de Nederlandsche en Zwitsersche postadministratiën, ieder voor de helft, worden verdeeld.

Er zal echter geene verrekening geschieden ten aanzien der vaste regten van 20 cents en 40 centimes wegens de aangeteekende voorwerpen, noch ten aanzien der porten van 10 cents en 20 centimes wegens de berigten van ontvangst der genoemde stukken. Deze regten en porten komen geheel ten voordeele van de administratie, die ze zal hebben ingevorderd.

15. De Nederlandsche en Zwitsersche postadministratiën zullen in gemeen overleg, overeenkomstig de bestaande of voor het vervolg te sluiten postverdragen, de voorwaarden vaststellen, waarop tusschen deze administratiën de stuksgewijze uitlevering zal kunnen plaats hebben van de correspondentie uit of naar vreemde landen of koloniën, die door tusschenkomst van de Nederlanden naar Zwitserland, dan wel door tusschenkomst van Zwitserland naar de Nederlanden wordt verzonden.

Er wordt evenwel bepaald, dat de correspondentie, die aldus stuksgewijze wordt uitgewisseld, slechts zal worden belast met het Nederlandsch-Zwitsersche port en daarenboven met dat, aan vreemde of koloniale officiën verschuldigd.

16. De Zwitsersche Regering verbindt zich aan de Nederlandsche Regering den doorvoer in gesloten brievenmalen over het Zwitsersche grondgebied toe te staan van de correspondentie, herkomstig uit de Nederlanden of over Nederland loopende en bestemd voor de landen, die nu of voor 't vervolg van de tusschenkomst van Zwitserland gebruik mochten maken, en wederkeerig uit die landen voor Nederland en de landen, die nu of voor 't vervolg van de tusschenkomst van Nederland gebruik mochten maken.

De Nederlandsche Regering harerzijds verbindt zich aan de Zwitsersche Regering den doorvoer in gesloten brievenmalen over het Nederlandsche grondgebied toe te staan van de correspondentie, 1868.

herkomstig uit Zwitserland of over Zwitserland loopende en bestemd voor de landen, die nu of voor 't vervolg van de tusschenkomst van Nederland gebruik mochten maken, en wederkeerig uit die landen voor Zwitserland en de landen, die nu of voor het vervolg van de tusschenkomst van Zwitserland gebruik mochten maken.

17. De administratie, voor rekening waarvan de in het vooraangaande art. 16 vermelde gesloten brievenmalen zullen vervoerd worden, betaalt aan de administratie, die dit vervoer verrigt, eene som van vijftien centimes voor elke dertig wigjes, netto gewigt, wanneer het brieven zijn, en eene som van vijf en zestig centimes per kilogram, netto gewigt, voor stalen van koopwaren en gedrukte stukken.

Er wordt evenwel overeengekomen, dat de kosten van vervoer, door het tegenwoordige artikel bepaald, in gemeen overleg tusschen de beide postadministratiën zullen kunnen gewijzigd worden.

18. Er wordt overeengekomen, dat de in rebus gevallen correspondentie van allerlei aard, zoowel als de adviesbrieven, de verdere comptabele stukken en de officiële brieven tot de postdienst betrekkelijk, in gesloten brievenmalen door de eene administratie voor rekening van de andere vervoerd wordende, niet zal begrepen worden in het gewigt der brieven, der monsters van koopwaren en der gedrukte stukken.

19. Er wordt uitdrukkelijk overeengekomen, dat de correspondentie, die het onderwerp van het tegenwoordig verdrag uitmaakt, in het land van bestemming met geenerlei betaling ten behoeve der postkas, boven de porten en regten in de tegenwoordige artikelen omschreven, zal mogen bezwaard worden.

Tevens wordt bepaald, dat zoodra de Nederlandsche wet aan de Regering de magt zal verleenen om de vreemde dagbladen geheel of gedeeltelijk van het zegelregt vrij te stellen, zoodanige vrijstelling van regtswege op de Zwitsersche dagbladen zal worden toegepast.

20. De verkeerd geadresseerde of verkeerd geloopte brieven en stukken van allerlei aard zullen, zonder uitstel, van weerszijden door de respectieve kantoren van uitwisseling worden teruggezonden tegen den prijs, waarvoor het officie van afzending deze voorwerpen aan het andere officie zal hebben aangerekend.

De voorwerpen van gelijken aard, bestemd voor personen, die van woonplaats zijn veranderd, zullen van weerszijden worden uitgeleverd of terug-

gezonden, belast met het port, dat door de geadresseerden zou zijn verschuldigd geweest.

Deze brieven en verdere stukken zullen nogtans, uithoofde van de verzending aan een nieuw adres, niet kunnen worden belast met een nader port ten behoeve van het officie, dat reeds een port ten zijnen voordeele zal hebben ontvangen of toegepast.

Er wordt evenwel overeengekomen, dat deze laatste bepaling niet van toepassing is op de verschotten voor de transitkosten wegens de verzending aan een nieuw adres van de genoemde brieven.

21. De stukken van allerlei aard, stuksgewijze tusschen de Nederlandsche en Zwitsersche postadministratiën uitgewisseld wordende, die, om welke reden ook, in rebut zijn gevallen, zullen, aan het einde van iedere maand, van weerszijden worden teruggezonden.

De voorwerpen, welke met aanrekening van port zijn uitgeleverd, worden teruggezonden tegen denzelfden prijs, waarvoor zij oorspronkelijk door het officie van afzending waren aangerekend.

Die, welke tot aan de plaats van bestemming of tot aan de grenzen der andere administratie waren gefrankeerd, worden zonder port of verschot teruggezonden.

De ongefrankeerde in rebut gevallen stukken, die door de eene administratie voor rekening der andere in geslotene dépêches zijn vervoerd geworden, zullen naarmate van het gewigt en den prijs, waarvoor zij in de rekeningen der wederzijdsche administratiën zijn begrepen, op eenvoudige verklaringen, als bewijsstukken bij de rekeningen te voegen, in mindering worden geleden.

22. Er zal tusschen de beide landen eene uitwisseling van postwissels plaats hebben. Een postwissel, betaalbaar in Nederland, zal niet hooger dan honderd gulden en een postwissel, betaalbaar in Zwitserland, niet hooger dan twee honderd elf francs en vier en zestig centimes mogen zijn.

Er wordt op iederen postwissel een regt gegeven van 10 cents voor elke vijf gulden of voor elk gedeelte van vijf gulden in de Nederlanden en van 20 centimes voor elke tien francs of voor elk gedeelte van tien francs in Zwitserland. Dit regt moet altijd door den afzender worden gekwetend.

De opbrengst van het hierboven vermelde regt zal, ieder voor de helft, tusschen de beide administratiën worden verdeeld.

Omtrent de tijdstippen, waarop de rekening wegens de postwissels zal worden opgemaakt, zullen

de beide postadministratiën zich met elkander verstaan. Het saldo van elke rekening, na van weerszijden onderzocht en vastgesteld te zijn, zal betaald worden door de administratie, die zal blijken aan de andere schuldig te zijn. Indien echter op een vroeger tijdstip, dan dat voor de vereffening der rekening bepaald, eene van de beide administratiën eene som van meer dan 2500 gulden of 5000 francs te vorderen heeft, zal de betrokkene administratie onmiddellijk het ten naastenbij verschuldigde ten voordeele van de andere administratie overmaken.

De beide administratiën zullen zich verstaan omtrent de maatregelen van ondergeschikten aard en van orde, die voor de invoering van de dienst der postwissels tusschen de beide landen worden vereischt, en zij zullen tevens het tijdstip vaststellen, waarop de bepalingen betreffende genoemde dienst in werking zullen treden.

Er wordt evenwel overeengekomen, dat dit laatste tijdstip later zal kunnen zijn dan dat, waarop de uitvoering van de overige bepalingen der tegenwoordige overeenkomst zal plaats hebben.

23. Uit aanmerking van het verschil tusschen de in beide landen bestaande muntstelsels en ter vermijding der breuken, zoowel bij het toepassen als bij het te goed doen der porten, wordt overeengekomen, dat bij alle comptabele berekeningen tusschen de beide officien, de uitwisseling der correspondentie betreffende, ter uitvoering van de tegenwoordige overeenkomst, de Nederlandsche gulden zal worden geacht gelijk te staan met twee francs, Zwitsersche munt, en dat wederkeerig de franc zal worden gehouden dezelfde waarde te vertegenwoordigen als een halve gulden of 50 cents Nederlandsch, terwijl de onderdeelen van den gulden en de franc in dezelfde verhouding zullen berekend worden.

Er wordt overeengekomen, dat bij alle comptabele berekeningen, de postwissels betreffende, de gulden zal worden gelijk gesteld met twee francs, elf centimes en vier en zestig honderdste deelen eener centime, terwijl de franc dezelfde waarde zal hebben als zeven en veertig cents en vijf en twintig honderdste deelen eener cent.

24. De Nederlandsche en Zwitsersche postadministratiën zullen in gemeen overleg de kantoren aanwijzen, door welke de uitwisseling der wederzijdsche correspondentie zal plaats hebben; zij zullen zich mede met elkander verstaan omtrent de wijze van verzending der gemelde correspondentie en omtrent al hetgeen betrekking heeft

tot de verevening der wederzijdsche rekeningen , mitsgaders met opzigt tot alle maatregelen van meer ondergeschikten aard en van orde, die strekken kunnen om de uitvoering der bij de tegenwoordige overeenkomst gemaakte bepalingen behoorlijk te verzekeren.

Er wordt overeengekomen, dat de maatregelen van uitvoering, hierboven vermeld, telkenmale wanneer de beide administratiën daarvan in gemeen overleg de noodzakelijkheid hebben erkend, zullen kunnen gewijzigd worden.

25. De Nederlandsche en de Zwitsersche post-administratiën zullen maandelijks de rekeningen opmaken, wegens de verzending der correspondentie en der geslotene brievenmalen, die zij elkander wederkeerig, krachtens de bepalingen der tegenwoordige overeenkomst, zullen toezenden.

Deze rekeningen, na van weerszijden onderzocht en vastgesteld te zijn, zullen den grondslag uitmaken van eene generale driemaandelijksche rekening, die betaald zal worden door de administratie, die zal blijken aan de andere schuldig te zijn.

26. Het tegenwoordige verdrag zal in werking treden op den dag door de beide administratiën in gemeen overleg te bepalen, en het zal van kracht blijven tot dat eene der contracterende partijen aan de andere, doch twaalf maanden vooruit, haar voornemen zal hebben kenbaar gemaakt om het buiten werking te stellen.

GEDURENDE deze laatste twaalf maanden zal het verdrag ten volle verbindende zijn, onverminderd de vereffening en de aansuivering der rekeningen tusschen de beide postadministratiën, na afloop van den bedoelden termijn.

Aldus in duplo opgemaakt te Berlijn, den vijftienden April achttien honderd acht en zestig.

L. S. (get.) J. P. HOFSTEDE.
" " Dr. JOACHIM HEER.

Gelet dat de bovenstaande overeenkomst door Ons den 29 April en door den President van den Zwitserschen Bondsraad den 3 Aug. 1868 is bekrachtigd;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, a. i., van 29 Augustus 1868, N°. 6063;

Hebben goedgevonden en verstaan de bovenstaande overeenkomst, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoo-

veel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven overeenkomst vervat.

Het Loo, 3 September 1868.

(get.) WILLEM.

De Min. v. Buitenz. Z., (get.) ROEST v. LIMBURG.
(Uitgeg. 19 Sept. 1868.)

6 September 1868. BESLUIT, houdende wijziging van art. 7 van het Koninklijk besluit van 21 Mei 1868 (Staatsblad N°. 68), waarbij, met intrekking van art. 5 van het Koninklijk besluit dd. 28 Junij 1828 (S. N°. 42), nadere voorschriften worden gegeven betreffende het geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor de dienst van schutterpligtigen. S. 124.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, van 12 Augustus 1868, N°. 178, 4^e afdeling, en van den 18^{en} daaraanvolgende, N°. 81 P;

Gezien Ons besluit van 21 Mei 1868 (Staatsblad N°. 68), houdende nadere voorschriften betreffende het geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor de dienst van schutterpligtigen;

Overwegende, dat het in den aanhef van artikel 7 van dat besluit aangehaalde artikel 1 van het Koninklijk besluit van 7 April 1829, N°. 13, is vervangen door Ons besluit van 22 Febr. 1851 (S. N°. 12), betreffende het toekennen onder anderen van presentiegeld aan personen, die, geene bezoldiging uit 's Rijks schatkist trekkende, evenwel ten behoeve van het Rijk worden geroepen tot eenige tijdelijke of doorlopende dienstverrigting; Den Raad van State gehoord (advies van den 25 Augustus 1868, N°. 14);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat in stede van het in artikel 7 van Ons besluit van 21 Mei 1868 (S. N°. 68) aangehaalde artikel 1 van het Koninklijk besluit van 7 April 1829, N°. 13, zal worden gelezen:

Ons besluit van 22 Februarij 1851 (S. N°. 12);

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 6 September 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

(Uitgeg. 19 Sept. 1868.)

7 September 1868. **BESLUIT**, bepalande de plaatsing in het Staatsblad van het tusschen Nederland en Pruisen op den 25 Sept. 1867 te Groningen gesloten verdrag tot wijziging van vroegere grenstractaten. S. 125.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien het verdrag en daarbij behoorend slotprotocol tusschen Nederland en Pruisen, den 25 September 1867 door de wederzijdsche gevolmagtigden te Groningen gesloten, tot wijziging van vroegere grensverdragen, van welke overeenkomst de inhoud luidt als volgt:

Uithoofde eene wijziging der tusschen het voormalige Koninkrijk Hannover en het Koninkrijk der Nederlanden bestaande grenstractaten noodzakelijk is bevonden en tot dat einde tot gemagtigden benoemd zijn:

van zijde der Koninklijke Nederlandsche Regering, de kamerheer des Konings in buitengewone dienst en Commissaris des Konings in de provincie Groningen, **Mr. LOUIS graaf VAN HEIDEN REINSTEIN**, ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, kommandeur der orde van de eikenkroon, ridder van de Deutsche kapitels-orde; en

Jhr. Mr. JOHANNES ALBERTUS SANDBERG, lid der Gedeputeerde Staten van Overijssel, ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, kommandeur der orde van de eikenkroon;

van zijde der Koninklijke Pruisische Regering, de gecommitteerde Landdrost, Opperregeringsraad **OSCAR WUNDERLICH** te Osnabrück, ridder der orde van den rooden adelaar;

de geheime Regeringsraad **SIXT. PHILIPP LOUIS VEZIN** te Osnabrück, ridder der Guelphen-orde en ridder eerste klasse der Groothertoglijk-Oldenburgsche huis- en verdiensten-orde, alsmede de ambtman **CARL RUSSELL** te Meppen, houder der 4^e klasse van de Guelphen-orde;

is door genoemde gemagtigden, onder voorbehoud der ratificatie, het volgende verdrag gesloten:

Art. 1. Artikel 32 van het grenstractaat van 2 Julij 1824, voor zooverre hetzelfde betrekking heeft op het bij overeenkomst van de belanghebbenden van 31 October 1863 te Assen reeel verdeelde compascuum, en de tot gemeld compascuum in betrekking staande artikelen 5, 7 en 8 van het grensverdrag van 11 October 1784 worden ingetrokken.

2. Het in artikel 5 van het grenstractaat van 2 Julij 1824 vervatte verbod, om nader dan

100 Rijnlandsche roeden of 376 Nederl. ellen en 7 palmen aan de grensline gebouwen op te rigten, gelijk mede de daartoe behoorende latere verklaringen, wordt ter weerszijden der grensline, langs het door de daartoe geregtigden bij overeenkomst van 31 October 1863 verdeelde compascuum, opgeheven onder de bijzondere bepalingen door beide Regeringen vastgesteld.

3. Het in artikel 22 van het grensverdrag van 11 October 1784 vervatte verbod, om op gronden, ter weerszijden der grensline gelegen, vaste zandwegen aan te leggen, wordt opgeheven.

4. Aangezien het niet de bedoeling der Hooge contracterende Partijen is zich in den loop der justitie te mengen, wordt de bepaling, vervat in artikel 18 van het grenstractaat van 11 October 1784, luidende:

„doch zullen de beide hooge Heeren Committeenten intusschen gehouden zijn, daarop acht te geven en des noods door spoedige stricte bevelen, de voltrekking en handhaving van deze nadere Conventie en ten einde niemand daaromtrent bezwaard worde, zich laten aangelegen zijn, alsmede aan de respectieve richters te gelasten zich daarnaar, bij voorkomende differenten, in judicando te gedragen,“

opgeheven.

5. De eene Regering verleent aan de andere de bevoegdheid de op haar gebied gelegene gronden van onderdanen van den anderen Staat, welke volgens artikel 17 van het Convenant van 11 October 1784 vrijdom van lasten genieten, overeenkomstig de wetten van hun land te belasten, nadat de schadevergoeding voor de onderdanen, die tot dusverre vrijdom genoten, volgens de daaromtrent getroffen nadere overeenkomsten, vastgesteld en betaald is.

Na afloop van den vrijdom van lasten is art. 17 van het Convenant van 11 October 1784 opgeheven.

6. Het tegenwoordig verdrag, hetwelk in Hoogduitsche en Nederlandsche talen is opgemaakt, treedt na uitwisseling der ratificatiën in werking.

Ter oirkonde is vorenstaand verdrag in twee gelijkkluidende exemplaren door wederzijdsche gemagtigden ondertekend en gezegeld.

Aldus gedaan te Groningen, den 25 Sept. 1867.

(*get.*) VAN HEIDEN. (I. S.)
„ J. A. SANDBERG. „

SLOT-PROTOKOL.

Gedaan te Groningen, den 25 September 1867.

Bij de op heden plaats gehad hebbende onder-

tekening van het verdrag tot wijziging van de Hannoversch-Nederlandsche grensverdragen zijn nog de volgende verklaringen en bepalingen in het tegenwoordig slot-protokol opgenomen:

§ 1. Bij art. 1.

Door wederzijdsche Regeringen wordt aangenomen, dat de bepaling, voorkomende in art. 7 van het grenstractaat van 2 Julij 1824, toepasselijk is op de bij verdrag van 31 October 1863 aan de voormalige Hannoversche, thans Pruisische onderdanen uit het compascuum te beurt gevallen vergoeding.

§ 2. Bij art. 2.

De oprigting van gebouwen binnen 100 roeden of 376 Nederlandsche ellen en 7 palmen, aan beide zijden der grenslijn, wordt langs het bij de overeenkomst der belanghebbenden van den 31 October 1863 verdeeld compascuum toegestaan onder de volgende bepalingen:

1°. de gebouwen moeten zoo worden opgerigt, dat zij, even als derzelve aanhoorigheden, uitsluitend tot één grondgebied behooren. Ook moeten voorzorgen worden genomen dat de loop der grenslijn steeds op de plaats kenbaar blijve;

2°. de gebouwen mogen slechts voor den landbouw worden gebezigd, daarin mogen geene beroepen worden uitgeoefend, met uitzondering van smid, kleermaker, schrijnwerker of timmerman en soortgelijke bedrijven, waarmede geen handel is verbonden, ten ware de toestemming van wederzijdsche Regeringen tot uitoefening van een bij de landswetten vergund handelsbedrijf is verkregen;

3°. in de gebouwen, binnen den kring van 100 roeden of 376 Nederlandsche ellen 7 palmen opgerigt, en op de binnen dien kring gelegen bijzondere gronden zal, met instandhouding der bestaande algemeene beperkingen tot wering van den sluikehandel, geen grootere voorraad worden toegelaten dan:

a. bij geestrijke dranken van 50 graden en meer, $\frac{1}{2}$ kan Nederlandsch ($\frac{1}{4}$ quartier Hannoversch) per gezin;

b. bij geestrijke dranken beneden 50 graden, één Nederlandsche kan ($1\frac{1}{4}$ quartier Hannoversch) per ziel van elk gezin (kinderen beneden 18 jaren niet medegerekend);

c. van zeep, zout en suiker, 1 kilogram Nederlandsch (2 pd. Hannoversch) per ziel van elk gezin;

d. van thee, 1 kilogram Nederlandsch (2 pd. Hannoversch) per gezin;

e. van wijn, 3 kannen Nederlandsch ($3\frac{1}{2}$ quartier Hannoversch) per ziel van elk gezin;

f. mogten andere dan de genoemde voorwerpen in Nederland met accijns belast worden, dan blijven nadere verklaringen omtrent den te houden voorraad voorbehouden.

§ 3. Bij art. 4.

Door de overeengekomen bepaling van art. 4 wordt evenmin te kort gedaan aan de verplichting tot publicatie der Staatsverdragen in den voor de onderdanen verbindenden vorm, als aan de verplichting der regterlijke magt om de Staatsverdragen als in regten verbindend te beschouwen.

§ 4. Bij art. 5.

1°. De schadevergoeding, welke voor de opheffing van den vrijdom van lasten van de gronden, genoemd in artt. 9 en 15 van het Convenant van 11 October 1784, door de Nederlandsche Regering aan de (eigenaren) Pruisische onderdanen wordt betaald, bedraagt, naar den grondslag der 3 Staten bij het Bentheimer protokol overgelegd, in kapitaal zes duizend een honderd drie en tachtig gulden vijf en zeventig cents Nederlandsch.

2°. Daarenboven betaalt de Nederlandsche Regering als schadevergoeding voor de verhooging van lasten, ten gevolge van toekomstige ontginning der thans als veld of heide aangeslagene gronden, eens vooral eene som van f 3000 (drie duizend gulden Nederlandsch).

3°. Voorts betaalt de Nederlandsche Regering als schadevergoeding, bij wijze van dading, voor den aan Pruisische zijde beweerd, en aan Nederlandsche zijde ontkenden vrijdom van lasten voor het aandeel aan de voormalige Hannoversche, nu Pruisische belanghebbenden, bij het verdrag van 31 October 1863 uit het Noord- en Zuidberger compascuum toegedeeld, de som van f 500 (vijf honderd gulden Nederlandsch), met uitsluiting van iedere verhooging van deze schadevergoeding, ook voor het geval van toekomstige ontginning dier gronden.

4°. De Pruisische Regering betaalt voor opheffing van den vrijdom van lasten der bij artt. 12 en 20 van het grensverdrag van 11 October 1784 vermelde op Pruisisch gebied gelegen gronden van Nederlandsche onderdanen in eens een kapitaal van 265 thaler courant (twee honderd vijf en zestig thaler courant).

5°. De hierboven onder nummer 1, 2 en 3 bepaalde schadevergoedingsgelden worden, na aftrek der onder N°. 4 bedoelde aan zijde van Pruis-

sen te betalen schadevergoeding, niterlijk den 1 Julij 1868 van de zijde van Nederland aan de Pruisische Regering voldaan.

De verdeeling en wederuitbetaling aan ieder der deelgerechtigden wordt gedaan door de Regering, onder wier gebied de gerechtigden wonen.

6°. De vrijdom van lasten houdt op met het tijdstip der betaling van de schadevergoeding aan de betrokken Regering.

§ 5.

De in dit protokol vervatte verklaringen en bepalingen hebben gelijke kracht als het verdrag zelve en treden met hetzelfde in werking.

In fidem,

(get.) v. HEIDEN. (L. S.)
" J. A. SANDBERG. "

Gezien de wet van 27 Junij 1868 (S. N°. 75), houdende goedkeuring van bovenstaand verdrag.

Gelet dat de nitwisseling der akten van bekrachtiging op gezegd verdrag, door Ons den 29 Junij en door Zijre Majesteit den Koning van Pruissen den 20 Julij 1868 geteekend, op den 31 Augustus daaraanvolgende heeft plaats gehad;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 4 Sept. 1868, N°. 6239;

Hebben goedgevonden en verstaan de bovenvermelde overeenkomst bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoo veel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in gezegde overeenkomst vervat.

Het Loo, 7 September 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.
(Uitgeg. 19 Sept. 1868.)

3 September 1868. **BESLUIT**, tot wijziging van het Koninklijk besluit dd. 25 Mei 1829 (Staatsblad N°. 38), houdende bepalingen omtrent de samenstelling der schuttersraden. S. 126.

Wij WILLEM III, KONING.

Op de voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie, van den 4 Augustus 1868, No. 181, 4e afdeling;
8 Augustus 1868, No. 121, 2e afdeling;

Gezien het Koninklijk besluit van 25 Mei 1829 (Staatsblad N°. 38), houdende bepalingen omtrent de samenstelling der schuttersraden;

Gelet op de door Ons, ten gevolge van Ons besluit van 19 September 1867 (S. N°. 100), vastgestelde staten, aanduidende de sterkte, samenstelling en indeeling der dienstdoende en rustende schutterijen;

Overwegende:

dat bij die nadere regeling aan de betrekking van luitenant-kwartiermeester in het algemeen de rang van *eersten* luitenant is verbonden;

dat daardoor eene wijziging is gevorderd van de artt. 3 en 5 van voormeld Koninklijk besluit van 25 Mei 1829 (Staatsblad N°. 38), volgens welke een tweede luitenant-kwartiermeester lid is van den schuttersraad en deze tevens als secretaris bij dien raad fungeert;

Gelet op art. 64 der wet van 11 April 1827 (Staatsblad N°. 17);

Den Raad van State gehoord (advies van den 25 Augustus 1868, N°. 12);

Hebben goedgevonden en verstaan het Koninklijk besluit van 25 Mei 1829 (Staatsblad N°. 38) te wijzigen als volgt:

Art. 1. Art. 3 van genoemd besluit wordt aldus gelezen:

Behalve den voorzitter zijn de schuttersraden zamengesteld:

a. voor eene schutterij, uit vier of meer bataillons bestaande, uit:

een luitenant-kolonel,
een majoor,
een kapitein,
een eersten luitenant-kwartiermeester,
een tweeden luitenant,
een onderofficier,
een korporaal,
een schutter;

b. voor eene schutterij, uit twee of drie bataillons bestaande, uit:

een majoor,
een kapitein,
een eersten luitenant-kwartiermeester,
een tweeden luitenant,
een onderofficier,
een korporaal,
een schutter;

c. voor eene schutterij, uit één bataillon of uit minder dan één bataillon, doch uit meer dan ééne compagnie bestaande, uit:

een kapitein,
een eersten luitenant-kwartiermeester,
een tweeden luitenant,
een onderofficier,

een korporaal,
een schutter;

d. voor eene schutterij, uit ééne compagnie
bestaande, nit:

een eersten luitenant,
een tweeden luitenant,
een onderofficier,
een korporaal,
een schutter.

2. De eerste zinsnede van art. 5 wordt aldus
gelezen:

De eerste luitenant-kwartiermeester zal als secre-
taris bij den schuttersraad fungeren.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en
van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem aangaat,
belast met de uitvoering van dit besluit, dat in
het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan
afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister
van Oorlog en aan den Raad van State.

Het Loo, 8 September 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

(Uitgeg. 19 Sept. 1868.)

9 September 1868. *MISSIVE* betreffende het onder-
teekenen der kwitantien, wegens het verstrek-
ken van inkwartiering afgegeven.

Tot dusver werden, in sommige gemeenten,
de kwitantien wegens betalingen, uit kracht de
wet van 14 September 1866 (Staatsblad N°. 138),
houdende bepalingen betreffende de inkwartieringen
enz., voor verstrekkingen ten behoeve van het
leger, namens de burgemeesters, door de agenten
of andere gemeente-ambtenaren, met de inkwartie-
ring belast, ondertekend, zonder dat dit van de
zijde der algemeene rekenkamer tot bedenkingen
heeft geleid.

Thans echter heeft genoemd collegie het ver-
langen te kennen gegeven, dat de bedoelde kwi-
tantien door de betrokken burgemeesters zelven
worden ondertekend, en zulks op grond, dat bij
art. 6 der wet is bepaald, dat de verschuldigde
schadeloosstellingen te hunner beschikking zullen
worden gesteld.

Onder mededeeling van het vorenstaande heb
ik tevens de eer U H. E. G. te verzoeken, de
burgemeesters der gemeenten in Uw gewest, tot
wie zulke betrekking heeft, daarvan ingelijks wel
te willen doen kennis dragen, met verzoek, de
bedoelde kwitantien, tot voorkoming van bezwa-

ren bij de verevening, zelven te willen bekrach-
tigen.

10 September 1868. *BESLUIT*, houdende schor-
sing van het besluit van Gedeputeerde Staten
van Gelderland, van 12 Aug. 1868, N°. 13,
tot goedkeuring van drie besluiten der ver-
gadering van geërfden van den dorpspolder
Elst. S. 127.

11 September 1868. *CIRCULAIRE* van den Minis-
ter van Binnenlandsche Zaken, nopens maat-
regelen tegen het gebruik van vleesch van
aan miltvuur gestorven of aan die ziekte
lijdende, geslagte dieren.

Onder de berigten, die ik, sedert het schrijven
mijner circulaire van 11 Augustus jl. N°. 204,
9° afdeling, omtrent het miltvuur ontving, vind
ik er een waarin melding wordt gemaakt van het
sterven van varkens en katten, na het gebruik
van bloed of vleesch van runderen die aan milt-
vuur waren gestorven. Dit bevestigt de meening
dat het gebruik van vleesch van aan miltvuur
gestorven of aan die ziekte lijdende geslagte dieren,
de meest ernstige gevolgen voor andere dieren
kan hebben. Dat het evenzeer voor den mensch
schadelijk is wordt door deskundigen verzekerd.

Ik acht het dus niet overbodig U H. E. G.
andermaal op dit gevaar te wijzen, met verzoek
bij de gemeentebesturen nader op het nemen van
maatregelen aan te dringen en hun de toepassing
aan te bevelen der laatste zinsnede van art. 18
van het arrêté van 5 Brumaire an IX. Daarbij
wordt de politie gemagtigd „de faire saisir ou
détruire les comestibles gatés, corrompus ou nu-
sibles.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. SCHRÖDER.

15 September 1868. *BESLUIT*, houdende aan-
wijzing van de gemeente Kampen als kantoor
van betaling bij invoer van goederen langs
den Rijnspoorweg en langs den spoorweg
Almelo-Salzbergen. S. 128.

15 September 1868. *CIRCULAIRE* van den Minis-
ter van Binnenlandsche Zaken, betreffende
de invulling van de kolommen 9 en 10 van
de lijst, voorgeschreven bij art. 15 der wet
van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 58).

In het bij mijne circulaire van 14 Augustus ll., N°. 209, 8° aff., gewijzigde model der lijst, voorgeschreven bij art. 15 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 58) wordt opgave verlangd zoowel van de middellijke of primaire als van de onmiddellijke of secundaire oorzaak van den dood. Het zal noodig zijn dat alle geneeskundigen in het Rijk worden uitgenoodigd, bij de opgaven van de oorzaken des doods van hunne lijdens, deze onderscheiding in acht te nemen. De opgaaf alleen van de secundaire ziekte, als waterzucht, longverlamming en dergelijke, heeft weinig waarde, wanneer niet tevens wordt opgegeven of de waterzucht een gevolg was van hartziekte, van bloedarmoede, van nierlijden of van eene andere primaire ziekte, of de longverlamming van longontsteking, borst-waterzucht, hersenlijden enz.

Ik heb daarom de eer U H. E. G. te verzoeken, door tusschenkomst der gemeentebesturen, de geneeskundigen in Uwe provincie uit te noodigen door opgaven zoowel van de primaire als van de secundaire ziekten hunner lijdens, te willen medewerken tot verbetering van de statistiek van de oorzaken des doods.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Fock.

16 September 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betrekkelijk de taxaatie van kwaaddroezige paarden.

Uit de hooge declaratiën wegens onteigening van kwaaddroezige paarden, die ik nu en dan ontvang, blijkt, dat men zich niet altijd houdt aan de circulaire van mijnen ambtsvoorganger aan de Commissarissen des Konings dd. 4 Dec. 1867, N°. 177, 9° afdeling, waarvan de inhoud aan U en aan de gemeentebesturen is medegedeeld.

Voortaan moeten de personen, die met de taxaatie belast zijn, vooraf bekend gemaakt worden met den maatstaf, dien zij daarbij te volgen hebben. Zij moeten in het oog houden dat die ziekte meestal met den dood eindigt en dus paarden, die daaraan lijden, eene uiterst geringe waarde hebben. Zij moeten niet de waarde van het dier in gezonden toestand schatten, maar de waarde die het heeft terwijl het aan kwaden droes lijdt.

Ik heb de eer Uwe vergadering te verzoeken van het vorenstaande ook mededeeling te doen aan de gemeentebesturen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Fock.

17 September 1868. BESLUIT, houdende nadere vaststelling van de sterkte, samenstelling en indeeling van de dienstdoende schutterij der gemeente Rotterdam. S. 129.

19 September 1868. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende opmerkingen betrekkelijk de statistiek der bevolking.

Uit het schrijven van één Uwer ambtgenooten is mij gebleken, dat bij het opmaken van den staat van den maandelijkschen loop der bevolking, de gemeentebesturen niet eenparig te werk gaan en dat sommigen verkeerdelijk de opgaven der geborenen en overledenen bewerken naar den dag der inschrijving in de registers, geenszins, zooals het behoort, naar den dag van de geboorte en het overlijden.

Ter voorkoming van verschil in de behandeling, acht ik het raadzaam, dat zulks ter kennis gebracht worde van de gemeentebesturen in Uwe provincie.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (get.) Fock.

20 September 1868. BESLUIT, houdende regeling van het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters van koopwaren, die tusschen Nederland en Italië gewisseld worden. S. 130.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 21 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15), inhoudende dat de heffing van het port der buitenlandse briefwisseling en wat daarmede in verband staat door Ons wordt geregeld, naar aanleiding van de overeenkomsten of schikkingen, met de vreemde Regeringen of administratiën bestaande of nader te maken;

Gelet op het postverdrag tusschen Nederland en Italië, van 15 October 1867;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 14 September jl., N°. 94, Post.;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het enkel port, in het Rijk te heffen wegens brieven naar en uit Italië, bedraagt vijf en twintig cents voor gefrankeerde en vijf en dertig cents voor ongefrankeerde brieven.

De berekening van het enkele port geschiedt naar den maatstaf van 10 wigtjes.

2. Bij onroerfendheid der postzegels op brieven naar en uit Italië worden zij met het port als voor ongefrankeerde brieven belast, na aftrek evenwel van de waarde der gebezigde postzegels en met aanvulling hier te lande der breuken beneden vijf cents tot het volle bedrag van vijf cents.

3. De aangeteekende brieven voor Italië zijn aan eene gedwongene frankering onderworpen, ten bedrage van het port der gewone gefrankeerde brieven en daarenboven aan een vast aanteekengeld van *vijf en twintig cents*.

4. De dagbladen, tijdschriften, ingenaaide en ingebonden boeken, verbeterde drukproeven, muziekpapier, catalogussen, prospectussen, gravures, gelithographieerde, geautographieerde en gephotographieerde voorwerpen, berigten, circulaires, prijscouranten, visite-kaartjes, landkaarten en in het algemeen alle gedrukte, niet het karakter van bijzondere en persoonlijke briefwisseling bezittende stukken, bestemd voor Italië, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *vijf cents* voor elke 40 wigtjes of voor elk gedeelte van 40 wigtjes.

Zij zullen onder kruisband moeten verzonden worden en, behoudens de uitzondering ten aanzien der drukproeven, zullen zij geen schrift, cijfers of teekens hoegenaamd mogen bevatten.

Indien zij niet aan deze voorwaarden beantwoorden, wordt het gewone briefport toegepast.

5. De monsters van koopwaren, bestemd voor Italië, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *vijf cents* voor elke 40 wigtjes of voor elk gedeelte van 40 wigtjes.

De verzending geschiedt onder kruisband of in zakjes van papier, linnen of dergelijke stof, in dier voege dat de inhoud gemakkelijk kan worden onderzocht. Zij zullen geene handelswaarde mogen bevatten en er mag geen brief worden bijgevoegd.

Behalve het adres, een fabriek- of handelsmerk, volgnummers en prijzen, mogen zij geen schrift hoegenaamd bevatten.

Indien zij aan deze voorwaarden niet beantwoorden, wordt het gewone briefport toegepast.

Monsters, waarvan het gewigt 250 wigtjes te boven gaat of waarvan eene der afmetingen meer dan 25 duim bedraagt, worden niet ter verzending toegelaten.

6. Gedrukte stukken en monsters van koopwaren, die ontoereikend gefrankeerd ter post worden bezorgd, zullen met een port, ten bedrage van het dubbel van het ontbrekende frankeergeld, worden belast.

7. De gedrukte stukken en de monsters van koopwaren, bestemd voor Italië, zullen mede aangeteekend kunnen verzonden worden.

Onverminderd het port, ingevolge artt. 2, 4 en 5 van dit besluit verschuldigd, zal voor elk aangeteekend pakket, drukwerken of monsters be-

vattende, een vast aanteekengeld van *vijf en twintig cents* worden ingevorderd.

8. Indien de afzenders van aangeteekende brieven of andere stukken verlangen, dat hun van de goede ontvangst door den gedresseerde berigt wordt gegeven, wordt voor het overmaken van zoodanig berigt, bij vooruitbetaling, een vast regt van *tien cents* geheven.

9. De bepalingen van dit besluit zijn alleen van toepassing op de brieven, de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren, die, in geslotene brievenmalen, over België en Frankrijk tusschen de Nederlandsche en Italiaansche postadministratiën worden uitgewisseld, en dus niet op die, welke op verlangen der afzenders langs den weg over Duitschland zijn te verzenden.

10. Het port en de verdere voorwaarden van verzending der brieven en der gedrukte stukken, herkomstig uit Nederland en bestemd voor verder gelegene landen, dan wel uit verder gelegene landen herkomstig en voor Nederland bestemd, waarvan de verzending stuksgewijze door de Italiaansche postadministratie geschiedt, zal door Onzen Minister van Financiën, in overeenstemming met de daaromtrent gemaakte of nader te maken schikkingen, worden geregeld.

11. Dit besluit treedt in werking op 1 Oct. 1868.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 20 September 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitg. 25 Sept. 1868.)

20 September 1868. BESLUIT, houdende regeling van het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters van koopwaren, die tusschen Nederland, ter eene, en de landen, behoorende tot den Noord-Duitschen Bond, alsmede de Zuid-Duitsche Staten Baden, Beieren en Wurtemberg en het Keizerrijk Oostenrijk, ter andere zijde, gewisseld worden. S. 131.

WIJ WILLEM III, KON.

Gelet op art. 21 der wet van 12 April 1860 (Staatsblad N°. 15), inhoudende dat de heffing van het port der buitenlandsche briefwisseling en wat daarmede in verband staat door Ons wordt geregeld, naar aanleiding van de overeenkomsten of schikkingen, met de vreemde Regeringen of administratiën bestaande of nader te maken;

Gelet op Ons besluit van 20 December 1863 (Staatsblad N°. 140);

Gelet op het postverdrag tusschen Nederland en den Noord-Duitschen Bond, van 1 Sept. 1868;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 18 Sept. jl., N°. 81, Post.;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het enkel port, in het Rijk te heffen wegens brieven naar en uit de landen, behoorende tot den Noord-Duitschen Bond, de Zuid-Duitsche Staten Baden, Beijeren en Wurtemberg en het Keizerrijk Oostenrijk, bedraagt *tien cents* voor gefrankeerde en *twintig cents* voor ongefrankeerde brieven, behoudens dat voor de brieven, die gewisseld worden tusschen plaatsen in Nederland en in Pruisen, op een' afstand van niet meer dan *dertig* Nederlandsche mijlen van elkander gelegen, een port van *vijf cents* voor gefrankeerde en van *tien cents* voor ongefrankeerde brieven verschuldigd is.

De berekening van het enkele port geschiedt naar den maatstaf van 15 wigtjes.

2. De aangeteekende brieven voor Duitschland en Oostenrijk zijn aan eene gedwongene frankering onderworpen, ten bedrage van het port der gefrankeerde brieven, alsmede van een vast aanteekengeld van *tien cents*.

Bij aangifte der geldswaarde, welke in eenen aangeteekenden brief is gesloten, wordt behalve het verschuldigde *port* een opklimmend regt van *twee cents* voor elke 20 gulden of voor elk gedeelte van 20 gulden van de afzenders ingevorderd. Het opklimmend regt zal echter in geen geval minder dan *tien cents* bedragen, waartegen echter voor zoodanige brieven geen aanteekengeld is te heffen.

3. De dagbladen en alle anders door middel van boek-, steen of plaatdruk, dan wel photographisch vervaardigde stukken, bestemd voor Duitschland en Oostenrijk, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *vijf cents* voor elke 40 wigtjes of gedeelten van 40 wigtjes.

De stukken moeten ongesloten en wel onder eene smalle strook papier of kruisband of enkel toegevoewen ter post worden bezorgd. Behalve het adres van den persoon, voor wien zij bestemd zijn, is de bijvoeging in letterschrift van de handteekening des afzenders, de plaats van oorsprong en de dagteekening geoorloofd.

Ten opzichte der prijscouranten, beursberigten en handescirculaires is het bovendien toegestaan de prijzen met de pen in te vullen of te veranderen.

De drukproeven mogen veranderingen en bijvoegingen bevatten, die op de correctie en den druk betrekking hebben. De bijvoeging der kopijen is mede toegestaan.

Andere bijvoegingen of veranderingen dan die hierboven zijn vermeld, hetzij door middel van schrift of op andere wijze, zijn verboden.

Gedrukte stukken, die niet aan de bovengemelde voorwaarden beantwoorden, worden met het gewone briefport belast.

4. De nieuwspapieren en tijdschriften, die door Nederlandsche postkantoren aan postkantoren in het Noord-Duitsche postgebied of omgekeerd door postkantoren in het Noord-Duitsche postgebied aan Nederlandsche postkantoren, bij wijze van abonnement, worden geleverd, zijn, bij uitzondering van het bepaalde bij het vorige artikel, in beide rigtingen onderworpen aan een port, uitsluitend ten behoeve der Nederlandsche schatkist, gelijkstaande met dat der nieuwspapieren van binnenlandschen oorsprong en bestemming.

5. De monsters van koopwaren, bestemd voor Duitschland en Oostenrijk, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *vijf cents* voor elke 40 wigtjes of voor elk gedeelte van 40 wigtjes.

De verzending geschiedt onder kruisband of op andere wijze als bijv. in toegebondene doch niet verzegelde zakjes, in diervoege ingepakt, dat het gemakkelijk is te onderzoeken dat de inhoud uit monsters bestaat. Zij zullen geene handelswaarde mogen bevatten, en er mag geen brief worden bijgevoegd.

Behalve het adres, den naam of de firma des afzenders, een fabriek- of handelsmerk, nummers en prijzen, mogen zij geen schrift hoegenaamd bevatten.

Het is geoorloofd drukwerken en monsters bij elkander gevoegd onder één omslag te verzenden.

Verzendingen van monsters, die niet aan de bovengemelde voorwaarden beantwoorden, worden met het gewone briefport belast.

6. Er zal mede aanteekening kunnen geschieden van de gedrukte of gephotographieerde stukken en de monsters van koopwaren, bestemd voor Duitschland en Oostenrijk.

Onverminderd het port hierboven bij artt. 3 en 5 vermeld, zal voor elk aangeteekend pakket, drukwerk, photographiën of monsters bevattende, een vast aanteekengeld van 10 *cents* worden ingevorderd.

7. Indien de afzenders van aangeteekende brieven of andere stukken verlangen, dat han van de goede

ontvangt door den geadresseerde berigt worde gegeven, wordt voor het overmaken van zoodanig berigt, bij vooruitbetaling, een vast regt van *tien cents* geheven.

8. Brieven, gedrukte stukken en monsters van koopwaren, die met postzegels ontoereikend gefrankeerd ter post worden bezorgd, zullen met het port der ongefrankeerde brieven worden belast, na aftrek van de waarde der gebezigde postzegels, en met aanvulling hier te lande der breuken beneden *vijf cents* tot het volle bedrag van *vijf cents*.

9. Er geschiedt eene bespoedigde bestelling van de brieven of andere stukken, bestemd voor Duitschland en Oostenrijk, of van daar herkomstig, wanneer de afzender het schriftelijk verlangen daartoe op het adres door de woorden „Buitengewone of Expresse bestelling” heeft uitgedrukt.

Het expresseloon hier te lande bedraagt *15 cents*, wanneer de bezorging binnen den kring der gewone bestelling van het postkantoor van bestemming plaats vindt, doch voor plaatsen, waar geen postkantoor gevestigd is, wordt het expresseloon naar plaatselijk gebruik geregeld.

10. Brieven, gedrukte stukken en monsters van koopwaren, bestemd voor Duitschland en Oostenrijk, zullen tot geen zwaarder gewigt dan van *250 wigtjes* ter verzending met de post worden toegelaten.

11. De brieven, de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren, die tusschen het Rijk en andere niet tot Duitschland of Oostenrijk behoorende staten stuksgewijze door tusschenkomst der postadministratie van den Noord-Duitschen Bond worden verzonden, zijn onderworpen aan het port, 't welk overeenkomstig de bepalingen van dit besluit in het internationaal verkeer verschuldigd is, vermeerderd met dat, aan de verder betrokkene buitenlandsche postadministratiën toekomende.

12. De bepalingen van dit besluit komen in werking met den 1 October 1868, te rekenen van welken dag tevens Ons besluit van 20 Dec. 1863 (S. N°. 140), benevens de in andere besluiten voorkomende bepalingen, die met het tegenwoordige in strijd zijn, komen te vervallen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit hetwelk in de Staatscourant en in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 20 September 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 25 Sept. 1868.)

21 September 1868. MISSIVE van den Minister van Oorlog, ten aanzien van de opzending naar hunne corpsen van verlofgangers, die in eene andere gemeente wonen, dan waarvoor zij bij de militie zijn ingelijfd.

Bij de jongste opkomst van milicien-verlofgangers tot het bijwonen van wapenoefeningen, is twijfel gerezen omtrent de wijze waarop behoort te worden gehandeld, ten aanzien van de opzending naar hunne corpsen van verlofgangers die in eene andere gemeente wonen, dan waarvoor zij bij de militie zijn ingelijfd.

Tot wegneming van dien twijfel acht ik eene aanvulling van de bestaande voorschriften noodzakelijk.

Het is mij meest doelmatig voorgekomen dat, in het vervolg, ten aanzien van verlofgangers, die zich in eene andere gemeente hebben gevestigd, ook al ligt die buiten de provincie waaruit zij herkomstig zijn, geheel gehandeld worde, als ten opzichte van de miliciens der gemeente waar zij verblijft houden.

Is derhalve *die* gemeente niet meer dan *dertig mijlen* verwijderd van de standplaats van het korps waartoe de milicien-verlofganger, blijkens zijn verlofpas behoort, dan begeeft hij zich regtstreeks daarheen.

Bevindt hij zich op meer dan *dertig mijlen* afstands van de standplaats van zijn korps, dan wordt hij door de zorg van den burgemeester der gemeente waar hij gevestigd is, tegelijk met de miliciens dier gemeente overgebracht naar de plaats die voor de aflevering der laatsten bestemd is, en aldaar door of van wege den Commissaris des Konings aan den provincialen adjudant van het gewest waarin hij zich vestigde overgegeven, die hem bij een detachement voegt, of zoo minder dan zes miliciens voor dat korps opkomen, hem, met de anderen per reiswijzer naar zijne bestemming dirigeert.

De voldoening van de kosten der reis, zoo die vereischt werden tot het overbrengen naar de plaats der aflevering, zal in rekening worden gebracht door het gemeentebestuur dat den milicien doet overbrengen, op dezelfde wijze als behoorde hij tot de verlofgangers dier gemeente.

In voorschreven zin zal aan den verlofganger uit eene andere gemeente herkomstig, in de gevallen bedoeld bij artt. 6 en 7 van het voorschrift gegeven bij de aanschrijving van het departement van Oorlog van 13 December 1862, N°. 51 B, en aan hem die van een verlof, dat, blijkens zijn

verlofpas, *niet* op zijn verzoek is verleend, naar zijn korps moet terugkeeren, door het gemeentebestuur van de plaats waar de verlofganger gevestigd is, het reisgeld worden verstrekt waarop hij aanspraak heeft.

Ik heb de eer U H. E. G. te verzoeken de gemeentebesturen in het gewest onder Uw beheer met het vorenstaande in kennis te willen stellen.

—
22 September 1868. BESLUIT van Z. M., houdende goedkeuring der besluiten van Gedeputeerde Staten van Friesland, strekkende tot regeling van het verband der dorps-huishoudingen met de algemeene huishoudingen der gemeenten in die provincie enz.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 18 September 1868, N°. 112, 2° afdeling;

Gezien het daarbij overgelegd besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland, van 10 Sept. 1868, strekkende tot regeling van het verband der dorps-huishoudingen met de algemeene huishouding der gemeenten in die provincie, en de door Gedeputeerde Staten bij besluit van dezelfde dagteekening vastgestelde voorschriften voor de inrigting der begrooing van dorpsinkomsten en uitgaven, met daarbij behoorend model;

Gelet op de artt. 206 en 217 der gemeente-wet;

Hebben goedgevonden en verstaan, aan dat besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland en aan de voorschriften, zooals die hierbij zijn gevoegd, goedkeuring te verleenen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

's Gravenhage, 22 September 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Gedeputeerde Staten van Friesland,

Gelet op art. 217 der wet van 29 Junij 1851 (Staatsblad N°. 85);

Hebben besloten en besluiten:

De bij hunne besluiten van 15 September 1862, N°. 1, en 26 September 1865, N°. 25, vastgestelde en gewijzigde bepalingen, regelende het verband der bijzondere afdelingen of dorpen der gemeenten met de algemeene huishouding der gemeenten in de provincie Friesland, bij voortdoring te bestendigen en, behoudens eenige nadere wijziging van artt. 3 en 6 en bijvoeging van een

nieuw artikel 7, op nieuw vast te stellen, gelijk zij hierna volgen:

Art. 1. De gemeenten, zoo ook de afdelingen of dorpen tot de gemeenten behorende, blijven in het bezit en genot hunner eigendommen.

2. Wat, naar het burgerlijk regt, eigendom van de gemeenten, of der afdelingen of dorpen tot de gemeenten behorende, is, omschrijft de staat, volgens art. 229 der gemeentewet door de gemeentebesturen op te maken en bij te houden.

3. Uitkeeringen uit de geldmiddelen der gemeente aan de afdelingen of dorpen kunnen geschieden, wanneer die afdelingen of dorpen *hunne gewone uitgaven* door hunne eigene ontvangsten, *zonder het heffen van eenen hoofdelijken omslag*, niet kunnen dekken.

Bevolking en behoefte dier afdelingen worden bij het toekennen der uitkeering in acht genomen.

4. De uitgaven der gemeente worden bestreden door de ontvangsten, welke hare eigendommen, bij art. 2 hiervoor bedoeld, afwerpen, alsmede door de inkomsten bij artt. 104, 2° alinea, en 240 der gemeentewet omschreven, met dien verstande echter, dat de opcenten op de hoofdsom der personele belasting, van wege de gemeente geheven, komen ten bate van de afdeling of het dorp, waarin de aanslag in het personeel geschiedt, zoo in dat dorp een hoofdelijke omslag wordt geheven en tot een beloop, het bedrag van dien omslag niet overtreffende.

5. Ten laste van de afdelingen of dorpen kunnen, behoudens de bevoegdheid van de gemeenteraden tot het voordragen van nadere bepalingen, krachtens de 2° zinsnede van art. 217 der gemeentewet, gebragt worden, met uitsluiting van de uitgaven, welke, volgens art. 205 der wet, ten laste der gemeente komen en in dit 5° artikel niet bepaaldelijk zijn genoemd, de volgende uitgaven voor:

dorpswegen, straten, pleinen, vaarten, bruggen en andere dorpswerken, in de omschrijving bij art. 179A der gemeentewet aangeduid;

het aanleggen en onderhouden van dorpsbegraafplaatsen, voor zoo ver zij dorps-eigendom zijn en die uitgaven niet uit de kerkebuizen worden gehoord; de kosten van het openbaar lager onderwijs;

het onderhoud van dorps-eigendommen en wegens die eigendommen verschuldigde lasten;

renten en aflossingen van de door de afdelingen of dorpen aangegane geldleeningen;

alle opesichbare schulden van de afdelingen of dorpen;

de kosten van bouwing of geheele vernieuwing van armenhuizen en armenwoningen;

onderstand van armen, voor zoover de wet van 28 Junij 1854 (Staatsblad N°. 100) daartoe aanleiding geeft.

6. De uitgaven der afdelingen of dorpen worden bestreden door:

a. de ontvangsten, welke hunne eigendommen, bij art. 2 hiervoor bedoeld, afwerpen;

b. hoofdelijke omslagen of andere plaatselijke directe belastingen;

c. eene belasting op de honden;

d. eene belasting op tooneelvertooningen en andere openbare vermakelijkheden;

e. de regten, loonen en andere gelden, bedoeld in art. 238 der gemeentewet;

f. de belasting, geheven wordende krachtens artt. 33 en 34 der onderwijswet;

g. de uitkeeringen van wege de gemeente verstrekt wordende;

h. de opcenten op de hoofdsom der personele belasting, van wege de gemeente geheven, volgens de slotbepaling van art. 4.

7. Deze verbandregeling zal vóór 1 Januarij 1874 worden herzien.

Aldus vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Friesland, bij besluit van heden, N°. 56.

Leeuwarden, 10 September 1868.

(get.) VAN PANHUIJS, Voorzitter.

" A. VAN DER LAAN, Griffier.

De Gedeputeerde Staten van Friesland,

Gelet op art. 206 der wet van 29 Junij 1851 (Staatsblad N°. 85);

Hebben besloten en besluiten:

De bij hun besluit van 15 September 1862, N°. 1, vastgestelde voorschriften, waarnaar de begrooting der inkomsten en uitgaven van de afdelingen of dorpen, tot de gemeente behoorende, wordt ingerigt, bij voortdoring te bestendigen en behoudens de roijering van hoofdstuk IV der inkomsten van het model der begrooting, op nieuw vast te stellen, gelijk zij hierna volgen:

Art. 1. De begrooting der inkomsten en uitgaven van de afdeling of het dorp, tot de gemeente behoorende, wordt ingerigt overeenkomstig het hiernevens gevoegd model.

2. Het getal, de omschrijving en de volgorde der hoofdstukken, bij het model aangewezen, worden onveranderd in de begrooting opgenomen.

De hoofdstukken, waaronder geen post behoeft

gebragt te worden, worden ingevuld met het woord *nihil*.

Ieder bijzonder onderwerp van ontvang of uitgaaf wordt in het betreffelijk hoofdstuk door een afzonderlijk artikel, en dit, zoo noodig, afgedeeld in afzonderlijke posten, aangewezen.

3. De omschrijving van elken post van inkomst en uitgaaf moet den aard en oorsprong der inkomst en den aard en de strekking der uitgaaf duidelijk aanwijzen.

4. Het bedrag van iedere inkomst wordt bij de begrooting onverkort, dat is zonder eenigen aftrek wegens kosten van invordering of beheer, lasten en anderzins, voorgesteld.

5. Tot grondslag der raming van de ontvangsten dient de opbrengst van het jaar, voorafgaande aan dat, waarin de begrooting wordt vastgesteld, tenzij bijzondere redenen tot eene andere raming leiden, die dan bepaaldelijk worden opgegeven.

6. Wanneer de raad bij de begrooting zelve magtiging wil verleen tot het doen van af- en overschrijving, worden bij het X^e hoofdstuk (onvoorziene uitgaven) de posten der begrooting vermeld, waarop overschrijving mag plaats hebben.

7. De begrooting gaat vergezeld van eene memorie van toelichting, die voor elk artikel, en, voor zoover noodig, voor elken post, de gronden vermeldt, waarop de raming berust.

Ingeval de raming verschilt met die van het vorig jaar, worden dat verschil en de oorzaak daarvan aangewezen. Inzonderheid worden bij de memorie de redenen uiteen gezet, waarom de voorgedragen uitgaven in het belang van de afdeling of het dorp noodig of nuttig worden geoordeeld.

8. Binnen acht dagen na de vaststelling der begrooting door den raad, worden daarvan drie exemplaren ingezonden aan Gedeputeerde Staten, vergezeld van de memorie van toelichting en alle staten en bescheiden, welke ter verduidelijking van de verschillende daarop aangebragte posten noodig zijn.

Voor zoover door Gedeputeerde Staten omtrent de laatstgemelde bijlagen bijzondere instructiën of voorschriften zijn of worden gegeven, wat derzelve vorm en inrigting betreft, worden deze bij de opmaking en vaststelling der begrooting in acht genomen.

Voor de staten en bescheiden wordt hetzelfde formaat van papier genomen als dat van het model van de begrooting.

Nadat de begrooting door Gedeputeerde Staten

is goedgekeurd, worden twee exemplaren aan het gemeentebestuur terug gezonden, waarvan het eene is bestemd voor burgemeester en wethouders, het andere voor den gemeente-ontvanger, terwijl het derde exemplaar, met de bijlagen, in het archief van Gedeputeerde Staten blijft berusten.

9. Na den laatsten Junij van het jaar, volgende op het dienstjaar, waarover de begrooting loopt, wordt daarop geene ontvangst of uitgaaf meer toegelaten.

Voor gelden, tot eene geslotene dienst behoorende, doch na de sluiting ontvangen, wordt geen bijzondere post uitgetrokken. Op die gelden wordt bij de raming van toevallige baten gerekend. Op de begrooting wordt alleen vermeld het batig slot der laatste door den gemeenteraad voorloopig vastgestelde rekening van een dienstjaar, voor zoover aan dat slot door den raad geene andere bestemming is gegeven.

10. Uitgaven tot een gesloten dienstjaar behoorende en nog na de sluiting te doen, worden ten laste van den post voor onvoorziene uitgaven op de begrooting van een volgend dienstjaar aangewezen, voor zoover zij niet uit andere daartoe door den raad aangewezen middelen worden bestreden.

11. Op de begrooting der inkomsten van de afdeling of het dorp wordt, overeenkomstig de 4^e zinsnede van art. 9, onder hoofdstuk I, het batig slot van de, sedert het vaststellen der laatste begrooting, voorloopig door den gemeenteraad vastgestelde rekening uitgetrokken, voor zooveel over dat batig slot niet reeds vroeger mogt zijn beschikt.

Aldus vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Friesland, bij besluit van heden, N°. 56.

Leeuwarden, 10 September 1868.

(get.) VAN PANHUIJS, Voorzitter.

" A. VAN DER LAAN, Griffier.

24 September 1868. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 20 April 1863 (Staatsblad N°. 24), houdende aanwijzing der kringen om branderijen, waar peilingen kunnen verrigt worden. S. 132.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van den 7 September 1868, N°. 46, I. U. R. en Acc.;

Gezien Ons besluit van 20 April 1863 (Staatsblad N°. 24), houdende aanwijzing der kringen om branderijen, waar peilingen kunnen verrigt worden;

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 September 1868, N°. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen genoemden Minister, van den 21^{en} derzelfde maand, N°. 11, I. U. R. en Acc.;

Hebben goedgevonden en verstaan Ons besluit van 20 April 1863 (Staatsblad N°. 24) ook van toepassing te maken:

voor de wijken N°. 1 en 7 der gemeente Rotterdam;

en voor de niet in dat besluit genoemde gedeelten der gemeente Vlaardingen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden opgenomen, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 24 September 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 28 Sept. 1868.)

28 September 1868. BESLUIT, houdende verlening van den bij Koninklijk besluit van den 15 Julij 1868 (Staatsblad N°. 112) bepaalden termijn van schorsing van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, van 16 Junij 1868, waarbij een besluit van den gemeenteraad van Epe tot aanvaarding eener schenking en tot ruiling van gronden is goedgekeurd. S. 133.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 26 Sept. 1868, N°. 168, 2° afd.;

Gezien Ons besluit van 15 Julij 11. (Staatsblad N°. 112), houdende schorsing tot 1 October 1868 van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 16 Junij 1868, waarbij een besluit van den gemeenteraad van Epe tot aanvaarding eener schenking en tot ruiling van gronden is goedgekeurd;

Overwegende, dat eene beslissing omtrent de wettigheid van dat besluit van Gedeputeerde Staten niet vóór den 1^{en} October kan worden genomen;

Gelet op de artt. 153 en 155 der gemeentewet; Hebben goedgevonden en verstaan den termijn van schorsing van dat besluit te verlengen tot 1 December 1868.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is

belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 28 September 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 2 Oct. 1868.)

29 September 1868. **BESLUIT**, houdende vaststelling van het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare bruggen in den Staatsspoorweg van Heerenveen naar Leeuwarden. S. 184.

WIR WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 14 September 1868, N°. 341, 11^e afd.;

Den Raad van State gehoord;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare bruggen in den Staatsspoorweg van Heerenveen naar Leeuwarden, zoo als dit hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat dit besluit zal in werking treden op den vijfden dag na de plaatsing in het Staatsblad.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad en in de Staatscourant geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, 29 September 1868.

(get.) WILLEM I.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 3 Oct. 1868.)

REGLEMENT voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare bruggen in den Staatsspoorweg van Heerenveen naar Leeuwarden.

Art. 1. Het is aan ieder, behalve aan den brugwachter, verboden de bruggen te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. De bruggen worden ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden, doch ten minste 15 minuten vóór de komst der treinen behoorlijk gesloten. De bruggen worden gesloten gehouden, wanneer de scheepvaart door ijs of om andere redenen niet kan plaats hebben.

Bij elke brug is geplaatst een seinpaal ter hoogte van 6.80 el boven de spoorstaven nabij de brug, voorzien van een rood geschilderden bol,

die langs den paal bewogen wordt, en van eene lantaarn met groen en rood licht, ter hoogte van 3.90 el boven de spoorstaven.

Het geopend zijn der bruggen wordt dus aangeduid:

bij dag, de roode bol is geheel opgehaald;

bij nacht, het groene licht is naar de zijde van de scheepvaart gekeerd.

Het gesloten zijn der bruggen wordt dus aangeduid:

bij dag, de roode bol is omlaag gehaald;

bij nacht, het roode licht is naar de zijde van de scheepvaart gekeerd.

3. Bij het doorvaren der bruggen gedragen de schippers zich naar de bepalingen betreffende de vaart op elk kanaal en naar de bevelen van den brugwachter.

4. Bij het naderen der bruggen moeten de schippers bij de wederzijds gestelde palen of handwijzers de zeilen hunner schepen zooveel noodig strijken of in de gij brengen, de handen der ankers binnen boord brengen, de jaaglijn los gooijen, den stoom afsluiten en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat dit op een afstand van vijftig ellen van elke brug kan worden stil gehouden, ingeval de brugwachter dit laatste voor de veiligheid der brug noodig acht.

Bij harden wind of bij afstroming zijn de schippers, op bevel van den brugwachter, verplicht, door het achteruit brengen van een lijn of tros of door het terugwerken met stoom, de vaart van het schip te verminderen en de goede rigting daarvan te verzekeren.

De schippers moeten tijdig roepen, ten einde den brugwachter te waarschuwen dat hun schip de brug nadert.

Niet dan nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven, wordt het schip naar de brug gestuurd en dit zoo langzaam voortbewogen, dat geen enkel deel der brug door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

5. Bij het doorvaren der bruggen worden de schepen met geringe snelheid bewogen, door treklieden niet dan stapvoets, en mogen de treklijnen niet over de brugleuningen schuren.

Zeilende schepen mogen de bruggen niet anders doorvaren dan alleen met staande fok, als het tuig daartoe geschikt is, of anders alleen met stand groot zeil, doch alsdan nagenoeg geheel in de gij.

In beide gevallen moeten de schoten zooveel aangehaald worden, dat bij het doorvaren geen touwen of zeilen met de brug in aanraking komen.

Stoombooten zullen met halve kracht doorvaren.

Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen van hout-, muur- of ijzerwerk der bruggen aan te raken anders dan aan de haalpinen of haalijzers.

6. Het is verboden:

schepen in de openingen van de bruggen stil te houden;

schepen aan eenig deel der bruggen vast te leggen of te verhalen; dit mag alleen geschieden aan de daarvoor gestelde meerpalen, die voor niets anders gebruikt worden.

7. Binnen de palen, ter wederzijde op een afstand van vijftig ellen van het midden der bruggen geplaatst, varen de schippers elkander niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter. Buiten dien afstand wachten de schippers tot dat andere, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn voorbij gevaren.

Indien gelijktijdig schepen van beide zijden aankomen, wordt het schip, dat het laatst aan een der gestelde palen is genaderd, stil gehouden tot dat het andere is doorgevaren.

In geval van harden wind of bij afstrooming wordt het schip stil gehouden, dat van benedenwinds of tegen stroom aankomt.

Bij verschil beslist de brugwachter.

8. Bij gesloten brug stoppen de schepen ter hoogte van de gestelde palen of handwijzers.

Ingeval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor de gesloten brug aankomt, zullen de later aankomende op behoorlijken afstand van elkander blijven, ten einde geene opstopping of verwarring te doen ontstaan.

9. Bij het weder openen der bruggen varen de schepen door aan dezelfde zijde, naar volgorde van aankomst.

Bij gelijktijdige aankomst aan beide zijden is de voorrang toegekend aan de schepen, van de bovenzijde of met den stroom komende.

Stoombooten, trekschuiten en barges hebben, even als op marktdagen wettig erkende beurtschepen, den voorrang boven andere schepen.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip in de openingen of nabij de bruggen naar de aanwijzing van den brugwachter te bewegen of te verhalen, is deze, des noods ondersteund door den sterken arm, bevoegd ten koste van den onwillige het noodige te verrigten.

11. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten der brug ten dienste der spoorreinen verhindert, is de directie der spoorwegdienst bevoegd, onder

toezigt van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en ten koste van den gezagvoerder of eigenaar van het schip, de oorzaak of de oorzaken van die verhindering te doen opruimen.

12. Voor het doorvaren der bruggen is geene vergoeding verschuldigd.

13. Door schepen worden in dit reglement bedoeld alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

Door schippers worden bedoeld zij, die op het schip of houtvlot het gezag nitoeffenen of met de leiding daarvan belast zijn.

Onder brugwachters worden mede verstaan zij, die den brugwachter vervangen of hem behulpzaam zijn.

14. Overtreding van dit reglement wordt gestraft krachtens de wet van den 6 Maart 1818 (Staatsblad N°. 12).

15. Aan de brugwachters is de handhaving der bepalingen van dit reglement opgedragen.

De brugwachters, de ambtenaren in art. 11 sub 1°. tot en met 6°. van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren van den Staat, aan wie het toezigt op de bruggen is opgedragen, de rijksveldwachters en de plaatselijke politiebeambten in de gemeenten, waarin de bruggen gelegen zijn, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

De processen-verbaal van overtreding worden opgemaakt op een oed, bij den aanvang der bediening afgelegd, of binnen 48 uren ten overstaan van den regter van het kanton of van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de overtreding is begaan, met eede bevestigd.

16. De overtreders, tegen wie proces-verbaal is opgemaakt, mogen hunne reis niet vervolgen, dan na, ten genoegen van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug is gelegen, borgtocht te hebben gesteld tot verzekering van de vergoeding der door hen veroorzaakte schade.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 29 September 1868, N°. 13 (Staatsblad N°. 134).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

1 October 1868. BESLUIT, tot intrekking der Koninklijke besluiten van 5 Julij 1836 (Staatsblad N°. 42) en van 9 Januarij 1841 (S. N°. 2), houdende bepalingen omtrent de toelating en erkenning van gemeenten van afgeschiedenen van het Hervormd Kerkgenootschap. S. 135.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, tijdelijk belast met het beheer van het departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, enz., van 25 Augustus 1868, N°. 12;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 September 1868, N°. 16);

Op de nadere voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 26 September 1868, N°. 10;

Overwegende:

dat de Koninklijke besluiten van 5 Julij 1836 (Staatsblad N°. 42) en van den 9 Januarij 1841 (Staatsblad N°. 2), inhoudende bepalingen omtrent de toelating en erkenning van gemeenten van afgescheidenen, geacht moeten worden, zoo veel de bepalingen daarvan niet reeds bij Ons besluit van 17 October 1852 (Staatsblad N°. 184) zijn ingetrokken, vervangen te zijn door de bepalingen der wet van den 10 September 1853 (Staatsblad N°. 102);

dat alzoo nieuw op te rigten of nieuw opgerigte gemeenten van afgescheidenen niet door bijzondere voor haar gegeven bepalingen, maar, in gelijkstelling met alle overige kerkelijke gemeenten, uitsluitend door de bepalingen der wet van 10 September 1853 beheerscht worden;

en dat het niet te min gebleken is, dat de genoemde besluiten nog altijd door de afgescheidenen zelve als verbindend beschouwd en opgevolgd worden;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De Koninklijke besluiten van den 5 Julij 1836 (Staatsblad N°. 42) en van den 9 Januarij 1841 (Staatsblad N°. 2), inhoudende bepalingen omtrent de toelating en erkenning van gemeenten van afgescheidenen, worden bij deze verklaard te zijn ingetrokken en buiten werking gesteld.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken.

's Gravenhage, 1 October 1868.

(get) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 6 Oct. 1868.)

1 October 1868. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van het tusschen Neder-

land en den Noord-Duitschen Bond op den 1 September 1868 te Berlijn gesloten postverdrag. S. 136.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien het postverdrag tusschen Nederland en den Noord-Duitschen Bond, op den 1 September 1868 door de wederzijdsche gevolmagtigden te Berlijn gesloten, waarvan de inhoud luidt als volgt:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Pruisen, handelende namens den Noord-Duitschen Bond, hebben, met het doel om het postverkeer tusschen de beide landen te bevorderen, tot het tot stand brengen van een nieuw postverdrag besloten en daartoe tot Hunne gevolmagtigden benoemd:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den heer CAREL MALCOLM ERNEST GEORGE graaf VAN BYLANDT, Hoogstdezelfs kamerheer en buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning van Pruisen en bij den Noord-Duitschen Bond;

Zijne Majesteit de Koning van Pruisen, den heer MARTIN FRIEDRICH RUDOLPH DELBRÜCK, president der Bondskanselarij, Hoogstdezelfs werkelijken geheimraad;

die, naar aanleiding der hun verleende volmachten, omtrent de flavolgende artikelen zijn overeengekomen;

Wederzijdsch postgebied.

Art. 1. Met de uitdrukking „Nederlandsch postgebied” in dit verdrag wordt het gebied van den Nederlandschen Staat, met uitzondering der koloniën, bedoeld.

Onder de uitdrukking „Noord-Duitsch postgebied” in dit verdrag is te verstaan het postwezen in de tot den Noord-Duitschen Bond behorende landen, zoowel als de postinrigtingen in dat gedeelte van het Groothertogdom Hessen, 't welk niet tot den Noord-Duitschen Bond behoort.

Uitwisseling der brievenmalen.

2. Tusschen het Nederlandsche en het Noord-Duitsche postgebied zullen, ter bevordering eener veilige en naauwkeurige verzending der over en weder uit te wisselen voorwerpen der brievenpost, geregelde postverbindingen langs de spoorwegen en de gewone wegen onderhouden worden.

Omtrent het aantal en den aard dezer verbindingen, de wegen daartoe in aanmerking komende,

en de vervoermiddelen tot dat einde te bezigen zullen de Nederlandsche postadministratie en de Noord-Duitsche postadministratie zich met elkander verstaan.

Zij zullen ook de verdere voorwaarden, waarop de regeling van den postenloop en van de postdienst naar en over de grenzen en op de punten van uitlevering zal plaats vinden, in gemeen overleg vaststellen en naar gelang der behoefte wijzigen.

Op het gebruik der spoorwegen voor de verzendingen met de brievenpost en op de regeling der daartoe betrekkelijke aangelegenheden, aan deze en gene zijde der grenzen, zijn van toepassing de bepalingen, waaraan de spoorwegbesturen volgens de wederzijds bestaande wetten en reglementen onderworpen zijn, alsmede de voorschriften bij de van Rijkswegen geslotene overeenkomsten omtrent den aanleg en de exploitatie der spoorwegen vastgesteld, mitsgaders die, waaromtrent tusschen de spoorwegbesturen, tot regeling van de dienst naar en over de grenzen, onder goedkeuring der beide Regeringen is overeengekomen.

Vervoer der brievenmalen op de grenzen.

3. Elke der beide postadministratiën draagt de kosten van het vervoer der brievenmalen tot aan het tegenoverliggende grensstation.

Indien de beide administratiën termen vinden met denzelfden ondernemer, wegens het overbrengen van de post in beide rigtingen tusschen de grensstations, te contracteren, worden de kosten van het vervoer door haar gemeenschappelijk, ieder voor de helft, gedragen.

De valiezen, brievenzakken, postillons-horologiën en andere dergelijke bij de brievenpost te pas komende benoedigheden worden voor gemeenschappelijke rekening aangeschaft en onderhouden.

De paarden en rijtuigen van de brievenpost zijn op de heen- en terugreis van de betaling van weg-, brug-, straat- en veergelden of andere op het gebruik der openbare wegen bestaande lasten vrijgesteld, voor zooveel zij niet aan gemeenten, corporatiën of bijzondere personen, volgens de bestaande bepalingen, ook voor 's Rijks brievenpost verschuldigd zijn.

Voorwerpen der brievenpost.

4. Onder voorwerpen van de brievenpost zijn te verstaan:

- a. de gewone brieven;
- b. de gedrukte stukken;

- c. de monsters van koopwaren;
- d. de aangetekende stukken;
- e. de expresse-brieven, enz.;
- f. de brieven met aangegevene geldswaarde;
- g. de postwissels;
- h. de dagbladen en tijdschriften, die bij abonnement worden uitgeleverd.

Het gewigt der sub a tot f aangewezen voorwerpen mag een half pond of 250 wigtjes niet te boven gaan.

Port der brieven.

5. Het port der brieven tusschen het Nederlandsche en het Noord-Duitsche postgebied zal bedragen:

- 1. dat van den enkelen gefrankeerden brief: uit de Nederlanden naar Noord-Duitschland 10 cents; uit Noord-Duitschland naar de Nederlanden 2 zilvergros;
- 2. dat van den enkelen ongefrankeerden brief: uit Noord-Duitschland naar de Nederlanden 20 cents; uit de Nederlanden naar Noord-Duitschland 4 zilvergros.

Met afwijking van het vorenstaande ondergaat het port der brieven, in de gevallen waarin de afstand in eene rechte lijn tusschen het postkantoor van herkomst in het eene land en dat van bestemming in het andere niet meer dan 30 Nederlandsche mijlen bedraagt — grensrayon —, de navolgende vermindering:

- 1. voor den enkelen gefrankeerden brief: uit de Nederlanden naar Noord-Duitschland 5 cents; uit Noord-Duitschland naar de Nederlanden 1 zilvergros;
- 2. voor den enkelen ongefrankeerden brief: uit Noord-Duitschland naar de Nederlanden 10 cents; uit de Nederlanden naar Noord-Duitschland 2 zilvergros.

Als enkele brieven worden aangemerkt die, waarvan het gewigt 15 wigtjes niet te boven gaat.

Bij zwaardere brieven wordt voor iedere 15 wigtjes, of voor ieder gedeelte van 15 wigtjes, een enkel port meer berekend.

Het blijft aan het gemeen overleg der wederzijdsche postadministratiën overgelaten, te rekenen van een onderling te bepalen tijdstip, het port der brieven boven 30 tot 250 wigtjes tot het dubbele bedrag van het port voor den enkelen

brief te verminderen, zoodra de Nederlandsche postadministratie, in overeenstemming met de voor het binnenlandsch verkeer geldende bepalingen, daartoe zal kunnen overgaan.

Gedrukte stukken.

6. Het port der gedrukte stukken tusschen het Nederlandsche en het Noord-Duitsche postgebied zal voor elke 40 wigtjes of voor elk gedeelte van 40 wigtjes bedragen:

a. bij heffing in de Nederlanden 5 cents;

b. bij heffing in Noord-Duitschland 9 penning.

De frankering is verplichtend.

Ter verzending als drukwerken tegen verminderd port worden toegelaten alle door letter-, steen- of plaatdruk, dan wel door middel der photographie of op eene andere wijze werktuigelijk vermenigvuldigde stukken, die, wat hun formaat en hun aard betreft, ter verzending met de brievenpost geschikt zijn. De door middel van de copiërmachine vervaardigde, dan wel gecalkeerde schrifturen zijn hiervan uitgesloten.

De stukken moeten ongesloten, dan wel onder eene smalle strook papier of kruisband, of op eenvoudige wijze toegevouwen, ter post bezorgd worden. Zij mogen ook uit adreskaarten of dergelijke, zonder eenigen omslag, bestaan.

Behalve het adres van den persoon, voor wien zij bestemd zijn, is de bijvoeging in letterschrift van de handteekening des afzenders, de plaats van oorsprong en de dagteekening geoorloofd.

Ten opzichte van prijscouranten, beursberigten en handelscirculaires is het bovendien toegestaan de prijzen met de pen in te vullen of te veranderen, alsmede om er den naam des reizigers in te vermelden.

Aanwijzingen op den kant, met het doel om de opmerkzaamheid van den lezer op eene bepaalde plaats te vestigen, worden toegelaten.

De drukproeven mogen veranderingen en bijvoegingen bevatten, die op de correctie, den niterlijken vorm en den druk betrekking hebben. De bijvoeging der kopijen is geoorloofd. Bij gebrek van ruimte op de stukken zelf, mogen de ten aanzien der drukproeven toegestane aanwijzingen ook op afzonderlijke, bij die proeven gevoegde nota's, geschreven worden.

Overigens mogen de tegen verminderd port te verzenden gedrukte of op eenige andere wijze bovengemeld vervaardigde stukken hoegenaamd geene bijvoegingen bevatten, noch veranderingen wat den inhoud betreft, hetzij door schriftelijke, hetzij door andere teekens.

Gedrukte stukken, die ongefrankeerd of ontoereikend gefrankeerd verzonden worden, of die aan de desbetreffende bepalingen, hierboven vermeld, niet beantwoorden, worden als ongefrankeerde brieven behandeld en met port belast, na aftrek evenwel van de waarde der gebezigde postzegels.

Monsters van koopwaren.

7. Ten aanzien der monsters van koopwaren zijn, met betrekking tot het port, dezelfde bepalingen van kracht als die, waaromtrent in het voorafgaande artikel, ten opzichte van de gedrukte stukken, is overeengekomen.

Wanneer monsters van koopwaren met drukwerken bij elkander zijn gevoegd, is eveneens het vorenstaande van toepassing.

De frankering is verplichtend.

Ter verzending tegen verminderd port worden alleen wezenlijke monsters, die geene innerlijke handelswaarde bezitten en voor het vervoer per post geschikt zijn, toegelaten. Zij moeten onder kruisband of op eene andere wijze, bijv. in toegebundene doch niet verzegelde zakjes, zoodanig zijn ingepakt, dat het gemakkelijk is te onderzoeken dat de inhoud uit monsters bestaat.

Er mag bij deze verzendingen geen brief worden gevoegd; ook mogen zij geene andere schriftelijke teekens bevatten dan het adres, den naam of de firma des afzenders, fabriek- of handelsteekens, daaronder begrepen de nadere omschrijving der koopwaren, nommers en prijzen.

Monsters van koopwaren, die ongefrankeerd of ontoereikend gefrankeerd verzonden worden, of aan de overige desbetreffende bepalingen niet beantwoorden, worden als ongefrankeerde brieven behandeld en met port belast, na aftrek evenwel van de waarde der gebezigde postzegels.

Nadere bepalingen betrekkelijk de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren.

8. Voor zooverre de in artt. 6 en 7 vervatte bepalingen omtrent den voet en de wijze van verzending der tegen verminderd port toe te laten gedrukte stukken en monsters van koopwaren niet geheel overeenstemmen met de desbetreffende voor het binnenlandsch verkeer bestaande voorschriften, zullen de laatste ook van toepassing gemaakt kunnen worden op de uit dat land herkomstige stukken van den bedoelden aard.

Het wordt aan de beide postadministratiën overgelaten zich, naarmate van de ondervinding en van later geblekene behoefte, omtrent eene ver-

minderung van het port der drukwerken en der monsters van koopwaren regtstreeks met elkander te verstaan.

Aanteekening.

9. De brieven, de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren kunnen worden aanteekend.

In dat geval is door den afzender het voor gefrankeerde stukken van denzelfden aard verschuldigde port en daarenboven een vast aanteekengeld van 10 cents in Nederland en van 2 zilvergros in het Noord-Duitsche postgebied, mede bij vooruitbetaling, te voldoen.

De afzender kan verlangen, onder verplichting om daarvan op het adres melding te maken, dat hem een bewijs van goeden ontvangst van den geadresseerde toegezonden worde. Voor het overmaken van dat bericht is bij het ter post bezorgen van den brief, enz., een ander regt van 10 cents in Nederland en van 2 zilvergros in het Noord-Duitsche postgebied te betalen.

Bij het verloren gaan van een aanteekend stuk rust op de postadministratie van het land van oorsprong de verplichting aan den afzender, zoodra de vermissing werkelijk gebleken is, eene schadeloosstelling van 25 gulden Nederlandsch of van 14 thaler van den ertig thalervoet uit te betalen, onder voorbehoud van verhaal op de andere postadministratie, wanneer het bewijs geleverd wordt dat de vermissing op haar grondgebied heeft plaats gevonden.

De aanspraak op vergoeding moet binnen den tijd van zes maanden, te rekenen van den dag van het ter post bezorgen, ingediend worden, bij gebreke waarvan de verplichting der postadministratie tot schadeloosstelling komt te vervallen. De verjaring wordt door het indienen van de reclamatie bij de administratie van de plaats van oorsprong gestuit.

Wanneer hierop afwijzend wordt beschikt, begint op de ontvangst dier beschikking eene nieuwe verjaringstermijn van zes maanden te loopen, welke door eene reclamatie tegen genoemde beschikking niet gestuit wordt.

Er wordt geene vergoeding verleend wegens schade ontstaan door den oorlog, door niet te voorziene natuurverschijnselen, of door den aard der verzending zelve.

Brieven met aangegevene geldswaarde.

10. Het port der brieven met aangegevene geldswaarde, die tusschen het Nederlandsche en het

Noord-Duitsche postgebied gewisseld worden, is bij vooruitbetaling te voldoen.

Het bestaat:

- a. uit het port der gewone gefrankeerde brieven;
- b. uit het opklimmend regt, bedragende:

1. wegens brieven uit Nederland herkomstig, 2 cents voor elke 20 gulden of elk gedeelte van 20 gulden, 't welk echter niet minder dan 10 cents mag bedragen;

2. wegens brieven uit het Noord-Duitsche postgebied, 6 penning voor elke 20 thaler of voor elk gedeelte van 20 thaler, 't welk echter niet minder dan 2 zilvergros mag bedragen.

Postzegels.

11. Voor de frankering van brieven, enz., kunnen de in het land van oorsprong bestaande postzegels gebezigd worden. Bij het gebruik van franco-omslagen zijn de daartoe betrekkelijke voorschriften van de postadministratie, die het aangaat, van toepassing.

Op de met postzegels of door middel van franco-omslagen ontoereikend gefrankeerde verzendingen wordt het port der ongefrankeerde brieven toegepast, echter na aftrek van de waarde der gebezigde losse postzegels of van die der omslagen.

Wanneer de bijbetaling van het port geweigerd wordt, geldt dit voor eene weigering der verzending.

Het bedrag der gebezigde postzegels bij ontoereikend gefrankeerde verzendingen wordt aan de administratie, aan welke de verzending uitgeleverd wordt, te goed gedaan, onder gelijktijdige aanrekening van het port, hetwelk de afzende administratie te goed zoude moeten komen, indien de verzending ongefrankeerd ware geweest.

Wanneer de afzender te veel postzegels gebruikt heeft, kan hij geene aanspraak maken op teruggave van het meerdere bedrag. De boven het bepaalde port betaalde som komt ten voordeele van de afzende postadministratie.

In het geval dat het door den geadresseerde van eenen ontoereikend gefrankeerden brief verschuldigde aanvullingsport eene breuk van minder dan vijf cents of beneden eene halve zilvergros oplevert, zal wegens de bedoelde breuk door de Nederlandsche postadministratie ten haren behoeve vijf cents en door de Noord-Duitsche postadministratie ten haren behoeve een halve zilvergros ingevorderd worden.

Expresso-bestelling.

12. Voorwerpen der brievenpost, op het adres

waarvan de afzender het schriftelijk verlangen: „buitengewone bestelling” of „durch Expressen zu bestellen” mitgedrukt heeft, zijn van wege de postkantoren, dadelijk na hunne aankomst, door eenen bijzonderen bode aan den geadresseerde te bezorgen.

Aanteekening der expresse-verzendingen is niet verplichtend.

Ten aanzien der aangeteekende expressen-brieven, met of zonder aangegevene geldswaarde, staat het aan de administratie, in het gebied waarvan de geadresseerde woonachtig is, vrij, in overeenstemming met de daaromtrent voor het binnenlandsch verkeer aangenomene beginselen, te bepalen, of de brief te gelijk met de daartoe betrekkelijke kennisgeving, dan wel dit laatste stuk alleen door den bijzonderen bode zal bezorgd worden.

Voor expresse-verzendingen, waarvan de bezorging binnen den kring der *gewone* bestelling van het postkantoor van bestemming plaats vindt, bedraagt het expresse-loon 15 cents of 2½ zilvergros.

De voldoening van dit expresse-loon kan door den afzender, dan wel door den geadresseerde geschieden.

Voor expresse-verzendingen naar plaatsen, waar geen postkantoor gevestigd is, geldt als regel, dat het expresse-bestelloon door den geadresseerde moet voldaan worden en wel tot zoodanig bedrag als den bode voor de uitvoering der expressebestelling, volgens plaatselijk gebruik, vergoed wordt.

Het expresse-loon wordt steeds door de administratie van bestemming genoten. Wanneer dit loon niet vooruit is betaald, kan het, in geval van onbestelbaarheid, aan de plaats van oorsprong in rekening worden gebracht.

Verdeeling der porten.

13. De verdeling der porten en verdere regten zal naar den volgende maatstaf plaats vinden:

1°. Het port der brieven in het zoogenaamde grensrayon wordt tusschen de beide postadministratiën, ieder voor de helft, verdeeld.

2°. Van het port wegens de overige brieven ontvangt de Nederlandsche postadministratie per enkel port:

- a. in geval van frankering,
  - in de rigting uit de Nederlanden 4 cents;
  - in de rigting naar de Nederlanden ¼ zilvergros;
- b. wanneer er geene frankering heeft plaats gehad,

in de rigting naar de Nederlanden 8 cents;

- in de rigting uit de Nederlanden 1¼ zilvergros;
  - terwijl het overblijvende gedeelte door de Noord-Duitsche postadministratie genoten wordt.

3°. Voor de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren ontvangt de Nederlandsche postadministratie in de rigting naar het Noord-Duitsche postgebied 2 cents, in de rigting uit het Noord-Duitsche postgebied 3 penning, een en ander per enkel port, terwijl het overige gedeelte aan de Noord-Duitsche postadministratie ten deel valt.

4°. Het aanteekengeld, alsmede het regt voor de bewijzen van goeden ontvang, komt geheel ten voordeele van de afzende administratie.

5°. Het opklimmend regt wegens de brieven met aangegevene geldswaarde wordt tusschen de beide postadministratiën, ieder voor de helft, verdeeld.

6°. de Noord-Duitsche postadministratie is verplicht uit haar aandeel in de porten wegens de correspondentie naar en uit Oostenrijk, Beijeren, Wurtemberg en Baden aan de resp. postadministratiën der genoemde landen het haar toekomend gedeelte te vergoeden.

De geldswaardige inhoud van brieven, ingeval van aangifte, gewaarborgd.

14. Wegens brieven met aangegevene geldswaarde, bestemd om, in overeenstemming met de reglementaire bepalingen, per post te worden verzonden, wordt, ingeval van verlies of andere schade, aan den afzender schadeloosstelling verleend.

Wegens schade, ten gevolge van vertraagde verzending of bestelling, wordt slechts dan vergoeding verleend, wanneer het voorwerp, dat de inhoud der brieven uitmaakt, door die vertraagde verzending of bestelling voor goed zijne waarde geheel of gedeeltelijk verloren heeft. Verandering van koers of marktprijs komt hierbij evenwel niet in aanmerking.

De verplichting tot schadeloosstelling vervalt, wanneer het verlies, de schade of de vertraagde verzending of bestelling veroorzaakt is:

- a. door onachtzaamheid van den afzender, of
- b. door oorlog, of
- c. door niet te voorziene natuurverschijnselen, dan wel door den aard van het voorwerp zelve.

Wanneer de zegels en de omslag der brieven, bij de uitreiking aan den geadresseerde, uitwendig ongeschonden zijn en daarenboven het gewigt overeenstemt met dat bij het ter post bezorgen bevonden, vervalt voor de administratie de ver-

pligting tot vergoeding van datgene, 't welk bij de opening mogt blijken aan de aangegevene waarde te ontbreken. Indien een brief zonder aanmerking wordt aangenomen, dan bestaat er grond tot het vermoeden, dat bij de afgifte zegel en omslag onbeschadigd waren en dat het gewigt overeenstemde met dat, hetwelk bij het ter post bezorgen werd bevonden.

Bij het vaststellen van het bedrag der door de postadministratie te verleenen schadevergoeding wordt de aangegevene waarde ten grondslag genomen. Wordt echter door de administratie aangehouden, dat de aangegevene waarde de wezenlijke waarde te boven gaat, dan is slechts dit laatste te vergoeden.

Andere dan de hierboven genoemde schadeloosstellingen worden door de postadministratie niet verleend. In het bijzonder kan daarop geen aanspraak gemaakt worden wegens schade of winstderving, slechts middellijk door verlies of beschadiging eener verzending veroorzaakt.

Tegenover den afzender rust de verplichting tot schadeloosstelling op die postadministratie, tot welke het kantoor van verzending behoort.

De aanspraak op schadeloosstelling door de postadministratie vervalt na verloop van een jaar, te rekenen van den dag der bezorging op de post. De verjaring wordt gestuit door het indienen van de reclamatie bij de administratie, tot welke het kantoor van afzending behoort. Wanneer hierop afwijzend wordt beschikt, dan begint op de ontvangst daarvan eene nieuwe verjaringstermijn van zes maanden te loopen, welke door eene reclamatie tegen genoemde beschikking niet gestuit wordt.

De geadresseerde kan ook de aanspraak op schadeloosstelling doen gelden, wanneer de afzender onbekend is of deze zijne aanspraken op den geadresseerde overdraagt.

De postadministratie, die de schadevergoeding verleent, heeft in voorkomende gevallen regt van verhaal op de administratie, binnen het grondgebied waarvan het verlies of de beschadiging heeft plaats gehad.

Als zoodanig wordt, behoudens bewijs van het tegendeel, de administratie gehouden, welke de verzending zonder aanmerkingen van de andere administratie heeft overgenomen en de afgifte aan den geadresseerde niet kan aantoonen.

Postwissels.

15. De wederzijdsche postadministratiën worden

gemagtigd de verzending van postwissels op de volgende voorwaarden in te voeren:

Het bedrag van een postwissel mag de som van 87 gulden en 50 cents, nominaal, wanneer de uitbetaling in Nederland moet geschieden, en die van 50 thaler, nominaal, wanneer de uitbetaling in het Noord-Duitsche postgebied moet plaats vinden, niet te boven gaan.

Het regt, deswege verschuldigd, wordt bepaald als volgt:

a. voor sommen, 43 gulden 75 cents of 25 thaler niet te boven gaande, 25 cents of 4 zilvergros;

β. voor hoogere sommen tot het vastgestelde maximum, 50 cents of 8 zilvergros.

Het bovengemelde regt, 't welk steeds door den nemer van den postwissel is te voldoen, wordt tusschen de beide postadministratiën, ieder voor de helft, verdeeld.

De uitbetaling der ter overmaking bestemde sommen wordt door de wederzijdsche postadministratiën gewaarborgd.

Nieuwspapieren.

16. In zoo verre nieuwspapieren en tijdschriften door Nederlandsche postkantoren aan postkantoren in het Noord-Duitsche postgebied of door postkantoren in het Noord-Duitsche postgebied aan Nederlandsche postkantoren, bij wijze van abonnement, worden geleverd, zal deswege aan de bestellende postkantoren niet meer worden in rekening gebracht dan de inkoopsprijs, vermeerderd met de regten, die wegens geabonneerde couranten mede in het binnenlandsch verkeer verschuldigd zijn.

De wederzijdsche postadministratiën zullen elkan- der dienovereenkomstig opgemaakte prijscouranten, met vermelding der voorwaarden van het abonnement, mededeelen.

Er wordt overeengekomen, dat de voorschriften van het tegenwoordige en voorafgaande artikel 6 geen inbreuk maken op het regt der beide Hooge contracterende Partijen, om ieder, voor zooveel haar grondgebied betreft, de verzending en de bestelling van de dagbladen en verdere gedrukte stukken niet te doen plaats hebben, waarvan de uitgifte strijdig is met de in het desbetreffende gebied omtrent de voortbrengselen der pers staande wetten en verordeningen, gelijk ook in het algemeen het leveren of debiteren van dagbladen door tusschenkomst der postbeambten te doen ophouden.

*Correspondentie met de Zuid-Duitsche Staten
en Oostenrijk.*

17. Op de verzendingen met de brievenpost tusschen de Nederlanden, ter eene, en de Zuid-Duitsche Staten Bejeren, Wartemberg en Baden, alsmede het Keizerrijk Oostenrijk, ter andere zijde, zullen, voor zooverre deze verzendingen door tusschenkomst der Noord-Duitsche postadministratie uitgewisseld worden, dezelfde bepalingen van toepassing zijn, als waaromtrent in de voorafgaande artikelen, wegens de verzendingen met de brievenpost tusschen het Nederlandsche en het Noord-Duitsche postgebied, ten opzichte van het bedrag der porten, de portsverdeeling, de voorwaarden van verzending, enz., overeengekomen is.

De Noord-Duitsche postadministratie neemt tegenover de Nederlandsche postadministratie de desbetreffende uitkeeringen en verrekeningen, aan en met de postadministratiën der genoemde Staten, uitsluitend voor hare rekening.

Het vorenstaande is ook op de postwissels van toepassing, met dien verstande evenwel, dat voorloopig in het verkeer met Oostenrijk geene postwissels zullen uitgewisseld worden.

*Herleiding in eene andere munt en aanvulling
der porten tot ronde sommen.*

18. De Noord-Duitsche postadministratie zal de in het tegenwoordig verdrag in de thaler-munttaal vastgestelde porten, zoo naauwkeurig mogelijk, in de Zuid-Duitsche guldenmunt, enz., herleiden en het vormen van ronde sommen in de munt van het land, met het oog op hetgeen bij de heffing in aanmerking komt, doen plaats hebben.

*Uitlevering der correspondentie bij het
massaal gewigt.*

19. In de gevallen, waarin de uitlevering der correspondentie enz., naar het massaal gewigt, tot verlichting van het technische gedeelte van de dienst en tot vereenvoudiging der wijze van afrekening mogt kunnen strekken, zal die voet van uitlevering volgens een nader overleg tusschen de beide postadministratiën worden ingevoerd.

Tot dat einde wordt het aan elke administratie, volgens de bovenstaande artikelen, toekomstende aandeel in de porten naar de uitkomsten van eene opzettelijke, door middel der adviesbrieven te houden aanteekening over een tijdvak van vier weken loopende, tot een gemiddeld bedrag over eene hoeveelheid van 500 wigtjes herleid.

Dit gemiddeld bedrag kan van tijd tot tijd, op voorstel van de eene of andere postadministratie, aan eene herziening worden onderworpen.

*Stuksgewijze verzending transitio over een
der beide landen.*

20. De desbetreffende voorwaarden, waaraan overeenkomstig bestaande of in 't vervolg te sluiten postverdragen met verder gelegene landen de correspondentie, met inbegrip der brieven met aangegevene geldswaarde, zal onderworpen zijn, die stuksgewijze transitio over Nederland of over Duitschland en Oostenrijk uit of naar verder gelegene landen wordt verzonden, zullen door de wederzijdsche postadministratiën, in gemeen overleg, vastgesteld worden.

Daarbij zal het beginsel gelden, dat de wederzijdsche postadministratiën elkander voor de verzending der bedoelde correspondentie over het Nederlandsche, dan wel over het Deutsche of Duitsch-Oostenrijksche grondgebied dezelfde porten zullen vergoeden of in rekening brengen, welke haar, overeenkomstig artikel 13, wegens de internationale correspondentie toekomen.

Behalve deze porten, is aan de transiterende administratie het vreemde port te vergoeden, 't welk in hare verdragen met de administratiën der verder gelegene landen, dien het aangaat, is bepaald geworden.

Het gezamenlijke port voor brieven naar en uit vreemde landen, uit het internationale en vreemde port bestaande, zal tot ronde sommen gebragt worden, in dier voege, dat in Nederland sommen beneden 5 cents tot 5 cents en in het Noord-Duitsche postgebied sommen van minder dan eene halve zilvergros tot eene halve zilvergros zullen aangevuld worden.

Transitio der geslotene brievenmalen.

21. Met betrekking tot het transitio der geslotene brievenmalen zullen de navolgende bepalingen van toepassing zijn.

I. KOSTELOOS TRANSITIO.

De Noord-Duitsche postadministratie overleent aan de Nederlandsche postadministratie het kosteloos transitio der geslotene brievenmalen, die over het Noord-Duitsche postgebied worden uitgewisseld:

1. tusschen de Nederlandsche postkantoren onderling met elkander;
2. tusschen Nederlandsche postkantoren, ter

eene, en die in het Groot-Hertogdom Luxemburg, ter andere zijde.

De Nederlandsche postadministratie verleent aan de Noord-Duitsche postadministratie het kosteloos transit over het geslotene brievenmalen:

1. die tusschen postkantoren van het Noord-Duitsche postgebied onderling uitgewisseld worden en over het Nederlandsche postgebied loopen;

2. die tusschen postkantoren van het Noord-Duitsche postgebied, ter eene, en vreemde postkantoren, ter andere zijde, uitgewisseld en transit over het Nederlandsche grondgebied langs den spoorweg van Maastricht naar Aken en vice versa verzonden worden.

II. TRANSITOIR VERVOER TEGEN VERGOEDING.

De Noord-Duitsche postadministratie staat aan de Nederlandsche postadministratie het vervoer van geslotene brievenmalen uit en naar vreemde landen, tegen betaling der na te melden kosten, toe:

1. Naar en uit De- nemarken, Zweden, Noorwegen, Noord- Amerika, via Bremen of Hamburg.	<table border="0"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>2 zilvergros voor iedere</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>30 wigtjes netto gewigt der brieven;</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>$\frac{1}{4}$ zilvergros voor iedere</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>40 wigtjes netto gewigt der gedrukte stukken en monsters van koopwaren.</td> </tr> </table>	}	2 zilvergros voor iedere	}	30 wigtjes netto gewigt der brieven;	}	$\frac{1}{4}$ zilvergros voor iedere	}	40 wigtjes netto gewigt der gedrukte stukken en monsters van koopwaren.
}	2 zilvergros voor iedere								
}	30 wigtjes netto gewigt der brieven;								
}	$\frac{1}{4}$ zilvergros voor iedere								
}	40 wigtjes netto gewigt der gedrukte stukken en monsters van koopwaren.								

Voor zoo verre brievenmalen uit de Nederlanden naar Zweden en Noorwegen en vice versa over Stralsund verzonden worden, zal daarenboven, van de zijde der Nederlandsche postadministratie, voor het vervoer over zee een regt gekwetst worden, hetwelk echter in geen geval meer zal bedragen dan hetgeen de Zweedsche postadministratie voor het vervoer over zee van de geslotene brievenmalen met vreemde landen, langs den weg van Stralsund, aan de Noord-Duitsche postadministratie betaalt.

2. Naar en uit Zwitserland, Italië en de Nederlandsche be- zittingen in Indië.	<table border="0"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>2 zilvergros voor iedere</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>30 wigtjes netto gewigt der brieven;</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>$\frac{1}{4}$ zilvergros voor iedere</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>40 wigtjes netto gewigt der gedrukte stukken en monsters van koopwaren.</td> </tr> </table>	}	2 zilvergros voor iedere	}	30 wigtjes netto gewigt der brieven;	}	$\frac{1}{4}$ zilvergros voor iedere	}	40 wigtjes netto gewigt der gedrukte stukken en monsters van koopwaren.
}	2 zilvergros voor iedere								
}	30 wigtjes netto gewigt der brieven;								
}	$\frac{1}{4}$ zilvergros voor iedere								
}	40 wigtjes netto gewigt der gedrukte stukken en monsters van koopwaren.								

Voor de in sub 2 vermelde kosten heeft het vervoer zoowel over het Noord-Duitsche postgebied, als over dat van Zuid-Duitschland en Oostenrijk plaats.

Ten aanzien der brievenmalen uit Zwitserland, Italië en de Nederlandsche bezittingen in Indië wordt de vorenstaande prijsbepaling afhanklijk

gesteld van de toestemming, respectievelijk der Zuid-Duitsche Staten en het Keizerrijk Oostenrijk.

Wanneer de Nederlandsche postadministratie voor de transitoire uitwisseling van geslotene brievenmalen met andere dan de hierboven genoemde landen, en de Noord-Duitsche postadministratie voor de transitoire verzending van geslotene brievenmalen naar en aan vreemde landen van eenen anderen dan de hierboven vermelden weg gebruik wenschen te maken, zullen de wederzijdsche postadministratiën de voorwaarden tot dat einde in gemeen overleg vaststellen.

Voor zooverre het evenwel de verzending van geslotene brievenmalen der Noord-Duitsche postadministratie naar en uit vreemde landen langs den weg over Venlo en Maastricht betreft, zal het maximum der vergoeding, deswege aan de Nederlandsche administratie te betalen,

a. voor iedere 30 wigtjes netto gewigt der brieven 5 cents, en

b. voor iedere kilogram gedrukte stukken en monsters van koopwaren $12\frac{1}{4}$ cents bedragen.

In de Nederlandsche brievenmalen naar en uit vreemde landen mogen geene andere geslotene brievenmalen verzonden worden.

In de Noord-Duitsche brievenmalen naar en uit vreemde landen mogen desgelijks geene andere geslotene brievenmalen verzonden worden.

Portvrije correspondentie, onbestelbare en aan een nader adres te verzenden voorwerpen der brievenpost zullen evenmin als de postwissels aan transitregt onderworpen zijn.

Wegens onbestelbare ongefrankeerde retourbrieven zal het aangerekende transitregt van weerszijden terugbetaald worden.

Buitengewoon transit.

22. Wanneer in buitengewone omstandigheden, door stremming der bestaande postverbindingen, eene der beide administratiën genoodzaakt is gebruik te maken van het grondgebied der andere administratie voor het transitovervoer der correspondentie, die onder gewone omstandigheden over eenen anderen weg verzonden wordt, dan zullen de beide administratiën dit transitovervoer kosteloos toestaan, onder bepaling dat de buitengewone kosten, die daarop mogten vallen, teruggegeven zullen worden.

Overtredingen.

23. De beide postadministratiën zullen zorg dra-

gen, dat bij het onderlinge verkeer de bestaande wetten en verordeningen tot handhaving van het Staatsmonopolie der brievenpost worden nagekomen. Overtredingen, door de onderdanen in het eene land bedreven en in het andere ontdekt, zullen ter kennisse der betrokkene postadministratie gebragt worden, ten einde daaraan verder zoodanig gevolg te geven, als de wetten van ieder land medebrengen.

Vrijdom van port.

24. De correspondentie, die tusschen de Souvereinen der Hooge contracterende Partijen en de leden der regerende families onderling met elkander wordt gewisseld, geniet vrijdom van port.

Voorts zal de correspondentie wegens zuivere Staatsdienst-aangelegenheden, tusschen de wederzijdsche autoriteiten of ambtenaren onderling gevoerd, portvrij verzonden worden. Deze correspondentie moet als officieel gekenmerkt en met het ambtszegel gesloten worden. Op het adres moet tevens de ambtsbetrekking van den afzender worden vermeld.

Generale afrekening.

25. De generale afrekening tusschen de Nederlandsche en de Noord-Duitsche postadministratiën zal maandelijks door het bureau voor buitenlandse verrekeningen der Nederlandsche postadministratie in 's Gravenhage en het Post-Abrechnungs-Bureau in Berlijn plaats hebben.

Het slot der rekeningen zal vastgesteld worden in de munttaal van de postadministratie, die te ontvangen heeft.

De daaruit voortvloeiende herleidingen van de eene munttaal in de andere zullen wederzijds, naar de vaste verhouding van 1 thaler = f 1.76, geschieden.

Na de vaststelling der rekening zal de betaling, onder voorbehoud van hetgeen mogt blijken ten onregte te zijn geschied, driemaandelijks plaats vinden en wel:

a. in wissels op 's Gravenhage, wanneer de Nederlandsche postadministratie te vorderen heeft;

b. in wissels op Berlijn, wanneer de Noord-Duitsche postadministratie te vorderen heeft.

De uit het overmaken der gelden voortspruitende kosten zullen gedragen worden door de administratie, die te betalen heeft.

Reglement van uitvoering.

26. De Nederlandsche en de Noord-Duitsche

postadministratiën zullen, tot aanvulling van dit verdrag, een reglement van uitvoering vaststellen, inzonderheid ten aanzien van:

1. de regeling der postverbindingen aan de grenzen;

2. de regeling der directe correspondentie tusschen de kantoren van uitwisseling;

3. de bijzondere voorwaarden van verzending ten opzichte der aangeteekende brieven en van die met aangegevene geldswaarde, alsmede omtrent hetgeen bij de overgave van de eene administratie aan de andere is in acht te nemen;

4. de wederzijdsch uit te keeren porten en de verdere voorwaarden omtrent de stuksgewijze uit te leveren transitoire correspondentie;

5. de wijze van expeditie en den vorm der afrekeningen;

6. de behandeling der loopcedels, der onbestelbare, der aan een nieuw adres te rigten en der verkeerd verzondene voorwerpen;

7. de behandeling van het werk der postwissels en de afrekeningen, dezen tak van dienst in zijn geheel betreffende.

Begin en duur van het verdrag.

27. Het tegenwoordige verdrag treedt op den 1 October 1868 in werking, op welken dag het op den 18 September 1863 te 's Gravenhage geslotene postverdrag ophoudt van kracht te zijn.

Het blijft zoolang van jaar tot jaar verbindend, tot dat een der beide contracterende partijen aan de andere, en wel een jaar te voren, van haar voornemen om het niet langer te doen voortduren, zal hebben kennis gegeven.

Ratificatiën.

28. De ratificatiën van dit verdrag zullen zoo spoedig mogelijk volgen, terwijl de uitwisseling daarvan te Berlijn zal plaats hebben.

In oironde hiervan hebben de wederzijdsche gevolmagtigden dit verdrag in duplo ondertekend en met hunne zegels voorzien.

Aldus opgemaakt te Berlijn, den 1 Sept. 1868.

(get.) C. VAN BYLANDT. (L. S.)

„ DELBRÜCK. „

Gelet dat de akten van bekrachtiging op bovenstaand verdrag, door Ons den 7^{en} en door Zijne Majesteit den Koning van Pruisen, namens den Noord-Duitschen Bond, den 10^{en} September 1868 geteekend, op den 19^{en} derzelfde maand te Berlijn zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 29 September 1868, N°. 6709;

Hebben goedgevonden en verstaan het bovenstaand verdrag, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoo veel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven verdrag vervat.

's Gravenhage, 1 October 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(*Uitgeg.* 20 Oct. 1868.)

5 October 1868. BESLUIT, bepalande de plaatsing in het Staatsblad van de tusschen Nederland en België op den 8 September 1868 te Brussel gesloten overeenkomst ter aanvulling en wijziging van het bestaand verdrag tot wederkerige uitlevering van misdadigers, dd. 3 October 1862. S. 137.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de additionele overeenkomst tusschen Nederland en België ter aanvulling en wijziging van het bestaand verdrag tot wederkerige uitlevering van misdadigers, dd. 3 October 1862, op den 8 September 1868 door de wederzijdsche gevolmagtigden te Brussel gesloten, van welke overeenkomst de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

nuttig geoordeeld hebbende de overeenkomst, den 3 October 1862 te Brussel voor de aanhouding en uitlevering van misdadigers aangegaan, op zekere punten te wijzigen, hebben te dien einde tot hunne gevolmagtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den baron GERICKE VAN HERWIJNEN, kommandeur der orde van den Nederlandschen leeuw, grootkruis der Leopoldsorde, enz., enz., enz., Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

en Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

den heer JULES VAN DER STICHELEN, groot-

kruis der orde van den Nederlandschen leeuw, enz., enz., enz., Hoogstdezelfs Minister van Buitenlandsche Zaken;

die, na mededeeling hunner volmagten, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen;

Art. 1. Onafhankelijk van de misdaden en wanbedrijven, vermeld in art. 1 der overeenkomst van 3 October 1862, zal de uitlevering ook plaats hebben ter zake van omkoopung van openbare ambtenaren.

2. Artikel 7 van gezegde overeenkomst wordt vervangen door de volgende bepalingen:

„De uitlevering zal langs den diplomatieken weg worden aangevraagd en niet anders worden toegestaan dan op vertoon van het oorspronkelijke of van een authentiek afschrift van het vonnis of arrest van veroordeeling, of van het bevelschrift der raadkamer of arrest der kamer van in staat van beschuldigingstelling, waarbij de beklagde of beschuldigde naar den strafregter wordt verwezen, afgegeven in de vormen, voorgeschreven door de wetten van het land, 't welk de aanvrage doet, en aanwijzende de misdaad of het wanbedrijf waarvan sprake is, alsmede de daarop toepasselijke strafbepaling.

Van de zijde van Nederland zal de uitlevering daarenboven kunnen worden toegestaan op vertoon van een bevel van gevangenneming, afgegeven in het oorspronkelijke of in afschrift, in de vormen en met de aanwijzingen bij het voorgaand beding bepaald.”

3. Artikel 8 van de voormelde overeenkomst wordt gewijzigd als volgt:

„De voorwerpen, in het bezit gevonden van den opgeëischten persoon, zullen aan den op-eischenden Staat worden overgegeven, indien de bevoegde overheid van den Staat, aan welchen de uitlevering wordt aangevraagd, er de overgave van bevolen heeft.”

4. De tegenwoordige additionele overeenkomst zal in de beide Staten worden afgekondigd terstond na de uitwisseling der akten van bekrachtiging, welke uitwisseling zal plaats hebben binnen den termijn van drie weken of zoo mogelijk vroeger. Zij zal in werking treden tien dagen na hare afkondiging. Zij zal denzelfden duur hebben als de overeenkomst van 3 October 1862, en beide overeenkomsten zullen geacht worden gelijktijdig te zijn opgezegd door de opzegging van een van beide.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmag-

tigden de tegenwoordige additionele overeenkomst hebben ondertekend en van het zegel hunner wapenen voorzien.

Gedaan te Brussel, 8 September 1868.

(get.) I. GERICKE. (L. S.)

" JULES VAN DER STICHELEN. "

Gelet dat de uitwisseling dezer akten van bekrachtiging op gezegde overeenkomst, door Ons den 25 en door Zijne Majesteit den Koning der Belgen den 24 September 1868 geteekend, op den 29 derzelfde maand heeft plaats gehad;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 1 October 1868, N°. 6878;

Hebben goedgevonden en verstaan de bovenvermelde overeenkomst en vertaling bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in gezegde overeenkomst vervat.

Het Loo, 5 October 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 5 Oct. 1868.)

7 October 1868. **BESLUIT**, tot wijziging der artikelen 19, 20, 36 en 37 van het Koninklijk besluit van 4 April 1860 (Staatsblad N°. 15), houdende regeling van het toezigt op de spoorwegdiensten. S. 138.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 19 Sept. 1868, N°. 257, 11° afdeling;

Den Raad van State gehoord (advies van den 29 September jl., N°. 16);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 5 October 1868, N°. 351, 11° afdeling;

Gezien Onze besluiten van 4 April 1860 (Staatsblad N°. 15), 16 November 1863 (S. N°. 130) en 14 Augustus 1867 (Staatsblad N°. 92);

Hebben goedgevonden en verstaan de artikelen 19, 20, 36 en 37 van Ons aangehaald besluit van 4 April 1860 te wijzigen als volgt:

Art. 19. Bij den raad zijn werkzaam een algemeen opziener en een opziener op het stoomwezen der spoorwegdiensten.

Zij zijn belast met het toezigt op de locomotie-

ven, tenders, rijtuigen en wagens en in 't algemeen op al de middelen van vervoer, door de verschillende spoorwegondernemingen voor de dienst bestemd.

Art. 20. Op de in het vorig artikel bedoelde opzieners is van toepassing hetgeen bij de artikelen 13—16 ten aanzien van den secretaris is bepaald.

Art. 36. Twee malen 's jaars, vóór den eersten Augustus en vóór den vijftienden Februarij, doet de raad een omstandig verslag aan den Minister van Binnenlandsche Zaken van den toestand van de spoorwegen en de daartoe behorende werken en gebouwen, en van de uitoefening der spoorwegdiensten in haren ganschen omvang.

De raad doet daarbij de voorstellen, welke hij noodig acht.

Het verslag wordt ingerigt in den vorm, door den Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen.

Art. 37. Het verslag over het eerste halfjaar, volgens artikel 36 uit te brengen vóór den 1 Augustus, wordt telkens met het verslag over het laatste halfjaar zamengevoegd tot een algemeen verslag, en worden daarbij de voorstellen gedaan of herhaald, welke de raad noodig acht.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Het Loo, 7 October 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 15 Oct. 1868.)

8 October 1868. **BESLUIT**, tot wijziging van art. 1 van het Koninklijk besluit van den 15 Maart 1867 (Staatsblad N°. 15), houdende regeling van het port der brieven, enz., die tusschen het Rijk en Denemarken gewisseld worden. S. 139.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 21 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15);

Gelet op de additionele overeenkomst van den 27 Augustus 1868, tot wijziging van het tusschen de Nederlanden en Denemarken gesloten postverdrag van 9 October 1866;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 1 October jl., N°. 153, Post.;

Hebben besloten en besluiten:

Met wijziging van art. 1 van Ons besluit van

15 Maart 1867 (Staatsblad N°. 15), zal het hier te lande in te vorderen enkele port, naar den maatstaf van 15 wigtjes, wegens de brieven naar en uit Denemarken, te rekenen van 1 Nov. 1868, vijftien cents voor gefrankeerde en dertig cents voor ongefrankeerde brieven bedragen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 8 October 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 16 Oct. 1868.)

9 October 1868. MISSIVE van den Commissaris des Konings in Overijssel, houdende inlichtingen omtrent de uitvoering der wet op de schutterijen.

De Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg heeft aan den heer Minister van Binnenlandsche Zaken eenige vragen gedaan, ten aanzien der toepassing van sommige bepalingen der wet op de schutterijen.

Ik heb de eer deze vragen en de daarop ontvangen antwoorden aan U mede te deelen, ten einde in voorkomende gevallen dienovereenkomstig te kunnen handelen.

De Commissaris des Konings in de provincie Overijssel, a. i.

(get.) J. A. SANDBERG.

I° Vraag.

Kan de bij art. 15 der schutterijwet bedoelde commissie omtrent personen, die door het gemeentebestuur opgegeven worden de tijdige aangifte ter inschrijving verzuimd te hebben, uitspraak doen vóór dat zij door den schuttersraad aan het verzuim schuldig verklaard en te dier zake veroordeeld zijn en het vonnis in kracht van gewijsde gegaan is? — of moet veroordeeling door den schuttersraad voorafgaan aan het bij art. 22, eerste gedeelte, van Z. M. besluit van 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42) bedoelde onderzoek der commissie van art. 15 en aan de inlijving zonder loting, in dier voege dat van dit onderzoek en van inlijving geen sprake kan wezen ten aanzien van personen, die ter zake van verzuim van aangifte door den schuttersraad of, in beroep, door Gedep. Staten vrijgesproken mogten zijn geworden.

Antwoord.

Gelijk reeds bij de circulaire van het departe-

ment van Binnenlandsche Zaken, van 9 Augustus 1828, N°. 29, is nitgemaakt, is het onderzoek en de uitspraak, krachtens art. 22 van het Koninklijk besluit van 28 Junij 1828 (S. N°. 42) door de bij art. 15 der wet ingestelde commissie te doen omtrent de redenen van vrijstelling of uitsluiting van schutterpligtigen, die de tijdige aangifte ter inschrijving hebben verzuimd, geheel onafhankelijk van de vervolging voor den schuttersraad tot toepassing van de straf van geldboete, bij art. 9 der wet tegen dat verzuim bedreigd. De veroordeeling door den schuttersraad behoeft derhalve aan de uitspraak der commissie tot vrijstelling, uitsluiting of aanwijzing voor de dienst niet vooraf te gaan. (Miss. van den Min. van Binn. Zaken, 2 Sept. 1868, N°. 196, 4° afd.)

II° Vraag.

Moet, waar de schutterijwet spreekt van *wonen*, *woonplaats* of *domicilie*, daardoor verstaan worden de woonplaats in den zin van de artt. 74 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, en moet de verandering van woonplaats, om voor art. 27 der wet in aanmerking te kunnen komen, evenzeer beantwoorden aan de eischen van de artt. 75 en 76 van dat wetboek?

Antwoord.

Even als voer de nationale militie, moet ook met opzigt tot de toepassing der schutterijwet voor *woonplaats* worden gehouden de wettige woonplaats naar de bepalingen van de artt. 74—79 van het Burgerlijk Wetboek. De verklaring van het *voornemen* tot verandering van woonplaats overeenkomstig art. 76 van dat wetboek gedaan, levert op zich zelve geen wettig bewijs op dat de woonplaatsverandering werkelijk is tot stand gebracht. Volgens de artt. 74 en 75 van hetzelfde wetboek behoort de afgelegde verklaring te zijn achtervolgd door de *WERKELIJKE inwooning in eene andere plaats en het aldaar vestigen van zijn HOOFDverblijf*. (Miss. van den Min. van Binn. Zaken, 2 Sept. 1868, N°. 196, 4° afd.)

III° Vraag.

Moet art. 27 der wet in dien algemeenen zin worden opgevat, dat *allen*, die in den schutterpligtigen leeftijd verkeerden, bij woonplaatsverandering:

1° daarvan kennis behooren te geven in de te verlaten gemeente en, bij verzuim, strafbaar zijn volgens art. 15 van het Koninklijk besluit, dd.

28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42), in verband met art. 57 der wet, en

2°. het bewijs hunner schutterlijke positie moeten bijbrengen in de nieuwe woonplaats;

in dier voege, dat deze dubbele verplichting rust zoowel op hen, die in de verlaten gemeente op de *bijzondere* rol voorkwamen of tot de reserve behoorden en hun diensttijd in de nieuwe gemeente moeten voortzetten, als op hen, die in de verlaten gemeente niet-dienstpligtige nummers hadden getrokken of er voorwaardelijk of *krachtens art. 3 § a of b der wet onvoorwaardelijk van de dienst bij de schutterij vrijgesteld* zijn?

En is op al deze personen, alzoo ook op de onvoorwaardelijk vrijgestelden, in de nieuwe gemeente toepasselijk het bepaalde bij art. 22, *tweede* gedeelte van het Koninklijk besluit van 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42)?

Antwoord.

Volgens art. 4 van het Koninklijk besluit van 21 Maart 1828 (Staatsblad N°. 6), zijn tot de aangifte voor de jaarlijksche inschrijving, in art. 3 van dat besluit vermeld, ook verplicht diegenen, welke, ofschoon in eene andere gemeente ingeschreven, sedert de laatste inschrijving in de gemeente zijn komen wonen. Van deze bepaling is niemand uitgezonderd; zij is dus van toepassing op alle personen, die nog in den schutterpligtigen leeftijd vallen, onverschillig of zij in hunne vorige woonplaats onvoorwaardelijk of voorwaardelijk zijn vrijgesteld of wel, door het hun in de vorige woonplaats te beurt gevallen nummer, buiten oproeping zijn gebleven.

De aldus in de nieuwe woonplaats ingeschrevenen zijn onderworpen aan al de verplichtingen, uit die inschrijving voortvloeiende. Bij verzuim van die aangifte zijn de strafbepalingen van art. 9 der wet van toepassing.

Voor de zoodanigen, die bij de schutterij der verlaten gemeente waren *ingelijfd*, geldt art. 27 der wet.

Voorts zij verwezen naar de circulaire van het departement van Binnenlandsche Zaken van den 4 Februarij 1829, N°. 23 (3° vraag en antwoord). (Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, 2 September 1868, N°. 196, 4° afd.)

IV° Vraag.

Hoe moet door de bij art. 15 der wet vermelde commissie gehandeld worden ten aanzien van personen, dienstpligtige nummers getrokken hebbende,

die nithoofde van *bekende afwezigheid* in de gemeente, niet ten bepaalden tijde voor haar zijn kunnen opkomen, doch van wie het der commissie bewust is, dat zij vallen in de termen van art. 3 § a, b, c, l of m, of van art. 4 der wet?

Antwoord.

Volgens art. 16 van het Koninklijk besluit van 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42), worden de ingeschrevenen, welke voor de commissie van onderzoek niet opkomen, gehouden geene reden van vrijstelling te hebben. Deze behooren derhalve door de commissie voor de dienst te worden aangewezen.

De verdere strekking van dit artikel komt den heer Minister van Binnenlandsche Zaken voor deze te zijn, dat, zoo er zich onder de voor de commissie niet verschenen en alzoo door haar voor de dienst aangewezen schutterpligtigen, personen bevinden, die wegens lichaamsgebreken voor de dienst ongeschikt zijn of de gevorderde lengte missen (§ a, b en c van art. 3) of in de termen verkeeren van § l of m van art. 3 of van art. 4 der wet, deze, ofschoon dienstpligtige nummers getrokken hebbende, *niet* bij de schutterij moeten worden ingelijfd, doch desniettemin op de *bijzondere* schuttersrol behooren te worden gebragt; dat daarentegen de ingeschrevenen, die verzuimd hebben hun regt op vrijstelling, gegrond op de overige, niet in art. 16 van het Koninklijk besluit van 28 Junij 1828 genoemde §§ van art. 3 der wet, bij de commissie in te brengen, zoo zij door hun getrokken nummer tot de dienst zijn verplicht, *wél* bij de schutterij behooren te worden ingelijfd, behoudens de bevoegdheid hun aan het slot van art. 16 van het besluit van 28 Junij 1828 gegeven, om hunne redenen van vrijstelling in een *volgend jaar* te doen gelden. (Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, 2 September 1868, N°. 196, 4° afd.)

V° Vraag.

Moeten schutterpligtigen, welke blijken te vallen in de termen van vrijstelling, vermeld in § a, b of c van art. 3 der wet van 11 April 1827 (Staatsblad N°. 17) of van uitsluiting volgens art. 4 van die wet, doch die, niet verschenen zijnde voor de bij art. 15 bedoelde commissie, voor de dienst zijn aangewezen, al dan niet van de *bijzondere* schuttersrol, waarop zij ten gevolge van die aanwijzing en door hun dienstpligtig nummer zijn gebragt, afgevoerd en nog in het loopende

jaar vervangen worden door andere schutterpligtigen, wier nummer aan de beurt van oproeping ligt?

Antwoord.

Voor zooveel betreft de schutterpligtigen, valende in de termen van *vrijstelling*, bedoeld in § *a*, *b* en *c* van art. 3 der wet, is de vraag ontkennend te beantwoorden.

De afvoering van de schuttersrol, der in dit geval verkeerende, doch, als niet voor de commissie verschenen, voor de dienst aangewezen schutterpligtigen, kan *niet* geschieden, dan nadat de commissie van art. 15 der wet, overeenkomstig de slotbepaling van art. 16 van het Koninklijk besluit van 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42), in het *volgend jaar* eene nadere uitspraak tot onvoorwaardelijke of voorwaardelijke vrijstelling omtrent hen zal hebben gedaan.

In afwachting van die nadere uitspraak behooren zij, krachtens de voorafgaande bepaling van art. 16 van genoemd besluit, slechts voorloopig buiten inlijving en gevolgelijk ook buiten dienstwaarneming te worden gehouden.

Des ongeacht worden zij inmiddels gerekend in de gevorderde sterkte te tellen, en, van het oogmerk af dat hun de bij art. 10 van het Koninklijk besluit van 7 September 1828 (Staatsblad N°. 55) voorgeschreven kennisgeving is gedaan, krachtens art. 14 der wet, als lid der schutterij beschouwd.

Als zoodanig, dat is, *als lid der schutterij*, zijn zij, volgens de slotbepaling van art. 14 der wet, onderworpen aan de wetsbepalingen betreffende de tucht en regtspleging.

Om nu zooveel mogelijk te verhoeden, dat zij nalaten in het volgende jaar, ter bekoming van vrijstelling, voor de bij art. 15 der wet vermelde commissie te verschijnen, kunnen zij door den commandant der schutterij tot opkomst voor die commissie worden oproepen.

Bij niet voldoening aan die oproeping ware als eenigste middel hulp te vinden door hen, bij toepassing van art. 58 in verband met art. 53 der wet, wegens het niet voldoen aan den hun gegeven last, voor den schuttersraad te vervolgen.

Wat betreft de wijze van handelen omtrent personen, die, na door de commissie voor de dienst te zijn aangewezen, gebleken zijn in de termen van *uitsluiting* te vallen, vermeld in art. 4 der wet, wordt verwezen naar de circulaire van het departement van Binnenlandsche Zaken, dd. 31 Augustus 1829, N°. 27.

Hieruit blijkt onder anderen, dat de commissie van art. 15 der wet of Gedeputeerde Staten bevoegd zijn de uitsluiting ambtshalve, dus ook zonder dat deze door den belanghebbende is aangevraagd, uit te spreken.

Wordt een voor de dienst aangewezen persoon later bevonden in de termen van art. 4 der wet te vallen en gevolgelijk bij eene uitspraak van Gedeputeerde Staten of eene nadere uitspraak van de commissie onbevoegd verklaard tot de schutterlijke dienst, dan wordt hij van de algemeene en bijzondere schuttersrollen afgevoerd en behoort zijne plaats *nog in het loopende jaar* aangevuld te worden, door den honder van het aan de beurt liggend nummer van de algemeene op de bijzondere schuttersrol over te brengen en bij de schutterij in te lijven, even als zulks, volgens art. 13 van het Koninklijk besluit van den 7 September 1828 (Staatsblad N°. 55), geschiedt bij eene in hooger beroep door Gedeputeerde Staten toegekende vrijstelling. (Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, dd. 21 Sept. 1868, N°. 200, 4^e afd.)

VIe Vraag.

Bestaat ook eenig voorschrift, volgens hetwelk de burgerlijke geneeskundigen en de officieren van gezondheid, geroepen tot bijstand van de bij art. 15 der schutterijwet bedoelde commissiën of van Gedeputeerde Staten, een eed hebben af te leggen alvorens het onderzoek te doen?

Antwoord.

Eedsaflegging door de geneeskundigen, tot bijstand van de commissie, bedoeld in art. 15 der wet, of van Gedeputeerde Staten geroepen, is noch bij de wet, noch bij de te harer uitvoering gegeven voorschriften gevorderd. (Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, 2 September 1868, N°. 196, 4^e afd.)

VIIe Vraag.

Moeten de twee, volgens art. 4 van het Koninklijk besluit van den 28 Junij 1828 (Staatsblad N°. 42) door burgemeester en wethouders te benoemen plaatsvervangende leden der in art. 15 der wet bedoelde commissie, deel maken van dat collegie of van den gemeenteraad, — of kunnen daartoe ook andere personen, niet behoorende tot het gemeentebestuur, benoemd worden?

Antwoord.

Volgens art. 15 der wet behooren de leden der

daarbij vermelde commissie, met uitzondering van den commandant, die als zoodanig lid der commissie is, te zijn leden van het plaatselijk bestuur, waarmede, volgens het eerste punt der circulaire van het departement van Binnenlandsche Zaken van 21 November 1828, N°. 20, worden verstaan leden van den gemeenteraad.

Deze voorzinger der wet komt den Minister voor ook te gelden voor hem, die, bij ontstentenis van het benoemde lid der commissie, in diens plaats optreedt. Plaatsvervangende leden der commissie, volgens art. 4 van het Koninklijk besluit van den 28 Junij 1828 te benoemen, behooren derhalve evenzeer het radicaal van gemeenteraadslid te bezitten. (Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, 2 September 1868, N°. 196 4° afdeling.)

13 October 1868. **BESLUIT**, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de tusschen Nederland en Denemarken op ^{27 Augustus}/_{15 September} 1868 te 's Gravenhage ^{Kopenhagen} gesloten overeenkomst tot wijziging van het postverdrag, dd. 9 Oct. 1866. S. 140.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de overeenkomst, te 's Gravenhage den 27 Augustus en te Kopenhagen den 15 September 1868 door de wederzijdsche gevolmagtigden geteekend, tot wijziging van het postverdrag, den 9 October 1866 tusschen Nederland en Denemarken gesloten, van welke overeenkomst de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

De Nederlandsche Regering en de Deensche Regering, van oordeel zijnde dat er termen bestaan om eenige wijzigingen te brengen in het postverdrag van 9 October 1866, zijn de ondergeteekenden, Ministers van Buitenlandsche Zaken, daartoe behoorlijk door hunne respectievs Souvereinen gemagtigd, overeengekomen omtrent de navolgende artikelen, welke als eene additionele akte op de bovengenoemde overeenkomst zijn aan te merken.

Art. 1. Het bij artikel 5 van het postverdrag tusschen de Nederlanden en Denemarken bepaalde port voor de gewone brieven, die uit de Nederlanden naar Denemarken of uit Denemarken naar de Nederlanden worden verzonden, wordt verminderd op 15 cents of 10 skilling rigsmönt voor den enkelen gefrankeerden brief. Wanneer er geene

frankering heeft plaats gehad, is het dubbel van het bovengemelde port, namelijk 30 cents of 20 skilling rigsmönt, voor den enkelen brief in te vorderen.

De beide postadministratiën behouden zich voor, in gemeen overleg, eene andere schaal van opklimming naar het gewigt te doen toepassen dan die, welke bij het bovengenoemde artikel 5 is vastgesteld.

2. De beide postadministratiën behouden zich insgelijks voor, zich met elkander over eene andere wijze van berekening der porten dan die, welke bij artikel 12 van het Nederlandsch-Deensch verdrag is bepaald geworden, te verstaan, of wel wegens de internationale correspondentie gemeenerlei verrekening te doen plaats hebben.

3. De tegenwoordige additionele conventie zal in werking treden, te rekenen van den dag, welke in gemeen overleg tusschen de beide administratiën zal worden vastgesteld.

Gedaan te 's Gravenhage, 27 Augustus 1868, en te Kopenhagen, 15 September 1868.

(get.) ROEST VAN LIMBURG.
" FRYS.

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 10 Oct. 1868, N°. 7011; Hebben goedgevonden en verstaan bovenvermelde overeenkomst en vertaling bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoo veel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven overeenkomst vervat.

Het Loo, 13 October 1868.

(get.) WILLEM.

De Min. v. Buitenz. Z., (get.) ROEST v. LIMBURG.
(Uitgeg. 26 Oct. 1868.)

15 October 1868. **BESLUIT**, houdende vernietiging van het besluit van den gemeenteraad van Elburg, van 15 Junij 1868, strekkende tot handhaving der ordonnantie voor de houttellers en houtdragers, vastgesteld den 15 April 1797. S. 141.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 2 September 1868, N°. 162, 2° afdeling, tot vernietiging van het besluit van den gemeenteraad van Elburg, van 15 Junij jl., strekkende tot handhaving der ordonnantie voor de houttellers en houtdragers, door

den raad dier gemeente den 15 April 1797 vastgesteld;

Overwegende:

dat bij die ordonnantie aan allen, die van den gemeentelijken houtoever gebruik maken, de verplichting werd opgelegd het hout door de gezworen houttellers te laten tellen en door de houtdraggers te laten dragen, tegen voldoening van de bij die ordonnantie bepaalde retributie;

dat deze retributie, als loon voor diensten van wege het gemeentebestuur verstrekt, krachtens artikel 328 der gemeentewet voor plaatselijke belasting moet worden gehouden;

dat volgens artikel 291 dier wet alle plaatselijke belastingen binnen vijf jaren na de dagteekening dier wet moeten worden herzien en aan Onze goedkeuring onderworpen, bij gebreke waarvan zij na afloop van dat tijdvak vervallen;

dat de retributie, bij genoemde ordonnantie vastgesteld, niet binnen den bij de wet gestelden termijn is herzien en bij gevolg is vervallen;

dat derhalve het besluit van den gemeenteraad van Elburg, strekkende om deze krachtens de wet vervallen ordonnantie voortdurend te handhaven, in strijd is met de wet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 September 1868, N°. 15);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 12 October 1868, N°. 288, 2° afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan het besluit van den gemeenteraad van Elburg, van den 15 Junij 1868, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, 15 October 1868.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) FOCK.

(*Uitgeg.* 22 Oct. 1868.)

18 October 1868. **BESLUIT**, waarbij, met intrekking van het Koninklijk besluit dd. 1 Mei 1842, N°. 56, andere bepalingen worden vastgesteld ten aanzien van het ligten der opene brieven van verleende adelsgunsten. S. 142.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is het Koninklijk besluit van 1 Mei 1842, N°. 56, buiten werking te stellen en door andere bepalingen te vervangen;

Op de voordragt van Onzen Minister van Justitie, van 3 Augustus 1868, 2° afdeling, N°. 152; Den Raad van State gehoord (advies van den 1 September daaraanvolgende);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Justitie, van 12 October 1868, 2° afdeling, N°. 176;

Gelet op artikel 68 der Grondwet;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van het Koninklijk besluit van 1 Mei 1842, N°. 56, het navolgende te bepalen:

Art. 1. Om genot te hebben van door Ons verleende adelsgunsten, zijn de belanghebbenden verplicht de deswege uit te reiken opene brieven, tegen voldoening der vastgestelde taxe en jura, aan het departement van Justitie te ligten binnen den tijd van zes maanden, aanvangende met den dag, waarop zij tot dat einde door Onzen Minister van Justitie zullen zijn uitgenoodigd.

Bij verzuim van het ligten der opene brieven binnen gemeld tijdvak, vervallen de door Ons verleende adelsgunsten.

2. Zoolang de ligting der opene brieven, in het vorig artikel bedoeld, niet heeft plaats gehad, worden Onze besluiten, houdende verleening van adelsgunsten, niet openbaar bekend gemaakt, en wordt daarvan geen afschrift, noch eenig diploma of eenige verklaring deswege aan de belanghebbenden afgegeven.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan den Hoogen Raad van Adel, tot narigt.

Het Loo, 18 October 1868.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

(*Uitgeg.* 22 Oct. 1868.)

24 October 1868. **BESLUIT**, waarbij worden ingetrokken en buiten werking gesteld het Koninklijk besluit dd. 16 Augustus 1824 (Staatsblad N°. 45), de bepalingen sub lit. M in het Koninklijk besluit dd. 25 Maart 1828, N°. 124, en sub 2° in dat van den 26 Januarij 1841, N°. 141, alsmede het Koninklijk besluit dd. 28 Aug. 1843 (Staatsblad N°. 43),

allen betrekking hebbende op de kerkbesturen en kerkelijke administratiën bij de verschillende eerediensten. S. 143.

Wij WILLEM III, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onzen Minister van Financiën, destijds belast met het beheer van het departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, enz., en van Onzen Minister van Justitie, destijds belast met het beheer van het departement voor de Zaken der Rooms-Katholieke Eeredienst, respectielijk van 18 Augustus 1868, N°. 5, en van 31 Augustus 1868, N°. 111;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Justitie, van 22 September 1868, N°. 132;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 24 September 1868, lit. M, 2° afd.;

Den Raad van State gehoord (advies van den 18 October 1868, N°. 16);

Op de nadere gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Financiën en van Justitie, van 19/22 October 1868, N°. 110 en 111;

Gezien de Koninklijke besluiten van 16 Augustus 1824 (Staatsblad N°. 45), 25 Maart 1828, N°. 124, zooveel betreft de bepaling daarin voorkomende sub lit. M, van den 26 Januarij 1841, N°. 141, zooveel betreft de bepaling daarin voorkomende sub 2°, en van den 28 Augustus 1843 (Staatsblad N°. 143);

Gezien het VIe hoofdstuk der Grondwet;

Gezien de wet van 10 September 1853 (Staatsblad N°. 102);

Nog gezien Ons besluit van 9 Februarij 1866 (Staatsblad N°. 10);

Overwegende,

dat de bepalingen van het Koninklijk besluit van 16 Augustus 1824 (Staatsblad N°. 45) voor een deel verouderd en onnoodig, en voor een ander deel met den geest, waarin de Grondwettige beginselen omtrent de onderlinge betrekking van Kerk en Staat behooren toegepast te worden, en met de bepalingen der wet van 10 September 1853 (Staatsblad N°. 102) niet overeenkomstig zijn;

en dat de Koninklijke besluiten van 25 Maart 1828, N°. 124, zooveel betreft de bepaling daarin voorkomende sub lit. M, van den 26 Januarij 1841, N°. 141, zooveel betreft de bepaling daarin voorkomende sub 2°, en van den 28 Augustus 1843 (Staatsblad N°. 43) uitsluitend betreffen de uitvoering en toepassing van het hiervoren genoemd Koninklijk besluit van 16 Augustus 1824;

1868.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Worden ingetrokken en buiten werking gelield het Koninklijk besluit van den 16 Augustus 1824 (Staatsblad N°. 45), de bepaling, sub lit. M voorkomende in het Koninkl. besluit van 25 Maart 1828, N°. 124, de bepaling, sub 2° voorkomende in het Koninklijk besluit van 26 Jan. 1841, N°. 141, en het Koninklijk besluit van 28 Augustus 1843 (Staatsblad N°. 43).

Onze Ministers van Financiën en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Het Loo, 24 October 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

(Uitgeg. 3 Nov. 1868.)

26 October 1868. CIRCULAIRE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de statistiek van de oorzaken van den dood.

De bedoeling van mijne circulaire van 15 September II, N°. 277, 9° afdeling, schijnt noch door alle burgemeesters, noch door alle geneeskundigen juist te zijn opgevat.

Aan den eenen kant toch zijn sommige gemeentebesturen in de meening, dat altijd van een overledene de primaire en de secundaire oorzaak van den dood behoort te worden opgegeven, weshalve zij de verklaringen, waarop slechts eene ziekte als oorzaak van het overlijden vermeld staat, aan den geneesheer ter verbetering terugzenden; aan den anderen kant hebben sommige geneeskundigen geweigerd, nevens de laatste oorzaak des doods, de oorspronkelijke ziekte, waarvan deze de uitgang is, op te geven; zich grondende op art. 5 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 60), waarbij het onderteekenen van eene verklaring van het overlijden bij den dood van elk hunner lijdens hun voorgeschreven wordt, ten behoeve van den ambtenaar van den burgerlijken stand, met bepaling dat zij daarbij naar hunne overtuiging, doch met inachtneming van den door hen afgelegden eed of belofte van geheimhouding, zoo nauwkeurig mogelijk opgave doen van de oorzaak van den dood.

11

Ten einde verkeerde opvattingen voor het gevolg te voorkomen, zal het noodig zijn kortelijk uiteen te zetten wat de bedoeling is geweest, zoowel van de bepaling van art. 5 der aangehaalde wet, als van de bij mijne circulaire van 15 September gevraagde splitsing in middellijke en onmiddellijke oorzaak van den dood.

Eene verklaring van het overlijden door een deskundige is voor den ambtenaar van den burgerlijken stand, die zich overtuigen moet dat het overlijden werkelijk heeft plaats gehad, van het grootste gewigt. Ter voorkoming van het gevaar van het begraven van schijndooden, bepaalt het aangehaald artikel, dat de behandelende geneeskundige de bedoelde verklaring onderteekeet *ten behoeve van den ambtenaar van den burgerlijken stand*. Het artikel verbindt daaraan eene andere bepaling, opgave van de oorzaak des doods, ten einde daardoor tot de kennis te geraken van de ziekten die, hetzij in het geheele Rijk, hetzij in gedeelten daarvan of in enkele gemeenten, de meeste sterfte veroorzaken, opdat die kennis moge leiden tot het nemen van zoodanige sanitaire maatregelen, waardoor in dit opzigt verbetering zou kunnen worden aangebragt. De bijgevoegde bepaling dat de geneeskundigen die opgaven doen met inachtneming van den door hen afgelegden eed van geheimhouding, beteekent niets anders dan dat zij in die zeldzame gevallen, waarin de mededeeling van de oorzaak van den dood van een hunner lijdens, tot schande zou strekken van de nagedachtenis van dezen of tot schade van zijne erfgenamen, van het opgeven van de oorzaak des doods zijn ontheven.

Dat deze bepalingen door de geneeskundigen zonder bezwaar kunnen worden nagekomen, blijkt daaruit dat zij sedert lang in andere beschaafde landen zijn ingevoerd, en dat de geneeskundigen te Amsterdam reeds sedert 1854 en die te Leiden sedert ongeveer denzelfden tijd, gewoon zijn de oorzaken van den dood hunner lijdens op te geven. Sedert de invoering der wetten van 1 Junij 1865 is er dan ook (behoudens enkele uitzonderingen) geen ernstige bedenking tegen aangevoerd.

Het is echter gebleken dat die opgaven in vele gevallen voor verbetering vatbaar zijn, daar de geneeskundigen somtijds alleen het laatste meest uitkomende ziekteverschijnsel opgeven (in mijne vorige circulaire werden als voorbeelden aangehaald, waterzucht en longverlamming, beide ziekteverschijnselen, geene ziekten) zonder de ziekte mede te deelen, die tot die den dood veroorzakende

verschijnselen aanleiding geven. Op de internationale congressen voor de statistiek is dan ook sedert lang door mannen als FARR, MARC D'ESPINE, VIRCHOU en anderen er op aangedrongen, dat zoowel de primaire als de secundaire ziekte, waarvan de dood de uitgang was, mogt vermeld worden, en ik meen het er voor te mogen houden, dat het meerendeel van onze geneeskundigen genoeg ontwikkeld is om die opgaven, even als hunne vakgenooten in het buitenland, te kunnen geven. De splitsing is echter niet mogelijk voor alle oorzaken des doods; het zijn slechts enkele gevallen waarin splitsing mogelijk en noodzakelijk is; minder juist hebben dus sommige gemeentebesturen invulling van beide kolommen (middellijke of onmiddellijke oorzaak) gevorderd.

Dat de geneeskundigen bezwaar zouden maken van aan den in mijne vorige circulaire uitgedrukten wensch te voldoen, is alleen denkbaar wanneer zij niet regt begrijpen wat er van hen verlangd wordt.

Wat wordt er verlangd?

De invulling, in sommige gevallen, van twee woorden in plaats van een. Gesteld dat er in Nederland 2000 geneeskundigen zijn (er zijn er meer) dan zou ieder hunner gemiddeld 50 verklaringen jaarlijks hebben af te geven, daar er jaarlijks ongeveer 100,000 personen sterven. Sommigen zullen minder, sommigen meer verklaringen hebben te geven, maar wanneer het cijfer 4 maal zoo groot is, zal toch het nederschrijven van 200 woorden jaarlijks wel niet eene zoo groote arbeid zijn, dat zij door den meest gezochten geneesheer niet zou verrigt kunnen worden. Men bedenke daarbij dat het vermelden van twee ziektenamen slechts in sommige gevallen geschieden kan, zoodat het aantal woorden jaarlijks neder te schrijven tot een klein aantal wordt teruggebragt.

Is het niet de moeite waartegen wellicht sommige geneeskundigen, die bezwaar hebben gemaakt, hebben opgezien, die eenigzins in aanmerking kan komen, evenmin is het de eed van geheimhouding; of strekt het tot schande van de nagedachtenis van den afgestorvenen of tot schade van zijne betrekkingen, dat de geneesheer verklaart dat de lijder gestorven is aan wachterzucht ten gevolge eener hartziekte?

Is er meer bezwaar tegen het vermelden van hartziekte dan van waterzucht?

Is er meer bezwaar tegen het opgeven van luchtbuisonsteking na mazelen als oorzaak van den dood, dan van luchtbuisonsteking alleen, of

van etterkoorts na een ettergezwel of na eene verwonding, dan van etterkoorts alleen?

Immers neen.

Ik heb gemeend eenigzins uitvoerig de bedoeling van het verzoek, dat ik in mijne vorige circulaire door Uwe tusschenkomst tot de geneeskundigen rigtte, te moeten toelichten, ten einde alle verkeerde opvattingen of onderstellingen deswege dadelijk te bestrijden. Ik verzoek U H. E. G. deze missive in haar geheel langs den gewonen weg ter kennis te brengen van alle geneeskundigen in Uwe provincie en vlei mij dat de gegeven ophelderingen de bezwaren, die bij sommigen hunner tegen het vermelden van de primaire ziekte bestaan, zullen opgelost hebben.

Van hunne welwillendheid mag dit verwacht worden ook dan, wanneer zij van het nut eener deugdelijke sterftestatistiek voor zich zelven niet overtuigd zijn.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Fock.

12 November 1868. BESLUIT, houdende aanwijzing als heerbaan van den kunstweg van het Belgisch dorp Hamont naar de gemeente Budel. S. 144.

13 November 1868. BESLUIT, houdende nadere aanvulling van art. 91 van het bij Koninklijk besluit van 12 Mei 1863 (Staatsblad N°. 58) vastgesteld Algemeen Reglement voor de spoorwegdiensten. S. 145.

Wij WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 29 October 1868, N°. 212, 11^e afdeling;

Gezien Onze besluiten van 12 Mei 1863 (Staatsblad N°. 58), 30 Aug. 1864 (Staatsblad N°. 90), 11 Mei 1867 (Staatsblad N°. 48) en 17 Jan. jl. (Staatsblad N°. 10), houdende vaststelling en aanvulling van het algemeen reglement voor de spoorwegdiensten;

Den Raad van State gehoord (advies van den 3 November 1868, N°. 7);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met aanvulling van dat reglement te bepalen, dat in artikel 91 achter het woord „Nitro-Glycerine”, bij Ons besluit van 11 Mei 1867 (Staatsblad N°. 48) genoemd, wordt ingelascht „*Bruinkolen coaks en Dynamiet*”.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk

in het Staatsblad geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegeedeeld zal worden.

Het Loo, 13 November 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Fock.

(Uitgeg. 13 Nov. 1868.)

14 November 1868. BESLUIT, houdende vernietiging van het besluit van den gemeenteraad van Fijnaart en Heijningen, dd. 30 April 1868, waarbij de hulponderwijzer der openbare school te Fijnaart eervol uit zijne betrekking is ontslagen. S. 146.

Wij WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 26 October 1868, N°. 237, 5^e afdeling, ten geleide van een voorstel van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, tot vernietiging van een besluit van den gemeenteraad van Fijnaart en Heijningen, van 30 April 1868, waarbij de hulponderwijzer der openbare school te Fijnaart, te rekenen van den 1 Julij daaraanvolgende, eervol uit zijne betrekking is ontslagen;

Overwegende, dat dit besluit is genomen op voordragt van burgemeester en wethouders, zonder medewerking van den districts-schoolopziener;

dat, volgens art. 22, 4^e lid, der schoolwet van 13 Augustus 1857 (Staatsblad N°. 103), de hulponderwijzers bij openbare lagere scholen worden ontslagen door den gemeenteraad op voordragt van burgemeester en wethouders en den districts-schoolopziener;

dat derhalve het bedoelde besluit van den gemeenteraad van Fijnaart en Heijningen in strijd is met de wet;

dat, wel is waar, de gemeenteraad zich beroept op eene mondelinge overeenkomst, tijdens de aanstelling van dien hulponderwijzer in 1866 tusschen hem en den burgemeester aangegaan, dat het ontslag zou kunnen plaats hebben na waarschuwing zes weken te voren, doch dat, dargelaten dat de hulponderwijzer ontkent zich op die wijze te hebben gebonden, zoodanige met de wet strijdige overeenkomsten niet kan worden ingeroepen;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 3 November 1868, N°. 6);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van den gemeenteraad van Fijnaart en Heijningen, in zijne vergadering van den 30 April 1868 genomen, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk aan den Raad van State in afschrift medegedeeld en in het Staatsblad geplaatst zal worden.

Het Loo, 14 November 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(*Uitgeg.* 18 Nov. 1868.)

16 November 1868. **BESLUIT**, houdende invoering van postwissels voor de verzending van geld tusschen Nederland en Duitschland. S. 147.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 15 van het tusschen Nederland en den Noord-Duitschen Bond, onder dagteekening van den 1 September 1868, gesloten post-verdrag;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van den 11 November 1868, N°. 98, Posterijen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Er zal gelegenheid worden gegeven om de gelden, die tot dat einde op de Nederlandsche postkantoren worden gestort, bestemd voor ingezetenen van de Staten, behoorende tot den Noord-Duitschen Bond, alsmede van de Zuid-Duitsche Staten Baden, Beijeren en Wurtemberg, en omgekeerd de gelden, die op de postkantoren der laatstgemelde Staten worden gestort en voor in Nederland woonachtige personen zijn bestemd, door middel van postwissels aan de belanghebbenden te doen toekomen.

2. De bovengemelde stortingen zullen de som van 50 thaler, wanneer bestemd voor een ingezetene in Duitschland, of de som van f 87.50, wanneer bestemd voor een ingezetene in Nederland, niet mogen te boven gaan.

De stortingen geschieden in de munt van het land waar zij plaats vinden.

Dienovereenkomstig worden de sommen, uitgedrukt in de munt van het land van bestemming naar den daaromtrent tusschen de beide postadministratiën overeengekomen maatstaf, in de munt van het land van oorsprong herleid.

3. Het regt, ten behoeve der postadministratiën voor elke afzonderlijke geldverzending te heffen, bedraagt:

a. voor sommen, het bedrag van f 43.75 of 25 thaler niet te boven gaande, 25 cents of 4 zilvergros;

b. voor hogere sommen tot het vastgestelde maximum, 50 cents of 8 zilvergros.

4. Onze Minister van Financiën wordt gemagtigd de maatregelen te nemen, die verder voor de regeling en uitvoering der bovengemelde bepalingen vereischt worden, alsmede om den dag, waarop zij in werking zullen komen, in overleg met de postadministratie van den Noord-Duitschen Bond vast te stellen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 16 November 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(*Uitgeg.* 21 Nov. 1868.)

21 November 1868. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende opmerkingen en voorschriften omtrent het onderzoek van de verlofgangers der militie te land.

Uit de verslagen omtrent het te dezen jare door de militiecommissarissen gehouden onderzoek van de verlofgangers der militie is gebleken, dat dit onderzoek over het geheel zeer bevredigende uitkomsten heeft opgeleverd.

Het aantal miliciens, dat ter oproeping onder de wapenen is gesignaleerd, is dan ook, in vergelijking met dat van vorige jaren, minder aanzienlijk.

Op nieuw blijkt uit die verslagen, dat het bepleiden van de verlofgangers door de gemeenteveldwachters gunstigen invloed heeft uitgeoefend, zoowel op den geregelden gang van de inspectie als op de orde en rust na den afloop van dat onderzoek. Zoowel door mijn ambtgenoot van Oorlog als door mij is uit dien hoofde met genoegen gezien, dat die maatregel door meerdere gemeenten in toepassing gebracht is.

Het aanhouden der registers van de verlofgangers, model N°. 26, schijnt over het algemeen met meer zorg te geschieden en liet slechts in enkele gemeenten veel te wenschen over. Zal echter eene opkomst der verlofgangers met spoed en geregeld kunnen plaats hebben, dan is het van groot belang, dat die registers met de meeste nauwkeurigheid worden bijgehouden.

Ter bevordering dier nauwkeurigheid acht ik het met mijn ambtgenoot noodzakelijk, dat in het vervolg de burgemeester der gemeente, waarvoor de milicien is ingelijfd, aan zijn ambtgenoot van de gemeente, waar die verlofganger zich laatstelijk

had gevestigd, kennis geeft van zoodanige mutatiën, als het aangaan van eene vrijwillige verbinding, afvoering als deserteur, ontslag wegens lichaamsgebreken enz., waardoor hij ophoudt tot het personeel der verlofgangers te behooren.

Het heeft de aandacht getrokken, dat door sommige burgemeesters de voorschriften, betrekkelijk het oproepen van verlofgangers, vervat in de aanschrijving van mijn departement van den 31 October 1864, N°. 235, niet stipt worden opgevolgd. Volgens het daarbij bepaalde toch behoort een verlofganger, die onder de wapenen moet komen, bij openbare kennisgeving te worden opgeroepen, om zich op een bepaalde dag bij zijn corps te verwoegen. Voldoet de verlofganger niet aan die oproeping, dan is hij van dien dag af in verzuim en moet hij zich bij latere opkomst daaromtrent verantwoorden, hetzij bij het corps, hetzij voor een krijgsraad.

Eveneens dient in herinnering gebracht te worden art. 78 van Zijner Majesteits besluit van den 8 Mei 1862 (Staatsblad N°. 46), voorschrijvende dat binnen acht dagen na het overlijden van een verlofganger de burgemeester der gemeente, waar het overlijden plaats had, daarvan kennis geeft aan 's Konings Commissaris in de provincie, zoodra aan den commanderende officier van het corps, waartoe de overleden verlofganger behoorde of, zoo hij bij de zeemilitie was ingelijfd, aan den Minister van Marine.

Door enkele militiecommissarissen zijn op den staat B ter oproeping onder de wapenen gesignaleerd zoodanige verlofgangers, die bij regterlijk vonnis veroordeeld zijn en zich op het tijdstip der inspectie in de gevangenis bevonden. Deze handelwijze is verkeerd. De reden, waarom zoodanige verlofgangers niet bij het onderzoek verschenen, geldig zijnde, kunnen zij te dier zake noch gestraft noch onder de wapenen geroepen worden.

Uit sommige staten B bleek niet, of de manschappen, die van het onderzoek zijn achtergebleven, ook de na-inspectie hebben verzuimd, en evenmin, of zij de straf hun voor het eerste verzuim opgelegd, hebben ondergaan. Een en ander behoort daar ter plaatse te worden aangeteekend.

Voor zoover de miliciens, in de termen van oproeping vallende, zich reeds voor de najaarsoefeningen bij hunne corpsen in werkelijke dienst bevonden, zijn de commanderende officieren der betrokken corpsen door mijn ambtgenoot aangeschreven om hen, te rekenen van den 22 September jl., ter zake van hunne overtreding der

militiewet, uog gedurende drie maanden in dienst te houden.

De, enz.

De verschillende punten in de verslagen, betreffende het onderzoek en de deswege gevoerde correspondentiën kunnen hiermede geacht worden beantwoord te zijn. Het zal mij aangenaam zijn, dat, in verband met het vorenstaande de noodige aanschrijvingen aan de burgemeesters en militiecommissarissen geschieden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

30 November 1868. **BESLUIT**, waarbij, met wijziging der Koninklijke besluiten van den 25 Januarij 1854 (Staatsblad N°. 8), 16 September 1859 (Staatsblad N°. 100) en 12 September 1867 (Staatsblad N°. 96), wordt bepaald dat de werken van de vesting Breda, alsmede de toren Nassau en het fort Frederik Hendrik bij Breskens geene vestingwerken meer zullen zijn. S. 148.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van 17 November 1868, N°. 46, G.;

Gelet op artikel 3 der wet van den 21 December 1853 (Staatsblad N°. 128);

Gelet op Onze besluiten van 25 Januarij 1854 (Staatsblad N°. 8), van den 16 September 1859 (Staatsblad N°. 100) en van 12 September 1867 (Staatsblad N°. 96);

Den Raad van State gehoord (advies van den 24 November 1868, N°. 6);

Hebben besloten en besluiten:

dat, met wijziging van Onze boven aangehaalde besluiten, de werken van de vesting Breda, alsmede de toren Nassau en het fort Frederik Hendrik bij Breskens geene vestingwerken meer zullen zijn.

Dit besluit komt in werking op den vijfden dag na de dagteekening van het Staatsblad en van de Staatscourant, waarin het besluit is geplaatst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk te gelijker tijd in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan Onzen Minister van Financiën.

Het Loo, 30 November 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.
(Uitgeg. 8 Dec. 1868.)

1 December 1868. **MISSIVE** van den Minister van Justitie, betreffende het zegelregt der certificaten van huwelijks-aangifte.

Het Provinciaal blad van Overijssel over 1868, N°. 30, bevat een besluit van 's Konings toenmaligen Commissaris in die provincie, waarbij wordt aangenomen, dat het zegelregt van de kennisgeving of het extract eener huwelijks-aangifte, hetwelk door de ambtenaren van den burgerlijken stand aan hunne ambtgenooten wordt toegezonden tot het doen der afkondiging, bedoeld in art. 108 van het Burgerlijk Wetboek, niet ten laste van partijen komt, maar ten laste van de gemeente (waar het huwelijk wordt voltrokken).

Uit den, met de bijlagen, hiernevens gevoegden brief van den burgemeester ambtenaar van den burgerlijken stand der gemeente . . . . . blijkt, dat het bestuur dier gemeente, zich niet vereenigende met het gevoelen van den Commissaris des Konings, zich daaraan niet heeft onderworpen en dus voor het zegelregt der bedoelde stukken op hare begrooting geen gelden beschikbaar stelt.

Dien ten gevolge is een conflict ontstaan tusschen den ambtenaar van den burgerlijken stand te . . . . . en zijnen ambtgenoot te . . . . ., waarvan de bijzonderheden U H. E. G. uit de hiernevens gevoegde correspondentie blijken zullen. Eerstgemelde ambtenaar verzoekt mij de noodige voorschriften uit te vaardigen om in het vervolg dergelijke moeilijkheden te voorkomen.

Ik ben van oordeel dat het meest eenvoudige middel ter bereiking van dit doel zoude zijn de intrekking van het in den aanvang dezer vermelde besluit, die ik dan ook de eer heb U H. E. G. in overweging te geven.

Tot zoodanige intrekking bestaan, naar mijne meening, die, blijkens den hiernevens gaanden brief, gedeeld wordt door mijnen ambtgenoot van Financiën, voldoende gronden.

De zegelbelasting van de registers van den burgerlijken stand drukt op de gemeenten, waar deze worden gehouden, maar er is, naar het mij voorkomt, noch in de burgerlijke noch in de fiscale wet eenige aanleiding om aan te nemen, dat de zegelkosten van verzoeken, verklaringen, kennisgevingen, extracten of welke stukken ook, die noodig zijn om bepaalde akten (van huwelijks-aankondiging, voltrekking, enz.) in die registers in te schrijven, ten laste van iemand anders dan de onmiddellijk belanghebbenden zouden komen.

Aangenaam zal het mij zijn bij de terugontvangst der bijgaande stukken te vernemen, welk gevolg

door U H. E. G. aan den inhoud dezer zal zijn gegeven.

3 December 1868. **BESLUIT**, houdende invoering van postzegels, hoofdzakelijk strekkende ter frankering van dagbladen en verder gedrukte stukken. S. 149.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op artikel 9 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 28 November 1868, N°. 107, Posterijen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Er zullen, te rekenen van 1°. Januarij 1869, postzegels van *een* en *twee* cent, hoofdzakelijk strekkende ter frankering van dagbladen en verder gedrukte stukken, worden ingevoerd.

2. Zij dragen het Rijkswapen en het opschrift Nederland, benevens de aanduiding der geldswaarde.

Elk der beide nieuwe soorten zullen voorts in verschillende kleuren worden gedrukt, namelijk: zwart, die van *een* cent; oker-geel, die van *twee* cents.

3. Gedrukte stukken, door de afzenders van postzegels voorzien, kunnen door hen of van hunnentwege worden gestoken in de postbussen, die door Onzen Minister van Financiën tot het ontvangen van gefrankeerde drukwerken zullen worden aangewezen, onverminderd het bepaalde bij het volgende artikel.

4. Drukwerken, bij grootere hoeveelheden te gelijkertijd verzonden wordende, of die wegens hun vorm en omvang niet geschikt zijn om in de bij het vorige artikel vermelde postbussen te worden gestoken, zullen door of van wege de afzenders, ook al zijn zij van postzegels voorzien, op de kantoren moeten bezorgd en in handen van de ambtenaren der postadministratie afgegeven worden.

5. De frankering van drukwerken met gereed geld op de kantoren der postadministratie blijft toegelaten.

Onze Minister van Financiën kan echter de op die wijze gefrankeerde drukwerken door de ambtenaren van postzegels doen voorzien.

6. Indien de waarde der postzegels, waarmede de drukwerken door de afzenders zijn voorzien, minder bedraagt dan het verschuldigde frankerengeld, worden zij aan het gewone briefport ten laste der geadresseerden onderworpen.

Het gemelde briefport zal mede worden toegepast op drukwerken, die in andere dan de bij artikel 3 bedoelde bussen zijn gestoken, al zijn zij van postzegels tot een voldoende bedrag ter frankering op den voet van drukwerk voorzien.

7. De bepalingen van artikel 2, 9, 10, 11, 12 en 15 van Ons besluit van 12 November 1851 (Staatsblad N°. 143) zijn mede op de postzegels van een en twee cent van toepassing.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de algemeene rekenkamer, en 't welk in het Staatsblad, alsmede in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 3 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 9 Dec. 1868.)

3 December 1868. WET, tot wijziging van het VIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867. S. 150.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

Het navolgende artikel van het VIe hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor 1867 wordt *verhoogd*, te weten:

Artikel 10. Aandeel in de loodsgelden en vaste bezoldiging, benevens kostgelden der bemanning van de loods-, inspectie- en peilingsvaartuigen, als: schippers, loodsen, hulploodsen, kweekelingen, kwartiermeesters, roeijers, matrozen en ligtmatrozen bij de loodsdienst, tijdelijke onderstand aan zieken, premieën aan schippers, voorts kosten tot oefening van varensgezellen voor de loodsmansbetrekking op de Zuiderzee en het Groot Noordhollandsch kanaal, en buitengewone belooning aan schippers, loodsen, enz., voor hulpbieding aan schepen in nood en het redden van schipbreukelingen met eene som van f 29,000 en mitsdien gebragt op f 613,313.

Het totaal der IIe afdeling wordt daardoor gebragt op f 916,371.

Daarentegen wordt het hierna vermelde artikel *verminderd*, te weten:

Artikel 33. Kosten der actieve zeemagt: weravingskosten, waaronder huur van een lokaal tot het houden van een kantoor voor de aanneming van scheepsvolk te Rotterdam, schoonhouden van dat lokaal en verdere kleine nitgaven tot de dienst van dat kantoor betrekkelijk; kosten, vallende op

het afhalen en transporteren der zee-miliciens; zee-tractement, tafelgelden en toelagen der officieren en onderofficieren; scheepssoldijen en toelagen, met inbegrip der hospitaal-soldij en van kosten der kleedingstukken, kooigoederen, tabak en reparatieloonen, door de schepelingen zelven te bekostigen, met eene som van f 29,000 en alzoo gebragt op f 1,556,200.

Het totaal der IVe afdeling wordt daardoor gebragt op f 3,294,856.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1868. WET, tot verhooging van het VIIIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1868. S. 151.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De navolgende artt. van het VIIIe hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1868, vastgesteld bij de wet van den 27 Junij 1868 (Staatsblad N°. 86), worden bij deze verhoogd als volgt:

Het dertiende artikel (IVe afdeling), Remonte, met de som van f 43,050 en alzoo gebragt op f 205,770.

Het twintigste artikel (X^e afdeling), Jaarwedden van beambten, daggelden, soldijen, enz., voor werklieden, enz., met de som van f 2277 en alzoo gebragt op f 230,202.

Het een en twintigste artikel (X^e afdeling), Aanschaffing, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie, enz., met de som van f 10,539 en alzoo gebragt op f 239,539.

Het dertigste artikel, punt a (XIIe afdeling), Onderhoud, herstellen, veranderen en verbeteren van 's Rijks gebouwen, (ook van die, door de gemeentebesturen tot militair gebruik afgestaan, enz.), met de som van f 70,000 en alzoo gebragt op f 315,650.

2. Ten gevolge van artikel 1 dezer wet wordt het totaal der X^e afdeling van het voornoemde hoofdstuk nader gebragt op f 849,741;

het totaal der XIIe afdeling op f 379,650; en het totaal van het VIIIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1868 op f 14,859,579.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1868. WET, tot wijziging van het VIIIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867. S. 152.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. Aan artikel 21 van de tiende afdeling van het VIIIe hoofdstuk der Staatsbegrooting op

voor het dienstjaar 1867, „Aanschaffing, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie, der draagbare wapenen”, enz., vastgesteld bij de wetten van 30 April 1867 (Staatsbladen N°. 39 en 40), van 7 Julij 1867 (Staatsblad N°. 82) en van 27 Junij 1868 (S. N°. 80), worden toegevoegd de volgende woorden:

„Tegemoetkoming aan den fabrikant STEVENS ter zake van de door hem in het jaar 1867 getransformeerde geweren.”

In verband daarmede wordt gemeld artikel vermeerderd met eene som van *f* 11,000.

Daarentegen wordt artikel 12 van de derde afdeling der gemelde begrooting, „Wapen der genie, staf van het wapen”, enz., verminderd met eene gelijke som van *f* 11,000.

2. Ten gevolge van artikel 1 dezer wet wordt het totaal der IIIe afdeling van het voormelde hoofdstuk gebragt op *f* 8,682,454 en het totaal der X^e afdeling op *f* 1,220,575.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1868. WET, tot onteigening van perceelen ten behoeve der verbreding van het Kettingstraatje en van een gedeelte van het Lang Achterom, en voor het wegbreken van het Hofpoortje te 's Gravenhage. S. 153.

3 December 1868. WET, tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg eener zomerkade in het waterschap de Langeindsche Maten onder Soest. S. 154.

8 December 1868. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van strooken grond en slooten langs den Staatsspoorweg onder Dieren aan J. D. C. baron VAN HEECKEREN VAN WASSENAER. S. 155.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat J. D. C. baron VAN HEECKEREN VAN WASSENAER te Dieren verzocht heeft strooken grond en slooten, gelegen tusschen zijne eigendommen en den Staatsspoorweg, van den Staat te koopen; dat die perceelen door hunne gedaante en ligging voor den verzoeker grooter waarde hebben dan voor ieder ander en dus de onderhandsche verkoop aan hem in het belang van den Staat is;

Gelet op de wet van 29 Augustus 1848 (Staatsblad N°. 39);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De overeenkomst, gesloten bij de in afschrift aan deze wet gehechte akte van ^{7 December 1867} 1° Februarij 1868 met JACOB DIRK CAREL baron VAN HEECKEREN VAN WASSENAER te Dieren, waarbij de Staat strooken grond en slooten langs den Staatsspoorweg onder Dieren verkoopt, wordt goedgekeurd. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 3 December 1868.
(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(*Uitgeg.* 11 Dec. 1868.)

KOPIJ.

De ondergeteekende HERMAN CORNELIS WILLEM JANSON, ontvanger der registratie en domeinen te Arnhem, handelende namens den Staat der Nederlanden, daartoe gemagtigd bij brief van den directeur der registratie en domeinen te Arnhem, dd. 5 November 1867, N°. 5036, gegrond op den brief van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, dd. 29 October 1867, N°. 30, verklaart, onder voorbehoud van bekrachtiging bij de wet, te hebben verkocht aan JACOB DIRK CAREL baron VAN HEECKEREN VAN WASSENAER, grondeigenaar te Dieren, gemeente Rheden, die door mede-ondertekening erkent onder dat voorbehoud gekocht te hebben:

1°. ten noordwesten van den spoorweg langs het perceel Dieren, sectie N, N°. 247, eene strook afgegraven grond en sloot, groot 15.43 roeden, waarvan 9.27 roeden afgegraven grond en 6.16 roeden sloot;

2°. ten zuidoosten van den spoorweg langs het perceel Dieren, sectie N, N°. 246, eene strook afgegraven grond en sloot, groot 15.71 roeden, waarvan 8.29 roeden afgegraven grond en 7.42 roeden sloot;

3°. eene strook grond ten noordwesten van den spoorweg, groot 9.70 roeden, langs het perceel Dieren, sectie N, N°. 261 en 262;

4°. eene strook grond ten zuidoosten van den spoorweg, groot 12.20 roeden, langs perceel Dieren, sectie N, N°. 263;

5°. ten noordwesten van den spoorweg langs de perceelen Dieren, sectie N, N°. 266, 267, 268 en 269, eene sloot, groot 12 roeden;

6°. ten zuidoosten van den spoorweg langs de perceelen Dieren, sectie N, N°. 271, 273, 274 en 270, eene sloot, groot 10.40 roeden, en een strookje grond, groot 2.80 roeden;

7°. ten zuidoosten van den spoorweg langs de perceelen Dieren, sectie N, N°. 275 en 276, eene strook grond en sloot, groot 6.24 roeden;

al welke verkochte strooken deel uitmaken van het kadastraal perceel sectie N, N°. 288, en met eene roode kleur zijn aangewezen op de door de ondergeteekenden gewaarmerkte kaart, gehecht aan het voor den verkooper bestemd exemplaar dezer akte.

Verkooper en kooper verklaren dezen koop te hebben gesloten voor den prijs van f 980.68 en onder de navolgende voorwaarden:

1°. de voormelde stukken grond zijn verkocht en gekocht, zoo als zij op het terrein zijn uitgekend met houten en langs den spoorweg met steenen palen; de verkooper heeft geene vordering wegens overmaat, de kooper niet wegens ondermaat;

2°. de kooper verklaart afstand te doen van het regt van uitweg, dat hij volgens art. 26 der wet van 21 Augustus 1859 (Staatsblad N°. 90) over den spoorweg zoude hebben voor de perceelen, die door den spoorweg van den gemeenen weg zijn gescheiden;

3°. de grondbelasting over het loopende jaar wordt door den Staat betaald;

4°. de kooper moet den kooprijis en de kosten, daaronder die der levering, betalen dertig dagen na de dagteekening der kennisgeving van de bekrachtiging dezer overeenkomst bij de wet. Dadelijk na die kennisgeving kan het verkochte door den kooper aanvaard worden;

5°. de kooper heeft de bevoegdheid om de tot de perceelen een, twee, vijf, zes en zeven behoorende slooten onder toezigt en ten genoegen van den eerstaanwezenden ingenieur der Staatsspoorwegen van de lijn Arnhem-Leauwarden op den Rijksground te verleggen, in dier voege dat het tusschen de piketten 138 en 139 bestaande profiel verkregen wordt, dus langs de spoorwegbaan een berm blijft van vier el breedte, gemeten uit den teen van het talud der baan, en langs dien berm eene sloot wordt gegraven van minstens vier el boven breedte en een el tachtig duim diepte met een buitenberm van een el breedte, de taluds der sloot onder hellingen van minstens een en een kwart op een aan de spoorwegzijde.

De kooper mag de uit deze nieuwe slooten komende aarde op zijn grond overbrengen. Na de verlegging der slooten ligt de grens tusschen den Rijksground en den verkochten grond op één el uit den buitenkant der slooten.

De grenspalen worden voor den aanvang van

dit werk door den kooper opgenomen en geborgen en na voltooiing weder geplaatst, alles onder toezigt en ten genoegen van genoemden ingenieur.

Aldus in dubbel onderteekend te Arnhem den zevenden December 1867 en te Dieren den eersten Februarij 1868.

(get.) VAN HEECKEREN VAN WASSENAER.

" H. C. W. JANSON.

Voor kopij conform,

De Secr.-Gener. van het Ministerie van Financiën,

(get.) VAN HOTTEMA.

3 December 1868. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van strooken grond langs den Staatsspoorweg onder Laren en Lochem aan C. J. A. baron VAN NAGELL VAN AMPSEN. S. 156.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat C. J. A. baron VAN NAGELL VAN AMPSEN, onder Laren, verzocht heeft strooken grond, gelegen tusschen zijne eigendommen en den Staatsspoorweg, van den Staat te koopen; dat die perceelen door hunne gedaante en ligging voor den verzoeker grooter waarde hebben dan voor ieder ander en dus de onderhandsche verkoop aan hem in het belang van den Staat is;

Gelet op de wet van 29 Augustus 1848 (Staatsblad N°. 39);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De overeenkomst, gesloten bij de in afschrift aan deze wet gehechte akte van 27 Febr. 1868 met CHRÉTIEN JACQUES ADRIEN baron VAN NAGELL VAN AMPSEN, onder Laren, waarbij de Staat strooken grond langs den Staatsspoorweg onder Laren en Lochem verkoopt, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 3 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 11 Dec. 1868.)

KOPIJ.

De ondergeteekende JOHANNES BERNARDUS VROOM, ontvanger der registratie en domeinen te Lochem, handelende namens den Staat der Nederlanden, daartoe gemagtigd bij brief van den directeur der registratie en domeinen te Arnhem, dd. 17 Februarij 1868, N°. 821, gegrond op den

brief van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, dd. 1 Februarij 1868, N°. 68, verklaart, behoudens de bekrachtiging bij de wet, voor den prijs van *twee duizend vijf honderd vijftig gulden* te hebben verkocht aan den Hoog Welgeboren heer **CHRÉTIEN JACQUES ADRIEN** baron van **NAGELL VAN AMPSEN**, kamerheer van Z. M. den Koning, wonende op den huize Ampsen onder Laren, die door medeonderteekening erkent onder dat voorbehoud gekocht te hebben:

dertien overhoeken van perceelen voor den Staatspoorweg aangekocht, gelegen aan weërszijden van den Staatspoorweg Zutphen-Hengelo in de gemeenten Lochem en Laren, bij het kadaster bekend als volgt:

Gemeente Laren.

Sectie B, N°. 1290, groot	2.50	roeden;
" " " 1285, "	22.40	"
" " " 1286, "	11.50	"
" " " 1292, "	67.50	"
" " " 1293, "	1.20	"
" " " 1295, "	0.90	"
" A, " 727, "	13.20	"
" " " 728, "	8.90	"
" " " 730, "	13.90	"
" " " 729, "	14.00	"
" " " 731, "	3.40	"
" " " 732, "	3.60	"
" " " 716, "	23.50	"

en Gemeente Lochem.

Sectie A, N°. 734, groot	7.80	roeden;
" " " 735, "	7.10	"
" E, " 1223, "	0.70	"

alzo te zamen groot twee bunder, twee roeden, tien ellen 2.02.10 bunder;

al welke overhoeken deel uitmaken van de gronden door den Staat in eigendom verkregen bij zes akten, dd. 21 October 1863, 21 October 1863, 21 October 1863, 2 November 1863, 28 November 1863 en 11 Januarij 1864, goedgekeurd bij beschikkingen van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, dd. 13 Februarij 1864, 9 November 1863, 9 November 1863, 1 December 1863, 8 December 1863 en 2 Februarij 1864, en overgeschreven ten kantore van de bewaring der hypotheeken te Zutphen, dd. 24 Februarij 1864, deel 274, N°. 30, 17 November 1863, deel 270, N°. 11, 17 November 1863, deel 270, N°. 13, 9 December 1863, deel 270, N°. 24, 21 Decem-

ber 1863, deel 270, N°. 35, 9 Februarij 1864, deel 270, N°. 109.

Verkooper en kooper verklaren dezen koop te hebben gesloten onder de navolgende voorwaarden:

1°. de Staat is tot geene vrijwaring wegens verborgen gebreken en wegens hem onbekende lasten en erfdiensbaarheden als anderzins gehouden;

2°. de kooper verklaart, behoudens de thans bestaande overwegen, afstand te doen van het regt van nitweg, dat hij volgens art. 26 der wet van 21 Augustus 1859 (Staatsblad N°. 98) over den spoorweg zoude hebben voor de perceelen, die door den spoorweg van den gemeenen weg zijn gescheiden;

3°. de gróndbelasting over het loopende jaar wordt door den Staat (bepaald) zegge betaald;

4°. de kooper moet den kooprijns en de kosten, daaronder begrepen die der meting en levering, betalen dertig dagen na de dagteekening der afkondiging van de wet, houdende bekrachtiging dezer overeenkomst;

5°. dadelijk na die afkondiging kan het verkochte door den kooper aanvaard worden.

Aldus in dubbel ondertekend te Lochem den zeven en twintigsten Februarij 1868 acht en zestig.

(get.) VROOM.

" C. J. A. VAN NAGELL VAN AMPSEN.

Voor kopij conform,

De Secr.-Gener. van het Ministerie van Financiën,
(get.) VAN HOYTEMA.

3 December 1868. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betreffende den onderhandschen verkoop van strooken grond en weg langs den Staatspoorweg onder Laren aan vrouwe E. T. S. L. OP TEN NOORT, douairière Mr. W. L. F. C. ridder van RAPPARD. S. 157.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzo wij in overweging genomen hebben, dat vrouwe E. T. S. L. OP TEN NOORT, douairière Mr. W. L. F. C. ridder van RAPPARD, onder Laren, verzocht heeft strooken grond en een weg, gelegen tusschen hare eigendommen of het eigendom van derden, die den aankoop niet verlangen, en den Staatspoorweg, van den Staat te koopen; dat die perceelen door hunne gedaante en ligging voor de verzoekster grooter waarde hebben dan voor ieder ander en dus de onderhandsche verkoop aan haar in het belang van den Staat is;

Gelet op de wet van 29 Augustus 1848 (Staatsblad N°. 39);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De overeenkomst, gesloten bij de in afschrift aan deze wet gehechte akte van 15 April 1868 met vrouwe ELISABETH THEODORA SIBILLA LOUISA OP TEN NOORT, douairière Mr. W. L. F. C. ridder VAN RAPPARD, onder Laren, waarbij de Staat strooken grond en een weg langs den Staatsspoorweg onder Laren verkoopt, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 3 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 11 Dec. 1868.)

KOPIJ.

De ondergeteekende JOHANNES BERNARDUS VROOM, ontvanger der registratie en domeinen te Lochem, handelende namens den Staat der Nederlanden, daartoe gemagtigd bij brief van den directeur der registratie en domeinen te Arnhem, dd. 11 April 1868, N°. 1634, gegrond op den brief van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, dd. 31 Maart 1868, N°. 15, verklaart, behoudens bekrachtiging bij de wet, voor den prijs van *zeven honderd veertig gulden* te hebben verkocht aan vrouwe ELISABETH THEODORA SIBILLA LOUISA OP TEN NOORT, douairière den Hoog Welgeboren heer Mr. W. L. F. C. ridder VAN RAPPARD, wonende op den huize 't Ross onder Laren, die door medeonderteekening dezer erkent onder dat voorbehoud gekocht te hebben:

elf overhoeken van perceelen, voor den Staatsspoorweg aangekocht, gelegen aan weërszijden van den Staatsspoorweg Zutphen-Hengelo in de gemeente Laren, bij het kadaster bekend als volgt:

Sectie E, N°. 1635, groot 1.50 roeden;

"	"	"	1637,	"	2.27	"
"	"	"	1638,	"	0.72	"
"	"	"	1639,	"	0.70	"
"	"	"	1640,	"	14.50	"
"	"	"	1641,	"	0.40	"
"	"	"	1643,	"	0.96	"
"	"	"	1645,	"	0.35	"
"	"	"	1646,	"	4.05	"
"	"	"	1621,	"	1.63	"
"	"	"	1622,	"	1.75	"

alzoo te zamen groot acht en twintig roeden drie en tachtig ellen (28.83 roeden);

voorts vier strooken grond, gedeelten uitmakende van de perceelen der gemeente Laren, sectie E,

nummers 1634, 1642, 1644, op de kaart gehecht aan het voor verkooper bestemde exemplaar dezer akte en door verkooper en koopster voor echt erkend, met eene roode kleur en de letters *A*, *C*, *D* en *E* aangewezen, benevens den parallelweg, gelegen ten noorden van gemelde strook *A* en ten zuiden van de perceelen 1635, 1637, 1636, 1541, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548 en 1639, welke weg, op de kaart door eene grijze kleur en de letter *B* aangeduid, een gedeelte uitmaakt van het kadastrale perceel sectie E, N°. 1634.

De grootte van de afgestane gedeelten bedraagt:

van strook <i>A</i> ,	omstreeks	44.45	roeden;
"	"	<i>C</i> ,	" 0.40 "
"	"	<i>D</i> ,	" 4.50 "
"	"	<i>E</i> ,	" 2 60 "

en alzoo te zamen omstreeks een en vijftig roeden vijf en negentig ellen (51.95 roeden).

Al welke overhoeken, strooken en weg deel uitmaken van de gronden, door den Staat verkregen bij drie akten, alle dd. 21 October 1863, goedgekeurd bij beschikkingen van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, dd. 9 November 1863 en 1 December 1863, en overgeschreven ten kantore van de bewaring der hypotheeken te Zutphen den 17 November 1863, deel 270, nummers 8 en 12, en den 9 December 1863, deel 270, N°. 23.

Verkooper en koopster verklaren dezen koop te hebben gesloten onder de navolgende voorwaarden:

1°. de Staat is tot geene vrijwaring wegens verborgen gebreken en wegens hem onbekende lasten en dienstbaarheden als anderzins gehouden;

2°. de koopster verklaart, behoudens de thans bestaande overwegen, afstand te doen van het regt van uitweg, dat zij volgens art. 26 der wet van 21 Augustus 1859 (Staatsblad N°. 98) over den spoorweg zoude hebben voor de perceelen, die door den spoorweg van den gemeenen weg zijn gescheiden;

3°. de grondbelasting over het loopende jaar wordt door den Staat betaald;

4°. de koopster moet den koop prijs en alle kosten, daaronder begrepen die der meting, schatting en levering, betalen binnen dertig dagen (na de afkondiging zegge) na de dagteekening der afkondiging van de wet, houdende bekrachtiging van deze overeenkomst;

5°. dadelijk na die afkondiging kan het verkochte door de koopster aanvaard worden;

6°. daar de strooken *C*, *D* en *E* gedeelten zijn van evenwijdige wegen, verbindt de koopster zich

om deze wegen te verleggen tusschen (deze wegen zegge) deze strooken en de sloot langs den spoorweg, en de aldus gelegde wegen behoorlijk aan de naburige overwegen aan te sluiten, alles onder toezigt en ten genoegen van de directie van den spoorweg;

7°. zij verbindt zich insgelijks om onder toezigt en ten genoegen van die directie de bestaande af-rasteringen en grenspalen langs de gekochte overhoeken en strooken te verplaatsen.

Aldus in dubbel onderteevend te Lochem den vijftienden April 1800 acht en zestig, op den huize 't Ross den veertienden dier maand.

(get.) VROOM.

Donairière VAN RAPPARD,
geb. OP TEN NOORT.

Voor kopij conform,

De Secr.-Gener. van het Ministerie van Financiën,
(get.) VAN HOTTEMA.

3 December 1868. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den afstand van Rijksgrond aan de gemeente Haarlemmermeer. S. 158.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de wet vordert de bekrachtiging van eene overeenkomst, waarbij ter bevordering van het algemeen belang eenige perceelen Rijksgrond worden afgestaan aan de gemeente Haarlemmermeer, onder verpligtig dier gemeente om de gronden, die voor wegen zijn bestemd, als wegen aan te leggen en als zoodanig te onderhouden;

Gelet op de wet van 29 Aug. 1848 (S. N°. 39); Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De overeenkomst, gesloten bij de in afschrift aan deze wet gehechte onderhandsche akte van 30 Mei 1868, waarbij de Staat aan de gemeente Haarlemmermeer kosteloos afstaat eenige perceelen Rijksgrond in die gemeente gelegen, wordt goed-gekeurd.

2. De in het vorig artikel bedoelde onderhand-sche akte wordt gratis geregistreerd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 3 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitg. 11 Dec. 1868.)

KOPIJ.

REPertoire N°. 193.

De ondergeteekenden JOSIAS JAN WILLEM EER-HOUT, ontvanger der registratie en domeinen te

Haarlem, in die hoedanigheid handelende namens den Staat der Nederlanden, krachtens aanschrijving van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, van 7 Mei 1868, N°. 5, ter eener, en Mr. JACOB PAULUS AMERSFOORDT, burgemeester, en DIRK EGGINK, secretaris der gemeente Haarlemmermeer, in die hoedanigheid handelende namens die gemeente, ter uitvoering van het raadsbesluit van 26 Maart 1868, goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten der provincie Noord-holland, van 1 April 1868, N°. 16, ter andere zijde.

zij, de eerste contractant behoudens de goedkeuring der wetgevende magt, overeengekomen als volgt:

1°. De Staat der Nederlanden staat in eigendom af aan de gemeente Haarlemmermeer, die in eigendom aanneemt, de op de kaarten aan deze akte vastgehecht en door partijen gewaarmerkt afgebeelde strooken grond in het Kruisdorp en het Venneperdorp, bestemd en gedeeltelijk reeds gebruikt als zijwegen van de hoofdwegen en de wegen langs de Kruisvaart en de Vennepertocht in de blokken grond, bij Koninklijk besluit van den 28 April 1855, N°. 54, bestemd tot den aanleg van dorpen.

Deze strooken hebben eene breedte van elf el, behalve op enkele punten, waar zij door particuliere erven begrensd zijn, en zijn kadastraal bekend in het Kruisdorp sectie C, N°. 1227, D, N°. 1282, K, N°. 1332 en L, N°. 1204, te zamen groot 1 bunder 68 roeden en 62 el, en in het Venneperdorp sectie E, N°. 647, F, N°. 660, M, N°. 1019 en N, N°. 784, te zamen groot 1 bunder 55 roeden 61 el.

2°. De gemeente verbindt zich:

a. om deze strooken, voor zoover ze dat nog niet zijn, binnen een jaar na de goedkeuring dezer overeenkomst te maken tot goede zandwegen, met uitzondering van die gedeelten, waarlangs reeds woningen bestaan en welke binnen dat jaar bestraat of begrind moeten worden;

b. om die bestrating of begrinding voort te zetten, naarmate er langs de wegen woningen gebouwd worden, en ze in allen gevallen binnen twintig jaar na de goedkeuring dezer overeenkomst te voltoojen; en

c. om die wegen steeds in goeden staat te onderhouden;

3°. ter tegemoetkoming in de kosten van aanleg en onderhoud dezer wegen draagt de Staat in eigendom over aan de gemeente, die in eigendom

aanneemt, aan het Kruisdorp de perceelen, die bij het kadaster bekend zijn, als: sectie C, N°. 1219, 1220, 1221, 1222, D, N°. 1259, 1269, 1277, 1278, 1279, K, N°. 1324, 1325, 1326, 1327 en L, N°. 1197 en 1198, te zamen groot 3 bunders 37 roeden 81 el; en in het Venneperdorp de perceelen, die bij het kadaster bekend zijn, als sectie E, n°. 642, 643, 644 en 645, F, N°. 654, M, N°. 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, en N, N°. 774, 775 en 776, te zamen groot 3 bunders 20 roeden 24 el;

4°. de einden wegs, loopende door het perceel sectie C, N°. 1221 en tusschen de perceelen D, N°. 1277 en 1278, K, N°. 1325 en 1326, L, N°. 1197 en 1198, E, N°. 643 en 644, F, N°. 654 en 655, M, N°. 1007 en 1008, en N, N°. 775 en 776, behoeven door de gemeente niet tot openbaren weg aangelegd te worden, doch wordt door de gemeente erkend de erfdiensbaarheid van uitweg, ten behoeve der achterliggende kavels land, voor zoo verre die landen daarop regt hebben krachtens de voorwaarden, waarop zij indertijd door den Staat zijn verkocht;

5°. door deze overeenkomst worden te niet gedaan de akten van 1 September 1866, houdende verkoop onder voorbehoud van goedkeuring van de perceelen, door de gemeente reeds ingenomen voor begraafplaats in het Venneperdorp en voor erf van het raadhuis in het Kruisdorp, en thans bij het kadaster bekend als sectie D, N°. 1259 en sectie M, N°. 1008 en 1009;

6°. alle kosten, op de overeenkomst van 1 September 1866 gevallen en die op deze overeenkomst en op de levering vallende, komen voor rekening der gemeente.

Aldus in dubbel gedaan te Haarlemmermeer en te Haarlem, den 30 Mei 1868.

(get.) AMERSFOORDT, *Burgemeester.*
" EGGINK, *Secretaris.*

De Ontvanger voornoemd,

(get.) EEKHOUT.

Voor kopij conform,

De Secr.-Gener. van het Ministerie van Financiën,
(get.) VAN HOYTEMA.

4 December 1868. WET, houdende vaststelling der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 159.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van den 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) de begrooting van Nederlandsch Indië jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het I^o hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

Eerste Afdeeling. — Regering.

Onderafdeeling 1. Regering. . . . . . *Memorie.*

Tweede Afdeeling. — Departement van Justitie en algemeene rekenkamer.

Onderafd. 2. Departement van Justitie en algemeene rekenkamer . . . . . *Memorie.*

Derde Afdeeling. — Departement van Financiën.

<i>Onderafd. 3. Algemeene geldkassen.</i>	<i>f</i>	150,000.—
" 4. Verpachte middelen	"	750,000.—
" 5. Klein-zegel	"	4,500.—
" 6. Verlof- en non-activiteits-tractementen, wachtgelden, onderstanden, pensioenen en gagementen	"	2,365,362.—
<i>Onderafd. 7. Verpleging van gegageerden</i>	"	43,767.—
" 8. Soldijen en toelagen aan eeretekenenen verbonden. "	"	500.—
" 9. Uitrusting, voorloopig tractement en voorschotten op tractement	"	60,000.—
Transportere	<i>f</i>	3,374,129.—

	Per transport	f 3,374,129.—	
<i>Onderafd.</i> 10.	Keuring van uit te zenden goederen en goederen voor de algemeene dienst	" 15,500.—	
<i>Onderafd.</i> 11.	Onvoorziene uitgaven	" 100,000.—	
			f 3,489,629.—
<i>Vierde Afdeling. — Departement van binnenlandsch bestuur.</i>			
<i>Onderafd.</i> 12.	Europeesch gewestelijk bestuur	f 2,800.—	
" 13.	Vorsten, grooten, Staatsgevangenen, enz.	" 24,000.—	
" 14.	Topographisch-statistische opnamen	" 12,000.—	
" 15.	Koffij	" 5,009,138.—	
" 16.	Suiker	" 3,079,330.—	
" 17.	Specerijen	" 46,051.—	
" 18.	Commissie aan de Nederlandsche handelmaatschappij voor de werkzaamheden harer factorij	" 140,000.—	
<i>Onderafd.</i> 19.	Landsdrukkerij	" 16,000.—	
" 20.	Brievenpost	" 80,000.—	
" 21.	Transportkosten uit en naar Nederlandsch Indië.	" 92,000.—	
" 22.	Onvoorziene uitgaven	" 25,000.—	
			" 8,526,319.—
<i>Vijfde Afdeling. — Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid.</i>			
<i>Onderafd.</i> 23.	Onderwijs	f 9,800.—	
" 24.	Kunsten en wetenschappen.	" 12,000.—	
" 25.	Kosten van examens voor de benoembaarheid tot ambtenaar bij de burgerlijke dienst en tot bepaalde ambten en bedieningen in Nederlandsch Indië.	" 4,000.—	
<i>Onderafd.</i> 26.	Eeredienst	" 1,000.—	
" 27.	Geneeskundige dienst	" 14,840.—	
" 28.	Mijnwezen in het algemeen	" 6,434.—	
" 29.	Tin	" 326,579.—	
" 30.	Onvoorziene uitgaven	" 2,000.—	
			" 876,653.—
<i>Zesde Afdeling. — Departement van de burgerlijke openbare werken.</i>			
<i>Onderafd.</i> 31.	Burgerlijke openbare werken	f 200,000.—	
" 32.	Telegraphie	" 80,000.—	
" 33.	Spoorwegen	" 630,900.—	
" 34.	Onvoorziene uitgaven	" 5,000.—	
			" 915,900.—
<i>Zevende Afdeling. — Departement van Oorlog.</i>			
<i>Onderafd.</i> 35.	Personeel	f 1,656,883.—	
" 36.	Materieel	" 1,314,500.—	
" 37.	Onvoorziene uitgaven	" 5,000.—	
			" 2,976,383.—
<i>Achtste Afdeling. — Departement van Marine.</i>			
<i>Onderafd.</i> 38.	Personeel der zeemagt	f 1,527,302.—	
" 39.	Materieel der zeemagt	" 915,200.—	
" 40.	Onvoorziene uitgaven	" 50,000.—	
			" 2,492,502.—
<i>Negende Afdeling. — Bijdragen van Nederlandsch Indië aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven.</i>			
<i>Onderafd.</i> 41.	Renten over het doorlopend voorschot van f 10,000,000 door de Nederlandsche handelmaatschappij verstrekt,		
			f 18,777,386.—

Per transport	f 18,777,336.—
volgens overeenkomst van 21/22 Julij 1853, bekrachtigd bij de wet van 22 December 1853.	f 350,000.—
Onderafd. 42. Bijdragen van Nederlandsch Indië aan de mid-delen tot dekking van 's Rijks uitgaven voor het dienstjaar 1869. "	14,962,731.—
	<hr/>
	" 15,812,731.—
	<hr/>
	f 34,090,117.—

Art. 2. Wanneer de sommen, in dit hoofdstuk uitgetrokken, voor een der door Ons bij de split-sing in artikelen aan te wijzen onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de onderafdeelingen 3 tot en met 10, 12 tot en met 17, 19 tot en met 21, 23 tot en met 29, 31 tot en met 33, 35, 36, 38 en 39, ontoereikend mogten worden bevonden, kunnen de ontbrekende bedragen, met inachtneming van art. 5 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35), verhoogd worden door overschrijving uit de sommen bij de betrokken afdelingen voor onvoorzien uitgaven toegestaan.

Art. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke niet in de begrooting zijn omschreven, worden op den post voor onvoorzien uitgaven der betrokken afdeling aangewezen, met inachtneming van art. 6 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35).

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 4 December 1868.

(geteekend) WILLEM.
De Minister van Koloniën, (geteekend) DE WAAL.
(Uitgegeven 7 December 1868.)

4 December 1868. WET, houdende vaststelling der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch Indië.) S. 160.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) de begrooting van Nederlandsch Indië jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het IIe hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869, betreffende de uitgaven in Nederlandsch Indië, wordt vastgesteld als volgt:

Eerste Afdeling. — Regering.

Onderafd. 1. Jaarwedde van den Gouverneur-Generaal	f 160,000.—
" 2. Onderhoud van de tuinen en den inventaris der verblijven van den Gouverneur-Generaal	" 8,800.—
Onderafd. 3. Raad van Nederlandsch Indië	" 151,200.—
" 4. Algemeene secretarie en secretarie van den Raad van Nederlandsch Indië	" 331,618.—
Onderafd. 5. Reis- en verblijfkosten	" 12,000.—
" 6. Onvoorzien uitgaven	" 1,000.—
	<hr/>
	f 664,618.—

Tweede Afdeling. — A. Departement van Justitie.

Onderafd. 7. Het departement	f 12,500.—
" 8. Hoog gerechtshof en hoog militair gerechtshof.	" 307,204.—
" 9. Raden van justitie	" 351,397.—
" 10. Regtbanken van omgang	" 71,170.—

Transportere . . . . . f 742,271.— f 664,618.—

	Per transport	f	742,271.—	f	664,618.—
<i>Onderafd.</i>	11. Landraden, residentieraden en andere regtbanken	"	444,084.—		
"	12. Verdere kosten van het regtswezen	"	160,884.—		
"	12a. Weeskamers	"	<i>Memorie.</i>		
"	13. Politie	"	291,836.—		
"	14. Gevangenen, kettinggangers en bannelingen	"	1,205,595.—		
	<i>B. Algemeene rekenkamer.</i>				
"	15. Algemeene rekenkamer	"	372,540.—		
"	16. Onvoorzien uitgaven voor A en B	"	80,000.—		
				f	3,247,210.—
	<i>Derde Afdeling. — Departement van Financiën.</i>				
<i>Onderafd.</i>	17. Het departement	f	273,400.—		
"	18. Algemeene kassen	"	399,233.—		
"	19. Verpachte middelen	"	887,920.—		
"	20. In- en uitvoerregten	"	542,012.—		
"	21. Verponding en kadaster	"	21,950.—		
"	22. Openbare verkoopingën	"	198,528.—		
"	23. Klein-zegel	"	36,970.—		
"	24. Kosten van andere belastingen	"	75,297.—		
"	25. Verlof- en non-activiteits-tractementen, wachtgel-				
	den, onderstanden, pensioenen en gagementen	"	1,691,250.—		
<i>Onderafd.</i>	26. Voorschotten op tractement of andere inkomsten	"	61,000.—		
"	27. Soldijen en toelagen aan eereuteekenen verbonden	"	12,150.—		
"	28. Bestellingen van het ministerie van Koloniën	"	2,000.—		
"	29. Renten op borgtogten, ten gevolge van het regle-				
	ment op de drukwerken	"	250.—		
<i>Onderafd.</i>	30. Onvoorzien uitgaven	"	150,000.—		
				f	4,351,060.—
	<i>Vierde Afdeling. — Binnenlandsch bestuur.</i>				
<i>Onderafd.</i>	31. Het departement	f	166,140.—		
"	32. Europeesch gewestelijk bestuur	"	3,233,707.—		
"	33. Inlandsch bestuur	"	3,318,961.—		
"	34. Vorsten, grooten, gezanten, Staatsgevangenen en				
	dergelijken	"	2,162,383.—		
<i>Onderafd.</i>	35. Publieke feesten	"	21,066.—		
"	36. Gewestelijke politievaartuigen	"	82,422.—		
"	37. Gewapende corpsen onder burgerlijk bestuur	"	356,022.—		
"	38. Uitroeiing van tijgers en krokodillen	"	50,000.—		
"	39. Andere plaatselijke uitgaven in het belang der				
	openbare orde	"	77,247.—		
<i>Onderafd.</i>	40. Landbouw in het algemeen en veeveelt	"	307,432.—		
"	41. Landelijke inkomsten	"	1,831,371.—		
"	42. Topographisch-statistische opnamen	"	397,297.—		
"	43. Koffij	"	15,036,453.—		
"	44. Suiker	"	9,623,657.—		
"	45. Peper	"	15,837.—		
"	46. Kina	"	48,912.—		
"	47. Vogelnestjes	"	30,814.—		
"	48. Houtwezen	"	492,690.—		
				f	37,252,411.—
	Transportere	f	8,263,788.—		

	Per transport	f 37,252,411.—	f 8,263,788.—
<i>Onderafd.</i> 49.	Kosten der belasting op het bedrijf	72,500.—	
" 50.	Beheer van 's lands civiele pakhuizen	393,135.—	
" 51.	Landsdrukkerij	95,737.—	
" 52.	Brievenpost	789,686.—	
" 53.	Paardenpost	255,844.—	
" 54.	Pakketvaart	303,963.—	
" 55.	Transportkosten uit en naar Nederland, en reis- en verblijfkosten in Indië	593,750.—	
<i>Onderafd.</i> 56.	Onvoorzienne uitgaven	150,000.—	
			" 39,907,026.—

Vijfde Afdeling. — Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid.

<i>Onderafd.</i> 57.	Het departement	f 83,510.—	
" 58.	Onderwijs voor Europeanen en daarmede gelijk gestelden	653,715.—	
<i>Onderafd.</i> 59.	Onderwijs voor de inlandsche bevolking	286,068.—	
" 60.	Kunsten en wetenschappen	134,863.—	
" 61.	Ambtenaars-examens	5,000.—	
" 62.	Eeredienst	513,883.—	
" 63.	Armwezen	111,518.—	
" 64.	Geneeskundige dienst	505,803.—	
" 65.	Veeartsenijdienst	22,563.—	
" 66.	Nijverheid in het algemeen	5,400.—	
" 67.	Mijnwezen in het algemeen	208,828.—	
" 68.	Tin	2,312,188.—	
" 69.	Steenkolen	154,588.—	
" 70.	Stofgoud	1,267.—	
" 71.	Zout	1,687,030.—	
" 72.	Onvoorzienne uitgaven	100,000.—	
			" 6,786,224.—

Zesde Afdeling. — Departement van burgerlijke openbare werken.

<i>Onderafd.</i> 73.	Het departement	f 101,260.—	
" 74.	Personeel van den waterstaat en de burgerlijke openbare werken	544,904.—	
<i>Onderafd.</i> 75.	Materieel, uitgezonderd de hulpinrigtingen	5,500,000.—	
" 76.	Hulpinrigtingen	103,362.—	
" 77.	Huishuur-indemniteit en lokaalhuur	390,468.—	
" 78.	Stoomwezen	34,090.—	
" 79.	Telegraphie	662,660.—	
" 80.	Spoorwegen	9,600.—	
" 81.	Onvoorzienne uitgaven	50,000.—	
			" 7,396,344.—

Zevende Afdeling. — Departement van Oorlog.

<i>Onderafd.</i> 82.	Tractementen en fourragegelden van den staf van den Gouverneur-Generaal en het kommandement van het leger, als- mede tafelgelden	f 60,690.—	
<i>Onderafd.</i> 83.	Tractementen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van den generalen staf, de administratie, de gewestelijke en plaatselijke militaire kommandementen, benevens die van het litho- graphisch etablissement en den instrumentmakerswinkel	594,920.—	

Transportere : : : f 655,610.— f 62,353,382.—

	Per transport . . . f	655,610.— f 62,353,382.
<i>Onderafd. 84.</i>	Tractementen, soldijen, toelagen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van de wapencorpsen van het leger . . .	6,716,127.—
<i>Onderafd. 85.</i>	Remonte	57,480.—
" 86.	Tractementen, soldijen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van de militaire school te Meester Cornelis, het corps pupillen te Gombong en het corps stafmuzikanten te Weltevreden . . .	162,749.—
<i>Onderafd. 87.</i>	Tractementen, soldijen, toelagen, bureau- en andere kosten van het personeel en de gedetineerden in het militair huis van arrest te Willem I, benevens de kosten van de militaire auditien en de gevangenen in voorloopige opsluiting	41,428 —
<i>Onderafd. 88.</i>	Tractementen, soldijen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van de geneeskundige dienst en de hospitaaldienst . . .	1,017,553.—
<i>Onderafd. 89.</i>	Instructie bij inlandsche corpsen	10,983.—
" 90.	Tractementen, soldijen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van de lijfwachten en legioenen te Soerakarta en Djokdjokarta	130,637.—
<i>Onderafd. 91.</i>	Onder de voorgaande onderafdeelingen niet begrepen uitgaven van verschillenden aard, ten behoeve van de legercorpsen en inrigtingen	6,450,716.—
<i>Onderafd. 92.</i>	Communicatie-vaartuigen en transport-vestigingen	15,895 —
<i>Onderafd. 93.</i>	Expeditiën en troepen te velde	200,000.—
" 94.	Geniewerken	1,865,524.—
" 95.	Non-activiteits-tractementen en wachtgelden . . .	10,853.—
" 96.	Voorschotten op tractement of andere inkomsten . . .	23,158.—
" 97.	Onvoorziene uitgaven	50,000.—
		" 17,408,713.—
<i>Achtste Afdeling. — Departement van Marine.</i>		
<i>Onderafd. 98.</i>	Het departement . . . . . f	206,980.—
" 99.	Maritieme vestigingen en magazijnen	593,183.—
" 100.	Geographische dienst	121,039.—
" 101.	Hydrographische dienst	41,040.—
" 102.	Haven-inrigtingen	149,304.—
" 103.	Bebakening, kustverlichting en loodswezen . . .	277,496.—
" 104.	Personeel der zeemagt	1,916,905.—
" 105.	Materieel der zeemagt	1,570,865.—
" 106.	Reis-, verblijf- en transportkosten	100,000.—
" 107.	Voorschotten op tractement of andere inkomsten . . .	5,000.—
" 108.	Onvoorziene uitgaven	200,000.—
		" 5,181,812.—
		f 84,943,907.—

Art. 2. Wanneer de sommen, in dit hoofdstuk uitgetrokken, voor een der door Ons bij de splitsing in artikelen aan te wijzen onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de onderafdeelingen 2, 4, 5, 7 tot en met 12, 13, 14, 15, 17 tot en met 29, 31 tot en met 55, 57 tot en met 71, 73 tot en met 80, 82 tot en met 96, 98. tot en met 107, ontoereikend mogten worden bevonden, kunnen de ontbrekende bedragen, even als de post bij onderafdeeling 12a voor memorie uitgetrokken, met inachtneming van art. 5 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35), aangevuld worden door overschrijving uit de sommen, bij de betrokken afdelingen voor *onvoorziene uitgaven* toegestaan.

Art. 3. (eensluitend met art. 3 hiervoor, bladz. 175.)

Lasten en bevelen, enz.

4 December 1868. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869. (Hoofdstuk I. Middelen en inkomsten in Nederland.) S. 161.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangende middelen, waarvan de raming van de opbrengsten bij deze wet is gevoegd, te weten:

1. Verkoop van koffij, enz.

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den 1^{en} Januarij 1869.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1869.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
1. Verkoop van koffij:	
800,000 pikols, 47,600,000 Ned. ponden ad 40 cents per half Ned. pond.	f 38,080,000.—
Bij: 1 pCt. veulingskosten	" 380,800.—
	f 38,460,800.—
Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 571,200.—
	f 37,889,600.—
Af: voor schade over $\frac{7}{10}$, 1 ³⁰ pCt.	" 344,795.—
	f 37,544,805.—
2. Verkoop van suiker:	
700,000 pikols, 39,200,000 Ned. ponden ad f 34 per 100 Ned. pond.	f 13,328,000.—
Af: ordinaire korting 1 pCt.	" 133,280.—
	f 13,194,720.—
Bij: 1 pCt. veulingskosten	" 131,947.—
	f 13,326,667.—
Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 197,920.—
	f 13,128,747.—
Af: voor schade over $\frac{7}{10}$, 1 ³⁰ pCt.	" 119,471.—
	" 13,009,276.—
Transportere	f 50,554,081.—
	12*

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 50,554,081.—
3. Verkoop van specerijen:		
a. Notenmuskaat: 2000 pikols, 118,000 Ned. ponden ad 80 cents		
	per half Ned. pond	f 188,800
	Af: ordinaire korting 1 pCt.	1,888
		<u>f 186,912</u>
	Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 2,804
		<u>f 184,108</u>
	Af: voor schade over ¼, 1 ^{so} pCt.	" 1,675
		<u>f 182,433.—</u>
b. Foelie: 900 pikols, 52,200 Ned. ponden ad f 1 per		
	half Ned. pond	f 104,400
	Af: ordinaire korting 1 pCt.	" 1,044
		<u>f 103,356</u>
	Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 1,550
		<u>f 101,806</u>
	Af: voor schade over ¼, 1 ^{so} pCt.	" 927
		<u>" 100,879.—</u>
c. Nagelen: 1000 pikols, 59,000 Ned. ponden ad 25 cents		
	per half Ned. pond	f 29,500
	Af: ordinaire korting 1 pCt.	" 295
		<u>f 29,205</u>
	Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 438
		<u>f 28,767</u>
	Af: voor schade over ¼, 1 ^{so} pCt.	" 262
		<u>" 28,505.—</u>
		" 311,817.—
4. Verkoop van Banka-tin:		
80,000 pikols, 4,880,000 Ned. ponden ad f 55 per 50 Ned.		
	ponden.	f 5,368,000.—
	Bij: 1 pCt. veeringskosten	" 53,680.—
		<u>f 5,421,680.—</u>
	Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 80,520.—
		<u>f 5,341,160.—</u>
	Af: voor schade ¼, 0 ⁵⁰ pCt.	" 18,694.—
		<u>" 5,322,466.—</u>
5. Verkoop van tin, in natura als pachtschat te voldoen door de Billiton-maat-		
schappij: 900 pikols		
		" 59,878.—
6. Uitkeeringen door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteren van een		
spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta:		
	Transportere	f 56,248,242.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 56,248,242.—
<i>a.</i> Vergoeding der kosten van het Regeringstoezicht op hare werken, ingevolge art. 25 der akte van concessie. . . . . f 10,500.—	
<i>b.</i> Van de door haar, ingevolge art. 81 der akte van concessie, over het jaar 1869 te ontvangen renten van tijdelijk belegde gelden . . . . . " 10,000.—	" 20,500.—
7. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	" 7,500.—
8. Andere ontvangsten tegenover uitgaafposten van civielen of algemeenen aard:	
<i>a.</i> Terugbetaling door het departement van Marine der vervoerkosten, in Nederlandsch Indië voldaan, voor personeel . . . . . f 4,000.—	
<i>b.</i> Wegens door het ministerie van Koloniën aan het Indisch bestuur gedane bestellingen . . . . . " 2,000.—	
<i>c.</i> Opbrengst van verkochte kooi- en baksgoederen . . . . . " 400.—	
<i>d.</i> Diverse toevallige baten . . . . . <i>Memorie.</i>	" 6,400.—
9. Ontvangsten tegenover de uitgaven voor het departement van Oorlog in Nederlandsch Indië:	
<i>a.</i> Terugbetaling der kosten van verpleging in de militaire hospitalen in Nederlandsch-Indië en der begrafenis-kosten van schepelingen van het auxiliair eskader der Nederlandsche marine. . . . . f 15,000.—	
<i>b.</i> Terugbetaling van oningediend soldij-voorschot . . . . . " 1,400.—	
<i>c.</i> Idem van reis- en kostgelden . . . . . " 200.—	
<i>d.</i> Idem van studiekosten . . . . . " 250.—	" 16,850. -
10. Ontvangsten tegenover de uitgaven voor het departement van Marine in Nederlandsch Indië:	
<i>a.</i> Terugbetaling der kosten van voedingsartikelen, in Indië verstrekt ten behoeve van schepelingen van het auxiliair eskader der Nederlandsche marine. . . . . f 368,000.—	
<i>b.</i> Idem van soldij en kleeding van inlandsche schepelingen op bodems, behoorende tot dat eskader. . . . . " 47,918.—	
<i>c.</i> Idem der kosten van onderhoud en herstelling bij de marine-inrigtingen in Indië van bodems, behoorende als voren, alsmede van aan die bodems verstrekte materialen . . . . . " 150,000.—	" 565,918.—
	f 56,865,410.—

4 December 1868. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869. (Hoofdstuk II. Middelen en inkomsten in Nederlandsch Indië.) S. 162.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van den 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting van Nederlandsch

Indië voor het dienstjaar 1869, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch Indië* te ontvangen middelen, waarvan de raming der opbrengsten bij deze wet is gevoegd, te weten:

Departement van Justitie en algemeene rekenkamer, enz.

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den 1^{en} Januarij 1869.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.

Raming voor het dienstjaar 1869.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
<i>Departement van Justitie en algemeene rekenkamer.</i>			
1. Geregte (1) boeten en confiscation . . .	f 241,600	f 86,800	f 278,400.—
2. Belasting op de civiele processen bij residentie en landraden	" 4,000	" 8,500	" 7,500.—
2a. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten der weeskamers	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>
3. Boeten door de algemeene rekenkamer opgelegd	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>
<i>Departement van Financiën.</i>			
4. Verpachte middelen:			
a. verkoop van opium in het klein:			
pacht	" 9,820,000	" 910,700	" 10,730,700.—
verstrekking van opium aan de pachters. . .	" 1,428,000	" 46,150	" 1,478,150.—
b. slagten van rundvee, buffels, schapen en geiten	" 628,000	" 4,000	" 630,000.—
c. licentien op de pho- en tophospelen	" 242,500	" 167,500	" 410,000.—
d. pandjeshuizen	" 341,400	" 33,800	" 375,200.—
e. verkoop van arak en andere sterke dranken in het klein.	" 213,100	" 97,100	" 310,200.—
f. belastingen op de neringen en bedrijven onder inlanders, Chinezen en daarmede gelijk gestelden.	" 146,000	"	" 146,000.—
g. Javasche en Chinesche tabak	" 146,000	"	" 146,000.—
h. slagten van varkens en verkoop van varkensvleesch	" 49,000	" 55,700	" 104,700.—
i. tolbruggen, sluisgelden, veren en overtoomen.	" 75,000	" 4,400	" 79,400.—
k. vogelnestklippen.	" 56,700	" 100	" 56,800.—
l. belasting op peper (Riouw).	"	" 43,000	" 43,000.—
m. nipahout en kreupelbosschen.	" 31,000	"	" 31,000.—
n. hoofdgeld der Chinezen	" 22,000	" 2,000	" 24,000.—
o. verkoop van saguweer	"	" 17,300	" 17,300.—
Transportere	f 13,442,300	f 1,421,050	f 14,863,350.—

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belastingen, enz., zijn onder het bedrag der belastingen begrepen.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport	f 13,442,300	f 1,421,050	f 14,863,350.—
p. goudmijnen (Westerafdeeling van Borneo)	"	" 14,100	" 14,100.—
g. verkoop van sirie (Celebes)	"	" 12,600	" 12,600.—
r. de Duizend Eilanden	" 7,500	"	" 7,500.—
s. wajjangs	" 6,100	"	" 6,100.—
f. belasting op de zitplaatsen der vischpassers te Makasser.	"	" 4,000	" 4,000.—
u. verkoop van zout in Siak	"	" 2,300	" 2,300.—
v. het regt om te visschen in 's Gouvernements vijvers nabij kampong Sambong-Java (Makassar).	"	" 600	" 600.—
w. voor degene dezer middelen die gezamenlijk verpacht worden	" 150	" 115,000	" 115,150 —
5. In- en uitvoerregten en andere ontvangsten bij de tolkantoren:			
a. invoerregt	" 6,120,000	" 430,000	" 6,550,000.—
b. uitvoerregt	" 727,000	" 400,000	" 1,127,000.—
c. pakhuisuur	" 120,000	" 5,000	" 125,000.—
d. vergoeding van toezigt en andere diensten bij de tolkantoren.	" 30,000	" 4,000	" 34,000.—
6. Consumtieregten op tabak bij vervoer over zee.	" 90,000	" 34,000	" 124,000.—
7. Verponding en kadaster:			
a. verponding	" 950,000	" 37,000	" 987,000.—
b. kadaster	" 7,000	"	" 7,000.—
8. Verkoop van grond tot uitbreiding van steden en dorpen en voor inrigtingen van nijverheid.	" 50,000	" 1,000	" 51,000.—
9. Regt op de openbare verkooping	" 655,000	" 55,000	" 710,000.—
10. Klein-zegel	" 500,000	" 75,000	" 575,000.—
11. Regt van overschrijving van vaste goederen.	" 350,500	" 29,000	" 379,500.—
12. Belasting op paarden en rijtuigen	" 235,000	" 9,000	" 244,000.—
13. Regt van successie en overgang:			
a. onder Europeanen en met hen gelijk gestelden.	" 73,500	" 1,500	" 75,000.—
b. onder vreemde oosterlingen	" 25,500	" 3,000	" 28,500.—
14. Belasting op de passers der particuliere landerijen op Java	" 4,800	"	" 4,800.—
15. Hoofdgeld der vreemde oosterlingen in de Vorstenlanden op Java	" 3,600	"	" 3,600.—
16. Bijzondere belastingen in de buitenbezit- tingen:			
a. belasting op de huisgezinnen in de residentie Palembang (ook wel genaamd landrente)	"	" 380,000	" 380,000.
b. hoofdgeld ter hoofdplaats Palembang.	"	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>
c. belasting op de troeboekvisserij in Siak	"	" 5,500	" 5,500.—
d. hoofdgelden van de inlandsche bevolking der Bandjermasinsche landen	"	" 88,000	" 88,000.—
e. belasting op het graven van diamant in Band- jermasin	"	" 26,000	" 26,000.—
Transportare	f 23,397,950	f 3,152,650	f 26,550,600.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport	f 23,397,950	f 3,152,650	f 26,550,600.—
f levering van goud en vogelnestjes door de landschappen Pramassan-Aley en Amandit onder Bandjermasin	"	" 10,000	" 10,000.—
g. hoofdgelden van vreemde oosterlingen (Borneo Amboina)	"	" 37,400	" 37,400.—
h. registratierecht van pandelingen (Borneo en Celebes)	"	" 3,800	" 3,800.—
i. huistaks te Makassar	"	" 25,000	" 25,000.—
k. andere hoofdelijke belastingen in het gouver- nement Celebes:			
Salcijer, Bonate en Kalaoe	"	" 21,000	" 21,000.—
eilanden onder Makassar.	"	" 7,000	" 7,000.—
l. hoofdelijke belasting in Menado (Minahassa en Gorontalo)	"	" 120,000	" 120,000.—
m. belasting op de hoofden der huisgezinnen van de negorij-bevolking in Amboina en onder- hoorigheden.	"	" 30,000	" 30,000.—
17. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	" 152,000	" 37,000	" 189,000.—
18. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan burgerlijke landsdienaren of gepen- sioneerden verstrekt	" 61,000	"	" 61,000.—
<i>Departement van Binnenlandsch bestuur.</i>			
19. Bijdragen van inlandsche vorsten en hoof- den tot de kosten van bestuur:			
a. van den panembahan van Sumanap	" 12,160	"	" 12,160.—
b. van de regenten en hoofden van Boleleng en Djembrana op Bali	" 33,000	"	" 33,000.—
c. van de vorsten van Soembawa (sapanhont)	"	" 10,800	" 10,800.—
d. van de landschappen en eilanden onder Me- nado, langs de noordkust van Celebes	"	" 6,945	" 6,945.—
20. Landelijke inkomsten en andere grond- lasten:			
a. landrente	" 11,700,000	"	" 11,700,000.—
b. tuinen en nipabosschen	" 28,000	"	" 28,000.—
c. vischvijvers	" 240,000	"	" 240,000.—
d. een tiende van het rijstgewas in eenige dis- tricten der Preanger regentschappen.	<i>Memorie.</i>	"	<i>Memorie.</i>
e. tienden in het gouvernement Celebes.	"	" 175,000	" 175,000.—
f. andere heffingen van het rijstgewas aldaar	"	" 6,000	" 6,000.—
g. tienden in de residentie Zuid- en Ooster- afdeeling van Borneo.	"	" 10,500	" 10,500.—
21. Verhuur van gronden	" 215,000	"	" 215,000.—
Transportere	f 35,839,110	f 3,653,095	f 39,492,205.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport . . .	f 35,839,110	f 3,653,095	f 39,492,205.—
22. Koffij:			
a. verkoop op Java:			
50,000 pikols tegen f 40 . . .	f 2,000,000		
4,000 pikols inferieure tegen f 15	60,000		
	2,060,000	"	2,060,000.—
b. bijdragen van regenten in de Preanger re- gentschappen tot de kosten van koffij-pakhuizen.	1,150	"	1,150.—
c. verkoop op Sumatra's Westkust:			
134,000 pikols 1 ^o soort, à f 41. f	5,494,000		
6,000 pikols 2 ^o soort, à f 15. "	90,000		
	"	5,584,000	5,584,000.—
d. vergoedingen door transport-aannemers we- gens te min geleverde koffij	5,000	1,000	6,000.—
e. verkoop in Benkoelen	"	Memorie.	Memorie.
f. belasting op de koffij in de Noorder-regent- schappen van Celebes	"	Memorie.	Memorie.
g. belasting op de koffij in de Ooster-districten van Celebes	"	Memorie.	Memorie.
23. Suiker:			
a. verkoop van 300,000 pikols, à f 15. . . .	4,500,000	"	4,500,000.—
b. vergoeding van te min geleverde suiker door fabrikanten en transport-aannemers	200,000	"	200,000.—
c. terugbetaling van onder vroegere regelingen verstreckte voorschotten	7,749	"	7,749.—
d. cultuurpercenten, door suikerfabrikanten te storten over het te hunner beschikking gelaten product	36,000	"	36,000.—
24. Peper (Benkoelen)	"	30,000	30,000.—
25. Vogelnesten, voor zoover niet verpacht:			
a. verkoop van het product der voor 's lands rekening bewerkte grotten	41,400	3,250	44,650.—
b. verhuur van grotten	3,000	"	3,000.—
26. Houtwezen:			
a. verkoop van nog in voorraad aanwezig en van aan het Gouvernement te leveren hout . . .	300,000	"	300,000.—
b. uitbestede boschperceelen	300,000	"	300,000.—
c. belasting op het djatihout van particuliere landeryen	1,000	"	1,000.—
27. Belasting op het bedrijf	900,000	"	900,000.—
28. Landsdrukkerij	36,000	"	36,000.—
29. Brievenpost	450,000	"	450,000.—
30. Paardenpost	56,000	"	56,000.—
31. Pakketvaart (terugbetaling van voorschot).	125,000	"	125,000.—
Transportere . . .	f 44,861,409	f 9,271,345	f 54,132,754.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport . . .	f 44,861,409	f 9,271,345	f 54,132,754.—
<i>Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid.</i>			
32. Onderwijs:			
a. school- en kostgelden van het gymnasium			
Willem III	" 39,600	"	" 39,600.—
b. schoolgelden van de Gouvernements lagere			
scholen	" 90,000	" 10,000	" 100,000.—
c. schoolgelden van de inlandsche scholen			
	" 25,000	"	" 25,000.—
33. IJk van maten en gewigten	" 1,500	" 200	" 1,700.—
34. Tin:			
vergoedingen door transport-aanemers we-			
gens te min geleverd tin . . . f 10,000			
verstrekking van rijst aan de mijn-			
werkers, 100,000 pikols, à f 5. " 500,000			
idem aan particulieren, 2000 pi-			
kols, à f 10.50 . . . . . " 21,000			
vergoedingen door transport-aan-			
nemers wegens te min geleverde			
rijst . . . . . " 3,000			
<hr/>			
35. Steenkolen	"	" 534,000	" 534,000.—
36. Stofgoud	" 3,000	" 63,240	" 63,240.—
37. Zout:			
a. verkoop . . . . . " 5,000,000 " 1,000,000 " 6,000,000.—			
b. vergoeding door pakhuismeesters en transport-			
aanemers wegens te min aanwezig zout . . . " 175,000 " 25,000 " 200,000.—			
<i>Departement der burgerlijke openbare werken.</i>			
38. Verkoop en verhuur van huizen en andere			
gebouwen . . . . . " 9,050 " 1,560 " 10,610.—			
39. Opbrengst van drinkwater uit waterleidin-			
gen en artesische putten. . . . . " 2,500 " " 2,500.—			
40. Telegrafie	" 220,000	"	" 220,000.—
<i>Departement van Oorlog.</i>			
41. Bijdragen voor de opleiding van jongelingen			
bij het pupillencorps . . . . . " 1,500 " " 1,500.—			
42. Boeten en andere ontvangsten, voortsprui-			
tende uit contracten voor de levering van klee-			
ding, huisraad, vivres in de hospitalen, brand-			
en lichtstoffen, enz. . . . . " 9,000 " " 9,000.—			
43. Terugbetaling van verplegingskosten in de			
hospitalen door officieren en militaire ambtenaren,			
particuliere schepelingen en particulieren . . . " 80,000 " " 80,000.—			
Transportere . . .	f 50,517,559	f 10,905,345	f 61,418,404.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport . . .	f 50,517,559	f 10,905,345	f 61,418,404.—
44. Aanmaak voor particulieren bij den artil- lerie-constructie-winkel	" 500	" "	" 500.—
45. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan militaire landsdienaren verstrekt .	" 10,000	" "	" 10,000.—
<i>Departement van Marine.</i>			
46. Haven-, ankerage- en loodsgelden . . .	" 173,000	" 11,500	" 184,500.—
47. Ontvangsten van het communicatie-vaartuig ter reede van Batavia	" 1,000	" "	" 1,000.—
48. Terugbetaling van een gedeelte der huur van het gebouw, ingerigt voor de geographische dienst.	" 720	" "	" 720.—
49. Idem der kosten van voeding van parti- culiere schepelingen aan boord van schepen en vaartuigen der Nederlandsch-Indische zeemagt. .	" 5,300	" "	" 5,300.—
50. Vergoeding door vreemde oorlogschepen voor het gebruik van 's lands drijvende drooge dokken, ketelbok, pont en kielligter, alsmede voor de kosten van het dokken, vertimmeren en herstellen	" 20,000	" "	" 20,000.—
51. Verkoop van zeekaarten uit het depôt en de onderdepôts.	" 4,000	" "	" 4,000.—
52. Terugbetaling door de inlandsche schepe- lingen der gouvernements-marine wegens hun te verstrekken blaauw baai.	" 1,200	" "	" 1,200.—
53. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt	" 5,000	" "	" 5,000.—
54. Ontvangsten van verschillenden aard . .	" 25,000	" "	" 25,000.—
<i>Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.</i>			
55. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen:			
α. uit den voorraad van het <i>civiel</i> departement.	" 35,000	" "	" 35,000.—
β. uit den voorraad van het <i>militair</i> departe- ment, als:			
uit de kleedingmagazijnen	f 90,050		
paarden uit de remonte aan offi- cieren	" 7,040		
uit de artillerie-magazijnen	" 20,000		
geneesmiddelen en chirurgicale in- strumenten	" 5,500		
uit de geniesmagazijnen	" 2,000		
reglementen, leerboeken, instru- menten, enz., aan leerlingen			
Transportere	f 124,500	f 50,798,279	f 10,916,845
			f 61,715,124.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport	f 50,798,279	f 10,916,845	f 61,715,124.—
der militaire en der artillerie- school, na afgelegd examen	" 2,200	"	"
c. uit den voorraad van het <i>marine</i> -departement.	" 126,790	"	" 126,790.—
56. Verkoop van afgekeurde en overtollige goe- deren:	" 26,000	"	" 26,000.—
a. van het <i>civiel</i> departement	" 65,000	" 5,000	" 70,000.—
b. van het <i>militair</i> departement, als:			
uit de kleedingmagazijnen	" f 10,000		
troepenpaarden.	" 2,000		
uit de artillerie-magazijnen.	" 2,500		
uit de hospitalen	" 1,000		
c. idem van het <i>marine</i> -departement, als: oor- logsbodems, inventaris en andere goederen, afkom- stig van de Nederlandsch-Indische zeemagt, de gouvernements-marine, de maritieme inrigtingen en magazijnen en de verschillende onder het departe- ment van Marine behorende dienstakken	" 50,200	"	" 50,200.—
57. Alle andere ontvangsten	" 115,000	" 50,000	" 165,000.—
Totaal	f 51,196,769	f 10,971,845	f 62,168,614.—

5 December 1868. WET, houdende vaststelling
der begrooting wegens den arbeid der gevangenen voor 1869. S. 163.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting der uitgaven wegens den arbeid der gevangenen en van jeugdige overtreders, bedoeld in art. 66 van het Wetboek van Strafrecht, over 1869, wordt vastgesteld op de som van f 243,455.

Art. 1. Tractementen, toelagen en belooningen der beamtten en bedienden, hetzij tijdelijk of voor vast aangesteld . . . . . f 31,305

Art. 2. Tijdelijke waarneming van betrekkingen wegens ziekte of andere tijdelijke ongeschiktheid of afwezigheid van beamtten of bedienden . . . . . " 300

Art. 3. Gratificatiën voor bijzondere plichtbetrachting en tot verdere aanmoediging van beamtten, mitgaders belooningen aan directeuren en cipiers der huizen van verzekering en van arrest, of aan bewaarders in die ge-

Transportere . . . f 31,605

Per transport . . . f 31,605
stichten voor hunne bemoeijng met den arbeid der gevangenen, naar gelang van hunnen daarbij betoonden ijver, mede bij wijze van gratificatie te verleen . . . . . " 300

Art. 4. Reis- en verblijfkosten van beamtten en bedienden, alsmede vergoedingen van kosten hunner verplaatsing . . . . . " 1,000

Art. 5. Grondstoffen, bereidingsmid-
delen, fabricatie- en confectiekosten, werktuigen, gereedschappen, benodigdheden voor tuin- en landbouw, vracht-, bureau- en advertentiekosten, mitgaders druk- en bindwerk . . . . . " 173,050

Art. 6. Arbeidslooonen aan gevangenen en jeugdige overtreders . . . . . " 30,000

Art. 7. Premiën aan gevangenen, welke zich door ijver en bijzondere bekwaamheid in het werk onderscheiden. " 2,500

Art. 8. Onvoorziene uitgaven. . . . . " 5,000
Totaal . . . f 243,455

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, worden aangewezen de volgende middelen:

Art. 1. De inkomsten over het jaar 1869 wegens uit de magazijnen van den arbeid der gevangenen te doene leverantiën en confectiewerk der gevangenen.

Art. 2. De inkomsten over hetzelfde jaar wegens verkoop van onbruikbare werktuigen, gereedschappen en andere fabriekvoorwerpen, den arbeid der gevangenen betreffende.

Art. 3. De sommen, die in het jaar 1869 mogten worden gestort ter zake van inkomsten als in de artt. 1 en 2 vermeld, over 1867 en vroeger.

Art. 3. Wanneer de som, bij de begrooting der uitgaven voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 2, 4, 5, 6 en 7 van het 1° artikel dezer wet, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming der voorschriften van het 2° lid van art. 24 der wet van 5 October 1841 (Staatsblad N°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor *onvoorziene uitgaven*, in die begrooting vermeld.

4. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van de genoemde begrooting, worden op den post voor *onvoorziene uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening, bedoeld bij art. 5 dezer wet, omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

5. Het batig saldo der rekening van de ontvangsten en uitgaven wegens den arbeid der gevangenen over 1869 wordt verantwoord onder de Rijksontvangsten van dat jaar, terwijl in eenig nadeelig slot nader, bij de wet, wordt voorzien.

De afgesloten rekening wordt aan de beide Kamers der Staten-Generaal medegedeeld.

Lasten en bevelen, enz.

5 December 1868. WET, tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de gestichten te Ommerchans en te Veenhuizen, dienst 1869. S. 164.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting der uitgaven voor de aan het Rijk toebehoorende gestichten te Ommerchans en te Veenhuizen voor het jaar 1869 wordt vastgesteld op de som van f 734,882.40.

Eerste Afdeling. — Beheer.

Art. 1. Bezoldigingen, toelagen en belooningen van ambtenaren en bedienden, hetzij tijdelijk of voor vast aangesteld . . . . . f 50,169.40

Art. 2. Jaarwedden van de kerkleeraars . . . . . " 6,400.—

Art. 3. Bureaubehoeften, druk- en bindwerk, toelagen voor schrijfloon en bureaunkosten, briefport, expresseloon en andere kleine onkosten. . . . . " 2,400.—

Art. 4. Reis- en verblijfkosten van ambtenaren en bedienden voor de dienst der gestichten, en vergoeding voor de kosten van verplaatsing van beambten . . . . . " 400.—

Art. 5. Onderhoudskosten, zoo van zieken als gezonden, met al den aankleve van dien, daaronder begrepen de verwarming, de verlichting, het meubelen en schoonhouden der lokalen, de bewassing, de kleeding- en liggingstukken, de wapening der veldwachters, de brandblusmiddelen, de kerk- en schoolbehoefte en leesboeken, zoomede de aanschaffing van grondstoffen, en verdere kosten tot vervaardiging of verstrekking van genoemde voorwerpen en benodigdheden . . . . . " 275,000.—

Art. 6. Afzondering van uitgaanskassen of oververdiensten, te goed bij ontslag of overlijden, en inwisseling van fictieve munt uit het bedrag der aan de verpleegden te goed gedaan wordende loonen voor huishoudelijke diensten. . . . . " 13,500.—

Art. 7. Aankoop, verstrekking en vervoer van geneesmiddelen, en andere uitgaven tot de genees-, heelen verloskundige behandeling vereischt . . . . . " 7,500.—

Art. 8. Aanbouw, vernieuwing en onderhoud en lasten van gebouwen en getimmerten, wegen en vaarten en verdere eigendommen, aanschaffing van alle materialen daaronder begrepen. . . . . " 36,000.—

Art. 9. Reisgeld aan ontslagelagen en transportkosten. . . . . " 600.—
Transportere . . . . . f 391,969.40

Per transport . . . f 391,969.40

Tweede Afdeling. — Arbeid.

<i>Art. 10.</i> Bezoldigingen, toelagen en belooningen van ambtenaren en bedienden, hetzij tijdelijk of voor vast aangesteld	" 21,213.—
<i>Art. 11.</i> Reis- en verblijfkosten van ambtenaren en bedienden voor de dienst der gestichten, en vergoeding voor kosten van verplaatsing van beamtten	" 700.—
<i>Art. 12.</i> Uitgaven wegens den landbouw, de veeteelt en veehouderij	" 70,000.—
<i>Art. 13.</i> Uitgaven wegens het fabriekwezen	" 185,000.—
<i>Art. 14.</i> Afzondering voor uitgaanskassen of oververdiensten, te goed bij ontslag of overlijden, en inwisseling van fictieve munt uit het bedrag der aan de verpleegden te goed gedaan wordende arbeidsloozen	" 20,000.—

Derde Afdeling. — Uitgaven, niet tot de voorgaande behoorende.

<i>Art. 15.</i> Teruggave van hetgeen door besturen van gemeenten over eenig jaar meer gestort is dan verschuldigd mogt zijn ter zake de plaatsing en verpleging in de gestichten	" 6,000.—
<i>Art. 16.</i> Onvoorziene uitgaven	" 40,000.—

f 734,882.40

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, worden aangewezen de volgende middelen:

Art. 1. De ontvangsten, die over het dienstjaar 1869 gedaan worden wegens de volgende betalingen:

a. door de gemeentebesturen en anderen, zoo ingevolge art. 66 der wet van 28 Junij 1854 (Staatsblad N°. 100), als wegens plaatsing en verzorging van niet-veroordeelden;

b. door het departement van Binnenlandsche Zaken, wegens transport, plaatsing en verzorging van personen, wier domicilie van onderstand niet te vinden is;

c. door het departement van Oorlog, wegens plaatsing en verzorging van en verstrekkingen aan militairen en hunne huisgezinnen.

Art. 2. Gelden, ingehouden op pensioenen van

verpleegden, wier domicilie van onderstand niet te vinden is.

Art. 3. De gelden, die in het jaar 1869 mogten worden voldaan wegens de in artt. 1 en 2 omschreven onderwerpen, en verschuldigd zijn over 1867 en vroeger.

Art. 4. De ten voordeele van den Staat komende opbrengst van de nagemelde in het jaar 1869 verkochte voortbrengselen:

- a.* van den landbouw, de veeteelt en veehouderij;
- b.* van het fabriekwezen.

Art. 5. De opbrengst van in het jaar 1869 verkochte onbruikbare voorwerpen, mitsgaders het beloop van andere in dat jaar verkregen toevallige baten.

Art. 6. De bijdrage, op de begrooting der uitgaven voor het departement van Binnenlandsche Zaken van het jaar 1869 uitgetrokken.

Art. 3. Wanneer de som, bij de begrooting der uitgaven van de gestichten uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artt. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 en 15 van het 1^e artikel dezer wet, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende, met inachtneming van het voorschrift van het 2^e lid van art. 24 der wet van 5 October 1841 (Staatsblad N°. 40), aangevuld worden uit den post van *onvoorziene uitgaven*, in de begrooting vermeld.

4. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, de gestichten betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van genoemde begrooting, worden op den post voor *onvoorziene uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening, bedoeld bij art. 5 dezer wet, omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

5. Het batig saldo der rekening van de ontvangsten en uitgaven der gestichten over het jaar 1869 wordt verantwoord onder de Rijksontvangsten van dat jaar, terwijl in een nadeelig saldo nader bij de wet wordt voorzien.

Lasten en bevelen, enz.

5 December 1868. WET, tot wijziging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867. S. 165.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De navolgende artikelen van het V^e hoofdstuk der begrooting van de Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1867 worden vermeerderd, te weten

Art. 3. Bureau- en lokaalbehoefden en drukwerk, met eene som van *f* 5,400 en alzoo gesteld op *f* 40,400.

Art. 10. Bureau- en lokaalbehoefden, drukwerk, onderhoud, lasten en huur van gebouwen, met eene som van *f* 80 en alzoo gesteld op *f* 8,635.

Art. 11. Reis- en verblijfkosten van den Commissaris des Konings, van de leden van Gedeputeerde Staten, van den griffier en van de ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffie, met eene som van *f* 380 en alzoo gesteld op *f* 1,580.

Art. 14. Bureau- en lokaalbehoefden, drukwerk, aanbouw, onderhoud, lasten en huur van gebouwen, met eene som van *f* 200 en alzoo gesteld op *f* 12,000.

Art. 18. Bureau- en lokaalbehoefden, drukwerk, onderhoud, lasten en huur van gebouwen, met eene som van *f* 70 en alzoo gesteld op *f* 8,395.

Art. 27. Bureau- en lokaalbehoefden, drukwerk, onderhoud, lasten en huur van gebouwen, met eene som van *f* 260 en alzoo gesteld op *f* 6,535.

Art. 36. Reis- en verblijfkosten van den Commissaris des Konings, van de leden van Gedeputeerde Staten, van den griffier en van de ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffie, met eene som van *f* 90 en alzoo gesteld op *f* 950.

Art. 40. Reis- en verblijfkosten van den Commissaris des Konings, van de leden van Gedeputeerde Staten, van den griffier en van de ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffie, met eene som van *f* 60 en alzoo gesteld op *f* 1,310.

Art. 43. Bureau- en lokaalbehoefden, drukwerk, onderhoud, lasten en huur van gebouwen, met eene som van *f* 60 en alzoo gesteld op *f* 4,310.

Art. 47. Bureau- en lokaalbehoefden, drukwerk, onderhoud, lasten en huur van gebouwen, met eene som van *f* 130 en alzoo gesteld op *f* 6,330.

Art. 48. Reis- en verblijfkosten van den Commissaris des Konings, van de leden van Gedeputeerde Staten, van den griffier en van de ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffie, met eene som van *f* 180 en alzoo gesteld op *f* 780.

Art. 62. Voeding en verpleging der kweekelingen en bedienden aan 's Rijksveeartsenijsschool; subsidiën voor de verzamelingen en inrigtingen van onderwijs; onderhoud en lasten der gebouwen; onderhoud en aankoop van meubelen en gereedschappen; vuur en licht; aankoop en voeding van runderen; administratieve en andere uitgaven, met eene som van *f* 1,780 en alzoo gesteld op *f* 25,480.

Art. 73. Reis-, verblijf- en bureaustkosten, vergoeding voor kosten van verplaatsing en toelagen

van den hoofdinspecteur, van de inspecteurs, hoofd-ingenieurs, ingenieurs, aspirant-ingenieurs en surnumerairen, benevens reis- en verblijfkosten der vaste opzigtters, met eene som van *f* 100 en alzoo gesteld op *f* 52,850.

Art. 99. Waarnemingen der waterhoogten; kosten van rivier- en verdere waterstaatskaarten; peilingen en opnemingen tot het maken van projecten; instrumenten voor het doen van opnemingen; reise- en verblijfkosten van commissiën tot het onderzoeken en uitvoeren van werken en tot het afnemen van examen van personen, dingende naar de betrekking van surnumerair en opzigtter van den waterstaat; uitschotten wegens die commissiën; kosten van exploiten en insinuatien; aankoop van boeken en kaarten; proceskosten en verdere kleine uitgaven, met eene som van *f* 400 en alzoo gesteld op *f* 27,400.

Art. 109. Subsidiën voor de verzamelingen en andere inrigtingen, aanbouw van, alsmede verbetering, onderhoud en lasten der gebouwen, onderhoud en aankoop van meubelen en administratieve, huishoudelijke en verdere uitgaven, met eene som van *f* 1,740 en alzoo gesteld op *f* 31,275.

Art. 112. Subsidiën voor de verzamelingen en andere inrigtingen, huur, aanbouw van, alsmede verbetering, onderhoud en lasten der gebouwen, onderhoud en aankoop van meubelen en administratieve, huishoudelijke en verdere uitgaven, met eene som van *f* 130 en alzoo gesteld op *f* 47,386.

Art. 120. Aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoefden, kleeding der bedienden en verdere uitgaven ten behoeve der Polytechnische school, met eene som van *f* 730 en alzoo gesteld op *f* 24,730.

Art. 124. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het afnemen der eind-examens voor de hogere burgerscholen, de landbouwscholen en de Polytechnische school, benevens verdere kosten van die examens, met eene som van *f* 5 en alzoo gesteld op *f* 10,005.

Art. 127. Reis- en verblijfkosten van de provinciale inspecteurs van het lager onderwijs, met eene som van *f* 160 en alzoo gesteld op *f* 5,160.

Art. 133. Aanbouw, huur en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoefden en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkskweekscholen en daaraan verbonden leerscholen, met eene som van *f* 2,220 en alzoo gesteld op *f* 13,220.

Art. 138. Kosten van onderhoud, huishoudelijke

uitgaven en reis- en verblijfkosten en aankopen voor de Rijksarchieven, met eene som van *f* 500 en alzoo gesteld op *f* 3,000.

Art. 142. Kosten van onderhoud, huishoudelijke uitgaven, reis- en verblijfkosten en aankoop van werken, tijdschriften, enz., voor de bibliotheek, met eene som van *f* 640 en alzoo gesteld op *f* 5,505.

Art. 150. Kosten van buitengewoon opzicht, onderhoud, huishoudelijke uitgaven, reis- en verblijfkosten en aankopen voor het museum, met eene som van *f* 40 en alzoo gesteld op *f* 3,040.

Art. 152. Kosten van onderhoud, huishoudelijke uitgaven, reis- en verblijfkosten en aankopen voor het museum, met eene som van *f* 70 en alzoo gesteld op *f* 6,070.

Art. 154. Kosten van onderhoud, huishoudelijke uitgaven, reis- en verblijfkosten en aankopen voor de musea, met de som van *f* 10 en alzoo gesteld op *f* 1,460.

Art. 164. Aankoop van boekwerken en andere voorwerpen van kunst of wetenschap, met eene som van *f* 40 en alzoo gesteld op *f* 12,040.

Art. 169. Bijdrage in de kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen, met eene som van *f* 2,640 en alzoo gesteld op *f* 75,640.

Art. 171. Onderstand, kosten van vervoer, verpleging en begrafenissen van armen, wier domicilie van onderstand niet is te vinden, daaronder begrepen de kosten van plaatsing en verzorging in de aan het Rijk toebehoorende gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen, met eene som van *f* 6,500 en alzoo gesteld op *f* 36,500.

Art. 176. Bureau- en lokaalbehoefden, bindwerk, reis- en verblijfkosten, met eene som van *f* 580 en alzoo gesteld op *f* 1,780.

Art. 178. Drukken en uitgeven van het Staatsblad en het register, met eene som van *f* 790 en alzoo gesteld op *f* 6,290.

Art. 183. Octrooijen en aanmoediging van kunst en volksvlijt, met eene som van *f* 85 en alzoo gesteld op *f* 1,885.

Art. 189. Subsidiën, toelagen en verdere uitgaven voor de nijverheid en den landbouw en daartoe strekkend onderwijs, met eene som van *f* 850 en alzoo gesteld op *f* 157,650.

Art. 196. Pensioenen, met eene som van *f* 15,000 en alzoo gesteld op *f* 268,886.

Art. 204. Onvoorziene behoeften, met eene som van *f* 2,130 en alzoo gesteld op *f* 67,130.

Daarentegen wordt verminderd:

Art. 92. Droogmaking van de plassen beoosten

Rotterdam, voor zooveel de kosten ten laste van het Rijk komen, met eene som van *f* 44,000 en alzoo gesteld op *f* 406,000.

Lasten en bevelen, enz.

—

5 December 1868. WET, tot verhooging van de begrooting van uitgaven voor de algemeene Landsdrukkerij over het jaar 1868. S. 166.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

Het navolgende artikel van de begrooting der uitgaven van de algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1868, vastgesteld bij de wet van 22 December 1867 (Staatsblad N°. 160), wordt vermeerderd, te weten:

Art. 5. Arbeidsloon, met eene som van *f* 8,000 en alzoo gesteld op *f* 81,000.

Het eindcijfer van gemelde begrooting wordt nader vastgesteld op *f* 220,867.

Lasten en bevelen, enz.

—

5 December 1868. WET, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over het jaar 1869. S. 167.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over het jaar 1869 worden vastgesteld op de som van *f* 820,800, als volgt:

Art. 1. Tractement van den secretaris en de ambtenaren van den raad van bestuur. *f* 8,400

Art. 2. Bureaubehoefden . . . . . " 200

" 3. Drukwerk . . . . . " 150

" 4. Pensioenen . . . . . " 85,000

" 5. Aankoop van inschrijvingen

in een der grootboeken van nationale schuld . . . . . " 777,050
f 820,800

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, in het vorige artikel vermeld, worden aangewezen de volgende middelen:

a. het batig slot der rekening van het fonds over het jaar 1868;

b. de opbrengst over het jaar 1869 der aflopende kortingen, toegekend bij artikel 33 der wet van 9 Mei 1846 (Staatsblad N°. 24), gewijzigd bij die van 3 Mei 1851 (Staatsblad N°. 49);

c. de opbrengst over het jaar 1869 der doorlopende kortingen, toegekend als voren;

d. de renten de , krachtens artikel 39 van de voorschreven wet, ten name van het fonds staande inschrijvingen op een der grootboeken van nationale schuld;

e. subsidie uit de schatkist tot vergoeding der kosten van beheer, voortvloeiende uit de wet van 13 Augustus 1857 (Staatsblad N°. 103).

3. Wanneer de som, uitgetrokken voor het onderwerp, begrepen onder *artikel 4* van artikel 1 der wet, ontoereikend mogt bevonden worden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming van artikel 24 der wet van 5 October 1841 (Staatsblad N°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit *artikel 5* van artikel 1 dezer wet.

Lasten en bevelen, enz.

5 December 1868. WET, tot wijziging van het IIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867. S. 168.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. *Art. 23.* Decoratiën, de kosten van het stempelen daaronder begrepen, wordt verhoogd met eene som van f 2,643.60 en mitsdien gebragt op f 4,643.60.

Daarentegen wordt *Art. 1.* Reis- en verblijfkosten van de leden der Eerste Kamer, vermindert met eene som van f 2,643.60 en mitsdien gebragt op f 17,356.40.

Art. 2. De algemeene rekenkamer wordt gemagtigd gevolg te geven aan een volgens de bestaande verordeningen op te maken aanvrage, strekkende om de in art. 1 genoemde som, bij overdragt van bezwaar, van art. 24 van het IIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1868 over te brengen op artikel 23 derzelfde Staatsbegrooting voor 1867.

Lasten en bevelen, enz.

5 December 1868. WET, tot wijziging van het IIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867. S. 169.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De navolgende artikelen van het IIe hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1867 worden vermeerderd, te weten:

Art. 7. Bureau- en lokaalbehoefden, huur van rjtuigen en drukwerk voor de beide Kamers der Staten-Generaal, met eene som van f 990 en mitsdien gebragt op f 86,130; en

Art. 28. Pensioenen, met eene som van f 2,820 en mitsdien gebragt op f 33,147.

1868.

Daarentegen worden vermindert:

Art. 1. Reis- en verblijfkosten van de leden der Eerste Kamer, met eene som van f 78 en mitsdien gebragt op f 17,278.40;

Art. 2. Schadeloosstelling van de leden der Tweede Kamer, met eene som van f 614 en mitsdien gebragt op f 149,386;

Art. 4. Tractementen van de griffiers der beide Kamers, van de commiesen-griffiers en van de ambtenaren en bedienden, daggelden van tijdelijke hulpbedienden en schrijffloonen, met eene som van f 99 en mitsdien gebragt op f 21,736;

Art. 11. Tractementen van den Minister van Staat, vice-president en van de leden van den Raad van State, met eene som van f 3,000 en mitsdien gebragt op f 72,000; en

Art. 12. Tractementen van den secretaris, de referendarissen, de commiesen van Staat en van de ambtenaren en bedienden, met eene som van f 19 en mitsdien gebragt op f 16,981.

Lasten en bevelen, enz.

5 December 1868. WET, tot wijziging van het VIIe hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867. S. 170.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De navolgende artikelen van het VIIe hoofdstuk B der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1867 worden vermeerderd, te weten:

Art. 2. Tractementen van den secretaris-generaal en van de verdere ambtenaren en bedienden, toelagen, benevens schrijffloonen, met eene som van f 484 en mitsdien gebragt op f 252,184;

Art. 3. Bureau- en lokaalbehoefden en drukwerk, met eene som van f 324 en mitsdien gebragt op f 35,574;

Art. 18. Percentsgewijze belooningen en indemniteiten of schadeloosstellingen, met eene som van f 15,677 en mitsdien gebragt op f 906,577;

Art. 19. Veranderlijke belooningen, toelagen, schadeloosstellingen en vergoedingen, met eene som van f 1,116 en mitsdien gebragt op f 67,106;

Art. 28. Vervolgings- en proceskosten, met eene som van f 913 en mitsdien gebragt op f 2,913;

Art. 26. Oninbare kosten van vervolging wegens het regt van pteht, met eene som van f 685 en mitsdien gebragt op f 9,185;

Art. 27. Teruggave van betaalde belasting van ongebruikte gouden en zilveren werken van Nederlandschen oorsprong, welke naar buiten 's lands

worden uitgevoerd; vergoeding voor ten onderzoek versmolten of doorsneden, doch goed bevonden werken en voor zilverproeven op den natten weg, alsmede kosten, vallende op den verkoop van chloorzilver, met eene som van *f* 832 en mitsdien gebragt op *f* 3,832;

Art. 33. Ontvangloon der ontvangers van de registratie en domeinen, de registratie, het zegel en de successie, de bewaarders van de hypotheeken en het kadaster, de postdirecteuren voor ontvangsten van zegelregt, de ontvangers der directe belastingen, enz., voor ontvangst der kanaalgelden op het kanaal van Voorne, en voor de bakengelden op de rivier de Dieze; tractementen, ontvangloon en olie-geld der tolgaarders, brugwachters en andere met de inning van tol-, brug- en sluisgelden belaste beamtten, met eene som van *f* 1,242 en mitsdien gebragt op *f* 396,492;

Art. 34. Reis-, verblijf- en verplaatsingskosten van de ambtenaren der registratie en domeinen, van het bestuur der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen, van de havenmeesters, van beamtten der domeinen en van de ambtenaren van het kadaster, alsmede vergoeding van uitschotten aan laatstgenoemden, met eene som van *f* 716 en mitsdien gebragt op *f* 31,266;

Art. 40. Kosten van onderhoud der domeinen, grondbelasting en waterschapslasten der domeinen, wegen, vaarten en veren; kosten van verpachtingen, aanbestedingen en verkoopingingen van hout, veldvruchten en roerende goederen; kosten van opnemingen, grensbepalingen en dergelijken; kosten van kaarten en bescheiden en andere uitgaven van verschillenden aard, met eene som van *f* 35,439 en mitsdien gebragt op *f* 118,339; en

Art. 46. Onderhoud en lasten der postgebouwen, drukwerk, telegrammen en advertentiën, bindwerk en kosten van fabricatie der postzegels, grondstoffen voor stempels, enz.; aankoop en onderhoud van postrijtuigen op de spoorwegen, brievenbussen en zakken, brievenbussen en verder materieel voor het postwezen benodigd, de ambulante dienst daaronder begrepen, en uniformkleeding voor brievenbestellers en kantoorknechts, met eene som van *f* 3,500 en mitsdien gebragt op *f* 52,800.

Daarentegen worden de navolgende artikelen verminderd, te weten:

Art. 17. Vaste tractementen, toelagen en bureaukosten, met eene som van *f* 18,003 en mitsdien gebragt op *f* 2,206,815;

Art. 20. Premiën voor het ontdekken van fraudes

ten aanzien der accijnzen en voor aanhalingen van zout, zeep en gedistilleerd op de grenzen, met eene som van *f* 151 en mitsdien gebragt op *f* 849;

Art. 21. Druk-, linieer- en bindwerk en bindmaterialen, aankoop en onderhoud van werktuigen en andere benodigdheden, ijk- en justeerloon van maten en gewigten, mitsgaders briefportten, vrachtt- en transportkosten, met eene som van *f* 14,016 en mitsdien gebragt op *f* 56,584;

Art. 22. Aankoop van gronden, gebouwen en vaartuigen; aanbouw, huur en onderhoud van lokalen en vaartuigen; vergoeding voor vuur en licht, mitsgaders aanschaffing van benodigdheden in en aan dezelve, met eene som van *f* 1,399 en mitsdien gebragt op *f* 51,601;

Art. 24. Onverhaalbare kosten van vervolging wegens en kosten van schade-opnemingen tot bepaling der kwijtscheldingen op de grondbelasting, met eene som van *f* 1,026 en mitsdien gebragt op *f* 2,474;

Art. 25. Oninbare kosten van vervolging wegens de belasting op het personeel, mitsgaders kosten van schatting, telling en herziening wegens hetzelfde middel, voor rekening van het Rijk verblijvende, met eene som van *f* 138 en mitsdien gebragt op *f* 23,862;

Art. 29. Kosten wegens opruiming van archieven, met eene som van *f* 138 en mitsdien gebragt op *f* 12;

Art. 32. Tractementen, belooningen, toelagen en bureaukosten van de hoofdamttenaren der registratie en domeinen, van de ambtenaren van het buitengewoon zegel, van de commiesen ter directie, van den boekhouder ten kantore van het regt van successie te Amsterdam, van den directeur der Staatsloterij, van de ambtenaren van het kadaster, van de opziensers der domeinen, boschwachters, havenmeesters, sluiswachters en andere beamtten der domeinen; tractement, presentiegeld, bureaukosten en belooning voor het toezigt van het beheer der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen, met eene som van *f* 2,957 en mitsdien gebragt op *f* 242,880;

Art. 38. Kosten, vallende op de vervaardiging en uitgifte van de plans en lijsten der trekkingen van de Staatsloterij, met eene som van *f* 104 en mitsdien gebragt op *f* 746;

Art. 39. Kosten van vervolgingen en regts-gedingen, alsmede salaris voor adviesen en verschotten, met eene som van *f* 379 en mitsdien gebragt op *f* 9,621;

Art. 43. Tractementen en toelagen van de post-

ambtenaren in de provinciën en van den ambtenaar belast met het toezigt op de vervaardiging en uitgifte van postzegels, met eene som van *f* 10,079 en mitsdien gebragt op *f* 850,160.50;

Art. 44. Schadeloosstellingen wegens bureau-reiskosten aan inspecteurs; kantoor-onkosten en huishuur aan postdirecteuren; kleeding aan conducteurs, mitsgaders buitengewone kosten aan de ambtenaren van de ambulante dienst, met eene som van *f* 3,279 en mitsdien gebragt op *f* 80,771; en

Art. 45. Kosten van postritten, postwagens, stoombooten, spoorwegen en verdere middelen tot vervoer der brievenmalen, met eene som van *f* 9,259 en mitsdien gebragt op *f* 285,741.

Lasten en bevelen, enz.

5 December 1868. WET, tot verhooging der begrooting van het fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1867. S. 171.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken eener verhooging van de begrooting van het fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wet van 16 April 1867 (Staatsblad N°. 21);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Artikel 1 der begrooting van het fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen over het jaar 1867, vastgesteld bij de wet van den 16 April 1867 (Staatsblad N°. 21), wordt verhoogd als volgt:

Het 2° artikel. Laatste termijn der bedrijfskosten van schorren in den *Brakman* onder *Bier-oliet*, alsmede kosten van wegen, slooten en andere tot voltooiing van den polder noodige werken, daaronder begrepen de kosten van opzigt, met de som van *f* 824.15 en mitsdien gebragt op *f* 32,824.15, en het totaal van Artikel 1 der aangehaalde wet op *f* 567,324.15.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 5 December 1868.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) VAN BOSSE.

(*Uitgeg.* 12 Dec. 1868.)

6 December 1868. BESLUIT, bepallende de plaatsing in het Staatsblad van de verklaring, waarbij de Groothertogdommen Mecklenburg-Schwerin en Mecklenburg-Strelitz, het Hertogdom Lauenburg en de vrije stad Lubeck zijn toegetreden tot het tractaat van handel en scheepvaart, tusschen Nederland en Pruisen, zoo voor zich als namens de overige Staten van het Deutsche Tolverbond, op den 31 December 1851 gesloten. S. 172.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien art. 34 van het tractaat van handel en scheepvaart, tusschen Nederland en Pruisen, zoo voor zich als namens de overige Staten van het Deutsche Tolverbond, op den 31 December 1851 gesloten, en bij de wet van 26 April 1852 (Staatsblad N°. 95) goedgekeurd;

Gezien de verklaring, waarbij de Groothertogdommen Mecklenburg-Schwerin en Mecklenburg-Strelitz, het Hertogdom Lauenburg en de vrije stad Lubeck, ingevolge het bepaalde bij bovengemeld artikel, tot gezegd tractaat zijn toegetreden, en welke toetreding door Ons bij wederkeerige verklaring is aangenomen, van welke verklaring de inhoud is als volgt:

VERTALING.

VERKLARING.

De Groothertogdommen Mecklenburg-Schwerin en Mecklenburg-Strelitz, het Hertogdom Lauenburg en de vrije stad Lubeck zich verbonden hebbende met het Tolverbond, hebben het verlangen te kennen gegeven om gebruik te maken van art. 34 van het handels- en scheepvaartverdrag van 31 December 1851 tusschen de Nederlanden en Pruisen en de Staten van het Tolverbond en om tot dat verdrag toe te treden.

Hierop heeft Zijne Majesteit de Koning van Pruisen, krachtens de op Hoogstdenzelven verstrekte magt bij de fundamentele akte van het Tolverbond, een daartoe strekkend verzoek gerigt aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, die zich gehaast heeft hetzelfde in te willigen.

Dientengevolge zijn de ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gemagtigd, overeengekomen, dat voortaan de bepalingen van opgemeld verdrag zullen worden ten uitvoer gelegd zoowel in de Nederlanden ten aanzien der Groothertogdommen Mecklenburg-Schwerin en Mecklenburg-Strelitz, van het Hertogdom Lauenburg van de vrije stad Lubeck en haar grondgebied, als in de Groothertogdommen Mecklenburg-Schwerin en Mecklenburg-Strelitz,

in het Hertogdom Lauenburg en in de vrije stad Lubeck en haar grondgebied ten aanzien der Nederlanden.

Gedaan te 's Gravenhage, den 1 December 1868.

(*get.*) ROEST van LIMBURG. (*L. S.*)

" PERPONCHER. "

10 December 1868. AANKONDIGING van de Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, betreffende de wijziging der instructie voor Gedeputeerde Staten. Pr. bl. v. O. 76.

De Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, doen te weten:

dat door de Staten der provincie in hunne vergadering van 7 Nov. 1868 is besloten tot wijziging van art. 4 der instructie voor Gedeputeerde Staten, tengevolge waarvan dat artikel thans luidt:

„Voor zoover de beslissing der geschillen, over de in art. 151 en 152 der provinciale wet bedoelde uitvoering gerezen, behoort tot de bevoegdheid der Gedeputeerde Staten, geven zij die, voor elk geval afzonderlijk, bij een met redenen omkleed besluit. Die besluiten worden door hen onverwijld geplaatst in het Provinciaal blad, ten ware zij de openbaarmaking niet van genoegzaam belang mogten achten.

„Aan belanghebbenden bij die geschillen wordt, wanneer zij zulks verzoeken, kennis gegeven van den afloop der instructie, van den tijd waarop zij of hunne gemagtigden ter provinciale griffie inzage der stukken kunnen nemen en van den dag en het uur, waarop zij of hunne gemagtigden, door eene commissie uit Gedeputeerde Staten, in hun belang kunnen worden gehoord.

„Aan belanghebbenden bij zaken, niet vallende in de termen van art. 168 der provinciale wet, wordt, mede op hun verzoek, gelegenheid gegeven om zelve of door hunne gemagtigden hunne zaak voor eene commissie als boven is genoemd toe te lichten, en vooraf ter griffie inzage der stukken te nemen.”

Welk besluit is goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 26 November 1868, N°. 4.

Gegeven te Zwolle, den 10 December 1868.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
J. A. SANDBERG, *Voorzitter.*

H. W. J. VAN MARLE, *I. Griffier.*
(*Uitgeg.* 15 Dec. 1868.)

12 December 1868. BESLUIT, houdende nadere regeling van het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters van koop-

waren, die tusschen Nederland en Zweden gewisseld worden. S. 173.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op artikel 21 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 9 December jl., N°. 110 (Poste-rijen), betreffende de krachtens artikel 6 van het postverdrag van 11 Januarij 1868 tusschen de Nederlandsche en Zweedsche postadministratiën nader gemaakte schikkingen tot vermindering van het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters van koopwaren, die uit Nederland naar Zweden en omgekeerd worden verzonden,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Met wijziging in zooverre van artikel 1 van Ons besluit van 12 Augustus 1868 (Staatsblad N°. 119), zal het hier te lande in te vorderen enkele port, naar den maatstaf van 15 wigtjes, wegens de brieven naar en uit Zweden, *twintig cents* voor gefrankeerde en *dertig cents* voor ongefrankeerde brieven bedragen.

2. Het respectievelijk bij artikelen 4 en 5 van het bovenvermelde besluit vastgestelde port der gedrukte stukken en der monsters van koopwaren zal *zes cents* voor elke 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes bedragen.

3. Het tegenwoordige besluit zal van kracht zijn te rekenen van 1°. Januarij 1869.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 12 December 1868.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(*Uitgeg.* 21 Dec. 1868.)

14 December 1868. BESLUIT, houdende vaststelling van het reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare brug over de rivier de Linge in den Staatspoorweg van Utrecht naar Waardenburg. S. 174.

14 December 1868. BESLUIT, houdende invoering van postwissels voor de verzending van geld tusschen Nederland en Zwitserland. S. 175.
WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op artikel 22 van het tusschen Nederland en Zwitserland, onder dagtekening van den 15 April 1868, gesloten postverdrag;

Gezien het rapport van Onzen Minister van

Financiën, van 11 December 1868, N°. 144, Posterijen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Er zal gelegenheid worden gegeven om de gelden, die tot dat einde op de Nederlandsche postkantoren worden gestort, bestemd voor ingezetenen van Zwitserland, en omgekeerd de gelden, die op de postkantoren in Zwitserland worden gestort en voor in Nederland woonachtige personen zijn bestemd, door middel van postwissels aan de belanghebbenden te doen toekomen.

2. De bovengemelde stortingen zullen de som van *twee honderd en elf francs vier en zestig centimes* (211 fr. 64 cs.), wanneer bestemd voor een ingezetene in Zwitserland, of de som van *honderd gulden* (f 100), wanneer bestemd voor een ingezetene in Nederland, niet mogen te boven gaan.

De stortingen geschieden in de munt van het land waar zij plaats vinden.

Dienovereenkomstig worden de sommen, uitgedrukt in de munt van het land van bestemming, naar den daaromtrent bepaalden maatstaf, in de munt van het land van oorsprong herleid.

3. Voor elke geldverzending naar Zwitserland zal hier te lande een regt worden ingevorderd van *tien cents* voor elke *vijf gulden* of voor elk gedeelte van *vijf gulden*.

4. Onze Minister van Financiën wordt gemagtigd de maatregelen te nemen, die verder voor de regeling en uitvoering der bovengemelde bepalingen vereischt worden.

5. Dit besluit treedt in werking te rekenen van 1°. Januarij 1869.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 14 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 21 Dec. 1868.)

19 December 1868. BESLUIT, bepallende de plaatsing in het Staatsblad van het Koninklijk besluit, dd. 5 Augustus 1868, N°. 34, waarbij zijn ingetrokken de Koninklijke besluiten van den 21 Julij 1833, N°. 29, en 14 December 1833, N°. 87, houdende verordeningen op het *jus detractus*. S. 176.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien Ons besluit van den 5 Augustus 1868, N°. 34, waarvan de inhoud luidt als volgt:

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 30 Mei 1866, N°. 29, Registratie en Domeinen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 26 Junij 1866, N°. 8);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Financiën en van Justitie en van Buitenlandsche Zaken, van den 16 Julij 1868, N°. 73, Registratie en Domeinen, van den 24 daaraanvolgende, N°. 130, 2° afdeling, en den 28 Julij, N°. 5368;

Gezien de Koninklijke besluiten van 21 Julij 1833, N°. 29, en 14 December 1833, N°. 87, houdende verordeningen op het *jus detractus*;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bovenvermelde besluiten in te trekken.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Justitie en van Buitenlandsche Zaken en aan den Raad van State.

Thun, den 5 Augustus 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Justitie en van Financiën, van den 14 December 1868, 2e afdeling, No. 141; 17 December 1868, No. 78, Registratie en Domeinen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bovenstaand besluit, door plaatsing van Ons tegenwoordig besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van Ons tegenwoordig besluit, waarvan afschrift tot narigt zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën.

's Gravenhage, 19 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.
(Uitgeg. 22 Dec. 1868.)

27 December 1868. BESLUIT, houdende goedkeuring van een reglement voor de dienst van den Rijkstelegraaf en intrekking van het Koninklijk besluit van 12 December 1867 (Staatsblad N°. 118). S. 177.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 2 December 1868, N°. 218, 6° afdeling;

Gezien de wet van den 7 Maart 1852 (Staatsblad N°. 48);

Gelet op Ons besluit van 12 December 1867 (Staatsblad N°. 118), waarbij een reglement voor de dienst van den Rijkstelegraaf werd vastgesteld;

In aanmerking nemende de wenschelijkheid, dat de bepalingen voor het telegrafisch verkeer binnen Nederland zooveel mogelijk overeenkomen met die, welke te rekenen van 1 Januarij 1869 voor het internationaal verkeer zullen gelden, en voorts gelet op de behoefte aan eenige wijziging en aanvulling van gemeld reglement;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 December 1868, N°. 21);

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. het reglement voor de dienst van den Rijkstelegraaf goed te keuren, zoo als het aan het tegenwoordig besluit is gehecht;

2°. Ons besluit van den 12 December 1867 (Staatsblad N°. 118) in te trekken;

3°. te bepalen dat de nieuwe voorschriften voor de dienst van den Rijkstelegraaf met 1 Januarij 1869 ten uitvoer gebragt en de bestaande met denzelfden dag buiten werking gesteld zullen worden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 27 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) Fock.

(Uitgeg. 31 Dec. 1868.)

REGLEMENT voor de dienst van den Rijkstelegraaf.

Aanwijzing der lijnen en kantoren.

Art. 1. De Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt, in welke plaatsen kantoren van den Rijkstelegraaf gevestigd en hoe die kantoren door telegraaflijnen verbonden worden.

Geheimhouding der berigten.

2. Den telegraafbeambten is elke mededeeling omtrent telegrammen, anders dan aan bevoegde personen, verboden, en wordt dit verbod in hun ambtseid vermeld, onverminderd de straffen, bedreigd bij art. 10 der wet van 7 Maart 1852 (Staatsblad N°. 48).

Toegang tot de seinkamers.

3. De toegang tot de seinkamers der kantoren

is alleen geoorloofd aan de personen, die tot de dienst van den telegraaf behooren, en aan hen, die van eene bijzondere vergunning des Ministers van Binnenlandsche Zaken zijn voorzien of wier toelating berust op eene algemeene magtiging, door dien Minister verleend.

Diensttijd op de kantoren.

4. De telegraafkantoren worden naar den tijd, gedurende welken zij voor de aanneming en overbrenging der berigten open zijn, verdeeld in drie klassen, namelijk:

- a. kantoren met dag- en nachtdienst;
- b. kantoren met doorlopende dagdienst;
- c. kantoren met beperkte dagdienst.

Kantoren met dag- en nachtdienst zijn onafgebroken voor de dienst open.

De kantoren met doorlopende dagdienst zijn in werking:

van den 1 April tot den laatsten September,

van 7 uur des morgens tot 9 uur des avonds; en

van den 1 October tot den laatsten Maart,

van 8 uur des morgens tot 9 uur des avonds.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd den diensttijd der Nederlandsche Rijkstelegraafkantoren met doorlopende dagdienst op Zondagen te beperken. Hij brengt die beperking ter algemeene kennis door middel der Staatscourant. De daaromtrent genomen beschikking wordt zichtbaar aangeplakt aan of nevens de buitendeur van het kantoor.

De diensturen der Nederlandsche Rijkstelegraafkantoren met beperkte dagdienst worden door den Minister van Binnenlandsche Zaken geregeld. Hij brengt die regeling ter algemeene kennis op voorschreven wijze.

De openings- en sluitingsuren van alle andere kantoren met beperkte dagdienst worden door de besturen der daarbij betrokken Staten en ondernemingen vastgesteld.

De tijd voor alle kantoren van een' zelfden Staat wordt gerekend naar den middelbaren tijd der hoofdstad van dien Staat.

Rangschikking der kantoren.

5. De Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt tot welke klasse ieder Nederlandsch Rijkstelegraafkantoor behoort.

Aanbieding der berigten.

6. In plaatsen, waar telegraafkantoren zijn gevestigd, worden de berigten alleen bij deze aan-

genomen. Uit andere plaatsen kan de inzending aan het naaste Rijkstelegraafkantoor door tusschenkomst der postkantoren geschieden.

De tusschenkomst der postkantoren bestaat in de aanneming der berigten in den vorm van gesloten, gefrankeerde en aangeteekende brieven, in de verzending aan het kantoor van den Rijkstelegraaf met de eerstvertrekende post, en in de invordering en overmaking der verschuldigde gelden aan het Rijkstelegraafkantoor, voor rekening der belanghebbenden.

Schrijven der berigten.

7. De berigten kunnen aan de telegraafkantoren worden geschreven. Het noodige schrijfgereedschap is daar ten dienste van het publiek beschikbaar.

Rangschikking der berigten.

8. De berigten worden onderscheiden in Regerings-, dienst- en bijzondere berigten.

Onder Regeringsberigten worden verstaan:

a. berigten van den Koning en van de leden van het Koninklijk Huis;

b. berigten van 's Konings Ministers en van 's Konings Commissarissen in de provinciën;

c. berigten van de opperbevelhebbers der land- en zeemagt, de bevelhebbers in de militaire afdeelingen en de kommandanten der maritime directiën;

d. berigten van de Nederlandsche en vreemde gezanten en consuls, van de laatsten voor zooveel zij aan een officieel persoon gerigt zijn en over dienstzaken handelen;

e. de berigten, welke in dringende gevallen tijdelijk door den Minister van Binnenlandsche Zaken als Regeringsberigten worden aangewezen;

f. de antwoorden op Regeringsberigten.

Als dienstberigten worden beschouwd de berigten, die uitsluitend de dienst van den telegraaf betreffen.

Vereischten der berigten.

9. Regeringsberigten moeten, ten blyke der bevoegdheid van den afzender tot het verzenden der tijding als zoodanig, van een zegel of stempel zijn voorzien.

Wanneer ten aanzien der echtheid van het bericht en van zijne hoedanigheid als Regeringsbericht geen twijfel bestaat, kan het, bij uitzondering, ook zonder zegel of stempel als zoodanig worden aangenomen.

Van den afzender van een bijzonder bericht kan worden verlangd, dat hij de echtheid der onderteekening van het bericht aantoonde. Hij is, van zijn kant, bevoegd, de verklaring der echtheid van zijne handteekening in het bericht op te nemen.

Voorregt van Regeringsberigten.

10. Regeringsberigten worden, zonder onderzoek naar den inhoud, door de telegraafkantoren overgezeind.

Talen waarin de berigten kunnen worden gesteld.

11. De berigten kunnen in iedere taal worden gesteld, waarvan de letters door de voorgeschreven seintekens kunnen worden overgebracht. Nogtans wordt bij voorkeur het gebruik van het Nederlandsch, Duitsch, Fransch of Engelsch aanbevolen.

Kustberigten moeten gesteld zijn in de taal van het land waar de kustseinstpost is gevestigd die ze moet overbrengen, of wel in de seintekens van het Algemeen Seinboek, ten dienste van alle natien.

Berigten in geheim schrift.

12. Regerings- en dienstberigten mogen geheel of gedeeltelijk in cijfers of geheim schrift worden gesteld.

Bijzondere berigten mogen evenzeer cijfers of geheim schrift bevatten, wanneer zij gewisseld worden tusschen twee Nederlandsche Rijkstelegraafkantoren, of wel tusschen twee Staten of met bijzondere ondernemingen, welke die wijze van gemeenschap toelaten.

Van berigten in geheim schrift moeten het adres en de onderteekening in gewone taal worden gesteld.

Bij een bijzonder bericht, waarvan de inhoud slechts ten deele uit geheim schrift bestaat, behoort dit van hetgeen voorafgaat en volgt door haakjes ( ) gescheiden te zijn.

Het geheim schrift moet uitsluitend uit letters van het alfabet of uitsluitend uit Arabische cijfers bestaan.

Opgaven van beurskoersen, graanprijzen en dergelijke worden in Nederland, en waar dit overigens is toegestaan, niet als geheim schrift beschouwd, mits de afzender zich onderwerpe aan zoodanige bepalingen, als, ter voorkoming van misbruiken, aan de kantoren zullen worden voorgeschreven.

Behoudens hetgeen in dit artikel is bepaald, worden berigten, die niet voldoen aan de omschrijving van art. 11, geacht in geheim schrift te zijn gesteld.

Lettersoort. Waarmedkingen.

13. Elk te verzenden berigt moet duidelijk geschreven zijn in letters en teekens, die door den telegraaf kunnen worden overgebracht. Uitschrapingen, verwijzingen, doorhalingen, bijvoegingen of overschrijvingen worden alleen toegelaten, wanneer zij behoorlijk zijn gewaarmerkt.

Vorm der berigten.

14. Bij de zamenstelling van een berigt moet de onderstaande volgorde worden in acht genomen: de aanwijzing voor aanteekening van het berigt; het adres; de aanwijzing voor naseinen; de aanwijzing voor bezorging buiten de lijn; de inhoud; de aankondiging dat het antwoord betaald is; de onderteekening; de bekrachtiging der onderteekening.

Aanwijzing van den verzendingsweg.

15. Voor internationale berigten kan de afzender den weg voorschrijven, langs welken hij de overbrenging verlangt. Dat voorschrift wordt gevolgd, tenzij de uitvoering met de eischen der dienst niet mogt zijn overeen te brengen. De aanwijzing van den verzendingsweg volgt onmiddellijk het adres, en wordt den afzender in rekening gebracht.

Gebreken in den vorm der berigten.

16. Berigten, welke niet aan de bovengemelde vereischten voldoen, worden den afzender ter aanvulling, verbetering of overschrijving teruggegeven.

Vereischten der adressen.

17. De adressen voor berigten in groote gemeenten moeten, indien mogelijk, de opgaaf van straat, buurt, of wijk en nummer, of, bij gebreke daarvan, die van het beroep des geadresseerden of andere dergelijke aanwijzingen bevatten. Zelfs voor berigten, naar kleinere plaatsen bestemd, zijn die opgaven wenschelijk.

De gevolgen van een onvolledig of gebrekkig adres, of van eene onvoldoende aanwijzing voor bezorging buiten de lijn, komen ten laste van den afzender. Latere aanvulling of verbetering geschiedt bij een nieuw berigt van den afzender aan het kantoor van bestemming.

Bezorging buiten de telegraaflijn.

18. Voor alle plaatsen, waarheen de overbrenging geheel of gedeeltelijk door den telegraaf kan geschieden, worden berigten aangenomen.

Is in de plaats van bestemming geen telegraafkantoor gevestigd, of verlangt de afzender, dat zijn berigt niet tot de plaats van bestemming of tot het naast daaraan gelegen kantoor door den telegraaf zal worden overgebracht, zoo geschiedt de verdere bezorging van uit het telegraafkantoor, wanneer dit binnen Nederland ligt, door de post, door boden of door estafetten. Ligt het eindtelegraafkantoor buiten Nederland, zoo geschiedt de bezorging door de post, of, indien het gebruik daarvan vooraf is toegestaan, door een sneller middel van vervoer.

Ook met de aanwijzing „bureau restant” of „poste restante” worden berigten aangenomen.

Moet een berigt over een gedeelte van den afstand op een der bovengemelde wijzen worden overgebracht, zoo is de afzender gehouden het eindtelegraafkantoor en de wijze van bezorging buiten de telegraaflijn schriftelijk op te geven. Neemt de afzender van een niet aangeteekend berigt de kosten van bezorging buiten de telegraaflijn voor zijne rekening, zoo wordt aan die opgaaf het woord „betaald” toegevoegd.

Wordt een berigt bij het eindtelegraafkantoor zonder opgaaf van de wijze van bezorging ontvangen, of is de aangegeven wijze van bezorging buiten de telegraaflijn onuitvoerbaar of niet toegelaten, zoo verzendt het kantoor het berigt, op de geschiktste wijze, per post of per bode. Heeft de geadresseerde, ten wiens laste de kosten komen, vroeger de betaling van dergelijke kosten geweigerd, zoo verzendt het eindtelegraafkantoor het berigt per post, zonder frankering of aanteekening.

Weigering der overbrenging van berigten.

19. De overbrenging van bijzondere berigten wordt geweigerd, wanneer de inhoud daarvan in strijd wordt geoordeeld met de wetten des lands, de publieke orde of de veiligheid van den Staat. In het internationaal verkeer worden ook de berigten afgewezen of opgehouden, waarvan de inhoud gevaarlijk mogt schijnen voor de zekerheid van den Staat, of strijden mogt met de wetten des lands, de openbare orde of de goede zeden.

In het verkeer binnen Nederland, wordt van iedere weigering terstond kennis gegeven aan den hoogsten ter plaatse van het kantoor van afzending

aanwezigen burgerlijken overheidspersoon, welke tusschen den telegraafbeambte en den belanghebbende beslist. Van die beslissing is beroep op den Minister van Binnenlandsche Zaken (art. 8 der wet van 7 Maart 1852). De inhoud der tijding, hetzij die afgewezen blijft of op de hoogere beslissing wordt overgeseind, mag alleen worden medegedeeld aan den overheidspersoon, wiens gezag wordt ingeroepen.

In het internationaal verkeer wordt de afwijzing van een bericht onverwijld medegedeeld aan het telegraafbestuur waaronder het kantoor van afzending behoort.

Kennisgeving bij vertraging.

20. Wanneer zich bij de aanbieding of na de aanneming van een bericht aanmerkelijke vertraging laat voorzien, moet de afzender, voor zooveel mogelijk, daarvan verwittigd en hem het bericht, indien hij zulks verlangt, teruggegeven worden.

Op dezelfde wijze handelt de telegraafbeambte, wanneer de afzender op het bericht had verzocht dit na een bepaald tijdstip niet meer af te zenden, en de overbrenging vóór of op dat tijdstip niet mogelijk is geweest.

Overkomst der berigten.

21. De goede overkomst der berigten in het algemeen, of binnen een' bepaalden tijd, wordt niet gewaarborgd (art. 9 der wet van 7 Maart 1852).

Den afzender van een bericht wordt geene toezegging gedaan omtrent den tijd, waarop het zijne bestemming zal bereiken.

Vrijdom van verzendingskosten voor telegraafdienstberigten.

22. Alleen dienstberigten worden kosteloos overgeseind.

Berekening der kosten voor Regerings- en bijzondere berigten.

23. Voor alle Regerings- en bijzondere berigten worden de kosten, van het kantoor van afzending tot dat van bestemming, volgens het tarief geheven.

Grondslagen van het tarief.

24. De berekening der kosten voor de overbrenging van Regerings- en bijzondere berigten binnen Nederland heeft tot grondslag het aantal woorden, waaruit het bericht is zamengesteld.

Voor het verkeer met andere Staten of met bijzondere ondernemingen, wordt het tarief gevormd

door zamenvoeging der kosten van verzending langs de te doorloopen lijnen van iederen Staat, van iedere Statengroep die een gemeenschappelijk tarief heeft, of van iedere onderneming.

Aantal woorden.

25. Voor het verkeer binnen Europa wordt een bericht van niet meer dan twintig woorden als enkelvoudig beschouwd. Voor dat met kantoren in andere werelddeelen kan, voor zooveel de telegraaflijnen buiten Europa betreft, een enkelvoudig bericht uit tien of minder woorden bestaan, met toepassing van een verlaagden prijs.

De prijs, bepaald voor het overbrengen van een enkelvoudig bericht, uit niet meer dan twintig woorden bestaande, wordt met de helft verhoogd voor elk tiental woorden boven de eerste twintig. Zoo het aantal woorden niet door tien deelbaar is, wordt het overschot voor een vol tiental gerekend.

Tariefprijzen.

26. De overbrenging van een bericht van niet meer dan twintig woorden tusschen twee kantoren binnen Nederland kost dertig cent.

De prijzen voor het internationaal verkeer worden door den Minister van Binnenlandsche Zaken, door middel der Staatscourant, ter algemeene kennis gebracht.

Tarieven ter raadpleging.

27. Op elk kantoor zijn lijsten van de corresponderende kantoren, met bijvoeging der prijzen, ter inzage voor het publiek voorhanden.

Wijze van tellen der woorden en teekens.

28. Bij het tellen der woorden van een bericht, tot toepassing van het tarief, worden de volgende regelen in acht genomen:

1. Alles wat de afzender op de minuut van zijn bericht schrijft om te worden overgeseind, wordt in de prijsberekening begrepen. Dit geldt ook voor de aanwijzing nopens den verzendingsweg, vooruitbetaling van het antwoord, naseinen, aantekening of bezorging buiten de telegraaflijn, alsmede voor de bekrachtiging der onderteekening.

2. Elk woord, dat uit niet meer dan zeven lettergrepen bestaat, wordt voor één woord geteld. Bij langere woorden geldt het overschot mede voor één woord.

3. Woorden of woorddeelen, door een koppelteeken verbonden of door eene apostrofe gescheiden, worden ieder voor één woord geteld.

4. Namen van plaatsen, straten, pleinen, enz., eigennamen van personen, titels, voornamen, verbindingswoorden en aanduidingen van waardigheden gelden voor zoovele woorden als noodig zijn om die uit te drukken.

5. Vijf cijfers worden voor één woord gerekend. Bij getallen van meer dan vijf cijfers geldt elk vijftal cijfers, alsmede het overschot, voor één woord.

6. Op zich zelf staande letters of cijfers worden ieder als een woord geteld. Hetzelfde geldt voor de onderstreping van iedere uitdrukking of van iedere reeks van achtereenvolgende uitdrukkingen.

7. De tot den inhoud van een berigt behorende zintekens, apostrofen, koppeltekens, aanhalingstekens (" ") en haakjes ( ), gelijk ook de aanduiding van een nieuwen regel worden niet medegemeld. Daarentegen worden alle teekens, die de telegraaf niet kan overbrengen, en welke de afzender mitsdien door woorden moet omschrijven, naar die omschrijving berekend.

8. Punten, komma's en scheitekens, welke tusschen de cijfers van een getal voorkomen, worden als cijfers, nevens die van het getal in rekening gebracht.

9. Bij berigten in geheim schrift en daarmede gelijkgestelde telegrammen worden de voor het geheime schrift gebezigde cijfers en letters en de daartusschen voorkomende schei- en andere teekens bij elkander geteld en door vijf gedeeld. De uitkomst der deeling wijst het woordental aan, dat voor het geheime schrift in rekening komt. Overschotten van minder dan vijf cijfers worden daarbij voor een geheel woord gerekend. Het gevonden woordental wordt met dat van het in gewone taal geschreven gedeelte van het berigt te zamen gevoegd. Groepen van letters zonder geheime teekenis worden naar denzelfden regel geschat. De schei- en andere teekens worden medegemeld, tenzij de afzender opzettelijk hebbe aangeduid, dat die niet moeten worden overgebracht.

10. De letters bij rangschikkende getallen, als "25sten", "20ième", worden ieder als een cijfer medegemeld.

11. In het verkeer tusschen twee Nederlandsche kantoren, alsmede in dat van Nederlandsche kantoren met kantoren in Groot-Brittannië en Ierland, wordt iedere groep van letters, of van letters en cijfers, welke tot onderscheiding van handelsvoorwerpen dient, berekend naar het aantal letter-, cijfer- en der tusschen deze voorkomende schei-

en andere teekens. Ieder vijftal teekens en het overschot gelden voor één woord.

Kantoor en tijd van aanbidding.

29. De naam van het kantoor van afzending, de dagteekening en de tijd van aanbidding worden den geadresseerde ambtshalve medegedeeld.

Berigten tot verbetering, enz.

30. Berigten, die tot verbetering, aanvulling of intrekking dienen, en in het algemeen iedere mededeeling aan een telegraafkantoor, betreffende een geheel of ten deele overgesleuteld berigt, worden geschat volgens de bepalingen van dit reglement, tenzij die mededeeling ten gevolge van eene feil der dienst noodzakelijk geworden is.

Prijsberekening naar den verzendingsweg.

31. De prijzen worden berekend naar den minst kostbaren van de beschikbare wegen tusschen de plaatsen van afzending en bestemming, tenzij de afzender zelf het gebruik van een duurderen verzendingsweg verlangd heeft, in welk geval hij dienovereenkomstig betaalt.

Aangeteekende berigten.

32. Ieder afzender kan zijn telegram doen aan teekenen. Hij schrijft dan vóór het adres het woord: "Aangeteekend".

Is een berigt aangeteekend dan wordt het door de kantoren die tot de overbrenging medewerken geheel gecollationeerd, en het kantoor van bestemming meldt, onmiddellijk na de aflevering van het berigt, per telegraaf aan den afzender het tijdstip waarop die aflevering heeft plaats gehad. Kan de aflevering niet geschieden, zoo wordt die mededeeling vervangen door eene opgaaft der omstandigheden welke haar verhinderden, en door de noodige inlichtingen, die de afzender kan behoeven, ten einde het berigt alsnog zijne bestemming te doen bereiken.

De afzender van een aangeteekend telegram kan vorderen dat de mededeeling nopens de aflevering hem worde bezorgd, op eene andere plaats dan van waar het aangeteekend berigt is verzonden. Hij doet daarvan schriftelijk aanwijzing.

De aanteekening is gedwongen voor berigten, die geheim schrift bevatten of daarmede worden gelijk gesteld.

De kosten van aanteekenen zijn gelijk aan die van het berigt.

Kennisgeving van ontvang.

33. De afzender van een bericht kan vorderen dat de tijd van aflevering aan zijn correspondent hem per telegraaf worde gemeld. Hij betaalt voor die melding den prijs van een enkelvoudig bericht.

Is het telegram onbestelbaar, zoo wordt de kennisgeving van ontvang vervangen door een bericht, dat de omstandigheden vermeldt die de aflevering hebben verhinderd en de opgaven bevat, welke de afzender kan behoeven om het telegram te doen naseinen.

De afzender kan zich de kennisgeving van ontvang doen afleveren op eene andere plaats dan van waar het bericht is verzonden. Hij doet daarvan dan schriftelijk aanwijzing.

Kennisgevingen aan afzenders onder opgegeven adres.

34. Moet de mededeeling nopens de aflevering van een aangeteekend bericht of de kennisgeving van ontvang worden verzonden naar eene andere plaats dan die der afzending van de oorspronkelijke tijding, zoo wordt daarop het tarief voor de overbrenging tusschen de plaatsen van afzending en bestemming dier mededeeling of kennisgeving toegepast.

Na te seinen berichten.

35. Wanneer een bericht de aanwijzing „Naseinen” bevat, zonder verdere aanduiding, verzendt het kantoor van bestemming, na het bericht aan het opgegeven adres aangeboden te hebben, het terstond naar het nieuwe adres, dat hem door of van wege den geadresseerde opgegeven wordt. Deze verderseining kan echter alleen plaats hebben binnen de grenzen van den Staat waartoe het kantoor behoort.

Wordt geene nadere aanwijzing gegeven, zoo blijft het bericht op het kantoor in bewaring. Indien het bericht verder gezonden is en het tweede kantoor den geadresseerde niet aan het nieuwe adres vindt, wordt het bericht door dat kantoor bewaard.

Is de aanwijzing „Naseinen” vergezeld van opeenvolgende adressen; zoo wordt het bericht achtereenvolgens geseind naar ieder der aangewezen bestemmingen, tot aan de laatste, indien dit noodig is, en gedraagt het laatste kantoor zich naar de in de vorige zinsnede voorkomende bepalingen.

Nazending geschiedt ook op schriftelijk verzoek van den geadresseerde of van een ander, aan wiens bevoegdheid om zulks namens dezen te verlangen geen twijfel is.

De kosten van naseinen worden volgens het tarief tusschen iedere nieuwe plaats van afzending en van bestemming afzonderlijk berekend en door den geadresseerde betaald.

Wanneer een nageseind bericht blijkt onbestelbaar te zijn, is de afzender van dat bericht tot betaling der kosten van naseining verplicht.

Berigten aan verschillende personen.

36. De telegrammen kunnen geadresseerd worden: aan onderscheiden personen in verschillende plaatsen;

aan onderscheidene personen in dezelfde plaats; aan denzelfden persoon in verschillende plaatsen of aan verschillende woningen in dezelfde plaats.

In de beide eerste gevallen wordt in het afschrift voor iederen geadresseerde alleen zijn eigen adres vermeld, tenzij de afzender het tegendeel verzocht hebbe.

Een bericht, bestemd voor meerdere plaatsen, aan verschillende Staten behoorende, wordt berekend als of het voor iedere plaats afzonderlijk was aangeboden.

Tijdingen, die bestemd zijn naar verschillende plaatsen van denzelfden vreemden Staat, worden berekend als één bericht over den afstand tot de grens van dien Staat; over den verderen afstand wordt de tariefprijs zoo veel malen in rekening gebracht als plaatsen van bestemming opgegeven zijn.

Wanneer een bericht aan verschillende personen in dezelfde plaats gerigt is en derhalve afschriften daarvan te nemen zijn, worden de in den tekst en in de onderteekening vervatte woorden opgeteld en bij het dus gevonden getal het gezamenlijk aantal woorden van de verschillende adressen gevoegd. Voor de uitreiking van elk afschrift is de afzender vijftien cent verschuldigd.

Vooruitbetaling van antwoord.

37. Ieder afzender kan het antwoord, dat hij zijnen correspondent vraagt, vooruitbetalen, mits de kosten daarvan het drievoud van den prijs van het oorspronkelijk bericht niet te boven gaan.

Hij doet hiervan blijken, na den inhoud en vóór de onderteekening van zijn bericht, door de woorden: *Antwoord betaald*, indien hij een antwoord van hoogstens twintig woorden bedoelt. Wenscht hij zijn correspondent over meer woorden

te laten beschikken, zoo luidt die aanwijzing: *Antwoord betaald . . . gl.* (prijs van hoogstens het drievoudige van het oorspronkelijk bericht).

Het kantoor van bestemming keert aan den geadresseerde de som uit die ten kantore van afzending voor het antwoord is betaald. Die uitkeering geschiedt in klinkende munt, geldswaardig papier, telegraafzegels of kasaanwijzingen.

De geadresseerde van het oorspronkelijk bericht is geheel vrij ten aanzien van den tijd van aanbidding, het adres en den verzendingsweg van het antwoord. De telegraafdienst behandelt dit als een gewoon bericht.

Kan het oorspronkelijk bericht niet worden besteld, of weigert de geadresseerde de voor het antwoord betaalde som te ontvangen, zoo meldt het kantoor van bestemming van het bericht dit aan den afzender bij eene mededeeling, welke geacht wordt het vooruitbetaalde antwoord te vervangen.

Die mededeeling vermeldt de omstandigheden waardoor de aflevering is belet, en bevat de opgaven die de afzender kan behoeven om zijn bericht te doen naseinen.

Vereenigde toepassing van verschillende bepalingen.

38. De bepalingen omtrent aangeteekende berichten, kennisgevingen van ontvang, naseinen, afschriften en vooruitbetaalde antwoorden worden ook vereenigd toegepast.

Bezorging buiten de telegraaflijnen.

39. De bezorging buiten de telegraaflijn per post geschiedt kosteloos van uit de Nederlandsche telegraafkantoren, en, voor zooveel dit is toegestaan, ook van uit telegraafkantoren elders. De berichten worden dan als gewone brieven verzonden.

Geschiedt de verzending niet vrachtvrij, dan worden de kosten van bezorging per post, tot het werkelijk bedrag, door den geadresseerde betaald, tenzij het bericht aangeteekend of kennisgeving van den ontvang daarvan verlangd is, in welke gevallen de afzender die kosten moet voldoen. Aangeteekende berichten of berichten met kennisgeving van ontvang worden als gefrankeerde en aangeteekende, alle andere berichten als gewone brieven behandeld.

De kosten van bezorging buiten de lijn op andere wijze dan per post worden, tot het werkelijk bedrag, door den geadresseerde betaald, tenzij het eindtelegraafkantoor binnen Nederland

ligt of wanneer het bericht aangeteekend of kennisgeving van den ontvang daarvan verlangd is, in welke gevallen de afzender die kosten ook voor zijne rekening kan nemen.

Geschiedt de betaling van de kosten der bezorging buiten de telegraaflijn door den afzender, zoo bedragen die kosten als volgt:

a. voor verzending door de post of voor de overgave aan de post met de aanwijzing „Poste restante”,

indien het eindtelegraafkantoor en de plaats van bestemming buiten Nederland, maar binnen denzelfden Staat liggen, vijf en twintig cent;

indien het eindtelegraafkantoor en de plaats van bestemming buiten Nederland maar niet binnen denzelfden Staat liggen:

bij bestemming binnen Europa, vijftig cent;

bij bestemming daar buiten, één gulden vijf en twintig cent;

β. voor verzending van niet aangeteekende berichten,

door boden over eenen afstand van hoogstens

elf Nederlandsche mijlen (kilometers), zeventig cent;

door boden over eenen afstand van meer dan elf en hoogstens twee en twintig Nederlandsche mijlen (kilometers), een gulden en veertig cent;

De uitgaven, welke de bezorging per bode boven het aan dezen te betalen overbrenghoon vereischt, worden den afzender afzonderlijk in rekening gebracht, zoodra het bedrag daarvan vijftig cent overtreft.

c. voor verzending van niet aangeteekende berichten per bode over eenen afstand van meer dan twee en twintig Nederlandsche mijlen (kilometers) en per estafette, alsmede van aangeteekende berichten op andere wijze dan per post, den door de telegraafdienst voor die verzending betaalden prijs.

Is het bedrag der kosten van verzending op andere wijze dan per post niet vooruit bekend, zoo moet de afzender, tot dekking van het vermoedelijk bedrag, eene toereikende borgstelling storten, waarvan het overschot na ontvang van het teruggaand bericht der aangeteekende tijding kan teruggevorderd worden.

Gelijke borgstelling en verrekening geschieden, als de ambtenaar, die een bericht met bezorging buiten de lijn per bode voor rekening van den afzender aanneemt, hetwelk niet aangeteekend of waarvan kennisgeving van ontvang niet verlangd is, weet of vermoedt, dat die bezorging meer dan vijftig cent boven het aan den bode te betalen overbrenghoon zal kosten.

Is een berigt met bezorging buiten de lijn aangeeekend of heeft de afzender daarvan voor kennisgeving van ontvang betaald, zoo worden hem de kosten dier bezorging opgegeven in de mededeeling nopens de aflevering, die het kantoor van bestemming, ingevolge het bepaalde bij de artikelen 32 en 33, tot hem rigt.

De borgstelling voor kosten van verzending op andere wijze dan per post bedraagt vijf en twintig cent voor elke Nederlandsche mijl (kilometer) afstand.

Wanneer 'de afzender de kosten der bezorging buiten de lijn voor zijne rekening neemt, is hij gehouden daarvan te doen blijken door aan de schriftelijke aanwijzing in het berigt, bij art. 18 bedoeld, naar gelang der zaak, de woorden *„betaald”* of *„borggesteld”* toe te voegen.

Intrekking van berigten.

40. Een berigt mag teruggegeven worden, wanneer het overseinen nog niet begonnen is, en de persoon, die het berigt terugvordert, bewijst de afzender of zijn gemachtigde te zijn. De kosten worden dan terugbetaald, onder inhouding van vijftien cent.

Onder gelijke inhouding geschiedt terugbetaling, wanneer een berigt niet vóór een door den afzender schriftelijk opgegeven tijdstip kan worden verzonden.

Is de overseining door het kantoor van afzending nog niet afgeloopen, zoo kan de afzender, mits schriftelijk, vorderen dat zij gestaakt en het berigt ter zijde gelegd worde. Indien het berigt reeds geheel overgeseind, doch nog niet besteld is, kan de afzender de intrekking, door een berigt van den afzender aan het kantoor van bestemming, beproeven. De uitslag wordt hem door het kantoor van bestemming per post medegedeeld. Verlangt hij mededeeling per telegraaf, zoo moet hij het antwoord vooruitbetalen.

De kosten van berigten, waarvan de overseining is begonnen, vervallen aan het Rijk, na aftrek van den prijs voor nog niet doorloopen afstand.

Vooruitbetaling.

41. Met uitzondering der gevallen in de voorgaande artikelen genoemd en van hetgeen verschuldigd is voor de overbrenging van berigten, door middel van kustseinen uit zee ontvangen, worden de kosten op de plaats van afzending geheven.

In hoeverre eene of andere soort van berigten

in afrekening mag worden overgebracht, wordt den telegraafkantoren afzonderlijk voorgeschreven.

In al de gevallen, waarin heffing van kosten bij aankomst moet geschieden, wordt het berigt den geadresseerde niet dan tegen betaling van het verschuldigd bedrag afgeleverd.

Verzending van berigten bij storing.

42. Wanneer een kantoor, ten gevolge van afbreking der gemeenschap, niet langs de Nederlandsche Rijkstelegraaflijnen bereikbaar is, kan de verzending ook over de lijnen der aangrenzende landen geschieden.

Wordt de gemeenschap verbroken, nadat het berigt aangenomen of naar een tusschenkantoor geseind is, zoo moet de overseining langs de vreemde lijnen worden beproefd. Blijkt die echter insgelijks onmogelijk, zoo verzendt het kantoor, dat zich buiten telegrafische gemeenschap bevindt, het berigt in een' aangeteekenden brief, met de eerstvertrekende post, naar het naaste telegraafkantoor dat tot verderseining in staat is, aan het kantoor van bestemming of aan den geadresseerde. De afzender is niet verplicht tot bijbetaling der hierop vallende meerdere kosten.

Is de verstering der gemeenschap bij de aanbidding van het berigt bekend, en verlangt de afzender verzending langs eenen meer kostbaren weg, zoo moet hij dienovereenkomstig betalen.

Wanneer de verzending, ten gevolge van herstelling der gemeenschap, of door andere omstandigheden, langs een' goedkooperen weg of op goedkoopere wijze geschiedt, worden de meer betaalde kosten niet teruggegeven.

Kwitantie voor betaalde kosten.

43. Voor alle ingevorderde kosten wordt, indien de belanghebbende dit verlangt, eene kwitantie afgegeven.

Bijbetaling van te weinig berekende kosten.

44. Wanneer later mogt blijken, dat den afzender van een berigt te weinig kosten van overbrenging zijn berekend, is hij tot bijbetaling van het te weinig gevorderde en daarom bijberekende verplicht. Eveneens is hij gehouden tot betaling der kosten, welke de geadresseerde verschuldigd is maar niet vergoedt.

Terugbetaling van te veel geheven kosten.

45. Te veel ingevorderde kosten van overbrenging worden den afzender teruggegeven, met uit-

zondering echter van het geval, aan het slot van art. 42 genoemd.

Terugbetaling voor verloren, vertraagde en verminkte berigten.

46. Teruggave der betaalde kosten geschiedt voor elk berigt, dat na de aanneming is verloren geraakt, of, ten gevolge van aanzienlijke vertraging of grove verminking bij de overseining klaarblijkelijk zijn doel niet heeft kunnen bereiken.

Heeft de vertraging van een berigt plaats gehad op eene onderzeesche telegraaflijn, zoo heeft de afzender regt op terugbetaling der kosten van den niet doorloopenden afstand, na aftrek van hetgeen mogt zijn uitgegeven voor verzending van het berigt naar zijne bestemming door eenig ander middel van gemeenschap.

Wanneer de niet-overseining, de vertraging of verminking veroorzaakt is door het kantoor van een vreemden Staat of eener onderneming, die zich niet vooraf tot teruggaaf van kosten heeft verbonden, zoo wordt de terugbetaling geweigerd.

De terugbetaling strekt zich niet verder uit dan tot de kosten van het verloren, verminkt of vertraagd berigt; de kosten van correspondentiën, veroorzaakt of nutteloos geworden door de niet-bezorging, de verminking of de vertraging worden niet teruggegeven, behoudens in het geval voorzien aan het slot van art. 30.

Aanvragen om terugbetaling.

47. Aanvragen om terugbetaling van telegraafkosten moeten binnen drie maanden, te rekenen van den dag der aanbidding van het berigt, door den afzender aan den Minister van Binnenlandsche Zaken worden ingediend; na verloop van dien tijd komen geene aanvragen meer in aanmerking. Die tijdruimte wordt op zes maanden gebragt voor het verkeer met landen buiten Europa.

De indiening van aanvragen kan ook bij de Rijkstelegraafkantoren geschieden, alwaar tot dat einde modelbladen voorhanden zijn.

Ingeval van vermindering of vertraging moet, nevens de aanvraag om terugbetaling, het afschrift worden overgelegd, dat aan den geadresseerde is uitgereikt. Geschiedt de aanvraag op grond van niet-bezorging, zoo moet zij van een daarop betrekkelijke briefwisseling of dergelijk bewijs vergezeld zijn.

Aanvragen om terugbetaling der kosten van berigten, bij andere dan Nederlandsche kantoren

ter verzending gegeven, worden ook aangenomen van personen binnen Nederland woonachtig.

Aanvragen om ophelderingen.

48. Navraag door den geadresseerde van een gewoon of aangeteekend berigt aangaande voor hen onverstaanbare uitdrukkingen wordt alleen tegen betaling der kosten van berigt en antwoord overgebragt. Die kosten worden hem terstond terugbetaald, wanneer uit het antwoord blijkt, dat het berigt werkelijk was verminkt bij de overseining, behoudens de onderscheiding en uitzondering, vermeldt bij art. 46.

Volgorde der overseining.

49. De overseining der berigten langs eene zelfde geleiding geschiedt in de volgende orde:

a. berigten van den Koning en van het Koninklijk Huis;

b. berigten van 's Konings Ministers en van 's Konings Commissaren in de provinciën;

c. berigten van de opperbevelhebbers der land- en zeemagt;

d. berigten van de bevelhebbers in de militaire afdeelingen en de kommandanten der maritime directiën;

e. berigten van de Nederlandsche en vreemde gezanten en consuls;

f. de overige Regeringsberigten;

g. dienstberigten van dringenden aard;

h. de berigten in art. 30 bedoeld;

i. bijzondere berigten, en

k. dienstberigten, welke geen bijzonderen spoed vereischen.

De antwoorden op berigten, hetzij die vooruitbetaald zijn of niet, worden, ten aanzien der volgorde in de overseining, met die berigten gelijk gesteld.

De volgorde voor berigten van gelijken rang wordt bepaald door den tijd, waarop zij door de afzenders zijn aangeboden.

Bepaling van den verzendingsweg.

50. Behoudens het bepaalde bij art. 31, is de telegraafdienst bevoegd den geschiksten verzendingsweg voor de berigten te kiezen, zooewel onder gewone omstandigheden als bij storing of belemmering der gewone wegen.

Behandeling der berigten in het kantoor van bestemming.

51. De berigten worden terstond na den ontvangst met de niterste naauwkeurigheid afgewerkt

en ter aflevering gereed gemaakt. Die aflevering geschiedt, mede zoo spoedig mogelijk, in een omslag, welke het volledig adres vermeldt en op deugdelijke wijze gesloten wordt. Het tijdstip der afgifte aan den besteller, den bode of de estafette wordt ingeschreven op het ontvangbewijs, hetwelk, nevens ieder bericht, den geadresseerden wordt aangeboden.

Afwijking van de gewone wijze van bezorging.

52. Verzoeken om afwijking van de gewone wijze van bezorging der berichten, hetzij men de afgifte op bepaalde uren ter beurze, op een kantoor of elders verlangt, moeten door de geadresseerden worden gesteld op eene lijst, daartoe op elk kantoor voorhanden. Met bestelling ten huize van den geadresseerde is echter de besteller altijd verantwoord.

Bestelling der berichten.

53. De besteller begeeft zich met het bericht zonder verwij naar de woning van den geadresseerde of naar de plaats, welke hem anders voor de bezorging is aangewezen, en overtuigt zich bij de afgifte dat het ontvangbewijs behoorlijk is onderteekend. Hij moet er voorts op aandringen, dat de tijd van overname van het bericht op het ontvangbewijs ingevuld worde, alsmede dat, wanneer een ander dan de geadresseerde het bericht in ontvangst neemt, die persoon op het ontvangbewijs, behalve zijn naam, ook de woorden „voor” of „namens” en den naam des geadresseerden stelle.

Het is den bestellers verboden geschenken aan te nemen.

Onbestelbare berichten.

54. Is een bericht onbestelbaar, zoo wordt aan het kantoor van afzending van de onbestelbaarheid kennis gegeven.

Ligt dat kantoor in Nederland, zoo waarschuwt het den afzender, indien blijkt dat het adres nauwkeurig is overgebracht; kantoren buiten Nederland zijn tot die waarschuwing alleen gehouden, voor zooveel dit door hunne besturen is voorgescreven.

Is in de woning van den geadresseerde niemand te vinden die de tijding overneemt, zoo wordt zij naar het kantoor teruggebracht en in de woning eene waarschuwing achtergelaten.

Onbestelbare berichten worden gedurende zes weken bij het kantoor van bestemming bewaard.

Van latere uitreiking aan den geadresseerde wordt door dat kantoor aan den afzender alleen op zijne aanvraag mededeeling gedaan.

Niet aangeteekende berichten die, binnen dertig dagen na de aanbieding, door de kustseiposten niet naar de vaartuigen, voor welke zij zijn bestemd, konden worden overgeseind, worden als onbestelbaar ter zijde gelegd.

Berigten aan doorreizenden.

55. Worden doorreizenden aan het opgegeven adres niet aangetroffen, zoo moet de persoon, ten wiens huize de bezorging had te geschieden, worden uitgenoodigd, op de keerzijde van den omslag te verklaren, wat hem nopens de komst of het vertrek van den geadresseerde bekend is.

Is de geadresseerde nog niet aangekomen, zoo laat de besteller het ontvangbewijs, als waarschuwing, aan het opgegeven adres achter, en moet het bericht ten kantore beschikbaar worden gehouden tot het einde van den dag, als dien van aankomst opgegeven. Daarna wordt het overeenkomstig het voorschrift van art. 54 behandeld.

Afschriften van vroeger verzonden of ontvangen berichten.

56. Aan den afzender of den geadresseerde worden, op hun verzoek, deugdelijk verklaarde afschriften uitgereikt der berichten, door hen aangeboden of ontvangen, mits het juiste tijdstip van aanbieding of ontvangst bij het verzoek wordt opgegeven, en voor zoover de berichten nog voorhanden zijn. Voor ieder afschrift wordt vijftien cent geheven.

Bewaring der telegrammen.

57. De minuten en de afschriften der telegrammen worden gedurende minstens één jaar na den dag der aanbieding bewaard, met de noodige voorzorgen tot verzekering van het geheim. Na verloop van dien tijd kunnen zij worden vernietigd.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 27 December 1868 (Staatsblad N°. 177).

Mij bekend,

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock.

31 December 1868. BESLUIT, bepalande de plaatsing in het Staatsblad van de op 21 Julij 1868 te Weenen gesloten overeenkomst tot wijziging van de Internationale Telegraaf-overeenkomst van 17 Mei 1865 (Koninklijk besluit dd. 25 Augustus 1865, Staatsblad N°. 111). S. 178.

WIR WILLEM III, ENZ.

Gezien de overeenkomst, welke tot wijziging van het Internationaal Telegraaf-verdrag van den 17 Mei 1865 (S. N°. 111) op den 21 Julij 1868 te Weenen is gesloten, van welke overeenkomst de inhoud en vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

De Regeringen der Staten, welke de op den 17 Mei 1865 te Parijs gesloten internationale telegraaf-overeenkomst hebben geteekend, of welke achtereenvolgens tot die overeenkomst zijn getreden, besloten hebbende daarin de verbeteringen te brengen die de ondervinding heeft aangewezen, en te dien einde afgevaardigden aangewezen hebbende om, ingevolge de bepalingen van art. 56, tot de herziening van de genoemde overeenkomst over te gaan;

zoo hebben de ondergeteekende afgevaardigden zich in conferentie te Weenen vereenigd en hebben zij, met gemeen overleg, behoudens goedkeuring van hunne Regeringen, de volgende wijzigingen vastgesteld, om met ingang van den 1 Januarij 1869 in werking te treden.

TITEL I.

Van het internationaal telegraafnet.

Art. 1. De contracterende Hooge Partijen verbinden zich voor de internationale telegraafdienst afzonderlijke draden aan te wijzen, in voldoende aantal om eene snelle overbrenging der berigten te verzekeren.

Die draden zullen aangelegd worden op de wijze, welke de ondervinding als de beste heeft doen kennen.

De steden, tusschen welke de berigtenwisseling onafgebroken of zeer bedrijvig is, zullen achtereenvolgens en zooveel mogelijk verbonden worden door directe draden, van minstens vijf streep middellijn, en die voor het verkeer der tusschenkantoren ontoegankelijk zullen blijven.

2. Tusschen de belangrijke steden der contracterende Staten is de dienst zooveel mogelijk doorlopend, bij dag en bij nacht, zonder eenige verpozing.

De gewone kantoren, met volle dagdienst, zijn voor het publiek geopend:

van 1 April tot 30 September, van 7 uur des morgens tot 9 uur des avonds;

van 1 October tot 31 Maart, van 8 uur des morgens tot 9 uur des avonds.

De openingsuren der kantoren met beperkte

dienst worden door de respectieve besturen der contracterende Staten vastgesteld.

De tijd voor alle kantoren van een zelfden Staat wordt gerekend naar den middelbaren tijd van de hoofdstad van dien Staat.

3. De toestellen van MORSE en HUGHES blijven nevens elkander aangenomen voor de dienst op de internationale draden, tot men zich nader omtrent de invoering van andere toestellen zal hebben verstaan.

TITEL II.

Van het verkeer.

AFDEELING I.

Algemeene voorwaarden.

4. De contracterende Hooge Partijen kennen een ieder het regt toe, om door middel van de internationale telegrafien te corresponderen.

5. Zij verbinden zich tot het nemen van alle maatregelen, noodig om het geheim der berigten en hunne goede overbrenging te verzekeren.

6. De contracterende Hooge Partijen verklaren echter geene verantwoordelijkheid op zich te nemen met betrekking tot de dienst van de internationale telegrafie.

AFDEELING II.

Van het aannemen van berigten.

7. De telegrammen worden in drie klassen gerangschikt:

1°. Regeringsberigten, die uitgaan van het hoofd van den Staat, van de Ministers, van de opperbevelhebbers der land- en zeemagt en van de gezanten en consuls der contracterende Regeringen, alsmede de antwoorden op deze berigten.

De berigten der consuls, welke handel drijven, worden slechts dan als Regeringsberigten beschouwd, wanneer zij aan een officieel persoon zijn gerigt en over ambtszaken handelen.

2°. Dienstberigten, die uitgaan van de telegraafbesturen der contracterende Staten en betrekking hebben op de dienst van de internationale telegrafie, of op onderwerpen van algemeen belang, door de genoemde besturen in gemeen overleg aangewezen.

3°. Bijzondere berigten.

8. De Regeringsberigten worden alleen als zoodanig toegelaten, wanneer zij voorzien zijn van het zegel of den stempel van den persoon, die ze afzendt.

De afzender van een bijzonder berigt kan altijd

verplicht worden de echtheid van de onderteekening van het berigt aan te toonen.

Hij heeft van zijn kant de bevoegdheid de verklaring der echtheid van zijne handteekening in het berigt op te nemen.

9. Elk berigt kan gesteld zijn in eene der talen, op het grondgebied der contracterende Staten in gebruik, alsmede in de latijnsche taal.

Elke Staat blijft vrij, om onder de talen, in zijne landen in gebruik, die aan te wijzen, welke hij geschikt oordeelt voor het internationaal telegrafisch verkeer.

De Regerings- en dienstberigten kunnen geheel of gedeeltelijk uit cijfers of geheim schrift bestaan.

De bijzondere berigten kunnen ook uit cijfers of geheim schrift bestaan, wanneer zij gewisseld worden tusschen twee contracterende Staten, welke die wijze van verkeer toelaten, met inachtneming der bepalingen van het dienstvoorschrift, waarvan in het hierna volgende artikel 59 sprake is.

De in de voorgaande zinsnede vermelde voorwaarde is niet van toepassing op doorgezonden berigten.

De kustberigten moeten gesteld zijn hetzij in de taal van het land, waar de kustseinpост is gevestigd die ze moet overbrengen, hetzij in de seinteekens van het algemeen seinboek ten dienste van alle natien.

De berigten, die niet als bijzondere berigten worden toegelaten, volgens de bepalingen van de eerste zinsnede van het tegenwoordig artikel, worden als geheime berigten beschouwd.

10. De minuut van het berigt moet leesbaar geschreven zijn in teekens, die overgebracht kunnen worden door het vastgestelde seinschrift en in het land, waar de tijding aangeboden wordt, in gebruik zijn.

De inhoud moet door het adres voorafgegaan en door de onderteekening gevolgd worden.

Het adres moet de noodige aanwijzingen bevatten, om de bestelling van het berigt te verzekeren.

Alle tusschenschrijvingen, verwijzingen, doorhalingen of overschrijvingen moeten door den onderteekenaar van het berigt of zijnen gemagtigde worden goedgekeurd.

AFDEELING III.

Van de overseining.

11. De overseining der berigten heeft in de volgende orde plaats:

1°. Regeringsberigten;

2°. dienstberigten;

3°. bijzondere berigten.

1868.

Een begonnen berigt mag alleen in gevallen van volstreekte noodzakelijkheid afgebroken worden, om plaats te maken voor een tijding van hooger rang.

De berigten van gelijken rang worden door het kantoor van afzending naar volgorde van aanneming en door de tusschenkantoren volgens orde van ontvangst overgeseind.

Tusschen twee kantoren in regtstreeksche verbinding worden de berigten van gelijken rang bij beurtwisseling overgebracht.

Op de tusschenkantoren worden de te verzenden en door te zenden berigten, die dezelfde draden moeten doorloopen, onder elkander vermengd en zonder onderscheid overgebracht, volgens den tijd waarop die zijn aangenomen of aangekomen.

Van dezen regel en van dien in de eerste zinsnede kan echter afgeweken worden in het belang van de snelheid der overseining op de lijnen, die onafgebroken bezet zijn, of door bijzondere toestellen bediend worden.

12. De kantoren, welke geene doorlopende dienst hebben, mogen niet sluiten dan na al hunne internationale berigten naar een kantoor met doorlopende dienst te hebben overgebracht.

Deze berigten worden terstond, naar orde van ontvangst, tusschen de kantoren met doorlopende dienst van de verschillende Staten gewisseld.

13. Iedere Regering blijft tegenover den afzender vrij tot het kiezen van den geschiktsten verzendingsweg voor de berigten, zoowel bij de gewone dienst als bij storing of belemmering der gewoonlijk gevolgde wegen.

Indien nogtans de afzender den verzendingsweg heeft voorgeschreven, zijn de betrokken kantoren gehouden zich naar zijne aanwijzingen te gedragen, tenzij de eischen der dienst zich daartegen verzetten, in welk geval hij generlei beklag kan doen gelden.

14. Wanneer onder het overseinen van een berigt eene storing der telegraaflijnen invalt, verzendt het kantoor, van waar uitgaande zich de storing heeft voorgedaan, het berigt terstond per post (ambtshalve aangeteekend) of met een sneller middel van vervoer, zoo het daarover beschikken kan. Het berigt wordt, volgens omstandigheden, gerigt of aan het naaste telegraafkantoor dat de verderseining bewerkstelligen kan, of aan het kantoor van bestemming, of aan den geadresseerde zelve. Zoodra de gemeenschap hersteld is, wordt het berigt op nieuw overgeseind, tenzij de ontvangst reeds vooraf berigt is, of dat, ten gevolge van bijzondere ophooping, deze herhaalde verzending

klaarblijkelijk schadelijk moet zijn voor de dienst in haar geheel.

15. De berigten, die, binnen dertig dagen na de aanbieding, door de kustseiposten niet naar de vaartuigen, voor welke zij zijn bestemd, konden worden overgeseind, worden als onbestelbaar ter zijde gelegd, tenzij de afzender de kosten voor het aantekenen voldaan hebbe.

16. Ieder afzender kan, zijne bevoegdheid bewijzende, het overseinen van het door hem aangeboden bericht doen ophouden, wanneer het nog tijd is.

AFDEELING IV.

Van de bestelling.

17. De telegrammen kunnen aan de woonplaats, "poste restante" of "telegraafbureau restant" geadresseerd worden.

Zij worden besteld of naar hunne bestemming bezorgd in volgorde van ontvangst.

De berigten, aan de woonplaats van den geadresseerde of "poste restante" gerigt in de plaats waar het telegraafkantoor gevestigd is, worden terstond aan hun adres afgeleverd.

De berigten, gerigt aan de woonplaats of "poste restante" buiten de plaats waar het telegraafkantoor gevestigd is, worden, volgens het verlangen des afzenders, terstond naar hunne bestemming verzonden door de post of door een sneller middel van vervoer, indien het kantoor van bestemming daarover beschikt.

18. Ieder der contracterende Staten behoudt zich voor om, zooveel mogelijk, voor plaatsen waar geen telegraafkantoren zijn, een sneller vervoermiddel dan de post in te rigten; en iedere Staat verbindt zich tegenover de andere, om ieder afzender in de gelegenheid te stellen voor zijne berigten gebruik te maken van de maatregelen, te dien opzichte door een der andere Staten genomen en bekend gemaakt.

19. Wanneer een bericht aan de woning bezorgd wordt en de geadresseerde afwezig is, kan het aan de volwassen leden van zijn huisgezin, aan zijne bedienden, inwonenden of gasten afgeleverd worden, tenzij de geadresseerde schriftelijk een bijzonder gemagtigde aangewezen, of dat de afzender verzocht hebbe de aflevering alleen aan den geadresseerde in persoon te doen plaats hebben.

Wanneer het bericht de aanwijzing "bureau restant" bevat, wordt het alleen aan den geadresseerde of zijnen gemagtigde afgegeven.

Indien het bericht aan de woning van den ge-

adresseerde niet kan afgeleverd worden, blijft eene kennisgeving achter en wordt het bericht naar het kantoor teruggebracht, om den geadresseerde op zijne navraag te worden overhandigd.

Indien het bericht na verloop van zes weken niet is opgevraagd, wordt het vernietigd.

Dezelfde regel is van toepassing op de berigten met de aanwijzing "bureau restant".

AFDEELING V.

Van de contrôle.

20. De contracterende Hooge Partijen behouden zich de bevoegdheid voor, om de overseining te beletten van elk bijzonder bericht dat gevaarlijk mogt schijnen voor de veiligheid van den Staat, of strijdig met de wetten van het land, de openbare orde of goede zeden, onder verpligting van er het bestuur, waartoe het kantoor van afzending behoort, terstond kennis van te geven.

Deze contrôle wordt uitgeoefend door de eind- of tusschenkantoren, behoudens beroep op het hoofdbestuur, dat zonder hooger beroep uitspraak doet.

21. Iedere Regering behoudt zich evenzeer de bevoegdheid voor, de dienst van de internationale telegrafie voor een' onbepaalden tijd te staken, als zij zulks noodig oordeelt, hetzij geheel, hetzij alleen op zekere lijnen en voor zekere soorten van berigten, onder verpligting daarvan terstond ieder der overige contracterende Regeringen kennis te geven.

AFDEELING VI.

Van de archieven.

22. De oorspronkelijke berigten en de afschriften, de papierstrooken of dergelijke stukken worden ten minste gedurende een jaar, te rekenen van hunne dagteekening, bewaard, met inachtneming der noodige maatregelen tot geheimhouding.

Na verloop van dien tijd kunnen ze vernietigd worden.

23. De oorspronkelijke berigten en de afschriften kunnen slechts aan den afzender of aan den geadresseerde worden medegedeeld, nadat zij hunne indemniteit zullen hebben bewezen.

De afzender en de geadresseerde hebben het recht, zich voor eensluidend gewaarmerkte afschriften te doen uitreken der tijding, die zij hebben overgebracht of ontvangen.

AFDEELING VII.

Van bijzondere soorten van berigten.

24. Ieder afzender kan het antwoord, dat hij zijnen correspondent vraagt, vooruitbetalen.

Het kantoor van bestemming betaalt aan den geadresseerde het bedrag, dat bij de afzending voor het antwoord is geheven, hetzij in geld, hetzij in telegraafzegels, of door middel van eene kasaanwijzing, hem de zorg overlatende om het antwoord te verzenden na zoodanig tijdsverloop, aan zoodanig adres en langs zoodanigen weg als hij verkiest.

Dit antwoord wordt even als elk ander berigt beschouwd en behandeld.

Indien de oorspronkelijke tijding niet kan worden afgeleverd, of indien de geadresseerde bepaaldelijk weigert de antwoordkosten te ontvangen, verwittigt het kantoor van bestemming er den afzender van door eene kennisgeving, die het antwoord vervangt.

Deze kennisgeving vermeldt de omstandigheden, die de aflevering belet hebben, en de noodige inlichtingen, opdat de afzender zijn berigt, des gevorderd, doe naseinen.

De vooruitbetaling mag het drievoud der seinkosten van het oorspronkelijk berigt niet overtreffen.

25. De afzender van ieder berigt kan dit doen aantekenen.

Zoo een berigt is aangeteekend, geven de onderscheidene kantoren, die tot de overbrenging medewerken, daarvan het volledig collationnement, en het kantoor van bestemming zendt, onmiddellijk na de aflevering van het berigt, langs telegrafischen weg aan den afzender eene kennisgeving, die den juisten tijd der afgifte aanwijst.

Indien de aflevering niet is kunnen geschieden, wordt die kennisgeving vervangen door eene opgaaft der omstandigheden, welke de aflevering verhinderden, en door de noodige inlichtingen, opdat de afzender in de gelegenheid zij zijn berigt, des gevorderd, den geadresseerde te doen toekomen.

De afzender van het aangeteekend berigt kan zich de kennisgeving doen afleveren op iedere plaats van het gebied der contracterende Staten, wanneer hij de noodige aanwijzingen verstrekt.

26. De afzender van ieder berigt kan verzoeken dat hem, langs telegraphischen weg, het tijdstip worde gemeld, waarop het berigt aan zijn correspondent zal zijn afgeleverd.

Indien het berigt niet kan worden afgeleverd, wordt dit ontvangstbewijs vervangen door eene kennisgeving, die de inlichtingen vervat, aangeduid in de derde zinsnede van het voorgaande artikel.

De afzender heeft de bevoegdheid zich het gevraagde ontvangstbewijs te doen afleveren op iedere

plaats van het gebied der contracterende Staten, wanneer hij de noodige aanwijzingen verstrekt.

27. De aantekening is gedwongen voor berigten, die uit cijfers of geheim schrift bestaan, of die als geheime berigten beschouwd worden.

28. Wanneer een berigt de aanwijzing „naseinen” bevat, zonder andere aanduiding, verzendt het kantoor van bestemming, na het berigt aan het opgegeven adres aangeboden te hebben, het terstond naar het nieuwe adres, dat hem aan de woning van den geadresseerde opgegeven wordt; deze verder-seining kan echter alleen plaats hebben binnen de grenzen van den Staat, waartoe het kantoor behoort, en het berigt wordt dan als eene binnenlandsche tijding behandeld.

Indien geene nadere aanwijzing gegeven wordt, blijft het berigt op het kantoor in bewaring. Indien het berigt verder gezonden is en het tweede kantoor den geadresseerde niet aan het nieuwe adres vindt, wordt het berigt door dat kantoor bewaard.

Indien de aanwijzing „naseinen” vergezeld is van opeenvolgende adressen, wordt het berigt achtereenvolgens overgeseind naar ieder der aangewezen bestemmingen, tot aan de laatste, indien dit noodig is, en gedraagt het laatste kantoor zich naar de in de vorige zinsnede voorkomende bepalingen.

Ieder persoon kan, als hij de noodige aanwijzingen levert, verlangen dat de berigten, die op een kantoor aankomen, om hem binnen de grens van bezorging van dat kantoor ter hand te worden gesteld, hem op nieuw geseind worden naar het adres, dat hij zal aangewezen hebben of onder de voorwaarden der vorige zinsneden.

29. De telegrammen kunnen geadresseerd worden: hetzij aan onderscheidene personen in verschillende plaatsen;

hetzij aan onderscheidene personen in dezelfde plaats;

hetzij aan denzelfden persoon, in verschillende plaatsen of op verschillende woonplaatsen in dezelfde plaats.

In de beide eerste gevallen moet ieder afschrift van het berigt alleen het adres bevatten, dat daarbij behoort, tenzij de afzender het tegendeel verzoekt hebbe.

30. Bij de toepassing der voorgaande artikelen, zal men de ten gerieve van het publiek gemaakte bepalingen wegens betaalde antwoorden, aangeteekende berigten, de naseining, de afschriften en de ontvangstbewijzen te zamen voegen.

31. De contracterende Hooge Partijen verbinden

zich alle maatregelen te nemen, welke noodig zullen zijn voor de bestelling van berigten uit zee aangebracht door middel der kustseinen, bestaande of op te rigten op het kustgebied van elk der Staten, die aan het tegenwoordig verdrag zullen hebben deelgenomen.

TITEL III.

Van de seinkosten.

AFDEELING I.

Algemeene grondslagen.

32. De contracterende Hooge Partijen verklaren de navolgende grondslagen voor de vorming der internationale tarieven aan te nemen:

Er zal een eenvormig tarief worden toegepast voor alle berigten langs denzelfden weg, tusschen de kantoren van twee der contracterende Staten, onverschillig welke, te wisselen. Een zelfde Staat kan echter, in Europa, voor de toepassing van het eenvormig tarief, in hoogstens twee groote afdelingen verdeeld worden.

Het minimum van den prijs wordt toegepast op het bericht van hoogstens twintig woorden. De prijs voor een bericht van twintig woorden wordt met de helft vermeerderd voor iedere tien woorden meer.

De buiten Europa gelegen telegraafbesturen zijn echter gemagtigd het bericht van tien woorden, met verminderden prijs, op hunne lijnen toe te laten, wordende evenwel dit bericht, voor den in Europa te doorloopen weg, als een bericht van twintig woorden geschat.

33. De frank dient als eenheidsmunt bij de samenstelling van de internationale tarieven.

Het tarief voor de berichtenwisseling tusschen twee punten, welke ook, van de contracterende Staten moet zoodanig zijn zamengesteld, dat de prijs voor een bericht van twintig woorden steeds een veelvoud van den halven frank zij.

Voor een frank zal geheven worden:

in Noord-Duitschland, 8 silvergros;

in Oostenrijk en in Hongarije, 40 kruizer (Oostenrijksch);

in het Groothertogdom Baden, in Beijeren en in Wurtemberg, 28 kruizer;

in Denemarken, 35 skilling;

in Spanje, 0.40 daalder;

in Griekenland, 1.11 drachme;

in Britsch-Indië, 76 pais;

in Italie, 1 lira;

in Noorwegen, 22 skillings;

in Nederland, 50 cents;

in Perzië, 1 sahibkran;

in Portugal, 200 reis;

in de Vereenigde Vorstendommen, 1 nieuwe piaster;

in Rusland, 25 kopeken;

in Serbië, 5 piasters;

in Zweden, 72 oeres;

in Turkije, 4 piasters 32 paras medjidiés.

De betaling kan in klinkende munt gevorderd worden.

34. Het bedrag der seinkosten wordt van Staat tot Staat vastgesteld in gemeen overleg tusschen de uiterste en de tusschenliggende Regeringen.

Het tarief van toepassing op de berigtenwisseling tusschen de contracterende Staten is vastgesteld overeenkomstig de aan deze overeenkomst gehechte tafels. De in deze tafels ingeschreven prijzen kunnen altijd en ten alle tijde, met onderling goedvinden van deze en gene der betrokken Regeringen, verlaagd worden, doch zullen deze verlagingsen moeten beoogen en uitwerken, niet het doen ontstaan eener mededinging van seinkosten tusschen de bestaande wegen, maar wel het openstellen voor het publiek van zooveel wegen als mogelijk is, tegen gelijke prijzen.

Iedere geheele of gedeeltelijke wijziging zal eerst van kracht zijn eene maand, nadat daarvan kennis is gegeven.

AFDEELING II.

Van de toepassing der tarieven.

35. Alles wat den afzender op de minnt van zijn bericht schrijft om te worden overgeseind, wordt in de prijsberekening legrepen, behoudens hetgeen in de zevende zinsnede van het volgende artikel gezegd wordt.

36. De grootste lengte van een woord is bepaald op zeven lettergrepen; het meerdere telt voor één woord.

De uitdrukkingen "door een koppelteeken verbonden" worden voor zooveel woorden geteld, als waaruit zij bestaan.

De woorden "door eene apostrofe gescheiden" worden ieder als één woord geteld.

De eigennamen van steden en personen, de namen van plaatsen, pleinen, grachten, enz., de titels, voornamen, voorvoegsels en ambtsaanduidingen gelden voor zooveel woorden als noodig zijn, om die uit te drukken.

Bij getallen in cijfers geldt elk vijftal cijfers en

daarenboven elk overschot voor één woord. Dezelfde regel geldt bij het schatten van lettergroepen, die geene geheime beteekenis hebben.

Elk op zich zelf staand teeken, hetzij letter of cijfer, telt voor één woord; hetzelfde geldt voor de onderstreping.

Lees- en koppelteekens, apostrofen, aanhalings- teekens, tusschenezintekens, alinea worden niet medegegeld.

Punten, komma's en breukstrepen, voor de vorming der getallen gebruikt, worden echter als cijfers medegegeld.

De letters, achter de cijfers geplaatst om rangschikkende getallen te vormen, worden elk voor één cijfer geteld.

37. De schatting van het aantal woorden voor berigten in cijfers of geheime letters, of voor berigten, die als geheime berigten beschouwd worden, geschiedt op de volgende wijze.

Alle merken, cijfers, letters of teekens van den in cijferschrift geschreven inhoud worden bij elkander geteld. De som door vijf gedeeld geeft tot uitkomst het aantal woorden, waaruit zij bestaan; het overschot telt voor één woord.

De teekens, die tot scheiding van groepen dienen, worden medegegeld, tenzij de afzender bepaaldelijk verklaard hebbe, dat zij niet moeten worden overgebragt.

Om het gezamenlijk aantal woorden van het berigt te verkrijgen, voegt men daarbij de in gewone taal gestelde woorden van het adres, de onderteekening en den inhoud, als die daarin voorkomen. De telling daarvan geschiedt volgens de bepalingen van het vorig artikel.

38. De naam van het kantoor van afzending, de dagteekening en de tijd van aanbieding worden den geadresseerde ambtshalve medegedeeld.

39. Ieder berigt tot verbetering of aanvulling dienende en in het algemeen iedere mededeeling met een telegraafkantoor gewisseld, betreffende een geheel of ten deele overgeseind berigt, wordt geschat volgens de regels van deze overeenkomst, tenzij die mededeeling, ten gevolge van eene feil der dienst, noodzakelijk geworden zij.

40. De prijzen worden berekend naar den minst kostbaren weg tusschen de plaatsen van afzending en bestemming, tenzij die weg verstoord of niet dan naet aanzienlijke afwijking te volgen is, of ook, indien de afzender een anderen weg heeft aangewezen, volgens art. 13.

De aanduiding van den verzendingsweg wordt in de inleiding overgeseind en wordt niet in reke-

ning gebragt, wanneer het belang van de dienst de aanwijzing vordert.

De contracterende Hooge Partijen verbinden zich om zooveel mogelijk de veranderlijke prijsberekening te vermijden, waartoe storingen op onderzeesche geleidingen aanleiding zouden kunnen geven.

AFDEELING III.

Van de bijzondere kosten.

41. De kosten van aanteekenen zijn gelijk aan die van het berigt.

42. De prijs van het ontvangstbewijs is gelijk aan dien van een enkelvoudig berigt.

43. De kosten voor betaalde antwoorden en ontvangstbewijzen, gerigt naar een ander punt dan de plaats van afzending van het oorspronkelijke berigt, worden berekend naar het tarief, geldig tusschen het kantoor van verzending van het antwoord, of van het ontvangstbewijs en het kantoor van bestemming.

44. De berigten met meerdere adressen of met één adres in plaatsen, die tot verschillende Staten behooren, worden als zoovele afzonderlijke berigten berekend.

De berigten, geadresseerd aan verschillende personen of aan een zelfden persoon in de plaatsen van een zelfden Staat, door verschillende kantoren bediend, worden als een enkel berigt geschat; bovendien wordt zooveel malen de eindprijs van den Staat van bestemming gegeven als het aantal plaatsen min één bedraagt.

De berigten in eene zelfde plaats aan verschillende personen of aan een zelfden persoon met verschillende woonplaatsen, met of zonder verzending per post, worden als één berigt berekend; maar er wordt voor kosten van afschrift zooveel malen een halve frank ontvangen, als het aantal adressen min één bedraagt.

45. Voor ieder afschrift, afgeleverd overeenkomstig art. 23, wordt een halve frank berekend.

46. De aangeteekende berigten en die waarbij een ontvangstbewijs is gevraagd, die per post verzonden of "poste restante" blijven moeten, worden door het kantoor van aankomst als aangeteekende brieven gefrankeerd.

Het kantoor van afzending heft de volgende aanvullingskosten:

een halven frank per berigt, dat poste restante moet blijven in de plaats, waar het telegraafkantoor gevestigd is, of voor de verzending met de post binnen de grenzen van den Staat, die het berigt verzendt;

een frank per berigt voor de verzending in Europa buiten die grenzen op het grondgebied der contracterende Staten;

twee en een halven frank per berigt voor de verzending daar buiten.

De niet aangeteekende berigten worden als gewone brieven door het telegraafkantoor van bestemming verzonden. De post-portokosten worden, desnoodig, door den geadresseerde betaald, terwijl geene buitengewone kosten door het kantoor van afzending gegeven worden.

47. De kosten voor de berigten met de schepen in zee te wisselen, door bemiddeling der kustseinen, zullen overeenkomstig de algemeene regelen van de tegenwoordige overeenkomst bepaald worden, behoudens het recht voor de contracterende Staten, welke dit middel van verkeer bezitten, om naar behooren de kosten te bepalen, die op de verzending tusschen de kustseinenposten en de schepen vallen.

AFDEELING IV.

Van de heffing der kosten.

48. De kosten worden op de plaats van afzending gegeven.

Echter worden bij de aflevering van den geadresseerde gegeven:

1°. de kosten voor berigten uit zee ontvangen, door tusschenkomst der kustseinen;

2°. de aanvullingskosten voor na te seinen berigten;

3°. de kosten van bezorging buiten de lijn, door een sneller middel van vervoer dan de post, in de Staten, waar eene zoodanige dienst is ingerigt.

Evenwel kan de afzender van een aangeteekend berigt of van een berigt, waarbij een ontvangstbewijs verlangd is, die bezorging vooruitbetalen, tegen borgstelling van eene som, die het kantoor van afzending bepaalt en later verrekend wordt. Het dienstberigt of het ontvangstbewijs doet het bedrag der voorgeschoten kosten kennen.

In al de gevallen, waarin heffing van kosten bij aankomst moet geschieden, wordt het berigt den geadresseerde niet dan tegen betaling der verschuldigde kosten afgeleverd.

49. De kosten, die door vergissing of door weigering van den kant des geadresseerden te weinig gegeven zijn, moeten door den afzender bijbetaald worden.

Eveneens worden de bij vergissing te veel gegeven kosten den belanghebbenden terugbetaald.

AFDEELING V.

Van de vrijdommen.

50. De berigten, betreffende de dienst van de internationale telegraphen der contracterende Staten, worden kosteloos geseind over het geheele telegraafnet der genoemde Staten.

AFDEELING VI.

Van de niet verschuldigde kosten en terugbetalingen.

51. De geheele kosten van elk berigt dat, door toedoen van de telegraafdienst, zijne bestemming niet heeft bereikt, of dat, ten gevolge van aanzienlijke vertraging of ernstige feilen in de overbrenging blijkbaar niet aan zijn doel heeft kunnen beantwoorden, worden den afzender teruggegeven door den Staat, welke die kosten heeft gegeven, behoudens verhaal op de andere Staten, als daartoe termen zijn.

In geval van storing op eene onderzeesche lijn, heeft de afzender recht op de terugbetaling van het gedeelte der kosten, dat bij den niet doorloopen afstand behoort, na aftrek der uitgaven die mogten gedaan zijn om den telegrafischen weg door een ander vervoermiddel te vervangen.

Deze bepalingen zijn niet toepasselijk op berigten, geseind langs de lijnen van een niet toegetreden bestuur, dat mogt weigeren zich aan de verplichting tot terugbetaling te onderwerpen.

52. In de gevallen, voorzien bij het voorgaand artikel, is de terugbetaling alleen toepasselijk op de seinkosten van de verloren gegane, vertraagde of verminkte berigten zelve, en niet op den berigtenwissel, die door het verloren gaan, de vertraging of de verminking kon zijn veroorzaakt of nutteloos gemaakt, behoudens het geval voorzien bij artikel 39.

53. Elke aanvraag om terugbetaling moet binnen drie maanden na de heffing der kosten worden ingediend, onder verbeurte van aanspraak daarop.

Die tijdruimte wordt op zes maanden gebragt voor het verkeer met landen buiten Europa gelegen.

TITEL IV.

Van de internationale rekenpligtigheid.

54. De contracterende Hooge Partijen zijn elk-ander wederkeerig rekening schuldig van de door ieder gegeven kosten.

De frank dient als eenheidsmunt bij het opmaken der internationale rekeningen.

De kosten voor afschriften en voor bezorging buiten de lijn komen den Staat te goede, welke

de afschriften geleverd of de bezorging volbragt heeft.

Iedere Staat crediteert den aangrenzenden Staat voor het bedrag der kosten van alle berigten, welke hij hem heeft overgeseind, berekend van de grens dier twee Staten tot de plaats van bestemming.

Als uitzondering op de voorstaande bepaling debiteert een Staat, die een uit zee ontvangen kustberigt overbrengt, den aangrenzenden Staat voor het bedrag der kosten tusschen het punt van afzending van dat berigt en de gemeenschappelijke grens der twee Staten.

De eindkosten kunnen dadelijk verevend worden tusschen de uiterste Staten, nadat deze Staten zich met de tusschenliggende Staten zullen hebben verstaan.

Tusschen landen in Europa worden de kosten geregeld naar het aantal berigten, welke de grens overschreden hebben, zonder te letten op het woerdental en op de buitengewone kosten. De aandee-len van den aangrenzenden Staat en van ieder der volgende Staten worden bepaald volgens in gemeen overleg vastgestelde gemiddelden.

55. De vooraf geheven kosten voor betaalde antwoorden en ontvangbewijzen worden door het bestuur, dat ze geheven heeft, geheel op rekening gebragt van het bestuur van bestemming, wordende die antwoorden en ontvangbewijzen in de afrekeningen behandeld als gewone berigten, die door het kantoor van bestemming zouden zijn verzonden.

56. Wanneer een berigt, onverschillig van welke soort, langs een anderen weg verzonden is dan dien, naar welken de kosten berekend zijn, wordt het verschil in prijs geleden door het bestuur, door welks toedoen het berigt langs den anderen weg werd verzonden.

57. De wederzijdsche rekeningen worden na afloop van iedere maand opgemaakt.

De afrekening en verevening van het saldo geschiedt na afloop van ieder vierendeel jaars.

58. Het saldo, uit de verevening voortspruitende, wordt uitbetaald in franken baar geld aan den Staat, ten wiens bate dat saldo komt.

TITEL V.

Algemeene bepalingen.

AFDEELING I.

Van de aanvullingsbepalingen en bijeenkomsten.

59. De bepalingen van de tegenwoordige overeenkomst zijn aangevuld, voor zoover de bijzondere regelen der internationale dienst betreft, door

een algemeen dienstvoorschrift, door de gezamenlijke telegraafbesturen der contracterende Staten vastgesteld.

De bepalingen van dat voorschrift zijn te gelijk met de tegenwoordige overeenkomst van kracht; zij kunnen ten allen tijde, met onderling goedvinden, door de genoemde besturen gewijzigd worden.

60. Ingeval zich eenige moeilijkheid mogt voordoen omtrent den uitleg van eenige der voornamelijk bepalingen van de overeenkomst, zoo zal het telegraafbestuur van den Staat, waar de laatste bijeenkomst heeft plaats gehad, op verzoek van een of meer telegraafbesturen eene bijzondere commissie bijeenroepen, zamengesteld uit afgevaardigden der contracterende Staten, en tevens de plaats der zamenkomst bepalen.

Deze commissie zal de gevraagde uitleg geven. Hare beslissingen zullen voor die Staten, welke mogten gemeend hebben zich er niet bij te moeten doen vertegenwoordigen, dezelfde waarde hebben als of zij er deel aan hadden genomen.

61. Een door de conferentie aangewezen telegraafbestuur zal geschikte maatregelen beramen om, in het gemeen belang, de uitvoering en toepassing der overeenkomst gemakkelijk te maken. Te dien einde zal het, onder den naam van „Internationaal bureau der telegraafbesturen” eene bijzondere dienst inrichten, die onder zijn bestuur zal werkzaam zijn, waarvan de kosten door alle contracterende Staten zullen worden gedragen en welke werkzaamheden zijn bepaald als volgt:

Het bureau zal de opgaven en kennisgevingen van elken aard, betreffende de internationale telegrafie, vereenigen, de tarieven opstellen, eene algemeene statistiek bewerken, overgaan tot onderzoekingen van gemeen nut waartoe het aanleiding vindt en een telegrafisch tijdschrift in de Fransche taal uitgeven.

Deze geschriften zullen door zijne tusschenkomst aan de besturen der contracterende Staten worden verstrekt.

Het zal de voorstellen tot wijzigingen in het dienstreglement onderzoeken en, na de eenparige toestemming der telegraafbesturen verkregen te hebben, ter geschikter tijd de aangenomen veranderingen afkondigen.

62. De tegenwoordige overeenkomst zal op gezette tijden herzien worden, waarbij alle Regeringen, die daaraan deelgenomen hebben, zullen vertegenwoordigd worden.

Te dien einde zullen achtereenvolgens bijeenkomsten plaats hebben in de hoofdstad van ieder

der contracterende Staten tusschen de afgevaardigden der genoemde Staten.

De eerstvolgende bijeenkomst zal plaats hebben in 1871, te Florence.

63. Eene „officiële kaart van de telegrafische verbindingen” zal door het Fransche telegraafbestuur vervaardigd, uitgegeven en van tijd tot tijd herzien worden.

AFDEELING II.

Van het regt van voorbehoud.

64. De contracterende Hooge Partijen behouden zich, ieder voor zich, het regt voor afzonderlijk onder elkander bijzondere schikkingen van allerlei aard te maken omtrent punten, welke de gezamenlijke Staten niet betreffen, namelijk:

de zamenstelling der tarieven;

de afrekening;

de aanneming van bijzondere toestellen of seintekens tusschen bepaalde punten en in bepaalde gevallen;

het gebruik van telegraafzegels;

het overbrengen der telegraaf van geldwissels;

de heffing der kosten bij aankomst;

de bestelling der berigten;

de wederzijdsche afschaffing van post-portokosten voor telegrammen;

de na te seinen berigten, buiten de grenzen in artikel 28 gesteld;

de uitgebreidheid van het regt van vrijdom van seinkosten voor dienstberigten, betreffende de meteorologie en alle andere onderwerpen van algemeen belang.

AFDEELING III.

Van de toetredingen.

65. De Staten, die geen deel aan de tegenwoordige overeenkomst genomen hebben, zullen op hunne aanvraag, kunnen toetreden.

Die toetreding zal langs den diplomatischen weg aan den contracterenden Staat, binnen welchen de laatste bijeenkomst gehouden is, en door dezen aan al de anderen bekend gemaakt worden.

Die toetreding sluit in zich de aanneming van alle bepalingen en het genot van alle voordeelen, bij de tegenwoordige overeenkomst vastgesteld.

Wat de tarieven betreft, behouden zich nogtans de contracterende Staten, elk voor zich, vóór, het voordeel daarvan te ontzeggen aan Staten, die mogten verlangen toe te treden, zonder hun tarief in voldoende mate te verlagen.

66. De contracterende Hooge Partijen verbinden

zich, om de maatschappijen, die concessie hebben voor bovengrondsche of onderzeesche telegraaflijnen, zooveel mogelijk de regels van de tegenwoordige overeenkomst te doen aannemen, en met de bestaande maatschappijen over eene wederzijdsche verlaging van tariefkosten, zoo daartoe aanleiding is, te onderhandelen.

Deze maatschappijen zullen tot de bij de overeenkomst bepaalde voordeelen worden toegelaten, mits zij zich aan alle daaruit voortvloeiende verplichtingen onderwerpen en zij worden aangemeld door den Staat die de vergunning verleend heeft. Deze aanmelding zal plaats hebben overeenkomstig de tweede zinsnede van het voorgaande artikel.

Het voorbehoud, waarmede hetzelfde artikel eindigt, is toepasselijk op telegraaflijnen van bijzondere ondernemingen, wier tarief door de belanghebbende Staten niet in genoegzame mate verlaagd mogt worden geoordeeld.

De telegraafkantoren van de spoorwegmaatschappijen of andere bijzondere ondernemingen, op het grondgebied van het vaste land der contracterende of toetredende Staten gelegen, en voor welke afzonderlijke kosten mogten gegeven worden, zullen in geen geval in het internationale tarief begrepen worden.

67. Wanneer het telegrafisch verkeer wordt geopend met Staten die niet zijn toegetreden, of met bijzondere ondernemingen die de verplichtende reglements-bepalingen der tegenwoordige overeenkomst niet hebben aangenomen, zoo worden deze reglements-bepalingen onveranderd toegepast op het verkeer over het gedeelte van den te doorloopen weg, die op het grondgebied der contracterende of toegetreden Staten gelegen is.

De belanghebbende Staten bepalen den tariefsprijs voor dit gedeelte van den te doorloopen weg. Deze prijs, die een veelvoud moet zijn van den normalen prijs die in de tarieven der overeenkomst voorkomt, wordt gevoegd bij den tariefsprijs der niet toegetreden besturen.

Ten blyke waarvan de wederzijdsche gemagtigden de tegenwoordige oorkonde geteekend en van hun zegel voorzien hebben.

Gedaan te Weenen, den 21 Julij 1868.

(L. S.) (get.) V. CHAUVIN, Directeur-Generaal der telegrafien van Noord Duitschland.

„ (get.) Graaf SZECHENYI, Hofraad in het Keizerlijk en Koninklijk Ministerie van Buitenslandsche Zaken.

„ (get.) BRUNNER, Directeur der K. K. telegrafien.

„ (get.) I. DE TAKÁCS, Afdeelingraad in het K. Hongaarsche Ministerie.

- (L. S.) (get.) ZIMMER, Geheimraad, Directeur der Groothertogelijk Badensche verkeersmiddelen.
- " (get.) SCHWERD, Telegraafinspecteur.
- " (get.) GUMBART, Raad bij de Generale Directie der verkeersmiddelen, Directeur der Beijersche telegrafien.
- " (get.) FASSIAUX, Directeur-Generaal der administratie van de Belgische spoorwegen, posterijen en telegrafien.
- " (get.) VINCHENT, Hoofdingenieur, Directeur der telegrafien van het Koninkrijk België.
- " (get.) FABER, Directeur der Deensche telegrafien.
- " (get.) I. M. DE TORNOS, Afgevaardigde van Spanje.
- " (get.) CH. JAGERSCHMIDT, Onderdirecteur bij het Ministerie van Buitenlandsche Zaken in Frankrijk.
- " (get.) Graaf VAN DÜRCKHEIM, Inspecteur-Generaal der telegraaflijnen (Frankrijk).
- " (get.) F. GOLDSMID, Luitenant-kolonel, Hoofd-directeur der Indo-Europesche telegrafien.
- " (get.) G. GLOVER, Luitenant-kolonel der Genie, Oud-Directeur-Generaal van den Indischen telegraaf.
- " (get.) THEMISTOCLES METAXÁ, Consul-Generaal van Griekenland.
- " (get.) ERNEST D'AMICO, Directeur-Generaal der Italiaansche telegrafien.

- (L. S.) (get.) Ridder FERDINAND SCHÄFER, Afgevaardigde van het Groothertogdom Luxemburg.
- " (get.) C. NIELSEN, Hoofddirecteur der Noorweegsche telegrafien.
- " (get.) STARING, Referendaris bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, belast met de administratie van de Nederlandsche telegrafien.
- " (get.) C. V. LÜDERS, Geheimraad, Afgevaardigde der Perzische Regering.
- " (get.) VALENTIO EVARISTO DO REGO, Adjunct van het Hoofdbestuur der Portugesche telegrafien.
- " (get.) JEAN J. FALCOIANO, Direct.-Gener. der posterijen en telegrafien (Vereenigde Vorstendommen).
- " (get.) C. V. LÜDERS, Geheimraad, Directeur-Generaal der Russische telegrafien.
- " (get.) MLADEN Z. RADOJCOVITS, Secretaris van het Bestuur der Serbische posterijen en telegrafien.
- " (get.) P. BRÄNDSTRÖM, Directeur-Generaal der Zweedsche telegrafien.
- " (get.) L. CURCHOD, Directeur der telegrafien van den Zwitserschen Bond.
- " (get.) G. SERPOS, Secretaris-Generaal van het Turksche telegraafbestuur.
- " (get.) KLEIN, Directeur der telegrafien en van de Koninklijke Commissie voor den bouw der Staatsspoorwegen in Wurttemberg.
- " (get.) SCHRAG, Assessor van het Wurttembergische telegraafbestuur.

BIJLAGEN

VAN DE INTERNATIONALE OVEREENKOMST.

TAFELS der prijzen, vastgesteld om voor de zamenstelling der internationale tarieven te dienen, ter uitvoering van art. 34 der overeenkomst.

A.

EINDKOSTEN.

[De eindkosten zijn die, welke iederen Staat ten goede komen voor de berigten, welke op zijne kantoren verzonden of ontvangen worden.]

STATEN.	VERKEER.	KOSTEN.	AANMERKINGEN.
		Frs. Cts.	
Noord-Duitschland . . .	Voor de berigten, welke de Staten der Duitsch-Oostenrijksche Vereeniging doorloopen	3.00	Kosten gemeen met de andere Staten der Duitsch-Oostenrijksche Vereeniging.
	Voor alle andere berigten . . . . . Tarief der compagnie, genoemd <i>Reuter</i> : Van de Noordduitsche kusten tot Londen:	2.50	

STATEN.	VERKEER.	KOSTEN.	AANMERKINGEN.
		Frs. Cts.	
Noord-Duitsland	1 ^o . voor de berigten van de Staten der Vereeniging	4.00	
	2 ^o . voor alle andere	4.50	
Oostenrijk en Hongarije	Van de Noordduitsche kusten naar alle andere kantoren van Groot-Britannië en Ierland :		
	1 ^o . voor de berigten van de Staten der Vereeniging	5.00	
	2 ^o . voor alle andere	5.50	
	Voor alle berigten	3.00	Kosten gemeen :
			1 ^o . met de Staten der Vereeniging voor elk berigt dat die Staten doorloopt;
			2 ^o . met Zwitserland voor elk berigt dat door dien Staat verder gaat;
			3 ^o . met Italië, voor elk berigt dat over de Fransch-Italiaansche grens door dien Staat verder gaat.
Baden	Voor de berigten, welke de Staten der Vereeniging doorloopen	3.00	Kosten gemeen met de andere Staten der Vereeniging.
	Voor alle andere	1.00	De prijs van 1 frank voor Frankrijk, Italië en Zwitserland is gemeen met de andere Staten der Vereeniging, wanneer de berigten de Beijersche of Wurttembergsche lijnen doorloopen.
Beijeren	Voor de berigten, welke de Staten der Vereeniging doorloopen	3.00	Kosten gemeen met de andere Staten der Vereeniging.
	Voor alle andere	1.00	De prijs van 1 frank voor Frankrijk, Italië en Zwitserland is gemeen met de andere Staten der Vereeniging, wanneer de berigten de Badensche of Wurttembergsche lijnen doorloopen.
België	Voor alle berigten	1.00	
	Tarief van de <i>Submarine Telegraph Company</i> : van de Belgische kusten tot Londen	3.00	
	" " " " naar de andere telegraafkantoren van Groot-Britannië en Ierland	4.00	
Denemarken	Voor de berigten met Groot-Britannië en Ierland gewisseld	1.50	
	Voor alle andere	1.00	
Spanje	Voor alle berigten	2.50	
Kerkelijke Staat	Voor alle berigten	1.00	

STATEN.	VERKEER.	KOSTEN.	AANMERKINGEN.
		Frs. Cts.	
Frankrijk	Voor de berigten met de Pausselijke Staten, Portugal, Nederland en Wurtemberg gewisseld	2.00	
	Voor alle andere	3.00	
	Voor de berigten, gewisseld met Algerië en Tunis (hieronder begrepen de kosten van het eventueel Fransch transit)	5.00	
	Tarief van de <i>Submarine Telegraph Company</i> : van de kusten van het kanaal tot Londen.	3.00	
	van de kusten van het kanaal tot de andere telegraafkantoren van Groot-Brittannië en Ierland	4.00	
Groot-Brittannië (Britsch-Indië.)	1 ^o . Van Faô naar de volgende telegraafkantoren: Bushire	10.00	
	Kurrachee	35.00	
	Indostan ten westen van Chittagong.	44.50	
	Eiland Ceylon en kantoren ten oosten van Chittagong	49.50	
	2 ^o . Van Bushire naar de volgende kantoren: Kurrachee	25.00	
Griekenland	Indostan ten westen van Chittagong.	34.50	
	Eiland Ceylon en kantoren ten oosten van Chittagong	39.50	
Italië	Voor alle berigten	1.00	
	Voor de berigten, gewisseld met België en Nederland	2.00	
Luxemburg	Voor de berigten, gewisseld met Noord-Duitschland (via Frankrijk), Baden, Beieren, Denemarken, Spanje, Griekenland, Luxemburg, Portugal, de Vereenigde Vorstendommen, Serbië, Wurtemberg en Hohenzollern	2.50	
	Voor alle andere berigten	3.00	
Noorwegen	Tarief van de <i>Mediterranean Extension Telegraph Company</i> : Voor de berigten, gewisseld met Malta en Corfu.	3.00	
	Voor alle berigten	0.50	
Nederland	Voor alle berigten	1.50	
	Voor de berigten, welke de Staten der Vereeniging doorloopen	3.00	Kosten gemeen met de andere Staten der Vereeniging.
	Voor de berigten, gewisseld met Italië, Malta, Corfu en Zwitserland over België en Frankrijk	0.50	
	Voor alle andere	1.00	
	Tarief van de <i>Electric and International Telegraph Company</i> : Van de Nederlandsche kusten tot Londen.	4.00	
	Van de Nederlandsche kusten tot de overige telegraafkantoren van Groot-Brittannië en Ierland	5.00	

STATEN.	VERKEER.	KOSTEN.	AANMERKINGEN.
		Frs. Cts.	
Perzië	Voor alle berigten	7.50	
Portugal	Voor alle berigten	1.00	
Vereenigde Vorstendommen	Voor alle berigten	1.00	
Rusland	1 ^o . Van de Europeesch-Russische grenzen: voor de kantoren van Europeesch Rusland, die van den Causasus uitgezonderd	5.00	
	voor de kantoren van den Caucasus	8.00	
	voor Aziatisch Rusland, ten westen van den meridiaan van Tomsk	13.00	
	voor Aziatisch Rusland, tusschen de meridianen van Tomsk en Werkhne-Oudinsk	21.00	
	2 ^o . Van de Russisch-Perzische grens: voor de kantoren van den Causasus	4.00	
	voor de andere kantoren van Europeesch Rusland	12.00	
	voor Aziatisch Rusland, ten westen van den meridiaan van Tomsk	13.00	
	voor Aziatisch Rusland, tusschen de meridianen van Tomsk en Werkhne-Oudinsk	21.00	
Serbië	Voor alle berigten	1.00	
Zweden	Voor de berigten, gewisseld met Groot-Brittannië en Ierland, en Italië	3.00	
	Voor alle andere	2.50	
Zwitserland	Voor alle berigten	1.00	
Turkije	1 ^o . Berigten gewisseld met Europa (over de Vereenigde Vorstendommen en Serbië) en berigten, gewisseld met Griekenland, de Vereenigde Vorstendommen en Serbië: voor de kantoren van Europeesch Turkije	3.00	
	voor de kantoren van Aziatisch Turkije: a) zeehavens	7.00	
	b) binnenland	11.00	
	2 ^o . Berigten, gewisseld met Europa (over de andere grenspunten): voor de kantoren van Europeesch Turkije	4.00	
	voor de kantoren van Aziatisch Turkije: a) zeehavens	8.00	
	b) binnenland	12.00	
	3 ^o . Berigten, gewisseld met Indië en Perzië: a) Aziatisch Turkije, eerste kring	9.00	
	b) Aziatisch Turkije, tweede kring	13.50	
	c) Europeesch Turkije	17.50	
Wurtemberg en Hohenzollern	Voor de berigten, welke de Staten der Vereeniging doorloopen	3.00	Kosten gemeen met de andere Staten der Vereeniging.
	Voor de berigten, gewisseld met Frankrijk, Italië en Zwitserland	4.00	De prijs van 1 frank voor Frankrijk is gemeen met de andere Staten der Vereeniging. Hetzelfde geldt voor Italië en Zwitserland, wanneer de berigten de Badensche of Beijersche lijnen doorloopen.

B.

KOSTEN VAN DOORGANG.

[De kosten van doorgang zijn die, welke iederen Staat ten goede komen voor de berigten, welke over zijn gebied gezonden worden.]

STATEN.	VERKEER.	KOSTEN.	AANMERKINGEN.
		Frs. Cts.	
Noord-Duitsland.	Voor de berigten, welke de Staten der Duitsch-Oostenrijksche Vereeniging doorloopen	3.00	Kosten gemeen met de andere Staten der Duitsch-Oostenrijksche Vereeniging.
	Voor alle andere berigten in alle rigtingen.	2.50	
Oostenrijk en Hongarije.	Voor de berigten, gewisseld tusschen de Oostenrijksch-Russische grens aan de eene zijde, en de Fransch-Italiaansche of Fransch-Zwitsersehe grens aan de andere zijde	2.50	Kosten gemeen met Italië of Zwitserland.
	Voor alle andere berigten	3.00	
Baden.	Voor de berigten, welke de Staten der Vereeniging doorloopen	3.00	Kosten gemeen: 1°. met de Staten der Vereeniging voor elk berigt, dat door deze Staten wordt gezonden; 2°. met Italië of Zwitserland voor elk berigt, dat door deze Staten en langs de Fransch-Italiaansche of Fransch-Zwitsersehe grens gezonden wordt.
	Voor alle andere	1.00	
Beijeren.	Voor de berigten, welke de Staten der Vereeniging doorloopen	3.00	. . . . Idem.
	Voor alle andere	1.00	
België.	Voor de berigten, over Frankrijk gewisseld, tusschen Nederland aan de eene zijde, Italië, Malta, Corfu en Zwitserland aan de andere zijde	0.50	
	Voor de berigten van het oosten naar het westen en omgekeerd, tusschen Noord-Duitsland en de onderzeesche lijnen van de Belgische kusten	1.50	
Denemarken.	Voor de berigten, die verschillende Staten der Vereeniging doorloopen en voor alle hierboven niet vermeldde doorzendingen.	1.00	
	Voor de berigten, gewisseld tusschen de Deensch-Pruissische en Deensch-Zweedsehe grenzen	1.00	

STATEN.	VERKEER.	KOSTEN.	AANMERKINGEN.
		Frs. Cts.	
Denemarken	Voor de berigten, gewisseld tusschen de Deensch-Pruissische en Deensch-Noorweegsche grenzen (daaronder begrepen de lijn van de onderzeesche telegraafmaatschappij)	1.50	
Spanje	Voor alle berigten, gewisseld tusschen Frankrijk en Portugal	2.00	
	Voor alle andere berigten	2.50	
Kerkelijke Staat	Voor alle berigten	1.00	
	Voor de berigten, gewisseld tusschen de Belgische grens en de onderzeesche lijnen van het kanaal	1.00	
Frankrijk	Voor de berigten, gewisseld: 1°. tusschen Italië van de eene, Spanje en Portugal van de andere zijde.	2.00	
	2°. tusschen België en Nederland, aan de eene zijde, en aan de andere zijde al de Staten, over de grenzen van Duitschland, Italië en Zwitserland	2.00	
	Voor alle andere berigten	3.00	De kosten van doorzending door het eiland Korsika zijn bepaald op 1 frank.
Groot-Britannië			Geene doorzending.
(Britsch-Indië.)			
Griekenland			Idem.
	Voor de berigten, gewisseld: 1°. tusschen de grenzen van Oostenrijk, Frankrijk en Zwitserland	1.00	
	2°. tusschen dezelfde grenzen en Livorno (voor Korsika).	1.00	
Italië	3°. tusschen dezelfde grenzen en Turkije (Vallona)	3.00	
	4°. tusschen de grenzen van den Kerkelijken Staat en alle andere.	2.00	
	5°. tusschen Vallona en het landingspunt van den kabel van Korfu	1.00	
	6°. tusschen alle andere grenzen	3.00	
Luxemburg	Voor alle berigten	0.50	
Noorwegen	Voor de berigten tusschen Zweden en Denemarken	1.00	
	Voor alle andere berigten	1.50	
Nederland	Voor de berigten tusschen België en Groot-Britannië en Ierland.	1.00	
	Voor alle andere berigten	3.00	Kosten gemeen met de andere Staten der Vereeniging.
Perzië	Voor alle berigten	13.50	
Portugal			Geene doorzending.
Vereenigde Vorstendommen	Voor alle berigten	1.00	
	Voor de berigten tusschen Europa aan de eene, Perzië en Indië aan de andere zijde.	16.00	
Rusland	Voor alle andere berigten, door Europeesch Rusland gezonden	5.00	

STATEN.	VERKEER.	KOSTEN.	AANMERKINGEN.
		Frs. Cts.	
Zweden	Voor de berigten, gewisseld:		
	1°. tusschen Denemarken aan de eene en Noorwegen of Noord-Duitschland aan de andere zijde	1.00	
	2°. tusschen Noord-Duitschland en Noorwegen	1.50	
	3°. tusschen de Russische grens en de andere grenzen	2.00	
Zwitserland	Voor alle berigten	1.00	
Serbië	Voor alle berigten	1.00	
Turkije	Voor de berigten van of naar Griekenland, de Vereenigde Vorstendommen en Serbië.	3.00	
	Voor de berigten van of naar Indië en Perzië:		
	a) door de Vereenigde Vorstendommen of Serbië	16.50	
	b) over de andere grenzen	17.50	
Wurtemberg en Hohenzollern	Voor alle berigten, in alle rigtingen.	3.00	Kosten gemeen met de andere Staten der Vereeniging.

NB. De seinkosten, toepasselijk op de berigten, gewisseld tusschen Londen en Kurrachee, bedragen 61.50 francs, als volgt verdeeld langs de onderscheidene thans bestaande mededingende wegen:

1°. Weg van Noord-Duitschland en Rusland:

Engeland en Reuter's kabel	Frs. 4.50
Noord-Duitschland	" 2.50
Rusland	" 16.00
Perzië	" 13.50
Kabel van de Perzische golf	" 25.00
Totaal	Frs. 61.50

2°. Weg der Nederlanden en Rusland:

Engeland en kabel van de <i>Electric and International Company</i>	Frs. 4.00
Vereeniging	" 3.00
Rusland	" 16.00
Perzië	" 13.50
Kabel van de Perzische golf	" 25.00
Totaal	Frs. 61.50

3°. Weg van België, Noord-Duitschland en Rusland:

Engeland en kabel der <i>Submarine Telegraph Company</i>	Frs. 3.00
Transportere	Frs. 3.00

per Transport.	Frs. 3.00
België	" 1.50
Noord-Duitschland	" 2.50
Rusland	" 16.00
Perzië	" 13.50
Kabel van de Perzische golf	" 25.00

Totaal . . . . . Frs. 61.50

4°. Weg van Nederland en Turkije:

Engeland en kabel	Frs. 4.00
Vereeniging	" 5.00
Turkije *)	" 17.50
Kabel van de Perzische golf	" 35.00

Totaal . . . . . Frs. 61.50

5°. Weg van België en Turkije:

Engeland en kabel	Frs. 3.00
België	" 1.00
Vereeniging	" 5.00
Turkije *)	" 17.50
Kabel van de Perzische golf	" 35.00

Totaal . . . . . Frs. 61.50

*) daaronder begrepen het eventueel transit door de Vereenigde Vorstendommen en Serbië.

6°. Weg van Frankrijk, de Vereeniging en
Turkije:

Engeland en kabel	Frs. 3.00
Frankrijk	" 3.00
Vereeniging	" 3.00
Turkije *)	" 17.50
Kabel van de Perzische golf.	" 35.00
Totaal	Frs. 61.50

7°. Weg van Frankrijk en Zwitserland:

Engeland en kabel	Frs. 3.00
Frankrijk	" 2.50
Zwitserland	" 0.50
Oostenrijk en Hongarije	" 3.00
Turkije *)	" 17.50
Kabel van de Perzische golf.	" 35.00
Totaal	Frs. 61.50

8°. Weg van Frankrijk en Italië:

Engeland en kabel	Frs. 3.00
Frankrijk	" 3.00
Italië	" 3.00
Turkije	" 17.50
Kabel van de Perzische golf.	" 35.00
Totaal	Frs. 61.50

Gedaan te Weenen, den 21 Julij 1868.

(Volgen de onderteekeningen.)

Gelet dat de bovenstaande overeenkomst door de Regeringen der betrokken Staten is goedgekeurd;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 28 December 1868, No. 8755;

Hebben goedgevonden en verstaan gezegde overeenkomst en vertaling bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering der bepalingen in voorschreven overeenkomst vervat.

's Gravenhage, 31 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 25 Jan. 1869.)

31 December 1868. WET, tot wijziging en verhooging van het IIIe hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1867. S. 179.

*) daaronder begrepen het eventueel transit door de Vereenigde Vorstendommen en Serbië.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. Het navolgend artikel van het IIIe hoofdstuk der begroting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1867 wordt verhoogd, te weten:

Art. 11. Voorschotten, onderstand en transportgelden aan en ten behoeve van Nederlandsche en vreemde zeelieden, voor zooverre deze laatstbedoelden tot de bemanning behooren van Nederlandsche schepen; militairen en andere behoeftige Nederlanders buiten 's lands, met eene som van f 7,319 en mitsdien gebragt op f 18,319.

Daarentegen worden de navolgende artikelen van hetzelfde hoofdstuk verminderd, te weten:

Art. 2. Tractementen en bezoldigingen van den secretaris-generaal, van de verdere ambtenaren en bedienden, mitsgaders schrijffloonen, met eene som van f 25 en mitsdien gebragt op f 33,325.

Art. 5. Tractementen en bezoldigingen van het personeel der gezantschappen, met eene som van f 2,885 en mitsdien gebragt op f 248,315.

Art. 6. Tractementen en bezoldigingen van het personeel der consulaten, alsmede toelage zoo voor bureaunkosten en huur van woning als anderzins, met eene som van f 5 en mitsdien gebragt op f 74,405.

Art. 9. Briefporten, abonnementen op dagbladen en alle verdere uitschotten van diplomatieke en consulaire ambtenaren in hunne betrekking, met eene som van f 1,524 en mitsdien gebragt op f 15,476.

Art. 10. Reis- en verblijfkosten aan de commissie voor het afnemen van examen van adspiranten voor diplomatieke betrekkingen, met eene som van f 176 en mitsdien gebragt op f 24.

Art. 13. Bijdragen tot onderhoud van kustlichten en andere inrigtingen en kassen buiten 's lands, zoowel ten nutte van den handel en der zeevarenden in het algemeen, als ten behoeve van Nederlandsche onderdanen in het bijzonder, met eene som van f 28 en mitsdien gebragt op f 872.

Art. 14. Bijdragen in de gemeenschappelijke kosten van de scheepvaart op den Rijn, waarvan de regeling is verbleven aan de centrale commissie te Mannheim, met eene som van f 133 en mitsdien gebragt op f 1,967.

Art. 15. Geheime uitgaven, met eene som van f 321 en mitsdien gebragt op f 1,679.

Art. 2. Ten gevolge van artikel 1 dezer wet wordt het totaal der 1^e afdeling van voornoemd hoofdstuk nader gebragt op f 64,825; het totaal der IIe afdeling op f 355,196; het totaal der

IIIe afdeling op f 23,161 en het totaal van het IIIe hoofdstuk nader vastgesteld op f 510,615.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1868. WET, tot verhooging van de begrooting van uitgaven voor de algemeene Landsdrukkerij, over het jaar 1867. S. 180.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De navolgende artikelen van de begrooting der uitgaven van de algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wet van 25 December 1866 (Staatsblad N°. 182), worden vermeerderd, te weten:

Art. 3. Bureau- en lokaalbehoefden, met eene som van f 2,510 en mitsdien gebragt op f 7,710.

Art. 4. Werktuigen, gereedschappen en drukmaterialen, met eene som van f 1,300 en mitsdien gebragt op f 9,300.

Art. 5. Arbeidsloon, met eene som van f 2,830 en mitsdien gebragt op f 74,830.

Het eindcijfer van gemelde begrooting wordt nader vastgesteld op f 207,605.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1868. WET, tot wijziging der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland). S. 181.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot het wijzigen der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland), vastgesteld bij de wet van 16 Sept. 1866 (Staatsblad N°. 152) en gewijzigd bij de wetten van 6 Julij 1867 (S. N°. 66), 19 April 1868 (Staatsbladen N°. 60 en 61) en 29 Junij 1868 (Staatsbladen N°. 97 en 98);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In het I^e hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, betreffende de uitgaven in Nederland, wordt:

a. *Onderafdeeling* 10. Brievenposterij, vermeerderd met f 10,000 en alzoo gebragt op f 71,000.

Het totaal der IVe afdeling (Departement van Binnenlandsch bestuur), wordt nader vastgesteld op f 10,946,266.08.

b. *Onderafdeeling* 38. Onvoorziene uitgaven, verminderd met f 10,000 en alzoo gebragt op f 24,000.

Het totaal der XIe afdeling (Onvoorziene uitgaven) wordt nader vastgesteld op f 24,000.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1868.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitgeg. 31 Dec. 1868.)

31 December 1868. WET, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1869. S. 182.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikelen 119 en 120 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1869, zullen over dat jaar worden gebezigt de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten: 1°. enz. (de mededeeling der ook op de hierachter volgende Staatsbegrooting voorkomende posten wordt, om plaats te winnen weggelaten).

Art. 2. Naar aanleiding van art. 35 der wet van 21 April 1810 (Bulletin des Lois N°. 233) wordt het proportioneel regt op de mijnen voor den jare 1869 bepaald op twee en een half ten honderd der zuivere opbrengst.

Art. 3. Deze wet treedt in werking met 1 Januarij 1869.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1868.

(geteekend)

WILLEM.

De Minister van Financiën,

(geteekend)

VAN BOSSE.

(Uitgegeven 31 December 1868.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1869.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1869.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
<i>A. Directe belastingen.</i>	
<i>a.</i> Grondbelasting: Hoofdsom	f 8,956,000
21½ opercenten op de grondbelasting van ongebouwde eigendommen	f 1,158,420.—
af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten f 45,172, zich verdeelende over hoofdsom en opercenten. " 40,000 " 5,172.—	f 8,916,000 f 1,153,248.—
	f 10,069,248.—
<i>b.</i> Personeel	Hoofdsom. 20 opercenten. f 6,870,000 f 1,374,000.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten f 300,000, zich verdeelende over hoofdsom en opercenten. . . . . " 250,000 " 50,000.—	f 6,620,000 f 1,324,000.—
	" 7,944,000.—
<i>c.</i> Patenten	Hoofdsom. 28 opercenten. f 2,590,000 f 725,200.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten f 89,600, zich verdeelende over hoofdsom en opercenten. . . . . " 70,000 " 19,600.—	f 2,520,000 f 705,600.—
	" 3,225,600.—
<i>B. Accijnzen.</i>	
<i>a.</i> Suiker.	" 4,000,000.—
<i>b.</i> Wijn	" 1,600,000.—
<i>c.</i> Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	" 13,250,000.—
<i>d.</i> Zout	" 2,850,000.—
<i>e.</i> Zeep	" 1,280,000.—
<i>f.</i> Bieren en azijnen	" 600,000.—
<i>g.</i> Geslagt	" 1,650,000.—
	" 25,230,000.—
<i>C. Indirecte belastingen.</i>	
<i>a.</i> Zegelregten	f 1,800,000.—
<i>b.</i> Registratieregten	" 4,800,000.—
<i>c.</i> Hypotheekregten	" 400,000.—
<i>d.</i> Regten van successie en van overgang bij overlijden.	" 3,200,000.—
	f 10,200,000.—
38 opercenten	" 3,876,000.—
	" 14,076,000.—
Transportere	f 60,544,848.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
per transport	f 60,544,848.—
<i>D. In- en uitvoerregten.</i>	
a. Regten op den in- en uitvoer	f 4,000,000.—
b. Vuur-, ton- en bakengelden.	" 370,000.—
c. Formaatzegel	" 7,800.—
	f 4,377,800.—
38 opcenten op het formaatzegel	" 2,964.—
	" 4,380,764.—
<i>E. Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.</i>	
Belasting (hoofdsom en opcenten)	f 250,000.—
Essaailoon, in geval van verbrekning der werken en voor gehalte- proeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben.	" 1,300.—
	" 251,300.—
<i>F. Domeinen.</i>	
a. Inkomsten der gewone domeinen, tienden, enz.	f 500,000.—
b. Inkomsten van het domein van Oorlog	" 97,000.—
c. Inkomsten van de groote wegen	" 290,000.—
d. Inkomsten van vaarten, veren en havens	" 393,000.—
	" 1,280,000.—
G. <i>Opbrengst der posterijen</i>	" 2,450,000.—
H. <i>Inkomsten van de Rijkstelegrafen, daaronder begrepen de bijdragen van ge- meenten voor de instandhouding van telegraafkantoren</i>	" 553,500.—
I. <i>Opbrengst der Staatsloterij</i>	" 410,000.—
J. <i>Opbrengst der uitgegeven akten voor de jagt en visscherij</i>	" 110,000.—
K. <i>Loodsgelden</i>	" 750,000.—
<i>L. Regt op de mijnen.</i>	
Vast regt.	f 70.—
Proportioneel regt	" 750.—
10 opcenten voor kwade posten, volgens art. 36 der wet van 21 April 1810.	" 82.—
5 opcenten voor collecteloon, volgens artt. 37 en 38 van het decreet van 6 Mei 1811	" 41.—
	" 943.—
M. <i>Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen.</i>	" 320,000.—
<i>N. Verschillende ontvangsten en toevallige baten.</i>	
a. Batig slot van het fonds wegens den arbeid der gevangenen	f 35,145.—
b. Toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenenissende	" 5,000.—
	f 40,145.—
c. Opbrengst van de Nederlandsche Staatscourant en het Bijblad.	" 40,000.—
d. Opbrengst van het Staatsblad	" 6,600.—
e. Batig slot van het fonds der algemeene Landsdrukkerij.	" 20,000.—
Transportere	f 106,745.—
	f 71,051,355.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	<i>f</i> 106,745.—
<i>f</i> 71,051,355.—	
<i>f.</i> Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken.	10,000.—
<i>g.</i> Inkomsten van den ijk der maten en gewigten	<i>Memorie.</i>
<i>h.</i> Regten tot het verkrijgen van octrooijen.	12,000.—
<i>i.</i> Baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool.	11,000.—
<i>j.</i> Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken.	65,000.—
<i>k.</i> Vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de invoerding van opcenten op de directe belastingen en accijnsen	131,800.—
<i>l.</i> Vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans	11,600.—
<i>m.</i> Boeten van verschillenden aard.	37,000.—
<i>n.</i> 5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van geschut en verkocht vee, krachtens decreet van 18 Junij 1811, en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden	2,000.—
<i>o.</i> Aandeel van 72 ten honderd in de opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen bij de directe belastingen, in- en uitvoerregten en accijnsen vallende.	33,000.—
<i>p.</i> Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1866, en personele belasting over het dienstjaar 1866—1867, alsmede van het aandeel der aan de gemeenten uitgekeerde gedeelten van laatstgemelde belasting (hoofdsom en Rijks-opcenten) in de daarop gevallen kwade posten.	205,000.—
<i>q.</i> Leges aan de schatkist vervallen	442,000.—
<i>r.</i> Verjaarde renten	12,000.—
<i>s.</i> Inkomsten van den Hoogen Raad van adel en renten van de ten zijnen name op het grootboek der nationale schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen.	21,775.—
<i>t.</i> Inkomsten van de grootboeken der nationale schuld	21,500.—
<i>u.</i> Kortingen op wedden en belooningen van burgerlijke ambtenaren, voór 1 ^o . Julij 1846 aangesteld, overeenkomstig de wetten van 9 Mei 1846 en 3 Mei 1851 (Staatsblad N ^o . 24 en 49).	135,000.—
<i>v.</i> Bijdragen uit de opbrengsten en gelden, bedoeld bij art. 3 der wet van 7 Junij 1860 (Staatsblad N ^o . 22), regelende de eindbestemming der baten afkomstig van de voormalige wees- en momboirkamers, tot zoodanig bedrag als daarvan over den jare 1869 tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld zal worden aangewend	500.—
<i>w.</i> Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen	45,500.—
<i>x.</i> Vergoeding door gemeenten van een derde gedeelte der pensioenen, door den Staat aan onderwijzers bij openbare lagere scholen toegekend	40,000.—
Transportere	<i>f</i> 1,343,420.—
<i>f</i> 71,051,355.—	

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 1,343,420.—
	f 71,051,355.—
<i>tj.</i> Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijks kweek- scholen van onderwijzers, alsmede aan de Rijks lagere school te Maastricht	9,000.—
<i>z.</i> Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hogere burgerscholen, de Rijks landbouwschool en de polytechnische school. "	62,000.—
<i>aa.</i> Bijdragen der studenten aan de Rijks instelling van onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde	3,000.—
<i>bb.</i> Teruggaven en renten van voorschotten.	139,500.—
<i>cc.</i> Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen	100,000.—
<i>dd.</i> Uitkeeringen van België, volgens het verdrag van 5 Novem- ber 1842, goedgekeurd bij de wet van 4 Februarij 1843 (S. N ^o . 3): 1 ^o . wegens de vuurgelden op de Wester-Schelde (art. 18, alinea 3)	f 10,000
2 ^o . voor werken voor de uitlozing van de Vlaamsche wateren (art. 23).	" 50,000
	" 60,000.—
<i>ee.</i> Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behorende. "	165,000.—
	" 1,881,920.—
<i>O.</i> <i>De onvervreembare rente ten laste van België, bepaald bij § 1 van art. 63 van het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van 4 Februarij 1843 (Staatsblad N°. 3) . . . . .</i>	" 400,000.—
<i>P.</i> <i>De bijdragen van Nederlandsch Indië over het dienstjaar 1869 aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven, geraamd op . . . . .</i>	" 14,962,731.—
<i>Q.</i> <i>Een jaar renten van het aandeel van Nederland in de tweede helft der ten jare 1864 van het Gouvernement van Japan bedongen schadevergoe- ding, ter zake van de gemeenschappelijk met Engeland, Frankrijk en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika volbragte expeditie naar Simonoseki.</i>	" 50,000.—
<i>R.</i> <i>Batig slot der algemeene rekening van de Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1867. . . . .</i>	" 4,360,000.—
<i>S.</i> <i>Eene bijdrage uit het nader bij de wet vast te stellen batig slot van de algemeene rekening wegens ontvangsten en uitgaven van Nederlandsch Indië over de dienst 1867 . . . . .</i>	" 3,475,000.—
<i>T.</i> <i>Bijdrage uit het fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen, in de uitgaven voor de voortzetting van den aanleg der Staatsspoorwegen.</i>	" 1,000,000.—
<i>U.</i> <i>De ontvangsten, welke ten gevolge eener tijdelijke voorziening van Staats- wege in de exploitatie van spoorwegen in 's Rijks kas kunnen vloeijen, voor zoover zij den Staat aankomen . . . . .</i>	Memorie.
Totaal	f 97,181,006.—

31 December 1868. WETTEN, houdende natura-
lisatie van:
Ludwig Wilhelm Schöffner. S. 183.
Carl Emil Haase. S. 184.
Philipp Anton Joseph Fasbender.
S. 185.
Jacob Leijendecker. S. 186.

Theodor Joseph Joannes Mähler. S. 187.
Wolfgang Friedrich Anton von Nord-
heim. S. 188.
Heinrich August Wilhelm Köhne.
S. 189.
Bernhard Conrad Pottkamp. S. 190.

31 December 1868. WETTEN, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 191—202.

In *Noordbrabant*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van acht opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1869, 1870 en 1871; en *b.* van acht opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de diensten $18\frac{4}{8}$, $18\frac{7}{8}$ en $18\frac{7}{4}$. S. 191.

In *Gelderland*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van vier opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van vier en een halven opcent op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1869; en *b.* van drie opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst $18\frac{7}{8}$. S. 192.

In *Zuidholland*: om te voorzien in buitengewone uitgaven voor aanleg of verbetering van werken van openbaar nut en aflossing en rentebetaling van de daarvoor opgenomen of op te nemen kapitalen; *a.* van twee opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1869; en *b.* van een opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst $18\frac{7}{8}$. S. 193.

In *Noordholland*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van acht opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1869; en *b.* van zes opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst $18\frac{4}{8}$. S. 194.

In *Zeeland*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van tien opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1869; en *b.* van tien opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst $18\frac{7}{8}$. S. 195.

In *Friesland*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie,

van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van twintig opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1869; en *b.* van vijftien opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst $18\frac{7}{8}$. S. 196.

In *Overijssel*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van acht opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1869; en *b.* van acht opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst $18\frac{7}{8}$. S. 197.

In *Groningen*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van achttien opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1869; en *b.* van achttien opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst $18\frac{4}{8}$. S. 198.

In *Drenthe*: om te voorzien in uitgaven voor rentebetaling en aflossing van kapitalen, ten laste der provincie opgenomen; *a.* van vijftien en een halven opcent op de hoofdsom van de grondbelasting over 1869; en *b.* van vijf opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst $18\frac{7}{8}$. S. 199.

In *Limburg*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van zestien opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1869, 1870 en 1871; en *b.* van dertien opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienstjaren $18\frac{4}{8}$, $18\frac{7}{8}$ en $18\frac{7}{4}$. S. 200.

In *Noordbrabant*: wijziging in de regeling van de regten voor het gebruik van de provinciale wegen, aan de heffing waarvan de vereischte bekrachtiging is verleend bij de wet van 30 December 1864 (Staatsblad No. 135);

Art. 1. Met behoud der bepalingen van de wet van den 30 December 1864 (Staatsblad No. 135) wordt de vereischte bekrachtiging verleend aan de volgende wijzigingen in de regeling der regten, welke voor het gebruik der provinciale wegen ten

behoove der provincie Noordbrabant gegeven worden :

a. voor voer- en rijtuigen, waarvan de wielen voorzien zijn met velgen en banden van eene breedte van ten minste twaalf (12) duimen, is slechts de helft van het tolgeld verschuldigd;

b. wegens voer- en rijtuigen, waarvan de velgen en banden eene breedte van minder dan twaalf (12) duimen hebben, worden de vrijdommen, vastgesteld bij art. 1, 8°., g, l, m en n der wet van 30 December 1864 (S. N°. 135), niet genoten;

c. de bepaling sub a treedt in werking op het tijdstip dat de termijn, waarvoor de provinciale tollèn thans verpacht zijn, zal zijn verstreken.

De bepaling sub b treedt in werking met 1°. Januarij 1871. S. 201.

In *Drenthe*: tot het heffen van regten voor het gebruik van de Drentsche hoofdvaart; regten waarvan de opbrengst de provincie in staat moet stellen te voorzien in de kosten van vernieuwing, herstel en onderhoud der hoofdvaart en van het stellen en exploiteren van stoom-pompwerktuigen tot voeding dier vaart.

Art. 1. De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve der provincie Drenthe, gedurende het jaar 1869 van het regt, geregeld als volgt:

1°. voor elk vaartuig:

a. dat de Veeneschutsluis doorvaart, een en een halve cent per ton;

b. dat de Hare-, Dievender-, Wittelter-, Uffelter-, Havelter- en Paradijs-schutsluizen doorvaart, bij elke sluis een cent per ton;

c. dat den boom in de Hoofdvaart onmiddellijk boven of ten oosten den mond van de Norgervaart doorvaart, een cent per ton;

voor vaartuigen beneden de zestien ton en niet behoorende tot die omschreven bij art. 1, 3°., wordt voor het doorvaren van dezen boom geen regt betaald;

2°. voor elk houtvlot:

a. dat de Veeneschutsluis doorvaart, twee cents per vierk. el;

b. dat de onder 1°. b genoemde schutsluizen of den boom, onder 1°. c genoemd, doorvaart, bij elke schutsluis en bij dien boom, een cent per vierk. el;

3°. voor het regt van voorschutting, dat alleen voor vaartuigen op vaste tijden in door de bevoegde magt erkende veren en alleen onder verpligting tot doorlopend gebruik verleend wordt, bij elke sluis:

voor vaartuigen tot en met 21 ton, twaalf cents;
 " " van 21 " " " 31 " vijftien "
 " " " 31 " " " 51 " twintig "
 " " " 51 ton en daarboven dertig "

4°. voor elk vaartuig of houtvlot, dat de Veenebrug doorvaart, tien cents.

De regten, onder 1, 2, 3 en 4 omschreven, worden gegeven onverminderd de wettig verkregen vrijdommen van vaart- en sluisgelden.

Art. 2. De regten worden ingevorderd naar de reglementaire voorschriften, goedgekeurd bij Ons besluit van 20 November 1858, N°. 72.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1 Januarij 1869.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
 (get.) FOCK.

(Uitgeg. 31 Dec. 1868.)

31 December 1868. WET, tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de algemeene Landsdrukkerij over het jaar 1869. S. 203.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting der uitgaven van de algemeene Landsdrukkerij over het jaar 1869 wordt vastgesteld op de som van f 223,967, te weten:

Art. 1. Tractementen van den directeur, klerken en opzigter . . . . . f 6,100

Art. 2. Bezoldiging der bedienden, jongens, schoonmaaksters en verdere belooningen . . . . . " 8,167

Art. 3. Bureau- en lokaalbehoeften. " 5,700

" 4. Werktuigen, gereedschappen en drukmaterialen . . . . . " 8,000

Art. 5. Arbeidsloon . . . . . " 83,000

" 6. Aankoop van papier . . . " 105,000

" 7. Werken of diensten buiten de algemeene Landsdrukkerij, ten behoeve van dat etablissement verrigt wordende door particulieren, zooals linieer-, graveer-, plaatdrukwerk en meer . . . " 3,000

Art. 8. Onvoorziene uitgaven. . . " 5,000

f 223,967

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, worden aangewezen de volgende middelen:

Art. 1. De inkomsten, over het jaar 1869, wegens door de algemeene Landsdrukkerij aan de departementen van algemeen bestuur, collegiën,

administratiën autoriteiten en ambtenaren te leveren druk-, linieer-, graveer-, plaatdrukwerk en meer.

Art. 2. De inkomsten, over hetzelfde jaar, wegens verkochte onbruikbare goederen en voorwerpen, behoorende aan de algemeene Landsdrukkerij.

Art. 3. De sommen, die in het jaar 1869 mogen worden betaald tot geheele of gedeeltelijke voldoening van vorderingen der algemeene Landsdrukkerij over 1867 en vroeger.

Art. 3. Wanneer de som, bij de begrooting der uitgaven van de algemeene Landsdrukkerij uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 3, 4, 5, 6 en 7 van het 1^e artikel dezer wet, ontoreikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag met inachtneming van het voorschrift van het 2^e lid van artikel 24 der wet van den 5 October 1841 (Staatsblad No. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post van onvoorziene uitgaven, in die begrooting vermeld.

4. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, de algemeene Landsdrukkerij betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van de genoemde begrooting, worden op den post van onvoorziene uitgaven aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening, bedoeld bij artikel 5 dezer wet, omschreven en verantwoord in zooveel bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

5. Het batig saldo der rekening van de ontvangsten en uitgaven der algemeene Landsdrukkerij over het jaar 1869 wordt verantwoord onder de Rijksontvangsten van dat jaar, terwijl in eenig nadeelig saldo nader bij de wet wordt voorzien.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1868. WET, houdende verandering van de grensscheiding tusschen de gemeenten Hedikhuizen en Ammerzoden en van die tusschen de provinciën Noordbrabant en Gelderland, waar deze laatste de grens tusschen die gemeenten volgt. S. 204.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het gat van de rivier de Maas, waardoor de grensscheiding tusschen de gemeenten Hedikhuizen en Ammerzoden, tevens grensscheiding tusschen de provinciën Noordbrabant en Gelderland, loopt, onzichtbaar is geworden en eene nieuwe grensbepaling alzoo noodzakelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De grensscheiding tusschen de gemeenten Hedikhuizen en Ammerzoden en die tusschen de provinciën Noordbrabant en Gelderland, waar deze laatste de grens tusschen die gemeenten volgt, wordt aldus veranderd:

van het noordwestelijk hoekpunt van het perceel, thans kadastraal bekend onder sectie F, No. 123, der gemeente Ammerzoden, loopt de grens voortaan langs de noordoostelijke scheiding van genoemd perceel en van het perceel sectie F, No. 122, der gemeente Ammerzoden; vervolgens langs de zuidelijke grens van de perceelen sectie A, No. 657 en 658, der gemeente Hedikhuizen; voorts langs den noordoostkant van een gedeelte eener langs de Hedikhuizensche Maas gelegen krib en het verlengde daarvan tot aan het midden van genoemde Maas; van daar door het midden dier rivier langs de zuidwestelijke grens van het perceel sectie A, No. 659, der gemeente Hedikhuizen tot aan het zuidoostelijk hoekpunt van dat perceel, van waar de grens den tegenwoordigen loop zuidoostwaarts door het midden van de Hedikhuizensche Maas en verder blijft volgen.

2. Deze wet treedt in werking met 1 Jan. 1869. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 31 Dec. 1868.)

31 December 1868. WET, houdende verlenging van den termijn, gedurende welchen de wet van 17 October 1865 (Staatsblad No. 121), betrekkelijk het vaststellen van buitengewone maatregelen tot afwending van besmettelijke veeziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, van kracht is. S. 205.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het raadzaam is dat de wet van 17 Oct. 1865 (Staatsblad No. 121) in werking blijve; in afwachting dat de veeartsenijkundige politie nader zal zijn geregeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 3 der wet van 17 October 1865 (Staatsblad No. 121) wordt gelezen als volgt:

Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging in het Staatsblad en blijft van kracht tot 1 Januarij 1870.

2. De wet van 19 December 1867 (S. N°. 127) wordt ingetrokken.

3. Deze wet treedt in werking op 1 Jan. 1869. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1868.
(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

(Uitgeg. 31 Dec. 1868.)

31 December 1868. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den verkoop van gronden, behoorende tot het Kroondomein, aan de gemeente Mill en St. Hubert. S. 206.

31 December 1868. WET, houdende vaststelling der begrooting van het fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen, voor het dienstjaar 1869. S. 207.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting der uitgaven van het fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen voor 1869, wordt vastgesteld op de som van een millioen twee honderd dertien duizend gulden.

Art. 1. Kosten der openbare verkooping van domeinen en het aandeel van den Staat in de kosten van openbaren verkoop van vicarie-goederen, daaronder begrepen de kosten van verkaveling, opmeting, schatting en dergelijke ter voorbereiding der verkooping noodige werkzaamheden. f 8,000

Art. 2. Verbetering van buiten-gronden, daaronder begrepen de kosten van toezigt. . . . . " 5,000

Art. 3. Ontmanteling der opgeheven vestingen, daaronder begrepen de kosten van ontwerp en toezigt en aankoop van strooken grond, noodig tot verlegging van wegen, alsmede vergoeding aan de gemeenten voor overname van wegen en andere werken, vroeger door de genie onderhouden. " 200,000

Art. 4. Toevoeging aan de middelen bestemd tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1869, als Bijdrage in de uitgaven voor de voortzetting van den aanleg der Staatspoorwegen. . . . . " 1,000,000

f1,213,000

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, worden aangewezen:

1°. de gelden van het fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen, op 31 December 1868 in 's Rijks schatkist aanwezig;

2°. de in 1869 te donee ontvangsten voor genoemd fonds.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1868. WET, tot wijziging van het VII° hoofdstuk C der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1867. S. 208.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

Artikel 22 van het zevende hoofdstuk C der begrooting van Staatsuitgaven voor het jaar 1867 (Pensioenen) wordt vermeerderd met f 2000 en mitsdien gebracht op f 224,000;

daarentegen wordt artikel 12 van hetzelfde hoofdstuk over het jaar 1867 (Kinder-, school- en akademiegelden bij de Hervormden, Luther- schen, Doopsgezinden en Remonstranten) verminderd met eene gelijke som van f 2000 en mitsdien gebracht op f 139,000.

Lasten en bevelen, enz.

8 Januarij 1868. REGELING der reis- en verblijf- kosten der ambtenaren van den Rijkstelegraaf.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 December 1867, N°. 8, 6^e afdeling;

Onzen Minister van Financiën gehoord; advies van 6 Januarij 1868, N°. 20, R. U.;

Gezien Ons besluit van 15 December 1867, N°. 12 (Staatsblad N°. 118);

Gelet op Ons besluit van 23 April 1851 (Staatsblad N°. 21), art. 1a;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van het vroeger daaromtrent door Ons bepaalde, de lijninspecteuren, de directeuren, de onderdirecteuren, de magazijnmeesters en de opzigters bij de dienst van den Rijkstelegraaf, ten aanzien der vergoeding wegens reis- en verblijfskosten met ingang van 1 Januarij 1868, te rangschikken in de derde klasse, en het overige personeel bij die dienst en bij de verdere inrigtingen van den Rijkstelegraaf, in de vierde klasse van het tarief, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 15 December 1849 (Staatsblad N°. 62).

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan

afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën en aan de algemeene rekenkamer. 's Gravenhage, 8 Januarij 1868.

(get.) WILLEM.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

12 Januarij 1868. VOORSCHRIFTEN, betreffende de borgtogten der rekenplichtige ambtenaren bij den Rijkstelegraaf.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Gezien het Koninklijk besluit van den 15 dezer, No. 12, in verband met die van 16 Dec. 1853, No. 63, en van 11 Augustus 1857, No. 57,

Bepaalt, met intrekking der beschikkingen van 3 October 1860, No. 156, van 28 Nov. 1860, No. 170, en van 18 April 1866, No. 275, 6^e afd.:

1. De directeuren van Rijkstelegraafkantoren, de onderdirecteuren, de magazijnmeesters en de klerken bij den Rijkstelegraaf, de laatste voor zooveel hun de behandeling van gelden wordt toevertrouwd, stellen de volgende borgtogten, hetzij personele, hetzij door het leggen van verband op kapitalen, ingeschreven op het grootboek der 2½ pCts. nationale schuld:

a. personele borgtogten:

de directeur van het Rijkstelegraafkantoor te Amsterdam tot een bedrag van . . . 2,000 gl.;
als voren te Rotterdam van . . . 1,500 "
als voren te 's Gravenhage van . . . 500 "
de directeuren van andere Rijkstelegraafkantoren, de onderdirecteuren, de magazijnmeesters en de klerken, tot een bedrag van . . . . . 250 "

b. borgtogten, door het leggen van verband op kapitalen, ingeschreven op het grootboek der 2½ pCts. nationale schuld:

de directeur van het Rijkstelegraafkantoor te Amsterdam tot een bedrag van . . . 3,500 gl.;
als voren te Rotterdam van . . . 2,500 "
als voren te 's Gravenhage van . . . 900 "
de directeuren van andere Rijkstelegraafkantoren, de onderdirecteuren, de magazijnmeesters en de klerken, tot een bedrag van . . . . . 500 "

2. De akten der in art. 1 bedoelde borgtogten worden opgemaakt:

a. voor die, vermeld onder lett. a, volgens het model, onder lett. A, bij deze beschikking gevoegd;

b. voor die, vermeld onder lett. b, volgens de modellen, vastgesteld bij beschikking van 30 September 1857, No. 184, 6^e afdeeling, behoudens

de wijzigingen, in bijlage B dezer beschikking aangegeven.

3. De termijn voor de inzending der in art. 2 bedoelde akten wordt vastgesteld op acht weken na den dag der benoeming tot den nieuwen rang. 's Gravenhage, 12 Januarij 1868.

(get.) HEEMSKERK.

BIJLAGE A.

MODEL-ACTE.

Op heden den

verschenen voor ons

, openbaar notaris, residentende te

in tegenwoordigheid van de na te

noemen getuigen (*in te vullen de namen der twee borgen*) bij ons notaris bekend, dewelke onder renunciatie van de voorregten van uitwinning en schuldsplitsing en alle verdere beneficiën, welke hun tegen den inhoud dezer zouden kunnen te stade komen, het effect waarvan aan de comparanten, op het passeren dezer, door ons notaris is uitgelegd, verklaarden zich te zamen en ieder in solidum te stellen en te constitueren als borgen en principale schuldenaren gedurende den tijd van drie achtereenvolgende jaren, ingaande den

en eindigende den

, voor

eene somma van (*in te vullen het bedrag der schrijffletters*), en zulks, ten behoeve van het Gouvernement der Nederlanden, voor de administratie van den heer in kwaliteit van

(a), aannemende en belovende de comparanten, om, bijaldien te eeniger tijd mogt blijken, dat de gemelde ambtenaar uithoofde van deze zijne kwaliteit of wegens alle ander en verder rekenplichtig beheer, dat hem bij de dienst van den Rijkstelegraaf mogt worden opgedragen, binnen gemeld tijdvak van drie jaren, iets aan den lande schuldig of ten achteren mogt komen, voortspruitende uit verzuim, kwade trouw of kwaad opzet, het achterstallige dadelijk, doch uiterlijk ter concurrentie van het montant van den borgtogt, ter somma van (*in te vullen het bedrag in schrijffletters*) als eigen schuld te zullen overleggen en betalen op de eerste, tot dat einde aan hen comparanten te doene requisitie en zonder dat zij tot deze betaling door eenig gewijsde of formaliteit van regten zullen behoeven te worden geconstrin-

(a) In te vullen, de betrekking van den borgstellenden beambte, gelijk die in zijne aanstelling vermeld is.

geerd, noch dat vooraf het achterstallige regterlijk zal behoeven te worden geconstateerd of bewezen. En wijders dat de borgstellingen niet alleen dienen voor het beheer van meergenoemden ambtenaar op eene bepaalde standplaats, maar ook geldig zijn en blijven voor dezelfde administratie, door hem op andere standplaatsen te voeren. Kiezzende de comparanten, om deze ter executie te leggen, domicilium ter hunner, hiervoren omschreven en uitgedrukte woonplaatsen.

Voorts zijn voor ons notaris en getuigen gecompareerd (*in te vullen de namen van twee personen*) alhier woonachtig, bij ons notaris bekend, dewelke verklaarden, dat de personen, die zich bij deze akte als borgen stellen, bij hen bekend staan, ieder voor zich volkomen tot datgene in staat te zijn, waartoe zij zich bij deze akte verbinden.

Aldus gedaan en gepasseerd ten kantore van ons notaris voornoemd, in tegenwoordigheid van , beide wonende , als getuigen ten dezen uitdrukkelijk verzocht, en is deze, na gedane voorlezing, door de comparanten, de getuigen en door ons notaris ondertekend.

(*Aan het slot van de ter opzending aan het ministerie bestemde grosse der akte moet worden vermeld, dat zij wordt uitgegeven „voor of ten verzoeken van den Staat der Nederlanden”*).

BIJLAGE B.

Wijzigingen in de modellen voor akten van borgtocht, vastgesteld bij ministeriële beschikking van 30 Sept. 1857, N°. 184, 6^e afdeling.

1. De woorden „telegrafist bij de kantoordienst van den Rijkstelegraaf”, te vervangen door de betrekking van den borgstellenden beambte, gelijk die in zijne aanstelling vermeld is.

2. De woorden „onverschillig op welke standplaats hij die zal uit oefenen”, te vervangen door de volgende: „of wegens alle ander en verder beheer, dat hem bij de dienst van den Rijkstelegraaf magt worden opgedragen.”

Aan het slot van de ter opzending aan het ministerie bestemde grosse der akte moet worden vermeld, dat zij wordt uitgegeven, „voor of ten verzoeken van den Staat der Nederlanden.”

17 Januarij 1868. INLICHTING ten aanzien der uitvoering van het tractaat van handel en scheepvaart met Frankrijk.

De Minister van Financiën,
Gelezen enz.

Gelet op de instructie van 30 Augustus 1865, N°. 180, en op de resolutiën van 21 Febr. 1866, N°. 94 en 16 November 1866, N°. 12;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Aan de directeurs der directe belastingen enz., ten vervolge op het 6^e lid der aangehaalde instructie te kennen te geven:

1°. dat bij invoer van stalen of monsters als daár bedoeld op generale verklaring, ter zee, langs de rivieren of langs de spoorwegen, voor die stalen of monsters transitopaspoorten kunnen worden afgegeven op het kantoor van in- en uitgaande regten ter losplaats, en dat, wanneer dergelijke stalen of monsters bij den invoer op entrepôt mogten zijn aangegeven, de noodige transitopaspoorten kunnen worden uitgereikt ter plaatse waar het entrepôt gevestigd is; in beide gevallen met inachtneming ter plaatse van afgifte van het document van hetgeen verder bij het genoemde 6^e lid is voorgeschreven;

2°. dat de stalen of monsters van den bedoelden aard, ten einde onder tijdelijken vrijdom te worden toegelaten, niet noodzakelijk door den betrokken reiziger in persoon behoeven te worden ingevoerd, mits zij slechts door hem zelve ter visitatie en cachettering worden aangeboden;

3°. dat niet kan worden toegestaan om een gedeelte dier stalen of monsters tegen betaling der regten hier te lande te doen verblijven en een ander gedeelte weder uit te voeren, zoodat, wanneer de stalen of monsters, in één transitopaspoort vermeld, niet allen te gelijk weder worden uitgevoerd, het document niet kan worden gezuiverd, en mitsdien de regten voor al de daarin vermelde goederen op den borgtocht moeten worden verhaald;

4°. dat de meergenoemde stalen of monsters, wanneer die te laag in waarde zijn aangegeven, even als alle andere goederen, kunnen worden benaderd, doch dat, alvorens daartoe over te gaan, de ambtenaren steeds den aangever in de gelegenheid moeten stellen om zijne aangifte te verhoogen en tevens hem moeten doen opmerken dat uit die aangifte, hoe hoog ook, bij volledigen wederuitvoer der goederen volgens de bepalingen van het tractaat geenerlei betaling van regten kan voortvloeijen.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) VAN HOYTEMA.

16 Maart 1868. *MISSIVE*, betreffende het op linnen plakken der kadastrale plans, bij de gemeentebesturen berustende.

Van verschillende zijden is ter kennis van mijn ambtgenoot van Financiën gekomen, dat sommige gemeentebesturen de kadastrale plans hunner gemeente op linnen doen opplakken.

Behalve dat dit op de juistheid der kaarten van nadeeligen invloed is, verliezen zij ook hunne doorschijnendheid, zoodat de gewone bijwerking met behulp van het copiërglas niet meer kan plaats hebben. Eene andere methode voor de bijwerking is intusschen voor de deugdelijkheid van de plans ongeraden, en zou ook het werk minstens verdubbelen, dat dan van de landmeters van het kadaster in billijkheid niet zou kunnen worden gevorderd, zoodat de opplakking der plans hunne vernieuwing noodzakelijk maakt.

Ter voldoening aan het verlangen van mijn ambtgenoot, dat de bedoelde opplakking worde te keer gegaan, verzoek ik U H. E. G. de aandacht der gemeentebesturen in Uwe provincie op de zaak te vestigen en hen uit te noodigen voortaan te zorgen, dat geene opplakking plaats hebbe.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (get.) J. SCHRÖDER.

15 Mei 1868. *BESLUIT* van Z. M., ten aanzien van het weduwenfonds voor de geëmployeerden tot het algemeen bestuur behoorende. Sc. 135.
WJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 14 Mei 1868, No. 98, G. S., ten geleide van de missive der administratie van het weduwenfonds voor de geëmployeerden tot het algemeen bestuur behoorende, van 14 Mei 1868, No. 1446;

Gelet op Ons besluit van 21 November 1867, No. 71, waarbij de deelneming in het weduwenfonds voor de niet-gelegestreckende ambtenaren wordt geschorst, tot dat eene andere wijze van bijdragen zal zijn ontworpen en bepaald;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De besluiten van 26 Jannarij 1818, No. 15; van 23 September 1828, No. 83; van 15 Julij 1841, No. 32; artt. 1 en 2 van het Koninklijk besluit van 26 December 1844, No. 59, en art. 5 van het Koninklijk besluit van den 16 Junij 1856, No. 27, voor zoo ver de aangehaalde artikelen der twee laatstgenoemde besluiten betrekking hebben op de niet-gelegestreckende

ambtenaren, worden voor het vervolg vervallen verklaard.

2. De deelnemingen op den voet der in art. 1 genoemde besluiten aangegaan, blijven van kracht en de jaarlijksche bijdragen onveranderd.

Indien de betrokken ambtenaren, na de dagteekening van dit besluit verlangen voor een verhoogd tractement deel te nemen, zullen zij voor dat tractement aan het fonds moeten bijdragen op den voet bij het volgende artikel bepaald.

3. Alle Rijksambtenaren, die een gezond lichaamsgestel bezitten en niet in active krijgsveld zijn of buitenlands ter zee varen, worden in het vervolg tot deelneming in het weduwenfonds voor de geëmployeerden tot het algemeen bestuur behoorende toegelaten, tegen betaling van eene inlegsom of jaarlijksche bijdrage, bij de tot dit besluit behoorende tarieven A, B en C aangewezen.

4. De betaling der inlegsom moet geschieden binnen veertien dagen na de dagteekening der deelneming.

De betaling der bijdrage moet jaarlijks geschieden, vóór den aanvang van het jaar waarover de deelneming loopt, en wel in de voorafgaande maand December.

5. In geval van wanbetaling der bijdrage zal, te rekenen van af den 1^{en} Januarij van het jaar waarover de bijdrage verschuldigd is, eene rente moeten worden bijbetaald van vijf pCt. 's maands; terwijl, wanneer het voldoen van bijdrage en rente binnen het jaar nog niet gevolgd is, de nalatige deelnemer van zijn lidmaatschap zal vervallen zijn.

6. De deelnemers zijn verplicht bij verandering van woonplaats, daarvan aan de directie van het weduwenfonds onmiddellijk portvrij kennis te geven.

7. In geval van overlijden der echtgenooten of het meerderjarig worden der kinderen waarvoor is deelgenomen, vervalt het verkregen regt op uitkeering.

Bij het aangaan van een tweede of volgend huwelijk, kan voor de echtgenoot van dat huwelijk op nieuw worden deelgenomen, alsmede voor de kinderen, die uit dat huwelijk mogten geboren worden.

8. Voor eene uitkeering aan de weduwen of minderjarige kinderen kan worden deelgenomen tot twee vijfde van het vaste tractement; niet voor meerder, maar wel voor minder bedrag.

9. De uitkeering geschiedt in de maanden Februarij en Augustus, bij halfjarige termijnen, die op den 1^{en} Januarij en den 1^{en} Julij verschijnen. Zij vangt aan met den dag, volgende op dien

van het overlijden des deelnemers, en houdt op met den dag van overlijden der belanghebbenden en der meerderjarigheid van de kinderen. Tot tijdige regeling der uitkeering, moeten de acten van overlijden en huwelijk vóór den 30 Junij en den 31 December aan de directie worden overgelegd of portvrij worden gezonden.

10. De ambtenaren, die in het weduwenfonds wenschen deel te nemen, zijn gehouden dit schriftelijk te verklaren en daarbij over te leggen de aanstelling, waarbij het vaste tractement aan hen is toegekend, hunne geboorte-acte en die van hunne echtgenoot of het kind waarvoor wordt deeleegenomen, benevens een gezondheids-attest door hem, deelnemer, en een bevoegde geneeskundige onderteekend, overeenkomstig het voorbeeld bij de directie van het weduwenfonds verkrijgbaar.

Alle aanvragen tot deelneming zijn voorts ter beoordeeling der directie, die dezelve kan afwijzen, wanneer zij vermeent dat het belang van het fonds zulks verkieslijk maakt.

11. De legestrekkende ambtenaren, die door verplaatsing in eene andere landsbetrekking overgaan of eervol worden ontslagen, kunnen voor een tweede of volgend huwelijk in het weduwenfonds deelnemen, op den voet en wijze bij de bovenstaande artt. 3 tot 6 bepaald.

Afschriften dezes zullen worden gezonden aan Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, mitsgaders aan de algemeene rekenkamer, tot informatie en narigt, en aan de administratie van het weduwenfonds, ter uitvoering.

's Gravenhage, 15 Mei 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) R. J. SCHIMMELPENNINCK.

11 Julij 1868. WIJZIGING der voorschriften omtrent het uitsteken van schuim en graauw van zeep, van kwade en bedorven zeep en van kantzeep.

De Minister van Financiën,

Gelet op een adres van de zeepzieders N. N., houdende bedenkingen ten aanzien van de toepassing der voorschriften omtrent de insteking van schuim en graauw van zeep;

Gelezen de rapporten te dezer zake van de verschillende directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen;

Overwegende dat het ook in het belang van de betrokken fabrikanten wenschelijk is om de voor-

melde voorschriften te wijzigen, en dat tevens meer faciliteiten kunnen toegestaan worden voor het insteken van *kwade* en *bedorven zeep* en van *kantzeep*;

Heeft goedgevonden en verstaan:

1°. Met wijziging in zoo ver van het 2° lid der resolutie van 25 Junij 1852, N°. 12, en met intrekking van de bestaande voorschriften betreffende het vragen van vergunning tot het insteken van *graauw* van zeep, te bepalen, dat het *schuim* en *graauw*, ná 31 Julij e. k. te verkrijgen bij het zieden van zachte zeep, op den voet der navolgende bepalingen, bij latere siefsels kan worden ingestoken met genot van afschrijving op de creditrekening, te weten:

a. Bij de aantekening betreffende de afgewogen hoeveelheid zeep, volgens art. 14 der wet van 14 December 1844 (Staatsblad N°. 65), op de aangiften tot zieden te stellen, wordt afzonderlijk vermeld de hoeveelheid *schuim* en *graauw* te zamen welke uit het ziedsel verkregen is.

b. In de fabrieken echter waarin de afweging van de gevaatte zeep te vroeg geschiedt om de hoeveelheid *graauw* in voege voorschreven terstond na de afweging op te geven, wordt in de bedoelde aantekening de hoeveelheid *zeep* en *graauw* te zamen en alleen de hoeveelheid *schuim* afzonderlijk vermeld, met opgave tevens van het uur waarop het *graauw* zal worden afgeschepd. De fabrikant moet in dit geval terstond na het afscheppen van het *graauw* de hoeveelheid daarvan in schrijfletters vermelden in een door de ambtenaren gewaarmerkten doorloopenden staat, welke steeds op eene vaste in overleg met hen te bepalen plaats in de fabriek aanwezig moet zijn. Hij moet voorts binnen 24 uren ná het afscheppen eene schriftelijke opgaaft bij den ontvanger inleveren van de hoeveelheid *graauw* welke het ziedsel heeft opgeleverd.

c. Het *schuim* en *graauw* van een ziedsel moeten worden ingestoken uiterlijk bij het derde daarop volgende ziedsel van dezelfde soort van zeep.

In de aangifte volgens art. 15 der wet van Mei 1832 (S. N°. 13) voor het ziedsel, waarbij de insteking zal geschieden, wordt achter de vermelding der te vervaardigen hoeveelheid zeep gesteld, *waaronder behoort eene hoeveelheid van . . . . .*

pond SCHUIM . . . EN GRAAUW, *afkomstig van* ^{het} *de* ziedsel (s) van den . . . . . welke weder zal worden ingestoken.

d. Het *schuim* en *graauw* moeten bewaard worden in uitsluitend daarvoor bestemde bakken

of vaten welke zich steeds op dezelfde plaats in de fabriek moeten bevinden.

e. Bij de toepassing der vorenstaande bepalingen kan, behalve de geringe hoeveelheid zeep die onvermijdelijk met het *schuim en graauw* wordt afgescheiden, mede — voor zoo ver de fabrickant dit verlangt — als *schuim en graauw* beschouwd worden de bij de vating overschietende hoeveelheid zeep minder bedragende dan $\frac{1}{3}$ ton.

f. De ontvangers zullen in kolom 12 der credietrekening No. 2 (*accijnzen*) aanteekening houden van de hoeveelheden *schuim en graauw* uit elk ziedsel verkregen, met aanwijzing bij welk ziedsel de insteking geschiedt.

2°. Wijders te bepalen:

a. dat de behandeling der aanvragen van vergunning tot het insteken van *kwade of bedorven* zeep, te rekenen van 1 Augustus e. k. wordt opgedragen aan de controleurs, op den voet van de onderdeelen 1, 2 en 3 der resolutie van den 17 Julij 1855, No. 99, zullende die hoofdamttenaren na afloop van elk halfjaar aan den betrokken directeur eene opgaaf zenden van de hoeveelheid *kwade en bedorven* zeep in elke fabriek ingestoken, met mededeeling tevens van zoodanige verdere bijzonderheden als nuttig kunnen zijn voor een behoorlijk overzigt;

b. dat de insteking van *afval van harde zeep* of zoogenaamde *kantzeep* op den voet van het 2° lid der voormelde resolutie van 25 Junij 1852, No. 12, ook kan geschieden bij een *later* ziedsel dan het *eerstvolgende*.

3°. De verschillende directeurs der voors. middelen uit te noodigen om de zeepfabrickanten in hunne directie door de betrokken ontvangers met de vorenstaande bepalingen te doen bekend maken, met vrijlating om des verkiezende daarvan afschrift te nemen.

4°. Enz.

Accordeert met het origineel, voor zooveel het geëxtraheerde aangaat,

De Secretaris-Generaal,
(get.) VAN HOYTEMA.

5 Augustus 1868. BESLUIT van Z. M., onthefing van de werkelijke dienst bij de nationale militie van een loteling, die na zijne aanwijzing tot de dienst bewezen heeft eenige wettige zoon te zijn. Sc. 196.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, van 28 Julij 1868,

No. 216, 4° afd. en van 28 Julij 1868, No. 16 P., betreffende een adres van GEERTRUY RIJKEN, weduwe van ANTONIUS TOONEN, te Wijchem, houdende verzoek, dat aan haren zoon HENDRIKUS, voor de dienst aangewezen loteling van de ligting der nationale militie van dit jaar, ingelijfd bij het 2° regiment infanterie, alsnog krachtens art. 47, 3°, der militiewet, vrijstelling van de militie als eenige wettige zoon worde verleend;

Overwegende:

dat der adressante zoon HENDRIKUS den 6 Augustus 1848 staande haar huwelijk met ANTONIUS TOONEN is geboren;

dat hij, bij zijne deelneming aan de loting voor de ligting der nationale militie van dit jaar, als reden van vrijstelling heeft opgegeven, dat hij eenige zoon eener weduwe was;

dat hij echter in de registers van den burgerlijken stand der gemeente Wijchen, ten gevolge eener onjuiste aangifte zijner geboorte, enkel onder den familienaam zijner moeder was ingeschreven en alzoo op die registers niet als wettige zoon bekend stond;

dat hij derhalve, het gevorderde bewijs van te zijn eenige wettige zoon niet bij den militieraad kennende overleggen, door dezen voor de dienst is aangewezen;

dat hoezeer daarna, bij vonnis van de arrondissement-rechtbank te Nijmegen van 31 Maartjl. verbetering van de registers van den burgerlijken stand der gemeente Wijchen is gelast, in dier voege, dat der adressante zoon daarin worde vermeld als zoon van wijlen ANTONIUS TOONEN en GEERTRUY RIJKEN, echter op de reeds te voren door den militieraad gedane uitspraak, ter zijner aanwijzing voor de dienst, thans niet meer kan worden teruggekomen, en mitsdien der adressante verzoek, als in strijd met de wet, voor inwilliging niet vatbaar is.

dat echter de aanwijzing van haar zoon voor de dienst enkel een gevolg daarvan is, dat hij, ofschoon een onbetwistbaar regt op vrijstelling als eenige wettige zoon hebbende, buiten zijn toedoen, in de onmogelijkheid heeft verkeerd, om dat regt op den bestemden tijd bij den militieraad te bewijzen;

dat het mitsdien hard zou zijn, hem, in weerwil daarvan, langer tot de werkelijke dienst te verpligten;

Gezien art. 127, 2° zinsnede der wet van den 19 Augustus 1861 (Staatsblad No. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onder afwijzing van der adressante verzoek, zooals het is liggende, aan haar zoon HENDRIKUS TOONEN, loteling van de ligting der nationale militie van dit jaar, uit de gemeente Wijchen, ingelijfd bij het 2° regiment infanterie, ontheffing van de werkelijke dienst voor zijnen geheelen nog te vervullen diensttijd te verleenen.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Thun, 5 Augustus 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

29 Augustus 1868. BEPALING omtrent de examina der telegrafisten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, Gelet op het Koninklijk besluit van 15 December 1867, N°. 12;

Bepaalt, met intrekking der beschikkingen van 6 Januarij 1860, N°. 163, en van 6 Januarij 1868, N°. 326, 6^e afdeeling:

1. Tot aanstelling als telegrafist bij den Rijkstelegraaf worden alleen voorgedragen leerlingen-telegrafist van goed gedrag en erkenden dienstijver, en die voor eene commissie blijken van voldoende bekwaamheid hebben gegeven.

2. Geene leerlingen worden tot het onderzoek toegelaten dan die, na verkregen magtiging, minstens ééne maand op eigen verantwoordelijkheid aan de kantoor dienst hebben deelgenomen.

3. Bij het onderzoek wordt gevolgd het programma onder letter A aan de tegenwoordige beschikking gehecht.

4. Bij voordragt tot aanstelling als telegrafist zal de rangorde worden bepaald in verband met de uitkomsten van het onderzoek.

5. Telegrafisten der derde klasse, na 1 October 1868 als zoodanig aangesteld, worden niet voor benoeming tot telegrafist eener hoogere klasse, tot onderdirecteur of tot directeur van een der Rijkstelegraafkantoren voorgedragen, wanneer zij bij het in § 6 bedoeld technisch onderzoek niet voldoende zijn bevonden.

6. Het in § 5 bedoeld technisch onderzoek geschiedt een- of tweemaal 's jaars. Daarbij wordt gevolgd het programma onder letter B aan de tegenwoordige beschikking gehecht.

7. Wegens reis- en verblijfkosten ter zake van

het technisch examen wordt den telegrafisten geene vergoeding toegekend.

's Gravenhage, 29 Augustus 1868.

(get.)

FOCK.

A. Programma der onderwerpen te behandelen bij het onderzoek der leerlingen-telegrafist, die voor bevordering tot telegrafist in aanmerking wenschen te komen.

Magnetismus. Werking van magneten op elkander. Aardmagnetismus.

Onderscheid tusschen statische en dynamische electriciteit. Inconstante en constante batterijen. Verschillende verbindingen van de cellen eener batterij. Wet van OHM.

Electromagnetismus. Galvanometer. Multiplicator. Het magnetiseren door galvanische stroomen. Electromagneten; hunne verschillende vormen. Remanent magnetismus. Verhouding van den weerstand in de omwindingen tot dien van den geheelen keten.

Galvanische polarisatie.

Atmosferische electriciteit.

Bliksemafleiders.

Stroomsterkte. Electromotorische kracht en weerstand der batterijen. Geleidbaarheid van metalen en vochten. Rheostaat. Toepassing van intensiteits- en kwantiteitsverbindingen van batterijelementen bij den Rijkstelegraaf. Gemeenschappelijke batterijen.

De aarde als geleider bij de telegrafie. Aardplaten.

Kantoorverbindingen. Dradenkast. Batterij-commitator. Bliksemafleiders binnen de kantoren. Verschillende galvanometers bij den Rijkstelegraaf in gebruik. Seingevers. Relais. Schrijftoestellen. Toestelcommutators. Poolwisselaars. Inrigting, gebruik, regeling en verschillende wijzen van verbinding der toesteldeelen. Stroomloopen. Eindtoestel. Tusschentoestel. Overdraagtoestel. Groote commutator. Overdraagkantoor. Relaisoverdragers. Wekker.

Kennis van het Nederlandsche telegraafnet. Bestemming en verbinding der draden. Benamingen der draadsectiën. Verschillende wegen, waarlangs de nederlandsche kantoren bereikbaar zijn. Aanwijzing welke draden op iedere sectie samenloopen. Eind-, tusschen- en overdraagkantoren. Lijninspecteursafdeelingen.

Goed en vlug seinen. Vloeiend aflezen van seinschrift.

Vertrouwdheid met de voorschriften op het algemeen beheer van den Rijkstelegraaf. Betrekking der kantoorbeambten en bedienden tot de directeurs, de lijninspecteurs, het rekenpligtig- en

het technisch beheer. Inwendige dienst der kantoren, volgens de beide dienstregelingen. Verplichtingen der ambtenaren bij ongesteldheid. Algemeene begrippen omtrent de verhouding tusschen de beambten van den Rijkstelegraaf en die van den Waterstaat of bijzondere ondernemingen, ter zake van het onderhoud en de bewaking der telegraaflijnen. Algemeen begrip omtrent het abonnement voor bureau- en lokaalbehoefden.

Vertrouwdheid met hetgeen aangaande de behandeling der berigten of de verantwoording der ontvangsten en uitgaven is voorgeschreven in:

het voorloopig reglement voor het rekenplichtig beheer der dienst van den Rijkstelegraaf, met betrekking tot het houden van het kasboek, de maand- en saldostaten en de verrekening der zonder voorafgaande betaling overgebragte berigten;

Het reglement voor de dienst van den Rijkstelegraaf;

de overeenkomsten en voorschriften betrekkelijk het verkeer van Nederland met vreemde Staten en ondernemingen;

de afzonderlijke bepalingen op de afwijzing van telegrammen en de openbaring van hunnen inhoud; de voorschriften van den Minister van Financiën aangaande de samenwerking tusschen de post- en de telegraafdienst;

het afzonderlijk voorschrift op de overbrenging der meteorologische telegrammen;

de verkeersvoorschriften.

Kennis van de ligging der voornaamste kantoren en hunne benamingen in vreemde talen.

Staten en ondernemingen, wier verkeersbepalingen van de algemeen geldige afwijken. Ligging der grenspunten. Wegen, langs welke buitenlandsche berigten in den regel worden verzonden, en omwegen welke zij kunnen volgen. Wijze van zamenvoeging der prijzen, bij verzending langs de lijnen van meerdere vreemde staten of ondernemingen.

Behoort bij de beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken, van 29 Aug. 1868, No. 213.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. SCHRÖDER.

B. Programma der onderwerpen, te behandelen bij het onderzoek van de telegrafisten der derde klasse, die voor bevordering tot telegrafist eener hoogere klasse, tot onderdirecteur of tot directeur in aanmerking wenschen te komen.

Magnetismus. Werking van magneten op elkander, op paramagnetische en op diamagnetische lig-

chamen. Aardmagnetismus. Theoriën en wetten van het magnetismus. *Methoden om magneten te maken.*

Wezen der electriciteit. Verschillende wijzen om electriciteit op te wekken. Statische en dynamische electriciteit. Electriciteit door wrijving. Geleidende en niet geleidende lichamen. Onderscheiding der electriciteit in twee soorten. Wetten der electriciteit. Mededeeling en verdeeling der electriciteit. Inductie-electriciteit. Electroscop. Electrometer. Electrophoor. Electriseermachine. Gebonden en vrije electriciteit. Condensator. Onladingsverschijnselen. Leidsche flesch. Electriche batterij. Verschillende uitwerkingen der statische electriciteit. Snelheid der electriciteit.

Onderscheid tusschen statische en dynamische electriciteit. Contacttheorie. Chemische theorie. Wezen van den galvanischen stroom. *Kolom van Volta. Spanning bij geopenden keten.* Inconstante en constante batterijen. Verschillende verbindingen van de cellen eener batterij. Wet van OHM. Het amalgameeren van zink.

Verschillende uitwerkingen van den galvanischen stroom. Electrolyse. Electroden. Electrolytische wet van FARADAY.

Electromagnetismus. Galvanometer. Multiplicator. *Rigtende kracht van magneten en van de aarde op bewegelijke stroomen.* Electrodynamica. Werken van stroomen op elkander. Electrodynamische wetten. *Selenoiden.* Theorie van AMPÈRE betreffende het magnetismus. Het magnetiseren door galvanische stroomen. Electromagneten; hunne verschillende vormen. Remanent magnetismus. Wetten van het electromagnetismus. Verhouding van den weêrstand in de omwindingen tot dien van den geheelen keten.

Inductie door electriche stroomen. Inductie door magneten. Terugstroom en extrastroom. *RUHMKORFF's inductor. Kenmerkende eigenschappen en wetten der inductie-stroomen.*

Galvanische polarisatie. *Secundaire stroomen.*

Het gebruik der tangens- en sinusboussole.

Afgeleide stroomen.

Atmosferische electriciteit.

Ontstaan van verschillende stroomingen in telegraafdraden. Bliksemafleiders.

Elasticiteitsvermindering van den sluitdraad eens ketens. Verhooging van den weêrstand van oude telegraafdraden. Stroomsterkte. Electromotorische kracht en weerstand der batterijen. Geleidbaarheid van metalen en vochten. Rheostaat. Bepaling van den weêrstand van telegraafdraden,

omwindingen van toestellen en batterijen. Afsleiding door nevenverbindingen. Meetinstrumenten tot bepaling van weêrstanden. Toepassing van intensiteits- en kwantiteitsverbindingen van batterij-elementen bij den Rijkstelegraaf. Gemeenschappelijke batterijen.

De aarde als geleider bij de telegrafie. Aardplaten. *Boven- en ondergrondse geleidingen. Kabels. Isolering der telegraafdraden.*

Kantoorverbindingen. Dradenkast. Batterij-com-mutator. Bliksem-afleiders binnen de kantoren. Verschillende galvanometers bij den Rijkstelegraaf in gebruik. Seingevers. Relais. Schrijftoestellen. Toestelcommutators. Poolwisselaars. Inricting, gebruik, regeling en verschillende wijzen van ver-binden der toesteldeel. Stroomloopen. Eind-toestel. Tusschentoestel. Overdraagtoestel. Grootte commutator. Overdraagkantoor. Relaisoverdragers. *Inricting voor marine-tijdseinen. Dubbelseinen.* Engelsche toestel. Oorzaken van storing binnen en buiten de kantoren. Uitwerking van storingen op toestellen en seinschrift. Plaatsbepaling van storingen. Electricch uurwerk. Wekker.

Behoort bij de beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Augustus 1868, No. 213, 6^e afdeling.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. SCHRÖDER.

29 Augustus 1868. REGELING van het onderwijs der telegrafisten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, bepaalt, met intrekking der beschikking van 6 Januarij jl., No. 327, 6^e afdeling;

1°. de leerlingen-telegrafist worden te Amsterdam, onder toezigt van den lijninspecteur der afdeling, voor de Rijkstelegraafdienst opgeleid;

2°. als grondslag van het onderrigt der leerlingen dient het programma A, bij de beschikking van 29 Augustus 1868, No. 213, 6^e afdeling, vastgesteld. Het hoofdbestuur wijst aan van welke der daarin vermelde onderwerpen de kennis alleen door praktijk of zelfoefening moet worden verkregen;

3°. het onderrigt duurt uiterlijk drie maanden, en wordt afgewisseld door deelneming aan de dienst op het Rijkstelegraafkantoor te Amsterdam;

4°. de leerlingen die op eigen verantwoordelijkheid aan de dienst kunnen deelnemen, ontvangen verhoogd daggeld.

's Gravenhage, 29 Augustus 1868.

(get.) FOCK.

1868.

3 September 1868. VOORSCHRIFT omtrent het afzonderlijk plaatsen van preventief gevangenen in cellen.

De bestaande aanschrijvingen betreffende de behandeling van preventief gevangenen hebben geleid tot opmerkingen, welke mij nopen aan heeren procureurs-generaal bij de provinciale geregtshoven als mijn gevoelen ter zake mede te deelen, dat het afzonderlijk plaatsen van preventief gevangenen in cellen niet door wettelijke bepalingen wordt belemmerd, en dat die maatregel in vele gevallen voor de instructie noodig en in den regel voor de gevangenen zelve nuttig is.

Het komt mij echter voor, dat bij de bedoelde afzondering vooral moet worden gelet op de goedsgesteldheid van den gevangene en dat deze naauwkeurig moet worden gadegelegen, terwijl, voor zooveel dit zonder nadeel voor de inwendige dienst van het gesticht kan geschieden, de preventief gevangenen niet behooren te worden gelijk gesteld met de veroordeelden, zoodat het afgescheiden houden van medegevangenen ten opzichte van preventieven de hoofdzaak is, en zij niet verder moeten onderworpen worden aan de voorschriften voor hen, die als veroordeelden, hun straf ondergaan, dan wat in het belang van orde als volstrekt noodig is te beschouwen.

Ik verzoek heeren procureurs-generaal aan deze toelichting het vereischt gevolg te willen geven.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

5 September 1868. INTREKKING door den Minister van Justitie der instructie van 18 April 1868, omtrent de inspectie-reizen der procureurs-generaal.

2 October 1868. BESLUIT, houdende intrekking der Koninklijke besluiten van 4 Maart 1817, No. 3; 29 Oct. 1821, No. 18 en 5 Nov. 1837, No. 81.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, tijdelijk belast met het beheer van het departement van de zaken der Hervormde Eeredienst enz., van 28 Augustus 1868, No. 17;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 September 1868, No. 17).

Op de nadere voordracht van Onzen Minister van Financiën van 29 September 1868, No. 15;

Gezien artikel 170 der Grondwet;

Gezien de wet van den 10 September 1853, (Staatsblad No. 102);

16

Overwegende,

dat onder de vrijgelaten bepalingen betreffende de inrichting en het bestuur der kerkgenootschappen mede behoort de vaststelling van een kerkelijk zegel;

Overwegende,

dat de briefwisseling der kerkelijke besturen en van hunne leden, zoo onderling, als met buitenlandsche kerken, en de uitvaardiging van kerkelijke voorschriften aan geen beperkende tusschenkomst der Regeering behooren onderworpen te zijn;

Overwegende,

dat de regeling der grensscheiding van kerkelijke gemeenten, met inachtneming van het bepaalde in het derde lid van art. 1 der wet van 10 Sept. 1853 (Staatsblad N°. 102), tot de bevoegdheid der wettige kerkelijke besturen behoort;

en dat de rechten en verplichtingen van predikanten en gemeenteleden uitsluitend het onderwerp van kerkelijke regeling behooren te zijn.

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel. Worden ingetrokken en buiten werking gesteld:

Het Koninklijk besluit van 4 Maart 1817, N°. 3, houdende voorschriften omtrent het kerkelijk zegel voor de hoogere besturen der Nederlandsche Hervormde kerk.

Het Koninklijk besluit van 29 October 1821, N°. 18, houdende voorschriften omtrent de briefwisseling van de kerkelijke besturen in het Hervormde kerkgenootschap en van hunne leden, zoowel onderling als met buitenlandsche kerken, en omtrent het geven en uitvaardigen van kerkelijke voorschriften; en

Het Koninklijk besluit van 5 November 1837, N°. 81, houdende voorschriften omtrent de kerkelijke grensscheiding van eenige Hervormde gemeenten in de provincie Zeeland en omtrent de onderlinge rechten en verplichtingen van predikanten en gemeenteleden van naburige Hervormde gemeenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan Onzen Minister van Justitie.

's Gravenhage, 2 October 1868.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

24 November 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, over de volgende punten:

„Heeft de regter verkeerd toegepast art. 45, lit. c der wet op de jagt en visscherij, door uit te spreken de verbeurdverklaring der geschatte waarde van een stuk wild, terwijl de beklagde alleen was vervolgd wegens en schuldig verklaard aan het zich zonder bevoegdheid, in gesloten jagttijd, met geladen schietgeweer in het veld bevinden, en niet aan het schieten van wild of schadelijk gedierte? — Ja.

Zijn daarentegen, door niet-toepassing, geschonden het eerste lid b en het vijfde en zesde lid van hetzelfde artikel, door bij datzelfde vonnis na te laten: 1°. de verbeurdverklaring uit te spreken van het schietgeweer, waarmede de beklagde in het veld is bevonden; en 2°. hem, bij niet-uitlevering daarvan, te veroordeelen tot betaling der door den regter te bepalen geldswaarde? — Ja.” W. v. 't R. 8067.

4 December 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden over de volgende punten:

„Kan, indien tusschen twee partijen twist bestaat over het regt op zekere inschrijving op het grootboek, zonder dat vooraf het geschil tusschen haar is uitgemaakt, door eene dier partijen de overschrijving op haren naam in regten gevorderd worden? — Ja.

Kan de beslissing van den regter worden ingeroepen, wanneer de stukken, overgelegd tot het doen eener overschrijving op het grootboek, naar het oordeel der directie onvolgende zijn? — Ja.” W. v. 't R. 8066.

8 December 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij o. a. is beslist, dat ook de agenten van politie behooren tot de openbare gestelde magten, bedoeld bij art. 22 Strafvordering. W. v. 't R. 3074.

9 December 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende o. a. beslissing dat een commissaris van politie is een magistratuurspersoon, geen bedienend beambte. W. v. 't R. 3075.

22 December 1868. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, over de volgende punten:

„Is een apotheker, wiens vrouw met zijne voorkennis in zijn huis, waar zijn apotheek gevestigd is, geheime geneesmiddelen verkooft

en aflevert en daarvoor gepatenteerd is, daarvoor aansprakelijk? — Neen.

Is die vrouw als koopvrouw te beschouwen, zoodat hare zelfstandigheid ten deze ongeschonden blijft? — Ja.

Wordt de straffeloosheid in deze van den apotheker ook opgeheven, doordien de aflevering van het geheim geneesmiddel namens zijne vrouw geschiedde door zijn bediende? — Neen." W. v. 't R. 3078.

28 December 1868. RESOLUTIE van Z. Exe. den Minister van Financiën, houdende bepalingen nopens het gebruik van postzegels voor het frankeren van dagbladen en verdere gedrukte stukken. Sc. 309.

Met referte aan het Koninklijk besluit van den 3 Dec. jl. (Staatsblad N°. 14), ter invoering van postzegels van een en twee cent, hoofdzakelijk strekkende voor de frankering van dagbladen en verdere gedrukte stukken worden de navolgende bepalingen ter algemeene kennis gebracht:

§ 1. De postzegels van een en twee cent zullen, te rekenen van 1° Januarij 1869 op alle post- en hulpkantoren verkrijgbaar zijn.

§ 2. De met postzegels gefrankeerde drukwerken zullen gestoken kunnen worden in de bussen, die tot dat einde aan elk postkantoor, afgescheiden van die voor *brieven* bestemd, zullen worden in gebruik gesteld, mitsgaders in de bussen, welke aan de hulpkantoren en bestelhuizen der brievenposterij aanwezig zijn, en eindelijk in de op zich zelf staande bussen, die hier en daar op het platte land zijn geplaatst.

Van het ontvangen van gefrankeerde drukwerken zijn dus bepaaldelijk uitgesloten de aan de postkantoren aanwezige bussen voor brieven, alsmede de ijzeren bussen, die van wege de administratie op de grootere plaatsen zijn in gebruik gesteld. Het voornemen bestaat evenwel om de laatstbedoelde bussen later mede aan het ontvangen van gedrukte stukken dienstbaar te maken. De belangrijke veranderingen die zij tot dat einde zullen moeten ondergaan, zullen uit den aard der zaak niet dan langzamerhand en achterevolgens kunnen worden tot stand gebracht.

§ 3. Ingevolge art. 6 van het bovengemelde Koninklijk besluit worden de drukwerken, die in andere dan de daarvoor aangewezen bussen worden gestoken, al zijn zij van postzegels tot een voldoende bedrag ter frankering op den voet van drukwerk

voorzien, met het gewone briefport ten laste der geadresseerden belast.

§ 4. Drukwerken bij grootere hoeveelheid te gelijkertijd verzonden wordende, of wegens hun vorm en omvang niet geschikt om in de bussen te worden gestoken, zullen, ook al zijn zij van postzegels voorzien, op de kantoren moeten bezorgd en in handen van de ambtenaren der postadministratie afgegeven worden.

§ 5. Indien de postzegels, waarmede de gedrukte stukken door de afzenders zijn voorzien, eene mindere waarde vertegenwoordigen dan het verschuldigde port bedraagt, worden de gemelde stukken aan het gewone briefport ten laste der geadresseerden onderworpen, zonder dat de gebezigde zegels daarbij in aanmerking komen.

§ 6. Hoewel de frankering van drukwerken met gereed geld op de kantoren der postadministratie voortdurend blijft toegelaten, worden de belanghebbenden evenwel, en meer in het bijzonder de uitgevers van dag- en weekbladen, alsmede de afzenders van marktberigten, circulaires enz., en in het algemeen zij die eene groote hoeveelheid van drukwerken te gelijker tijd ter post bezorgen, uitgenoodigd, om in het belang der expeditie en ter voorkoming dat er vertraging in de overkomst plaats vindt, van de postzegels tot frankering der stukken gebruik te maken.

§ 7. De postzegels van 5 cent en hooger zullen mede voor de frankering van drukwerken kunnen worden aangewend.

's Gravenhage, 28 December 1868.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

31 December 1868. VOORSCHRIFT omtrent het beteekenen van stukken in zake het invorderen van plaatselijke belastingen en het berekenen der deswege verschuldigde kosten.

Het bij uwe missive van 30 October jl., N°. 17 (2° afd.), overgelegd schrijven van het gemeentebestuur van Groningen heeft aanleiding gegeven tot een overleg met het departement van Justitie ook over de vraag, of de ambtenaar, bedoeld bij art. 261 der gemeentewet, belast is met de geheele ten uitvoerlegging van het dwangbevel, dan wel slechts met de *beteekening* der stukken waarvan dat artikel spreekt. Mijn ambtgenoot van Justitie heeft zich, zoovel als ik, vereenigd met de strekking der circulaire van 26 April 1867, N°. 235 (2° afd.).

De woorden van art. 261 zijn duidelijk. Er is daar alleen sprake van de *betekening* van stukken betreffende vervolging ter invordering van plaatselijke belastingen, in welke uitdrukking het leggen van beslag of andere maatregelen ter uitvoering van het dwangbevel niet begrepen zijn. De geheel exceptionele bevoegdheid van den door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaar mag dus niet worden uitgestrekt tot daden van executie, waartoe in den regel alleen de deurwaarder bevoegd is. Het verband tusschen de artikelen 260 en 261 der gemeentewet, waarop burgemeester en wethouders van Groningen zich beroepen, is ten deze niet afdoende. Integendeel mag men onderstellen, dat zoo de wetgever aan de in art. 261 bedoelde ambtenaren dezelfde bevoegdheden had willen toekennen, als art. 20 der in art. 260 aangehaalde Rijkswet aan de deurwaarders der Rijks directe belastingen verleent, hij zich ook van uitdrukkingen: alle exploiten en *acten* betreffende enz. zou hebben bediend. Het kan voorts niet twijfelachtig zijn, dat tot de uitvoering der dwangbevelen in zake van plaatselijke belastingen alleen bevoegd zijn de gewone deurwaarders der Rijks directe belastingen. Immers het is volgens de woorden van de artt. 260 en 261 der gemeentewet duidelijk, dat onder de daar toepasselijk verklaarde artikelen der wet van 22 Mei 1845 (Staatsblad N°. 22), niet behoort art. 20 dier wet, hetgeen daarenboven door de opnoeming der artikelen dier wet in de memorie van toelichting op de artt. 259 en 260 boven allen twijfel wordt gesteld.

Overigens is het gevoelen van burgemeester en wethouders in zoover juist voorgekomen, dat uit het verband van art. 260 alin. 2 der gemeentewet, en van art. 18 der wet van 22 Mei 1845 (Staatsblad N°. 22), moet worden afgeleid de toepasselijkheid van het bij de wet van 1 Junij 1850 (Staatsblad N°. 26), vastgestelde tarief, betrekkelijk de kosten van vervolging in zake van directe belastingen, op de uitvoering van het dwangbevel wegens verschuldigde plaatselijke belasting door de gewone deurwaarders. Mijn ambtgenoot van Justitie heeft dan ook in dien zin eene circulaire aan de procureurs-generaal bij de provinciale gerechts-hoven uitgevaardigd, ten einde de inhoud ter kennis van de deurwaarders worde gebracht.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Fock.

Over de toepassing van het tarief der in- en uitgaande regten zijn in 1868 door den Minister van Financiën de volgende resolutiën uitgevaardigd, als:

8 Januarij 1868. Zwijnsborstels. Sc. 20.

Res. N°. 22, dat zonder op het verledene terug te komen, *zwijnsborstels*, ofschoon ook gewaschen, gesorteerd en op gelijke lengte afgeknipt, voortaan vrij van regten ten invoer kunnen worden toegelaten.

9 Januarij 1868. Sommige oplossingen in houtzuur. Sc. 20.

Res. N°. 138, dat de oplossingen van ijzer-oxyde in *ongezuiverd houtzuur*, in den handel bekend onder de namen van *Eisenbeiz*, *pyrolignite de fer*, *iron liquor* en *red liquor*, en bestemd tot gebruik in katoen-verwerijen en andere fabrieken, even als de *pyrolignite d'alumine* (eene soortgelijke oplossing van aluinaarde), onverschillig welke haar soortelijk gewigt is, voor de toepassing van het tarief van regten moeten worden gerangschikt onder den post *azijn*, waaronder *houtzuur*, alle welke op den *Nederlandschen vochtweeger*, schaal B, twee graden sterkte of minder aanwijst.

2 Maart 1868. Afval van meel (opveegsel) niet zemelen. Sc. 64.

Res. N°. 63, dat de resolutiën van 18 Nov. 1862, N°. 98, en 18 December 1862, N°. 90, omtrent de behandeling bij invoer van gemalen afval van rijst, voortaan ook van toepassing zullen zijn op *afval van meel* van alle graansoorten (zoogenaamd *opveegsel*), waaronder echter *zemelen*, als afzonderlijk in het tarief van regten genoemd, niet kunnen worden begrepen.

2 Maart 1868. Katoenkoeken, zijnde de vaste massa, die na het uitpersen der olie van het katoenzaad overblijft. Sc. 64.

Res. N°. 65, dat zoogenaamde *katoenkoeken*, zijnde de vaste massa die na het uitpersen der olie van het katoenzaad overblijft, voor de toepassing van het tarief van regten moeten worden gerangschikt onder den post *koeken* — raap-, hennip-, lijnzaad-, papaver- en grondnotenkoeken."

9 April 1868. Molensteenen. Sc. 109.

Res. N°. 122, dat alleen geheel ruwe molensteenen, vrij van regten ten invoer kunnen worden toegelaten, en dat van molensteenen, die van één

of meer gaten zijn voorzien en al of niet verder bewerkt zijn, het regt van 1 pCt. der waarde als van onderdeelen van fabriekwerktuigen is verschuldigd.

14 April 1868. Stroopen, extracten en essences voor *meiwin* en alle andere dergelijke preparaten. B. 199.

Res. No. 51, dat de stroopen, extracten en essences voor *meiwin* en alle andere dergelijke preparaten bij invoer van buiten 's lands zijn belast:

a. de alcohol bevattende met accijns en invoerregt als *likeur*;

b. die welke geen alcohol, doch suiker, stroop of honig bevatten, als *koek-*, *banket-*, *suiker-* en *pasteibakkerswerk*; terwijl

c. alle andere als onbelaste *chemicaliën* vrij van regten en accijns ten invoer zijn toe te laten.

20 Junij 1868. Mosterd van alle soorten, bloem van mosterd, kunstmosterd. Sc. 150.

Res. No. 49, met intrekking van alle vroeger ter zake gegeven voorschriften bepaalt: dat *mosterd van alle soorten*, al of niet met azijn aangezet en onverschillig of die in vaten of in potjes, fleschjes of busjes is verpakt, mits met geen andere bestanddeelen vermengd, even als *bloem van mosterd* moet worden gerangschikt onder den tariefspost *specerijen*, bij den invoer belast met 5 pCt. der waarde, terwijl onder de *kunstmosterd*, genoemd onder den tariefspost *koek-*, *banket-*, *suiker-* en *pasteibakkerswerk enz.*, alleen is te verstaan mosterd die, behalve met azijn, ook met kappers, kruiden of andere zelfstandigheden is bereid.

20 Junij 1868. Zoete amandelolie, bittere amandelolie, kaneel-, cassia- en nagelolie. Sc. 150.

Res. No. 59, dat *zoete amandelolie* is begrepen onder de *eetbare oliën*, volgens het tarief, vastgesteld bij de wet van 15 Augustus 1862 (Staatsblad No. 170), belast met een regt van *f* 0.55 de 100 pond; en *bittere amandelolie*, *kaneel-*, *cassia-* en *nagelolie* onder de *reuk- en parfumeurs-waren*, belast met 5 pCt. der waarde, of wel onder de *welriekende oliën*, belast met 1 pCt. der waarde; dit laatste echter alleen dan, wanneer die oliën in oorspronkelijken staat worden ingevoerd en niet onmiddellijk als reukwerk kunnen gebruikt worden of daartoe bereid zijn.

9 Julij 1868. Gelatine, in doosjes of in pakjes of in pakken, en in het algemeen in zoo-

danige emballage, dat zij zonder overpakking en in het klein kan worden verkocht. Sc. 175.

Res. No. 45, dat *gelatine* in doosjes of in pakjes of pakken, en in het algemeen in zoodanige emballage dat zij zonder overpakking (dus zonder van andere emballage voorzien te worden) in het klein kan worden verkocht, onder den tariefspost *kramerij* begrepen is.

18 Julij 1868. Plantenhaar en alfa of alfagras. Sc. 179.

24 Julij 1868. Schuimpersdoeken en perszakken voor beetwortelsuikerfabrieken en builzakken voor meelfabrieken. Sc. 179.

Res. No. 57 en 29, dat *plantenhaar* (zoogenaamd *crin végétal*), zijnde onbewerkte plantenvezels, bestemd tot het opvullen van meubelen, matrassen enz., even als *alfa* of *alfagras* en dergelijke onbewerkte plantaardige voortbrengselen, zonder betaling van regten kan worden toegelaten; en dat de *ronde schuimpersdoeken van hennep* en de *perszakken van wol met rondgeweven punten* voor beetwortelsuikerfabrieken, alsmede de *zijden builzakken met katoenen boorden*, voor meelfabrieken, als onderdeelen van fabriekwerktuigen ten invoer kunnen worden toegelaten, tegen het regt van 1 pCt. der waarde.

15 Augustus 1868. Benzol of benzine en nitrobenzol of essence de mirbane. Sc. 199.

Beschikking No. 48, dat *benzol* of *benzine* en *nitrobenzol* of *essence de mirbane*, even als *naptha* en andere door distillatie of rectificatie van steenkoolenteer of steenkoolenteerolie verkregen vloeistoffen, voor de toepassing van het tarief moeten worden gerangschikt onder de *steen- en aardoliën*, bij den tariefspost *olie* belast met een inkomend regt van 55 cents de 100 pond.

15 Augustus 1868. Smit- of hevelflesschen (in den handel bekend onder den naam van syphonflesschen). Sc. 199.

Beschikking No. 51, dat de *smit- of hevelflesschen*, (in den handel bekend onder den naam van *syphonflesschen*), 't zij al of niet gevuld met mineraal- of ander water, voor zoo veel de toepassing van het tarief van regten aangaat, moeten worden gerangschikt onder den tariefspost *glas en glaswerk van alle soorten*, bij den invoer belast met 5 pCt. der waarde.

Van het daarin aanwezige mineraalwater is geen afzonderlijk regt verschuldigd.

18 September 1868. Zoogenaamde *camées*. Sc. 227.

Res. N°. 33, dat zoogenaamde *camées*, vervaardigd uit *agaat*, *onyx* of andere dergelijke steenen, even als die uit *lava* of uit *schulpen* gesneden, als *kramerij* belast zijn met 5 pCt. der waarde.

25 September 1868. Zoogenaamd *soutien*, zijnde omwonden ijzer- of koperdraad, bestemd tot het geven van vorm aan hoeden of mutsen of tot het maken van kunstbloemen; omwoeld koperdraad, dienende voor electro-galvanische toestellen. Sc. 260.

Res. N°. 23, met wijziging der resolutie van 15 Mei 1863, N°. 106, dat zoogenaamd *soutien*, zijnde omwonden ijzer- of koperdraad, bestemd tot het geven van vorm aan hoeden of mutsen of tot het maken van kunstbloemen, even als *karkas* voor de toepassing van het tarief van regten moet worden gerangschikt onder den post *kramerij*, bij den invoer belast met 5 pCt. der waarde; en dat het *omwoelde koperdraad*, dienende voor electro-galvanische toestellen, moet worden gerangschikt onder den tariefpost *Instrumenten, mathematische, physische* enz., mede bij den invoer met 5 pCt. der waarde belast.

21 October 1868. Alle grondnotenolie. Sc. 260.

Res. N°. 22, met wijziging der resolutie van 27 Junij 1865, N°. 81, dat *alle grondnotenolie* voor de toepassing van het tarief van regten moet worden gerangschikt onder den post *eetbare olie*, bij invoer belast met 55 cents de 100 pond.

21 October 1868. Aniline in onopgelosten staat. Sc. 260.

Res. N°. 23, dat *aniline in onopgelosten staat*, ook dan wanneer ze in fleschjes is verpakt, als onbereide verwwaar zonder betaling van regten ten invoer kan worden toegelaten.

21 October 1868. Dextrine of kunstgom. Sc. 260.

Res. N°. 25, dat zoogenaamde *dextrine of kunstgom*, voor zoo veel de toepassing van het tarief van regten betreft, naar haar aard en bestemming moet worden gerangschikt onder den post *stijfvel*, bij invoer belast met *f* 1 de 100 pond.

21 October 1868. Asphalt in stukken of brooden of zoogenaamde kunstasphalt. Sc. 260.

Res. N°. 27, dat *asphalt in stukken of brooden* of zoogenaamde *kunstasphalt*, als naar aard of bestemming niet kunnende worden gerangschikt onder eene der goederensoorten, in art. 1 der wet van 15 Augustus 1862 (Staatsblad N°. 170) genoemd, vrij van regten ten invoer kan worden toegelaten.

21 October 1868. Wollen perszakken voor beetwortel-suikerfabrieken, ook zonder rondgeweven punten. Sc. 274.

Res. dat de wollen perszakken voor beetwortel-suikerfabrieken, ook zonder *rondgeweven punten*, als onderdeelen van fabriekwerktuigen tegen het regt van 1 pCt. der waarde ten invoer kunnen worden toegelaten.

11 December 1868. Min- of meer gezuiverde oliën, getrokken uit traan, beenderen of andere dierlijke zelfstandigheden, en bestemd tot het smeren van werktuigen en gereedschappen. Sc. 306.

Res. N°. 86, dat de min of meer gezuiverde oliën, getrokken uit traan, beenderen of andere dierlijke zelfstandigheden en bestemd tot het smeren van werktuigen en gereedschappen, even als de plantaardige oliën, tot hetzelfde gebruik bestemd en waarvan zij meestal niet of zeer moeilijk te onderscheiden zijn, bij invoer belast zijn met *f* 0.55 de 100 pond, in onderscheiding van de ruwe dierlijke olie, die behalve in de apotheek alléén gebruikt wordt tot vermenging van het zout ten behoeve van leerlooierijen, huidenzouterijen en vellenblooterijen, en voor wier kenmerken wordt verwezen naar de resolutie van 19 Januarij 1853, N°. 43, welke laatste soort vrij van regten ten invoer is toe te laten.

17 December 1868. Pyriet. B. 741.

Res. N°. 63, dat de mineraal soort, wetenschappelijk bekend onder den naam van *pyriet* en in de hoofdzak bestaande uit dusgenoemd dubbel-zwavelijzer, in de statistieke jaarstaten moet worden opgegeven, naar de waarde, onder de benaming van *zwavelerts*.

INHOUDS-OPGAVE VOOR 1868.

De stukken zijn in twee afdeelingen Chronologisch gerangschikt.

De *eerste* afdeeling begint met 2 Januarij op blad. 5 en eindigt met 31 Dec. op blad. 233.

De *tweede* afdeeling begint met 8 Januarij op blad. 233 en eindigt met 31 December op blad. 243.

De resolutiën in 1868 uitgevaardigd omtrent het *tarief der in- en uitgaande regten*, vindt men op blad. 244—246.

VERBETERINGEN IN S. N°. 75.

Art. 1, regel 7, moet de komma achter 1784 wegvallen.

Art. 4, regel 13 en 14, staat:

bij voorkomende differenten in judicando te gedragen;

lees: bij voorkomende differenten, in judicando te gedragen,.

Art. 6, alinea 2, regel 2 en 3, staat:

wederzijdsche gevolmagtigden, enz.;

lees: wederzijdsche gemagtigden, enz.

§ 2. Bij art. 2.

1°, regel 4, moet achter genomen eene komma staan;

3°, regel 1, moet achter gebouwen eene komma staan.

§ 4. Bij art. 5.

1°, regel 2, moet de komma achter lasten wegvallen;

regel 6 moet achter bedraagt eene komma staan.

ALPHABETISCHE INHOUDS-OPGAVE VOOR 1868.

Accijns op het binnenlandsch gedistilleerd. Aanvulling besluit 20 April 1863, aanwijzing der kringen om branderijen, waar peilingen kunnen verrigt worden. 24 Sept. bl. 142.

Accijns op het geslagt. Besluit van 21 Junij 1866 van toepassing op de gem. Maastricht. 3 Mei. bl. 68.

Accijns op de suiker. Nadere bepalingen. 28 Junij. bl. 89.

Accijns op de zeep. Uitsteken van schuim en graauw van zeep, van kwade en bedorven zeep en van kantzeepp. 11 Julij. bl. 237.

Achterlaadgeweren. Zie *Weerbaarheidsbond*.

Adel. Overgang van adellijke titels bij regt van eerstgeboorte. 26 Maart. bl. 46.

— Bepalingen, ligten der opene brieven van verleende adelsgunsten. 18 Oct. bl. 160.

Ambtenaren. Zie *Belastingen; Pensioenfondsen*.

Armwezen. Invulling statistieke tabellen van het armwezen. 19 Ang. bl. 126.

Begrooting der Staatsuitgaven en inkomsten 1866 en 1867. Wijziging en aanvulling.

27 Junij. bl. 80.

— 1867. Wijziging IIe hoofdstuk. 5 Dec. bl. 193.

Id. IIIe hoofdstuk. 31 Dec. bl. 224.

Id. V^e hoofdstuk. 5 Dec. bl. 190.

Id. VIe hoofdstuk. 3 Dec. bl. 167.

Id. VIIe hoofdstuk *B*. 5 Dec. bl. 193.

Id. VIIe hoofdstuk *C*. 5 Dec. bl. 233.

Id. VIIIe hoofdst. 27 Junij. bl. 84; 3 Dec. bl. 167.

Id. Landsdrukkerij. 31 Dec. bl. 225.

Id. Gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen.

28 Junij. bl. 89.

— *Nederlandsch Indië.* Wijziging begrooting 1867.

19 April. bl. 63; 29 Junij. bl. 106; 31 Dec.

bl. 225. Bekractinging van een crediet. 19 April.

bl. 64. Id. twee credieten. 29 Junij. bl. 106.

— Verhooging fonds kooprijzen van domeinen.

5 Dec. bl. 195.

Begrooting der Staatsuitgaven en inkomsten 1868.

- Hoofdstukken 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 en 12. 27 Junij. bl. 85—88.
- Verhooging VIIIe hoofdstuk. 3 Dec. bl. 167.
- Verstrekkingen, depart. Oorlog. 19 April. bl. 49.
- Verstrekkingen, depart. Marine. 27 Junij. bl. 84.
- Aanvulling der wet van 20 Dec. 1867, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven. 27 Junij. bl. 88.
- *Nederlandsch Indië* en middelen en inkomsten. 19 April. bl. 50—58.
- *Suriname*. Vaststelling. 29 Junij. bl. 90.
- *Curacao*. Vaststelling. 29 Junij. bl. 96.
- Landsdrukkerij. Verhooging. 5 Dec. bl. 192.

Begrooting der Staatsuitgaven en inkomsten 1869.

- Middelen ter goedmaking van de uitgaven. 31 Dec. bl. 225.
- Landsdrukkerij. 31 Dec. bl. 231.
- Vaststelling fonds domeinen. 31 Dec. bl. 233.
- Gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen. 5 Dec. bl. 189.
- Arbeid der gevangenen. 5 Dec. bl. 188.
- *Nederlandsch Indië* en middelen en inkomsten. 4 Dec. bl. 173—181.

Belastingen. (Directe) Ambtenaren. Wijziging regelen beoordeeling der aanspraken op bevoordering. 3 Mei. bl. 68.*Belastingen. (Directe) Patentregt.* Toepassing der wet op werktuigen in de beetwortelsuikerfabrieken, en de vervaardiging daarin van beenzwart en kalk. 15 Mei. bl. 69.*Belastingen. (Directe) Personeel.* Alleen dat gedeelte van een aan het Rijk behorend gebouw, door een Rijks ambtenaar bewoond, hetgeen tot kantoor gebezigd wordt, is vrijgesteld van de personele belasting. 13 Junij. bl. 76.*Belastingen. (Plaatselijke)* Retributie voor houttellers en houtdragers, art. 238 der gemeentewet. 15 Oct. bl. 159.

— Beteekenen van stukken, invordering belastingen en berekening kosten. 31 Dec. bl. 243.

Belastingen. (Provinciale) Wetten. 31 Dec. bl. 280.*Bestuur. (Algemeen)* Ministeriële departementen voor de zaken der Hervormde en andere Eerediensten en der Roomsche-katholieke Eeredienst ingesteld. 2 Jan. bl. 5. Opheffing. 29 Julij. bl. 114.*Bestuur in de gemeenten.* Verordeningen brandwezen. Arrest Hoogen Raad. 18 Febr. bl. 24.

— Bekrachtiging besluit van Gedeep. Staten van Gelderland, tot weigering der toelating van leden van den raad der gem. Zelhern. 8 Maart. bl. 40.

Bestuur in de gemeenten. Op linnen plakken der kadastrale plans, bij de gemeentebesturen berustende. 16 Maart. bl. 236.

— Over de zorg voor eene goede inrigting der brandweer, en de bedekking der huizen met riet. 3 April. bl. 48.

— Verandering der grenzen tusschen de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarwoude en Sloten. 19 April. bl. 50.

— Verandering der grenzen tusschen de gem. Oostzaan en Wijdewormer. 19 April. bl. 50.

— Schorsing tot 1 Sept. 1868 besluit van den gemeenteraad van Culenburg, van 20 Mei 1868, waarbij de benoeming van het raadslid W. C. DE CRANE, tot ambtenaar van den burgerlijken stand onwettig is verklaard. 31 Mei. bl. 74.

— Arrest Hoogen Raad, het gemeentebestuur is niet gehouden tot vergoeding der nadeelen, veroorzaakt aan de aangrenzende eigendommen, door de ophooging der straten. 19 Junij. bl. 78.

— Vernietiging van de stembriefjes, na verloop van één jaar. 29 Junij. bl. 107.

— Schenking en ruiling van gronden te Epe. 15 Julij. bl. 111. Schorsing der beslissing. 28 Sept. bl. 142.

— Schorsing besluit Gedeep. Staten Gelderland, 12 Aug. 1868, N°. 13, tot goedkeuring van drie besluiten der vergadering van geërfden van den dorpspolder Elst. 10 Sept. bl. 135.

— Friesland. Regeling van het verband der dorps-huishoudingen met de algemeene huishoudingen der gemeenten enz. 22 Sept. bl. 140.

— Grensscheiding tusschen Hedikhuzen en Ammerzoden en daardoor van Noordbrabant en Gelderland. 31 Dec. bl. 232.

— Zie *Belastingen. (Plaatselijke)**Bestuur in de provinciën.* Wijziging der instructie voor Gedeputeerde Staten van Overijssel. 10 Dec. bl. 196.*Bevolking.* Opmerkingen betrekkelijk de statistiek der bevolking. 19 Sept. bl. 136.*Briefvenposterij.* Postverdrag met Italië. 13 Febr. bl. 17; 20 Sept. bl. 136.

— Postverdrag met Zweden. 28 Febr. bl. 37.

— Postverdrag met Frankrijk. 28 Febr. bl. 26. Nadere regeling. 12 Maart. bl. 41.

— Vrijdom van briefport voor de aanvraag en verzending van koopstof. 13 Maart. bl. 42.

— Regeling van het port der monsters of stalen van koopwaren, die tusschen het Rijk en de Nederlandsche bezittingen in Oost- en West-Indië, door middel van de geslotene brieven-

malen over Marseille, Southampton en St. Nazaire, worden verzonden. 12 Junij. bl. 75.

Briefvenposterij. Regeling port der brieven enz. tusschen Nederland en Zweden. 12 Aug. bl. 121; 12 Dec. bl. 196.

— Postverdrag met den Zwitserschen Bond. 15 Aug. bl. 124; 8 Sept. bl. 126.

— Postverdrag met den Noord-Duitschen Bond. 20 Sept. bl. 137; 1 Oct. bl. 145.

— Wijziging van art. 1 besluit van 15 Maart 1867, regeling port der brieven enz. tusschen het Rijk en Denemarken. 8 Oct. bl. 155; 13 Oct. bl. 159.

— Postwissels voor de verzending van geld tusschen Nederland en Duitschland. 16 Nov. bl. 164. tusschen Nederland en Zwitserland. 14 Dec. bl. 196.

— Invoering van postzegels, hoofdzakelijk strekkende ter frankering van dagbladen en verder gedrukte stukken. 3 Dec. bl. 166. Bepalingen. 28 Dec. bl. 243.

Directe belastingen. Zie Belastingen.

Domeinen. Overeenkomst verkoop van gronden, behoorende tot het Kroondomein, aan de gemeente Mill en St. Hubert. 31 Dec. bl. 233.

Drinkwater. Zie Geneeskunde.

Fabrieken. Bewaarplaatsen. Bewaarplaatsen van petroleum-essenz, gas-olie, turf-olie en andere vloeistoffen, tot verlichting geschikt, en van nitro-glycerine, alsmede omtrent de beenzwart-fabrieken of beenzwart-branderijen. 22 Mei. bl. 73.

Gedistilleerd. Zie Accijns.

Geneeskunde. Maatregelen ter voorziening in gebrek aan zuiver drinkwater. 22 Julij. bl. 113.

— Toezending der lijsten, bedoeld in art. 15 der wet van 1 Junij 1865. 14 Aug. bl. 123; 24 Aug. bl. 126; 15 Sept. bl. 135.

— Opgave oorzaken dood. 26 Oct. bl. 161.

— Aflivering van geheime geneesmiddelen door de vrouw van een apotheker. 22 Dec. bl. 242.

Geslagt. Zie Accijns.

Gevangenis. Plaatsing van preventief gevangenen. 25 Mei bl. 74; 3 Sept. 241.

Gezondheidsmaatregelen. Maatregelen tegen het gebruik van vleesch van aan miltvuur gestorven of aan die ziekte lijdende, geslagte dieren. 11 Sept. bl. 135.

Granscheiding. Zie Bestuur in de gemeenten.

Hypotheeken. Kadaaster en de scheepsbewijzen. Aanvulling Kon. besl. 15 Dec. 1849, bepaling reis- en verblijfkosten. 18 Julij. bl. 111.

Inkwaartiering. Ondertekenen der kwitantien. 9 Sept. bl. 135.

Instellingen van weldadigheid. Invulling der statistieke tabellen. 27 Junij. bl. 88.

— Vernietiging besluit gemeenteraad van Zwolle, 14 Jan. 1867, waarbij hij zich onbevoegd verklaart over de bestemming van 't Vilsterenhuis te besluiten. 12 Aug. bl. 122.

In- en uitgaande regten. Zie Regten.

Jagt en visscherij. Arrest Hoogen Raad. Toepassing art. 15 der wet. 20 Mei. bl. 72.

— Arrest Hoogen Raad, over afzonderlijk jagtrecht. 5 Junij. bl. 75.

— Arrest Hoogen Raad, verbeurdverklaring van wild en schietgeweer. 24 Nov. bl. 242.

Justitie. Intrekking instructie 18 April 1868, omtrent de inspectie-reizen der procureurs-generaal. 5 Sept. bl. 241.

Kanalen. Zie Waterstaat.

Kerkelijke zaken in 't algemeen. Intrekking der Koninkl. besluiten van 4 Maart 1817, No. 3; 29 Oct. 1821, No. 18 en 5 Nov. 1837, No. 81. Kerkelijk zegel. Briefwisseling. Granscheidingen en verhouding der gemeenten. 2 Oct. bl. 241.

— Idem 16 Aug. 1824, de bepalingen sub lit. M in het Kon. besl. 25 Maart 1828, No. 124, en sub 2° in dat van 26 Jan. 1841, No. 141, alsmede het Kon. besluit 28 Aug. 1843. 24 Oct. bl. 160.

Kerk. (Hervormde) Afscheidenen. Intrekking besluiten 5 Julij 1836 en 9 Jan. 1841, omtrent de toelating en erkenning van gemeenten. 1 Oct. bl. 144.

Kerk. (Israëlietische) Wijziging in het reglement op het examen en de toelating der Israëlietische kerkelijke besnijders. 28 Maart. bl. 46.

Krankzinnigengestichten. Aanvraag om ontslag van krankzinnigen. 18 Mei. bl. 70.

Militie. (Nationale) Verlofgangers. Onderzoek. 22 Jan. bl. 10; 21 Nov. bl. 164.

— Vergaderplaatsen militieraad in Overijssel. 25 Jan. bl. 11.

— Ligting 1868. 18 Febr. bl. 22.

— Overbrenging van manschappen met versnelde middelen van vervoer. 18 Maart. bl. 43.

— Vorderen van een ontvangstbewijs voor uit te reiken beschikkingen, waarvan hooger beroep bij de militiewet is toegestaan. 3 Julij. bl. 107.

— Ontheffing van de werkelijke dienst van een loteling, die na zijne aanwijzing tot de dienst bewezen heeft eenige wettige zoon te zijn. 5 Aug. bl. 238.

— Verlofgangers. Opzending naar hunne corpse van verlofgangers, die in eene andere gemeente

- wonen, dan waarvoor zij bij de militie zijn ingelijfd. 21 Sept. bl. 189.
- Naturalisatie.* Van diversen. 19 April. bl. 50; 29 Junij. bl. 107; 31 Dec. bl. 229.
- Onderwijs. (Lager)* Aanstellen van kweekelingen en oprigten van herhalingscholen en schoolbibliotheken. 30 Julij. bl. 115.
- Vernietiging besluit gemeenteraad van Fijnaart en Heijningen, waarbij de hulponderwijzer der openbare school te Fijnaart, eervol uit zijne betrekking is ontheven. 14 Nov. bl. 163.
- Onderwijs. (Middelbaar)* Wijziging Kon. besluit 2 Febr. 1864, (bepalingen examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid). 28 Febr. bl. 25.
- Onteigening te algemeenen nutte.* Voor den aanleg van een fort in den Laander- en West-Bijlmerpolder. 19 Maart. bl. 46.
- Verruiming van den Krommen Rijn tusschen Wijk bij Duurstede en Cothen, ter verbetering van de Utrechtsche linie. 10 April. bl. 49.
- Vonnis van de arrondissements-regtbank te Amsterdam 1^e kamer, betreffende hetgeen wel en niet bij de begrooting der waarde van onteigende perceelen in aanmerking kan komen. 19 Mei. bl. 71.
- Voor het maken van een fort op den Voordorpschen dijk. 21 Mei. bl. 72.
- Voor het maken van een fort op den Ruijgenhoekschen dijk. 4 Junij. bl. 74.
- Voor het maken van een fort bij Rijnauwen. 4 Junij. bl. 74.
- Aanleg van een' weg, ter verbinding van het station van den Staatsspoorweg te Koog aan de Zaan met den straatweg aldaar. 27 Junij. bl. 80.
- Ten behoeve van een' spoorweg van Neuzen naar de Belgische grenzen. 28 Junij. bl. 89.
- Ten behoeve der verbreding van het Kettingstraatje en van een gedeelte van het Lang Achterom, en voor het wegbreken van het Hofpoortje te 's Gravenhage. 3 Dec. bl. 168.
- Aanleg eener zomerkade in het waterschap de Langeindsche Maten onder Soest. 3 Dec. bl. 168.
- Pensioenfondsen voor burgerlijke ambtenaren.* Regeling der ontvangsten en uitgaven. 5 Dec. bl. 192.
- Plaatselijke belastingen.* Zie *Belastingen.*
- Policie.* Agenten behooren tot de openbare gestelde magten, bedoeld bij art. 22 Strafvordering. 8 Dec. bl. 242.
- Commissaris van policie is een magistraatspersoon. 9 Dec. bl. 242.
- Regten. (In- en uitgaande)* Aanwijzing van den spoorweg van Enschedé naar de Pruisische grenzen bij de Glanerbrug als heerbaan voor den invoer. 6 Jan. bl. 6. Kantoor Glanerbrug als kantoor van betaling. 15 Aug. bl. 124.
- Wijze waarop op de volgbrieven bij invoer melding moet worden gemaakt van de betaling der regten. 12 Mei. bl. 69.
- Aanwijzing van een' straatweg in de gemeente Echt als heerbaan, alsmede vestiging van een expeditie- en geriefkantoor te Echterbosch. 15 Julij. bl. 111.
- Aanwijzing van de gem. Kampen als kantoor van betaling bij invoer van goederen langs den Rijnspoorweg en langs den spoorweg Almelo-Salzbergen. 15 Sept. bl. 185.
- Aanwijzing als heerbaan van den kunstweg van het Belgisch dorp Hamont naar de gemeente Budel. 12 Nov. bl. 163.
- *Toepassing van het tarief op:* zwijnsborstels. 8 Jan. bl. 244.
- sommige oplossingen in houtzuur, enz. 9 Jan. bl. 244.
- afval van meel (opveegsel). 2 Maart. bl. 244.
- katoenkoeken. 2 Maart. bl. 244.
- molensteenen. 9 April. bl. 244.
- stroopen, extracten en essences voor *meiswijn*. 14 April. bl. 245.
- mosterd van alle soorten, bloem van mosterd, kunstmosterd. 20 Junij. bl. 245.
- zoete amandelolie, bittere amandelolie, kaneel, cassia en nagelolie. 20 Junij. bl. 245.
- gelatine. 9 Julij. bl. 245.
- plantenhaar en alfa of alfagras. 18 Julij. bl. 245.
- schuimpersdoeken en perszakken voor beetwortsuikerfabrieken en builzakken voor meelfabrieken. 24 Julij. bl. 245.
- benzol of benzine en nitro-benzol of essence de mirbane. 15 Aug. bl. 245.
- spuit- of hevellesschen (in den handel bekend onder den naam van syphonflesschen). 15 Aug. bl. 245.
- zoogenaamde camées. 18 Sept. bl. 246.
- zoogenaamd soutien. 25 Sept. bl. 246.
- alle grondnotenolie. 21 Oct. bl. 246.
- aniline in onopgelosten staat. 21 Oct. bl. 246.
- dextrine of kunstgom. 21 Oct. bl. 246.
- asphalt in stukken of broeden of zoogenaamde kunstasphalt. 21 Oct. bl. 246.
- wollen perszakken voor beetwortel-suikerfabrieken, ook zonder rondgeweven punten. 21 Oct. bl. 246.

Regten. (In- en uitgaande) Toepassing van het tarief op: min- of meer gezuiverde oliën, bestemd tot het smeren van werktuigen en gereedschappen. 11 Dec. bl. 246.
 — pyriet. 17 Dec. bl. 246.
Rijksgrond. Ruiling. Verkoop. In de gemeente Maastricht. 27 Junij. bl. 84.
 — Verkoop onder Dieren. 3 Dec. bl. 168.
 — Goedkeuring verkoop onder Laren en Lochem. 3 Dec. bl. 169, 170.
 — Afstand aan de gemeente Haarlemmermeer. 3 Dec. bl. 172.
Schuld. (Nationale) Uitloting en aflossing van 3½ pCt. schuldbekentenissen voor 1868. 16 Febr. bl. 22.
 — Arrest Hoogen Raad over overschrijving op het Grootboek. 4 Dec. bl. 242.
Schutterij. Zamenstelling en indeeling der dienstdoende en rustende, in Gelderland, Drenthe en het Hertogdom Limburg. 4 Jan. bl. 6. In Zuid-Holland, Utrecht, Zeeland, Overijssel en Friesland. 22 Jan. bl. 11. Dienstdoende schutterij der gem. Rotterdam. 17 Sept. bl. 136. In Groningen. 8 Febr. bl. 17. In Noordbrabant. 23 Febr. bl. 25. In Noordholland. 1 Maart. bl. 40. 6^e bataillon rustende schutterij in Noordholland. 25 Julij. bl. 113. In Utrecht. 15 Maart. bl. 42. In Friesland. 20 Maart. bl. 46.
 — Vaststelling van de uniform-kleeding der artillerie-schutterij. 4 April. bl. 48. Idem infanterie-schutterij. 5 Aug. bl. 121.
 — Voorschriften geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor de dienst. 21 Mei. bl. 72. Wijziging van art. 7. 6 Sept. bl. 131.
 — Aanwijzing van een officier van gezondheid voor het geneeskundig onderzoek. 5 Junij. bl. 74; 17 Junij. bl. 77.
 — Verleenen van vrijstelling van de schutterlijke dienst aan voormalige zeemiliciens. 9 Julij. bl. 107.
 — Inlichtingen uitvoering der wet. 22 Julij. bl. 112; 9 Oct. bl. 156.
 — Wijziging van Kon. besl. 25 Mei 1829, (zamenstelling der schuttersraden). 8 Sept. bl. 134.
Spoorwegen. Overeenkomst tusschen Nederland en België tot regeling der aansluiting 12 Jan. bl. 7.
 — Nadere aanvulling van art. 91 van het bij Kon. besluit van 12 Mei 1863 vastgesteld algemeen reglement voor de spoorwegdiensten. 17 Jan. bl. 10; 13 Nov. bl. 163.
 — Overeenkomst tusschen Nederland en Pruisen wegens de aansluiting van den spoorweg van Venlo naar Osnabrück. 29 Jan. bl. 11.

Spoorwegen. Aanvulling van het bij Kon. besluit 31 Jan. 1866 vastgesteld reglement tot uitvoering der wet, houdende regeling van het beheer en de verantwoording van de vernieuwingsfondsen der Staatsspoorwegen. 16 Maart. bl. 42.
 — Art. 3 der wet van 21 Aug. 1859 toepasselijk verklaard op de Hollandsche ijzeren spoorwegaanschaap. 24 April. bl. 65.
 — Reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare bruggen in den Staatsspoorweg van Heerenveen naar Leeuwarden. 29 Sept. bl. 143.
 — Wijziging der artikelen 19, 20, 36 en 37 van het Kon. besluit van 4 April 1860, regeling van het toezigt op de spoorwegdiensten. 7 Oct. bl. 155.
 — Reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare brug over de rivier de Linge in den Staatsspoorweg van Utrecht naar Waardenburg. 14 Dec. bl. 196.
Stand. (Burgerlijke) Zegelregt der certificaten van huwelijks-aangifte door de ambten. aan hunne ambtgenooten ter afkondiging toegezonden. 1 Dec. bl. 166.
Staten-Generaal. Ontbinding van de Tweede Kamer. 3 Jan. bl. 6.
 — Toekenning van verlof-tractement of wachtgeld aan ambtenaren, behoorende tot de departementen van algemeen bestuur, die het lidmaatschap van eene der Kamers aanvaardden. 5 Febr. bl. 14.
 — Bijeenroeping en opening van de vergadering. 15 Febr. bl. 21. Wijze van opening. 21 Febr. bl. 25.
Stembriefjes. Vernietiging na één jaar. 29 Junij. bl. 107.
Stoomwerktuigen. Arrest Hoogen Raad. Het is niet verboden het werktuig nadat het is onderzocht, maar vóór dat de acte van vergunning is uitgereikt, in werking te brengen. 29 Jan. bl. 14.
 — Betreffende het gebruik van vervoerbare stoomtuigen. 11 Aug. bl. 121.
Suiker. Zie *Accijns.*
Telegraaf. (Rijks) Reis- en verblijfkosten der ambtenaren. 8 Jan. bl. 233.
 — Borgtogten der rekenplichtige ambtenaren. 12 Jan. bl. 234.
 — Examina der telegrafisten. 29 Aug. bl. 239.
 — Onderwijs der telegrafisten. 29 Aug. bl. 241.
 — Reglement voor de dienst en intrekking van het Koninklijk besluit 12 December 1867. 27 Dec. bl. 197.

- Tractaten.* Overeenkomst tot wijziging van de Internationale Telegraaf-overeenkomst van den 17 Mei 1865 (Kon. besl. dd. 25 Augustus 1865, Staatsblad N°. 111). 31 Dec. bl. 207.
- *Jus detractus.* Intrekking der Koninklijke besluiten van 21 Julij 1833, N°. 29, en 14 December 1833, N°. 87. 19 Dec. bl. 197.
- *België.* Overeenkomst ter aanvulling en wijziging van het bestaand verdrag tot wederkeerige uitlevering van misdadigers. 5 Oct. bl. 154.
- *Frankrijk.* Uitvoering tractaat van handel en scheepvaart. 17 Jan. bl. 235.
- *Mecklenburg-Schwerin en Mecklenburg-Strelitz, Lauenburg en de vrije stad Lubeck.* Handel en scheepvaart. 6 Dec. bl. 195.
- *Pruissen.* Grenzen. Wijziging der tractaten van 25 September 1867. 27 Junij. bl. 78.
- *Pruissen.* Consuls van den Noord-Duitschen Bond in de Nederlandsche koloniën en overzeesche bezittingen. 15 Julij. bl. 111.
- *Pruissen. Hannover.* Wijziging van vroegere grenstractaten. 7 Sept. bl. 132.
- *Siam.* Consulaire agenten in de voornaamste havens der Nederlandsche overzeesche bezittingen. 11 Julij. bl. 108.
- *Zie Brievenposterij.*
- Transportmiddelen voor militairen.* Vervoer voor zieke militairen. 30 April. bl. 66.
- Veeziekte.* Intrekking art. 1 Kon. besluit van 9 Junij 1867, gewijzigd bij Kon. besluit van 6 Aug. 1867, houdende verbod van in- en doorvoer van vee van buiten 's lands. 20 April. bl. 64.
- Ontstaan van den veetyphus. 1 Sept. bl. 126.
- Tauxatie kwaaddroezige paarden. 16 Sept. bl. 136.
- Verlenging van den termijn, gedurende welken de wet van 17 Oct. 1865 (maatregelen tot afwending van besmettelijke veeziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen) van kracht is. 31 Dec. bl. 232.
- *Zie Gezondheidsmaatregelen.*
- Verkiezingen.* Stembriefjes. Vernietiging na één jaar. 29 Junij. bl. 107.
- Vestingen.* De werken van de vesting Breda, alsmede de toren Nassau en het fort Frederik Hendrik bij Breskens zullen geene vestingwerken meer zijn. 30 Nov. bl. 165.
- Visscherijen.* Regeling der concessiën van kunstmatige oesterbanken op de Schelde en Zeeuwsche stroomen. 7 Febr. bl. 15.
- Visscherij. (Groot- of haring-)* Wijziging der bepalingen, regelende de voorwaarden en wijze van keuring van den geaakten haring, afkomstig van de Nederlandsche zeevisscherijen, vastgesteld bij Kon. besl. 4 Maart 1860 en gewijzigd 24 Febr. 1861. 11 Mei. bl. 69.
- Vroedvrouwen.* Rijks kweekschool. Nieuw reglement. 15 Junij. bl. 76.
- Waterstaat.* Arrest Hoogen Raad; het regt van den Staat om een jaagpad aan te leggen, strekt zich niet uit tot de beide oevers der bevaarbare en vlotbare rivieren, en het jaagpad, indien de behoeften van de scheepvaart dit vorderen, mag niet verlegd worden van den éénen oever naar den anderen. 1 Mei. bl. 68.
- Kanaal van Voorne. Aanvulling en wijziging van het voorloopig tarief der kanaal- en haven-gelden. 6 Jan. bl. 6.
- Willemsvaart in Overijssel. Wijziging van het tarief van schut- en passagegelden. 23 April. bl. 65.
- Kanaal ter verbinding van de Noord- en Zuidzee. Overeenkomst tot wijziging van de concessie. 31 Julij. bl. 115.
- Widuwenfonds voor de geëmploijeerden tot het algemeen bestuur behoorende.* Deelneming. 15 Mei. bl. 236.
- Weerbaarheidsbond. (Nederl.)* Bepalingen omtrent het verleen van voorschotten tot het inrigten van schietbanen en het aankopen van achterlaadgeweren. 30 April. bl. 66.
- Wees- of momboirkamers.* Toepassing van art. 8 der wet van 20 Aug. 1859, op een deel der gelden nagelaten door ABRAHAM CORTEBRANT. 2 April. bl. 47.
- Wegen.* Arrest Hoogen Raad, gemeentewegen zijn ook, zoo lang zij ter openbare dienst bestemd zijn, een onderwerp van privaats regt; een spoorweg, ook al behoort hij aan eene particuliere maatschappij, is niet steeds te beschouwen als een openbare weg. 24 April. bl. 65.
- Zeep.* *Zie Accijns.*
- Zegelregt.* *Zie Stand. (Burgerlijke)*

CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN EN BESLUITEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomene verkortingen:

S.	BETEKKENT:	<i>Staatsblad.</i>
Sc.	"	<i>Staatscourant.</i>
B.	"	<i>Bijvoegsel op het Staatsblad.</i>
G. V.	"	<i>Chronologische Verzameling.</i>
W. v. 'T R.	"	<i>Weekblad van het Regt.</i>
Prov. bl. v. N.-H.	"	<i>Provinciaal blad van Noord-Holland.</i>
(Z.-H. enz.)		<i>(Zuid-Holland enz.)</i>
Bijl.	"	<i>Bijlagen van het Verslag der Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.</i>
M. v. T.	"	<i>Memorie van toelichting.</i>
V. v.	"	<i>Voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs, betreffende het aangeboden ontwerp van wet.</i>
M. v. B.	"	<i>Memorie van beantwoording op het voorloopig verslag.</i>
Eindv.	"	<i>Eindverslag der commissie van rapporteurs.</i>
Handel.	"	<i>Verslag der Handelingen van de genoemde Kamer.</i>

Luttenberg's

CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN EN BESLUITEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813,

Met aanteekeningen, aanwijzende: 1°. de vroegere en latere verordeningen en alzoo de betrekkingen, die tusschen de onderscheidene deelen der Wetgeving bestaan: 2°. de memorien van toelichting, ten geleide van het ontwerp der Wetten, en de beraadslagingen der Staten-Generaal, en 3°. de arresten van het voormalig Hoog-Geregtshof, de Provinciale Geregtshoven en den Hoogen Raad;

VOORTGEZET DOOR

L. N. SCHURMAN,

Secretaris der Gemeente Zwolle.

1869.

ZWOLLE,

W. E. J. TJEENK WILLINK.

VERZAMELING

DER

WETTEN EN BESLUITEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

4 Januarij 1869. CIRCULAIRE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de inzending van de lijst der overledenen, bedoeld bij art. 15 der wet van 1 Junij 1865, S. 58.

Bij mijne missive van 14 Augustus jl., N°. 209 8^e afdeling, statistiek, werd bepaald, dat de lijst bij art. 15 der wet van 1 Junij 1865 (S. N°. 58) voorgeschreven, van de gemeentebesturen door uwe tusschenkomst door den geneeskundigen inspecteur maandelijks zoude worden ontvangen.

De ondervinding heeft geleerd, dat die regeling moeilijkheden oplevert, zoo dat, in overeenstemming met de heeren inspecteurs en adjunct-inspecteurs voor het geneeskundig staatstoezigt, is besloten op die regeling terug te komen.

De lijsten zullen voortaan, te beginnen met de opgaven over de maand Januarij 1869, in de maand Februarij in te zenden, van de gemeentebesturen regstreeks door de geneeskundige inspecteurs of adjunct-inspecteurs worden ontvangen *vóór* den *achtsten* van elke maand. Deze lijsten worden, nadat zij door den inspecteur zijn nagezien, U uiterlijk *vóór* den 20^{en} der maand toegezonden.

Daar ik op eene strenge contróle der staten van de sterfte naar den ouderdom een hoogen prijs stel, en tevens wensch de werkzaamheden zooveel mogelijk te vereenvoudigen en voor de provinciale bureaux voor statistiek te verlichten, heb ik vermeend in de jaarlijksche opgaven van den loop der bevolking de volgende wijzigingen te moeten brengen.

De gemeentebesturen zullen voortaan uiterlijk

tegen de helft der volgende maand voor gemeenten beneden 10,000, en *vóór* den vijf en twintigsten der maand voor die boven 10,000 zielen, aan u moeten toezenden, als uittreksel uit de akten van overlijden, opgave der overledenen *binnen de gemeenten* naar het geslacht, den burgerlijken staat en den ouderdom met inbegrip der levenloos aangegevenen. Die opgave zal voor de beide eerste levensjaren worden gegeven overeenkomstig het voorschrift voor den maandaat der sterfte naar den ouderdom gemerkt N°. 2, en voor de volgende levensjaren naar het model 2*b*, staat der sterfte naar den burgerlijken staat en den ouderdom. Hoewel ik daaromtrent geen gebiedend voorschrift wil geven en bij de bewerking aan de gemeentebesturen de meeste vrijheid wil laten, acht ik het raadzaam nogtans als mijne meening te kennen te geven, dat in gemeenten, wier bevolkingcijfer geene 10,000 zielen, naar de opgaven der laatste of vierde volkstelling bedroeg, en wier maandelijksche sterfgevallen dus hoogstens het cijfer van vijf en twintig, twaalf of dertien voor elke kunne, kunnen bereiken, het maandelijksch opmaken van eenen staat een vrij omslagtig werk zou zijn; zoo dat ik het verkieslijk zou achten dat die gemeenten maandelijks naar nevensgaand model een uittreksel leverden uit de registers van overlijden. Voor het gemak der bewerking zou het wenschelijk zijn dat op die lijst in de volgorde van den ouderdom tijdens het overlijden eerst alle overledenen van het mannelijke en vervolgens die van het vrouwelijk geslacht geplaatst werden.

Het zou mij wenschelijk voorkomen dat die bepaling werd toegepast op alle gemeenten beneden de 10,000 zielen naar de opgaven der laatste volkstelling, terwijl de overige gemeenten of die boven 10,000 zielen maandelijks de opgaven zouden moeten invullen, zoo als zij in nevensgaand boekje of legger zijn voorgeschreven. Van welken legger aan elk dier gemeentebesturen twee exemplaren worden toegezonden, het eene als legger, het andere ter verzending.

De chef van het statistisch bureau in Uwe provincie zorgt voor het opmaken van eenen verzamelaarsstaat der opgaven van alle gemeenten beneden 10,000 zielen, maandelijks in nevensgaand boekje of legger, waarvan twee exemplaren aan voornoemd bureau worden toegezonden, één als legger en één ter opzending aan mijn departement. Voor de gemeenten boven 10,000 zielen wordt de verzamelaarsstaat bij mijn departement opgemaakt, zoodat van dit werk voortaan de provinciale bureaux zijn ontheven.

Zoodra de lijsten bij art. 15 der wet van den 1 Junij 1865 (Staatsblad No. 56) voorgeschreven, van den inspecteur zijn ontvangen, worden de opgaven dier lijsten naar geslacht en burgerlijken staat, vergeleken met de opgaven uit de registers van overlijden, van de gemeentebesturen ontvangen, en wanneer zij in overeenstemming zijn bevonden, aan mijn departement toegezonden binnen tien dagen of uiterlijk vóór het einde der maand. De bewerking der geneeskundige lijsten zal voortaan plaats hebben bij mijn departement. Hiertoe wordt echter vereischt, ten einde eene volledige contrôle doenlijk te maken, dat, nadat de contrôle bij de provinciale bureaux behoorlijk en met zorg heeft plaats gehad, worden toegezonden niet slechts de geneeskundige maandlijsten van elke gemeente, maar tevens de opgaven en staten van elke gemeente, ontleend uit de registers van overlijden en der op het provinciale bureau vervaardigde verzamelaarsstaat der opgaven van de gemeenten beneden 10,000 zielen, (één der beide exemplaren van het boekje). Na de bewerking bij mijn departement worden de geneeskundige lijsten aan de heeren inspecteurs, de gewone opgaven der maandsterfte en voornoemde verzamelaarsstaat aan u terug gezonden. De verzamelaarsstaat van de sterfte bewerkt voor de provinciale bureaux voor de gemeenten beneden 10,000 zielen, wordt vóór het einde van elke maand of uiterlijk vóór den vijfden der daaropvolgenden bij mijn departement verwacht. Ter verduidelijking van mijne bedoeling met de tijd-

stippen der toezending, kies ik als voorbeeld de maand Januarij 1869. Van de opgaven dier maand ontvangen de inspecteurs van de gemeentebesturen de geneeskundige lijsten vóór 8 Februarij, die lijsten worden door de inspecteurs aan de Commissarissen des Konings toegezonden vóór 20 Februarij, door de Commissarissen des Konings aan mijn departement tegen 1 Maart. De gemeentebesturen zenden hunne staten naar geslacht, burgerlijken staat en ouderdom vóór 15 en 25 Februarij aan de Commissarissen des Konings, mijn departement ontvangt die staten uiterlijk tegen 5 Maart.

Ten einde de overeenstemming in de opgaven te bevorderen, dient vooral op nieuw de opmerkzaamheid der gemeentebesturen hierop te worden gevestigd, dat geboorte en sterfte naar den dag der geboorte en van het overlijden, geenszins naar dien der inschrijving, al heeft de inschrijving van eenige acten eerst in het begin der volgende maand plaats gehad, in de registers op de maandlijsten of staten moeten voorkomen; dat voorts op die lijsten enkel vermeld moeten worden de overledenen in de gemeente, kolommen 33 tot 40 van den staat No. 1, voor den maandelijkschen loop der bevolking, daar alleen die overledenen de feitelijke sterfte in de gemeente doen kennen. Voorts dien ik, terugkomende op mijne missive van 14 Augustus jl., No. 209, 3^e afdeeling, nog op te merken, dat de levenloos aangegevenen niet slechts in kolom 11 maar tevens naar het geslacht in de kolommen 4 en 5 der geneeskundige lijst moeten worden opgegeven. Ter voorkoming van mogelijke vergissing zullen voortaan in de kolommen 4 en 5 achter het doorlopend nummer naar het geslacht de letters M of V geplaatst worden, b. v. in kolom 4, 1 M, 2 M, 3 M, enz., in kolom 5, 1 V, 2 V, 3 V, enz., het nummer loopt door, afzonderlijk voor elk geslacht, voor alle overledenen met inbegrip der levenloos aangegevenen.

Naar aanleiding van de opmerkingen, gemaakt over de inschrijving van elders geborenen, kolommen 8 en 9 en elders overledenen, kolommen 45 en 46 van voornoemden staat No. 1, vermeen ik te moeten te kennen geven, dat, die geborenen en die overledenen maandelijks op den staat moeten worden ingeschreven naar den dag, waarop van de geboorte en van de sterfte aan het gemeentebestuur is kennis gegeven. Die opgaven strekken niet ter verkrijging van een juist maandeijfer, zoo als met de geboorte en sterfte binnen de gemeente het geval is, maar dienen enkel om het juiste

bevolkingscijfer van elke gemeente te leeren kennen. Het kan bij geboorte of sterfte op zee of in den vreemde ligt het geval zijn, dat het gemeentebestuur eerst na maanden kennis verkrijgt

van de vermeerdering of vermindering der bevolking door geboorte of sterfte.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Föck.

MAANDELIJSCH UITTREKSEL uit het Register van overlijden voor de gemeenten beneden 10,000 zielen.

Nummer der sterfteakte.	GESLACHT.		BURGERLIJKE STAAT.	Ouderdom tijdens het overlijden (in maandtallen volgens staat No. 2, sterfte naar den ouderdom); in jaartallen volgens staat No. 26, sterfte naar den burgerlijken staat en den ouderdom.	Aanmerkingen.
	Mannelijk.	Vrouwelijk.			
			Ongehuwd (O.) Gehuwd (H.) In weduwenstaat (W.) Gescheiden van echt (S.)		

5 Januarij 1869. WET, houdende vaststelling der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1869. S. 1.

Zie over deze wet de beraadslagingen in de Handelingen blz. 485.

WIJ WILLEM III, BIJ DEGRATIEGODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van den aanleg van Staatsspoorwegen voor de dienst van 1869 wordt vastgesteld als volgt:

Art. 1. Jaarwedde van den adviseur, belast met de leiding van de aan te leggen Staatsspoorwegwerken, toelagen van ambtenaren van den waterstaat en officieren, jaarwedden, toelagen, maand- en daggelden van het verder personeel (daaronder niet begrepen de buitengewone opzigters bij de werken en leveringen), mitsgaders schrijflouen. . . . . f 279,000

Art. 2. Bureau-, lokaalbehoeften en drukwerk, huur en bewaken van lokalen, aankoop van boeken, kaarten, instrumenten en verdere benoedigheden. . . . . " 30,000

Art. 3. Reis- en verblijfkosten en schadeloosstelling voor kosten van veldwerk . . . . . " 40,000

Art. 4. Kosten van de werkzaamheden voor het uitbakenen, opmeten, Transportere. . . . . f 349,000

Per transport. . . . . f 349,000

waterpassen, en van het opmaken en aankopen van grondteekeningen en plans, met inbegrip van arbeidsloonen, daggelden wegens buitengewone assistentie, belooningen van landmeters, uittreksels uit kadastrale plans en leggers, aanschaffing van werktuigen, bakens en piketten en verdere benoedigheden . . . . . " 10,000

Art. 5. Aankoop van materialen, zoover de aanschaffing er van plaats heeft zonder bepaalde bestemming voor eene lijn, als: spoorstaven, haakbouten, houten dwarsliggers, ijzeren dwarsliggers en lengteliggers, wissels, draaischijven, waterkranen, lantaarnpalen, lantaarns en meerdere benoedigheden, kosten van bewaring, opstapeling en vervoer derzelve, huur en aankoop van terrein daarvoor, kosten van bereiding van hout tegen bederf, en verdere uitgaven te dier zake. . . . . " 73,600

Art. 6. Kosten van de brug te Kuilenburg, met alle daarmede in verband staande uitgaven. . . . . " 11,000

Art. 7. Kosten van de bruggen tusschen Dordrecht en Rotterdam, Transportere. . . . . f 443,600

Per transport.	f 443,600
met alle daarmede in verband staande uitgaven	334,000
<i>Art. 8.</i> Kosten van de brug te Zalt-Bommel, met alle daarmede in verband staande uitgaven.	500,000
<i>Art. 9.</i> Kosten van de brug bij Crevecoeur, met alle daarmede in verband staande uitgaven.	765,000
<i>Art. 10.</i> Aanleg van den spoorweg van Arnhem tot Leeuwarden, met alle daarmede in verband staande uitgaven, zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	471,300
<i>Art. 11.</i> Aanleg van een spoorweg van Harlingen tot de Hanno-versche grenzen, met alle daarmede in verband staande uitgaven, zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	26,000
<i>Art. 12.</i> Aanleg van den spoorweg van Meppel naar Groningen, met alle daarmede in verband staande uitgaven, zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen begrepen zijn	940,000
<i>Art. 13.</i> Aanleg van den spoorweg van Breda tot Helmond, met alle daarmede in verband staande uitgaven, zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	250,000
<i>Art. 14.</i> Aanleg van den spoorweg van Maastricht tot Helmond, met alle daarmede in verband staande uitgaven, zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	6,300
<i>Art. 15.</i> Aanleg van den spoorweg van Roosendaal tot Vlissingen, met alle daarmede in verband staande uitgaven, zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	3,668,000
<i>Art. 16.</i> Aanleg van den spoorweg van Utrecht tot Boxtel, met alle daarmede in verband staande uitgaven, zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	532,600
Transportere.	f 7,936,800

Per transport.	f 7,936,800
<i>Art. 17.</i> Aanleg van den spoorweg van Breda tot Rotterdam, met alle daarmede in verband staande uitgaven, zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	1,024,000
<i>Art. 18.</i> Aanleg van den spoorweg van Nieuwediep tot Amsterdam, met alle daarmede in verband staande uitgaven, zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	218,000
<i>Art. 19.</i> Schadeloosstelling aan eigenaren van vaartuigen, welke ingerigt moeten worden om onder de vaste bruggen bij Kuilenburg en Venlo te kunnen doorvaren, toegekend bij de wetten van 26 December 1863 (S. No. 201) en van 31 December 1865 (S. No. 192)	10,000
<i>Art. 20.</i> Kosten van de overbrugging van het Hollandsch diep, met alle daarmede in verband staande uitgaven	1,440,000
<i>Art. 21.</i> Voltooiing van het kanaal door Zuid-Beveland, met alle daarmede in verband staande uitgaven	400,000
<i>Art. 22.</i> Onvoorziene uitgaven	971,200
	f 12,000,000

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij art. 1 dezer wet vastgestelde begrooting, worden aangewezen:

a. de som van tien millioen gulden, beschikbaar gesteld bij het V^e hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1869;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvang en uitgaaf wegens de begrooting ten behoeve van den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1868;

c. de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1869 uit den aanleg van Staatsspoorwegen kunnen voortvloeijen.

3. Wanneer de som, uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 en 21 van het 1^e art. dezer wet, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende, met inachtneming van het voorschrift van het 2^e lid van art. 24 der wet van den

5 October 1841 (S. N°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor *onvoorzienne uitgaven*, in hetzelfde artikel voorkomende.

4. De in den loop van het jaar 1869 opkomende behoeften, de Staatsspoorwegen betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen

van genoemde begrooting, worden op den post voor *onvoorzienne uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zooveel bijzondere posten, als zij gelijkaortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, enz.

De WETTEN van 11, 14 en 15 Januarij 1869, in S. 1869, N°. 2—8 en 10—15, bevatten de Hoofdstukken 1, 2, 3, 4A, 4B, 7C, 5, 6, 7A, 7B, 8, 9 en 10 der begrooting van Staatsuitgaven voor 1869. Om plaats te winnen wordt slechts de hoofdinhoud medegedeeld: (1)

Zie over deze wetten de beraadslagingen Handel. 279 en volgg. zittingen van 23 Nov. tot 23 Dec. 1868.
11 Jan. S. 2. I^o Hoofdstuk. *Huis des Konings.*

Art. 1. Inkomen van den Koning	f	600,000.—
" 2. " " " Prins van Oranje	"	100,000.—
" 3. Onderhoud der Koninklijke paleizen	"	50,000.—
	<u>f</u>	<u>750,000.—</u>

11 Jan. S. 3. II° Hoofdstuk. *De Hooge Collegiën van Staat en het Kabinet des Konings.*

1 ^o Afdeling: De Staten-Generaal	f	248,585.—
2 ^o " De Raad van State	"	93,815.—
3 ^o " De algemeene rekenkamer	"	104,700.—
4 ^o " De kanselarij der beide orden	"	56,300.—
5 ^o " Het Kabinet des Konings	"	30,375.—
6 ^o " Pensioenen en wachtgeld	"	50,679.—
7 ^o " Onvoorzienne uitgaven	"	7,000.—
	<u>f</u>	<u>591,454.—</u>

11 Jan. S. 4. III° Hoofdstuk. *Departement van Buitenlandsche Zaken.*

1 ^o Afdeling: Kosten van het departement	f	66,650.—
2 ^o " Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	"	362,510.—
3 ^o " Verschillende uitgaven	"	18,500.—
4 ^o " Pensioenen en wachtgeld	"	64,934.—
5 ^o " Onvoorzienne uitgaven	"	10,000.—
	<u>f</u>	<u>522,594.—</u>

11 Jan. S. 5. IV° Hoofdstuk A. *Departement van Justitie.*

1 ^o Afdeling: Kosten van het departement	f	96,725.—
2 ^o " Kosten van de regterlijke magt	"	1,146,300.—
3 ^o " Kosten van het hoog militair gerechtshof en de auditien in de militaire afdelingen	"	56,400.—
4 ^o " Geregtskosten en kosten van den raad van tucht	"	207,500.—
5 ^o " Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jagt en visscherij	"	298,855.—
6 ^o " Kosten der gevangenen	"	703,614.—
7 ^o " Gebouwen	"	440,833.—
8 ^o " Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën, enz.	"	136,232.—
9 ^o " Onvoorzienne behoeften	"	20,000.—
	<u>f</u>	<u>3,106,459.—</u>

(1) Arrest v. d. Hoogen Raad van 12 Jan. en S. 9 van 15 Jan. 1869 zijn te vinden blz. 12 hierna.

11 Jan. S. 6. IVe Hoofdstuk B. *Administratie voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst.*

1 ^e Afdeeling: De administratie	f	18,500.—
2 ^e " Roomsch-katholijk kerkgenootschap	"	591,879.24
3 ^e " Kerkgenootschap der Oud-Bisschöppelijke Klerczy	"	11,600.—
4 ^e " Pensioenen, wachtgeld en tijdelijke onderstand.	"	64,378.50
5 ^e " Onvoorziene uitgaven.	"	3,000.—
	f	689,357.74

1 Jan. S. 7. VIIe Hoofdstuk C. *Departement van Financiën, afdeling Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Roomsch-Katholijke.*

1 ^e Afdeeling: Kosten van de afdeling Hervormde Eeredienst	f	19,650.—
2 ^e " Protestantsche kerkgenootschappen	"	1,445,237.—
3 ^e " Israëlitisch kerkgenootschap.	"	38,064.—
4 ^e " Pensioenen en wachtgeld.	"	251,977.—
5 ^e " Onvoorziene uitgaven.	"	3,500.—
	f	1,758,428.—

14 Jan. S. 8. Ve Hoofdstuk. *Departement van Binnenlandsche Zaken.*

1 ^e Afdeeling: Kosten van het departement	f	207,850.—
2 ^e " Kosten van het bestuur der provinciën	"	627,060.—
3 ^e " Nationale militie en schutterijen	"	56,200.—
4 ^e " Medische politie	"	90,700.—
5 ^e " Verdere uitgaven betreffende het binnenlandsch bestuur	"	39,000.—
6 ^e " Waterstaat en publieke werken	"	16,260,253.33
7 ^e " Onderwijs	"	1,822,017.40
8 ^e " Kunsten en wetenschappen	"	168,130.—
9 ^e " Armwezen	"	291,000.—
10 ^e " Nederlandsche Staatscourant en Staatsblad.	"	72,550.—
11 ^e " Nijverheid	"	98,605.—
12 ^e " Telegrafie	"	940,000.—
13 ^e " Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgeld en subsidiën	"	315,170.—
14 ^e " Onvoorziene behoeften	"	65,000.—
	f	21,053,535.73

15 Jan. S. 10. VIe Hoofdstuk. *Departement van Marine.*

1 ^e Afdeeling: Kosten der administratie	f	254,645.—
2 ^e " Loodswezen, betoning, bebakening, verlichting, quarantaine-dienst, enz.	"	897,723.—
3 ^e " Materiëel der zeemagt en van 's Rijks werven	"	4,258,854.—
4 ^e " Personeel der zeemagt	"	3,393,897.02
5 ^e " Pensioenen, tijdelijke pensioenen, wachtgeld, gratificatiën en onderstanden	"	547,046.—
6 ^e " Onvoorziene uitgaven.	"	60,000.—
	f	9,412,165.02

15 Jan. S. 11. VIIe Hoofdstuk A. *Nationale Schuld.*

1 ^e Afdeeling: Interesten, lijfrenten, tontines, enz.	f	27,577,137.40
2 ^e " Amortisatie en aflossing van rentegevende nationale schuld.	"	496,500.—
	f	28,073,637.40

15 Jan. S. 12. VIIe Hoofdstuk B. *Departement van Financiën.*

1 ^e	Afdeeling: Kosten van het departement	f	295,800.—
2 ^e	" Kosten van administratie der directie van de grootboeken der nationale schuld, van de rentebetaling en van het agentschap van het ministerie van Financiën te Amsterdam	"	73,435.—
3 ^e	" Kosten van administratie der publieke schatkist	"	99,600.—
4 ^e	" Kosten van het muntwezen	"	33,925.—
5 ^e	" Kosten van administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken	"	3,414,558.—
6 ^e	" Uitkeering aan de gemeenten, krachtens artikel 1 der wet van den 7 Julij 1865 (Staatsblad N ^o . 79), van vier vijfde gedeelten van de opbrengst der Rijksbelasting op het personeel	"	6,653,500.—
7 ^e	" Kosten van administratie der indirecte belastingen, der domeinen, van het geldelijk beheer der groote wegen, vaartsen en veren, van de Staatsloterij en van de bewaring des kadasters	"	865,574.—
8 ^e	" Kosten van administratie der posterijen	"	1,337,705.—
9 ^e	" Honorarium van de lands-advokaten	"	1,200.—
10 ^e	" Pensioenen, wachtgeldten, onderstanden, gratificatiën, toelagen en restitutiën	"	1,210,138.—
11 ^e	" Onvoorziene uitgaven	"	48,000.—
			<hr/>
			f 14,033,435.—

15 Jan. S. 13. VIIIe Hoofdstuk. *Departement van Oorlog.*

1 ^e	Afdeeling: Kosten van het departement	f	87,650.—
2 ^e	" Tractementen, bureaunkosten, toelagen en fourragegeldten voor paarden van den grooten staf, den generalen staf (de kosten voor het bij dien staf te geven militair onderwijs daaronder begrepen), de administratie der armée en de provinciale en plaatselijke staven	"	224,641.—
3 ^e	" Tractementen, soldijen, fourragegeldten en verdere kosten van de verschillende wapencorpsen, daaronder begrepen die van de officieren van gezondheid en der paardenartsen, alsmede gratificatiën, te verleenen aan de met lichaamsgebreken ontslagen wordende onderofficieren en manschappen	"	8,987,938.—
4 ^e	" Remonte	"	187,920.—
5 ^e	" Koninklijke militaire akademie	"	65,950.—
6 ^e	" Reiskosten en vacatiën, met inbegrip der restitutiën van ten dienste van het Rijk gedane uitschóttten	"	28,000.—
7 ^e	" Geneeskundige dienst	"	407,560.—
8 ^e	" Vuur en licht in de wachten	"	20,000.—
9 ^e	" Scheeps- en wagenvrachten en overvaartgeldten, vergoeding voor geleden schade, uit het contract wegens de transporten te water voortkomende	"	50,000.—
10 ^e	" Materieel der artillerie en draagbare wapenen, met den aankleve van dien, onder het beheer der artillerie staande	"	814,875.—
11 ^e	" Materieel der genie en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren	"	1,421,000.—
12 ^e	" Kazernering en al hetgeen gerekend wordt daartoe te behooren	"	437,300.—
13 ^e	" Verschillende uitgaven	"	151,850.—
14 ^e	" Tractementen, soldijen, huisvesting en verdere kosten van het wapen der maréchaussée, alsmede gratificatiën, te verleenen aan met lichaamsgebreken ontslagen wordende maréchaussées	"	234,300.—
			<hr/>
	Transportere	f	18,118,984.—

11 Jan. S. 6. IVe Hoofdstuk B. *Administratie voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst.*

1 ^e Afdeeling: De administratie	f	18,500.—
2 ^e " Roomsch-katholijc kerkgenootschap	"	591,879.24
3 ^e " Kerkgenootschap der Oud-Bisschoppelijke Klerczy	"	11,600.—
4 ^e " Pensioenen, wachtgeldcn 'en tijdelijke onderstand.	"	64,378.50
5 ^e " Onvoorzicne uitgaven.	"	3,000.—
	<u>f</u>	<u>689,357.74</u>

1 Jan. S. 7. VIIe Hoofdstuk C. *Département van Financiën, afdeeling Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Roomsch-Katholijke.*

1 ^e Afdeeling: Kosten van de afdeeling Hervormde Eeredienst	f	19,650.—
2 ^e " Protestantsche kerkgenootschappen	"	1,445,237.—
3 ^e " Israëlitisch kerkgenootschap.	"	38,064.—
4 ^e " Pensioenen en wachtgeldcn.	"	251,977.—
5 ^e " Onvoorzicne uitgaven.	"	3,500.—
	<u>f</u>	<u>1,758,428.—</u>

14 Jan. S. 8. Ve Hoofdstuk. *Departement van Binnenlandsche Zaken.*

1 ^e Afdeeling: Kosten van het departement	f	207,850.—
2 ^e " Kosten van het bestuur der provinciën	"	627,060.—
3 ^e " Nationale militie en schutterrijen	"	56,200.—
4 ^e " Medische politie	"	90,700.—
5 ^e " Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur	"	39,000.—
6 ^e " Waterstaat en publieke werken	"	16,260,253.38
7 ^e " Onderwijs	"	1,822,017.40
8 ^e " Kunsten en wetenschappen	"	168,130.—
9 ^e " Armwezen	"	291,000.—
10 ^e " Nederlandsche Staatscourant en Staatsblad	"	72,550.—
11 ^e " Nijverheid	"	98,605.—
12 ^e " Telegrafie	"	940,000.—
13 ^e " Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgeldcn en subsidiën	"	315,170.—
14 ^e " Onvoorzicne behoeften	"	65,000.—
	<u>f</u>	<u>21,053,535.73</u>

15 Jan. S. 10. VIe Hoofdstuk. *Departement van Marine.*

1 ^e Afdeeling: Kosten der administratie	f	254,645.—
2 ^e " Loodswezen, betonning, bebakening, verlichting, quarantaine-dienst, enz.	"	897,723.—
3 ^e " Materiëel der zeemagt en van 's Rijks werven	"	4,258,854.—
4 ^e " Personeel der zeemagt	"	3,393,897.02
5 ^e " Pensioenen, tijdelijke pensioenen, wachtgeldcn, gratificatiën en onderstanden	"	547,046.—
6 ^e " Onvoorzicne uitgaven.	"	60,000.—
	<u>f</u>	<u>9,412,165.02</u>

15 Jan. S. 11. VIIe Hoofdstuk A. *Nationale Schuld.*

1 ^e Afdeeling: Interestcn, lijfrenten, tontines, enz.	f	27,577,137.49
2 ^e " Amortisatie en aflossing van rentegevende nationale schuld.	"	496,500.—
	<u>f</u>	<u>28,073,637.49</u>

15 Jan. S. 12. VIIe Hoofdstuk *B. Departement van Financiën.*

1 ^e	Afdeeling: Kosten van het departement	f	295,800.—
2 ^e	" Kosten van administratie der directie van de grootboeken der nationale schuld, van de reatebetaling en van het agentschap van het ministerie van Financiën te Amsterdam	"	73,435.—
3 ^e	" Kosten van administratie der publieke schatkist	"	99,600.—
4 ^e	" Kosten van het muntwezen	"	33,925.—
5 ^e	" Kosten van administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen, en van den waarberg en de belasting der gouden en zilveren werken	"	3,414,558.—
6 ^e	" Uitkeering aan de gemeenten, krachtens artikel 1 der wet van den 7 Julij 1865 (Staatsblad N ^o . 79), van vier vijfde gedeelten van de opbrengst der Rijkbelasting op het personeel	"	6,653,500.—
7 ^e	" Kosten van administratie der indirecte belastingen, der domeinen, van het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren, van de Staatsloterij en van de bewaring des kadasters	"	865,574.—
8 ^e	" Kosten van administratie der posten	"	1,337,705.—
9 ^e	" Honorarium van de lands-advokaten	"	1,200.—
10 ^e	" Pensioenen, wachtgeld, onderstanden, gratificatiën, toelagen en restitutiën	"	1,210,138.—
11 ^e	" Onvoorziene uitgaven	"	48,000.—
			<hr/>
			f 14,033,435.—

15 Jan. S. 13. VIIIe Hoofdstuk *Departement van Oorlog.*

1 ^e	Afdeeling: Kosten van het departement	f	87,650.—
2 ^e	" Tractementen, bureaustkosten, toelagen en fourragegeld voor paarden van den grooten staf, den generalen staf (de kosten voor het bij dien staf te geven militair onderwijs daaronder begrepen), de administratie der armée en de provinciale en plaatselijke staven	"	224,641.—
3 ^e	" Tractementen, soldijen, fourragegeld en verdere kosten van de verschillende wapencorpsen, daaronder begrepen die van de officieren van gezondheid en der paardenartsen, alsmede gratificatiën, te verleenen aan de met lichaamsgebreken ontslagen wordende onderofficieren en manschappen	"	8,987,938.—
4 ^e	" Remonte	"	187,920.—
5 ^e	" Koninklijke militaire akademie	"	65,950.—
6 ^e	" Reiskosten en vacatiën, met inbegrip der restitutiën van ten dienste van het Rijk gedane uitschotten	"	28,000.—
7 ^e	" Geneeskundige dienst	"	407,560.—
8 ^e	" Vuur en licht in de wachten	"	20,000.—
9 ^e	" Scheeps- en wagenvrachten en overvaartgeld, vergoeding voor geleden schade, uit het contract wegens de transporten te water voortkomende	"	50,000.—
10 ^e	" Materiël der artillerie en draagbare wapenen, met den aankleve van dien, onder het beheer der artillerie staande	"	814,875.—
11 ^e	" Materiël der genie en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren	"	1,421,000.—
12 ^e	" Kazerning en al hetgeen gerekend wordt daartoe te behooren	"	437,300.—
13 ^e	" Verschillende uitgaven	"	151,850.—
14 ^e	" Tractementen, soldijen, huisvesting en verdere kosten van het wapen der maréchaussée, alsmede gratificatiën, te verleenen aan met lichaamsgebreken ontslagen wordende maréchaussées	"	234,300.—
			<hr/>
	Transporters	f	13,118,984.—

	Per Transport	f 13,118,984.—
15° Afdeling: Overcomplete officieren, pensioenen, gagementen, onderstanden, lijfrenten en wachtgelden	"	1,483,350.—
16° " Onvoorziene uitgaven.	"	56,666.—
		<u>f 14,659,000.—</u>
15 Jan. S. 14. IX° Hoofdstuk. <i>Departement van Koloniën.</i>		
1° Afdeling: Kosten van het departement	f	149,192.75
2° " Uitgaven ten behoeve der kolonie Suriname	"	972,046.06
3° " Uitgaven ten behoeve der kolonie Curaçao.	"	422,209.07
4° " Uitgaven, voortvloeiende uit de opheffing der slavernij in de West-Indische koloniën.	"	200,000.—
5° " Subsidie aan de Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea	"	159,000.—
6° " Pensioenen, wachtgelden en verlofractementen	"	17,271.67
7° " Onvoorziene uitgaven.	"	40,000.—
		<u>f 1,959,719.55</u>
15 Jan. S. 15. X° Hoofdstuk. Onvoorziene uitgaven	f	50,000.—

12 Januarij 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij behandeld zijn de volgende punten:

„Is het verbod, vervat in art. 36 der wet van 21 Aug. 1859 (Staatsblad N°. 98), niet geheel onafhankelijk van alle eigendomsregt; en is ook de uitoefening van dat regt, in het belang der veiligheid van de spoorwegtreinen, niet aan gezegd verbod naar art. 625 B. W. ondergeschikt? — Ja.

Kon, waar in het gevoerde strafgeding niet blijkt eenige vordering tot schorsing wegens het bestaan eener praëjudiciële quaestie te zijn gedaan, van eenige beraadslaging en beslissing daarover wel sprake zijn? — Neen.

Ligt in de veroordeeling ter zake van gewelddadigen en feitelijken wederstand tegen een spoorweg-bediende in de uitoefening zijner bediening door een persoon zonder wapenen, en welke veroordeeling rust eeniglijk op de daarop toepasselijk verklaarde artt. 209 en 212 Strafregt, ook opgesloten eene schuldigverklaring van den beklaagde aan eenige door hem gepleegde verwonding? — Neen.

Is niet als een hoofd-onderwerp van de bediening eens spoorwegbediende aan te merken de zorg voor den veiligen en onbelemmerden loop der spoortreinen, en strekte daartoe niet ook ongetwijfeld de aanmaning tot verwijdering van den spoorweg der daarop gedreven schapen, zoowel als de door den spoorwegwachter

zelve gedane poging tot die verwijdering? — Ja.” W. v. 't R. 3086.

15 Januarij 1869. BESLUIT, tot onteigening van perceelen in de gemeente Bunnik, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van een fort op de Houtensche vlakte bij Vechten. S. 9.

16 Januarij 1869. BESLUIT, bepallende de plaatsing in het Staatsblad van de verklaring, door de Internationale militaire commissie op den 29 November 1868 te St. Petersburg geteekend, ^{11 December} nopens de afschaffing van het gebruik te velde, enz., der ontplofbare kogels. S. 16.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de verklaring, door de Internationale militaire commissie op den 29 November 1868 te ^{11 December} St. Petersburg geteekend, nopens de afschaffing van het gebruik te velde, enz., der ontplofbare kogels, van welke verklaring de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

VERKLARING.

Op voorstel van het Keizerlijk Russische Kabinet is eene militaire internationale commissie te St. Petersburg bijeengekomen, ten einde een onderzoek in te stellen naar de wenschelijkheid, het

gebruik van sommige projectielen in tijd van oorlog tusschen de beschaafde natien te verbieden.

De commissie met onderling goedvinden de technische grenzen afgebakend hebbende, binnen welke de eischen van den oorlog moeten beperkt worden door hetgeen de menschelijkheid vordert, zijn de ondergeteekenden door de bevelen hunner Regering gemagtigd de volgende verklaring af te leggen:

Overwegende,

dat de vooruitgang der beschaving ten gevolge moet hebben het onheil van den oorlog zooveel mogelijk te verminderen;

dat het eenige regtmatige doel, dat de Staten gedurende den oorlog zich voor moeten stellen, de verzwakking der strijdkrachten van den vijand is;

dat het te dien einde voldoende is het grootst mogelijk aantal manschappen buiten gevecht te stellen;

dat dit doel zou voorbijgestreefd worden door het gebruik van wapens, welke het lijden der buiten gevecht gestelde manschappen onnoodig zou vermeederen, of hunnen dood onvermijdelijk zou maken;

dat het gebruik van zoodanige wapens derhalve met de wetten der menschelijkheid zoude strijdig zijn;

zoo verbinden de contracterende partijen zich onderling, in geval van oorlog tusschen haar, afstand te doen van het gebruik door hare land- of zeemagt van elk projectiel, minder wegende dan 400 wigtes, dat hetzij ontplofbaar, hetzij geladen is met ontplofbare of brandbare stoffen.

Zij zullen alle Staten, die niet, door het zenden van afgevaardigden, deel genomen hebben aan de beraadslagingen der militaire internationale commissie, te St. Petersburg vergaderd, uitnoodigen tot de tegenwoordige overeenkomst toe te treden.

Deze overeenkomst is voor de contracterende of toetredende partijen slechts verbindend, in geval van oorlog tusschen twee of meer van haar; zij is niet van toepassing jegens partijen, die niet gecontracteerd hebben of niet toegetreden zijn.

Zij houdt eveneens op verbindend te zijn van het oogenblik dat, in een oorlog tusschen contracterende of toetredende partijen, eene partij, die niet gecontracteerd heeft of niet toegetreden is, zich voegt bij een der oorlogvoerenden.

De contracterende of toetredende partijen behouden zich voor, zich later, zoo dikwerf als een bepaald voorstel zal gedaan worden, met het oog op toekomstige verbeteringen, die de wetenschap in de bewapening der troepen zou kunnen aan-

brengeu, te verstaan, ten einde de beginselen te handhaven, welke zij vastgesteld hebben, en de eischen van den oorlog overeen te brengen met hetgeen de menschelijkheid vordert.

Gedaan te St. Petersburg, den ^{29 November} 11 December
achtien honderd acht en zestig.

(get.)	VESTSERA.
"	C ^m . TAUFFKIRCHEN.
"	C ^m . ERREMBULT DE DUDZEELE.
"	E. VIND.
"	TALLEYRAND.
"	ANDREW BUCHANAN.
"	S. A. MÉTAXA.
"	BELLA CARACCILO.
"	B ^{om} . GEVERS.
"	MIRZA ASSEDULLAH KHAN.
"	RILVAS.
"	H. VII v. REUSS, pour la Prusse et pour la Confédération de l'Alle- magne du Nord.
"	GORTSCHAKOW.
"	O. M. BJÖRNSTJÉRNA.
"	AD. GLINZ.
"	CARATHÉODORY.
"	C. V. ABÉLÉ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 13 Januarij 1869, N°. 96;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bovenstaande verklaring en vertaling bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in gezegde verklaring omschreven.

's Gravenhage, 16 Januarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 26 Jan. 1869.)

16 Januarij 1869. BESLUIT, tot onteigening van perceelen in de gemeente Maartensdijk, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van een fort op den Voordorpschen dijk. S. 17.

19 Januarij 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden over de volgende punten:

"Is de beoordeeling van het rustverstorend

karakter van strafbaar gestelde nachtgeruchten aan den regter overgelaten? — Ja.

Kunnen, al moge ook billardspel, gepaard met de bewegingen en toeluchtingen, aan dat spel eigen, op zich zelf tot de allezins oerloofde handelingen behooren, niettemin, wanneer deze vergezeld gaan met gedurende twee uren luidkeels sahreeuwen, zingen en onafgebroken stooten met de stokken, zoodat daardoor de nachtelijke rust gestoord wordt of tot verstoring daarvan wordt aanleiding gegeven, die gedragnen daardoor een strafbaar karakter aannemen? — Ja." W. v. 't R. 3087.

25 Januarij 1869. BESLUIT van Z. M., houdende vergunning aan Dr. W. ARNTZ te Cleve (Pruissen) om de genees-, heel- en verloskunde hier te lande uit te oefenen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Januarij 1869, N°. 213 (9^e afdeling);

Gelet op art. 2 der wet van den 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 60);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan WILHELM ARNTZ, doctor in de genees-, heel- en verloskunde te Cleve (Pruissen), vergunning te verleenen tot uitoefening der genees-, heel- en verloskunst in het Koninkrijk der Nederlanden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

's Gravenhage, 25 Januarij 1869.

(get.) W I L L E M.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) F O C K.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken,

(get.) C. J. FEITH, I. S.-G.

26 Januarij 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden over de volgende vragen:

"Zijn slagterij en penserij afzonderlijke zaken? — Ja.

Vallen alzoo droogerijen en bewaarplaatsen van darmen, afkomstig van geslagt vee, daargesteld en gehouden zonder schriftelijke vergunning van het plaatselijk bestuur, als moettende die darmen worden gerekend te behooren tot afval (tripes) van het slagtvee,

onder de verbodsbepaling van het Koninklijk besluit van 31 Jan. 1824 (S. N°. 19)? — Ja." W. v. 't R. 3089.

29 Januarij 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken over de maandelijsten, voorgeschreven bij art. 15 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 58), en over de maandelijksche uittreksels uit de registers van den burgerlijken stand.

Daar zoowel op de maandelijst, voorgeschreven bij art. 15 der wet van 1 Junij 1865 (S. N°. 58), als op de maandelijksche uittreksels uit de registers van den burgerlijken stand, alle overledenen, met inbegrip der levenloos aangegevenen moesten voorkomen, overleden in de maand binnen de gemeente en naar den dag van het overlijden, acht ik het raadzaam dat de gemeentebesturen Uwer provincie worden aangeschreven, dat de lijsten en de uittreksels nimmer vóór den afloop van de drie of vier eerste dagen van de maand aan den inspecteur of adjunct-inspecteur of aan den Commissaris des Konings worden ter hand gesteld.

Door de nieuwe voorschriften vervallen, voor de opgaven van den jaarlijkschen loop der bevolking, te beginnen met die over het jaar 1869 de sterftestaten N°. 2 en 2a, terwijl de overige, zoowel staat n°. 1 van den maandelijkschen loop der bevolking, als die der huwelijken, veranderingen van woonplaats en der erkende en gewettigde kinderen geheel onveranderd blijven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) F O C K.

30 Januarij 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken over de vereeniging voor Nederlandsche muziekgeschiedenis:

Bestuurders der vereeniging voor Nederlandsche muziekgeschiedenis hebben mijne tusschenkomst ingeroepen tot bereiking van het doel, nader omschreven in nevensgaand gedrukt stuk.

Gaarne bereid tot de verwezenlijking van hetgeen die vereeniging beooft mede te werken, heb ik de eere Uw Hoog Ed. Gestrenge uit te noodigen aan elk der gemeentebesturen in Uwe provincie een afdruk van het schrijven der vereeniging (waarvan hiennevens 200 exemplaren gevoegd zijn) te doen toekomen, met verzoek, zooveel mogelijk in dien gaest te willen werkzaam zijn en den uitslag der in te stellen aansporingen regstrecks aan een der secretarissen te doen geworden.

Mogten de besturen der meer aanzienlijke ge-

meenten gegeven waren al dadelijk aan een der secretarissen de namen mede te deelen der personen, die zich met het onderzoek zullen belasten, dan zou dit zeer op prijs worden gesteld.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

30 Januarij, 1869. **BESLUIT**, betreffende de uitloting en aflossing van $3\frac{1}{2}$ pCts. schuldbekeantnissen voor 1869. S. 18.

WIJ WILLEM, III, ENZ.

Gezien de wet van 27 Mei 1830 (S. No. 10) en het uit krachte van die wet genomen Koninklijk besluit van 1 Junij daaraanvolgende (S. No. 13), bevattende de voorwaarden der uitgifte van de schuldbekeantnissen ten laste van het voormalig amortisatie syndicaat, rentende $8\frac{1}{2}$ ten honderd;

Gezien de wet van 15 Januarij 1869 (Staatsblad No. 11), tot vaststelling van het VIIe hoofdstuk A der Staatsbegroting voor het jaar 1869;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 21 December 1845 (Staatsblad No. 92), en 16 Februarij 1868 (Staatsblad No. 23);

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 26 Jan. 1869, No. 28, G. S.;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Op den eersten April 1869 wordt van de schuldbekeantnissen, rentende drie en een half ten honderd, uitgegeven krachtens de wet van 27 Mei 1830 (Staatsblad No. 10) en het Koninklijk besluit van 1 Junij 1830 (Staatsblad No. 13), tegen honderd ten honderd losbaar gesteld een kapitaal van f 300,000, of van f 308,000, in het geval ten slotte van het volgend artikel voorzien.

2. De volgens art. 1 losbaar te stellen schuldbekeantnissen worden aangewezen bij uitloting over het na de op den 4 Maart 1868 gehouden uitloting overgebleven aantal der reeksen van tien nummers, waarin, ten gevolge van het Koninklijk besluit, van 21 December 1845 (Staatsblad No. 92), de toen nog aanwezige schuldbekeantnissen zoo na mogelijk zijn, verdeeld, en worden alzoo dertig van die overgebleven 1701 reeksen uitgeloot, met dien verstande, dat, ingeval bij deze loting de laatste reeks, bevattende acht nummers, magt worden uitgetrokken, alsdan na de trekking van dertig reeksen nog ééne reeks, en alzoo te zamen een getal van een en dertig reeksen, worde uitgeloot.

3. De loting tot, aanwijzing van de met 1°. April 1869 aflosbare schuldbekeantnissen, rentende $3\frac{1}{2}$ ten honderd, heeft plaats in het openbaar op Woensdag, den 24 Februarij 1869, dea

voormiddaga ten elf ure, in het lokaal van het ministerie van Financiën te 's Gravenhage, ten overstaan van twee leden van de algemeene rekenkamer,

Van den uitslag der loting geschiedt onmiddellijk bekendmaking in de Nederlandse Staatscourant.

4. De houders der uitgelote schuldbekeantnissen kunnen, die op den eersten April 1869 en vervolgens, vergezeld van den coupon, verschijnende 1 October 1869, en het bewijs ter bekoming van nieuwe coupons, ter aflossing aanbieden ten kantore van den agent van het ministerie van Financiën te Amsterdam, alwaar hun het kapitaal, op hetwelk na 31 Maart 1869 geene rente meer verschuldigd is, voldaan zal worden bij assignatie op de Nederlandse bank.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de algemeene rekenkamer, tot narigt.

's Gravenhage, 30 Januarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 5 Febr. 1869.)

2 Februarij 1869. **ARREST** van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij is beslist: „dat een herbergier niet kan geacht worden in strijd met art. 410 Strafrecht aan huis van hazardspelen te houden, wanneer hij, zelfs meermalen, aan allen, die in zijne herberg verlangen kaart te spelen, tegen betaling op hun verlangen kaarten verstrekt, doch zich nimmer bemoeit met de spelen, die de gasten verlangen te spelen. W. v. T. R. 3086.

3 Februarij 1869. **BESLUIT**, houdende wijziging van dat van 17 Junij 1856 (Staatsblad No. 64), betrekkelijk de verzending van telegrafische berichten door tusschenkomst der postkantoren. S. 19.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op het rapport van Onse Ministers van Financiën en van Binnenlandsche Zaken, van den 23 Januarij jl., No. 77, en van den 30 daaraanvolgende No. 217, 6^e afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan: met wijziging in zoo verre van het 2^e lid van Ons besluit, van 17 Junij 1856 (Staatsblad No. 64), te bepalen, dat in de gemeenten, waar geen telegraafkantoor, doch wel een postkantoor is geves-

tigd, de verzending van telegrafische berichten aan het naastbij gelegen telegraafkantoor, door middel van de post, overeenkomstig het verlangen der afzenders, al of niet *aangeteekend* zal kunnen geschieden, zoodat de verpligting tot het aangeteekend verzenden der bedoelde berichten, krachtens het bovengemeld besluit, komt te vervallen.

Onze Ministers van Financiën en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel zijn departement betreft, met de uitvoering van dit in het Staatsblad op te nemen besluit belast.

's Gravenhage, 3 Februarij 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.
(*Uitgeg. 9 Febr. 1869.*)

3 Februarij 1869. BESLUIT, tot verlenging van den termijn, gesteld bij art. 11 van het Koninklijk besluit dd. 9 Februarij 1866 (Staatsblad N°. 10), houdende bepalingen betreffende het toezigt op het kerkelijk beheer bij de Hervormden. S. 20.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 29 December 1868, N°. 13;

Gezien Ons besluit van den 9 Februarij 1866 (Staatsblad N°. 10);

Gelet op de bepaling van art. 11 van het zoo even genoemde besluit, volgens welke op den 1 April 1869, van regtswege, dat besluit zelf en tegelijk daarmede de provinciale reglementen op de administratie der kerkelijke fondsen en op de kosten van de eeredienst bij de Hervormde gemeenten, en alle andere op dat beheer betrekking hebbende besluiten of reglementen, welke op den 14 Februarij 1866 van kracht waren, moeten vervallen;

In aanmerking nemende, dat de voorbereidende maatregelen voor eene nadere regeling van het beheer van de kerkelijke goederen der Hervormde gemeenten vóór den 1 April e. k. niet voltoerd kunnen zijn;

Wenschende aan Ons hiervoren genoemd besluit de wijziging te geven, welke het nu, om aan zijn doel te kunnen beantwoorden, blijkt te behoeven;

Den Raad van State gehoord (advies van den 26 Januarij 1869, N°. 22);

Op de nadere voordragt van Onzen Minister van Financiën voornoemd, van 1 Februarij 1869, N°. 15;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

De termijn, gesteld bij art. 11 van Ons besluit van 9 Februarij 1866 (Staatsblad N°. 10), wordt verlengd tot 1 October 1869.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 3 Februarij 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(*get.*) VAN BOSSE.

(*Uitgeg. 9 Febr. 1869.*)

4 Februarij 1869. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de tusschen Nederland en Oostenrijk gewisselde verklaringen, betreffende eene nieuwe vermindering der kosten van vervoer der brievenmalen tusschen het Rijk en Nederlandsch Indië, langs den weg van Triëst. S. 21.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de tusschen Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken en den Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne Majesteit den Keizer van Oostenrijk gewisselde verklaringen, betreffende eene nieuwe vermindering der kosten van vervoer der brievenmalen tusschen het Rijk en Nederlandsch Indië, langs den weg van Triëst, van welke verklaringen de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Het Gouvernement van Zijne Keizerlijke en Koninklijke apostolische Majesteit verklaart bij monde van den ondergeteekende, Minister van Buitenlandsche Zaken:

1°. toe te treden tot het bepaalde in art. 21, II, 2, van het postverdrag tusschen de Nederlanden en den Noord-Duitschen Bond, van den 1 September 1868, waarbij het door de Nederlandsche postadministratie verschuldigde transitregt voor het vervoer der gesloten brievenmalen, bevattende de correspondentien tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en de Nederlandsche bezittingen in Oost-Indië, over den door het Oostenrijk-Hongarsche grondgebied en dat van den Noord-Duitschen Bond te doorloopen afstand van Emmerik naar Triëst en omgekeerd, is vastgesteld op twee silbergros per 30 wigtjes (netto) voor brieven en

op een vierde zilvergros per 40 wigtjes (netto) voor gedrukte stukken en monsters van koopwaren;

2°. de bovengemelde geslotene brievenmalen te zullen doen overbrengen over den afstand van Triëst naar Alexandrië en omgekeerd door middel der stoombooten van de maatschappij van den Oostenrijkschen Lloyd, tegen betaling door de Nederlandsche postadministratie van eene som van tien kruizer, Oostenrijksche munt, (twee zilvergros) per 30 wigtjes (netto) voor brieven en van een en een vierde kruizer (een vierde zilvergros) per 40 wigtjes (netto) voor de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren.

De tegenwoordige bepalingen treden in werking met den 1 October 1868.

Weenen, 27 December 1868.

De Rijkskanselier, Minister van het Keizerlijke Huis en van Buitenlandsche Zaken,
(get.) VOON BEUST.

VEERTALING.

Het Nederlandsche Gouvernement verklaart bij monde van den ondergeteekende, Minister van Buitenlandsche Zaken, dat:

1°. ten gevolge van de toetreding van het Gouvernement van Zijne Keizerlijke en Koninklijke apostolische Majesteit tot het bepaalde in art. 21, II, 2, van het postverdrag tusschen de Nederlanden en den Noord-Duitschen Bond, van den 1 September 1868, waarbij het door de Nederlandsche postadministratie verschuldigde transitregt voor het vervoer der geslotene brievenmalen, bevattende de correspondentien tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en de Nederlandsche bezittingen in Oost-Indië, over den door het Oostenrijk-Hongaarsche grondgebied en dat van den Noord-Duitschen Bond te doorloopen afstand van Emmerik naar Triëst en omgekeerd, is vastgesteld op twee zilvergros per 30 wigtjes (netto) voor brieven en op een vierde zilvergros per 40 wigtjes (netto) voor gedrukte stukken en monsters van koopwaren;

2°. krachtens de toestemming van hetzelfde Gouvernement van Zijne Keizerlijke en Koninklijke apostolische Majesteit de bovengemelde geslotene brievenmalen te zullen doen overbrengen over den afstand van Triëst naar Alexandrië en omgekeerd, door middel van de stoombooten der maatschappij van den Oostenrijkschen Lloyd, tegen betaling door de Nederlandsche postadministratie van eene som van tien kruizer, Oostenrijksche munt, (twee zilvergros) per 30 wigtjes (netto) voor brieven en van een en een vierde kruizer (een vierde zilver-

gros) per 40 wigtjes (netto) voor de gedrukte stukken en de monsters van koopwaren.

De tegenwoordige bepalingen treden in werking met den 1 October 1868.

's Gravenhage, 20 Januarij 1869.

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

Gelet op Ons besluit van den 1 October 1868 (Staatsblad No. 136), houdende bepaling der plaatsing in het Staatsblad van het bovenvermeld postverdrag tusschen de Nederlanden en den Noord-Duitschen Bond;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 1 Febr. 1869, No. 645;

Hebben goedgevonden en verstaan de voorschreven verklaringen, benevens de vertaling daarvan, bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in gezegde verklaringen omschreven.

's Gravenhage, 4 Februarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) ROEST VAN LIMBURG.
(Uitgeg. 15 Febr. 1869.)

5 Februarij 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, over:

„Is de regter bevoegd de wettigheid der heffing van eene belasting te beoordeelen? — Ja.

Moet de uitzondering van art. 231 gemeentewet worden beperkt tot de verplichtingen, ontstaande uit overeenkomst of bijzondere regtstitel, op bijzondere personen of erven rustende? — Ja.” W. v. 't R. 3088.

9 Februarij 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, over de vragen:

„Is niet de regter verplicht de plaatselijke verordeningen toe te passen, zoolang zij niet door den Koning geschorst of vernietigd zijn? — Ja.

Mag bij plaatselijke verordening worden verboden het rijden van hondenwagens op een Rijksweg? — Niet beslist.” W. v. 't R. 3089.

10. Februarij 1869. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de door de Inter-

ationale Conferentie op den 20 October 1868 te Genève geteekende additionele artikelen tot herziening der overeenkomst van 22 Augustus 1864, ter verbetering van het lot der gewonden bij de legers te velde in oorlogstijd. (Koninklijk besluit dd. 21 Julij 1865, Staatsblad N°. 85.) S. 22.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de additionele artikelen tot herziening der overeenkomst van 22 Augustus 1864, ter verbetering van het lot der gewonden bij de legers te velde in oorlogstijd, den 20 October 1868 door de Internationale Conferentie te Genève geteekend, mitsgaders de bijgevoegde paragraaf aan art. IX door de Fransche Regering voorgesteld, van welke artikelen de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

De Regeringen van Noord-Duitschland, van Oostenrijk, Baden, Beijeren, België, Denemarken, Frankrijk, Groot-Britannië, Italië, de Nederlanden, Zweden en Noorwegen, Zwitserland, Turkije en Wurtemberg, wenschende de voordeelen der conventie, gesloten te Genève den 22 Augustus 1864 ter verbetering van het lot der gekwetsten bij de legers te velde, uit te strekken tot de zeemagt en eenige bepalingen dier overeenkomst naauwkeuriger aan te duiden, hebben tot hunne commissarissen benoemd:

1°. Noord-Duitschland,

den heer HENRI DE ROEDER, luitenant-generaal, buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister van Zijne Majesteit den Koning van Pruisen en van den Noord-Duitschen Bond bij het Zwitsersch Bondgenootschap, ridder van den rooden adelaar, 2^e klasse, enz., enz.;

den heer FREDERIK LOEFFLER, geneesheer-generaal van het leger, hoogleeraar in de militaire geneeskunde, ridder der Kroonorde, 2^e klasse, met de zwaarden, enz., enz.;

den heer HENRY KÖHLER, kapitein ter zee, afdeelingchef bij het ministerie van Marine, ridder der Kroonorde, 3^e klasse, enz., enz.;

2°. Oostenrijk,

den heer JAROMIR BARON MUNDY, med. en chir. doctor, geneesheer-majoor, 1e klasse, commandeur der orde van Zijne Majesteit Keizer Frans Joseph van Oostenrijk, Koning van Hongarije;

3°. Baden,

den heer ADOLF STEINER, geneesheer bij den

generalen staf, ridder der 1e klasse van den Zaehringer leeuw, met eikenloof;

4°. Beijeren,

den heer THÉODORE DOMPIERRE, hoofd-geneesheer 1e klasse, ridder der St. Michielsorde;

5°. België,

den heer AUGUSTE VISSCHERS, raadsheer in den Belgischen mijnraad, officier der Leopoldsorde;

6°. Denemarken,

den heer JOHN BARTHÉLÉMY GAÏFRE GALIFFE, doctor in de regten, consul van Zijne Majesteit den Koning van Denemarken bij het Zwitsersch Bondgenootschap, ridder der Danebrogorde en van de orde der heiligen Mauritius en Lazarus;

7°. Frankrijk,

den heer AUGUSTE COUPVENT DES BOIS, schout bij nacht, commandeur der Keizerlijke orde van het legioen van eer, enz., enz.;

den heer HENRY EUGÈNE SEGUINEAU DE PRÉVAL, militaire onder-intendant, 1e klasse, officier der Keizerlijke orde van het legioen van eer, enz., enz.;

8°. Groot-Britannië,

den heer JOHN SAVILE LUMLEY, buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister van Hare Groot-Britannische Majesteit bij het Zwitsersch Bondgenootschap;

den heer HASTINGS REGINALD YELVERTON, schout bij nacht in dienst van Hare Groot-Britannische Majesteit, compagnon der Bath-orde;

9°. Italië,

den heer FELIX BAROFFIO, geneesheer-directeur, ridder der orde van de heiligen Mauritius en Lazarus, der Kroonorde van Italië;

den heer PAUL COTTRAU, kapitein-luitenant, ridder der orde van de heiligen Mauritius en Lazarus, versierd met de zilveren medaille van militaire verdiensten;

10°. de Nederlanden,

den heer jhr. HERMAN ADRIAAN VAN KARNEBEEK, vice-admiraal, adjudant in buitengewone dienst van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, gedecoreerd met de Nederlandsche militaire en burgerlijke orden en medailles van 1815—1830 en der veldtogten van Java, grootkruis der militaire Christusorde en van die van Tunis, groot-officier der orde van Karel III van Spanje, commandeur der St. Annaorde in diamanten van Rusland, van Leopold van België en van den valk van Saksen-Weimar, ridder van het legioen van eer, gedecoreerd met de medaille van St. Helena;

den heer BERNHARD ORTUINUS THEODOOR

HENDRIK WESTENBERG, doctor in de regten, raad van legatie van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, commandeur van de eikenkroon, groot-commandeur der orde van St. Michiel van Beijeren, ridder der orde van Karel III van Spanje, van de Kroon van Pruisen, van de Danebrogorde van Denemarken en van Adolf van Nassau;

11°. Zweden en Noorwegen;

den heer FERDINAND NATHANAEL STAAFF, luitenant-kolonel, militair attaché bij het gezantschap van Zweden en Noorwegen te Parijs, ridder der Koninklijke orden van het zwaard van Zweden en van St. Olaf van Noorwegen, officier der Keizerlijke orde van het legioen van eer, alsmede van het openbaar onderwijs in Frankrijk, ridder der Keizerlijke orde van de ijzeren kroon van Oostenrijk, enz., enz.;

12°. Zwitserland,

den heer GUILLAUME HENRI DUFOUR, oud-generaal en chef van het bondsleger, grootkruis van het legioen van eer;

den heer GUSTAVE MOYNIER, president van het internationaal comité tot het verleen van hulp aan de gewonde militairen, officier der orde van de heiligen Mauritius en Lazarus, ridder 1e klasse der orde van de Zaehringer leeuw, ridder der orden van de Poolster en van onze lieve vrouw der ontvangenis van Villa-Viçosa, enz., enz.;

den heer SAMUEL LEHMANN, bonds-kolonel, geneesheer en chef van het bondsleger, lid van den nationalen raad;

13°. Turkije,

HUSNY EFFENDI, majoor, militair attaché bij de ambassade van Turkije te Parijs, gedecoreerd met de Keizerlijke orde van den Medjidié, 5e klasse;

14°. Wurtemberg,

den heer CHRISTOPHE HAHN, doctor in de wijsbegeerte en godgeleerdheid, lid van de centrale directie voor de inrigtingen van weldadigheid, president van het Wurtembergsch comité voor de gewonde militairen, ridder der orden van Frederik en van de heiligen Mauritius en Lazarus;

den heer EDUARD FICHTE, med. doctor, eerste geneesheer bij het Wurtembergsch leger, ridder der Frederiksorde en van de orde der kroon van Pruisen, 3e klasse;

welke, tot dat einde behoorlijk gemagtigd, behoudens goedkeuring hunner Regeringen, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen.

Art. 1. Het personeel, bedoeld in artikel 2 der conventie, zal, na de bezetting door den vijand,

voortgaan, naarmate der behoeften, zijne zorgen te wijden aan de zieken of gewonden van de ambulance of van het hospitaal, waarbij het dienst verrigt.

Wanneer het vragen zal om zich te verwijderen, zal de kommandant der bezettingstroepen het oogenblik van dat vertrek bepalen, hetwelk hij nogtans niet dan voor korten tijd, uithoofde van militaire noodwendigheid, zal kunnen verschuiven.

2. Er zullen door de oorlogvoerende magten schikkingen moeten genomen worden, om aan het geneutraliseerd personeel, in handen van het vijandelijk leger gevallen, het volle genot van zijn tractement te verzekeren.

3. In de gevallen, voorzien bij artikel 1 en 4 der overeenkomst, wordt de benaming van ambulance toegepast op de veldhospitelen en andere tijdelijke inrigtingen, welke de troepen op het slagveld volgen om de zieken en gekwetsten op te nemen.

4. Overeenkomstig de bedoeling van artikel 5 der conventie en der reserves, vermeld in het protokol van 1864, wordt verstaan dat, bij het omslaan der lasten betreffende de huisvesting der troepen en der oorlogsschattingen, slechts volgens billijkheid rekening zal gehouden worden van den liefdadigen ijver door de inwoners betoond.

5. Bij uitbreiding van artikel 6 der overeenkomst, wordt bepaald dat, met uitzondering van de officieren, wier gevangenhouding voor het lot der wapenen van invloed zou kunnen zijn, en binnen de perken door de tweede paragraaf van dat artikel vastgesteld, de in handen van den vijand gevallen gekwetsten, zelfs wanneer zij niet ongeschikt voor de dienst mogten zijn bevonden, na hunne genezing of zelfs zoo mogelijk eerder, naar hun land zullen behooren te worden teruggezonden, op voorwaarde evenwel dat zij gedurende den oorlog de wapenen niet weder zullen opvatten.

Artikelen betreffende de marine.

6. De vaartuigen, die, op eigen risico, gedurende en na het gevecht schipbreukelingen of gewonden opnemen, of deze opgenomen hebbende, hen vervoeren hetzij naar een onzijdig, hetzij naar een hospitaalschip, zullen, tot na het volbrengen hunner taak, de mate van onzijdigheid genieten, welke de omstandigheden van het gevecht en de ligging der in strijd zijnde vaartuigen zullen veroorloven op hen toe te passen.

De beoordeeling dezer omstandigheden wordt

aan de menschlievendheid van al de strijders toe-
vertrouwd.

De aldus opgenomen en geredde schipbreukelingen
en gewonden zullen gedurende den oorlog niet
mogen dienen.

7. Het geestelijk, geneeskundig en hospitaal-
personeel van een genomen schip wordt onzijdig
verklaard. Bij het verlaten van het vaartuig
neemt het de chirurgicale voorwerpen en instru-
menten, die zijn bijzonder eigendom zijn, mede.

8. Het personeel, in het vorig artikel vermeld,
moet voortgaan met het vervullen zijner werk-
zaamheden op het genomen vaartuig, zijne mede-
hulp verleenende tot de door den overwinnaar ver-
ordende wegruiming der gewonden; vervolgens
moet het vrij zijn om naar zijn land terug te
keeren, overeenkomstig de tweede paragraaf van
het eerste bovenstaande additioneel artikel.

De bepalingen van het vorenstaande tweede
additioneel artikel zijn van toepassing op de bezol-
diging van dit personeel.

9. De militaire hospitaalschepen blijven, voor
zoo veel hun materieel betreft, onderworpen aan
de krijgswetten; zij worden het eigendom van den
nemer, doch zal deze, zoolang de oorlog duurt,
hen aan hunne bepaalde bestemming nist kunnen
onttrekken.

10. Ieder koopvaardijship, tot welke natie het
ook behoore, nitsluitend beladen met gewonden of
zieken, waarvan het de wegruiming bewerkstelligt,
wordt gedekt door de onzijdigheid, doch het feit
alleen, aangeteekend op het scheepsjournaal der
visitatie door een vijandelijk kruiser, maakt de
gewonden en zieken onbekwaam om gedurende
den oorlog te dienen. De kruiser zal zelfs het
regt hebben een commissaris aan board te stellen
om het convoi te vergezellen en aldus de goede
trouw van de handeling te verifiëren.

Ingeval het handelsvaartuig bovendien eene lading
inhiel, zoude de onzijdigheid ook hetzelfde dek-
ken, mits die lading niet van dien aard zij, dat
de krijgsvoerende haar verbeurd verklaren kan.

De oorlogvoerenden behouden het regt aan de
genentraliseerde schepen alle gemeenschap en elken
koers te verbieden, die zij voor het geheim hunner
operatiën nadeelig zouden achten.

In dringende gevallen zullen er tusschen de
opperbevelhebbers bijzondere overeenkomsten kun-
nen getroffen worden, om tijdelijk op eene bepaalde
wijze de vaartuigen te neutraliseren, bestemd voor
die wegruiming der gekwetsten en zieken.

11. De ingeschepte zeelieden en militairen,

gewonden of zieken, tot welke natie zij ook mogten
behooren, zullen door de nemers beschermd en
verpleegd worden. De terugkeer naar hun land
is onderworpen aan de voorschriften van art. 6
der overeenkomst en van het vijfde additioneel
artikel.

12. De herkenningsvlag, welke geschesen moet
worden nevens de nationale vlag om eenigerhande
schip of vaartuig aan te duiden, dat ingevolge de
beginselen dezer overeenkomst het voorregt der
onzijdigheid inroept, is de witte vlag met een
rood kruis.

De oorlogvoerenden oefenen te dien aanzien elk
onderzoek uit, dat zij noodig oordeelen.

De militaire hospitaalschepen zullen onderscheiden
zijn door eene witte beschildering aan de buiten-
zijde met groene batterij.

13. De hospitaalschepen uitgerast op kosten der
verenigingen voor hulpbetoon, erkend door de
Regeringen, onderteekenaars dezer conventie, voor-
zien van eene commissie uitgegaan van den Souve-
rein, die de uitdrukkelijke toestemming tot hunne
uitrusting zal gegeven hebben, en van een document
der bevoegde autoriteit van het zeezeen, vermeldende
dat zij gedurende hunne uitrusting en bij
hun finaal vertrek aan haar toezigt zijn onder-
worpen geweest en dat zij alstoen alleen volgens
het oogmerk hunner zending waren ingerigt, zullen
als onzijdig beschouwd worden, even als al hun
personeel. Zij zullen door de oorlogvoerenden ont-
zien en beschermd worden.

Zij zullen zich doen herkennen door het ophij-
schen, nevens hunne nationale vlag, van de witte
vlag met rood kruis. Het onderscheidingsteeken
van hun personeel in de uitoefening zijner func-
tiën zal zijn een armband met dezelfde kleuren;
uitwendig zullen die schepen wit geschilderd zijn
met roode batterij.

Deze vaartuigen zullen hulp en bijstand aan de
gewonden en schipbreukelingen van de oorlogvoe-
renden, zonder onderscheid van nationaliteit, ver-
leenende.

Zij zullen op geenerhande wijze de bewegingen
der strijdenden hinderlijk mogen zijn.

Gedurende en na het gevecht zullen zij handelen
op hun eigen risico.

De oorlogvoerenden zullen op hen het regt heb-
ben van contrôle en visitatie; zij zullen hunne
medewerking kunnen weigeren, hen kunnen bevelen
zich te verwijderen en hen kunnen terughouden,
indien het gewigt der omstandigheden zulks vereischt.

De gewonden en schipbreukelingen, door deze

schepen opgenomen, zullen door geen der strijders kunnen opgevraagd worden, en hun zal worden opgelegd om gedurende den oorlog niet te dienen.

14. In de zee-oorlogen geeft elke sterke verdenking, dat een der oorlogvoerenden van het voorrecht der onzijdigheid in een ander belang gebruik maakt dan dat der gewonden en zieken, aan den anderen oorlogvoerende vrijheid om, tot op bewijs van het tegendeel, ten zijnen aanzien de conventie op te schorten.

Mogt dit vermoeden zekerheid worden, dan zal hem de overeenkomst kunnen opgezegd worden zelfs voor den ganschen duur van den oorlog.

15. De tegenwoordige akte zal in een enkel oorspronkelijk exemplaar worden opgemaakt, hetwelk bewaard zal worden in de archieven van het Zwitsersch bondgenootschap.

Een authentiek afschrift dier akte zal worden afgegeven, met uitnodiging zich daarnaar te gedragen, aan elk der Staten die de conventie van 22 Augustus 1864 hebben geteekend, alsmede aan allen die achtereenvolgens daaraan zijn toetreden.

Ter oorkonde waarvan de ondergeteekende Commissarissen het tegenwoordig ontwerp van additionele artikelen opgemaakt en hetzelfde van hun zegel hebben voorzien.

Gedaan te Genève den twintigsten dag der maand October van het jaar achtien honder acht en zestig.

(get.)	VON ROEDER.	(L. S.)
"	F. LOEFFLER.	"
"	KÖHLER.	"
"	D ^r . MUNDY.	"
"	STEINER.	"
"	D ^r . DOMPIERRE.	"
"	VISSCHERS.	"
"	J. B. G. GALIFFE.	"
"	A. COUPYENT DES BOIS.	"
"	H. DE PRÉVAL.	"
"	JOHN SAVILE LUMLEY.	"
"	H. R. YELVERTON.	"
"	D. FELICE BAROFFIO.	"
"	PAOLO COTTRAU.	"
"	H. A. VAN KARNEBEEK.	"
"	WESTENBERG.	"
"	F. N. STAAFF.	"
"	G. H. DUFOUR.	"
"	G. MOYNIER.	"
"	D ^r . S. LEHMANN.	"
"	HUSNY.	"
"	D ^r . C. HAHN.	"
"	D ^r . FICHTE.	"

*Bijgevoegde paragraaf aan art. 9 der
additionele artikelen.*

Nogtans zullen de voor het gevecht onbruikbare schepen, welke de Regeringen gedurende den vrede officieel zullen verklaard hebben bestemd te zijn tot drijvende zeehospitalen, gedurende den oorlog, zoo ten aanzien van het materieel als van het personeel, eene algeheele onzijdigheid genieten, mits hunne uitrusting uitsluitend overeenkomstig hunne bepaalde bestemming zij ingerigt.

Gelet op Ons besluit van den 21 Julij 1865 (Staatsblad N°. 85), bepalende de plaatsing in het Staatsblad der bovenvermelde overeenkomst van 22 Augustus 1864;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 6 Febr. 1869, N°. 574;

Hebben goedgevonden en verstaan de voorschreven additionele artikelen, welke door Ons zijn goedgekeurd, bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in gezegde nadere overeenkomst vervat.

's Gravenhage, 10 Februarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.
(Uitgeg. 27 Febr. 1869.)

14 Februarij 1869. BESLUIT, houdende rangschikking van de leden der commissie van administratie over de gevangenis te Montfoort in de tweede klasse van het tarief voor reis- en verblijfkosten, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 December 1849 (S. N°. 62). S. 23.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Justitie, van den 11 Januarij jl., 4^e afdeling, N°. 181; Den Raad van State gehoord (advies van den 2 Februarij 1869, N°. 17);

Gelet op het eerste lid van art. 5 van Ons besluit van 15 December 1849 (Staatsblad N°. 62);

Hebben goedgevonden en verstaan:

De leden der commissie van administratie over de gevangenis voor jeugdige vrouwelijke veroordeelden, tevens huis van verbetering en opvoeding voor meisjes te Montfoort, wier woonplaats op

een' verderen afstand dan van een uur van de gevangenis gelegen is, genieten vergoeding voor reis- en verblijfkosten volgens de tweede klasse van het tarief, vastgesteld bij Ons besluit van 15 December 1849 (Staatsblad N°. 62), wanneer zij zich ter bijwoning van bijeenkomsten der commissie of van sub-commissiën uit deze, of wel als maand-commissaris naar het gesticht moeten be-geven, en zulks te rekenen van den eersten Ja-nuarij 1869.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in afschrift wordt medegeedeeld aan den Raad van State en aan de algemeene rekenkamer, en dat in het Staatsblad wordt geplaatst.

's Gravenhage, 14 Februarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.
(Uitgeg. 20 Febr. 1869.)

18 Februarij 1869. BESLUIT, betreffende de lig-ting der nationale militie van het jaar 1869.
S. 25.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Oor-log, van Binnenlandsche Zaken en van Marine, van 12 Februarij 1869, N°. 80 P, van 13 Fe-bruarij 1869, N°. 253, 4^e afd., en van 15 Fe-bruarij 1869, N°. 34, lit. B;

Gelet op de wet betrekkelijk de nationale militie, van 19 Augustus 1861 (Staatsblad N°. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De ligting der militie van het jaar 1869 bedraagt 11,000 man, waarvan 600 voor de dienst ter zee te bestemmen.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke provincie in die ligting te dragen, wordt aange-geven in de 4^e kolom van den staat bij dit be-sluit gevoegd.

3. De lotelingen, voor de dienst ter zee te be-stemmen, worden daartoe, des noodig uit iedere provincie zooveel mogelijk evenredig, gekozen uit degenen, die zich, overeenkomstig art. 150 van bovenbedoelde wet, hebben aangemeld om bij de zeemilitie te dienen.

4. De manschappen, bij het wapen der infanterie en het bataillon mineurs en sappeurs in te lijven, worden tot eerste oefening tien maanden, die bij de regimenten vesting-artillerie en het korps pon-tonniers zes maanden onder de wapenen gehouden, terwijl de tijd van eerste oefening van de man-schappen, bij de regimenten hussaren, veld- en rijdende artillerie in te deelen, zich tot het einde van het eerste jaar van hunnen diensttijd zal uit-strekken.

5. Dit besluit treedt in werking op den vijftden dag na de dagteekening van het Staatsblad waarin het geplaatst is.

Onze Ministers voornoemd zijn, ieder voor zoo-veel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 18 Februarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

De Minister van Marine, (get.) BROCK.
(Uitgeg. 27 Febr. 1869.)

Behoort bij *Z. M. besluit van den*
18 Febr. 1869, (S. No. 25.)

STAAT, *aanwijzende het door elke provincie en door het Hertogdom*
Limburg te dragen aandeel in de ligting der nationale militie
van 1869, ten bedrage van 11,000 man.

PROVINCIEËN.	Aantal ingeschrevenen waarnaar het aandeel der provincie, volgens art. 2 der wet, is berekend.	UITSLAG DER GLOBALE BEREKENING.	OPGELEGD AANDEEL.	<i>Aanmerkingen.</i>
Noordbrabant	3784	1276 $\frac{880}{32620}$	1276	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor een geheel gerekend, tot het vinden van de 5 bij de globale bereke- ning te kort komen- de manschappen.
Gelderland	3920	1321 $\frac{28980}{32620}$ *	1322	
Zuidholland	5861	1976 $\frac{13880}{32620}$	1976	
Noordholland	5155	1738 $\frac{11440}{32620}$	1738	
Zeeland	1630	549 $\frac{21620}{32620}$ *	550	
Utrecht	1471	496 $\frac{1480}{32620}$	496	
Friesland	3058	1031 $\frac{6780}{32620}$	1031	
Overijssel	2362	796 $\frac{16480}{32620}$ *	797	
Groningen	2352	793 $\frac{4340}{32620}$	793	
Drenthe	1017	342 $\frac{30960}{32620}$ *	343	
Limburg	2010	677 $\frac{26260}{32620}$ *	678	
TOTAAL	32620	10995 $\frac{163100}{32620} = 5$	11000	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Minister van Marine,

(get.) J. J. VAN MULKEN.
" FOCK.
" BROCK.

18 Februarij 1869. BESLUIT, houdende open-
stelling van het kantoor der in- en uitgaande
regten te Kerkrade in Limburg, voor den
doorvoer van wijn. S. 26.

19 Februarij 1869. BESLUIT, houdende instel-
ling van een algemeen ereteeken voor belang-
rijke krijgsverrigtingen. S. 24.

WIL WILLEM III, ENZ.

Gelet op het Koninklijk besluit van 31 Mei 1833,
N°. 123, bepalende dat voortaan, wanneer belang-
rijke gebeurtenissen of eervolle wapenfeiten plaats

vinden, aan hen, die daaraan deel namen en zich
onberispelijk hebben gedragen, een algemeen onder-
scheidingssteeken zal kunnen worden geschonken;

Overwegende, dat dit besluit tot dus ver niet
is toegepast, en dat daarin, met behoud van het
daarbij aangenomen beginsel, eenige wijzigingen
wenschelijk zijn;

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onze
Ministers van Marine, Oorlog en Koloniën, van
3 December 1868, N°. 123, geheim, van den
28 November 1868, Kabinet, lit. Q¹⁰, en van den
21 November 1868, lit. C, N°. 127, geheim;

Den Raad van State gehoord (advies van den 29 December 1868, No. 12);

Gezien het nader gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Marine, Oorlog en Koloniën, van 17 Febr. II., lit. C, No. 24, geheim;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Ter vervanging van het Koninklijk besluit van 31 Mei 1833, No. 123, en tevens ter toepassing van het daarin nedergelegd algemeen beginsel, te bepalen:

Art. 1. Voor hen, die deelgenomen hebben aan belangrijke krijgsbedrijven door Ons aan te wijzen, wordt een eereteeken ingesteld.

2. Dit eereteeken bestaat uit een kruis van Berlijnsch zilver met vier armen, op welks voorzijde Onze beeldenis voorkomt, omgeven van een jarretiëre waarop de woorden „voor Krijgsverrigtingen” te midden van een krans van eiken loof, dragende elk der vier armen van het kruis eene W.

Het kruis wordt op de linkerborst gedragen, aan een lint ter breedte van 3,8 Nederlandsche duimen, bestaande uit verticale strepen, waarvan de middelste de helft en iedere zijstreep een vierde gedeelte der geheele breedte beslaat.

De middelste streep is groen, de beide zijstrepen oranje.

Het lint wordt niet zonder het eereteeken gedragen.

Over het lint wordt een gesp gedragen, waarop de naam en het jaartal van het krijgsbedrijf, waarvoor het eereteeken wordt uitgereikt, vermeld staan.

Hij, die meer dan één krijgsbedrijf heeft bijgewoond, waarvoor het eereteeken wordt uitgereikt, draagt de verschillende gespen, de namen en jaartallen der krijgsbedrijven bevattende, aan het lint boven elkander.

Het kruis wordt slechts eenmaal uitgereikt.

3. Het eereteeken wordt uitgereikt aan allen, in den aanhef van dit besluit bedoeld, zonder onderscheid van rang of graad.

4. De toekenning geschiedt bij brevet of verklaring volgens hieraan gehechte modellen.

5. Op het verbeuren van het eereteeken is van toepassing de bepaling, welke bij het Koninklijk besluit van 19 December 1832, No. 72, ten aanzien van het metalen kruis is vastgesteld.

6. Als krijgsbedrijven, bij art. 1 bedoeld, worden voor 's hands aangewezen de expeditiën:

in 1846, 1848 of 1849 naar Bali;

in 1850 tot 1854 naar Borneo's Westkust;

in 1859 naar Boni; en

in 1859 tot 1863 naar de Zuid-Oostkust van Borneo.

7. De kosten, uit Ons tegenwoordig besluit voortvloeiende, komen ten laste van:

a. hoofdstuk VI der Nederlandsche Staatsbegrooting (departement van Marine), voor zoo veel betreft de Nederlandsche zeemagt;

b. hoofdstuk VIII der Nederlandsche Staatsbegrooting (departement van Oorlog), voor zoo veel betreft het leger hier te lande;

c. de begrooting van uitgaven voor Nederlandsch Indië, voor zoo veel betreft hen, die daar te lande aanspraak op het eereteeken hebben verworven; en

d. hoofdstuk IX der Nederlandsche Staatsbegrooting (departement van Koloniën), voor zoo veel betreft hen, die in de overige koloniën en bezittingen des Rijks, tijdens zij bij de landmagt dienden, regt op het eereteeken hebben verkregen.

Onze Ministers van Marine, Oorlog en Koloniën zijn, ieder voor zoo veel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk zal worden geplaatst in het Staatsblad en in de Nederlandsche Staatscourant, en waarvan, tot kennismeming, afschrift zal worden gezonden aan Onzen kanselier der beide orden, aan Onze Ministers van Binnen- en Buitenlandsche Zaken, van Justitie en van Financiën, aan den Raad van State, aan den chef van Ons militair huis, aan het hoog militair gerechtshof en aan de algemeene rekenkamer.

's Gravenhage, 19 Februarij 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Marine, (get.) BROCK.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

(Uitgeg. 19 Febr. 1869.)

Model-Brevet.

DE MINISTER VAN MARINE,

DE MINISTER VAN OORLOG,

DE MINISTER VAN KOLONIËN,

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH INDIË,

Gezien hebbende 's Konings besluit van den 19 Februarij 1869, No. 18, waarbij het Hoogst

Denzelven heeft behaagd een eereteeken in te stellen voor hen, die deelgenomen hebben aan belangrijke krijgsbedrijven;

Verklaart, dat

N. N.

gerechtigd is tot het dragen van het voormeld eereteeken met gesp,

als hebbende als *a*
 bij het *b*
 aan boord van het
 deelgenomen aan *c*

in het jaar *d*

's Gravenhage, den
 Batavia

De Minister van Marine,

De Minister van Oorlog,

De Minister van Koloniën,

De Gouvern.-Gener. van Nederlandsch Indië,

Behoort bij het Koninklijk besluit van 19 Februarij 1869 (Staatsblad N°. 24).

Ons bekend,

De Minister van Marine, (get.) BROCX.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

a. Rang of graad invullen.

b. Naam van het schip, bataillon of regiment invullen.

c. Krijgsbedrijf invullen.

d. Jaartal, waarin het krijgsbedrijf heeft plaats gehad, invullen.

Model-Verklaring.

DE MINISTER VAN MARINE,

DE MINISTER VAN OORLOG,

DE MINISTER VAN KOLONIËN,

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH INDIË,

Gezien hebbende 's Konings besluit van den 19 Februarij 1869, N°. 13, waarbij het Hoogst

Denzelven heeft behaagd een eereteeken in te stellen voor hen, die deel hebben genomen aan belangrijke krijgsbedrijven;

Verklaart, dat

N. N.

gerechtigd is tot het dragen van het voormeld — aan hem bereids uitgereikt — eereteeken, ook van den gesp,

als hebbende als *a*
 bij het *b*
 aan boord van het
 deelgenomen aan *c*

in het jaar *d*

's Gravenhage, den
 Batavia

De Minister van Marine,

De Minister van Oorlog,

De Minister van Koloniën,

De Gouvern.-Gener. van Nederlandsch Indië,

Behoort bij het Koninklijk besluit van 19 Februarij 1869 (Staatsblad N°. 24).

Ons bekend,

De Minister van Marine, (get.) BROCX.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

a. Rang of graad invullen.

b. Naam van het schip, bataillon of regiment invullen.

c. Krijgsbedrijf invullen.

d. Jaartal, waarin het krijgsbedrijf heeft plaats gehad, invullen.

20 Februarij 1869. BESLUIT, houdende aanvulling van art. 36 van het bij Koninklijk besluit van 12 Mei 1863 (Staatsblad N°. 58) vastgesteld Algemeen Reglement voor de spoorwegdiensten. S. 27.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenslandsche Zaken, van 30 Januarij 1869, N°. 234, 11^e afdeeling;

Gezien Onze besluiten van 12 Mei 1863 (Staatsblad N°. 58), 30 Augustus 1864 (Staatsblad N°. 90), 11 Mei 1867 (Staatsblad N°. 48), 17 Januarij 1868 (Staatsblad N°. 10) en 13 November 1861 (Staatsblad N°. 145), houdende vaststelling en aanvulling van het *Algemeen Reglement voor de spoorwegdiensten*;

Den Raad van State gehoord (advies van den 9 Februarij jl., N°. 6);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 Februarij 1869, N°. 279, 11^e afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met aanvulling van dat reglement te bepalen, dat aan het slot van art. 36 wordt bijgevoegd:

De bepaling van de eerste zinsnede is niet toepasselijk op werktreinen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, 20 Februarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 25 Febr. 1869.)

22 Februarij 1869. BESLUIT, betrekkelijk de verzending van gelden door middel van postwissels tusschen Nederland en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. S. 28.

Wij WILLEM III, ENZ.

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 17 Februarij 1869, N°. 87 (Posterijen);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Naar aanleiding der tusschen de postadministratiën van Nederland en van den Noord-Duitschen Bond gemaakte schikkingen, op grond eener daaromtrent tusschen de laatstgemelde postadministratie en de Noord-Duitsche Lloyd te Bremen geslotene overeenkomst, zal er mede voor ingezetenen van Nederland gelegenheid bestaan om, door middel van het stelsel van postwissels, gelden naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika over te maken of van daar te ontvangen.

2. De tot bovengemeld einde op de Nederlandsche postkantoren in Nederlandsche munt te storten sommen, voor een ingezetene van de Vereenigde Staten bestemd, zullen een bedrag van acht en tachtig gulden zeven en zestig cents (ƒ 88.67) niet mogen te boven gaan.

3. De afzenders hier te lande zijn verplicht het over te maken bedrag in de munt der Vereenigde Staten op te geven. Ter bepaling van hetgeen daarvoor in de Nederlandsche munt is te storten, wordt het gemelde bedrag naar den daaromtrent overeengekomen maatstaf in de Nederlandsche muntaal herleid.

4. Het regt, voor elke afzonderlijke geldverzending naar de Vereenigde Staten te heffen, bedraagt:

a. voor sommen, het bedrag van ƒ 44.35 niet te boven gaande 48½ cent;

b. voor hoogere sommen tot het vastgestelde maximum 97 cents.

5. Onze Minister van Financiën wordt gemagtigd de maatregelen te nemen, die verder voor de regeling en uitvoering der bovengemelde bepalingen vereischt worden, en het tijdstip van het in werking brengen daarvan vast te stellen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 22 Februarij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 25 Febr. 1869.)

24 Februarij 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, over:

„Is ergens bij de wet bepaald, wat door het oprigten van zwanendriften moet worden verstaan; en is daarbij ook in het algemeen het houden van zwanen, of van eenden en duiven, verboden of van 's Konings toestemming en van de bewilliging van betrokken eigenaren afhankelijk gesteld? — Neen.

Kan alzoo wel aan het houden van meerdere zwanen en het zwemmen daarvan in wateren, gelegen tusschen de landertjen van anderen, het begrip worden gehecht van het vestigen van zoodanig zakelijk regt van zwanendrift, als de wetgever blijkbaar alleen op het oog heeft gehad. — Neen.” W. v. 't R. 3097.

26 Februarij 1869. BESLUIT, houdende aanwijzing van de gemeente Maassluis als losplaats van ruw zout bij invoer ter zee. S. 29.

26 Februarij 1869. RESOLUTIE van den Minister van Financiën, over de toepassing van het patentregt in zake van toetgetreden Staten tot het tolverbond.

De Minister,

Gezien het Koninklijk besluit van 6 Dec. 1868 (Staatsblad N°. 172), luidens hetwelk op den 1^{en} te voren zijn uitgewisseld de verklaringen van den 1^{en} dier maand, betreffende de toetreding van de Groothertogdommen Mecklenburg-Schwerin en Mecklenburg-Strelitz, het Hertogdom Lauenburg en de vrije stad Lubeck, die zich verbonden hebben

met het Tolverbond tot het handels- en scheepvaartverdrag van 31 December 1851, tusschen Nederland en Pruisen en de Staten van het Tolverbond;

Heeft goedgevonden en verstaan:

1°. Aan de directeurs der directe belastingen enz. te kennen te geven, dat, ten gevolge van gezegde mededeeling, de inlichtingen, bij de resolutiën van 9 Junij 1852, No. 112 (Verz. No. 95) en den 18 April 1867, No. 60 (Verz. No. 66), omtrent de uitvoering van gemeld verdrag, in zake patentregt verstrekt, moeten geacht worden mede, te rekenen van 2 December 1868, met betrekking tot de Groothertogdommen Mecklenburg-Schwerin en Mecklenburg-Strelitz, het Hertogdom Lauenburg en de vrije stad Lubeck, van toepassing te zijn;

2°. Enz.

Voor copij conform.

De Secretaris-Generaal, (get.) VAN HOYTEMA.

26 Februarij 1869. RESOLUTIE van den Minister van Financiën, betrekkelijk de niet uitgereikte en niet afgehaalde akten van patent.

Aan de controleurs der directe belastingen is bij art. 1 der resolutie van 4 Augustus 1845, No. 53 (Verz. No. 132) het toezigt opgedragen voor de behoorlijke uitvoering van het Koninklijk besluit van 17 October 1820 (Staatsblad No. 22, Verz. 1823, No. 104).

Voor de uitoefening van dat toezigt komt het mij doelmatig voor dat de acten van patent, die volgens de daaromtrent bestaande verordeningen niet aan de huizen der patentpligtigen worden bezorgd en door deze verzuimd zijn bij het gemeentebestuur af te halen, dadelijk na afloop van het dienstjaar aan de daarbij betrokken controleurs worden overgelegd.

Ik heb de eer U H. E. G. te verzoeken de hoofden der plaatselijke besturen binnen den kring van Uw gewest in dien zin aan te schrijven.

27 Februarij 1869. MISSIVE van den Minister van Oorlog, over vergoeding van verstrekte transportmiddelen.

Bij punt I der algemeene bepalingen, voorkomende aan den voet van den staat, aanwijzende het maximum van het aantal wagens of karren, welke door de staven en onderdeelen der korpsen, tot het vervoeren der bagage enz., op marsch, kunnen worden gerequireerd, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 December 1859, No. 67, is bepaald, dat op den voet van het tarief, in

den staat opgenomen, transportmiddelen kunnen worden gerequireerd, ten behoeve van staven of onderdeelen van korpsen en detachementen, die, met een der versnelde middelen van vervoer, een marsch moeten aanvangen, voortzetten of volbragt hebben, en zulks bij vertrek, doormarsch of aankomst in eene plaats, voor den afstand van het kwartier van den kommanderenden officier of de kazernen tot aan het station van den spoorweg of de legplaats der stoomboot en omgekeerd, mitagaders, bij doormarsch, voor den afstand tusschen de stations of legplaats en van de middelen van vervoer, waarmede de marsch is aangevangen en moet worden voortgezet.

Bij het berekenen der schadeloosstelling, voor de bedoelde verstrekking verschuldigd, wordt in de verschillende gemeenten niet op een eenparigen voet gehandeld: in sommige gemeenten is hier van toepassing geacht het bepaalde bij punt 5, 1°. a.; en in andere gemeenten dat bij punt 5, 1°. c., van art. 7 van het Koninklijk besluit van den 29 Maart 1867, (Staatsblad No. 18).

Vermits nu bij punt 5 1°. a., van gezegd artikel, de vergoeding is geregeld, voor de verstrekking van transportmiddelen tot vervoer van bagage enz., van de eene plaats naar de andere, en bij 1°. c. van datzelfde punt, de vergoeding voor het verschaffen van voertuigen en paarden binnen den omtrek eener gemeente, is het wel niet twijfelachtig, dat voor de gedachte verstrekking, bij het bepalen der schadevergoeding niet behoort te worden gelet op den afstand welke moet worden afgelegd, maar op den tijd, gedurende welken de dienst wordt verrigt, welke zienswijze, blijkens bij mij van de algemeene rekenkamer terug ontvangen stukken van rekenpligtigen aard, wegens te dezer zake gedane betalingen, ook door dat collegie wordt gedeeld.

Ik heb mitadien de eer U H. E. G. te verzoeken, de burgemeesters der verschillende gemeenten, onder U ressorterende, uit te noodigen, bij het berekenen van het verschuldigde bij verstrekkingen van bedoelden aard, den tijd, gedurende welken de dienst is verrigt, en niet den afstand, welke moet worden afgelegd tot maatstaf te nemen.

Voor zooverre de algemeene rekenkamer mogt moeilijkeren in het verevenen van reeds gedane betalingen voor vergoedingen, welke naar de afstanden zijn berekend, gelieve U H. E. G. de burgemeesters tevens te willen uitnoodigen, aan de hoofdadministratiën der belanghebbende korpsen, op hunne aanvraag voor de vroeger afgegevene

kwitantien voor sommen, welke niet ten volle zijn verevend, anderen te willen afgeven, ten einde de verevening van het betaalde, voor zooveel zal blijken dat de betaling teregt is geschied, te kunnen bevorderen.

De Minister v. Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

28 *Februarij* 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij o. a. is beslist: dat een noodweg (art. 746 B. W.) niet kan verkregen worden door het louter gedoo-gen van den aangrenzenden eigenaar en alzoo door verjaring. W. v. 't R. 3092.

5 *Maart* 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, over de volgende punten:
 „Is het ten deze bedoelde decreet van Koning **LODEWIJK NAPOLEON** dd. 31 Mei 1808 (betrekkelijk de tolheffing aan de Overtoomsche sluis) eene wet of wettelijke verordening of een naar buiten werkende maatregel van algemeen bestuur? — Neen.

Is het wel iets anders dan eene administratieve regeling of beschikking, waarvan de uitlegging toekomt aan den *judex facti*, en alzoo onttrokken aan het onderzoek van den regter in cassatie? — Neen.

Volgt niet reeds alleen uit art. 1987 B. W., dat men zich in cassatie niet kan beklagen over de niet-toepassing van het middel van verjaring, wanneer feitelijk niet stellig vaststaat, dat men zich daarop voor den *judex facti* heeft beroepen? — Ja.” W. v. 't R. 3095.

5 *Maart* 1869. *MISSIVE* van den Minister van Financiën, over de heffing van zegelregt op bevelschriften van betaling, gehecht aan betaalsrollen.

Bij deze missive wordt, op grond van art. 12 en 13 der wet van 3 October 1843 (S. No. 47), *ontkennend* beantwoord de aan Zijne Excellentie onderworpen, door een der gemeentebesturen in de provincie Zuid-Holland gedane vraag, of de bevelschriften van betaling, welke niet bestemd zijn om er voldoende teekeningen op te stellen, maar waaraan gekweteerde betaalsrollen worden gehecht, op ongezegeld papier kunnen worden gesteld.

7 *Maart* 1869. *BESLUIT*, tot intrekking van het 4° lid van art. 2 van het Koninklijk besluit van 7 April 1866 (Staatsblad No. 19) en wijziging van artt. 2 en 8 van het Koninklijk

besluit van 5 October 1851 (S. No. 138), betrekkelijk het port der brieven en der gedrukte stukken, die tusschen het Rijk en Nederlandsch Indië door middel van de geslotene brievenmalen over Triëst worden verzonden, mitsgaders tot regeling van het port der monsters van koopwaren, die langs dezelfde weg tusschen het Rijk en Nederlandsch Indië worden gewisseld. S. 30.

WIL WILLEM III, ENZ.

In sammerking nemende, dat er noodzakelijkheid bestaat om het port der brieven en der gedrukte stukken, die tusschen het Rijk en Nederlandsch Indië door middel der geslotene brievenmalen over Triëst worden verzonden, te wijzigen, alsmede om een verminderd port vast te stellen voor de verzending langs dien weg van monsters van koopwaren, een en ander op grond van nadere schikkingen tusschen de Nederlandsche en de betrokkene vreemde Regeringen of postadministratiën omtrent eene vermindering van de kosten van vervoer wegens de gemelde brievenmalen;

Gezien het gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Financiën en van Koloniën, van 27 Februarij 1869, No. 102, Posterijen, en den 5 Maart daaraanvolgende, litt. A^m, No. 26;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Met intrekking van het bepaalde bij het 4° lid van art. 2 van Ons besluit van den 7 April 1866 (Staatsblad No. 19), wordt art. 2 van Ons besluit van 5 October 1851 (Staatsblad No. 138) nader gewijzigd als volgt:

Bij verzending over Duitschland langs den weg van Triëst, vijf en zestig cents.

2. Het port der nieuwspapieren en andere gedrukte stukken, vermeld in art. 8 van Ons besluit van 5 October 1851 (Staatsblad No. 138), alsmede dat der monsters van koopwaren tusschen het Rijk en Nederlandsch Indië wordt bij verzending over Duitschland langs den weg van Triëst, in de eene of andere rigting, bepaald op tien cents voor elke veertig wigjes of voor elk gedeelte van veertig wigjes.

In de rigting van Nederland naar Nederlandsch Indië wordt het port der nieuwspapieren en verder gedrukte stukken echter met twee en een halve cent verhoogd en alzoo gebragt op twaalf en een halve cent voor elke veertig wigjes of gedeelte van veertig wigjes, wanneer die stukken op den laatsten of vóórlaatstén dag van het vertrek van elke post ter verzending worden aangeboden.

De monsters van koopwaren zijn aan dezelfde

voorwaarden onderworpen als bij art. 1 van Ons besluit van 12 Junij 1868 (Staatsblad N°. 73) voor de verzending per geslotene brievenmaal over Marseille en Southampton zijn vastgesteld.

3. De vorenstaande bepalingen worden voor het eerst toegepast op de brieven, gedrukte stukken en monsters van koopwaren, die met de laatst vertrekken de brievenmaal in de maand Maart uit Nederland verzonden worden, alsmede op die, welke met de eerste post van de maand Mei aanstaande uit Indië zullen vertrekken; onverminderd de toepassing van het verminderde port op de ongefrankeerde brieven, die na het vertrek van de laatste brievenmaal in de maand Maart in Nederland worden ontvangen.

Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, welk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 7 Maart 1869.

(get.) W I L L E M.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

(Uitgeg. 11 Maart 1869.)

11 Maart 1869. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent de uniform-kleeding voor de schutterijen. S. 31.

W I J W I L L E M III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 6 Maart 1869, N°. 200, 4° afd.;

Gelet op art. 40 der wet betrekkelijk de schutterijen, van 11 April 1827 (Staatsblad N°. 17);

Gezien Onze besluiten van 19 Januarij 1859 (Staatsblad N°. 2), van 4 April 1860 (Staatsblad N°. 16) en van 24 October 1867 (Staatsblad N°. 110), houdende nadere voorschriften omtrent de uniform-kleeding voor de schutterijen;

Gezien Ons besluit van 5 Mei 1865, N°. 51, houdende wijziging van de bestaande verordeningen noemens de kleeding bij het leger;

Gezien Ons besluit van 18 Mei 1868, N°. 52, houdende nadere voorschriften omtrent de uniform-kleeding onder anderen van de officieren van gezondheid bij de geneeskundige dienst der landmagt;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De korte jas, gedragen wordende door de officieren, de onderofficieren en verdere leden der infanterie-schutterijen, de kwartiermeesters bij de schutterijen in het algemeen daaronder begrepen, waarvan het model is voorgeschreven bij Ons be-

sluit van 19 Januarij 1859 (Staatsblad N°. 2), is voorzien van twee rijen, ieder van zeven wit metalen gebombeerde knopen waarop de stedelijke kroon.

2. De uniform-kleeding van de officieren van gezondheid bij de schutterijen is gelijk aan die der overige officieren der infanterie-schutterijen, met deze uitzondering:

Op den korten jas ter weërszijden van den kraag, achter de sterren, het van zilver geborduurd zinnebeeld van de geneeskundige dienst, volgens het figuur, voor de officieren van gezondheid bij de geneeskundige dienst der landmagt voorgeschreven. Op de knopen van den korten jas en voor de schakot hetzelfde zinnebeeld.

3. De korte jas, volgens art. 1 van twee rijen knopen voorzien, zal worden ingevoerd naar mate de voorraad korte jassen met eene rij knopen, voor de kleeding van de onvermogenende leden der schutterijen bij de gemeenten voorhanden, zal afnemen.

De officieren, onderofficieren en verdere leden der schutterijen, die thans van eenen korten jas met eene rij knopen zijn voorzien, zullen dezen desverkiezende kunnen afdragen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog, en dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Het Loo, 11 Maart 1869.

(get.) W I L L E M.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

(Uitgeg. 16 Maart 1869.)

17 Maart 1869. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 6 Januarij 1866 (Staatsblad N°. 1), houdende bepalingen omtrent het stoken van gedistilleerd uit melasse. S. 32.

W I J W I L L E M III, ENZ.

Gelet op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 2 Maart 1869, N°. 42 (in- en uitgaande regten en accijzen);

Herzien Ons besluit van den 6 Januarij 1866 (Staatsblad N°. 1), houdende bepalingen omtrent het stoken van gedistilleerd uit melasse;

Den Raad van State gehoord (advies van den 9 Maart 1869, N°. 8);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 13 Maart 1869, N°. 30 (in- en uitgaande regten en accijzen);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Aan artikel 3 van Ons genoemd besluit van 6 Januarij 1866 (Staatsblad No. 1) wordt het volgende toegevoegd:

Onze Minister van Financiën wordt gemagtigd om op de inhoudsruimte der beslagbakken eene hoogere korting toe te staan, voor zooveel dit uit proefstokingen, in tegenwoordigheid van ambtenaren te verrigten, noodig blijkt door de bijzondere werkwijze bij het in gisting brengen der beslagen speciën.

Gedurende die proefstokingen wordt de trek volgens art. 4 berekend over de werkelijk bereide hoeveelheid beslag.

2. De uitzondering, bedoeld bij art. 16 van Ons genoemd besluit, wordt mede toegestaan voor het meel, benodigd voor de bereiding van kunstgist, onder de voorzieningen volgens art. 69, § 3, der wet van 20 Junij 1862 (Staatsblad No. 62) vast te stellen.

3. Het tegenwoordig besluit treedt in werking op den vijftien dag na dien der afkondiging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden opgenomen, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, 17 Maart 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 24 Maart 1869.)

26 Maart 1869. BESLUIT, houdende opheffing van de kantoren van in- en uitklaring en van expeditie op Vlieland en Terschelling, alsmede vestiging van eene eerste wacht op de Vliereede en van een kantoor der in- en uitgaande regten op Terschelling. S. 33.

27 Maart 1869. BESLUIT, houdende aanwijzing van den spoorweg van Sluiskil langs Sas van Gent naar de Belgische grenzen, in de rigting van Selzaete en Gent, als heerbaan en van de gemeente Neuzen als kantoor van betaling bij invoer langs dien spoorweg. S. 34.

31 Maart 1869. BESLUIT, houdende aanwijzing der gemeente Oisterwijk als standplaats van een postkantoor. S. 35.

1 April 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, over inlichtingen omtrent ontlagen gevangenen uit de strafgevangenis nabij Doetinchem.

Mijn ambtgenoot van Justitie heeft zich tot mij gewend met de klacht, dat de kommandant der strafgevangenis nabij Doetinchem moeijelijkheid ondervindt, om van de gemeentebesturen berigten te verkrijgen omtrent het volgend lot der ontlagen gevangenen, welke berigten hij ingevolge het reglement van beheer voor die gevangenis behoort in te winnen. De commissie van administratie over die gevangenis heeft er op gewezen, dat het van het hoogste belang is te kunnen nagaan in hoeverre het is mogen gelukken de jeugdige veroordeelden te verbeteren en als zoodanig in de maatschappij terug te brengen. Zonder dit toch kan niet beoordeeld worden, of deze gevangenis al dan niet beantwoordt aan de goede bedoelingen, waarmede zij werd gesticht. Mijn ambtgenoot, zich met deze beschouwing vereenigende, heeft mijne medewerking ingeroepen, ten einde te bevorderen dat aan bedoelden kommandant de vereischte berigten omtrent de ontlagen jeugdige veroordeelden verstrekt worden.

Ik verzoek U Hoog Edel Gestrenge de burgemeesters in Uwe provincie van mijnentwege aan te schrijven, dat zij de door den kommandant der gevangenis verlangde inlichtingen, zooveel in hun vermogen is, trachten te geven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

4 April 1869. WET, tot voorloopige regeling der regtsmagt van den Hoogen Raad der Nederlanden in West-Indische koloniale zaken. S. 36.

Zie de beraadslagingen over deze wet, Hand. blz. 827.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het, met het oog op de aanstaande invoering der nieuwe wetgevingen in de koloniën Suriname en Curaçao, wenschelijk is voorloopig eenige regelen vast te stellen omtrent de regtsmagt van den Hoogen Raad der Nederlanden in West-Indische koloniale zaken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz. Art. 1. Van de vonnissen en de beschikkingen op request in burgerlijke zaken in eersten aanleg gewezen en gegeven door het hof van justitie in de kolonie Suriname kan in hooger beroep worden

gekomen bij den Hoogen Raad der Nederlanden, in de gevallen en op de wijze bij het reglement, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 11 Jan. 1840 (Staatsblad N°. 1), bepaald voor de uitspraken in burgerlijke zaken in eersten aanleg van het gerechtshof in Suriname.

Ten aanzien van dit hooger beroep gelden al de verdere bepalingen van genoemd reglement, behoudens de volgende wijzigingen:

1°. dat de termijn, voorkomende in art. 7, alin. 2, als ook die bepaald in art. 10, alin. 2, voor het indienen van het request, worden gesteld op de helft van den aldaar respectievelijk bepaalden tijd;

2°. dat de in art. 15 bepaalde termijn van zes maanden, indien de dagvaarding geschiedt ingevolge art. 12, mede wordt gesteld op de helft, en de aldaar bepaalde termijn van acht maanden, indien de dagvaarding plaats heeft ingevolge art. 14, op zes maanden.

2. Van de vonnissen en de beschikkingen op request in burgerlijke zaken in eersten aanleg geweest en gegeven door het hof van justitie in de kolonie Curaçao kan in hooger beroep worden gekomen bij den Hoogen Raad der Nederlanden, in de gevallen, waarin, ingevolge de bepaling van het voorgaande artikel, hooger beroep van de uitspraken van het hof van justitie in Suriname vrijstaat, en op dezelfde wijze.

Ten aanzien van dit hooger beroep gelden mede al de verdere bepalingen van het reglement, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 11 Jan. 1840 (Staatsblad N°. 1), behoudens de volgende wijzigingen:

1°. dat de aantekening van het beroep geschiedt ter griffie van het hof van justitie op Curaçao;

2°. dat de verkorting der termijnen, bij het voorgaande artikel aangenomen, mede geldt voor Curaçao;

3°. dat, in de gevallen van het eerste lid van art. 14, de dagvaarding geschiedt aan den procureur-generaal op Curaçao, en door dezen voor *gezien* wordt geteekend;

4°. dat de aanplakking van het afschrift der dagvaarding, bij het tweede lid van art. 14 voorgeschreven, geschiedt aan de hoofdeur van het gebouw, voor het hof van justitie op Curaçao bestemd;

5°. dat de afkondiging van het exploit, bij hetzelfde tweede lid van art. 14 bevolen, gedaan wordt in de Curaçaosche courant;

6°. dat de inventarissen, in art. 32 bedoeld, door den griffier van het hof van justitie op Cura-

çao, of den ambtenaar, die hem vervangt, worden onderteekend.

3. De procureur-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden kan zich in het belang der wet in cassatie voorzien bij dien Raad tegen alle uitspraken in strafzaken, door de hoven van justitie in de koloniën Suriname en Curaçao gewezen.

De door den Hoogen Raad op deze voorziening te wijzen arresten kunnen geen nadeel toebrengen aan de regten, door belanghebbenden verkregen.

4. Deze wet treedt in werking met den dag van de invoering der nieuwe wetgevingen in de koloniën Suriname en Curaçao.

5. Ten aanzien van het hooger beroep der uitspraken van het gerechtshof in Suriname en van de regtbanken op de eilanden Curaçao, St. Martin en St. Eustatius blijven van kracht de bepalingen, die vóór de invoering der nieuwe wetgevingen golden.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 4 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAAL.
(*Uitgeg. 5 April 1869.*)

4 April 1869. WET, houdende goedkeuring van de herziene akte omtrent de Rijnvaart. S. 37.

Zie het ontwerp dezer wet, Bijl. blz. 737; voorloopig verslag der commissie van rapporteurs, Bijl. blz. 938; de memorie van beantwoording met bijlage, nota van wijzigingen en eindverslag der commissie van rapporteurs, Bijl. blz. 939 en volgg.; de beraadslagingen, Handel. blz. 973.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de herziene akte omtrent de Rijnvaart, den 17 October 1868 te Mannheim gesloten tusschen de wederzijdsche gevolmagtigden der Regeringen van Nederland, Baden, Bejjeren, Frankrijk, Hessen en Pruisen, en het bij die akte behoorende slot-protokol van dezelfde dagteekening bepalingen bevatten, die wettelijke regten betreffen;

Gezien art. 57, laatste gedeelte, der Grondwet; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Worden goedgekeurd:

A. De volgende artikelen der herziene akte omtrent de Rijnvaart, den 17 October 1868 te Mannheim gesloten tusschen de wederzijdsche gevolmag-

tigden der Regeringen van Nederland, Baden, Beijeren, Frankrijk, Hessen en Pruissen.

Art. 1. «La navigation du Rhin et de ses embouchures, depuis Bâle jusqu'à la pleine mer, soit en descendant soit en remontant, sera libre aux navires de toutes les nations pour le transport des marchandises et des personnes, à la condition de se conformer aux stipulations contenues dans la présente convention et aux mesures prescrites pour le maintien de la sécurité générale.

Sauf ces réglemens, il ne sera apporté aucun obstacle, quel qu'il soit, à la libre navigation.

Le Leck et le Waal sont considérés comme faisant partie du Rhin.»

2. «Les bateaux appartenant à la navigation du Rhin et les radeaux ou trains de bois venant du Rhin auront le droit de choisir telle voie qu'il leur plaira en traversant les Pays-Bas pour se rendre du Rhin dans la pleine mer ou en Belgique et réciproquement.

Si par suite d'événemens naturels ou de travaux d'art l'une des voies navigables reliant la pleine mer au Rhin par Dordrecht, Rotterdam, Hellevoetsluis et Brielle, devenait impraticable pour la navigation, la voie navigable qui serait indiquée à la navigation Neerlandaise en remplacement du passage intercepté sera également ouverte à la navigation des autres Etats riverains.

Sera considéré comme appartenant à la navigation du Rhin tout bateau ayant le droit de porter le pavillon d'un des Etats riverains et pouvant justifier ce droit au moyen d'un document délivré par l'autorité compétente.»

3. «Aucun droit basé uniquement sur le fait de la navigation ne pourra être prélevé sur les bateaux ou leurs chargemens non plus que sur les radeaux navigant sur le Rhin, sur ses affluents en tant qu'ils sont situés sur le territoire des Hautes Parties contractantes, et sur les voies navigables mentionnées à l'article 2.

Sera également interdite la perception de droits de bouée et de balisage sur les voies navigables mentionnées dans l'alinéa précédent en amont de Rotterdam et de Dordrecht.»

4. «Pour ce qui concerne les voies navigables mentionnées au premier aliné de l'article 3, le traitement national, sous tous les rapports, sera accordé aux navires appartenant à la navigation du Rhin et à leurs chargemens.»

5. «Les bateliers ne pourront nulle part, sur les voies navigables mentionnées à l'article 3, être

contraints à décharger, soit en tout, soit en partie, ou à transborder leurs chargemens.

Tout droit de relâche et d'échelle est et demeure supprimé.»

6. «Les marchandises ne pourront, en aucun cas, être assujetties sur le Rhin à des droits d'entrée ou de sortie plus élevés que ceux auxquels elles seraient soumises à l'entrée ou à la sortie par la frontière de terre.»

7. «Le transit de toutes marchandises est libre sur le Rhin, depuis Bâle jusqu'à la pleine mer, à moins que des mesures sanitaires ne motivent des exceptions.

Les Etats riverains ne percevront aucun droit de ce transit, qu'il s'effectue directement, ou après transbordement ou après mise en entrepôt.»

8. «Les ports-francs actuellement ouverts au commerce du Rhin sont maintenus. Les Hautes Parties contractantes se réservent la faculté d'en augmenter le nombre.

Les marchandises entreposées dans ces ports-francs ne seront soumises à aucun droit d'entrée ou de sortie, à moins qu'elles ne soient ultérieurement livrées au commerce dans l'Etat riverain lui-même ou dans le territoire du système de douanes et d'impôts dont cet Etat fait partie.»

9. «Si un batelier traverse en ligne directe et sans faire de changement à son chargement le territoire d'un même Etat ou de plusieurs Etats faisant parti d'un même système de douanes, il lui sera permis de continuer son voyage sans faire préalablement vérifier son chargement, à la condition de consentir, suivant qu'il en sera requis par la douane, ou à laisser clore les ouvertures donnant accès à la cale, ou à recevoir à son bord des gardiens officiels ou, enfin, à se soumettre à ces deux formalités ensemble. Dans ce cas il devra, en outre, présenter au bureau de douanes un manifeste en double expédition, conforme au modèle A ci-joint.

A la sortie, il devra s'arrêter au bureau-frontière, afin de faire examiner et lever les plombs ou scellés ou bien les cadenas de la douane, ou faire retirer les gardiens.

Outre cela, il ne pourra être arrêté en route sous prétexte d'intérêts de douane, excepté dans le cas de contrebande (article 12).

Les gardiens placés à bord des bateaux n'auront d'autre droit que de surveiller ces bateaux et leur cargaison pour empêcher la fraude.

Ils prendront part gratuitement à la nourriture de l'équipage; le batelier leur fournira à ses frais

remise au titulaire, doit être munie du signallement complet du porteur et de sa signature, avec ses noms et prénoms.

Si, par une raison d'âge ou pour toute autre cause, le signallement porté sur la patente n'est plus applicable, ce signallement sera modifié ou renouvelé au moyen d'une annotation officielle."

18. "Les bateliers des affluents du Rhin et des eaux intermédiaires entre le Rhin et l'Escaut seront admis, sous condition de réciprocité, à conduire un bateau à voiles ou à vapeur sur le Rhin, dans tout son cours, ou sur une partie du fleuve appartenant à plusieurs Etats riverains, quand, conformément aux prescriptions de l'article 15, il sera déclaré sur leur patente par l'autorité compétente d'un des Etats riverains, qu'ils ont pratiqué la navigation du Rhin pendant un temps déterminé.

Les dispositions de l'article 17 seront également applicables dans les cas indiqués par le présent article."

19. "Le batelier, qui, de quelque manière que ce soit, laisse parvenir la patente qui lui a été délivrée en la possession d'une personne ne possédant pas un pareil document, à l'effet de la mettre en position d'exercer la navigation du Rhin en vertu de cette patente, sera puni, selon les circonstances, du retrait temporaire ou définitif de la dite pièce.

Tout individu, qui, n'étant point muni d'une patente pour lui-même, exerce la navigation du Rhin en se servant de celle qui a été délivrée à un autre batelier, ne pourra, pendant douze mois au moins, obtenir une patente de navigation."

20. "Le Gouvernement de l'Etat riverain, dans lequel le porteur d'une patente de batelier est domicilié, a seul le droit de révoquer cette patente. Cette disposition n'exclut cependant pas le droit qu'aura tout Etat riverain de faire poursuivre et punir tout batelier prévenu d'un crime ou d'un délit commis sur son territoire et de demander, selon les circonstances, que sa patente soit révoquée par le Gouvernement de l'Etat riverain où il a son domicile.

La patente devra être révoquée, quand un batelier aura été puni pour contrebande réitérée, pour fraude, falsification ou autres délits contre la propriété ou pour plus d'une contravention grave aux règlements concernant la sécurité et la police de la navigation."

21. "Les prescriptions des articles 19 et 20 sont également applicables aux déclarations inscrites conformément à l'article 18 sur les patentes des

bateliers des affluents du Rhin et des autres voies navigables qui sont désignées dans le dit article. Toutefois les Gouvernements riverains, dont émanent ces déclarations, auront seuls le droit de les annuler."

22. "Avant qu'un bateau entreprenne son premier voyage sur le Rhin, le propriétaire ou le conducteur doit se pourvoir d'un certificat que ce bateau a la solidité et le grément nécessaires à la navigation de la partie du fleuve à laquelle il est destiné.

Ce certificat ou patente de bateau est délivré, à la suite d'une visite d'experts, par l'autorité compétente d'un des Etats riverains.

Seront marqués sur le bateau et indiqués dans la patente le nom du bateau et la limite du plus fort tirant d'eau admissible.

Cette visite sera renouvelée après chaque réparation ou chaque changement important. Elle sera également sur la demande de l'affrètement. Le résultat en sera constaté dans la patente.

Tout Etat riverain pourra ordonner, s'il le juge convenable, une visite qui aura lieu à ses frais.

La patente de bateau doit toujours se trouver à bord pendant le voyage. Elle doit être présentée aux employés des ports et de la police sur leur demande."

23. "Les articles 15 et 22 ne sont pas applicables aux bateaux d'une capacité inférieure à 300 quintaux ni à leurs conducteurs."

24. "Les dispositions de la présente convention ne sont pas applicables aux transports d'une rive à l'autre, sauf la clause indiquée à l'article 32."

25. "Les flotteurs doivent être munis pour chaque radeau ou train de bois, avec lequel ils navigent sur le Rhin, d'un certificat de l'autorité compétente de leurs pays, conforme au modèle B ci-joint, et constatant le nombre, l'espèce et le poids des bois flottés.

Ce certificat de flottage tient lieu du manifeste exigé par l'article 9. Il doit être exhibé sur leur demande aux employés de police, de port, de douane et à ceux du service hydrotechnique, ainsi qu'aux commissions instituées pour la visite des trains de bois.

Les prescriptions des articles 9 à 14 sont également applicables aux trains de bois et à leurs conducteurs."

26. "Les dispositions concernant le service des pilotes et des avertisseurs et la rétribution qui leur est due par les bateliers sont réservées à chaque Etat riverain.

Aucun batelier ou floteur ne pourra être obligé de prendre un pilote à son bord. Il ne sera exigé de rétribution pour cet objet, que s'il est fait un usage effectif des pilotes à bord des bateaux."

27. "Les Gouvernements des Etats riverains veilleront à ce que dans les ports-francs comme dans les autres ports du Rhin toutes les dispositions nécessaires soient prises pour faciliter le chargement, le déchargement et la mise à l'entrepôt des marchandises, et à ce que les établissements et engins de toute nature qui leur seront affectés soient tenus en bon état. La surveillance de ces établissements et engins et la police du port seront confiées à des commissaires spécialement institués à cet effet par les Gouvernements riverains respectifs.

Pour subvenir aux frais nécessaires d'entretien et de surveillance, il pourra être prélevé une rétribution correspondante. Aussitôt que le produit de cette perception aura dépassé le montant des dépenses en question; le taux de la dite perception devra être diminué en proportion.

Toutefois, cette rétribution ne pourra être exigée qu'autant qu'il aura été fait usage des établissements et engins ci-dessus mentionnés."

28. "Les Hautes Parties contractantes s'engagent, comme pour le passé, chacune pour l'étendue de son territoire, à mettre et à maintenir en bon état les chemins de halage existants, ainsi que le chenal du Rhin. Cette stipulation est également applicable aux voies de navigation entre Gorinchem, Krimpen, Dordrecht et Rotterdam.

L'Etat riverain, dans le territoire duquel se trouvent comprises des parties du fleuve qui n'ont pas encore été suffisamment rectifiées et dont, par suite, le chenal est variable, fera marquer ce chenal par des bouées, établies d'une manière apparente.

Si ces parties du fleuve sont comprises entre deux Etats, situés l'un vis-à-vis de l'autre, chacun supportera la moitié des frais d'établissement et d'entretien de ces bouées."

30. "Les Gouvernements riverains veilleront à ce que la navigation sur le Rhin ne soit entravée ni par des moulins ou autres usines établies sur le fleuve, ni par des ponts ou autres ouvrages d'art. Ils auront soin, surtout, que le passage des ponts puisse s'effectuer sans occasioner de retards. Il est interdit d'exiger aucune rétribution pour l'ouverture ou la fermeture des ponts.

Aucune concession ne pourra être accordée, à

l'avenir, pour l'établissement de nouveaux moulins flottants."

32. "Les contraventions aux prescriptions de police en matière de navigation, établies pour le Rhin d'un commun accord par les Gouvernements des Etats riverains, seront punies d'une amende de dix à trois cents francs."

33. "Il sera établi dans des localités convenables situées sur le Rhin ou à proximité du fleuve des tribunaux chargés de connaître de toutes les affaires mentionnées à l'article 34.

Les Gouvernements des Etats riverains se communiqueront réciproquement les informations relatives à l'établissement sur leur territoire des tribunaux pour la navigation du Rhin ainsi que les changements qui seraient apportés dans le nombre, la résidence et la juridiction de ces tribunaux."

34. "Les tribunaux pour la navigation du Rhin seront compétents :

I. en matière pénale pour instruire et juger toutes les contraventions aux prescriptions relatives à la navigation et à la police fluviale;

II. en matière civile pour prononcer sommairement sur les contestations relatives :

a. au paiement et à la quotité des droits de pilotage, de grue, de balance, de port et de quai;

b. aux entraves que des particuliers auraient mis à l'usage des chemins de halage;

c. aux dommages causés par les bateliers ou les floteurs pendant le voyage ou en abordant;

d. aux plaintes portées contre les propriétaires des chevaux de trait, employés à la remonte des bateaux, pour dommages causés aux biensfonds."

35. "La compétence appartiendra en matière pénale (article 34, I) au tribunal de la navigation du Rhin dans le ressort duquel la contravention aura été commise; en matière civile au tribunal dans le ressort duquel le paiement aurait dû être effectué (article 34, II, a), ou le dommage aura été causé (article 34, II, b, c, d)."

36. "La procédure des tribunaux pour la navigation du Rhin sera la plus simple et la plus prompt possible. Il ne pourra être exigé aucune caution des étrangers à cause de leur nationalité.

Le jugement énoncera les faits qui auront donné lieu à l'instance, les questions à décider d'après le résultat de l'instruction et les motifs sur lesquels il s'appuie.

Le conducteur ou le floteur ne pourra être empêché de continuer son voyage à raison d'une procédure engagée contre lui, dès qu'il aura fourni le cautionnement fixé par le juge pour l'objet du débat."

37. «Lorsque le débat portera sur une valeur supérieure à 50 francs, les parties pourront se pourvoir en appel et recourir à cet effet soit à la Commission centrale (article 43), soit au tribunal supérieur du pays dans lequel le jugement a été rendu (article 38). Si l'appel doit être porté devant la Commission centrale, il sera signifié au tribunal qui aura rendu le jugement de première instance, dans les dix jours à partir de la notification de ce jugement légalement faite suivant les formes adoptées dans chaque Etat. Cette signification sera accompagnée d'un exposé sommaire des griefs et de la déclaration expresse que l'on entend recourir à la décision de la Commission centrale. Elle sera faite également à la partie adverse au domicile élu en première instance, ou, à défaut d'élection de domicile, également au tribunal. La signification au tribunal aura lieu d'après le mode indiqué par les lois du pays.

Dans les quatre semaines à dater du jour de la signification de l'acte d'appel l'appellant remettra au tribunal qui aura rendu le premier jugement un mémoire exposant les motifs de son recours en seconde instance. Le tribunal donnera communication de ce mémoire à la partie adverse, qui sera tenu d'y répondre dans le délai qui lui sera fixé à cette fin. Le tout ensemble avec les pièces de la procédure de première instance sera transmis à la Commission centrale à Mannheim (article 43).

Faute par l'appellant de se conformer aux formalités prescrites par le présent article, l'appel sera considéré comme nonvenu.

Dans le cas où l'appel sera porté devant la Commission centrale, le tribunal pourra, à la requête de la partie qui aura obtenu gain de cause, ordonner l'exécution provisoire du jugement de première instance, en décidant toutefois, d'après la législation du pays, si le demandeur devra fournir une caution préalable."

38. «Chaque Etat riverain désignera une fois pour toutes le tribunal supérieur, devant lequel pourront être portés en appel les jugements rendus sur son territoire par les tribunaux de première instance pour la navigation du Rhin.

Ce tribunal devra siéger dans une ville située sur le Rhin ou pas trop éloignée du fleuve.

Si l'appel est porté devant ce tribunal, on se conformera pour la procédure à suivre à la législation en vigueur dans le pays."

39. «Les procédures en matière de navigation du Rhin ne donneront lieu ni à l'usage de papier timbré, ni à l'application de taxes au profit des

juges ou des greffiers. Les parties n'auront à supporter d'autres frais que ceux de témoins ou d'experts et de leur citation, ainsi que ceux de signification, de port de lettres, etc., le tout d'après les tarifs ordinaires en matière de procédure."

40. «Les décisions des tribunaux pour la navigation du Rhin dans chacun des Etats riverains seront exécutoires dans tous les autres Etats en observant les formes prescrites par les lois du pays où elles seront exécutées.

Les jugements et autres décisions, les citations et exploits d'ajournement dans les causes pendantes devant les tribunaux pour la navigation du Rhin seront considérés, quant à la notification, dans chacun des Etats comme émanant des autorités de cet Etat.

Pour ce qui concerne les personnes ayant un domicile connu dans un des Etats riverains, les citations et exploits dans ces causes seront notifiés à ce domicile."

41. «Le Rhin sera divisé en districts d'inspection, selon que le besoin s'en fera sentir. Il sera nommé un inspecteur pour chacun de ces districts par les Etats dont celui-ci fait partie.

Les inspecteurs prêteront serment de se conformer à la convention pour la navigation du Rhin, aux dispositions supplémentaires dont les Etats riverains sont convenus et aux règlements de police concernant la navigation du fleuve, arrêtés d'un commun accord. Ils sont subordonnés dans l'exercice de leurs fonctions à la Commission centrale (article 43). Ils jouiront pour leur correspondance de service de la franchise postale dans toute l'étendue des Etats riverains.

Le traitement des inspecteurs, ainsi que leur pension de retraite, s'il y a lieu, seront à la charge des Etats qui les auront nommés. Ces Etats leur assigneront un lieu de résidence dans leur district d'inspection.

Les inspecteurs ne pourront percevoir aucun droit, ni aucune rétribution.

Ils seront soumis aux lois disciplinaires de l'Etat, dans lequel ils auront leur résidence.

Les quatre districts existants sont maintenus provisoirement. Le premier s'étend depuis Bâle, sur la rive gauche jusqu'à l'embouchure de la Lauter, sur la rive droite jusqu'à la frontière entre Bade et Hesse: la deuxième depuis ces points jusqu'à l'embouchure de la Nahe; le troisième depuis la Nahe jusqu'à la frontière des Pays-Bas; le quatrième dans les Pays-Bas sur les autres

parties du fleuve. Cependant les Gouvernements de Bade, de Bavière, de France, de Hesse et de Prusse se réservent la faculté de diminuer, selon les circonstances, le nombre des inspecteurs en fonction sur leur territoire et de changer en même temps les limites de leurs districts, modifications sur lesquelles ils se concerteront ultérieurement."

43. "Chacun des Etats riverains délèguera un commissaire pour prendre part à des conférences communes sur les affaires de la navigation du Rhin.

Ces commissaires formeront la Commission centrale, qui a son siège à Mannheim."

44. "La Commission centrale se réunira régulièrement au mois d'Août de chaque année. Des sessions extraordinaires auront lieu, lorsque la proposition en sera faite par l'un des Etats riverains.

La Commission désignera par la voie du sort celui de ses membres qui présidera les séances pour la direction à donner aux travaux. Le président ne jouira d'aucune prérogative sur les autres

commissaris. Cependant dans les jugements d'appel la voix du président sera prépondérante en cas de partage."

47. "Chacun des Gouvernements riverains pourvoira aux dépenses de son propre commissaire.

La Commission centrale fixera d'avance dans sa session ordinaire le budget de ces frais de service pour l'année suivante, et les Etats riverains verseront le montant de ces frais en parties égales."

48. La présente convention est destinée à remplacer la convention relative à la navigation du Rhin du 31 Mars 1831, les articles supplémentaires et additionnels à cet acte, ainsi que toutes les autres résolutions concernant des matières sur lesquelles il est statué dans cette convention. Elle sera exécutoire à dater du 1er Juillet 1869. Elle sera ratifiée et les ratifications seront échangées à Mannheim dans le délai de six mois."

Benevens de modellen, aangehaald in de bovenstaande artikelen 9 en 25, welke modellen luiden als volgt:

A. MANIFESTE

du conducteur . . . . . demeurant à . . . . .
pour le bateau nommé . . . . . d'une capacité de . . . . .

No. des connaissements dans l'ordre des numéros.	Noms		Lieu de destination des marchandises.	Colis, fu tailles, etc.		Désignation exacte des marchandises d'après leur dénomination usitée dans le commerce.	Poids de chaque espèce de marchandise.	Remarques.
	des expéditeurs.	des consignataires.		Nombre.	Marques et numéros.			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	

Le soussigné affirme que le présent manifeste est exact sous tous les rapports et conforme au chargement.

. . . . . le . . . . . 18 . . . . .

(Signature du conducteur.)

B. CERTIFICAT DE FLOTTAGE.

Le train de bois conduit par . . . . . demeurant à . . . . . et destiné pour . . . . . est composé de . . . . . de bois de . . . . . mesurant . . . . . mètres eubes et pesant . . . . . quintaux. . . . . le . . . . .

(Signature du floteur.) (L. S.)

(Dénomination et signature de l'autorité.)

B. De volgende bepalingen van het bij de bedoelde akte behoorende slotprotokol van dezelfde dagteekening:

"1°. Concernant l'article 1 de la convention. Il est entendu que le droit d'exercer la libre navigation sur le Rhin et ses embouchures ne

s'étend pas aux privilèges qui ne sont accordés qu'aux bateaux appartenant à la navigation du Rhin, ou à ceux qui leur sont assimilés."

"2°. Concernant l'article 3 de la convention.

A. Il a été reconnu à l'unanimité que les stipulations du 1er alinéa de cet article ne s'appliquent pas aux rétributions pour l'ouverture et la fermeture des ponts qui sont perçues sur d'autres voies navigables que le Rhin, ni aux droits à percevoir pour l'usage des voies navigables artificielles ou de travaux d'art, tels qu'écluses, etc.

B. Le plénipotentiaire de Prusse a fait observer que sur la Rhur il se perçoit encore un faible droit de navigation; que son Gouvernement a l'intention d'abolir ce droit dans un court délai, mais qu'il doit réserver à son Gouvernement la fixation ultérieure du moment où cette abolition pourra avoir lieu. Le plénipotentiaire des Pays-Bas a déclaré de son côté que les préposés aux bouées sur une partie de la Meuse dans le Duché de Limbourg prélèvent encore de légers droits de bouée, qui ne peuvent être supprimés sans la coopération du Gouvernement Belge, et que pour ce motif il doit réserver à son Gouvernement l'exécution des stipulations contenues dans le 2me alinéa de l'article 3 en ce qui regarde la dite partie de la Meuse. Les autres plénipotentiaires n'ont fait aucune objection à ces réserves."

"4°. Concernant l'article 15 de la convention.

A. Il est entendu qu'on regardera comme exercice pratique suffisant de la profession de batelier un temps d'apprentissage ou de service dans cette profession de quatre ans au moins; sur ce temps, l'aspirant doit avoir passé au moins deux ans à bord de bateaux naviguant sur le Rhin, dans toute son étendue ou sur la partie du fleuve pour laquelle il recherche une patente. Toute personne sollicitant une patente pour la conduite de bateaux-à-vapeur devra produire la preuve suffisante que, sur les quatre ans mentionnés ci-dessus, elle s'est formée pendant au moins un an à la pratique de la navigation à vapeur."

"5°. Concernant l'article 22 de la convention.

B. Sera considéré comme réparation ou changement importants le renouvellement des côtes du bateau."

"6°. Concernant l'article 23 de la convention.

On entend par quintal, ici, comme ailleurs où il est fait usage de cette expression dans la

présente convention, le quintal de douane de 50 kilogrammes."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 4 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG,

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAE.

(Uitgeg. 16 April 1869.)

6 April 1869. BESLUIT, houdende regeling van de attributen der kantoren van in-, uit- en doorvoer te Hansweert en Bath. S. 38.

6 April 1869. WET, houdende intrekking der wetten van 29 Floréal jaar X en 7 Ventôse jaar XII. (Vervoer van vrachten op de landwegen.) S. 39.

Zie ontwerp met memorie van toelichting Bijl. blz. 825; Voorloopig verslag blz. 984; M. v. B. Bijl. blz. 986; Eindverslag Bijl. blz. 989; Be-raadslagingen Hand. blz. 1146.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de bestaande voorschriften nopens het vervoer van vrachten op de landwegen in verband met de breedte van de velgen der wielen van voertuigen in te trekken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art 1. De wet van 29 Floréal jaar X (19 Mei 1802), betreffende het gewigt der vracht- en postwagens, en de wet van 7 Ventôse jaar XII (27 Febr. 1804), bepalande de breedte der velgen voor de wielen van vrachtwagens, met meer dan één paard bespannen, benevens de verder omtrent het gewigt van voertuigen en de breedte der velgen van de wielen van voertuigen bestaande bepalingen, zoowel algemeene als provinciale, worden ingetrokken.

Die intrekking gaat voor de wegen, niet in onderhoud bij het Rijk, eerst in met 1 Jan. 1870 of zooveel vroeger als voor die wegen eene nieuwe voorziening krachtens art. 2 in werking treedt.

2. In het onderwerp, bij de in art. 1 genoemde wetten geregeld, wordt voor de wegen, niet in onderhoud bij het Rijk, zoo noodig, bij provinciale verordening voorzien.

3. Het vervoer van vrachten bij invallend dooi weder kan tijdelijk op de wegen, in onderhoud bij het Rijk, door de Commissarissen des Konings in de provinciën, op voordragt van den betrokken

hoofdingenieur van den waterstaat, worden verboden of beperkt.

Overtreding van de bepalingen, krachtens het eerste lid van dit artikel door de Commissarissen des Konings uitgevaardigd, wordt gestraft met eene boete van *f* 1 tot *f* 25, onverminderd de verplichting der overtreders tot vergoeding der aan de wegen toegebrachte schade.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 6 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 10 April 1869.)

6 April 1869. WET, tot wijziging der wet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad N°. 129), regelende de militaire pensioenen bij de landmagt. S. 40.

Zie ontwerp met *M. v. T.* Bijl. blz. 198; *V. V.* Bijl. blz. 701; *M. v. B.* Bijl. blz. 735; *beraadslagingen* Hand. blz. 827.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is om de artikelen 80, 31 en 42 der wet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad N°. 129), tot regeling der militaire pensioenen bij de landmagt, zoomede den staat onder lit. *B* bij die wet gevoegd, aan te vullen en te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De wet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad N°. 129) wordt aangevuld en gewijzigd in voege als bij de volgende paragrafen is aangewezen;

§ *a.* Art. 30 wordt gelezen als volgt:

Wanneer een onderofficier of korporaal, na den 31 Maart 1837 uit de militaire dienst ontslagen, niet binnen één jaar in die dienst weder is aangenomen, worden zijne vroegere diensten slechts voor de helft in de pensioensberekening begrepen.

Hetzelfde geldt voor den militair beneden den graad van onderofficier of korporaal, die niet binnen zes maanden in de dienst weder is aangenomen.

Interruptie in dienst van welken duur ook, vóór 1 April 1837 ontstaan, doet van vroeger dienst niets verloren gaan.

§ *b.* Art. 31 wordt gelezen als volgt:

Bij de berekening van het pensioen komt niet in aanmerking:

1°. de tijd gedurende welken de milicien met groot verlof is geweest;

2°. de tijd gedurende welken de militair in eene

klasse van discipline geplaatst, of hem het dragen der kokarde is ontzegd geweest;

3°. de tijd der hechtenis, ook der preventive, van een militair, die tot correctionele gevangenisstraf of tot militaire detentie veroordeeld is.

§ *c.* De 2^e zinsnede van art. 42 wordt aldus gelezen:

Dezelve zijn echter niet toepasselijk op de betrekkingen van magazijnmeester der artillerie van de 3^e klasse, geen officier zijnde, militaire fortificatie-opzichter, conducteur der artillerie, schrijver bij het departement van Oorlog en hospitaal-geexploiteerde, voor zooveel de laatstgemelde met den graad van onderofficier of korporaal is gelijk gesteld.

§ *d.* De staat, onder lit. *B* gevoegd bij de hierbedoelde wet, wordt aangevuld met de betrekking van:

Magazijnmeester der artillerie van de 3^e klasse, geen officier zijnde, voor een pensioenbedrag van *f* 425 en van *f* 200 voor de weduwe of kinderen.

2. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 6 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister v. Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

(Uitgeg. 10 April 1869.)

6 April 1869. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop aan de gemeente Maastricht van vier tot de militaire dienst bestemd geweest zijnde gebouwtjes aldaar. S. 41.

Ontwerp met *M. v. T.* Bijl. blz. 933; *Eindv.* Bijl. blz. 1020; *Beraadslaging* Hand. 1121.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de gemeente Maastricht haar wensch heeft kenbaar gemaakt om, in het belang van hare publieke dienst, eigenaresse te worden van drie wachthuisjes en een kruidmagazijn met tuin en brug binnen de genoemde gemeente, welke gebouwen niet meer voor de militaire dienst benooidigd zijn;

Gelet op de wet van 29 Augustus 1848 (Staatsblad N°. 89);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De overeenkomst, gesloten bij de in afschrift aan deze wet gehechte akte van 21 December 1868, waarbij de Staat drie wachthuisjes met erven en

een kruidmagazijn met erf, tuin en brug te Maastricht aan de gemeente Maastricht verkoopt, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 6 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 10 April 1869.)

KOPIJ.

De ondergeteekenden,

HUBERT VRANCKEN, ontvanger der registratie en domeinen te Maastricht, ten deze handelende namens den Staat der Nederlanden, krachtens magtiging van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, van den 3 October 1868, N°. 68, en 10 October 1868, N°. 40, medegedeeld bij misiven van den directeur der registratie en domeinen in Limburg, respectievelijk van 9 en 10 October 1868, N°. 3277 en 3307, ter eene zijde;

en HENDRIK RAAT, burgemeester, en ADRIAAN JOSEPH VAN OSCH, secretaris der gemeente Maastricht, in die hoedanigheden handelende namens die gemeente ter uitvoering van het raadsbesluit van 11 November 1868, goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van het Hertogdom Limburg van 4 December 1868, lit. 6384/2P, ter andere zijde;

zijn — de eerste kontraktant, behoudens de goedkeuring der wetgevende magt — overeengekomen als volgt:

De Staat der Nederlanden verkoopt aan de gemeente Maastricht, die in koop aanneemt:

A. Het wachthuis aan de Tongersche poort te Maastricht, groot 94 ellen, kadaster bekend sectie B, N°. 1390, als groot 1 roede 55 ellen.

B. Het wachthuis aan de Onze Lieve Vrouwenpoort te Maastricht, kadaster bekend sectie B, N°. 698, groot 95 ellen.

C. Het wachthuis aan de Maasbrug te Maastricht, kadaster bekend sectie A, N°. 1912, groot 65 ellen.

D. Het kruidmagazijn in de Begijnenstraat te Maastricht met den daarom gelegen tuin en steenen brug over de Jeker, kadaster bekend sectie B, N°. 630, kruidmagazijn, groot 5 roeden 45 ellen en N°. 1400, tuin, groot 10 roeden 20 ellen, dus te zamen groot 15 roeden 65 ellen.

Deze koop en verkoop geschiedt respectievelijk voor de prijzen van vier honderd zeventig gulden, — negen honderd vijftig gulden, — zeven honderd tachtig gulden en zes honderd zeventig

gulden, alzo te zamen voor twee duizend acht honderd zeventig gulden, verhoogd met vijf ten honderd voor kosten van verkoop en levering, en wijders onder de navolgende voorwaarden:

Art. 1. De gemeente treedt in het bezit en genot van de gekochte goederen op den dag van de afkondiging der bekrachtigingswet, en aanvaard ze in den toestand waarin ze zich dan bevinden met alle heerschende en lijdende erfdenstbaarheden, die er aan verbonden zijn, zonder dat de Staat voor eenigen misslag in de opgegeven maat aansprakelijk is.

2. De kooprijzen moeten met de vijf ten honderd voor kosten in eens af worden betaald ten kantore van den ontvanger der registratie en domeinen te Maastricht binna twintig dagen na de afkondiging der bekrachtigingswet.

3. De kosten van koop en levering komen ten laste van den Staat.

Aldus in duplo opgemaakt en wederzijds geteekend te Maastricht den een en twintigsten December achttien honderd acht en zestig.

De ontvanger der registratie en domeinen,
(get.) VRANCKEN.

De burgemeester, (get.) RAAT.

De secretaris, " VAN OSCH.

Voor kopij conform,

De Secr.-Gener. van het Ministerie van Financiën,
(get.) VAN HOYTEMA.

6 April 1869. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van twee stukken grond langs den Staatspoorweg te Groningen aan Mr. E. DULL. S. 42.

Zie de beraadsl. over deze wet, Hand. blz. 832.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat mr. ELIAS DULL, grondeigenaar te Groningen, verzocht heeft van den Staat te koopen twee stukken voor den Staatspoorweg aangekochten maar niet benodigden grond; dat die perceelen door hunne ligging voor den verzoeker grooter waarde hebben dan voor ieder aander en dus de onderhandsche verkoop aan hem in het belang van den Staat is;

Gelet op de wet van 29 Aug. 1848 (S. N°. 49); Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De overeenkomst, gesloten bij de in afschrift aan deze wet gehechte akte van 5 September 1868

met mr. ELIAS DULL te Groningen, waarbij de Staat twee stukken grond langs den Staatsspoorweg onder die gemeente aan hem verkoopt, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 6 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 10 April 1869.)

KOPIJ.

De ondergeteekende JOHANNES VAN SONSBEECK, ontvanger der registratie en domeinen te Groningen, handelende namens den Staat, daartoe gemagtigd bij brief van den directeur der registratie en domeinen te Groningen, van den 27 Julij 1868, N°. 1734, en gegrond op de missives van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, van den 24 Julij 1868, N°. 53, en 27 Augustus 1868, N°. 40, verklaart, onder voorbehoud van bekrachtiging bij de wet, voor den prijs van *een duizend negen honderd gulden* te hebben verkocht aan den heer mr. ELIAS DULL, grondeigenaar, wonende te Groningen, die door mede-onderteekening erkent onder dat voorbehoud gekocht te hebben:

1°. Een stukje Rijksgrond, groot ongeveer vijf roeden dertig el, gelegen tusschen den Heereweg, de Brandenburgersteeg, den Staatsspoorweg en des koopers eigendom, in de gemeente Groningen, deel uitmakende van het kadastraal perceel, sectie B, N°. 1283, en op de aangehechte en door partijen gewaarmerkte schetssteekening met eene roode kleur afgebeeld.

2°. Een stukje Rijksgrond, groot ongeveer vier roeden vijf en zeventig el, gelegen ten westen van het voetpad, langs den verhoogden Heereweg, zzettende ten noorden aan den grond van den heer H. DOORNBOSCH, ten zuiden en westen aan den Staatsspoorweg en ten oosten het gemelde voetpad, van den Heereweg, benevens een hoekje of erfe Rijksgrond, deel uitmakende van het kadastrale perceel der gemeente Groningen, sectie, vroeger N°. 362, thans N°. 1598, en op de aangehechte en door partijen gewaarmerkte schetssteekening met eene roode kleur afgebeeld.

De verkoop heeft plaats onder navolgende voorwaarden:

1°. De grens van het sub 1°. verkochte langs den spoorweggrond loopt op zes el van en evenwijdig aan het rasterwerk, hetwelk op de schetssteekening met eene zwarte geblokte lijn is aangegeven, en is door steenen palen uitgebakend.

De afsluiting langs die grens komt voor rekening van den eigenaar van het verkochte perceel.

2°. Het onderhoud der heining tusschen het sub 2°. verkochte en den spoorweg komt ten laste van den spoorweg.

3°. De koper moet den koop prijs en de kosten, daaronder die der levering, betalen dertig dagen na de dagteekening der kennisgeving van de bekrachtiging dezer overeenkomst bij de wet.

Dadelijk na die kennisgeving kan het verkochte door den koper aanvaard worden.

4°. De grondbelasting over het loopende jaar wordt door den Staat betaald.

Aldus in dubbel onderteekend te Groningen, den vijftien September 1800 acht en zestig.

De verkooper, (get.) VAN SONSBEECK.

De koper, " E. DULL.

Voor kopij conform,

De Secr.-Gener. van het Ministerie van Financiën, (get.) VAN HOYTEMA.

6 April 1869. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst tusschen Nederland en Italië tot regeling van den toestand der naamlooze en andere vennootschappen van het eene in het andere land. S. 43.

Zie ontwerp met M. v. T. Bijl. blz. 199; V. V. Bijl. blz. 756; M. v. B. Bijl. blz. 922; Eindverslag Bijl. blz. 989; Beraadsl. Hand. blz. 1066.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de vier artikelen der overeenkomst, den 11 April 1868 tusschen de Nederlandsche en Italiaansche gevolmagtigden tot regeling van den toestand der naamlooze en andere vennootschappen van het eene in het andere land, wettelijke regten betreffen;

Gelet op het laatste gedeelte van art. 57 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Worden goedgekeurd de vier artikelen der overeenkomst, den 11 April 1868 tusschen de Nederlandsche en Italiaansche gevolmagtigden gesloten tot regeling van den toestand der naamlooze vennootschappen van het eene in het andere land, welke artikelen aldus luiden:

Art. 1. Les Hautes Parties contractantes déclarent reconnaître mutuellement aux sociétés par actions (anonymes) et autres associations commerciales, industrielles et financières, constituées et autorisées suivant les lois particulières à l'un des

deux pays, la faculté d'exercer tous leurs droits et d'ester en justice devant les tribunaux, soit pour intenter une action, soit pour y défendre, dans toute l'étendue des Etats de l'autre Puissance en Europe, sans autre condition que de se conformer aux lois et réglemens qui sont ou seront en vigueur dans les dits Etats.

2. Il est entendu que la disposition qui précède s'applique aussi bien aux sociétés par actions (anonymes) et associations constituées et autorisées antérieurement à la signature de la présente convention, qu'à celles qui le seraient ultérieurement.

3. La présente convention est faite sans limitation de durée. Toutefois il sera loisible à l'une des deux Hautes Parties contractantes d'en faire cesser les effets en la dénonçant un an à l'avance. Les deux Hautes Parties contractantes se réservent d'ailleurs la faculté d'introduire, d'un commun accord, dans cette convention les modifications, dont l'utilité serait démontrée par l'expérience.

4. La présente convention sera ratifiée par sa Majesté le Roi des Pays-Bas aussitôt qu'elle aura été approuvée par les deux Chambres des Etats-Généraux, et publiée aussitôt après l'échange des ratifications.

Elle entrera en vigueur à partir du vingtième jour après sa promulgation dans les formes prescrites par les lois des deux pays.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 6 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAAR.

(*Uitgeg. 16 April 1869.*)

6 April 1869. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Johann Heinrich Theodor Büdde. S. 44.

Carl Friedrich Kettner. S. 45.

Johann Bernard Engelbert Joseph Kerstiens. S. 46.

Andreas Hohwü. S. 47.

Theodor Gerhard van Haaren. S. 48.

Mr. Johann Erich Banck. S. 49.

Levi Seelig Stern. S. 50.

Johannes Hermannus Antonius Keller. S. 51.

Ignatz Franz Gerhard Holthaus. S. 52.

Johannes Dominicus Allofs. S. 53.

7 April 1869. WET, houdende verkorting der termijnen van dagvaarding van hen, die buiten het Koninkrijk wonen. S. 54.

Zie ontw. met M. v. T. Bijl. blz. 202; V. V. Bijl. blz. 250; M. v. B. Bijl. blz. 251; gewijzigd ontw., Bijl. blz. 841; M. v. B. Bijl. blz. 842; Eindv. Bijl. blz. 922; Beraadslag. Handel. blz. 857, 875.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de termijnen van dagvaarding van hen, die buiten het Koninkrijk wonen, te verkorten:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Artikel 10 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering wordt gelezen als volgt:

„Wanneer de gedaagde niet in het Koninkrijk woont, is de termijn:

„van ten minste eene maand, zoo hij woont in „Groot-Brittannië en Ierland, Frankrijk, België, „Luxemburg, Duitschland, met uitzondering van „Oostenrijk of Zwitserland;

„van ten minste twee maanden, zoo hij woont „elders in Europa;

„van ten minste drie maanden, zoo hij woont „in de niet-Europesche kustlanden der Middellandsche of der Zwarte Zee;

„van ten minste drie maanden, zoo hij woont „in eene der kolonien Suriname of Curaçao;

„van ten minste zes maanden, zoo hij woont „op Java, Sumatra of Madura;

„van ten minste vijf maanden, zoo hij woont „buiten Europa in een der hierboven niet vermelde „landen aan deze zijde van de straat van Malakka, „de straat Sunda en de kaap Hoorn;

„van ten minste acht maanden, zoo hij woont „in een der hierboven niet vermelde landen aan „gene zijde van de straat Malakka, de straat „Sunda en de kaap Hoorn, dezen daaronder be- „gripen.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 7 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAAR.

(*Uitgeg. 10 April 1869.*)

7 April 1869. WET, houdende afschaffing van eenige bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering over judiciële boeten en schadeloosstellingen. S. 55.

Zie ontwerp met M. v. T. Bijl. blz. 190; V. V.

Bijl. *blz.* 700; *M. v. B.* Bijl. *blz.* 813; *Beraadsl.* Handelingen *blz.* 984.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is voorgekomen eenige bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering over judiciële boeten en schadeloosstellingen af te schaffen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het tweede lid van art. 178 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering wordt gelezen als volgt:

„Zij zal echter daartoe niet worden toegelaten, dan na alvorens ter griffie van de regtbank te hebben overgelegd eene akte door haar zelve geteekend, of wel door eenen bijzonderen gevolmagtigde, daartoe bij authentieke akte bepaaldelijk gemagtigd, en inhoudende de stellige verklaring dat het bewuste stuk door haar voor valsch of vervalscht wordt gehouden, mitsgaders de daadzaken, omstandigheden en bewijsmiddelen, door welke zij zich voorstelt die valscheit of vervalsching te zullen bewijzen.”

De artt. 196, 197 en 198 van dat Wetboek worden ingetrokken.

2. De art. 391 en 393 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering worden ingetrokken.

Het eerste lid van art. 394 van dat Wetboek wordt gelezen als volgt:

„Indien het request civiel wordt aangenomen, zal het vonnis worden herroepen en de partijen in denzelfden staat teruggebracht, in welken zij voor het vonnis waren; hetgeen, ten gevolge van de veroordeeling bij het vonnis uitgesproken, genoten of ontvangen is, zal worden teruggegeven.”

3. De eerste zinsnede van art. 406 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering wordt gelezen als volgt:

„De verzoeker in materie van cassatie zal zijn beroep aanvangen door ter griffie van den Hoogen Raad over te leggen eene memorie, in den vorm van verzoekschrift ingerigt en door zijnen procureur onderteekend.”

Art. 407 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering wordt gelezen als volgt:

„Bij deze memorie zullen door den verzoeker worden gevoegd:

1°. de justificatoire bescheiden, onder inventaris;

2°. het beteekend afschrift of de authentieke expeditie van het arrest of vonnis waartegen wordt opgekomen.”

De artt. 428 en 429 van dat Wetboek worden ingetrokken.

4. De artt. 43, 227, tweede lid, 381 en 853 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering worden ingetrokken.

5. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

De gelden, in aanhangige zaken geconsigneerd, ter voldoening aan de door deze wet afgeschafte bepalingen, worden aan de belanghebbenden teruggegeven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 7 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILLAAR.

(Uitgeg. 10 April 1869.)

7 April 1869. WET, houdende afschaffing der artikelen 884 en 957 van het Burgerlijk Wetboek. S. 56.

Zie *ontwerp met M. v. T.* Bijl. *blz.* 147; *M. v. B.* Bijl. *blz.* 920; *Eindv.* Bijl. *blz.* 921; *Beraadslagingen* Handel. *blz.* 849.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat het wenschelijk is de vreemdelingen ook ten opzichte der bevoegdheid om als erfgenamen op te treden en schenkingen aan te nemen met Nederlanders gelijk te stellen, zonder beding van wederkeerigheid;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De artikelen 884 en 957 van het Burgerlijk Wetboek worden afgeschafte.

Indien eene nalatenschap, waartoe zoo wel goederen in Nederland als buiten 's lands behooren, gedeeld wordt tusschen vreemdelingen en Nederlanders, nemen de laatstgenoemden eene waarde vooruit, evenredig naar de mate van hun erfdeel met de waarde der goederen, van welke eigendomsverkrigging zij door buitenlandsche wetten of gewoonten zijn uitgesloten.

De waarde wordt vooruit genomen op de goederen der nalatenschap, ten aanzien waarvan de uitsluiting niet bestaat.

2. Art. 1718 van het Burgerlijk Wetboek wordt gelezen als volgt:

„De bepalingen van het tweede lid en van het laatste lid van art. 951, mitsgaders artt. 953, 954, 955, 956 en 958 zijn op schenkingen toepasselijk.”

3. Deze wet is verbindend op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 7 April 1869.

(get.) WILLELM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

(Uitgeg. 10 April 1869.)

7 April 1869. WET, betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen. S. 57.

Zie ontw. met M. v. T. Bijl. blz. 191; V. V. Bijl. blz. 759; M. v. B. Bijl. blz. 814; Eindo. Bijl. blz. 919; Beraadsl. Hand. blz. 777 en volgg.

Zie missives van de Min. van Binnenl. Z. van 8 April en 8 Mei, van Financiën van 18 Junij hierna, en wijders tot wijziging van art. 3 dezer wet, de wet van 27 Mei 1869, S. 88.

WIJ WILLELM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het hoofdzakelijk in de wet en de wettelijke verordeningen betreffende het eenvormig stelsel van maten en gewigten door eene nieuwe wet te vervangen, alsmede voorschriften omtrent de weegwerktuigen bij de wet te geven;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

HOOFDSTUK I.

VAN DE MATEN, GEWIGTEN EN WEEGWERKTUIGEN.

Art. 1. De voorwerpen, in het jaar 1799 onder de namen van *Mètre* en *Kilogramme* in de Staatsarchieven van Frankrijk nedergelegd, zijn de grondslagen der maten en gewigten.

De eenheid van maat is de afstand tusschen de middelpunten der eindvlakten van voornoemde *Mètre* bij de temperatuur van smeltend ijs.

De eenheid van gewigt is het gewigt van voornoemd *Kilogramme* in het luchtledige.

2. Kopijen der voorwerpen, vermeld in art. 1, berusten als standaarden der maten en gewigten onder Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken. Zij worden bewaard ter plaatse en op de wijze door Ons te bepalen. Zij worden met het Rijkszegel verzegeld, en tot hunne ontzegeling wordt Onze toestemming vereischt. Ons besluit dienaangaande bepaalt de voorzorgen, daarbij en bij de wederverzegeling in acht te nemen.

3. De maten en gewigten, die bij uitsluiting in het Rijk mogen worden gebezigd, zijn:

N A M E N.	W A A R D E N.
a. Lengtematen.	
Myriameter	10 kilometers, 10,000 meters, 10 mijlen of 10,000 el.
Kilometer of mijl.	1000 meters of 1000 el.
Hektometer	100 meters of 100 el.
Dekameter of roede	10 meters of 10 el.
METER of el.	grondslag der maten.
Decimeter of palm	0,1 meter of 0,1 el.
Centimeter of duim	0,01 meter of 0,01 el.
Millimeter of streep	0,001 meter of 0,001 el.
b. Vlaktematen.	
Hektare of bunder	100 aren, 10,000 vierkante meters, 100 vierkante roeden of 10,000 vierkante el.
ARE of vierkante roede	100 vierkante meters of 100 vierkante el.
Centiare of vierkante el	0,01 are, vierkante meter of 0,01 vierkante roede.
c. Ruimtematen.	
Dekastere	10 steren, 10 kubieke meters, 10 wissen of 10 kubieke el.
STERE of wisse	kubieke meter of kubieke el.
Decistere	0,1 stere, 0,1 kubieke meter of 0,1 kubieke el.
d. Inhoudsmaten.	
Kiloliter	10 hektoliters, 1000 liters, 10 vat, 10 mud, 1000 kan of 1000 kop.
Hektoliter, vat of mud.	100 liters, 100 kan of 100 kop. (1)

(1) Zie de wet van 27 Mei 1869, S. 88, hierna.

NAMEN.	WAARDEN.
Dekaliter of schepel	10 liters, 10 kan of 10 kop.
LITER, kan of kop.	kubieke decimeter of kubieke palm.
Deciliter of maatje	0,1 liter, 0,1 kan of 0,1 kop.
Centiliter of vingerhoed.	0,01 liter, 0,01 kan of 0,01 kop.
e. <i>Gewigten.</i>	
Myriagram	10 kilogrammen, 10,000 grammen of 10 pond.
KILOGRAM of pond	grondslag der gewigten.
Hektogram of ons	0,1 kilogram, 100 grammen of 0,1 pond.
Dekagram of lood	0,01 kilogram, 10 grammen of 0,01 pond.
GRAM of wigtje.	0,001 kilogram of 0,001 pond.
Decigram	0,1 gram of 0,1 wigtje.
Centigram	0,01 gram of 0,01 wigtje.
Milligram	0,001 gram of 0,001 wigtje.

De namen en waarden der lengtematen kunnen, met bijvoeging van het woord **VIERKANTE**, als vlaktematen, en met bijvoeging van het woord **KUBIEKE**, als ruimte- of inhoudsmaten bezigt worden.

Het gebruik van de scheepston als inhoudsmaat van binnenvaartuigen en van zeeschepen, bedoeld bij de wetten van 22 April 1852 (S. N°. 61) en van 14 Julij 1855 (S. N°. 105) blijft geoorloofd.

4. Van de maten en gewigten worden geene andere dan halve, geheele, tweevouden en vijf-vouden vervaardigd. Ook mogen gewigten van vijf en twintig kilogrammen (25 pond) worden vervaardigd.

5. Meetwerktuigen, strekkende om eene verbruikte hoeveelheid, bij de maat verkocht, aan te wijzen, zijn aan de voorschriften omtrent de maten onderworpen.

De afzonderlijke bepalingen, omtrent gasmeters in deze wet voorkomende, kunnen op die meetwerktuigen geheel of gedeeltelijk door Ons van toepassing worden verklaard.

6. Voorwerpen, zoo als drinkglazen of bekers, waarin dranken tot onmiddellijk verbruik verstrekt worden, alsmede voorwerpen, zoo als kruiken, flesschen of karaffen en vaatwerk, waarin dranken of vloeistoffen zoowel tot onmiddellijk als tot later verbruik verstrekt worden, zijn niet als maten aan te merken, tenzij de inhoud daarop uitgedrukt is.

7. Het is verboden aan alle openbare besturen en collegiën om in stukken, door of van wege die besturen en collegiën of hunne ambtenaaren opgemaakt, andere benamingen van maten en gewigten uit te drukken, dan die in art. 3 genoemd.

Gelijk verbod geschiedt aan alle regters, scheidsmannen, deskundigen, notarissen, procureurs, griffiers, deurwaarders, secretarissen en alle andere ambtenaaren, bevoegd om akten en processen-verbaal op te maken en exploiten te doen.

Het is verboden in verzoekschriften aan registerlijke autoriteiten het onderwerp van het verzoek in vreemde of afgeschafte maat of gewigt uit te drukken, behalve wanneer het verzoek goederen betreft, die zich in vreemde landen bevinden, naar vreemde landen bestemd zijn of van daar moeten worden geleverd, of koopwaren in de omschrijving van het laatste lid van art. 10 vallende.

8. Onderhandsche geschriften, waarin het onderwerp der verbindtenis alleen in vreemde of afgeschafte maat of gewigt is uitgedrukt, worden niet geregistreerd dan tegen betaling eener geldboete van *f* 10 buiten het verschuldigd registratiereg.

Van deze bepaling zijn uitgezonderd:

Besloten en olographische testamenten en alle stukken buiten 'slands opgemaakt of goederen betreffende, die zich in vreemde landen bevinden, naar vreemde landen bestemd zijn of van daar moeten worden geleverd, of koopwaren in de omschrijving van het laatste lid van art. 10 vallende, alsmede stukken vóór het in werking treden dezer wet opgemaakt.

De akten, in de vorige zinsnede genoemd, mogen ook ten opzichte van de vreemde of oude benamingen worden aangehaald en vermeld in later opgemaakte openbare en onderhandsche akten, onverminderd de verplichting tot het bezigen der benamingen in art. 3 genoemd bij de handeling, door die later opgemaakte akten geconstateerd.

9. Voor ieder koopmansboek of uittreksel uit

een koopmansboek, waarin het onderwerp der verbintenis alleen in vreemde of afgeschafte maat of gewigt is uitgedrukt en dat niet valt in de uitzondering van het tweede lid van art. 8, is eene geldboete van f 10 verschuldigd, wanneer het in regten wordt overgelegd of in een regtsgeding wordt gebruikt.

10. In aankondigingen betrekkelijk onroerende goederen of van koopwaren, die bij de maat of bij het gewigt worden verkocht, hetzij in dagbladen, aanplakbiljetten of op andere wijze, daaronder begrepen de etiketten aan de koopwaren zelve gehecht of daarbij aanwezig, moeten de maten en gewigten, vermeld in art. 8, worden genoemd.

Dit voorschrift is niet toepasselijk op buiten 's lands gelegen goederen, noch op koopwaren, die naar het buitenland zijn bestemd of die bij de maat worden verkocht in den toestand waarin zij uit het buitenland zijn ingevoerd, mits zij onaangetroffen en niet overgepakt zijn. Deze goederen kunnen naar de buitenlandsche maat verkocht worden.

11. Het bezitten of voorhanden hebben van niet met deze wet of met Onze ter uitvoering daarvan genomen besluiten overeenkomstige maten, gewigten of weegwerktuigen op plaatsen, bestemd of gebruikt tot het verkoopen, inkoopden, afleveren of in ontvangst nemen van waren, of waar die voorwerpen tot grondslag van heffingen of andere ontvangsten strekken, is verboden.

Dit verbod is niet van toepassing op plaatsen, waar maten, gewigten of weegwerktuigen vervaardigd of hersteld worden.

12. Op de maten en gewigten is hun wettelijke naam of waarde uitgedrukt.

Op de weegwerktuigen is de zwaarte der grootste belading, waarvoor zij bestemd zijn, uitgedrukt.

Op de gasmeters is het grootste verbruik per uur, dat zij bestemd zijn aan te wijzen, uitgedrukt.

Een algemeene maatregel van inwendig bestuur regelt de overige voorwaarden, waaraan maten, gewigten en weegwerktuigen moeten voldoen, benevens de geoorloofde afwijkingen.

13. Door Ons worden, voor zooveel noodig, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur voorschriften vastgesteld omtrent de wijze van meten en wegen, met betrekking tot de koopwaren, waarin handel gedreven wordt.

HOOFDSTUK II.

VAN DEN IJK DER MATEN, GEWIGTEN EN WEEGWERKTUIGEN.

14. De ijk bestaat in het waarmede of stem-

pelen, na verificatie, der daaraan onderworpen voorwerpen.

De ijk heeft geen plaats op voorwerpen, niet voldoende aan de vereischten in art. 12 bedoeld.

15. Alvorens ten verkoop aangeboden of in den handel gebracht te worden, ondergaan de maten, gewigten, weegwerktuigen en gasmeters eene verificatie en eene stempeling.

Deze bewerkingen worden voor bovengenoemde en voor reeds in gebruik zijnde maten, gewigten en weegwerktuigen herhaald:

a. op door Ons vast te stellen tijden, waarbij aan Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën door Ons wordt opgedragen het tijdstip voor elke gemeente te bepalen;

b. alvorens de voorwerpen te gebruiken, na herstellingen, die eenen veranderden inhoud of onjuiste aanwijzingen ten gevolge kunnen hebben, alsmede na herstellingen, die schending van stempeelmerken veroorzaken;

c. op verzoek der belanghebbenden ten allen tijde.

Het voorschrift in lit. a van dit artikel is niet van toepassing op de gasmeters.

16. Door Ons wordt bepaald welke maten, gewigten en weegwerktuigen wegens hunne samenstelling of afmetingen van de eerste of herhaalde stempeling, bedoeld in art. 15, alsmede van een of meer der voorschriften, bedoeld in art. 12, vrijgesteld zijn.

17. De ijk en de herijk der maten, gewigten en weegwerktuigen geschieden kosteloos.

18. De bepaling in art. 17 is niet van toepassing op de gasmeters.

Het ijkregt voor een gasmeter, waarvan de inhoud hoogstens vijf kubieke decimeters bedraagt, is vijf en twintig cents, en wordt voor elken kubieke decimeter meer inhoud met twee en een halven cent verhoogd. Onderdeelen van een kubieke decimeter gelden voor een geheel kubieke decimeter.

Het ijkregt voor een gasmeter mag niet meer dan twintig gulden bedragen.

Door inhoud van een gasmeter wordt verstaan het volumen gas, gedurende eene volle werking van den toestel, onder de drukking van eene één centimeter hooge zuil water, doorgedreven, bij het grootste verbruik per uur dat de toestel bestemd is aan te wijzen.

Voor het geval, dat ten gevolge van gewijzigde samenstelling der gasmeters de bepaling omtrent den inhoud, voorkomende in het vierde lid, daarop niet meer van toepassing zijn kan, wordt het

ijkregt door Ons bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur geregeld, behoudens de grenzen voor het tarief in het tweede en derde lid vermeld.

Het ijkregt blijft onveranderd bij den herijk van een gasmeter.

19. De gasverkooper zoowel als de gasverbruiker kunnen ten allen tijde vorderen, dat de gasmeter, waarvan laatstgenoemde zich bedient, onderzocht worde.

Van deze bevoegdheid kan geen afstand worden gedaan bij overeenkomst.

Al de kosten van dit onderzoek komen ten laste van den aanvrager.

Geldt het onderzoek een te voren niet geijkten gasmeter, dan zijn de kosten ten laste des eigenaars.

20. De stempelmerken worden door Ons vastgesteld.

Maten, gewigten en weegwerktuigen bij den herijk, bedoeld in het tweede lid van art. 15, niet aan de voorschriften voldoende, worden van een door Ons vast te stellen afkeuringsmerk voorzien.

21. Gewigten bij den herijk, bedoeld in het tweede lid van art. 15, niet meer dan een door Ons vast te stellen verschil van het wettelijk gewigt opleverende, kunnen, op verzoek der belanghebbenden, tegen eene door Ons bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vast te stellen vergelding, door de ambtenaren, met den ijk belast, worden gejusteerd.

HOOFDSTUK III.

VAN HET TOEZIGT.

22. De ijk der maten, gewigten en weegwerktuigen is opgedragen aan ijkers en adjunct-ijkers. Zij worden door Ons benoemd en ontslagen.

Zij mogen geen handel drijven in maten, gewigten of weegwerktuigen, noch in goederen, die bij de maat of het gewigt verkocht worden. Dit verbod is ook van toepassing op de inwonende leden van hun gezin.

Zij bekleeden geene ambten of bedieningen dan met Onze toestemming.

23. Om tot ijker benoembaar te zijn wordt de leeftijd van vijf en twintig jaren en voor adjunct-ijker die van drie en twintig jaren vereischt.

Niemand wordt tot ijker of adjunct-ijker benoemd, dan na een in het openbaar afgelegd examen, dat door Ons bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur wordt geregeld.

Tot dat examen worden toegelaten:

1°. zij, die den graad van doctor of candidaat in de wis- en natuurkunde bezitten;

2°. zij, die het examen, vermeld in art. 57 of 59 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad N°. 50), met voldoende uitslag hebben afgelegd.

De bepaling omtrent het examen is niet van toepassing op de bij het in werking treden dezer wet in dienst zijnde arrondissementsijkers der maten en gewigten.

24. De ijkers en adjunct-ijkers oefenen hunne functiën uit volgens eene instructie door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te geven.

25. De ijkers en adjunct-ijkers leggen eenen door Ons vast te stellen ambtseed af ter openbare teregtzitting van de regtbank van het arrondissement, waarin hunne standplaats gelegen is.

Bij verandering van standplaats wordt geen nieuwe ambtseed door hen afgelegd.

26. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn belast met het opsporen van de overtredingen dezer wet en der verordeningen omtrent de maten, gewigten en meet- en weegwerktuigen.

De ijkers en adjunct-ijkers, de ambtenaren in dienst bij de administratie der in- en uitgaande regten en accijnsen, alsmede die der registratie zijn verplicht om van de overtreding dezer wet of der verordeningen omtrent de maten, gewigten en meet- en weegwerktuigen, welke zij in de uitoefening hunner bediening ontdekken, proces-verbaal op te maken.

27. De plaatsen, bedoeld in het eerste lid van art. 11, zijn, zelfs ondanks den wil der bewoners en gebruikers, aan de visitatie der ambtenaren, vermeld in art. 26, eerste lid, en van de ijkers en adjunct-ijkers onderworpen gedurende den tijd, dat zij voor het publiek geopend zijn.

Bovendien zijn des daags aan deze visitatie onderworpen de plaatsen waar voorwerpen, omschreven in art. 5, of gasmeters aanwezig zijn, doch alleen op verzoek van den verkooper der verbruikte hoeveelheid.

Indien voor den toegang tot de plaatsen, bedoeld in het tweede lid, het binnentreden van tot woning dienende gebouwen of gedeelten van gebouwen vereischt wordt, geschiedt dit binnentreden door voormelde ambtenaren op schriftelijken last der ijkers of adjunct-ijkers en in tegenwoordigheid van het hoofd, of van een door dezen aangewezen lid van het gemeentebestuur of wel van een commissaris van politie.

Van dit binnentreden en van de redenen, die daartoe geleid hebben, wordt door hem, die

krachtens bovenstaande bepaling daarbij tegenwoordig is geweest, binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt en aan dengeen, wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

De dag wordt met betrekking tot de bepaling in het tweede lid gerekend gedurende de maanden April tot en met September van zes uur des morgens tot negen uur des avonds, en gedurende de overige maanden des jaars van zeven uur des morgens tot zeven uur des avonds te loopen.

HOOFDSTUK IV.

STRAFBEPALINGEN.

28. Met eene geldboete van twintig tot vijftig gulden en gevangenisstraf van drie tot zeven dagen, te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft:

1°. het gebruiken, bezitten of voorhanden hebben van valsche maten, gewigten, meet- of weegwerktuigen op de plaatsen, vermeld in het eerste lid van art. 11, onverminderd de zwaardere straffen, toepasselijk wanneer bedriegelijke benadeeling door middel van die voorwerpen heeft plaats gehad;

2°. weigering of verhinderijng van den toegang aan ambtenaren belast met of bevoegd tot het opsporen van overtredingen of het doen van visitatie, onverminderd de toepassing van de algemeene strafwet, wegens feitelijkheden of beledigingen den ambtenaren aangedaan.

29. Met eene geldboete van tien tot twintig gulden wordt gestraft:

1°. het gebruiken, bezitten of voorhanden hebben van andere dan wettelijke maten en gewigten op de plaatsen, vermeld in het eerste lid van art. 11;

2°. het hebben van bijzondere merkteekenen op de maten met het doel om bij andere dan wettelijke maten te verkoopen;

3°. het gebruiken, bezitten of voorhanden hebben op de plaatsen, vermeld in het eerste lid van art. 11, van maten, gewigten, meet- of weegwerktuigen, voorzien van het afkeuringsmerk, vermeld in het tweede lid van art. 20, of niet voorzien van de vereischte stempelmerken.

30. Op de overtreding van art. 7 dezer wet door notarissen is art. 37 der wet van 9 Julij 1842 (Staatsblad N°. 20) van toepassing.

Geschiedt die overtreding door andere ambtenaren, dan worden deze gestraft met eene geldboete van tien gulden voor elke overtreding. Van deze overtredingen neemt, op de vervolging van het openbaar ministerie, de burgerlijke regter kennis, overeenkomstig art. 854 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

Secretarissen van openbare besturen en griffiers van regts- en andere collegiën zijn alleen in de gevallen in dit artikel bedoeld boetplichtig, wanneer zij tot het opmaken van de in overtreding zijnde stukken hebben medegewerkt. In andere gevallen, waarin het verbod van art. 7 zonder medewerking van secretaris of griffier is overtreden door hoofden, voorzitters of leden van besturen of door regters, zijn deze zelve uitsluitend aansprakelijk.

Evenzeer zijn aansprakelijk voor de overtreding van art. 7 alle ondertekenaren, deskundigen, scheidsmannen, procureurs, deurwaarders en alle andere ambtenaren in dat artikel bedoeld.

31. Met eene geldboete van vijf tot tien gulden wordt gestraft:

het gebruik van maten, gewigten, meet- of weegwerktuigen op de plaatsen, vermeld in het eerste lid van art. 11, in strijd met het voorschrift in art. 15, lit. b.

De geldboete kan tot honderd gulden gaan, wanneer gebruik gemaakt wordt van een gasmeter, in strijd met het voorschrift in art. 15, lit. b.

32. Met eene geldboete van een tot vijf gulden wordt gestraft:

het doen van aankondigingen in strijd met het voorschrift van art. 10.

33. Het voorhanden hebben of het gebruik van ieder voorwerp, alsmede iedere aankondiging in haar geheel, waardoor de straffen in artt. 28—32 toepasselijk worden, maakt eene overtreding uit. Er kunnen echter niet meer dan tien geldboeten voor gelijktijdig gepleegde overtredingen worden uitgesproken.

34. Valsche en andere dan wettelijke maten, gewigten en meet- en weegwerktuigen worden bij het ontdekken of constateren eener overtreding of van een zwaarder misdrijf, waartoe zij mochten gediend hebben, in beslag genomen, en in geval van veroordeeling verbeurd verklaard en vernietigd; zelfs bij een vonnis van vrijspraak of ontslag van regtsvervolging kan de verbeurdverklaring en vernietiging bevolen worden.

Maten, gewigten en meet- en weegwerktuigen, van het afkeuringsmerk, vermeld in het tweede lid van art. 20, of niet van de vereischte stempelmerken voorzien, worden in beslag genomen en in geval van veroordeeling verbeurd verklaard.

35. Wanneer voorwerpen, bedoeld in art. 6, eenen valschen inhoud aanwijzen, worden zij met valsche maten gelijk gesteld.

36. Art. 463 van het Wetboek van Strafrecht

en art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (S. No. 102) zijn op de overtredingen dezer wet toepasselijk.

HOOFDSTUK V.

OVERGANGSBEPALINGEN.

37. De thans in gebruik zijnde weegwerktuigen worden binnen twee jaren na het in werking treden dezer wet voor de eerste maal geijkt.

Deze ijk geschiedt op door Ons vast te stellen tijden, waarbij aan Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën door Ons wordt opgedragen de dagen voor elke gemeente te bepalen.

38. De bepalingen omtrent gasmeters komen binnen twee jaren na het in werking treden dezer wet op een door Ons vast te stellen tijdstip in werking.

39. Behoudens de bepalingen in art. 19, kunnen de gasmeters, gebezigd tot het tijdstip in het vorig artikel bedoeld, bij voortdoring in gebruik blijven zonder geijkt te zijn.

De gasmeters op gemeld tijdstip in gebruik of voorhanden op de plaatsen, waar die voorwerpen verkocht of verhuurd worden, welke de hoeveelheid verbruikt gas volgens andere dan wettelijke maat aanwijzen, worden, bij aanbidding ten onderzoek, met een bijzonder door Ons vast te stellen merk geijkt. De aanwezigheid dier gasmeters wordt geconstateerd door eene naauwkeurige opgave aan de betrokken ambtenaren, volgens een door Ons te geven voorschrift en binnen den door Ons vast te stellen termijn.

40. Gedurende de vijf eerste jaren na het in werking treden dezer wet is het geoorloofd gebruik te maken van maten, hebbende eenen inhoud van één vierde hektoliter (kwart mudde), mits deze aan de vereischten, tot dusverre daaromtrent gesteld, voldoen.

41. De weegwerktuigen en gasmeters, bij het in werking treden dezer wet in gebruik, zijn gedurende de vijf eerste jaren na hare afkondiging vrijgesteld van de voorschriften in het 2° en 3° lid van art. 12.

42. De invoering van het wettelijk gewigt voor geneesmiddelen, droogerijen en chemicaliën wordt binnen twee jaren na het in werking treden dezer wet door Ons geregeld. Met het tijdstip van die invoering wordt het tot dus verre gebruikte medicinaal gewigt afgeschaft.

Tevens wordt door Ons bepaald, welke gewigten elk apotheker of tot levering van geneesmiddelen bevoegd geneeskundige verplicht is voorhanden te hebben. Overtreding van dit voorschrift wordt 1869.

gestraft voor elk gewigt dat voorhanden moet zijn, doch ontbreekt, met eene geldboete van drie gulden. De laatste bepaling van art. 33 is hierbij toepasselijk.

Bovendien is, gedurende vijf jaren na het tijdstip der invoering van het wettelijk gewigt, elk apotheker en elk tot levering van geneesmiddelen bevoegd geneeskundige verplicht, op straffe van gelijke geldboete, in de plaatsen waar geneesmiddelen gereed gemaakt worden, zichtbaar voorhanden te hebben een gedrukt exemplaar van eene door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen herleidingstafel van het medicinaal gewigt tot het wettelijk gewigt en omgekeerd.

43. De wet van 21 Augustus 1816 (Staatsblad No. 34), de Koniaklijke besluiten betreffende de maten en gewigten, met uitzondering van die van 30 November 1817 (Staatsblad No. 31) en 21 October 1819 (Staatsblad No. 52), de Koninklijke besluiten omtrent het vaatwerk, alsmede de artt. 479, No. 5 en No. 6; 480, No. 2 en No. 3 en 481, No. 1 van het Wetboek van Strafrecht zijn afgeschaft.

44. Deze wet treedt in werking den 1 Jan. 1870 en wordt vóór 1 Januarij 1880 herzien.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 7 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

(Uitgeg. 19 April 1869.)

7 April 1869. WET, tot wijziging van het XI° hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1868. S. 58.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

Artikel 13 (Pensioenen) van voormeld hoofdstuk wordt vermeerderd met f 1,600 en mitsdien gebragt op f 60,657.

Daarentegen worden de volgende artikelen van datzelfde hoofdstuk vermindert:

Artikel 5 (Kerkelijk bestuur) met f 400 en mitsdien gebragt op f 20,408.

Artikel 6 (Seminariën) met f 100 en mitsdien gebragt op f 13,300.

Artikel 8 (Plaatselijk dienstdoende kerkleeraars) met f 1,100 en mitsdien gebragt op f 509,731.72^s.

Lasten en bevelen, enz.

8 April 1869. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken over het bezigen van systematische benamingen voor maten en gewigten.

Uit art. 3 van het ontwerp van wet betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen zal U reeds gebleken zijn, dat de Regering de in vroegere ontwerpen voorgestelde terminologie der maten en gewigten in zoover gewijzigd heeft, dat het gebruik der tegenwoordige, naast dat der systematische namen, geoorloofd is.

Deze maatregel draagt echter een tijdelijk karakter. Volgens art. 44 moet de wet binnen tien jaren worden herzien. Dat tijdvak is gesteld tot geleidelijke, doch uitsluitende invoering der terminologie, die van ons maten- en gewigtenstelsel een integreerend deel uitmaakt.

Op de Regering rust hoofdzakelijk de taak om de voorbereiding tot die invoering te bevorderen.

Daartoe komt in de eerste plaats in aanmerking het bezigen van geene andere dan de systematische benamingen in alle van de Regering uitgaande stukken, waarin van maat of gewigt sprake is.

Zal echter deze maatregel doel treffen, dan behooren ook alle besturen, collegiën en ambtenaren in hunne briefwisseling, zoowel met de Regering, als met de onder hen ressorterende lichamen of personen, het gegeven voorbeeld te volgen.

Daartoe roep ik Uwe medewerking in.

Van Uwe handelingen ten deze kan vooral afhangen of het metrieke stelsel langzamerhand eene waarheid in ons vaderland worden zal. Uwe dagelijkse briefwisseling met de gemeentebesturen en Uwe verhouding tot een groot aantal ambtenaren in de provincie geven den gereeden weg aan om het uitsluitend gebruik der internationale terminologie te verzekeren.

Ik heb alzoo de eer U uit te noodigen eene algemeene aanschrijving aan de onder U ressorterende besturen, collegiën en ambtenaren te rigten om, op het voetspoor der Regering, geene andere benamingen voor maten en gewigten te bezigen dan de systematische, zoowel in hunne correspondentie met Uwe vergadering als in die met aan hen ondergeschikte lichamen en personen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Fock.

9 April 1869. *WET*, tot wijziging van eenige bepalingen der wetten van 29 Maart 1833

(Staatsblad N°. 4) en 24 April 1843 (Staatsblad N°. 15), betreffende de personele belasting. S. 59.

Zie de wetten van 29 Maart 1833, S. 4; 29 Dec. 1835, S. 43; 24 April 1843, S. 15; 22 Mei 1845, S. 22; 29 Julij 1848, S. 32; het Voorloopig verslag der commissie van rapporteurs Bijl. blz. 246; de M. v. B. met gewijzigd ontwerp Bijl. blz. 841; voorgestelde amendementen Bijl. blz. 919; de beraadslagingen Handelingen blz. 832, 843.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is eenige bepalingen der wetten van den 29 Maart 1833 (Staatsblad N°. 4) en 24 April 1843 (Staatsblad N°. 15) te wijzigen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De bepalingen, vervat in § 2, litt. *e* en *f*, van art. 5 der wet van 29 Maart 1833 (Staatsblad N°. 4) en art. 2 der wet van den 24 April 1843 (Staatsblad N°. 15), worden afgeschaft, en de litt. *c* en *d* der gemelde paragraaph worden gelezen als volgt:

„*c.* tot inrigtingen van hooger, middelbaar of „lager schoolonderwijs; tot seminariën, bewaarscholen en kweekscholen voor onderwijzers of „voor de zeevaart; tot het geven van godsdienst- „onderwijs door geestelijken, bedienaren der godsdienst of godsdienstonderwijzers;

„*d.* tot instellingen van weldadigheid, vermeld „in het eerste lid van art. 1 der wet van den „28 Junij 1854 (Staatsblad N°. 100);

„tot wees- en gasthuizen en tot gestichten van „verbetering of voor idioten, krankzinnigen, zieken- „verzorging, blinden, doofstommen of lijdens aan „andere lichaamsgebreken;

„tot inrigtingen ter bevordering van kunsten en „wetenschappen of ten algemeenen nutte, die onder „openbaar gezag of beheer staan of aan erkende „vereeningingen toebehooren, mits niet gebezigd tot „uitspanning of gezellig verkeer of tot het geven „van muziek- of danspartijen of andere vermakelijkheden;

„een en ander, voor zoover daarbij geene andere „voordeelen worden beoogd of genoten, dan die „ten nutte der zaak zelve komen.”

2. § 2 van art. 6 en § 1, lit. *δ*, van art. 9 der bovengenoemde wet van 1833 vervallen en § 2, lit. *i*, van art. 5 dier wet wordt gelezen als volgt:

„tot uitoefening van fabrieks-, trafieks-, ambachts- en handwerksnijverheid; tot bergplaatsen „van goederen van spoorwegmaatschappijen, en tot

„vervaardiging, herstelling of bergplaats van hare
„voer- en rijtuigen of materialen; tot bergplaatsen
„van koopwaren of van voorwerpen tot uitrusting
„van vaartuigen; tot bergplaatsen van rij- en voer-
„tuigen, gebezigd tot uitoefening der bedrijven
„van huurkoetsier, wagenaar, karreman, stalhou-
„der, ondernemer van postrid-, diligence- en om-
„nibusdienst of van manège-houders; alles voor
„zoover in deze lokalen geen kantoor of winkel
„wordt gehouden, of geene goederen of waren
„worden uitgesteld.”

In § 1, eerste lid, van eerstgenoemd artikel
vervallen de woorden: „huurkoetsiers, de”.

3. Aan art. 17 derzelfde wet worden toegevoegd
de navolgende bepalingen:

„Wegens vrouwelijke dienstboden, die op den
„eersten Mei des jaars, waarover de belasting
„loopt, onder dan achttien en jonger dan een en
„twintig jaren zijn, bedraagt de belasting f 5.00,
„zonder toepassing van het opklimmend tarief.”

4. Art. 19, lit. g, derzelfde wet, aangevuld bij
art. 10 der bovengenoemde wet van 1843, wordt
gelezen als volgt:

„Dienst- en werkboden in gebouwen, instel-
„lingen, gestichten of inrichtingen, vermeld onder
„litt. c en d van art. 5, § 2, voor zooveel zij
„geene belastbare diensten verrigten, regtstreeks
„ten behoeve van hen, die aldaar in eenige be-
„trekking of als leden werkzaam zijn.”

5. Lit. k van art. 19 der bovengenoemde wet
van 1833, zoo als die gewijzigd is bij de laatste
alinea van art. 10 der voormelde wet van 1843,
wordt gelezen als volgt:

„De eenige vrouwelijke bediende, overigens naar
„de eerste, derde of vierde klasse belastbaar, in
„dienst van den belastingplichtige, welke geene
„andere bedienden houdt en vier of meer eigen
„of aangehuwde kinderen, kinds kinderen of pu-
„pillen bij zich heeft inwonen, die op den eersten
„Mei des jaars, waarover de belasting loopt, jonger
„dan een en twintig jaren zijn.”

6. Aan het slot van art. 26, 2^e lid, der boven-
genoemde wet van 1833, in plaats van: „art. 45,
„§ 4”, te stellen: „art. 27, § 2, en 45, § 4”.

7. De twee eerste paragrafen van art. 27 der
bovengenoemde wet van 1833 worden gelezen als
volgt:

„§ 1. Die na 15 Mei een perceel in gebruik
„neemt, is voor dit perceel de belasting naar de
„vier eerste grondslagen voor den tijd des dienst-
„jaars, die dan nog over is, verschuldigd.

„§ 2. Aan den belastingplichtige, die in den loop

„des dienstjaars een perceel verlaat, zonder daarin
„eenige roerende goederen of iemand in zijne
„dienst achter te laten, wordt ontheffing verleend
„van zijn aanslag naar de vier eerste grondslagen
„voor den tijd des dienstjaars, die dan nog over
„is, indien daarvan door hem, binnen den tijd
„van eene maand, volgende op die waarin hij het
„perceel verliet, tegen bewijs, schriftelijk aangifte
„is gedaan ten kantore des ontvangers, op een
„aldaar kosteloos verkrijgbaar biljet.

„De ontheffing wordt ook verleend over het
„driemaandelijksch tijdvak waarin het perceel werd
„verlaten, indien de belastingplichtige daarna,
„doch in den loop van datzelfde tijdvak, een
„ander perceel, waarvoor hij belastingplichtig is,
„in gebruik neemt.

„Bij overlijden van den belastingplichtige treden
„zijne erfgenamen in dezelfde regten en verplig-
„tingen.

„De aangiften, volgens het eerste en derde lid
„ingediend, worden als gewone bezwaarschriften
„aangemerkt en behandeld.”

In § 3 van hetzelfde artikel worden de woorden:
„§§ 1 en 2”, vervangen door: „§ 1”.

8. In het hoofd van het tarief, gevoegd bij
art. 15 der bovengenoemde wet van 1843, worden
de woorden: „gemeente van” vervangen door:
„gemeenten, met eene kom van”.

9. Aan § 1 van art. 28 der bovengenoemde wet
van 1833 worden de navolgende bepalingen toe-
gevoegd:

„Ten aanzien van den eersten grondslag kunnen,
„behalve de jaarlijksche onzuivere huurwaarde,
„ook maand- of weekhuren worden aangegeven.
„Andere aangiften worden aangemerkt als niet
„gedaan.

„Voor zoover de belastingplichtige de aangegeven
„maand- of weekuur niet zelf tot jaaruur heeft
„herleid, wordt de eerste door vermenigvuldiging
„met tien en de laatste door vermenigvuldiging
„met drie en dertig tot jaaruur herleid, en alzoo
„herleid als de aangegeven jaarlijksche onzuivere
„huurwaarde aangemerkt.”

10. In art. 28, § 3, derzelfde wet van 1833
vervalt de slotbepaling, aanvangende met de woer-
den: „onder uitzondering”.

11. In art. 30, § 3, derzelfde wet vervalt
het derde lid.

12. § 3 van art. 33 derzelfde wet vervalt.

13. De §§ 1, 2, 4, 5 en 6 van art. 35 der-
zelfde wet van 1833 worden vervangen door de
navolgende paragrafen:

§ 1. „Wanneer, blijkens de processen-verbaal, „in art. 34 bedoeld, door verzuim van aangifte, „of door aangifte volgens welke geene belasting „verschuldigd zou zijn, wegens één of meer der „drie eerste grondslagen belasting is outdoken, „of wanneer, blijkens die processen-verbaal, de „ontdoken belasting meer bedraagt dan een achtste „van die, naar de aangifte verschuldigd, verbeurt „de belastingplichtige, onverminderd zijne verplig- „ting tot voldoening der verschuldigde belasting, „eene boete, gelijkstaande met het viervoud der „ontdoken belasting naar de vermelde grondslagen.

„Wanneer de eerste grondslag verzwegen is, „wordt voor de berekening der boete de aangifte „wegens den tweeden en derden grondslag be- „schouwd als niet gedaan.”

§ 2. „De boeten worden berekend over de hoofd- „som, voor iederen grondslag afzonderlijk en over „een geheel jaar.

„De minste boete wegens een of meer der drie „eerste grondslagen bedraagt f 3.00.”

§ 4. „De waarde van het mobilair wordt op „den voet van het tarief, bij art. 28, § 3, ge- „voegd, bepaald en, de daarvoor verschuldigde „belasting door den ontvanger in de kohieren „uitgetrokken:

„indien een gebouw of belastbaar deel daarvan „verzwegen of slechts ten deele aangegeven is;

„indien voor den vierden grondslag geene aan- „gifte is gedaan;

„indien den schatters geen vrije toegang of niet „de noodige aanwijzing gegeven is;

„indien, bij aanvraag om schatting, de schat- „ters bevinden dat het mobilair of een deel daarvan „is weggevoerd.

„Eene evenredige verhooging naar het tarief „heeft mede plaats, indien voor het mobilair „geene schatting is aangevraagd en de aangege- „ven huurwaarde, blijkens een proces-verbaal van „schatting, bij art. 34 bedoeld, te laag bevon- „den is.”

In § 7 van hetzelfde art. 35 worden de woor- „den: „in de gevallen bij §§ 1, 4 en 6” vervangen „door: „in het geval bij § 1.”

In art. 46, § 1, tweede alinea, derzelfde wet, „vallen de woorden: „en van art. 35, § 6, „wegens verdonkering van mobilair.”

14. Aan art. 42 derzelfde wet van 1833 wordt „toegevoegd de navolgende bepaling:

„Die aangiften kunnen, in gemeenten waar „geen ontvanger gevestigd is, ook gedaan worden „bij het gemeentebestuur, ter plaatse alwaar de

„belasting verschuldigd is, op biljetten, aldaar „tot dat doel verkrijgbaar gesteld.”

15. Aan art. 45 derzelfde wet van 1833 wordt „toegevoegd de navolgende

§ 5. „Aan den belastingplichtige wordt door „het hoofd van het departement van Financiën „kwijtschelding of afslag van personele belasting „gegeven voor de termijnen des dienstjaars, die „tijdens de indiening van het daartoe strekkend „verzoekschrift nog niet zijn verschenen, voor „zooveel door brand, overstroming of andere ge- „heel onvoorziene rampen de in den aanslag voor „de drie eerste grondslagen begrepen gebouwen of „de voorwerpen van den vierden grondslag ver- „nield of de belastbare paarden omgekomen zijn.”

16. In art. 48, eerste alinea, derzelfde wet „worden de woorden: „§§ 1 en 4 van art. 35” „vervangen door §§ 1 en 2 van art. 35”.

17. In art. 51, tweede alinea, derzelfde wet „vallen de woorden: „volgens art. 48, niet aan „de schatkist vervallende.”

18. Het formulier van het beschrijvingsbiljet, „vastgesteld bij art. 30, § 1, der bovengenoemde „van 1833 en laatstelijk gewijzigd ingevolge art. 17 „der voormelde wet van 1843, wordt met de be- „palingen van deze wet in overeenstemming gebragt.

19. Deze wet treedt in werking den eersten „Mei 1869.

Lasten en bevelen enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 9 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 10 April 1869.)

9 April 1869. WET, houdende afschaffing van „het zegelregt op de gedrukte stukken en op „de advertentiën in de nieuwspapieren. S. 60.

Zie ontwerp dezer wet met M. v. T. Bijl. „blz. 210; V. V. Bijl. blz. 718; M. v. B. Bijl. „blz. 737; Eindverslag Bijl. blz. 925; Beraad- „slagingen Handel. blz. 1073, 1089, 1103.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat „het noodzakelijk is het zegelregt op de gedrukte „stukken en op de advertentiën in de nieuwspapieren „af te schaffen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het zegelregt op de gedrukte stukken „en op de advertentiën in de nieuwspapieren wordt „met den laatsten dag der maand Junij van het „jaar 1869 afgeschaft.

2. Art. 19 der wet van 3 Oct. 1843 (S. N°. 47)

blijft van kracht ten aanzien van de zegelregten op advertentiën, geplaatst in bladen, welke vóór 1 Julij 1869 zijn gedrukt en uitgegeven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 9 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 10 April 1869.)

9 April 1869. WET, betrekkelijk de invoering van een plakzegel voor handelspapier. S. 61.

Zie ontwerp met M. v. T. Bijl. blz. 215;

V. V. Bijl. blz. 721; M. v. B. Bijl. blz. 807; Eindh. Bijl. blz. 989; Beraadslagingen Handel. blz. 1121.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat het wenschelijk is de betaling van het zegelregt op wisselbrieven en ander handelspapier gemakkelijker te maken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het staat vrij om het zegelregt, verschuldigd op het papier gebruikt wordende voor prima-, secunda-, tertia- en verdere wisselbrieven, orderbriefjes of promessen aan order, assignatien, bank- en ander papier aan toonder, en voor de duplicaten en kopijen van al deze stukken te voldoen door opplakking van een plakzegel, dat van wege het Rijk wordt uitgegeven, waarvan de vorm door Ons wordt bepaald en waarop art. 6 der wet van 3 October 1843 (S. N°. 47) toepasselijk is.

2. Het plakzegel wordt in zijne geheele grootte op de stukken geplakt als volgt, te weten:

1°. op de stukken, welke hier te lande worden opgemaakt:

op den voorkant van het stuk, ter plaatse door den trekker of onderteekenaar voor zijne onderteekening bestemd;

2°. op de stukken, welke buiten 's lands zijn opgemaakt:

wanneer het zegel door een acceptant of borg gebruikt wordt, op den voorkant van het stuk:

wanneer het zegel door een endossant of anderen houder van het stuk wordt gebruikt, op het eerst onbeschreven gedeelte van den achterkant van het stuk.

3. Indien het plakzegel voor een *binnenlandsch* stuk gebruikt wordt, schrijft de trekker of onderteekenaar zijne onderteekening van het stuk, en indien het zegel voor een *buitenlandsch* stuk gebruikt wordt, schrijft de acceptant, borg, endossant of houder, die het gebruikt, zijne ondertee-

kening van de handeling, waarvoor het gebruikt wordt, over het zegel heen.

Op het zegel moet ten minste zoodaartig gedeelte van de onderteekening voorkomen, dat deze daaruit voldoende te onderkennen is.

Zijn de bepalingen van dit en van het vorige artikel niet alle nagekomen, dan wordt het stuk beschouwd als of het zegel daarop niet geplakt ware.

4. Degeen, die een plakzegel, wetende dat het reeds gebruikt is, andermaal gebruikt, verkoopt of te koop aanbiedt, wordt voor den strafregter vervolgd en met eene boete van f50 tot f1000 gestraft.

De artt. 1 tot en met 7 der wet van 22 April 1864 (S. N°. 29), houdende bepalingen voor het geval van wanbetaling van boeten in strafzaken, zijn in dezen van toepassing.

Het namaken of vervalschen van plakzegels of het gebruik maken daarvan, wetende dat zij nagemaakt zijn, wordt gestraft met dezelfde straffen als omtrent het namaken, vervalschen of gebruik maken van nagemaakte of vervalschte zegels van het Rijk is bepaald.

5. Op de overtreding van art. 4 zijn toepasselijk art. 463 van het Wetboek van Strafrecht en art. 20 van de wet van 29 Junij 1854 (S. N°. 102).

6. Deze wet treedt in werking den 1 Jan. 1870.

Wij behouden Ons echter voor haar door vroegere afkondiging vroeger in werking te doen treden.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 9 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 10 April 1869.)

9 April 1869. WET, tot verhooging van den accijns op het gedistilleerd. S. 62.

Zie ontwerp met M. v. T. Bijl. blz. 749;

V. V. Bijl. blz. 940; M. v. B. Bijl. blz. 942; Beraadslagingen Handel. blz. 1118.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is aan de schatkist het gemis van inkomsten te vergoeden, hetwelk zij lijden zal door de afschaffing van het zegelregt op de gedrukte stukken en op de advertentiën in de nieuwspapieren, en dat het wenschelijk is daartoe den accijns op het gedistilleerd te verhoogen:

Zoe is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De accijns per vat gedistilleerd, ad *vijftig per cent* sterkte, bij de wet van 7 Julij 1865 (S. N°. 80) bepaald op *vijftig gulden*, wordt, te rekenen van den eersten Mei achtien honderd negen en zestig, verhoogd tot *drie en vijftig gulden*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 9 April 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) VAN BOSSE.
(*Uitgeg.* 10 April 1869.)

9 April 1869. BESLUIT, tot aanvulling van het besluit van 28 Januarij 1861 (S. N°. 5), ter uitvoering van art. 15 der wet van 21 Augustus 1859 (S. N°. 98), houdende bepalingen omtrent het gebruik der spoorwegen. S. 63.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 16 Maart 1869, N°. 213, 11^e afdeling;

Gezien Onze besluiten van 28 Jan. 1861 (S. N°. 5) en 7 October 1868 (S. N°. 138);

Den Raad van State gehoord (advies van 31 Maart 1869, N°. 7);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met aanvulling van Ons besluit van 28 Jan. 1861 (S. N°. 5) te bepalen, dat tot het geven van het bevel, in dat besluit vermeld, ook bevoegd is de opziener op het stoomwezen der spoorwegdiensten.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het Staatsblad geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, 9 April 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) FOCK.

(*Uitgeg.* 16 April 1869.)

9 April 1869. BESLUIT, tot aanvulling van art. 99 van het bij Koninklijk besluit dd. 12 Mei 1863 (Staatsblad N°. 58) vastgesteld Algemeen Reglement voor de spoorwegdiensten. S. 64.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 16 Maart 1869, N°. 214, 11^e afdeling;

Gezien Onze besluiten van 12 Mei 1863 (Staats-

blad N°. 58), 30 Augustus 1864 (Staatsblad N°. 90), 11 Mei 1867 (Staatsblad N°. 48), 17 Januarij 1868 (Staatsblad N°. 10), 13 November 1868 (Staatsblad N°. 145) en 20 Februarij jl. (S. N°. 27), houdende vaststelling en aanvulling van het Algemeen Reglement voor de spoorwegdiensten,

Den Raad van State gehoord (advies van den 31 Maart 1869, N°. 8);

Hebben goedgevonden en verstaan, met aanvulling van dat reglement te bepalen, dat aan het slot van art. 99 in eene derde zinsnede wordt bijgevoegd:

Van deze bepalingen kan door den Minister van Binnenlandsche Zaken ontheffing worden verleend.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, 9 April 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) FOCK.

(*Uitgeg.* 16 April 1869.)

10 April 1869. WET, tot vaststelling van bepalingen betreffelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten. S. 65.

Zie ontwerp met Mem. v. T. Bijl. blz. 105; Eindv. Bijl. blz. 249; Nota ter beantwoording van 't Eindv. Bijl. blz. 277; Amendementen Bijl. blz. 932; Beraadslagingen Hand. blz. 883—972.

Zie, ten aanzien der vroegere wetten en verordeningen, het decreet van den 12 Junij 1804 (23 Prairial an XII) FORTUJN, 2^e dl., blz. 306 en de daarbij gestelde aantekening.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is wettelijke bepalingen vast te stellen omtrent het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

§ 1. *Van het begraven van lijken.*

Art. 1. Elk overleden persoon en doodgeboren kind wordt in eene gesloten kist begraven op eene begraafplaats, overeenkomstig deze wet aangelegd of volgens de overgangsbepalingen dezer wet toegelaten.

Zoo de niet gescheiden echtgenoot, of, bij ontstentenis of niet aanwezigheid van echtgenoot, de

naaste ter plaatse van het sterfgeval aanwezige meerderjarige bloed- of aanverwanten tot den derden graad ingesloten en, ook deze niet tegenwoordig zijnde, de aanwezige meerderjarige erfgenamen of diegenen die anderszins voor de begrafenis te zorgen hebben, verlangen of vergunnen, dat een lijk niet begraven, maar ontleed of bewaard worde, of zoo de overledene dergelijke beschikking over zijn lijk bij uitersten wil of bij eene akte, zoo als omschreven is in art. 982 van het Burgerlijk Wetboek, heeft bevolen, kan dit met verlof van den burgemeester geschieden.

Bij weigering van dit verlof is beroep binnen 24 uren op Onzen Commissaris in de provincie, die daarop onmiddellijk beschikt.

Voor lijkopening of gedeeltelijke ontleding, door of onder toezigt van eenen geneeskundige, waardoor de begraafing binnen den na te melden termijn niet wordt verhinderd, is het verlof des burgemeesters niet noodig. Voor onderzoek van lijken op regterlijk gezag wordt noch dat verlof, noch de toestemming der personen, in het tweede lid van dit artikel genoemd, vereischt.

2. Lijken, die, uithoofde van den staat van ontbinding, niet naar eene begraafplaats kunnen worden overgebracht, worden ter plaatse waar zij gevonden zijn of in de onmiddellijke nabijheid zonder kist, mits ter diepte van ten minste één meter, begraven, met ongebluschte kalk ter hoogte van twee decimeters en verder met aangestampte aarde overdekt.

Is het niet mogelijk, dat de begraafing, in dit artikel bedoeld, in Rijks- of gemeentegrond geschiede, dan moeten de eigenaars of bruikers van den grond, dien de burgemeester daartoe aanwijst, de begraafing aldaar gedoogen.

De schade, die aan den eigendom mogt worden veroorzaakt, wordt door den kantonregter begroot en door den Staat of de gemeente vergoed naar de onderscheiding, gemaakt in art. 37. Als schade komt niet in aanmerking de aanwezigheid van het graf zelf.

Met de uitvoering der voorschriften van dit artikel is de burgemeester belast.

3. Een algemeene maatregel van inwendig bestuur bepaalt de wijze, waarop met lijken van personen; aan boord van in zee zijnde Nederlandsche schepen overleden, moet worden gehandeld, alsmede waarop het vervoer van lijken uit Nederland naar het buitenland en uit het buitenland naar Nederland kan worden toegelaten.

4. Geene begraafing geschiedt zonder schriftelijk

verlof van den ambtenaar van den burgerlijken stand, vrij van zegel en kosteloos af te geven, waarin de begraafplaats, of de in art. 2 bedoelde plaats, waar het lijk ter aarde zal worden besteld, wordt vermeld.

Ligt deze begraafplaats buiten de gemeente, dan geeft die ambtenaar onmiddellijk kennis van het verleend verlof aan den burgemeester der gemeente, waarin de begraafplaats ligt.

Ligt de algemeene begraafplaats eener gemeente op het grondgebied eener andere gemeente, dan kan van de vorenstaande zinsnede worden afgeweken bij de verordening, bedoeld in art. 29 dezer wet.

Bij het vragen van verlof wordt overgelegd de schriftelijke verklaring, bedoeld in art. 5 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 60). Ontbreekt zoodanige verklaring, dan wordt de doodschouw verrigt en de verklaring afgegeven door een geneeskundige, jaarlijks door burgemeester en wethouders daartoe aan te wijzen en te beëdigen. Het formulier van den eed wordt door Ons vastgesteld. (1)

5. Wanneer er teekenen of aanduidingen van een' geweldigen dood aanwezig zijn, of andere omstandigheden dien doen vermoeden, geschiedt de begraafing niet dan nadat het lijk geregteijk is geschouwd en de officier van justitie of de regter-commissaris, met het geregteijk onderzoek belast, schriftelijke toestemming heeft gegeven, welk stuk aan den ambtenaar van den burgerlijken stand moet worden vertoond.

Bij het verbaal der schouwing worden, zooveel mogelijk, de voornamen, de naam, de ouderdom, de geboorteplaats, het beroep en de woonplaats van den overledene opgegeven.

6. Geene begraafing geschiedt vroeger dan 36 uren of later dan op den vijfden dag na het overlijden.

Ontheffing van deze bepaling kan door den burgemeester, na verhoor van een geneeskundige, schriftelijk worden verleend.

Wanneer een geneeskundige verklaart, dat bespoediging of uitstel der begraafing noodig is, kan het begraven op een vroeger of later tijdstip, dan

(1) Het in alinea 4 bedoelde formulier is bij besluit van 26 Junij 1869, S. 109 hierna, vastgesteld als volgt:

„Ik zweer (beloof) dat ik als geneeskundige belast met de doodschouw, de verklaring, bedoeld in art. 4, alinea 4, der wet van 10 April 1869, S. 65, niet zal afgeven dan na mij naar behooren van het overlijden overtuigd te hebben.”

in het 1^e lid van dit artikel is bepaald, door den burgemeester schriftelijk worden gelast.

Door burgemeester en wethouders kan in het belang der volksgezondheid worden bevolen, dat overledenen aan eene bepaald aangewezen ziekte, op eenen zelfs binnen de 86 uren na het overlijden te bepalen tijd, worden overgebracht naar een lijkenuis, indien dit aanwezig is.

7. De tijd van begraven wordt vastgesteld bij plaatselijke verordening, die daartoe ten minste drie achtereenvolgende uren van elken dag bestemt.

De tijd wordt zóó gesteld, dat het mogelijk is op den eigen dag der begraafing de lijkplegtigheden te vervullen, welke, volgens de leer der godsdienstige gezindte waartoe de overledene behoorde, aan de begraafing moeten voorafgaan.

8. Plaatselijke verordeningen regelen hetgeen in het belang der openbare orde en gezondheid bij het brengen van lijken naar de begraafplaats is in acht te nemen.

Zij bepalen de wijze waarop de lijken, die op kosten der gemeente begraven worden, naar de begraafplaats zullen worden gebracht.

9. Ingeval voor het begraven van een lijk door de nabestaanden of betrekkingen of door ambesturen niet wordt gezorgd, wordt daarin door den burgemeester voorzien.

10. Wordt de toegang tot de woning ter verrijding der doodschouw of der geregelijke schouwing, of de afgifte van het lijk hetzij ter begraafing, hetzij ter vervoer naar het lijkenuis geweigerd, dan kan de woning, ondanks den bewoner, door de daarmede belaste personen op elk uur worden binnengetreden, mits in bijzijn van den burgemeester, den kantonregter of den commissaris van politie.

11. Tijdens het heerschen eener besmettelijke ziekte kan het vervoer van lijken uit eene gemeente, op wier grondgebied eene of meer begraafplaatsen zijn, door Ons worden verboden of slechts worden toegestaan onder door Ons te stellen voorwaarden.

12. Geene opgraving, noch vervoer van een opgegraven lijk mag, behalve op regterlijk gezag, geschieden, dan met toestemming van den eigenaar van het graf en met verlof van den burgemeester der gemeente, waar het begraven is. Bij weigering van dit verlof staat hooger beroep bij Ons open.

Eigenaar van een graf is hij, die het uitsluitend regt tot begraven in eene bepaalde grafruimte voor onbepaalden tijd heeft.

Degene, die een tijdelijk uitsluitend regt op eene

grafruimte bezit, is gedurende den tijd, waarvoor dat regt gegeven is, met een eigenaar gelijk.

§ 2. Van de begraafplaatsen.

13. Elke gemeente heeft ten minste ééne algemeene begraafplaats. Van dit voorschrift kan door Ons, Gedeputeerde Staten gehoord, tijdelijke ont-heffing verleend worden.

Ten behoeve van twee of meer gemeenten kan eene gezamenlijke begraafplaats worden ingerigt.

14. Bijzondere begraafplaatsen kunnen worden aangelegd met verlof en onder toezigt van burgemeester en wethouders der gemeente, waarin de daarvoor bestemde grond is gelegen.

Verlof tot het aanleggen eener bijzondere begraafplaats, ten behoeve der leden van eene kerkelijke gemeente wordt aan het bestuur dier gemeente niet geweigerd, dan wanneer de aangewezen plaats niet aan de voorschriften der wet voldoet.

Ingeval burgemeester en wethouders weigeren het aanleggen eener bijzondere begraafplaats te vergunnen, kan hij, die daartoe verlof vroeg, tegen die weigering bij Gedeputeerde Staten bezwaren indienen.

Van het besluit van Gedeputeerde Staten is binnen eene maand hooger beroep bij Ons toegelaten.

15. De eigenaar van een niet tot begraafplaats bestemden grond kan op dien grond, mits op den in het volgende artikel gemelden afstand van elke bebouwde kom eener gemeente, één of meer graven of een grafkelder aanleggen, ten einde daarin zijn lijk en de lijken der leden van zijn geslacht worden begraven.

De aanleg geschiedt niet dan na bekomen verlof en onder toezigt van burgemeester en wethouders der gemeente, waarin die grond gelegen is. Wordt dit verlof geweigerd, dan kan hij, die het vroeg, tegen die weigering bij Gedeputeerde Staten bezwaren indienen.

Van het besluit van Gedeputeerde Staten is binnen eene maand hooger beroep bij Ons toegelaten.

Op graven, volgens het 1^e lid van dit artikel aangelegd, zijn de artt. 23 en 25 toepasselijk.

16. Geene begraafplaats wordt aangelegd dan op den afstand van ten minste 50 meters van elke bebouwde kom eener gemeente.

Geschillen over de toepassing van het eerste lid van dit artikel worden beslist door Gedeputeerde Staten. Van hunne uitspraak is binnen eene maand hooger beroep bij Ons toegelaten.

Binnen gelijken afstand van de begraafplaats worden geene gebouwen opgerigt of putten gegraven.

ven, dan na bekomen verlof van Gedeputeerde Staten, na verhoor van den geneeskundigen inspecteur in de provincie. Van hunne uitspraak is binnen ééne maand hooger beroep bij Ons toegelaten.

In dit verbod zijn niet begrepen lijkenhuizen, doodgraverswoningen en bedehuizen of kapellen, met pastorieën of kostershuisen, ten dienste der begraafplaats te stichten.

De toegang of ingang van een graf of grafkelder mag echter niet in eene kerk of ander gesloten gebouw zijn.

17. Elke algemeene begraafplaats heeft eene uitgestrektheid van minstens tien maal de oppervlakte benoodigd voor het vermoedelijk getal der aldaar jaarlijks te begraven lijken.

18. Elke begraafplaats wordt door een muur, heining, rasterwerk of heg, ter hoogte van ten minste twee meters, afgesloten.

Hiervan kan door Ons ontheffing worden verleend, indien op andere wijze behoorlijk in de afsluiting is voorzien.

19. De algemeene begraafplaatsen worden zóó aangelegd, dat, op verlangen van het bestuur eener kerkelijke gemeente die geen eigen begraafplaats bezit, de lijken van de leden dier kerkelijke gemeente in een afzonderlijk, uitsluitend voor hen bestemd gedeelte kunnen worden begraven.

Ieder zoodanig gedeelte heeft een afzonderlijken ingang, behoudens dat één hoofdingang voor de geheele begraafplaats kan dienen.

De inrigting van elk dezer gedeelten wordt door het gemeentebestuur geregeld, na daarop het bestuur van de betrokken kerkelijke gemeenten te hebben gehoord.

De afscheiding dier gedeelten geschiedt overeenkomstig art. 18.

20. Indien daartoe voldoende ruimte bestaat, wordt op de algemeene begraafplaatsen gelegenheid gegeven, het uitsluitend regt om lijken in een bepaald graf te doen begraven, hetzij voor onbepaalden tijd, hetzij voor den tijd van minstens tien jaren, te verkrijgen.

De hiervoor te betalen prijs wordt op dezelfde wijze als het in art. 30 bedoelde begrafenisregt vastgesteld.

21. Omtrent het stichten van grafkelders, denkteekenen en kruisen, het aanleggen van graf-tuinen, het planten van boomen of andere gewassen, het plaatsen van zerken en het onderhoud van al deze voorwerpen worden, voor zooveel de algemeene begraafplaats betreft, bij plaatselijke verordening de vereischte voorschriften gegeven.

Voor die stichting, aanleg, aanplanting, plaatsing en onderhoud kan betaling worden gevorderd op dezelfde wijze als de in art. 30 bedoelde begrafenisregten.

22. De onderlinge afstand der graven, zoo aan het hoofd- en voeteneinde als aan de zijden, bedraagt minstens 0,3 meter.

Twee of meer lijken kunnen boven elkander worden begraven, mits boven elke kist eene laag aarde van minstens 0,3 meter dikte worde aangebragt, die bij eene volgende begraving niet mag worden geroerd. De bovenste kist wordt met eene laag aangestampte aarde van minstens 0,65 meter bedekt.

De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op gemetselde grafkelders.

23. De graven mogen niet dan met toestemming van den eigenaar en na verloop van tien jaren, nadat er het laatst een lijk in geplaatst is, geroerd worden.

De overblijfselen van lijken en kisten worden in een afgesloten gedeelte van de begraafplaats begraven.

24. Eene begraafplaats, waarvan geen gebruik meer wordt gemaakt, wordt bij een besluit van het gemeentebestuur, aan Gedeputeerde Staten mede te deelen, gesloten verklaard.

Wordt van eene bijzondere begraafplaats geen gebruik meer gemaakt, dan geeft het bestuur dier begraafplaats daarvan kennis aan het gemeentebestuur, hetwelk het berigt mededeelt aan Gedeputeerde Staten.

25. Eene gesloten begraafplaats blijft gedurende tien jaren onaangeroerd liggen.

Na dien tijd is het verbod van art. 16, 3° lid opgeheven en mag de grond tot bezaaiing of beplanting worden gebruikt, mits hij niet dieper dan 0,5 meter worde vergraven. Uitgraving ter meerdere diepte is binnen dertig jaren na de sluiting niet dan met vergunning van Gedeputeerde Staten geoorloofd. Van hunne beslissing is binnen eene maand hooger beroep bij Ons toegelaten.

Eigen graven op eene gesloten begraafplaats worden, voor zoover in hun onderhoud behoorlijk wordt voorzien, onaangeroerd gelaten.

26. Elke begraafplaats staat met inachtneming der plaatselijke verordeningen, bedoeld in de artt. 8 en 28, onder toezigt van burgemeester en wethouders.

27. Instructiën van doodgravers, opzigtters en andere beambten der algemeene begraafplaats worden bij besluit van den raad der gemeente, aan welke de begraafplaats behoort, vastgesteld.

28. Bij plaatselijke verordening wordt geregeld hetgeen in het belang der openbare orde en gezondheid op de in de gemeente gelegen begraafplaatsen in acht moet worden genomen.

29. Liget de algemeene begraafplaats eener gemeente op het grondgebied eener andere gemeente, dan worden de verordeningen omtrent die begraafplaats door de raden van beide gemeenten, met inachtneming van het bepaalde in art. 121 en art. 173, laatste lid, der wet van 29 Junij 1851 (S. N°. 85), vastgesteld.

Weigert de raad der gemeente, op wier grondgebied de algemeene begraafplaats ligt, daartoe mede te werken, dan worden de verordeningen door den raad der gemeente aan wie de begraafplaats behoort, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, vastgesteld.

Wordt uit anderen hoofde geene eenstemmigheid tusschen de beide gemeenteraden over dit onderwerp verkregen, dan stellen Gedeputeerde Staten de verordeningen vast.

Liggen de gemeenten in verschillende provinciën, dan geschiedt deze vaststelling door Ons, Gedeputeerde Staten gehoord.

Overtreding der verordeningen, in de beide vorige zinsneden bedoeld, wordt gestraft met geldboete van één tot vijf en twintig gulden en gevangenis van een tot drie dagen, te zamen of afzonderlijk.

§ 3. *Van de begrafenisregten en kosten.*

30. Voor het begraven van een lijk op de algemeene begraafplaats kan, ten behoeve der gemeentekas, een begrafenisregt worden geheven.

31. Het begrafenisregt bestaat voor elke soort van graven uit eene som, die overeenkomstig art. 254 der wet van 29 Junij 1851 (S. N°. 85) niet hooger mag zijn, dan noodig is ter voldoening der kosten en lasten van aanleg, der kosten van het onderhoud der begraafplaats en der bezoldiging van doodgravers, opzichters en andere beambten der begraafplaats.

32. Behalve de in het vorig artikel bedoelde som, de betalingen aangewezen in artt. 20 en 21 en een matig regt voor het begraven op buitengewone uren, voor het luiden der klok van de burgerlijke gemeente en voor het verstrekken van benoedigheden voor de begraafing van wege de gemeente, mag geene betaling voor het gebruiken der begraafplaats worden gevorderd.

Het onderhoud van eigen graven is echter ten laste van hen, die, hetzij voor onbepaalden tijd,

hetzij voor den tijd van minstens tien jaren, regt hebben daarin lijken te doen begraven; daarin kan door het heffen van een regt worden voorzien. Voor het inschrijven en het overboeken van eigen graven in een daartoe bestemd register mag voor iedere boeking of overschrijving f 3 worden geëischt.

De regten, in dit artikel bedoeld, worden op dezelfde wijze als het begrafenisregt vastgesteld.

33. Indien twee of meer gemeenten eene gezamenlijke algemeene begraafplaats bezitten, worden de daarop, behoudens Onze goedkeuring, te heffen regten en de wijze van invordering vastgesteld bij verordeningen door de raden van beide gemeenten, met inachtneming van het bepaalde bij art. 121 der wet van 29 Junij 1851 (S. N°. 85).

Wordt geene eenstemmigheid tusschen de gemeenteraden over dit onderwerp verkregen, dan stellen Gedeputeerde Staten die regten, voor zoo veel zij oordeelen dat die moeten geheven worden, onder Onze goedkeuring en de wijze van invordering bij besluit vast.

Liggen de gemeenten in verschillende provinciën, dan worden die regten, voor zooveel die moeten geheven worden, en de wijze van invordering door Ons vastgesteld, na Gedeputeerde Staten te hebben gehoord.

Indien de algemeene begraafplaats van eene of meer gemeenten op het grondgebied eener andere gemeente ligt, dan worden niettemin de daarop te heffen regten, behoudens Onze goedkeuring, en de wijze van invordering geregeld door den raad of de raden der gemeente of gemeenten, ten wier behoeve de heffing moet plaats vinden.

34. Voor de begraafing van kinderen beneden het jaar wordt niet meer dan een vierde, voor die van kinderen beneden de 12 jaren niet meer dan de helft van de in art. 31 bedoelde som gevorderd.

35. Ten behoeve der gemeentekas mag geen regt geheven worden van lijken, die, hetzij buiten, hetzij binnen de gemeente, op eene andere dan de algemeene begraafplaats der gemeente worden begraven.

36. De lijken van onvermogenen worden, voor zoover diakoniën, armbesturen of andere instellingen daarvoor niet zorgen, op kosten der gemeente begraven.

De begrafeniskosten van onvermogenen krijgslieden in werkelijke dienst, beneden den rang van officier, worden volgens de regelen, door Ons te te stellen, gedragen door den Staat.

Dit geldt insgelijks van krijgslieden, die met bepaald verlof zijn. (1)

37. De kosten van het begraven der op het strand der zee aangespoelde en uit zee aangebragte lijken worden, voor zoover zij door de bij de lijken gevonden goederen of gelden niet kunnen worden gedekt, gedragen door den Staat.

De begraveniskosten van lijken, die op eene andere plaats binnen eene gemeente verlaten liggen, of voor welker begraafing noch door nabestaanden, erfgenamen of executeurs-testamentair, noch door armbesturen gezorgd wordt, komen ten laste der gemeente. Voor zoover zij door de bij de lijken gevonden goederen of gelden niet kunnen worden gedekt, heeft de gemeente voor die kosten verhaal op de nalatenschap en, bij ongenoegzaamheid van deze, op de bloed- en aanverwanten, die krachtens artt. 376 tot 383 van het Burgerlijk Wetboek tot onderhoud van den overledene verplicht zouden zijn geweest.

38. Het staat ieder vrij, voor het vervoer van lijken naar de begraafplaats zoodanige personen en middelen te gebruiken als hij wil, mits zich gedragende naar de plaatselijke verordeningen, in art. 8 dezer wet bedoeld.

Dezelfde vrijheid bestaat voor het vervoer naar het graf binnen de algemeene begraafplaats.

§ 4. Strafbepalingen.

39. Onverminderd de straffen bij de gewone strafwet gesteld tegen andere misdrijven, die gelijktijdig of in zamenhang met de in deze wet genoemde mogten worden gepleegd, worden de navolgende handelingen gestraft als volgt.

40. Met eene boete van vijf tot vijf en twintig gulden en met gevangenis van een tot drie dagen, te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft:

1°. het begraven en het doen begraven na den vijfden dag van het overlijden, behoudens het bepaalde in het 2° lid van art. 6;

2°. het vervoeren en het doen vervoeren van een lijk naar eene andere gemeente, in strijd met het verbod of de vergunning in art. 11 bedoeld;

3°. de overtreding der voorschriften van den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, bedoeld bij art. 3.

41. Met eene boete van tien tot honderd gulden

en met gevangenis van drie dagen tot eene maand, te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft:

1°. de overtreding van het 1° lid van art. 1;

2°. het ontleden of bewaren van een lijk, zonder het verlof in het 2° lid van art. 1 vermeld;

3°. de overtreding van het eerste lid van art. 4;

4°. het begraven binnen de 36 uren na het overlijden;

5°. het niet voldoen aan het bevel, in het 3° of 4° lid van art. 6 bedoeld;

6°. het verhinderen of belemmeren der doodschouw of de poging daartoe, en de weigering tot afgifte van een lijk in art. 10 bedoeld;

7°. het zonder verlof van Gedeputeerde Staten oprigten van gebouwen of graven van putten binnen den verboden afstand van begraafplaatsen.

Bij het veroordeelend vonnis wordt de opruiming van de gebouwen en putten, in strijd met het verbod gemaakt, ten koste des overtredders gelast;

8°. het begraven op bijzondere begraafplaatsen, in strijd met art. 22;

9°. het roeren van een of meer graven, in strijd met art. 23.

10°. het begraven op eene gesloten begraafplaats;

11°. het gebruik maken van zoodanige begraafplaats, in strijd met art. 25;

12°. het feitelijk belemmeren of verhinderen van den toegang tot eene begraafplaats of van het geoorloofd vervoer van een lijk naar eene begraafplaats.

42. Op den ambtenaar van den burgerlijken stand, die het bij art. 4 bedoelde verlof verleent, zonder dat aan hem is overgelegd eene der volgens die bepaling vereischte verklaringen, of zonder dat aan hem is vertoond de schriftelijke toestemming, bedoeld bij art. 5, is het 3° lid van art. 27 van het Burgerlijk Wetboek toepasselijk.

43. Met eene boete van tien tot honderd gulden en gevangenis van eene maand tot een jaar, te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft:

1°. het opgraven of vervoeren van een begraven lijk, zonder het bevel of het verlof en de toestemming, in art. 12 vermeld;

2°. het verbergen van het lijk van iemand, die aan een gewelddigen dood is gestorven, of de poging daartoe;

3°. het vervoeren of begraven van een lijk in het geval van art. 5, in strijd met dat artikel;

4°. het wegnemen van een lijk uit eene begraafplaats of een lijkenhuis, of de poging daartoe;

5°. het schenden van graven of begraafplaatsen;

6°. het verhinderen of belemmeren van de ge-

(1) Zie besluit van Z. M. van 24 Junij 1869 hierna, betreffende de begrafeniskosten van onvermogende krijgslieden beneden den rang van officier.

regtelijke schouwing van een lijk, of de poging daartoe;

7°. het verrigten van lijkopening of ontleding van een lijk door iemand die geen geneeskundige is of buiten toezigt van een geneeskundige.

44. Op de misdrijven, strafbaar gesteld bij artt. 40 tot 43, zijn art. 463 van het Strafwetboek en art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (Staatsblad N°. 102) toepasselijk.

Overgangsbepalingen.

45. De thans aanwezige begraafplaatsen, mits op een afstand van 35 meters van eene bebouwde kom gelegen en overigens aan de vereischten dezer wet voldoende, kunnen blijven bestaan.

Geschillen over de toepassing van het eerste lid van dit artikel worden beslist door Gedeputeerde Staten. Van hunne uitspraak is binnen eene maand hooger beroep bij Ons toegelaten.

46. De thans bestaande begraafplaatsen, welke niet op den in art. 45 bepaalden afstand van eene bebouwde kom liggen, worden, zoo zij schadelijk zijn voor de volksgezondheid, na ingewonnen advies van den geneeskundigen inspecteur, krachtens besluit van Gedeputeerde Staten door den burgemeester gesloten.

Van dat besluit is binnen ééne maand beroep bij Ons toegelaten.

47. Binnen vijf jaren na de afkondiging dezer wet worden alle, zoo bijzondere als algemeene, thans bestaande begraafplaatsen, welke niet aan art. 18 en, voor zoo verre de algemeene begraafplaatsen betreft, niet aan art. 17 voldoen, overeenkomstig de voorschriften dezer wet ingerigt.

Bij gebreke hiervan worden zij krachtens besluit van Gedeputeerde Staten door den burgemeester gesloten.

48. Het verbod van art. 16, 3° lid, is op de bestaande begraafplaatsen toepasselijk, doch beperkt tot 35 meters of voor iedere begraafplaats tot zoveel minder als de kortste afstand bedraagt, waarop zij van eene bebouwde kom eener gemeente verwijderd is.

49. Vóór den 1^{en} Januarij 1870 worden alle voor het begraven op algemeene begraafplaatsen geheven regten overeenkomstig deze wet herzien en aan Onze goedkeuring onderworpen.

Die regten vervallen, wanneer Onze goedkeuring op de besluiten tot heffing niet vóór 1 Jan. 1871 is verleend.

50. Artt. 53 en 55 van het Burgerlijk Wetboek, artt. 358, 359 en 360 van het Strafwetboek

en de algemeene en provinciale bij de afkondiging dezer wet geldende bepalingen omtrent het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten zijn ingetrokken.

De plaatselijke verordeningen omtrent het begraven en de begraafplaatsen worden vóór 1 Januarij 1870 herzien. Bij gebreke hiervan zijn zij na afloop van dat tijdvak vervallen.

51. De bepalingen dezer wet omtrent de inrigting en het gebruik van en het toezigt op begraafplaatsen, alsmede omtrent de begrafenis- en andere regten en de wijze van begraven, zijn niet toepasselijk op de begraafplaats en het begraven van leden van het Koninklijk Huis.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 10 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock.
(*Uitg.* 19 April 1869.)

10 April 1869. WET, houdende bekrachtiging van eene overeenkomst tot wijziging der concessie tot het aanleggen en exploiteren van eenen spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta. S. 66.

Zie ontwerp met Mem. v. T. Bijl. blz. 730; Voorloopig verslag Bijl. blz. 945; M. v. B. Bijl. blz. 949 met verschillende bijlagen; Beraadslagingen Hand. blz. 997—1066.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de, voor zooveel noodig, bij de wet van 6 Julij 1863 (Staatsblad N°. 110) bekrachtigde concessie tot het aanleggen en exploiteren van eenen spoorweg van Samarang langs Soerakarta naar Djokdjokarta, bij eene den 8 December 1868 tusschen Onze Ministers van Koloniën en van Financiën en den Raad van beheer der Nederlandsch-Indische spoorwegmaatschappij gesloten overeenkomst, is gewijzigd, en dat voor eenige van de aldus gewijzigde artikelen dier concessie, alsmede voor eenige bepalingen der gezegde overeenkomst bekrachtiging bij de wet wordt vereischt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De artt. 73, 74, 75, 76, 78, 79, 87 en 88 der in de wet van 6 Julij 1863 (Staatsblad N°. 110) aangehaalde concessie, zoo als zij bij de nevens deze wet in afschrift gevoegde overeenkomst zijn gewijzigd, alsmede de artt. 1, 3 en 5 dier overeenkomst worden bekrachtigd.

2. De overeenkomst, bij het voorgaande artikel vermeld, wordt gratis geregistreerd.

3. Deze wet is verbindend met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 10 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 10 April 1869.)

Tusschen den Minister van Koloniën en den Minister van Financiën eenerzijds, en den Raad van beheer van de Nederlandsch-Indische spoorweg-maatschappij, ten deze vertegenwoordigd door de heeren W. POOLMAN, president, en J. GROLL, lid van den Raad van beheer, anderzijds, is van de zijde der Ministers, ingevolge magtiging van den Koning en onder voorbehoud van bekrachtiging, voor zooveel noodig, bij de wet, en van de zijde van den Raad van beheer, ingevolge besluit van de algemeene vergadering van aandeelhouders der gezegde maatschappij van 27 November 1868, als volgt overeengekomen:

Art. 1. De Nederlandsch-Indische spoorweg-maatschappij aanvaardt de concessie voor den aanleg en de exploitatie van een' spoorweg tusschen Batavia en Buitenzorg, haar verleend bij besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, gedagteekend 27 Maart 1864, No. 1, en 19 Junij 1865, No. 1, en, voor zooveel noodig, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 22 Julij 1868, No. 83.

De aanvaarding geschiedt onder voorwaarde, dat de overige bedingen van deze overeenkomst, voor zoover zij bekrachtiging bij de wet vereischen, die bekrachtiging erlangen.

2. De voorwaarden, waarop bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 28 Augustus 1862, No. 1, concessie is verleend voor den aanleg van eenen spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta, gelijk die nader zijn vastgesteld en goedgekeurd bij de Koninklijke besluiten van 10 Maart 1863, No. 1, en 16 Junij 1863, No. 38, en voor zooveel noodig bekrachtigd bij de wet van 6 Julij 1863 (Staatsblad No. 110), worden gewijzigd als volgt:

Art. 73 wordt gelezen als volgt:

„Het maximum van het kapitaal, waarvan de renten door den Staat worden gewaarborgd, zal in geen geval de som van zeventien millioen gulden mogen overtreffen.”

Art. 74 wordt gelezen als volgt:

„De Staat waarborgt aan de vennootschap, be-

doeld in art. 65, over het tijdvak aanvangende den 1 Januarij 1869 en eindigende den 31 December 1906, eene rente van vier en een half ten honderd over het kapitaal, bedoeld in art. 73.

„Het maximum dier garantie wordt bepaald op de som van zeven honderd vijf en zestig duizend gulden 's jaars.

„De Staat zal tot geene grootere bijdrage kunnen geroepen worden, ook dan niet, wanneer later mogt blijken dat de kosten van den spoorweg meer hebben bedragen dan de som van zeventien millioen gulden.”

Art. 75 wordt gelezen als volgt:

„Tot den laatsten December 1868 betaalt de Staat aan de vennootschap, bedoeld in art. 65, eene rente van vier en een half ten honderd over de gestorte kapitalen, bedoeld in art. 80, gerekend van den dag der storting af.”

Art. 76. In het eerste lid worden de woorden: „zes honderd dertig duizend” vervangen door de woorden: „zeven honderd vijf en zestig duizend.”

Art. 78, derde lid, wordt gelezen als volgt:

„Deze rekening wordt gedurende den tijd van acht jaren, in art. 23 vermeld, ontlast met de baten door de exploitatie van een of ander deel van den spoorweg verkregen.”

Art. 79 wordt gelezen als volgt:

„Door den Staat wordt volledig gewaarborgd de rentebetaling en aflossing van obligatiën, door de vennootschap uit te geven tot een nominaal bedrag van hoogstens elf millioen gulden, tegen eene rente van hoogstens vier en een half ten honderd 's jaars, en op den voet eener delging bij wijze van annuïteit in 35 jaren, beginnende met het jaar 1872 en eindigende met het jaar 1906, bij jaarlijksche uitloting à pari af te lossen. De verdere voorwaarden, waarop die obligatiën worden te gelde gemaakt, zijn aan de goedkeuring van de Ministers van Koloniën en van Financiën onderworpen. De sommen, welke de Staat, ingevolge den bij dit artikel bedoelden waarborg, kan hebben te betalen, komen in mindering van hetgeen hij volgens art. 74 heeft voor te schieten. Voor die sommen gelden de bepalingen van het tweede lid van art. 76. Ingeval de vennootschap van hare regten vervallen verklaard en de concessie ingetrokken wordt, of wel ingeval de weg ingevolge art. 71 wordt genaast, wordt het dan nog onafgeloste bedrag der bij dit artikel bedoelde obligatiën afgetrokken van hetgeen de Staat voor toeïgening of naasting der onderneming kan hebbae uit te keeren.

„Op die obligatiën wordt ten koste der vennootschap van Staatswege van den daaraan toegekenden waarborg melding gemaakt.

„De afgeloste obligatiën worden ter vernietiging aan den Staat overgegeven.”

Art. 87 wordt gelezen als volgt:

„De Staat heeft het regt ten allen tijde te voorderen, dat de vennootschap de bij art. 79 bedoelde obligatiën à pari aflosse, mits hij de daartoe noodige gelden verschafft.

„Tot dat einde zal de vennootschap zich bij de uitgifte dier obligatiën de bevoegdheid tot vroegde aflossing voorbehouden. „De alzoo ingetrokken obligatiën worden den eigendom van den Staat, die deswege de regten van gewone obligatiehouders verkrijgt.”

Art. 88, lit. b, wordt gelezen als volgt:

„b. de renten op uitgelote obligatiën of aandelen, onverschillig of die door den Staat worden voorgeschoten of door de onderneming zijn verkregen.”

3. De Nederlandsch-Indische spoorwegmaatschappij is onbevoegd zonder toestemming van de Ministers van Koloniën en van Financiën de concessie tot het aanleggen en exploiteren van een spoorweg tusschen Batavia en Buitenzorg aan anderen over te dragen en dien spoorweg te vervreemden of tot verzekering van eenige schuld te verbinden.

4. Van de exploitatie van den spoorweg van Batavia naar Buitenzorg wordt afzonderlijk rekening gehouden.

Zij wordt, in rede van de lengte van dien spoorweg tot die van den spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta, belast met een deel van de kosten van beheer der maatschappij en van de algemeene onkosten.

De bij art. 67 der concessie voor den spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta bedoelde commissarissen zijn bevoegd mede inzage te nemen van alle boeken en schrifturen betreffende de exploitatie van den spoorweg van Batavia naar Buitenzorg, ten einde zich te verzekeren dat aan dezen spoorweg geene baten worden toegekend, die aan eerstgenoemden toekomen, en dat de exploitatie-rekening van een dier beide wegen niet bezwaard worde met lasten, welke op die van den anderen weg behooren.

Bij verschil hieromtrent zijn de beide laatste alinea's van art. 67 der concessie voor den spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta van toepassing.

5. De tegenwoordige overeenkomst is niet ver-

bindend, indien de Nederlandsch-Indische spoorwegmaatschappij niet binnen zes maanden na de afkondiging der wet, houdende bekrachtiging voor zooveel noodig van die overeenkomst, ten genoegen van de Ministers van Koloniën en van Financiën het bewijs levert, dat al de obligatiën, bedoeld bij het gewijzigd art. 79 der concessie voor den spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta, zijn geplaatst, en zulks tot een bedrag van elf millioen gulden of zooveel minder als van de obligatiën der leening van f 4,000,000 in het jaar 1867 door de maatschappij aangegaan, niet in de bij voormeld art. 79 bedoelde obligatiën mogten zijn verwisseld.

Aldus in tweevoud overeengekomen.

's Gravenhage, 8 December 1868.

De Raad van beheer van de Nederl.-Indische spoorwegmaatschappij,

(*get.*) POOLMAN.
" J. GROLL.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

Voor eensluidend afschrift,

De Secr.-Gener. bij het Ministerie van Koloniën,
(*get.*) FEITH.

11 April 1869. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de tusschen Nederland en het Groot-Hertogdom Luxemburg op den 2/3 Maart 1869 te 's Gravenhage gesloten post-overeenkomst. S. 67.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de postovereenkomst tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Groot-Hertogdom Luxemburg, door de wederzijdsche gevolmagtigden gesloten, en op den 2 Maart 1869 te 's Gravenhage en den 3 derzelfde maand te Luxemburg geteekend, van welke overeenkomst de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

De ondergeteekenden, door hunne wederzijdsche Regeringen gemagtigd tot herziening van de post-conventie, den 28 November 1851 tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Groot-Hertogdom Luxemburg gesloten, te weten:

voor het Koninkrijk der Nederlanden,
de heer THEODORUS MARINUS ROEST VAN LIMBURG, groot-officier der Koninklijk Groot-Hertoge-

lijke orde van de eikenkroon, kommandeur der orde van Christus van Portugal en Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, tot dat einde benoemd bij besluit van 2 Februarij 1869, N°. 13;

en voor het Groot-Hertogdom Luxemburg, de heer LAMBERT JOSEPH EMMANUEL SERVAIS, grootkruis der Koninklijk Groot-Hertogelijke orde van de eikenkroon, ridder der orde van den Nederlandschen leeuw en van die van den rooden adelaar van Pruisen, 2^e klasse met de ster, kommandeur der Keizerlijke orde van het legioen van eer en Minister van Staat, President van de Regering van het Groot-Hertogdom Luxemburg, tot dat einde benoemd bij Koninklijk Groot-Hertogelijk besluit van 18 Januarij 1869, N°. 41;

zijn omtrent het navolgende overeengekomen:

Art. 1. Er zal tusschen de postadministratiën van Nederland en van het Groot-Hertogdom Luxemburg op vaste tijdstippen eene geregelde uitwisseling plaats hebben van brieven, dagbladen en gedrukte stukken van allerlei aard, van stalen van koopwaren en andere voorwerpen tot het brievenvervoer behoorende, door middel der Nederlandsche en Groot-Hertogelijke postdiensten en van die, bestaande op het grondgebied der Staten, door tuschenkomst waarvan de beide administratiën gesloten brievenmalen met elkander uitwisselen.

2. Het in te vorderen port voor de gewone brieven, verzonden uit de Nederlanden naar het Groot-Hertogdom of uit het Groot-Hertogdom naar de Nederlanden, wordt vastgesteld respectievelijk op 10 cents of 20 centimes voor den enkelen brief, in geval van frankering, en op 15 cents of 30 centimes voor den enkelen brief, wanneer er geene frankering heeft plaats gehad.

Voor elke 15 wigtjes of voor ieder gedeelte van 15 wigtjes zal een enkel port berekend worden.

3. De postadministratiën van Nederland en van het Groot-Hertogdom zullen in gemeen overleg, overeenkomstig de bestaande of voor het vervolg te sluiten postverdragen, de voorwaarden vaststellen, waarop tusschen deze administratiën de stuksgewijze uitlevering zal kunnen plaats hebben van de correspondentie uit of naar vreemde landen of koloniën, die door tuschenkomst van de Nederlanden naar het Groot-Hertogdom, dan wel door tuschenkomst van het Groot-Hertogdom naar de Nederlanden verzonden wordt.

In ieder geval zal de correspondentie, die alzoo stuksgewijze wordt uitgewisseld, slechts worden belast met het Nederlandsch-Groot-Hertogelijk port,

en daarenboven met dat aan vreemde of koloniale officiën verschuldigd.

4. De brieven, die uit het Groot-Hertogdom naar Nederland worden gezonden, met bestemming voor de koloniën en andere overzeesche landen, om door middel van schepen, behoorende tot de zeemagt van den Staat of van koopvaardij-schepen, uit Nederlandsche havens naar de overzeesche landen vertrekkende, verdere expeditie derwaarts te erlangen, moeten tot aan de haven van inscheeping gefrankeerd worden.

De postadministratie van het Groot-Hertogdom betaalt aan die van Nederland voor het vervoer der genoemde brieven over het Nederlandsch grondgebied eene som van 10 cents voor elken brief en voor elke 15 wigtjes of gedeelte van 15 wigtjes.

5. Het port der brieven, die uit de Nederlandsche koloniën naar het Groot-Hertogdom verzonden worden, door middel van schepen, tusschen de gemelde koloniën en de Nederlanden varende, zal gekweten worden door hen, aan wie die brieven gerigt zijn.

De postadministratie van het Groot-Hertogdom zal, wegens koloniaal port, zeeport en wegens het transitovervoer over het Nederlandsche grondgebied, voor de hierboven genoemde brieven, een bedrag van dertig cents voor iederen enkelen brief en voor elke vijftien wigtjes of gedeelte van vijftien wigtjes aan de Nederlandsche postadministratie verschuldigd zijn.

Er wordt overeengekomen, dat de voorwaarden van uitwisseling, bij het tegenwoordige en voorafgaande 4^e artikel bepaald, in gemeen overleg tusschen de postadministratiën van het Groot-Hertogdom en van Nederland zullen kunnen gewijzigd worden.

6. Er zullen aangeteekende brieven kunnen worden verzonden uit de Nederlanden naar het Groot-Hertogdom en uit het Groot-Hertogdom naar de Nederlanden.

Voor deze brieven, die aan eene gedwongene frankering onderworpen zijn, zal, onverminderd het port der gewone brieven, een vast regt van tien cents in de Nederlanden en van twintig centimes in het Groot-Hertogdom verschuldigd zijn.

7. Indien een aangeteekende brief mogt verloren gaan, zal de administratie, op het grondgebied waarvan het verlies zal hebben plaats gehad, aan den afzender, bij wijze van schadevergoeding, eene som van vijf en twintig gulden in de Nederlanden of van vijftig francs in het Groot-Hertogdom uitbetalen, en wel binnen twee maan-

den, te rekenen van den dag waarop de reclamatie zal zijn ingediend; met dien verstande echter, dat deze reclamatiën niet langer dan zes maanden, te rekenen van den dag waarop de aanteekening heeft plaats gehad, zullen geldig zijn. Na dat tijdstip zijn de beide administratiën tegenover elkander tot geenerlei schadevergoeding verplicht.

8. De brieven, uitsluitend betrekking hebbende op de verschillende takken der openbare dienst, die tusschen de beide Staten worden gewisseld en waarvoor vrijdom van port is verleend op het grondgebied van den Staat, waartoe de ambtenaar of de autoriteit, waarvan zij afkomstig zijn, behoort, zullen geheel portvrij worden uitgeleverd.

Wanneer de autoriteit of de ambtenaar, waarvoor de brieven bestemd zijn, insgelijks vrijdom van port geniet, zullen zij, zonder met eenig port te zijn bezwaard, worden uitgereikt; doch in het tegenovergestelde geval zullen deze brieven slechts aan het binnenlandsche port van het land van bestemming onderworpen zijn.

9. De dagbladen, couranten, tijdschriften, ingenaaide of ingebonden boeken, drukwerken van allerlei aard, verbeterde drukproeven, onder bijvoeging van de daartoe betrekkelijke kopijen, muzijkpapier, gravures, kaarten en andere gelijksoortige gestedrukte, geautographieerde of gefotographieerde voorwerpen, die uit de Nederlanden naar het Groot-Hertogdom of uit het Groot-Hertogdom naar de Nederlanden zullen worden verzonden, kunnen tot aan de plaats van bestemming worden gefrankeerd tegen den prijs van 2 cents in de Nederlanden en van 4 centimes in het Groot-Hertogdom, voor iedere 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

Om de portsvermindering te genieten, die bij het tegenwoordig artikel is toegestaan, zullen de bovenvermelde voorwerpen tot aan de plaats van bestemming gefrankeerd en onder kruisband verzonden moeten worden. Behoudens de uitzondering ten aanzien der drukproeven en der daarbij gevoegde kopijen, zullen zij geen schrift, cijfer of teeken hoegenaamd mogen bevatten, anders dan die, welke zijn toegestaan bij de in ieder land van kracht zijnde wetten en verordeningen.

De dagbladen en gedrukte stukken, die niet aan de hierboven vastgestelde voorwaarden mogten beantwoorden, zullen als brieven aangemerkt en als zoodanig met port bezwaard worden.

Er wordt overeengekomen, dat iedere administratie het regt zal hebben het vervoer en de bestelling op haar grondgebied niet te doen plaats

hebben van zoodanige der in het tegenwoordig artikel vermelde voorwerpen, waaromtrent niet mogt zijn voldaan aan de wetten, besluiten of verordeningen, waarbij de voorwaarden tot het uitgeven en in omloop brengen daarvan, zoowel in het eene als in het andere land, worden geregeld.

10. De stalen van koopwaren, uit de Nederlanden naar het Groot-Hertogdom of uit het Groot-Hertogdom naar de Nederlanden verzonden wordende, kunnen tot aan de plaats van bestemming worden gefrankeerd tegen betaling van een port van 5 cents in de Nederlanden en van 10 centimes in het Groot-Hertogdom, voor iedere 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

De stalen van koopwaren moeten worden verzonden onder kruisband of in losse omslagen, in dier voege, dat het onderzoek van den inhoud gemakkelijk kan plaats hebben; zij zullen geene innerlijke of handelswaarde mogen hebben, noch eenig ander schrift mogen bevatten dan den naam van den afzender, het adres, een fabriek- of handelsmerk, volgnummers en prijzen. Zij zullen het gewigt van 250 wigtjes niet mogen te boven gaan, noch op eenig gedeelte hunner oppervlakte eene afmeting mogen hebben van meer dan 25 Nederlandsche duimen.

De stalen, die de hiervoren bepaalde voorwaarden niet in zich mogten vereenigen, en die, waarvan het port niet vooraf mogt zijn voldaan, zullen aan het tarief der brieven onderworpen zijn.

De stalen, waarvan het vervoer ongelegenheid of gevaar zou kunnen veroorzaken, zullen niet worden verzonden.

11. Akten en papieren, processtukken en andere geschreven bescheiden, uit de Nederlanden naar het Groot-Hertogdom en uit het Groot-Hertogdom naar de Nederlanden verzonden wordende, zullen tot aan de plaats van bestemming kunnen worden gefrankeerd tegen betaling van 15 cents in de Nederlanden en van 30 centimes in het Groot-Hertogdom, voor iedere 200 wigtjes of gedeelte van 200 wigtjes.

Om in het genot dezer portsvermindering te deelen, moeten de bovenvermelde voorwerpen onder kruisband verzonden worden en van eene aanwijzing van den inhoud, boven op het adres, voorzien zijn.

Zij zullen geene brieven mogen bevatten, evenmin als enige aanteekening, het kenmerk dragende van briefwisseling, of welke geacht kan worden daarvoor in de plaats te treden.

Voorwerpen van den bedoelden aard, die niet aan de gestelde vereischten beantwoorden of waarvan het port niet vooraf mogt zijn voldaan, zullen op den voet van brieven met port worden belast.

12. De dagbladen, de gedrukte stukken, de stalen van koopwaren en de akten en papieren kunnen aangeteekend uit de Nederlanden naar het Groot-Hertogdom en uit het Groot-Hertogdom naar de Nederlanden worden verzonden.

Voor elk afzonderlijk pakket bovenvermeld, bestemd om aangeteekend te worden verzonden, zal bij de afzending, boven het port dat daarop krachtens de artikelen 9, 10 en 11 van het tegenwoordig verdrag van toepassing is, een vast regt van 10 cents in de Nederlanden en van 20 centimes in het Groot-Hertogdom verschuldigd zijn.

13. De frankering der tusschen de Nederlanden en het Groot-Hertogdom uit te wisselen correspondentie zal, door middel van de postzegels der respectieve administratiën, kunnen geschieden.

Wanneer op eenen brief, uit een der beide Staten naar den anderen bestemd, de daaraan vastgehechte postzegels eene mindere waarde mogten vertegenwoordigen dan het tot aan de plaats van bestemming verschuldigde frankeergeld, zal deze brief als ongefrankeerd aangemerkt en als zoodanig met port bezwaard worden, behoudens echter dat de waarde der ontoereikend gebruikte postzegels in mindering daarvan strekken.

Wanneer evenwel het aanvullingsport, door den geadresseerde van eenen ontoereikend gefrankeerden brief te voldoen, niet ten volle vijf cents of eene décime mogt bedragen, zal door het Nederlandsche postofficie vijf cents voor het gedeelte van vijf cents en door het postofficie in het Groot-Hertogdom eene décime voor het gedeelte van eene décime worden geheven.

De ontoereikend gefrankeerde stukken onder kruisband zullen naar hunne bestemming worden verzonden, doch belast met een port ten bedrage van het dubbel van het ontbrekende frankeergeld.

14. De afzender van eenen aangeteekenden brief of van een aangeteekend pakket met drukwerken, stalen van koopwaren of akten en papieren, hetzij uit de Nederlanden naar het Groot-Hertogdom, hetzij uit het Groot-Hertogdom naar de Nederlanden, zal kunnen verlangen, dat hem berigt worde gegeven, dat deze voorwerpen door den geadresseerde zijn ontvangen.

Tot dat einde zal hij, bij vooruitbetaling, wegens de overmaking van dat berigt, een regt van 10 cents of 20 centimes betalen.

1869.

15. Er wordt eene soort van brieven en andere voorwerpen der brievenpost in het leven geroepen, waarvan de bestelling per expresse zal plaats hebben.

Deze voorwerpen zullen aan hetzelfde port en aan dezelfde voorwaarden van uitwisseling als de aangeteekende voorwerpen onderworpen zijn; zij zijn daarenboven onderhevig aan een verhoogd port ten bedrage van:

A. twintig cents in de Nederlanden en veertig centimes in het Groot-Hertogdom, voor voorwerpen bestemd naar eene plaats waar een postkantoor bestaat;

B. dertig cents in de Nederlanden en zestig centimes in het Groot-Hertogdom voor elke vijf kilometers, voor de voorwerpen bestemd naar de plaatsen alwaar geen postkantoor bestaat.

Het verhoogde port komt ten voordeele van het officie van bestemming.

Het port dezer voorwerpen zal altijd vooraf moeten worden voldaan, behalve dat hierboven onder lit. *B* vermeld, 't welk alleen door de geadresseerden kan worden betaald.

Het bedrag van het sub lit. *A* bedoelde port zal, in ééne som met hetgeen wegens aangeteekende voorwerpen aan het officie van bestemming verschuldigd is, worden te goed gedaan.

16. Tusschen de Regeringen van Nederland en van het Groot-Hertogdom wordt overeengekomen, dat ieder der beide postadministratiën de porten, die zij wegens de internationale correspondentie ontvangt, geheel ten haren voordeele zal behouden, namelijk wegens de gefrankeerde of ontoereikend gefrankeerde voorwerpen, die zij verzendt, en wegens de ongefrankeerde voorwerpen, daaronder begrepen de aanvullingsporten der ontoereikend gefrankeerde correspondentie, die zij ontvangt; met uitzondering evenwel dat het verhoogde port van 20 cents of 40 centimes, in het voorgaande artikel vermeld, door het officie van verzending ontvangen, aan het officie van bestemming zal worden te goed gedaan.

17. De Regeringen van Nederland en van het Groot-Hertogdom verbinden zich om over het grondgebied der beide Staten met de gewone middelen, waarover beide postadministratiën beschikken, kosteloos de gesloten brievenmalen te vervoeren, welke de postkantoren van beide landen met vreemde postkantoren zullen hebben uit te wisselen.

18. De verkeerd geadresseerde of verkeerd gelooopen brieven of andere stukken, van welken aard ook, zullen, zonder uitstel, van weërszijden

5

worden teruggezonden, tegen het gewigt en den prijs, waarvoor het officie van afzending deze voorwerpen aan het andere officie zal hebben aangerekend.

De voorwerpen van gelijken aard, bestemd voor personen, die van woonplaats zijn veranderd, zullen van weerszijden worden uitgeleverd of teruggezonden, belast met het port, dat door den geadresseerde zou zijn verschuldigd geweest.

Er wordt echter overeengekomen, dat de correspondentie, die hierboven wordt bedoeld, en welke door het eene officie aan het andere, op den voet van art. 16 van het tegenwoordig verdrag, uitgewisseld is geworden, van weerszijden zonder port of verschot zal zijn terug te zenden.

19. De voorwerpen van verschillenden aard, stuksgewijze tusschen de postadministratiën van Nederland en van het Groot-Hertogdom uitgewisseld, die, om welke reden dan ook, in rebut zijn gevallen, zullen van weerszijden aan het einde van iedere maand worden teruggezonden.

De voorwerpen, welke met aanrekening van port zijn uitgeleverd, zullen tegen denzelfden prijs, als waarvoor zij oorspronkelijk door het officie van afzending waren aangerekend, worden teruggezonden.

20. Er zullen tusschen de beide Staten over en weder postwissels kunnen verzonden worden. De prijs en de verdere voorwaarden dezer verzendingen zullen in gemeen overleg tusschen de postadministratiën der beide landen worden geregeld. Zij treden van regtswege in werking met den dag door deze administratiën te bepalen.

21. De postadministratiën van Nederland en van het Groot-Hertogdom zullen in gemeen overleg de kantoren aanwijzen, door tusschenkomst waarvan de uitwisseling der wederzijdsche correspondentie zal plaats vinden; zij regelen verder de wijze van verzending der correspondentie en al hetgeen betrekking heeft tot de vereffening der wederzijdsche rekeningen. Zij verstaan zich eindelijk omtrent alle andere maatregelen van meer ondergeschikten aard en van orde, die strekken kunnen om de uitvoering der bij deze overeenkomst gemaakte bepalingen behoorlijk te verzekeren.

Er wordt overeengekomen, dat de maatregelen van uitvoering, hierboven vermeld, telken male wanneer de beide administratiën daarvan in gemeen overleg de wenschelijkheid hebben erkend, zullen kunnen gewijzigd worden.

22. De postadministratiën van Nederland en van het Groot-Hertogdom zullen, bij het einde van elk jaar, rekeningen opmaken wegens de ver-

zending der correspondentie, die zij elkander wederkeerig, krachtens de bepalingen der artikelen 3, 4, 5 en 15 der tegenwoordige overeenkomst, zullen toezenden.

Het saldo dezer van weerszijden te onderzoeken en vast te stellen rekeningen zal betaald worden door de administratie, die zal blijken aan de andere schuldig te zijn.

23. Uit aanmerking van het verschil tusschen de in beide landen bestaande muntstelsels en ter vermindering der breuken, zoowel bij het toepassen als bij het te goed doen der porten, wordt overeengekomen, dat bij alle comptabele berekeningen tusschen de beide officien, ter uitvoering van de tegenwoordige overeenkomst, de Nederlandsche gulden zal worden geacht gelijk te staan met twee francs, en dat wederkeerig de franc zal worden gehouden dezelfde waarde te vertegenwoordigen als een halve gulden of 50 cents Nederlandsch; terwijl de onderdeelen van den gulden en de franc in dezelfde verhouding zullen berekend worden.

24. Te rekenen van den dag, waarop het tegenwoordig verdrag zal worden ten uitvoer gelegd, komen alle vroegere bepalingen of voorschriften, betreffende de postaangelegenheden tusschen Nederland en het Groot-Hertogdom, te vervallen.

25. Het tegenwoordig verdrag zal in werking treden op den dag door de beide administratiën in gemeen overleg te bepalen, en het zal van kracht blijven tot dat eene der contracterende partijen aan de andere, doch twaalf maanden vooruit, haar voornemen zal hebben kenbaar gemaakt om het buiten werking te stellen.

Gedurende deze laatste twaalf maanden zal het verdrag ten volle verbindende zijn, onverminderd de vereffening en de aanzuivering der rekeningen tusschen de beide postadministratiën, na den afloop van den bedoelden termijn.

26. De tegenwoordige overeenkomst zal respectievelijk, door den eersten ondergeteekende voor het Koninkrijk der Nederlanden, en door den tweeden ondergeteekende voor het Groot-Hertogdom Luxemburg, aan de goedkeuring van Zijne Majesteit den Koning Groot-Hertog worden onderworpen.

Afschriften dezer akten van goedkeuring, respectievelijk voor het Koninkrijk der Nederlanden en voor het Groot-Hertogdom Luxemburg, zullen worden uitgewisseld binnen eene maand na de onderteekening der overeenkomst, of vroeger, zoo zulks mogelijk is.

Aldus gedaan in duplo en door de wederzijdsche gemagtigden onderteekend, te 's Gravenhage den

tweeden Maart en te Luxemburg den derden Maart des jaars achttien honderd negen en zestig.

(L. S.) (get.) ROEST VAN LIMBURG.

" " " L. J. E. SERVAIS.

Gelet dat de akten Onze bekrachtiging der bovenstaande overeenkomst, zoo voor het Koninkrijk der Nederlanden, als voor het Groot-Hertogdom Luxemburg, den 20^m Maart 1869 te 's Gravenhage zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 8 April 1869, No. 2367; Hebben goedgevonden en verstaan de bovenvermelde overeenkomst bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoo veel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven overeenkomst vervat.

's Gravenhage, 11 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG,
(Uitgeg. 28 April 1869.)

13 April 1869. BESLUIT, houdende nadere regeling van het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters van koopwaren, enz., die tusschen Nederland en het Groot-Hertogdom Luxemburg gewisseld worden. S. 68.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 21 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad No. 15), inhoudende dat de heffing van het port op de buitenlandsche briefwisseling en wat daarmede in verband staat door Ons wordt geregeld naar aanleiding van de overeenkomsten of schikkingen, met de vreemde Regeringen of administratiën bestaande of nader te maken;

Gelet op het postverdrag tusschen Nederland en het Groot-Hertogdom Luxemburg van den 2/8 Maart jl.;

Gelet op Ons besluit van 12 December 1851 (Staatsblad No. 164);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 8 April jl., No. 139, Posterijen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het enkel port, in het Rijk te heffen wegens brieven naar en uit het Groot-Hertogdom Luxemburg, bedraagt *tien cents* voor gefrankeerde en *vijftien cents* voor ongefrankeerde brieven.

De berekening van het enkele port geschiedt naar den maatstaf van *vijftien* wigtjes.

2. Bij ontoreikendheid der postzegels op brieven naar en uit het Groot-Hertogdom worden zij met het port als voor ongefrankeerde brieven belast.

De waarde der gebezigde postzegels komt echter in mindering van het gemelde port, met aanvulling hier te lande van de breuken beneden *vijf cents* tot het volle bedrag van *vijf cents*.

3. De aangeteekende brieven voor het Groot-Hertogdom zijn aan eene gedwongene frankering onderworpen, ten bedrage van het port als voor gefrankeerde brieven, terwijl daarenboven een vast aantekengeld van *tien cents* is verschuldigd.

4. De dagbladen, couranten, tijdschriften, ingenaaide of ingebonden boeken, drukwerken van allerlei aard, verbeterde drukproeven, onder bijvoeging van de daartoe betrekkelijke kopijen, muziekpapier, gravures, kaarten en andere gelijksoortige gesteendrukte, geautographiëerde of gephographiëerde stukken, bestemd voor het Groot-Hertogdom, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *twee cents* voor elke 40 wigtjes of gedeelte van 40 wigtjes.

Zij zullen onder kruisband moeten verzonden worden en, behoudens de uitzondering ten aanzien van drukproeven en der daarbij gevoegde kopijen, zullen zij geen schrift, cijfers of teekenen hoegenaamd mogen bevatten, een en ander overeenkomstig de daaromtrent voor binnenlandsche verzendingen van denzelfden aard bestaande bepalingen.

Indien zij niet aan deze voorwaarden beantwoorden, wordt het gewone briefport toegepast.

5. De monsters van koopwaren, bestemd voor het Groot-Hertogdom, zijn onderworpen aan eene gedwongene frankering van *vijf cents* voor elke 40 wigtjes of voor elk gedeelte van 40 wigtjes.

De verzending geschiedt onder kruisband of in losse omslagen, in dier voege ingepakt, dat het onderzoek van den inhoud gemakkelijk kan plaats vinden.

Zij zullen geene innerlijke of handelswaarde mogen bezitten en er mag geen brief worden bijgevoegd.

Behalve het adres, den naam des afzenders, een fabriek- of handelsmerk, nummers en prijzen, mogen zij geen schrift hoegenaamd bevatten.

Indien zij aan deze voorwaarden niet voldoen, wordt het gewone briefport toegepast.

Monsters, waarvan het gewigt 250 wigtjes te boven gaat of waarvan eene der afmetingen meer dan 25 Nederlandsche duimen bedraagt, alsmede

die waarvan het vervoer ongelegenheid of gevaar zou kunnen veroorzaken, worden niet ter verzending toegelaten.

6. Akten en papieren, processtukken en andere dergelijke geschrevene bescheiden, bestemd voor het Groot-Hertogdom, zijn hier te lande aan eene gedwongene frankering onderworpen, ten bedrage van *vijftien cents* voor elke 200 wigtjes of gedeelte van 200 wigtjes.

Zij moeten onder kruisband verzonden worden, op het adres voorzien van eene aanwijzing dat de inhoud uit akten of dergelijken bestaat.

De insluiting van brieven is uitdrukkelijk verboden, even als de bijvoeging van eenig schrift, die kenmerk dragende van briefwisseling.

De stukken, die niet aan de gestelde vereischen beantwoorden, worden met het gewone briefport belast.

7. Bij ontoereikende frankering door middel van postzegels, van de gedrukte stukken, van de monsters, en van de akten en dergelijken tusschen Nederland en het Groot-Hertogdom gewisseld wordende, zullen zij worden belast met een aanvullingsport door de geadresseerden te betalen, gelijkstaande met het dubbel van het ontoereikende bedrag, en onder aanvulling hier te lande der breuken beneden *vijf cents* tot het volle bedrag van *vijf cents*.

8. De dagbladen, de gedrukte stukken, de monsters van koopwaren en de akten en dergelijken zullen mede aangeteekend verzonden kunnen worden.

Onverminderd het port ingevolge art. 4, 5 en 6 van dit besluit verschuldigd, zal voor elke afzonderlijke verzending een vast aanteekengeld van *tien cents* worden ingevorderd.

9. Indien de afzenders van aangeteekende brieven of andere aangeteekende voorwerpen verlangen, dat hun van de goede ontvangst door de geadresseerden berigt worde gegeven, wordt voor het overmaken van zoodanig berigt bij vooruitbetaling een vast regt van *tien cents* gegeven.

10. Er geschiedt eene bespoedigde bestelling van de brieven of andere voorwerpen der brievenpost, bestemd voor het Groot-Hertogdom of van daar herkomstig, wanneer de afzender het schriftelijk verlangen daartoe op het adres door de woorden: „Buitengewone bestelling” heeft uitgedrukt.

De aanteekening dezer voorwerpen is verplichtend.

Behalve het gewone port voor aangeteekende voorwerpen der brievenpost verschuldigd, zijn de expresse-brieven, enz., onderworpen aan de betaling van een bijzonder regt of expresse-loon ten

bedrage van *twintig cents*, bij de afzending te voldoen wanneer zij bestemd zijn voor plaatsen waar een postkantoor bestaat, en van *dertig cents* voor elken afstand van 5 Nederlandsche mijlen, waarover zij per expresse worden vervoerd, wanneer op de plaats van bestemming geen postkantoor gevestigd is. In het laatstvermelde geval wordt het expresse-loon van den geadresseerde ingevorderd.

11. Het port en de verdere voorwaarden van verzending der brieven, der gedrukte stukken, enz., herkomstig uit Nederland en bestemd voor verder gelegene landen, dan wel uit verder gelegene landen herkomstig en voor Nederland bestemd, die stuksgewijze over Luxemburg worden verzonden, zal door Onzen Minister van Financiën, in overeenstemming met de daaromtrent gemaakte of nader te maken schikkingen, worden geregeld.

12. Onze Minister van Financiën wordt gemagtigd tot het nemen der verdere maatregelen, die voor de uitvoering van het in het hoofd dezer vermelde postverdrag met het Groot-Hertogdom Luxemburg worden vereischt.

13. De bepalingen van dit besluit komen in werking met 1 Mei 1869, te rekenen van welken dag Ons besluit van 12 December 1851 (Staatsblad N°. 164) komt te vervallen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.
’s Gravenhage, 13 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 19 April 1869.)

19 April 1869. BESLUIT, tot aanvulling en wijziging van dat van 3 Dec. 1868 (S. N°. 149), houdende bepaling van postzegels, hoofdzakelijk strekkende ter frankering van dagbladen en verder gedrukte stukken. S. 69.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 9 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15);

Mede gelet op Ons besluit van 3 Dec. 1868 (Staatsblad N°. 149);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 13 April jl., N°. 83, Posterijen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Er zullen mede postzegels ten bedrage van $1\frac{1}{2}$ cent worden ingevoerd.

2. Onze Minister van Financiën wordt gemagtigd

om de kleur der postzegels van 1½ cent, alsmede het tijdstip hunner invoering te bepalen.

3. Met afwijking in zoo verre van het bepaalde bij Ons besluit van 3 December 1868 (S. N°. 149), omtrent de kleur der postzegels van 1 en 2 cent, zullen door Onzen Minister van Financiën de noodige bepalingen kunnen gemaakt worden.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de algemeene rekenkamer, en 't welk in het Staatsblad, alsmede in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Amsterdam, 19 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 23 April 1869.)

21 April 1869. BESLUIT, houdende bepalingen betreffende het verleen van reiskosten en kosten van vestiging aan de Nederlandsche diplomatieke agenten. S. 70.

28 April 1869. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de tusschen Nederland en Italië op den 11 April 1868 gesloten overeenkomst tot regeling van den toestand der naamlooze en andere vennootschappen van het eene in het andere land, alsmede van het daarbij behoorend additioneel protokol. S. 71.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de overeenkomst, op den 11 April 1868 tusschen Nederland en Italië door de wederzijdsche gevolmagtigden gesloten, tot regeling van den toestand der naamlooze en andere vennootschappen van het eene in het andere land, van welke overeenkomst en van het daarbij behoorend additioneel protokol de inhoud en vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Italië, wenschende wederzijds in Hunne Staten den toestand te regelen van de vennootschappen bij aandeelen (naamlooze vennootschappen) en andere handels-, nijverheids- en financiële maatschappijen, hebben te dien einde tot Hunne gevolmagtigden benoemd:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den heer JULIUS PHILIP JACOB ADRIAAN graaf

VAN ZUYLEN VAN NYEVELT, ridder-grootkruis der orde van den Nederlandschen leeuw, enz., enz., Hoogstdezelfs Minister van Buitenlandsche Zaken, en

den heer WILLEM WINTGENS, Hoogstdezelfs Minister van Justitie;

en Zijne Majesteit de Koning van Italië,

den heer DOMINIQUE CARUTTI DE CANTOGNO, groot-officier der orde van de heiligen Mauritius en Lazarus en ridder van de burgerlijke orde van Savoye, kommandeur der orde van den Nederlandschen leeuw, enz., enz., Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden;

die, na elkander hunne volmagten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. De Hooge contracterende Partijen verklaren wederzijds aan de vennootschappen bij aandeelen (naamlooze vennootschappen) en andere handels-, nijverheids- en financiële maatschappijen, welker oprigting en bewilliging overeenkomstig de bijzondere wetten van een der beide landen heeft plaats gehad, de bevoegdheid toe te kennen om al hare regten uit te oefenen en in regten op te treden voor den regter, hetzij om eene regtsvordering in te stellen, hetzij om zich daartegen te verweren, binnen de geheele uitgestrektheid der Staten van de andere Mogendheid in Europa, zonder andere voorwaarde dan zich te gedragen aan de wetten en verordeningen, welke in gezegde Staten van kracht zijn of zullen zijn.

2. Er is overeengekomen, dat de voorgaande bepaling zoowel toepasselijk is op de vennootschappen bij aandeelen (naamlooze vennootschappen) en maatschappijen, die opgericht en bewilligd zijn vóór de onderteekening der tegenwoordige overeenkomst, als op die, welke dit later mogten worden.

3. De tegenwoordige overeenkomst wordt aangegaan zonder bepaling van duur. Het staat evenwel aan elk der Hooge contracterende Partijen vrij hare werking te doen ophouden, door haar een jaar te voren op te zeggen.

De twee Hooge contracterende Partijen behouden zich overigens de bevoegdheid voor, om met gemeen overleg in deze overeenkomst de wijzigingen te brengen, welker nut door de ervaring mogt zijn aangewezen.

4. De tegenwoordige overeenkomst zal door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden worden

bekrachtigd, zoodra zij door de beide Kamers der Staten-Generaal zal zijn goedgekeurd, en bekend gemaakt terstond na de uitwisseling der akten van bekrachtiging.

Zij zal in werking treden, te rekenen van den twintigsten dag na hare afkondiging, in de vormen voorgeschreven door de wetten der beide landen.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmagtigden haar hebben onderteekend en van het zegel hunner wapenen voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, in duplo, den 11 April achtien honderd acht en zestig.

(get.)	CARUTTI.	(L. S.)
"	VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.	"
"	WINTGENS.	"

VERTALING.

PROTOKOL.

Tot de onderteekening overgaande der overeenkomst, tusschen de Nederlandsche en Italiaansche Regeringen onderhandeld, met betrekking tot de handels-, nijverheids- en financiële vennootschappen der beide landen, zijn de wederzijdsche gevolmagtigden, met het doel om alle mogelijkheid van misverstand te voorkomen, overeengekomen bij het tegenwoordig protokol aan te teekenen, dat de woorden, voorkomende aan het slot van artikel 1 „zonder andere voorwaarde dan zich te gedragen aan de wetten en verordeningen, welke in gezegde Staten van kracht, zijn of zullen zijn,” niet ten doel hebben de gezegde vennootschappen, in een der beide landen op wettige wijze tot stand gekomen, te onderwerpen aan de verplichting om in het andere land de Koninklijke bewilliging te hebben gevraagd en verkregen, welke van hen, in het land waar zij oorspronkelijk opgericht zijn, gevorderd wordt, om aldaar het genot te hebben van de regtspersoonlijkheid, maar alleen buiten twijfel te stellen dat de vennootschappen, in een der beide landen tot stand gekomen, bij het uitoefenen harer regten in het andere land niettemin verplicht zullen zijn zich aan de wetten op de regtsvordering en andere in dat laatste land van kracht te onderwerpen.

Wat de Nederlandsche koloniën betreft, blijft bepaald, dat de Italiaansche vennootschappen, even als vroeger en even als de Nederlandsche vennootschappen, de bewilliging van het bestuur der kolonie moeten verkregen hebben, om er eenige regten te kunnen uitoefenen, en dat de Nederlandsche vennootschappen, die den zetel harer werkzaamheden in diezelfde koloniën heb-

ben, in Italië aan dezelfde verplichting onderworpen zijn.

(get.)	CARUTTI.	(L. S.)
"	VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.	"
"	WINTGENS.	"

Gezien de wet van 6 April 1869 (S. No. 48), houdende goedkeuring van bovenstaande overeenkomst;

Gelet dat de akten van bekrachtiging op gezegde overeenkomst, door Ons den 10 April 1869 en door Zijne Majesteit den Koning van Italië den 8 Junij 1868 geteekend, op den 13 April 1869 te 's Gravenhage zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 23 April 1869, No. 2561; Hebben goedgevonden en verstaan de bovenvermelde overeenkomst en additioneel protokol, benevens de vertaling dier stukken, bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven overeenkomst vervat.

's Gravenhage, 28 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(*Uitgeg. 7 Mei 1869.*)

29 April 1869. BESLUIT, houdende aanwijzing van het kantoor St. Pieter als kantoor van betaling voor goederen, die langs het kanaal van Luik naar Maastricht worden ingevoerd. S. 72.

1 Mei 1869. BESLUIT, houdende regeling der vereischten tot benoembaarheid voor regterlijke ambtenaren in de kolonie Suriname. S. 73.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Koloniën, van 2 April 1869, lit. B, No. 12;

Gelet op de art. 131 en 129 van het reglement op het beleid der Regering in de kolonie Suriname, vastgesteld bij de wet van 31 Mei 1865 (Staatsblad No. 55);

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 April 1869, No. 24);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën, van 27 April 1869, lit. B, No. 8; Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

De hoedanigheden, vereischt om tot procureur-generaal, voorzitter, lid of griffier van het hof van justitie in de kolonie Suriname te kunnen worden benoemd, behalve die, bij het reglement op het beleid der Regering voorgeschreven, zijn:

1°. voor den procureur-generaal en den voorzitter, het bezit, sedert ten minste vijf jaren, van het meesterschap in de beide regten, aan eene Rijkshoogeschool verkregen, en een ouderdom van dertig jaren;

2°. voor de leden en den griffier, het bezit van gelijk meesterschap, sedert ten minste drie jaren, en een ouderdom van vijf en twintig jaren.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan, ter kennisneming, afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Justitie en aan den Raad van State.

's Gravenhage, 1 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitgeg. 5 Mei 1869.)

1 Mei 1869. BESLUIT, houdende regeling der vereischen tot benoembaarheid voor registerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao. S. 74.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Koloniën, van 2 April 1869, lit. B, N°. 12;

Gelet op de artt. 152 en 150 van het reglement op het beleid der Regering in de kolonie Curaçao, vastgesteld bij de wet van 31 Mei 1865 (Staatsblad N°. 56);

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 April 1869, N°. 24);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën, van 27 April 1869, lit. B, N°. 8; Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

De hoedanigheden, vereischt om tot procureur-generaal, voorzitter, bezoldigd lid of griffier van het hof van justitie in de kolonie Curaçao te kunnen worden benoemd, behalve die bij het reglement op het beleid der Regering voorgeschreven, zijn:

1°. voor den procureur-generaal en den voorzitter, het bezit, sedert ten minste vijf jaren, van het meesterschap in de beide regten, aan eene

Rijkshoogeschool verkregen, en een ouderdom van dertig jaren;

2°. voor de bezoldigde leden, het bezit van gelijk meesterschap, sedert ten minste drie jaren, en een ouderdom van vijf en twintig jaren;

3°. voor den griffier, een ouderdom van vijf en twintig jaren.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan, ter kennisneming, afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Justitie en aan den Raad van State.

's Gravenhage, 1 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitgeg. 7 Mei 1869.)

1 Mei 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, nopens de afzondering en het vervoeren tot dat einde van longziek vee.

Onmiddellijke afzondering van vee, dat aan longziekte of eene andere besmettelijke veenziekte lijdt, wordt door den Code Penal geboden. Wanneer vervoer langs den weg noodig is, om het vee naar de voor de afzondering bestemde plaats te brengen, dan meen ik met UHEG., dat art. 23 van den Code Penal dit toelaat.

Het enz.

Wanneer steeds het longzieke vee tijdig werd afgezonderd, zou waarschijnlijk die ziekte in hare uitbreiding veel worden beperkt.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

(get.) A. G. VAN HEUSDE, l. S.-G.

3 Mei 1869. BESLUIT, bepalande de plaatsing in het Staatsblad van de tusschen Nederland, Baden, Beijeren, Frankrijk, Groot-Hertoglijk Hessen en Pruissen op den 17 Oct. 1868 te Mannheim gesloten overeenkomst tot herziening der Rijnvaart-akte van 31 Maart 1831, alsmede van het daarbij behoorend slot-protocol. S. 75.

Bij dit besluit worden, behalve de in de wet van 4 April 1869, S. 37, opgenomen en op bladz. 31 hiervoor te vinden artikelen, nog medegedeeld:

Art. 10. "Quant aux marchandises entrant par le Rhin et destinées à la consommation intérieure, ou bien à la sortie, ou au transit après trans-

bordement ou après mise en entrepôt dans les ports-francs ou ailleurs, les formalités de douane se régleront d'après la législation générale de l'Etat riverain par la frontière duquel l'entrée, la sortie ou le transit auront lieu."

13. "Dans le cas où plusieurs Etats se trouvent réunis en un système commun de douane ou d'impôts, la frontière de l'union sera, pour l'application des articles 6 à 12, considérée comme frontière territoriale."

29. "Les Gouvernements des Etats riverains limitrophes, ou de ceux qui sont situés vis-à-vis l'un de l'autre, se communiqueront réciproquement les projets hydrotechniques dont l'exécution pourrait avoir une influence directe sur la partie du fleuve, ou de ses rives qui leur appartient, afin de les exécuter de la manière la plus convenable pour tous deux. Ils s'entendront sur les questions qui pourraient s'élever à l'occasion de l'exécution des dits travaux."

31. "De temps à autre, des ingénieurs hydro-techniques délégués par les Gouvernements de tous les Etats riverains feront un voyage d'exploration pour examiner l'Etat du fleuve, apprécier les résultats des mesures prises pour son amélioration et constater, les nouveaux obstacles qui entraveraient la navigation.

La commission centrale (article 43) désignera l'époque et les parties du fleuve où ces explorations devront avoir lieu. Les ingénieurs lui rendront compte des résultats."

42. "Les inspecteurs seront tenus de faire deux fois par an la tournée de leur district, d'examiner les obstacles à la navigation, survenus sur le fleuve, de visiter les chemins de halage et d'adresser aux Gouvernements que la chose concerne des rapports sur les entraves qu'ils auraient eu occasion de constater ou qui seraient de toute autre manière parvenues à leur connaissance, en proposant d'y remédier ou en y remédiant immédiatement eux-mêmes, s'ils y sont autorisés. En outre, ils ont à examiner les plaintes qui leur seraient soumises au sujet de la navigation du Rhin, et s'ils les trouvent fondées, ils s'adresseront, dans toute l'étendue de leur district, aux autorités compétentes, afin qu'il y soit porté remède.

S'il n'est pas donné suite à leurs propositions, ils en informeront la commission centrale (article 43)."

45. "Les attributions de la commission centrale consisteront:

a. à examiner toutes les plaintes auxquelles

donneront lieu l'application de la présente convention, ainsi que l'exécution des règlements concertés entre les Gouvernements riverains et des mesures qu'ils auront adoptés d'un commun accord;

b. à délibérer sur les propositions des Gouvernements riverains concernant la prospérité de la navigation du Rhin, spécialement sur celles qui auraient pour objet de compléter ou de modifier la présente convention et les règlements arrêtés en commun;

c. à rendre des décisions dans les cas d'appel portés devant la commission contre les jugements des tribunaux de première instance pour la navigation du Rhin (article 37).

La commission centrale rédigera tous les ans un rapport sur l'état de la navigation du Rhin."

46. "Les résolutions de la commission centrale seront prises à la pluralité absolue des voix, qui seront émises dans une parfaite égalité. Ces résolutions ne seront toutefois obligatoires qu'après avoir été approuvées par les Gouvernements."

"En foi de quoi les plénipotentiaires respectifs l'ont signé et y ont apposé le chachet de leurs armes.

Fait à Mannheim, le 17 Octobre 1868.

(L. S.)	(get.)	VERKERK PISTORIUS.
"	"	DIETZ.
"	"	WEBER.
"	"	GOEPP.
"	"	SCHMITT.
"	"	MOSER."

VERTALING.

SLOT-PROTOKOL.

Bij de ondertekening van de herziene akte omtrent de Rijnvaart, door hen krachtens hunne volmagten vastgesteld, hebben de ondergeteekenden het navolgende verklaard:

1°. Ten aanzien van artikel 1 der overeenkomst.

Het spreekt van zelf dat het regt tot uitoefening der vrije scheepvaart op den Rijn en zijne uitmondingen zich niet uitstrekt tot de voorregten, welke slechts worden toegekend aan de tot de Rijnvaart behorende en daarmede gelijk gestelde schepen.

2°. Ten aanzien van artikel 3 der overeenkomst.

A. Eenstemmig wordt erkend, dat de bepalingen der 1° zinsede van dit artikel niet van toepassing zijn op de vergoedingen, die voor het openen en sluiten van de bruggen gegeven worden op andere waterwegen dan den Rijn, noch ten aanzien

van de regten, te heffen voor het gebruik van kunstmatig aangelegde waterwegen of van kunstwerken, als sluizen, enz.

B. De gevolmagtigde van Pruisen doet opmerken, dat op de Ruhr nog een gering scheepvaartregt geheven wordt; dat zijne Regering het voornemen heeft om dat regt binnen een korten termijn af te schaffen, maar dat hij aan zijne Regering het regt moet voorbehouden om later het tijdstip te bepalen, waarop die afschaffing zal kunnen plaats vinden.

De gevolmagtigde der Nederlanden verklaart van zijne zijde, dat de ambtenaren, belast met de bakendienst op een gedeelte van de Maas in het Hertogdom Limburg, nog eenige geringe bakengelden heffen, welke niet kunnen worden afgeschaft zonder medewerking der Regering van België, en dat hij daarom aan zijne Regering de uitvoering moet voorbehouden van de bepalingen, vervat in de 2^e zinsmede van artikel 3, voor zooveel het gezegd gedeelte der Maas betreft.

De andere gevolmagtigden hebben tegen deze bedingen geenerlei bedenking ingebracht.

3°. Ten aanzien van artikel 8 der overeenkomst.

De thans bestaande vrijhavens zijn:

in *Frankrijk*: Straatsburg;

in *Baden*: Kehl, Maxau, Leopoldhafen, Mannheim;

in *Beijeren*: Neuburg, Spiers, Ludwigshafen;

in *Hessen*: Mentz;

in *Pruissen*: Biebrich, Ober-Lahnstein, Coblenz, Keulen, Neuss, Dusseldorf, Uerdingen, Duisburg, Ruhrort, Wesel, Emmerik;

in de *Nederlanden*: Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht.

4°. Ten aanzien van artikel 15 der overeenkomst.

A. Men is overeengekomen, dat als voldoende praktische oefening in het schippersbedrijf zal beschouwd worden een leer- of diensttijd in dat vak van minstens vier jaren; van dien tijd moet de betrokken persoon minstens twee jaren hebben doorgebracht aan boord van vaartuigen die den Rijn bevaren, hetzij in zijne geheele lengte, hetzij dat gedeelte van den stroom waarvoor het patent gevraagd wordt.

Hij, die een patent verlangt voor het besturen van stoomschepen, moet een voldoende bewijs leveren dat hij gedurende minstens één van de genoemde vier jaren de stoomvaart praktisch heeft beoefend.

B. Baden, Beijeren, Frankrijk, Hessen en Pruisen hebben besloten, dat de navolgende bepalingen, door hen onderling vastgesteld, ten aan-

zien van het houden van dienstboekjes door de opvarenden van kracht zullen blijven:

a. Niemand kan, zonder van een dienstboekje voorzien te zijn, met een Rijnschipper eene verbindtenis aangaan voor vaste dienst als leerling, scheepsjongen, scheepsgezel, stuurmansmaat, scheepsknecht, stoker, matroos of stuurman. De stuurlieden, die een eigen patent hebben, behoeven niet van een dienstboekje voorzien te zijn.

b. Niemand kan op een schipperspatent aanspraak maken dan onder vertoon van bovenbedoeld dienstboekje.

c. De dienstboekjes worden uitgereikt door de bevoegde autoriteiten ter plaats van het domicilium of van het verblijf op denzelfden voet als die in elk land gebruikelijk ten aanzien van andere dienstbare personen.

d. Bij elke verandering van dienst vermelden de eigenaars of bestuurders der vaartuigen in de dienstboekjes de redenen dier verandering met de verklaringen omtrent het gedrag van den houder.

Op denzelfden voet wordt gehandeld ten aanzien van de aantekeningen en aanmerkingen van de plaatselijke autoriteiten der verschillende havens van den Rijn of van eene nevenrivier.

e. De geschillen over den inhoud der verklaringen van de schippers of over de weigering van dezen om ze af te geven of in te schrijven, worden door de politie beslecht volgens de daaromtrent bestaande bepalingen, terwijl de afloop in het dienstboek wordt aangeteekend.

f. Alle onregelmatigheden of verzuimen in het bijhouden der dienstboekjes van de zijde der houders, alsmede alle veranderingen of tusschenvoegingen, door henzelfen of door tusschenkomst van anderen bewerkstelligd, ook zonder de bedoeling om te bedriegen, worden overeenkomstig de wetten of politie-reglementen van elk land in den persoon des houders gestraft.

Gelijke straf wordt toegepast op de dienstbare personen, die in strijd met de voorgaande bepalingen gehandeld hebben, alsmede op de schippers die personen, vermeld onder lit. a en niet voorzien van een behoorlijk dienstboekje, in hunne dienst hebben genomen.

Ieder die, met het doel om bedrog te plegen, persoonlijk of met behulp van anderen veranderingen in zijn dienstboekje heeft gebragt, of wel dat boekje heeft verminkt, zal in elken Oeverstaat volgens de bestaande strafwetten veroordeeld worden. Hij, die tot zoodanige handelingen heeft medegewerkt, wordt op gelijken voet veroordeeld.

Indien hij volgens deze wetten straf heeft beloopen ter zake van bedriegerij of van vervalsching, zal zijn dienstboekje hetzij voor een' bepaalden tijd, hetzij onherroepelijk worden ingetrokken.

g. De vorenstaande bepalingen zijn niet van toepassing op de zeelieden en de personen, behoorende tot de bemanning van zeeschepen die den Rijn bevaren. Zij blijven voorloopig buiten toepassing voor hen, die behooren tot de bemanning van Nederlandsche Rijnschepen.

Wanneer alzoo een der personen, onder lit. a genoemd, de dienst op een Nederlandsch vaartuig verlaat, om op een ander Rijnschip dienst te nemen, kan de vertooning van een dienstboekje niet van hem gevorderd worden, althans niet voor het tijdsverloop op het Nederlandsch vaartuig doorgebracht. Echter moet gezorgd worden, dat de betrokken persoon van den overgang van het Nederlandsch vaartuig op een ander schip en omgekeerd geen gebruik make om de toepassing der bepalingen omtrent de dienstboekjes te ontduiken.

5°. Ten aanzien van artikel 22 der overeenkomst.

A. Er is overeengekomen, dat de aanwijzing der uiterste grens van den grootsten toegelaten diepgang op den bestaanden voet zal blijven geschieden door middel van ijzeren krammen.

B. Onder belangrijke herstelling of verandering wordt de vernieuwing der inhouten verstaan.

C. Daar de bepalingen, vervat in artikel 17 der overeenkomst van 31 Maart 1831, betreffende den ijk van de Rijnvaartschepen, uitsluitend zijn vastgesteld voor de heffing van het recognitiereg, en dit regt voortaan niet meer geheven zal worden, is het onnoodig om de gedachte bepalingen te vernieuwen. Intusschen zullen de Hooge contracterende Partijen zorg dragen, dat steeds gelegenheid blijve bestaan om in hun gebied het ladingsvermogen der vaartuigen te doen opnemen volgens de wijze van ijken, vroeger door hen onderling vastgesteld.

6°. Ten aanzien van artikel 23 der overeenkomst.

Door centenaar wordt hier, alsmede dáár waar dat woord verder in de tegenwoordige overeenkomst gebruikt wordt, verstaan de tolcentenaar van 50 kilogrammen.

7°. Ten aanzien van artikel 30 der overeenkomst.

De gevolmachtigde der Nederlanden heeft verklaard dat, ingeval bruggen moeten gelegd worden over de waterwegen, die van den Rijn naar de zee voeren langs Dordrecht, Rotterdam, Hellevoetsluis en Brielle, en waarop de bepalingen van artikel 30 der overeenkomst niet van toepassing

zijn, zijne Regering zal zorg dragen dat de vaartuigen en de vlotten, door geschikte openingen, vrij en zonder belemmering die bruggen kunnen doorvaren, en dat de faciliteiten, gedurende en na den bouw aan Nederlandsche schippers en vlotvoerders toegekend, op gelijken voet worden verleend aan de schippers en vlotvoerders van de andere Oeverstaten.

Het spreekt van zelf dat de tegenwoordige verklaring niet te kort doet aan de bepalingen, vervat in de tweede zinsnede van artikel 2.

De andere gevolmachtigden hebben zich, met deze verklaring vereenigd.

8°. Ten aanzien van artikel 32 der overeenkomst.

De gevolmachtigde van Frankrijk heeft doen opmerken dat, volgens het gevoelen zijner Regering, de bevoegdheid der Oeverstaten om politie-straffen toe te passen ten aanzien van overtredingen, niet voorzien bij de reglementen waaromtrent de Hooge contracterende Partijen zijn overeengekomen, niet beperkt wordt door de bepalingen van dit artikel.

Dit gevoelen is eenstemmig aangenomen.

9°. Ten aanzien van artikel 47 der overeenkomst.

A. De voorzitter blijft in functie tot de aanstaande gewone bijeenkomst.

B. In spoed vereischende gevallen kunnen de leden der centrale commissie met goedkeuring hunner Regeringen besluiten nemen door middel van briefwisseling.

C. De Oeverstaten dragen bij in de pensioenen, die nog gemeenschappelijk moeten betaald worden, in de volgende verhoudingen:

<i>Baden</i>	$\frac{1}{11}$
<i>Beijeren</i>	$\frac{4}{11}$
<i>Frankrijk</i>	$\frac{1}{3}$
<i>Hessen</i>	$\frac{6}{11}$
<i>Nederland</i>	$\frac{1}{3}$
<i>Pruissen</i>	$\frac{7}{11}$

De Pruisische Regering belast zich met de uitbetaling der pensioenen. De Regering van Baden aanvaardt de zorg voor de betaling der bureaukosten van de centrale commissie.

De aandeelen van de andere Oeverstaten in de pensioenen en in de bureaukosten van de centrale commissie worden vooruit gestort in de kassen, door de genoemde Regeringen aan te wijzen. De storting geschiedt bij driemaandelijksche termijnen, te betalen uiterlijk op 24 December, 24 Maart, 24 Junij en 24 September van elk jaar.

De Regering van Baden, die wel een lokaal heeft willen verstrekken voor het archief van de

centrale commissie, heeft zich tevens belast met het toezigt op dat archief.

Gedaan te Mannheim, 17 October 1868.

(L. S.)	(get.)	VERKERK PISTORIUS.
"	"	DIETZ.
"	"	WEBER.
"	"	GOEPP.
"	"	SCHMITT.
"	"	MOSER.

Gezien de wet van 4 April 1869, N°. 16, houdende goedkeuring van bovenstaande overeenkomst;

Gelet dat de uitwisseling der wederzijdsche akten van bekrachtiging op gezegde overeenkomst op 17 April 1869 te Mannheim heeft plaats gehad;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 30 April 1869, N°. 2907; Hebben goedgevonden en verstaan de bovenvermelde overeenkomst en slot-protokol, benevens de vertaling dier stukken bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven overeenkomst vervat.

's Gravenhage, 3 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(*Uitgeg. 31 Mei 1869.*)

6 Mei 1869. WET, tot herziening van de tabel, bedoeld in art. 99 der wet van 4 Julij 1850 (Staatsblad N°. 37). S. 76.

Zie ontwerp met Mem. v. T. Bijl. blz. 876; V. V. Bijl. blz. 1030; M. v. B. Bijl. blz. 1078; Beraadslagingen Hand. blz. 1175, 1189.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens het 3^e lid van art. 99 der wet van den 4 Julij 1850 (Staatsblad N°. 37), de tabel, regerende de verdeeling des Rijks in kiesdistricten, moet worden herzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De tabel, bedoeld in art. 99 der wet van 4 Julij 1850 (Staatsblad N°. 37) en herzien bij de wetten van 28 December 1858 (Staatsblad N°. 122) en van 22 April 1864 (Staatsblad N°. 34), wordt gelezen als volgt:

HOOPDKIESDISTRICTEN.

Groningen.

GEMEENTEN VAN HET HOOPDKIESDISTRICT.

Groningen, Haren, Noorddijk, Ten Boer.

Getal te kiezen leden 1. Tweede aftr. helft 1.

Zuidhorn.

Zuidhorn, Leek, Oldekerk, Aduard, Ezinge, Oldehove, Bafo, Eenrum, Kloosterburen, Leens, Ulrum, Hoogkerk, Adorp, Winsum, Roden, Eelde, Peize, Norg.

Getal te kiezen leden 1. Eerste aftr. helft 1.

Appingedam.

Appingedam, Delfzijl, Slochteren, Bierum, Loppersum, Stedum, 't Zandt, Uithuizen, Uithuistermeden, Usquert, Warfum, Kantens, Middelstum, Bedum, Midwolde, Nieuwolde, Termunten, Noordbroek, Zuidbroek, Sappemeer, Hoogezand, Muntendam, Beerta, Finsterwolde, Scheemda, Nieuweschans, Meeden.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Winschoten.

Winschoten, Bellingewolde, Nieuwe Pekela, Oude Pekela, Veendam, Wildervank, Vlagtwedde, Wedde, Onstwedde.

Getal te kiezen leden 1. Eerste aftr. helft 1.

Assen.

Assen, Vries, Smilde, Beilen, Dwingelo, Mepel, Ruinerwold, de Wijk, Zuidwolde, Ruinen, Hoogeveen, Westerbork, Zweelo, Sleen, Oosterhesselen, Dalen, Koevorden, Emmen, Odoorn, Borger, Gasselte, Gieten, Rolde, Anlo, Zuidlaren.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Leeuwarden.

Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Menaldumadoel, Franeker, Franekeradeel, Harlingen, Baradeel, 't Bildt, Baarderadeel, Idaarderadeel.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Sneek.

Sneek, Wijmbritseradeel, IJlst, Sloten, Gaasterland, Workum, Hindeloopen, Stavoren, Heme-lumer Oldephaert en Noordwolde, Haskerland, Rauwerderhem, Hennaarderadeel, Schoterland, Aengwring, Utingeradeel, Doniawerstal, Lemsterland, Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Opsterland, Bolsward, Wonseradeel.

Getal leden 3. Eerste helft 2. Tweede helft 1.

Dokkum.

Dokkum, Ferwerderadeel, Westdongeradeel, Oostdongeradeel, Dantumadeel, Kollumerland en Nieuwkruisland, Ameland, Schiermonnikoog,

Achtkarspelen, Tietjerksteradeel, Smallingerland, Marum, Grootegast, Grijskerk.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Steenwijk.

Steenwijk, Steenwijkerwold, Oldemarkt, Kuinre, Blankenham, Blokzijl, Stad-Vollenhove, Ambt-Vollenhove, Giethoorn, Wanneperveen, Zwartsluis, Staphorst, Nijeveen, Havelte, Vledder, Diever, Genemuiden, Hasselt,

Getal te kiezen leden 1. Tweede aftr. helft 1.

Zwolle.

Zwolle, Nieuwleuzen, Avereest, Dalfsen, Stad-Ommen, Ambt-Ommen, Zwollerkerspel, Kampen, Grafhorst, IJsselmuiden, Wilsum, Kamperveen, Zalk en Veecaten, Oldebroek, Doornspijk, Elburg, Heino, Hattem, Heerde.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Almelo.

Stad-Almelo, Gramsbergen, Stad-Hardenberg, Ambt-Hardenberg, den Ham, Vriesenveen, Wierden, Ambt-Almelo, Tubbergen, Ootmarssum, Denekamp, Weerselo, Oldenzaal, Losser, Borne, Stad-Delden, Ambt-Delden, Hengelo, Enschedé, Lonneker, Haaksbergen.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Deventer.

Deventer, Diepenveen, Bathmen, Holten, Markelo, Goor, Rijssen, Hellendoorn, Raalte, Wijhe, Olst, Gorssel, Voorst, Epe, Apeldoorn.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Zutphen.

Zutphen, Eibergen, Vorden, Groenlo, Winterswijk, Aalten, Lichtenvoorde, Dinxperlo, Wisch, Borculo, Laren, Loghem, Neede, Warnsveld, Diepenheim, Stad-Doetinchem, Ambt-Doetinchem, Zelhém, Hengelo, Hummelo, Doesborgh, Steenderen, Ruurlo.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Arnhem.

Arnhem, Ede, Renkum, Doorwerth, Heteren, Hemmen, Huissen, Westervoort, Brummen, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Valburg, Elst.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Nijmegen.

Nijmegen, Millingen, Ubbergen, Groesbeek, Heumen, Overasselt, Balgoij, Wijchen, Beuningen, Ewijk, Druten, Horssen, Burgharen, Batenburg, Appeltern, Bommel, Gent, Pannerden, Herwen en Aerdt, Zevenaar, Duiven, Angerlo, Didam, Wehl, Bergh, Gendringen.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Tiel.

Tiel, Wadenojen, Wamel, Dreumel, Wijk bij Duurstede, Cothen, Langbroek, Leersum, Amerongen, Rhenen, Doorn, Driebergen, Rijzenburg, Werkhoven, Odijk, Ophemert, Varik, Est en Opijnen, Waardenburg, Geldermalsen, Deil, Culemborg, Beusichem, Buren, Buurmalsen, Zoelen, IJzendoorn, Echteld, Dodewaard, Kesteren, Lienden, Maurik, Zalt-Bommel, Ammerzoden, Brakel, Zuilichem, Poederoijen, Nederhemert, Hedel, Kerkwijk, Gameren, Hurwenen, Driel, Rossum, Heerewaarden.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Amersfoort.

Amersfoort, Veenendaal, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg, Leusden, Stoutenburg, Hoevelaken, Nijkerk, Harderwijk, Putten, Ermelo, Barneveld, Hoogland, Bunschoten, Eemnes, Baarn, Soest, Maarn, Weesp, Weesperkarspel, 's Graveland, Ankeveen, Kortenhoef, Nederhorst den Berg, Naarden, Muiden, Huizen, Bussum, Hilversum, Laren, Blaricum.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Utrecht.

Utrecht, Jutphaas, Zuilen, Achttienhoven, Maartensdijk, de Bildt, Zeist, Bunnik, Houten, Loosdrecht, Westbroek, Tienhoven, Maarssen, Maarssenveen, Breukelen St. Pieter, Breukelen Nijenrode, Ruwiel, Loenen, Vreeland, Loenersloot, Nigtevecht, Abcoude Proostdij, Abcoude Baambrugge, Laagnieuwkoop, Haarzuilen, Vleuten, Oude Rhijn.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Hoorn.

Hoorn, Berkhout, Avenhorn, Enkhuizen, Urk, Grootebroek, Bovenkarspel, Medemblik, Hoogkarspel, Wervershoof, Audijk, Blokker, Zwaag, Westwoud, Wijdenes, Schellinkhout, Venhuizen, Midwoud, Sijbekarspel, Abbekerk, Twisk, Opperdoes, Beemster, Hoogwoud, Spanbroek, Opmeer, Wognum, Nibbixwoud, Obdam, Hensbroek, Oosthuizen, Beets, Oudendijk, Middellie, Kwadijk, Warder, Edam, Purmerend, Monnikendam, Marken, Broek in Waterland, IJpendam, Katwoude, Nieuwendam, Ransdorp, de Rijp, Graft, Ursem.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Alkmaar.

Alkmaar, Texel, Vlieland, Terschelling, Wieringerwaard, Wieringen, den Helder, de Zijpe, Schagen, Callantsoog, Bergen, Schoorl, Petten, Koedijk, Oudorp, Heilo, Egmond aan Zee, Egmond binnen, Akersloot, Limmen, Castricum,

Haringkarspel, St. Maarten, Warmenhuizen, Nieuwe Niedorp, Oude Niedorp, Winkel, Barsingerhorn, Zuid-Scharwoude, Noord-Scharwoude, St. Pancras, Broek op Langendijk, Oudkarspel, Heerhugowaard, Oterleek, Schermerhorn, Zuid-en Noord-Schermer.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.
Haarlem.

Haarlem, Heemstede, Bennebroek, Bloemendaal, Velzen, Beverwijk, Wijk aan Zee en Duin, Zandvoort, Spaarndam, Schoten, Zaandam, Koog aan de Zaan, Zaandijk, Wormerveer, Westzaan, Assendelft, Wormer, Jisp, Wijdewormer, Oostzaan, Landsmeer, Buiksloot, Uitgeest, Heems-kerk, Krommenie.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.
Haarlemmermeer.

Haarlemmermeer, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Sloten, Watergraafsmeer, Diemen, Ouder-Amstel, Nieuwer-Amstel, Aalsmeer, Uithoorn, Leimuiden, Rijnsaterwoude, Alkemade, Lisse, Hillegom.

Getal te kiezen leden 1. Tweede aftr. helft 1.
Amsterdam.

Amsterdam.

Getal leden 6. Eerste helft 3. Tweede helft 3.
Leiden.

Leiden, Oegstgeest, Rhijnsburg, Katwijk, Valkenburg, Sassenheim, Warmond, Voorhout, Noordwijk, Noordwijkerhout, Leiderdorp, Koudekerk, Benthuizen, Hazerswoude, Zoeterwoude, Voor-schoten, Wassenaar, Woubrugge, Ter Aar, Nieuwveen, Oudshoorn, Alphen, Zwammerdam, Aarlanderveen.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.
Gouda.

Gouda, Oudewater, Hekendorp, Langeruige-weide, Bodegraven, Papekop, Woerden, Nieuwkoop, Zevenhoven, Rietveld, Waarder, Barwoutswaarder, Boskoop, Noord-Waddinxveen, Zuid-Waddinxveen, Moercapele, Zevenhuizen, Bleiswijk, Reeuwijk, Sluipwijk, Stein, Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel, Broek c. a., Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lekkerkerk, Krimpen aan de Lek, Ouderkerk aan den IJssel, Berkenwoude, Gouderak, Schoonhoven, Bergambacht, Ammerstol, Stolwijk, Haastrecht, Vlist, Mijdrecht, Wilnis, Zegveld, Kamerik, Kockengen, Harmelen, Linschoten, Veldhuizen, Willeskop, Montfoort, Snelrewaard, Vinkeveen.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Delft.

Delft, Hof van Delft, Pijnacker, Nootdorp, Vrijenban, Vlaardingen, Vlaardinger-Ambacht, Kethel, Stompwijk, Voorburg, Veur, Zegwaard, Zoetermeer, Berkel, Wateringen, de Lier, Schipluiden, Naaldwijk, 's Gravesande, Monster, Maasluis, Maasland, Schiedam, Overschie, Schiebroek.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.
Rotterdam.

Rotterdam, Delfshaven, Kralingen, Hillegersberg, Bergschenhoek.

Getal leden 3. Eerste helft 2. Tweede helft 1.
Brielle.

Brielle, Rozenburg, Vierpolders, Oostvoorne, Nieuwenhoorn, Hellevoetluis, Nieuw-Helvoet, Rockanje, Heenvliet, Geervliet, Zwartewaal, Spijkenisse, Hekelingen, Zuidland, Abbenbroek, Oudenhoorn, Piershil, Goudswaard, Nieuw-Beijerland, Oud-Beijerland, Poortugaal, Hoogvliet, Pernis, Charlois, Rhoon, Katendrecht.

Getal te kiezen leden 1. Tweede aftr. helft 1.
's Gravenhage.

's Gravenhage, Loosduinen, Rijswijk.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.
Dordrecht.

Dordrecht, Dubbeldam, Zwijndrecht, Groot Lindt, Heerjansdam, Hendrik-Ido-Ambacht, IJsselmonde, Barendrecht, Ridderkerk, Mijnsheerenland, Heinenoord, Westmaas, 's Graven-deel, Puttershoek, Maasdam, Strijen, Numansdorp, Klaaswaal, Zuid-Beijerland, Alblasserdam, Papendrecht, Oud-Alblas, Wijngaarden, Molenaarsgraaf, Bleskensgraaf en Hofwegen, Streefkerk, Lekkerland, Brandwijk, Sliedrecht.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.
Gorinchem.

Gorinchem, Schelluinen, Arkel, Nieuwland, Kedichem, Giessen-Nieuwkerk, Giessendam, Hardinxveld, Ottoland, Peursum, Meerkerk, Noordeloos, Goudriaan, Ameide, Tienhoven, Hoornaar, Hoogblokland, Leerdam, Asperen, Heukelom, Schoonrewoerd, Nieuwpoort, Langerak, Groot-Ammers, Leerbreek, Lexmond, Hei- en Boeicoop, Vianen, Hagestein, Everdingen, Schalkwijk, IJsselstein, Vreeswijk, Tull en 't Waal, Jaarsveld, Willige Langerak, Polsbroek, Hoenkoop, Lopik, Benschop, Haaften, Herwijnen, Vuren, Beest, Dussen, Munster en Muilkerk, Meeuwen, Hill en Babilonienbroek, Drongelen, Haagoort, Gansoijen en Doeveren, Capelle, Besoijen, Heesbeen, Eethen en Genderen, Almkerk en Uitwijk, Emmikhoven en Waardhuizen, Werkendam,

Woudrichem, de Werken en Sleeuwijk, Giessen, Rijswijk, Op- en Neer-Andel, Veen, Wijk- en Aalburg, Heusden, Herpt, Hedikhuizen, Oudheusden.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1. Middelburg.

Middelburg, Vlissingen, Veere, Oostkapelle, Domburg, Vrouwepolder, Serooskerke, Aagterkerke, Grijskerke, Westkapelle, St. Laurens, Meliskerke, Zoutelande, Biggekerke, Oost- en West-Souburg, Koudekerke, Ritthem, Nieuwland, Arnemuiden, Groede, Breskens, Nieuwvliet, Cadzand, Oostburg, Retranchement, Zuidzande, Schoondijke, IJzendijke, Biervliet, Hoofdplaat, Waterlandkerkje, Sluis, Aardenburg, St. Anna ter Muiden, Heille, St. Kruis, Eede, Axel, Zaamslag, Neuzen, Hoek, Sas van Gent, Koezicht, Overslag, Philippine, Westdorpe, Zuiddorpe, Hulst, Clinge, St. Jansteen, Stoppeldijk, Hengstdijk, Boschkapelle, Graauw en Langendam, Hontenisse, Ossensisse.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1. Goes.

Goes, 'sHeer-Arendskerke, 'sHeer-Abtskerke, Kattendijke, Wolphaartsdijk, Baarland, 'sGravenpolder, Ellewoutsdijk, Oudelande, Hoedekenskerke, Ovezande, Heinkenszand, 'sHeerenhoek, Driewegen, Nisse, Borssele, Kapelle, Wemeldinghe, Kloetinghe, Yerseke, Krabbendijke, Kruintingen, Schore, Waarde, Rilland, Bath, Kortgeen, Wissekerke, Colijnsplaat, Kats, Tholen, Oud-Vossemeer, Poortvliet, St. Maartensdijk, Scherpenisse, St. Annaland, Stavenisse, St. Philipsland.

Getal te kiezen leden 1. Tweede aftr. helft 1. Zierikzee.

Zierikzee, Haamstede, Noordwelle, Renesse, Serooskerke, Burgh, Elkerzee, Ellemeet, Brouwershaven, Zonnemaire, Duivendijke, Kerkwerve, Noordgouwe, Dreischor, Oosterland, Bruinisse, Nieuwerkerk, Ouwerkerk, Goedereede, Ouddorp, Stellingdam, Dirksland, Melissant, Middelharnis, Sommelsdijk, Oude Tonge, Nieuwe Tonge, Herkingen, den Bommel, Ooltgensplaat, Stad aan 't Haringvliet.

Getal te kiezen leden 1. Eerste aftr. helft 1. Breda.

Breda, Ginneken en Bavel, Zundert en Wernhout, Teteringen, 'sPrincenhage, Rijsbergen, Oudenbosch, Oud- en Nieuw-Gastel, Hoeven en St. Maartenspolder, Edden en Leur, Klundert, Willemstad, Fijnaart en Heijningen, Standaard-

buiten, Rosendaal en Nispen, Wouw, Rucphen en Vorensaende, Bergen op Zoom, Woensdrecht, Hoogerheiden en Hinkelenoord, Huibergen, Ossendrecht, Putten, Steenberghe en Kruisland, Nieuw-Vossemeer, Dinteloord en Prinsland, Halsteren.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1. Tilburg.

Tilburg, Goirle, Gilze en Reijen, Alphen en Riel, Baarle-Nassau, Chaam, Hilvarenbeek, Diessen, Hooge en Lage Mierde en Hulsel, Oirschot, Moergestel, Oisterwijk, Haren, Berkel, Enschoot en Heukelom, Udenhout, Cromvoirt, Loon op Zand, Sprang, Vrijhoeven Capelle, Waspik, Dongen, 'sGravenmoer, Raamsdonk, Geertruidenberg, Made en Drimmelen, Hooge en Lage Zwaluwe, Oosterhout, Zevenbergen, Terheijden.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1. Eindhoven.

Eindhoven, Woensel en Eckart, Stratum, Gestel en Blaarthem, Strijp, Zeelst, Aalst, Berg-eijk, Eersel, Duizel en Steensel, Vessem, Wintelre en Knegsel, Oerle, Veldhoven en Mereveldhoven, Riethoven, Westerhoven, Luijkgestel, Borkel en Schaft, Dommelen, Valkenswaard, Waalre, Leende, Budel, Soerendonk, Sterksel en Gassel, Maarheeze, Heeze, Asten, Someren, Vlierden, Durne en Liessel, Geldrop, Mierlo, Lierop, Tongelre, Zes Gehuchten, Nunen, Gerwen en Nederwetten, Helmond, Stiphout, Aarle-Rixtel, Lieshout, Bakel en Milheeze, Beek en Donk, Veghel, Erp, Reusel, Bladel c. a., Oost-, West- en Middelbeers, St. Oedenrode, Son en Breugel, Best, Hoogeloon c. a.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1. Maastricht.

Maastricht, St. Pieter, Oud-Vroenhoven, Meerassen, Berg en Terblijt, Borgharen, Bunde, Geulle, Houthem, Itteren, Ulestraeten, Hulsberg, Valkenburg, Grondsveld, Mesch, Rijckholt, St. Geertruide, Eijsden, Heer, Ambij, Bemelen, Cadier en Keer, Mheer, Gulpen, Oud-Valkenburg, Schin op Geul, Slenaken, Strucht, Wijre, Margraten, Noorbeek, Wittem, Vaals, Sijpeldveld, Bochoholt, Heerlen, Klimmen, Schaesberg, Voerendaal, Wijnandsrade, Kerkrade, Rimburg, Eijgelsheven, Nieuwenhagen, Ubach over Worms, Beek, Schimmert.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1. Roermond.

Roermond, Hertea, Vloderp, Posterholt, St.

Odilienberg, Melick en Herkenbosch, Maasniel, Swalmen, Sittard, Broek-Sittard, Schinnen, Munstergelen, Urmond, Amstenrade, Bingelrade, Jabeek, Oirsbeek, Susteren, Obbicht en Papenhoven, Grevenbicht, Born, Nieuwstad, Roosteren, Limbricht, Geleen, Echt, Ohe en Laak, Stevensweert, Maasbracht, Montfort, Linne, Thorn, Wessem, Ittervoort, Neeritter, Grathem, Heel, Pol en Panheel, Beegden, Hunsel, Horn, Weert, Nederweert, Stamproij, Heijthuisen, Roggel, Haelen, Nunhem, Meijel, Buggenum, Neer, Baexem, Hoensbroek, Schinveld, Merkelbeek, Brunssum, Spaubeek, Stein, Elsloo, Nuth.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Boxmeer.

Boxmeer, Beugen en Rijkevoirt, Sambeek, Vierlingsbeek, Maashees en Overloon, Oploo, St. Anthonis en Ledeacker, Oeffelt, Haps, Gassel, Escharen, Gemert, Uden, Nistelrode, Boekel, Linde, Beers, Cuijk en St. Agatha, Wanroij, Mill en St. Hubert, Grave, Reek, Velp, Zeeland, Bergen, Gennep, Mook, Ottersum, Arceen en Velden, Horst, Grubbenvorst, Sevenum, Broekhuizen, Venraij, Meerloo, Wanssum, Venlo, Tegelen, Belfeld, Beesel, Kessel, Helden, Maasbree.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

's Bosch.

's Hertogenbosch, Empel en Meerwijk, Engelen, Bortel, Liempde, Esch, Helvoirt, St. Michielsgestel, Vught, Schijndel, Berlicum, den Dungen, Dinther, Heeswijk, Rosmalen, Oss, Geffen, Nuland, Lith, Lithoijen, Alem, Maren en Kessel, Ravenstein, Deursen en Dennenburg, Huisseling en Neerloon, Schaijk, Dieden, Demen en Langel, Herpen, Heesch, Berghem, Megen, Haren en Macharen, Ooijen en Teeffelen, Waalwijk, Baardwijk, Drunen, Vlijmen, Nieuwkuik en Onsenoort, Bokhoven.

Getal leden 2. Eerste helft 1. Tweede helft 1.

Totaal der te kiezen leden	80.
Eerste aftredende helft	40.
Tweede aftredende helft	40.

Art. 2. De verkiezing van nieuwe leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, die volgens deze tabel moet plaats hebben in de districten *Sneek, Tiel, Haarlemmermeer, Brielle* en *Boxmeer*, geschiedt op Dingsdag, den 8 Junij 1869.

Deze leden nemen zitting op den derden Maandag van September 1869.

3. Het overgaan van gemeenten tot een ander kiesdistrict brengt geene verandering in de som,

die men, om tot het kiezen van leden der Tweede Kamer bevoegd te zijn, in die gemeenten, volgens de in art. 1 der wet van 4 Julij 1850 (Staatsblad N°. 37) bedoelde tabel, in de directe belastingen moet betalen.

4. Deze wet is verbindend met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 6 Mei 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) FOCK.

(*Uitgeg. 7 Mei 1869.*)

8 Mei 1869. MISSIVE van den Minister van Oorlog, over het gebruik maken van versnelde middelen van vervoer door miliciens.

Door den raad van administratie van den Hollandschen ijzeren spoorwegmaatschappij is aan mij kennis gegeven, dat, te rekenen van den 6^m dezer, voor de geheele spoorwegdienst tusschen Amsterdam, Rotterdam en Helder, de militairen *in uniform* beneden den rang van officier, in de rijtuigen der 3^e klasse zullen worden vervoerd tegen de *helft* van de gewone tariefsprizen (geen retourbiljetten), daaronder begrepen de lotelingen-miliciens, alhoewel niet in uniform, mits onder geleide van de bevoegde militaire of burgerlijke autoriteit; terwijl voor de officieren, met troepen reizende, voor het vervoer in de 1^e en 2^e klasse van rijtuigen *de helft* van de gewone tariefsprizen zal moeten worden betaald.

Onder mededeeling van het vorenstaande heb ik tevens de eer UHEGestr. te doen kennen, dat in verband daarmede in zooverre wordt gewijzigd, het bepaalde bij het laatste gedeelte der 4^e zinsnede van art. 2 van het voorschrift nopens het gebruik maken van versnelde middelen van vervoer bij het overbrengen van manschappen der nationale militie, vastgesteld bij de dezerzijdsche beschikking van 18 Maart 1868, N°. 47 I.

Ik verzoek UHEGestr. de gemeentebestaren in uw gewest van een en ander te willen doen kennis dragen.

De Minister v. Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

8 Mei 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het gebruik der systematische benamingen voor maten en gewigten.

Naar ik verneem, wordt de uitnoodiging, vervat in mijne circulaire van den 8 April jl. N°. 250,

12^e afdeling, Nijverheid, hier en daar zoo opgevat als of het in mijne bedoeling gelegen had een verbindend voorschrift tot het bezigen der systematische benamingen voor de maten en gewigten te geven.

Hoe wenschelijk het ook zij, dat die namen meer en meer in zwang komen, kon zoodanig voorschrift nimmer de strekking mijner gemelde circulaire zijn; zij bepaalde zich tot eene opwekking om de systematische namen te bezigen.

Mogt het uitsluitend gebruik dier namen niet terstond overal met ingenomenheid begroet worden of welligt hier of daar eenige zwaarigheid opleveren, het bezigen der vroegere benamingen, die trouwens ook in de wet van den 7 April jl. (Staatsblad No. 57) opgenomen zijn, blijft geoorloofd; deze zouden, zoo noodig in parenthesi, nevens de systematische namen kunnen gevoegd worden.

Ik laat het aan U over om mijne bovengemelde circulaire door den inhoud dezer aan te vullen en nader te verklaren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

8 Mei 1869. WET, tot wijziging der wettelijke verordeningen op het regt van patent, betrekkelijk het geven van onderwijs. S. 77.

Zie ontwerp met M. v. T. Bijl. blz. 944; V. V. Bijl. blz. 1077; Amendem. Bijl. blz. 1164; Besl. Handel. blz. 1257.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is het geven van onderwijs algemeen vrij te stellen van het regt van patent;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In art. 3, lit. *b*, eerste zinsnede, der wet van 21 Mei 1819 (Staatsblad No. 34) worden de woorden: „aan de hoogere en lagere scholen”, vervangen door deze: „aan de hooge, middelbare en lagere scholen”.

2. In lit. *k* van gemeld artikel vallen de woorden weg: „of lessen geven, waarvoor zij door hunne leerlingen worden betaald.”

Lit. *q* wordt gelezen als volgt:

„Alle leeraren, onderwijzers en onderwijzeressen, kweekelingen, beambten en bedienden bij inrigtingen van onderwijs, niet begrepen onder die, bedoeld in art. 3, lit. *b*, ook die aan bewaarscholen”.

3. De bepalingen, vervat onder No. 103, voor zooveel betreft de instituteurs en collegiehouders,

onder No. 104 en onder No. 105 van tabel 14 der bovengenoemde wet, vervallen.

4. Aan de patentpligtigen, die ingevolge de bepalingen dezer wet zijn vrijgesteld, wordt, op hun daartoe strekkend verzoek, voor het dienstjaar 1869—1870 afschrijving van belasting door Gedeputeerde Staten verleend.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 8 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 12 Mei 1869.)

8 Mei 1869. WET, tot verhooging van het V^e hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1869. S. 78.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

Artikel 201 van het V^e hoofdstuk der begrooting van de Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1869 wordt verhoogd met *f* 15,000 en mitsdien gebragt op *f* 16,800; het totaal der XIe afdeling van genoemd hoofdstuk wordt daardoor gebragt op *f* 113,605, terwijl het eindeijfer van gemelde begrooting nader wordt vastgesteld op *f* 21,068,535.73.
Lasten en bevelen, enz.

8 Mei 1869. WET, houdende goedkeuring van eenige artikelen der overeenkomst, door Nederlandsche en Pruissische commissarissen op 11 December 1868 aangegaan omtrent de grensscheiding tusschen de beide Rijken op eenige punten langs de provincie Limburg en het district Aken. S. 79.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat sommige bepalingen van de overeenkomst, op 11 December 1868 door Nederlandsche en Pruissische commissarissen aangegaan omtrent de grensscheiding tusschen de beide Rijken op eenige punten langs de provincie Limburg en het district Aken, de grenzen van den Staat verandering doen ondergaan;

Gelet op het tweede lid van art. 2 der Grondwet; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Worden goedgekeurd de artt. 1, 3, 5 en 6 der overeenkomst, door Nederlandsche en Pruissische commissarissen op 11 December 1868 te Aken gesloten omtrent de grensscheiding tusschen de

beide Rijken op eenige punten langs de provincie Limburg en het district Aken, welke artikelen luiden als volgt:

Art. 1. D'après l'article 22 du traité de limites d'Aix-la-Chapelle et le procès-verbal général d'Emmerich, les frontières entre les Pays-Bas et la Prusse, dans l'espace des doubles poteaux 238 aux doubles poteaux 239, sont indiquées par le milieu du lit de la Worms.

Les bords de cette rivière ont été percés en quatre différents endroits, indiqués par les lettres *a*, *b*, *c* et *d* à la carte N^o. I, jointe au présent traité, conformément à son 7e article, et le déplacement du cours d'eau, qui en est résulté, donne lieu de fait aux changements de territoire dont le détail suit:

au point *a*, entre la commune de Merkstejn, district d'Aix-la-Chapelle, et la commune de Kerkrade, duché de Limbourg, la prairie, située dans la proximité de la *Marienthaler Hütte*, appartenant à la Société *Bergisch-Märkischen-Eisenbahn-Gesellschaft* et mentionnée dans la section B, N°. 2782, du cadastre Neerlandais, ainsi que la moitié du lit de la Worms, qui baignait cette prairie, ont passé de la rive gauche à la rive droite de la rivière, et par conséquent, d'après les termes du traité d'Aix-la-Chapelle, ont été détachés de fait du territoire des Pays-Bas pour accéder à celui de la Prusse;

au point *b*, entre la commune Prussienne de Rimbourg et la commune Neerlandaise d'Eygelshoven, une partie de la prairie, mentionnée dans la section A, N°. 6, du cadastre Neerlandais, appartenant au sieur VAN KESTEREN, propriétaire à Rimbourg, ainsi que la moitié du lit de la Worms, ont passé, de la même manière, du territoire des Pays-Bas à celui de la Prusse;

au point *c*, entre la commune Prussienne de Rimbourg et la commune Neerlandaise d'Ubach over Worms, la prairie, appartenant au sieur FRANÇOIS ANTOINE CORNELY de Bruchhausen, faisant partie de la parcelle désignée au cadastre Prussien, Flur II, N°. 627, et la moitié du lit de la Worms ont passée, en sens inverse, du territoire de la Prusse à celui des Pays-Bas;

et au point *d*, entre les communes Neerlandaise et Prussienne de Rimbourg, près du château du même nom, la pièce de terre, employée comme prairie, appartenant au sieur VAN KESTEREN susdit et mentionnée dans la section B, N°. 571, du cadastre Neerlandais, ainsi que la moitié du lit de la Worms, ont passée, comme il est dit 1869.

ci-devant, du territoire de la commune de Rimbourg, royaume des Pays-Bas, au territoire de la commune de Rimbourg, royaume de Prusse;

Les plénipotentiaires des deux États sont tombés d'accord que, nonobstant ces usurpations, le milieu de la Worms, suivant le cours actuel de cette rivière, tel qu'il est indiqué par la carte ci-jointe, continuera à former la frontière des deux pays, entre les doubles poteaux 238 et 239.

D'après les mesurages des géomètres Prussiens, la Prusse gagnerait, par suite de cette stipulation, un agrandissement de territoire, à savoir: au point *a*, de 134 verges carrées et 30 pieds carrés, au point *b*, de 2 arpents, 129 verges carrées et 10 pieds carrés, et au point *d*, de 56 verges carrées et 33 pieds carrés; par contre Elle perdrait au point *c* une superficie de 147 verges carrées et 50 pieds carrés, et Elle obtiendrait, en fin de compte, une augmentation de territoire de deux arpents, cent soixante-douze verges carrées, et vingt-trois pieds carrés, ou, en mesure métrique, de soixante-quinze ares et quarante-deux centiares.

D'après les données Neerlandaises, cette augmentation ne serait que de soixante-douze ares et vingt centiares, équivalant, en mesure de Prusse, à deux arpents, cent quarante-huit verges carrées et quatre-vingt dix pieds carrés.

Cette différence des chiffres des experts provient de l'insuffisance des signes aujourd'hui encore apparents de la frontière, et attendu que des arpentages réitérés n'ont pas levé les incertitudes, les plénipotentiaires sont convenus de comparer les chiffres des résultats des arpentages faits de part et d'autre, et de s'en tenir au chiffre obtenu après le partage arithmétique de la différence; en conséquence ils ont fixé la contenance du terrain que la Prusse gagne, en admettant le lit actuel de la Worms comme frontière des États entre les poteaux 238 et 239, à soixante-treize ares et quatre-vingt-et-un centiares, équivalant, en mesure Prussienne, à deux arpents, cent-soixante verges carrées et cinquante-six pieds carrés.

Afin de prévenir que dans la suite le cours de la Worms, reconnu comme frontière, ne soit changé sans le concours et le consentement des deux Gouvernements, il sera enjoint aux administrations des communes limitrophes de prendre les mesures nécessaires pour assurer l'exécution de l'article 27, 2e alinéa, du traité du 26 Juin 1816.

Art. 3. Le lit du ruisseau, dit la Rigole, et qui conformément au procès-verbal général d'Em-

merich forme, dans toutes ses sinuosités, la ligne-frontière des États entre les communes de Gangelt et Schinveld, du poteau 268 aux doubles poteaux 272, est depuis plusieurs années déjà en partie à sec, en partie perdu dans le marais.

Les plénipotentiaires sont convenus d'abandonner cette ligne-frontière, méconnaissable aujourd'hui, et de la remplacer par une nouvelle plus régulière et apparente sur les lieux.

A partir du poteau 268, elle sera formée par la ligne droite tirée sur le fossé, qui en 1847 a été creusé pour séparer les biens communaux des susdites communes, et le joignant au point w^1 de la carte N°. II, et de ce point, jusqu'au confluent du fossé avec le Schinvelderbach, au point y^1 de la carte susdite, par le milieu même du fossé, qui, au point x^1 de la carte, prend une nouvelle direction.

Le milieu du Schinvelderbach continue du point y^1 à former la ligne-frontière des deux États jusqu'à son confluent avec le Rothenbach, aux doubles poteaux 272.

Par l'adoption de cette nouvelle limite toute la propriété communale de Gangelt, sise dans la commune de Schinveld sur le territoire Neerlandais et mentionnée au cadastre dans la section A, N°. 1, 163 et 2628 et section B, N°. 2, 2416, 2419, 2443, 2444 et 2447, d'une superficie totale de trente-et-un hectares, vingt ares, ou de cent vingt-deux arpents, trente-cinq verges carrées et soixant-dix pieds carrés, mesure de Prusse, passe du territoire de la commune de Schinveld, royaume des Pays-Bas, à celui de la commune de Gangelt, royaume de Prusse.

En vue de ce changement de frontières, les plénipotentiaires maintiennent pour le poteau 268 la place qu'il occupe aujourd'hui, et depuis des années, à l'angle d'un fossé, mais qui ne lui revenait pas dans la ligne-frontière tracée en exécution du procès-verbal général d'Emmerich.

Le registre donne l'angle dans lequel le poteau 268 est placé aujourd'hui et maintenu par le présent traité.

Des piquets doubles provisoires marqués 269, 270 et 271 ont été placés aux points w^1 , x^1 et y^1 de la carte N°. II, pour être remplacés par les poteaux actuels qui portent les mêmes numéros dans la ligne-frontière abandonnée et par des doublures de ces poteaux.

Art. 5. Comme conséquence de ce qui précède les plénipotentiaires des deux États ont fixé la superficie totale des terrains, qui conformément

aux articles 1 et 3 du présent traité, passent du territoire Neerlandais au territoire Prussien, à trente-et-un hectares, quatre-vingt-treize ares et quatre-vingt-et-un centiares, équivalant, en mesure de Prusse, à cent vingt-cinq arpents, seize verges carrées et vingt-six pieds carrés.

Art. 6. En compensation de ce terrain cédé à la Prusse, le royaume de Prusse cède à celui des Pays-Bas une étendue de terrain de la même superficie et située, entre les poteaux 260 et 263, dans la commune de Gangelt.

Par suite de cette dernière cession la ligne-frontière des deux États, entre les dits poteaux, est supprimée et remplacée par celle dont suit la description.

Du poteau 260 elle se dirige en ligne droite vers la parcelle de terre mentionnée au cadastre Prussien, Flur H, N°. 448, appartenant au sieur FRANÇOIS LEYERS d'Aix-la-Chapelle, et la joint au point a de la carte N°. II, indiqué sur le terrain par un piquet provisoire marqué 261.

De là elle suit les limites des propriétés privées jusqu'au point r , où, comme il est dit à l'art. 2 ci-dessus, sont placés les doubles piquet provisoires 263.

Cette ligne-frontière est jalonnée sur le terrain par le dit piquet 261 et quinze autres piquets provisoires, marqués 261a, 261o et 262, placés aux points b , p et q de la carte N°. II, et formée par les lignes droites, tirées d'un piquet provisoire à l'autre, depuis le N°. 261 jusqu'au N°. 263.

Les parcelles de terre comprises entre les deux lignes-frontières, du poteau 260 aux doubles piquets provisoires 263, dont l'une est abandonnée, l'autre adoptée par le présent traité, et qui sont mentionnées dans le cadastre Prussien, Flur H, N°. 21 jusques et y compris 31, 34, 34a et 34b et, en partie, N°. 113, passent du territoire de la commune de Gangelt, royaume de Prusse, au territoire de la commune de Schinveld, royaume des Pays-Bas.

Les piquets provisoires, au moyen desquels la frontière adoptée est jalonnée sur le terrain, seront remplacés par les poteaux 261 et 262 de la ligne-frontière actuelle et par des poteaux supplémentaires en pierre marqués 261a—261o.

Les plénipotentiaires des deux États constatent que les terrains, cédés de part et d'autre, sont de même nature et ne portent pas de bâtiment habité.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële

departementen, autoriteiten, collegiën en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, 8 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(*Uitg.* 12 Mei 1869.)

8 Mei 1869. WET, houdende goedkeuring van eenige artikelen der overeenkomst tusschen Nederland en België, betreffende de wederzijdsche toelating van geneeskundigen in grensgemeenten van het eene Rijk, tot uitoefening der geneeskunst of van een harer takken in die van het andere. S. 80.

Zie Mem. v. Beantw. en Eindv. Bijl. 1156.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in de artikelen der overeenkomst tusschen Nederland en België, betreffende de wederzijdsche toelating van geneeskundigen in grensgemeenten van het eene Rijk, tot uitoefening der geneeskunst of van een harer takken in die van het andere, den 7 December 1868 door de wederzijdsche gevolmagtigden te Brussel gesloten, bepalingen voorkomen, welke wettelijke regten betreffen;

Gelet op het laatste gedeelte van art. 57 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Worden goedgekeurd de artikelen 1, 2 en 3 der overeenkomst tusschen Nederland en België, betreffende de wederzijdsche toelating van geneeskundigen in grensgemeenten van het eene Rijk, tot uitoefening der geneeskunst of van een harer takken in die van het andere, den 7 December 1868 door wederzijdsche gevolmagtigden te Brussel gesloten, welke artikelen luiden als volgt:

Art. 1. Les médecins Neerlandais établis dans des communes Neerlandaises limitrophes de la Belgique, et qui, dans ces communes, sont autorisés à exercer l'art de guérir ou une de ses branches, auront le droit d'exercer ce même art ou la même branche de cet art dans les communes limitrophes Belges, et réciproquement les médecins Belges, établis dans des communes Belges limitrophes des Pays-Bas, sont autorisés, sous la même condition, à exercer l'art de guérir ou

une de ses branches dans les communes limitrophes Neerlandaises.

La même autorisation est applicable aux sages-femmes dans les communes limitrophes des deux pays.

2. Les médecins et les sages-femmes, exerçant en vertu de l'art. 1er l'art de guérir ou quelque'une de ses branches au delà des frontières de leur pays, devront se conformer à la législation qui est ou qui sera en vigueur relativement à l'exercice de l'art de guérir ou d'une de ses branches, dans le pays où ils font usage de l'autorisation accordée à l'article précédent.

Ils seront tenus de se conformer également aux mesures administratives prescrites dans ce pays.

Les médecins et les sages-femmes, qui ne se conformeraient pas aux dispositions légales ou administratives dont il vient d'être parlé, pourront être privés du bénéfice de l'article premier.

3. Les médecins, qui, au lieu de leur domicile, sont autorisés à délivrer des remèdes à leurs malades, auront le droit d'en délivrer également dans les communes limitrophes de l'autre pays, s'il n'y réside aucun pharmacien, et en se conformant à ce qui est stipulé à l'art. 2.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 8 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(*Uitg.* 12 Mei 1869.)

8 Mei 1869. WET, tot voorziening in de verevening van betalingen wegens pensioenen, tegen wier bedrag bij de algemeene rekenkamer bedenkingen zijn gerezzen. S. 81.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is te voorzien in de verevening van betalingen wegens pensioenen ten laste van den Staat, welke, op grond van bedenkingen tegen hun bedrag, door de algemeene rekenkamer zijn afgewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De overigens deugdelijke betalingen gedaan en nog te doen ter zake van de pensioenen, door Ons toegekend aan:

a. J. J. ZIJLSTRA of ZEIJLSTRA, P. ZINJEWEL of SINJEWEL en J. RAN, gewezen binnenloodsen op het Groot-Noordhollandsch kanaal,

b. Mr. W. H. HOFSTEDÉ, gewezen griffier der Staten van Drenthe, en

c. Mr. L. A. LIGHTENVELT, laatstelijk buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij het hof van Frankrijk,

worden overeenkomstig de bedragen bij Onze besluiten van den 29 Maart 1866, N°. 107; 28 April 1866, N°. 51; 26 Jan. 1867, N°. 82; 9 Maart 1867, N°. 64 en 29 Jan. 1868, N°. 84 voor die pensioenen vastgesteld en, wat de betalingen over het dienstjaar 1867 aangaat, met afwijking van het bepaalde bij art. 31 der wet van 5 October 1841 (Staatsblad N°. 40), door de algemeene rekenkamer verevend.

2. De bij de artt. 37 en 38 der wet van den 5 October 1841 (Staatsblad N°. 40) gestelde termijnen worden verlengd als volgt:

a. de termijn voor de overbrenging bij de algemeene rekenkamer van de tweede rekeningen van uitgaaf wegens de hoofdstukken der Staatsbegrooting van het dienstjaar 1867, bij de in het voorgaande artikel bedoelde vereveningen betrokken, en wegens de begrooting van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over dat dienstjaar, tot uiterlijk ééne maand na het tot stand komen dier vereveningen;

b. de termijn voor de overbrenging bij de algemeene rekenkamer van de algemeene rekening wegens de Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1867 en van de rekening der ontvangsten en uitgaven betreffende het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over dat dienstjaar, met een gelijk tijdsverloop als waarmede onder lit. a van dit artikel de termijn voor de overbrenging der aldaar vermelde rekeningen is verlengd.

3. Deze wet is verbindend met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 8 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Marine, (get.) BROCK.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) POCK.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 12 Mei 1869.)

8 Mei 1869. WET, houdende nadere regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot van het dienstjaar 1865. S. 82.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten;

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de bij ons besluit van 10 December 1868, N°. 16, goedgekeurde rekening der koloniale remises over het jaar 1865, na aftrek eener som van f 20,450,000 bij de wet van 31 December 1864 (S. N°. 151) als bijdragen van Nederlandsch Indië toegewezen aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1865, een batig slot oplevert van f 2,489,599.81⁵; en

dat het gebruik van het koloniaal batig slot bij de wet moet worden geregeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het batig slot der koloniale remise-rekening van het jaar 1865, ten bedrage van f 2,489,599.81⁵ wordt toegevoegd aan 's Rijks middelen en inkomsten van het dienstjaar 1865.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 8 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

(Uitgeg. 13 Mei 1869.)

8 Mei 1869. WET, tot wijziging der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland). S. 83.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot het wijzigen der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland), vastgesteld bij de wet van 19 April 1868 (S. N°. 56);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In het I^e hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, betreffende de uitgaven in Nederland, wordt:

a. *Onderafdeeling* 10. Transportkosten uit en naar Nederlandsch Indië, vermeerderd met f 18,500 en alzoo gebragt op f 110,590.

Het totaal der IVe afdeling (Departement van binnenlandsch bestuur) wordt nader vastgesteld op f 10,159,305.

b. *Onderafdeeling* 13. Verschillende uitgaven, verminderd met f 14,800 en alzoo gebragt op f 28,900.

Het totaal der V^e afdeling (Departement van

onderwijs, eeredienst en nijverheid) wordt nader vastgesteld op *f* 50,922.

c. Onderafdeeling 18. Onvoorziene uitgaven, verminderd met *f* 20,000 en alzoo gebragt op *f* 5000.

Het totaal der VIe afdeeling (Departement der burgerlijke openbare werken) wordt nader vastgesteld op *f* 916,975.

d. Onderafdeeling 23. Onvoorziene uitgaven, verminderd met *f* 37,000 en alzoo gebragt op *f* 18,000.

Het totaal der VIIe afdeeling (Departement van Financiën) wordt nader vastgesteld op *f* 12,189,689.

e. Onderafdeeling 26. Onvoorziene uitgaven, verminderd met *f* 25,600 en alzoo gebragt op *f* 24,400.

Het totaal der VIIIe afdeeling (Departement van Oorlog) wordt nader vastgesteld op *f* 3,274,565.

f. Onderafdeeling 30. Pensioenen, onderstanden, toelagen en gratificatiën, vermeerderd met *f* 27,700 en alzoo gebragt op *f* 1,797,511.

g. Onderafdeeling 33. Verloftractementen en wachtgelden, vermeerderd met *f* 51,200 en alzoo gebragt op *f* 616,800.

Het totaal der X^e afdeeling (Pensioenen en andere uitgaven van algemeenen aard) wordt nader vastgesteld op *f* 2,617,597.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 8 Mei 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (*get.*) DE WAAL.
(*Uitgeg.* 12 Mei 1869.)

8 Mei 1869. WET, tot wijziging der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland). S. 84.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot het wijzigen der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland), vastgesteld bij de wet van 19 April 1868 (S. No. 56);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In het I^e hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, betreffende de uitgaven in Nederland, wordt:

a. Onderafdeeling 6. Landsdrukkerij en Java'sche courant, vermeerderd met *f* 27,000 en alzoo gebragt op *f* 54,000.

b. Onderafdeeling 16. Telegraphie, verminderd met *f* 27,000 en alzoo gebragt op *f* 34,700.

Het totaal der IVe afdeeling (Departement van Binnenlandsch Bestuur) wordt nader vastgesteld op *f* 10,167,805; dat der VIe afdeeling (Departement der Burgerlijke Openbare Werken) op *f* 909,975.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 8 Mei 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (*get.*) DE WAAL.
(*Uitgeg.* 12 Mei 1869.)

9 Mei 1869. BESLUIT, tot intrekking van het Koninklijk besluit van 29 November 1845 S. No. 66, houdende vaststelling van een voorloopig reglement van politie voor de vaart door het Spaarne en door de ringvaart van het Haarlemmermeer. S. 85.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 17 April 1869, No. 164, 3^e afd.;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27 April 1869, No. 26);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 4 Mei 1869, No. 183, 3^e afd.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

in te trekken het Koninklijk besluit van den 29 November 1845 (S. No. 66), houdende vaststelling van een voorloopig reglement van politie voor de vaart door het Spaarne en door de ringvaart van het Haarlemmermeer.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Het Loo, 9 Mei 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) FOCK.

(*Uitgeg.* 13 Mei 1869.)

13 Mei 1869. BESLUIT, houdende vernietiging der besluiten van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van 1 Mei 1860, No. 28, tot goedkeuring der keur op het inwendig beheer van den Zuidplaspolder in Schieland, en van 14 October 1862, No. 15, tot goedkeuring eener ampliatie op die keur. S. 86.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 2 April 1869, N°. 264, 3^e afdeling;

Overwegende:

dat de aanleg van een' spoorweg van Gouda naar 's Gravenhage door de Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij ingevolge de daartoe, namens Ons door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken onder dagteekening van den 27 Mei 1867 verleende concessie, bij de wet van 22 Dec. 1867 (Staatsblad N°. 165) van algemeen nut is verklaard;

dat ter uitvoering van die wet, bij Ons besluit van 23 Maart 1868, N°. 54 (geplaatst in de Staatscourant van 27 Maart 1868), onder andere ter onteigening zijn aangewezen eenige perceelen in de gemeenten Moordrecht, Zuid-Waddinxveen en Zevenhuizen, staande ten name van den Zuidplaspolder welke perceelen daarop door den Zuidplaspolder aan de Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij, bij akte d.d. 30 October 1868, zijn verkocht;

dat reeds vóór die dagteekening de directie der Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij zich tot het bestuur van den Zuidplaspolder heeft gewend met verzoek:

1°. om, voor zoover de toestemming van het polderbestuur tot het maken der, ten behoeve van den spoorweg van Gouda naar 's Gravenhage noodige werken op de wegen en in de togten en wateren van den Zuidplaspolder gevorderd werd, haar die toestemming te verleen;

2°. haar ontheffing te verleen van de artt. 3, 4 en 18 en zoodanige anderen van de keur op het inwendig beheer van den Zuidplaspolder bestaande, als anders aan de uitvoering der vorennoemde werken zouden in den weg staan;

en 3°. haar mededeeling te doen van de bepalingen, welke het polderbestuur mogt oordeelen aan het verleen der sub 1 en 2 bedoelde toestemming en ontheffing te moeten verbinden;

dat daarop door dijkgraaf en heemraden van den Zuidplaspolder, bij beschikking van den 23 November 1868, aan de directie der Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij is te kennen gegeven dat aan het gedaan verzoek, zoo als het was liggende, niet kon worden voldaan;

dat de directie der Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij zich toen, bij schrijven van 28 November 1868, nader tot dijkgraaf en heemraden van den Zuidplaspolder heeft gewend, met verzoek:

1°. haar te willen verleen de schriftelijke

goedkeuring, bij art. 3 der keur van den Zuidplaspolder als voorwaarde gesteld, voor de verandering der waterleiding en waterverdeeling, ten einde de gedeelten der perceelen, gelegen ten noorden van den spoorweg tusschen den middelweg en den noordelijken dwarsweg, die tot nu toe uitwaterden op den vierden togt, de uitwatering te doen verkrijgen op den togt langs de noordzijde van den Hoofd-Middelweg;

2°. haar te willen verleen de schriftelijke vergunning tot het digt maken van den vierden togt ter plaatse en ter lengte, waar die door den spoorweg gesneden wordt, en tot het verbinden van het afgesneden gedeelte van dien togt door een berm sloot ten noorden van den spoorweg met den togt langs den Noorderdwarsweg;

3°. haar de schriftelijke vergunning te willen verleen, bij art. 18 der keur bedoeld, om tot het bouwen van de brug over de Ringvaart van den polder de noodige tijdelijke ingraving te doen in den Ringdijk;

4°. haar de schriftelijke vergunning te willen verleen tot de omlegging van den Middelweg;

dat, in antwoord op dit nader verzoek door den dijkgraaf van den Zuidplaspolder, belast met de uitvoering der besluiten door het bestuur van den Zuidplaspolder, genomen bij beschikking van den 9 December 1868, aan de directie der Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij te kennen is gegeven, dat het bestuur van den polder persisteerde bij de afwijzende beschikking van 23 November te voren, hoezeer niet ongenegen om, bij het leggen van de benodigde bruggen, behoudens genoegzaam toezicht van de oprichters van den Zuidplaspolder tot beveiliging van gezegden polder, de bij de keur voorgescrevene vergunning te verleen, zoodra daartoe aanvraag zou worden gedaan, met genoegzame aanwijzing van plaats en wijze van bewerking;

dat de directie der Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij zich, na deze beschikking, bij adres van 26 December 1868 tot Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken heeft gewend, met verzoek, dat zodanige maatregelen worden genomen, als geschikt zijn om het bestuur van den Zuidplaspolder te noodzaken de uitvoering van de werken, door de Regering goedgekeurd, te gedoogen;

Overwegende:

dat het bestuur van den Zuidplaspolder, bij monde eener commissie, aan de commissie uit Gedeputeerde Staten van Zuidholland, bedoeld in art. 10 der wet van 28 Augustus 1851 (S. N°. 125),

toen deze na de wet van 22 December 1867 (S. N°. 165) op 28 Februarij 1868 ten raadhuize der gemeente Zevenhuizen zitting hield tot het aanhooren der bezwaren van belanghebbenden in verband met de voorgenomen onteigening van perceelen, noodig voor den aanleg van den spoorweg van Gouda naar 's Gravenhage eenige bezwaren heeft ingebracht tegen het plan, voor zooveel betreft het leggen van een dam in den noordelijken of zoogenaamden vierden togt en het brengen van verandering in de waterverdeeling, zonder vergunning van het bestuur, terwijl men verder opgaf het voorgestelde nadeelig te achten voor de waterlozing, vermits het water daardoor niet zoo spoedig naar de machines zou kunnen gaan; doch dat de bedoelde commissie uit Gedeputeerde Staten van Zuidholland, bijgestaan, behalve door het hoofd van het betrokken gemeentebestuur, door den ingenieur van den waterstaat in het arrondissement 's Gravenhage, geen termen heeft kunnen vinden om die bezwaren te ondersteunen;

dat sedert een onderzoek, op last van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken na het adres van de directie der Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij van 26 December 1868 door den hoofdingenieur van den waterstaat in het 10^e district ingesteld, heeft doen zien, dat de aanleg van den spoorweg van Gouda naar 's Gravenhage en bijbehorende werken, gelijk die is ontworpen, noch voor de waterverdeeling, noch voor de waterleiding, noch voor de waterberging van den Zuidplaspolder nadeelig is;

dat ten slotte nog bij een nader onderzoek in loco, ten overstaan van afgevaardigden van dat bestuur en van de directie der Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij door den hoofdingenieur van den waterstaat in het 10^e district, vergezeld van den ingenieur in het arrondissement 's Gravenhage, ingesteld, namens het polderbestuur werd beweerd vooreerst dat tegenover het verleenen van vergunningen van de zijde des polders vergoeding diende te worde overgesteld, en in de tweede plaats dat er altijd een verminderde toestand voor den polder door een' spoorweg geboren werd en dat dit ook was erkend door dezelfde spoorwegmaatschappij in 1852 bij den aanleg van den spoorweg van Gouda naar Rotterdam; dat ten slotte van wege afgevaardigden van het polderbestuur een aldus geformuleerd voorstel werd gedaan:

"1°. geldelijke vergoeding (acht duizend gulden) voor het ongerief dat door den aanleg van den spoorweg zal ontstaan in het vervoer te land en

te water, in compensatie daarvoor te geven dispensatie der bepalingen van de keur;

"2°. het maken van doorgaande togten aan beide zijden van den spoorweg;"

Overwegende:

ten aanzien van het voorstel sub 1°, dat vermits de vordering van wege het polderbestuur aan de Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij gedaan tot betaling eener som van *f* 8000 niet is te beschouwen als eene zoodanige voorwaarde der te geven dispensatie van de bepalingen der keur, welke, de wijze van uitvoering van het werk betreffende, uit het oogpunt eener goede politie nuttig of noodig voorkomt, dat voorstel niet anders is dan de heffing eener geldelijke retributie ten behoeve van den polder, als voorwaarde van eene ontheffing, door het polderbestuur te verleenen van verbodsbepalingen der keur;

dat, evenmin als een gemeentebestuur of Gedeputeerde Staten de vordering eener geldelijke bijdrage zouden kunnen begrijpen onder de voorwaarden, waaronder zij, volgens bestaande verordeningen, ontheffing van verbodsbepalingen of vergunningen mogen verleenen, ook het polderbestuur de bedoelde geldelijke retributie niet mogt vorderen;

ten aanzien van het voorstel sub 2°, dat het maken van doorgaande togten, aan beide zijden van den spoorweg, waarvan de kosten volgens globale berekening op *f* 20,000 zijn te schatten, naar het oordeel van den waterstaat niet door het waterstaatsbelang van den Zuidplaspolder wordt gevorderd;

Overwegende:

dat blijkens een en ander, de toepassing, door het polderbestuur aan zijne keur gegeven, de uitvoering van een werk, bij de wet van algemeen nut verklaard, belemmert, terwijl voldoende is uitgemaakt, dat noch eenig waterstaatsbelang van den Zuidplaspolder noch eenig ander belang, aan de zorg van het bestuur van dezen polder toevertrouwd, zich tegen die uitvoering verzet;

dat de keur mitsdien blijkt aanleiding te geven tot eene toepassing in strijd met het algemeen belang, en daarom buiten werking dient te worden gesteld;

Gezien de besluiten van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 1 Mei 1860, N°. 28, tot goedkeuring der keur op het inwendig beheer van den Zuidplaspolder in Schieland, en van 14 October 1862, N°. 15, tot goedkeuring eener amptiatie op die keur;

Gelet op art. 166 der provinciale wet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 April 1869, N°. 23);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 7 Mei 1869, N°. 285;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de genoemde besluiten van Gedeputeerde Staten van Zuidholland te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk aan den Raad van State in afschrift medegeedeeld en in het Staatsblad geplaatst zal worden.

Het Loo, 13 Mei 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock.
(*Uitgeg. 19 Mei. 1869.*)

14 Mei 1869. MISSIVE van ZExc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het doen van driemaandelijksche opgaven der kennisgevingen van verhuizing of van vestiging in de gemeente.

Voor eene behoorlijke toepassing der bepaling van art. 27 § 1 der wet op de personele belasting, zoo als die gewijzigd is bij art. 7 der wet van 9 April jl. (Staatsblad N°. 59), is het wenschelijk, dat de ontvangers der directe belastingen kennis dragen van de personen, die na 15 Mei en gedurende elk kwartaal van het dienstjaar binnen de gemeenten, tot hun kantoor van ontvangst behoorende, verhuisd zijn of zich aldaar gevestigd hebben. Omtrent verhuizing en vestiging wordt tengevolge van het bepaalde bij art. 1, 8° lid, en art. 10, 2° lid, van het Koninklijk besluit van 3 November 1861 (Staatsblad N°. 95) aan de gemeentebesturen kennis gegeven. Ter voldoening aan het verlangen van mijn ambtgenoot van Financiën, verzoek ik UHEG. de hoofden der gemeentebesturen in Uwe provincie aan te schrijven, van die kennisgevingen van verhuizing of vestiging, bij een staat overeenkomstig het hiernevensgaand model ingerigt, telkens vóór of op den 10 der maanden Augustus, November, Februarij en Mei opgave te doen toekomen aan den ontvanger der Rijks directe belastingen, binnen wiens kring van ontvangst de in gebruik genomen perceelen gelegen zijn. In de eerstbedoelde opgave, namelijk die van Augustus, behoeven alleen te worden vermeld de mutatiën, na 15 Mei voorgevallen.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock.

19 Mei 1869. **BESLUIT**, waarbij het tarief (van belooning van den ambtenaar, ten wiens overstaan de in art. 396, Wetboek v. Koophandel bedoelde monstering van scheepsvolk geschiedt), vastgesteld bij Koninklijk besluit dd. 5 October 1867 (Staatsblad N°. 104), van toepassing wordt verklaard op de gemeenten Zandvoort en Zaanwijk. S. 87.

Wij WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat de wenschelijkheid gebleken is om op de gemeenten Zandvoort en Zaanwijk toepasselijk te verklaren het tarief, vastgesteld bij Ons besluit van 5 October 1867 (S. N°. 104);

Gelet op de ingewonnen berigten van de besturen dezer beide gemeenten;

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onzen Minister van Justitie, van 3 April 1869, 2° afd., N°. 141, en van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 7^{en} daaraanvolgende, N°. 178, 2° afdeling;

Den Raad van State gehoord (advies van den 4 Mei jl., N°. 5);

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, te bepalen:

Art. 1. Voor de gemeente Zandvoort is van toepassing het bij Ons bovengenoemd besluit vastgesteld tarief voor de gemeenten 's Gravenhage (Scheveningen), Maassluis, Vlaardingen, Katwijk, Noordwijk, Zwartewaal, Middelharnis, Enkhuizen, Muiden, Nieuwendam, Ransdorp en de Rijp;

en voor de gemeente Zaanwijk het bij hetzelfde besluit vastgestelde tarief voor de gemeenten Schiedam, Brielle, Delfshaven, Alkmaar, Edam, Hoorn, Purmerende, Zaandam, Terschelling, Ameland, Oostdongeradeel, Workum, Hindeloopen, Stavoren, Schiermonnikoog, Kollumerland, Nieuw-Kruisland en Lemsterland.

2. Dit besluit treedt in werking op 1 Julij 1869.

Onze Ministers voormeld zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschriften zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Marine en aan den Raad van State.

Het Loo, 19 Mei 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

FOCK.

(*Uitgeg. 22 Mei 1869.*)

27 Mei 1869. WET, tot herstel eener schrijffout in artikel 8 der wet van 7 April 1869 (Staatsblad N°. 57), betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen: S. 86.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in art. 8 der wet van 7 April 1869 (S. N°. 57), betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen, voor de waarde der maat, genaamd hektoliter, vat of mud, verkeerdelijk staat uitgedrukt: „100 liters, 100 vat of 100 mud”, in plaats van: „100 liters, 100 kan of 100 kop”, en dat het noodzakelijk is dit te herstellen:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De woorden: „100 liters, 100 vat of 100 mud”, voorkomende onder d. *Inhoudsmaten*, in art. 8 der wet van 7 April 1869 (Staatsblad N°. 57) en uitdrukkende de waarde der maat, genaamd hektoliter, vat of mud, worden veranderd in: „100 liters, 100 kan of 100 kop”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 27 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.
(Uitgeg. 4 Junij 1869.)

27 Mei 1869. WET, tot onteigening van de plaat de Loenensche wel in de rivier de Waal, onder de gemeente Valburg. S. 89.

27 Mei 1869. WET, tot regeling der grensscheiding tusschen de provinciën Zuidholland en Zeeland. S. 90.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben; dat het wenschelijk is de grensscheiding tusschen de provinciën Zuidholland en Zeeland, waarvan de loop thans onzeker is, te regelen:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Te beginnen bij de grensscheiding der provinciën Noordbrabant en Zeeland in het vaarwater de Krammer, volgt de greas tusschen Zuidholland en Zeeland de noordelijke betoning van dat vaarwater tot aan de voorlaatste ton, van waar zij de zuidelijkste ton dier betoning, gelegen bij den ingang der vaarwaters de Grevelingen en het Zijpe, ter zijde latende, op de noordelijke betoning van het vaarwater de Grevelingen aanloopt, welke betoning zij alsdan volgt tot bij de ton, genaamd Veerman; de grensscheiding buigt vervol-

gens noordwaarts af, loopende door het oostelijke langs de slikken van Flakkee gelegen water, genaamd de Hals, en vervolgens door het water de Vlieger, van welke beide het midden van het vaarwater of de grootste diepte de grenslijn is. Aan den zuidwestelijken mond van de Vlieger buigt de grensscheiding naar de noordelijke betoning van het Brouwershavensche zeegeat, welke betoning verder tot in zee de grens tusschen de beide provinciën uitmaakt.

2. Deze wet treedt in werking 1 October 1869.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 27 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

(Uitgeg. 4 Junij 1869.)

De WET van 27 Mei 1869, S. 1869, N°. 91, strekkende tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekingen, door het departement van Oorlog, dienst 1869, luidt in hoofdzaak:

Art. 1. De gelden, wegens door het departement van Oorlog gedane verstrekingen, in 's Rijks schatkist ten bedrage van f 126,395.27⁵ voorhanden, worden ten behoeve van dat departement, tot het doen van betalingen voor de dienst van 1869, beschikbaar gesteld.

Art. 2. Enz.

De WET van 27 Mei 1869, S. 1869, N°. 92, strekkende tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekingen, door het departement van Marine, dienst 1869, luidt in hoofdzaak:

Art. 1. Uit de gelden, wegens door het departement van Marine gedane verstrekingen in 's Rijks schatkist voorhanden, wordt ten behoeve van dat departement voor de dienst van 1869 beschikbaar gesteld een bedrag van f 92,713.16⁵

Art. 2. Enz.

27 Mei 1869. WET, houdende goedkeuring van den onderhandschen verkoop van een perceel Rijksgrond te Elden aan B. H. KOELS. S. 93.

28 Mei 1869. WET, houdende afschaffing van het registratierecht van buiten 's lands gebouwde schepen. S. 94.

Zie ontwerp met M. v. T. Bijl. blz. 209; V. V. blad 758; Handel. 1326.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat

het wenschelijk is het registratierecht, vastgesteld bij de wetten van 8 Augustus 1850 (S. N°. 49) en 15 Augustus 1862 (S. N°. 170), voor buiten 's lands gebouwde schepen te doen vervallen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het registratierecht, vermeld in art. 2 der wet van 8 Augustus 1850 (Staatsblad N°. 49), en tot op twee ten honderd verminderd bij art. 23 der wet van 15 Augustus 1862 (S. N°. 170), wordt afgeschaft.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 28 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 4 Junij 1869.)

28 Mei 1869. WET, tot wijziging der wet van 13 Mei 1859 (Staatsblad N°. 36) op het regt van successie en van overgang bij overlijden. S. 95.

Zie ontwerp met Mem. v. T. Bijl. blz. 181; V. V. Bijl. blz. 762; M. v. B. Bijl. blz. 844, met gewijzigd ontwerp Bijl. blz. 847; Eindverslag Bijl. blz. 924; Amendem. Bijl. blz. 1169; Handel. Bijl. blz. 1374, 1402.

Zie de wet op het Regt van Successie en van Overgang bij Overlijden, van 13 Mei 1859, S. 36, zooals zij luidt na de wijzigingen en aanvullingen daarin bij de wet van 28 Mei 1869 gebracht, voorzien van een alphabetisch register en van eenige aantekeningen en verwijzingen door J. B. VROOM, ontvanger der registratie enz. te Lochem, 2° vermeerderde druk, bij W. E. J. TJEENK WILLINK, te Zwolle. Prijs f —.50.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de wet van 13 Mei 1859 (Staatsblad N°. 36) op het regt van successie en van overgang bij overlijden in sommige opzigten te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De wet van 13 Mei 1859 (S. N°. 36) wordt gewijzigd en aangevuld in voege als bij de volgende paragrafen is aangewezen:

§ 1. Tusschen art. 1 en art. 2 wordt een nieuw artikel gevoegd, luidende:

Art. 1 *bis*. Al wat, ten gevolge van de verwerping door de erfgenamen eens overledenen, van hetgeen aan dezen uit een vroeger opengevalen boedel in de regte linie was opgekomen, door

zijne mede-erfgenamen in dien boedel wordt genomen, wordt, voor de toepassing dezer wet, geacht door die mede-erfgenamen door zijn overlijden uit zijn boedel te worden geërfd.

Al wat een in gemeenschap gehuwd man, ten gevolge van den door de erfgenamen zijner vrouw gedanen afstand der gemeenschap, geniet, wordt hij, voor de toepassing dezer wet, geacht door het overlijden zijner vrouw uit haren boedel te erven.

De langstlevende echtgenoot, aan wien, uit kracht van een bij huwelijksvoorwaarden gemaakt en van het overlijden des eerst stervenden afhankelijk beding, bij dat overlijden meer dan de helft in de gemeenschappelijke goederen verblijft, wordt, voor de toepassing dezer wet, geacht dat meerdere door het overlijden van den eerst stervenden uit den boedel van dezen te erven.

§ 2. Achter art. 2 wordt een nieuw lid gevoegd, luidende:

Wanneer roerende goederen, inschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld uitgezonderd, onder den last van vruchtgebruik worden geërfd of verkregen en de vruchtgebruiker door den insteller is ontheven van het stellen van zekerheid, is hij, die den eigendom dier goederen heeft geërfd of verkregen, bevoegd te vorderen, dat de vruchtgebruiker, niettegenstaande de ontheffing, te zijnen behoeve zekerheid stelle voor het bedrag van de regten van successie en van overgang, ter zake van het erven of verkrijgen van den eigendom betaald, tenzij de vruchtgebruiker mogt verkiesen dat bedrag tegen hoogstens vier ten honderd rente 's jaars voor te schieten.

§ 3. Art. 4 wordt aldus gewijzigd:

Onverminderd het bepaalde bij het vorige artikel, zijn ook de legatarissen en andere verkrijgers onder bijzonderen titel aansprakelijk voor de regten verschuldigd op hetgeen door hen wordt verkregen.

Hunne aansprakelijkheid is hoofdzakelijk ten aanzien van hetgeen door hen gezamenlijk verkregen wordt.

§ 4. Art. 5 wordt aldus gewijzigd:

Uitsluitend zijn aansprakelijk:

1°. voor de regten, verschuldigd op hetgeen ten gevolge van de vervulling eener voorwaarde geërfd of verkregen wordt, de erfgenamen of verkrijgers;

2°. voor de regten, verschuldigd op verkrijging van vruchtgebruik en periodieke uitkeeringen bij opvolging, de verkrijgers:

3°. voor de regten, verschuldigd wegens den

overgang op den verwachter van erfenissen of legaten over de hand, de verwachters, wanneer zij den eigendom verkrijgen.

§ 5. Het derde lid van art. 8 wordt ingetrokken.

§ 6. N°. 3 van art. 10 wordt aldus gelezen:

3°. de erfgenamen, legatarissen en verdere verkrijgers; hunne verwantschap of de betrekking van huwelijk tot den overledene, den insteller der erfstelling over de hand of den insteller van het vruchtgebruik of de periodieke uitkeering, bij opvolging verkregen, en den ouderdom der personen van wier leven de uit den boedel verkregen wordende vruchtgebruiken of periodieke uitkeeringen afhankelijk zijn.

Tusschen N°. 5 en het laatste lid van hetzelfde artikel wordt een nieuw nummer gevoegd, luidende:

6°. indien door het overlijden zaken worden geërfd of verkregen, welke met vruchtgebruik of periodieke uitkeeringen ten behoeve van derden zijn belast, de aanduiding der met vruchtgebruik belaste zaken, het bedrag der periodieke uitkeeringen, den titel waarbij het vruchtgebruik is ingesteld of de uitkeeringen zijn opgelegd, den naam en de woonplaats der vruchtgebruikers of genieeters, den ouderdom dergenen van wier leven het vruchtgebruik of de uitkeering afhangt of het tijdvak, waarvoor het vruchtgebruik of de uitkeering is gemaakt.

Achter hetzelfde artikel wordt een nieuw lid gevoegd, luidende:

Bij de memorie van aangifte, waarin naar de bepalingen van 3°. en 6°. de ouderdom moet worden opgegeven van personen, van wier leven een vruchtgebruik of eene periodieke uitkeering afhankelijk is, wordt, op straf van weigering der memorie, hunne geboorte-acte overgelegd, of, indien dit niet mogelijk is, eene acte van bekendheid, opgemaakt op de wijze, voorgeschreven bij de beide eerste leden van art. 127 van het Burgerlijk Wetboek, of, wanneer de personen buiten 's lands wonen en geboren zijn, door de daartoe bevoegde openbare magt.

§ 7. Achter art. 12 wordt een tweede lid gevoegd, luidende:

Wanneer echter de boedel alleen ten gevolge van verwerping door andere erfgenamen dan die in de regte linie en de echtgenoot in het geval van art. 56, N°. 3, geheel op de erfgenamen in de regte linie of op deze en dien echtgenoot vererft, doen de laatste aangifte overeenkomstig art. 10.

§ 8. Het eerste lid van art. 15 wordt aldus gewijzigd:

Op dezelfde wijze als bij de artt. 10, 11 en 12 is bepaald, zijn, tot de aangifte van hetgeen door hen wordt geërfd of verkregen, gehouden:

1°. zij, die een vruchtgebruik of periodieke uitkeering bij opvolging verkrijgen:

2. de geroepen erfgenamen of legatarissen, die door het overlijden van den bezwaarden erfgenaam of legataris tot het genot komen.

Het cijfer 3, voorkomende in het tweede lid van het zoo even genoemde wets-artikel, wordt vervangen door het cijfer 2.

§ 9. Art. 20, laatste lid, wordt aldus gewijzigd:

Ingeval de nalatenschap volgens de wet als onbeheerd wordt beschouwd of indien ten gevolge van de vervulling eener voorwaarde, van verwerping of van den bij art. 1bis, lid 2, bedoelden afstand geërfd of verkregen wordt, gaat de termijn in van den dag der benoeming van den curator, der vervulling van de voorwaarde, der verwerping of van den afstand.

De comma achter het woord: „boete” en de woorden: „of tot betaling der opgeschorte regten en der boete”, voorkomende aan het einde van het eerste lid van art. 21, worden vervangen door een punt.

§ 10. De woorden: „Voor de regeling van het recht wordt de waarde van hetgeen in vollen, blooten of bezwaarden eigendom of in vruchtgebruik geërfd wordt of verkregen, bepaald als volgt”, voorkomende aan het begin van art. 23, worden vervangen door de woorden:

„Voor de regeling van het recht van successie wordt de waarde bepaald:

1°. van hetgeen in vollen of met *fidei-commis* bezwaarden eigendom wordt geërfd of verkregen, als volgt:”

De woorden: „In geval van onzekerheid des ouderdoms wordt het hoogste bedrag aangenomen, behoudens teruggave, zoo deze wordt gevraagd binnen den termijn voor de verjaring bepaald”, voorkomende bij lit *e* van dat artikel, worden ingetrokken.

Achter dat artikel wordt gevoegd:

2°. van hetgeen in vruchtgebruik wordt verkregen, op het overeenkomstig de bepalingen van N°. 1, lit. *e*, tot kapitaal gebragte bedrag der jaarlijksche inkomsten, naar den maatstaf van vier ten honderd der overeenkomstig N°. 1 te bepalen kapitaalswaarde op het tijdstip waarop het genot aanvangt. Vruchtgebruik aan zedelijke lichamen

of instellingen van de doode hand, voor onbepaalde tijd besproken, wordt geacht voor *dertig* jaren gemaakt te zijn;

3°. van hetgeen onder den last van vruchtgebruik of van periodieke uitkeering geërfd of verkregen wordt, op de overeenkomstig No. 1 te bepalen waarde van den vollen eigendom, na aftrek van de waarde, welke op het tijdstip der vererving of verkrijging aan de uitkeering of het vruchtgebruik, volgens de bepalingen van No. 1, lit. e, of van No. 2 moet worden toegekend.

De aftrek wordt, indien het vruchtgebruik of de uitkeering aan of ten behoeve van verschillende personen, van onderscheiden leeftijd, levenslang bij opvolging besproken of bedongen is, bepaald in verhouding tot den leeftijd des jongsten, behoudens herrekening wanneer deze vóór de anderen sterft.

De aftrek vervalt, wanneer en in zoover als voor de waarde van het vruchtgebruik of de periodieke uitkeering, volgens art. 56, No. 5, vrijstelling van het regt wordt genoten.

Art. 24 wordt ingetrokken.

§ 11. Art. 25 wordt aldus gewijzigd:

Voor de regeling van het regt van overgang, vermeld bij No. 2 van art. 1, wordt de waarde bepaald als volgt:

1°. van den vollen, van den met fidei-commis bezwaarden en van den blooten eigendom, op de waarde van den vollen eigendom ten dage van den overgang, op de bij art. 23, No. 1, litt. a en c, voorgeschreven wijze te begrooten of te regelen;

2°. van het vruchtgebruik:

a. indien het door fysieke personen zonder bepaling van tijd wordt verkregen, op de helft der bij No. bedoelde waarde, en indien het door zedelijke lichamen of instellingen van de doode hand zonder bepaling van tijd of voor bepaalden tijd van niet minder dan vijf en twintig jaren verkregen wordt, op het geheel van die waarde;

b. indien het door fysieke personen voor bepaalde tijd, of door zedelijke lichamen of instellingen van de doode hand voor bepaalde tijd van minder dan vijf en twintig jaren wordt verkregen, op de wijze bij art. 23, No. 2, eerste lid, aangeduid.

§ 12. Art. 26 wordt vervangen door een nieuw art. 26, luidende:

Het regt van overgang, vermeld onder No. 1 van art. 1, wordt geheven over de waarde van het kapitaal, bepaald op de wijze bij art. 23, No. 1, lit. d, aangeduid, onverschillig of het in

vollen eigendom dan wel onder bezwaar van fidei-commis of onder den last van vruchtgebruik of van periodieke uitkeering wordt verkregen.

§ 13. De woorden „hunner woonplaats of voor dien der laatste woonplaats van den overledene”, voorkomende in het eerste lid van art. 28, worden vervangen door de woorden: „ter hanner keuze”.

Achter dat artikel wordt een nieuw lid gevoegd, luidende:

Indien de aangifte door een gemagtigde gedaan is, wordt de eed afgelegd door de personen namens wie de aangifte is gedaan, behoudens het bepaalde bij art. 32.

§ 14. Tusschen het tweede en het derde lid van art. 29 wordt een nieuw lid gevoegd, luidende:

Wanneer echter de erfenamen in de rechte linie, of deze en de echtgenoot in het geval van art. 56, No. 3, alleen ten gevolge van verwerping door andere erfenamen den geheelen boedel erven, zijn ook zij tot het afleggen van den eed verplicht.

Achter dat artikel wordt een nieuw lid gevoegd, luidende:

Mogt echter het niet van het regt vrijgestelde legaat bestaan in een vruchtgebruik van de geheele nalatenschap of van een evenredig deel daarvan, dan leggen de aangevers den eed (verklaring) af, voorkomende in art. 28.

§ 15. Het hoofd van art. 30 wordt aldus gewijzigd:

Behoudens de uitzonderingen bij het vorig artikel bepaald wordt op gelijke wijze door degenen, die een vruchtgebruik bij opvolging verkrijgen of door de verwachtters, die door overlijden of door overdragt onder de levenden tot het genot van eenig fidei-commissair goed komen, de navolgende eed (of verklaring) afgelegd.

§ 16. Art. 31 wordt aldus gewijzigd:

Door de verkrijgers van periodieke uitkeeringen bij opvolging wordt geen eed afgelegd.

§ 17. De woorden: „van het kanton, waarin de overledene zijne laatste woonplaats had”, voorkomende aan het slot van art. 32, worden vervangen door de woorden: „ter keuze van den lasthebber”.

§ 18. De woorden: „art. 23 onder”, voorkomende in het eerste lid van art. 36, worden vervangen door de woorden: „art. 23, No. 1 onder”.

§ 19. In het eerste lid van art. 38 worden: 1°. de woorden: „art. 23 onder” vervangen door de woorden: „art. 23, No. 1, onder”; 2°. tusschen de woorden: „vermeld” en „niet” gevoegd de woorden: „voor de regeling hetzij van het regt

van successie, hetzij van de regten van overgang”.

§ 20. Aan art. 45 wordt toegevoegd een tweede lid van den volgende inhoud:

In de gevallen, bij de beide eerste leden van art. 1bis voorzien, kan het regt niet minder bedragen dan dat, hetwelk betaald zou zijn, indien de verwerping of afstand niet had plaats gehad.

§ 21. De woorden: „dier heffing”, voorkomende in art. 46, worden vervangen door de woorden: „van het regt van overgang, bij art. 1, No. 1, bedoeld”.

§ 22. De artt. 47, 48, 49, 50 en 51 worden ingetrokken.

§ 23. De letters *c* en *d* van het eerste lid en de beide laatste leden van art. 52 worden ingetrokken en de comma-punt aan het slot van letter *b* wordt door een punt vervangen.

§ 24. Het tweede lid van art. 54 wordt aldus gewijzigd.

Behalve in de gevallen bij deze wet voorzien, kan het regt noch verminderd, noch teruggegeven worden dan:

1°. ingeval de wet niet naar behooren is toegepast;

2°. indien en in zoover als het geërfde of verkregene ten gevolge van de vervulling eener voorwaarde door anderen wordt geërfd of verkregen of tot anderen terugkeert.

§ 25. De woorden: „het regt van overgang”, voorkomende in het eerste lid van art. 55, worden vervangen door de woorden: „de regten van overgang”. De woorden: „het regt, waarvan de betaling volgens art. 47 is opgeschort, dadelijk bij de aangifte”, voorkomende in hetzelfde lid, worden ingetrokken; en de woorden: „aangiften, anderen dan de laatstbedoelde”, voorkomende in het tweede lid van hetzelfde artikel, worden vervangen door het woord „aangifte”.

§ 26. Het tweede lid van art. 59 wordt aldus gewijzigd:

De aangifte geschiedt door de bestuurders van het ligchaam, van de instelling of van de stichting ten kantore, in welks kring het ligchaam, de instelling of de stichting gevestigd is. Indien het ligchaam, de instelling of de stichting buiten het Rijk is gevestigd, geschiedt zij ten kantore, in welks kring de schenker of stichter woont of, indien deze geen ingezetene van het Rijk is, ten kantore, in welks kring de onroerende zaken gelegen of gevestigd zijn. Zij is aan geene beëdiging onderworpen.

§ 27. De woorden: „betaling en zekerheidstelling”, voorkomende in het eerste lid van art. 61, worden vervangen door de woorden: „en betaling”.

§ 28. Tusschen het eerste en het tweede lid van No. 1 van art. 63 wordt een nieuw lid gevoegd, luidende:

In de gevallen bij het laatste lid van art. 20 bedoeld, na vijf jaren, te rekenen van den dag, waarop de termijn van aangifte ingaat.

§ 29. De woorden: „vereeniging van vruchtgebruik en blooten eigendom”, voorkomende in art. 67, worden vervangen door de woorden: „overgangen van zaken met vruchtgebruik of periodieke uitkeering belast; op erfenissen of verkrijgingen, ten gevolge van de vervulling eener voorwaarde”.

Art. 2. Op verervingen of verkrijgingen door overlijden vóór de invoering dezer wet plaats gehad hebbende, blijven, behoudens het bepaalde bij § 29 van art. 1, van toepassing de bepalingen der wetten, onder welke werking de vererving of verkrijging heeft plaats gehad.

Het regt, betaald of verschuldigd wegens verervingen of verkrijgingen van zaken, onder den last van vruchtgebruik of periodieke uitkeeringen, kan echter ten gevolge van overgangen van den eigendom door overlijden na die invoering, niet meer vervallen.

Indien de betaling van dat regt is of wordt opgeschort, gelden omtrent het doen van aangifte en omtrent de betaling van dat regt, bij het eindigen van het vruchtgebruik of het ophouden der periodieke uitkeering, de daaromtrent bij de wet van 13 Mei 1859 (Staatsblad No. 36) gemaakte bepalingen.

Zij die, op de wijze bij art. 50 der evengemelde wet voorzien, tot den vollen eigendom of het vol geuoet komen of geacht worden te komen, kunnen, indien de opgeschorte regten, ten gevolge van herhaalde vererving van den blooten eigendom, meer mogten bedragen dan vijftien per cent in hoofdsom van de waarde, welke de volle eigendom op het tijdstip der laatste vererving had, met de betaling van die vijftien per cent volstaan.

Art. 3. Deze wet treedt in werking 1 Julij 1869. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 28 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 4 Junij 1869.)

28 Mei 1869. WET, betrekkelijk de afgifte van zeebrieven en vergunningen tot het voeren der Nederlandsche vlag. S. 96.

Zie ontwerp met M. v. T. Bijl. blz. 205; V. V. Bijl. blz. 756; Mem. van Beantw. Bijl. blz. 895; Amendem. Bijl. blz. 1015; Beraadslag. Handel. blz. 1121, 1137, 1151, 1274, 1302.

De vroegere bepalingen omtrent dit onderwerp zijn van 11 Januarij 1817; 14 Maart 1819, 14 December 1820, 8 Augustus 1850.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de wettelijke bepalingen omtrent de afgifte van zeebrieven herziening vorderen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Elk zeeschip, dat de Nederlandsche vlag voert, moet voorzien zijn van een zeebrief, afgegeven overeenkomstig de voorschriften dezer wet.

Onder zeeschepen worden in deze wet verstaan alle schepen, varende buiten de tonnen in zee, met uitzondering van:

- a. oorlogsschepen;
- b. vaartuigen van zeilverenigingen of jachtclubs, als zoodanig door Onzen Minister van Financiën erkend;
- c. vaartuigen in dienst bij 's Rijks loodswezen, betoning en bekakening, en in het algemeen alle vaartuigen in dienst van het Rijk;
- d. reddingsvaartuigen;
- e. visschersvaartuigen, uitsluitend tot vischvangst of schelpvisscherij of tot het vervoeren van visch of schelpen gebezigt wordende;
- f. binnenschepen, die bij uitzondering buiten de tonnen varen.

2. Zeebrieven worden alleen afgegeven voor zeeschepen, voor meer dan de helft toebehoorende aan:

- a. ingezetenen van Nederland;
- b. vennootschappen onder eene firma of bij wijze van geldschieting, gevestigd in Nederland, mits minstens de helft der vennooten onder de firma of minstens de helft der hoofdelijke voor het geheel aansprakelijke vennooten der commanditaire vennootschap ingezetenen van Nederland zij;
- c. naamlooze vennootschappen van koophandel of vereenigingen die rechtspersoonlijkheid bezitten, beiden gevestigd in Nederland en opgerigt volgens de aldaar geldende wettelijke voorschriften, mits minstens de helft der bestuurders ingezetenen van Nederland zij.

Het bestuur, bedoeld bij art. 330 van het Wetboek van Koophandel, moet altijd in Nederland gevoerd worden.

Ingezetenen van Nederland zijn in den zin dezer wet:

- 1°. Nederlanders in Nederland woonachtig;
- 2°. alle andere personen, die in Nederland geboord hebben gedurende het jaar, 'geëindigd met den dag waarop de zeebrief wordt aangevraagd.

Geene zeebrieven worden afgegeven voor schepen, op den voet van oorlog uitgerust, noch voor schepen, van welke Wij vermoeden, dat zij, in strijd met de onzijdigheid van den Staat, op voet van oorlog uitgerust zullen worden.

3. De zeebrief vermeldt:

- a. den naam van het schip;
- b. den inhoud waarop het volgens de bestaande wettelijke bepalingen is gemeten;
- c. de soort en andere voornaamste kenmerken van het schip;
- d. den naam van den schipper;
- e. in de gevallen, bedoeld bij de artt. 10 en 11, de volgens die artikelen vereischte bijzonderheden.

4. Zeebrieven worden in Onzen naam uitgeleerd door Onzen Minister van Financiën, onverminderd het bepaalde bij de artt. 10 en 11, op de schriftelijke met eed (belofte) bevestigde verklaring, dat het schip voldoet aan de voorwaarden, gesteld bij art. 2.

Deze verklaring wordt afgelegd door den eigenaar, door den boekhouder der reederij, door één der vennooten onder de firma, door één der hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennooten van de commanditaire vennootschap of door één der bestuurders van de naamlooze vennootschap of vereeniging, naar mate het schip aan één of meer personen, of wel aan eene vennootschap van koophandel of vereeniging toebehoort.

Het formulier der verklaring wordt door Ons vastgesteld. (1)

5. Tot het afleggen van den eed (belofte), volgens art. 4 gevorderd, wendt de belanghebbende zich bij verzoekschrift tot den kantonregter zijner woonplaats, onder overlegging van:

- a. de te bevestigen verklaring;
- b. een meetbrief, afgegeven volgens de bestaande wettelijke voorschriften;
- c. het bewijs, dat het schip hier te lande is in- of overgeschreven in de daartoe bestemde openbare registers;
- d. den koop- of bijbrief.

(1) Dit formulier is vastgesteld bij Z. M. besluit van 21 Sept. 1869, S. 153, hierna opgenomen.

Wanneer een of meer dezer bescheiden ontbreken of niet in overeenstemming zijn met de aangeboden verklaring, of wel wanneer daaruit blijkt dat het schip in een of ander opzigt aan de vereischten ter verkrijging van een zeebrief niet voldoet, wordt de bevestiging der verklaring geweigerd.

Ten blijke hiervan wordt eene met reden omkleede beschikking op het verzoekschrift gesteld.

De bevestigde verklaring en de meetbrief worden bij de aanvraag om den zeebrief overgelegd.

6. De zeebrieven vervallen:

a. door het verloop van vier jaren na den dag van afgifte;

b. wanneer de eigendom van het schip ophoudt te voldoen aan de voorwaarden, gesteld in art. 2;

c. door naamsverandering van het schip;

d. door gebruik van het schip tot kaavaart, zeeroof of slavenhandel;

e. wanneer het schip wordt gesloopt, door schipbreuk of stranding vergaat, verbrandt of wel door zeeroovers of vijanden is genomen.

Wanneer echter de termijn, onder a bepaald, vervalt of het geval, onder b bedoeld, zich voordoet, terwijl het schip zich buiten 's lands bevindt, blijft de zeebrief tot de terugkomst van het schip in Nederland van kracht.

7. De zeebrieven vervallen altijd door geheelen overgang van het schip in vreemden eigendom.

8. Vervallen zeebrieven worden door den schipper met de eerste gelegenheid ingezonden aan de autoriteit die ze heeft afgegeven, behoudens de gevallen, voorzien bij de artt. 10 en 14, laatste zinsneden en art. 15, tweede zinsnede.

Wanneer het schip buiten 's lands verongelukt, wordt gesloopt of verkocht, geschiedt die inzending door tusschenkomst van den naastbijzijnden Nederlandschen gezant, consul, vice-consul, consulaire agent of kolonialen Nederlandschen ambtenaar.

De oorzaak van het vervallen van den zeebrief wordt bij de inzending opgegeven.

Voor den ingezonden zeebrief wordt den schipper een bewijs van ontvangst uitgereikt.

9. In de gevallen, bedoeld bij art. 6, litt. a en c, wordt op aanvraag der belanghebbenden een nieuwe zeebrief uitgereikt.

Deze aanvraag, met den vervallen zeebrief in te zenden, gaat vergezeld van eene nieuwe, overeenkomstig artt. 4 en 5 bevestigde verklaring en van den meetbrief.

Nieuwe zeebrieven kunnen op bovenstaanden

voet mede worden uitgereikt, wanneer voldoende blijkt dat de vroegere buiten schuld der belanghebbenden is verloren gegaan of niet kon worden overgelegd.

10. Bij aankoop of aanbouw van schepen buiten 's lands voor rekening van personen, vennootschappen of vereenigingen, vallende in de termen van art. 2, wordt door Onzen Minister van Financiën voor het bedoelde schip een voorloopige zeebrief verleend.

Deze zeebrief vermeldt den inhoud naar de buitenlandsche meting en is geldig voor den termijn, daarin met overleg der belanghebbende uit te drukken, doch die nimmer den tijd bij art. 6, litt. a, bepaald, mag overschrijden.

Hij wordt niet anders afgegeven dan op vertoon der geregistreerde bewijzen van eigendom.

Bij de aankomst in Nederland wordt de voorloopige zeebrief bij de inkling door de daarmede belaste ambtenaren ingetrokken en worden de wettelijke formaliteiten tot verkrijging van een' gewonen zeebrief vervuld.

11. Onze Minister van Financiën kan, zoo noodig, een' buitengewonen zeebrief verleen voor schepen, hier te lande voor buitenlandsche rekening gebouwd, gekoekt of uitgerust, ten einde die schepen onder Nederlandsche vlag regstreeks binnen een' bepaalden termijn naar het land hunner bestemming kunnen worden overgevoerd.

Bij aankomst ter bestemmingsplaats wordt met deze zeebrieven gehandeld volgens de drie laatste volzinnen van art. 8.

Wanneer van eenen op den voet van dit artikel verleenden buitengewonen zeebrief misbruik is gemaakt, of gegrond vermoeden bestaat dat zoodanig misbruik zal worden gemaakt, wordt die zeebrief terstond buiten werking gesteld.

12. Voor schepen, alléén voor de rivier- of kustvaart geschikt, daartoe buiten Europa gebruikt wordende door Nederlanders aldaar gevestigd of door personen, vennootschappen of vereenigingen, vallende in de termen van art. 2, kunnen de door Ons aangewezen consuls of andere autoriteiten tijdelijk vergunning verleen tot het voeren der Nederlandsche vlag.

Deze vergunning is geldig voor één jaar, na verloop van welken tijd zij voor denzelfden termijn vernieuwd kan worden. Zij wordt aan den schipper of de eigenaren uitgereikt op vertoon der bewijzen van overdracht en na aflegging voor den consul of andere bevoegde autoriteit eener met eed (belofte) bevestigde verklaring, dat het schip aan

de bovengestelde voorwaarden voldoet. Van de uitreiking wordt door den consul of de betrokken autoriteit met de eerste gelegenheid kennis gegeven aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, met overlegging van gewaarmerkte afschriften der bewijzen van eigendom.

Bij de vernieuwing kan andermaal de aflegging gevorderd worden eener met eed (belofte) bevestigde verklaring als boven bedoeld. De vervallen vergunning wordt daarbij ingetrokken, tenzij voldoende blijkt, dat deze buiten schuld der belanghebbenden is verloren gegaan of niet kan worden overgelegd.

Het bepaalde bij litt. b tot e van art. 6 en bij de eerste zinsnede van art. 8 is ook van toepassing op de vergunningen, waarvan in dit artikel sprake is.

Bij ontdekking van misbruik worden zij onverwijd ingetrokken door den consul, vice-consul, consulaire agent of autoriteit, binnen wiens ressort het schip zich bevindt.

13. Alvorens van eenigen zeebrief gebruik wordt gemaakt, moet de schipper daarop zijne gewone onderteekening stellen in tegenwoordigheid van, en die doen bekrachtigen door den eerstaanwezenden ambtenaar der in- en uitgaande regten ter ligplaats van het schip, of wel, wanneer dit laatste zich buiten 's lands bevindt, door den naastbijzjenden consul, vice-consul of consulaire agent.

Gelijke onderteekening moet worden gesteld op de vergunningen, uit te reiken volgens art. 12 en wel in tegenwoordigheid en met bekrachtiging van den consul, door wien zij worden afgegeven.

De onderteekening van den schipper op den zeebrief of de vergunning kan door de ambtenaren ter eerste wacht, consuls, vice-consuls en consulaire agenten, bedoeld in de artt. 14 en 15, worden geverifieerd, wanneer zij dit nodig achten.

Het bovenstaande is mede van toepassing bij tijdelijke of definitieve vervanging van den schipper, waarvan door zijn opvolger of door een der personen, aangewezen bij art. 4, tweede zinsnede, mededeeling moet worden gedaan aan den betrokken ambtenaar, consul, vice-consul of consulaire agent.

In buitengewone gevallen, waarin dit mocht noodig zijn, kunnen uitzonderingen op de bepalingen van dit artikel worden toegestaan door Onzen Minister van Financiën of bij vergunningen, bedoeld in art. 12, door den consul of autoriteit die ze uitreikt.

14. Alle schippers van zeeschepen, zoo Nederlandsche als vreemde, zijn gehouden bij het in- of

uitvaren van havens of zeegeaten van het Koninkrijk een zeebrief of ander geldig bewijs der nationaliteit van hun schip te vertoonen aan de ambtenaren, belast met de in- of uitklaring. Bij gemis van dergelijken zeebrief of bewijs wordt door die ambtenaren geen expeditie verleend, en kunnen zij het schip des noods aanhouden, tot dat het vereischte document wordt overgelegd. Bij het binnenkomen kan echter Onze Minister van Financiën onder de nodige voorwaarden vergunning verleen, om zoodanig schip naar de bestemmingsplaats over te brengen en om daár of elders de lading op te slaan.

Op dezelfde wijs wordt gehandeld, wanneer de schipper een Nederlandschen zeebrief aanbiedt, die niet beantwoordt aan de voorschriften dezer wet, onverminderd de toepassing der strafbepalingen van deze wet, zoo daartoe termen bestaan.

Ongeldige of vervallen zeebrieven worden door de ambtenaren bij de in- of uitklaring ingetrokken.

15. De schippers van Nederlandsche zeeschepen, die eene vreemde haven binnenvallen, waar een Nederlandsch consul, vice-consul of consulaire agent gevestigd is, zijn verplicht om, wanneer zij aldaar langer dan vier en twintig uren verblijven, uiterlijk op den tweeden dag na dien hunner aankomst, zich in persoon bij dien ambtenaar te vervoegen, ten einde hun zeebrief of vergunning te doen afteekenen.

Zeebrieven, vallende in de termen der laatste zinsnede van art. 14, worden door den consul, vice-consul of consulaire agent ingetrokken.

De schippers van stoombooten, varende in geregelde dienst op vreemde havens, moeten hunne zeebrieven eenmaal in 't jaar en wel bij de eerste binnenkomst in die havens op de bedoelde wijs doen afteekenen.

16. De naam van het schip en die der plaats, waar het te huis behoort, moeten door de zorg van den schipper met duidelijke goed zichtbare letters op het achterschip worden vermeld.

17. De schipper, die de Nederlandsche vlag voert zonder zeebrief of vergunning, beantwoordende aan de voorschriften dezer wet of in strijd met art. 13, wordt gestraft met eene boete van f 200 tot f 3000, met of zonder gevangenzetting van ééne maand tot twee jaren.

Gelijke straf is op den schipper van toepassing wegens het voeren van genoemde vlag met een zeebrief of vergunning, die volgens art. 6 dezer wet vervallen is, of wel die voor een ander schip is afgegeven.

18. Het bevestigen met eede (belofte) eener geheel of gedeeltelijk onware verklaring ter verkrijging van een zeebrief of vergunning overeenkomstig deze wet wordt gestraft met gevangenisstraf van één tot drie jaren en geldboete van *f* 200 tot *f* 1500, te zamen of afzonderlijk.

19. Het niet inzenden van vervallen zeebrieven of vergunningen tot het voeren der Nederlandsche vlag, zoo als dit bij deze wet is voorgeschreven, wordt gestraft met eene boete van *f* 100 tot *f* 2000.

20. Overtreding van deze wet, voor zoo veel die niet reeds bij de voorgaande bepalingen is strafbaar gesteld, wordt gestraft met eene boete van *f* 50 tot *f* 1000.

21. In de gevallen, bedoeld bij de artt. 17, 18, 19 en 20 dezer wet, is art. 463 van het Wetboek van Strafrecht, in verband met art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (Staatsblad No. 102), van toepassing.

22. Waar in deze wet wordt gesproken van den schipper, wordt daardoor ook hij verstaan, die den schipper vervangt.

23. Door de ambtenaren der in- en uitgaande regten en de consuls, vice-consuls of consulaire agenten wordt proces-verbaal opgemaakt, wegens alle overtredingen dezer wet, die te hunner kennis komen. De aldus opgemaakte processen-verbaal gelden als wettig bewijsmiddel der daarin geconstateerde overtredingen, mits zij voldoen aan de voorschriften van art. 437 van het Wetboek van Strafvordering, of, ingeval zij zijn opgemaakt door een consulaire ambtenaar, bevestigd worden door zijn daarin opgenomen schriftelijken eed (belofte).

De regtbank van het arrondissement, waarin het bestuur, bedoeld bij art. 330 van het Wetboek van Koophandel, gevoerd wordt, of waarin de betrokken vennootschap of vereeniging gevestigd is, neemt kennis van alle overtredingen dezer wet, voor zoo ver bij andere wetten niet anders is bepaald.

24. De wet van 14 Maart 1819 (S. No. 12) wordt ingetrokken.

Op de zeebrieven, afgegeven en alsnog geldig op het tijdstip van inwerkingtreding der tegenwoordige wet, blijven de bepalingen van art. 10 der eerstgenoemde wet van toepassing, behoudens naleving van het voorgeschrevene bij deze wet in de gevallen, onder litt. *b*, *c*, *d* en *e* van art. 6 genoemd. (1)

(1) Art. 10 der wet van 14 Maart 1819 luidt, als volgt:

„De zeebrieven zullen voor den tijd van twee 1869.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministerieële departementen, autoriteiten, collegiën en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, 28 Mei 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG,

(Uitgeg. 20 Sept. 1869.)

28 Mei 1869. WET, regelende het toezigt op het gebruik van stoomtoestellen. S. 97.

Zie ontwerp dezer wet met Mem. v. Toel. Bijl. blz. 849; V. V. Bijl. blz. 1025; Mem. v. Beantw. Bijl. blz. 1130; Beraadsl. Handel. blz. 1419, 1446. Deze wet is aangenomen met 48 stemmen tegen 1 stem.

Ter uitvoering dezer wet zijn bij Z. M. besluit van 24 Sept. 1869, S. 154, hierna opgenomen, algemeene maatregelen van inwendig bestuur genomen.

De vroegere bepalingen zijn: veiligheidsmaatregelen van 6 Mei 1824; wijziging van 26 September 1833, 14 Mei 1852; 't gebruik van werktuigen van hooge en middelbare drukking aan boord van vaartuigen verboden, 19 Sept. 1829; aangifte wegens de oprigting van stoommachines, 28 Maart 1834; de veiligheidsmaatregelen in Limburg van kracht verklaard, 20 Junij 1841; aangifte van vroeger door anderen en tot andere einden gebezigde stoomwerktuigen, 12 Junij 1848; onderzoek door deskundigen, 23 Januarij 1852; over de oprigting of verandering, 30 Sept. 1854; vergunningen voor het gebruik van stoomwerktuigen voor 's Rijks dienst, 21 Febr. 1855; onderzoek van en het toezigt op het gebruik der stoomwerktuigen, 24 Mei 1855, 4 September 1856,

achtereenvolgende jaren, na den dag der uitgifte, gelden.

Schippers of gezagvoerenden, zich aangevende ter uitklaring met zeebrieven, welke, ten tijde van hun vertrek uit dit Koninkrijk naar zee, meer dan twee jaren geleden zijn uitgegeven, zullen verbeuren eene boete van drie guldens, voor elk last, welke het schip zal inhouden, doch schippers of gezagvoerenden, binnen de twee jaren na de uitgifte hunner zeebrieven, het zij voor de eerste of ook voor volgende reizen afvarende, zullen geene boete verbeuren, indien hunne aldus aangevangene reize langer dan de gemelde twee jaren mogt voortduren; en zal in dezen de dagtekening der expeditie ter uiterste wacht worden gerekend voor het tijdstip van het uitvaren.”

20 Febr. 1859, 17 Julij 1860; oprigting van nieuwe en veranderingen van reeds bestaande, 1 Sept., 2 Oct. 1856; magtiging aan burgemeester en wethouders, om het gebruik te schorsen van stoomwerktuigen, waaromtrent een nadeelig verslag door een deskundige wordt uitgebragt, 22 Oct. 1857; bepalingen bij het voorloopig vergunnen tot het gebruik maken, 16 Mei 1860, 8 Sept. 1862; vervoerbare stoomtuigen, 19 Augustus 1862, 11 Aug. 1868; Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, van 29 Jan. 1868, waarbij is verstaan, dat het niet is verboden, het werktuig, nadat het is onderzocht, maar vóór dat de acte van vergunning is uitgereikt, in werking te brengen; alle opgenomen in de *Chronologische Verzameling*.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het toezigt op het gebruik van stoomtoestellen regeling bij de wet vordert;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

TITEL I.

Van vergunning tot het in werking brengen van stoomtoestellen.

Art. 1. Het is niemand geoorloofd een stoomketel, onverschillig tot welk einde, in werking te brengen, zonder voorafgaande vergunning van of namens Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Een stoomketel is elke toestel, ingerigt om uit eenige vloeistof stoom voort te brengen, die tegen de wanden eene grootere drukking dan die van den dampkring uitoefent.

Door Ons wordt bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur bepaald, welke opgaven de aanvraag van den belanghebbende moet bevatten. (1)

2. De vergunning wordt niet verleend, dan nadat de stoomketel van Regeringswege is beproefd en de veiligheidstoestellen, waarvan hij voorzien is, zijn onderzocht.

De wijze der beproeving wordt door Ons bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur geregeld.

3. Door Ons worden benoemd de ambtenaren, belast met het toezigt en de beproeving van stoomketels, alsmede de leden der commissie, aan welke, in de gevallen bij deze wet aangewezen, handelingen en uitspraken van gemelde ambtenaren ter beoordeeling worden onderworpen.

(1) Deze 3e alinea is bij amendement van den heer HEEMSKERK AZ., in de wet opgenomen.

4. Deze commissie bestaat uit vijf leden, van welke één, door Ons aan te wijzen, het voorzitterschap bekleedt.

De leden treden, volgens een door ons vast te stellen rooster, om de vijf jaren af, maar zijn op nieuw benoembaar.

5. De leden der commissie, alsmede de ambtenaren in art. 3 bedoeld, leggen bij de aanvaarding hunner bediening, eerstgenoemden in handen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, laatstgenoemden in handen van Onzen Commissaris in de provincie, waar zij krachtens hunne aanstelling verblijf houden, den eed of de belofte af, dat zij de pligten hunner bediening getrouw zullen vervullen.

6. De gebruikers van den stoomketel stellen ter beschikking van den beproevenden ambtenaar zoewel de werklieden als de werktuigen, die voor de beproeving noodig zijn. Zij zelve, alsmede één of twee door hen aan te wijzen personen, zijn bevoegd bij de beproeving tegenwoordig te zijn.

Onder gebruikers van een stoomketel worden verstaan zij, die het bestuur uitoefenen over het bedrijf of de inrigting, waarbij de stoomketel gebruikt wordt. Strekt de toestel, waartoe de ketel behoort, uitsluitend tot huisselijk gebruik, zoo wordt het hoofd van het gezin voor den gebruiker gehouden.

7. De nadeelige gevolgen eener beproeving zijn voor rekening van den eigenaar van den stoomketel, ten ware die beproeving niet met het noodige beleid zij bestuurd. In het laatste geval wordt de schade uit 's Rijks schatkist vergoed.

8. De vergunning wordt geweigerd:

a. wanneer de beproeving van den stoomketel onvoldoende uitkomsten heeft opgeleverd;

b. wanneer de stoomketel niet is voorzien van de veiligheidstoestellen, gevorderd door de verordeningen, krachtens deze wet uitgevaardigd.

Heeft het onderzoek een dezer gebreken aangetoond, dan deelt de ambtenaar zijn aan den Minister in te zenden verslag te gelijk in afschrift aan den belanghebbenden mede. Deze kan daartegen binnen veertien dagen zijne bezwaren bij den Minister indienen. Geschiedt dit, dan stelt de Minister de zaak in handen van de in art. 3 bedoelde commissie, die één of meer leden tot het doen van een nieuw onderzoek of beproeving aanwijzet.

De gebruikers van den ketel dragen de kosten van dit onderzoek of beproeving, zoo de commissie in haar verslag aan den Minister, 'twelk den belanghebbende in afschrift medegedeeld wordt, de ingediende bezwaren ongegrond verklaart. Deze

kosten worden berekend naareen door onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen tarief.

Op de beproevingen der commissie zijn de artt. 6 en 7 dezer wet van toepassing.

9. Elke beschikking op aanvragen om vergunning of herhaling van onderzoek wordt den belanghebbende binnen den kortsten tijd schriftelijk en kosteloos medegedeeld.

10. Wanneer de gebruikers van een stoomtoestel aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken schriftelijk hun verlangen te kennen geven, dat buiten den ketel met toebehooren eenig ander deel van hun toestel door een der in art. 3 vermelde ambtenaren onderzocht of beproefd worde, geeft de Minister daartoe last.

De kosten van dit onderzoek of van deze beproeving, te berekenen naar een door gemelden Minister vast te stellen tarief, worden door de gebruikers gedragen.

11. In het belang der publieke veiligheid worden door Ons, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur, bepalingen vastgesteld omtrent:

a. de veiligheidstoestellen, waarvan de stoomketels voorzien moeten zijn;

b. de regelen, die bij het gebruik van stoomketels in acht genomen moeten worden;

c. de wijze, waarop het ruim, in hetwelk de stoomketels der stoomvaartuigen geplaatst zijn, ingerigt moet wezen.

TITEL II.

Van het toezigt op de in gebruik zijnde stoomtoestellen.

12. Alle in gebruik zijnde stoomketels met toebehooren blijven aan een voortdurend toezigt van Regeringswege onderworpen.

Het toebehooren van een stoomketel omvat den vuurhaard, de rook- en vuurgangen, de veiligheidstoestellen en al wat dient om gelijkmatigheid in de werking des ketels te verzekeren.

13. Het toezigt, vermeld in art. 12, wordt, naar regelen, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur door Ons overeenkomstig deze wet vast te stellen, uitgeoefend door de ambtenaren, bedoeld in art. 3.

14. De in art. 3 bedoelde ambtenaren hebben ten allen tijde vrijen toegang tot de plaatsen, waar de stoomketels en toebehooren zich bevinden.

Wordt hun de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien, des noods met inroeping van den sterken arm.

Zijn de stoomketels of hun toebehooren enkel door eene woning toegankelijk, dan is de ambtenaar bevoegd die woning, ook ondanks de bewoners, binnen te treden, mits voorzien van een' schriftelijken last van den burgemeester, en in bijzijn van den kantonregter, of van een der leden van het gemeentebestuur, of van een commissaris van politie.

Door hem, die krachtens de bepaling van het voorgaande lid bij het binnentreden tegenwoordig is geweest, wordt binnen twee maal 24 uren proces-verbaal opgemaakt en aan den ingezeten, wiens woning is binnentgetreden, in afschrift medegedeeld.

15. De in art. 3 bedoelde ambtenaren zijn op de wijze, in de gevallen en onder de waarborgen, bij den maatregel van bestuur van art. 13 te omschrijven, bevoegd de stoomtoestellen op nieuw te onderzoeken en de ketels te beproeven.

Zij kunnen gelasten, zoo zij het voor het onderzoek noodig achten, dat het metselwerk van een' ingemetselden ketel geheel of gedeeltelijk worde weggenomen.

Zij zijn bevoegd alle door hen noodig geachte inlichtingen en opgaven betreffende de stoomtoestellen te vragen. De gebruikers der toestellen voldoen terstond aan die aanvraag.

16. Indien de gebruikers van een stoomketel, in strijd met de meening hun door den dienstdoenden ambtenaar te kennen gegeven, vermeenen, dat er geen voldoende reden bestaat, hetzij voor een buitentijds in te stellen beproeving of onderzoek, bij welke de ketel buiten werking moet worden gesteld, hetzij voor het geheel of gedeeltelijk wegnemen van het metselwerk van den ingemetselden ketel, geven zij van hunne bezwaren schriftelijk kennis aan den ambtenaar.

Deze zendt het bezwaarschrift onmiddellijk aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, die de zaak stelt in handen van de in art. 3 vermelde commissie.

De commissie wijst daarop drie harer leden aan tot het doen van een plaatselijk onderzoek.

Blijkt uit het door de commissie aan den Minister in te dienen verslag, hetwelk den belanghebbende in afschrift wordt medegedeeld, het ongegronde van het bezwaarschrift, dan gelast de Minister, dat tot de handeling, waartegen bezwaar was gemaakt, zal worden overgegaan. In dit geval is het voorlaatste lid van art. 8 van toepassing.

Indien uit het onderzoek blijkt, dat de onderzochte voorwerpen in goeden toestand waren, zijn

de kosten van herstel voor rekening van den Staat. (1)

17. Indien de ambtenaar bij het onderzoek van een ketel en diens toebehooren bevindt, dat de verordeningen, onder *a*, *b* of *c* van art. 11 vermeld, niet zijn opgevolgd, maakt hij daarvan proces-verbaal op, hetwelk hij onverwijld aan den officier van justitie in het arrondissement zendt.

Kan het verdere gebruik van den toestel dadelijk gevaar opleveren, zoo brengt hij zulks ter kennis van den burgemeester, die door verzegeling zorgt, dat de toestel onmiddellijk buiten dienst gesteld worde.

Op schriftelijke aanvraag van den belanghebbende, draagt de Minister een nieuw onderzoek of beproeving op aan de in art. 3 vermelde commissie, die daartoe drie harer leden aanwijst. De kosten van dit onderzoek of beproeving zijn, volgens het voorlaatste lid van art. 8, ten laste van den gebruiker van den toestel, indien de commissie het oordeel van den ambtenaar bevestigt.

De artt. 6 en 7 zijn van toepassing op de onderzoeken of beproevingen, vermeld in dit en de beide vorige artikelen.

18. Van elke ontploffing van een stoomketel geven de gebruikers binnen vier en twintig uren kennis aan den burgemeester.

Heeft de ontploffing plaats gehad aan boord van een stoomvaartuig in zee of in een binnenwater, zoo geschiedt de kennisgeving in het eerste geval aan den burgemeester van de eerste Nederlandsche havenplaats, waar het vaartuig binnenloopt, en in het tweede geval aan den burgemeester der gemeente, waarin het vaartuig het eerst stil houdt.

19. Is door de ontploffing aan den persoon of de goederen van een derde schade gedaan, dan brengt de burgemeester, onverschillig of hij de mededeeling ontvangen hebbe dan niet, het gebeurde, binnen zoo korten tijd als mogelijk, ter kennis van den ambtenaar, belast met het toezigt in de provincie.

Door dezen wordt ten spoedigste een onderzoek ter plaatse ingesteld.

20. Het onderzoek heeft voornamelijk ten doel te bepalen

1°. of de ontploffing aan een onvermijdelijk toeval te wijten zij;

2°. of de gebruikers van den stoomketel zich aan verzuim, nalatigheid of niet-inachtneming der verordeningen omtrent het gebruik van stoomketels hebben schuldig gemaakt.

(1) Deze laatste alinea is bij amendement van den heer PIJNAPPEL, in de wet opgenomen.

21. Van dit onderzoek wordt door den ambtenaar op zijn ambtseed proces-verbaal opgemaakt, bevattende, zoo mogelijk, eene duidelijke en bepaalde verklaring omtrent de oorzaak van het ongeluk.

Afschrift van dit proces-verbaal wordt onmiddellijk aan den officier van justitie van het arrondissement gezonden, en is voor iederen belanghebbende te zijnen koste op aanvraag verkrijgbaar. (1)

22. De burgemeester zorgt dat, zoolang het onderzoek van den ambtenaar niet is afgelopen, ter plaatse waar het ongeluk is voorgevallen, alles, tenzij hij oordeele, dat daaruit gevaar kunne rijzen, in onveranderden toestand blijve.

23. De uit het burgerlijk regt voortvloeiende verantwoordelijkheid voor de schade aan personen of goederen veroorzaakt door de ontploffing of enig ander ongeval van een stoomketel rust:

a. zoo de toestel dient voor een bedrijf, op hen voor wier rekening het gevoerd wordt;

b. zoo de toestel dient tot huisselijk gebruik, op het hoofd van het gezin;

c. zoo de toestel tot wetenschappelijke onderzoeken dient, op hem, door wien de onderzoeken verrigt worden;

d. zoo de toestel onder het beheer staat van een departement van algemeen bestuur, op den Staat; van een provinciaal bestuur, op de provincie; van een gemeentebestuur, op de gemeente; van een waterschap, op het waterschap; van regenten van een gesticht, op het gesticht.

TITEL III.

Strafbepalingen.

24. De gebruikers van een stoomketel worden gestraft:

a. zoo zij een stoomketel in werking brengen, zonder de in art. 1 bedoelde vergunning verkregen te hebben, met eene boete van vijftig tot twee honderd gulden en eene gevangenisstraf van tien tot dertig dagen, te zamen of afzonderlijk;

b. zoo zij weigeren de in art. 6 vermelde werklieden of werktuigen te leveren, met eene boete van tien tot honderd gulden;

c. zoo zij den ambtenaar, met het toezigt belast, den toegang tot hunne stoomketels of toe-

(1) Deze alinea is dus gewijzigd op amendement van den heer VAN HOUTEN.

behooren weigeren, of zich tegen de verzegeling verzetten, met eene boete van vijf en twintig tot honderd gulden en eene gevangenisstraf van vijf tot veertien dagen, te zamen of afzonderlijk;

d. zoo zij zich verzetten tegen een nieuw onderzoek van hunnen stoomketel en diens toebehooren, of tegen eene nieuwe beproeving, alsmede zoo zij weigeren het metselwerk van een' ingemetselden ketel geheel of gedeeltelijk te doen wegnemen, wanneer het een en ander krachtens deze wet bevolen is, met eene boete van tien tot honderd gulden en eene gevangenisstraf van ten hoogste veertien dagen, te zamen of afzonderlijk;

e. zoo hun stoomketel op het tijdstip, waarop een nieuw onderzoek of eene nieuwe beproeving moet plaats hebben, in een daarvoor niet geschikten toestand verkeert, met eene boete van tien tot honderd gulden;

f. zoo zij zich, nadat eene ontploffing van hunnen stoomketel heeft plaats gehad, aan de overtredingen onder *c* en *d* vermeld schuldig maken, met eene gevangenisstraf van veertien dagen tot drie maanden;

g. zoo zij de in het derde lid van art. 15 vermelde inlichtingen of opgaven weigeren mede te deelen, met eene boete van vijf en twintig tot twee honderd gulden;

h. zoo zij niet binnen den termijn, in art. 18 bepaald, aan den burgemeester kennis van de ontploffing van hunnen stoomketel geven, met eene boete van tien tot twee honderd gulden en eene gevangenisstraf van veertien tot dertig dagen, te zamen of afzonderlijk;

i. zoo de ontploffing door hunne schuld of nalatigheid is veroorzaakt, met eene boete van vijftig tot drie honderd gulden en eene gevangenisstraf van veertien dagen tot drie maanden, te zamen of afzonderlijk, ten ware tegen dit feit zwaarder straf bij het Wetboek van Strafrecht zij bedreigd.

25. Hij, die, nadat eene ontploffing van een stoomketel heeft plaats gehad, moedwillig handelingen verrigt of doet verrigten, waardoor, bij het later krachtens art. 19 in te stellen onderzoek, onzekerheid of dwaling omtrent de oorzaak van het ongeval kan ontstaan, of die zich niet houdt aan de bevelen door den burgemeester krachtens art. 22 gegeven, wordt gestraft met eene gevangenisstraf van één tot drie maanden.

26. De bediende, die op uitdrukkelijken last van zijnen meester, gebruiker van een stoomketel, een der misdrijven begaat, in deze wet omschreven, wordt niet gestraft. De straf, op

die misdrijven gesteld, wordt den lastgever opgelegd. (1)

27. Bij herhaalde overtreding dezer wet, kunnen de boete en gevangenisstraf worden verdubbeld.

28. Art. 463 van het Wetboek van Strafrecht en art. 20 van de wet van den 29 Junij 1854 (S. N°. 102) zijn van toepassing op de straffen bij deze wet bedreigd.

29. Met het opsporen van de overtredingen dezer wet en der verordeningen, door Ons, krachtens deze wet, uit te vaardigen, zijn mede belast alle ambtenaren, bevoegd tot het opsporen van misdrijven.

TITEL IV.

Uitzonderingen en overgangsbepalingen.

30. Deze wet is niet van toepassing op de locomotieven van spoorwegen, waarvan het gebruik geregeld blijft door de wet van 21 Augustus 1859 (S. N°. 98) en de krachtens die wet uitgevaardigde verordeningen.

31. Deze wet is mede niet van toepassing op oorlogsschepen.

Met uitzondering van de artt. 18, 19, 20, 21, 22 en 23, is deze wet mede niet van toepassing bij:

a. Stoomketels, uitsluitend dienende tot huiselijk gebruik, en waarvan de inhoud vermenigvuldigd met de drukking, die de stoom tegen de wanden uitoefent, niet overschrijdt eene grens, door Ons bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur aan te geven.

b. Stoomtoestellen, uitsluitend dienende tot wetenschappelijke onderzoekingen.

Onder stoomtoestel wordt verstaan elke toestel, waarin stoom voorhanden is, die tegen de wanden eene grootere drukking dan die van den dampkring uitoefent.

c. Stoomketels, onder het beheer van een der departementen van algemeen bestuur gesteld.

d. Stoomketels van vreemde stoomvaartuigen, wanneer de reizigers aan boord niet uitsluitend van eene plaats in Nederland naar eene andere plaats, mede in Nederland gelegen, vervoerd worden, en de gebruikers van het vaartuig bewijzen, dat voldaan is aan de bepalingen omtrent het stoomwezen, van kracht in het land, waar het vaartuig te huis behoort.

32. Den gebruikers van stoomketels, die, op het tijdstip van het in werking treden dezer wet,

(1) De aanhef van dit artikel is bij amendement van den heer HEEMSKERK A.z., dus gewijzigd.

in het bezit zijn van akten van vergunning tot gebruik dier ketels, wordt, om deze overeenkomstig de bepalingen vermeld onder *a* van art. 11 in te rigten, een termijn verleend van één jaar, te rekenen van het tijdstip van de uitvaardiging dier bepalingen. Tot zolang blijft het Koninklijk besluit van 26 September 1833 (S. N°. 58) op die ketels van toepassing.

De voormelde gebruikers blijven overigens de bevoegdheid behouden om, met inachtneming van het eerste lid van dit artikel, hunne ketels te gebruiken onder de voorwaarden, uitgedrukt in hunne akten van vergunning.

33. Een termijn van twee jaren wordt, onder

dezelfde voorwaarden, verleend aan de gebruikers van stoomvaartuigen, om het ruim, in hetwelk de stoomketels geplaatst zijn, in te rigten overeenkomstig de bepalingen vermeld onder *c* van art. 11.

84. Deze wet treedt in werking op 1 Oct. 1869.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, collegiën en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, 28 Mei 1869.

(*gef.*) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (gef.) Fock.
(*Uitgeg. 4 Junij 1869.*)

De WETTEN van 28 Mei 1869, in S. 1869, N°. 98 en 99, bevatten de definitieve vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname en Curaçao voor het dienstjaar 1869. Om plaats te winnen wordt slechts de hoofdinhoud medegedeeld:

28 Mei. S. 98.

1 ^o Afdeling: Algemeen bestuur en Koloniale Staten	<i>f</i>	159,186.35
2 ^o " Justitie en politie	"	228,519.65
3 ^o " Administratie van Financiën	"	69,550.—
4 ^o " Onbeheerde boedels en weezen	"	40,304.—
5 ^o " Eeredienst en onderwijs.	"	87,900.—
6 ^o " Plaatselijke kosten	"	197,384.35
7 ^o " Bouwdepartement	"	106,675.—
8 ^o " Koloniale vaartuigen en loodswezen	"	139,889.—
9 ^o " Pensioenen, wachtgeld, toelagen en onderstanden.	"	116,727.40
10 ^o " Onvoorzien uitgaven	"	39,500.—
	<i>f</i>	1,185,635.75

RAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN VOOR DE KOLONIE SURINAME,
dienstjaar 1869.

A. Directe en indirecte belastingen	<i>f</i>	597,700.—
B. Inkomsten van onderscheiden aard	"	152,876.61 ⁵
C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist	"	435,059.13 ⁵
Totaal	<i>f</i>	1,185,635.75

28 Mei. S. 99.

1° Afdeling: Gewestelijk bestuur.

Curaçao	<i>f</i>	53,430.—
Bonaire	"	5,535.—
Aruba	"	4,977.—
St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)	"	8,365.—
St. Eustatius en Saba	"	10,015.—
	"	82,322.—
Transportere	<i>f</i>	82,322.—

		Per transport	f	82,322.—
2 ^e	Afdeling: Justitie en politie.			
	Curaçao	f	85,147.25	
	Bonaire	"	3,360.—	
	Aruba	"	3,320.—	
	St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)	"	10,926.—	
	St. Eustatius en Saba	"	9,906.50	
			<hr/>	" 112,659.75
3 ^e	Geldelijk beheer.			
	Curaçao	f	22,141.—	
	Bonaire	"	2,125.—	
	Aruba	"	174.—	
	St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)	"	4,125.—	
	St. Eustatius en Saba	"	2,000.—	
			<hr/>	" 30,565.—
4 ^e	Eeredienst en onderwijs.			
	Curaçao	f	32,540.—	
	Bonaire	"	6,566.—	
	Aruba	"	6,966.—	
	St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)	"	6,150.—	
	St. Eustatius en Saba	"	7,500.—	
			<hr/>	" 59,722.—
5 ^e	Plaatselijke kosten.			
	Curaçao	f	58,718.65	
	Bonaire	"	6,820.—	
	Aruba	"	3,520.50	
	St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)	"	7,625.—	
	St. Eustatius en Saba	"	10,400.—	
			<hr/>	" 87,084.15
6 ^e	Landsgebouwen en eigendommen.			
	Curaçao	f	20,790.—	
	Bonaire	"	2,000.—	
	Aruba	"	1,620.—	
	St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)	"	1,800.—	
	St. Eustatius en Saba	"	5,100.—	
			<hr/>	" 31,310.—
7 ^e	Zoutwinning.			
	Bonaire	"	22,214.—	
8 ^e	Pensioenen, wachtgeld en onderstanden.			
	Curaçao	f	34,212.01 ⁵	
	Bonaire	"	5,714.50	
	Aruba	"	831.90	
	St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)	"	4,957.25	
	St. Eustatius en Saba	"	5,443.75	
			<hr/>	" 51,159.41 ⁵
9 ^e	Onvoorziene uitgaven.	"	30,000.—	
			<hr/>	f 507,036.31 ⁵

RAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN VOOR DE KOLONIE CURAÇAO,

dienstjaar 1869.

A. Belastingen en inkomsten van onderscheiden aard.	
Curaçao	f 229,550.—
Bonaire	" 73,943.33
Aruba	" 9,295.—
St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)	" 20,285.—
St. Eustatius en Saba	" 7,108.—
B. Verkoop van zout.	
Bonaire	" 37,500.—
C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist	" 129,399.98 ⁵
Totaal	f 507,036.31 ⁵

29 Mei 1869. BESLUIT, houdende intrekking van: 1°. het Keizerlijk decreet van den 23 Junij 1806; 2°. de artt. 81, 82 en 83 van een bij Koninklijk besluit van 24 November 1829 (Staatsblad N°. 73) vastgesteld reglement; 3°. het Koninklijk besluit van 5 Mei 1850 (Staatsblad N°. 24); een en ander betrekkelijk de dienst der openbare middelen van vervoer te lande. S. 100.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 8 Mei 1869, N°. 155, 3e afdeling;

Gezien de wet van 6 April 1869 (S. N°. 39), houdende intrekking der wetten van 29 Floréal jaar X en 7 Ventôse jaar XII (Vervoer van vrachten op de landwegen);

Den Raad van State gehoord (advies van den 18 Mei 1869, N°. 6);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 24 Mei 1869, N°. 237, 3e afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan in te trekken:

1°. le décret Impérial du 23 Juin 1806, contenant règlement pour le tarif du poids des voitures de roulage, leur chargement et la police du roulage;

2°. de artt. 81, 82 en 83 van het bij Koninklijk besluit van 24 November 1829 (S. N°. 73) vastgesteld reglement op de dienst der openbare middelen van vervoer te lande; en

3°. Ons besluit van 5 Mei 1850 (S. N°. 24), betrekkelijk eene aanvulling van artikel 83 van dat reglement;

met bepaling, dat die intrekking voor de wegen, niet in onderhoud bij het Rijk, eerst ingaat met

1°. Januarij 1870, of zooveel vroeger als voor die wegen eene nieuwe voorziening krachtens artikel 2 der wet van 6 April 1869 (S. N°. 39) in werking treedt.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk aan den Raad van State in afschrift medegeedeeld en in het Staatsblad geplaatst zal worden.

Het Loo, 29 Mei 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

ROCK.

(Uitgeg. 5 Junij 1869.)

30 Mei 1869. BESLUIT, tot wijziging van dat van 28 Junij 1850 (Staatsblad N°. 34), houdende bepalingen omtrent de wijze van verzending van aangeteekende brieven met de post, enz. S. 101.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 16 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad N°. 15);

Herzien Ons besluit van 28 Junij daaraanvolgende (Staatsblad N°. 34);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van 21 Mei jl., N°. 62, Posterijen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De artikelen 15 en 16 van Ons besluit van 28 Junij 1850 (Staatsblad N°. 34), houdende voorschriften omtrent het vertoonen der geldswaarde op het postkantoor van afzending wegens brieven, welke onder voorzorg van aanteekening met aangifte der waarde worden verzonden, worden ingetrokken en buiten werking gesteld.

2. De eerste alinea van artikel 14 van Ons

bovengemeld besluit van 28 Junij 1850, wordt aangevuld met de navolgende bepaling:

Met de taxatie van de waarde der ingesloten stukken wordt genoegen genomen, zooals die door den afzender gedaan is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Het Loo, 30 Mei 1869.

(get.)

WILLELM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgez. 5 Junij 1869.)

31 Mei 1869. **BESLUIT**, waarbij alle stukken, welke moeten worden opgemaakt tot bekomen van het eereteken, ingesteld bij Z. M. besluit van 19 Febr. 1869, S. 24, worden vrijgesteld van zegel- en registratieregten.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën van 25 Mei 1869, No. 66. Registratie en Domeinen;

Gelet op art. 44 der wet van 3 October 1843 (Staatsblad No. 47) en op art. 29 der wet van 31 Mei 1824 (Staatsblad No. 36);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vrijstelling van zegel- en registratieregten te verleen voor alle stukken, welke moeten worden opgemaakt tot bekoming van het eereteken, ingesteld bij Ons besluit van 19 Februarij 1869 (Staatsblad No. 24), mits uit die stukken van deze bestemming blijke en daarop worde gesteld: „Vrij van zegel- en registratieregten, ingevolge Koninklijk besluit van 31 Mei 1869, No. 75.”

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Marine, Oorlog, Koloniën en Binnenlandsche Zaken.

Het Loo, 31 Mei 1869.

(get.)

WILLELM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

2 Junij 1869. **RESOLUTIE**, betreffende de toepassing der vrijstelling van de belasting op de huurwaarde op de lokalen, gebezigd voor de bedrijven van huurkoetsier en stalhouder.

De Minister van Financiën, heeft aan een' der directeurs van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen doen afgaan de volgende missive:

In antwoord op de beide vragen, vervat in uwen

brief van den 24^{en} der vorige maand, heb ik de eer U het navolgende te kennen te geven:

I. De *huurkoetsier* bezigt voor de uitoefening van zijn bedrijf geene paarden der 1° of 2° klasse en is daarvan evenmin de houder. Zoodanige paarden zijn óf het eigendom van derden, óf aan hen door paardenverhuurders of andere personen in vaste huur of vast gebruik afgestaan. Stalt de huurkoetsier die paarden ten behoeve dier eigenaars of vaste huurders of gebruikers, dan bezigt hij zijn stal, ook al zijn die paarden door hem zelven in vaste huur afgestaan, niet duurzaam en regtstreeks tot uitoefening van zijn beroep.

Bovendien, volgens art. 5, § 2, lett. *k* der wet op het personeel zijn de gebouwen, dienende tot stalling van paarden der 1° of 2° klasse, van de vrijstelling uitgesloten, om het even dus, of daarin ook paarden van andere klassen gestald worden en of die gebouwen in gebruik zijn bij particulieren, bij huurkoetsiers of bij hen, die er al of niet uitsluitend hun bedrijf van maken om paarden in *vaste* huur af te staan.

Er kan derhalve omtrent de belastbaarheid van zoodanige stallen geen twijfel bestaan.

II. De eigenlijke *stalhouder*, bezigt voor de uitoefening van dit bedrijf noch paarden, noch rijtuigen. Stalhouders toch zijn, ook luidens de duidelijke definitie, voorkomende onder No. 43 van tabel XIV der wet op het regt van patent, personen, welke paarden en rijtuigen van *reizigers* en andere lieden stallen of, volgens den franschen tekst der wet „ceux qui louent des remises et écuries pour recevoir les chevaux et voitures des voyageurs et autres.” De lokalen of bergplaatsen, uitsluitend voor dat bedrijf gebezigd, dienen dus niet tot duurzame stalling, maar tot tijdelijke berging en verzorging der rijtuigen en paarden van reizigers, voerlieden, marktbezoekers enz. Die lokalen vallen dus, even als de bergplaatsen der rij- en voertuigen van huurkoetsiers, in de termen van vrijstelling, volgens de gewijzigde lett. *i* van art. 5, § 2 der wet op het personeel, om het even of en naar welke klasse de paarden dier reizende lieden belastbaar zijn.

Deze vrijstelling blijft natuurlijk bestaan, indien de stalhouder tevens huurkoetsier is en zijne lokalen voor dat tweeledig doel bezigt.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

2 Junij 1869. **BESLUIT**, tot onteigening van perceelen in de gemeente Cothen, Odijk en Werkhoven, welker bezit, ten behoeve van

den vestingbouw, ter verbetering van de Utrechtsche linie, vereischt wordt voor de verruiming van den Krommen Rijn tusschen Cothen en Odijk. S. 102.

9 Junij 1869. RESOLUTIE over de toepassing der wet op het regt van zegel op geregelijke acten in zaken der in- en uitgaande regten en accijnzen.

De Minister van Financiën,

Gezien art. 27 A, 16° en 23° der wet van den 3 October 1843 op het regt van zegel (Staatsblad N°. 47);

Gelet op de circulaire van 7 November 1844, N°. 742, en op de resolutie van 7 Januarij 1846, N°. 50.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Ten vervolge op genoemde resolutie te kennen te geven dat de vonnissen en arresten in zaken der in- en uitgaande regten en accijnzen, zoodede de acten van betekening dier vonnissen en arresten, *wanneer deze laatste acten niet tevens een bevel tot betaling inhouden*, vrij van zegel zijn;

dat echter het bevel tot betaling in de bedoelde gevallen op gezegeld papier moet geschreven zijn, tenzij het gevorderde bedrag de som van dertig gulden niet te boven gaat; en

dat behoudens dezelfde uitzondering ook het herhaald bevel tot betaling aan zegel onderworpen is, onder opmerking echter dat dit laatste bevel insgelijks op ongezegeld papier moet geschreven worden, wanneer te voorzien is dat het tevens proces-verbaal van niet-bevinding zal worden.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal,

(get.)

VAN HOYTEMA.

9 Junij 1869. BESLUIT, betrekkelijk de vijfde algemeene tienjarige volkstelling. S. 108.

WIJ WILLELM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 22 Mei 1869, N°. 237, 8° afdeling;

Overwegende, dat, volgens art. 2 van het Koninklijk besluit van 29 September 1828 (Staatsblad N°. 57), eene algemeene volkstelling om de tien jaren behoort plaats te hebben; en dat, volgens het Koninklijk besluit van 26 Sept. 1859 (Staatsblad N°. 101), op den 31 December 1859 de laatste algemeene volkstelling heeft plaats gehad;

Den Raad van State gehoord (advies van den 1 Junij 1869, N°. 5);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 4 Junij 1869, N°. 218, 8° afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De vijfde algemeene tienjarige volkstelling heeft plaats op 1 December 1869, overeenkomstig de volgende voorschriften.

2. De volkstelling heeft plaats naar het *werkelijk verblijf*, in den strengsten zin des woords.

Ieder persoon, Nederlander of vreemdeling, wordt ingeschreven in de gemeente, waar hij den nacht van 30 November op 1 December heeft doorgebracht.

Personen, overleden in den loop van 1 December, worden *wel*, kinderen, geboren op 1 December, worden *niet* ingeschreven.

Zij, die gedurende dien nacht reizende zijn geweest, worden ingeschreven in de gemeente, waar zij des morgens of in den loop van den 1^{en} December aankomen.

3. Schippers, met of zonder hun huisgezin op den dag der telling aan boord hunner schepen varende, en allen, die zich aan boord bevinden, leveren hun ingevuld biljet in ter plaatse hunner bestemming, wanneer zij die nog in den loop van den 1^{en} December bereiken.

Wanneer zij deze plaats niet kunnen bereiken, doch onderweg op eene of meer plaatsen vertoeven, geschiedt de inlevering van hun biljet op de plaats, waar zij het langst op den 1^{en} December vertoeven.

Leggen zij op dien dag volstrekt niet aan, dan geschiedt de inlevering op de eerste plaats, waar zij na dien dag aankomen.

4. Aan ieder hoofd van een huisgezin wordt door of van wege het gemeentebestuur een inschrijvingbiljet, overeenkomstig het model achter dit besluit gevoegd, ter hand gesteld.

Hij is verplicht dat biljet met de namen der leden van zijn huisgezin naauwkeurig, volledig en volkomen naar waarheid in te vullen of te doen invullen, en is voor die invulling aansprakelijk.

5. Tot het huisgezin worden medegerekend alle personen, die blijvend of tijdelijk onder de huisgezinnen zijn opgenomen, hoewel zij geene leden der familie zijn; ook de dienst- en werkboden, die bij hunne meesters wonen.

Personen, die, hoewel bij anderen inwonende, toch afzonderlijk leven, worden als zelfstandige huisgezinnen beschouwd, en ontvangen afzonderlijke inschrijvingbiljetten. Tot die personen behooren officieren, studenten, kweekelingen, leerlingen, enz.,

wanneer zij *niet* in de instellingen, waartoe zij behooren, zijn gehuisvest. Evenwel zijn de hoofden der huisgezinnen, bij wie zulke personen inwonen, voor de naauwkeurige invulling der biljetten aansprakelijk.

6. De personen van het huisgezin worden in de volgende orde op het biljet ingeschreven: het hoofd van het huisgezin; de vrouw; de kinderen naar hunnen ouderdom; de bloedverwanten en aangehuwden van het hoofd van het huisgezin; de overige personen, niet in familiebetrekking staande, doch onder de huisgenooten opgenomen; de inwonende dienst- en werkboden; eindelijk alle personen, die, hoewel elders wonende, zich op den 1^{en} December in het huisgezin bevinden.

Aan huisgezinnen, waarvan het getal personen *twaalf* te boven gaat, worden twee of meer biljetten afgegeven.

Die biljetten behouden nogtans hetzelfde nummer en worden onderscheiden door de letters *a*, *b*, *c* en *d*, gevoegd achter het nummer, bijv. N°. 25*a*, 25*b*, 25*c*, 25*d*.

7. Alle kweekelingen van akademiën, seminariën, kostscholen en andere instellingen en gestichten van opvoeding en onderwijs; alle personen in kloosters of andere godsdienselijke vereenigingen of stichtingen; allen, die in gast- en ziekenhuizen, in krankzinnigengestichten, in wees- of vondelinghuizen, in oude mannen- en vrouwenhuizen, in hofjes, in werkhuisen of bedelaarsgestichten zijn opgenomen; in het algemeen allen, die te zamen wonen in instellingen of gestichten, aan wier hoofd bestuurders staan, worden door die bestuurders op inschrijvingstaten ingeschreven.

De kolonisten der Maatschappij van Weldadigheid worden ingeschreven door de zorg van het bestuur dier Maatschappij in de gemeente, waar zij wonen.

8. Aan de herbergiers of logementhouders worden afzonderlijke inschrijvingstaten verstrekt, enkel bestemd voor de naauwkeurige invulling der reizigers.

9. Aan de schippers, hetzij binnen-, hetzij buitengaats varende, worden afzonderlijke inschrijvingbiljetten of staten verschaffd, waarop zij inschrijven alle schepelingen of andere personen, welke zich op den 1^{en} December aan boord bevinden.

10. Het departement van Oorlog zorgt voor de invulling der inschrijvingstaten van alle personen, die op den 1^{en} December gehuisvest zijn in gebouwen, tot militaire einden gebruikt.

Alle militairen, met name ook verlofgangers,

niet in de genoemde gebouwen gehuisvest, worden ingeschreven op de plaatsen, waar zij zich bevinden, in de huisgezinnen, waartoe zij behooren.

11. Het departement van Marine zorgt voor de invulling der inschrijvingstaten van alle personen, welke op den 1^{en} December gehuisvest zijn, hetzij aan boord van schepen in 's lands dienst, in de havens of op de reeden van het Rijk aanwezig, of op stroom liggende, hetzij in eenig etablissement, hospitaal of ander gebouw tot de Marine behoorende.

12. Het departement van Justitie zorgt voor de invulling der inschrijvingstaten van alle personen, welke in elke gemeente op den 1^{en} December in de strafgevangnissen, huizen van verzekering of van arrest en huizen van bewaring gehuisvest zijn.

13. Het departement van Binnenlandsche Zaken zorgt voor de invulling der inschrijvingstaten van de geheele bevolking der bedelaarsgestichten te Ommerschans en Veenhuizen.

14. Van elken persoon, die geteld wordt, worden de volgende opgaven verlangd:

A. *Familienamen* (mansnaam en familie- of geslachtsnaam der vrouw) en *voornamen*; voluitgeschreven.

B. *Geslacht*; door de letters M of V te schrijven in de daarvoor bestemde kolom.

C. *Familiebetrekking tot het hoofd van het huisgezin*; in te vullen voor de verwante personen: *hoofd* en verder bijv. *vrouw*, *zoon*, *dochter*, *neef*, *nicht*, *zwager*, enz., voor de niet verwante *geen*.

D. *Dagteekening*, maand en jaar der geboorte.

E. *Plaats der geboorte*. Inboorlingen schrijven in den naam der gemeente en der provincie; — zij, die geboren zijn in eene Nederlandsche kolonie of in den vreemde, den naam van het land of eiland.

F. *Burgerlijke staat*. In de hiervoor bestemde kolom wordt ingeschreven voor de ongetrouwden O; voor getrouwden H; voor weduwenaars en weduwen W; voor hen, wier hewelijk door echtscheiding ontbonden is, S; voor hen, die gescheiden zijn van tafel en bed, T.

G. *Woonplaats*. Hierdoor wordt verstaan de plaats, waar men gewoon is verblijf te houden, dat is de *werkelijke woonplaats* naar de voorschriften van Ons besluit van 3 Nov. 1861 (Staatsblad N°. 94), omtrent het vernieuwen en bijhouden der bevolkingregisters, artt. 3 tot en met 5.

Dit geldt ook voor de personen, vermeld in art. 7, wanneer zij het grootste gedeelte van het jaar verblijf houden in de instellingen daar aan-

geduid. De omstandigheid, dat ouders, voogden of curators in eene andere gemeente wonen, brengt hierin geene verandering. Ook de waarschijnlijkheid, dat zulke personen (bijv. gevangenen) zullen terugkeeren naar de gemeente, waar zij vroeger gewoon waren verblijf te houden, komt niet in aanmerking.

Voor personen, welke gewoon zijn in meer dan ééne gemeente verblijf te houden, wordt de naam der gemeente geschreven, waar zij het langst vertoeven. Mogt hieromtrent twijfel bestaan, dan wordt de gemeente vermeld, waar men in 1869 het langst verblijf gehouden heeft.

De invulling geschiedt in de eerste kolom door het woord *ja*, wanneer de woonplaats is in de gemeente, waar de inschrijving plaats heeft; in de tweede door den naam der gemeente en der provincie, wanneer de woonplaats is in eene andere gemeente binnen het Rijk, door dien van het land of eiland, wanneer de woonplaats is in eene nederlandsche kolonie of in den vreemde.

H. *Kerkgenootschap*. Bepaald aanwijzen het kerkgenootschap, waartoe elk lid van het huisgezin behoort.

I. *Maatschappelijke betrekking. Ambt*. Voor hen, die meer dan één ambt bekleeden, is het voldoende het voornaamste te vermelden. Krijgslieden van de zee- en landmagt geven het wapen op, waarbij zij staan, en den rang dien zij bekleeden; wanneer zij gepensionneerd zijn, maken zij ook hiervan melding.

Beroep of bedrijf. Het is niet voldoende dit door algemeene bewoordingen uit te drukken. De bijzondere tak van landbouw, fabrieknijverheid of handel, de soort van het ambt of handwerk behooren duidelijk onderscheiden te worden. Zij, die meer dan één beroep of bedrijf uitoefenen, vermelden hun hoofdberoep of bedrijf.

Kinderen en volwassenen, welke onderwijs ontvangen of een beroep aanleeren, worden aangeduid, wanneer zij ten huize hunner ouders of voogden onderwezen worden, met het woord *huisleerling*; wanneer zij ter school gaan, met het woord *schoolleerling*; wanneer zij een beroep aanleeren, met het woord *leerling*; met bijvoeging van het beroep, bijv. *timmerman*, *metselaar*, enz.

Zij, die aan instellingen van hooger onderwijs zich wetenschappelijk of maatschappelijk vormen, worden als student, kweekeling of kadet ingeschreven, met vermelding van het beoefende vak.

Personen zonder beroep worden aangeduid door het woord *geen*.

Personen, bij anderen werkzaam of dienstbaar als dienst- en werkboden, knechts of werkmeiden bij eenig beroep of bedrijf, worden in de eerste der beide kolommen, voor de aanduiding der maatschappelijke betrekking bestemd, ingeschreven naar het beroep of bedrijf, in de tweede met het woord *ja*.

J. *Blinden of doofstommen*. Personen blind of doofstom bij de geboorte worden door de letters B. G. of S. G., zij, die eerst later met die gebreken behebt zijn, door de letters B. of S. aangeduid.

15. Personen en huisgezinnen, op 1 December uit de woning of uit den kring van het gezin tijdelijk of voor korten tijd afwezig, worden *op den rug* van het inschrijvingbiljet ingeschreven naar de opgaven in art. 14 A tot en met F, H tot en met J voor de aanwezigen verlangd.

De inschrijving geschiedt: voor de leden van het huisgezin door de hoofden der gezinnen; voor personen bij anderen inwonende, doch afzonderlijk levende, door de hoofden der gezinnen, in wier woningen zulke personen zijn gehuisvest; voor personen gehuisvest in scholen, instellingen of gestichten, door de bestuurders; voor geheele familiën, in afzonderlijke woningen gehuisvest, zooveel mogelijk door de huisbewaarders, anders van wege het gemeentebestuur uit de opgaven ontleend aan de bevolkingregisters.

16. Aan diegenen, welke bij de ophaling der inschrijvingbiljetten bevonden worden nalatig geweest te zijn in de behoorlijke invulling, zal een termijn van acht dagen worden toegestaan om hun biljet, behoorlijk ingevuld, aan het gemeentebestuur te bezorgen, of wel mondeling de opgaven te komen doen, waarmede het voor hen kan ingevuld worden.

17. Op hen, die na afloop van dien termijn nalatig of weigerachtig worden bevonden, zullen de strafbepalingen van art. 1 der wet van den 6 Maart 1818 (Staatsblad N°. 12) kunnen worden toegepast.

18. Bij het ontdekken van opzettelijke kwade trouw, doet het hoofd van het gemeentebestuur daarvan verslag aan Gedeputeerde Staten, ten einde, daartoe termen zijnde, de vereischte vervolging worde ingesteld.

19. De werkzaamheden der gemeentebesturen en der Commissarissen des Konings en Gedeputeerde Staten in de provinciën, ten opzichte der volkstelling, worden geregeld door voorschriften, door den Min. van Binnenl. Zaken uit te vaardigen.

20. De bevolkingregisters worden, na afloop der telling, in elke gemeente getoetst aan de verkregen opgaven en zoo noodig naar die opgaven aangevuld, bij- of omgewerkt.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk aan Onze Ministers van Oorlog, Marine en Justitie en aan den Raad van State medegedeeld en in het Staatsblad geplaatst zal worden.

Het Loo, 9 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock.
(Uitgeg. 21 Junij 1869.)

15 Junij 1869. CIRCULAIRE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de mededeeling van verrigte vaccinatiën en revaccinatiën.

Uit de verslagen van de geneeskundige inspecteurs over 1868 is mij gebleken, dat door vele gemeentebesturen art. 7 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad No. 60), niet of niet behoorlijk wordt gehandhaafd. Er zijn gemeentebesturen, die, niet-tegenstaande herhaalde uitnoodiging, aan den betrokken inspecteur geen bericht hebben gezonden omtrent de in 1868 in hunne gemeente verrigte vaccinatiën; andere gemeentebesturen hebben alleen bericht gezonden van het getal vaccinatiën, dat door enkele geneeskundigen die in de gemeente de praktijk uitoefenen is opgegeven, zoodat zij van de andere geneeskundigen geen opgave schijnen gevorderd te hebben; weder andere besturen zonden alleen een negatief bericht, zonder dat blijkt of de geneeskundigen in de gemeente verklaard hebben dat geen enkele vaccinatie door hen verrigt is; eindelijk werd niet zelden de opgave niet gedaan in den vorm vastgesteld bij missive van mijn' ambtsvoorganger van 20 Julij 1867, No. 279, 9^e afd., gewijzigd bij missive van 31 December 1867, No. 306.

Ik heb de eer UHEG. te verzoeken, de gemeentebesturen in Uwe provincie nogmaals te herinneren aan de bepalingen van art. 7 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad No. 60) en aan de hierboven aangehaalde missives en hen uit te noodigen, voortaan voor den 1^{en} Maart de opgaven van verrigte vaccinatiën in den vastgestelden vorm aan den geneeskundigen inspecteur of adjunct-inspecteur te doen toekomen, met uitdrukkelijke vermelding, of die opgaven door alle genees- of heekkundigen die in de gemeente de praktijk uit-

oefenen zijn verstrekt, ook ingeval er geene vaccinatiën zijn verrigt, en de namen te vermelden der genees- of heekkundigen, die geen opgave hebben gezonden. De genees- of heekkundigen, die verzuimen de bepalingen van art. 7 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad No. 60) na te komen, maken zich schuldig aan overtreding der wet. De burgemeester kan, zoo hij dit noodig acht, toepassing der strafbepaling vragen.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock.

15 Junij 1869. RESOLUTIE, betrekkelijk de verbetering van verkeerde tenaamstellingen in de kohieren en kadastrale leggers.

De Minister van Financiën,

Herzien de resolutiën van 1 December 1851, No. 38; 21 Febr. 1852, No. 15; 21 Jan. 1853, No. 135, 14 April 1854, No. 94; 5 Julij 1861, No. 47 en 12 Augustus 1863, No. 7.

Heeft goedgevonden en verstaan, de voormelde resolutiën, met 1 Januarij a. s. in te trekken en te bepalen:

Art. 1. De ontvangers der directe belastingen nemen in de aanslagbiljetten voor de grondbelasting de namen, voornamen, beroepen en woonplaatsen der belastingsschuldigen over, zooals die in de kohieren voorkomen, ook dan wanneer die verkeerd of onjuist worden geacht.

2. Bij de aanwijzingen op die aanslagbiljetten, stellen voornoemde ontvangers, tusschen de laatste en voorlaatste alinea, nog de navolgende:

„Een ieder, die verkeerde tenaamstellingen of „misslagen in namen, voornamen, beroepen of „woonplaatsen in de kadastrale leggers meent te „hebben opgemerkt, waaromtrent die leggers mits- „gaders de kadastrale plans, bij de gemeente- „besturen voorhanden, kunnen worden geraadpleegd, „wordt verzocht, daarvan eene door hem getee- „kende opgave op ongezegeld papier aan den ont- „vanger ter hand te stellen.”

Aanslagen die niet kunnen worden ingevorderd, uit hoofde de aangeslagene overleden of zijn verblijf onbekend is.

3. Wanneer de ontvanger der directe belastingen een aanslag in de grondbelasting niet kan invorderen, omdat de aangeslagene overleden of zijn verblijf onbekend is, verzekert hij zich vooraf bij den bewaarder der hypotheeken en van het kadaster of de aangeslagene nog op het daartoe betrekkelijke artikel van den legger vermeld staat. Is dit niet het geval, dan handelt hij overeenkomstig § 19

der Algemeene Instructie, vastgesteld bij resolutie van 18 Augustus 1845 (Verzameling 1855 N°. 3) en anders zendt hij het aanslagbiljet of een duplicaat daarvan aan den burgemeester der gemeente, met verzoek om opgave van den tegenwoordigen regthebbende van de perceelen, voorkomende op het artikel van den perceelsgewijze legger op dat aanslagbiljet vermeld, en van de wijze waarop deze dat regt heeft verkregen en van de sectie en nummers der perceelen.

Het daarop ontvangen bericht, zoo noodig aangevuld met de uitkomsten van het onderzoek naar den regthebbende, door den ontvanger zelven elders ingesteld, wordt door hem met het aanslagbiljet toegezonden aan den ontvanger der registratie en domeinen, onder wiens kantoor de gemeente behoort.

4. Laatstgenoemde ambtenaar zendt die stukken, met de inlichtingen die hij omtrent de regthebbenden uit zijne registers of memoriën van aangiffen van successie heeft kunnen putten, aan den afzender terug.

5. Deze zendt de stukken aan den provincialen inspecteur, die ze, van zijne opmerkingen voorzien, aan het departement van Financiën overlegt, ten einde de Minister, daartoe termen vindende, de overboeking bevele.

Verbetering van verkeerde tenaamstellingen van perceelen waarvoor de grondbelasting wordt voldaan of invorderbaar is.

Register (Grondbelasting, Model N°. 21.)

6. Alle verkeerde tenaamstellingen, andere dan die, bedoeld in art. 3, alle misslagen in namen, beroepen en woonplaatsen in de kohieren voorkomende en evenzeer de veranderingen van woonplaats, na dagteekening der acte waarbij het goed verkregen is, hetzij die aan den ontvanger volgens art. 2 worden opgegeven of door hem zelven worden ontdekt, worden door hem aangeteekend in een doorlopend register (*model N°. 21 grondbelasting*), waarvan het materieel van Rijkswege wordt verstrekt.

Op elke bladzijde van dat register worden slechts drie posten vermeld.

De kolommen 1—5 en voor zooveel hem de bijzonderheden van kolom 6 bekend zijn, ook deze kolom, worden, even als de hierna vermelde 7^e kolom, door den ontvanger ingevuld.

7. Ingeval van verkeerde tenaamstelling is de ontvanger gehouden een zorgvuldig onderzoek in te stellen nopens de wijze waarop de tegenwoordige bezitter zijn regt heeft verkregen en casu quo van

den belanghebbende inzage van de hiertoe betrekkelijke acten of schriftelijke bescheiden te vragen.

De ontvanger vraagt daarop, zoo noodig, het bericht van het gemeentebestuur, en tracht voorts al die inlichtingen te verkrijgen, welke tot eene grondige beoordeeling der zaak kunnen leiden.

De uitkomsten van dat onderzoek worden, even als de redenen eener voorgestelde verbetering in namen, beroep of woonplaats, door hem in de 7^e kolom van het register in de bijzonderheden en naauwkeurig vermeld.

8. Op den 20^{en} Junij van het jaar, wordt elk register, waarin gedurende de twaalf laatstverloopen maanden posten zijn ingeschreven, door eene dubbele inktstreep afgesloten.

Een voor deugdelijk geteekend afschrift van die posten, voor ieders kadastrale gemeente afzonderlijk op te maken en voorzien van de daartoe betrekkelijke bescheiden, of casu quo eene negatieve opgave, wordt jaarlijks *op of vóór den laatsten Junij* door den ontvanger gezonden aan zijn ambtgenoot der registratie en domeinen onder wiens kantoor de kadastrale gemeente behoort.

Voor die afschriften, welke evenzeer slechts drie posten op iedere bladzijde mogen bevatten, wordt gebruik gemaakt van hetzelfde materieel, als voor het register.

9. De ontvanger der registratie en domeinen teekent in kolom 8 van het afschrift nevens elke post zijne inlichtingen aan en, wat betreft de perceelen die op verkeerde namen staan, ook de filiatie van het zakelijk regt, met aanhaling van den aard en de dagteekening der titels en de dagteekening en nummers der aangiffen voor het regt van successie.

10. Hij zendt het afschrift, na zijne aantekening te hebben gedagteekend en bekrachtigd, met de bijlagen *vóór of op den laatsten Augustus* aan den bewaarder der hypotheeken en van het kadaster.

Deze past de voorgestelde veranderingen, welke goed bevonden zijn, nog *vóór* de afsluiting der kadastrale leggers toe en maakt hiervan melding in de 9^e kolom van het afschrift, of geeft anders de redenen op waarom die veranderingen niet kunnen plaats hebben.

Hij zendt het afschrift, na zijne aantekeningen te hebben gedagteekend en bekrachtigd, *vóór of op den 1^{en} December* aan den ontvanger der directe belastingen.

11. Indien de voorgestelde veraandering of overboeking niet heeft plaats gehad, worden de bijzon-

derheden, in de kolommen 8 en 9 van het afschrift vermeld, door den ontvanger woordelijk in zijn register overgenomen.

In de overige gevallen teekent hij in de 9^e kolom van zijn register alleen aan dat en hoe de verandering of overboeking is geschied.

Zijn de opgaven, waaraan geen gevolg mogt zijn gegeven, ingevolge art. 2 gedaan door de belanghebbenden, dan geeft de ontvanger hen met terugzending van de overgelegde bescheiden, onmiddellijk schriftelijk kennis, van de redenen waarom dit niet heeft kunnen geschieden.

De dagteekening dier kennisgeving wordt door den ontvanger vermeld in de 6^e kolom van het register.

12. De posten waaromtrent door den bewaarder van de hypotheeken en het kadaster nadere inlichtingen noodig worden geacht alvorens aan het voorstel gevolg te kunnen geven, worden door den ontvanger het volgend jaar op nieuw in zijn register ingeschreven, zoodra hij door onderzoek bij den ontvanger der registratie of elders in staat is, die inlichtingen te verschaffen.

13. Het afschrift, voorzien van de verklaring, dat de bijzonderheden vermeld in de kolommen 8 en 9, overeenkomstig het 1^e lid van art. 11, in het register zijn overgenomen, en dat de kennisgevingen bedoeld in het 3^e lid van dat artikel, aan den belanghebbende zijn toegezonden, wordt vóór het einde van het jaar, door den ontvanger der directe belastingen, tegen bewijs, aan den bewaarder teruggezonden.

14. De provinciale inspecteurs en de controleurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen houden naauwkeurig toezigt dat de ontvangers der directe belastingen, binnen den kring hunner inspectie of contróle, de voorgaande bepalingen, voor zooveel hen betreft, stiptelijk nakomen.

15. De controleurs der directe belastingen en van het kadaster en de landmeters, deelen de door hen bevonden verkeerde tenaamstellingen en mislagen in namen enz. van belastingsschuldigen, aan de bewaarders der hypotheeken en van het kadaster mede, op den voet en de wijze als bij hunne instructiën is voorgeschreven.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal, (get.) VAN HOYTEMA.

De Minister van Financiën heeft goedgevonden en verstaan te doen afgaan de volgende aanschrijving:

De aandacht van alle ambtenaren, onder het departement van Financiën behoorende, wordt gevestigd op de wet van 7 April 1869 (S. No. 57), betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen.

Ofschoon volgens die wet het gebruik der in art. 3 genoemde Nederduitsehe namen geoorloofd blijft, is dit alléén als maatregel van overgang toegestaan. Het tijdvak van tien jaren, binnen hetwelk de wet volgens art. 44 moet worden herzien, is gesteld tot geleidelijke doch uitsluitende invoering van de systematische namen (*kilogram, meter, liter, hectare, enz.*)

Die invoering kan bevorderd worden door in alle brieven, dokumenten en andere stukken, tot de dienst betrekkelijk, de systematische namen te gebruiken.

De ambtenaren worden mitsdien uitgenoodigd om voortaan in de stukken, hunne administratie betreffende, te schrijven, *kilogram* in plaats van *pond*, *meter* in plaats van *el*, *hektoliter* in plaats van *mud* of *vat*, *are* in plaats van *roede*, enz.

Ofschoon de wet eerst met 1 Januarij 1870 in werking komt, zal het mij aangenaam zijn dat deze schrijfwijz reeds van nu af gevolgd wordt.

In kennisgevingen aan 't publiek of aan belanghebbenden, voorwaarden, catalogussen en billetten van verkoop of verpachting, in overeenkomsten en in 't algemeen in alle stukken, niet uitsluitend gerigt aan Rijksambtenaren, de dokumenten der in- en uitgaande regten en accijnzen uitgezonderd, moet echter tot meerdere duidelijkheid achter den systematischen, de Nederduitsehe naam gevoegd worden, op deze wijz: 100 *kilogram* (*pond*), 200 *hectare* (*bunder*), 1.9 *meter* (*el*) enz.

In formulieren waarin de woorden: *bunder, roede, el, pond, vat*, enz., gedrukt voorkomen, moeten voortz, zoolang de voorraad strekt, alléén de Nederduitsehe namen gebruikt worden.

Aan de ambtenaren der in- en uitgaande regten en accijnzen en der registratie zullen naar aanleiding van art. 26, 2e zinsnede der wet, en aan de ambtenaren der registratie bovendien, naar aanleiding van de artt. 7, 8 en 9 der wet later de noodige bijzondere voorschriften worden gegeven.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal, (get.) VAN HOYTEMA.

18 Junij 1869. **BESLUIT** ter uitvoering der wet van 7 April 1869 (S. No. 57), betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen.

18 Junij 1869. **BESLUIT**, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de tusschen Nederland en België op den 7^{en} December 1868 te

Brussel gesloten overeenkomst, betreffende de wederzijdsche toelating van geneeskundigen in grensgemeenten van het eene Rijk, tot uitoefening der geneeskunst of van een harer takken in die van het andere. S. 104.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de overeenkomst tusschen Nederland en België, op den 7^{en} December 1868 door de wederzijdsche gevolmagtigden te Brussel gesloten, tot wederzijdsche toelating van geneeskundigen in grensgemeenten, van welke overeenkomst de inhoud en vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning der Belgen, nuttig geoordeeld hebbende aan de geneeskundigen, gevestigd in de grensgemeenten van een der beide landen, toe te staan de geneeskunst of een harer takken uit te oefenen in de grensgemeenten van het andere land, hebben besloten tot dat einde eene overeenkomst aan te gaan, en hebben met dat doel van Hunne volmagt voorzien, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden,

baron GERICKE VAN HERWIJNEN, kommandeur der orde van den Nederlandschen leeuw, grootkruis der orde van Leopold, enz., enz., enz., Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

den heer JULES VAN DER STICHELEN, grootkruis der orde van den Nederlandschen leeuw, enz., enz., enz., Hoogstdezelfs Minister van Buitenlandsche Zaken;

die, na elkander hunne volmagten, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, te hebben medegedeeld, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. De Nederlandsche geneeskundigen, gevestigd in de aan België grenzende Nederlandsche gemeenten, en die aldaar bevoegd zijn de geneeskunst of een harer takken uit te oefenen, zullen het regt hebben diezelfde kunst of dezelfde tak dier kunst in de Belgische grensgemeenten uit te oefenen, en wederkeerig wordt aan de Belgische geneeskundigen, gevestigd in aan Nederland grenzende Belgische gemeenten, onder dezelfde voorwaarde, toegestaan de geneeskunst of een harer takken in de Nederlandsche grensgemeenten uit te oefenen.

Dezelfde vergunning is in de grensgemeenten der beide landen op de vroedvrouwen toepasselijk.

2. De geneeskundigen en vroedvrouwen, die krachtens art. 1 de geneeskunst of een harer takken over de grenzen van hun land uitoefenen, zijn verplicht zich te gedragen aan de wetgeving, welke in het land, waar zij gebruik maken van de vergunning bij het voorgaand artikel verleend, met betrekking tot de uitoefening der geneeskunst of van een harer takken van kracht is of zal zijn.

Zij zijn verplicht zich evenzeer te gedragen aan de administratieve maatregelen, in dat land voorgeschreven.

De geneeskundigen en vroedvrouwen, die zich aan de wettelijke of administratieve bepalingen, waarvan zoo even gesproken is, niet mogten gedragen, zullen verstoken worden van het voorregt, in art. 1 omschreven.

3. De geneeskundigen, die op de plaats, waar zij gevestigd zijn, bevoegd zijn tot het afleveren van geneesmiddelen aan hunne patiënten, zullen het regt hebben er evenzeer af te leveren in de grensgemeenten van het andere land, wanneer aldaar geen apotheker gevestigd is, en met inachtneming van het bepaalde bij art. 2.

4. In de maand Januarij van ieder jaar zal de Nederlandsche Regering aan de Belgische Regering een staaf doen toekomen, vermeldende de namen der geneeskundigen en der vroedvrouwen, in de aan België grenzende Nederlandsche gemeenten gevestigd, en aantoonende de takken der geneeskunst, die zij bevoegd zijn uit te oefenen. Een soortgelijke staaf zal op hetzelfde tijdstip door de Belgische Regering aan de Nederlandsche Regering worden overgemaakt.

5. De tegenwoordige overeenkomst zal in werking treden te rekenen van den twintigsten dag na hare afkondiging in de vormen, voorgeschreven bij de wetten der beide landen, en zal van kracht blijven tot na verloop van zes maanden, nadat het tegendeel door een der twee Regeringen zal zijn te kennen gegeven.

Zij zal bekrachtigd worden en de akten van bekrachtiging er van zullen uitgewisseld worden, zoo spoedig mogelijk, nadat zij door de wetgevende magt van elk der beide landen zal zijn goedgekeurd.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmagtigden haar hebben onderteekend en van hun zegel voorzien.

Gedaan in duplo te Brussel, den zevenden December achttien honderd acht en zestig.

(get.) L. GERICKE. (L. S.)

" JULES VAN DER STICHELEN. "

Gezien de wet van 8 Mei 1869, N°. 19, houdende goedkeuring van bovenstaande overeenkomst;

Gelet dat de akten van bekrachtiging op gezegde overeenkomst, door Ons den 27^{en} en door Zijne Majesteit den Koning der Belgen den 12^{en} Mei 1869 geteekend, op den 8^{en} Junij daaraanvolgende te Brussel zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 14 Junij 1869, N°. 4081;

Hebben goedgevonden en verstaan de bovenvermelde overeenkomst, benevens de vertaling daarvan, bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven overeenkomst vervat.

Het Loo, 18 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 1 Julij 1869.)

23 Junij 1869. RESOLUTIE over het patenteren van huis- en rijtuigschilders voor den verkoop in het klein van natte verf.

De Minister van Financiën, heeft aan een' der directeurs van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen doen afgaan de volgende missive:

In antwoord op Uwe missive van den 16^{en} dezer, heb ik de eer U te kennen te geven, dat er bij mij geen overwegend bezwaar tegen bestaat om het bepaalde bij de resolutie van 17 Jan. 1866, N°. 49, in dier voege uit te breiden, dat, voor zoo ver de daarbij bedoelde huis- en rijtuigschilders, *uitsluitend geheel toebereide natte verf, in het klein* en dus geene grondstof tot het vervaardigen van verf verkoopen, zij zich te dezer zake voor het regt van patent als *winkelier* kunnen aangeven.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

24 Junij 1869. BESLUIT, regelende de begrafeniskosten van onvermogene krijgslieden beneden den rang van officier.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 19^{en} dezer, N°. 38 I.

Willende overeenkomstig het bepaalde bij art. 36 in verband met art. 9 der wet van 10 April 1869 (Staatsblad N°. 65), tot vaststelling van bepalingen

betrekkelijk het begraven van lijken, de begrafeniskosten en de begrafenisregten regelen en vaststellen, volgens welke de begrafeniskosten van onvermogene krijgslieden beneden den rang van officier in werkelijke dienst en met bepaald verlof, zullen worden gedragen door den Staat;

Hebben goedgevonden en verstaan: vast te stellen de navolgende bepalingen:

Art. 1. In het begraven van lijken van krijgslieden in werkelijke dienst en met bepaald verlof, beneden den rang van officier, wordt voorzien door de besturen van de ziekeninrichtingen waarin de verpleging der overledenen heeft plaats gehad of waarin de lijken van overledenen zijn opgenomen, door de zorg van de kommanderende officieren van korpsen of detachementen of wel van de plaatselijke militaire autoriteit, en bij ontstentenis van dien door de zorg van den burgemeester.

2. De kosten der begrafenis, welke, de regten volgens art. 30 der wet verschuldigd daar niet onder begrepen, de som van f 10.— niet mogen overtreffen, worden gekweten uit de sommen welke den overledenen ter zake van de dienst van 's Rijkswege aankomen.

Die gelden worden, voor zoover dit tot voldoening der begrafeniskosten vereischt wordt, uitbetaald aan hem die met de zorg der ter aardebestelling is belast.

Kunnen de beschikbare gelden daartoe niet, of niet ten volle strekken, dan wordt de overledene geacht te zijn onvermogen en worden de kosten, na aftrek van het beschikbare, gedragen door den Staat.

3. Ingeval nabestaanden of betrekkingen van overledenen aanbieden in de begrafenis te voorzien, of eenig kerkbestuur aanneemt voor het ter aardebestellen te zorgen, wordt het lijk tot dat einde aan hen afgegeven.

De begrafeniskosten worden alsdan gedragen door degenen, die zich met de ter aardebestelling hebben belast.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenl. Zaken en aan de algemeene rekenkamer tot informatie.

Het Loo, 24 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

24 Junij 1869. BESLUIT, houdende verlenging van den bij Koninklijk besluit van den 18 Februarij 1869 (Staatsblad N°. 25) vast-

gestelden tijd van eerste oefening voor de miliciens, ingelijfd bij de drie regimenten vesting-artillerie. S. 105.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van 19 Junij jl., N°. 62 P;

Gelet op Ons besluit van 18 Febr. jl., N°. 14 (Staatsblad N°. 25), waarbij onder anderen is bepaald, dat de manschappen, te dezen jare bij de regimenten vesting-artillerie in te lijven, tot eerste oefening gedurende zes maanden onder de wapenen worden gehouden;

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging in zooverre van het bij Ons voorschreven besluit vastgestelde, te bepalen, dat de tijd van eerste oefening voor de miliciens, ingelijfd bij de drie regimenten vesting-artillerie, tot op acht maanden verlengd zal worden.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Het Loo, 24 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.
(Uitgeg. 1 Julij 1869.)

24 Junij 1869. BESLUIT, tot bekrachtiging van een reglement van politie voor de scheep- en vlotvaart op den Rijn en eenige andere rivieren. S. 106.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, van 24 Mei 1869, N°. 291, 3de Afd.; 35, I. U. R. en Acc.

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Junij 1869, N°. 6);

Gezien de artikelen 1 en 32 der herziene akte omtrent de Rijnvaart, den 17 October 1868 te Mannheim gesloten tusschen de wederzijdsche gevolmagtigden der Regeringen van Nederland, Baden, Beijeren, Frankrijk, Hessen en Pruissen, en, voor zooveel noodig, goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (S. N°. 37), zoomede het reglement van politie voor de scheep- en vlotvaart op den Rijn, naar aanleiding van art. 48 der genoemde akte door dezelfde gevolmagtigden vastgesteld;

Overwegende, dat het wenschelijk is de bepalingen van dit reglement, behalve op den Rijn (met inbegrip van de Waal en de Lek), buitendien ook in te voeren op de Merwede, de Noord en de Nieuwe Maas;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het hierbij gevoegde reglement van politie voor de scheep- en vlotvaart op den Rijn, gemeenschappelijk vastgesteld door gevolmagtigden van de Regeringen der Oeverstaten, wordt ingevoerd met 1°. Julij 1869.

2. De bepalingen van genoemd reglement worden met denzelfden dag ook ingevoerd op de Merwede tot aan den mond der Wollewevershaven te Dordrecht, op de Noord en op de Nieuwe Maas tot aan den mond der Oude Haven te Rotterdam.

Op deze rivieren en op den Rijn (met inbegrip van de Lek en de Waal) zijn Onze besluiten van 2 Mei 1863 (Staatsblad N°. 52) en 3 Febr. 1867 (Staatsblad N°. 6) niet van toepassing.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 24 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 30 Junij 1869.)

REGLEMENT van politie voor de scheep-
vaart en de vlotvaart op den Rijn.

EERSTE GEDEELTE.

Bepalingen, toepasselijk op den geheelen loop
van den stroom.

Algemeene verplichting om schade te voorkomen
bij het uitoefenen der scheep- en vlotvaart.

Art. I. 1°. De schippers van vaartuigen van allerlei soort, de vlotvoerders, de eigenaars van ponten, molens op vaartuigen, badplaatsen en eenigerlei inrigtingen op den Rijn of zijne oevers geplaatst, en insgelijks zij, die belast zijn met het toezigt op of de opening der schipbruggen, moeten waken dat alle schaden en belemmeringen wederkeerig worden vermeden.

2°. De vlotvoerders zijn gehouden om hunne vloten te doen voorafgaan door een schuitje met een waarschuwer. Dit schuitje moet het vlot minstens één uur voorgaan en eene vlag voeren, bestaande uit zestien ruiten, afwisselend rood en zwart. De bestuurder moet op de vlotverklaring (artikel 25 van de herziene Rijnvaart-akte) den naam van den waarschuwer vermelden, of dien

daarop doen vermelden door de politie van de eerste haven, waar het vlot aankomt.

Indien de aangekondigde komst van het vlot door eenige onvoorziene omstandigheid vertraagd wordt, moet de vlotvoerder een tweeden waarschuwer zenden om de belanghebbenden te verwittigen dat het vlot niet komt.

De voerders van kleine afzonderlijke vlotten, langs den Rijn bekend onder den naam van „*einzelne Böden*” of „*einzelne Stümmel*” zijn vrijgesteld van de verplichting om zich door een waarschuwer te doen voorafgaan.

De voerders van zoodanige vlotten zijn echter gehouden om de boven voorgeschreven vlag op hunne vlotten te plaatsen.

3°. Geen vaartuig mag zoodanig geladen zijn dat zijn diepgang de lijn overschrijdt, welke de uiterste toegelaten grens aanwijst.

4°. Vaartuigen zonder vast dek, die, met het maximum der lading waarvoor zij vatbaar zijn, geen scheepsboord hoogte van minstens één Rijn-sche voet (0.3 meter) boven water hebben, moeten, zelfs wanneer zij stil liggen, voorzien zijn van een toestel van sterke planken, die ten minste één voet boven het boord uitsteekt en in staat is aan de slagen van het water voldoende weerstand te bieden.

Voorschriften, bij de vaart in acht te nemen.

In het algemeen.

II. 1°. Geen vaartuig mag bij het vertrek, of gedurende de vaart, de koerslijn, die een ander vaartuig volgt, snijden, noch dit laatste in zijn koers belemmeren.

2°. De vaartuigen van allerlei soort, die den weg eener stoomboot met of zonder gesleept wordende vaartuigen over dwars kruisen, moeten zich op een' afstand, bepaald op minstens ééne halve stroombreedte, van den boegspriet dier stoomboot verwijderd houden, wanneer deze den stroom opvaart. Die afstand moet minstens de geheele breedte van den stroom bedragen, wanneer de stoomboot dezen afvaart.

3°. Op plaatsen, waar de stroom sterke bogten vormt en waar geen standplaats van waarschuwers (*Wahrschau*) bestaat, moeten alle stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen, het vaarwater aan stuurboordszijde houden, tot dat men van het roer de doorvaart in regte lijn kan doorzien. De afvarende stoombooten moeten bovendien hare vaart verminderen.

4°. Op gedeelten, waar vaartuigen tegen steigers

of kaaijen gemeerd zijn, of aan den oever bezig zijn te laden of te lossen, mogen de stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen in het voorbijgaan of wenden tusschen de eerstbedoelde vaartuigen en het midden van den stroom geen grootere snelheid hebben dan het goed sturen der boot en de kracht, die voor hare vaart noodig is, vereischt. Op dezelfde wijze moeten zij hare vaart verminderen in het voorbijgaan van vaartuigen, die op den stroom stil liggen en dienen voor de uitvoering van verbeteringswerken.

5°. Gedurende de vaart mogen nimmer meer dan twee vaartuigen nevens elkander gekoppeld zijn.

6°. Behoudens het geval van overmagt, is het aan alle vaartuigen verboden om zich dwars over den stroom te laten afdriften.

Het ontmoeten der vaartuigen.

I. *Wanneer zij zich in verschillende vaarwaters bevinden.*

III. Vaartuigen, die zich in verschillende vaarwaters bevinden en elkander ontmoeten, hetzij dat zij elkander voorbijgaan in dezelfde rigting, hetzij dat zij elkander tegenkomen in tegenovergestelde rigting, moeten het vaarwater blijven volgen waarin zij zich bevinden.

II. *Wanneer zij zich in hetzelfde vaarwater bevinden.*

A. BIJ GENOEGZAME BREEDTE.

Algemeene bepalingen.

IV. Vaartuigen, die zich in één en hetzelfde vaarwater bevinden, hetzij zij in dezelfde rigting varen of niet, mogen elkander niet voorbijgaan dan voor zooveel naar den waterstand op dat tijdstip het vaarwater blijkbaar voldoende is voor eene gelijktijdige doorvaart. In dit geval moeten zij zich gedragen naar de volgende voorschriften (artt. V en VI).

Doorvaart in dezelfde rigting.

V. 1°. Wanneer eene stoomboot, met of zonder gesleept wordende vaartuigen, op een' afstand van twee scheeps lengten of 80 meter eene andere stoomboot of sleepkonvooi genaderd is, mag zij deze niet nader bijkomen. Indien evenwel de schipper der achterste stoomboot de voorste wil voorbijvaren, moet hij vijf klokslagen geven, terwijl hij eene blaauwe vlag ('s nachts een helder brandende lantaarn met wit glas) ter halver mast moet doen hijschen, op welk sein de voorste stoomboot links (bakboord) moet uitwijken en ge-

durende de vaart zijne kracht moet verminderen, terwijl de andere regts (stuurboord) zal voorbijvaren.

De schippers, die gedeelten der rivier beneden Spijk bevaren, moeten 's nachts de brandende lantaarn niet ter halver mast, maar onder den boegspriet ophangen.

2°. Wanneer een vaartuig, voor den wind zeilende, een ander vaartuig, dat insgelijks voor den wind zeilt, bereikt en het voorbij varen wil, moet de schipper van het achterste schip tusschen de voornemen te kennen geven door te praaijen; het voorste schip houdt dan onder den wind af, terwijl het achterste schip aan de windzijde voorbijvaart.

Het ontmoeten in tegenovergestelde rigting.

VI. 1°. Stoombooten, met of zonder gesleept wordende vaartuigen en schepen voor den wind zeilende, moeten bij het ontmoeten regts (stuurboord) uitwijken.

2°. Wanneer de schipper van een vaartuig door bijzondere omstandigheden zich niet naar bovenstaanden regel kan gedragen, is hij gehouden de seinen te geven, voorgeschreven bij artikel V; de twee vaartuigen varen elkander dan ter linkerzijde (bakboord) voorbij.

B. BIJ ONVOLDOENDE BREEDTE.

VII. 1°. Wanneer er te weinig ruimte is om elkander voorbij te varen (art. IV), moet het stroomopwaarts gaand vaartuig, wanneer het te voorzien is, dat het in de engte een stroomafwaarts gaand vaartuig zal ontmoeten, beneden de engte ophouden, tot dat het andere deze is doorgevaren. Indien een stroomopwaarts gaand vaartuig zich reeds in de engte bevindt, moet het stroomafwaarts gaand vaartuig ophouden en wachten, tot dat het eerste er doorgelaten is.

2°. Wanneer eene stoomboot, stroomopwaarts gaande zonder enig vaartuig te slepen, het laatste schip van een sleepkonvooi beneden de engte op een afstand van drie scheepslengten (120 meter) genaderd is, kan dit sleepkonvooi de engte niet binnen varen, dan nadat het door de eerste stoomboot is voorbijgevaren.

3°. Geene stoomboot mag een vaartuig, dat haar in eene engte vóór is, op meer dan twee scheepslengten of 80 meter naderen.

III. Bijzondere voorschriften.

Sleepkonvoojen.

VIII. 1°. Behalve tijdens het voorbijvaren, mogen sleepkonvoojen nimmer terzelfde hoogte varen.

2°. Alle stoombooten, die geen vaartuig slepen, even als alle vaartuigen, met gunstigen wind varende, moeten het vaarwater aan sleepkonvoojen afstaan, als de noodige ruimte het toelaat. Bij gebreke van voldoende ruimte, moeten de schippers der sleepbooten en der gesleept wordende vaartuigen, zelfs in het geval, dat hun geen sein gegeven is, uitwijken overeenkomstig de voorschriften van de artt. V en VI.

3°. De schippers van sleepkonvoojen moeten hunne vaart verminderen gedurende het voorbijvaren van andere stoombooten, met of zonder gesleept wordende vaartuigen. Insgelijks mogen stoombooten, die geen vaartuig slepen, slechts met halve kracht varen, zoo lang zij sleepkonvoojen voorbijvaren.

Vaartuigen langs den oever getrokken.

IX. 1°. Wanneer een vaartuig langs den oever getrokken wordt, mag men slechts aan de tegenovergestelde zijde voorbijvaren. De getrokken vaartuigen moeten op de seinen, voorgeschreven bij art. V, zoo dicht mogelijk hun oever naderen.

2°. Het voorbijvaren tusschen een vaartuig en den oever, van welken het getrokken wordt, is alleen geoorloofd, in geval van noodzaak, aan eene stroomafwaarts gaande stoomboot, die geen vaartuig sleept, maar slechts na de seinen gegeven te hebben, voorgeschreven in art. V en in de onderstelling dat het getrokken vaartuig buiten het gewoon vaarwater is om stroomopwaarts te varen, zoodanig dat het onmogelijk is aan de rivierzijde er omheen te varen.

Op het sein, gegeven door de stoomboot, is de schipper van het getrokken vaartuig verplicht de lijn te strijken en zal de stoomboot daarover varen, terwijl zij zoo lang mogelijk de werktuigen doet stoppen.

3°. Bij het jagen mogen nooit meer dan drie paarden aan hetzelfde sleeptouw gespannen worden.

Vaartuigen die voor stroom drijven.

X. Elke stoomboot is verplicht het vaarwater vrij te laten voor een vaartuig, dat voor stroom drijft zonder behulp van zeilen.

Bij gebreke van voldoende ruimte is het voor stroom drijvend vaartuig op de seinen, gegeven overeenkomstig art. V, verplicht zooveel mogelijk op zij uit te wijken, met behulp van riemen en ankers.

Laverende schepen.

XI. Vaartuigen, die laveren, mogen niet door-

varen tusschen eene stoomboot, met of zonder gesleept wordende vaartuigen, en den oever langs welken die stoomboot houdt. De genoemde vaartuigen zijn dus verplicht te wenden vóór dat zij den weg kruisen, welken de stoomboot, die hem te gemoet vaart, volgt.

Vaartuigen van een ladingsvermogen van minder dan 600 tolcentenaars (30,000 kilogram) en vaartuigen met volle lading.

XII. 1°. De schippers van vaartuigen van alle soort, welker ladingsvermogen minder dan 600 centenaars bedraagt, zijn gehouden varende stoombooten of sleepkonvooijen niet nabij te komen.

Zij mogen niet komen in den golfslag, veroorzaakt door sleepkonvooijen, dan nadat die golfslag genoeg verminderd is om de slingering niet gevaarlijk meer te doen zijn.

Afwijkingen van deze voorschriften zijn slechts dan niet strafbaar, wanneer zij buiten de schuld des schippers plaats hebben.

2°. Indien evenwel een vaartuig onder deze omstandigheden een stoomboot of sleepkonvooi zoo nabij komt dat het werkelijk gevaar loopt, moeten de schippers der stoombooten de werktuigen langzamer laten werken en des noods stoppen, indien zij het zonder gevaar voor den sleper en de gesleept wordende vaartuigen kunnen doen.

3°. Wanneer de stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen groote zwaar beladen vaartuigen, van een ladingsvermogen van 600 centenaars en meer, van nabij voorbij varen, mogen zij in elk geval slechts met halve kracht varen.

Doorvaart van vaartuigen en vlotten bij bruggen en veerponten.

XIII. 1°. Ieder schipper van een vaartuig en ieder vlotvoerder is verplicht zich te onderwerpen aan de bijzondere maatregelen, voorgeschreven ten opzichte van de bruggen en de veerponten.

2°. De schippers van gierponten en van veerponten, die zich bewegen langs een door den Rijn gelegden kabel, zijn verplicht het vaarwater vrij te laten voor varende vaartuigen en vlotten, en zulks in het algemeen door uit te wijken naar de zijde tegenovergesteld aan het vaarwater dat gevolgd wordt. Ten aanzien der stoombooten, die geen vaartuig slepen, moeten de bovengenoemde ponten uitwijken naar den oever, waar zij gewoonlijk 's nachts liggen.

3°. De schippers van ponten, bij N°. 2 genoemd, zijn verplicht het vaarwater vrij te laten voor de

vaartuigen en vlotten, die boven of beneden de gezegde ponten van den wal worden losgemaakt, en wel voor de stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen na de seinen, voorgeschreven bij art. V, en voor de andere vaartuigen en vlotten, nadat deze gepraaid of eene roode vlag geheschen hebben.

4°. De stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen mogen de doorvaartopeningen der schipbruggen slechts met verminderde kracht doorgaan, tenzij de volle kracht noodig is voor de goede besturing der boot.

Insgelijks moet bij het voorbijvaren van veerponten, die zich langs een dwars door den Rijn gelegden kabel bewegen, de kracht der werktuigen zoodanig worden verminderd, dat die ponten niet in gevaarlijke schommelingen gebracht worden.

5°. Des nachts maken de schippers van stoombooten door een schot (boîte) hun voornemen om eene schipbrug of een der bij N°. 2 genoemde ponten door te varen kenbaar, en stoppen tot dat de seinlantaarns op de brug geheschen zijn.

Het stoppen der stoombooten, gebruikt voor de dienst der reizigers.

XIV. 1°. Elke stoomboot voor reizigers, die aan eene landingsplaats wil aanleggen, is verplicht de klok te doen luiden. Als het oponthoud moet plaats hebben op een station, dat door schuiten bediend wordt, geeft zij daartoe het sein door bij dag eene vlag en 's nachts eene helder brandende lantaarn met wit glas te hijschen. Dezelfde seinen worden gebruikt door den schipper der schuit, die de stoomboot wil aandoen.

2°. Bij het naderen eener schuit moet men in tijds de werktuigen der stoomboot stoppen, en mag men die niet eer weder aanzetten, dan wanneer de schuit geheel buiten gevaar is.

De schipper der schuit moet tijdig aankomen, zijne schuit evenwijdig houden met den koers welken de stoomboot volgt, en de laatste niet eer aandoen, dan nadat hare raderen tot stilstand zijn gebracht.

3°. Zij, die zich in de schuit bevinden, moeten gehoorzamen aan het verzoek van den schipper om te gaan zitten.

4°. De schuit moet bestuurd worden door twee kloeke varensgezellen, bedreven in hun vak en als matig bekend. Zij moet in eenen goeden staat zijn en voorzien zijn van al het noodige tuig en van de aanwijzing der grens van haren geoorloofden diepgang.

5°. Het plaatselijk bestuur ziet toe op de stipte uitvoering der voorschriften bij n°. 4 gegeven. In geval van overtredingen, neemt het naar omstandigheden dadelijk de noodige maatregelen en geeft daarvan kennis aan het bestuur der stoombooten.

6°. Geen ander dan de daartoe bepaaldelijk gemagtigde schuitenvoerders mag reizigers of goederen aan boord der stoombooten brengen of ze van daar afhalen.

7°. Bij gelijktijdige aankomst aan eene landingsplaats van twee stoombooten in tegenovergestelde rigting, moet de schipper der stroomopwaarts varende boot zorgen, de andere in het wenden niet te hinderen en haar laten voorbijgaan.

Indien twee stoombooten, in dezelfde rigting varende, aan dezelfde landingsplaats willen aanleggen, zal degene, die vóór is, voorgaan en in hare bewegingen niet mogen belemmerd worden door de andere.

Voorschriften voor den nacht en voor mistig weder.

XV. 1°. Op het gedeelte der rivier boven Spijk moet elke stoomboot, die bij nacht vaart, dat is tusschen zonsondergang en zonsopgang, bij het opwaarts varen voorzien zijn van twee boven elkander hangende lantaarns, bevestigd aan den top van den mast, en als er geen mast is, aan den schoorsteen. Bij het afwaarts varen moet zij bovendien eene derde lantaarn onder den boegspriet hebben. Voor de stoombooten, die geen vaartuig slepen, moeten de twee aan den mast of den schoorsteen bevestigde lantaarns wit zijn. Zij moeten rood zijn voor de stoombooten, die een of meer vaartuigen slepen. De lantaarns aan den boegspriet moeten een wit licht vertoonen. De gesleept wordende vaartuigen, even als alle vaartuigen die zonder stoom varen, moeten aan den top van den mast voorzien zijn van eene witte lantaarn, en afwaarts gaande bovendien van eene dergelijke lantaarn aan den boegspriet. Schuiten, die gedurende den nacht varen, moeten voorzien zijn van eene helder brandende lantaarn van wit glas, op manshoogte boven boord opgehagen.

2°. Op het gedeelte der rivier beneden Spijk moeten de stoombooten, die tusschen zonsondergang en zonsopgang varen, voorzien zijn van twee helder brandende lantaarns, een van rood glas aan den bezaansmast, of bij gemis daarvan, aan den vlaggestok op het achterschip, de andere van groen glas aan den fokkemast en beide op eene voldoende

hoogte gesteld, om op een' geschikten afstand te kunnen worden waargenomen.

Alle zeilschepen, die gedurende denzelfden tijd het bovengenoemde gedeelte der rivier bevaren, zijn verplicht, bij het naderen van een stoom- of zeilschip en hetzij ze al of niet in dezelfde rigting als dit laatste varen, eene helder brandende lantaarn van wit glas te voeren, hoog genoeg om het naderend of genaderd wordende vaartuig de gelegenheid te geven om zich tijdig voor alle gevaar van aandrijving te hoeden.

De gesleept wordende vaartuigen behoeven slechts één helder brandende lantaarn van wit glas aan den top van den grooten mast bevestigd te hebben.

3°. Sleepkonvooijen mogen bij nacht niet varen, dan wanneer de hemel door sterren of maan verlicht is. Wanneer de lucht betreft, moeten de vaartuigen hunne vaart staken en op de eerste geschikte plaats aanleggen.

4°. Bij mistig weder mogen stoombooten, met of zonder gesleept wordende vaartuigen, slechts met halve kracht varen en moeten zij onafgebroken de scheepsklok doen kleppen.

De schippers van zeilschepen, bij mistig weder varende, moeten onafgebroken met den roeper waarschuwen.

Wanneer de mist zóó zwaar wordt, dat geen der beide oevers meer kan worden gezien, zijn de vaartuigen die in beweging zijn verplicht op de eerste geschikte plaats te gaan vastliggen. Van dezen maatregel zijn uitgezonderd de veerponten, door stoom gedreven.

5°. Wanneer de vaartuigen elkander 's nachts in hetzelfde vaarwater tegenkomen, mogen zij, om elkander voorbij te varen, nimmer afwijken van de rigting, voorgeschreven onder n°. 1 van art. VI.

6°. Vlotten mogen hunne ligplaats niet vroeger verlaten dan één uur vóór zonsopgang. Zij mogen hunne reis niet later voortzetten dan één uur na zonsondergang, ten ware zij door onvoorziene omstandigheden verhinderd worden om vóór dat tijdstip de aanlegplaats te bereiken.

In dergelijk geval moeten tegen het vallen van den avond twee helder brandende lantaarns van wit glas naast elkander op het voorste gedeelte van het vlot geplaatst worden en twee zulke lantaarns op het achterste gedeelte ter hoogte van minstens vier meter.

Bij mist, zwaren sneeuwval of ander slecht weder, mogen de vlotten niet varen. Worden

zij onder weg door dergelijk weder overvallen, dan moeten zij op de eerste bereikbare aanlegplaats stil houden.

Voorschriften bij hooge waterstanden.

XVI. 1°. Op het gedeelte der rivier beneden de Lauter dient de waterstand volgens de merken I, II, III op de peilschalen te Spiers, Mannheim, Mainz, Bieberich, Coblenz, Keulen, Dusseldorp, Emmerik, Nijmegen en Arnhem, tot maatstaf voor de stoombooten gedurende de vaart van een der bovengenoemde plaatsen tot de volgende plaats, met inachtneming van de volgende voorschriften:

a. bij een' waterstand, die merk I bereikt of te boven gaat, moeten de stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen bij het stroomafwaarts gaan het midden der rivier bevaren, en bij het stroomopwaarts gaan ten minste twee scheepslengten (80 meter) van de gewone oever verwijderd blijven. Wanneer het gedurende de vaart of om te landen noodig wordt den oever nader bij te komen, moet de snelheid verminderd worden;

b. bij een' waterstand, die merk II bereikt of te boven gaat, mogen de stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen in het algemeen niet des nachts varen. Bij dag moeten zij op het midden der rivier blijven, en, als zij stroomafwaarts gaan, hare kracht beperken tot hetgeen de goede besturing eischt. Zij mogen de stations naderen, wanneer de dienst het vereischt, en daarbij aanleggen, mits zij hare beweegkracht verminderen;

c. bij een' waterstand, die merk III bereikt of te boven gaat, is de vaart aan stoombooten verboden, behalve om van den eenen oever naar den anderen te gaan.

2°. Op het gedeelte der rivier boven de Lauter is de vaart aan stoombooten verboden, wanneer de waterspiegel het nulpunt van de Rijnpeilschaal van Straatsburg 8.5 meter te boven gaat.

3°. Op het gedeelte der rivier beneden de Lauter mogen de vlotten de plaats waar zij vastgelegd zijn niet verlaten, zoodra op de meest nabijzijnde Rijnpeilschaal het *wassend water* de hierna genoemde hoogte heeft bereikt en wanneer het *vallend water* nog niet gedaald is tot op het hierna aangewezen punt, te weten op de Rijnpeilschaal te

	Bij wassend water.	Bij vallend water.
<i>Neuburg</i>	2.0 meter.	2.3 meter.
<i>Spiers</i>	3.7 " "	4.0 " "
<i>Mannheim</i> , Rijnpeil-		
schaal v. de vlotvaart.	13 voet.	14 voet.
<i>Mainz</i>	12 " "	13 " "
<i>Bingerloch</i> , Rijnpeil-		
schaal van <i>Rüdesheim</i>	12 " "	13 " "
<i>Coblenz</i>	13 " "	14 " "
<i>Keulen</i>	14 " "	15 " "
<i>Dusseldorp</i>	14 " "	15 " "
<i>Wezel</i>	13 " "	15 " "
<i>Emmerik</i>	14 " "	16 " "
<i>Nijmegen</i>	4.5 meter.	5.0 meter.
<i>Arnhem</i>	3.5 " "	4.0 " "

Wanneer op een der genoemde plaatsen de waterstand zoodanig is, dat de vlotten niet mogen vertrekken, moeten de vlotten, die daár aankomen, op de naaste geschikte aanlegplaats stilhouden.

Voorschriften bij lage waterstanden.

XVII. Wanneer de waterspiegel op het vak beneden St. Goar gedaald is tot 4 voet aan de Rijnpeilschaal van Keulen en op het vak boven St. Goar tot 4 voet aan de Rijnpeilschaal van Mainz, moeten de vaartuigen door stoom gesleept voortdurend op ééne rij het eene achter het andere gehouden worden.

Gedurende den nacht is het slepen met stoom bij dezen lagen waterstand uitdrukkelijk verboden.

Voorschriften in geval van stranding en schipbreuk.

XVIII. 1°. De schipper van een vaartuig of de voerder van een vlot, dat aan den grond zit of gezonken is, moet aan den Rijn op een behoorlijk gelegen post een wachter of waarschuwer stellen, die in last heeft om de andere schippers en vlotvoerders te praaijen en hen bekend te maken met den aard en de plaats van het ongeval.

Deze wachter moet geplaatst worden op minstens één uur gaans van de plaats van het ongeval. Zoodanige wachter wordt geplaatst aan de uitmondingen van de bevaarbare nevenrivieren, die zich bevinden binnen den afstand van één uur gaans van de plaats van bedoeld ongeval.

Gezegde waarschuwers moeten op hun post blijven, tot dat zij berigt hebben gekregen, dat het vaartuig of vlot weder drijvende gemaakt is, of tot dat het berigt, dat onmiddellijk aan de politie moet worden gegeven, door eene bekendmaking dienovereenkomstig gevolgd is.

2°. Wanneer stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen, bij het stroomopwaarts varen, gekomen zijn aan de plaats, waar een vaartuig of vlot aan den grond zit of gezonken is, moeten zij hare kracht verminderen tot op hetgeen hare vaart en hare goede besturing vereischen. Bij het stroomafgaan moeten zij zoolang mogelijk met stilstaande raderen voorbij drijven.

3°. Ieder schipper van een vaartuig en ieder voerder van een vlot, dat aan den grond zit of gezonken is, moet 's nachts de ligging daarvan aantoonen door eene helder brandende lantaarn van wit glas, en zorg dragen, dat het licht in dien toestand onderhouden worde van zonsopgang tot zonsopgang. De hoogte en plaatsing der lantaarn moeten zoodanig zijn, dat men ze duidelijk uit alle rigtingen kan waarnemen.

In het geval dat vaartuigen of vloten zich geheel onder water bevinden, moet de schipper of vlotvoerder ook bij den dag een schuit of drijvend baken met eene witte vlag boven op, daarboven plaatsen en houden.

4°. De schipper of vlotvoerder is daarenboven verplicht onmiddellijk kennis te geven aan het bestuur der meest nabijgelegen plaats, dat en waar een vaartuig of vlot op het drooge zit of gezonken is. Ten gevolge dezer kennisgeving, of wanneer zij van het ongeval langs eenigen anderen weg mogt kennis dragen, moet de plaatselijke politie maatregelen nemen, om, indien dit niet reeds geschied is, het beletsel te doen aanduiden op de wijze, voorgeschreven onder N°. 3, ten koste van den schipper van het vaartuig of van den voerder van het vlot.

5°. Wanneer een vaartuig of vlot, dat op het drooge zit of gezonken is, belemmering of gevaar voor de scheepvaart oplevert, moet de schipper, vlotvoerder of eigenaar onmiddellijk de noodige maatregelen nemen om het weder vlot te maken of uit het water op te halen.

6°. De bepalingen van N°. 1 tot 5 moeten insgelijks in acht worden genomen, wanneer werken, zoo als badinrigtingen, molens enz., in de rivier gezonken zijn. De eigenaars van deze zijn onderworpen aan dezelfde bepalingen als de schippers van vaartuigen en de vlotvoerders.

Voorschriften in acht te nemen bij het voor anker liggen.

XIX. 1°. De vaartuigen en vloten, die buiten de havens stil of voor anker liggen, moeten behoorlijk vastgemeerd zijn en ten allen tijde zoo-

danig geplaatst zijn, dat de weg voor de scheepvaart geopend blijft, en dat zij geen gevaar loopen van door den golfslag tegen den wal te drijven of beschadigd te worden. Bovendien moet zich op de vloten zoowel bij dag als bij nacht een voldoende getal wakers bevinden. Wanneer ankers worden uitgeworpen in het vaarwater of in de nabijheid van het vaarwater moet de plaats door drijftonnen worden aangewezen.

2°. Buiten de havens en langs de oevers mogen in het algemeen niet meer dan drie vaartuigen in de rigting der breedte van den stroom naast elkander liggen. Waar de gesteldheid van het vaarwater niet toelaat, dat de stoombooten op een afstand van meer dan 40 meters van den wal blijven, mag slechts eene enkele rij vaartuigen langs den oever liggen. De vaartuigen en vloten mogen niet stil liggen of gemeerd zijn in de engten der rivier, noch in de mondingen van de bevaarbare nevenrivieren of van de knalen die met den Rijn in verbinding staan, noch in het vaarwater van gierponten of van ponten die zich bewegen langs een dwars door den Rijn gelegen kabel, noch in het vaarwater dat de stoombooten volgen em tot de landingsplaats te komen, of deze te verlaten of om de schipbruggen door te varen. Het is hun insgelijks verboden boven of beneden de landingplaatsen stil te liggen en zelfs gedeeltelijk voorbij deze uit te steken.

3°. Bij het voorbijvaren van vaartuigen, die van den wal worden getrokken, moeten de zeilschepen die stil liggen den mast strijken, of zich ver genoeg van den oever verwijderen, om de treklijn onder zich te kunnen doen doorgaan. De bemanning van het stilliggend vaartuig moet behulpzaam zijn bij het op deze wijze voorbijgaan van de lijn.

De vloten, die langs de jaagpaden liggen, moeten voorzien zijn van volledige leiders of sleepleningen en treklijnen. Wanneer zij niet varen, mogen zij niet meer dan 250 voet (78.46 meter) in den stroom komen. De vlotvoerders moeten de bindbalken geheel gelijk met de breedte van het vlot doen afsnijden, en de ankers zoodanig uitwerpen dat daardoor de scheepvaart niet belemmerd wordt.

De bemanning van de vloten is verplicht om met de jaaglijn de vaartuigen te trekken, die anders niet in staat zouden zijn om de vloten voorbij te varen.

4°. Wanneer bij mistig weder schepen voor anker zijn gegaan op plaatsen, die daartoe in den regel niet gebruikt worden, of in het algemeen buiten

de havens in het vaarwater, of in zijne nabijheid stil liggen, moeten de stoombooten minstens elke vijf minuten de klok luiden en alle andere vaartuigen even dikwijls met den roeper seinen.

5°. Alle schepen en inrigtingen (baden, molens en vaartuigen enz.), buiten de havens en in open water gelegen, moeten 's nachts verlicht zijn door lantaarns, van zonsondergang tot zonsopgang.

Op de schepen moet eene helder brandende lantaarn van wit glas bevestigd zijn aan den top van den mast aan de zijde van het vaarwater en zoodanig geplaatst dat zij voortdurend zichtbaar is, zoowel voor de stroomopwaarts als voor de stroomafwaarts varende.

Gelijke wijze van verlichting is voorgeschreven voor de molens op den Rijn of andere inrigtingen op de rivier bestaande.

De molens op schuiten moeten hunne lichten minstens 4 meter (13 voet) bovendeks hebben. Op de vlotten moeten aan elk der hoeken aan de waterzijde twee lantaarns naast elkander gehangen worden, hoog genoeg om van verre te worden gezien.

Wanneer voor havens en oevers meerdere vaartuigen naast elkander in de breedte der rivier vastliggen, behoeven slechts degene, die aan de zijde van het vaarwater zijn, van lantaarns voorzien te zijn. Hetzelfde heeft plaats, wanneer verscheidene molens op schuiten eene enkele rij vormen.

Op de vaartuigen, die buskruid of ongezuiverde petroleum geladen hebben, moet des nachts een waker zijn om de naderende vaartuigen door praaieren te waarschuwen.

6°. De bepalingen van dit artikel betreffende de vlotvaart gelden mede voor de vlotten, die in aanbouw zijn.

Beschikkingen betrekkelijk de gierbruggen en andere inrigtingen.

XX. 1°. De gierponten en hare schuitjes, zoodanig de veerponten die zich bewegen langs een' dwars door den Rijn gelegden kabel, moeten des nachts vastliggen, zoodanig dat het vaarwater vrij blijft

2°. Des nachts moeten de genoemde ponten door hare eigenaars worden voorzien van eene helder brandende lantaarn met wit glas, die gedurende den ganschen nacht alzoo brandende gehouden moet worden en op eene hoogte van minstens 8 meter (26 voet) in dier voege bevestigd moet worden, dat zij duidelijk in het oog

springt. Gelijke lantaarn moet gehecht worden aan het bovenste schuitje van de gierponten, ter hoogte van minstens 3 meter (9½ voet).

Op de vaste bruggen moet het middelpunt der openingen, bestemd voor de doorvaart van stroomopwaarts en afwaarts gaande vaartuigen, op dezelfde wijze verlicht worden.

3°. Wanneer de gewone plaats voor het nachtverblijf der ponten, onder 1°. genoemd, ten gevolge van buitengewone omstandigheden veranderd is, moet de pont bij het naderen van een vaartuig ten spoedigste verwijderd worden, ten einde het vaarwater vrij te laten. De stoombooten moeten daartoe de klok luiden; de andere vaartuigen zullen hunne nadering te kennen geven door te praaieren, en zij moeten hunne vaart verminderen, tot dat het vaarwater wederom vrij geworden is.

4°. De bad- en andere inrigtingen, die aan den jaagoever liggen en het optrekken belemmeren, moeten door de zorg der eigenaars voorzien zijn van leiders of sleepleuningen voor de treklijnen.

5°. Het is verboden op het jaagpad inrigtingen te plaatsen of er voorwerpen neêr te leggen, die het trekken der vaartuigen kunnen belemmeren.

Bepalingen betreffende de breedte der vlotten.

Grenzen van de breedte der vlotten.

XXI. De breedte van de op den Rijn varende vlotten mag niet te boven gaan op het gedeelte van den stroom:

van Bazel tot Germersheim . . .	27 meter
van Germersheim tot Mannheim . . .	36 "
van Mannheim tot Coblenz . . .	63 "
beneden Coblenz	72 "

Aan de zijkanten van de vlotten mag zich geenerlei uitstek of eenig ander voorwerp bevinden, dat schade kan veroorzaken aan de vaartuigen, bruggen, enz.

Scheepsmaterieel en bemanning van de vlotten.

XXII. De vlotten van 500 tolcentenaars (25,000 kilogram) en daarboven moeten minstens voorzien zijn van het materieel, vermeld in de bijlage van dit reglement, en moeten eene bemanning hebben van één man voor elke honderd tolcentenaars (5000 kilogram).

Op het gedeelte van den stroom beneden Wezel blijven tot nader orde toegelaten bemanningen van vlotten in verhouding van één man voor elke honderd vijftig tolcentenaars (7500 kilogram).

Bij het bepalen van het gewigt der vlotten,

wordt de kubieke meter eiken-, olmen-, essen-, kersen-, peren-, appel- en kornellenhout tegen vier tolcentenaars (200 kilogram) gerekend.

De kubieke meter pijn-, dennen-, lorken-, beuken-, popel- en elzenhout, zoomede van alle andere zachte en harsachtige houtsoorten wordt tegen twee tolcentenaars (100 kilogram) gerekend.

Onderzoek der vlotten.

a. *Onderzoek naar de zamenstelling en de uitrusting.*

XXIII. Alle vlotten, bij artikel XXII bedoeld, moeten vóór hun vertrek, en de op een der nevenrivieren gebouwde, vóór dat zij de reis op den Rijn voortzetten, aan een onderzoek worden onderworpen. Dit onderzoek loopt over de zamenstelling van de vlotten, de hechtheid der bindbalken, en de aanwezigheid van het materieel overeenkomstig den inhoud der bijlage dezes.

Het onderzoek geschiedt door bevoegde ambtenaren of door deskundigen, die daarvoor beëdigd zijn.

De vlotvoerder moet vóór het vertrek van het vlot het onderzoek aanvragen bij de autoriteit, die daarmede belast is. Deze zorgt dat het onderzoek zoo spoedig mogelijk en in elk geval binnen vier en twintig uren na de aanvraag geschiedt.

De plaatsen, waar het onderzoek kan geschieden, de personen, die daarmede zijn belast, en de autoriteiten, bij wie het moet worden aangevraagd, worden bij publicatie aangewezen.

XXIV. Leidt het onderzoek tot geenerlei aanmerking, dan vermelden de daarmede belaste personen zulks op de vlotverklaring (art. 25 van de herziene Rijnvaart-akte).

De vlotvoerders, op wier vlotverklaring zoodanige vermelding ontbreekt, mogen niet vertrekken.

XXV. De bepalingen van de artt. XXIII en XXIV zijn mede van toepassing voor het geval dat een vlot gedurende de reis:

a. zoodanige wijzigingen in grootte ondergaat, dat, overeenkomstig den inhoud van de bijlage dezes, vermeerdering van materieel vereischt wordt;

b. verkleind wordt, en de vlotvoerder dien ten gevolge vermindering wil brengen in het uitrustingsmaterieel, dat hij bezit.

Geschieden die veranderingen op eene plaats waar het vlot niet kan worden onderzocht, dan moet de vlotvoerder het onderzoek aanvragen bij de bevoegde autoriteit op den naasten post voor de visitatie van vlotten.

b. *Onderzoek naar de bemanning.*

XXVI. In de eerste Rijnhaven, welke hij na het onderzoek van het vlot voorbij vaart (artikelen XXIII en XXV), moet de vlotvoerder door vertoon van de vlotverklaring (art. XXIV) bewijzen dat de bemanning, voorgeschreven bij art. XXII, op het vlot aanwezig is. Blijkt der politie van die aanwezigheid, dan vermeldt zij dit op de vlotverklaring.

In het tegenovergesteld geval, wanneer namelijk het getal manschappen niet overeenkomstig het voorschrift is, verbiedt zij de voortzetting van de reis tot dat de bemanning voltallig is.

Voor zooveel betreft het onderzoek van de houtvlotten te Neuendorf, worden de functiën van de politie der naaste haven uitgeoefend door in het bijzonder daarvoor aangewezen personen van Neuendorf, wier namen zullen worden bekend gemaakt.

XXVII. Alle autoriteiten, behoorende tot de havenpolitie, en alle ambtenaren, belast met het politietoezicht over de rivier, zijn bevoegd om te onderzoeken of het materieel en de bemanning, bij art. XXII voorgeschreven, op het vlot aanwezig zijn, en om, indien dit niet het geval is, te bevelen, dat het vlot op de naaste aanlegplaats zal stilsthouden. De reis kan alsdan niet worden voortgezet, dan nadat het materieel of de bemanning voor zooveel noodig zijn aangevuld.

XXVIII. Voor het onderzoek, voorgeschreven bij de artt. XXIII, XXV en XXVI, of voor dat, voorzien bij art. XXVII, kan geenerlei regt geheven worden.

TWEEDE GEDEELTE.

Bijzondere bepalingen voor zekere vakken der rivier.

Posten van wachten of waarschuwers.

XXIX. Voor de veiligheid der scheepvaart worden, op het gedeelte der rivier van Bingen tot beneden Bonn, posten van waarschuwers gevestigd op de volgende plaatsen:

1. in het *Bingerloch* op den *Muisentoren*;
2. aan de *Wirbellay*;
3. bij *Oberwesel* op den *Ossentoren*;
4. tegenover den *Kammereck* op den regteroever;
5. boven *St. Goar* aan de *Bank*;
6. voor den *Engersgrund* bij *St. Sebastian Engers*, wanneer de waterspiegel aan de Rijnpeilschaal van Coblenz beneden 10 voet is;

7. voor de *Rheindorferkehle*, boven de oude uitmonding der *Sieg*, wanneer de waterspiegel beneden 11 voet aan de Rijnpeilschaal te Bonn is.

De posten op die plaatsen zijn verplicht het naderen van alle stroomafwaarts gaande vaartuigen te seinen door het hijschen van eene vlag naar de volgende onderscheidingen, namelijk:

a. eene roode vlag, als een vaartuig stroomafwaarts vaart;

b. eene witte vlag, als het een sleepkonvooi is;

c. eene roode en witte vlag, als het een vlot is.

Elk dezer seinen dient tevens om aan te toonen, dat de nedervaart vrij is, terwijl het niet geven van een sein aantoon, dat de toegang voor de opvaart vrij is.

Vóór het vertrek van Bingen naar beneden moet de schipper van het vaartuig van zijn voornemen kennis geven aan de waarschuwers van den post op den *Muisentoren*, door eene witte vlag ter halve mast te hijschen.

Hij mag de reis niet beginnen dan na het verischte seinteeke van den *Muisentoren* te hebben ontvangen.

Behalve deze vaste posten is er voor de stoomsleepdienst stroomopwaarts een ambulante waarschuwer tusschen St. Goar en Oberwesel.

Hij gaat voor het sleepkonvooi uit en geeft dit het noodige sein door eene roode vlag, als vaartuigen den stroom afvaren.

Het stipt volgen der bovenstaande voorschriften is zoowel aan de waarschuwers als aan de schippers aanbevolen, ten einde onheilen te voorkomen.

Bijzondere openbaar gemaakte tarieven bepalen de regten, welke de schippers moeten betalen voor de dienst der waarschuwers.

Voor het vak van St. Goar tot Bingen.

XXX. 1°. Op het vak der rivier tusschen St. Goar en Bingen is het nooit geoorloofd om een vaartuig aan de raderkast eener stoomboot te meeren.

Dit lijdt uitzondering, wanneer beschadigde vaartuigen niet anders zouden kunnen vervoerd worden.

2°. Eene stoomboot, die stroomopwaarts vaart, mag op het vak der rivier, aangewezen onder 1°, slechts drie vaartuigen slepen, die in eene rij achter elkander moeten gehouden worden, en niet meer dan vier bij het stroomafwaarts gaan, onder verplichting ze twee aan twee samen te koppelen.

Voor het vak boven Mannheim.

XXXI. De voorschriften van de artikelen XXII en XXVII zijn tot nader orde niet van toepassing op de uitoefening der vlotvaart op het vak van den stroom boven Mannheim.

Voor de vloten, die van dat vak komen, treden zij in werking bij het voorbijvaren van Mannheim, in dier voege dat de post *Mannheim* als hun uitgangspunt beschouwd wordt.

Op het vak tusschen Mannheim en Mainz.

XXXII. 1°. Wanneer op het vak van den stroom tusschen Mannheim en Mainz de vloten tot 1000 tolcentenaars (50,000 kilogram) (artikel XXII) bemand zijn met minstens twee man voor elke honderd tolcentenaars (5000 kilogram) en de vlotvoerder kan bewijzen, dat voor alle door te varen bruggen de voorgeschreven schuitjes en ankerkettingen hem te gemeet zullen gezonden worden, behoeven die vloten niet voorzien te zijn van de schuitjes en de ankerkettingen, omschreven in de bijlage van artikel XXII.

2°. De vloten, die, op het vak tusschen Mannheim en Mainz, gebouwd zijn op plaatsen waar het bij artikel XXIII voorgeschreven onderzoek niet kan geschieden, worden te Mainz aan dat onderzoek onderworpen.

Van de afsnijdingen van den Rijn en de gedeelten der rivier waar werken tot landaanwinning worden uitgevoerd.

XXXIII. 1°. Het is aan alle vaartuigen, met uitzondering van schuitjes, verboden te varen op door kunstwerken afgescheiden gedeelten der rivier, voldoende door bakens aangewezen en waar werken tot landaanwinning uitgevoerd worden.

2°. Geen sloop- of vlotvaart magplaats hebben op de afsnijdingen van den Rijn, dan nadat eene kennisgeving, afgekondigd door het bevoegd bestuur, deze voor de vaart geopend verklaard heeft.

DERDE GEDEELTE.

Slotbepalingen.

Verplichting der schippers en vlotvoerders om voorzien te zijn van een exemplaar van dit reglement.

XXXIV. Ieder schipper en ieder vlotvoeder moet, gedurende de uitoefening van zijn beroep, een exemplaar van dit reglement bij zich hebben,

en het aan de beambten der politie, der havens, der in- en uitgaande regten en van den waterstaat op hun verzoek vertoonen.

Strafbepalingen.

XXXV. Ten aanzien van de straffen, toepasselijk voor de overtredingen van het tegenwoordig reglement, wordt verwezen naar art. 32 van de herziene akte omtrent de Rijnvaart.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 24 Junij 1869, n°. 27 (Staatsblad n°. 106).

Ons bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

De Minister van Financiën,
(get.) VAN BOSSE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) ROEST VAN LIMBURG.

Bijlage van art. XXII van het Reglement voor de vaart op den Rijn.

OMSCHRIJVING VAN HET MATERIEEL.

Er worden vereischt:

VOOR VLOTTEN VAN:		Groote anker-schuiten.	Kleine anker-schuiten.	Groote kabels.	Kleine kabels.	Ankers.	Kettingen.
500 tot	900 tolcentenaars.	"	1	"	2	2	"
901 "	1,250 "	"	1	1	1	3	"
1,251 "	2,500 "	"	2	1	1	4	"
2,501 "	3,500 "	2	1	2	2	6	1
3,501 "	4,000 "	3	1	2	3	7	1
4,001 "	4,500 "	3	1	3	3	8	1
4,501 "	5,000 "	3	2	3	3	9	1
5,001 "	6,000 "	4	2	3	3	10	2
6,001 "	7,000 "	4	2	4	3	11	2
7,001 "	8,000 "	4	2	4	4	12	3
8,001 "	9,000 "	5	2	5	4	13	3
9,001 "	10,000 "	5	2	5	4	14	3
10,001 "	11,000 "	6	2	6	5	16	4
11,001 "	12,000 "	6	2	6	5	18	4
12,001 "	13,000 "	7	2	7	5	20	4
13,001 "	14,000 "	7	2	7	5	22	5
14,001 "	15,000 "	7	2	8	5	24	5
15,001 "	16,000 "	8	2	8	5	26	5
16,001 "	17,000 "	8	2	8	5	28	7
17,001 "	18,000 "	8	2	8	5	30	7
18,001 "	19,000 "	9	3	9	6	32	8

Aanmerkingen.

1°. De groote ankerschuiten zijn die van een ladingsvermogen van 50 tot 60 tolcentenaars, de kleine schuiten die van een ladingsvermogen van 30 tot 35 tolcentenaars.

2°. De vlotten tot 700 tolcentenaars toe mogen in plaats van eene kleine ankerschuit een schuitje hebben, zoogenaamd „Dreibord", van 8 meter lengte en van 1 tot 1.4 meter breedte aan den bovenkant.

3°. De schuit van den waarschuwer is niet in het bovengenoemd getal schuitjes begrepen.

24 Junij 1869. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement omtrent den vervoer langs den Rijn van bijtende en vergiftige stoffen. S. 107.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van den

31 Mei 1869, N°. 274, 2° afd., en van Financiën, van 29 Mei 1869, N°. 47, I. U. R. en Acc.;

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Junij 1869, N°. 9);

Gezien de artikelen 1 en 32 der herziene akte omtrent de Rijnvaart, den 17 October 1868 te Mannheim gesloten tusschen de wederzijdsche gevolmagtigden der Regeringen van Nederland, Baden, Beijeren, Frankrijk, Hessen en Pruisen, en, voor zoo veel noodig, goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (Staatsblad N°. 37);

Overwegende, dat door dezelfde gevolmagtigden gemeenschappelijke bepalingen vastgesteld zijn omtrent den vervoer van bijtende en vergiftige stoffen langs den Rijn, en dat daarmede overeenstemmende voorschriften voor den Nederlandschen Rijn moeten worden uitgevaardigd;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Door de politie- of havenbeambten ter plaatse van inlading wordt beslist, of bijtende stoffen, als: zwavelzuur, salpeterzuur, chloorwaterstofzuur, enz., met afzonderlijke vaartuigen vervoerd moeten worden, dan wel of zij mogen worden geladen met andere goederen. Indien de beambten de inlading met andere goederen toestaan, schrijven zij gelijktijdig de voorzorgsmaatregelen voor, waaraan de schipper zich moet onderwerpen. Zij geven den schipper eene verklaring af, vermeldende de voorgeschreven voorzorgen, welke verklaring door hem moet worden vertoond op aanvraag van politie- of havenbeambten, van ambtenaren der in- en uitgaande regten en van den waterstaat.

2. Arsenikhoudende stoffen, als: metallisch arsenik, bepaaldelijk vliegensteen, en scherfkobalt, arsenigzuur (wit arsenik), operment realgar; vervolgens de kwikbereidingen, als: kwiksublimaat en andere, mogen op den Rijn niet anders vervoerd worden dan in stevige kisten of vaten van goed hout, inwendig met dik doek gevoerd.

Elke kist of elk vat moet in duidelijk leesbare met zwarte olieverw geschilderde letters het opschrift dragen: Vergif (Poison, Gift).

3. Vergiftige zelfstandigheden, verzonden wordende bij hoeveelheden van vijf duizend kilogram en daarboven, met vaartuigen waarin ook andere goederen geladen zijn, moeten geplaatst worden in afzonderlijke waterdichte afdelingen.

Voor de inlading moet de schipper aangifte doen bij de politie- of havenbeambten. Deze overtuigen zich dat de afdelingen, bestemd om

de vergiftige zelfstandigheden te ontvangen, werkelijk goed gesloten en waterdicht zijn.

Wanneer vergiftige zelfstandigheden bij hoeveelheden van minder dan vijf duizend kilogram met andere goederen moeten worden ingeladen, schrijven havenbeambten de wijze voor, waarop die zelfstandigheden aan boord geborgen moeten worden, waarbij vooral zorg wordt gedragen dat de vergiften afgescheiden blijven van levensmiddelen.

Zij geven den schipper eene verklaring af van de door hen genomen beschikkingen.

4. De politie- of havenbeambten ter plaatse van verzending kunnen de inlading verbieden der colis, die zóódanig beschadigd zijn, dat dit is waar te nemen zonder ze te openen.

5. De bevrachter is verantwoordelijk voor de verpakking bij art. 2 voorgeschreven.

6. Wegens het verrigten van hetgeen bij de voorgaande artikelen verboden, of wegens het niet nakomen van of het niet voldoen aan hetgeen daarbij voorgeschreven is, wordt bekeuring ingesteld tot toepassing der straf, bepaald bij art. 32 der herziene Rijnvaart-akte.

7. Dit besluit komt in werking op den eersten Julij 1869.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, 't welk gelijktijdig in het Staatsblad en de Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, 24 Junij 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.):

ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 30 Junij 1869.)

25 Junij 1869. BESLUIT, tot af- en overschrijving van het II° op het I^o hoofdstuk der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869, vastgesteld bij de wetten van 4 Dec. 1868 (S. N°. 159 en 160). S. 108.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Koloniën, dd. 19 Junij 1869, litt. E, N°. 17;

Gezien de wetten van 4 December 1868 (Staatsblad N°. 159 en 160), houdende vaststelling der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869 (hoofdstuk I. *Uitgaven in Neder-*

land en hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch Indië*), alsmede Onze besluiten van 4 Dec. 1868, N°. 23 en 24, houdende splitsing in artikelen der even genoemde hoofdstukken;

Gelet op de artikelen 3 en 30 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35);

Overwegende, dat in deze overleg heeft plaats gehad tusschen Onzen Minister van Koloniën en Onzen Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Van hoofdstuk II der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869 wordt af- en op hoofdstuk I overgeschreven eene som van f 2000.

Deze som wordt op hoofdstuk I toegevoegd aan de onderafdeeling 20 (brievenpost), welke daardoor wordt gebragt op f 82,000, zoodat de IVe afdeeling nader wordt vastgesteld op f 8,528,319 en het geheele hoofdstuk vermeerderd tot een bedrag van f 34,092,117.

Eene gelijke som van f 2000 wordt op hoofdstuk II afgetrokken van de onderafdeeling 52, welke alsnu wordt verminderd tot f 787,686, zoodat de IVe afdeeling nader wordt vastgesteld op f 39,905,026 en het geheele hoofdstuk verminderd tot een bedrag van f 84,941,907.

2. Met wijziging in zooverre van art. 1 van Onze besluiten van 4 Dec. 1868, N°. 23 en 24, wordt:

a. aan de IVe afdeeling van het I^e hoofdstuk der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869 (*Uitgaven in Nederland*), onderafdeeling 20, toegevoegd een nieuw artikel 28a, luidende:

Aankoop en verzending van postzegels en daarmede in verband staande uitgaven f 2000;

b. de IVe afdeeling van hoofdstuk II, onderafdeeling 52, art. 11 (*Uitgaven in Nederlandsch Indië*), gelezen als volgt:

Aankoop en vervaardiging van stempels, cachetten, brievenwegers en andere dergelijke benodigdheden f 1500.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan, tot kennisneming, afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën en aan de algemeene rekenkamer hier te lande.

Het Loo, 25 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(*Uitgeg. 3 Julij 1869.*)

26 Junij 1869. BESLUIT, tot vaststelling van het formulier van den eed, bedoeld in art. 4, alin. 4, der wet van 10 April 1869 (Staatsblad N°. 65), houdende bepalingen betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten. S. 109.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 Junij 1869, N°. 261, 2^e afdeeling;

Overwegende, dat bij art. 4, alin. 4, der wet van 10 April 1869 (Staatsblad N°. 65), tot vaststelling van bepalingen betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten, aan Ons is overgelaten de vaststelling van het formulier van den eed, door den geneeskundige, dien burgemeester en wethouders voor de doodschouw aanwijzen, af te leggen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

De geneeskundige, dien burgemeester en wethouders voor de doodschouw aanwijzen, legt bij de aanvaarding dier bediening, overeenkomstig de wijze zijner godsdienstige gezindte, den navolgenden eed (belofte) af:

„Ik zweer (beloof) dat ik, als geneeskundige belast met de doodschouw, de verklaring, bedoeld in art. 4, alin. 4, der wet van 10 April 1869 (Staatsblad N°. 65), niet zal afgeven dan na mij naar behooren van het overlijden overtuigd te hebben.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad geplaatst zal worden.

Het Loo, 26 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.
(*Uitgeg. 3 Julij 1869.*)

26 Junij 1869. RESOLUTIE, omtrent de uitbetaling der tractementen van de Rijksveldwachters, de beambten bij de gevangnissen, de opzigtters bij 's Rijks waterstaat, de bakenmeesters en hulp-bakenmeesters slechts over de volle maand waarin het overlijden plaats heeft en die van de leden van Gedeputeerde Staten niet verder dan tot en met den dag van het overlijden.

De Minister van Financiën,

Gelet op:

a. het Koninklijk besluit van 11 Nov. 1856 (Staatsblad N°. 114), houdende bepaling omtrent de dienst der Rijksveldwachters;

c. eene verklaring overeenkomstig art. 2, lit. c.

4. Tot het aanteekenen volgens art. 15, laatste zinsnede, der herziene Rijnvaart-akte, van de nieuwe woonplaats van Rijnschippers op patenten, door andere oeverstaten afgegeven, wordt het patent gezonden aan Onzen Minister van Financiën, onder overlegging van eene verklaring volgens art. 2, lit. a, af te geven door den burgemeester der nieuwe woonplaats, die daarbij tevens eene opgave omtrent het signalement van den schipper voegt.

5. Veranderingen in het signalement van den schipper worden volgens art. 17 der genoemde akte door den burgemeester der werkelijke of gekozen woonplaats of van een der gemeenten, genoemd in art. 8 van dit besluit, op het patent aangetekend.

6. Het Rijnschippers-patent moet op de eerste aanvraag aan de politie- of havenbeambten vertoond worden.

7. Scheepspatenten voor den Rijn worden insgelijks schriftelijk gevraagd aan Onzen Minister van Financiën. Bij het verzoek om dergelijk patent moet de eigenaar of schipper eene verklaring van eene der hierna te noemen commissiën overleggen, ten bewijze dat het schip de hechtheid en het tuig bezit, noodig voor de vaart op den geheelen Rijn of op dat gedeelte waarvoor het patent wordt gevraagd. Bij die verklaring worden tevens de grootste geoorloofde diepgang en het ladingsvermogen opgegeven.

8. In elk der gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht bestaat eene commissie van minstens drie deskundigen voor de Rijnvaart, wier leden door het gemeentebestuur benoemd worden.

Aan deze commissiën is opgedragen:

a. het onderzoek der bewijzen, door belanghebbenden aan te bieden ter verkrijging der bij art. 2, lit. c, bedoelde verklaringen;

b. het onderzoek naar de hechtheid der Rijnschepen en het voldoende hunner uitrusting, zoo mede het bepalen en aanwijzen van hun grootsten geoorloofden diepgang;

c. het verleenen van medewerking bij het bepalen van het ladingsvermogen en bij het ijken van Rijnschepen;

d. het stellen der noodige aanteekeningen op het scheepspatent na een nieuw onderzoek volgens artikel 22, 4^e en 5^e zinsneden, der herziene Rijnvaart-akte.

9. De verplichting tot het doen ijken der Rijnschepen is opgeheven.

De eigenaar of schipper, die zijn vaartuig volgens de tot dus ver gebruikelijke wijs voor verschillende diepgangen wil doen ijken, kan zich daartoe wenden tot de ambtenaren, voor die verrijting door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen.

10. Het ijken van Rijnschepen, zoo mede het onderzoek naar de hechtheid en de voldoende uitrusting dier schepen, op verzoek van den bevrachter (artikel 22, 5^e zinsnede, der herziene Rijnvaart-akte) geschieden op kosten des aanvragers.

De vergoeding, voor een en ander verschuldigd, wordt door Onzen Minister van Financiën bepaald.

11. De formulieren, noodig tot uitvoering van bovenstaande bepalingen, worden door Onzen Minister van Financiën vastgesteld.

12. Wegens het bevaren van den Rijn zonder de documenten, vereischt volgens de herziene Rijnvaart-akte, of met documenten die niet aan de voorschriften dier akte beantwoorden, het niet vertoonen dier documenten, wanneer dit door een bevoegd ambtenaar wordt gevraagd, of het geven van een grooteren diepgang aan een Rijnschip dan volgens art. 22 der genoemde akte geoorloofd is, wordt bekeuring ingesteld tot toepassing der straf, bepaald bij art. 32 dier akte.

13. Dit besluit treedt in werking met 1° Julij 1869.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 29 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 30 Junij 1869).

29 Junij 1869. BESLUIT, omtrent de instelling van commissarissen tot uitvoering van art. 27 der herziene Rijnvaart-akte. S. 111.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van den 29 Mei 1869, litt. D, en van Financiën, van 28 Mei 1869, N°. 48, I. U. R. en Acc.;

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Junij 1869, N°. 7);

Gezien de artt. 27 en 48 der herziene akte omtrent de Rijnvaart, den 17 October 1868 te

Mannheim gesloten tusschen de wederzijdsche gevolmactigden der Regeringen van Nederland, Baden, Beijeren, Frankrijk, Hessen en Pruisen, en, voor zooveel noodig, goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (Staatsblad No. 37);

Gelet op art. 126, art. 179, litt. A, en art. 145 der gemeentewet en op het Koninklijk besluit van 1 September 1861 (Staatsblad No. 78);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In de gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht worden het toezigt op de inrigtingen en werktuigen ten dienste van de lading, van de lossing en van den opslag in entrepôt van handelsgoederen en de havenpolitie, voor zooveel de Rijnvaart betreft, opgedragen aan de bestaande commissiën voor de Rijnvaart, of wel aan één of meer bijzondere commissarissen.

2. Dit besluit treedt in werking den 1 Julij 1869.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 29 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 30 Junij 1869.)

29 Junij 1869. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van het tusschen Nederland en Pruisen op den 11 December 1868 te Aken gesloten verdrag omtrent de grensscheiding tusschen de beide Rijken op eenige punten langs de provincie Limburg en het district Aken. S. 112.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien het supplementair grensverdrag tusschen Nederland en Pruisen, op den 11 December 1868 door de wederzijdsche gevolmactigden te Aken gesloten, van welk verdrag de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Door het grenstractaat tusschen Hunne Majesteiten den Koning der Nederlanden en den Koning van Pruisen, den 26 Junij 1816 te Aken geteekend, zijn de grenzen hunner respectieve Staten aan den regter Maasoever en langs het Groot-Hertogdom Luxemburg definitief vastgesteld, en krachtens de bepalingen van dat tractaat is de 1869.

aanduiding der grenzen geregeld geworden en geaarmerkt bij het algemeen proces-verbaal der grenslijn tusschen de Koningrijken der Nederlanden en van Pruisen, houdende de beschrijving van alle de rigtingen en bogten van die grens, enz., geteekend te Emmerik den 23 September 1818.

Maar sedert dat tijdperk zijn de uiterlijke grensteekens, bedongen bij de artt. 22 en 24 van het Akensche verdrag tusschen de palen 238—239, 263—266, 268—271 en 372—373, zoo als die omschreven zijn in het Emmeriksche algemeene proces-verbaal, veranderd geworden en zijn op vele plaatsen verdwenen of kunnen op vele andere plaatsen niet dan met veel moeite teruggevonden worden.

De noodzakelijkheid bestond dus om in deze gapingen in de uiterlijke grensteekens te voorzien door een bijvoegsel tot het verdrag en tot het algemeen proces-verbaal bovenvermeld.

Te dien einde zijn tot commissarissen benoemd en als zoodanig met volmagten voorzien geworden: door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, de heer PIETER JOSEPH AUGUST MARIE VAN DER DOES DE WILLEBOIS, Hoogstdezelfs Commissaris in het Hertogdom Limburg, kommandeur der orde van den Nederlandschen leeuw, groot-officier der orde van de eikenkroon, ridder 2^e klasse met de ster der Koninklijke kroonorde, ridder 4^e klasse der orde van den rooden adelaar, groot-officier der Koninklijke Belgische Leopoldsorde, enz.; en

de heer THEOPHILUS FRANÇOIS LEMIRE, ingenieur-verificateur van het kadaster in de provinciën Gelderland en Utrecht en in een gedeelte van die van Noordholland; en

door Zijne Majesteit den Koning van Pruisen, de ridder FRÉDÉRIC CHRÉTIEN HUBERT VON KÜHLWETTER, oud-Minister van Staat, Koninklijk Regerings-president van Dusseldorp, ridder der 2e klasse met de ster van de Koninklijke Kroonorde, ridder der 2e klasse, met de ster en eikenloof, der orde van den rooden adelaar, kommandeur der Koninklijke orde van het Huis van Hohenzollern, groot-officier der Koninklijke Belgische Leopoldsorde, enz.; en

de heer EUGÈNE PELTZER, inspecteur van het kadaster en finantiëraad, ridder der 4^e klasse der orde van den rooden adelaar;

welke gevolmactigden, na hunne wederzijds in goeden en behoorlijken vorm bevondene volmagten te hebben uitgewisseld, overeengekomen zijn om aan het tractaat van 26 Junij 1816 en aan het algemeen proces-verbaal van 23 September 1818

bovenvermeld toe te voegen de verklaringen en bedingen in de navolgende artikelen vervat.

Art. 1. Volgens art. 22 van het Akensche grenstractaat en het algemeen proces-verbaal van Emmerik, zijn de grenzen tusschen Nederland en Pruisen in de ruimte tusschen de dubbele grenspalen 238 tot de dubbele grenspalen 239 aangeduid door het midden der bedding van de Worms.

De oevers dier rivier zijn op vier verschillende plaatsen doorgraven geworden, aangeduid onder de letters *a*, *b*, *c* en *d* op de kaart N^o. I bij dit verdrag gevoegd, overeenkomstig deszelfs art. 7, en de verplaatsing van den waterloop, die daardoor ontstaan is, heeft feitelijk de veranderingen van grondgebied ten gevolge gehad, waarvan de beschrijving volgt:

bij punt *a*, tusschen de gemeente Merkstejn, district Aken, en de gemeente Kerkrade, hertogdom Limburg, zijn het weiland, gelegen nabij de *Marienthaler Hütte*, toebehoorende aan de maatschappij *Bergisch-Märkische-Eisenbahn-Gesellschaft*, en vermeld in sectie B, N°. 2782, van het Nederlandsche kadaster, alsmede de helft van de bedding der Worms, welke dit weiland bespoelde, overgegaan van den linker op den regter oever der rivier. Zij zijn derhalve, volgens de bepalingen van het verdrag van Aken, feitelijk losgerukt van het grondgebied der Nederlanden en toegevoegd aan dat van Pruisen:

bij punt *b*, tusschen de Pruisische gemeente Rimbürg en de Nederlandsche gemeente Eygelshoven, zijn een gedeelte van het weiland, vermeld in sectie A, N°. 6, van het Nederlandsche kadaster, toebehoorende aan den heer VAN KESTEREN, grondeigenaar te Rimbürg, alsmede de helft van de bedding der Worms, op dezelfde wijze overgegaan van het grondgebied der Nederlanden tot dat van Pruisen;

bij punt *c*, tusschen de Pruisische gemeente Rimbürg en de Nederlandsche gemeente Ubach over Worms, zijn het weiland, toebehoorende aan den heer FRANS ANTON CORNELY te Bruchhausen, een gedeelte uitmakende van het grondstuk dat bij het Pruisische kadaster bekend staat als Flur II, N°. 627, alsmede de helft van de bedding der Worms, in tegenovergestelden zin, overgegaan van het grondgebied van Pruisen tot dat der Nederlanden:

en bij punt *d*, tusschen de Nederlandsche en Pruisische gemeente Rimbürg, bij het kasteel van dien naam, zijn het grondstuk als weiland bevestigd, toebehoorende aan bovengenoemden heer VAN

KESTEREN en vermeld in sectie B, N°. 571, van het Nederlandsche kadaster, alsmede de helft van de bedding der Worms, overgegaan, zoo als boven gezegd is, van het grondgebied der gemeente Rimbürg, Koninkrijk der Nederlanden, tot het grondgebied der gemeente Rimbürg, Koninkrijk Pruisen.

De gevolmagtigden der beide Staten zijn overeengekomen, dat, niettegenstaande deze onregtmattige veranderingen, het midden der Worms, volgens den tegenwoordigen loop dezer rivier, zoo als hij op de hierbij gevoegde kaart is aangegeven, zal voortgaan de grens der beide landen te vormen tusschen de dubbele palen 238 en 239.

Volgens de opmetingen der Pruisische landmeters zou Pruisen, door deze bepaling, eene aanwinst van grondgebied doen, te weten: bij punt *a*, van 134 vierkante roeden en 30 vierkante voeten, bij punt *b*, van 2 morgen, 129 vierkante roeden en 10 vierkante voeten en bij punt *d*, van 56 vierkante roeden en 33 vierkante voeten. Daarentegen zou het bij punt *c* eene oppervlakte verliezen van 147 vierkante roeden en 50 vierkante voeten, en zoude, bij slot van rekening, eene aanwinst van grondgebied doen van twee morgen, honderd twee en zeventig vierkante roeden en drie en twintig vierkante voeten, of in metrieke maat van vijf en zeventig Nederlandsche vierkante roeden en twee en veertig Nederl. vierkante ellen.

Volgens de Nederlandsche gegevens zoude die aanwinst slechts zijn van twee en zeventig Nederlandsche vierkante roeden en twintig Nederlandsche vierkante ellen, hetgeen in Pruisische maat gelijk staat met twee morgen, honderd acht en veertig vierkante roeden en negentig vierkante voeten.

Dit verschil in de berekening der deskundigen spruit voort uit de ontoereikendheid der thans nog bestaande grensteekens, en aangezien herhaalde opmetingen de onzekerheid niet hebben opgelost, zoo zijn de gevolmagtigden overeengekomen het bedrag der uitkomsten van de beiderzijds gedane opmetingen te vergelijken en zich te houden aan het bedrag verkregen door de rekenkundige deeling van het verschil; dien ten gevolge hebben zij den inhoud van het grondgebied, dat Pruisen aanwint — de tegenwoordige bedding der Worms aannemende als grens der beide Staten tusschen de palen 238 en 239 — berekend op drie en zeventig Nederlandsche vierkante roeden en een en tachtig Nederl. vierk. ellen, hetgeen in Pruisische maat gelijk staat met twee morgen, honderd zestig vierk. roeden en zes en vijftig vierk. voeten.

Ten einde te voorkomen, dat in het vervolg de

als grens aangenomen bedding der Worms verlegd worde buiten de medewerking en de goedkeuring der beide Regeringen, zullen de besturen der aangrenzende gemeenten worden aangeschreven de noodige maatregelen te nemen, om de uitvoering van art. 27, alin. 2, van het tractaat van den 26 Junij 1816 te verzekeren.

2. Tusschen de gemeenten Gangelt (Koningrijk Pruissen) en Schinveld (Koningrijk der Nederlanden) wordt, tusschen den paal 263, in de nabijheid der voormalige schuur van PIETER COENEN, tot aan paal 266, de grenslijn tusschen beide Staten, volgens het algemeen proces-verbaal van Emmerik, gevormd door eene strook lands, Vichweg of Veeweg genaamd.

De ongelijke breedte van dien tusschenliggenden grond heeft van beide kanten gelegenheid gegeven tot onregtmattige toeeigeningen door de aangrenzende eigenaars en dien ten gevolge tot onzekerheid omtrent de grenslijn.

De grenzen der Staten tusschen bovengemelde palen zullen voortaan op eene meer duidelijke wijze worden aangewezen door de middellijn van een' weg, die op gemeenschappelijke kosten van beide Staten zal aangelegd worden, op de gemelde strook lands ter breedte van tien ellen.

De middellijn van dien weg is vastgesteld geworden met behulp van de kadastrale kaarten van beide landen, en de bestaande grenslijn van beide Staten is behouden gebleven, zoodat er geen ruijing van grondgebied heeft plaats gehad.

De door de gevolmagtigden erkende middellijn is op het terrein aangewezen door middel van achttien voorloopige staken, gemerkt 263a—263g, 264a—264g en 265a—265d, te vervangen door steenen aan de oppervlakte van den grond, en voorzien van dezelfde nummers en letters.

De dubbele palen 264 blijven op hunne plaats; de voorloopig gestelde staken, de nummers 263, 265 en 266 dragende, wijzen op het terrein de buitenzijden aan van den afgeteekenden weg en de plaatsen, welke voortaan de dubbele palen, diezelfde nummers dragende, zullen innemen.

De plaatsen, door het tegenwoordig verdrag aangewezen voor de vier dubbele palen en de tusschenliggende steenen, zijn op kaart No. II aangeduid door de letters:

r voor No. 263,
h¹ " " 264,
q¹ " " 265,
v¹ " " 266,

en door de nummers 263a—263g, 264a—264g

en 265a—265d voor de achttien tusschenliggende steenen.

De middellijn van den weg en bij gevolg de grens wordt, over de geheele lengte, gevormd door de regte lijnen, getrokken uit het middenpunt tusschen de voorloopige dubbele staken 263 naar den voorloopigen staak 263a, van dezen naar den voorloopigen staak 263b, en zoo vervolgens tot het middenpunt tusschen de voorloopige dubbele staken 266.

3. De bedding van de beek genaamd *la Rigole*, die, overeenkomstig het algemeene proces-verbaal van Emmerik, in alle hare kronkelingen de grens der Staten vormt tusschen de gemeenten Gangelt en Schinveld, van den paal 268 tot de dubbele palen 272, is reeds sedert verscheidene jaren gedeeltelijk droog, gedeeltelijk verloren in de moerassen.

De gevolmagtigden zijn overeengekomen deze heden niet meer te herkennen grenslijn te laten varen en haar te vervangen door eene nieuwe grenslijn, die regelmatig en duidelijker op de plaats zichtbaar is.

Uitgaande van paal 268, zal zij gevormd worden door de regte lijn getrokken op de sloot, die in 1847 gegraven is om de gemeente-eigendommen van bovengenoemde gemeenten te scheiden en zich met haar vereenigen in punt *w*¹ van kaart No. II; en van dit punt tot de vereeniging van de gracht met den Schinvelderbach, bij punt *y*¹ van bovengenoemde kaart, door het midden zelf van de sloot, welke bij punt *x*¹ van de kaart eene nieuwe rigting neemt.

Het midden van den Schinvelderbach gaat voort de grens der beide Staten te vormen van punt *y*¹ tot zijne zamenvloeiing met den Rothenbach, bij de dubbele palen 272.

Het geheele gemeente-eigendom van Gangelt, gelegen binnen de gemeente Schinveld op Nederlandsch grondgebied en bij het kadastrer vermeld in sectie A, No. 1, 163 en 2628, en sectie B, No. 2, 2416, 2419, 2443, 2444 en 2447, met eene geheele oppervlakte van een en dertig Nederlandsche bunders, twintig Nederlandsche vierkante roeden, of in Pruisische maat van honderd twee en twintig morgen, vijf en dertig vierkante roeden en zeventig vierkante voeten, gaat, door de aanneming dezer nieuwe grensscheiding, over van het grondgebied der gemeente Schinveld, Koningrijk der Nederlanden, tot dat der gemeente Gangelt, Koningrijk Pruissen.

Met het oog op deze verandering van grenzen

handhaven de gevolmagtigden voor paal 268 de plaats, die hij heden en sedert jaren bij den hoek van eene sloot inneemt, doch die hem niet toekwam in de grenslijn, getrokken naar aanleiding van het algemeene proces-verbaal van Emmerik.

Het register geeft den hoek aan, waarin paal 268 heden geplaatst en door het tegenwoordig verdrag gehandhaafd is.

Er zijn voorloopige staken, met de merken 269, 270 en 271, geplaatst op de punten w^1 , x^1 en y^1 van kaart N°. II, om vervangen te worden door de tegenwoordige palen, die in de verlaten grenslijn dezelfde nummers dragen, alsmede door dubbeln van deze palen.

4. Tusschen de gemeenten Vlodrop, Koninkrijk der Nederlanden, en Effelt, Koninkrijk Pruisen, zijn de uiterlijke teekens, die, volgens het algemeen proces-verbaal van Emmerik tusschen de palen 372 en 373, de grenzen bij art. 24 van het verdrag van Aken vastgesteld, moesten aanwijzen, gedeeltelijk veranderd en gedeeltelijk verloren. Dit heeft aanleiding gegeven tot moeilijkheden tusschen aangrenzende eigenaars en de beide gemeenten.

Om een einde te maken aan deze moeilijkheden, hebben de gevolmagtigden der beide Staten een naauwkeurig onderzoek ingesteld naar de oorspronkelijke grenslijn volgens de bestaande plannen. Zij is teruggevonden op het terrein, uitgezet door zestien voorloopige staken, gemerkt 372a—372g, en geplaatst op de punten a—g van kaart N^o. I.

De grenslijn bestaat uit de regte lijnen getrokken van paal 372 naar de voorloopige staak 372a, van deze naar de volgende, en zoo voort tot paal 373.

De voorloopige staken zullen vervangen worden door supplementaire steenen palen, die dezelfde nummers en letters dragen.

5. Als een gevolg van het voorgaande, hebben de gevolmagtigden der beide Staten de geheele oppervlakte van de grondstukken, die, overeenkomstig de artikelen 1 en 3 van het tegenwoordig verdrag, overgaan van het Nederlandsche grondgebied tot het Pruisische grondgebied, bepaald op een en dertig Nederlandsche bunders, drie en negentig Nederlandsche vierkante roeden en een en tachtig Nederlandsche vierkante ellen, gelijkstaande in Pruisische maat met honderd vijf en twintig morgen, zestien vierkante roeden en zes en twintig vierkante voeten.

6. Als vergoeding voor dit aan Pruisen afgestaan grondgebied, staat het Koninkrijk Pruisen aan dat der Nederlanden eene even groote opper-

vlaakte gronds af, gelegen tusschen de palen 260 en 263 in de gemeente Gangelt.

Ten gevolge van dezen afstand, is de grenslijn der beide Staten, tusschen gezegde palen, opgeheven en vervangen door die, welke beschrijving volgt.

Van paal 260 rigt zij zich in eene regte lijn naar het grondstuk, bij het Pruisische kadaster vermeld als Flur H, N°. 1118, toebehoorende aan den heer FRANÇOIS LEYERS te Aken, en bereikt het bij punt a van kaart N°. II, dat op het terrein aangegeven is door eenen voorloopigen staak, gemerkt 261. Van daar volgt zij de grenzen der particuliere bezittingen tot in punt r, alwaar, zoo als boven in artikel 2 gezegd is, de voorloopige dubbele staken 263 geplaatst zijn.

Deze grenslijn is op het terrein uitgezet door genoemden staak 261 en vijftien andere voorloopige staken, gemerkt 261a—261o en 262, geplaatst in de punten b, p en q van kaart N°. II. Zij wordt gevormd door de regte lijnen getrokken van eenen voorloopigen staak naar den anderen, te beginnen bij N°. 261 tot N°. 263.

Van het grondgebied der gemeente Gangelt, Koninkrijk Pruisen, gaan over tot het grondgebied der gemeente Schinveld, Koninkrijk der Nederlanden, de grondstukken begrepen tusschen de beide grenslijnen, van paal 260 tot de voorloopige dubbele staken 263, van welke grenslijnen het tegenwoordig verdrag de eene laat varen en de andere aanneemt. Deze grondstukken zijn bij het Pruisische kadaster vermeld, Flur H, N°. 21 tot en met 31, 34, 34a en 34b en voor een gedeelte N°. 113.

De voorloopige staken, waarmede de aangenomen grens op het terrein is uitgezet, zullen vervangen worden door de palen 261 en 263 der tegenwoordige grenslijn en door supplementaire steenen palen, gemerkt 261a—261o.

De gevolmagtigden der beide Staten constateren dat de gronden, die wederkeerig zijn afgestaan, van denzelfden aard zijn en geen bewoond gebouw dragen.

7. De grenslijnen, aangenomen of teruggevoonden en geconstateerd door het tegenwoordige verdrag, en op het terrein uitgezet door middel van voorloopige staken, welke de bestaande palen aanvullen, zijn aangeduid op eene figuratieve en geometrische kaart. Deze kaart is in duplo, op twee bladen, N^o. I en N°. II, opgemaakt onder het toezigt van de deskundige gevolmagtigden der beide Staten.

Zij wijst de juiste plaatsen aan van de voorloopige palen en staken, die door de gevolmagtigden zijn gehandhaafd en gezet, geeft daarnaast de grenslijnen terug, die men heeft laten varen, en de plaatsen der palen, die krachtens het tegenwoordige verdrag moeten verplaatst worden, en geeft, in een register, de geometrische maat van de hoeken onder welke de voorloopige staken zijn geplaatst, met de lengte in Nederlandsche en Pruisische maat van de zijden dezer hoeken.

Het register der kaart van de grenzen Schinveld-Gangelt, N°. II, geeft de hoeken aan, gemeten van het Nederlandsch grondgebied en volgens hunnen stand naar de zijde van dit grondgebied.

Het register der kaart van de grenzen Effelt-Vlodrop, N^o. I, geeft daarentegen de hoeken terug, gemeten van het Pruisisch grondgebied en volgens hunnen stand naar de zijde van dat grondgebied.

De gevolmagtigden der beide Staten erkennen de juistheid en echtheid van deze kaart in duplo en van de registers, die haar aanvullen.

8. Na de uitwisseling der akten van bekrachtiging van het tegenwoordig verdrag zullen de voorloopige staken, onder het toezigt der deskundige gevolmagtigden van de beide Staten, op het terrein vervangen worden, zoo als de bepalingen van het verdrag zulks vereischen, door de palen die ophouden zullen de grenslijn aan te duiden en hunne dubbelen (door supplementaire steenen palen) of door steenen aan de oppervlakte van den grond, gemerkt zoo als bovenstaande artikelen zulks aangeven.

Deze handeling zal gestaafd worden door een proces-verbaal in duplo.

Het tegenwoordig verdrag zal bekrachtigd worden zoodra zulks geschieden kan, en de uitwisseling van de akten van bekrachtiging zal plaats hebben te Berlijn.

Ter oorkonde waarvan de gevolmagtigden der Hooge contracterende Partijen het tegenwoordig verdrag en de twee bladen hebben onderteekend en met hunne zegels voorzien.

In duplo opgemaakt te Aken, 11 December 1868.

(get.)	v. D. D. D. WILLEBOIS.	(L. S.)
"	LEMIRE.	"
"	VON KÜHLWETTER.	"
"	PELTZER.	"

Gezien de wet van 8 Mei 1869, N°. 18, houdende goedkeuring van bovenstaand verdrag;

Gelet dat de akten van bekrachtiging op gezegd verdrag, door Ons den 27 Mei, en door Zijne Majesteit den Koning van Pruisen den 10 Februarij 1869 geteekend, op den 18 Junij daaraanvolgende te Berlijn zijn uitgewisseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 25 Junij 1869, N°. 4351;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bovenstaand verdrag, benevens de vertaling daarvan bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem aangaat, met de uitvoering der bepalingen in voorschreven verdrag vervat.

Het Loo, 29 Junij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(Uitgeg. 12 Julij 1869).

2 Julij 1869. BESLUIT, houdende aanwijzing der gemeente Maastricht als losplaats van goederen, langs het kanaal van Luik naar Maastricht ingevoerd. S. 113.

3 Julij 1869. BESLUIT, houdende vaststelling van een reglement van politie voor het Rijksvaar over de rivier de Maas tusschen de gemeenten Megen en Appeltern. S. 114.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 12 April 1869, N°. 311, 3^e afdeling;

Den Raad van State gehoord (advies van den 3 Mei 1869, N°. 6);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 26 Junij 1869, N°. 171, 3^e afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het reglement van politie voor het Rijksvaar over de rivier de Maas tusschen de gemeenten Megen en Appeltern, zoo als dat hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat dit reglement in werking zal treden met den 1 Augustus 1869.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst en aan den Raad van State

en den Minister van Financiën zal worden medegedeeld.

Het Loo, 3 Julij 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)¹

FOCK.

(Uitgeg. 15 Julij 1869.)

REGLEMENT van politie voor het Rijksvaar over de rivier de Maas tusschen de gemeenten Megen en Appellern.

Over het gebied van het veer.

Art. 1. Het gebied van dit veer strekt zich uit, aan den linker oever, over het grondgebied der gemeente Megen c. a., en aan den regter oever over het aan de gemeente Megen c. a. grenzende gedeelte der gemeente Appellern c. a.

Over de vaart.

2. Zoolang de stand des waters dit toelaat moet de overtogt plaats hebben met de gierpont, met de halve pont of met roei- en ijsbooten.

De ponten moeten altijd door twee bekwame personen bediend en bestuurd worden, terwijl, ingeval van harden wind, hoog water en dergelijke omstandigheden, zoowel voor de ponten als voor de andere vaartuigen, zooveel meer personen moeten worden in dienst gesteld als noodig zal worden bevonden.

3. Het veer mag zonder toestemming der Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën niet van de gewone plaats tusschen de wederzijdsche veerdammen worden verlegd.

Alleen bij storm, ijsgang of buitengewoon hoogen waterstand, mag de veerman buiten de aanlegplaatsen aanleggen op die punten, waar zulks, zonder nadeel aan de dijken toe te brengen, gevoegelijk kan geschieden.

Tusschen de aanlegplaatsen van het veer mogen geen vaartuigen blijven liggen dan die tot het veer behooren.

4. Het is aan ieder, die daartoe niet door of van wege de beide in het vorig artikel genoemde Ministers gemagtigd is, verboden om personen, vee of goederen met aken, schuiten, booten of andere vaartuigen, van den eenen oever der rivier naar den anderen, binnen het in artikel 1 omschreven gebied over te brengen.

Zoodanige magtiging wordt niet vereischt voor het overvaren met eigen vaartuigen.

5. De aan het veer komende personen, rij- of

voertuigen en beesten moeten altijd zonder opont-houd worden overgevoerd naar orde van aankomst.

Al de passagiers-goederen moeten te gelijk met de reizigers en in hetzelfde vaartuig worden overgevoerd, ten ware daardoor overlading of eenig ongerief zou ontstaan.

Geen rijtuigen, vrachtgoederen of eenig ander voorwerp mogen op de bruggen der ponten worden geplaatst, terwijl in het algemeen bij elke reize niet meer rijtuigen, beesten of vrachtgoederen mogen worden ingescheept of ingeladen, dan het ruim der pont gevoegelijk kan bevatten, en wel zoodanig dat de reizigers behoorlijk plaats vinden om in de pont te staan.

De reizigers moeten zich bij de overvaart aan de bevelen van den veerman onderwerpen, onverminderd de hun bij artikel 19 gegeven bevoegdheid.

6. Ingeval bij hoog water en harden wind, paarden of hoornvee worden overgevoerd, mogen geen reizigers gelijktijdig in het vaartuig worden opgenomen. De reizigers zullen dan, zulks verlangende, afzonderlijk met de boot worden overgebracht, zonder verplicht te zijn meer dan het gewone veergeld te betalen.

7. Van zonsopgang tot zonsopgang moet gedurende de vaart een rood licht op de gierpont en een wit licht op de halve pont geplaatst worden.

Over den overtogt bij invallende vorst of als de rivier is toegevroren.

8. Wanneer de rivier begint toe te vriezen, moet ter plaatse van het veer een slop of bekwame opening voor de overvaart worden opgehouden.

Wanneer ten gevolge van felle vorst dit slop niet langer kan worden opgehouden, moeten over het ijs zooveel mogelijk goede en veilige paden worden aangelegd, met vaste bruggen, om den toegang op het ijs gemakkelijk te maken en welke bruggen, bij oploopen van het water, met horden en stroo moeten worden aan- en opgehoogd.

De voetgangers zoowel als de voerlieden van de rij- of voertuigen moeten van die paden aanwijzing vragen bij den pachter of brugwachter, die gehouden is deze aanwijzing te doen en de behulpzame hand te bieden, ten einde de overtogt zoo gemakkelijk mogelijk en zonder gevaar plaats hebbe.

Hiervoor mag geene betaling boven het veergeld gevorderd worden.

9. Wanneer de veerweg overstroomd of om andere reden onbruikbaar is, geschiedt de overtogt van het veerhuis naar het dorp Megen en omge-

keerd langs den Uitvliet door middel van roei- of zeilschuiten.

Over de passage van en naar den Spaanschen waard.

10. De veerman moet, zoo dit verlangd wordt, voorzien in den overtocht over den Uitvliet van en naar den zoogenaamden Spaanschen waard en zal daarvoor belooning kunnen vorderen volgens het tarief.

Algemeene bepalingen.

11. Bij den overtocht, hetzij door middel van pont of booten, hetzij langs de over het ijs gebaande paden, is het bij het tarief bepaalde veergeld verschuldigd.

12. De betaling van dit veergeld moet geschieden aan den veerman, voor den aanvang van den overtocht met pont of booten en, ingeval de overtocht plaats vindt over het ijs, in handen van hem, door wien de veerman de paden doet aanwijzen.

13. Het gevorderde veergeld niet verschuldigd achtende, kan de reiziger van den pachter quitantie voor het betaalde vorderen, om naderhand zijn regt te doen gelden.

Bij weigering van betaling, zal de overtocht zoo mogelijk worden belet; is dit den veerman niet mogelijk, dan zal hij van de weigering onmiddellijk proces-verbaal opmaken.

14. Van alle schade, toegebracht aan de ponten en booten of hun toebehooren, wordt door den veerman onmiddellijk uitvoerig proces-verbaal opgemaakt, constaterende zooveel mogelijk den staat waarin het beschadigde zich vóór de beschadiging bevond, de omstandigheden waaronder zij plaats greep, de som waarvoor de schade kan worden hersteld, den persoon die tot de vergoeding gehouden wordt geacht, en het bedrag dat door dezen is verschuldigd.

Tot vaststelling van dit bedrag wordt acht geslagen op den toestand, waarin het beschadigde zich vóór het toebrengen van de schade bevond, en op de omstandigheden, waaronder zij is veroorzaakt.

15. Hij, door wien de schade is toegebracht, moet onverwijld, op en volgens aanwijzing van den veerman, de som voldoen, die, volgens raming, ten zijnen laste moet komen, of de voldoening

door het stellen van een' behoorlijken borgtocht, ter beoordeeling van den veerman, verzekeren, die, bij gebreke daarvan, het overzetten zal weigeren.

16. Van de beslissing van den veerman is beroep bij den hoofdingenieur van den waterstaat in Gelderland en van dezen op den commissaris des Konings in de provincie Gelderland.

17. De handhaving van dit reglement is, onder de bevelen van de betrokken ambtenaren en beamtten van den waterstaat, opgedragen aan den veerman, aan wien op zijne aanvraag, door de hoofden van het plaatselijk bestuur te Megen en te Appeltern en door alle beamtten met openbaar gezag bekleed, bijstand wordt verleend.

De ambtenaren van Rijkspolitie en alle ambtenaren, met het opsporen van misdrijven belast, zijn bevoegd van de overtredingen van dit reglement proces-verbaal op te maken.

18. De processen-verbaal van overtreding van dit reglement worden gezonden aan den hoofdingenieur van den waterstaat in Gelderland en aan den ambtenaar van het openbaar ministerie, met de vervolging belast.

19. In het veerhuis is een klagteboek aanwezig, dat den reizigers op hunne vordering dadelijk moet worden ter hand gesteld met pen en inkt, en waarin zij hunne klagten tegen den veerman kunnen inbrengen, zoo wegens afwijking van dit reglement of van het tarief, als wegens onheusche of willekeurige handelingen.

Zoodanige klagt moet zoo mogelijk door de mede onderteekening van twee of meer getuigen worden bevestigd.

Dit boek moet aan de ambtenaren van den waterstaat en der registratie en domeinen worden vertoond zoo dikwijls zij zulks vorderen; voor elk blad dat daarin gemist wordt verbeurt de veerman, eene boete van tien gulden.

20. De overtredingen van dit reglement en het niet voldoen aan de bevelen of vorderingen van den veerman ter uitvoering van dit reglement worden gestraft volgens de wet van 6 Maart 1818 (Staatsblad No. 12).

21. Dit reglement wordt gedrukt, en bij den veerman en bij den ontvanger der registratie en domeinen te Oss verkrijgbaar gesteld tegen betaling van 10 cents voor ieder exemplaar.

Bovendien is de veerman gehouden daarvan inzage te geven aan elken reiziger die zulks verlangen, terwijl het tarief op de aanlegplaatsen op een houten bord duidelijk moet zijn aangegeven.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 3 Julij 1869, N°. 14 (Staatsblad N°. 114).

Mij bekend,

De Minister v. Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

6 Julij 1869. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken, nopens de toepassing van vrijdom van briefport.

Mijn ambtgenoot van Financiën deelt mij mede, dat, gelijk herhaaldelijk gebleken is, door de gemeentebesturen aan elkander met de post stukken op den voet van dienstzaken worden toegezonden, die geenerlei betrekking hebben tot de ambts-correspondentie, waarvoor vrijstelling van briefport is toegestaan. Nog zeer onlangs is geconstateerd, dat door een gemeentebestuur de door sollicitanten naar eene vacante onderwijzersplaats overgelegde bewijsstukken hun onder couvert van het gemeentebestuur hunner woonplaats werden teruggezonden, en er bestaat geground vermoeden, dat veelal de terugzending van stukken, die, gelijk in evengemeld geval, door bijzondere personen in hun eigen belang aan de gemeentebesturen worden overgelegd, op die wijze geschiedt. Dergelijke overtredingen van de bepalingen op het stuk der portvrijdommen zijn voor de postambtenaren uiterst moeilijk, te constateren. Overeenkomstig het verlangen van mijn ambtgenoot, verzoek ik U.H.E.G. de gemeentebesturen te herinneren aan de uitdrukkelijke bepalingen der laatste alinea van art. 3 van het koninklijk besluit van 5 Julij 1850 (Staatsblad N°. 38), houdende, dat de verleende portvrijdom uitsluitend is toegestaan voor de briefwisseling van ambts- of dienstzaken, waarin het algemeen belang betrokken is.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (get.) FOCK.

7 Julij 1869. *BESLUIT*, bepalande de plaatsing in het Staatsblad van het additioneel artikel tot het postverdrag tusschen Nederland en Frankrijk van 22 Januarij 1868, vastgesteld te 's Gravenhage den 22 Junij 1869 en betreffende de wederkeerige vrijstelling van dagbladen, enz., van zegelregt. S. 115.

WIR WILLEM III, ENZ.

Gezien het additioneel artikel tot het postverdrag tusschen Nederland en Frankrijk van den 22 Januarij 1868, betreffende de wederkeerige vrijstelling der Nederlandsche dagbladen van zegelregt in Frankrijk, den 22 Junij 1869 door de respectieve gevolmagtigden te 's Gravenhage getee-

kend, van welk artikel de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Keizer der Franschen, de verzending van nieuwspapieren en gedrukte stukken van allerlei aard, uit een der beide landen naar het andere, wenschende te bevorderen, hebben besloten aan het postverdrag van 22 Januarij 1868 een additioneel artikel toe te voegen, en tot dat einde tot Hunne gevolmagtigden benoemd:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den heer Mr. THEODORUS MARINUS ROEST VAN LIMBURG, groot-officier der orde van de eikenkroon van Luxemburg, Hoogstdezelfs Minister van Buitenlandsche Zaken; en

Zijne Majesteit de Keizer der Franschen, den heer PHILIPPE CHARLES MAURICE BAUDIN, groot-officier der Keizerlijke orde van het legioen van eer, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden;

die, behoorlijk door hunne respectieve Regeringen gemagtigd, omtrent de navolgende bepaling zijn overeengekomen:

Additioneel artikel.

Tusschen de Regering van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden en de Regering van Zijne Majesteit den Keizer der Franschen wordt bepaaldelijk overeengekomen, dat de gedrukte stukken van allerlei aard uit de Nederlanden naar Frankrijk en Algiers verzonden, of omgekeerd, en tot de plaats hunner bestemming gefrankeerd, overeenkomstig de bepalingen van het postverdrag van 22 Januarij 1868, onder geen voorwendsel en onder geenerlei benaming, welke ook, in het land van bestemming met eenig port of regt ten laste der geadresseerden zullen mogen bezwaard worden.

Het tegenwoordig artikel zal beschouwd worden een deel uit te maken van het verdrag van den 22 Januarij 1868, en denzelfden duur hebben. Het zal worden geratificeerd en de ratificatiën zullen zoodra mogelijk in 's Gravenhage worden uitgewisseld. Het zal in werking komen te rekenen van den 1 Julij aanstaande.

Aldus in dubbel opgemaakt te 's Gravenhage, den 23 dag der maand Junij des jaars achttien honderd negen en zestig.

(get.) ROEST VAN LIMBURG. (L. S.)

" CH. BAUDIN. "

Gelet, dat de akten van bekrachtiging op gezegd artikel, door Ons den 29 en door Zijne Majesteit den Keizer der Franschen den 26 Junij 1869 ge- teekend, op den 30 Junij daaraanvolgende te 's Gravenhage zijn uitgewaaseld;

Op de voordragt van Onzen Minister van Buiten- landsche Zaken, van den 2 Julij 1869, No. 4569;

Hebben goedgevonden en verstaan bovenstaand artikel bekend te maken door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepa- lingen in gezegd artikel vervat.

Het Loo, den 7 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) ROEST VAN LIMBURG.

(*Uitgeg.* 16 Julij 1869.)

14 Julij 1869. BESLUIT, tot onteigening van perceelen in de gemeente Millingen, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van een fort op den hoofddam bij Pannerden. S. 116.

15 Julij 1869. WETTEN, houdende naturalisa- tie van:

Wilhelm Braam. S. 117.

Albert Hindrik Wolf. S. 118.

Edouard Joseph Groteclaus. S. 119.

Joseph Philipp Carl Wessing. S. 120.

Friedrich Theodor von Kotsch. S. 121.

Leopold Paul Erneste Storms. S. 122.

Bernard Heinrich Topper. S. 123.

15 Julij 1869. WET, tot wijsiging en aanvulling der wet van 1 Junij 1861 (Staatsblad No. 53), houdende bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers. S. 124.

Zie ontwerp met Mem. v. T. Bijl. blz. 1143;

Mem. v. Beantw. Bijl. blz. 1286; Eindverslag

Bijl. blz. 1288; Beraadsl. Hand. blz. 1498.

WIS WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is sommige bepalingen der wet van 1 Junij 1861 (Staatsblad No. 53), houdende be- palingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers, te wijsigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het tweede lid van art. 5 der wet van 1 Junij 1861 (Staatsblad No. 53) wordt gelezen als volgt:

„Op last van een der leden van de commissie, en in zijne tegenwoordigheid, zijn zij bevoegd de schepen, volgens art. 14 aangegeven als tot het vervoer van landverhuizers gereed, en de wonin- gen, waarin landverhuizers worden gehuisvest, ondanks de bewoners, ten allen tijde binnen te treden.”

2. Het vierde lid van art. 6 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

„het onderzoeken of doen onderzoeken der sche- pen, volgens art. 14 aangegeven als tot het vervoer van landverhuizers gereed, en der woningen, waarin landverhuizers worden gehuisvest;”

3. Tusschen de artt. 6 en 7 der genoemde wet wordt opgenomen een nieuw

Artikel 6a. Aan de commissiën van toezigt wordt mede opgedragen het op daartoe gedane aanvraag uitreiken van akten van aanbeveling:

1°. aan logementhouders om landverhuizers te herbergen;

2°. aan alle personen, die hunne diensten, van welken aard ook, aan landverhuizers zouden wen- schen aan te bieden.

Deze akten worden kosteloos uitgereikt, telkens voor den tijd van een jaar, en kunnen ten allen tijde door de commissie worden ingetrokken.

4. De eerste zinsnede van art. 7 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

„Hij, die, hetzij voor eigen rekening, hetzij als lasthebber, het vervoer van Nederlandsche of vreemde landverhuizers uit het Rijk naar eene plaats buiten Europa wil ondernemen, hetzij de inscheping in eene Nederlandsche of in eene vreemde haven plaats hebbe, stelt vooraf ter verzekering van de nakoming der verplichtingen, die krachtens deze wet en de voorschriften door Ons ingevolge art. 24 te geven, op hem rusten, en ten behoeve van de commissie van toezigt in de gemeente, waar het schip tot vervoer van landverhuizers wordt opgegeven en onderzocht, een zakelijken of persoonlijken borgtogt.”

5. Het laatste lid van art. 8 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

„Bij gebrek aan eenig ander bewijs, wordt de ondernemer geacht aan al zijne verplichtingen te hebben voldaan, zoo na een tijdsverloop van één jaar na de aankomst op de bestemmingsplaats, vermeld in de bij art. 16 bedoelde verklaring, van wege de landverhuizers ter zake van het ver-

voer met dat schip bij de betrokken commissie geene vordering tegen hem is ingesteld."

6. Art. 9 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

"De ondernemer geeft aan elken landverhuizer, met wiens vervoer hij zich belast, eene schriftelijke, door hem ondertekende verklaring af, vermeldende:

den naam, de voornamen, den ouderdom, het beroep en de laatste woonplaats van den landverhuizer, alsmede de plaats waarheen hij vervoerd wil worden;

het bedrag van het door den landverhuizer verschuldigde vervoergeld, de kosten van onderhoud daaronder begrepen, met aanduiding der som, die hij daarvan reeds mogt hebben voldaan;

het aantal kubieke meters, die den landverhuizer tot berging zijner goederen aan boord kosteloos zullen worden ingeruimd;

den naam en de ligplaats van het schip, den naam van den schipper en den dag waarop de landverhuizers aan boord moeten komen;

zoo de overtocht geschiedt over Europeesche of andere plaatsen, waar van vervoermiddel gewisseld wordt, daarenboven den naam en de woonplaats der ondernemers, die den landverhuizer aldaar de verdere gelegenheid zullen verschaffen naar de plaats zijner bestemming.

Die verklaringen worden gesteld in de Nederlandsche en Hoogduitsche talen of in eene dier beide, welke door den betrokken landverhuizer gesproken wordt.

Veranderingen, nader in de verklaring gebragt, alsmede de kwijtingen wegens betaald vervoergeld worden daarop aangeteekend.

Die verklaringen worden vóór het vertrek aan het bureau der betrokken commissie vertoond en afgeteekend."

7. Het laatste lid van art. 10 der genoemde wet wordt ingetrokken.

8. Het tweede lid van art. 13 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

"Binnen drie dagen na de uitklaring van het schip levert de ondernemer bij de commissie van toezigt, ten behoeve van welke is borg gesteld, de polis dier verzekering in, welke wordt aangegaan voor eene som, minstens gelijkstaande met anderhalf maal het vervoergeld der gezamenlijke landverhuizers."

9. Aan art. 15 der genoemde wet worden toegevoegd de volgende bepalingen:

Wordt de ondernemer in het gelijk gesteld,

dan vervangt die uitspraak de verklaring der commissie.

De in dit artikel bedoelde verklaring of uitspraak wordt aan de uiterste wacht door de met de uitklaring belaste ambtenaren ingetrokken en teruggezonden aan de commissie, die haar heeft uitgereikt.

10. Het eerste lid van art. 16 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

"De ondernemer zendt binnen drie dagen na de uitklaring van het schip aan de commissie van toezigt, bedoeld in art. 7, een door hem ondertekend staaf, vermeldende:"

11. Art. 17 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

"Hij, die, hetzij voor eigen rekening, hetzij als lasthebber, het vervoer van Nederlandsche of vreemde landverhuizers uit eene Nederlandsche naar eene andere Europeesche plaats wil ondernemen, of tot bevordering van dat vervoer als agent werkzaam is, hetzij de inscheeping in eene Nederlandsche of in eene vreemde haven plaats hebbe, stelt vooraf ten behoeve der commissie van toezigt, of waar deze ontbreekt, ten behoeve van het gemeentebestuur zijner woonplaats, een zake-lijken of persoonlijken borgtocht, de som van vijf duizend gulden niet te boven gaande, op den voet en met de gevolgen bij art. 7 bepaald.

Het ondernemen van vervoer van landverhuizers naar eene plaats buiten Europa is hem verboden.

De bepaling van art. 8 is op hem van toepassing."

12. Art. 18 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

"De ondernemer, bedoeld in het vorig artikel, geeft aan elken landverhuizer, die zich aan hem toevertrouwt, eene schriftelijke door hem ondertekende verklaring af, vermeldende:

den naam, de voornamen, den ouderdom, het beroep en de laatste woonplaats van den landverhuizer, alsmede de plaats buiten het Rijk, waarheen deze vervoerd wil worden;

het bedrag van het door den landverhuizer verschuldigde vervoergeld, de kosten van onderhoud daaronder begrepen, met aanduiding der som, die hij daarvan reeds mogt hebben voldaan;

het aantal kubieke meters, die den landverhuizer tot berging zijner goederen kosteloos zullen worden ingeruimd;

den naam en de ligplaats van het schip, den naam van den schipper en den dag, waarop de landverhuizers aan boord moeten komen.

Die verklaringen worden gesteld in de Neder-

landsche en Hoogduitsche talen of in eene dier beide, welke door den betrokken landverhuizer gesproken wordt.

Veranderingen, nader in de verklaring gebragt, alsmede de kwijtingen wegens betaald vervoergeld, worden daarop aangeteekend.

Die verklaringen worden vóór het vertrek van het schip aan het bureau der betrokken commissie vertoond en afgeteekend."

13. Art. 19 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

"Wanneer de ondernemer, bedoeld in art. 17, aanneemt ook voor de huisvesting en verpleging der landverhuizers tot hun vertrek zorg te dragen, wordt dit op de in art. 18 bedoelde verklaring vermeld; en wanneer die kosten voor huisvesting en verpleging niet in den passageprijs begrepen zijn, doch afzonderlijk in rekening worden gebragt, geschiedt dit naar een door de commissie van toezigt goed te keuren tarief.

Wanneer het schip, waarmede het vertrek zal plaats vinden, niet tot ontvangst der landverhuizers gereed is op den datum, vermeld in de bij art. 18 bedoelde verklaring, is de ondernemer in allen gevalle verplicht voor zijne rekening voor de huisvesting en verpleging der landverhuizers te zorgen."

14. Art. 20 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

"De ondernemer, bedoeld in art. 17, vordert van de landverhuizers, die zich aan hem toevertrouwen, onder geen voorwendsel eenige meerdere belooning, dan op de verklaring, in art. 18 vermeld, is uitgedrukt.

De bepalingen van art. 16 zijn op hem van toepassing."

15. Aan art. 21 der genoemde wet wordt toegevoegd de volgende bepaling:

Door de in art. 7 bedoelde ondernemers kan evenwel het vervoer, verder dan de plaats van aankomst, bij door hen onderteekend contract worden ondernomen.

16. Art. 27 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

"Deze wet is niet van toepassing:

op vaartuigen, bestemd naar eene plaats buiten Europa, die minder dan twintig landverhuizers, de kajuitspassagiers daaronder niet begrepen, aan boord nemen;

op vaartuigen, naar eene Europeesche plaats bestemd, die minder dan tien landverhuizers, de kajuitspassagiers daaronder niet begrepen, aan boord nemen;

op alle vaartuigen, welke geene zeeschepen zijn."

17. Tusschen de artt. 27 en 28 der genoemde wet wordt opgenomen een nieuw

Artikel 27a. De kantonregters ter plaatste der inschepping nemen kennis van alle persoonlijke of tot roerende zaken betrekkelijke regtsvorderingen door of tegen landverhuizers ingesteld, voor zooveel deze regtsvorderingen ontstaan uit overeenkomsten of daden ter plaatste der inschepping of ten aanzien van vreemde landverhuizers bij hunnen doortogt hier te lande aangegaan of verrigt; behoudens hooger beroep, indien de vordering meer dan vier honderd gulden bedraagt.

Zoo ter plaatste der inschepping meer dan een kantongereg is, wordt de vordering ingesteld voor een van dezen ter keuze van den eischer.

De gewone termijn van dagvaarding is van ten minste twee vrije dagen.

In spoedvereischende gevallen kan de kantonregter verlof verleenen om van dag tot dag en zelfs van uur tot uur te dagvaarden op de wijze, voorgeschreven bij art. 7 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

Art. 152 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsv. is op landverhuizers niet van toepassing.

De kantonregter kan in alle gevallen bevelen de voorloopige uitvoerbaarheid van het vonnis op de minuut vóór de registratie, met of zonder borgtogt.

De in het geding overgelegde stukken zijn vrij van registratie.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAAR.

(Uitgeg. 19 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, tot regeling der grensscheiding tusschen de gemeenten Weesp en Weespercarspel. S. 125.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat eene regeling der grensscheiding tusschen de gemeenten Weesp en Weespercarspel noodig is;

Gelet op het tweede lid van art. 2 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De grens tusschen de gemeenten Weesp en Weespercarspel zal, te beginnen bij het punt, ge-

legen in het midden van de westelijke sloot van de Papelaan in het verlengde der noordelijke scheiding van het perceel, kadastraal bekend onder No. 88, sectie B, gemeente Weesp, alwaar de grensscheidingen van de gemeenten Weesp, Weespercarspel en Muiden zamenvallen, loopen door het midden van genoemde sloot zuidwaarts tot aan den noordoostelijken hoek van het perceel No. 151; van daar langs de noordelijke scheiding tot aan den noordwestelijken hoek van hetzelfde perceel, dan noordwaarts langs de oostzijde der perceelen No. 161 en 162 tot aan den noordoostelijken hoek van het perceel No. 162; vervolgens in westelijke rigting langs de noordelijke scheiding tot aan den noordwestelijken hoek van hetzelfde perceel; van hier langs de westzijde van de perceelen No. 162 en 161 zuidwaarts tot aan den noordoostelijken hoek van het perceel No. 163; voorts langs de noordzijde der perceelen No. 163 en 168 tot aan den noordwestelijken hoek van het perceel No. 168 en verder in zuidelijke rigting langs de westzijde der perceelen No. 168, 167, 169 tot aan den zuidwestelijken hoek van het perceel No. 169; van daar in dezelfde rigting, de sloot en weg overgaande, tot aan den noordoostelijken hoek van het perceel No. 171 en dan langs de noord- en westzijde van dit perceel tot aan de Smal Weespeervaart.

Van hier zal de grens in eene schuine zuidelijke rigting over de vaart en den weg op den noordwestelijken hoek van het perceel No. 198 aanloopen en van dit punt in zuidoostelijke rigting de westzijde der perceelen No. 198, 199, 200, 201, 202 en 203 volgen tot aan den zuidwestelijken hoek van het perceel No. 203; van daar zal zij oostwaarts loopen langs de zuidzijde van hetzelfde perceel tot het midden van den Aardveldschen weg en het midden van dien weg zuidwaarts volgen tot in het verlengde der zuidelijke scheiding van het perceel No. 243; dan in oostelijke rigting de zuidzijde der perceelen No. 243, 244, 245 en 246 tot over de waterleiding, perceel No. 224a; vervolgens zal zij noordwaarts loopen langs de oostzijde dier waterleiding tot aan den zuidwestelijken hoek van het perceel No. 247;

van daar in oostelijke rigting langs de zuidzijde der perceelen No. 247, 248 en 249 tot aan den Klompweg, dien weg vervolgens kruisen op het midden van de sloot, gelegen ten zuidoosten van het perceel No. 311; daarna zal de grens het midden van die sloot volgen tot de rivier de Vecht, van waar zij, de rivier overgaande, in schuine

noordelijke rigting zal aanloopen op den 's Grave-landschen weg en wel op het punt, van waar zij, dien weg regthoekig doorsnijdende, zich op den zuidwestelijken hoek van het perceel No. 251 rigt, van welk perceel zij vervolgens de zuid- en zuid-oostelijke scheiding volgt tot het perceel No. 253; van hier zal de grens oostwaarts loopen langs de zuidelijke scheiding van dit perceel tot den zuidelijken hoek van perceel No. 252, waarvan zij de zuidoostelijke scheiding volgt tot aan den noordoostelijken hoek van hetzelfde perceel; de grens keert zich dan in westelijke rigting tot aan den zuidoostelijken hoek van perceel No. 254 en gaat van daar langs de oostzijde van dit perceel noordwaarts tot het perceel No. 256; vervolgens in oostelijke rigting tot den zuidoostelijken hoek van het perceel No. 257; van daar langs de zuidoostzijde van dat perceel en langs de zuidzijde van de perceelen No. 271 en 272 tot den zuidoostelijken hoek van perceel No. 272; dan noordwestwaarts langs de noordoostelijke zijde van de perceelen No. 272, 273 en 274 tot den zuidoostelijken hoek van het perceel No. 276, van welk perceel de oostelijke scheiding verder de grens uitmaakt tot aan den langen weg; van hier loopt de grens-scheiding in eene schuine noordwestelijke rigting over dien weg en de rivier de Vecht, eene rechte lijn volgende, getrokken van laatstgenoemd punt op het punt bij den kalkoven, hetwelk vroeger het midden was van den voormaligen moutmolen, en wel tot aan den oever, welke oever verder de grens uitmaakt tot het midden der uitwatering van den Bloemendaler molen, waar de grens tusschen de gemeenten Weesp en Weespercarspel eindigt en stuit tegen het grondgebied van de gemeente Muiden.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 19 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, tot afschaffing van het verleen van uitsluitende regten op uitvindingen en verbeteringen van voorwerpen van kunst en volksvlijt. S. 126.

Zie ontwerp met Mem. v. Toel. Bijl. blz. 708; Eindversl. Bijl. blz. 1160; Beraadslag. Handel. blz. 1461.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overwëging hebben genomen, dat het verleenen van uitsluitende regten op uitvindingen en verbeteringen of eerste invoering van voorwerpen van kunst en volksvljijt noch aan de ware belangen der nijverheid, noch aan het algemeen belang bevorderlijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Na den dag der afkondiging van deze wet worden geene nieuwe octrooijen van uitvindingen en verbeteringen of eerste invoering van voorwerpen van kunst en volksvljijt meer verleend, dan de zoodanige, waartoe op dat tijdstip aanvraag mogt zijn geschied.

2. De vroeger verleende of krachtens art. 1 dezer wet alsnog te verleenen octrooijen kunnen op den voet der wet van den 25 Januarij 1817 (Staatsblad N°. 6) worden verlengd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

FOCK.

(Uitgeg. 19 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, tot onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Dordrecht naar Rotterdam. S. 127.

15 Julij 1869. WET, tot verandering der grenzen tusschen de gemeente Rotterdam en de gemeenten IJsselmonde, Katendrecht en Charlois. S. 128.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overwëging hebben genomen, dat het wenschelijk is de gemeente Rotterdam aan de overzijde der Maas uit te breiden en te dien einde de grenzen tusschen deze gemeente en de gemeenten IJsselmonde, Katendrecht en Charlois te veranderen;

Gelet op het tweede lid van art. 2 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De grens der gemeente Rotterdam wordt veranderd als volgt:

Van het punt in de Nieuwe Maas, waar thans de grenzen der gemeenten Rotterdam, Kralingen en IJsselmonde zamenloopen, loopt de grens door het midden dier rivier tot het snijdingpunt met het verlengde van het midden der sloot, die oostelijk langs het perceel gemeente IJsselmonde, sectie A, N°. 172, van de Varkenoordsche Gorzen gelegen is.

Van dat punt loopt zij in eene regte lijn door de Maas op het midden en verder door het midden van de sloot, oostelijk langs de perceelen sectie A, N°. 172 en 171, tot tegen de noordelijke kruinlijn van de Varkenoordsche wegwade; zij volgt van daar genoemde kruinlijn westwaarts tot aan de bestaande scheiding tusschen de gemeenten Charlois en IJsselmonde en loopt verder langs die kruinlijn, ten zuiden der perceelen D, N°. 15 en 565, der gemeente Charlois tot aan de zuidelijke punt van perceel N°. 629; gaat dan over de kruin van den Hilledijk en vervolgens tusschen de perceelen N°. 579 en 580 tot in de westelijke van die perceelen loopende sloot ter halver breedte.

Van laatstgenoemd punt volgt zij het midden van gezegde sloot, langs den Hilledijk tot het verlengde van het midden van de oostelijke scheidingsloot van het perceel gemeente Charlois, sectie D, N°. 642; gaat van dat punt dwars over den Hilledijk in het verlengde en langs het midden van de oostelijke scheidingsloot van het perceel N°. 642 tot in het midden van het zoogenaamde haventje van Katendrecht, en verder door het midden van het haventje tot het punt, waar de bestaande grensscheiding tusschen Katendrecht en Charlois ten oosten van Katendrecht wordt gesneden; van daar, het midden der haven van Katendrecht volgende, tot het verlengde van de zuidelijke perceelscheiding van N°. 278 en in genoemd verlengde tot het zuidoostelijk punt van gezegd perceel N°. 278; van daar, buiten langs dit perceel omgaande tot de ontmoeting met de noordelijke grens van perceel N°. 516, volgt zij die noordelijke grens tot den veerdam en loopt verder tusschen de perceelen N°. 516 en 270 door tot het perceel N°. 271; van daar in eene westelijke rigting dwars over den veerdam tot de noordoostelijke punt van perceel N°. 469 om dat perceel en om den noordwesthoek van perceel N°. 468 heen tot de noordwestelijke of buitenkruinlijn van den dijk of weg van Katendrecht naar Charlois, die kruinlijn volgende tot het zuidoostelijk punt van perceel N°. 27, of de glooijing van den dijk.

Van dat punt volgt de grens de scheiding der perceelen N°. 27 en 24 tot de zuidoostelijke punt van perceel N°. 21, verder de scheiding tusschen de perceelen N°. 27 en 21 tot het dijkje, vroeger N°. 5, thans N°. 609, noordwestwaarts de scheiding der perceelen N°. 21 en 27 volgende tot de scheiding tusschen de perceelen N°. 609 en 27; verder dwars over het dijkje en langs de scheiding tusschen de perceelen N°. 20 en 27

tot het haventje of perceel N°. 12; vervolgens door het midden van het haventje tot in het midden der haven van Charlois en door het midden en in zijn verlengde tot waar zij de grens van Delfshaven en Charlois ontmoet; zij loopt van dat punt verder oostwaarts midden door de Nieuwe Maas tot het snijdingspunt der grensscheidingen van Delfshaven en Rotterdam.

De grens der gemeente IJsselmonde wordt veranderd als volgt:

Van het punt in het midden der Nieuwe Maas op de grens van de gemeenten Kralingen en IJsselmonde, waar die lijn gesneden wordt door het verlengde van het midden der sloot, die oostelijk langs het perceel gemeente IJsselmonde, sectie A, N°. 172, van de Varkenoordsche Gorzen gelegen is, volgt zij de laatst aangegeven rigting door het midden van de sloot oostelijk langs de perceelen sectie A, N°. 172 en 171, tot de noordelijke kruinlijn van de Varkenoordsche wegwade; zij loopt van daar langs genoemde kruinlijn westwaarts tot aan de bestaande scheiding tusschen de gemeenten Charlois en IJsselmonde.

De grens der gemeente Katendrecht wordt veranderd als volgt:

Van het punt, waar de bestaande grensscheiding tusschen Katendrecht en Charlois ten oosten van Katendrecht wordt gesneden, loopt zij door het midden van de haven van Katendrecht tot het verlengde van de zuidelijke perceelscheiding van N°. 278 en in genoemd verlengde tot het zuidoostelijk punt van gezegd perceel N°. 278; van daar buiten langs dit perceel om tot de ontmoeting met de noordelijke grens van perceel N°. 516 volgt zij die noordelijke grens tot den veerdam en loopt verder tusschen de perceelen N°. 516 en 270 door tot het perceel N°. 271; van daar in eene zuidwestelijke rigting dwars over den veerdam tot de noordoostelijke punt van perceel N°. 469 om dat perceel en om den noordwesthoek van perceel N°. 468 heen tot de noordwestelijke of buiten kruinlijn van den dijk of weg van Katendrecht naar Charlois, die kruinlijn volgende tot het zuidoostelijke punt van perceel N°. 27 of de glooijing van den dijk; van dit punt volgt zij de scheiding der perceelen N°. 27 en 24 tot de zuidoostelijke punt van perceel N°. 21, verder de scheiding tusschen de perceelen N°. 27 en 21 tot het dijke, vroeger N°. 5, thans N°. 609, noordwestwaarts de scheiding der perceelen N°. 21 en 27 volgende tot de scheiding tusschen de perceelen N°. 609 en 27; verder

dwars over het dijke en langs de scheiding tusschen de perceelen N°. 20 en 27 tot het haventje of perceel N°. 12; vervolgens door het midden van het haventje tot in het midden der haven van Charlois.

De grens der gemeente Charlois wordt veranderd als volgt:

Van het punt, waar de kruinlijn van de Varkenoordsche wegwade de bestaande scheiding tusschen de gemeenten Charlois en IJsselmonde ontmoet, gaat de grens langs die kruinlijn ten zuiden der perceelen D, N°. 15 en 565, der gemeente Charlois tot aan de zuidelijke punt van perceel N°. 629; gaat dan over de kruin van den Hilledijk en vervolgens tusschen de perceelen N°. 579 en 580 tot in de westelijk van die perceelen loopende sloot ter halver breedte.

Van laatstgenoemd punt volgt zij het midden van gezegde sloot, langs den Hilledijk tot het verlengde van de oostelijke scheidingsloot van het perceel gemeente Charlois, sectie D, N°. 642; zij gaat van hier dwars over den Hilledijk, in het verlengde en langs het midden van de oostelijke scheidingsloot van het perceel N°. 642 tot in het midden van het zoogenaamde haventje van Katendrecht en verder dat midden volgende tot de bestaande grens tusschen Charlois en Katendrecht, ten oosten van Katendrecht.

De grens tusschen Charlois en Katendrecht, ten westen van Katendrecht, is het midden van de haven van Charlois.

2. Het grondgebied, dat van de gemeente IJsselmonde tot de gemeente Rotterdam overgaat, namelijk het eiland Feijenoord, behoort tot het tweede kanten van het arrondissement Rotterdam; dat, hetwelk van de gemeenten Katendrecht en Charlois overgaat, behoort tot het eerste kanton van dat arrondissement.

3. Het grondgebied, dat aan de gemeente Rotterdam wordt toegevoegd, gaat met 1°. Jan. 1870 tot die gemeente over.

4. Alle kadastrale en andere stukken, uitsluitend het overgaande grondgebied betreffende, worden uitgekeerd aan de gemeente Rotterdam. Het bestuur dezer gemeente heeft ten allen tijde het regt kosteloos inzage te nemen van de archieven der gemeenten, waarvan het toegevoegde grondgebied deel uitmaakte en daaruit afschriften of uittreksels op gemeene kosten te vorderen.

5. Van de gemeente-opcenten op de Rijks personele belasting en van de uitkeering van het $\frac{1}{3}$ dier belasting worden, voor zooveel het van de gemeenten

IJsselmonde, Katendrecht en Charlois overgaande grondgebied betreft, vier twaalfden van het loopende dienstjaar dier belasting aan de gemeente Rotterdam uitgekeerd.

6. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied, dat tot de gemeente Rotterdam overgaat, worden reeds voor het opmaken der kiezerslijsten voor de verkiezing van gemeenteraadsleden in 1870 als ingezetenen der gemeente Rotterdam beschouwd.

7. Degenen der in art. 6 bedoelde ingezetenen, die voor de eerstvolgende ligting der nationale militia zijn ingeschreven, worden op de registers der gemeente Rotterdam overgeschreven.

Gelijke overschrijving geschiedt ten aanzien van de ingezetenen, die tot de schutterij behooren.

8. De tijdens de invoering dezer wet bij het kantongeregte te Ridderkerk en bij de arrondissements-regtbank te Dordrecht aanhangige regts-gedingen, die volgens art. 2 tot de bevoegdheid van een der kantonregters of van de arrondissements-regtbank te Rotterdam zouden behooren, worden niettemin behandeld en afgedaan bij het kantongeregte of bij de arrondissements-regtbank, waarbij zij aanhangig zijn gemaakt.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 19 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, houdende goedkeuring der bepalingen van eene overeenkomst door Nederlandsche en Belgische Commissarissen op 15 Maart 1869 aangegaan omtrent de grensscheiding tusschen de beide Rijken in het Zwin. S. 129.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de bepalingen van de overeenkomst, op den 15 Maart 1869 door Nederlandsche en Belgische Commissarissen aangegaan omtrent de grensscheiding tusschen de beide Rijken in het Zwin, de grenzen van den Staat verandering doen ondergaan;

Gelet op het tweede lid van art. 2 der Grondwet:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Worden goedgekeurd de artikelen der overeenkomst door Nederlandsche en Belgische Commissarissen op 15 Maart 1869 te Sluis gesloten omtrent de grensscheiding tusschen de beide Rijken in het Zwin, welke artikelen luiden als volgt:

Art. een. De twee laatste paragrafen van artikel honderd veertig, en de artikelen honderd een en veertig en honderd twee en veertig van het beschrijvend proces-verbaal der grensregeling tusschen Nederland en België, gevoegd bij de overeenkomst tot vaststelling der grenzen tusschen beide Koninkrijken, gedagteekend Maastricht den 8 Augustus 1843, mitsgaders de op genoemde artikelen betrekking hebbende kaarten N°. 101, 102, 103, 104, 105 en 106, houden op van kracht te zijn en worden vervangen door de omschrijving in de volgende artikelen vervat, met de daarbij behorende kaarten N^o. I, N°. II, N°. III, N°. IV, N^o. V, N°. VI en N°. VII. Dien ten gevolge zullen de vijf ijzeren grenspalen, gemerkt met numero 363, numero 364, numero 364 extra, numero 365 en numero 365 extra, van hunne tegenwoordige standplaatsen worden weggenomen.

Art. twee. Grensscheiding tusschen de gemeenten Sint Anna ter Muiden (Nederland) en Westcappelle (België).

§ 1. De paragrafen 1, 2, 3, 4 en 5 van artikel honderd veertig van bovegenoemd beschrijvend proces-verbaal, gevoegd bij gemelde overeenkomst van 1843, blijven in hun geheel bestaan.

§ 2. De grenslijn van den ijzeren grenspaal numero 361 naar den ijzeren grenspaal numero 362 wordt uit laatstgenoemden paal 1045 el verlengd tot op het punt, op de hierbij behorende kaart numero II aangewezen door de letter A, op welk punt een paal zal geplaatst worden, gemerkt met numero 363.

§ 3. In het punt A vereenigen zich de grenzen der gemeenten Sint Anna ter Muiden en Retranchement (Nederland) en Westcappelle (België).

Art. drie. Grensscheiding tusschen de gemeenten Retranchement (Nederland) en Westcappelle (België).

§ 1. Uit het vereenigingspunt A, hiervoren omschreven, neemt de grenslijn ter lengte van 798 el eene noord-noordwestelijke rigting naar het punt op de hierbij behorende kaart numero II door de letter B aangewezen, waar een paal zal geplaatst worden gemerkt met numero 364.

§ 2. In het punt B vereenigen zich de grenzen der gemeenten Retranchement (Nederland) en Westcappelle en Knocke (België).

§ 3. Op de grenslijn der gemeenten Westcappelle en Knocke (België) zal een extra ijzeren paal, gemerkt met numero 364a, geplaatst worden op een afstand van 135.50 el, gemeten uit punt B,

terwijl een gelijke extra ijzeren paal, gemerkt met numero 364*b*, zal geplaatst worden aan de Nederlandsche zijde ter standplaats van den te verwijderen paal numero 365, welke standplaats mede op 135.50 el van punt B gelegen is.

Art. vier. Grensscheiding tusschen de gemeenten Retranchement (Nederland) en Knocke (Belgie).

§ 1. Uit het vereenigingspunt B, hiervoren omschreven, neemt de grenslijn ter lengte van 1045.50 el eene meer westelijke rigting naar het punt, op de hierbij behoorende kaart numero IV door de letter C aangewezen, waar een paal zal geplaatst worden, gemerkt met numero 365.

§ 2. Laatstgenoemde grenslijn ontmoet bij C de lijn, die getrokken is uit den ijzeren grenspaal numero 362 op het midden der schuur van den landbouwer PIETER BREVET; zijnde het punt C tevens gelegen in het verlengde der kruin van den Hazegrasdijk op 900 el, gemeten uit het midden van den hoek van genoemde dijkskruin, en 458 el uit den zuidoostelijken hoekgevel van de sluiswachterswoning van de watering Kadzand.

§ 3. Uit het omschreven punt C gaat de grenslijn ter lengte van 637.50 el noordwaarts, in de rigting van en op de genoemde lijn, getrokken uit paal numero 362 tot op het midden der schuur van den landbouwer PIETER BREVET, mede hiervoren genoemd, naar het punt, op de hierbij behoorende kaart numero V door de letter D aangewezen, waar een paal zal geplaatst worden, gemerkt met numero 366.

§ 4. Het punt D is gelegen op 337.50 el van den zuidoostelijken hoekgevel van vorengenoemde sluiswachterswoning en op 741 el, gemeten uit den kruinshoek van vorenbedoelden dijk van den Hazegraspolder.

§ 5. Uit het omschreven punt D gaat de grenslijn ter lengte van 525.50 el meer oostwaarts, rigting nemende door het punt D op het midden van den toren van de gemeente Sint Anna ter Muiden, naar het punt, op de hierbij behoorende kaart numero VI door de letter E aangewezen, waar een paal zal geplaatst worden, gemerkt met numero 367.

§ 6. Laatstgenoemde grenslijn ontmoet bij E de lijn, die getrokken is uit den toren van de gemeente Aardenburg door den toren van de gemeente Retranchement naar de Noordzee; zijnde het punt E gelegen op 1488 el, gemeten uit het midden van den genoemden toren der gemeente Retranchement.

§ 7. Uit het omschreven punt E gaat de

grenslijn in de rigting der torens van Retranchement en Aardenburg zonder afwijkingen de Noordzee in, snijdende de lijn, die getrokken is uit den ijzeren grenspaal numero 362 op het midden der schuur van den landbouwer BREVET, welk snijpunt op de hierbij behoorende kaart numero VI door de letter F is aangewezen, waar een paal zal geplaatst worden, gemerkt met numero 368.

§ 8. Het punt F is gelegen op 253 el van het punt E.

§ 9. De grenslijn in de rigting van de torens van Retranchement en Aardenburg, nitgaande uit punt E door het punt F naar de Noordzee, snijdt eene lijn, liggende in het verlengde van de kruin van den Noorddijk (Nederland), welk snijpunt op de hierbij behoorende kaart numero VII door de letter G is aangewezen en op welk punt een paal zal geplaatst worden, gemerkt met numero 369.

§ 10. Het punt G is gelegen 1030 el van het punt F en op 809 el uit het midden van de waterleiding of de bermaloot, gelegen ten oosten van en langs den in het jaar 1724 gelegden inlaagdijk, gemeten op de kruin van vorengenoemden Noorddijk.

§ 11. De hierboven omschreven grenslijn is derhalve eene gebroekene lijn, bestaande uit vijf rechte lijnen, waarvan de punten of einden op het veld, voorloopig zijn aangewezen door stevige houten palen, op de punten A, B, C, D, E, F en G, alwaar, na approbatie der wederzijdsche Regeringen, nieuwe ijzeren grenspalen numero 363, 364, 365, 366, 367, 368 en 369 zullen behooren geplaatst te worden.

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) FOCK.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) ROEST VAN LIMBURG.

(*Uitgeg.* 19 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, tot verstrekking van Rijkspaarden aan officieren. S. 130.

WIL WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het belang van de militaire dienst vordert, dat de officieren der landmagt, die tot het houden van dienstvaarden verplicht zijn en niet tot de corpeaan kavalerie, de veld- en rijdende artillerie behooren,

van 's Rijks wege in de gelegenheid worden gesteld zich van dienstpaarden te voorzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Door het departement van Oorlog wordt, voor zooverre de belangen van de dienst dit toelaten, aan de officieren van de landmagt, niet tot de corpsen kavalerie, de veld- en rijdende artillerie behoorende, de gelegenheid geopend zich tegen betaling uit de aan het Rijk in eigendom behoorende troepenpaarden, van dienstpaarden te voorzien.

2. De gelden, daarvoor aan het departement van Oorlog te betalen, worden in 's Rijks schatkist gestort en beheerd overeenkomstig de voorschriften der wet van 9 September 1853 (Staatsblad N°. 100).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.
(Uitgeg. 17 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, houdende goedkeuring eener tusschen den Staat en A. TAK VAN POORTVLIET, te Middelburg, gesloten dading over de grensscheiding van wederzijdsche eigendommen onder de gemcente St. Annaland. S. 131.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is het tusschen den Staat en A. TAK VAN POORTVLIET, te Middelburg, voor de arrondissements-regtbank aldaar aanhangig regts-geding over de grensscheiding tusschen wederzijdsche eigendommen onder de gemeente St. Annaland, bij dading te beeindigen;

En gelet op de wet van 22 December 1850 (Staatsblad N°. 99);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De dading, tusschen den Staat en A. TAK VAN POORTVLIET, te Middelburg, gesloten over de grensscheiding van wederzijdsche eigendommen onder de gemeente St. Annaland, wordt goedgekeurd zoodanig als zij is vervat in de onderhandsche akte van 27 Maart 1869, waarvan een afschrift aan deze wet is vastgehecht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 19 Julij 1869.)

1869.

KOPIJ.

De ondergeteekenden, EDMOND HENDRIK FRANS WILLEM MATHON, directeur der registratie en domeinen voor de provincie Zeeland, wonende te Middelburg, ten deze handelende voor den Staat, krachtens ministeriële aanschrijving de dato twee- en twintigsten Februarij achttien honderd negen en zestig, Registratie en Domeinen, numero drie en zestig, en onder voorbehoud van goedkeuring door de wetgevende magt, ter eenre, en

ADRIAAN TAK VAN POORTVLIET, mede wonende te Middelburg, ter andere zijde;

in aanmerking nemende, dat bij akte van dagvaarding van dea achttienden Mei achttien honderd drie en zestig de ondergeteekende ter andere zijde door het bestuur der domeinen ter tereg-zitting der arrondissements-regtbank te Middelburg van den zeven en twintigsten dierzelfde maand is gedagvaard geworden, ten einde door gemelde regtbank te hooren verklaren, dat zal worden overgegaan:

„*primo*: tot eene afscheiding der aanwassen, sedert achttien honderd negen in de Krabbekreek voor Sint Annaland ontstaan en als zoodanig krachtens de tusschen het domeinbestuur en des gedaagden voorgangers in achttien honderd dertig gesloten overeenkomst, aan dat bestuur in eigendom toekomende, van de bij diezelfde overeenkomst aan die voorgangers toekomende gronden, thans alle gezamenlijk ten name staande van den gedaagde en op den kadastralen legger der gemeente Sint Annaland bekend in sectie C, onder de nummers vier (4) tot en met twaalf (12);

„*secundo*: tot eene afscheiding van de gronden behoorende tot het aan de noordzijde der destijds bevaarbare Hunnelkreek gelegen zoogenaamd Ram-megors, en als zoodanig aan het eischend bestuur in eigendom toekomende, van die, vroeger ten zuiden dierzelfde kreek gelegen, thans volgens den perceelsgewijzen kadastralen legger der gemeente Poortvliet cum annexe, ten name van den gedaagde, en op den legger dier gemeente bekend in sectie A, onder de nummers vijf en negentig (95), vijf en negentig bis (95 bis), zes en negentig (96), zes en negentig bis (96 bis), zeven en negentig (97) en acht en negentig (98);”

zulks op de wijze als verder bij die dagvaarding is gevorderd;

dat, na een tusschengeschil, alleen tot het tweede gedeelte der vordering betrekkelijk, het eischend domeinbestuur bij beteckende akte van den een

10

en twintigsten Maart achttien honderd zes en zestig van dat gedeelte heeft afgezien, ten gevolge waarvan alleen het eerste gedeelte der vordering voor gemelde regtbank aanhangig bleef;

verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

Art. een. Als scheidingslijn tusschen der partijen sub een hierboven bedoelde eigendommen voor den dijk van den Joanna Maria-polder in de gemeente Sint Annaland wordt aangenomen de roode lijn A, B, C, D, E, F, G, afgebeeld op de aan deze akte vastgehechte en door partijen gewaarmerkte kaart, welke lijn meetkundig bepaald is als volgt:

In de buiten kruinlijn van het oostelijkste regte eind van den noordelijken dijk des genoemden polders wordt een steenen paal geplaatst op twee honderd zeven en zestig ellen ten westen van het voór de noordoostelijke dijksbogt liggende punt α , alwaar de verlenging der gemelde buiten-kruinlijn en de verlenging der buiten-kruinlijn van het noordelijke regte eind des oostelijken dijks elkander snijden.

Uit dezen steenen paal gemerkt A¹ wordt noordwaarts en regthoekig met de eerstgemelde buiten-kruinlijn eene lijn getrokken, lang een honderd vijf ellen tot punt A, alwaar de scheidingslijn een aanvang neemt.

Van het punt A loopt de scheidingslijn westwaarts, in eene regte lijn naar het punt B.

Tot het bepalen van het punt B wordt in de buiten-kruinlijn van het tweede regte eind des zeedijks gerekend ten westen van de noordoostelijke bogt van dien zeedijk mede een steenen paal geplaatst, gemerkt B¹, op eenen afstand van vijf honderd vijf en tachtig ellen van de lijn A¹, A, welke afstand gemeten wordt langs de buiten-kruinlijn van het gemelde tweede regte eind zeedijks en langs hare verlenging.

Uit den paal, gemerkt B¹, wordt regthoekig met de buiten-kruinlijn ten oosten van dezen paal gelegen, eene lijn lang een honderd twee ellen noordwaarts gemeten tot het punt B.

De scheidingslijn wordt van het punt B verlengd tot punt C, dat bepaald wordt door in de verlenging der buiten-kruinlijn van het genoemde tweede eind dijks, westwaarts uit den steenen paal B¹ eene lengte van twee honderd zeven ellen te meten tot punt β , binnendijks, en van daar regthoekig met die verlenging eene lijn lang een honderd zeven el te meten tot het scheidingspunt C.

Het scheidingspunt F ligt twee honderd vijf en twintig ellen ten noordoosten van het midden der

suatiesluis van den Joanna Maria-polder (aan de haven van St. Annaland), gemeten in de verlenging der buiten-kruinlijn van het regte eind dijks waarin de suatiesluis ligt.

Van het evengenoomde punt F gaat de scheidingslijn zuidoostwaarts in eene regte lijn naar het punt E.

Tot bepaling van het punt E wordt in de buiten-kruinlijn van het eerste regte eind des zeedijks ten zuidoosten van de noordwestelijke dijksbogt (zijnde de bogt nabij de suatiesluis), een steenen paal gemerkt E¹ geplaatst op drie honderd tien ellen ten zuidoosten van het punt α gemeten langs de laatstgenoemde buitenkruinlijn en hare verlenging.

Het punt α is het snijpunt dier verlenging en der verlenging van de buiten-kruinlijn, van het regte eind dijks waarin de suatiesluis gelegen is.

Uit den steenen paal E¹ wordt, regthoekig met de buiten-kruinlijn waarin hij is opgericht, eene lijn lang een honderd vijf en tachtig el naar buiten gemeten tot het punt E, van waar de scheidingslijn loopt tot het punt D.

Dit punt D wordt bepaald door een op drie honderd vijf en zestig ellen, gemeten langs de buiten-kruinlijn, ten zuidoosten van laatstgemelden steenen paal, geplaatst in dergelijken paal D¹, van waar regthoekig met de buiten-kruinlijn, waarin deze paal geplaatst is, namelijk van het tweede regte eind dijks ten zuidoosten van de genoemde bogt nabij de suatiesluis, eene lijn lang vijf en tachtig ellen naar buiten gemeten wordt tot het punt D.

De lijn, die het hierboven omschreven punt C met het punt D vereenigt, vormt de scheidingslijn C—D.

Het aangeduide punt G wordt gevonden in het verlengde van de scheidingslijn E—F, op vijftig el afstand ten noordwesten van het punt F.

Het stellen van evengenoomde steenen palen op de kruin van den zeedijk zal binnen vier maanden na de goedkeuring der tegenwoordige akte geschieden door twee deskundigen, door elk der partijen een te kiezen.

Van het aanvangspunt A noordwaarts naar de Mosselkreek wordt de bestaande kadastrale grenscheidung der gemeenten St. Annaland en Poortvliet cum annexis als eigendomsgrens aangenomen.

De oppervlakte, gelegen tusschen de scheidingslijn en den zeedijk van den Joanna Maria-polder, voor zoover gekadastraerd, bekend in sectie C numero een en zestig (61) en gedeelten van zestig (60) en twee en zestig (62) der gemeente Sint

Annaland, gelijk mede de voormalige Krabbekreek binnen den Joanna Mariapolder liggende, wordt mitadien erkend als eigendom van den contractant ter andere zijde, terwijl al hetgeen aan de noordzijde der bepaalde scheidingslijn ligt, kadastraal bekend, voor zoover gekadastraerd als sectie C gedeelten van numero zestig (60), twee en zestig (62) en vijf en zestig (65) derzelfde gemeente het eigendom is van den Staat.

Art. twee. Het kadastraal perceel sectie A numero zes en negentig bis (96bis), thans numero twee honderd twee en tachtig (282) der gemeente Poortvliet cum annexis met het regt van aanwas in de Mosselkreek als eigendom van den ondergeteekende ter andere zijde erkend, zal, op eerste aanvraag van een der partijen, ten westen voor gemeenschappelijke rekening en volgens de kadastrale aanwijzing door één of drie deskundigen, door partijen te kiezen, of bij gemis aan overeenstemming, door den voorzitter der arrondissements-regtbank te Zierikzee op eenvoudig verzoek der meest gereede partij te benoemen, gescheiden worden van de daaraan grenzende eigendommen van den Staat door op het terrein te plaatsen steenen palen.

Art. drie. De voor de regtbank te Middelburg aanhangige in den aanhef dezer vermelde procedure is door deze overeenkomst geëindigd en de ondergeteekende ter andere zijde verbindt zich om toestemming te verlenen tot de doorhaling der zaak van de rol, zoodra hij daartoe door het domeinbestuur zal zijn opgeroepen.

Art. vier. Al de kosten in de onderwerpelijke procedure gevallen en nog te vallen komen ten laste van diegene der partijen, die ze zal hebben gemaakt, terwijl de ondergeteekende ter andere zijde zich verantwoordelijk stelt voor de kosten aan de zijde der in de procedure geroepen en verschenen waarborgen, gelijk ook voor den inhoud dezer overeenkomst met betrekking tot die zelfde waarborgen.

Art. vijf. De kosten dezer tegenwoordige akte, voor zoover de regten van zegel, registratie en de kosten der overschrijving betreft, alsmede die, welke vallen op de uitvoering der delimitatie op het terrein, worden door partijen, ieder voor de helft, gedragen.

Art. zes. Door middel van de tegenwoordige dading worden alle regtvorderingen ten aanzien der gronden, het voorwerp der bedoelde procedure hebbende uitgemaakt, gehouden voor vernietigd en uitgesloten.

Aldus in duplo opgemaakt en ondertekend,

waarvan een exemplaar bij ieder der partijen ingetrokken.

Middelburg, den zeven en twintigsten Maart achttien honderd negen en zestig.

(get.) MATHON.

" TAK VAN POORTVLIET.

N°. 38. Geregistreerd in duplo te Middelburg den zeven en twintigsten Maart 1800 negen en zestig, deel 17, folio 116 verso, vak 8, vijf bladen, zonder renvooi. Ontvangen voor regt f 0.80, voor 38 opcenten f 0.30½, te zamen een gulden tien en een halve cent (f 1.10½). De ontvanger, g. a.,

(get.) ROËLL.

Voor kopij conform,

De Secr.-Gener. van het Ministerie van Financiën,
(get.) VAN HOYTEMA.

15 Julij 1869. WET, tot wijziging van hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting voor 1869. S. 132.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De artt. 2 en 17 van het VIIe hoofdstuk B der begrooting van Staatsuitgaven van het dienstjaar 1869 worden gewijzigd als volgt:

Art. 2. Tractementen van den secretaris-generaal en van de verdere ambtenaren en bedienden, toelagen, benevens schrijffoonen, wordt vermeerderd met eene som van *elf duizend gulden* en mitsdien gebragt op f 256,000.

Art. 17. Vaste tractementen, toelagen en bureaukosten, daaronder begrepen die der hoofdinspecteurs, wordt verminderd met *elf duizend gulden* en mitsdien gebragt op f 2,025,038.

Lasten en bevelen, enz.

15 Julij 1869. WET, tot executoir-verklaring der kohieren en uitvaardiging der ordonnantiën van ontheffing, enz., wegens 's Rijks directe belastingen. S. 133.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de Commissarissen des Konings te ontheffen van eenige werkzaamheden, hun ten aanzien van 's Rijks directe belastingen opgedragen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De kohieren van 's Rijks directe belastingen worden executoir verklaard, en de ordonnantiën van ontheffing, vermindering, afschrijving,

kwijtschelding en oninbare posten wegens die belastingen worden uitgevaardigd door den provincialen inspecteur der directe belastingen.

2. De woorden „Gouverneur” en „Gouverneur der provincie”, voorkomende in de artt. 41, § 1, en 51 der wet van 29 Maart 1833 (S. N°. 4), en in art. 5, 2° lid, der wet van 22 Mei 1845 (Staatsblad N°. 22), worden vervangen door „provincialen inspecteur der directe belastingen.”

3. Deze wet treedt in werking 1 Januarij 1870.
Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 19 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, houdende bekrachtiging van twee credieten, door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië geopend boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wetten van 16 Sept. 1866 (Staatsblad N°. 152 en 153) en gewijzigd bij de wetten van den 6 Julij 1867 (S. N°. 66), enz. S. 134.

WIL WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de Gouvern.-Generaal van Nederl. Indië boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wetten van 16 September 1866 (Staatsblad N°. 152 en 153), gewijzigd bij de wetten van 6 Julij 1867 (S. N°. 66), 19 April 1868 (S. N°. 60 en 61), 29 Junij 1868 (S. N°. 97 en 98) en 31 Dec. 1868 (S. N°. 181), credieten heeft geopend, welke volgens art. 31 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) aan de bekrachtiging der wet moeten worden onderworpen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Worden bekrachtigd de door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië bij ordonnantie van 13 December 1868 (Indisch Staatsbl. N°. 138) boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867 geopende credieten van f 97,385 en f 84,900 respectievelijk tot aanvulling van de posten voor onvoorziene uitgaven, begrepen in de IVe en X^e afdelingen van het IIe hoofdstuk.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitgeg. 21 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, houdende bekrachtiging van vier credieten, door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië geopend boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wetten van 16 September 1866 (S. N°. 152 en 153) en gewijzigd bij de wetten van den 6 Julij 1867 (S. N°. 66), enz. S. 135.

WIL WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867, vastgesteld bij de wetten van 16 September 1866 (Staatsblad N°. 152 en 153), gewijzigd bij de wetten van 6 Julij 1867 (Staatsblad N°. 66), 19 April 1868 (Staatsblad N°. 60 en 61), 29 Junij 1868 (Staatsblad N°. 97 en 98) en 31 December 1868 (Staatsblad N°. 181), credieten heeft geopend, welke volgens art. 31 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) aan de bekrachtiging der wet moeten worden onderworpen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Worden bekrachtigd de door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië bij ordonnantie van 31 December 1868 (Indisch Staatsblad N°. 145) boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1867 geopende credieten van f 254,100, f 5,500, f 250 en f 63,237, respectievelijk tot aanvulling van de onderafdeelingen 10, 66, 68 en 78 van hoofdstuk II.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitgeg. 21 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, houdende bekrachtiging van een crediet, door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië geopend boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, vastgesteld bij de wetten van 19 April 1868 (Staatsblad N°. 56 en 57). S. 136.

WIL WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, vastgesteld bij de wetten van 19 April 1868 (Staatsblad N°. 56 en 57), een

crediet heeft geopend, hetwelk volgens art. 31 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad No. 35) aan de bekrachtiging der wet moet worden onderworpen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Wordt bekrachtigd het door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië bij ordonnantie van 5 Januarij 1869 (Indisch Staatsblad No. 2) boven de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868 geopende crediet van f 15,000 tot aanvulling der 10^e onderafdeeling van hoofdstuk II.

Lasten en bevelen; enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitgeg. 21 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, tot wijziging der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland. S. 137.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot het wijzigen der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland), vastgesteld bij de wet van 19 April 1868 (Staatsblad No. 56);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In het I^e hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, betreffende de uitgaven in Nederland, wordt:

a. *Onderafdeeling* 5, Inlandsche vorsten en grooten, vermeerderd met f 9000 en alzoo gebragt op f 41,000;

b. *Onderafdeeling* 8, Producten, verminderd met f 29,000 en alzoo gebragt op f 9,854,005;

c. *Onderafdeeling* 15, Burgerlijke openbare werken, vermeerderd met f 20,000 en alzoo gebragt op f 335,000.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 15 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitgeg. 21 Julij 1869.)

15 Julij 1869. WET, tot verhooging van het IXe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1869. S. 138.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

Artikel 18, Subsidie aan de Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea, van het IXe hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1869, wordt verhoogd met f 125,000 en alzoo gebragt op f 284,000.

Het totaal van het hoofdstuk wordt nader vastgesteld op f 2,084,719.55.

Lasten en bevelen, enz.

16 Julij 1869. WET, tot uitvoering der bepalingen van de artikelen 33, 36, 37 en 38 der herziene akte omtrent de Rijnvaart. S. 139.

Zie Beraadsl. Hand. blz. 1452.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is bij de wet uitvoering te geven aan de bepalingen van de artikelen 33, 36, 37 en 38 der herziene akte omtrent de Rijnvaart, den 17 October 1868 te Mannheim gesloten tusschen de wederzijdsche gevolmagtigden der Regeringen van Nederland, Baden, Beieren, Frankrijk, Hessen en Pruisen en, voor zooveel noodig, goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (S. No. 37);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De kantonregters en de arrondissementen-regtbanken nemen, binnen de gewone grenzen kunnner bevoegdheid, kennis:

1°. van de binnen hun ressort gepleegde in art. 34 I der herziene Rijnvaart-akte bedoelde overtredingen;

2°. van de in art. 34 II dier akte bedoelde burgerlijke vorderingen, voor zooverne de betaling der verschuldigde regten binnen hun ressort moest geschied zijn, of de schade binnen hun ressort is toegebragt.

2. In strafzaken wordt steeds hooger beroep toegelaten bij de regterlijke collegiën, die, volgens de bestaande Nederlandsche wetten, bevoegd zijn in hooger beroep kennis te nemen van de daarvoor vatbare, door de kantongeregten en de arrondissementen-regtbanken in eersten aanleg gewezen, vonnissen.

In burgerlijke zaken kunnen partijen bij dezelfde regterlijke collegiën in hooger beroep komen tegen de vonnissen, die, volgens art. 37 der herziene

Rijnvaart-akte, niet in het hoogste ressort zijn gewezen.

3. Zoowel in burgerlijke als in strafzaken gelden bij de door deze wet aangewezen regters en regterlijke collegiën de gewone regelen van regtspleging, onverminderd het bepaalde bij art. 36 der herziene Rijnvaart-akte.

De burgerlijke zaken worden steeds summierlijk behandeld.

4. De beteekening van het hooger beroep, volgens art. 37 der herziene Rijnvaart-akte, aan den regter van eersten aanleg geschiedt ter griffie der regthank of van het kantongereg.

De partij, die in hooger beroep is gekomen, legt binnen den bij die akte gestelden termijn van vier weken, met hare memorie van grieven, de processtukken en een afschrift van die memorie over ter griffie, het een en ander tegen bewijs van ontvangst.

De mededeeling van het afschrift der memorie aan de wederpartij geschiedt, tegen gedagteekend bewijs van ontvangst, door tusschenkomst van den griffier.

De wederpartij is gehouden haar antwoord binnen vier weken na de mededeeling der memorie van grieven over te leggen ter griffie, en kan daarbij voegen alle verdere stukken, waarvan zij de inzending aan de centrale commissie wenscht, het een en ander tegen bewijs van ontvangst.

De regter van eersten aanleg verzendt de oorspronkelijke memoriën met de verdere door partijen ter griffie overgelegde processtukken, dadelijk na verloop van den in de voorgaande zinsnede bepaalden termijn, aan de centrale commissie voor de Rijnvaart te Mannheim.

5. De vordering tot voorloopige uitvoerbaarverklaring van het in eersten aanleg gewezen vonnis, in het geval voorzien bij de laatste zinsnede van art. 37 der herziene Rijnvaart-akte, geschiedt bij verzoekschrift.

De regter beveelt de oproeping van de wederpartij bij eenvoudig appointment op het verzoekschrift.

Het verzoekschrift en het daarop gestelde appointment worden gelijktijdig met het exploit van oproeping, minstens twee dagen voor den bepaalden dag der verschijning, beteekend aan de wederpartij.

Geen eindbeslissing op het verzoekschrift wordt genomen dan na verhoor of behoorlijke oproeping der wederpartij.

6. Deze wet treedt in werking 1 Julij 1869.

De op het tijdstip der invoering dezer wet aan-

hangige Rijnvaart-zaken worden verder behandeld en afgedaan door de provinciale geregtshoven en arrondisements-regthanken, die daartoe tijdens de invoering dezer wet bevoegd waren.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 16 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 17 Julij 1869.)

17 Julij 1869. WET, tot onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Zaandam naar Amsterdam. S. 140.

17 Julij 1869. WET, tot regeling van het onderwijs bij de Koninklijke militaire akademie. S. 141.

Zie *V. V.* Bijl. blz. 1209; *Mem. van Beantw.* Bijl. blz. 1288; *Amendem.* Bijl. blz. 1323; *Beraadslag.* Handel. blz. 1586, 1591, 1606, 1618, 1623, 1639, 1658.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het onderwijs bij de Koninklijke militaire akademie moet worden geregeld door de wet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De Koninklijke militaire akademie is bestemd:

1°. tot het opleiden van jongelieden tot officieren voor alle wapens bij het leger, hetzij hier te lande, hetzij in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

2°. als applicatie-school tot het voortzetten der studiën voor de 2^e luitenants der artillerie en genie, alvorens deze bij hun wapen de dienst aanvaarden.

2. Aan de akademie wordt onderwijs gegeven in:

a. de wiskunde;

b. de werktuigkunde;

c. de natuurkunde;

d. de scheikunde;

e. de geodesie;

f. de krijgsgeschiedenis.

g. de militaire aardrijkskunde en statistiek;

h. de land- en volkenkunde van Nederl. Indië;

i. de Maleische taalkunde;

k. het regtlijng- en situatie-teekenen;

l. de dienst- en exercitie-reglementen;

m. de militaire administratie;

n. de militaire hygiëne;

o. de velddienst, taktiek en strategie;

p. de artillerie-wetenschap;

- g. de versterkingskunst;
- r. de burgerlijke en militaire bouwkunde;
- s. de waterbouwkunde;
- z. de kennis van de militaire wetboeken en van het reglement van krijgstucht;
- u. de paardenkennis en de rij- en afrigtingskunst;
- v. het exerceren, het paardrijden, het schermen en de gymnastiek.

Het getal der in dit artikel aangewezen vakken kan door Ons worden uitgebreid.

Voorts wordt aan de kadetten gelegenheid gegeven om, overeenkomstig het verlangen en de keuze der ouders of voogden, onderwijs in de godsdienst te ontvangen.

3. De cursus duurt twee jaren.

Geen kadet zal langer dan twee jaren in hetzelfde studiejaar mogen verblijven.

4. Jaarlijks wordt door Onzen Minister van Oorlog, in overleg met Onzen Minister van Koloniën, het aantal kadetten bepaald dat aan de akademie kan worden geplaatst. Hiervan wordt aankondiging gedaan in de Nederl. Staatscourant.

5. Ieder Nederlander, die op het tijdstip van den aanvang van den cursus den vollen ouderdom van zeventien jaren heeft bereikt en niet ouder is dan twintig jaren, wordt, zoo hij daartoe op den door Ons te bepalen tijd en wijze het verzoek heeft gedaan en door eene geneeskundige commissie, te benoemen door Onzen Minister van Oorlog, voor de militaire dienst geschikt is bevonden, tot het examen toegelaten om als kadet aan de akademie te worden geplaatst.

6. Het examen, in het vorig artikel bedoeld, wordt, voor zoover het mondeling is, in het openbaar afgenomen door eene commissie uit militaire officieren en burgerlijke personen bestaande, jaarlijks door Onzen Minister van Oorlog te benoemen.

Het is gelijk aan het eindexamen der hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus, omschreven bij alinea 3 van art. 57 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad No. 50), en betreft voorts het exerceren uit de reerutenschool van het reglement op de exercitiën der infanterie.

Hebben meer aspiranten aan het examen voldaan, dan geplaatst kunnen worden, alsdan geschiedt de plaatsing in de rangorde, die de aspiranten, volgens hunne betoonde kunde, hebben verkregen, voor zooveel er plaatsen zijn opengesteld.

Bedrevenheid in gymnastiek en schermen strekt tot aanbeveling en doet, bij overigens gelijke kunde, voorgaan.

7. Hij, die tot kadet wordt toegelaten, is verbonden om den Staat als militair gedurende den tijd van vijf jaren te dienen.

Door Ons kan in bijzondere omstandigheden ontheffing van de verdere vervulling dier verbindtenis worden verleend.

8. Om van het eerste in het tweede studiejaar te kunnen overgaan, moet een voldoende examen worden afgelegd in die vakken, welke in het eerste studiejaar zijn behandeld.

Na het einde van elken tweejarigen cursus, wordt door de kadetten, die dien cursus hebben bijgewoond, voor eene door Ons te benoemen commissie, in het openbaar een examen afgelegd, ten einde hunne geschiktheid voor den officiersrang te kunnen bewijzen.

Dat examen betreft de vakken, opgenoemd in art. 2, voor zoover als daarin aan elke categorie van kadetten onderwijs is gegeven. De commissie brengt aan Onzen Minister van Oorlog een verslag uit, hetwelk in de Staatscourant wordt medege-deeld.

9. Hij, die aan het eindexamen heeft voldaan, wordt, behoudens de voorwaarden van goed gedrag en lichamelijke geschiktheid, bij het wapen, waarvoor hij is opgeleid, door Onzen Minister van Oorlog aan Ons ter benoeming tot officier voorgedragen, al mogt er op dat oogenblik geen vacature in den rang van 2^{en} luitenant bij dat wapen bestaan.

10. De ingevolge het vorig artikel benoemde 2° luitnants van het wapen der artillerie en die van het wapen der genie blijven, alvorens de dienst bij die wapens te aanvaarden, gedurende een jaar bij de applicatie-school te toegepaste studiën voor het wapen, waartoe zij behooren, voortzetten.

Na het einde van dat jaar leggen zij in de vakken, waarin hun gedurende dat tijdvak onderwijs is gegeven, een examen af ten overstaan van eene door Ons te benoemen commissie, tot het geven der vereischte bewijzen van bekwaamheid.

Dat examen beslist omtrent hunne definitieve rangschikking, wordende met wijziging, voor zooveel deze officieren betreft, van de eerste alinea van art. 7 der wet van 28 Augustus 1851 (S. No. 128), tot regeling van de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der militaire officieren bij de landmagt, de ouderdom in rang voor de bevordering en de rangschikking door Ons op nieuw bepaald, naar mate der kunde bij het in dit artikel gemeld examen aan den dag gelegd.

Zij, die aan het examen niet voldoen, blijven

nog één jaar aan de applicatie-school hante studien voortzetten.

Het bepaalde bij de tweede en derde alinea van dit artikel, omtrent het examen en de rangschikking, is ook op hen van toepassing.

11. Het onderwijs aan de akademie wordt gegeven door:

a. officieren, door Onzen Minister van Oorlog daartoe aan te wijzen;

b. burger leeraren.

12. De burger leeraren worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

Aan hen wordt, ten laste van den Staat, pensioen verleend in de gevallen, naar de regalen en onder de voorwaarden voor burgerlijke ambtenaren bij de wet vastgesteld, of nader vast te stellen.

Zij behooren tot de deelhebbenden in het, voor die ambtenaren, bij de eerste afdeeling der wet van 9 Mei 1846 (Staatsblad No. 24) ingestelde pensioenfonds.

De diensttijd, krachtens eene vaste aanstelling in eenigerlei Rijksbetrekking, alsmede die bij eene openbare inrigting van onderwijs, krachtens eene vaste aanstelling van een gemeentebestuur doorgebracht, is daarbij voor hen geldig.

13. Tot tegemoetkoming in de kosten der akademie, wordt voor iederen kadet eene jaarlijkse bijdrage van zes honderd gulden voldaan.

Door Ons worden de regalen vastgesteld, waarnaar geheele of gedeeltelijke vrijstelling van die bijdrage kan worden verleend.

14. Het bestuur der akademie is opgedragen aan een door Ons aan te wijzen hoofd- of opper-officier, als gouverneur, aan wien een officier als directeur der studien kan worden toegevoegd.

Uit de officieren en burger leeraren der akademie wordt door Onzen Minister van Oorlog een raad van toezigt benoemd, aan welken de behartiging van de belangen der inrigting is opgedragen.

De werkkring en de bevoegdheid van den gouverneur, van den directeur der studien en van den raad van toezigt, zoomede de inwendige regeling der Akademie, worden door Ons binnen drie jaren na het in werking treden dezer wet bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur bepaald.

15. In tijden van oorlog of gevaar kan de akademie door Ons geschorst en over het aan die akademie verbonden militair personeel, zoomede over de kadetten, in het belang van 's lands dienst, beschikt worden.

16. De akademie staat onder het oppertoezicht van Onzen Minister van Oorlog.

Telkens, wanneer dit door Ons noodig wordt geacht en minstens éénmaal 's jaars, wordt de inrigting en de gang van het onderwijs aldaar gegeven door eene commissie, door Ons te benoemen, in alle bijzonderheden geïnspecteerd. Van die inspectie brengt de commissie een verlag uit aan Onzen voormelden Minister.

17. Het jaarlijksch toelatingsexamen, bedoeld in de artt. 5 en 6 dezer wet, zal voor de eerste maal in 1872 worden gehouden.

18. De burger leeraren, thans aan de akademie aanwezig, die ten gevolge van de invoering dezer wet buiten betrekking geraken, zullen een wachtgeld genieten, gelijkstaande met twee derden van het thans door hen genoten tractement.

19. Deze wet treedt den 1 Jan. 1872 in werking. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 17 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.
De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitgeg. 26 Julij 1869.)

24 Julij 1869. BESLUIT, houdende herziening van het Koninklijk besluit van 2 Julij 1849, No. 55, omtrent het toekennen van wachtgelden aan burgerlijke ambtenaren. S. 142.

Wij WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Raad van Ministers, dd. 11 Mei 1869, en het daarbij aangeboden rapport van Onzen Minister van Financiën, dd. 17 April 1869, No. 38 (Gen. Thes.);

Overwegende, dat het noodig is Ons beslist van 2 Julij 1849, No. 55, betreffende het toekennen van wachtgelden aan burgerlijke ambtenaren, te herzien;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 Junij 1869, No. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Financiën, van den 19 Julij 1869, No. 43 (Gen. Thes.);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Aan eervol, doch niet op eigen verzoek ontslagen wordende burgerlijke ambtenaren wordt, voor zoover zij geen aanspraak hebben op pensioen, door Ons wachtgeld verleend, indien het ontslag het gevolg is van opheffing hunner bedieningen, of van eene nieuwe organisatie van het dienstvak waartoe zij behooren.

Wordt zoodanig ontslag om andere redenen gegeven, dan kan, voor zoover de ontslagene geen

aanspraak heeft op pensioen, door Ons mede-wachtgeld worden verleend.

2. De wachtgeldten werden verleend en genoten naar de bepalingen en onder de voorwaarden, in de artikelen 8 tot en met 10 van dit besluit opgenomen.

3. De wachtgeldten worden geacht verleend te worden tot wederopzeggens toe.

Zij worden, wat de berekening van het bedrag en de toerekening van den diensttijd betreft, geregeld volgens de bepalingen voor de regeling van pensioenen, vastgesteld bij de eerste afdeling der wet van den 9 Mei 1846 (Staatsblad N°. 24), zoo als die bij de wet van 3 Mei 1851 (Staatsblad N°. 49) is gewijzigd.

Zij bedragen echter:

a. minstens de helft en hoogstens twee derden van de laatst genoten jaarlijkse bezoldiging voor de ontlagenen, bedoeld bij het eerste lid van artikel 1;

b. minstens een derde en hoogstens de helft dier bezoldiging voor de ontlagenen, bedoeld bij het tweede lid van dat artikel.

Ongeacht de bovenstaande bepalingen gaat geen wachtgeld de som van drie duizend gulden 'sjaars te boven.

Geen wachtgeld wordt toegekend tenzij de belanghebbende, indien hij valt in de termen van het eerste lid van artikel 1, minstens vijf jaren, en valt hij in de termen van het laatste lid van dat artikel, minstens tien jaren als burgerlijk ambtenaar gediend hebbe.

4. In de besluiten of beschikkingen, waarbij ambtenaren om één der redenen, bij het eerste lid van artikel 1 vermeld, worden ontlagene, wordt de oorzaak van het ontslag uitgedrukt.

5. De wachtgeldten van ambtenaren, die op den dag, waarop het ontslag ingaat, den vollen leeftijd van veertig jaren nog niet bereikt hebben, worden, behoudens de bepalingen van artikel 9, voor slechts vijf jaren, doch alsdan tot de bij litt. a en b van artikel 3 bepaalde maxima toegelegd.

6. Onder bezoldiging wordt verstaan het bedrag van den grondslag, naar welken voor pensioen is bijgedragen.

7. Ieder voorstel, tot het verleenen van wachtgeld aan Ons te doen, gaat vergezeld van een advies van het departement van Financiën omtrent het bedrag daarvan.

De staten van dienst der ontlagene ambtenaren worden daartoe met de vereichte bescheiden aan dat departement medegegeeld.

8. De bepalingen van artikel 27 der wet van 9 Mei 1846 (Staatsblad N°. 24) en van art. 28 dier wet, zooals dit luidt volgens art. 2 der wet van 24 December 1863 (Staatsblad N°. 166), zijn op de wachtgeldten toepasselijk.

9. Wanneer de titularis van een wachtgeld in 's Rijks dienst wordt herplaatst in eene betrekking, waarvan de bezoldiging met de laatst door hem genotene gelijk staat of die overtreft, vervalt het wachtgeld, onverschillig of de benoemde de betrekking al dan niet aanvaardt.

Ingeval de nieuwe bezoldiging het bedrag der laatstgenotene niet bereikt, wordt het wachtgeld door Ons naar omstandigheden verminderd in diër voege, dat het gezamenlijk inkomen daardoor niet hooger zij dan de laatstgenoten bezoldiging en niet minder dan een vierde boven het bedrag van het wachtgeld.

Bij herplaatsing voor een bepaalden tijd of in eene aflopende betrekking wordt het wachtgeld gedurende het vervullen der nieuwe betrekking geschorst, indien de daaraan verbonden belooning valt in de termen van het eerste lid, en op den hierboven bepaalden voet gedeeltelijk of ten volle genoten, wanneer die belooning valt in de termen van het tweede lid van dit artikel.

10. Bij overlijden van den titularis worden de wachtgeldten uitbetaald over het geheele vierendeel jaars, waarin het sterfgeval plaats heeft.

11. Wanneer in buitengewone gevallen de bepalingen van dit besluit geacht worden geen billijken maatstaf voor de toekenning of berekening van wachtgeldten op te leveren, kan daarin door Ons, op advies van den Raad van Ministers, bij afzonderlijke besluiten worden voorzien.

12. De bepalingen van dit besluit zijn mede toepasselijk op hen, aan wie vóór de inwerkingtreding daarvan eervol ontslag is verleend, doch wier wachtgeld nog niet is geregeld.

De artikelen 8, 9 en 10 zijn ook op de reeds verleende wachtgeldten toepasselijk, voor zoover, wat de beide eerstgenoemde artikelen betreft, de daarbij omschreven gevallen zich na het in werking treden van dit besluit voordoen.

13. Ons besluit van 2 Julij 1849, N°. 55, wordt ingetrokken.

14. Voor Rijkstolgaarders, die ten gevolge van tolverpachtingen of anderzins buiten betrekking geraaken en niet dadelijk herplaatst worden, blijven Onze besluiten van 21 April 1864, N°. 60, en 20 Maart 1867, N°. 63, van kracht.

15. Dit besluit treedt in werking met den vijftien dag na dien zijner afkondiging.

Onze Ministers, hoofden der departementen van algemeen bestuur zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 24 Julij 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 8 Aug. 1869.)

24 Julij 1869. BESLUIT, houdende vergunning tot het toepassen van het zoogenaamd diffusie-stelsel in de beetwortel-suikerfabrieken. S. 143.

Wij WILLEM III, ENZ.

Gelet op artikel 77 der wet van 7 Julij 1867 (Staatsblad N°. 69);

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 22 Junij 1869, N°. 11 (afdeeling in en uitgaande regten en accijnsen),

Den Raad van State gehoord (advies van den 13 Julij 1869, N°. 10);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister, van 20 Julij 1869, N°. 10 (afdeeling in- en uitgaande regten en accijnsen);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Aan de beetwortel-suikerfabriekanten wordt vergund om in hunne fabrieken toe te passen het zoogenaamd diffusie-stelsel, waarbij de beetwortels in snippers gesneden en in gesloten ketels met water of vroeger genomen aftreksels uitgetrokken worden.

2. De diffusie-ketels mogen door middel van pijpen of anderzins alléén gemeenschap hebben:

- a. met elkander;
- b. met een' daarboven geplaatsten waterbak;
- c. met de ketels (zoogenaamde voorwarmers) tot het verwarmen van de tweede en latere aftreksels, bestemd om de versche snippers uit te trekken;

d. met den *monte-jus* of regtstreeks met de zuiveringsketels of verzamelbakken, vermeld in de artikelen 10 en 11 der genoemde wet;

e. met de goot of buis tot afvoer van het water uit de afgewerkte ketels.

3. De voorwarmers moeten geplaatst zijn op een' afstand van minstens vijf el van de onder lit. d' van het vorig artikel bedoelde verzamelbakken en van de defecatie- en carbonatatieketels, of wel, onder goedkeuring van den controleur, op eene andere verdieping of in een ander vertrek.

4. De uiteinden der pijpen, waaruit het water

in de onder lit. e van artikel 2 vermelde goot of buis vloeit, moeten zoodanig worden geplaatst, dat steeds eene proef van die vloeistof kan worden genomen, doch moeten altijd dalen tot beneden den bovenrand van de goot of der trechters, welke op de afleidingsbuis bevestigd zijn.

De goot moet van steen of metselwerk en over hare geheele lengte van binnen zichtbaar zijn.

Het af te voeren water moet uitsluitend geleid worden, hetzij naar watervergaderbakken, hetzij naar eene sloot of zichtbare plaats buiten de fabriek.

Het water, uit de diffusie-ketels afgetapt, en dat hetwelk uit de uitgetrokken beetwortelsnippers wordt geperst mag, zoo het wordt opgevangen, alléén gebezigd worden voor de bewerkingen in de diffusie-ketels.

5. De verzamelbakken, bedoeld bij art. 11 der meergenoemde wet van 7 Julij 1867, kunnen met afwijking van de derde alinea van dat artikel zoodanig worden ingerigt, dat twee dier bakken, van ongelijke grootte, te zamen de hoeveelheid sap kunnen bevatten, bestemd voor één zuiveringsketel.

Ook kan in één der verzamelbakken, onverminderd de aanwijzing der hoogte, tot welke de fabriekant dien bak op den voet van art. 10 der genoemde wet verlangt te vullen, op dezelfde wijs door plaatjes de helft der aldus aangewezen inhoudruimte worden aangeduid. Het sap, in dien bak gemeten, kan alsdan in twee gelijke deelen worden overgebracht in opvolgende zuiveringsketels, te vermelden bij de inschrijving volgens art. 24 der wet.

Voor het gebruik maken van deze uitzondering moeten zóóveel verzamelbakken geplaatst worden, dat steeds één bak ledig is, alvorens met het vullen van een' anderen worde aangevangen.

6. Onverminderd de voorschriften der meergenoemde wet van 7 Julij 1867 (Staatsblad N°. 69) zijn de hierna genoemde bepalingen dier wet mede van toepassing op de volgende bijzondere werktuigen en werkzaamheden, te weten:

a. het bepaalde bij artikel 7. lit. a, op de diffusie-ketels, welke voor de toepassing dezer bepaling worden geacht in de plaats te treden van de persen of andere werktuigen tot het uitdrijven der sappen;

b. artikel 18, lit. c, op de diffusie-ketels en voorwarmers, welke of waarvan de buizen niet aan de hiervoren bij de artikelen 2, 8 en 4 vermelde voorschriften voldoen;

c. artikel 19 op de diffusie-ketels, de voorwarmers en de in artikel 4 vermelde waterver-

gaderbakken, alsmede op alle met die werktuigen verbonden of in gemeenschap gebragte pijpen en buizen;

d. het bepaalde bij artikel 22, lit. d, e en f omtrent het raspen of het snijden der beetwortels.

7. Het sap (aftreksel), dat, hetzij uit den monte-jus, hetzij zegstreeks uit de diffusie-ketels, in de ketels voor de eerste zuivering of in de verzamelbakken, bedoeld bij art. 11 der genoemde wet, wordt overgebracht, mag geen hoogereren warmtegraad hebben dan 60° CELSIUS.

8. Het maximum der temperatuur van het sap, voor de toepassing van de artikelen 28 en 84 der meergenoemde wet, wordt, in plaats van op 40° CELSIUS, op 60° CELSIUS bepaald.

9. De fabrikant moet, op den voet van artikel 71 der genoemde wet, voor het afkoelen van het bij artikel 35 dier wet bedoelde proefsap een verkoelingskuip leveren, ten genoegen van den controleur ingerigt.

10. Wegens het verrigten van hetgeen bij de voorgaande artikelen verboden, of wegens het niet nakomen van of het niet voldoen aan hetgeen daarbij voorgeschreven is, wordt bekeuring ingesteld tot toepassing van artikel 88 der meergenoemde wet.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, 24 Julij 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 3 Aug. 1869.)

6 Augustus 1869. BESLUIT, betrekkelijk het toekennen van vrijdom van accijns voor het ruwe zout, benodigd voor het zouten van darmen. S. 144.

WIR WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 13 Julij 1869, No. 16, I. U. R. en Acc.;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27 Julij 1869, No. 14);

Gelet op art. 31 der wet van 21 Aug. 1822 (Staatsblad No. 35) en art. 50 der wet van den 26 April 1852 (Staatsblad No. 93);

Hebben goedgevonden en verstaan voor het ruwe zout, benodigd voor het zouten van darmen, vrijdom van accijns toe te kennen op den voet van het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 10 Junij 1825 (Staatsblad No. 52), en

voorts onder zoodanige voorzieningen tegen misbruik als door Onzen Minister van Financiën worden noodig geoordeeld.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, 6 Augustus 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 13 Aug. 1869.)

9 Augustus 1869. BESLUIT, houdende regeling der concessiën van kunstmatige mosselbanken op de Schelde en Zeeuwsche stroomen. S. 145.

WIR WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 23 April 1869, No. 157, Reg. en Domeinen;

Gelet op het reglement op het bevisschen der Schelde en Zeeuwsche stroomen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 26 Augustus 1825 (Staatsblad No. 66), op artikel 1 van het Koninklijk besluit van 29 November 1827 (Staatsblad No. 56) en op artikel 8 van het reglement van 20 Mei 1843 ter uitvoering van artikel 9 van het tractaat tusschen Nederland en België van 19 April 1839, behoorende bij het Koninklijk besluit van 3 September 1843 (Staatsblad No. 45);

Den Raad van State gehoord (advies van den 1 Junij 1869, No. 8);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister, van 4 Aug. 1869, No. 90, Reg. en Dom.;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het bestuur der vischerijen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen, gevestigd te Tholen, wordt gemagtigd aan de visschers, die van vaartuig, voor de mosselvischerij geschikt, voorzien zijn en consent hebben tot het bevisschen der Schelde en Zeeuwsche stroomen, telkens voor een tijdvak van tien jaren, tot het aanleggen en bevisschen van kunstmatige mosselbanken geschikte plaatsen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen in concessie te geven.

Belgische visschers kunnen alleen mededingen naar banken, gelegen in de wateren, vermeld in artikel 1 van het reglement ter uitvoering van artikel 1 van het traktaat van 19 April 1839, betreffende de uitoefening van het regt der visscherij en van den vischhandel (Staatsblad 1843, No. 45).

Weduwen of de gezamenlijke minderjarige kin-

deren van overleden visschers worden tot de mededinging toegelaten, mits zij een zetschipper op hun vaartuig plaatsen ten genoegen van het bestuur der visscherijen.

Aan anderen dan den concessionaris is het verboden op een in concessie gegeven perceel mossels of anderen schelpvisch te visschen of te rapen.

Gronden, waarop uit de natuur mossels vallen en tot wasdom kunnen komen, worden niet in concessie gegeven.

2. Elke termijn van concessie gaat in met den eersten April.

Het bestuur der visscherijen kan de concessionarissen reeds vroeger in het genot stellen, van de perceelen echter, die niet voor het eerst worden uitgegeven, eerst wanneer zij door de vorige concessionarissen ontruimd zijn.

3. Door het bestuur der visscherijen worden de voor uitgifte geschikte banken tot zoodanige lengte en breedte, als de plaatselijke gesteldheid toelaat, in perceelen afgedeeld; deze worden in overleg met de directie der betoning en bekakening uitgebakend.

De uitbakening en meting der perceelen geschiedt door een landmeter; de meting moet van onveranderlijke punten uitgaan, zoedat ten allen tijde de grens van ieder perceel kan worden wedergevonden.

De perceelen worden afgebeeld op eene kaart, die de lengten der grens- en meetlijnen, de grootten der hoeken en de nummers der perceelen vermeldt.

4. De concessie van alle perceelen, die tot ééne groep behooren, eindigt, als zij niet voor allen te gelijk is aangevangen, met het tiende jaar van de concessie der eerst geloten perceelen.

5. De perceelen worden bij loting toegewezen.

Iedere groep perceelen wordt afzonderlijk verloot.

Vóór de bekendmaking bepaalt het bestuur bij loting, in welke volgorde de groepen zullen verloot worden.

Wie reeds een perceel voor mosselteelt in concessie heeft, is van de mededinging uitgesloten, zoo lang niet aan alle andere mededingers een perceel is toegewezen.

Het staat den mededingers vrij, na afloop der verloting de geloten perceelen onder elkander te ruilen, mits zij daarvan kennis geven aan het bestuur der visscherijen.

6. De algemeene verloting heeft plaats in de maand October en wordt ten minste vier weken te voren in het openbaar aangekondigd.

De perceelen, die bij de algemeene verloting

niet zijn toegewezen, die tusschentijds voor het eerst in concessie worden aangeboden of die tusschentijds openvallen, worden telken jare op eendoor het bestuur der visscherijen te bepalen tijd verloot.

Zij, die wenschen mede te dingen, moeten zich niterlijk ééne week vóór den dag der verloting bij den secretaris-penningmeester of het betrokken lid van het bestuur aanmelden en mogen bij de verloting tegenwoordig zijn.

7. Aan iederen concessionaris wordt door het bestuur der visscherijen eene akte van concessie afgegeven, vermeldende naam en woonplaats van den concessionaris, het nummer, de ligging en de grootte van het perceel, het tijdstip van ingang en einde der concessie en het bedrag der jaarlijkse retributie.

8. Voor ieder perceel is eene jaarlijkse retributie verschuldigd, die naar gelang der grootte vóór de verloting door het bestuur der visscherijen bepaald wordt en niet minder dan drie noch meer dan tien gulden mag bedragen.

De retributie moet vóór den 1^{en} Julij van elk jaar aan den secretaris-penningmeester van het bestuur betaald worden.

9. Ieder concessionaris moet dadelijk bij de toewijzing van het perceel zijn aandeel voldoen in de kosten van kaartering, opmeting en afbakening en die afbakening op eigen kosten in goeden staat onderhouden.

Geschillen over de grenzen worden door het bestuur der visscherijen beslist na partijen te hebben gehoord.

10. De concessionarissen kunnen ter bevolking van hun perceel bij het bestuur der visscherijen een consent aanvragen tot het vangen van het noodige broed en zaad van mossels, op de wijze bepaald bij artikel 9 van het reglement op het bevisschen van de Schelde en Zeeuwache stroomen.

11. Bij overlijden van den concessionaris blijft de concessie voortduren ten behoeve van zijne regtverkrigenden.

12. Indien het bestuur der visscherijen oordeelt, dat het bezaaijen of bevisschen van een perceel voor de vaart, de dijken of zeeuwingen of in eenig ander opzicht voor het algemeen belang nadeelig is, wordt dat perceel op last van het bestuur binnen een te bepalen termijn ontruimd, zonder dat de concessionaris regt heeft op eenige schadevergoeding.

Hem wordt echter zoo mogelijk een beschikbaar perceel toegewezen tot aan het eind der concessie van de groep, waartoe het behoort.

18. De concessie vervalt:

a. wanneer de concessionaris een jaar nalatig is in het betalen der retributie;

b. wanneer hij zijn perceel één jaar onbezaaid laat;

c. wanneer hij zijn perceel aan een ander afstaat of zonder schriftelijke vergunning van het bestuur der visscherijen door een ander laat bevisschen;

d. wanneer hij aan het bestuur kennis geeft, dat hij zijn perceel niet meer zal bevisschen;

e. wanneer hij veroordeeld is wegens overtreding van artikel 9 van het reglement op het bevisschen der Schelde en Zeeuwsche stroomen;

f. wanneer hij na gedane aanmensing nalatig blijft in het onderhoud der afbakening van zijn perceel;

g. wanneer hij niet meer in het bezit is van een consent tot het bevisschen der Schelde en Zeeuwsche stroomen.

Overgangsbepalingen.

14. De bepalingen van dit besluit zijn niet toepasselijk op de thans loopende concessien.

15. De eerstvolgende concessie der reeds bestaande kunstmatige mosselbanken in de *Eendragt* gaat eerst in met 1°. Junij 1870 of zooveel vroeger als zij door de tegenwoordige concessionarissen ontruimd zijn. Zij eindigt den 31^{en} Maart 1880.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, 9 Augustus 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 14 Aug. 1869.)

14 Augustus 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de onteigening van kwaaddroezige paarden.

Hoewel niet overtuigd van de juistheid van het aangevoerde in Uwe missive van 3 Augustus 11., N°. 29, ben ik bereid ditmaal de vereening te bevorderen van de daarbij gevoegde declaratiën van de gemeentebesturen van 's Gravenhage en Zoetermeer.

Wanneer een kwaaddroezig paard behoorlijk wordt afgezonderd en verder de noodige voorzorgen tegen verspreiding worden genomen is er bij de onteigening en afmaking niet zooveel haast dat die niet zouden kunnen wachten op een besluit van het collegie van Gedeputeerde Staten. Ik kan

daarom niet toegeven dat er dringende noodzakelijkheid bestond dat de onteigening door de beoefende gemeentebesturen moest geschieden.

Wat verder de waarde van een kwaaddroezig paard betreft, moet men in aanmerking nemen dat volgens de veeartsenijkundigen, afnaking van kwaaddroezige paarden alleen dan behoort te geschieden, wanneer zij niet vatbaar zijn voor herstelling. Van daar dat in art. 25 van het jongste wetsontwerp, regelende het veeartsenijkundig Staats-toezigt en de veeartsenijkundige politie, de bepaling is opgenomen dat „de burgemeester verplicht is afmaking te bevelen van paarden aan waarvan droes of aas huidworm lijdende, wanneer zij door den rijksveearts geoordeeld worden voor geene herstelling vatbaar te zijn.” De waarde van zoodanig paard is derhalve niet grooter dan die van zijne huid, d. i. volgens den directeur van 's rijks veeartsenijsschool, niet meer dan tien gulden.

Ik heb enz.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) HUBRECHT.

17 Augustus 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, voorschriften omtrent de aanstaande algemeene volkstelling.

Bij missive van 16 Maart jl., N°. 206 (8^e afd.), werd reeds voorloopig uwe aandacht gevestigd op de aanstaande algemeene volkstelling. Sedert dien tijd is door Z. M. besluit van 9 Junij jl. (S. N°. 103), waarvan u tien afdrucken worden toegezonden, het tijdstip der telling bepaald op 1 December e. k.

Onder de voorbereidende maatregelen, reeds vermeld in voornoemde circulaire van 16 Maart jl., bekleed eene eerste plaats de herinnering aan de bestaande voorschriften omtrent de nummering der huizen naar wijken of plaatselijke afdelingen. Ik verwijs hieromtrent als ook omtrent de betekenis van *gebouw* of *woonhuis* en de onderscheits-tusschen huizen gelegen *binnen* en *buiten* de kom naar voornoemde circulaire, van wier inhoud aan de gemeentebesturen kennis dient te worden gegeven.

Vooral zal het mij aangenaam zijn, dat spoedig met de gemeentebesturen in overleg worde getreden omtrent de maatregelen te nemen vóór de telling en vooral omtrent de wijze waarop in elke gemeente, vooral in de volkrijke, zorg zal worden gedragen voor het aansprakelijk stellen van één persoon belast met de hoofdleiding. Van die maatregelen, als ook van de middelen door u beraamd, ten einde de gemeentebesturen in staat te stellen

de noodige inlichtingen spoedig van het statistische bureau uwer provincie te verkrijgen, zal het mij aangenaam zijn uiterlijk vóór 1 November a. s. een omstandig berigt te ontvangen.

Dat de opgaven der bevolkingregisters, wanneer zij geregeld en naauwkeurig, vooral na de laatste verhuizing in de maand November, worden bijgehouden, het geschikste middel zijn van contróle der opgaven van de telling en vooral dienen om zich te verzekeren, dat geene huisgezinnen of personen afzonderlijk levende bij de telling worden overgeslagen, is algemeen bekend. In den concept-inventaris der inschrijvingbiljetten en staten waren dan ook, onder de N°. 7 en 8, kolommen opgenomen, voor de inschrijving van het getal personen naar de opgaven van het bevolkingregister. Uit de antwoorden ontvangen van de gemeentebesturen wier advies is ingewonnen, is gebleken, dat in min bevolkte gemeenten of gemeenten wier bevolking weinig verhuist, op het behoud dier kolommen een groote prijs wordt gesteld. In gemeenten daarentegen met eene talrijke en afwisselende bevolking bestaat tegen deze voorafgaande contróle een onoverkomelijk bezwaar, dewijl door de talrijke verhuizingen opgaven op een bepaald tijdstip ontleend aan de bevolkingregisters reeds na zeer korten tijd, of op den dag der telling niet meer overeenstemmen met de werkelijkheid.

Deze overwegingen hebben geleid tot het besluit om de invulling der kolommen 7 en 8 van den inventaris facultatief te maken of aan het oordeel der gemeentebesturen over te laten, met dien verstande dat men de invulling of de voorafgaande overname uit de bevolkingregisters van het getal personen in die registers ingeschreven als de meest doelmatige contróle beschouwt van de uitkomsten der daarop volgende telling en dat men dierhalve in die gemeenten, waar gestadige verhuizing geen onoverkomenlijken hinderpaal in den weg stelt, het gebruik maken van dit midde ten dringendste aanbeveelt.

Het zij de gemeentebesturen de gegevens verkregen door de telling vóór of na aftoop van de telling met die der bevolkingregisters doen vergelijken, is het een hoofdvereischte dat reeds thans, en vooral bij den verhuistijd in de maand November zorg worde gedragen voor de volledigheid der bevolkingregisters en voor eene stipte handhaving en uitvoering der voor de aangiften ter inschrijving of bij vertrek uit de gemeente ter afschrijving bestaande voorschriften.

Terwijl de door de telling verkregen opgaven

voor de bijwerking en de aanvulling der leemten in de bevolkingregisters van het grootste belang zijn, zijn wederkeerig de opgaven ontleend aan de bevolkingregisters een belangrijk hulpmiddel ter verkrijging eener volledige telling. Zulks is vooral het geval waar het geldt de opgaven van tijdelijk of voor korten tijd afwezigen of het voldoen aan de bepalingen van art. 15 van Z. M. besluit van den 9 Junij jl. (Staatsblad N°. 108), en wel hoofdzakelijk wanneer *geheele* familiën in afzonderlijke woningen gehuisvest op den dag der telling afwezig zijn.

De kolommen 9 en 13, 10 en 14 van den gewonen inventaris der inschrijvingbiljetten en staten geven, bij optelling voor elk geslacht, het bedrag der werkelijke bevolking of van die bevolking, welke krachtens art. 14 *g* van Zijner Majesteits besluit van 9 Junij jl., gewoon is in de gemeente verblijf te houden. De opgaven van deze vier kolommen moeten, wanneer zoowel de opgaven van de bevolkingregisters als die van de telling volledig zijn, overeenstemmen met de cijfers in de kolommen 7 en 8 van den inventaris ontleend aan de bevolkingregisters.

De drie eerste kolommen van den inventaris zijn bestemd voor de opgaven van het getal huizen, ingedeeld in bewoond, onbewoond en in aanbouw. De invulling dezer laatste kolom is vooral van belang voor die gemeenten, waar het getal huizen dagelijks toeneemt en tevens om aan het woord *onbewoond* in de tweede kolom eene meer bepaalde beteekenis te geven. Ten einde naauwkeurig te leeren kennen het getal onbewoonde huizen *ter bewoning bestemd* zal in kol. 14 aanmerkingen van den inventaris, van elk onbewoond huis de bestemming b. v. kerk, magazijn, pakhuis, schuur enz. worden opgegeven.

De inschrijvingstaten bevatten honderd twee lijnen, 32 voor de eerste, 35 voor elke der twee volgende bladzijden. Elk bewoond huis beslaat op den inventaris een of meer lijnen, naar mate voor één of meer gezinnen of afzonderlijk levende personen één of meer afzonderlijke inschrijvingbiljetten of staten aan de bewoners van dat huis moeten worden uitgedeeld (artt. 4 en 5). Hierop maken enkel eene uitzondering de biljetten, welke krachtens art. 6 ten getale van twee of meer aan huisgezinnen van meer dan twaalf personen worden uitgedeeld en waarvan de opgaven in totaal op den inventaris worden opgenomen. Dit is ook toepasselijk op de inschrijvingstaten, welke verstrekt worden aan de instellingen, gestichten, herbergen

of logementen, in de artt. 7 en 8 van Zijner Majesteits besluit vermeld.

Voor de onbewoonde huizen, kolom 2 van den inventaris, wordt telkens eene lijn bestemd ter inschrijving van het huisnummer. Wanneer meerdere huizen naast elkander gelegen in aanbouw zijn, is het voldoende hun getal op eene lijn in kolom 3 te plaatsen.

Daar de onderscheiding tusschen huizen *binnen* en die *buiten* de kom streng in acht moet worden genomen, dienen de personen met het rondbrengen der biljetten of staten belast, te zorgen dat: 1°. op den inventaris de nummers der biljetten en huizen *binnen* en *buiten* de kom niet verward worden door elk van beide categorien, hetzij op afzonderlijke inventarissen, hetzij op afzonderlijke bladzijden van denzelfden inventaris te plaatsen; 2°. de opgaven voor de hoofden der biljetten en staten volledig en geheel in overeenstemming met die op den inventaris worden ingevuld. Vooral dient hierop gelet te worden, dat de onderscheiding van huizen *binnen* en *buiten* de kom, duidelijk op elk biljet of elken staat worde aange teekend door achter het nummer van het huis de letters K. zoo *binnen* de kom, B. K. zoo *buiten* de kom te voegen.

Het is van het grootste belang dat de biljetten of staten zoo kort mogelijk blijven in handen der ingezetenen. In de instructie voor de agenten der volkstelling zijn als uiterste termijnen gesteld voor het tijdstip, waarop met het rondbrengen mag worden begonnen, de dagteekening van 22 November, voor dat waarop het ophalen moet afgevoerd zijn die van 10 December. Het is echter wenschelijk, dat, naar mate van de plaatselijke omstandigheden en van de meer of min ruime gelegenheid geschikte agenten te verkrijgen, het tijdstip door de gemeentebesturen zoo kort mogelijk gesteld worde, mits elk gezin of afzonderlijk levend persoon vóór den 1 December in het bezit zij van zijn biljet en het biljet eerst na den dag der telling worde teruggehaald. Waar een voldoende personeel kan worden gevonden om het rondbrengen en het terughalen der biljetten telkens op één dag te doen plaats hebben, moet het rondbrengen op den 30^{en} November, het terughalen op den 2^{en} December, zoowel ter voorkoming van het te loor gaan van de biljetten, als ter bevordering der nauwkeurigheid en volledigheid bij de invulling, als de meest doelmatige handelwijze beschouwd worden.

Bij de vorige telling was de tegemoetkoming aan de gemeentebesturen berekend tegen *éene cent*

per getelden persoon; terwijl daarenboven *eene halve cent* voor het opmaken der verzamelstaten bestemd was. Dit opmaken vervalt bij deze telling voor de gemeentebesturen, daar dit werk bij de provinciale bureaux zal verrigt worden. Men heeft nogtans vermeend de tegemoetkoming even als vroeger op *een en een halve cent* per getelden persoon te moeten stellen, zijnde de *halve cent* vooral bestemd voor de controle der biljetten en staten of voor de vergelijking van de opgaven der telling met die der bevolkingregisters en voor de zorg eener volledige en nauwkeurige invulling.

De inschrijvingbiljetten, zoowel de gewone als die voor schippers bestemd, zijn elk berekend op *twaalf* personen. Daar echter aan de afzonderlijk levende personen afzonderlijke biljetten moeten worden toegezonden, heeft men vermeend voor de uitdeeling aan elke gemeente tot maatstaf te moeten nemen één biljet op vier personen. Het gemakkelijkt zal zijn bij de uitdeeling het bevolkingcijfer van elke gemeente op den 31^{en} December j. door vier te deelen. Voor de inschrijvingbiljetten en ontvangbewijzen van schippers heeft men zich gehouden aan de opgaven van de vorige telling met eene verhooging met tien ten honderd. Zulks is ook het geval met de inschrijvingstaten, benooidigd voor de instellingen en gestichten, in art. 7 van Zijner Majesteits besluit van 9 Junij (Staatsblad N°. 103), vermeld en ter invulling der gegevens van reizigers in herbergen of logementen of van passagiers op stoombooten en andere schepen (artt. 8 en 9). Omtrent het getal inschrijvingstaten in elke gemeente uwer provincie benooidigd zullen echter nadere inlichtingen van de gemeentebesturen gevraagd moeten worden, onder opmerking nogtans, dat de personen ressorteerende onder de departementen van Oorlog (zoowel krijgslieden behorende tot de landmagt, als maréchaussées), Marine en Justitie hieronder niet zijn begrepen; daar die personen, volgens de bepalingen van de artt. 10 tot en met 12 van voornoemd besluit, door de zorg dier departementen worden ingeschreven.

Terwijl de gemeentebesturen in die gemeenten, waar meerdere schepen zich tijdens de telling bevinden, afzonderlijke inventarissen zullen ontvangen ter aanteekening der afgegeven en teruggehaalde inschrijvingbiljetten voor schippers, bestaat nogtans geen bezwaar, om in die gemeenten, waar tijdens de telling slechts een enkel schip of enkele schepen worden aangetroffen, zich voor de aanteekening van den gewonnen inventaris en zelfs voor

de opgaven zich van een gewoon inschrijvingbiljet te bedienen, mits men in kolom 1 van den inventaris en op het hoofd van het biljet het nummer van het huis door het woord *Schip* vervange.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

18 Augustus 1869. BESLUIT, houdende vernietiging van art. 10 der verordening van den gemeenteraad van Stad Almelo op de brandweer van den 13 April 1869, gewijzigd bij raadsbesluit van 26 April 1869. S. 146.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 1 Julij 1869, N°. 142, 2^e afdeling, betreffende art. 10 der verordening van de gemeente Stad Almelo op de brandweer van 13 April 1869, gewijzigd bij raadsbesluit van 26 April 1869;

Overwegende, dat volgens die bepaling tot de dienst bij de brandweer verplicht zijn de ingezetenen, die hun 23^e jaar zijn ingetreden en hun 57^e jaar niet hebben volbragt;

dat die verplichting algemeen is en niet vrijgesteld worden zij, die door lichamelijke gesteldheid of om andere redenen voor de dienst ongeschikt zijn, noch ook zoodanige Rijksambtenaren, die door hunne betrekking juist bij het ontstaan van brand andere pligten in het algemeen belang te vervullen hebben, hetzij tot handhaving der openbare orde, hetzij tot beveiliging van goederen en waarden, hun van 's Rijks wege toevertrouwd;

dat art. 192 der gemeentewet, aan den raad de bevoegdheid gevende om van de ingezetenen in het openbaar belang *persoonlijke* diensten te vorderen, niet kan bedoeld hebben, dat zoodanige diensten ook geëischt kunnen worden van hen, die door lichamelijke gesteldheid of om andere redenen ongeschikt of wegens eene reeds op hen rustende verplichting tot andere openbare dienst in de onmogelijkheid zijn de door den raad gevorderde dienst *in persoon* te verrigten;

dat art. 193 der gemeentewet wel spreekt van afkoop van de dienst of van het stellen van een plaatsvervanger, hetgeen ook de verordening van den gemeenteraad van Stad Almelo heeft vrijgelaten, doch dat afkoop en plaatsvervangning uit den aard der zaak niet te pas kunnen komen, dan waar werkelijk verplichting bestaat;

dat toch van afkoop en plaatsvervangning in de wet melding is gemaakt, alleen om den dienstpligtigen het vervullen hunner verplichting gemak-

kelijker te maken, doch niet om aan hen, die de dienst niet zelven kunnen waarmaken, eene andere verplichting op te leggen;

dat derhalve de bovenvermelde bepaling strijdig is met de wet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 Julij 1869, N°. 10);

Hebben goedgevonden en verstaan art. 10 der verordening van den gemeenteraad van Stad Almelo op de brandweer van 13 April 1869, gewijzigd bij raadsbesluit van 26 April 1869, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Utrecht, 18 Augustus 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

(Uitgeg. 24 Aug. 1869.)

18 Augustus 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betrekkelijk de instandhouding van peilmerken, hakkelbouts en verkenmerken.

Bij herhaling is gebleken, dat de peilmerksteenen, hakkelbouts en verkenmerken, welke door de waterpassingen van de algemeene dienst bepaalde hoogte boven het Amsterdamsche peil, ten allen tijde moet *blijven* dienen ter bewaaring van het algemeen vergelijkingsvlak voor peilschalen enz., door het afbreken of vermetselen van de huizen, sluizen en andere gebouwen, waarin die voorwerpen zich bevonden, zijn verloren gegaan.

Hiermede ging ook de vrucht verloren van soms uitgebreide en kostbare waterpassingen. Tijdige waarschuwing of kennisgeving had echter dit verlies kunnen voorkomen.

Die kennisgeving schijnt mij toe het geschiktst door de plaatselijke en waterschapsbesturen te kunnen geschieden, daar deze uit den aard hunner betrekking het best met voorgenomen slooping, verbouwing of verandering der gebouwen en sluizen kunnen bekend zijn.

Ik heb daarom de eer UHEGestr. te verzoeken, die besturen in Uw gewest uit te noodigen, op de hierboven bedoelde verkenmerken toezigt te doen houden, en bij voorgenomen slooping of verandering van gebouwen, waardoor die verkenmerken zouden kunnen verloren gaan, of hun oorspronkelijken en juistten stand verliezen, daarvan tijdig

kennis te geven aan den hoofdingenieur in Uw gewest, ten einde dezen in staat te stellen voor de bewaring der peilshoogte te doen zorg dragen.

De hoofdingenieur in Uw gewest zal hiertoe de noodige aanschrijving ontvangen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

19 Augustus 1869. CIRCULAIRE van den Minister van Justitie, over de wijze van uitbetaling der Rijks bijdragen in de kosten der huizen van bewaring.

Ter vereenvoudiging in de thans zoo omslagtige wijze van betaling der Rijksbijdragen in de kosten van oprigting, inrigting en onderhoud der huizen van bewaring, zal voortaan, met goedkeuring van de algemeene rekenkamer, de verevening niet meer geschieden ten name van iedere gemeente van het kanton afzonderlijk en voor het aandeel, dat aan iedere gemeente is toegelegd, maar ten name van de *gezamenlijke gemeenten van het kanton* en tot het gezamenlijk bedrag, zoo als het overeenkomstig de wet zal zijn vastgesteld.

Daaruit volgt dus dat voor ieder kanton slechts één betalingsstuk zal worden opgemaakt, hetwelk door al de besturen der tot het kanton behorende gemeenten voor voldaan moet worden geteekend om vervolgens door den betaalmeester te worden uitbetaald.

Onder mededeeling hiervan, heb ik de eer UHEGestr. te verzoeken de na de dagteekening dezes aan U toegezonden wordende betalingsstukken, luidende ten name van de gezamenlijke gemeenten van het kanton, te doen uitreiken aan het bestuur van de hoofdplaats van het kanton, dat alsdan voor de voldaanteekeningen kan zorgen en na het ontvangen der gelden ieders aandeel kan uitkeeren overeenkomstig de beschikking, die aan het mandaat zal worden gehecht.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

20 Augustus 1869. BESLUIT, houdende vernietiging van art. 1, alinea 2, der verordening van den gemeenteraad van Elburg op de waterleidingen, van 15 Junij 1868. S. 147.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 8 Junij 1869, N°. 164, 2^e afdeling;

Overwegende, dat art. 1, alinea 2, van de verordening, door den gemeenteraad van Elburg op de waterleidingen in die gemeente op 15 Junij 1868 1869.

vastgesteld, de verplichting tot behoorlijk onderhoud van alle beeken, slooten en wateringen, dienende tot afloop van water, oplegt aan de eigenaars daarvan of van de landerijen, die van oudsher tot onderhoud verplicht zijn, van welke bepaling de overtreding bij de verordening mede strafbaar wordt gesteld;

dat de gemeenteraad wel bepalingen kan maken, door onderhoudplichtigen tot instandhouding van voor de publieke dienst bestemde werken in acht te nemen, doch de verplichting tot dat onderhoud niet kan opleggen;

dat er bovendien onder de bedoelde waterleidingen eene is, die ten kadaster op naam der gemeente bekend staat;

dat bij art. 231 der gemeentewet het onderhoud van grachten, vaarten, kanalen, enz., aan de gemeente behorende, tot een gemeentelast gemaakt is, behoudens bestaande wettige verplichtingen van anderen;

dat alzoo ten aanzien van die waterleiding geene verplichting tot onderhoud bij deze verordening onder strafbedreiging kan worden opgelegd, zelfs niet wanneer eenige wettige verplichting in den zin van art. 231 bestaan mogt, omdat deze dan van burgerregterlijken aard zou zijn en de nakoming daarvan wel bij burgerlijke regtsvordering van den regter gevraagd, maar niet bij verordening onder strafbedreiging opgelegd kan worden;

dat bedoelde bepaling alzoo strijdig is met de wet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13 Julij 1869, N°. 11);

Hebben goedgevonden en verstaan art. 1, alinea 2, der verordening van den gemeenteraad van Elburg op de waterleidingen te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Utrecht, den 20 Augustus 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

(Uitgeg. 26 Aug. 1869.)

20 Augustus 1869. CIRCULAIRE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, over de zegelen registratieregten van het proces-verbaal van beëdiging van den geneeskundige, voor de doodschouw aangewezen.

De vraag is mij gedaan of het proces-verbaal van de bij art. 4 der wet van den 10 April jl.

(Staatsblad N°. 65) voorgeschreven beëdiging van den voor de doodschouw aangewezen geneeskundige, aan de regten van registratie en zegel onderworpen is. Mijn ambtgenoot van Financiën, wien ik hierover raadpleegde, geeft mij te kennen, dat de van de beëdiging opgemaakte akte ingevolge art. 70 § III N°. 2 der wet van 22 Frimaire VII van de formaliteit van registratie is vrijgesteld, en dat wat het zegelregt betreft, op die akte van toepassing is de vrijstelling bij art. 27 letter A. N°. 3 en 39 der wet van 3 Oct. 1843 (Staatsblad N°. 47) vastgesteld.

Ik verzoek U H. E. G. aan de besturen der gemeenten in Uwe provincie hiervan mededeeling te doen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

24 Augustus 1869. BESLUIT, aanbeveling van een maatregel tot bevordering der belangen van het lager onderwijs.

Gedeputeerde staten der provincie Zuid-Holland. Gelezen de missive van den heer Minister van Binnenlandsche Zaken, van 12 Augustus 1869, N°. 178 (5^e afd.), naar aanleiding van het verhandelde in de twaalfde bijeenkomst der inspecteurs van het lager onderwijs, deze vergadering verzoekende, de aandacht der gemeentebesturen te vestigen op een aldaar besproken onderwerp;

Gelet op het besluit dezer vergadering van den 4 Augustus 1868, N°. 3.

Hebben besloten, aan heeren burgemeesters en wethouders der gemeenten in dit gewest te doen toekomen een extract van het verhandelde in de twaalfde bijeenkomst der inspecteurs van het lager onderwijs, voor zooveel het bovenbedoeld onderwerp betreft; met uitnodiging om daarop bij voorkomende gelegenheid te letten.

En zullen afdrukken van dit besluit met de bijlage, worden gezonden aan heeren burgemeesters en wethouders der gemeenten in Zuid-Holland tot informatie en narigt; — alsmede aan den heer provincialen inspecteur van het lager onderwijs in Zuid-Holland en de heeren districts schoolopzieners in Zuid-Holland tot informatie.

's Gravenhage, 24 Augustus 1869.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
J. LOUDON, Voorzitter.

JUST DE LA PAISIÈRES, Griffier.

(Uitg. 3 Sept. 1869.)

TWAALFDE BIJEENKOMST *der provinciale inspecteurs van het lager onderwijs te 's Gravenhage, onder leiding van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, Mr. C. Fock.*

Vergadering der inspecteurs van het lager onderwijs, gehouden 24 Junij 1869.

Tegenwoordig de inspecteurs van al de provinciën.

1. De notulen enz.

3. In behandeling wordt gebragt het derde punt, door den Minister ter bespreking voorgesteld, van den volgende inhoud:

„In hunne bijeenkomst van het vorig jaar hebben de inspecteurs, als middel om in het gebrek aan kweekelingen bij de lagere scholen te voorzien, ook gewezen op het aanstellen van vrouwelijke kweekelingen, die, waar zij werkzaam zijn, zeer goed voldoen. Overeenkomstig het voorstel der inspecteurs heb ik in dien zin een schrijven aan gedeputeerde staten der onderscheidene provinciën gerigt. In hoeverre deze aanschrijving reeds eenige vruchten heeft gedragen, is mij onbekend. Onlangs echter heb ik, door tuschenkomst van mijn ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken, een schrijven van Z^r. M^r. Minister-Resident te Stockholm ontvangen, waaruit blijkt dat in Zweden het onderwijs door vrouwen gegeven vrij algemeen is, meer en meer toeneemt en zeer nuttig wordt geacht. In verband met hetgeen dienaangaande door de inspecteurs werd medegedeeld, scheen het mij niet zonder belang, hen met het schrijven van gemelden Minister-Resident bekend te maken. Daarvan volgt alzoo hier een uittreksel.”

„Elke gemeente in Zweden, waar de kerkelijke en burgerlijke gemeente steeds één zijn, moet minstens eene volksschool bezitten. Bovendien vindt men in de meeste gemeenten, vooral in de steden en ten platten lande in de minst volkrijke, een aantal zoogenaamde kleine scholen, waar de jongste kinderen, vóór hunne opname in de volksschool, voorbereidend onderwijs ontvangen. De volksschool is staatsinrigting, de „kleine school” zaak der gemeenten, die daar steeds vrouwelijke zoowel als mannelijke leeraars aangesteld hebben. In de volksschool, wier onderwijzers, op grond eener verordening van 18 Junij 1842 bij een der semenaria examens moeten afgelegd hebben, werden geruimen tijd slechts mannen benoemd, tot dat het Koninklijk

„besluit van 21 October 1859, onder gelijke
 „voorwaarde van af te leggen proeven van be-
 „kwaamheid, ook vrouwen benoembaar verklaarde.
 „Terstond werd van die bevoegdheid ruimschoots
 „gebruik gemaakt, zoodat reeds in 1855 211 on-
 „derwijzeressen tegen 3250 onderwijzers in de
 „openbare volkschool werkzaam waren. Merk-
 „waardig genoeg zijn juist in de beide groote
 „steden des lands bij voorkeur vrouwelijke leer-
 „meesters aangewend: immers in 1867 waren er te
 „Stockholm 105 onderwijzeressen tegen 37 onder-
 „wijzers; te Gothenburg 79 tegen 15. In die
 „beide steden kunnen dan ook de uitkomsten der
 „genomen proef het best onderzocht en beoor-
 „deeld worden. Naar de eenstemmige getuigenis
 „van allen, die ik over deze vraag onderhouden
 „heb, zijn die uitkomsten van den meest ver-
 „blijdenden aard. Vooreerst heeft de aanwending
 „van vrouwelijke leeraars, die zich met geringer
 „loon tevreden stellen dan de onderwijzers, eene
 „geldelijke besparing ten gevolge. In de tweede
 „plaats wordt ook eene besparing van tijd ten
 „bate van 't onderwijs verkregen, vermits de
 „goede orde in de school door de onderwijzeres
 „met veel geringer moeite en geleidelijker ge-
 „handhaafd wordt. Ten derde moet gelet worden
 „op den heilzamen invloed, welken de verhouding
 „tot de onderwijzeres uit den aard der zaak zoo
 „geheel verschillend van die tot den onderwijzer,
 „ook op de inborst der schoolknappen uitoefent.
 „Het antagonieke in de verhouding tegenover
 „den meester, zoo natuurlijk en door zoo veler-
 „lei omstandigheden gevoed, vervalt, voor een
 „aanmerkelijk deel althans, tegenover de onder-
 „wijzeres. Deze heeft, ten vierde, dan ook veel
 „grooter gemak en meerdere gelegenheid om
 „voor beschaving van den uiterlijken vorm te
 „te werken, en ik houd het er voor, dat het
 „aanwenden van vrouwelijke leeraars een der
 „beste middelen is tegen ruwheid van taal en
 „toon, dikwerf het gevolg, dikwerf ook de oor-
 „zaak van ruwheid van zeden.”

De mededeelingen uit Zweden zijn met veel be-
 langstelling door de vergadering vernomen. Voor
 zooverre hier te lande onderwijzeressen op de lagere
 scholen zijn aangesteld, worden de uitkomsten
 daarvan evenzeer bijzonder bevredigend bevonden.
 Het schrijven van den Minister aan gedeputeerde
 staten der onderscheidene provinciën gerigt, heeft
 hier en daar vruchten gedragen, maar toch niet
 algemeen. Volgens het gevoelen der inspecteurs
 staan hier eenige beletselen in den weg, niet zoo-

zeer tegen de aanstelling van vrouwelijke kweeke-
 lingen, als wel wat betreft voor die vrouwelijke
 kweekelingen het uitzigt in de toekomst, indien zij
 ook eene acte tot hulp- of hoofdonderwijzeres be-
 komen. De gemeentebesturen namelijk zijn niet
 gewoon eene onderwijzeres te nemen bij vacante
 hoofd- of hulponderwijzersplaatsen.

Het zal niet zeer gemakkelijk vallen in die ge-
 woonte verandering te brengen. Om onderwijze-
 ressen aan het hoofd van eene school voor jongena
 en meisjes te stellen, zou ook tegenspraak kunnen
 ontmoeten. Maar de inspecteurs houden het voor
 zeker, dat onderwijzeressen zeer geschikt zijn en
 soms meer geschikt dan onderwijzers voor het
 onderwijs aan kinderen, bijv. tot den ouderdom
 van 8 of 9 jaren. Nu zou het welligt niet ondoel-
 matig zijn, indien de regering de gedeputeerde
 staten uitnoodigde de gemeentebesturen er aan-
 dachtig op te maken dat men bij de aanstelling
 voor de betrekking van hulponderwijzer evenzeer
 of alleen hulponderwijzeressen zou kunnen uitnoo-
 digen, tevens met het oog op het zoo belangrijk
 onderwijs in de vrouwelijke handwerken. Voor
 onderwijzeressen moge dan nog niet het uitzigt op
 eene zeer winstgevende betrekking geopend zijn,
 omdat men er welligt nog niet zoo spoedig toe
 komen zal om ze als hoofdonderwijzeressen van
 eene school aan te stellen; voor sommigen, bijv.
 ook dochters van onderwijzers, better in de ge-
 legenheid om zich tot die betrekking voor te be-
 reiden, zou toch zulk eene aanstelling wel eens
 gewenscht kunnen wezen, en hoogst waarschijnlijk
 zou het onderwijs er door winnen. Waar men,
 zoo als in grotere steden, afzonderlijke scholen
 voor kinderen van 6—8 jaren oprigten kan, zijn
 vrouwelijke kweekelingen en hulponderwijzeressen,
 zelfs ook hoofdonderwijzeressen, zeer aan te bevelen.

4. Nu komt enz.

5. De vergadering enz.

(get.) J. J. KREENEN.

„ S. BLAUPOT TEN CATE.

26 Augustus 1869. BESLUIT, houdende vernie-
 tiging van het besluit van den gemeenteraad
 van Ooststellingwerf van den 10 Junij 1869,
 waarbij L. B. WESSELIUS tot opzigtger over
 de werken dier gemeente en die harer dorpen
 is benoemd. S. 148.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Bin-
 nenlandsche Zaken, van 11 Aug. 1869, N°. 181,
 2° afdeling, tot vernietiging van een besluit van

den gemeenteraad van Ooststellingwerf van den 10 Junij jl., waarbij L. B. WESSELIUS tot opzichter over de werken dier gemeente en die harer dorpen benoemd is;

Overwegende, dat die benoeming plaats heeft gehad met beslissing bij het lot, nadat bij eene derde stemming de benoemde en J. W. FEIKEMA een gelijk getal stemmen verkregen;

dat aan die derde stemming, waarbij de keuze tot de twee genoemden beperkt was, ook heeft deelgenomen het raadslid R. ZIJLSTRA, die den benoemde in den derden graad van bloedverwantschap bestaat;

dat art. 46 der gemeentewet den raadsleden beveelt zich te onthouden van medestemming over zaken, die hen of wel hunne bloed- of aanverwanten, tot den derden graad ingesloten, persoonlijk aangaan;

dat dit voorschrift ook op benoemingen van toepassing is, daar de wet niet onderscheidt en de reden der bepaling, het uitsluiten van den invloed van persoonlijk belang, hier evenzeer geldt;

dat het persoonlijk belang, waarop art. 46 doelt, niet geacht kan worden bij eene vrije keuze te bestaan, daar het dan geheel onzeker is, wie voor de betrekking in aanmerking zal komen, maar wel bij eene herstemming, die tot twee bepaald aangewezen personen is beperkt;

dat het genoemde raadslid zich alzoo bij die derde stemming van medestemmen had behooren te onthouden, en het bovenaangehaalde met zijne medewerking genomen besluit beschouwd moet worden als strijdig met de wet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 17 Augustus 1869, No. 1);

Hebben goedgevonden en verstaan het besluit van den gemeenteraad van Ooststellingwerf van 10 Junij jl., waarbij L. B. WESSELIUS tot opzichter over de werken dier gemeente en die harer dorpen is benoemd, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk aan den Raad van State in afschrift medegedeeld en in het Staatsblad geplaatst zal worden.

's Gravenhage, 26 Augustus 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 30 Aug. 1869.)

28 Augustus 1869. BESLUIT, waarbij het Koninklijk besluit dd. 20 April 1863 (Staatsblad No. 24), houdende aanwijzing van kringen om branderijen, waar peilingen kunnen verrigt worden, van toepassing wordt verklaard voor de wijken B en C der gemeente Rijswijk. S. 149.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van den 14 Julij 1869, No. 166, I. U. R. en Acc.;

Gezien Ons besluit van 20 April 1863 (Staatsblad No. 24), houdende aanwijzing der kringen om branderijen, waar peilingen kunnen verrigt worden;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13 Augustus 1869, No. 12);

Hebben goedgevonden en verstaan Ons voormeld besluit van 20 April 1863 (Staatsblad No. 24) ook van toepassing te maken voor de wijken B en C der gemeente Rijswijk.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, 't welk in het Staatsblad zal worden opgenomen, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 28 Augustus 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 4 Sept. 1869.)

4 September 1869. BESLUIT, bepalande de plaatsing in het Staatsblad van de door Nederlandsche en Belgische Commissarissen op den 15 Maart 1869 te Sluis aangegane overeenkomst omtrent de grenscheiding tusschen de beide Rijken in het Zwin. S. 150.

Zie de wet van 15 Julij 1869, S. 129, *biz.* 143 hiervooren.

7 September 1869. BESLUIT, tot toelating van den regtstreekschen inslag van buiten 's lands van het ruwe zout, waarvoor vrijdom van den accijns is toegestaan ten behoeve van fabrieken en trafieken. S. 151.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 7 Augustus 1869, No. 67, I. U. R. en Accijnzen;

Gezien art. 31, 2° alinea, der wet van den 21 Augustus 1822 (Staatsblad No. 35) en art. 50,

2° alinea, der wet van 26 April 1852 (Staatsblad No. 98);

Gelet op het Koninklijk besluit van 10 Junij 1825 (Staatsblad No. 52):

Den Raad van State gehoord (advies van den 31 Augustus 1869, No. 9);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het rawe zout, waarvoor volgens artikel 2 van voormeld besluit van 10 Junij 1825 (Staatsblad No. 52) vrijdom van den accijns is toegestaan, kan, behalve op de wijzen vermeld in art. 3 van dat besluit, ook worden ingeslagen regstreeks van buiten 's lands, mits bij geene mindere hoeveelheid dan van vijf duizend kilogram te gelijk.

De lossing uit het van buiten 's lands komende vervoermiddel kan echter alléén geschieden op eene voor den invoer van zout aangewezen losplaats.

2. Bij inslag van buiten 's lands worden voor het bedoelde zout, op denzelfden voet als voor dat bestemd tot inslag van doorlopend crediet, volgbrieven afgegeven, waarin ook melding wordt gemaakt van de bestemming tot inslag met vrijdom van accijns.

Ter bestemmingsplaats worden deze volgbrieven vóór de lossing van het zout door den ontvanger govisoerd, ten blijke dat de daarin vermelde hoeveelheid zout door den betrokken fabrickant met vrijdom van accijns kan worden ingeslagen.

Het bepaalde bij art. 281 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (Staatsblad No. 38) geldt ook voor deze volgbrieven.

3. Dit besluit treedt in werking op den vijftien dag na dien der afkondiging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 'twelk gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden opgenomen, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 7 September 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 14 Sept. 1869.)

15 September 1869. BESLUIT, houdende intrekking van de Koninklijke besluiten van den 18 April 1818 (Staatsblad No. 20), 29 Februarij 1848 (S. No. 6) en 10 Januarij 1861 (S. No. 1), een en ander betrekkelijk het bevorderen van het meer algemeen gebruik der koepok-inenting. S. 152.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 28 Augustus 1869, No. 226, 9° afdeling;

Overwegende, dat intrekking van het Koninkl. besluit van 18 April 1818 (Staatsblad No. 20), houdende bepalingen ter bevordering van het meer algemeen gebruik der koepok-inenting, en van de Koninklijke besluiten van 29 Febr. 1848 (Staatsblad No. 6) en 10 Januarij 1861 (S. No. 1), houdende wijzigingen van eerstgenoemd besluit, wenschelijk is, nu door de wetten van 1 Junij 1865 (Staatsblad No. 58 en 60) in de daarbij behandelde onderwerpen is voorzien;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 September 1869, No. 12);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

De Koninklijke besluiten van 18 April 1818 (Staatsblad No. 20), van 29 Febr. 1848 (Staatsblad No. 6) en van 10 Januarij 1861 (S. No. 1) worden ingetrokken en buiten werking gesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 15 September 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

(Uitgeg. 22 Sept. 1869.)

16 September 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betrekkelijk het berekenen der dienstjaren van de onderwijzers aan de openbare lagere scholen bij het toekennen van pensioen.

Zoowel bij het request van het hoofdbestuur van het Nederlandsch onderwijzersgenootschap, hetwelk wij de eer hadden te ontvangen bij Uwer Excellentie's missive van 14 Augustus ll., No. 189, 5° afdeling, als bij het door Uwe Excellentie medegedeelde verslag van de vergadering van inspecteurs van het lager onderwijs, worden art. 26 der wet van 13 Aug. 1857 (Staatsblad No. 103), met opzigt tot de geldigheid voor pensioen van hulponderwijzersdiensten, die anterior de invoering der wet bewezen zijn.

Gemeld hoofdbestuur is van meening, dat het gemis van aanstelling en bezoldiging van wege

het gemeentebestuur geen beletsel behoeft uit te maken, tot vergelding van deze diensten met pensioen, vooreerst omdat volgens de toen heerschende gewoonte de ondermeesters in den regel van geene aanstelling werden voorzien, en ten andere omdat het in de kennelijke bedoeling der genoemde wet zoude liggen om de aanspraak op pensioen niet van de wijze van indienststelling afhankelijk te stellen; wordende door de vergadering van inspecteurs de vraag voorgesteld of hierin niet op eene afdoende wijze zoude kunnen worden voorzien, door de toepassing van het voorschrift, vervat in art. 6 § a der wet op de burgerlijke pensioenen, volgens hetwelk betrekkingen die vóór de invoering der wet bekleed zijn, doch thans op vaste aanstelling en bezoldiging begeven worden als geldig worden aangemerkt.

Zoals Uwe Excellentie uit Onze missive van den 17 Julij 1867, No. 2, zal gebleken zijn, achten wij het onaannemelijk om op grond van art. 26 der wet op het lager onderwijs, alle diensten zonder onderscheid, mits ten behoeve van dat onderwijs bewezen zijnde, als geldig voor pensioen te admitteren.

In dat artikel is trouwens niets anders vermeld, dan dat aan de onderwijzers pensioen zal worden verleend bij 65jarigen ouderdom met 40jarige dienst, alsmede wegens lichaamsgebreken na 10jarige dienst, terwijl bij de berekening van zoodanig pensioen, alleen in aanmerking komen diensten vóór en na de wet, ten behoeve van het lager onderwijs bewezen, en dus met uitsluiting van alle andere burgerlijke of militaire diensten.

Wij hebben integendeel begrepen, dat aangezien het alhier de toekenning betreft van pensioenen ten laste van den Staat, de daarin te begrijpen diensten ook de hoedanigheid moeten hebben, die daarvoor gevorderd worden, dat is, aanstelling door de bevoegde magt, en de belooning uit de daarvoor bestemde fondsen.

Het is ook in dezen zin dat het door de vergadering van inspecteurs aangehaalde artikel 6 § a der wet van 9 Mei 1846 (Staatsblad No. 24), op de burgerlijke pensioenen wordt toegepast. Volgens dat artikel worden de betrekkingen die anterior de wet bekleed zijn in den diensttijd begrepen, wanneer dezelve volgens de tegenwoordige orde van zaken, op vaste aanstelling en bezoldiging uit 's Rijks geldmiddelen begeven worden. Dit voorschrift heeft zijn ontstaan te danken aan het dikwerf moeilijke der beoordeeling van voormalige diensten.

In de memorie die tot toelichting van de wet heeft gestrekt, is ten dezen aanzien vermeld, dat diensten onder eene vroegere orde van zaken bezeugen, billijkerwijze behooren beoordeeld te worden, naar den voet waarop het ambt thans begeven wordt.

Het ligt in den aard der zaak dat deze verordeningen geene betrekkingen bedoelt, aan welke noch aanstelling noch bezoldiging verbonden waren, als waarop de pensioenbepalingen ook geene betrekking hadden, maar dat alhier alleen sprake kan zijn van ambten of Landsbedieningen, die, hoewel niet geheel, dan toch gedeeltelijk de vereischten hadden, die eene Landsbetrekking konden daarstellen, om welke reden wij dit voorschrift nimmer hebben toepasselijk geacht op hulponderwijzers of ondermeesters, die onder de vorige orde van zaken, noch benoeming, noch belooning der gemeente hadden, maar enkel op het gezag van den hoofdonderwijzer zijn in dienst genomen, beloond en weder ontslagen zijn en dus eene bediening hadden, die, het moge eene betrekking bij het onderwijs geweest zijn, evenwel in den zin der pensioenverordening geene dienst uitmaakte.

Als een gevolg van de salutare bepaling, vervat in het meergenoemd art. 6 der wet op de burgerlijke pensioenen, zijn verschillende burgerlijke Landsbetrekkingen, die slechts eene der beide vereischten van dienst hadden en eigenlijk vervallen moesten, in het pensioen kunnen opgenomen worden. Ook hebben wij er geen bezwaar in, en achten het zelfs regmatig dat hierin op dezelfde wijze, ten opzichte van de onderwijzers diensten worde gehandeld, zooals er dan ook reeds verscheidene voormalige hulponderwijzers- of ondermeestersdiensten als geldig zijn aangenomen, die, hoewel geene gemeentelijke aanstelling hebbende, echter uit de gemeentefondsen beloond werden.

Bij deze gelegenheid hebben wij op nieuw in overweging genomen, of er uit aanmerking van den bijzonderen, of zooals in de stukken teregt wordt aangemerkt, exceptionelen toestand waarin het onderwijzerspersoneel vroeger verkeerde, termen aanwezig zijn voor eene ruimere toepassing van het alhier besproken voorschrift der wet op de burgerlijke pensioenen, namelijk of er ook wettelijke bezwaren aanwezig zijn om daarin op te nemen:

1°. de voormalige ondermeesters die geene aanstelling van het gemeentebestuur verkregen hebben en ook geene bezoldiging uit de gemeentefondsen genoten, maar ten wier behoeve aan den hoofd-

onderwijzer eene toelage van de gemeente werd uitgekeerd;

2°. de voormalige ondermeesters die geene aanstelling van het gemeentebestuur, noch bezoldiging uit de gemeentefondsen verkregen, maar wier indienststelling door het gemeentebestuur is erkend of goedgekeurd.

Wij zijn van gevoelen dat hieraan het karakter van gemeentelijke dienst niet wel ontzegt kan worden.

Bestaan er alzoo hiertegen geene bezwaren, dan achten wij het overbodig hierbij aan te merken, dat deze bepalingen niet op tijdelijke diensten of waarnemingen voor een ander, die in geen geval als geldig kunnen worden aangenomen, toepasselijk zijn.

Het zal echter noodig zijn dat in de hier voorschreven gevallen, de genoemde voorwaarden uit de stukken blijken of worden gestaafd door eene verklaring van het gemeentebestuur ter vervanging van de ontbrekende aanstelling.

Onder terugzending van het aan ons gezonden request van het hoofdbestuur van het Nederlandsch onderwijzers genootschap, hebben wij de eer Uwe Excellentie ten slotte mede te deelen, dat wij het voornemen hebben, de bij Uwer Excellentie's missive van 25 Augustus jl., N°. 147, 5^e afdeling, toegezondene pensioenaanvraag van J. KARTEN, hoofdonderwijzer te Assen, in verband met dit schrijven te behandelen.

De raad van bestuur van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

(get.) VAN HOIJTEMA.

Ter ordonnantie van denzelfden,

(get.) VAN HOORN VAN BURGH.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken,

(get.) HUBRECHT.

21 September 1869. BESLUIT, houdende vaststelling der formulieren voor de verklaring tot het verkrijgen van een' zeebrief volgens de wet van 28 Mei 1869 (Staatsblad N°. 96). S. 153.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van den 28 Julij 1869, N°. 34, I. U. R. en Acc.;

Gezien de artikelen 4 en 5 der wet van den 28 Mei 1869 (Staatsblad N°. 96), betrekkelijk

de afgifte van zeebrieven en vergunningen tot het voeren der Nederlandsche vlag;

Den Raad van State gehoord (advies van den 24 Augustus 1869, N°. 14);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Voor de verlaring tot bekoming van een' zeebrief worden de formulieren gevolgd, onder de letters A, B en C achter dit besluit gevoegd.

2. Bij vestiging der overgelegde verklaring, overeenkomstig de artikelen 4 en 5 der aangehaalde wet, wordt op die verklaring door den betrokken kantonregter het relaas gesteld, onder letter D achter dit besluit gevoegd. Van de eedaflegging geschiedt aantekening op het audientieblad.

3. Van de woorden, in genoemde verklaringen en relaas tusschen haakjes begrepen, kunnen die worden weggelaten, welke op de omstandigheden niet toepasselijk zijn, met dien verstande evenwel, dat op die wijze bijééngevoegde woorden niet mogen worden gesplitst, en dus volgens de aangeduide indeeling gezamenlijk moeten worden weggelaten of opgenomen.

De namen en voornamen der belanghebbenden en van den schipper moeten voluit en de getallen met schrijffletters vermeld worden.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 21 September 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) VAN BOSSE.

(Uitg. 27 Sept. 1869).

A.

Wanneer het schip geheel of voor meer dan de helft aan een ingezeten van Nederland toebehoort.

Ik ondergeteekende . . . . .
wonende te . . . . ., verklaar dat het . . . . .
schip, genaamd . . . . ., hebbende . . . . .
dek . . . . . en . . . . . mast . . . . ., gemeten op
. . . . . lasten of . . . . . zeetonnen, en ge-
voerd wordende door schipper . . . . ., voor
meer dan de helft aan mij toebehoort; dat ik
(Nederlander ben, hier te lande woonachtig (ge-
durende het laatste jaar in Nederland gewoond
heb); dat het bestuur over hetgeen tot het onder-
houd van het schip, de uitrusting en het victua-
liëren of bevrachten van hetzelfde vereischt wordt,
te . . . . . wordt gevoerd, en dat genoemd schip

niet op voet van oorlog is uitgerust, noch door mijn toedoen of gedoogen in strijd met de onzijdigheid van den Staat op voet van oorlog uitgerust zal worden.

(Volgt de gewone onderteekening van den eigenaar.)

B.

Wanneer het schip in zijn geheel of voor meer dan de helft toebehoort aan eene in Nederland gevestigde vennootschap van koophandel of vereeniging die regts-persoonlijkheid bezit.

Ik ondergeteekende . . . . . ,
(vennoot onder de firma . . . . .),
(bestuurder der naamlooze vennootschap . . . . .),
(bestuurder der vereeniging . . . . .),
die het vereischte van regts-persoonlijkheid bezit),
verklaar dat het . . . . . schip, genaamd . . . . .
hebbende . . . . . dek . . . . . en . . . . . mast . . . . . ,
gemeten op . . . . . lasten of . . . . . zeetonnen, en
gevoerd wordende door schipper . . . . . ,
voor meer dan de helft toebehoort aan (de vennootschap onder genoemde firma) (eene vennootschap bij wijze van geldschieting, waarin ik hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk vennoot ben) (aan bedoelde naamlooze vennootschap) (aan genoemde vereeniging); dat die (vennootschap) (vereeniging) gevestigd is te . . . . . , en dat minstens de helft der (vennooten onder de firma) (hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennoten) (bestuurders) zijn Nederlanders, in Nederland woonachtig, of personen die gedurende het laatste jaar in Nederland gewoond hebben; dat het bestuur over hetgeen tot het onderhoud van het schip, de uitrusting en het virtualiëren of bevrachten van hetzelfde vereischt wordt, in Nederland wordt gevoerd, en dat genoemd schip niet op voet van oorlog is uitgerust, noch door mijn toedoen of gedoogen in strijd met de onzijdigheid van den Staat op voet van oorlog uitgerust zal worden.

(Volgt de gewone onderteekening van den vennoot of bestuurder.)

C.

Wanneer het schip geheel of voor meer dan de helft toebehoort aan eene reederij, volgens de artikelen 320 en volgende van het Wetboek van Koophandel.

Ik ondergeteekende . . . . . ,
boekhouder der reederij van het . . . . . schip,

genaamd . . . . . , hebbende . . . . . dek . . . . . en . . . . . mast . . . . . , gemeten op . . . . . lasten of . . . . . zeetonnen, en gevoerd wordende door schipper . . . . . ,
verklaar dat de meerderheid dier reederij bestaat uit (Nederlanders, in Nederland woonachtig, of personen die gedurende het laatste jaar in Nederland gewoond hebben) (en) (vennootschappen van koophandel of vereenigingen die regts-persoonlijkheid bezitten, gevestigd in Nederland, opgericht volgens de aldaar geldende wettelijke voorschriften en beheerd door vennoten of bestuurders waarvan minstens de helft Nederlanders zijn, in Nederland woonachtig, of personen die gedurende het laatste jaar in Nederland gewoond hebben).

Ik verklaar voorts dat het bestuur over hetgeen tot het onderhoud van het schip, de uitrusting en het virtualiëren of bevrachten van hetzelfde vereischt wordt, te . . . . . wordt gevoerd, en dat genoemd schip niet op voet van oorlog is uitgerust, noch door mijn toedoen of gedoogen in strijd met de onzijdigheid van den Staat op voet van oorlog uitgerust zal worden.

(Volgt de gewone onderteekening van den boekhouder.)

D.

Bovenstaande verklaring is door mij vergeleken met den meetbrief, met het bewijs van in- of overschrijving in de daartoe bestemde openbare registers, en met den (koopbrief) (bijbrief), alle welke stukken ik met die verklaring in overeenstemming heb bevonden, terwijl mij daaruit niet is gebleken dat het schip in eenig opzigt niet voldoet aan de vereischten, gesteld bij art. 2 der wet van 28 Mei 1869 (Staatsblad N°. 96).

De verklaring is vervolgens ten mijnen overstaan en in tegenwoordigheid van den griffier door . . . . . , wonende te . . . . . , overeenkomstig de wijze zijner godsdienstige gezindheid met (eet) (belofte) bevestigd.

De kantonregter te . . . . . ,

(Volgt diens gewone onderteekening.)

In kennis van mij griffier,

(Volgt diens gewone onderteekening.)

23 September 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de behandeling van aangiften om ontheffing van personele belasting.

De aangiften of aanvragen van ontheffing van

personale belasting, krachtens art. 27 § 2 der wet, gewijzigd bij art. 7 der wet van 9 April 1869 (Staatsblad No. 59), waarop door Gedeputeerde Staten als op de gewone bezwaarschriften wordt beslist, zullen tot dit einde door de ontvangers der directe belastingen beknotheidshalve na afloop van elk driemaandelijksch tijdvak collectief behandeld of op een staat worden gebracht.

Op die aanvragen of reclamatiën, even als op andere van dien aard, is het tot voorlichting van Gedeputeerde Staten wenschelijk, dat zij, die tot den aanslag hebben medegewerkt (dat zijn het hoofd van het plaatselijk bestuur en de controleur als leden der commissie, ingesteld bij art. 31 § 1 der wet op het personeel) hun advies uitbrengen alvorens daarop uitspraak worde gedaan.

Het is uit aanmerking daarvan, dat ik de eer heb, in voldoening aan het verlangen van mijn ambtgenoot van Financiën, UHEG. te verzoeken, de hoofden der plaatselijke besturen in Uwe provincie hiertoe voor zooveel noodig aan te schrijven, met uitnoodiging tevens, om de stukken die hun tot dat einde door den ontvanger worden toegezonden, in het belang van de daarbij betrokken belastingplichtigen telkens niet langer dan acht dagen onder zich te houden.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

24 September 1869. BESLUIT, tot uitvoering der wet van 28 Mei 1869 (Staatsblad No. 97), regelende het toezigt op het gebruik van stoomtoestellen. S. 154.

Zie de aantekeningen op de wet van den 28 Mei 1869, blz. 97 hiervooren.

WIS WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenl. Zaken, van 2 Sept. 1869, No. 210, 12^e afd. ;

Overwegende, dat de uitvoering van onderscheidene bepalingen der wet van 28 Mei 1869 (S. No. 97) bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur geregeld moet worden ;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenl. Zaken, van 21 Sept. 1869, No. 207 ;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 September 1869, No. 9) ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

HOOFDSTUK I.

Van de vergunning tot het in werking brengen van stoomketels.

Art. 1. Ieder, die de vergunning tot het in werking brengen van een stoomketel wenscht te

verkrijgen, wendt zich met eene schriftelijke aanvraag tot Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Deze aanvraag behelst eene opgave van :

a. den naam en de woonplaats van den vervaardiger ;

b. de zelfstandigheid waaruit de ketel, benevens de kookbuizen, vuurgangen en vlampijpen vervaardigd zijn ;

c. den vorm, de afmetingen en de wanddikte van den ketel en van de onder *b* genoemde deelen ;

d. de uitgestrektheid van het oppervlak dat verhit zal worden ;

e. de veiligheidskleppen en hare afmetingen ;

f. de toestellen, dienende om het waterpeil waar te nemen en op de behoorlijke hoogte te houden ;

g. de toestellen, dienende om een ontstaan watergebrek aan te kondigen ;

h. de grootste werkelijke drukking, uitgedrukt in kilogrammen op den vierkanten centimeter, die men voornemens is den stoom in den ketel te laten uitoefenen.

De werkelijke drukking is het verschil tusschen de drukking, welke door den stoom en die, welke door den dampkring tegen de wanden van den ketel wordt uitgeoefend. (1)

2. De stoomketels worden beproefd ter plaatse door de belanghebbenden opgegeven.

De eerste beproeving geschiedt voor dat de ketels ingemetseld of op eene andere wijze bekleed zijn.

3. De beproeving geschiedt onder eene werkelijke drukking, die een veelvoud is der grootste werkelijke drukking, waaronder men den stoom zal laten werken.

Bij de eerste beproeving is dit veelvoud :

a. anderhalf voor pijpketels, volgens de methode van BELLEVILLE vervaardigd ;

b. twee voor gewone pijpketels, zoo zij geplaatst zijn op stoomvaartuigen voor het vervoer van reizigers bestemd ; anderhalf in de overige gevallen ;

c. twee voor gewone ketels.

Echter zal in geen geval het verschil tusschen de werkelijke drukking, waaronder de ketel beproefd wordt, en die, waaronder hij zal werken, minder zijn dan een half kilogram op den vierkanten centimeter, noch grooter dan vier kilogrammen voor de ketels, vermeld onder *a* en *b*, en zes kilogrammen voor die, vermeld onder *c*.

4. De beproevingen geschieden door middel van

(1) Zie missive van den Min. v. Binnenl. Zaken van 28 Oct. 1869, No. 230, 12^e afd., hierna.

waterpersing. Zij duren zoo lang als noodig is om de verschillende deelen van den ketel behoorlijk te kunnen onderzoeken.

5. De met de beproeving belaste ambtenaren zijn bevoegd de uitkomst der beproeving onvoldoend te verklaren, zoo de ketel gedurende de beproeving eene zichtbare vervorming heeft ondergaan, zoo de toestel na de beproeving zijne vorige afmetingen niet heeft herkrepen of zoo er andere belangrijke gebreken aan den dag zijn gekomen.

6. Is de beproeving gunstig afgelopen, zoo stelt de dienstdoende ambtenaar de aan den ketel vastgehechte metalen plaat, waarop gegraveerd zijn de cijfers, die aanwijzen de grootte werkelijke drukking in kilogrammen op den vierkanten centimeter, waaronder de ketel zal werken, alsmede het jaartal der eerste beproeving.

Hetgeen verder op die plaat en het stempelen er van betrekking heeft, wordt door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken bij algemeene instructie geregeld.

7. Zijn daarenboven de veiligheidstoestellen in behoorlijke orde bevonden, zoo wordt door den dienstdoenden ambtenaar aan den gebruiker, namens Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, eene voorloopige akte van vergunning uitgereikt.

8. Kan hetgeen gebleken is aan den ketel te ontbreken geen dadelijk gevaar opleveren, zoo is de voornoemde ambtenaar bevoegd, namens Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, eene tijdelijke voorwaardelijke akte van vergunning uit te reiken. Deze akte vermeldt den termijn, binnen welken aan de gestelde voorwaarden voldaan, en het berigt daarvan door den gebruiker aan den genoemden ambtenaar moet zijn medegedeeld.

9. In de door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken uit te reiken akte van vergunning worden vermeld:

a. de naam en woonplaats van den persoon aan wien de akte is uitgereikt;

b. de vorm en de afmetingen van den ketel;

c. de uitgestrektheid van het verwarmingsoppervlak;

d. het aantal en de voornaamste afmetingen van de veiligheidstoestellen waarvan de ketel voorzien is;

e. de grootste drukking, uitgedrukt in kilogrammen op den vierkanten centimeter, die op de veiligheidskleppen mag worden uitgeoefend, en, zoo de ketel van eene opene veiligheidsbuis voorzien is, de overeenkomstig de belasting der veiligheidskleppen te berekenen verticale afstand tusschen de

bovenste opening der buis en den gemiddelden waterstand in den ketel;

f. of Onze voormelde Minister al dan niet de artt. 35 en 55 van dit besluit heeft toegepast, en zoo ja, in hoeverre.

10. Hij, die tijdelijk in werking wenschte te brengen een aan een derde toebehoorenden vervoerbaren stoomtoestel (locomobile), waarvan de ketel vroeger beproefd en goedgekeurd is, geeft daarvan kennis aan den burgemeester der gemeente, waarin de toestel zal werken. Deze verleent den belanghebbende namens Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken eene tijdelijke vergunning, zoo:

a. hem is overgelegd een getuigschrift, afgegeven door den ambtenaar, die den toestel het laatst heeft onderzocht, en houdende verklaring dat de ketel bij dit onderzoek in orde is bevonden;

b. het bedoelde onderzoek niet langer dan één jaar geleden heeft plaats gehad;

c. op den toestel is aangebragt eene plaat, waarop op eene zichtbare wijze de naam van den eigenaar en, zoo deze meer soortgelijke toestellen bezit, een volgnummer gegraveerd zijn.

HOOFDSTUK II.

Van de veiligheidstoestellen.

11. Elke stoomketel is voorzien van minstens twee veiligheidskleppen of van ééne veiligheidsklep en ééne aan beide uiteinden opene veiligheidsbuis.

De veiligheidskleppen worden op den ketel zelf en op den stoomhouder aangebragt.

De veiligheidsbuis strekt zich uit tot tien centimeters beneden den gemiddelden waterstand.

12. De kleinste waarde, te nemen voor de middellijnen van de openingen der kleppen en veiligheidsbuizen, wordt berekend volgens de formule:

$$d = 2.6 \sqrt{\frac{w}{p + 0.621}}$$

waarin voorgesteld wordt door:

d. de middellijn in centimeters;

p. de werkelijke drukking in kilogrammen op den vierkanten centimeter;

w. het verwarmingsoppervlak in vierkante meters, waaronder, met uitsluiting der van den ketel afgescheiden toestellen, dienende tot het oververhitten van den stoom, gerekend wordt te behooren al het oppervlak, dat met de producten der verbranding in aanraking komt.

De bovengenoemde middellijn zal echter nooit kleiner dan twee centimeters kunnen zijn, en zal

voor eene werkelijke drukking, grooter dan zes, niet grooter dan voor zes behoeven te zijn.

13. Zijn aan een stoomketel meer dan twee veiligheidskleppen voorhanden, zoo is de som van de gezamenlijke doorsneden der klepopeningen minstens gelijk aan de som van de doorsneden, die de openingen moeten hebben, wanneer slechts twee veiligheidskleppen aanwezig zijn.

14. Voor ketels, die eenen gemeenschappelijken stoomhouder hebben, niet afzonderlijk gebruikt kunnen worden en toereikende gemeenschap hebben, zijn twee veiligheidskleppen voldoende. De doorsnede der klepopeningen wordt alsdan volgens het gezamenlijk verwarmingsoppervlak der ketels berekend.

15. De zittingen of randen der kleppen zijn vlak en uit een doeltreffend metaal of metaalalloy vervaardigd.

De breedte der zittingen bedraagt hoogstens het twintigste gedeelte van de middellijn der openingen, doch mag in geen geval vier millimeters overschrijden.

16. Alleen bij stoomwerktuigen, dienende tot het vervoer te land, is het geoorloofd de veiligheidskleppen der ketels door middel van veren, doch niet regtstreeks, te drukken.

De veiligheidskleppen der overige stoomketels worden door gewigten gedrukt, hetzij regtstreeks, hetzij door middel van een hefboom.

Wordt eene klep door meer dan een gewigt gedrukt, zoo hebben die gewigten den vorm van schijven met gelijke middellijn.

De lange arm van dezen hefboom is hoogstens zes malen langer dan de andere.

Bij het berekenen van de op de kleppen aan te brengen drukking wordt voor de middellijn der opening de werkelijke, met twee millimeters verhoogt, aangenomen.

17. Een der kleppen is afgesloten en alleen voor den gebruiker van den ketel toegankelijk. De doorsnede dier klep voldoet altijd aan de bepalingen van art. 12.

Die toestel is zoodanig ingerigt, dat de stoker de klep gemakkelijk kan oplichten.

18. Al de veiligheidskleppen zijn zoodanig op den ketel geplaatst, dat zij gemakkelijk, wanneer de ketel in werking is, onderzocht kunnen worden.

19. Voor ketels, die niet met een stoomtoestel verbonden zijn, waarvan de inhoud kleiner is dan zes honderd kubieke decimeters, en waarin de werkelijke drukking van den stoom niet meer bedraagt dan een half kilogram op den vierkanten

centimeter, is ééne veiligheidsklep of veiligheidsbuis voldoende. Artikel 17 is alsdan niet van toepassing.

20. De kleppen zijn zoodanig ingerigt, dat zij zich gemakkelijk kunnen bewegen.

Worden de kleppen door middel van veren gedrukt, dan is de werking dezer veren zoodanig, dat de kleppen minstens vier millimeters kunnen stijgen en twee millimeters opgeligt kunnen worden, vóór dat de spanning der veren met één kilogram op den vierkanten centimeter toeneemt.

Geschiedt de drukking door gewigten, dan moeten de kleppen opgeligt kunnen worden tot eene hoogte, minstens gelijk aan een vierde van de middellijn der opening.

21. Het is niet geoorloofd bij veiligheidskleppen gebruik te maken van gewigten, veren of hefboomen, die niet door een ambtenaar, met het toezigt belast, zijn onderzocht en overeenkomstig hetgeen in de akte van vergunning wordt vermeld, zijn goedgekeurd.

22. Is er aan een stoomketel geen opene veiligheidsbuis aanwezig en bedraagt de grootste werkelijke drukking door den stoom uit te oefenen niet meer dan een half kilogram op den vierkanten centimeter, dan is de ketel voorzien van eene luchtklep of anderen toestel, waardoor de buitenlucht toegang tot den toestel verkrijgt, zoodra de drukking van den stoom kleiner dan ééne atmosfeer geworden is.

23. Elke ketel is voorzien van een manometer, die de drukking van den stoom duidelijk en juist aanwijst.

Die toestel moet minstens eene halve dampkringsdrukking voor kwikmanometers en eene dampkringsdrukking voor metallieke manometers meer kunnen aanwijzen dan de drukking, welke beantwoordt aan de in de akte van vergunning toegestane hoogste belasting der veiligheidskleppen.

De manometer is regtstreeks met den ketel verbonden. Het is niet geoorloofd hem aan te brengen aan eene buis, waardoor stoom wordt afgevoerd.

De manometer wordt zoo geplaatst, dat de stoker hem gemakkelijk kan raadplegen.

Het nommer der schaal, dat door den wijzer niet mag worden overschreden, is duidelijk gemerkt. De manometer moet door een ambtenaar, met het toezigt belast, zijn onderzocht en goedgekeurd.

Heeft een vroeger goedgekeurde manometer op-

gehouden de drukking van den stoom juist aan te wijzen, zoo is de ambtenaar, met het toezigt belast, bevoegd de vervanging er van te gelasten.

24. Is de aanwezige manometer geen opene kwikmanometer, dan is de ketel of de manometer voorzien van eene kraan met flens, waardoor een manometer van den dienstdoenden ambtenaar met den ketel in verbinding gesteld kan worden.

25. Voor ketels, die eenen gemeenschappelijken stoomhouder hebben, niet afzonderlijk gebruikt kunnen worden en toereikende gemeenschap hebben, is één manometer voldoende.

26. Er wordt geen manometer vereischt voor ketels, die van eene opene veiligheidsbuis voorzien zijn.

Artikel 24 is alsdan niet van toepassing.

27. Elke ketel is voorzien:

- a. van een waterpeilglas met doorblaaskranen;
- b. van twee proefkranen;
- c. van een zelfwerkend middel, waardoor watergebrek in den ketel onafhankelijk van eenige onderstelde oplettendheid van den stoker of machinist wordt kenbaar gemaakt. Daartoe kan onder anderen dienen eene stoomfluit door eene water-vlotter werkende, of, zoo de inrigting van den ketel zulks toelaat, een prop waarin zich een metaal of allooï bevindt, dat bij eene bepaalde temperatuur smelt en daardoor den stoom een voldoende uitgang verschaft.

Heeft de ketel inwendige vuringen, zoo is in elken vuurgang zoodanige prop aanwezig.

28. Het onder *b* in het voorgaand artikel voorgeschrevene is, zoo de prop, onder *c* van hetzelfde artikel vermeld, aanwezig is, niet van toepassing op stoomketels, waarvan de inhoud niet grooter dan zes honderd kubieke decimeters is.

29. Het hoogste punt van den ketel, vuurgangen, vlamkast of vlampijpen, dat met de producten der verbranding in aanraking komt, is op het voorste gedeelte van den ketel door eene sterk gekleurde lijn aangegeven.

30. De onder *c* in art. 27 vermelde prop wordt op de hoogte der in het voorgaand artikel vermelde lijn aangebracht.

Heeft de ketel inwendige vuringen, zoo wordt de prop, die in elken vuurgang aanwezig is, op het hoogste punt er van aangebracht.

31. Alle stoomketels zijn met minstens een zelfwerkend voedingstoestel verbonden.

Deze bepaling is niet van toepassing op stoomketels, waarvan het verwarmingsoppervlak minder

dan vijf vierkante meters bedraagt. Voor die ketels is eene handperspomp voldoende.

32. Ketels, op stoomvaartuigen geplaatst, zijn met minstens twee der in het voorgaand artikel genoemde toestellen verbonden. Een er van moet, wanneer het werktuig stil staat, in werking kunnen blijven. Ook moet een dier toestellen, tenzij er een afzonderlijke handperspomp aanwezig zij, met de hand gedreven kunnen worden.

Is het verwarmingsoppervlak der in dit artikel bedoelde ketels minder dan vijf vierkante meters, zoo zijn een zelfwerkende toestel, die, wanneer het werktuig stil staat, in werking kan blijven of gebragt worden, en eene handperspomp voldoende.

33. Elk der in de artikelen 31 en 32 bedoelde zelfwerkende voedingstoestellen en handperspomp moet in staat zijn, alleen werkende, den ketel de genoegzame hoeveelheid vloeistof aan te voeren.

34. De voedings-inrigting van elken stoomketel is voorzien van:

a. eene zelfwerkende klepkast met kraan aan den ketel bevestigd, althans niet verder verwijderd dan noodzakelijk is, worden verschillende ketels door één voedingstoestel gevoed, zoo is elke ketel van zoodanige klepkast voorzien;

b. van een metalen pakkings-spuikraan, aangebragt aan den ketel, hetzij onmiddellijk, hetzij door eene metalen buis, echter niet in aanraking met het metselwerk.

35. Zijn aan een stoomketel andere veiligheids-toestellen dan de in dit besluit voorgeschrevene aangebragt en voldoen die even goed aan het oogmerk, zoo kunnen die door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, op voorstel van den dienstdoenden ambtenaar of van de in art. 3 van de wet van 28 Mei 1869 (S. N°. 97) bedoelde commissie, worden goedgekeurd.

36. Het ruim, waarin aan boord van stoomvaartuigen, voor het vervoer van reizigers bestemd, de stoomketels geplaatst zijn, is door ijzeren schotten afgesloten van de vertrekken waaria de reizigers vertoeven.

De voorgaande bepaling is niet van toepassing op stoomvaartuigen, die van geen dek voorzien zijn.

HOOFDSTUK III.

Van de regelen, bij het gebruik van stoomketels in acht te nemen.

37. De gebruikers der stoomketels dragen zorg:

a. dat de ketels met toebehooren in behoorlijken staat van onderhoud verkeerden;

b. dat er een of meer glazen buizen ter vervanging van het waterpeilglas aanwezig zijn;

c. dat, behalve tijdelijk op stoomvaartuigen, zoo men op geene andere wijze grooter gevaar kan ontkomen, de werkelijke drukking van den stoom nooit overschrijde het maximum, vermeld in de akte van vergunning, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken afgegeven;

d. dat het waterpeil gehouden worde op minstens een decimeter boven de in art. 29 vermelde lijn. Aan boord van stoomvaartuigen moet die hoogte voor pijpketels minstens veertien en voor kistketels achttien centimeters bedragen.

De bepalingen, onder c vervat, zijn niet toepasselijk:

1°. op de van den ketel afgescheidene toestellen, die dienen om den stoom te overhitten en geen water bevatten;

2°. op betrekkelijk weinig uitgestrekte oppervlakten, die, zelfs bij het sterkst stoken van het vuur, niet gloeiend kunnen worden;

3°. op andere deelen, die eene te geringe hoeveelheid water bevatten, dan dat eene scheuring van het metaal ernstige gevolgen kunne hebben.

HOOFDSTUK IV.

Van het op stoomtoestellen uit te oefenen toezigt.

38. De ambtenaren, belast met de beproeving en het toezigt op de stoomtoestellen, dragen den titel van ingenieurs en aspirant-ingenieurs voor het stoomwezen.

Zij worden door Ons benoemd en kunnen door Ons worden geschorst en ontlagen.

Zij bekleeden geene ambten of bedieningen dan met Onze toestemming.

39. Om benoembaar te zijn tot ingenieur, wordt de leeftijd van vijf en twintig jaren, en tot aspirant-ingenieur die van drie en twintig jaren vereischt.

Niemand wordt tot ingenieur of aspirant-ingenieur benoemd, dan na een in het openbaar afgelegd examen.

Tot dat examen worden toegelaten:

1°. zij, die den graad van candidaat of doctor in de wis- en natuurkunde bezitten;

2°. zij, die het examen, vermeld in het derde lid van art. 57, of dat in art. 59 der wet van

2 Mei 1863 (Staatsblad N°. 50), met voldoende uitslag hebben afgelegd.

40. Het in het tweede lid van voorgaand artikel bedoeld examen omvat:

a. de leer der dampen;

b. de theoretische en praktische kennis der stoomketels met toebehooren;

c. de theoretische en praktische kennis der materialen, waaruit die ketels vervaardigd worden;

d. de kennis der voornaamste soorten van stoomwerktuigen;

e. het teekenen van stoomketels;

f. het administratief regt, in betrekking tot het stoomwezen.

41. De twee voorgaande artikelen zijn niet van toepassing op de bij het in werking treden van dit besluit in dienst zijnde ingenieurs of aspirant-ingenieurs.

42. Heeft een in het tweede lid van art. 39 bedoeld examen niet zoodanige uitkomsten opgeleverd, dat de openstaande plaatsen vervuld kunnen worden, zoo wordt door Ons in de behoeften van de dienst door het aanstellen van tijdelijke ingenieurs of aspirant-ingenieurs voorzien. Deze hebben dezelfde bevoegdheden als de gewone ingenieurs en aspirant-ingenieurs.

43. De met het toezigt belaste ambtenaren zijn verplicht éénmaal 's jaars omtrent de deugdelijkheid van elken in werking zijnde stoomketel een inwendig onderzoek, waarbij de ketel buiten werking gebracht moet worden, in te stellen en, zoo zij dit noodig oordeelen, den ketel op nieuw te beproeven.

Aan de gebruikers der ketels wordt schriftelijk kennis gegeven, drie maanden te voren van de maand, en vier weken te voren van den dag waarop dit onderzoek zal plaats hebben.

Bestaat er bij de gebruikers bezwaar tegen het tijdstip, waarop het onderzoek zal plaats hebben, zoo wordt dit bezwaar, minstens drie weken voor het zal plaats hebben, schriftelijk ter kennis van den dienstdoenden ambtenaar gebracht. Meent deze geen anderen dag te moeten aanwijzen, zoo kunnen de belanghebbenden zich tot Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wenden, die alsdan beslist.

44. Is een dienstdoend ambtenaar van meening, dat het noodig is een stoomketel in éénzelfde jaar aan een nieuw onderzoek, waarbij de toestel buiten werking gesteld moet worden, te onderwerpen of hem te beproeven, zoo brengt hij zulks schriftelijk ter kennis van de gebruikers.

Hij bepaalt te gelijker tijd den termijn, die echter niet korter mag zijn dan veertien dagen, binnen welken zij hem het in art. 16 der wet van 28 Mei 1869 (Staatsblad No. 97) bedoelde bezwaarschrift, zoo zij zijne zienswijze niet deelen, hebben in te zenden.

45. Onder de gevallen, waarin eene herbeproeving noodig is, behooren de volgende:

a. dat de wanddikte van eene of meer platen aanmerkelijk is afgenomen en de gebruiker weigert ze door nieuwe te laten vervangen:

b. dat de ketel eene belangrijke herstelling heeft ondergaan;

c. dat de ketel gedurende een lang tijdsverloop buiten werking is geweest.

46. De kennisgeving aan de gebruikers van een stoomketel, dat het metselwerk van hunnen ketel geheel of gedeeltelijk moet worden weggenomen, geschiedt schriftelijk.

Het tweede lid van art. 44 is hier van toepassing.

47. Moet er, hetzij van wege een met het toezigt belast ambtenaar, hetzij van wege de in art. 35 genoemde commissie, een onderzoek plaats hebben, waarbij de stoomketel buiten werking gesteld moet worden, zoo dragen de gebruikers zorg:

a. dat al de deelen van den ketel zoo van binnen als van buiten, alsmede de den ketel omringende rookkanalen, voldoende gereinigd zijn;

b. dat de ketel genoegzaam afgekoeld zij, om de gezondheid van hen, die met het onderzoek belast zijn, niet in gevaar te brengen.

48. Het in het voorgaand artikel onder a bepaalde is mede van toepassing, wanneer de stoomketel herbeproeft moet worden.

49. Is een stoomketel eenmaal beproefd en goedgekeurd, zoo geschieden de latere beproevingen onder eene werkelijke drukking, die altijd het anderhalfvoudige is van de in de akte van vergunning toegestane werkelijke drukking. Op deze herbeproevingen is het laatste lid van art. 3 van toepassing.

Moet de herbeproeving ten gevolge eener herstelling aan den ketel plaats hebben, en is de dienstdoende ambtenaar van meening dat de herstelling van dien aard is geweest, dat de ketel als een nieuwe beschouwd en als zoodanig beproefd moet worden, zoo deelt hij zulks den gebruiker schriftelijk mede.

Het tweede lid van art. 44 is hier van toepassing.

50. Blijkt bij het onderzoek van een vroeger goedgekeurden stoomketel, dat de toestel niet meer

onder de toegestane drukking veilig kan werken, en zijn de gebruikers ongeezind de noodige her-nieuwingen aan te brengen, zoo is de met het toezigt belaste ambtenaar bevoegd hun mede te deelen de mindere werkelijke drukking, waarbij hij kan toestaan dat de toestel voortwerke. Wordt het aanbod aangenomen, zoo wordt de vroegere akte van vergunning ingetrokken en eene nieuwe uitgereikt.

Tevens wordt de vroegere stempelplaat, bedoeld in art. 6, vervangen door eene andere, waarop die mindere drukking is aangewezen, en die door den dienstdoenden ambtenaar op de gewone wijze wordt gestempeld.

51. Onder de gevallen, waarin een stoomketel geacht kan worden dadelijk gevaar op te leveren, behooren:

a. dat van gegoten ijzer vervaardigd is:

1°. de geheele ketel,

2°. de kookbuizen,

3°. de stoomhouder,

4°. aan boord van stoomvaartuigen, de verbindingspijpen van den ketel met het stoomwerktuig;

b. dat de deksels der man- en slijkgaten niet inwendig zijn aangebracht;

c. dat bij eene beproeving:

1°. scheuren zijn ontstaan,

2°. de ketel eene vervorming heeft ondergaan;

3°. deelen van den ketel eene blijvende verandering hebben ondergaan;

d. dat de steunbouten aanmerkelijk in dikte zijn afgenomen.

52. De ingenieurs en aspirant-ingenieurs zijn bevoegd de stoomketels, waarvan hun het toezigt is opgedragen, indien de toestellen daarbij niet behoeven stil te staan, zoo dikwerf te onderzoeken als zij zulks noodig achten of hun dit door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wordt voorgeschreven.

53. De akten van vergunning moeten ten allen tijde, ter inzage van de met het toezigt belaste ambtenaren, aanwezig zijn, voor vaste stoomketels op eene zichtbare plaats in de nabijheid dier ketels, voor ketels van stoomvaartuigen in een der kajuiten.

De gebruikers van vervoerbare stoomtoestellen dragen zorg dat zij, die met het besturen er van belast zijn, de akte van vergunning, op aanvraag der bovengenoemde ambtenaren, onmiddellijk kunnen vertoonen.

54. Al wat verder op het voortdurend toezigt betrekking heeft, wordt door voornoemden Minister bij algemeene instructie geregeld.

HOOFDSTUK V.

Algemeene bepalingen en uitzonderingen.

55. Zoo, na onderzoek van een stoomketel, de dienstdoende ambtenaar of de in art. 35 genoemde commissie aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te kennen geeft, dat, om den kleinen inhoud of de bijzondere inrigting van dien ketel en ook aan boord van stoomvaartuigen, om den bijzonderen bouw van het vaartuig, de wijziging van één of meer der in dit besluit voorkomende bepalingen wenschelijk is, of wel de toepassing er van, hetzij gedeeltelijk, hetzij geheel onnoodig is, zoo kan voormelde Minister die bepalingen zoowel wijzigen als ze, hetzij gedeeltelijk, hetzij geheel van geene toepassing verklaren.

Is daarentegen aan den Minister door voornoemden ambtenaar of voornoemde commissie berigt, dat, ten gevolge eener bijzondere inrigting, het gebruik van den ketel eigenaardige gevaren oplevert, maar dat die gevaren voorkomen kunnen worden door maatregelen, welke door dit besluit niet worden voorgeschreven, zoo kan voormelde Minister de aangevraagde vergunning, onder voorwaarde dat deze maatregelen genomen zullen worden, verleenen.

De voorgeschrevene maatregelen worden in de akte van vergunning vermeld.

56. Het eerste lid van art. 36 is niet van toepassing op de met het tijdstip van het in werking treden van dit besluit in de vaart zijnde stoomvaartuigen, zoo het ruim, waarin zich de stoomketels bevinden, door houten schotten van de vertrekken, waarin de reizigers vertoeven, zijn afgesloten. Het is voldoende dat de schotten, die zich op een kleineren afstand dan één meter van de wanden van den ketel bevinden, met ijzeren platen bekleed zijn.

57. Dit besluit, alsmede de meermalen boven aangehaalde wet zijn niet van toepassing op stoomketels, uitsluitend dienende tot huisselijk gebruik, wanneer de inhoud, uitgedrukt in kubieke decimeters, vermenigvuldigd met de drukking die de stoom tegen de wanden uitoefent, uitgedrukt in atmosferen, het cijfer zes honderd niet overschrijdt.

58. De bepalingen van het eerste lid van art. 6, alsmede die van het laatste lid van art. 50, zijn niet van toepassing op stoomketels, vóór den 1 April 1870 goedgekeurd.

59. Zoo een stoomketel voor het in werking

treden van dit besluit van Regeringswege bij eene lagere drukking, dan die thans is voorgeschreven, is beproefd en goedgekeurd, zoo wordt die toestel nooit, tenzij de gebruiker het tegendeel verlange, onder eene hoogere drukking beproefd.

60. Dit besluit treedt in werking 1 Oct. 1869.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 24 September 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 25 Sept. 1869.)

28 September 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, over de volgende punten:

Is onder de algemeene uitdrukking van het schoonmaken (nettoyer) der straten iedere bijzondere wijze van schoonmaken, en dus ook het schrobben begrepen? — Ja.

Kan wel art. 179 der gemeentewet van toepassing zijn, waar het betreft het voorschrijf van de straat schoon te houden, en dewijl dit niet beoogt het onderhoud of het in bruikbaren staat houden daarvan, maar de reinheid en daardoor de algemeene gezondheid, waaromtrent de gemeenteraad, volgens art. 135 der gemeentewet, bevoegd is verordeningen te maken? — Neen.

Kan bij de bepaling eener plaatselijke verordening, waarbij aan de inwoners alleen wordt opgelegd de verpligting om te zorgen voor het schrobben der klinkerstraat, welk schrobben niet door hen persoonlijk behoeft te geschieden, maar ook door anderen kan worden verricht, wel sprake zijn van persoonlijke diensten, als bedoeld zijn bij art. 192 der gemeentewet? — Neen. W. v. t R. 3160.

30 September 1869. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 27 November 1865 (Staatsblad No. 130), tot nadere uitvoering van art. 24 der wet van 1 Junij 1861 (Staatsblad No. 53), bevattende bepalingen omtrent den doortocht en het vervoer van landverhuizers, gewijzigd en aangevuld bij de wet van 15 Julij 1869 (Staatsblad No. 124). S. 155.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien Ons besluit van 27 November 1865 (S. No. 130), tot nadere uitvoering van art. 24 der wet van $\frac{1 \text{ Junij } 1861}{15 \text{ Julij } 1869}$ (S. No. $\frac{53}{124}$), houdende bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers;

Op de voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van 29 Julij 1869, No. 158, 12^e afdeling, en van Justitie, van 4 Augustus jl., No. 118, 2^e afdeling;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 September 1869, No. 11);

Hebben goedgevonden en verstaan in Ons aangehaald besluit van 27 November 1865 (S. No. 130) de volgende wijzigingen te brengen:

1°. Art. 2 wordt gelezen als volgt:

„Het voert, behalve de vaartuigen, die tot den gewonen inventaris behooren, eene goed ingerigte reddingsboot.

Zoo wel die, als eerstgemelde vaartuigen, hebben ten minsten eene lengte van 6.5 en eene breedte van 2.2 meter.”

2°. De woorden „el”, „kan” en „Nederlandsch pond”, voorkomende in de artt. 3, 5, 10, 18, 24 en 25, worden elk in het bijzonder vervangen door de woorden „meter”, „liter” en „kilogram.”

3°. De laatste zinsnede van artikel 10 vervalt.

4°. In art. 17 wordt het woord „vijftig” vervangen door „honderd.”

5°. Achter art. 28 worden de volgende nieuwe artikelen ingevoegd:

Art. 29. „Voor stoomschepen, waarmede eene geregelde vaart wordt onderhouden tusschen eene Nederlandsche en eene andere Europesche haven, zijn van de voorschriften van dit reglement alleen toepasselijk de artt. 13, 15, 16, 19, 27 en 28.”

30. „De in het voorgaande artikel bedoelde vaartuigen moeten in goeden staat, voldoende uiterust en bemand zijn.

Zij moeten, behalve de booten, welke tot den gewonen inventaris behooren, voorzien zijn van eene goed ingerigte reddingsboot.

Deze laatste heeft ten minste eene lengte van 6.5 en eene breedte van 2.2 meter.”

31. „Voor ieder met een van de in art. 29 bedoelde vaartuigen vervoerd wordend landverhuizer moet tusschendeks of in de dekshutten eene oppervlakte aanwezig zijn van minstens 0.75 vierkante meter bij eene hoogte van minstens 1 meter.”

32. „Vier uren vóór het vertrek van het schip wordt door de eigenaars of agenten aan het bureau

der commissie van toezigt opgegeven, hoeveel landverhuizers zullen worden vervoerd.

Wanneer dit vertrek invalt tusschen 10 uur des avonds en 10 uur des morgens, geschiedt deze opgave altijd vóór 10 uur des avonds.”

6°. Art. 29 wordt art. 33 en luidt als volgt:

„De voorschriften van dit reglement zijn niet van toepassing op de vaartuigen bedoeld in art. 27 der wet van $\frac{1 \text{ Junij } 1861}{15 \text{ Julij } 1869}$ (S. No. $\frac{53}{124}$.”

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie zijn, ieder voor zoo veel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Het Loo, 30 September 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

(Uitgeg. 8 Oct. 1869.)

9 October 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het voorzien der stembriefjes van de vereichte zegels.

Overeenkomstig een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is mij door den Voorzitter dier Kamer mededeeling gedaan van eene opmerking, gemaakt door eene der commissiën tot onderzoek der geloofsbriefen van de laatstelijk nieuw benoemde leden.

Blijkens de aan die commissie overgelegde processen-verbaal, zijn bijna in ieder der betrokken hoofdkiesdistricten eenige stembriefjes nietig verklaard moeten worden wegens gemis van een of meer der vereichte stempelpenken, welk gebrek men meende te moeten wijten aan nalatigheid of slordigheid bij de rondzending der stembriefjes. Deze opmerking geeft mij aanleiding, UHEG. uit te noodigen, de hoofden der gemeentebesturen in Uwe provincie aan te schrijven, dat bij de rondzending der stembriefjes er naauwkeurig op gelet worde, dat die briefjes van de vereichte zegels voorzien zijn, ten einde voor te komen, dat kiezers hunne stembriefjes te vergeefs inleveren en inderdaad van hun stemregt verstoken worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

11 October 1869. BESLUIT, houdende vaststelling van programma's van examens, ter verkrijging van akten als onderwijzers bij het middelbaar onderwijs. S. 156.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 16 Augustus 1869, No. 212, 5^e afdeeling;

Gezien artt. 74, 76 en 77 der wet van den 2 Mei 1863 (Staatsblad No. 50) en Ons besluit van 2 Februarij 1864 (Staatsblad No. 8);

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 September 1869, No. 10);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 6 October 1869, No. 197, 5^e afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. te verklaren, dat de programma's F, K VII, K VIII, K IX en L, vastgesteld bij Ons voorschreven besluit, voor vrouwelijke kandidaten, welke eene akte als onderwijzeres bij het middelbaar onderwijs wenschen te verkrijgen, zullen vervangen worden door de volgende:

F.

Examen ter verkrijging eener akte van bekwaamheid als ONDERWIJZERES in de NEDERLANDSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE EN DE GESCHIEDKUNDIGE WETENSCHAPPEN.

De vereischten zijn:

a. kennis van de *Nederlandsche taal- en letterkunde*, namelijk van de taal, hare spraakkunst en de vereischten van een goeden stijl; van de hoofdtrekken van de geschiedenis der letterkunde en van eenige harer voornaamste voortbrengselen uit de drie laatste eeuwen, vooral van die, welke geschikt zijn om bij het onderwijs aan meisjes gebruikt te worden;

b. kennis van de *geschiedenis*, zoowel van Staatsgebeurtenissen als van de beschaving in het algemeen; meer uitvoerige kennis van de geschiedenis des vaderlands; een juist begrip van den omvang en de methode van geschiedkundig onderwijs aan meisjesscholen;

c. kennis der *wiskundige, natuurkundige en staatkundige aardrijkskunde*, omvattende: de kennis van de gedaante en afmetingen der aarde, van de plaatsbepaling op hare oppervlakte, van de voornaamste verschijnselen, ontstaande door de beweging der aarde om hare as en om de zon, van zons- en maansverduisteringen; eenige kennis van den bouw van het zonnestelsel; eenige kennis van lucht- en zee-stroomingen, van klimatologie, van de verspreiding van planten, dieren en menschenrassen over de oppervlakte der aarde; kennis

1869.

van de voornaamste bergketenen, hoog- en laaglanden, zeeën, meeren, rivieren, enz. en van de steden, belangrijk in de geschiedenis of door haren handel of nijverheid; kennis van de grenzen, natuurlijke gesteldheid en indeeling der voornaamste Staten, gepaard met eenige bekendheid met hunne Staatsregeling, nijverheid en handelsbetrekkingen.

K.

Examen ter verkrijging van AFZONDERLIJKE akten van bekwaamheid als ONDERWIJZERES in de NEDERLANDSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE, GESCHIEDENIS EN AARDRIJKSKUNDE.

De vereischten zijn:

VII. voor de *Nederlandsche taal- en letterkunde*, dezelfde als in programma F voor onderwijzeressen, onder a;

VIII. voor de *geschiedenis*, dezelfde als in programma F voor onderwijzeressen, onder b;

IX. voor de *aardrijkskunde*, dezelfde als in programma F voor onderwijzeressen, onder c.

L.

Examen ter verkrijging eener akte van bekwaamheid als ONDERWIJZERES in de FRANSCH, ENGELSCHE, HOOGDUITSCH OF ANDERE LEVENDE TALEN EN HARE LETTERKUNDE, vermeld in art. 77 der wet.

De vereischten zijn:

grondige kennis van de taal, hare spraakkunst en de vereischten van een goeden stijl, blijkende uit een vaardig en juist gebruik, zoowel mondeling als schriftelijk; kennis van de hoofdtrekken van de geschiedenis der letterkunde en van eenige harer voornaamste voortbrengselen uit dat tijdvak, waarin de letterkunde het meest heeft gebloeid, en van den laatsten tijd, bijzonder van die welke geschikt zijn om bij het onderwijs aan meisjes gebruikt te worden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Het Loo, 11 October 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

FOCK.

(Uitgeg. 19 Oct. 1861.)

—

11 October 1869. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling der Koninklijke besluiten van den 25 Januarij 1854 (Staatsblad No. 8) en 16 September 1859 (Staatsblad No. 100), houdende uitvoering van de artikelen 3, 4 en 9 der wet van 21 December 1853 (Staatsblad No. 128), betreffende het bouwen, planten, enz. nabij vestingwerken van den Staat. S. 157.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van 17 Augustus 1869, No. 48 G;

Gelet op de artt. 3, 4 en 9 der wet van den 21 December 1853 (Staatsblad No. 128);

Gelet op Onze besluiten van 25 Januarij 1854 (Staatsblad No. 8) en van 16 September 1859 (Staatsblad No. 100);

Den Raad van State gehoord (advies van den 24 Augustus 1869, No. 12);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 7 October 1869, No. 90 G;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het verdedigingswerk bij *Westervoort* en de redoute bij *Elden*, vermeld in de bij dit besluit gevoegde lijst, zijn vestingwerken van de eerste klasse.

2. Het werk te *Doeveren* zal, met wijziging van Ons besluit van 25 Januarij 1854 (Staatsblad No. 8), voortaan behooren tot de eerste klasse en de lijst, bij dat besluit vastgesteld, wordt, voor zooveel het werk te *Doeveren* en de batterij op den *Pruimendijk* betreft, vervangen door de bij dit besluit gevoegde lijst.

3. Het hoornwerk *Roijal* te *Doesburg* zal voortaan geen vestingwerk meer zijn en de lijst,

bij het aangehaalde besluit van 25 Januarij 1854 (Staatsblad No. 8) vastgesteld, wordt, voor zooveel de vestingwerken te *Doesburg* aangaat, vervangen door de bij dit besluit behorende lijst.

4. Nog worden de lijst bij het laatstvermelde besluit vastgesteld, voor zooveel de vesting *Delzijl* met daartoe behorende werken aangaat, en de lijst vastgesteld bij het besluit van 16 September 1859 (Staatsblad No. 100), voor zooveel het *Havenfort te Breskens* betreft, vervangen door de bij dit besluit behorende lijst.

5. De rigting van de lijnen, welke de grenzen zijn van de gronden, onderworpen aan de verbodsbepalingen der wet volgens de klassen, waartoe verschillende gedeelten van het *Havenfort te Breskens* behooren, wordt bepaald zoo als in de voorlaatste kolom van deze lijst is beschreven.

6. Op de in de laatste kolom van deze lijst aangeduide perceelen, ofschoon zij binnen eenen verboden kring liggen, is de wet niet van toepassing.

7. Dit besluit met de daartoe behorende lijst komt in werking den vijftien dag na de dagteekening van het Staatsblad en van de Staatscourant, waarin het besluit geplaatst is.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk tegelijkertijd in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, 11 October 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

(Uitgeg. 21 Oct. 1869.)

Gemeente waarin het vestingwerk ligt.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot		Gedeelten van vestingwerken, behoorende tot	BESCHRIJVING van de in artikel negen der wet bedoelde lijnen.	PERCEELEN binnen eenen verboden kring liggende, ten aanzien van welke de wet niet van toepassing is.
	de eerste klasse.	de tweede klasse.			
<i>Delfzijl.</i>	De vesting <i>Delfzijl</i> met het werk <i>Koesterloren</i> en de <i>Noordbatterij</i> .	De vier batterijen om <i>Karnsum</i> .			
<i>Doesburg.</i>		De hoogte en de lage linie om <i>Doesburg</i> en het hoornwerk de <i>Vrijheid</i> .			De percelen op den linkerover van den <i>IJssel</i> .
<i>Westervoort.</i>	Het verdedigingswerk bij <i>Westervoort</i> .				De percelen ten noorden van het werk tusschen den grooten kring en de binnenkruin van den linker <i>IJsselbandijk</i> en zoogenaamden <i>Schaapdijk</i> .
<i>Eilat (Elden).</i>	De redoute bij <i>Elden</i> .				De percelen ten zuiden en westen van de redoute tusschen den grooten kring en de binnenkruin van den linker <i>Reijnbandijk</i> van <i>Driet</i> naar <i>Huisen</i> .
<i>Drongeten.</i>	Het verdedigingswerk te <i>Doeveren</i> .	De batterij op den <i>Prinmendijk</i> .			De percelen ten westen, noordwesten, noorden en noordoosten van het verdedigingswerk en van de batterij, tusschen den grooten en den kleinen kring, van de noordelijke grens van het bovenvlak van den <i>Doeverenschen dijk</i> tot de noordelijke grens van het bovenvlak van den <i>Prinmendijk</i> .
<i>Breskens.</i>	Het <i>Havenfort</i> , met uitzondering van het gedeelte dat tot de derde klasse behoort.		De landwaarts gekeerde zijden van het fort ten zuiden van de in kolom 6 beschreven lijnen.	Lijnen getrokken uit het zuidelijk einde van den bekleedingsmuur der zijde III—IV, rakende den buitenomtrek van den oostelijken uitbouw van den toren <i>Nassau</i> , en uit het zuidelijk einde van den bekleedingsmuur der zijde V—VI, naar de binnenkruin van den zeedijk oostwaarts het fort ter plaatse waar deze dijk zich zuidwaarts wendt.	

Behoort bij het besluit des Konings van 11 October 1869, N°. 14 (Staatsblad N°. 157).

Mij bekend,
De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN,

12 October 1869. **BESLUIT**, houdende vernietiging van twee besluiten van den gemeenteraad van Blankenham van 3 September 1869, tot beëdiging en installatie van raadsleden en tot benoeming van een' wethouder. S. 158.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 September 1869, N°. 157, 2° afdeling, tot vernietiging van twee besluiten van den gemeenteraad van Blankenham van 3 September jl., strekkende het eene tot beëdiging en installatie van raadsleden en het andere tot benoeming van een' wethouder, een en ander ter vervulling der vacatures, ten gevolge van de gewone aftreding van dit jaar ontstaande;

Overwegende, dat, ingevolge art. 27 der gemeentewet, de gewone aftreding van raadsleden geschiedt met den eersten Dingsdag van September, die dit jaar op 7 September inviel;

dat alzoo de beëdiging en installatie der nieuw gekozen raadsleden eerst op dien dag kon plaats hebben en het besluit om tot die beëdiging en installatie reeds op den 3^m September over te gaan, bij gevolg strijdig is met de wet;

dat art. 83 der gemeentewet voor den gewonen tijd ter verkiezing der wethouders evenzeer den eersten Dingsdag van September aanwijst;

dat alzoo dit jaar de verkiezing ter vervanging van de aftredende wethouders mede eerst den 7^m September kon plaats hebben en de door den raad van Blankenham op den 3^m gedane verkiezing van een' wethouder in strijd met de wet geschiedde;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 5 October 1869, N°. 27);

Hebben goedgevonden en verstaan de beide bovenvermelde besluiten van den gemeenteraad van Blankenham, van den 3^m September 1869, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, 12 October 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

(Uitgeg. 21 Oct. 1869.)

13 October 1869. **CIRCULAIRE** van den Minister van Justitie, betreffende verpleging van kinderen van ouders, die wegens bedelarij of landlooperij zijn veroordeeld tot opzending naar de bedelaarsgestichten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft er mijne aandacht op gevestigd dat somtijds ingevolge de geleide-order, in de Rijksgestichten te Ommerschans en te Veenhuizen ter opneming en verpleging worden gebracht niet tot overbrenging naar die gestichten veroordeelde kinderen, boven de twee jaren oud, met hunne tot de opzending veroordeelde ouders.

Onder verwijzing naar artikel 66 der wet van 28 Junij 1854 (Staatsblad N°. 100) en artikel 1 van het Koninklijk besluit dd. 19 Augustus 1859 (Staatsblad N°. 82) heeft mijn ambtgenoot mij te kennen gegeven, dat, zijns inziens, kinderen van bedelaars en landloopers, wier overbrenging naar de gestichten moet plaats hebben, dan alleen gerekend kunnen worden niet van de ouders te kunnen worden gescheiden, wanneer zij den ouderdom van twee jaren nog niet hebben bereikt, of wel, indien zij, ofschoon dezen leeftijd overschreden hebbende, in zoodanigen bijzonderen toestand verkeerden dat zij de ouderlijke zorg niet kunnen missen. In het laatst geval dient bij de opzending, de daartoe geleide hebbende reden uitdrukkelijk te worden vermeld. Kinderen, welke buiten deze termen vallen, kunnen naar het gevoelen van mijnen genoemden ambtgenoot niet in de gestichten worden toegelaten, dan op aanvragen van de besturen der gemeenten van hun domicilie van onderstand en met zijne goedkeuring; overeenkomstig artikel 2 van het aangehaald Koninklijk besluit. Met die kinderen zal alzoo, bij de opzending der ouders en het gemis dier toestemming dienen te worden gehandeld op gelijke wijze als met die van andere gevangenen geschiedt.

Mij met deze zienswijze vereenigende, heb ik de eer UWEG. te verzoeken bij de opzending of weder-overbrenging van bedelaars en landloopers naar de Rijksgestichten, in vorenstaanden zin bevelen te geven en te doen geven.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

16 October 1869. **BESLUIT**, tot vaststelling van een reglement, betreffende den vorm, de zamenstelling en de afmetingen der maten en gewigten. S. 159.

Zie de wet van 7 April 1869, bl. 44 hiervoren.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandische Zaken, van 23 Sept. 1869, No. 242, 12° afdeling;

Gelet op de artt. 12, 13 en 16 der wet van 7 April 1869 (Staatsblad No. 57), betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 5 October 1869, No. 19);

Hebben goedgevonden en verstaan vast te stellen het bij dit besluit gevoegde reglement, betreffende den vorm, de samenstelling en de afmetingen der maten en gewigten.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 16 October 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandische Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgeg. 29 Oct. 1869.)

REGLEMENT, betreffende den vorm, de samenstelling en de afmetingen der maten en gewigten.

§ I. Algemeene bepalingen.

Art. 1. De maten, gewigten en weegwerktuigen moeten zoodanig zamengesteld zijn, dat het gebruik, waarvoor die voorwerpen bestemd zijn, geen invloed op hunne stevigheid, vorm of afmetingen kan te weeg brengen.

2. Houten maten moeten van droog, hard hout vervaardigd zijn.

3. De grondslag voor de gewone verificatie der maten, gewigten en weegwerktuigen is de temperatuur van 15 graden van den honderddeeligen thermometer.

4. De van Regeringswege aan de ijkkantoren verstrekte modellen der maten en gewigten worden beschouwd als normale modellen ter uitvoering der voorschriften van dit reglement.

5. Op de maten en gewigten is uitgedrukt hun wettelijke naam of waarde, benevens de naam of het merkteeken van den vervaardiger of verkooper, behoudens de uitzonderingen uitdrukkelijk bij dit reglement aangewezen.

6. Bij het stellen van den naam der maten en gewigten op die voorwerpen is het geoorloofd, in plaats van de woorden *dubbele* of *halve*, te stellen in cijfers of letters 2, 5 of $\frac{1}{2}$, met bijvoeging

van het eerstvolgende onderdeel of veelvond, wanneer dit tot juiste aanduiding van lengte, inhoud of gewigt noodig is.

7. Alle opschriften op maten, gewigten of weegwerktuigen gesteld, worden door duidelijke en onuitwisbare teekenen aangewezen.

8. De afwijkingen, bij dit reglement toegelaten, zijn, wat betreft de lengte, den inhoud of de zwaarte der maten of gewigten, alleen veroorloofd wanneer de voorwerpen grooter of zwaarder daardoor worden.

9. Het is veroorloofd maten of gewigten, met afwijking der voorschriften van dit reglement, zoodanig te vervaardigen als ter bevordering van naauwkeurigheid, sierlijkheid of stevigheid dier voorwerpen noodig mogt geacht worden, mits de bepalingen omtrent de afmetingen dier voorwerpen steeds worden in acht genomen.

§ II. Lengtematen.

10. De stoffelijke lengtematen zijn:

dubbele dekameter	(20 el);
dekameter	(10 el);
halve dekameter	(5 el);
dubbele meter	(2 el);
meter	(el);
halve meter	($\frac{1}{2}$ el);
dubbele decimeter	(2 palm) en
decimeter	(palm).

11. De lengtematen zijn van metaal of hout.

De maten van twee of één dekameter worden uitsluitend van ijzer, die van één halven dekameter uitsluitend van hout, en de overige lengtematen van hout, ijzer of koper vervaardigd.

12. De teekenen tot aanwijzing van onderdeelen worden naauwkeurig en scherp op de maten gesteld en maken een regten hoek met de lengte der maat.

De teekenen, welke de kleinste onderdeelen aanwijzen, zijn kleiner dan die, welke grootere onderdeelen aanwijzen.

13. De meters mogen vier verschillende gedaanten hebben:

1°. Die van eene lat, vierkant in doorsnede, van boven naar onder enigzins schuin toeloopende. Het dikke gedeelte loopt, wanneer de meter uit hout vervaardigd is, uit in een handvat, en het dunne gedeelte is voorzien van een koperen open schoen.

Bij het handvat is de aanvang der maat door een opstaand stuk aangewezen.

De dikte van den schoen is in de lengte der maat begrepen.

De meter wordt verdeeld in tien decimeters, waarvan de eerste, te rekenen van het opstaand stuk, wordt verdeeld in tien centimeters. De decimeters worden door de cijfers 1, 2, 3, enz. tot 10 aangeduid.

De insnijdingen der verdeelingen vinden plaats over de geheele breedte van het zijvlak der lat, waarop zij worden aangewezen.

2°. Die van eene lat, over hare lengte gelijk in doorsnede, en, wanneer de meter uit hout vervaardigd is, van twee koperen open schoenen, bevestigd als sub 1°. is bepaald, voorzien.

Deze lat wordt verdeeld in tien decimeters, elke decimeter in tien centimeters, en ten minste de eerste centimeter in tien millimeters.

De insnijding, die het midden van een decimeter aanwijst, is langer dan de overige verdeelstrepen tot aanwijzing der centimeters; de insnijding, die het midden van een centimeter, in millimeters verdeeld, aanwijst, is langer dan de overige verdeelstrepen tot aanwijzing der millimeters.

De cijfers, die de verdeelingen aanwijzen, worden op eene der beide volgende wijzen gesteld:

a. de centimeters met de cijfers 1, 2, 3, enz. tot 9 en de decimeters met dezelfde cijfers, doch van grooteren vorm;

b. de decimeters met de cijfers 10, 20, 30, enz. tot 90 en de centimeters van 1 tot 100.

3°. Die van eenen stok, waarop de aanvang en het einde des meters door middel van vastalnitende koperen ringen, welker vlakopstaande-binnenzijden de lengte des meters bepalen, aangewezen zijn.

Deze meters mogen ook, in plaats van ringen, voorzien zijn van een' lossen knop aan de bovenzijde en van een los steunstuk aan de onderzijde.

De lengte van den meter wordt berekend na aftrek van knop en steunstuk.

Deze meters worden verdeeld in 10 decimeters, waarvan de eerste decimeter alleen in centimeters.

Het is voldoende de verdeeling in decimeters en centimeters alleen met ingeslagen pennen aan te wijzen, mits de vijfde decimeter door drie en de vijfde centimeter door twee pennen aangeduid worde.

4°. Die van eene lat uit 2, 4, 5 of 10 gelijke stukken door scharnieren aan elkander verbonden.

Deze meters zijn verdeeld in decimeters, centimeters en millimeters, op de wijze als sub 2°, bepaald is.

Wanneer deze meters uit hout vervaardigd wor-

den, zijn zij aan beide einden van een schoen voorzien, op de wijze als sub 2°. bepaald is.

14. De halve meters hebben de gedaante en samenstelling van de meters, sub 1°. en sub 2°. van art. 13 beschreven, en zijn op dezelfde wijze verdeeld.

Het handvat heeft hoogstens de lengte van twaalf centimeters, gerekend van den aanvang der maat.

Ook mogen halve meters uit vijf gelijke stukken, met scharnieren aan elkander verbonden, worden vervaardigd.

De verdeeling geschiedt overeenkomstig het bepaalde sub 2°. van art. 13.

15. De lengtematen van één en van twee decimeters worden in centimeters en deze in millimeters verdeeld.

Deze meters hebben de gedaante van een liniaal of van een driehoekig prisma.

Het is bovendien geoorloofd decimeters uit twee gelijke stukken, door een scharnier aan elkander verbonden, te vervaardigen.

16. De dubbele houten meter en de halve dekameter hebben de gedaante eener lat, die aan beide einden van een' ijzeren schoen voorzien is.

De dikte van de schoenen is in de lengte der maat begrepen.

Deze maten moeten geverwd of geolied zijn.

Zij zijn verdeeld in decimeters, waarvan de eerste ook in centimeters.

De verdeelingsstrepen worden met afstekende kleur op de maat aangewezen.

17. Op de lengtematen, strekkende tot het meten van militie- of schutterpligtigen, is een koperen meter, in decimeters, centimeters en millimeters verdeeld, bevestigd, en op een' afstand van het grondvlak van één meter in een staanden riggel, langs welken zich een schuifstuk beweegt, ingelegd.

De verdeelcijfers worden opklimmend van onder naar boven geplaatst.

Het schuifstuk moet zich evenwijdig met het grondvlak bewegen.

18. De maat van twee dekameters bestaat uit veertig gelijke ijzeren schakels, zamengevoegd met koperen of ijzeren ringen, op zoodanige wijze, dat elke schakel met de halve middellijn der ringen de lengte heeft van een' halven meter.

De tweede schakel is met de derde, de vierde met de vijfde, de zesde met de zevende enz., om de twee schakels door een grooteren ring verbonden.

Van vijf tot vijf meters en dus van tien tot

tien schakels is de gemelde ring van een dwarsbalkje voorzien.

De grootere ring, die den tienden met den elfden meter en dus de twintigste met de een en twintigste schakel verbindt, is zoodanig ingerigt, dat de maat aldaar kan afgebroken worden om haar tot eene maat van tien meters te kunnen verkleinen.

Aan de beide einden der maat bevinden zich halfcirkelvormige handvatten met dwarsstukken.

De lengte van de maat wordt geacht begrepen te zijn tusschen de middelpunten der beide handvatsels.

De maat van één dekameter bestaat uit veertig of twintig gelijke ijzeren schakels en is overigens op dezelfde wijze ingerigt als voor die van twee dekameters bepaald is.

19. Geene kenteekenen van breuken, behalve die welke uitdrukkelijk bij dit reglement zijn aangewezen, noch eenige teekenen, die betrekking hebben op andere dan wettelijke maten, mogen op de lengtematen voorkomen.

20. De afmetingen der lengtematen, alsmede de geoorloofde afwijkingen zijn in millimeters in de volgende tabel aangewezen.

BENAMING DER M A A T.	Houten maten.				Ijzeren of koperen maten.				Geoorloofde afwijking bij 15° van den honderdeeligen thermometer.	
	Dikte.		Breedte.		Dikte.	Breedte.	Lengte van den schoen.	Dikte.		
	Bovenzijde.	Onderzijde.	Bovenzijde.	Onderzijde.						
Dubbele dekameter.	"	"	"	"	"	"	"	"	Hout	Meetaal.
Dekameter	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3,0
Halve dekameter.	25 tot 30	25 tot 30	35 tot 40	35 tot 40	"	"	40	2,5	1,5	"
Dubbele meter	18 " 20	18 " 20	18 " 20	18 " 20	6	40	20	2,0	1,5	0,2
Meter (art. 13, sub 1°).	15 " 20	8 " 12	15 " 20	8 " 12	10	10	15	2,0	1,0	0,2
Meter (art. 13, sub 2°).	12 " 15	12 " 15	12 " 15	12 " 15	5	30	15	2,0	1,0	0,2
Meter (art. 13, sub 3°).	15 " 20	12 " 15	15 " 20	12 " 15	"	"	"	"	1,0	"
Halve meter	15 " 20	8 " 12	15 " 20	8 " 12	8	8	10	1,5	0,6	0,1
Dubbele decimeter	"	"	"	"	"	"	"	"	0,4	0,1
Decimeter	"	"	"	"	"	"	"	"	0,3	0,1

§ III. Ruimtematen.

21. De stoffelijke ruimtematen zijn:
 halve dekastere (5 wissen),
 dubbele stere (2 wissen) en
 stere (wisse).

22. De gedaante der ruimtematen is die van een regthoekig houten raam, bestaande uit een grondstuk en twee loodregt daarop geplaatste zijstukken, aan de bovenzijde met een dekstuk vereenigd en aan de buitenzijde elk van twee schoren voorzien.

Elk zijstuk bevat in het midden eene sleuf, een aanvang nemende twintig centimeters boven het grondstuk, in welke sleuf zich een lat of balkje beweegt.

Die lat of dat balkje wordt door eene schroef aan elk einde op de vereischte hoogte gesteld.

Op de buitenzijde van elk zijstuk is eene in centimeters verdeelde maat.

Deze centimeters worden aangeduid door eenen wijzer, die aan de beweegbare lat of het balkje gehecht is en met de onderzijde daarvan in één vlak ligt.

23. De lengte van het grondstuk of de breedte van het raam wordt gerekend te zijn de afstand der twee zijstukken binnenwerks.

De hoogte van het raam wordt gerekend te zijn de afstand van het grondstuk tot het grootste punt, waarop de onderzijde van de beweegbare lat of het balkje kan gesteld worden.

24. De lengte der beweegbare lat is drie meters voor de halve dekastere, twee meters voor de dubbele stere en één meter voor de stere.

De hoogte is voor de dubbele stere en de stere één meter en voor de halve dekastere 167 centimeters.

De geoorloofde afwijking voor de hoogte en lengte van elke maat bedraagt twee millimeters.

25. De benaming der maat wordt op elk der beide zijstukken gesteld.

§ IV. Inhoudsmaten.

A. Voor drooge waren.

26. De stoffelijke inhoudsmaten voor drooge waren zijn:

dubbele hektoliter (2 mud),	
hektoliter (mud),	
halve hektoliter ($\frac{1}{2}$ mud),	
dubbele dekaliter (2 schepel),	
dekaliter (schepel),	
halve dekaliter ($\frac{1}{2}$ schepel),	
dubbele liter (2 kop),	
liter (kop),	
halve liter ($\frac{1}{2}$ kop),	
dubbele deciliter (2 maatjes),	
deciliter (maatje) en	
halve deciliter ($\frac{1}{2}$ maatje).	

27. Deze maten worden vervaardigd uit hout, uit geslagen of gegoten koper, uit geslagen of gegoten ijzer, of uit blik.

Hare gedaante is die van een cilinder, waarvan de hoogte nagenoeg gelijk is aan de middellijn van het grondvlak.

Ook mogen vervaardigd worden tonvormige en cilindervormige maten uit duigen gekuip.

28. Maten voor fijnere metingen bestemd zijn de zoodanige, welker hoogte hoogstens 0,2 millimeter van de gevorderde hoogte verschilt.

Zij worden alleen uit koper of ijzer vervaardigd.

29. Tot het meten van granen, zaden, boonen, erwten en soortgelijke waren worden geene andere dan cilindrische maten tot hoogstens eenen inhoud van een halven hektoliter gebezigd.

De ijzeren halve hektoliter is de oorspronkelijke en eenig wettige maat om granen, zaden, boonen, erwten en soortgelijke waren in het groot te meten.

30. De halve hektoliter, bedoeld in het vorige artikel, is voorzien van brug en stijl.

31. De maten, bestemd tot het meten van granen, zaden, boonen, erwten en soortgelijke waren, worden bij het gebruik met een strijker afgestrekken.

Ook bij het meten van andere waren moeten deze gelijkraads de maat vullen.

32. De strijkers maken een deel der maat uit, wanneer deze tot het meten van granen, zaden, boonen, erwten of soortgelijke waren bestemd is.

Zij hebben eene cilindrische gedaante, zijn glad afgewerkt en worden van hout vervaardigd.

Hunne afmetingen zijn de volgende:

	Middellijn in milli- meters.	Lengte in centi- meters.
Voor den halven hektoliter	43 tot 47	50 tot 55
id. dubbelen dekaliter en dekaliter	38 " 42	40 " 45
id. halven dekaliter en dubbelen liter	33 " 37	30 " 35
id. liter en onderdeelen .	21 " 23	16 " 20

33. De inhoudsmaten zijn, behoudens de uitzondering omtrent de tonvormige maten, aan de binnenzijde cilindrisch en glad; de bodem is vlak.

De spanen inhoudsmaten worden zoodanig bewerkt, dat het uiteinde aan de binnenzijde van het gebogen spaan zoo min mogelijk kunne worden bespeurd.

De wanden mogen aan de binnenzijde van een spawning voorzien worden, welke echter niet dieper dan op een derde hunner dikte wordt ingesneden en strekt om den bodem daarin te doen aluiten.

Ook mogen deze maten een uitstekenden kimrand hebben. Zij zijn aan de binnen- en buitenzijde met gekookte lijnolie bestreken.

De maten uit gedraaid hout hebben hoogstens eenen inhoud van een halven dekaliter en worden uit één stuk vervaardigd.

De gedraaide en spanen maten van één liter en daarboven zijn aan de bovenzijde met een vastgeklonken ijzeren band versterkt.

De uiteinden van dien band zijn in elkander gesmeed of gesoldeerd.

34. De ijzeren maten van één liter en daarboven zijn, zoowel aan den bodem als aan de bovenzijde, door eenen ijzeren band versterkt en van een uitstekenden kimrand voorzien.

De halve hektoliter is bovendien door een band op de helft der hoogte versterkt.

De wanden en bodem zijn door een omgeklonken rand, onafhankelijk van den kimrand en den band aan de onderzijde, aan elkander verbonden.

De ijzeren maten beneden den liter behoeven slechts van een rand aan de bovenzijde voorzien te zijn.

De bodems der ijzeren maten van twee liters

en daarboven worden met minstens twee gekruiste strooken belegd.

Deze strooken moeten beide geheel doorlopende zijn en worden aan den bodem, zoowel als aan den kimrand, vastgeklonken.

De stijl wordt aan den bodem in de kruisstrook vastgeklonken of door eene moerschroef en een klinksel op die schroef bevestigd.

De brug van den halven hektoliter wordt aan den bovenrand der maat daaraan verbonden.

De ijzeren inhoudsmaten zijn waterdicht, aan de binnenzijde met menie-verw bestreken en aan de buitenzijde met duurzame vasthoudende verv overdekt.

35. Het is geoorloofd de maten van één dekaliter en daarbeneden van blik te vervaardigen.

Deze maten worden aan den bovenrand met minstens drie op elkander gesoldeerde banden van dezelfde soort van blik, waaruit de maat vervaardigd is, of met een band van gesmeed ijzer versterkt.

De blikken maten van één liter en daarboven worden aan de onderzijde met eenen rondlopenden en ingelegden ijzerdraad en met een tweetal gekruiste strooken tegen den bodem versterkt.

De einden van het blik, waaruit de wand is vervaardigd, worden niet op maar tegen elkander op eene aan de buitenzijde aangebragte blikken strook gesoldeerd.

De blikken maten worden aan de binnenzijde blank gelaten, doch hare buitenzijde mag geverwd worden.

36. De koperen maten worden op gelijke wijze als de ijzeren vervaardigd, doch niet geverwd.

De bovenrand der koperen maten behoeft slechts de helft der dikte, voor de ijzeren maten bepaald, te hebben, doch moet in dat geval langs den geheelen omtrek op de maat gesoldeerd zijn.

De koperen maten, strekkende om hoeveelheden graan af te wegen en bekend onder den naam van koornschalen, worden alleen vervaardigd van een liter, een halven liter, twee deciliters en één deciliter. Zij zijn op dezelfde wijze als de overige koperen maten vervaardigd, doch behoeven niet van een bovenrand voorzien te worden.

37. De ijkmerken worden geplaatst:

a. voor de ijzeren maten van een halven hektoliter, twee dekaliters en één dekaliter op eene

strook tinsoldeer, gegoten in eene langwerpige vierkante, in den bovenrand uitgekapt opening van 30 millimeters lengte en 4 millimeters breedte. Deze opening wordt boven de plaat, waarop de naam der maat gesteld is, aangebragt;

b. voor de ijzeren en blikken maten van een halven dekaliter en daarbeneden op eene strook tinsoldeer vastgehecht tusschen den bovenrand en de plaat, waarop de naam der maat gesteld is;

c. voor de koperen maten op den bovenrand.

38. Behoudens het voorschrift in art. 29 en het slot van art. 40 mogen de houten maten van twee, van één en van een halven hektoliter zoowel van eene cilindrische als van eene tonvormige gedaante vervaardigd worden.

Zij zijn niet van brug of stijl voorzien, hebben eenen vlakken bodem en zijn, zonder eenige gaping tusschen de duigen, aan de binnenzijde glad bewerkt.

39. De cilindrische houten maten, bedoeld in art. 38, worden elk met minstens vier ijzeren banden beslagen.

40. De tonvormige houten maten, bedoeld in art. 38, hebben zoodanige afmetingen, dat de hoogte, de buiksmiddellijn, de middellijnen op het vierde en drierde der hoogte en de bodemsmiddellijn, bij een regelmatig beloop der inwendige duigenkromte, tot elkander in reden staan als de getallen $10\frac{1}{2}$, 9, $8\frac{2}{3}$ en 8.

De bodems en bovenvlakken dezer maten zijn cirkelrond.

De tonvormige maten zijn door ten minste vier ijzeren banden versterkt.

De dubbele hektoliter kan in plaats van vier ijzeren banden voorzien zijn van dertien houten hoepels in vier stellen, waarvan het onderste stel uit vier en de overige uit drie hoepels is zamengesteld.

De bodem dezer maat is in de kim door een bealaghoepel versterkt.

De tonvormige maten mogen niet langer dan tot 1°. Januarij 1875 gebezigd worden, na welk tijdstip alle maten de cilindrische gedaante moeten hebben.

41. De afmetingen der inhoudsmaten voor drooge waren, almede de geoorloofde afwijkingen zijn in millimeters in de volgende tabel aangewezen:

A. CILINDRISCHE MATEN.

BENAMING DER MATEN.	Vervaardigd van:	Middellijn.	Hoogte.	Brug.		Stijl.	Dikte van		Bovenrand.		Onder- en kimrand.		Middelband.		Kruisbaanden onder den bodem.		Afwjkingen in middellijn of meer.		Geoorloofde afwijking der hoogte bij juiste middellijn.	Verandering op den inhoud der maat voor een millimeter meer in hoogte.			
				Dikte.	Breedte.		Wanden.	Dikte.	Breedte.	Hoofte van den uitsere kenden rand.	Dikte.	Breedte.	Dikte.	Breedte.	Dikte.	Breedte.	Ijk.	Herk.					
																					9.	10.	11.
1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.
2 Hektoliter (*)	HOUT	634	634	"	"	"	"	30	20	"	"	"	"	"	5	"	"	"	"	5	5	4	3,15
Hektoliter (*)		503	503	"	"	"	"	30	20	"	"	"	"	"	4	"	"	"	"	5	5	4	1,98
1/2 Hektoliter (*)		399	400	"	"	"	"	30	20	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	4	4	4	1,25
1/2 Hektoliter . . .		399	400	"	"	"	"	2,0	1,5	10	20	6	40	8	8	3	40	3,5	40	2	5,0	1	1,25
1/2 Hektoliter (graanmaat) . . .		400	399	14	15	14	385	2,0	1,2	8	20	4	30	5	5	2	25	2,5	30	2	5,0	0,5	0,625
2 Dekaliter . . .		295	292,5	"	"	"	"	1,0	1,0	7	15	3	25	4	4	"	"	2	30	2	3,0	1	0,68
1 Dekaliter . . .		233	234,5	"	"	"	"	0,9	0,9	6	14	3	25	4	4	"	"	2	30	2	2,5	1	0,43
1/2 Dekaliter . . .		185	186	"	"	"	"	0,9	0,9	5	13	2	20	4	4	"	"	2	30	2	2,5	1	0,27
2 Liter . . .	LISER	137	136	"	"	"	"	0,8	0,8	4	12	2	20	3	3	"	"	1,5	25	1	2,5	1	0,15
Liter . . .		109	107	"	"	"	"	0,8	0,8	3	10	1,5	15	3	3	"	"	"	"	1	2,0	1	0,09
1/2 Liter . . .		86	86	"	"	"	"	0,6	0,6	2	8	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,06
2 Deciliter . . .		64	62,5	"	"	"	"	0,6	0,6	2	8	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,03
Deciliter . . .		50	51	"	"	"	"	0,6	0,6	1	6	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,02
1/2 Deciliter . . .		40	40	"	"	"	"	0,6	0,6	1	5	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1,5	1	0,013
Dekaliter . . .		233	234,5	"	"	"	"	0,60	0,60	4	15	"	"	"	"	"	"	2,0	30	2	2,5	1	0,43
Dekaliter . . .		185	186	"	"	"	"	0,55	0,55	4	15	"	"	"	"	"	"	2,0	30	2	2,5	1	0,27
2 Liter . . .		137	136	"	"	"	"	0,50	0,50	3	15	"	"	"	"	"	"	1,5	25	1	2,5	1	0,15
Liter . . .		109	107	"	"	"	"	0,46	0,46	3	10	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,09
1/2 Liter . . .		86	86	"	"	"	"	0,43	0,43	2	10	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,06
2 Deciliter . . .	BLIK	64	62,5	"	"	"	"	0,41	0,41	2	10	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,03
Deciliter . . .		50	51	"	"	"	"	0,39	0,39	2	5	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,02
1/2 Deciliter . . .		40	40	"	"	"	"	0,39	0,39	2	5	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1,5	1	0,013

	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	18.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	28.
1.																						
2 Dekaliter . . .	295	292,5	"	"	"	"	"	1,0	1,0	8,0	15	8	25	"	"	"	2,0	30	2	8	1	0,88
Dekaliter . . .	233	234,5	"	"	"	"	"	0,9	0,9	2,5	14	3	20	"	"	"	2,0	30	2	2,5	1	0,43
1/4 Dekaliter . . .	185	186	"	"	"	"	"	0,9	0,9	2,0	14	2	20	"	"	"	2,0	30	2	2,5	1	0,27
2 Liter	187	186	"	"	"	"	"	0,8	0,8	2,0	12	2	20	"	"	"	1,5	25	1	2,5	1	0,15
Liter	109	107	"	"	"	"	"	0,8	0,8	1,5	10	1,5	15	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,09
1/2 Liter	86	86	"	"	"	"	"	0,6	0,6	1,0	9	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,06
2 Deciliter	64	62,5	"	"	"	"	"	0,6	0,6	1,0	8	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,03
Deciliter	50	51	"	"	"	"	"	0,6	0,6	0,5	6	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,02
1/2 Deciliter	40	40	"	"	"	"	"	0,6	0,6	0,5	6	"	"	"	"	"	"	"	1	1,5	1	0,018
	KOTEG																					
1/2 Dekaliter	185	186	"	"	"	"	"	82	12	band2	25	"	"	"	"	"	"	"	2	2,5	1	0,27
2 Liter	187	136	"	"	"	"	"	24	8	"	25	"	"	"	"	"	"	"	1	2,5	1	0,15
Liter	109	107	"	"	"	"	"	20	7	"	20	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,09
1/4 Liter	86	86	"	"	"	"	"	18	7	"	20	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,06
2 Deciliter	64	62,5	"	"	"	"	"	16	5	"	20	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,03
Deciliter	50	51	"	"	"	"	"	12	5	"	15	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,02
1/2 Deciliter	40	40	"	"	"	"	"	8	3	"	15	"	"	"	"	"	"	"	1	1,5	1	0,018
	GEDRAID HOUP.																					
2 Dekaliter	295	292,5	"	"	"	"	"	14	8	band2	25	"	"	"	"	"	"	"	2	8	1	0,68
Dekaliter	233	234,5	"	"	"	"	"	14	8	"	25	"	"	"	"	"	"	"	2	2,5	1	0,43
1/4 Dekaliter	185	186	"	"	"	"	"	12	7	"	25	"	"	"	"	"	"	"	2	2,5	1	0,27
2 Liter	187	186	"	"	"	"	"	10	7	"	25	"	"	"	"	"	"	"	1	2,5	1	0,15
Liter	109	107	"	"	"	"	"	9	6	"	20	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,09
1/2 Liter	86	86	"	"	"	"	"	5	5	"	20	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,06
2 Deciliter	64	62,5	"	"	"	"	"	5	4	"	20	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,03
1 Deciliter	50	51	"	"	"	"	"	5	3	"	15	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,02
1/2 Deciliter	40	40	"	"	"	"	"	5	2	"	15	"	"	"	"	"	"	"	1	1,5	1	0,018
	SPAAN.																					
2 Dekaliter	295	292,5	"	"	"	"	"	14	8	band2	25	"	"	"	"	"	"	"	2	8	1	0,68
Dekaliter	233	234,5	"	"	"	"	"	14	8	"	25	"	"	"	"	"	"	"	2	2,5	1	0,43
1/4 Dekaliter	185	186	"	"	"	"	"	12	7	"	25	"	"	"	"	"	"	"	2	2,5	1	0,27
2 Liter	187	186	"	"	"	"	"	10	7	"	25	"	"	"	"	"	"	"	1	2,5	1	0,15
Liter	109	107	"	"	"	"	"	9	6	"	20	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,09
1/2 Liter	86	86	"	"	"	"	"	5	5	"	20	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,06
2 Deciliter	64	62,5	"	"	"	"	"	5	4	"	20	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,03
1 Deciliter	50	51	"	"	"	"	"	5	3	"	15	"	"	"	"	"	"	"	1	2,0	1	0,02
1/2 Deciliter	40	40	"	"	"	"	"	5	2	"	15	"	"	"	"	"	"	"	1	1,5	1	0,018

(*) De banden dezer maten zijn minstens 2 millimeters dik en 25 millimeters breed.

BENAMING DER MATEN.	Hoogte.		Middellijn van	Dikte van	Baan- den.	Ten minste.	Geoorloofde afwijkingen in middellijn in meer of min.	Jl. / Herj. k.			
	den buik.	1/3 en 1/3 der hoogte.							den bodem.	de duigen.	den bodem.
2 Hektoliter .	720	618	600,5	548	18	25	2	25	2	2	4
Hektoliter . .	572	490	476,5	435	15	18	2	25	2	2	4
1/3 Hektoliter.	454	389	378	345	12	15	2	20	5	2	3
											3
											3
											3

B. Voor natte waren.

42. De stoffelijke inhoudsmaten voor natte waren of vochtmaten zijn :

- halve hektoliter (1/2 vat),
- dubbele dekaliter (20 kan),
- dekaliter (10 kan),
- halve dekaliter (5 kan),
- dubbele liter (2 kan),
- liter (kan),
- halve liter (1/2 kan),
- dubbele deciliter (2 maatjes),
- deciliter (maatje),
- halve deciliter (1/2 maatje),
- dubbele centiliter (2 vingerhoed) en
- centiliter (vingerhoed).

43. De vochtmaten hebben eene cilindrische gedaante. Zij worden onderscheiden in lage en hooge vochtmaten.

Bij de lage vochtmaten is, behoudens de uitzondering vermeld in art. 49, de hoogte gelijk de middellijn, en bij de hooge vochtmaten is de hoogte het dubbel van de middellijn.

44. De vochtmaten worden, naar gelang harer

bestemming, vervaardigd van blik, koper, ijzer, tin, gedraaid hout, porselein, glas of aardewerk.

45. Vochtmaten voor fijnere metingen bestemd zijn de zoodanige, welker hoogte, voor zooveel betreft de lage vochtmaten, minder dan 0,2 millimeter en, voor zooveel betreft de hooge vochtmaten, minder dan 0,3 millimeter van de gevorderde hoogte afwijkt.

46. De lage vochtmaten, voor zoover zij uit ijzer, koper, blik of gedraaid hout vervaardigd worden, zijn, behoudens de daarvoor afzonderlijk gegeven voorschriften, zoowel in afmeting als in samenstelling gelijk aan de uit dezelfde stoffen vervaardigde inhoudsmaten van drooge waren.

47. De hooge vochtmaten van twintig, tien en vijf liters worden uitsluitend van vertind koper en de lage vochtmaten van dien inhoud uitsluitend van ijzer vervaardigd.

Al deze vochtmaten zijn voorzien van een breedten stortrand met tuit en rusten op een schuin uitstekenden voetrand. De bodems zijn door kruisstrooken versterkt.

De hooge vochtmaten, bedoeld in dit artikel, zijn elk door één of twee middenbanden versterkt.

48. Het is geoorloofd de hooge vochtmaten van twintig, tien en vijf liters inwendig te voorzien van eenen hollen staanden stijl van tien tot vijftien millimeters middellijn, strekkende tot uitlooppijp en aan het boveinde bevestigd in eene horizontale brug, welker breedte en dikte gelijk is aan die der graanmaat.

De stijl wordt in de brug vastgesoldeerd en steekt aan de onderzijde der maat minstens één centimeter onder den bodem uit.

De hierbedoelde vochtmaten hebben dezelfde middellijn als die, welke niet van uitlooppijp en brug voorzien zijn, doch zooveel meer hoogte als noodig is tot vergoeding der ruimte door uitlooppijp en brug ingenomen.

49. De maat van een halven hektoliter strekt uitsluitend tot het meten van olie en wordt van ijzer vervaardigd.

Hare hoogte is nagenoeg gelijk de helft der middellijn en wordt tegen den binnenwand aangewezen door eene aan de benedenzijde afgeronde brug, rustende op een stijl.

De wand der maat heeft minstens eene hoogte van een halven decimeter boven de brug en is aan de buitenzijde versterkt door minstens vier regtopstaande ijzeren stijlen.

De bodem is aan de buitenzijde van twee kruisstrooken voorzien en aan den wand vastgeol-

B. FONVORMIGE MATEN.

deerd, of wel de randen zijn om den bodem vastgeklonken.

De maat wordt aan de binnenzijde glad bewerkt en blank gelaten.

Zij is van een kimrand en handvatsels voorzien.

Het bovenzvlak der brug is voorzien van een ingesneden kruis, waarvan het snijpunt het midden van de lengte der brug aanwijst.

50. Van de maten van twee liters en daarbeneden worden de hooge uitsluitend uit tin, porselein, glas of aardewerk, doch de drie laatstgenoemde soorten alleen op den inhoud van twee liters, een liter en een halven liter vervaardigd.

Het tin, strekkende tot vervaardiging van vochtmaten, bestaat uit een mengsel van tin en lood, hetwelk op honderd deelen minstens 82 en hoogstens 85 zuiver tin en derhalve hoogstens 18 en minstens 15 deelen lood bevat.

De hooge tinnen vochtmaten zijn van een beneden den bodem uitstekenden voetrand en aan de bovenzijde van een stortrand met tuit voorzien.

Bij de glazen, aarden en porseleinen maten wordt aan de binnenzijde de hoogte der maat door een in den wand bevestigd pennetje aangewezen.

51. De koperen lage vochtmaten worden op geen anderen inhoud dan van twee liters, één liter, een halven liter en twee deciliters vervaardigd.

Zij zijn aan de binnenzijde vertind.

52. Voor den handel in olie bij de maat wordt, behalve van de maat van een halven hektoliter en de ijzeren lage vochtmaten van twintig, tien en vijf liters, uitsluitend gebruik gemaakt van blikken lage vochtmaten.

53. Voor den handel in melk bij de maat wordt uitsluitend gebruik gemaakt van lage vochtmaten van koper, blik, tin of gedraaid hout op eenen inhoud van één liter, een halven liter en twee deciliters.

De tinnen melkmaten zijn van een voetrand voorzien.

Op de zamenstelling van het tin is van toepassing het tweede lid van art. 50.

54. Voor den handel in teer bij de maat wordt uitsluitend gebruik gemaakt van ijzeren vochtmaten van geen minderen inhoud dan een halve liter.

55. De ijkmerken worden op de vochtmaten op gelijke wijze, als voor de inhoudsmaten voor drooge waren bepaald is, geplaatst.

Bij de tinnen hooge vochtmaten worden de benaming op het oor, het fabriek- of merkteeken aan de buitenzijde van den bodem en de ijkmerken op den wand der maat geplaatst.

56. De afmetingen der vochtmaten alsmede de geoorloofde afwijkingen zijn in millimeters in de volgende tabel aangewezen:

BENAMING DER MATEN.	Lage vochtmaten.		Hooge vochtmaten.		Dikte van het									
	Middellijn.	Hoogte.	Middellijn.	Hoogte.	TIN.		IJZER.		KOPER.		BLIK.		HOUT.	
					Wand.	Bodem.	Wand.	Bodem.	Wand.	Bodem.	Wand.	Bodem.	Wand.	Bodem.
	Ten minste.													
1/2 Hektoliter (a)	503	252,5	"	"	"	"	1,0	2	"	"	"	"	"	"
2 Dekaliter. (b)	295	292,5	233,5	467	"	"	1,0	1	1	1,5	0,7	0,7	"	"
Dekaliter. (c)	233	234,5	185,5	370	"	"	0,75	1	1	1,5	0,7	0,7	"	"
1/2 Dekaliter. (d)	185	186	147	294,5	"	"	0,75	1	1	1,5	0,6	0,6	"	"
2 Liter. . . (e)	137	136	108,5	216,5	2,5	3,0	0,75	1	1	1,5	0,5	0,5	"	"
Liter. . . (f)	109	107	86	172	2,0	2,5	0,75	1	1	1,5	0,5	0,5	7	20
1/2 Liter. . . (g)	86	86	68,5	136	2,0	2,0	0,75	1	1	1,5	0,5	0,5	6	18
2 Deciliter. (h)	64	62,5	50,5	100	2,0	2,0	"	"	1	1,5	0,4	0,4	5	16
Deciliter. (i)	50	51	40	79,5	2,0	2,0	"	"	"	"	0,4	0,4	"	"
1/2 Deciliter. (j)	40	40	31,5	64	1,5	1,5	"	"	"	"	0,4	0,4	"	"
2 Centiliter. (k)	"	"	23,5	46,5	1,5	1,5	"	"	"	"	"	"	"	"
Centiliter. (l)	"	"	18,5	37	1,5	1,5	"	"	"	"	"	"	"	"

	Brug.		Stijl en uitloop- pijp.	Kruis- strooken onder den bodem.		Diepte van den vostrand.	Afwijkingen in middellijn.			Geoorloofde afwij- king der hoogte bij juiste middellijn.			Geoorloofde afwij- king in inhoud.				
	Breed.	Dik.		Middellijn.	Dik.		Breed.	Herijk.		IJK.		Lage vochtmaten.		Lage vochtmaten.	Hooge vochtmaten.	Lage vochtmaten.	Hooge vochtmaten.
			Lage vocht- maten.					Hout.	Lage vochtmaten.	Hooge vochtmaten.	IJzer, blik, koper, tin en hout.	Houten bij herijk.	Zonder uitlooppijp.				Met uitlooppijp.
	IJzer, koper, blik of tin.	Hont.	IJzer, koper, tin en hout.	Honten bij herijk.	Zonder uitlooppijp.		Met uitlooppijp.										
(a)	15	14	15	3	35	"	2,5	"	1,5	"	"	0,5	"	"	Deciliters.		
(b)	15	14	10 à 15	2	30	40	3,0	"	1,5	1,0	1,0	1	"	1,5	0,68	0,43	0,64
(c)	15	14	10 à 15	2	30	35	2,5	"	1,5	1,0	1,0	1	"	1,5	0,43	0,27	0,42
(d)	15	14	10 à 15	2	25	30	2,5	"	1,5	1,0	1,0	1	"	1,5	0,27	0,169	0,25
(e)	"	"	"	"	"	"	2,5	"	1,0	1,5	1,0	1	"	1,0	0,15	0,10	"
(f)	"	"	"	"	"	"	2,0	4	1,0	1,0	0,5	1	4	1,0	0,09	0,06	"
(g)	"	"	"	"	"	"	2,0	4	1,0	1,0	0,5	1	4	1,0	0,06	0,04	"
(h)	"	"	"	"	"	"	2,0	4	1,0	1,0	0,5	1	4	1,0	0,03	0,02	"
(i)	"	"	"	"	"	"	2,0	"	1,0	1,0	0,5	1	"	"	0,02	0,012	"
(j)	"	"	"	"	"	"	1,5	"	1,0	1,0	0,5	1	"	"	0,013	0,008	"
(k)	"	"	"	"	"	"	"	"	1,0	0,5	"	"	"	"	"	0,005	"
(l)	"	"	"	"	"	"	"	"	1,0	0,5	"	"	"	"	"	0,003	"

Voer de afmetingen van banden en kimranden wordt verwezen naar de tabel der afmetingen van de inhoudsmaten voor drooge waren.

§ V. *Gewigten.*

57. De stoffelijke gewigten zijn stukken :

- van 50, 25, 20, 10, 5, 2 en 1 kilogram (pond),
- " 5, 2 en 1 hektogram (ons),
- " 5, 2 en 1 dekagram (lood),
- " 5, 2 en 1 gram (wigkje en
- " 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2 en 1 milligram.

58. De gewigten beneden één kilogram worden, behoudens de uitzondering vermeld in de laatste zinsnede van art. 64, van koper, de overige gewigten van ijzer of koper vervaardigd.

59. De ijzeren gewigten hebben de gedaante van een afgeknotten kegel, waarvan de middellijn van het grondvlak en de hoogte gelijk zijn. De middellijn van het bovenvlak is ongeveer één tiende kleiner dan die van het grondvlak.

Het midden van het gewigt heeft eene doorlopende opening in de rigting van de as des kegels; deze opening heeft de gedaante van eene afgeknotte vierhoekige piramide.

Het gewigt is aan de bovenzijde voorzien van eene looden kraag en van een ijzeren staanden ring, die eindigt in twee eenigzins uitwaarts gebogen haken, gestoken in het ligchaam des gewigts.

De haken worden bij het opgieten van de looden kraag in het gewigt vastgegoten.

De looden kraag is van genoegzame grootte tot plaatsing der benaming van het gewigt en der voorgeschreven merken.

60. Het is geoorloofd ijzeren gewigten met eenen opstaanden rand te vervaardigen, zoodanig dat de looden kraag van het gewigt binnen dien rand besloten en op dien rand de benaming van het gewigt door gegoten cijfers en letters uitgedrukt zij.

61. Het ijzer, waaruit de gewigten gegoten zijn, moet van goede hoedanigheid, zuiver bewerkt en zonder gietgallen of barsten zijn.

62. De koperen gewigten hebben, met uitzondering van die, bedoeld in artf. 64, 65 en 66, eene cilindrische gedaante en zijn voorzien van een aan het ligchaam des gewigts vastgegoten knop.

De koperen stukken van één kilogram en daarboven mogen, in plaats van bovengenoemden knop, voorzien zijn van een aan het gewigt vastgegoten ring.

63. Het is geoorloofd in het midden van het grondvlak der koperen gewigten van vijf gram

en daarboven eene cilindrische schroefdraadvormige of gegroefde opening, ter diepte van ongeveer twee derden der hoogte van het stuk, aan te brengen.

64. De onderdeelen van het gram hebben den vorm van vierkante plaatjes. Ook mogen stukken van één gram van dien vorm vervaardigd worden. Deze plaatjes mogen, behalve uit koper, ook uit zilver, platina, aluminium of ander kostbaar metaal worden vervaardigd.

65. Het is geoorloofd onderdeelen van het kilogram samen te stellen uit holle, in elkander sluitende stukken, bekend onder de naam van pijl- of sluitgewicht, mits geheel glad en zonder overtollig bijwerk.

De in elkander sluitende stukken vormen te zamen eene der volgende hoeveelheden :

één kilogram, vijf, twee of één hektogram.

66. De gewigten, uitsluitend bij de koornschalen te bezigen, hebben, behoudens de uitzondering in het tweede lid, de gedaante eens cilinders, aan de bovenzijde van een rand voorzien.

De vier kleinste stukken hebben de gedaante van vierkante plaatjes.

67. De eenheden der gewigten, vermeld in het vorig artikel, zijn voor de koornschalen van één liter, het dekagram; voor die van een halven liter, het halve dekagram; voor die van twee deciliters, het dubbele gram; en voor die van één deciliter, het gram.

Het stel gewigten voor elke schaal bestaat uit stukken van 40, 30, 20, 10, 5, 4, 3, 2, 1 en van $\frac{1}{2}$ eenheden, welke gewigten met de cijfers, aanduidende hunne eenheden, en met de letters g-g. (graangewigt) gemerkt worden.

68. Op de ijzeren gewigten en op de koperen gewigten van een kilogram en daarboven wordt de benaming aangeduid door het woord *kilogram* of bij verkorting *kilog.*, met het cijfer vermeldende het getal kilogrammen, 't welk het stuk bevat.

Op de koperen gewigten beneden het kilogram wordt de benaming aangeduid door het woord *hektogram* of bij verkorting *hektog.*, *dekagram* of bij verkorting *D. G.*, gram of bij verkorting *G.*, met het cijfer vermeldende het getal hektogrammen, dekagrammen of grammen, 't welk het stuk bevat.

Het is geoorloofd nevens de namen hierboven vermeld te vermelden, naar gelang van het gewigt van het stuk, de namen pond, ons, lood of wigkje.

Het gram en onderdeelen in vierkanten vorm worden alleen, naar gelang van het gewigt der stukken, met de cijfers 1000, 500, 200, 50, 20, 10, 5, 2 of 1 gemerkt.

De pijlgewigten moeten op den rand van ieder stuk de letter G (gram) bevatten met het cijfer, aanduidende hoeveel grammen het stuk weegt. Op den bodem van het stuk wordt bovendien het gewigt, al of niet met inachtneming der bovenvermelde verkortingen, uitgedrukt.

Op de gewigten beneden het gram behoeft het

merkteeken van den vervaardiger of verkooper niet voor te komen.

69. Het koper, waaruit de gewigten worden gegoten, is zuiver geel koper zonder bijvoeging van vreemde metaalmengsels.

De gewigten moeten glad bewerkt en zonder gallen, holligheden of scheuren zijn.

70. De afmetingen, bij de gewigten in acht te nemen, alsmede de geoorloofde afwijkingen zijn in de volgende tabel aangewezen:

BENAMING VAN HET GEWIGT.	Geoorloofde afwijking.			Grootste dikte van den looden kraag.	Middellijn der justeer- opening bij de koperen gewigten.	Lengte der zijden van het gewigt.
	IJzeren gewigten.	Koperen gewigten.				
	Gram.	Gram.	Milligram.	Millimeters.	Millimeters.	Millimeters.
50 kilogram.	20	4	750	20	10	"
25 id.	11	2	400	12	10	"
20 id.	9	1,5	300	11	10	"
10 id.	5	0,8	150	10	10	"
5 id.	4	0,5	100	9	10	"
2 id.	2	0,3	60	8	10	"
1 id.	1	0,2	50	7	10	"
5 hektogram.	"	0,15	30	"	8	"
2 id.	"	0,1	20	"	6	"
1 id.	"	0,05	15	"	4	"
5 dekagram.	"	0,04	10	"	3	"
2 id.	"	0,03	10	"	3	"
1 id.	"	0,02	5	"	3	"
5 gram.	"	0,015	5	"	3	"
2 id.	"	0,01	2	"	"	"
1 id.	"	0,01	2	"	"	"
1000 milligram.	"	"	1	"	"	20
500 id.	"	"	1	"	"	15
200 id.	"	"	0,5	"	"	12
100 id.	"	"	0,5	"	"	10
50 id.	"	"	0,5	"	"	8
20 id.	"	"	0,5	"	"	7
10 id.	"	"	0,2	"	"	6
5 id.	"	"	0,2	"	"	5
2 id.	"	"	0,2	"	"	4
1 id.	"	"	0,1	"	"	3

Behoort bij het Koninklijk besluit van 16 October 1869, No. 24 (Staatsblad No. 159).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

FOCK.

16 October 1869. BESLUIT, betreffende het justeren der gewigten. S. 160.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 23 September 1869, N°. 242, 12^e afd.;

Gelet op art. 21 der wet van 7 April 1869 (Staatsblad N°. 57), betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 5 October 1869, N°. 19);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De ijkers der maten en gewigten justeren, op verzoek der belanghebbenden, de hun bij den herijk aangeboden, niet juist bevonden gewigten, wanneer deze voor justering vatbaar zijn, zonder buitengewone herstelling te behoeven, en niet meer van het wettelijk gewigt afwijken dan in art. 2 is bepaald.

Onder buitengewone herstelling wordt verstaan het aanzetten of herstellen van looden kragen en handvatten aan ijzeren gewigten.

2. De grootste afwijking van het wettelijk gewigt, die de gewigten, door de ijkers te justeren, mogen opleveren, is in den volgenden staat aangewezen:

BENAMING DER GEWIGTEN.	Afwijking van het wettelijk gewigt.	
	Voor ijzeren gewigten.	Voor koperen gewigten.
50 Kilogram.	100 Gram.	20 Gram.
25 id.	50 id.	10 id.
20 id.	50 id.	10 id.
10 id.	20 id.	5 id.
5 id.	10 id.	5 id.
2 id.	5 id.	2 id.
1 id.	5 id.	2 id.
5 Hektogram.	"	1 id.
2 id.	"	500 Milligram.
1 id.	"	200 id.
5 Dekagram.	"	200 id.
2 id.	"	100 id.
1 id.	"	100 id.
5 Gram.	"	50 id.
2 id.	"	50 id.
1 id.	"	20 id.

3. Gewigten, een grooter verschil van het wettelijk gewigt opleverende dan volgens den staat in art. 2, worden niet door de ijkers gejusteerd. 1869.

4. Het bedrag der justeerloozen wordt vastgesteld als volgt:

voor ijzeren gewigten:

van 50 en 25 kilogram . . . . . 20 cents,
van 20 en 10 kilogram . . . . . 10 "
van 5, 2 en 1 kilogram . . . . . 5 "

voor koperen gewigten:

bestemd tot gewoon gebruik:
van één kilogram en daarbeneden . 5 cents,
boven het kilogram het dubbele van het bedrag,
't welk voor ijzeren gewigten van dezelfde zwaarte bepaald is;

bestemd tot fijnere wegingen:

van één kilogram en daarbeneden . 10 cents,
boven het kilogram het drievoud van het bedrag,
't welk voor ijzeren gewigten van dezelfde zwaarte bepaald is.

5. De opbrengst der justeerloozen wordt elke drie maanden in 's Rijks kas gestort.

6. De ijker geeft, indien de belanghebbende het verlangt, wegens de ontvangen justeerloozen eene kwitantie af.

Op die kwitantie is vermeld het aantal en de soort van de gejusteerde gewigten, alsmede een uittreksel van het tarief der justeerloozen.

7. De ijker houdt een register van de ontvangen justeerloozen en het aantal gejusteerde gewigten van elke soort, overeenkomstig het voorschrift door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te geven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 16 October 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.
(Uitgeg. 29 Oct. 1869.)

16 October 1869. BESLUIT, houdende regeling van het examen van ijker of adjunct-ijker der maten en gewigten. S. 161.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 23 September 1869, N°. 242, 12^e afd.;

Overwegende, dat, volgens art. 23 der wet van 7 April 1869 (Staatsblad N°. 57), betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen, bij algemeen maatregel van inwendig bestuur het examen voor de betrekking van ijker of adjunct-ijker behoort geregeld te worden;

Den Raad van State gehoord (advies van den 5 October 1869, N°. 19);

Hebben goedgevonden en verstaan :

Art. 1. Tot het afnemen van het examen, bedoeld bij art. 23 der wet van 7 April 1869 (Staatsblad N°. 57), wordt, telkenmale als het moet worden opengesteld, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken eene commissie benoemd, bestaande uit een voorzitter en twee leden.

De voorzitter en de leden genieten reis- en verblijfkosten volgens de 2e klasse van het tarief, bij Ons besluit van 15 December 1849 (Staatsblad N°. 62) vastgesteld, benevens vacatiegelden.

2. Het examen wordt gehouden ter plaatse en ten dage, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen, en in de Staatscourant minstens ééne maand te voren aan te kondigen.

3. Zij, die het examen wenschen af te leggen, melden zich daartoe binnen veertien dagen na de aankondiging, in het voorgaand artikel vermeld, schriftelijk aan bij Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met opgave van naam, voornamen en woonplaats.

Zij leggen daarbij over hunne geboorteakte, alsmede het bewijs van den graad van doctor of kandidaat in de wis- en natuurkunde of het getuigschrift, bedoeld in art. 57 of 59 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad N°. 50).

4. Het examen omvat :

a. kennis van den oorsprong en de geschiedenis van het metriek stelsel van maten en gewigten;

b. eenige bekendheid met de voornaamste stelsels van maten en gewigten in vreemde landen;

c. kennis van de samenstelling, de eigenschappen en het praktisch gebruik der weeg- en meetwerktuigen, bestemd voor de verificatie van maten en gewigten;

d. bekendheid met de verschillende bewerkingen en verrigtingen bij het doen van wegingen en metingen met standaardnaauwkeurigheid;

e. kennis van de eigenschappen, het onderzoek der deugdelijkheid en de bewerking der stoffen, die gebruikt worden tot samenstelling en vervaardiging van maten, gewigten en weegwerktuigen;

f. kennis der inrigting en samenstelling van maten, gewigten, weegwerktuigen en gasmeters;

g. bekendheid met het gebruik, het onderhoud en de herstelling, benevens met het justeren van maten, gewigten en weegwerktuigen;

h. kennis der verordeningen betreffende de maten, gewigten, weegwerktuigen en gasmeters;

i. eenige bekendheid met de praktische en theoretische roei- en peilkunde.

5. De duur van het examen wordt aan de commissie overgelaten, mits ieder te examineren persoon gedurende minstens één uur in de gelegenheid gesteld worde tot het afleggen van proeven zijner praktische bekwaamheid en gedurende een gelijk tijdsverloop mondeling worde ondervraagd.

Het examen wordt door ieder, die zich daartoe heeft aangemeld, afzonderlijk afgelegd.

6. Het examen wordt met open deuren gehouden.

Voor zooveel het examen schriftelijk wordt afgenomen, worden de onderwerpen, ter bewerking opgegeven, en de daarop geleverde antwoorden openlijk voorgelezen.

Naar aanleiding van deze antwoorden kunnen nog vragen mondeling worden gedaan.

7. De beraadslaging der commissie over de toelating heeft plaats met gesloten deuren.

Het besluit wordt genomen met meerderheid van stemmen.

Wort meer dan één geëxamineerde geoordeeld aan het examen voldaan te hebben, de commissie beslist omtrent hunne rangschikking naar gelang van de betrekkelijke meerdere of mindere, door ieder hunner gegeven blijken van bekwaamheid.

8. Aan den geëxamineerde wordt dadelijk mondeling kennis gegeven of hij al of niet voldaan heeft.

Aan hem, die aan het examen voldaan heeft, wordt door de commissie een getuigschrift uitge-reikt volgens een model, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld.

9. Na afloop van het examen wordt, zoo spoedig mogelijk, door de commissie aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken schriftelijk verslag uitgebragt.

Het verslag behelst de namen van hen, die het examen hebben afgelegd, en van hen, die daaraan hebben voldaan, alsmede, in het geval van het laatste lid van art. 7, van de daarbij bedoelde rangschikking.

De commissie voegt daarbij zoodanige opmerkingen, als zij tot juiste beoordeeling van de bekwaamheid en geschiktheid van den geëxamineerde nuttig acht.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 16 October 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister v. Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

(Uitgeg. 29 Oct. 1869.)

18 October 1869. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent de wijze, waarop met lijken van personen, aan boord van in zee zijnde Nederlandsche schepen overleden, moet worden gehandeld, alsmede waarop het vervoer van lijken uit Nederland naar het buitenland en uit het buitenland naar Nederland kan worden toegelaten, een en ander ter uitvoering van art. 3 der wet van 10 April 1869 (Staatsblad N°. 65). S. 162.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 September 1869, N°. 170, 2^e afdeling;

Overwegende, dat ingevolge art. 3 der wet van 10 April 1869 (Staatsblad N°. 65), tot vaststelling van bepalingen betreffende het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten, bij algemeen maatregel van inwendig bestuur bepaald moet worden de wijze, waarop met lijken van personen, aan boord van in zee zijnde Nederlandsche schepen overleden, moet worden gehandeld, alsmede waarop het vervoer van lijken uit Nederland naar het buitenland en uit het buitenland naar Nederland kan worden toegelaten;

Den Raad van State gehoord (advies van den 5 October 1869, N°. 26);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het lijk van een persoon, aan boord van een Nederlandsch schip dat zich in zee bevindt overleden, wordt uiterlijk op den vijfden dag, doch niet vroeger dan 36 uren na het overlijden, over boord gezet.

Het wordt in een stevig omhulsel genaaid en bezwaard met zoodanig gewigt, dat het zinken en onder water blijven van het lijk gewaarborgd is.

2. Hij, die op het schip bevel voert, kan, na overleg met den geneeskundige, of bij gebreke van dezen met twee der officieren, of zoo deze er niet zijn met twee der schepelingen, het lijk zelfs binnen de 36 uren na het overlijden over boord doen zetten.

Hij kan zulks ook later dan vijf dagen na het overlijden doen plaats hebben, zoo hiervoor bijzondere reden bestaat en langere bewaring van het lijk geen nadeel aan de gezondheid der bemanning kan toebrengen.

In beide gevallen wordt van het gehouden overleg proces-verbaal opgemaakt en van de toepassing van dit artikel, alsmede van de daartoe leidende redenen melding gemaakt in het dagregis-

ter, bedoeld bij art. 358 van het Wetboek van Koophandel.

3. Heeft het overlijden plaats, wanneer het schip den wal op zoo korten afstand genaderd is, dat deze naar alle waarschijnlijkheid binnen vijf dagen bereikt zal zijn, dan kan het lijk aan boord bewaard blijven ter begraving aan wal, mits het in eene waterdicht gesloten kist, beschut tegen zon en regen, op het bovendeck, of waar hiertoe de gelegenheid bestaat, in eene buiten boord hangende sloep geplaatst zij, en de bewaring voor den gezondheidstoestand der bemanning niet nadeelig geacht wordt.

4. Het lijk, mits bewaard in een hermetisch gesloten omhulsel, kan gedurende de geheele reis van het schip aan boord blijven, wanneer het gebalsemd, door insputing van bederfwerende vochten tegen ontbinding gevrijwaard, of geplaatst wordt in eene waterdichte van binnen gepekte en met rottingwerende stof bedeelde kist, of wel ingekuipt wordt in vaatwerk, onder bijvoeging van een of ander bederfwerend vocht, als rum, brandewijn of jenever.

Het lijk wordt alsdan in de open lucht, beschut tegen zon en regen, op het bovendeck of in eene der buiten boord hangende sloepen geplaatst en onmiddellijk na de aankomst van het schip begraven.

5. Het vervoer van een lijk uit Nederland naar het buitenland of uit het buitenland naar Nederland wordt toegelaten, mits het lijk besloten zij in eene hermetisch gesloten metalen kist en geplaatst worde bij vervoer te water op het bovendeck van het schip of in eene buiten boord hangende sloep, en bij vervoer te lande op een' niet gesloten wagen, in beide gevallen met beschutting tegen zon en regen.

6. Lijken, ingevolge artt. 3, 4 of 5 van dit besluit hier te lande aangebragt, worden ten spoedigste begraven, tenzij de termijn, in art. 6 der wet van 10 April 1869 (Staatsblad N°. 65) voor het begraven gesteld, nog niet verlopen mogt zijn.

7. Het vervoer van een lijk over de grenzen geschiedt ongehinderd, mits aan de ambtenaren der in- en uitgaande regten aan het grenskantoor eene verklaring worde overgelegd, afgegeven door het bestuur der gemeente van waar het lijk wordt aangebragt, vermeldende den naam van den overledene en de plaats waarheen het lijk wordt vervoerd.

Bij invoer uit zee van een lijk van een aan boord van het schip overleden persoon, wordt de

voormelde verklaring vervangen door een extract uit het dagregister, in art. 358 van het Wetboek van Koophandel bedoeld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken, is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk aan den Raad van State in afschrift medegedeeld en in het Staatsblad geplaatst zal worden.

Het Loo, 18 October 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) Fock.

(Uitgeg. 29 Oct. 1869.)

22 October 1869. BESLUIT, houdende nadere regeling van het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters of stalen van koopwaren, die tusschen het Rijk en de Nederlandsche koloniën in Oost-Indië over en weder door middel van de geslotene brievenmalen worden gewisseld. S. 163.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op het gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Financiën en van Koloniën, van 8 October jl., N°. 88, Post., en den 14 daaraanvolgende, litt. A^u., N°. 39;

Hebben besloten en besluiten:

Art. I. Het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters of stalen van koopwaren, die over en weder tusschen het Rijk en de Nederlandsche koloniën in Oost-Indië, door middel van de geslotene brievenmalen over Marseille en Triëst, en verder over Suez, verzonden worden, wordt vastgesteld als volgt:

I. Tarif der brieven.

a. Bij verzending over Marseille.

Voor gefrankeerde brieven *zestig cents* en voor ongefrankeerde brieven *tachtig cents*.

b. Bij verzending over Triëst.

Voor gefrankeerde brieven *vijf en vijftig cents* en voor ongefrankeerde brieven *vijf en zeventig cents*.

De sub a en b hierboven vermelde porten zijn verschuldigd voor elke 15 wigtjes of voor elk gedeelte van 15 wigtjes.

II. Tarif der gedrukte stukken en der monsters of stalen van koopwaren.

Bij verzending, zoowel over Marseille als over Triëst, is voor gedrukte stukken en monsters *tien cents* voor elke 40 wigtjes of voor elk gedeelte van 40 wigtjes in te vorderen.

Het gemelde port bedraagt echter *twaalf en een halven cent* per 40 wigtjes voor de gedrukte stukken en de monsters, die in de rigting van Nederland naar Indië, op den laatsten of den voorlaatsten dag van het vertrek der post, ter verzending worden aangeboden.

Om tegen het verminderde port bovengemeld te worden verzonden, zullen de gedrukte stukken en de monsters moeten beantwoorden aan de voorwaarden, die daaromtrent door Onze Ministers van Financiën en van Koloniën in overleg met elkander worden vastgesteld.

2. De door middel van postzegels ontoereikend gefrankeerde brieven worden met het voor ongefrankeerde brieven verschuldigde port belast, na aftrek van de waarde der gebezigde postzegels. Breuken van vijf cents worden echter tot het volle bedrag van vijf cents aangevuld.

Gedrukte stukken en monsters, die door middel van postzegels ontoereikend worden gefrankeerd, zijn aan een port ten bedrage van driemaal de ontbrekende som te onderwerpen, onder bepaling tevens dat breuken van vijf cents tot het volle bedrag van vijf cents worden aangevuld.

3. Brieven, zoowel als gedrukte stukken en monsters, kunnen *aangeteekend* verzonden worden.

Onverminderd het bij art. 1 voor gefrankeerde brieven, voor gedrukte stukken en monsters vastgestelde port, is daarenboven een vast regt of aanteekengeld van *vijftig cents* verschuldigd.

Vooruitbetaling van het port en van het aanteekengeld is verplichtend.

4. Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zullen zich met elkander verstaan omtrent den voet, waarop de krachtens dit besluit te heffen porten en regten, na aftrek van hetgeen wegens transit of voor de kosten van vervoer aan de betrockene buitenlandsche postadministratiën is te vergoeden, respectievelijk ten behoeve van 's Rijks schatkist en van de koloniale kas zullen worden verantwoord.

Zij zullen mede voorts in gemeen overleg de bepalingen vaststellen, die voor de verdere uitvoering van dit besluit, en ter bevordering eener gelijkmatige toepassing daarvan, worden vereischt.

5. Ten gevolge van de bij dit besluit vastgestelde tariefsbepalingen worden alle daartoe betrekkelijke vroegere voorschriften ingetrokken en buiten werking gesteld.

6. De vorenstaande bepalingen worden voor het eerst toegepast op de brieven, drukwerken en monsters, die met de eerstvertrekkende brieven-

malen in de maand Januarij 1870 uit Nederland en Nederlandsch Indië worden verzonden.

Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 22 October 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

(Uitgeg. 4 Nov. 1869.)

22 October 1869. BESLUIT, houdende nadere regeling van het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters of stalen van koopwaren, die tusschen het Rijk en de Nederlandsche koloniën Suriname en Curaçao, benevens onderhoorigheden, over en weder door middel van de geslotene brievenmalen worden gewisseld. S. 164.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op het gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Financiën en van Koloniën, van 8 October jl., No. 89, Post., en den 14^{en} daar-aanvolgende, lit. B, No. 33;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het port der brieven, der gedrukte stukken en der monsters van koopwaren, die tusschen het Rijk en de Nederlandsche koloniën Suriname en Curaçao, benevens onderhoorigheden, door middel van de geslotene brievenmalen, respectievelijk over Engeland en Frankrijk, en verder met Britsche of Fransche pakketbooten, over en weder worden verzonden, wordt vastgesteld als volgt:

I. *Tarief der brieven.*

Voor gefrankeerde brieven *vijf en vijftig cents* en voor ongefrankeerde brieven *vijf en zeventig cents*.

De hierboven vermelde porten zijn verschuldigd voor elke 15 grammen of voor elk gedeelte van 15 grammen.

II. *Tarief der gedrukte stukken en der monsters of stalen van koopwaren.*

Voor gedrukte stukken en monsters van koopwaren is *tien cents* voor elke 40 grammen of voor elk gedeelte van 40 grammen in te vorderen.

Om tegen het verminderde port bovengemeld te worden verzonden, zullen de gedrukte stukken en de monsters moeten beantwoorden aan de voorwaarden, die daaromtrent door Onze Ministers

van Financiën en van Koloniën in overleg met elkander worden vastgesteld.

2. De door middel van postzegels ontoereikend gefrankeerde brieven worden met het voor ongefrankeerde brieven verschuldigde port belast, na aftrek van de waarde der gebezigde postzegels. Breuken van vijf cents worden echter tot het volle bedrag van vijf cents aangevuld.

Gedrukte stukken en monsters, door middel van postzegels ontoereikend gefrankeerd, zijn aan een port ten bedrage van driemaal de ontbrekende som te onderwerpen, onder bepaling tevens dat breuken van vijf cents tot het volle bedrag van vijf cents worden aangevuld.

3. Brieven, zoowel als gedrukte stukken en monsters, kunnen *aangeleekend* verzonden worden.

Onverminderd het bij artikel 1 voor gefrankeerde brieven, voor gedrukte stukken en monsters vastgestelde port, is daarenboven een vast regt of aantekengeld van *vijftig cents* verschuldigd.

Vooruitbetaling van het port en van het aantekengeld is verpligtend.

4. Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zullen zich met elkander verstaan omtrent den voet, waarop de krachtens dit besluit te heffen porten en regten, na aftrek van hetgeen wegens transit of voor de kosten van vervoer aan de betrokene buitenlandsche postadministratiën is te vergoeden, respectievelijk ten behoeve van 's Rijks schatkist en van de koloniale kas zullen worden verantwoord.

Zij zullen voorts, mede in gemeen overleg, de bepalingen vaststellen, die voor de verdere uitvoering van dit besluit, en ter bevordering eener gelijkmatige toepassing daarvan worden vereischt.

5. Ten gevolge van de bij dit besluit vastgestelde tariefsbepalingen worden alle daartoe betrekkelijke vroegere voorschriften ingetrokken en buiten werking gesteld.

6. De vorenstaande bepalingen worden voor het eerst toegepast op de brieven, de gedrukte stukken en de monsters, die met de eerstvertrekende brievenmalen in de maand Januarij 1870 uit Nederland en uit de koloniën worden verzonden.

Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het Staatsblad en in de Staatscourant zal worden geplaatst.

Het Loo, 22 October 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

(Uitgeg. 4 Nov. 1869.)

23 October 1869. **BESLUIT**, houdende vernietiging van art. 22 der verordening van den gemeenteraad van Purmerend op de brandweer van 27 Augustus 1862, gewijzigd bij raadsbesluit van 19 December 1865. S. 165.

WIS WILLEM III ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 29 September 1869, N°. 153, 2^e afdeling, betreffende art. 22 der verordening van de gemeente Purmerend op de brandweer van 27 Augustus 1862, gewijzigd bij raadsbesluit van 19 December 1865;

Overwegende, dat volgens die bepaling tot de dienst bij de brandweer verplicht zijn de mannelijke ingezetenen, die den leeftijd van achttien jaren bereikt en dien van zestig jaren nog niet volbragt hebben, met uitzondering alleen van uithoofde van ziekte en lichaamsgebreken ongeschikten;

dat niet vrijgesteld worden zoodanige Rijksambtenaren, die door hunne betrekking juist bij het ontstaan van brand andere pligten in het algemeen belang te vervullen hebben, hetzij tot handhaving der openbare orde, hetzij tot beveiliging van goederen en waarden hun van 's Rijkswege toevertrouwd;

dat art. 192 der gemeentewet, aan den raad de bevoegdheid gevende om van de ingezetenen in het openbaar belang persoonlijke diensten te vorderen, niet kan bedoeld hebben, dat zoodanige diensten ook geëischt kunnen worden van hen, die, wegens eene reeds op hen rustende verplichting tot andere openbare dienst, in de onmogelijkheid zijn de door den Raad gevorderde dienst *in persoon* te verrigten;

dat art. 193 der gemeentewet wel spreekt van afkoop van de dienst of van het stellen van een plaatsvervanger, hetgeen ook bij de bedoelde bepaling der verordening van Purmerend is vrijgelaten, doch dat afkoop en plaatsvervangng uit den aard der zaak niet te pas kunnen komen, dan waar werkelijk verplichting bestaat;

dat toch van afkoop en plaatsvervangng in de wet melding is gemaakt, alleen om den dienstpligtigen het vervallen hunner verplichting gemakkelijker te maken, doch niet om aan hen, die de dienst niet zelve kunnen waarnemen, eene andere verplichting op te leggen;

dat derhalve de bovenvermelde bepaling strijdig is met de wet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 12 October 1869, N°. 14);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 18 Oct. 1869, N°. 212, 2^e afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan art. 22 der verordening van den gemeenteraad van Purmerend op de brandweer van 27 Augustus 1862, gewijzigd bij raadsbesluit van 19 December 1865, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegeedeald zal worden.

Het Loo, 23 October 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

(Uitgeg. 1 Nov. 1869.)

23 October 1869. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de plaatsing en het gebruik van stoomtuigen.

Het is mij gebleken, dat art. 1 van het Kon. besluit van 24 September jl. (Staatsblad N°. 154) door sommige belanghebbenden niet juist wordt opgevat.

Zij onderscheiden niet de vergunning tot *plaatsing van een stoomwerktuig* en de vergunning tot *het in werking brengen van een stoomketel*.

Tot het verlenen van eerstgemelde vergunning is uw collegie, volgens art. 2 van het Koninklijk besluit van 31 Januarij 1824 (Staatsblad N°. 19), de aangewezen autoriteit. Niettemin geschiedt het verzoek daartoe meermalen regtstreeks aan mij, te gelijk met de aangifte tot het in werking brengen van den stoomketel.

Deze aangifte laat ook dikwerf te wenschen over en behelst slechts bij uitzondering al de opgaven, vermeld in art. 1 van het Kon. besluit van 24 September jl. (Staatsblad N°. 154).

Een en ander geeft mij herhaaldelijk aanleiding tot verwijzing der belanghebbenden naar het collegie van Gedeputeerde Staten of, bij onvolledigheid der aangifte, tot terugzending daarvan.

Ten einde derhalve voor de belanghebbenden tijdverlies te voorkomen, ware het wenschelijk dat uw collegie de gemeentebesturen aanschreef, om belanghebbenden te wijzen op het onderscheiden karakter van beide soorten van vergunning: het verzoek om *plaatsing van een stoomwerktuig* en

het verzoek om een *stoomketel in werking te brengen*. Bovendien acht ik het wenschelijk, dat door de gemeentebesturen de woordelijke inhoud van art. 1 van het Koninklijk besluit van 24 September jl. (Staatsblad No. 154) zooveel mogelijk ter algemeene kennis worde gebracht.

Het is natuurlijk niet de bedoeling, dat in gemeenten, waar geene stoomwerktuigen zijn, eene openbare kennisgeving van dezen aard geschiede.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

30 October 1869. MISSIVE, houdende dat de localen, die de makelaars gebruiken voor monsters van tabak en sigaren, niet vallen in de vrijstelling van den grondslag huurwaarde der personele belasting.

De Minister van Financiën, heeft aan een' der provinciale inspecteurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, doen afgaan de volgende missive:

In antwoord op Uwe missive van den 14^{en} dezer strekke de mededeeling dat ik mij met Uwe wetsbeschouwing geheel kan vereenigen.

De wet op de personele belasting stelt toch vrij bij art. 5, § 2, litt. i, o. a. de bergplaatsen van koopwaren, onder de beperkende voorwaarde dat in de localen geen *kantoor* of winkel wordt gehouden, noch goederen of waren worden *uitgesteld*; d. i. voor den handel ten toon gesteld of uitgespreid.

Als eene vrijgestelde *bergplaats* van koopwaren is dus niet aan te merken een zoogenaamd monsterloosaal van tabak en sigaren, waarin makeelaars — volgens de eigen verklaring der belanghebbenden — de bedoelde monsters tot uitoefening hunner makelaardij *etaleren*.

Evenmin zijn onder die vrijstelling te rangschikken de drie kamers van een koopman, waarin op tafels en rekken zijn *uitgesteld* lampen, candelabres, gas- en andere ornamenten en verschillende artikelen van weelde en fijne kramerijen, en welke goederen, zoo als zij daar staan, worden verkocht, of dienen tot monster voor gegadigde kooplieden of winkeliers.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOESE.

31 October 1869. BESLUIT, houdende aanwijzing der gemeente Oss, provincie Noordbrabant, als standplaats van een postkantoor. S. 166.

9 November 1869. BESLUIT, houdende vaststelling van de stempelmerken en het afkeuringsmerk voor de maten, gewigten en weegwerktuigen. S. 167.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 20 der wet van 7 April 1869 (Staatsblad No. 57), betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 6 November 1869, No. 224, 12^e afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan het volgende te bepalen:

Art. 1. De stempelmerken voor den ijk der maten, gewigten en weegwerktuigen zijn twee in getal:

1°. het merk van het kantoor, waar de eerste stempeling heeft plaats gevonden;

2°. de jaarletter.

2. Het merk van het kantoor, waar de eerste stempeling heeft plaats gevonden, bestaat uit een cijfer, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken voor elk ijkkantoor afzonderlijk te bepalen.

3. De jaarletter, zoowel bij den ijk, als bij den herijk te bezigen, wordt telken jare door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld en met het cijfer, in het vorig artikel bedoeld, door middel van de Nederlandsche Staatscourant ter algemeene kennis gebracht.

4. Het afkeuringsmerk voor maten, gewigten en weegwerktuigen, die bij den herijk niet aan de voorschriften voldoen, bestaat uit een gelijkzijdigen driehoek met arceringen loodrecht op eene der zijden, zoodanig dat het stempelveld van dien driehoek valt binnen het stempelveld van de jaarletter, vermeld in art. 3.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 9 November 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.
(Uitgeg. 22 Nov. 1869.)

14 November 1869. BESLUIT, tot toepassing van art. 8 der wet van den 20 Augustus 1859 (Staatsblad No. 95) op een deel der gelden, nagelaten door CLARA JANSDOCHTER VAN SPARWOUDE, weduwe van Mr. ARENT VAN DER MEER. S. 168.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 4 October 1869, No. 16, G. S.;

Gelet op art. 8 der wet van 20 Augustus 1859 (Staatsblad No. 95), houdende voorziening in het beheer, bedoeld bij art. 11 der wet van den 5 Maart 1852 (Staatsblad No. 45), tot regeling van de zaken der voormalige wees- en momboirkamers;

Overwegende, dat bij de bestaande onmogelijkheid om eene letterlijke uitvoering te geven aan een deel der beschikkingen van vrouwe CLARA JANSDOCHTER VAN SPARWOUDE, weduwe van Mr. ARENT VAN DER MEER, het wenschelijk is deze zaak voor het vervolg te regelen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2 November jl., No. 13);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De bij olographisch testament van den 28 Januarij 1598 door vrouwe CLARA JANSDOCHTER VAN SPARWOUDE, weduwe van Mr. ARENT VAN DER MEER, gelegateerde gelden *„tot uithijlikinghe van vroomte ende eerlicke jongmans ende jonge dochteren van haar geslachte, dij et van doen souden mogen hebben,“* zullen van het jaar 1870 af slechts éénmaal 's jaars en wel in den loop der maand December worden uitgekeerd.

2. De op dat tijdstip beschikbare gelden zullen voor gelijke sommen worden verdeeld onder de familieleden, die zich daartoe vóór of op 15 November van ieder jaar aan het departement van Financiën, onder overlegging hunner bewijstukken, zullen hebben aangemeld, met dien verstande evenwel, dat de uitkeering slechts plaats heeft ten behoeve van de personen, wier huwelijk sedert 1 November van het *onmiddellijk voorgaande* jaar is voltrokken.

3. De uitkeering van gelden voor huwelijken, gesloten vóór 1°. Januarij 1870, zal tot 1°. Julij van dat jaar op de tot heden gevolgde wijze plaats hebben aan hen, die vóór laatstgemeld tijdstip, onder overlegging hunner bewijstukken, hunne daartoe strekkende aanvraag aan het departement van Financiën zullen hebben gerigt.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 14 November 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 22 Nov. 1869.)

15 November 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het

voorhanden zijn in de openbare lagere scholen van een volledig stel maten en gewigten.

In de laatst gehouden vergadering der inspecteurs van het lager onderwijs werd, zooals U reeds uit de U toegezonden notulen zal zijn gebleken, er op gewezen, dat op vele openbare scholen nog geene uitvoering zoude zijn gegeven aan de voorschriften tot aanschaffing van een volledig stel maten en gewigten voor de lagere school. Naar aanleiding daarvan heb ik de eer U uit te noodigen de gemeentebesturen in Uwe provincie er aan te herinneren, dat zoodanig stel, volgens de bestaande voorschriften, op de openbare school niet mag ontbreken.

Ik voeg hierbij een tweetal exemplaren van eene vergelijkende tabel der namen van de maten en gewigten, welke door mij, ter geleidelijke invoering van de nieuwe benamingen op de volkschool, aan het onderwijzend personeel der openbare scholen is toegezonden en neem tevens deze gelegenheid waar om Uwe aandacht te vestigen op eene dergelijke tabel, welke is gedrukt bij M. & F. C. WESTERMAN, te Amsterdam, en verkrijgbaar bij BLIKMAN & SARTORIUS aldaar, Dam E 205.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

23 November 1869. MISSIVE van den Minister van Financiën, over de toepassing van art. 27, §§ 1 en 2 der wet op de personele belasting.

De Minister van Financiën, heeft aan een' der provinciale inspecteurs van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen, doen afgaan de volgende missive:

Bij Uwe missive van den 11^{en} dezer, wordt mijn gevoelen gevraagd omtrent de toepassing der wet op de personele belasting, in het geval dat de eerste huurder van een perceel het bij hem in gebruik zijnd gedeelte in den loop des dienstjaars verlaat, en aan een ander verhuurt, terwijl het overig deel door denzelfden persoon, die het bij den aanvang van het dienstjaar in gebruik had, bewoond blijft.

In antwoord hierop strekke het volgende:

Naar art. 27, § 1, in verband met art. 24, § 1 der wet, is er alleen dan belasting naar eerst-gemelde wetsbepaling verschuldigd indien na 15 Mei een *perceel* of hetgeen de wet onder een *afgezonderd perceelgedeelte* verstaat, betrokken wordt. Noch het een noch het ander is hier het geval. Het deel, door den nieuwen bewoner betrokken,

valt niet in de termen van art. 24, § 2 lett. *a* der wet, want anders had de eerste huurder niet voor het *geheele* perceel kunnen zijn aangeslagen, en ook niet in die van lett. *b* dier §, omdat het niet is gehuurd van den *uitwonenden eigenaar*, maar van den eersten huurder, die het perceel niet heeft verlaten met wegvoering van alle roerende goederen, waarvoor hij belastingplichtig is, daar ook de meubelen van dengeen, die bij hem inwoonde, naar de wet (zie art. 13, § 2), als de zijne moeten worden aangemerkt. De eerste huurder *blijft* dus eerste huurder en *gebruiker* van het perceel, zoodat hij geene aanspraak kan maken op ontheffing van belasting krachtens art. 27, § 2 der wet. De nieuwe bewoner daarentegen is *niet* belastingplichtig naar de 1^e § van dat artikel, omdat hij geen perceel of afgezonderd perceelsgedeelte in gebruik heeft genomen.

Alleen dan, wanneer de huur van den eersten huurder bij diens verhuizing ophield, zou hij regt op die ontheffing hebben, en dan wegens het *geheele* perceel. Maar dan zou zijn vroegere medebewoner eene nieuwe huurovereenkomst moeten aangaan, hetzij met den uitwonenden eigenaar, hetzij met den gebruiker van het ontruimde gedeelte, zoo deze eerste huurder van het perceel ware geworden. In het eerste geval zouden beiden aangifte moeten doen naar art. 27, § 1 voor het deel, dat ieder in gebruik heeft, want dan zouden er twee afzonderlijke perceelsgedeelten naar art. 24, § 2 lett. *b* zijn ontstaan. In het laatste geval zou alleen de nieuwe bewoner tot aangifte gehouden zijn, maar voor het *geheele* perceel.

De vorenstaande beschouwingen zouden ook gelden indien hier, in plaats van den eersten huurder, van den *eigenaar* sprake was, met dien verstande evenwel dat de laatste zinsnede slechts dan van toepassing kan zijn, wanneer de eigenaar bij zijne verhuizing den eigendom van het perceel aan een ander heeft overgedragen.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

26 November 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij is verstaan: dat art. 641 B. W. aan den eigenaar verbiedt zijn grond te verkoopen en het jagtregt voor zich te behouden, en dat, indien dit niettemin geschied is, de koper van den grond toch ook eigenaar van het jagtregt wordt. W. v. 'r R. 8162.

29 November 1869. CIRCULAIRE van den Minister van Justitie, over de toezending van dagvaardingen aan hen die buiten het Koninkrijk wonen.

Bij de wet van 7 April 1869 (Staatsblad N°. 54) zijn de termijnen van dagvaarding voor hen, die buiten het Koninkrijk wonen, aanmerkelijk verkort. In hun belang is het thans meer nog dan vroeger noodig, dat de exploiten, ter voldoening aan art. 4 N°. 8, van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering beteekend aan de ambtenaren van het Openbaar Ministerie, door dezen, met inachtneming van de in dit artikel gemaakte onderscheiding, *onverwijld* worden toegezonden aan het departement van Koloniën of aan dat van Buitenlandsche Zaken.

Ik heb de eer, voor zooveel aangaat aan Uw parquet beteekende exploiten, UW.E.G. de zorg voor die onverwijldde toezending aan te bevelen, met uitnoodiging om daarop verder de aandacht te vestigen van de officieren van Justitie binnen Uw ressort, voor wie het noodige aantal exemplaren dezer circulaire hiernevens gaat.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAK.

30 November 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de gewone jaarlijksche opgaven der woonplaatsveranderingen.

Ter voorkoming van elk misverstand, waartoe de bepaling van art. 20 van Zijner Majesteits besluit van 9 Julij 1869 (Staatsblad N°. 108), betreffende de aanvulling, bij- of omwerking der bevolking-registers, zou kunnen aanleiding geven, acht ik mij verplicht U te verzoeken, dat de leemten, welke bij die bewerking worden ontdekt, *geenszins* moeten worden opgenomen onder de gewone opgaven der woonplaats-veranderingen in December en volgende maanden. Die maandelijksche opgaven worden als gewoonlijk opgemaakt naar de verhuizingen, welke *werkelijk* gedurende elke maand hebben plaats gehad. De berekening der bevolking voor elke gemeente naar de uitkomsten der telling, geschiedt later of nadat de uitkomsten volledig bekend zijn door de provinciale bureaux van statistiek, naar de voorschriften, uitgaande van mijn departement.

1 December 1869. BESLUIT, betreffende de regeling van de wijze van betaling van wachtgelden.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Financiën en van Binnenlandsche Zaken, dd. 23 November 1869, No. 164 (Generale Thesaurie) en 27 November 1869, No. 138, 1^e afdeling;

Gelet op het besluit van den Souvereinen Vorst van 23 Februarij 1814, No. 10 (Staatsblad No. 28), alsmede op de Koninklijke besluiten van 21 Augustus 1838, No. 84, 13 Junij 1846 (Staatsblad No. 45) en 8 Maart 1848, No. 63.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De wachtgelden van burgerlijke ambtenaren worden betaalbaar gesteld door middel van betaalsrollen.

2. Tot ontvangst dier wachtgelden wordt voor elke betaling, aan den ambtenaar, wien zij is opgedragen overgelegd eene attestatie de vita van den titularis, door den burgemeester zijner woonplaats, na afsloop van het tijdvak, waarover de betaling loopt afgegeven.

Het formulier dier attestatiën de vita wordt door Onzen Minister van Financiën vastgesteld.

De bestaande of later vast te stellen bepalingen omtrent de zorg voor het drukken en het verkrijgbaar stellen van formulieren voor attestatiën de vita tot ontvangst van pensioenen ten laste van de Staatsbegrooting, zijn op de formulieren voor de attestatiën de vita tot ontvangst van wachtgelden toepasselijk.

3. De voldaanteekening voor de in artikel 1 bedoelde wachtgelden, geschiedt, naar verkiezing van den belanghebbende, door onderteekening, hetzij van eene aan den voet der attestatie de vita voorkomende kwitancie, hetzij van eene losse kwitancie. Wanneer de voldaanteekening op de eerst bedoelde wijze, en door den titularis zelf geschiedt, behoort zij in tegenwoordigheid van den burgemeester, die de attestatie afgeeft gesteld, en door dezen gelegaliseerd te worden.

Geschiedt zij op losse kwitancie of door lasthebbers, erfgeamen, enz., dan wordt de legalisatie der voldaanteekening alleen vereischt ingeval de ambtenaar met de betaling belast, die noodig acht.

Voldaanteekening op de betaalsrollen wordt niet toegelaten.

4. Bovenstaande bepalingen treden in werking met 1 Januarij 1870, en zijn op de alsdan versijnde termijnen van toepassing.

Onze Ministers voornoemd zijn, ieder voor zoveel hem aangaat, belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift tot narigt en informatie zal

worden gezonden aan de departementen van algemeen bestuur en aan de algemeene rekenkamer.

Het Loo, 1 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

3 December 1869. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Carl Wilhelm Schonebaum. S. 169.

Heinrich Dieterich Christian Baars. S. 170.

Martin Langemeijer. S. 171.

Friedrich Hasenpflug. S. 172.

Pieter Hartman. S. 173.

Carl August Christian Beuster. S. 174.

Aloys Anton Schmeinck. S. 175.

3 December 1869. WET, tot wijziging in de omschrijving van het derde kanton van het vierde arrondissement der provincie Noord-Holland, vervat in de tabellen, behoorende bij de wet van 22 December 1828 (Staatsblad No. 73). S. 176.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, met wijziging in de omschrijving van het vijfde kanton van het tweede arrondissement der provincie Holland (*noordelijk gedeelte*), tegenwoordig derde kanton van het vierde arrondissement der provincie Noordholland, vervat in de tabellen behoorende tot de wet van den 22 December 1828 (Staatsblad No. 73), een einde te maken aan de onzekerheid of het gehucht Oost-Knollendam, deel uitmakende van de gemeente Wormer, tot het vierde kanton van het derde arrondissement of wel tot het derde kanton van het vierde arrondissement der genoemde provincie behoort, en aan den uit die onzekerheid ontstaanden twijfel omtrent de authenticiteit der acten, sedert den eersten October 1838 opgemaakt door of ten overstaan van openbare ambtenaren, daartoe, hetzij in het eene, hetzij in het andere kanton bevoegd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In de omschrijving van het vijfde kanton van het tweede arrondissement der provincie Holland (*noordelijk gedeelte*), tegenwoordig derde kanton van het vierde arrondissement der provincie Noordholland, vervat in de tabellen behoorende

tot de wet van 22 December 1828 (S. No. 73), vervallen de woorden: „en Knollendam”.

2. Aan geen akte in het tijdvak van den eersten October 1838 tot den dag van het in werking treden dezer wet opgemaakt, door of ten overstaan van een openbaren ambtenaar, daartoe, hetzij in het vierde kanton van het derde arrondissement, hetzij in het derde kanton van het vierde arrondissement der provincie Noordholland bevoegd, kan de kracht van authentieke akte ontzegd worden op grond van de onbevoegdheid van dien ambtenaar, ontleend aan het beweren, dat het gehucht Oost-Knollendam, deel uitmakende van de gemeente Wormer, niet tot het eene maar tot het andere dier kantons zoude hebben behoord.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 3 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.
(Uitgeg. 10 Dec. 1869.)

3 December 1869. WETTEN, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 177—190.

In *Noordbrabant*: om te voorzien in de uitgaven voor de aflossing en rentebetaling van ten laste der provincie opgenomen kapitalen tot bestrijding der kosten voor het onderhoud der provinciale wegen; *a.* van zeven opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over de jaren 1870, 1871 en 1872; en *b.* van vier opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de diensten 187 $\frac{1}{2}$, 187 $\frac{1}{2}$ en 187 $\frac{3}{4}$. S. 177.

In *Noordbrabant*: tot het heffen over het volgende dienstjaar van een regt voor het gebruik van de ijzeren ophaalbrug over den Steenbergchen Vliet in de strekking van den provincialen weg van Steenbergchen naar Dinteloord, een regt, waarvan de opbrengst de provincie in staat moet stellen te voorzien in de kosten van aanleg en onderhoud van die brug.

Art. 1. De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve der provincie Noordbrabant, gedurende een jaar, aan te vangen met 1°. Januarij 1870, van het regt voor het gebruik van de ijzeren ophaalbrug over den Steenbergchen Vliet in de strekking van den provincialen weg van Steenbergchen naar Dinteloord, geregeld als volgt:

- 1°. voor een paard of rund, *f* 0.07;
- 2°. voor een kalf of veulen, *f* 0.05;
- 3°. voor een ezel, schaaap, geit of varken, *f* 0.02;

4. voor een handwagen of hondenkar met een geleider, *f* 0.07;

5°. voor een rij- of voertuig met den voerman:

- a.* met twee wielen en een paard, *f* 0.15;
- b.* met vier wielen en een paard, *f* 0.18;
- c.* met twee wielen en twee paarden, *f* 0.25, en voor ieder paard meer, *f* 0.07;
- d.* met vier wielen en twee paarden, *f* 0.30, en voor ieder paard meer, *f* 0.07;

6°. voor ieder persoon, hetzij voetganger, geleider van paarden of vee, hetzij gezeten op een der voertuigen onder No. 5 vermeld, met uitzondering van den voerman, *f* 0.01;

7°. van het bruggeld zijn vrijgesteld:

a. de paarden, rij- en voertuigen, toebehoorende aan den Koning en de Vorsten en Vorstinnen van Hoogstdezelfs Huis;

b. de paarden en rijtuigen van renboden, reizende in 's Konings of in 's Rijks dienst;

c. de paarden en rijtuigen, uitsluitend gebruikt voor de brievenposterij, wanneer in het rijtuig niet meer personen dan de conducteur of postiljon aanwezig zijn;

d. de paarden en rijtuigen, gebezigd door de ambtenaren van den waterstaat in de uitoefening van hunne dienst;

e. de paarden, bereiden of geleid door militairen in uniform en in dienst, door de Koninklijke maréchaussée of de Rijksveldwacht;

f. de paarden, gespannen voor rij- en voertuigen behorende aan den Staat of aan de nationale legercorpsen, mits voorzien van het onderscheidingsteeken door het departement van Oorlog vastgesteld, zoomede de paarden, rij- en voertuigen van transporten, onder geleide van personen onder lit. *e* genoemd, of voorzien van eene verklaring van het hoofd van het gemeentebestuur, waaruit blijkt dat de reis voor de dienst van het departement van Oorlog geschiedt;

g. de paarden, wagens en voertuigen, dienende tot vervoer van bouwstoffen en gereedschappen, noodig voor het onderhoud en herstel van provinciale wegen en bruggen, en alle andere wegen en bruggen, welke met subsidie van de provincie zijn of worden aangelegd, mits voorzien van een vrijbiljet, door de directie van den waterstaat afgegeven;

h. de paarden en het rijtuig van den aannemer van het onderhoudsperceel van den weg, waarin de brug is gelegen;

i. de personen, die behooren bij de paarden, rij- en voertuigen, waarvoor in dit artikel vrijdom wordt verleend.

Art. 2. Het regt wordt ingevorderd naar de reglementaire voorschriften, goedgekeurd bij Ons besluit van 8 September 1869, No. 20. S. 178.

In *Gelderland*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van vier opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van vier en een halven opcent op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1870; en *b.* van drie opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst 18 $\frac{7}{11}$ °. S. 179.

In *Zuidholland*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in de dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van vier opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over de jaren 1870, 1871 en 1872; en *b.* van drie opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de diensten 18 $\frac{7}{11}$ °, 18 $\frac{7}{11}$ ° en 18 $\frac{7}{11}$ °. S. 180.

In *Zuidholland*, om te voorzien in buitengewone uitgaven voor aanleg of verbetering van werken van openbaar nut en aflossing en rentebetaling van de daarvoor opgenomen of op te nemen kapitalen; *a.* van twee opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1870; en *b.* van een opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst 19 $\frac{7}{11}$ °. S. 181.

In *Noordholland*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van acht opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1870; en *b.* van zes opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst 18 $\frac{7}{11}$ °. S. 182.

In *Zeeland*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van tien opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1870; en *b.* van tien opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst 18 $\frac{7}{11}$ °. S. 183.

In *Utrecht*: om te voorzien in de uitgaven ten

behoefte van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften;

a. van zes opcenten op de hoofdsom der grondbelasting over de jaren 1870, 1871 en 1872; en *b.* van zes opcenten op de hoofdsom der personeel belasting over de diensten 18 $\frac{7}{11}$ °, 18 $\frac{7}{11}$ ° en 18 $\frac{7}{11}$ °. S. 184.

In *Friesland*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van twintig opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1870; en *b.* van dertien en een halven opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst 18 $\frac{7}{11}$ °. S. 185.

In *Overijssel*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van tien en een halven opcent op de hoofdsom van de grondbelasting over 1870; en *b.* van tien en een halven opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst 18 $\frac{7}{11}$ °. S. 186.

In *Groningen*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van achttien opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1870; en *b.* van achttien opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst 18 $\frac{7}{11}$ °. S. 187.

In *Drenthe*: om te voorzien in de uitgaven ten behoeve van ambtenaren in dienst der provincie, van publieke werken en inrigtingen van provinciaal belang, en andere, op den daarnevens gevoegden staat vermelde, gewone en blijvende enkel huishoudelijke behoeften; *a.* van vier en een halven opcent op de hoofdsom van de grondbelasting over de jaren 1870, 1871 en 1872; en *b.* van zes opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de diensten van 18 $\frac{7}{11}$ °, 18 $\frac{7}{11}$ ° en 18 $\frac{7}{11}$ °. S. 188.

In *Drenthe*: om te voorzien in uitgaven voor rentebetaling en aflossing van kapitalen, ten laste der provincie opgenomen; *a.* van vijftien en een

halven opcent op de hoofdsom van de grondbelasting over 1870; en *b.* van vijf opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst 1879. S. 189.

In *Drenthe*: tot het heffen van regten voor het gebruik van de Drentsche hoofdvaart; regten waarvan de opbrengst de provincie in staat moet stellen te voorzien in de kosten van vernieuwing, herstel en onderhoud der hoofdvaart en van het stellen en exploiteren van stoom-pompwerktuigen tot voeding dier vaart.

Art. 1. De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve der provincie Drenthe, gedurende het jaar 1870 van het regt, geregeld als volgt:

1°. voor elk vaartuig:

a. dat de Veenschutsluis doorvaart, een en een halve cent per ton;

b. dat de Hare-, Dievender-, Wittelter-, Uffelter-, Havelter- en Paradijs-schutsluizen doorvaart, bij elke sluis een cent per ton;

c. dat den boom in de hoofdvaart onmiddellijk boven of ten oosten den mond van de Norgervaart doorvaart, een cent per ton;

voor vaartuigen beneden de zestien ton en niet behorende tot die omschreven bij art. 1, 3°., wordt voor het doorvaren van dezen boom geen regt betaald;

2°. voor elk houtvlot:

a. dat de Veenschutsluis doorvaart, twee cents per vierk. el;

b. dat de onder 1°. *b* genoemde schutsluizen of Jen boom, onder 1°. *c* genoemd, doorvaart, bij elke schutsluis en bij dien boom een cent per vierk. el;

3°. voor het regt van voorschutting, dat alleen voor vaartuigen op vaste tijden in door de bevoegde magt erkende veren en alleen onder verplichting tot doorlopend gebruik verleend wordt, bij elke sluis:

voor vaartuigen tot en met 21 ton, twaalf cents;

" " van 21 " " 31 " vijftien "

" " " 31 " " 51 " twintig "

" " " 51 ton en daarboven, dertig "

4°. voor elk vaartuig of houtvlot, dat de Veenebrug doorvaart, tien cents.

De regten, onder 1, 2, 3 en 4 omschreven, worden geheven onverminderd de wettig verkregen vrijdommen van vaart- en sluisgeldten.

Art. 2. De regten worden ingevorderd naar de reglementaire voorschriften, goedgekeurd bij Ons besluit van 20 November 1858, No. 72. S. 190.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1 Januarij 1870.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 3 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock. (Uitgeg. 10 Dec. 1869.)

3 December 1869. WER, tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen, dienst 1870. S. 191.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting der uitgaven voor de aan het Rijk toebehoorende gestichten te Ommerschans en Veenhuizen voor het jaar 1870 wordt vastgesteld op de som van f 722,400.20.

Eerste Afdeling. — Beheer.

Art. 1. Bezoldigingen, toelagen en belooningen van ambtenaren en bedienden, hetzij tijdelijk of voor vast aangesteld . . . . . f 47,424.20

Art. 2. Jaarwedden van de kerkleeraars . . . . . " 6,400.—

Art. 3. Bureaubehoeften, druk- en bindwerk, toelagen voor schrijfloon en bureankosten, briefport, expresseloon en andere kleine onkosten. " 2,400.—

Art. 4. Reis- en verblijfkosten van ambtenaren en bedienden voor de dienst der gestichten, en vergoeding voor de kosten van verplaatsing van beambten . . . . . " 400.—

Art. 5. Onderhoudskosten, zoo van zieken als gezonden, met al den aankleve van dien, daaronder begrepen de verwarming, de verlichting, het meubelen en schoonhouden der lokalen, de bewassing, de kleeding- en liggingstukken, de wapening der veldwachters, de brandblusmiddelen, de kerk- en schoolbehoefden en leesboeken, zoodat de aanschaffing van grondstoffen, en verdere kosten tot vervaardiging of verstrekking van genoemde voorwerpen en benodigdheden . . . " 263,000.—

Art. 6. Afzondering van uitgaanskassen of oververdiensden, te goed bij ontslag of overlijden, en inwis-

Transportere . . . f 319,624.20

Per transport . . . f	319,624.20
seling van fictieve munt uit het bedrag der aan de verpleegden te goed gedaan wordende loonen voor huis-houdelijke diensten. . . . . "	13,000.—
<i>Art. 7.</i> Aankoop, verstrekking en vervoer van geneesmiddelen, en andere uitgaven tot de genees-, heelen verloskundige behandeling vereischt . . . . . "	7,500.—
<i>Art. 8.</i> Aanbouw, vernieuwing en onderhoud en lasten van gebouwen en getimmerten, wegen en vaarten en verdere eigendommen, aanschaffing van alle materialen daaronder begrepen. . . . . "	47,369.—
<i>Art. 9.</i> Reisgeld aan ontslagenen en transportkosten . . . . . "	600.—
<i>Tweede Afdeling. — Arbeid.</i>	
<i>Art. 10.</i> Bezoldigingen, toelagen en belooningen van ambtenaren en bedienden, hetzij tijdelijk of voor vast aangesteld . . . . . "	22,607.—
<i>Art. 11.</i> Reis- en verblijfkosten van ambtenaren en bedienden voor de dienst der gestichten, en vergoeding voor kosten van verplaatsing van beamtten . . . . . "	700.—
<i>Art. 12.</i> Uitgaven wegens den landbouw, de veeteelt en veehouderij. "	60,000.—
<i>Art. 13.</i> Uitgaven wegens het fabriekwezen. . . . . "	185,000.—
<i>Art. 14.</i> Afzondering voor uitgaanskassen of oververdiensden, te goed bij ontslag of overlijden, en inwisseling van fictieve munt uit het bedrag der aan de verpleegden te goed gedaan wordende arbeidsloonen. "	20,000.—
<i>Derde Afdeling. — Uitgaven, niet tot de voorgaande behoorende.</i>	
<i>Art. 15.</i> Teruggave van hetgeen door besturen van gemeenten over eenig jaar meer gestort is dan verschuldigd mogt zijn ter zake de plaatsing en verpleging in de gestichten . . . . . "	6,000.—
<i>Art. 16.</i> Onderstand aan tijdelijke ambtenaren en bedienden voor het	
Transportere . . . f	682,400.20

Per transport . . . f	682,400.20
beheer en den arbeid, buiten dienst geraakt door de opheffing van het gesticht voor weezen	<i>Memorie.</i>
<i>Art. 17.</i> Onvoorziene uitgaven	40,000.—
	f 722,400.20
<i>Art. 2.</i> Tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, worden aangewezen de volgende middelen:	
<i>Art. 1.</i> De ontvangsten, die over het dienstjaar 1870 gedaan worden wegens de volgende betalingen:	
<i>a.</i> door de gemeentebesturen en anderen, zoo ingevolge art. 66 der wet van 28 Junij 1854 (Staatsblad No. 100), als wegens plaatsing en verzorging van niet-veroordeelden;	
<i>b.</i> door het departement van Binnenlandsche Zaken, wegens transport, plaatsing en verzorging van personen, wier domicilie van onderstand niet te vinden is;	
<i>c.</i> door het departement van Oorlog, wegens plaatsing en verzorging van en verstrekkingen aan militairen en hunne huisgezinnen.	
<i>Art. 2.</i> Gelden, ingehouden op pensioenen van verpleegden, wier domicilie van onderstand niet te vinden is.	
<i>Art. 3.</i> De gelden, die in het jaar 1870 mogten worden voldaan wegens de in artikelen 1 en 2 omschreven onderwerpen, en verschuldigd zijn over 1868 en vroeger.	
<i>Art. 4.</i> De ten voordeele van den Staat komende opbrengst van de nagemelde in het jaar 1870 verkochte voortbrengselen:	
<i>a.</i> van den landbouw, de veeteelt en veehouderij;	
<i>b.</i> van het fabriekwezen.	
<i>Art. 5.</i> De opbrengst van in het jaar 1870 verkochte onbruikbare voorwerpen, mitsgaders het beloop van andere in dat jaar verkregen toevallige baten.	
<i>Art. 6.</i> De bijdrage, op de begrooting der uitgaven voor het departement van Binnenlandsche Zaken van het jaar 1870 uitgetrokken.	
<i>Art. 3.</i> Wanneer de som, bij de begrooting der uitgaven van de gestichten uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 en 15 van het 1 ^e artikel dezer wet, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende, met inachtneming van het voorschrift van het 2 ^e lid van art. 24 der wet van 5 October 1841 (Staatsblad No. 40), aangevuld worden	

nit den post van *onvoorzienne uitgaven*, in de begrooting vermeld. Uit dien post kan mede worden overgeschreven op artikel 16.

4. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, de gestichten betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van genoemde begrooting, worden op den post voor *onvoorzienne uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening, bedoeld bij artikel 5 dezer wet, omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

5. Het batig saldo der rekening van de ontvangsten en uitgaven der gestichten over het jaar 1870 wordt verantwoord onder de Rijksontvangsten van dat jaar, terwijl in een nadeelig saldo nader bij de wet wordt voorzien.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1869. WET, houdende verlenging van den termijn, gedurende welken de wet van 17 October 1865 (Staatsblad N°. 121), betrekkelijk het vaststellen van buitengewone maatregelen tot afwending van besmettelijke veeziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, van kracht is. S. 192.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het raadzaam is dat de wet van 17 October 1865 (Staatsblad N°. 121) in werking blijve in afwachting dat de veeartsenijkundige politie nader zal zijn geregeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 3 der wet van 17 October 1865 (Staatsblad N°. 121) wordt gelezen als volgt:

„Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging in het Staatsblad en blijft van kracht tot 1 Januarij 1871.”

2. De wet van 31 December 1868 (Staatsblad N°. 205) wordt ingetrokken.

3. Deze wet treedt in werking op 1 Jan. 1870.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 3 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock.
(Uitgeg. 23 Dec. 1869.)

3 December 1869. WET, tot onteigening van perceelen ten behoeve van een' spoorweg van Venlo naar de Pruisische grenzen in de rigting van Straelen. S. 198.

3 December 1869. WET, tot wijziging van het IIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1868. S. 194.

Wij WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De navolgende artikelen van het IIe hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1868 worden vermeerderd, te weten:

Art. 7. Bureau- en lokaalbehoeften, huur van rijtuigen en drukwerk voor de beide Kamers der Staten-Generaal, met eene som van *f* 2,900 en mitsdien gebragt op *f* 38,200.

Art. 29. Pensioenen, met eene som van *f* 2,850 en mitsdien gebragt op *f* 36,971.

Daarentegen worden verminderd, te weten:

Art. 11. Tractementen van den Minister van Staat, vice-president, en van de leden van den Raad van State, met eene som van *f* 2,450 en mitsdien gebragt op *f* 69,550.

Art. 24. Decoratiën, de kosten van het stemmen daaronder begrepen, met eene som van *f* 1,100 en mitsdien gebragt op *f* 1,900.

Art. 30. Wachtgeldten ten behoeve van ambtenaren, uitgevallen ten gevolge van maatregelen van bestuur, met eene som van *f* 1,700 en mitsdien gebragt op *f* 8,131.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1869. WET, tot wijziging van het VIIe hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1868. S. 195.

Wij WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De navolgende artikelen van het VIIe hoofdstuk A der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1868 worden vermeerderd, te weten:

Art. 12. Renten, vaste lasten en uitkeeringen, klevende op 's Rijks domeinen, de groote wegen en vaarten, in 1868 verschijnende, met eene som van *f* 225 en mitsdien gebragt op *f* 85,775.

Art. 13. Renten van vrijwillige en geregelijke consignatiën, met eene som van *f* 8,162 en mitsdien gebragt op *f* 23,162.

Daarentegen worden de navolgende artikelen verminderd, te weten:

Art. 2. Interessen van de ingeschreven of in te schrijven rentegevende schuld à 3 ten honderd, met eene som van *f* 2,187 en mitsdien gebragt op *f* 2,960,684.36.

Art. 6. Interessen van borgtogten van reken-

pligtige ambtenaren à 4 ten honderd, met eene som van *f* 1,012 en mitsdien gebragt op *f* 216.80.

Art. 7. Gewone lijfrenten over het jaar, verschijnende 1°. Januarij 1868, met eene som van *f* 4,500 en mitsdien gebragt op *f* 19,100.

Art. 8. Lijfrenten ten laste der domeinen geïscopen hebbende, met eene som van *f* 688 en mitsdien gebragt op *f* 537.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1869. WET, tot wijziging van het VIIe hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1868. S. 196.

WILJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De navolgende artikelen van het VIIe hoofdstuk B der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1868 worden vermeerderd, te weten :

Art. 3. Bureau- en lokaalbehoefden en drukwerk, met eene som van *f* 3,250 en mitsdien gebragt op *f* 39,000.

Art. 6. Bureau- en lokaalbehoefden en drukwerk, benevens kosten van onderhoud der gebouwen, met eene som van *f* 1,515 en mitsdien gebragt op *f* 9,715.

Art. 18. Vaste tractementen, percentgewijze belooningen en indemniteiten of schadeloosstellingen en bureaustkosten van ontvangers, en percentgewijze belooningen van gemeentebesturen met eene som van *f* 6,833 en mitsdien gebragt op *f* 1,109,793.

Art. 23. Vervolgings- en proceskosten, met eene som van *f* 647 en mitsdien gebragt op *f* 2,147.

Art. 27. Teruggave van betaalde belasting van ongebruikte gouden en zilveren werken van Nederlandschen oorsprong, welke naar buiten 's lands worden uitgevoerd; vergoeding voor ten onderzoek versmolten of doorgesneden, doch goed bevonden werken, en voor zilverproeven op den natten weg, alsmede kosten, vallende op den verkoop van chloorzilver, met eene som van *f* 303 en mitsdien gebragt op *f* 3,403.

Art. 28. Vergoeding voor reis- en verblijfskosten, verplaatsingskosten, daggelden, alsmede veer-, tol- en bruggelden, met eene som van *f* 1,899 en mitsdien gebragt op *f* 16,199.

Art. 34. Reis-, verblijf- en verplaatsingskosten van de ambtenaren der registratie en domeinen, van het bestuur der visscherij op de Schelde en Zeeuwsche stroomen, van de havenmeesters, van beambten der domeinen, van de ambtenaren van het kadaster, alsmede vergoeding voor uit-

schotten aan laatstgenoemden, met eene som van *f* 5 en mitsdien gebragt op *f* 32,395.

Art. 35. Druk- en bindwerk, briefporten, kosten van telegrammen, van advertentiën, van vrachtoonloonen, kosten van emballage, van inkt voor het buitengewoon zegel, van stempels, vormen, papier, mitsgaders voor instandhouding van archieven en soortgelijke uitgaven, met eene som van *f* 95 en mitsdien gebragt op *f* 16,595.

Art. 39. Kosten van vervolging en rechtsgedingen, alsmede salaris voor adviezen en verschotten, met eene som van *f* 1,992 en mitsdien gebragt op *f* 11,992.

Art. 40. Kosten van onderhoud der domeinen, grondbelasting en waterschapslasten der domeinen, wegen, vaarten en veren; kosten van verpachtingen, aanbestedingen en verkooping van hout, veldvruchten en roerende goederen; kosten van opnemingen, grensbepalingen en dergelijke; kosten van kaarten en bescheiden en andere uitgaven van verschillenden aard, met eene som van *f* 14,002 en mitsdien gebragt op *f* 121,052.

Art. 46. Onderhoud en lasten der postgebouwen, drukwerk, telegrammen en advertentiën, bindwerk, kosten van fabricatie der postzegels, grondstoffen voor stempels, enz.; aankoop en onderhoud van postrijtuigen op de spoorwegen, brievenbussen en zakken, brievenbussen en verder materieel voor het postwezen benodigd, de ambulante dienst daaronder begrepen, en uniform-kleeding voor de conducteurs der brievenmalen, brievenbestellers en kantoorsknechts, met eene som van *f* 3,052 en mitsdien gebragt op *f* 55,852.

Art. 52. Pensioenen, met eene som van *f* 27,000 en mitsdien gebragt op *f* 1,179,000.

Daarentegen worden de navolgende artikelen verminderd, te weten :

Art. 17. Vaste tractementen, toelagen, vergoedingen en bureaustkosten, die der hoofdinspecteurs daaronder begrepen, met eene som van *f* 86,000 en mitsdien gebragt op *f* 2,033,658.

Art. 21. Druk-, linier- en bindwerk en bindmaterialen, aankoop en onderhoud van werktuigen en andere benodigdheden; ijk- en justeerloon van maten en gewigten, mitsgaders briefporten, telegrammen, vracht- en transportkosten, met eene som van *f* 7,000 en mitsdien gebragt op *f* 65,000.

Art. 32. Tractementen, belooningen, toelagen en bureaustkosten van de hoofdambtenaren der registratie en domeinen, van de ambtenaren van het buitengewoon zegel, van de commissen ter directie, van den directeur der Staatsloterij, van

de ambtenaren van het kadaster, van de opzieners der domeinen, boschwachters, havenmeesters, sluiswachters en andere beambten der domeinen; tractement, presentiegeld, bureaunkosten en belooning voor het toezigt van het beheer der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen, met eene som van f 3,200 en mitsdien gebragt op f 248,632.

Art. 44. Schadeloosstellingen wegens bureau- en reiskosten aan inspecteurs, kantoor-onkosten en huishuur aan postdirecteuren, mitsgaders vergoeding voor buitengewone kosten aan de ambtenaren van de ambulante dienst en aan die met het overbrengen van brievenmalen in het algemeen belast, met eene som van f 3,893 en mitsdien gebragt op f 80,807.

Art. 45. Kosten van postritten, postwagens, stoombooten, spoorwegen en verdere middelen tot vervoer der brievenmalen, met eene som van f 10,500 en mitsdien gebragt op f 264,500.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1869. WET, tot aanvulling en verhooging der begrooting van het fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1869. S. 197.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De onderartikelen 1 en 2 der bij de wet van 31 December 1868 (S. No. 207) vastgestelde begrooting van het fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen, worden aldus gelezen:

Onderartikel 1. Kosten der openbare verkooping van domeinen en het aandeel van den Staat in de kosten van openbaren verkoop van vicariegoederen, daaronder begrepen de kosten van verkaveling, opmeting, schatting en dergelijke ter voorbereiding der verkooping noodige werkzaamheden, waaronder de bewerking van te veilen gronden in den polder Willem III en het opzigt daarover . . . . . f 10,000.

Onderartikel 2. Bedijking in het Axelsche gat voor de polders Oud- en Nieuw-Vogelschor en den Seijdlitzpolder, alsmede verbetering van andere buitengronden, daaronder begrepen de kosten van ontwerp en toezigt, van dijksaansluiting, uitwegen en uitwatering en van de daarop betrekkelijke overeenkomsten . . . . . f 10,000.

Dien ten gevolge wordt het totaal der begrooting verhoogd tot een millioen twee honderd twintig duizend gulden.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1869. WET, houdende vaststelling der begrooting van het fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen, voor het dienstjaar 1870. S. 198.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting der uitgaven van het fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen voor 1870, wordt vastgesteld op de som van f 725,000, te weten:

Art. 1. Kosten der openbare verkooping van domeinen en het aandeel van den Staat in de kosten van openbaren verkoop van vicariegoederen, daaronder begrepen de kosten van verkaveling, opmeting, schatting en dergelijke ter voorbereiding der verkooping noodige werkzaamheden. f 8,000

Art. 2. Verbetering van buitengronden en laatste termijn der aannemingsom van de bedijking in het Axelsche gat voor de polders Oud- en Nieuw-Vogelschor en den Seijdlitzpolder, daaronder begrepen de kosten van toezigt. " 9,000

Art. 3. Slechting van vestingwerken, daaronder begrepen de kosten van ontwerp en toezigt, van aankoop van strooken grond, noodig tot verlegging van wegen, en van overdragt van werken aan gemeenten of aan andere openbare lichamen . . . . . " 100,000

Art. 4. Afkoop of aflossing van tot het domeinbeheer behoorende renten, vaste lasten en nikeringen . . . " 8,000

Art. 5. Toevoeging aan de middelen bestemd tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor 1870, als *Bijdrage in de uitgaven voor den aanleg van Staatspoorwegen.* " 600,000

Totaal . . . f 725,000

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, worden aangewezen:

1°. de gelden van het fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen, op 31 December 1869 in 's Rijks schatkist aanwezig;

2°. de in 1870 te doene ontvangsten voor genoemd fonds.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1869. WET, tot wijziging van het VIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1869. S. 199.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De omschrijving van *artikel 19a* van het VIe hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1869 wordt, na wijziging, vastgesteld als volgt:

Materialen tot den aanbouw op 's Rijks werven van ijzeren gepantserde en niet gepantserde schepen, bestemd tot kust- en rivierverdediging, alsmede de artikelen tot tuigen en uitrusting benoodigd; aanbouw, herstelling en aankoop van ijzeren gepantserde en niet gepantserde schepen en vaartuigen bij particulieren, alles met den aankleve van dien en de betrekkelijke kosten van vervoer, keuring, beproeving en toezigt.

In verband met deze wijziging wordt gemeld artikel *verhoogd* met eene som van *f* 50,000 en mitsdien gebragt op *f* 785,000.

Daarentegen wordt *artikel 22a* van hetzelfde hoofdstuk over het jaar 1869 (Aanschaffing van stoomwerktuigen met ketels, enz., ten behoeve der vaartuigen, tot kust- en rivierverdediging bestemd, enz.) *verminderd* met eene gelijke som van *f* 50,000 en mitsdien gebragt op *f* 804,800.

Lasten en bevelen, enz.

3 December 1869. WER, houdende wijziging der wet van 7 Maart 1852 (Staatsblad N°. 48) tot regeling der gemeenschap door electro-magnetische telegrafien. S. 200.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de overbrenging der administratie van de telegrafie, van het departement van Binnenlandsche Zaken naar dat van Financiën, eene wijziging van de wet van den 7 Maart 1852 (Staatsblad N°. 48) noodig maakt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De artikelen 8 en 13 der wet van den 7 Maart 1852 (Staatsblad N°. 48) worden gewijzigd in dier voege, dat in plaats van de woorden: "den Minister van Binnenlandsche Zaken", in beide artikelen zal worden gelezen: "het hoofd van het departement waartoe de telegrafie behoort".

2. Deze wet treedt in werking met den eersten Januarij 1870.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 3 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSCH.

(Uitgeg. 23 Dec. 1869.)

3 December 1869. BESLUIT, houdende vernietiging van het besluit van den gemeenteraad van Middelharnis, van 7 Sept. 1869, voor zooveel betreft de benoeming van J. C. DEN BAAERS tot wethouder dier gemeente. S. 201.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 5 November 1869, N°. 149, 2^e afdeling, tot vernietiging van een besluit van den gemeenteraad van Middelharnis, van 7 September jl., tot benoeming van J. C. DEN BAAERS tot wethouder in plaats van D. Bos;

Overwegende:

dat in de vergadering van den gemeenteraad van Middelharnis, van 30 Julij ll., de wethouder M. VROEG IN DE WEIJ, die als zoodanig den eersten September 1872 moest aftreden, zijn ontslag heeft ingediend en dat in dezelfde vergadering ook de wethouder D. Bos, die in September van dit jaar aan de beurt van aftreding was, zijn ontslag als zoodanig heeft genomen;

dat daarop in de vergadering van 11 Aug. ll., in de plaats van M. VROEG IN DE WEIJ, D. Bos en, in de plaats van laatstgenoemden, G. BORN tot wethouders zijn benoemd;

dat de gemeenteraad vervolgens in zijne vergadering van 7 September jl. tot de benoeming van twee wethouders is overgegaan en, in plaats van D. Bos, J. C. DEN BAAERS heeft benoemd en G. BORN in zijne betrekking van wethouder heeft bevestigd;

dat evenwel dit laatste besluit van den Raad, voor zooveel de benoeming van J. C. DEN BAAERS aangaat, in strijd is met de wet;

dat toch art. 82 der gemeentewet bepaalt, dat hij, die ter vervulling eener buiten den gewonen tijd opengevallen plaats gekozen is, aftreedt op het tijdstip waarop degeen, in wiens plaats hij is verkozen, moest aftreden, en dat uit den zamenhang van dit artikel met het voorgaande duidelijk blijkt, dat hier bedoeld wordt het tijdstip door het lot voor de aftreding als wethouder bepaald;

dat hier alzoo alleen de vraag is, met welk tijdstip M. VROEG IN DE WEIJ, in wiens plaats D. Bos den 11 Augustus ll. benoemd werd, als wethouder moest aftreden, en daar deze aftreding eerst in September 1872 moest plaats hebben, dit evenzeer op zijn opvolger van toepassing was;

dat de omstandigheid, dat M. VROEG IN DE WEIJ in September ll. als raadslid moest aftreden, zoodat hij alsdan, had hij zijn ontslag als wethouder niet genomen, tusschentijds de betrekking

van wethouder verloren zou hebben, geene verandering in de zaak brengt, daar in geen geval zijn opvolger op een ander tijdstip dan hij volgens de wet kon aftreden;

dat mitsdien de benoeming ter vervanging van D. Bos gedaan, daar zijne plaats nog niet opengevallen was, strijdig is met de wet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23 November 1869, No. 3);

Hebben goedgevonden en verstaan het besluit van den gemeenteraad van Middelharnis, van 7 September jl., voor zooveel de benoeming van J. C. DEN BAAES tot wethouder betreft, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Het Loo, 3 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.
(Uitgeg. 10 Dec. 1869.)

4 December 1869. WET, houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op het gedistilleerd. S. 202.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eene wijziging te brengen in de rangschikking der branderijen van de eerste soort volgens art. 6 der wet van 20 Junij 1862 (S. No. 62);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Aan de vier klassen van branderijen der eerste soort, vermeld in artikel 6 der wet van 20 Junij 1862 (Staatsblad No. 62), wordt eene *viijde klasse* toegevoegd, omvattende de branderijen waarin het meel niet op de gewone wijs, maar in afzonderlijke mengbakken (*macera-teurs*) beslagen en het beslag in daartoe bestemde bijzondere werktuigen afgekoeld wordt.

2. De bepalingen van artikel 81 der voormelde wet zijn mede van toepassing op de branderijen, behoorende tot de *viijde klasse* der *eerste soort*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 4 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 23 Dec. 1869.)

4 December 1869. WET, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over het jaar 1870. S. 203.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over het jaar 1870 worden vastgesteld op de som van f 860,800, als volgt:

Art. 1. Tractement van den secretaris en de ambtenaren van den raad van bestuur. f	8,400
Art. 2. Bureaubehoefden en bodenloonen	250
Art. 3. Drukwerk	100
" 4. Pensioenen	60,000
" 5. Aankoop van inschrijvingen in een der grootboeken van nationale schuld	792,050
	f 860,800

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, worden aangewezen de volgende middelen:

a. het batig saldo der rekening van het fonds over het jaar 1869;

b. de opbrengst over het jaar 1870 der aflopende kortingen, toegekend bij artikel 33 der wet van 9 Mei 1846 (Staatsblad No. 24), gewijzigd bij die van 3 Mei 1851 (Staatsblad No. 49),

c. de opbrengst over het jaar 1870 der doorlopende kortingen, toegekend als voren;

d. de renten der, krachtens artikel 39 van de voorschreven wet, ten name van het fonds staande inschrijvingen op een der grootboeken van nationale schuld;

e. subsidie uit de schatkist tot vergoeding der kosten van beheer, voortvloeiende uit de wet van 13 Augustus 1857 (Staatsblad No. 103).

3. Wanneer de som, uitgetrokken voor het onderwerp, begrepen onder *artikel 4* van artikel 1 der wet, ontoereikend mogt bevonden worden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming van artikel 24 der wet van 5 October 1841 (Staatsblad No. 40), aangevuld worden door overschrijving uit *artikel 5* van artikel 1 dezer wet. Lasten en bevelen, enz.

7 December 1869. WET, houdende vaststelling der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1870. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland). S. 204.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van den 23 April 1864 (Staatsblad No. 35) de begrooting van Nederlandsch Indië jaarlijksch bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het I^e hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1870 betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

Eerste Afdeling. — Regering.

Onderafdeeling 1. Algemeene secretarie en secretarie van den Raad van Nederlandsch Indië . . . . . f 500.—

Tweede Afdeling. — Departement van Justitie en algemeene rekenkamer.

Onderafd. 2. Departement van Justitie en algemeene rekenkamer . . . . . " 100.—

Derde Afdeling. — Departement van Financiën.

Onderafd. 3. Algemeene kassen . . . . . f 150,000.—
 " 4. Verpachte middelen . . . . . " 750,000.—
 " 5. Klein-zegel . . . . . " 4,500.—
 " 6. Verlofs- en non-activiteits-tractementen, wachtgelden, onderstanden, pensioenen en gagementen . . . . . " 2,492,900.—
Onderafd. 7. Verpleging van gegageerden. . . . . " 43,403.—
 " 8. Soldij en toelagen aan eeretekenen verbonden. " 500.—
 " 9. Uitrusting, voorloopig tractement en voorschotten op tractement . . . . . " 60,000.—
Onderafd. 10. Keuring, aankoop en vervoer van uit te zenden en kosten van te ontvangen diverse goederen . . . . . " 16,450.—
Onderafd. 11. Onvoorziene uitgaven . . . . . " 100,000.—

f 3,617,753.—

Vierde Afdeling. — Departement van binnenlandsch bestuur.

Onderafd. 12. Europeesch gewestelijk bestuur . . . . . f 2,800.—
 " 13. Vorsten, grooten, Staatsgevangenen, enz. . . . . " 24,000.—
 " 14. Topographisch statistische opname . . . . . " 10,000.—
 " 15. Koffij . . . . . " 4,788,437.—
 " 16. Suiker . . . . . " 2,430,275.—
 " 17. Specerijen . . . . . " 36,168.—
 " 18. Commissie aan de Nederlandsche handelsmaatschappij voor de werkzaamheden harer factorij . . . . . " 140,000.—
Onderafd. 19. Brievenpost . . . . . " 102,000.—
 " 20. Transportkosten uit en naar Nederlandsch Indië. " 250,000.—
 " 21. Onvoorziene uitgaven . . . . . " 25,000.—

" 7,808,680.—

Vijfde Afdeling. — Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid.

Onderafd. 22. Onderwijs . . . . . f 16,100.—
 " 23. Kunsten en wetenschappen . . . . . " 11,000.—
 " 24. Landsdrukkerij . . . . . " 16,000.—
 " 25. Kosten van examens voor de benoembaarheid tot ambtenaar bij de burgerlijke dienst en tot bepaalde ambten en bedieningen in Nederlandsch Indië . . . . . " 5,000.—

Transportere . . . . . f 48,100.— f 11,427,033.—

	Per transport	f	48,100.—	f 11,427,033.—
Onderafd. 26.	Eeredienst	"	1,000.—	
" 27.	Geneeskundige dienst	"	40,000.—	
" 28.	Mijnwezen in het algemeen	"	6,776.—	
" 29.	Steenkolen	"	40,000.—	
" 30.	Tin	"	375,761.—	
" 31.	Onvoorziene uitgaven	"	2,000.—	
				513,637.—

Zesde Afdeling. — Departement der burgerlijke openbare werken.

Onderafd. 32.	Burgerlijke openbare werken	f	150,000.—	
" 33.	Telegrafie	"	80,000.—	
" 34.	Spoorwegen	"	767,600.—	
" 05.	Onvoorziene uitgaven	"	5,000.—	
				1,002,600.—

Zevende Afdeling. — Departement van Oorlog.

Onderafd. 36.	Personeel	f	1,694,459.—	
" 37.	Materieel	"	1,770,000.—	
" 38.	Onvoorziene uitgaven	"	5,000.—	
				3,469,459.—

Achtste Afdeling. — Departement van Marine.

Onderafd. 39.	Personeel der zeemagt	f	1,423,346.—	
" 40.	Materieel der zeemagt	"	1,237,500.—	
" 41.	Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—	
				2,710,846.—

Negende Afdeling. — Bijdragen van Nederlandsch Indië aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven.

Onderafd. 42. Rente over het doorlopend voorschot van f 10,000,000 door de Nederlandsche handelmaatschappij verstrekt, volgens overeenkomst van 21/22 Julij 1853, bekrachtigd bij de wet van 22 December 1853. . . . . f 350,000.—

Onderafd. 43. Bijdrage van Nederlandsch Indië aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven voor het dienstjaar 1870. . . . . f 10,107,749.—

10,457,749.—

f 29,581,324.—

Art. 2. Wanneer de sommen, in dit hoofdstuk uitgetrokken, voor een der door Ons bij de splitting in artikelen aan te wijzen onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de onderafdeelingen 3 tot en met 10, 12 tot en met 17, 19, 20, 22 tot en met 30, 32, 33, 34, 36, 37, 39 en 40, ontoereikend mogten worden bevonden, kunnen de ontbrekende bedragen, met inachtneming van artikel 5 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad No. 35), verhoogd worden door overschrijving uit de sommen bij de betrokken afdeelingen voor onvoorziene uitgaven toegestaan.

Art. 3. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke niet in de begroting zijn omschreven, worden op den post voor onvoorziene uitgaven der betrokken afdeeling aangewezen, met inachtneming van artikel 6 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad No. 35).

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zooveel bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, 7 December 1869.

(geteekend)

WILLEM.

De Minister van Koloniën,

(geteekend)

DE WAAL.

(Uitgegeven 13 December 1869.)

7 December 1869. WET, houdende vaststelling der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1870. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch Indië.) S. 205.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad No. 35) de begrooting van Nederlandsch Indië jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het IIe hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1870, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

Eerste Afdeling. — Regering.

Onderafd. 1.	Jaarwedde van den Gouverneur-Generaal	f	160,000.—
"	2. Staf van den Gouverneur-Generaal	"	28,770.—
"	3. Onderhoud van de tuinen en den inventaris der verblijven van den Gouverneur-Generaal	"	16,800.—
Onderafd. 4.	Raad van Nederlandsch Indië	"	151,200.—
"	5. Algemeene secretarie en secretarie van den Raad van Nederlandsch Indië.	"	331,368.—
Onderafd. 6.	Reis- en verblijfkosten, alsmede tafelgelden	"	13,000.—
"	7. Onvoorziene uitgaven.	"	1,000.—
"	7a. Ter voorbereiding van de reorganisatie der departementen van algemeen burgerlijk beheer	"	50,000.—
		f	752,138.—

Tweede Afdeling. — A. Departement van Justitie.

Onderafd. 8.	Het departement.	f	37,000.—
"	9. Hoog gerechtshof en hoog militair gerechtshof.	"	307,804.—
"	10. Raden van justitie	"	351,640.—
"	11. Regtbanken van omgang	"	71,170.—
"	12. Landraden, residentieraden en andere regtbanken.	"	488,944.—
"	13. Verdere kosten van het regtswezen.	"	160,884.—
"	14. Weeskamers	"	237,324.—
"	15. Renten op borgtogten ten gevolge van het reglement op de drukwerken	"	250.—
Onderafd. 16.	Gevangenen, kettengangers en bannelingen	"	1,276,395.—
"	17. Onvoorziene uitgaven	"	30,000.—

B. Algemeene rekenkamer.

Onderafd. 18.	Algemeene rekenkamer	"	444,540.—
"	19. Onvoorziene uitgaven	"	500.—
		"	3,406,451.—

Derde Afdeling. — Departement van Financiën.

Onderafd. 20.	Het departement.	f	273,840.—
"	21. Algemeene kassen	"	358,393.—
"	22. Verpachte middelen	"	838,000.—
"	23. In- en uitvoerregten.	"	532,818.—
"	24. Verponding en kadaster	"	41,950.—
"	25. Openbare verkoopingën.	"	196,588.—
"	26. Klein-zegel.	"	31,320.—
"	27. Kosten van andere belastingen	"	88,212.—

Transportere . . . . . f 2,361,121.— f 4,158,589.—

Per transport . . . f 2,361,121.— f 4,158,589.—

<i>Onderafd.</i> 28. Verlofs- en non-activiteits-tractementen, wacht- gelden, onderstanden, pensioenen en gagementen	"	1,480,000.—
<i>Onderafd.</i> 29. Voorschotten op tractement of andere inkomsten	"	45,000.—
" 30. Soldijen en toelagen aan eere-teekenen verbonden	"	12,150.—
" 31. Bestellingen van het ministerie van Koloniën	"	2,000.—
" 32. Onvoorziene uitgaven	"	150,000.—
		<hr/>
	"	4,050,271.—

Vierde Afdeling. — Departement van binnenlandsch bestuur.

<i>Onderafd.</i> 33. Het departement	f	187,896.—
" 34. Europeesch gewestelijk bestuur	"	3,558,659.—
" 35. Inlandsch bestuur	"	3,332,877.—
" 36. Vorsten, grooten, gezanten, staatsgevangenen en dergelijken	"	2,126,568.—
<i>Onderafd.</i> 37. Publieke feesten	"	21,066.—
" 38. Gewestelijke politievaartuigen	"	72,806.—
" 39. Gewapende corpsen onder burgerlijk bestuur	"	358,122.—
" 40. Uitroeijing van tijgers en krokodillen	"	50,000.—
" 41. Andere plaatselijke uitgaven in het belang der openbare orde en veiligheid	"	78,247.—
<i>Onderafd.</i> 42. Landbouw in het algemeen en veeteelt	"	327,432.—
" 43. Landelijke inkomsten en andere grondlasten	"	1,893,989.—
" 44. Topographisch-statistische opname	"	421,407.—
" 45. Koffij	"	15,031,689.—
" 46. Suiker	"	9,609,990.—
" 47. Specerijen	"	250,000.—
" 48. Peper	"	15,837.—
" 49. Kina	"	44,000.—
" 50. Vogelnestjes	"	30,814.—
" 51. Houtwezen	"	479,660.—
" 52. Kosten der belasting op het bedrijf	"	73,500.—
" 53. Beheer van 's lands civiele pakhuizen	"	396,089.—
" 54. Brievenpost	"	797,474.—
" 55. Paardenpost	"	275,364.—
" 56. Pakketvaart	"	319,916.—
" 57. Transportkosten uit en naar Nederland, en reis- en verblijfkosten in Indië	"	593,753.—
<i>Onderafd.</i> 58. Onvoorziene uitgaven	"	150,000.—
		<hr/>
	"	40,497,152.—

Vijfde Afdeling. — Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid.

<i>Onderafd.</i> 59. Het departement	f	104,510.—
" 60. Onderwijs voor Europeanen en daarmede gelijk gestelden	"	690,565.—
<i>Onderafd.</i> 61. Onderwijs voor de inlandsche bevolking	"	329,903.—
" 62. Kunsten en wetenschappen	"	127,893.—
" 63. Landsdrukkerij	"	93,222.—
" 64. Ambtenaars-examens	"	5,000.—
" 65. Eeredienst	"	514,464.—
" 66. Armwezen	"	79,518.—
" 67. Geneeskundige dienst	"	512,679.—

Transportere . . . f 2,457,754.— f 48,706,012.—

	Per transport	f 2,457,754.—	f 48,706,012. —
<i>Onderafd.</i> 68.	Veeartsenijdienst	" 21,163.—	
" 69.	Nijverheid in het algemeen	" 15,900.—	
" 70.	Mijnwezen in het algemeen	" 207,228.—	
" 71.	Tin	" 2,312,688.—	
" 72.	Steenkolen	" 155,370.—	
" 73.	Stofgoud	" 1,267.—	
" 74.	Zout	" 1,499,235.—	
" 75.	Onvoorziene uitgaven	" 100,000.—	
			" 6,770,605.

Zesde Afdeling. — Departement der burgerlijke openbare werken.

<i>Onderafd.</i> 76.	Het departement	f 116,900.—
" 77.	Personeel van den waterstaat en de burgerlijke openbare werken	" 598,304.—
<i>Onderafd.</i> 78.	Materieel, uitgezonderd de hulpinrigtingen	" 5,500,000.—
" 79.	Hulpinrigtingen	" 107,726.—
" 80.	Huishuur-indemniteit en lokaalhuur	" 390,468.—
" 81.	Stoomwezen	" 34,980.—
" 82.	Telegrafie	" 515,500.—
" 83.	Spoorwegen	" 5,000.—
" 84.	Onvoorziene uitgaven	" 50,000.—

" 7,318,878.

Zevende Afdeling. — Departement van Oorlog.

<i>Onderafd.</i> 85.	Tractementen, tafel- en fourragegelden, bureau- en andere kosten van het departement	f 113,306.—
<i>Onderafd.</i> 86.	Tractementen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van de administratie	" 344,472.—
<i>Onderafd.</i> 87.	Tractementen, fourrage- en tafalgelden, bureau- en andere kosten van de gewestelijke en plaatselijke kommandementen.	" 192,937.—
<i>Onderafd.</i> 88.	Tractementen, soldijen, toelagen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van het wapen der infanterie	" 4,591,374.—
<i>Onderafd.</i> 89.	Tractementen, soldijen, toelagen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van het wapen der kavalerie	" 238,566.—
<i>Onderafd.</i> 90.	Tractementen, soldijen, toelagen, fourragegelden, bureau- en andere kosten van het personeel en materieel van het wapen der artillerie	" 1,442,463.—
<i>Onderafd.</i> 91.	Afzonderlijke inlandsche corpsen	" 174,344.—
" 92.	Remonte	" 64,740.—
" 93.	Tractementen, toelagen, soldijen, fourragegelden en andere kosten van het corps genie en sapeurs, met de militaire opzigtters en het corps magazijnmeesters en conducteurs der genie	" 398,332.—
<i>Onderafd.</i> 94.	Geniewerken	" 1,886,029.—
" 95.	Huis-, bureau- en magazijnhuur en inhuur van gebouwen	" 528,600.—
<i>Onderafd.</i> 96.	Geneeskundige dienst	" 1,008,917.—
" 97.	Militaire gevangenissen en andere geregtskosten.	" 44,574.—
" 98.	Bijzondere inrigtingen	" 175,436.—
" 99.	Levensmiddelen, brand- en lichtstoffen en fourrages.	" 4,712,256.—
<i>Onderafd.</i> 100.	Kleeding, equipment, velduitrusting, fournitu-	

Transportere . . . . . f 15,916,346.— f 62,795,495.—

	Per transport	f 15,916,346.—	f 62,795,495.—
ren, harnachement, huisraad, stal- en verdere behoeften voor de troepen, zieken- en andere inrigtingen	"	700,533.—	
<i>Onderafd.</i> 101. Vervoer te water en te land van personen, goederen, paarden en vee	"	1,231,584.—	
<i>Onderafd.</i> 102. Non-activiteits-tractementen en wachtgeld.	"	11,800.—	
" 103. Voorschotten op tractement of andere inkomsten.	"	87,827.—	
" 104. Expeditiën en troepen te velde	"	200,000.—	
" 105. Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—	
			" 18,198,090.—

Achtste Afdeling. — Departement van Marine.

<i>Onderafd.</i> 106. Het departement en de algemeene dienst	f	203,670.—
" 107. Maritieme etablissementen en magazijnen	"	602,782.—
" 108. Geographische dienst	"	114,039.—
" 109. Hydrographische dienst	"	42,440.—
" 110. Haven-inrigtingen	"	160,952.—
" 111. Bekaking, kustverlichting en loodswezen	"	307,619.—
" 112. Personeel der zeemagt	"	1,894,408.—
" 113. Materieel der zeemagt	"	1,640,800.—
" 114. Reis-, verblijf- en transportkosten.	"	92,000.—
" 115. Voorschotten op tractement of andere inkomsten.	"	5,000.—
" 116. Onvoorziene uitgaven	"	200,000.—
		" 5,263,710.—
		f 86,257,295.—

Art. 2. Wanneer de sommen, in dit hoofdstuk uitgetrokken, voor een der door Ons bij de splitting in artikelen aan te wijzen onderwerpen van uitgaaf, begrepen in de onderafdeelingen 3, 5, 6, 8 tot en met 16, 18, 20 tot en met 31, 33 tot en met 57, 59 tot en met 74, 76 tot en met 83, 85 tot en met 104, 106 tot en met 115, ontoereikend mogten worden bevonden, kunnen de ontbrekende bedragen, met inachtneming van art. 5 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad No. 35), aangevuld worden door overschrijving uit de sommen, bij de betrokken afdelingen voor *onvoorziene uitgaven* toegestaan.

Art. 3. (eensluitend met art. 3 hiervoor, bladz. 213.)

Lasten en bevelen, enz.

7 December 1869. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1870. (Hoofdstuk I. Middelen en inkomsten in Nederland). S. 206.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (Staatsblad No. 35) de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1870, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in Nederland te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffij, enz.

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den 1^{en} Januarij 1870.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1870.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
1. Verkoop van koffij:	
750,000 pikols, 44,625,000 kilogram ad 40 cents per half kilogram	f 35,700,000.—
Bij: 1 pCt. veilingkosten	" 357,000.—
	<u>f 36,057,000.—</u>
Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 535,500.—
	<u>f 35,521,500.—</u>
Af: voor schade over $\frac{8}{10}$, 1 ⁵⁰ pCt.	" 426,258.—
	<u>f 35,095,242.—</u>
2. Verkoop van suiker:	
550,000 pikols, 30,800,000 kilogram ad f 35 per 100 kilogram	f 10,780,000.—
Af: ordinaire korting 1 pCt.	" 107,800.—
	<u>f 10,672,200.—</u>
Bij: 1 pCt. veilingkosten	" 106,722.—
	<u>f 10,778,922.—</u>
Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 160,083.—
	<u>f 10,618,839.—</u>
Af: voor schade over $\frac{8}{10}$, 1 ⁵⁰ pCt.	" 127,426.—
	<u>f 10,491,413.—</u>
3. Verkoop van specerijen:	
a. Notenmuskaat: 2000 pikols, 118,000 kilogram ad 60 cents per half kilogram	
	f 141,600
Af: ordinaire korting 1 pCt.	" 1,416
	<u>f 140,184</u>
Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 2,124
	<u>f 138,060</u>
Af: voor schade over $\frac{8}{10}$, 1 ⁵⁰ pCt.	" 1,657
	<u>f 136,403.—</u>
b. Foelie: 500 pikols, 29,000 kilogram ad f 1 per half kilogram	
	f 58,000
Af: ordinaire korting 1 pCt.	" 580
	<u>f 57,420</u>
Af: voor contante betaling 1½ pCt.	" 870
	<u>f 56,550</u>
Af: voor schade over $\frac{8}{10}$, 1 ⁵⁰ pCt.	" 679
	<u>f 55,871.—</u>
Transportere	f 192,274.—
	<u>f 45,586,655.—</u>

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . . . . . f 192,274.—	f 45,586,655.—
c. Nagelen: 800 pikols, 47,200 kilogram ad 25 cents per half kilogram . . . . . f 23,600	
Af: ordinaire korting 1 pCt. . . . . " 236	
f 23,364	
Af: voor contante betaling 1½ pCt. . . . . " 354	
f 23,010	
Af: voor schade over $\frac{9}{10}$, 1 ^{oo} pCt. . . . . " 276	
" 22,734.—	
4. Verkoop van Banka-tin:	" 215,008.—
80,000 pikols, 4,880,000 kilogram ad f 7 per 50 kilogram. f 6,832,000.—	
Bij: 1 pCt. veilingskosten . . . . . " 68,320.—	
f 6,900,320.—	
Af: voor contante betaling 1½ pCt. . . . . " 102,480.—	
f 6,797,840.—	
Af: voor schade over $\frac{9}{10}$, 0 ^{oo} pCt. . . . . " 32,630.—	
" 6,765,210.—	
5. Verkoop van tin, in natura als pachtchat te voldoen door de Billiton-maat- schappij: 900 pikols . . . . . " 76,109.—	
6. Uitkeeringen door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteren van een spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta:	
a. Vergoeding der kosten van het Regeringstoezigt op hare werken, ingevolge art. 25 der akte van concessie. . . . . f 7,600.—	
b. Van de door haar, ingevolge art. 81 der akte van concessie, over het jaar 1870 te ontvangen renten van tijdelijk belegde gelden . . . . . " 125,000.—	
" 132,600.—	
7. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen . . . . . " 30,000.—	
8. Andere ontvangsten tegenover uitgaafposten van civielen of algemeenen aard:	
a. Terugbetaling door het departement van Marine der vervoerkosten, in Neder- landsch Indië voldaan, van personeel. . . . . f 4,000.—	
b. Wegens door het ministerie van Koloniën aan het Indisch bestuur gedane bestellingen . . . . . " 2,000.	
c. Opbrengst van verkochte kooi- en baksgoederen . . . . . " 400.—	
d. Diverse toevallige baten . . . . . <i>Memorie.</i>	
" 6.400.—	
9. Ontvangsten tegenover de uitgaven voor het departement van Oorlog in Nederlandsch Indië:	
a. Terugbetaling der kosten van verpleging in de militaire hospitalen in Neder- landsch Indië en der begrafeniskosten van schepelingen van het auxiliair eskader der Nederlandsche marine. . . . . f 17,400.—	
b. Terugbetaling van oningediend soldij-voorschot . . . . . " 500.—	
c. Idem van reis- en kostgelden . . . . . " 200.—	
d. Idem van studiekosten . . . . . " 250.—	
" 18,350.—	
Transportare . . . . . f 52,830,332.—	

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 52,830,332.—
10. Ontvangsten tegenover de uitgaven voor het departement van Marine in Nederlandsch Indië:		
a.	Terugbetaling der kosten van voedingsartikelen, in Indië verstrekt ten behoeve van schepelingen van het auxiliair eskader der Nederlandsche marine.	f 433,400.—
b.	Idem van soldij en kleeding van inlandsche schepelingen op bodems, behoorende tot dat eskader	" 45,377,—
c.	Idem der kosten van onderhoud en herstelling bij de marine-irigtingen in Indië van bodems, behoorende als voren, alsmede van aan die bodems verstrekte materialen . . .	" 150,000.—
		" 628,777.—
		f 53,459,109.—

7 December 1869. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1870. (Hoofdstuk II. Middelen en inkomsten in Nederlandsch Indië.) S. 207.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der wet van den 23 April 1864 (Staatsblad N°. 35) de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch Indië, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1870, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in Nederlandsch Indië te ontvangen middelen, waarvan de raming der opbrengsten bij deze wet is gevoegd, te weten:

Departement van Justitie en algemeene rekenkamer, enz.

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den 1^{en} Januarij 1870.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1870.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIË.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
<i>Departement van Justitie en algemeene rekenkamer.</i>			
1. Geregte (1) boeten en confiscatie . . .	f 227,000	f 32,000	f 259,000.—
2. Belasting op de civiele processen bij residentie- en landraden	" 800	" 4,000	" 4,800.—
Transportere	f 227,800	f 36,000	f 263,800.—

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belastingen, enz., zijn onder het bedrag der belastingen begrepen.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIË.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport	f 227,800	f 36,000	f 263,800.—
3. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten der weeskamers	"	"	" 255,799.—
4. Boeten door de algemeene rekenkamer opgelegd	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>
<i>Departement van Financiën.</i>			
5. Verpachte middelen:			
a. verkoop van opium in het klein:			
pacht	" 9,820,000	" 910,700	" 10,730,700.—
verstrekking van opium aan de pachters.	" 1,428,000	" 45,150	" 1,473,150.—
b. slagten van rundvee, buffels, schapen en geiten.	" 645,000	" 3,000	" 648,000.—
c. licentien op de pho- en tophospelen	" 180,000	" 182,000	" 362,000.—
d. verkoop van arak en andere sterke dranken in het klein.	" 229,000	" 111,000	" 340,000.—
e. belastingen op de neringen en bedrijven onder inlanders, Chinezen en daarmede gelijk gestelden.	" 140,000	"	" 140,000.—
f. Javasche en Chinesche tabak	" 147,000	"	" 147,000.—
g. slagten van varkens en verkoop van varkensvleesch	" 50,000	" 60,000	" 110,000.—
h. tolbruggen, sluisgelden, veren en overtoomen.	" 70,000	" 4,500	" 74,500.—
i. vogelnestklippen	" 62,500	" 50	" 62,550.—
k. belasting op peper (Riouw)	"	" 42,000	" 42,000.—
l. nipahout en kreupelbosschen	" 20,000	"	" 20,000.—
m. hoofdgeld der Chinezen	" 23,000	" 2,000	" 25,000.—
n. verkoop van saguweer.	"	" 17,500	" 17,500.—
o. goudmijnen (Westerafdeeling van Borneo)	"	" 14,500	" 14,500.—
p. verkoop van sirie (Celebes)	"	" 13,000	" 13,000.—
q. de Duizend Eilanden	" 6,000	"	" 6,000.—
r. wajangs	" 6,000	"	" 6,000.—
s. belasting op de zitplaatsen der vischpassers te Makasser.	"	" 4,000	" 4,000.—
t. verkoop van zout in Siak	"	" 3,000	" 3,000.—
u. het recht om te visschen in 's Gouvernements vijvers nabij kampong Sambong-Djawa (Makasser).	"	" 700	" 700.—
v. voor degene dezer middelen, die gezamenlijk verpacht worden	" 250	" 115,000	" 115,250.—
6. In- en uitvoerregten en andere ontvangsten bij de tolkantoren:			
a. invoerregt	" 4,750,000	" 435,000	" 5,185,000.—
b. uitvoerregt	" 625,000	" 473,000	" 1,098,000.—
c. pakhuishuur	" 120,000	" 5,000	" 125,000.—
d. vergoeding van toezigt en andere diensten bij de tolkantoren.	" 30,000	" 4,000	" 34,000.—
Transportere	f 18,579,550	f 2,481,100	f 21,316,449.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIË.	Java en Madura.	Buiten- bezigtingen.	TOTAAL.
Per transport	f 18,579,550	f 2,481,100	f 21,316,449.—
7. Consumtiereg op tabak bij vervoer over zee.	" 84,500	" 35,500	" 120,000.—
8. Verponding en kadaster:			
a. verponding	" 960,000	" 34,000	" 994,000.—
b. kadaster	" 7,000	"	" 7,000.—
9. Verkoop van grond tot uitbreiding van steden en dorpen en voor inrigtingen van nijverheid . .	" 50,000	" 1,000	" 51,000.—
10. Regt op de openbare verkooping	" 675,000	" 45,000	" 720,000.—
11. Klein-zegel	" 575,000	" 75,000	" 650,000.—
12. Regt van overschrijving van vaste goederen.	" 450,000	" 27,500	" 477,500.—
13. Belasting op de zeebrieven voor buiten Nederland of Nederlandsch Indië gebouwde schepen of vaartuigen	" 4,000	"	" 4,000.—
14. Belasting op paarden en rijtuigen	" 224,600	" 8,700	" 233,300.—
15. Regt van successie en overgang:			
a. onder Europeanen en met hen gelijk gestelden.	" 92,000	" 4,500	" 82,000.—
b. onder vreemde oosterlingen	"	"	" 14,500.—
16. Belasting op de passers der particuliere landerijen op Java	" 4,400	"	" 4,400.—
17. Hoofdgeld der vreemde oosterlingen in de Vorstenlanden op Java	" 3,600	"	" 3,600.—
18. Bijzondere belastingen in de buitenbezig- tingen:			
a. belasting op de huisgezinnen in de residentie Palembang (ook wel genaamd landrente)	"	" 390,000	" 390,000.—
b. hoofdgeld ter hoofdplaats Palembang	"	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>
c. belasting op de troeboekvischerij in Siak	"	" 5,000	" 5,000.—
d. hoofdgelden van de inlandsche bevolking der Bandjermasinsche landen.	"	" 95,500	" 95,500.—
e. belasting op het graven van diamant in Band- jermasin	"	" 26,000	" 26,000.—
f. levering van goud en vogelnestjes door de landschappen Pramassan-Aleij en Amandit onder Bandjermassin	"	" 10,000	" 10,000.—
g. hoofdgelden van vreemde oosterlingen (Borneo en Amboina)	"	" 53,550	" 53,550.—
h. registratiereg van pandelingen (Borneo en Celebes)	"	" 8,500	" 8,500.—
i. huistaks te Makasser	"	" 19,000	" 19,000.—
k. andere hoofdelijke belastingen in het gouver- nement Celebes:			
Saleijer, Bonerate en Kalaoe	"	" 21,500	" 21,500.—
eilanden onder Makasser	"	" 6,000	" 6,000.—
l. hoofdelijke belasting in Menado (Minahassa en Gorontalo)	"	" 138,000	" 138,000.—
m. belasting op de hoofden der huisgezinnen			
Transportere	f 21,709,650	f 3,480,350	f 25,445,799.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport . . .	f 21,709,650	f 3,480,350	f 25,445,799.—
van de negorij-bevolking in Amboina en onder- hoorigheden	"	" 40,000	" 40,000.—
19. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	" 155,000	" 37,000	" 192,000.—
20. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan burgerlijke landsdienaren of gepen- sioneerden verstrekt	" 45,000	"	" 45,000.—
<i>Departement van Binnenlandsch bestuur.</i>			
21. Bijdragen van inlandsche vorsten en hoofden tot de kosten van bestuur:			
a. van den paneubahan van Sumanap . . .	" 12,160	"	" 12,160.—
b. van de regenten en hoofden van Boleleng en Djembrana op Bali	" 33,000	"	" 33,000.—
c. van de vorsten van Soembawa (sapanhout).	"	" 30,000	" 30,000.—
d. van de landschappen en eilanden onder Me- nado langs de noordkust van Celebes	"	" 6,945	" 6,945.—
22. Landelijke inkomsten en andere grondlasten:			
a. landrente	" 12,500,000	"	" 12,500,000.—
b. tuinen en nipabosschen	" 28,000	"	" 28,000.—
c. vischvijvers	" 231,600	"	" 231,600.—
d. belasting op het rijstgewas van het land Bloeboer (Batavia).	" 12,000	"	" 12,000.—
e. een tiende van het rijstgewas in eenige dis- tricten der Preanger regentschappen	" 50,000	"	" 50,000.—
f. belasting op de ongebouwde eigendommen, de zoutpannen, het suikerriet en het landschap Malolo in het gouvernement Celebes.	"	" 224,200	" 224,200.—
g. tienden in de residentie Zuider- en Ooster- afdeeling van Borneo.	"	" 10,500	" 10,500.—
h. belastingen in Bandjermasin, vroeger door den Sultan geheven	"	" 70,000	" 70,000.—
23. Verhuur van gronden	" 241,300	" 4,770	" 246,070.—
24. Koffij:			
a. verkoop op Java:			
50,000 pikols, tegen f 40.	f 2,000,000		
1,200 pikols inferieure, tegen f 22	" 26,400		
	" 2,026,400	"	" 2,026,400.—
b. bijdragen van regenten in de Preanger re- gentschappen tot de kosten van koffijpakhuizen	" 1,150	"	" 1,150.—
c. verkoop op Sumatra's Westkust:			
142,000 pikols 1 ^e soort, à f 38.	f 5,396,000		
7,000 pikols 2 ^e soort, à f 12.	" 84,000		
	" 5,480,000	"	" 5,480,000.—
Transporters	f 37,045,260	f 9,383,765	f 46,684,824.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIË.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport	f 37,045,260	f 9,383,765	f 46,684,824.—
d. vergoedingen door transportaannemers wegens te min geleverde koffij	" 18,000	" 2,000	" 20,000.—
e. verkoop in Benkoelen: 100 pikols, à f 33	" "	" 3,300	" 3,300.—
f. belasting op de koffij in de Noorder-regent- schappen van Celebes.	" "	" 4,700	" 4,700.—
g. belasting op de koffij in de Ooster-districten van Celebes.	" "	" 4,700	" 4,700.—
25. Suiker:			
a. verkoop van 450,000 pikols à f 15	" 6,750,000	" "	" 6,750,000.—
b. vergoeding van te min geleverde suiker door fabrikanten en transport-aannemers	" 200,000	" "	" 200,000.—
c. terugbetaling van onder vroegere regelingen verstrekte voorschotten	" 7,749	" "	" 7,749.—
d. cultuurpercenten, door suikerfabrikanten te stor- ten over het te hunner beschikking gelaten product.	" 36,000	" "	" 36,000.—
26. Specerijen:			
vergoeding door transportaannemers wegens te min geleverde specerijen . . . . . f 400			
verstrekking van rijst aan de perke- niers op Banda . . . . . " 22,724			
	" "	23,124	" 23,124 —
27. Peper (Benkoelen):			
33.33½ pikols witte, à f 24 . . . . . f 800			
4000 pikols zwarte, à f 14 . . . . . " 56,000			
	" "	56,800	" 56,800.—
28. Vogelnesten, voor zoover niet verpacht:			
a. verkoop van het product der voor 's Lands rekening bewerkte grotten	" 46,000	" 4,225	" 50,225.—
b. verhuur van grotten	" 3,000	" "	" 3,000.—
29. Houtwezen:			
a. verkoop van nog in voorraad aanwezig en van aan het Gouvernement te leveren hout	" 160,500	" "	" 160,500.—
b. uitbestede boschperceelen	" 323,680	" "	" 323,680.—
c. belasting op het djatihout van particuliere landerijen	" 1,000	" "	" 1,000.—
30. Belasting op het bedrijf	" 900,000	" "	" 900,000.—
31. Brievenpost.	" 435,000	" "	" 435,000.—
32. Paardenpost	" 40,000	" "	" 40,000.—
33. Pakketvaart (terugbetaling van voorschot).	" 125,000	" "	" 125,000.—
<i>Departem. van onderwijs, eeredienst en nijverheid.</i>			
34. Onderwijs:			
a. school- en kostgelden van het gymnasium Willem III.	" 44,400	" "	" 44,400.—
Transportere	f 46,135,589	f 9,477,914	f 55,869,302.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIE.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport	f 46,135,589	f 9,477,914	f 55,869,302.—
<i>b.</i> schoolgelden van de Gouvernements lagere scholen	" 72,500	" 27,500	" 100,000.—
<i>c.</i> schoolgelden van de inlandsche scholen	" 25,000	" "	" 25,000.—
35. Landsdrukkerij	" 45,000	" "	" 45,000.—
36. IJk van maten en gewigten	" 1,880	" 120	" 2,000.—
37. Tin:			
vergoedingen door transport-aannemers wegens te min geleverd tin	f 10,000		
verstrekking van rijst aan de mijnwerkers, 100,000 pikols, à f 5.	" 500,000		
idem aan particulieren, 2000 pikols, à f 10.50	" 21,000		
verstrekking van olie en smeltpijpen aan de mijnwerkers	" 27,000		
vergoedingen door transport-aannemers wegens te min geleverde rijst	" 3,000		
38. Steenkolen	" "	" 561,000	" 561,000.—
39. Stofgoud	" 3,000	" 126,000	" 126,000.—
40. Zout:			
<i>a.</i> verkoop	" 5,100,000	" 1,000,000	" 6,100,000.—
<i>b.</i> vergoeding door pakhuismeesters en transport-aannemers wegens te min aanwezig zout, zoomede boeten wegens te laten afhaal van zout.	" 155,000	" 50,000	" 205,000.—
<i>Departement der burgerlijke openbare werken.</i>			
41. Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	" 9,770	" 1,560	" 11,330.—
42. Opbrengst van drinkwater uit waterleidingen en artesische putten	" 2,500	" "	" 2,500.—
43. Telegrafie	" 220,000	" "	" 220,000.—
<i>Departement van Oorlog.</i>			
44. Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillen-corps	" 2,000	" "	" 2,000.—
45. Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit contracten voor de levering van kleeding, huisraad, vivres in de hospitalen, brand- en lichtstoffen, enz.	" 9,000	" "	" 9,000.—
46. Terugbetaling van verplegingskosten in de hospitalen door officieren en militaire ambtenaren, particuliere schepelingen en particulieren	" 80,000	" "	" 80,000.—
47. Artillerie-constructiewinkel	" 1,500	" "	" 1,500.—
Transportere	f 51,862,739	f 11,244,094	f 63,362,632.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIË.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport . . .	f 51,862,739	f 11,244,094	f 63,362,632.—
48. Topographisch bureau en lithographisch etablissement	" 2,100	"	" 2,100.—
49. Verkoop van voor 's Lands dienst bestemde bruikbare goederen:			
uit de kleedingmagazijnen	f 22,000		
paarden uit de remonte aan officieren	" 7,840		
uit de artillerie-magazijnen	" 15,000		
geneesmiddelen en chirurgicale instrumenten	" 6,000		
uit de genie-magazijnen	" 5,000		
reglementen, leerboeken, instrumenten, enz., aan leerlingen der militaire en der artillerieschool, na afgelegd examen	" 5,500		
	" 61,340	"	" 61,340.—
50. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen:			
uit de kleedingmagazijnen	f 10,000		
troepenpaarden	" 2,000		
uit de artilleriesmagazijnen	" 5,000		
uit de hospitalen	" 1,000		
	" 19,000	"	" 19,000.—
51. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militaire landsdienaren verstrekt	" 75,000	"	" 75,000.—
<i>Departement van Marine.</i>			
52. Haven-, ankerage- en loodsgelden	" 173,000	" 11,500	" 184,500.—
53. Communicatie-vaartuig ter reede van Batavia	" 1,000	"	" 1,000.—
54. Terugbetaling der kosten van voeding van particuliere schepelingen aan boord van schepen en vaartuigen der Nederlandsch-Indische zeemagt	" 5,300	"	" 5,300.—
55. Vergoeding door vreemde oorlogschepen voor het gebruik van 's Lands drijvende drooge dokken, ketelbok, pont en kielligter, alsmede voor de kosten van het dokken, vertimmeren en herstellen	" 7,000	"	" 7,000.—
56. Verkoop van zeekaarten uit het depôt en de onderdepôts	" 3,000	" 1,000	" 4,000.—
57. Terugbetaling door de inlandsche schepelingen der Gouvernements-marine wegens hun te verstrekken blaauw baai	" 300	" 900	" 1,200.—
58. Verkoop van voor 's Lands dienst bestemde bruikbare goederen	" 20,000	" 6,000	" 26,000.—
59. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen			
Transportere	f 52,229,779	f 11,263,494	f 63,749,072.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIË.	Java en Madura.	Buiten- bezittingen.	TOTAAL.
Per transport	f 52,229,779	f 11,263,494	f 63,749,072.—
deren, als: oorlogsbodems, inventaris- en andere goederen, afkomstig van de Nederlandsch-Indische zeemagt, de Gouvernements-marine, de maritieme inrigtingen en magazijnen en de verschillende onder het departement van Marine behoorende dienst- takken	" 45,000	" 5,200	" 50,200.—
60. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan Landsdienaren verstrekt	" 3,000	" 2,000	" 5,000.—
61. Andere ontvangsten	" 20,000	" 5,000	" 25,000.—
<i>Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.</i>			
62. Verkoop van voor 's Lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement	" 35,000	"	" 35,000.—
63. Verkoop van afgekeurde en overtollige goe- deren uit als voren	" 65,000	" 5,000	" 70,000.—
64. Alle andere ontvangsten	" 150,000	" 50,000	" 200,000.—
Totaal	f 52,547,779	f 11,330,694	f 64,134,272.—

8 December 1869. **BESLUIT**, houdende vaststel-
ling van den vorm van het plakzegel voor
handelspapier S. 208.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Willende uitvoering geven aan art. 1 der wet
van 9 April 1869 (Staatsblad No. 61) betrekke-
lijk de invoering van een plakzegel voor handels-
papier;

Op de voordragt van Onzen Minister van
Financiën, van 15 November II., No. 54, Reg.
en Dom.;

Den Raad van State gehoord (advies van den
30 November II., No. 13);

Op de nadere voordragt van Onzen Minister
voornoemd, van 4 December II., No. 44, Reg.
en Dom.;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen
hetgeen volgt:

Art. 1. Het plakzegel voor handelspapier is
van regthoekigen vorm en heeft eene lengte van
vier en veertig millimeters bij eene breedte van
tweintig millimeters.

Het is parelkleurig en voert in het midden een
medaillon, bevattende op een' witten grond 's Rijks

wapen, omgeven van een eiken- en een oranjetak,
onder het wapen met elkander vereenigd.

Het wapen met de takken is van eene blaauwe
kleur voor de zegels van f 5, in hoofdsom en
minder, en van eene roode kleur voor de zegels
boven f 5, in hoofdsom.

Zoo wel boven als onder het genoemde medaillon
is het bedrag van het zegelregt in hoofdsom in
zwarte kleur uitgedrukt op een grond, waarop
in mikroskopische letters ettelijke malen het woord
plakzegel voorkomt.

De buitenrand van het zegel bevat de woorden:
Plakzegel. Koninkrijk der Nederlanden.

2. Dit besluit treedt in werking 1 Jan. 1870.

Onze Minister van Financiën is belast met de
uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staats-
blad en in de Staatscourant zal worden geplaatst,
en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den
Raad van State en aan de algemeene rekenkamer.

Het Loo, 8 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.
(Uitgeg. 15 Dec. 1869.)

8 December 1869. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende den afloop van het onderzoek der verlofgangers.

De afloening van de verslagen der militie-commissarissen omtrent het te dezen jare door hen gehouden onderzoek van de verlofgangers der nationale militie heeft aan het departement van Oorlog later dan gewoonlijk plaats gevonden, omdat ze in verband behoorde gebragt te worden met de behandeling van de rapporten betrekkelijk de opkomst der verlofgangers voor de najaars-oefeningen.

Over het algemeen was de indruk dier verslagen gunstig, en met genoegen is daaruit ontwaard, dat het onderzoek met zorg plaats gehad en tot allezins bevredigende uitkomsten geleid heeft.

Tot den geregelden gang van het onderzoek heeft ook ditmaal de ijverige medewerking van de burgemeesters veel bijgedragen, alsmede het toezigt van de veldwachters, waar zij de verlofgangers hebben geleid naar de plaats voor het houden der inspectie aangewezen.

Eenige miliciens, gesignaleerd als de inspectie verzuimd hebbende, bleken bij onderzoek, bij hun corps als deserteur te zijn afgevoerd, of volgens art. 9 der militiewet eene vrijwillige verbindtenis te hebben aangegaan.

Van die mutatiën geschiedt geregeld opgave aan de betrokken autoriteiten bij de bekende staten model lit. *aa* en lit. *a* en bijaldien aan het daaromtrent bepaalde, in art. 4 van Zr. Ms. besluit van 17 December 1861 (Staatsblad No. 127) en van art. 76 van Zr. Ms. besluit van 8 Mei 1862 (Staatsblad No. 46) behoorlijk wordt voldaan, zullen voortaan ook de betrokken burgemeesters tijdig met die veranderingen in het personeel der militie bekend worden.

Omtrent de verschillende punten hiervoren behandeld, gelieve U.H.E.G. aan de burgemeesters, alsmede aan den betrokken militie-commissaris de noodige mededeeling te doen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

8 December 1869. **RESOLUTIE** van den Minister van Financiën, omtrent de behandeling van verzoekschriften, ingediend tot herziening van begane abuizen of misstellingen in de schattingen of tellingen voor de personele belasting.

De Minister van Financiën,

Gelet op:

de wet van 15 Julij 1869 (Staatsblad No. 133); het Koninklijk besluit van 25 October 1843, No. 65 en de resolutie van 27 September 1869, No. 61;

de resolutiën van 10 Augustus 1843, No. 74 en 29 Januarij 1844, No. 24;

Heeft goedgevonden en verstaan:

1°. Met wijziging der twee laatstgenoemde resolutiën te bepalen, dat op de daarin bedoelde verzoekschriften, te rekenen van 1 Januarij 1870, *namens* den Minister zal worden beschikt door de provinciale inspecteurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen, ieder voor zoo veel den kring zijner inspectie betreft, en onder hetzelfde voorbehoud als ten slotte der laatstgemelde resolutie voorkomt.

2°. Enz.

Accordeert met het origineel, voor zoo veel het geëxtraheerde aangaat,

De Secretaris-Generaal, (get.) BARTSTRA.

10 December 1869. **BESLUIT**, omtrent het ontvangloon van zegelregten wegens aanslagbiljetten der directe belastingen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën van 4 December 1869, No. 48, Registratie en domeinen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De ontvangens van het buitengewoon zegel genieten het voor hen vastgestelde ontvangloon ook van de zegelregten, welke, wegens de aan hun kantoor kosteloos gezegelde aanslagbiljetten voor 's Rijks directe belastingen, door hunne ambtgenooten der directe belastingen ontvangen en aan 's Rijks schatkist verantwoord worden.

2. De belooning voor het stellen van den tweeden stempel van het buitengewoon zegel, ingesteld bij de Koninklijke besluiten van 9 November 1843, No. 66, en van 18 December 1843, No. 64, en bij Ons besluit van 4 April 1862, No. 93, voor de aldaar vermelde kantoren, wordt mede genoten van de in art. 1 van Ons tegenwoordig besluit genoemde zegelregten.

3. De bepalingen van dit besluit worden voor het eerst toegepast op de verevening van het ontvangloon over het jaar 1870.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal

worden gezonden aan de algemeene rekenkamer, ter kennisgeving.

Het Loo, 10 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) VAN BOSSE.

15 December 1869. MISSIVE van den Minister van Financiën, betreffende de attestatiën de vita tot ontvangst van wachtgeld.

De Minister, gezien het Koninklijk besluit dd. 1 December 1869, N°. 30, houdende nieuwe bepalingen omtrent de wijze van betaling der wachtgeld en van burgerlijke ambtenaren;

Gelet op de missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, dd. 11 dezer, l^a. A, 1^e afd. en daarbij in afschrift medegedeelde circulaire van gelijke dagteekening aan 's Konings Commissarissen in de provinciën;

Heeft goedgevonden en verstaan:

1°. Vast te stellen het hiernevens gevoegd formulier voor de attestatiën de vita tot ontvangst van wachtgeld, met bepaling dat voor die attestatiën, zoo lang de nieuwe formulieren niet zijn gedrukt, behoudens verandering, voor zoo veel noodig met de pen, de formulieren der gelijksoortige attestatiën tot ontvangst van pensioenen ten laste van den Staat gebezigd kunnen worden.

Doorhaling van gedrukte woorden in de formulieren vereischt geene goedkeuring.

Accordeert met voors. register,

De Secretaris-Generaal, (get.) BARTSTRA.

21 December 1869. INSTRUCTIE voor de ijkers en adjunct-ijkers der maten, gewigten en weegwerktuigen, vastgesteld door Zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Art. 1. De standplaatsen der ijkantoren, de gemeenten, behoorende tot den kring van elk ijkkantoor, alsmede het merk van het ijkkantoor, waar de eerste stempeling heeft plaats gevonden, zijn in het volgende overzicht aangewezen:

STANDPLAATSEN DER IJKANTOREN

en gemeenten behoorende tot den kring van elk ijkkantoor, benevens het merk van het ijkkantoor (aangegeven door het nummer vóór de standplaats).

1. enz.

Art. 2. Het getal der ijkers of adjunct-ijkers is voor elk ijkkantoor als volgt:

drie te Rotterdam en Amsterdam;
twee te Breda, Arnhem, Dordrecht, Leeuwarden, Zwolle, Groningen en Maastricht;
één te 's Hertogenbosch, Nijmegen, 's Gravenhage, Leiden, Haarlem, Hoorn, Middelburg, Zierikzee, Utrecht en Assen.

3. Een der ijkers is bestemd voor de algemeene dienst.

4. Tot de algemeene dienst behoort:

1°. het verifiëren der contrastaandaarden, weeg- en meetwerktuigen aan de ijkantoren;

2°. het toezigt op alles wat de ijkantoren betreft;

3°. het doen van voorstellen aan den Minister betreffende het toezigt op de maten, gewigten en weegwerktuigen.

5. De ijkers geven alle verlangde inlichtingen omtrent het gebruik, de vervaardiging, zamenstelling en verordeningen betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen.

6. De ijkers houden in registers, volgens de daarvan door den Minister vastgestelde modellen, nauwkeurig en volledig aanteekening van:

1°. de nieuw geijkte maten, gewigten en weegwerktuigen;

2°. de herijkte maten, gewigten en weegwerktuigen;

3°. de justeerloozen;

4°. alle inkomende en uitgaande stukken.

Zij houden gelijke aanteekening van alle uitgaven door hen uit de hun bij abonnement verstrekte toelage voor reis-, verblijf- en bureaunkosten gedaan, met dien verstande, dat daaruit de kosten van elk bezoek in eenige gemeente buiten huone standplaats blijken.

7. De ijkers zijn verplicht van elken door hen verrigten ijk of herijk en van alle door hen ontvangen justeerloozen in de daartoe bestemde registers terstond aanteekening te houden, met vermelding van dagteekening.

Telken dage nadat de ijk of herijk is afgelopen worden deze aanteekeningen onderteekend door de ambtenaren, die den ijk of herijk verrigt en de justeerloozen in ontvang hebben genomen.

8. Het register der justeerloozen wordt op elke bladzijde door het hoofd van het gemeentebestuur, ter plaatse, waar het ijkkantoor gevestigd is, gewaarmerkt.

9. Indien twee of meer ijkers of adjunct-ijkers aan één ijkkantoor verbonden zijn, is de oudste in benoeming chef van dienst.

Heeft de benoeming gelijktijdig plaats gehad,

dan is hij, die in het betrekkelijk besluit het eerst genoemd wordt, chef van dienst.

10. De ijerer, chef van dienst, regelt de werkzaamheden aan het ijjkantoor.

Hij is verantwoordelijk voor den geregelden gang der dienst, voor de administratie en voor het aanwezige materieel.

Hij beheert de ontvangsten wegens justeerloozen en de toelagen voor reis-, verblijf- en bureankosten.

11. De ijkers mogen zich bij hunne dienstverrigtingen nooit doen bijstaan door personen, die maten, gewigten en weegwerktenigen vervaardigen of herstellen, of handel in die voorwerpen drijven.

12. De ijk en de herijk der maten, gewigten en weegwerktenigen geschieden in de gemeenten, waar een ijjkantoor gevestigd is, in het daarvoor bestemde lokaal; en in de overige gemeenten in het lokaal door den burgemeester der gemeente aangewezen.

Mogt het lokaal door den burgemeester eener gemeente, waar geen ijjkantoor gevestigd is, aangewezen, niet geschikt zijn, dan wendt zich de ijerer tot Gedeputeerde Staten, die daaromtrent beslissen.

13. Met uitzondering van het bepaalde in het eerste lid van art. 12 worden de gewigten en weegwerktenigen bij de administratie van den waarborg der gouden en zilveren werken in de lokalen der administratie onderzocht.

De gemelde lokalen, voor zoover daarin ontvangsten geheven worden, zijn tot dit einde voor de ijkers en adjunct-ijkers toegankelijk.

14. De ijkers zijn verpligt, behalve op de dagen voor den herijk door Gedeputeerde Staten aangewezen, tweemaal 's weeks of meer, telkens gedurende minstens vier uren, kantoor te houden.

Deze kantoortijd wordt tot minstens zes uren uitgebreid gedurende den tijd, dat voor den herijk op de standplaatsen van ijjkantoren zitting wordt gehouden.

De dagen en uren, waarop het ijjkantoor voor het publiek geopend is, worden met inachtneming van het hierboven bepaalde door den ijerer, burgemeester en wethouders gehoord, vastgesteld en door het gemeentebestuur ter algemeene kennis gebracht.

Indien burgemeester en wethouders bezwaar maken tegen de door den ijerer vastgestelde dagen of uren, wenden zij zich tot den Minister, die daaromtrent beslist.

15. Een tarief der justeerloozen, eene afbeelding van het merk van het ijjkantoor en van de jaar-

letter worden op eene voor het publiek zichtbare plaats ten toon gesteld ter plaatse waar de zitting voor den ijk of herijk gehouden wordt.

16. Arbeid tot ijk of herijk behoorende geschiedt zonder uitzondering in tegenwoordigheid van ijerer of adjunct-ijker.

Indien meer dan één ijerer of adjunct-ijker aan een ijjkantoor verbonden is, zijn zij, behoudens de bepalingen in art. 19, alle gedurende de kantooruren aldaar tegenwoordig.

17. De ijkers zenden ten minste acht dagen vóór den aanvang van den herijk eene opgaaft der dagen en uren, waarop zij voor elke gemeente zitting zullen houden, aan den ijerer, bedoeld in artikel 3.

18. De ijkers houden zitting voor den herijk in al de gemeenten behoorende tot den kring van het ijjkantoor, ten ware door Geputeerde Staten eene zamenvoeging van sommige gemeenten vastgesteld is.

19. Voor de zitdagen van den herijk buiten de gemeente, waar het ijjkantoor gevestigd is, worden, indien daaraan meer dan één ijerer of adjunct-ijker verbonden is, de ambtenaren door den Minister telken jare aangewezen.

20. De vergoeding voor reis- en verblijftkosten geschiedt voor ijjkantoren, waaraan meer dan één ijerer of adjunct-ijker verbonden is, nit het aan dat kantoor bij abonnement toegelegde bedrag, na aftrek van alle bureankosten, in evenredigheid van het getal reis- en verblijfdagen door elk hunner afgelegd.

Reis- en verblijftkosten voor verschillende ambtenaren, die allen aan hetzelfde ijjkantoor verbonden zijn, worden voor alle, zonder onderscheid, naar eenvormigen maatstaf berekend.

21. De ijkers behoeven voor eene afwezigheid buiten hunne standplaats, die niet met de dienst in betrekking staat en langer dan vier dagen duurt, vergunning van den Minister, die, zoo noodig, in de dienst op kosten van den afwezige voorziet.

Evenwel kan, behoudens de bepaling in art 22, aan ijjkantoren, waaraan meer dan één ijerer of adjunct-ijker verbonden is, de ijerer, chef van dienst, aan de overige ambtenaren een verloft tot afwezigheid van hoogstens vier dagen verleen.

22. Indien meer dan één ijerer of adjunct-ijker aan een ijjkantoor verbonden is, verwijderen zij zich nooit gelijktijdig, zelfs niet voor dienstverrigtingen, van hunne standplaats.

21 December 1869. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden over de volgende punten:

Heeft volgens de tegenwoordige wet op het lager onderwijs, de onderwijzer, in het bezit der bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid, de bevoegdheid bijzonder onderwijs te geven, zoo lang hij niet is in het bezit van een derde bewijs, dat namelijk de twee gemelde bewijzen door burgemeester en wethouders der gemeente, waar het onderwijs gegeven wordt, zijn gezien en in orde bevonden? — Neen.

Heeft dan ook de wet, met het oog op de verleende ruimte in het stuk van hooger beroep, in het belang van dat bijzonder onderwijs, aan dat visum een bijzonder gewigt gehecht? — Ja.

Heeft de regter alzoo, door te beslissen, dat bij art. 8 der gemelde wet geene straf was bedreigd tegen overtreding van art. 37, dat artikel geschonden? — Ja. W. v. 't R. 3176.

26 December 1869. BESLUIT, mededeeling en regeling van den overgang der afdeling "telegrafie" van het departement van Binnenlandsche Zaken naar het departement van Financiën.

WIJ WILLEM III, KONING.

Overwegende dat de overgang van de administratie van den Rijkstelegraaf naar het departement van Financiën eenige verdere regeling vordert;

Gelet op Ons besluit van 2 Augustus 1869, N°. 18, en op de voordragt van Onze Ministers van Financiën en van Binnenlandsche Zaken van 20 December jl., N°. 86 en N°. 336;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De afdeling telegrafie van het departement van Binnenlandsche Zaken gaat over naar het departement van Financiën.

2. De afdeling telegrafie van het departement van Financiën heeft twee onderafdeelingen, als:

I. Rekenplichtig beheer.

II. Technisch beheer.

3. Aan het hoofd der afdeling telegrafie blijft geplaatst de referendaris W. C. A. STARING, tot dusverre bij het departement van Binnenlandsche Zaken met de leiding dier afdeling belast.

Hij wordt, bij ontstentenis, vervangen door het hoofd der onderafdeeling rekenplichtig beheer.

4. Aan het hoofd der onderafdeeling rekenplichtig beheer staat de controleur van den Rijkstelegraaf,

bij ontstentenis vervangen door den oudsten in rang van de ambtenaren der onderafdeeling.

5. Aan het hoofd der onderafdeeling technisch beheer staat de ingenieur van den Rijkstelegraaf, bij ontstentenis vervangen door den ambtenaar, daartoe door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen.

6. Bij de afdeling telegrafie worden geplaatst de adjuvant-ingenieur van den Rijkstelegraaf en de commiesen, thans ter contrôle en op het bureau van den ingenieur van den Rijkstelegraaf aangesteld.

7. De uitvoering der door Ons genomen besluiten betreffende de telegrafie, alsmede die van de ministeriële beschikkingen, vergunningen, overeenkomsten en andere bepalingen die tot deze dienst betrekking hebben, wordt voortaan opgedragen aan Onzen Minister van Financiën. Mitsdien worden de uitdrukkingen "Minister", "ministerie" en "departement van Binnenlandsche Zaken", waar die in dergelijke stukken mogten voorkomen, geacht te zijn veranderd in: "Minister", "ministerie", en "departement van Financiën".

8. Onze Minister van Financiën geeft de noodige voorschriften tot de uitoefening der dienst, volgens de bepalingen van dit besluit.

9. Met 1 Januarij 1870 treedt dit besluit in werking en worden alle bestaande bepalingen, voor zooverre die daarmede in strijd zijn, met name het eerste lid van Ons besluit van den 17 April 1852, N°. 12, en de artikelen 1 en 2 van Ons besluit van 15 December 1867, N°. 11, ingetrokken.

Onze Ministers van Financiën en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zoover hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de algemeene rekenkamer en hetwelk in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 26 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

27 December 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betrekkelijk de door de geneeskundigen van het overlijden af te geven verklaring en de opgave van de oorzaak van den dood.

Uw ambtgenoot in Drenthe heeft mijn gevoelen gevraagd over de bedoeling der woorden "en de verklaring afgegeven" in de laatste alinea van

art. 4 der wet van 10 April 1869 (S. No. 65). Met ZIEG. ben ik van oordeel dat onder het woord „verklaring” alleen bedoeld wordt de verklaring dat de dood werkelijk heeft plaats gehad, niet de vermelding van de oorzaak des doods. Van den geneeskundige belast met den doodschouw van hen die zonder geneeskundige behandeling gestorven zijn, kan niet *gevorderd* worden dat hij de oorzaak van den dood, die hem veelal onbekend zal zijn, opgeve. Toch is het wenschelijk dat dit door hem gedaan worde in die gevallen, waarin de oorzaak des doods hem wel bekend is; daartegen is bij die geneesheeren geen bezwaar te verwachten. Ik acht het wenschelijk dat de geneeskundigen belast met den doodschouw, volgens de laatste alinea van art. 4 der aangehaalde wet, worden uitgenoodigd de oorzaak des doods van de personen, wier lijken door hen geschouwd worden, op te geven, wanneer dit mogelijk is en dat zij, in het tegenovergestelde geval invullen „zonder” geneeskundige behandeling gestorven.

Het schijnt niet overbodig bij deze gelegenheid te wijzen op verschillende verkeerde opvattingen van het bedoelde wets-artikel.

Sommigen zijn verkeerdelijk van meening dat de doodschouw altijd gepaard moet gaan met lijkopening, anderen dat levenloos aangegeven, ook wanneer geene verklaring kan gegeven worden, niet behoeven geschouwd te worden. Enkele gemeentebesturen eindelijk houden het er voor dat wanneer de gewone geneeskundige den overledene in zijne laatste ziekte niet behandeld heeft, maar toch in staat en bereid is om eene verklaring af te geven, de doodschouw door den beëdigden schouwer moct geschieden. Ook dit gevoelen is niet juist.

Ik heb enz.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

27 December 1869. BESLUIT, houdende vaststelling van het formulier van den ambtseede voor de ijkers en adjunct-ijkers der maten, gewigten en weegwerkhuizen. S. 209.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 24 December 1869, No. 260, 12° afdeling;

Gezien art. 25 der wet van den 7 April 1869 (Staatsblad No. 57);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: De eed (belofte) en verklaring, door de ijkers en adjunct-ijkers der maten, gewigten en weeg-

werkhuizen bij de aanvaarding van hunne betrekking, ieder op de wijze zijner godsdienstige gezindheid, af te leggen, luidt als volgt:

Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner aanstelling aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch geven zal.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof), dat ik al de pligten, aan het ambt van ijker (adjunct-ijker) der maten, gewigten en weegwerkhuizen verbonden, eerlijk en vlijtig zal vervullen.

Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig! (Dat verklaar en belooft ik!)

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift wordt gezonden aan Onzen Minister van Justitie en hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 27 December.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

FOCK.

(*Uitgeg.* 31 Dec. 1869.)

29 December 1869. BESLUIT, bepallende de plaatsing in het Staatsblad van het Koninklijk besluit van 19 Julij 1867, No. 60, betrekkelijk de Nederlandsche vereeniging tot het verleenen van hulp aan zieke en gewonde krijgslieden in tijd van oorlog, enz. S. 210.

WIJ WILLEM III ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Oorlog en van Marine, van den 18:21 December 1869, No. 36 S en No. 5;

Gelet op Ons besluit van den 19 Julij 1867, No. 60, luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onze Ministers van Oorlog en van Marine, van 16:19 Junij 1867, Kabinet, lit. IJ, 13 en No. 26;

In aanmerking nemende, dat Wij bij de conventie te Genève, gesloten op den 22 Augustus 1864, en krachtens Ons besluit van 21 Julij 1865, onder No. 85 in het Staatsblad geplaatst, met de contracterende Mogendheden en die daarna later zijn togetreden, overeengekomen zijn, in tijden van

oorlog de zieke en gekwetste militairen van alle natien te beschermen, door het beginsel van onzijdigheid toe te passen op de plaatsen waar zij zich bevinden, hetzij bij transporten, hetzij in ambulancen, infirmeriën, hospitalen of particuliere woningen;

Overwegende, dat deze overeenkomst is uitgegaan van het verlangen der Regeringen, om de rampen van den oorlog niet alleen voor zooveel in haar vermogen is te verzachten, maar ook om de pogingen van bijzondere personen en vereenigingen tot hetzelfde doel te bevorderen;

Gelet op het bestaan van comités elders ingesteld, om daartoe zamen te werken en op de blijken van menscheivendheid, ook door Nederlands ingezetenen gegeven, om in tijden van oorlog hulp en verkwikking aan zieken en gekwetsten van alle natien te verleen;

Wenschende bij voortdoring het lijden, waaraan de krijgsmen bij de vervulling zijner pligten is blootgesteld, te helpen lenigen en Onze krijgslieden te doen deelen in de hulp door andere inrigtingen van internationale liefdadigheid voorbereid;

Den Raad van State gehoord (advies van den 19 Julij 1867, No. 7);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 13/16 Julij 1867, No. 74 S en No. 55;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Er zal zijn eene Nederlandsche vereeniging tot het verleen van hulp aan zieke en gewonde krijgslieden in tijd van oorlog, hetzij Nederland er al dan niet in betrokken is.

2. De vereeniging wordt bestuurd door een hoofd-comité, dat zijn zetel heeft te 's Gravenhage.

3. In alle gemeenten van het Rijk en in 's Rijks koloniën en overzeesche bezittingen kunnen afdelingen worden opgericht, ook de zoodanige, die geheel of gedeeltelijk uit vrouwen bestaan.

4. Het hoofd-comité stelt de statuten der vereeniging vast en zijne reglementen van orde.

5. De cereleden der vereeniging, de voorzitter en de leden van het hoofd-comité, benevens de secretaris, worden door Ons benoemd.

6. De voorzitter en de leden van het hoofd-comité verrigten alle werkzaamheden gratis. Worden zij afgevaardigd om in dienst van de vereeniging, buiten hunne woonplaats, werkzaam te zijn, dan hebben zij aanspraak op reis- en verblijfkosten uit 's Rijks kas. Het Rijk voorziet zooveel mogelijk in de lokalen voor de werkzaamheden van het

comité benooid. Aan den secretaris wordt uit 's Rijks kas eene door Ons te bepalen toelage toegekend.

7. In tijd van oorlog treedt het hoofd-comité met Onze Ministers van Oorlog en van Marine in overleg over de meest doelmatige aanwending van de hulpmiddelen der vereeniging.

8. In dienstverrigting dragen de voorzitter, de leden en de secretaris van het hoofd-comité en die der afdelingen, in art. 3 bedoeld, een door Ons te bepalen onderscheidingsteeken.

9. Het hoofd-comité benoemd een zijner leden tot ondervoorzitter en een tot penningmeester.

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Koloniën, mitsgaders aan den Raad van State en aan de algemeene rekenkamer, tot informatie.

Het Loo, 19 Julij 1867.

(get.) WILLEM.

*De Minister van Oorlog, (get.) VAN DEN BOSCH.
De Minister van Marine, (get.) PELS RIJCKEN.*

Overwegende, dat het wenschelijk is te achten, dat dit besluit alsnog in het Staatsblad worde geplaatst;

Hebben goedgevonden en verstaan den inhoud daarvan, door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad, bekend te maken.

's Gravenhage, 29 December 1869.

(get.) WILLEM.

*De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.
De Minister van Marine, (get.) BROCK.
(Uitgeg. 8 Jan. 1870.)*

30 December 1869. BESLUIT, houdende intrekking van onderscheidene besluiten betreffende het toezigt op het gebruik van stoomtoestellen. S. 211.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 9 December 1869, No. 233, 12^e afdeling;

Overwegende, dat, ten gevolge van de vaststelling der wet van den 28 Mei 1869 (Staatsblad No. 97), regelende het toezigt op het gebruik van stoomtoestellen, en van het besluit van den 24 September daaraanvolgende (Staatsblad No. 154) tot uitvoering van die wet, alle vroeger genomen Koninklijke besluiten betrekkelijk dit onderwerp behooren te worden ingetrokken;

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 December jl., N°. 28);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 27 December 1869, N°. 363, 12^e afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan bij deze in te trekken en buiten werking te stellen de navolgende Koninklijke besluiten:

dat van 26 September 1833 (Staatsblad N°. 58), behoudens het bepaalde in art. 32 der bovenaangehaalde wet;

dat van 30 Junij 1841 (Staatsblad N°. 22);

dat van 21 Februarij 1855 (Staatsblad N°. 6);

dat van 24 Mei 1855 (Staatsblad N°. 40);

dat van 20 Februarij 1859 (Staatsblad N°. 10).

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 30 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

(Uitgegeven 7 Jan. 1870.)

31 December 1869. WET, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1870. S. 212.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikelen 119 en 120 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1870, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna onschreven, te weten:

1°. enz. (de mededeeling der ook op de hierachter volgende Staatsbegrooting voorkomende posten wordt, om plaats te winnen weggelaten).

Art. 2. Naar aanleiding van art. 35 der wet van 21 April 1810 (Bulletin des Lois N°. 283) wordt het proportioneel regt op de mijnen voor den jare 1870 bepaald op twee en een half ten honderd der zuivere opbrengst.

Art. 3. In de som, welke aan de middelen en inkomsten, bij art. 1 dezer wet aangewezen, tot goedmaking der daarbij vermelde uitgaven ontbreekt, kan, in afwachting van latere wettelijke bepalingen, worden voorzien door uitgifte of belcening van schatkistbiljetten tot een bedrag van hoogstens acht millioen gulden.

Op die schatkistbiljetten zijn de bepalingen toepasselijk, bij de wet omtrent dergelijke biljetten vastgesteld of nader vast te stellen.

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den 1^{en} Januarij 1870.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1869.

(geteekend)

WILLEM.

De Minister van Financiën,

(geteekend)

VAN BOSSE.

(Uitgegeven 31 December 1869.)

STAATSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1870.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1870.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.	
<i>A. Directe belastingen.</i>		
<i>a.</i> Grondbelasting: Hoofdsom	<i>f</i> 9,000,000	
21½ opercenten op de grondbelasting van ongebouwde eigendommen	<i>f</i> 1,159,495.—	
af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten <i>f</i> 45,153, zich verdeelende over hoofdsom en opercenten.	" 40,000 " 5,153.—	
	<i>f</i> 8,960,000 <i>f</i> 1,154,342.—	<i>f</i> 10,114,342.—
	Hoofdsom. 20 opercenten.	
<i>b.</i> Personeel	<i>f</i> 6,970,000 <i>f</i> 1,394,000.—	
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten <i>f</i> 360,000, zich verdeelende over hoofdsom en opercenten	" 300,000 " 60,000.—	
	<i>f</i> 6,670,000 <i>f</i> 1,334,000.—	" 8,004,000.—
	Hoofdsom. 28 opercenten.	
<i>c.</i> Patenten	<i>f</i> 2,570,000 <i>f</i> 719,600.—	
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten <i>f</i> 89,600, zich verdeelende over hoofdsom en opercenten	" 70,000 " 19,600.—	
	<i>f</i> 2,500,000 <i>f</i> 700,000.—	" 3,200,000.—
<i>B. Accijnsen.</i>		
<i>a.</i> Sniker	" 4,000,000.—	
<i>b.</i> Wijn	" 1,700,000.—	
<i>c.</i> Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	" 14,000,000.—	
<i>d.</i> Zout	" 2,850,000.—	
<i>e.</i> Zeep	" 1,350,000.—	
<i>f.</i> Bieren en azijnen	" 650,000.—	
<i>g.</i> Geslagt	" 1,800,000.—	
		" 26,350,000.—
<i>C. Indirecte belastingen.</i>		
<i>a.</i> Zegelregten	<i>f</i> 1,300,000.—	
<i>b.</i> Registratieregten	" 5,200,000.—	
<i>c.</i> Hypotheekregten	" 400,000.—	
<i>d.</i> Regten van successie en van overgang bij overlijden	" 3,200,000.—	
	<i>f</i> 10,100,000.—	
38 opercenten	" 3,838,000.—	
		" 13,938,000.—
Transportere		<i>f</i> 61,606,342.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 61,606,342.
<i>D. In- en uitvoerregten.</i>	
a. Regten op den in- en uitvoer	f 4,100,000.—
b. Vuur-, ton- en bakengelden	" 380,000.—
c. Formaatzegel	" 8,000.—
	f 4,488,000.—
38 opecenten op het formaatzegel	" 3,040.—
	" 4,491,040.—
<i>E. Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.</i>	
Belasting (hoofdsom en opecenten)	f 255,000.—
Essaailoon, in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben.	" 1,300.—
	" 256,300.—
<i>F. Domeinen.</i>	
a. Inkomsten der gewone domeinen, tienden, enz.	f 530,000.—
b. Inkomsten van het domein van Oorlog	" 86,000.—
c. Inkomsten van de groote wegen	" 290,000.—
d. Inkomsten van vaarten, veren en havens	" 394,000.—
	" 1,300,000.—
G. Opbrengst der posten	" 2,550,000.—
H. Inkomsten van de Rijkstelegrafen	" 600,000.—
I. Opbrengst van de Staatsloterij	" 410,000.—
J. Opbrengst der uitgegeven akten voor de jagt en visscherij	" 110,000.—
K. Loodsgelden	" 775,000.—
<i>L. Regt op de mijnen.</i>	
Vast regt	f 70.—
Proportioneel regt.	" 670.—
10 opecenten voor kwade posten, volgens art. 36 der wet van 21 April 1810	" 74.—
5 opecenten voor collecteloon, volgens artt. 37 en 38 van het decreet van 6 Mei 1811	" 37.—
	" 851.—
M. Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie van Staatsspoorwegen.	" 500,000.—
<i>N. Verschillende ontvangsten en toevallige baten.</i>	
a. Batig slot van het fonds wegens den arbeid der gevangenen	f 45,145.—
b. Toevallige baten, het beheer van de gewone dienst der gevangenen betreffende	" 5,000.—
	f 50,145.—
c. Opbrengst van de Nederlandsche Staatscourant en het Bijblad.	" 38,000.—
d. Opbrengst van het Staatsblad	" 6,600.—
e. Batig slot van het fonds der algemeene Landsdrukkerij.	" 20,000.—
f. Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken.	" 10,000.—
Transportere	f 124,745.—
	f 72,599,533.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.		
	Per transport . . . f	124,745.—	f 72,599,533.—
<i>g.</i> Justeerloozen van gewigten.	"	15,000.—	
<i>h.</i> Regten tot het verkrijgen van octrooijen	"	4,000.—	
<i>i.</i> Baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenij- school	"	10,000.—	
<i>j.</i> Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van Landswerken. . .	"	105,000.—	
<i>k.</i> Vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de inworde- ring van opcenten op de directe belastingen en accijnsen	"	140,300.—	
<i>l.</i> Vergoeding door de gemeenten voor de bijwerking der bij haar berustende kadastrale plans	"	11,600.—	
<i>m.</i> Boeten van verschillende aard	"	37,000.—	
<i>n.</i> 5 ten honderd der door de ontvangers der registratie en domeinen ingevorderde boeten en verbeurten, die aan uitkeering onderhevig zijn, van de zuivere opbrengst van geschut en verkocht vee, krachtens decreet van 18 Junij 1811, en van de aan derden uit te keeren aandeelen in de inkomsten van goederen, die door genoemde ontvangers beheerd worden	"	2,000.—	
<i>o.</i> Aandeel van 72 ten honderd in de opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen bij de directe belastingen, in- en uitvoerregten en accijnsen vallende.	"	30,000.—	
<i>p.</i> Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1867, en personele belasting over het dienst- jaar 1867—1868, alsmede van het aandeel der aan de gemeenten uitgekeerde gedeelten van laatstgemelde belasting (hoofdsom en Rijksopcenten) in de daarop gevallen kwade posten.	"	210,800.—	
<i>q.</i> Twee derde gedeelten der kosten van schatting, telling en herziening voor de personele belasting, die ingevolge art. 49 der wet van 29 Maart 1833 (Staatsblad N ^o . 4) ten laste der belasting- plichtigen op de kohieren over het belastingjaar 1870—1871 worden uitgetrokken	"	45,000.—	
<i>r.</i> Leges aan de schatkist vervallen	"	430,000.—	
<i>s.</i> Verjaarde renten	"	12,000.—	
<i>t.</i> Inkomsten van den Hoogen Raad van adel en renten van de ten zijnen name op het grootboek der nationale schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen	"	21,775.—	
<i>u.</i> Inkomsten van de grootboeken der nationale schuld.	"	22,000.—	
<i>v.</i> Kortingen op wedden en belooningen van burgerlijke ambte- naren, vóór 1 ^o . Julij 1846 aangesteld, overeenkomstig de wetten van 9 Mei 1846 en 3 Mei 1851 (Staatsblad N ^o . 24 en 49)	"	130,000.—	
<i>w.</i> Bijdragen uit de opbrengsten en gelden, bedoeld bij art. 3 der wet van 7 Junij 1860 (Staatsblad N ^o . 22), regelende de eindbe- stemming der baten afkomstig van de voormalige wees- en mom- boirkamers, tot zoodanig bedrag als daarvan over den jare 1870 tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld zal worden aangewend	"	500.—	
Transportere	f	1,351,720.—	f 72,599,533.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 1,351,720.—
<i>x.</i> Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen	49,000.—
<i>ij.</i> Vergoeding door gemeenten van een derde gedeelte der pensioenen, door den Staat aan onderwijzers bij openbare lagere scholen toegekend	42,000.—
<i>x.</i> Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijks kweek-scholen van onderwijzers, alsmede aan de Rijks lagere school te Maastricht	8,500.—
<i>aa.</i> Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hogere burgerscholen, de Rijks landbouwschool en de polytechnische school. "	64,000.—
<i>bb.</i> Bijdragen der studenten aan de Rijksinstelling van onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde	3,000.—
<i>cc.</i> Teruggaven en renten van voorschotten	76,330.—
<i>dd.</i> Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen. . "	100,000.—
<i>ee.</i> Uitkeeringen van België, volgens het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van 4 Februarij 1843 (S. N ^o . 3):	
1 ^o . wegens de vuurgelden op de Wester-Schelde (art. 18, alinea 3)	f 10,000
2 ^o . voor werken voor de uitlozing van de Vlaamsche wateren (art. 23)	50,000
<i>ff.</i> Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende. "	60,000.—
	165,000.—
	" 1,919,550.—
<i>O.</i> De onvervreemdbare rente ten laste van België, bepaald bij § 1 van art. 63 van het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van 4 Februarij 1843 (Staatsblad N ^o . 3)	" 400,000.—
<i>P.</i> De bijdragen van Nederlandsch Indië over het dienstjaar 1870 aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven, geraamd op	" 10,107,749.—
<i>Q.</i> Eene bijdrage uit het nader bij de wet vast te stellen batig slot van de algemeene rekening wegens de ontvangsten en uitgaven van Nederlandsch Indië over de dienst 1867	" 2,900,000.—
<i>R.</i> Bijdrage uit het fonds, voortspruitende uit kooprijzen van domeinen, in de uitgaven voor de voortzetting van den aanleg van Staatsspoorwegen. "	" 600,000.—
Totaal	f 88,526,832.—

31 December 1869. WET, houdende toestemming tot de huwelijksverbintenis van H. K. H. Prinses WILHELMINA FREDERIKA ANNA ELISABETH MARIA der Nederlanden, met Zijne Doorluchtige Hoogheid Prins WILLEM ADOLPH MAXIMILIAAN KAREL Vorst VAN WIED. S. 213.

31 December 1869. WET, tot wijziging van het VIIe hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1869. S. 214.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. Achter *artikel 37* van hoofdstuk VII B der begrooting van de Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1869, vastgesteld bij de wet van den 15 Januarij 1869 (Staatsblad N°. 12), wordt ingelascht het volgende:

Art. 37a. Kosten van het vervaardigen der plakzegels met die van het daartoe vereischte materieel en de verder tot dit onderwerp betrekkelijke uitgaven, f 8,100.

Art. 2. Ten gevolge van art. 1 dezer wet wordt

het totaal der VIIe afdeling van voornoemd hoofdstuk (Kosten van administratie der indirecte belastingen, der domeinen, van het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren, van de Staatsloterij en van de bewaring des kadasters), nader gebragt op *f* 873,674, en het totaal van dat hoofdstuk op *f* 14,041,535.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1869. WER, tot wijziging van het IVe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1868. S. 215.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De navolgende artt. van het IVe hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1868 worden verhoogd, te weten:

Art. 16. Algemeene geregtskosten in strafzaken, kosten vallende op de herkenning van veroordeelden, transportkosten van uit te leveren vreemdelingen, de reis- en verblijfkosten der geleiders daaronder begrepen, en andere kosten, voortvloeiende uit de overeenkomsten tot wederkeerige uitlevering van beschuldigen en misdadigers, kosten van uitoefening van de voorschriften van art. 10 en volgende van de wet van 29 Mei 1841 (Staatsblad No. 20) door de ambtenaren van het openbaar ministerie, met eene som van *f* 1,000 en mitsdien gebragt op *f* 204,000.

Art. 31. Verschillende uitgaven, vallende op het toezigt van de Rijkspolitie en op het toezigt en de conservatie der jagt en visscherij, met eene som van *f* 1,885 en mitsdien gebragt op *f* 8,385.

Art. 36. Onderhoud der burgerlijke en militaire gevangenen, zoowel zieke als gezonde, met al den aanleve van dien, en van jeugdige vrouwelijke overtreders, vallende in de termen van art. 66 van het Wetboek van Strafrecht, mitsgaders van in transport zijnde bedelaars en landloopers, daaronder begrepen de verwarming, de verlichting en het schoonhouden der lokalen, de bewassing, de kleeding- en liggingstukken voor gevangenen en bewaarders, de wapening der bewaarders, de kerk- en schoolbehoefden, de leesboeken, de vrachten- en bureaustukken, mitsgaders het druk- en bindwerk en de dagloonen der gevangenen en jeugdige vrouwelijke overtreders, voor de huishoudelijke dienst gebezigt wordende, na korting van 's Rijks aandeel, met eene som van *f* 27,015 en mitsdien gebragt op *f* 441,915.

Art. 40. Kosten van het afzonderlijk huis van verbetering en opvoeding te Alkmaar voor jeugdige mannelijke overtreders, die volgens art. 66 van

het Wetboek van Strafrecht zijn vrijgesproken, doch ten gevolge van het regterlijk vonnis gedurende een bepaalden tijd in een verbeterhuis moeten worden bewaard en opgevoed, bestaande in die van het onderhoud en de verbetering van het gebouw en mobilair, met inbegrip van de kosten van het opzigt over de werken, van het personeel der beambten (met uitzondering van die, den arbeid der opvoedelingen betreffende), van het onderhoud en de verdere verzorging der opvoedelingen, zoo zieke als gezonde, met al den aanleve van dien, daaronder begrepen de verstreking en het vervoer van geneesmiddelen, de verwarming, de verlichting en het schoonhouden der lokalen, de bewassing, de kleeding- en liggingstukken der opvoedelingen en bewaarders, de behoeften voor het onderwijs, met inbegrip van de gymnastiek en het teekenen, de leesboeken, de vracht- en bureaustukken, het druk- en bindwerk, de transportkosten, de dagloonen der jongens tot de huishoudelijke dienst gebezigt, de reisgelden aan ontslagen en de begrafeniskosten van jongelingen, en alle verdere uitgaven de dienst van het gesticht betreffende, mitsgaders kosten wegens verpleging van jongelingen in eene kweekschool voor de zeevaart gedurende eenige maanden vóór de expiratie van den tijd hunner opsluiting, met eene som van *f* 5,000 en mitsdien gebragt op *f* 32,661.

Art. 42. Kosten van aanbouw, vertimmering, herstel, onderhoud, aankoop, huur en vergoeding voor het gebruik van gebouwen met hunne aanhoorigheden en van lokalen, bestemd of gebruikt wordende voor de dienst van de regterlijke collegiën en kantonregenten; bijdragen in die kosten, schadeloosstellingen wegens verrigte werkzaamheden of leverantiën aan of ten behoeve van voornoemde gebouwen en lokalen; aankoop van terreinen; aankoop, huur of onderhoud van het in die gebouwen en lokalen benodigd of aanwezig mobilair; kosten van teekeningen en bouwkundige stukken; voorts onderhoud of herstelling, vertimmering en vergrooting van bestaande gevangenis; huur voor dezelve en kosten voor aankoop en herstelling van mobilair; uitgaven voor tuinen en tuingereedschappen; bijdragen in de kosten van oprigting, inrigting en onderhoud van huizen van bewaring, en kosten van oprigting van passantenhuizen of bijdragen deswege; koopsommen voor benodigde terreinen of bijdragen daarin; mitsgaders kosten wegens het ontwerpen van plans, het maken van bouwkundige stukken, daaronder begrepen de daar-

toe betrekkelijke vacatiegelden en reis- en verblijfkosten van den betrokken ingenieur-architect; reis- en verblijfkosten van ingenieurs en opzigtters en de belooning van opzigtters voor het toezigt op de uit te voeren werken, mitsgaders kosten van het bewaken van werken gedurende den winter, met eene som van *f* 6,580 en mitsdien gebragt op *f* 182,173.

Daarentegen worden de navolgende artikelen van hetzelfde hoofdstuk verminderd, te weten:

Art. 5. Tractementen van den president, den vice-president en de leden van den Hoogen Raad, van den procureur-generaal, de advocaten-generaal, den griffier, de substituut-griffiers en de ambtenaren, geëmployeerden en bedienden, met eene som van *f* 1,165 en mitsdien gebragt op *f* 106,635.

Art. 6. Tractementen van de presidenten, vice-presidenten en leden der provinciale gerechtshoven, van de procureurs-generaal, advocaten-generaal, griffiers en substituut-griffiers, met eene som van *f* 4,425 en mitsdien gebragt op *f* 305,375.

Art. 7. Tractementen van de presidenten, vice-presidenten en leden der arrondissements-regtbanken, van de officieren, substituut-officieren, griffiers en substituut-griffiers, met eene som van *f* 3,800 en mitsdien gebragt op *f* 473,050.

Art. 8. Tractementen van de kantonregters en hunne griffiers, met eene som van *f* 1,820 en mitsdien gebragt op *f* 150,130.

Art. 10. Vaste toelagen voor kleine onkosten aan den Hoogen Raad, de provinciale gerechtshoven, arrondissements-regtbanken en kantongeregten en het daartoe behoorend openbaar ministerie; schrijffloonen van de klerken bij de parketten van de procureurs-generaal; kosten van telegrammen van regterlijke en andere ambtenaren, met eene som van *f* 4,055 en mitsdien gebragt op *f* 86,745.

Art. 20. Tractementen en abonnement voor bureankosten van commissarissen van algemeene of Rijkspolitie, met eene som van *f* 1,125 en mitsdien gebragt op *f* 2,975.

Art. 22. Tractementen der Rijksveldwachters (daaronder begrepen zij, die meer bijzonder belast zijn met het toezigt op de jagt en visscherij), met eene som van *f* 480 en mitsdien gebragt op *f* 236,950.

Art. 23. Kleeding, wapening en uitrusting der Rijksveldwachters, met eene som van *f* 4,345 en mitsdien gebragt op *f* 20,555.

Art. 24. Druk- en bindloonen, mitsgaders vergoeding voor schrijffbehoefden der Rijksveldwachters, met eene som van *f* 440 en mitsdien gebragt op *f* 1,560.

Art. 26. Reis- en verblijfkosten in zake van algemeene of Rijkspolitie en jagt en visscherij, met eene som van *f* 1,115 en mitsdien gebragt op *f* 4,885.

Art. 27. Schadeloosstellingen aan onderofficieren en manschappen der maréchaussée en aan Rijksveldwachters voor kleine uitgaven bij het doen van transporten, met eene som van *f* 910 en mitsdien gebragt op *f* 590.

Art. 28. Kosten, vallende op de uitleiding en uitzetting van vreemdelingen, de reis- en verblijfkosten der geleiders daaronder begrepen, met eene som van *f* 510 en mitsdien gebragt op *f* 990.

Art. 32. Tractementen, toelagen en belooningen der beambten en bedienden, hetzij tijdelijk of definitief aangesteld, met eene som van *f* 1,250 en mitsdien gebragt op *f* 195,469.

Art. 33. Voor tijdelijke waarneming van betrekkingen wegens ziekte of andere tijdelijke ongeschiktheid of afwezigheid van beambten, met eene som van *f* 290 en mitsdien gebragt op *f* 310.

Art. 37. Verstrekking en vervoer van geneesmiddelen voor gevangenen en voor beambten bij de gevangnissen, die daarvan gebruik maken, alsmede genees- en heekkundige behandeling en leverantie van geneesmiddelen aan burgerlijke genees- en heekkundigen opgedragen voor gevangnissen, bij welken geene officieren van gezondheid zijn gedetacheerd, met eene som van *f* 450 en mitsdien gebragt op *f* 11,550.

Art. 38. Transportkosten van veroordeelde gevangenen, bedelaars en landloopers, de reis- en verblijfkosten der geleiders daaronder begrepen, reisgeld aan ontslagen gevangenen, en de reis- en verblijfkosten der geleiders van ontslagen jeugdige veroordeelden; voorts begrafeniskosten van gevangenen, welker uitgaanskassen daartoe ontoereikend zijn, met eene som van *f* 3,040 en mitsdien gebragt op *f* 6,035.

Art. 41. Aanschaffing en onderhoud van cellulaire rijtuigen, huur van bergplaatsen en huur van paarden en voerlieden voor de dienst der rijtuigen, alsmede huur van rijtuigen, welke tijdelijk wegens herstelling van cellulaire rijtuigen gebruikt worden met eene som van *f* 200 en mitsdien gebragt op *f* 9,600.

Art. 42a. Kosten van het weder opbouwen en herstellen van het huis van burgerlijke en militaire verzekering te Maastricht; kosten van het aanleggen van eenen grindweg van de strafgevangenis de Kruisberg naar Doetinchem en kosten

van het bouwen van eene boerderij en van hetgeen daarbij behoort op het terrein der gemelde strafgevangenis, daaronder begrepen de kosten van het maken van de bouwkundige stukken, de vacatiegelden en reis- en verblijfkosten van den ingenieur-architect voor den gevangenisbouw, de reizen en verblijfkosten van ingenieurs en opzigtters en de belooning van opzigtters voor het toezigt op de uit te voeren werken, met eene som van f 3,500 en mitsdien gebragt op f 92,100.

Art. 44. Pensioenen, met eene som van f 6,110 en mitsdien gebragt op f 98,284.

Art. 45. Uitkeeringen aan buiten dienst gestelde scherpreesters en assistent-scherpreesters, alsmede aan hunne weduwen en kinderen en aan die der overleden scherpreesters en assistenten, met eene som van f 260 en mitsdien gebragt op f 4,786.

Art. 46. Onderstand aan gewezen bezoldigde opzieners der jagt en visscherij, vóór 1 Jan. 1858 eervol ontslagen, aan hunne weduwen en weezen en aan de weduwen en weezen van Rijksveldwachters-opzieners der jagt en visscherij, vóór 1 Januarij 1858 als bezoldigde opzieners der jagt en visscherij in dienst geweest, met eene som van f 800 en mitsdien gebragt op f 4,700.

Art. 47. Wachtgelden ten behoeve van ambtenaren, uitgevallen ten gevolge van maatregelen van bestuur, met eene som van f 1,112 en mitsdien gebragt op f 6,250.

Art. 48. Schadeloosstellingen wegens vervoer over de spoorwegen van in dienst zijnde beambten der politie en onderofficieren en manschappen der maréchaussée en van personen, reizende onder geleide van het openbaar gezag, met eene som van f 278 en mitsdien gebragt op f 1,722.

Art. 2. Ten gevolge van art. 1 dezer wet wordt het totaal der IIe afdeling van het voornoemde hoofdstuk nader gebragt op f 1,134,085; het totaal der IVe afdeling op f 208,500; het totaal der V^e afdeling op f 292,615; het totaal der VIe afdeling op f 711,534; het totaal der VIIe afd. op f 487,373; en het totaal der VIIIe afdeling op f 124,142.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1869. WET, tot wijziging der begrooting wegens den arbeid der gevangenen voor 1868. S. 216.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

Artikel 5 van het 1^e artikel der wet van den 1869.

22 December 1867 (Staatsblad N°. 159), luidende: „Grondstoffen, bereidingsmiddelen, fabricatie- en confectiekosten, werktuigen, gereedschappen en benoodigheden voor tuin- en landbouw, vracht-, bureau- en advertentiekosten, mitsgaders druk- en bindwerk”, wordt verhoogd met eene som van f 1,086 en mitsdien gebragt op f 174,136.

Daarentegen wordt artikel 6 van het 1^e artikel der gemelde wet, luidende: „Arbeidsloozen aan gevangenen en jeugdige overtreders”, verminderd met eene som van f 1,086 en alzoo gebragt op f 28,914.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1869. WET, houdende vaststelling der begrooting wegens den arbeid der gevangenen voor 1870. S. 217.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting der uitgaven wegens den arbeid der gevangenen en van jeugdige overtreders, bedoeld in art. 66 van het Wetboek van Strafrecht, over 1870, wordt vastgesteld op de som van f 263,455.

Art. 1. Tractementen, toelagen en belooningen der beambten en bedienden, hetzij tijdelijk of voor vast aangesteld . . . . . f 31,605

Art. 2. Tijdelijke waarneming van betrekkingen wegens ziekte of andere tijdelijke ongeschiktheid of afwezigheid van beambten of bedienden . . . . . ” 300

Art. 3. Gratificatiën voor bijzondere pligtbetrachting en tot verdere aanmoediging van beambten, mitsgaders belooningen aan directeurs en cipiers der huizen van verzekering en van arrest, of aan bewaarders in die gestichten voor hunne bemoeijng met den arbeid der gevangenen, naar gelang van hunnen daarbij betoonden ijver, mede bij wijze van gratificatie te verleenen . . . . . ” 300

Art. 4. Reis- en verblijfkosten van beambten en bedienden, alsmede vergoedingen van kosten hunner verplaatsing. ” 1,000

Art. 5. Grondstoffen, bereidingsmiddelen, fabricatie- en confectiekosten, werktuigen, gereedschappen, benoodigheden voor tuin- en landbouw, vracht-, bureau- en advertentiekosten, mitsgaders druk- en bindwerk . . . . . ” 193,050

Transportere . . . . . ” 226,255

Per transport . . . 226,255

Art. 6. Arbeidsloonen aan gevangenen en jeugdige overtreders . . . 30,000

Art. 7. Premiën aan gevangenen, welke zich door ijver en bijzondere bekwaamheid in het werk onderscheiden. " 2,200

Art. 8. Onvoorziene uitgaven. . . 5,000

Totaal . . . f 263,455

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, worden aangewezen de volgende middelen:

Art. 1. De inkomsten over het jaar 1870 wegens uit de magazijnen van den arbeid der gevangenen te doene leverantiën en confectiewerk der gevangenen.

Art. 2. De inkomsten over hetzelfde jaar wegens verkoop van onbruikbare werktuigen, gereedschappen en andere fabriekvoorwerpen, den arbeid der gevangenen betreffende.

Art. 3. De sommen, die in het jaar 1870 mogten worden gestort ter zake van inkomsten als in de artt. 1 en 2 vermeld, over 1868 en vroeger.

Art. 3. Wanneer de som, bij de begrooting der uitgaven voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 2, 4, 5, 6 en 7 van het 1° artikel dezer wet, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming der voorschriften van het 2° lid van art. 24 der wet van 5 October 1841 (Staatsblad N°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor *onvoorziene uitgaven*, in die begrooting vermeld.

4. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van de genoemde begrooting, worden op den post voor *onvoorziene uitgaven* aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening, bedoeld bij art. 5 dezer wet, omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

5. Het batig saldo der rekening van de ontvangsten en uitgaven wegens den arbeid der gevangenen over 1870 wordt verantwoord onder de Rijksontvangsten van dat jaar, terwijl in eenig nadeelig slot nader, bij de wet, wordt voorzien.

De afgesloten rekening wordt aan de beide Kamers der Staten-Generaal medegedeeld.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1869. WET, tot wijziging van het V^o hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1868. S. 218.

WIJ WILLEM III, ENZ.

De navolgende artikelen van het V^o hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1868 worden verhoogd, te weten:

Art. 3. Bureau- en lokaalbehoeften en drukwerk, met eene som van f 5,000 en mitsdien gebragt op f 45,000.

Art. 174. Bijdragen in de kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen, met f 6,000 en daardoor gebragt op f 81,000.

Art. 176. Onderstand, kosten van vervoer, verpleging en begrafenis van armen, wier domicilie van onderstand niet is te vinden, daaronder begrepen de kosten van plaatsing en verzorging in de aan het Rijk toebehoorende gestichten te Ommereschans en te Veenhuizen, met een bedrag van f 14,000 en alzoo gebragt op f 44,000.

Art. 201. Pensioenen, met eene som van f 7,300 en daardoor gebragt op f 279,478.

Daarentegen wordt verminderd:

Art. 99. Subsidie tot rentebetaling over de gelden, te storten ingevolge de bepalingen der concessie voor de doorgraving van Holland, bekrachtigd bij de wetten van 24 Januarij 1863 (Staatsblad N°. 4) en 11 Junij 1864 (Staatsblad N°. 72), met f 32,300 en daardoor gebragt op f 386,700.
Lasten en bevelen, enz.

31 December 1869. WET, tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de algemeene Landsdrukkerij over het jaar 1870. S. 219.
WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting der uitgaven van de algemeene Landsdrukkerij over het jaar 1870 wordt vastgesteld op de som van f 215,967, te weten:

Art. 1. Tractementen van den directeur, klerken en opzigter . . . . . f 6,500

Art. 2. Bezoldiging der bedienden, jongens, schoonmaaksters en verdere belooningen . . . . . " 8,267

Art. 3. Bureau- en lokaalbehoeften. " 5,700

" 4. Werktuigen, gereedschappen en drukmaterialen . . . . . " 7,500

Art. 5. Arbeidsloon . . . . . " 83,000

" 6. Aankoop van papier . . . . . " 97,000

" 7. Werken of diensten buiten de algemeene Landsdrukkerij, ten behoeve van dat etablissement verrigt wordende door particulieren, zoo als lineeer-, graveer-, plaatdrukwerk en meer . . . . . " 3,000

Art. 8. Onvoorziene uitgaven. . . . . " 5,000

f 215,967

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, worden aangewezen de volgende middelen:

Art. 1. De inkomsten, over het jaar 1870, wegens door de algemeene Landsdrukkerij aan de departementen van algemeen bestuur, collegiën, administratiën, autoriteiten en ambtenaren te leveren druk-, linieer-, graveer-, plaatdrukwerk en meer.

Art. 2. De inkomsten over hetzelfde jaar, wegens verkochte onbruikbare goederen en voorwerpen, behorende aan de algemeene Landsdrukkerij.

Art. 3. De sommen, die in het jaar 1870 mogten worden betaald tot geheele of gedeeltelijke voldoening van vorderingen der algemeene Landsdrukkerij over 1868.

Art. 3. Wanneer de som, bij de begrooting der uitgaven van de algemeene Landsdrukkerij uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 3, 4, 5, 6 en 7 van het 1^e artikel dezer wet, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekende bedrag, met inachtneming van het voorschrift van het 2^e lid van art. 24 der wet van 5 October 1841 (Staatsblad N°. 40), aangevuld worden door overschrijving uit den post van onvoorzien uitgaven, in die begrooting vermeld.

4. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, de algemeene Landsdrukkerij betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van de genoemde begrooting, worden op den post van onvoorzien uitgaven aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening, bedoeld bij artikel 5 dezer wet, omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

5. Het batig saldo der rekening van de ontvangsten en uitgaven der algemeene Landsdrukkerij over het jaar 1870 wordt verantwoord onder de Rijksontvangsten van dat jaar, terwijl in eenig naadeelig saldo nader bij de wet wordt voorzien.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1869. WET, houdende bekrachtiging van eene op 29 September 1869 met de maatschappij tot exploitatie van Staatspoorwegen gesloten overeenkomst. S. 220.

WIR WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de bij de wet van 29 December 1866 (Staatsblad N°. 223) bekrachtigde overeenkomst, den 29 Augustus 1866 tusschen den Staat en de maatschappij tot exploitatie van Staatspoorwegen aan-

gegaan, bij eene overeenkomst van 29 September 1869, behoudens bekrachtiging bij de wet, is gewijzigd, en dat het wenschelijk is die wijziging te bekrachtigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De overeenkomst, den 29 Sept. 1869 tusschen Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën en de maatschappij tot exploitatie van Staatspoorwegen aangegaan, waarvan afschrift nevens deze wet is gevoegd, wordt bekrachtigd.

Wij behouden Ons voor, zoo noodig, het uitsstel van aflossing, bij die overeenkomst bepaald, bij nadere overeenkomst tot 1 Januarij 1871 te verlengen.

2. Deze wet is verbindend met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 'sGravenhage, 31 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

(Uitgeg. 31 Dec. 1869.)

AFSCHRIFT.

Tusschen den Minister van Binnenlandsche Zaken en den Minister van Financiën, tot het aangaan dezer overeenkomst door den Koning gemagtigd, en de maatschappij tot exploitatie van Staatspoorwegen, ten deze vertegenwoordigd door haren directeur-generaal FREDERIK 'sJACOB, handelende ingevolge besluit van de algemeene vergadering van aandeelhouders dier maatschappij van 27 September 1869, is, behoudens nadere bekrachtiging bij de wet, overeengekomen de bij art. 1 der wet van 29 December 1866 (Staatsblad N°. 223) bekrachtigde overeenkomst, den 29 Augustus 1866 tusschen den Staat en de maatschappij tot exploitatie van Staatspoorwegen aangegaan, te wijzigen als volgt:

a. Art. 3 zal aldus luiden:

„De volgens artikel 1 ter leen ontvangen som wordt uiterlijk den eersten Julij 1800 zeventig door de maatschappij aan den Staat terugbetaald”.

b. Het eerste lid van artikel 4 wordt vervangen door de volgende bepaling:

„Bij gebreke van stipte naleving dezer overeenkomst, wordt de maatschappij geacht met den dag volgende op dien, waarop eene rentebetaling of de aflossing had behooren te geschieden, te zijn vervallen van de regten, die zij ontleent uit de concessie vermeld bij artikel 1 en mitadien te

verkeeren in het geval, bij artikel 47 der concessie bedoeld”.

Aldus overeengekomen en in duplo opgemaakt te 's Gravenhage, den 29 September 1869.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

*De Directeur-Generaal der maatschappij tot
exploitatie van Staatsspoorwegen,*
(get.) E. 's JACOB.

De Secretaris der Maatschappij, (get.) TESTAS.

31 December 1869. WET, tot wijziging van het VIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1868. S. 221.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

De navolgende artikelen van het VIe hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1868 werden vermeerderd, te weten:

Art. 8. Reis- en verblijfskosten voor de civiele ambtenaren, voor de militairen en personen, die geene bezoldiging uit 's Rijks kas trekken, alsmede van de mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden bij 's Rijks werven, van de beamtten bij het loodswezen en van het loodspersoneel, met inbegrip der restitutiën van ten dienste van het Rijk gedane uitschotten, met eene som van f 12,500 en mitsdien gebragt op f 88,500.

Art. 24. Kosten buiten 's lands, uitgezonderd steenkolen, geworderd tot herstelling van schepen, hunne uitrusting en verzorging van behoeften, mitsgaders die hunner toetuinging, artillerie en stoomwerktuigen, zoomede de vereischte transportkosten, alles met den aankleve van dien, met eene som van f 110,000 en mitsdien gebragt op f 310,000.

Daarentegen wordt verminderd:

Art. 33. Kosten der actieve zeemagt (scheepsoldijen en toelagen), met eene som van f 122,500 en alzoo gesteld op f 1,345,600.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1869. WET, waarbij een crediet wordt toegestaan ter voldoening eener tot het dienstjaar 1867 behoorende onverevende vordering ten laste der begrooting van Nederlandsch Indië. S. 222.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge art. 11 der wet van 23 April 1864

(Staatsblad N°. 35), alle vorderingen ten laste der begrooting van Nederlandsch Indië, welke verevening afhankelijk is van eene voorafgaande oplevering van stukken door belanghebbenden, en welke niet zijn verevend vóór de afsluiting van het dienstjaar waartoe zij behooren, niet kunnen betaald worden dan uit credieten, daartoe op nieuw door de wet toegestaan:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot voldoening eener vordering van het departement van Financiën in Nederland, ter zake van het vervoer van brieven en drukwerken per overlandmail gedurende het jaar 1867, wordt toegestaan een crediet van f 1,397.

2. Het in art. 1 bedoelde crediet wordt toegevoegd aan *onderafdeeling 20, "Brievenpost,"* van het I^e hoofdstuk der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869, welke onderafdeling, bij Koninklijk besluit van den 25 Junij 1869 (Staatsblad N°. 198) met f 2,000 verhoogd, alzoo nader wordt gebragt op f 83,397.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(Uitgeg. 31 Dec. 1869.)

31 December 1869. WET, tot wijziging van het IXe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1868. S. 223.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Eenig artikel.

Art. 19. Subsidie aan de Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea, van het IXe hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1868, wordt verhoogd met f 12,000 en alzoo gebragt op f 140,000.

Daarentegen wordt *art. 18.* Premieën voor den aanvoer van vrije arbeiders in Suriname, verminderd met f 12,000 en alzoo gebragt op f 188,000.

Lasten en bevelen, enz.

31 December 1869. WET, tot wijziging der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 224.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot het wijzigen der begrooting van Nederlandsch Indië voor het

dienstjaar 1868. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland), vastgesteld bij de wet van 19 April 1868 (Staatsblad N°. 46) en gewijzigd bij de wet van 15 Julij 1869 (Staatsblad N°. 187);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In het I^o hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1868, betreffende de Uitgaven in Nederland, wordt:

a. *Onderafdeeling* 9. Brievenpost, vermeerderd met f 24,200 en alzoo gebragt op f 88,200.

b. *Onderafdeeling* 19. 's Lands algemeene geldkassen, verminderd met f 24,200 en alzoo gebragt op f 225,800.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(*Uitgeg.* 31 Dec. 1869.)

31 December 1869. WET, tot wijziging en verhooging der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 225.

Wij WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in verband met de wet van 10 April 1869 (Staatsblad N°. 66), houdende bekrachtiging van eene overeenkomst tot wijziging der concessie tot het aanleggen en exploiteren van eenen spoorweg van Semarang langs Soerakarta naar Djokdjokarta, de noodzakelijkheid is gebleken tot het wijzigen en verhoogen der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869 (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland), vastgesteld bij de wet van den 4 December 1868 (Staatsblad N°. 159) en verhoogd bij Ons besluit van 25 Junij 1869 (Staatsblad N°. 108);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In het I^o hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1869, betreffende de Uitgaven in Nederland, wordt:

a. *Onderafdeeling* 38. Spoorwegen, vermeerderd met f 135,000 en alzoo gebragt op f 765,900.

Het totaal der VIe afdeeling (departement van burgerlijke openbare werken) wordt nader vastgesteld op f 1,050,900.

b. *Onderafdeeling* 39. Materieel der zeemagt,

verminderd met f 20,000 en alzoo gebragt op f 895,200.

Het totaal der VIIIe afdeeling (departement van Marine) wordt nader vastgesteld op f 2,472,502.

Het eindcijfer van het hoofdstuk wordt nader vastgesteld op f 34,207,117.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.
(*Uitgeg.* 31 Dec. 1869.)

7 Januarij 1869. MISSIVE, betreffende de regeling der jaarwedden bij de rustende schutterijen en het opmaken der begrootingen voor de rustende schutterijen.

Bij missive van 8 September ll., N° 47, zijn door U eenige inlichtingen gevraagd:

1°. Omtrent de regeling der jaarwedden enz. bij de rustende schutterijen.

2°. Omtrent het opmaken der begrootingen voor de rustende schutterijen, in verband met de bepalingen van art. 84 der wet van 11 April 1827 (Staatsblad N°. 17).

Ter voldoening enz.

Voorts heb ik omtrent de voormelde punten de eer U, mijne heeren, het volgende te antwoorden.

ad 1°. Het komt mij voor, dat hoewel art. 34 der wet van den 11 April 1827 de vaststelling der schutterij-begrooting aan Gedeputeerde Staten opdraagt, deze bepaling echter geacht moet worden door de gemeentewet te zijn gewijzigd en dat de daarbij gestelde regelen, betreffende de begrooting van gemeente-uitgaven in het algemeen, ook gevolgd behooren te worden met opzigt tot de uitgaven op de schutterij vallende, waarvan de begrooting volgens de slothepaling van art. 34 der wet van 11 April 1827, een gedeelte uitmaakt van de gewone begrooting, welke jaarlijks voor de algemeene behoefte in elke gemeente wordt opgemaakt.

De gemeenteraad behoort mijns inziens derhalve de kosten, op de schutterij vallende, vast te stellen en die, overeenkomstig art. 205 1°. X der gemeentewet, op de begrooting der gemeente-uitgaven te brengen. Hebben Gedeputeerde Staten bezwaar tegen de op de begrooting gebragte uitgave voor de schutterij, dan kunnen zij hunne goedkeuring aan de begrooting in haar geheel onthouden of art. 212 der gemeentewet toepassen. Wordt, bij weigering der goedkeuring, aan de bezwaren van Gedeputeerde Staten door den gemeenteraad niet toegegeven, dan kan deze, overeenkomstig arti-

kel 209 van evengenoemde wet voorziening bij den Koning vragen.

Overigens komt het mij voor, dat indien Gedeputeerde Staten, zoo ter bevordering van gelijkheid in de toe te kennen jaarwedden bij de schutterij alster voorkoming van verschil van meening tusschen de verschillende gemeentebesturen, het raadzaam oordeelen daaromtrent algemeene regelen te stellen, zij door niets worden belet die als leidraad aan die besturen aan te bevelen.

ad 2de. Op het opmaken der begrootingen van kosten voor de *rustende* schutterijen, als zijnde eene gemeenschappelijke zaak van verschillende daarbij betrokken gemeenten, zijn mijns inziens de artt. 121 en 122 der gemeentewet van toepassing.

Hieromtrent ware derhalve deze regel te volgen. De schuttersraad maakt een ontwerp op van de kosten, vallende op het bataillon rustende schutterij, waarover die Raad is gesteld, en zendt dat ontwerp aan de besturen der gemeenten, uit welker schutterijen het bataillon is zamengesteld. Die besturen stellen deze kosten met inachtneming van art. 121 der gemeentewet, elk voor zoo veel zijne gemeente daarin, naar den maatstaf, vermeld in art. 5 van het Koninklijk besluit van 4 Aug. 1839 (Staatsblad N°. 36), heeft te dragen, vast en brengen die dan op de gemeente-begrooting. Kunnen zij het omtrent eenig punt niet met elkander eens worden, dan wijst art. 122 der gemeentewet den weg aan, die in dat geval behoort gevolgd te worden.

Hoezeer enz.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) FOCK.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal, (get.) C. J. FEITH.

25 Januarij 1869. REGLEMENT op de verstrekking en de verantwoording van de munitien aan en door de korpsen van het leger en de dienstdoende schutterijen.

De Minister van Oorlog,

In aanmerking nemende, dat de vroeger gegeven voorschriften op de verstrekking en de verantwoording van munitien aan en door de korpsen van het leger en de dienstdoende schutterijen, door de invoering der achterlaadgeweren enz. wijziging behoeven;

Heeft goedgevonden ten deze en met intrekking van alle daaromtrent bestaande bepalingen en voorschriften, het navolgende vast te stellen:

Art. 1. a. Door alle korpsen van het leger

kunnen jaarlijks worden aangevraagd zooveel munitien als voor de dienst en de oefeningen vereischt worden, alsmede de benoodigde bestanddeelen tot het weder vullen van gebruikte patroonhulzen of tot den aanmaak van geheel nieuwe papieren patronen, voor zooveel dit laatste nog kan noodig zijn.

Bij de te doene aanvragen moet men zich regelen: bij korpsen infanterie en het bataillon mineurs en sappeurs, naar het bepaalde in het *Voorloopig voorschrift betreffende de wapenen en de schietoefeningen der infanterie*, gearresteerd bij de dezerzijdsche aanschrijving van den 18 April 1868, N°. 51 P; daarenboven kunnen bij die korpsen voor de schietoefeningen binnen 's kamers jaarlijks 2000 patronen tot kamer-schietcilinders, per compagnie, worden aangevraagd.

Bij de kavallerie, naar het bepaalde in het *Voorschrift betreffende de schietoefeningen bij de kavallerie*, gearresteerd bij de dezerzijdsche aanschrijving van 18 December 1862, N°. 5 B.

b. Door de dienstdoende schutterijen kunnen jaarlijks 40 scherpe patronen tot getrokken geweren per man worden aangevraagd, met dien verstande evenwel, dat niet in rekening mag gebracht worden het getal onderofficieren en manschappen uitmakende de totale sterkte der schutterij, maar alleen dat gedeelte, hetwelk als afgeëxerceerd werkelijk aan de oefeningen in het schieten naar de schijf deelneemt. De kommandanten der schutterijen moeten derhalve, bij hunne aanvragen om munitien, de sterkte van het zoo even bedoelde gedeelte door eene schriftelijke verklaring opgeven. Verder kan op denzelfden voet een aantal van 20 scherpe patronen tot achterlaad-geweren voor ieder afgeëxerceerd schutter worden aangevraagd, wanneer de schutterij in het bezit is van de achterlaad-geweren, welke onder de gewone voorwaarden door het ministerie van Oorlog ter harer beschikking zijn gesteld.

Bij de aanvragen tot het ontvangen van deze patronen zal tevens moeten worden opgegeven, op grond van welke aanschrijving de achterlaad-geweren zijn ontvangen.

2. De munitien kunnen achtereenvolgens en naar gelang der bestaande behoefte door den regements- of detachementskommandant en door den kommandant der dienstdoende schutterij worden aangevraagd.

Deze aanvragen zullen moeten worden ingerigt overeenkomstig het hier aangehecht model N°. 1, terwijl de verstrekking der munitien in den regel zal plaats hebben voor ieder garnizoen of diest-

doende schutterij, uit de artillieriemagazijnen, vermeld op de mede hierachter gevoegde staten N°. 2 en 3.

Geene aanvraag om munitien zal geschieden voor minder dan 400 patronen.

De magazijnmeesters der artillerie bepalen zich, overeenkomstig hunne instructie, tot het afgeven van de aangevraagde munitien; de verzending dezer munitien moet geschieden door de zorg van hem die de aanvraag doet.

Wanneer in de standplaats van het artillieriemagazijn of in het garnizoen, alwaar de munitie benodigd is, treinbespanningen beschikbaar zijn, zullen de munitien, bestanddeelen enz. ten behoeve van de korpsen van het leger, door bespannen transport- of voorraadwagens of patroonkassons moeten overgebracht worden, in het geval namelijk dat de af te leggen afstand niet zoo groot is, dat de bespanning daartoe buiten hun garnizoen nachtverblijf zoude moeten houden.

In alle andere gevallen heeft het vervoer te water plaats, tenzij dit niet mogelijk mogt wezen, als wanneer voor de korpsen van het leger de noodige transport- of voorraadwagens of patroonkassons uit 's Rijks magazijnen beschikbaar kunnen gesteld worden, voor welke voertuigen dan de noodige bespanningen aan de gemeentebesturen kunnen worden aangevraagd, moettende deze voertuigen, na gemaakt gebruik, weder in de magazijnen der artillerie worden ingeleverd.

Het vervoer per spoorweg, zoo als het bedoeld is in Zijner Majesteits besluit van 17 Jan. 1868, Staatsblad N°. 10, *Recueil Militair* 1868, bladz. 25, mag alleen in zeer buitengewone gevallen zonder voorkennis van het ministerie van Oorlog geschieden.

Alle aanvragen om munitien enz. voor de korpsen moeten voorzien zijn van het visum van den kommandant van het garnizoen.

Wanneer er munitien voor de dienstdoende schutterijen worden verlangd, zal de aanvraag daarentegen door den burgemeester der plaats voor gezien geteekend behooren te worden.

Het reyn aan den voet der aanvraag gesteld, hetwelk geteekend moet worden door den persoon met het overnemen der munitien belast, dient tot verantwoording van den daarbij betrokken magazijnmeester der artillerie.

3. Omtrent de vergoeding voor teruggevonden kogels en het weder bezigen van gebruikte patroonhulzen door de korpsen van het leger gelden, met intrekking van het bepaalde bij de aanschrijving van het ministerie van Oorlog, van 13 No-

vember 1868, N°. 66 A, *Recueil Militair* 1868, bladz. 299, de navolgende bepalingen:

1°. de looden kogels worden na het schieten zooveel doenlijk teruggezocht, en de hulzen, zoowel van scherpe als van losse patronen zooveel mogelijk ongeschonden bewaard, terwijl ook het inpakpapier, dat in goeden staat is, tot nader gebruik moet worden bestemd;

2°. de teruggevonden kogels worden behoorlijk van zand enz. gezuiverd en opgewogen; voor elk pond zal bij de inlevering 21 cent worden betaald;

3°. de teruggebragte hulzen worden bij het korps zooveel doenlijk op nieuw gevuld; voor elke keer dat zulks geschiedt, zal $\frac{1}{4}$ cent per huls worden betaald, onverschillig of de hulzen tot scherpe of tot losse patronen worden ingerigt; de hulzen echter, welke men niet verder gebruikt, moeten ingeleverd worden tegen eene vergoeding van 1 cent voor elke 20 hulzen;

4°. de hulzen die op nieuw tot patronen worden ingerigt, ontvangen op den bodem een eenvoudig merk, en wel door middel van een kornnagel, om ze ten allen tijde van de geheel nieuwe te kunnen onderscheiden; ook op de pakjes wordt een merkteeken gesteld. Zij moeten steeds het eerst voor de schietoefeningen worden gebezigd en zooveel mogelijk ingepakt worden in het papier afkomstig van verbruikte patronen;

5°. alle inleveringen van kogels en patroonhulzen geschieden in den regel op het einde van elke drie maanden en hebben plaats in de artillieriemagazijnen op den staat N°. 2 vermeld. Zijn deze gelegenheden buiten het garnizoen, dan geschiedt de verzending door tusschenkomst van den aanemer der militaire transporten te water.

Bestaat geene gelegenheid om de inlevering door tusschenkomst van gezegden aanemer te doen bewerkstelligen, dan moeten de daaraan verbonden vrachtkosten door de betrokken korpsen worden betaald, en voor het bedrag daarvan een declaratie in *tweevoud* opgemaakt, en gestaafd met de vereischte bewijzen, aan het ministerie van Oorlog ter verevening worden gezonden;

6°. alle betalingen voor teruggevonden kogels en ingeleverde of op nieuw gevulde hulzen geschieden door de betrokken magazijnmeesters der artillerie aan de regements- of detachements-kommandanten.

De vergoeding voor op nieuw gevulde hulzen heeft gelijktijdig met de onder 5°. bedoelde inleveringen plaats; zullende bij de kwitantie een behoorlijke verklaring van den bevelvoerende officier

moeten gevoegd worden, waaruit blijkt, dat die hulzen in de afgelopen drie maanden werkelijk op nieuw tot patronen zijn ingerigt geworden;

7°. de inleveringen der looden kogels en patroonhulzen moeten op de munitie-livretten worden aangeeteekend, zullende daarop ook moeten vermeld worden het aantal gebruikte hulzen, dat bij het korps op nieuw tot scherpe en tot losse patronen is ingerigt;

8°. de opbrengst der kogels en hulzen wordt besteed op de wijze als onder punt 8 der V° afd. op blad. 73 van het voorloopig voorschrift betreffende de wapenen en schietoefeningen bij de infanterie is aangewezen.

9°. de kogels en hulzen, die in de verschillende magazijnen in ontvangst worden genomen, moeten zooveel mogelijk bij voorkomende gelegenheid naar de artillerie-, stapel- en constructiemagazijnen worden opgezonden.

4. Voor de beschaligde munitien en bestanddeelen, zal door den directeur voor het materieel der artillerie of door den directeur der artillerie-, stapel- en constructiemagazijnen eene autorisatie tot inlevering worden gegeven, zullende door hem eene gelijke magtiging worden verstrekt, wanneer een korps, bij eenen marsch munitien heeft, welke niet voegzaam medegevoerd kunnen worden.

Genoemde directeuren dragen zorg dat die voorwerpen, zoo zij nog niet in bekwaren staat zijn, weder bij de eerste gelegenheid worden uitgegeven.

Bedoelde autorisatie wordt niet vereischt voor de inleveringen, die op grond van art. 8 geschieden.

5. Bij alle korpsen of afzonderlijke detachementen daarvan alsmede bij de dd. schutterij van elke gemeente zal een munitie-livret van het hierbij onder N°. 4 overgelegd model worden aangehouden, waarin de uit 's Rijks magazijn ontvangen munitien worden verantwoord. Deze munitie-livretten moeten door tuschenkomst van den directeur voor het materieel der artillerie en voor zooveel betreft de korpsen en schutterijen, welke hunne munitien uit de artillerie-, stapel- en constructiemagazijnen ontvangen, door den directeur van die magazijnen aan de kommandanten der korpsen en aan die van de dd. schutterijen worden gezonden.

De livretten zullen, op het titelblad, de handteekening van den betrokken directeur dragen, terwijl al de folio's door hem gearapheerd zullen moeten zijn.

Op de eerste bladzijde moet in de livretten der schutterijen op den 31 December van elk jaar

worden ingevuld de sterkte der schutterij op dien datum en het grootste aantal onderofficieren, korporaals en afgeëxerceerde schutters, dat in het afgelopen jaar aan de schietoefeningen werkelijk heeft deelgenomen.

Deze invulling wordt door den kommandant der dienstdoende schutterij met zijne handteekening bevestigd.

6. Op de tweede en verder op alle evene bladzijden van het munitie-livret moeten de hoeveelheden der ontvangene munitien en bestanddeelen en de datums van ontvangst worden vermeld, gewaarmerkt door de handteekening van den magazijnmeester der artillerie, die de munitien heeft afgegeven. Eveneens moeten op deze bladzijden worden ingevuld de bij het korps aangemaakte patronen, alsmede de ledige hulzen en de als lood opgewogen kogels afkomstig van de schietoefeningen.

7. Op de derde en verder op elke onevene bladzijde van het livret wordt van alle inleveringen door een korps of door eene schutterij meding gemaakt, mitagaders van den toestand waarin een en ander zich bij de inlevering bevond, wordende zulks door de handteekeningen, zoo van hem die de munitien inlevert, als van diegenen die ze in ontvangst neemt, gewaarmerkt.

Op deze bladzijden moeten ook worden ingevuld de munitien, die bij de schietoefeningen zijn verbruikt, alsmede de bestanddeelen die tot den maak van patronen zijn gebezigd; onverschillig of deze uit de magazijnen der artillerie ontvangen of van de schietoefeningen afkomstig zijn.

8. Jaarlijks, en wel vóór 10 Januarij, zendt de kommandant van het korps of van de dd. schutterij, zijn munitie-livret ter afsluiting aan den directeur voor het materieel der artillerie en voor zooveel betreft de korpsen en schutterijen, welke hunne munitien uit de artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen ontvangen aan den directeur van die magazijnen.

Bij deze toezending zal dan tevens moeten worden gevoegd een staat, aanwijzende de hoeveelheid munitien en bestanddeelen, welke op den 1^{en} Januarij nog bij het korps of bij de dd. schutterij voorhanden was.

9. Op de tweede en voorts op alle evene bladzijden van het livret, sluiten de onder art. 6 bedoelde directeuren elk jaar de rekening der munitien enz. af, met overbrenging op de volgende evene bladzijde van de hoeveelheid munitien en bestanddeelen, welke op den 1^{en} Januarij bij het korps of bij de dd. schutterij nog aanwezig was,

hetgeen zij met hunne handteekeningen op de 3^e en verder op alle onevene bladzijden bekrachtigen.

10. Vóór den laatsten Januarij van elk jaar, zenden meergenoemde directeuren aan het departement van Oorlog een staat, aanduidende hoeveel munitiën en bestanddeelen door ieder korps of door iedere schutterij gedurende het afgelopen jaar ontvangen en ingeleverd is, mitsgaders het bedrag van hetgeen voor de schietoefeningen is verbruikt en op 1 Januarij bij het korps of bij de schutterij beschikbaar is gebleven.

11. Bij elk korps en verder bij elke dd. schutterij, zal men, behalve het meerbedoeld munitie-livret, een dagboek aanhouden, waarin aan de eene zijde aantekening zal moeten worden gedaan van alle ontvangen munitiën en bestanddeelen en aan de andere zijde, wanneer en tot welk einde een en ander is uitgegeven of waarom ingeleverd, terwijl het munitie-livret ten alle tijde dient tot staving der ontvangsten en inleveringen, welke in dit dagboek worden ingevuld.

De folio's van meergenoemd boek zullen ingelijks door de in art. 8 bedoelde directeuren moeten geparaphceerd worden.

12. De bepalingen, betreffende de verstrekking van geweren, munitie enz., aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel, vastgesteld bij de aanschrijving van het ministerie van Oorlog, van 24 Junij 1868, No. 80 A, *Recueil Militair* 1868, bladz. 179, blijven van kracht.

Gelast wijders, dat deze in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst tot algemeene kennisgeving.

's Gravenhage, 25 Januarij 1869.

De Minister van Oorlog,

(get.) J. J. VAN MULKEN.

MODEL No. 1.

(Benaming van het korps of van de dd. schutterij.)

Aanvraag tot het bekomen van munitiën en bestanddeelen ten behoeve van ^{bovengenoemd korps} ~~bovengenoemde schutterij~~ tot het houden van schietoefeningen enz., voor de dienst van 18 . . ., bij artikel 1 van het reglement van 25 Januarij 1869, No. 24 A, toegestaan.

2000, zegge twee duizend patronen, scherpe No. 7 tot geweren No. 1 achterlaad,

2000, zegge twee duizend patronen, losse No. 4 tot geweren No. 1 achterlaad,

enz.

Aldus opgemaakt te . . . . ., den . . . . .

vijnde (a) gemagtigd tot het in ontvangst nemen van het aangevraagde.

De Kommandant van ^{het korps,} ~~de dd. Schutterij,~~

Gezien door mij,
Kommandant van het garnizoen,
Burgemeester,

REÇU.

Ik ondergetoekende, als daartoe geautoriseerd zijnde door bovengemelden kommandant, verklaar ontvangen te hebben van den . . . . ., magazijn-meester der artillerie, N. N., te . . . . ., de munitiën hierboven omschreven.

. . . . ., den . . . . .
N. N.

(a) Invullen den naam en rang van den persoon met de in ontvangstneming belast.

1 Februarij 1869. REGELING van de verplichtingen der ambtenaren bij de kantoordienst van den Rijkstelegraaf, ingeval van ongesteldheid.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Gelet op de wenschelijkheid eener nadere regeling van de verplichtingen der ambtenaren bij de kantoordienst van den Rijkstelegraaf, ingeval van ongesteldheid,

Bepaalt met intrekking der beschikkingen van 7 November 1863 en 2 Mei 1866, No. 206 en 236, 6e afdeling;

1. Wanneer de vaste of waarnemende directeur van een Rijkstelegraafkantoor, waar nevens hem andere ambtenaren werkzaam zijn, niet op het kantoor kan verschijnen door ongesteldheid die langer dan één dag zou kunnen daren, geeft de in rang op hem volgende ambtenaar daarvan terstond, bij dienstbericht, door tusschenkomst van den lijninspecteur, kennis aan het rekenpligtig beheer. Zoodanige kennisgeving behoort, bij gelijke afwezigheid van een onderdirecteur, door den directeur te geschieden.

Gelijke kennisgeving geschiedt aan het hoofdbestuur, ingeval de directeur tevens de betrekking van lijn-inspecteur vervult.

2. Wanneer de directeur van een kantoor met beperkte dagdienst zich wegens ongesteldheid verplicht ziet, het kantoor voor het publiek te sluiten, geeft hij, alvorens tot die sluiting over te gaan, daarvan bij dienstelegram, door tusschenkomst van den lijn-inspecteur, kennis aan het rekenpligtig beheer, onder mededeeling zoo van den

aard der ongesteldheid als van zijn gevoelen nopens de noodzakelijkheid van vervanging.

3. De ondergeschikte ambtenaren van een kantoor geven, wanneer zij door ongesteldheid verhindert worden ten kantore te verschijnen, zoo vroeg mogelijk vóór het tijdstip van aanvang hunner dienst daarvan schriftelijk kennis aan den directeur. Op de kantoren, waarvan van Rijkswegen geen geneeskundige met het geneeskundig toezigt op het personeel is belast, wordt nevens die kennisgeving, of althans op denzelfden dag, aan den directeur een geneeskundig getuigschrift overgelegd.

4. De geneeskundige verklaringen, betreffende eene doorlopende afwezigheid wegens ongesteldheid, moeten aan elkander sluiten en minstens na verloop van elke zeven dagen vernieuwd worden. De ambtenaren zijn voor de aansluiting verantwoordelijk.

5. Heeft een ambtenaar van een kantoor, waar van Rijkswegen het geneeskundig toezigt wordt uitgeoefend, zich ziek gemeld, zoo blijft hij in zijne woning tot hij door den daartoe aangewezen geneesheer is bezocht. Hij zendt het door dezen afgegeven bewijs onmiddellijk aan den directeur.

De geneesheer wordt door den directeur bij een ingevuld gedrukt bijjet, dat ook de woonplaats van den ongestelde vermeldt, tot bezoek van dezen uitgenoodigd.

6. De ambtenaren, die wegens ongesteldheid de dienst verzuimen, blijven voortdurend in hunne woningen, tenzij de verklaring van den geneeskundige de wenschelijkheid van het tegendeel uitdrukt.

7. De onderdirecteuren kunnen, zoolang hunne directeuren meenen daarmede genoegen te mogen nemen, ingeval van ongesteldheid, volstaan met eene eenvoudige kennisgeving aan hunne directeuren, waarin de vermoedelijke duur hunner afwezigheid wordt vermeld. De kennisgeving wordt telkens herhaald, wanneer de genoemde termijn zou worden overschreden.

8. Wanneer de ongesteldheid van een ondergeschikt ambtenaar hulp van elders noodig maakt, meldt de directeur haar terstond, bij diensttelegram door tusschenkomst van den lijn-inspecteur, aan het rekenpligtig beheer. Wordt genee hulp vereischt, zoo geschiedt de kennisgeving aan den lijn-inspecteur iederen Zaterdag schriftelijk.

In dringende gevallen is de lijn-inspecteur, voor zooveel hij de daartoe vereischte ambtenaren uit het personeel zijner afdeeling kan aanwijzen, tot

voorziening bevoegd. Hij geeft dan van de genomen maatregelen terstond, bij diensttelegram, kennis aan het rekenpligtig beheer.

9. De geneeskundige getuigschriften worden bij iedere kennisgeving aan den lijn-inspecteur overgelegd. Geschiedt de kennisgeving telegrafisch, zoo wordt het getuigschrift hem per eerste post gezonden.

10. Voor het verlaten der standplaats tot herstel van gezondheid of tot het vinden van verpleging elders is verlof van den Minister noodig, door tusschenkomst van den lijn-inspecteur en het rekenpligtig beheer te vragen, met overlegging eener verklaring van een geneesheer, uit welke de noodzakelijkheid der tijdelijke verandering van verblijfplaats blijkt.

Op de kantoren waar van Rijkswegen een geneeskundige met het geneeskundig toezigt is belast, moet de verklaring door dien geneeskundige afgegeven zijn.

11. Ambtenaren, die, wegens ongesteldheid, buiten hunne standplaats vertoeven, zenden den 8^{en}, 15^{en}, 22^{en} of den laatsten dag van elke maand, door tusschenkomst van de directeuren hunner kantoren, een geneeskundig getuigschrift aan den lijn-inspecteur. Zoo zij directeur zijn, rigten zij zich onmiddellijk tot den lijn-inspecteur.

12. Wederindienstreding na ongesteldheid wordt op dezelfde wijze en aan de ambtenaren berigt, als bij den aanvang der ongesteldheid geschiedde. Elke ongesteldheid en herstel wordt door den lijn-inspecteur in zijn maandverslag vermeld, met overlegging der geneeskundige getuigschriften, in de afgelopen maand ontvangen.

13. Op kantoren in plaatsen, waar van Rijkswegen geen geneesheer is aangewezen, treedt de directeur, wanneer hij meent in de verklaring van een geneesheer niet te mogen berusten, met dezen in mondeling overleg. De uitkomst van dat overleg wordt, door tusschenkomst van den lijn-inspecteur, aan het rekenpligtig beheer medegedeeld. Raadpleging van een anderen geneesheer geschiedt niet dan na magtiging des Ministers.

14. Bij langdurige ongesteldheden kan het hoofdbestuur van de inzending der geneeskundige verklaringen op de hierboven genoemde tijdstippen, naar bevind van omstandigheden, geheel of gedeeltelijk, vrijstelling verleen.

15. De geneeskundige verklaringen behooren te worden overgelegd in den vorm van het aan de tegenwoordige beschikking gehechte model.

's Gravenhage, 1 Februarij 1869.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) Fock.

M O D E L.

- (1) Titel van den onder- De ondergeteekende (1)
teekenaar.
- (2) Standplaats van den verklaart, dat de heer
ambtenaar. Houdt hij
tijdelijk elders verblijf,
zoo late men nog vol-
gen:
„thans verblijf houdende
„te.....“
- (3) Het al dan niet ver- wegens (2)
melden van den aard
der ziekte blijft den
geneeskundige overge- (3)
laten. Op de vermeld-
ding wordt nogtans
prijs gesteld.
- (4) Opgeaf van den ver- ongeschikt is, en vermoe-
moedelijkheden tijd, dat delijk gedurende
de ambtenaar verbin- (4) ongeschikt zal
derd zal zijn dienst te
doen.
- (5) Opgeaf of de ambte- , den 18 . (5)
naar, op eene andere
standplaats, terstond
tot dienstwaarneming
geschikt wordt geacht.

Behoort bij de beschikking van den Minister
van Binnenlandsche Zaken, dd. 1 Februarij 1869,
No. 292, 6^e afdeling.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal,

(get.) C. J. FEITH, *l. S.-G.*

13 Maart 1869. BESLUIT, bevattende wijziging
in de regeling tot het verleenen van vrijen
overtogt van Nederland naar Nederlandsch-
Indië en omgekeerd aan hen, die daarop
aanspraak hebben.

Zie het besluit van 22 Mei 1867, C. V. 250.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat de sommen bij art. 3 van
Ons besluit van 22 Mei 1867, No. 51 (Indisch
Staatsblad No. 105), bepaald voor den overtogt
van gouvernements-passagiers der 1^e klasse van
Nederland naar Nederlandsch Indië, en omgekeerd,
ook volgens de getuigenis van verscheidene Neder-
landsche reederijen, meer bedragen dan hetgeen
gemeenlijk voor dien overtogt, op betamelijken
voet, wordt gevorderd;

Op de voordragt van Onzen Minister van Kolo-
niën van 8 Maart 1869, lit. Apz., No. 6;

Hebben besloten en besluiten:

Met wijziging in zoover der artt. 3 en 4 van
Ons besluit van 22 Mei 1867, No. 51, ten op-
zichte van gouvernements-passagiers der 1e klasse
te bepalen:

Art. 1. Voor den overtogt uit Nederland naar
Nederlandsch Indië wordt betaald:

1°. voor één persoon zes honderd gulden (ƒ 600);

2°. voor twee personen van hetzelfde gezin elf
honderd gulden (ƒ 1100);

3°. voor de overige leden van het gezin:

a. die op den dag der inscheeping het veertiende
jaar volbragt hebben, ieder vijf honderd gulden
(ƒ 500);

b. die op den dag der inscheeping hun zesde
jaar zijn ingetreden en het veertiende jaar niet
volbragt hebben, ieder drie honderd gulden (ƒ 300);

c. die op den dag der inscheeping het zesde jaar
niet zijn ingetreden, ieder twee honderd gulden
(ƒ 200).

Uit Nederlandsch Indië naar Nederland, be-
dragen de zoo even genoemde cijfers respectievelijk:

1°. acht honderd vijftig gulden (ƒ 850);

2°. zestien honderd gulden (ƒ 1600);

3°. a. zeven honderd vijftig gulden (ƒ 750);

b. vier honderd vijf en twintig gulden (ƒ 425); en

c. drie honderd gulden (ƒ 300).

2. In het geval voorzien in art. 1, voorlaatste
alineæ, van Ons besluit van 22 Mei 1867, No. 51,
worden voor het afzonderlijk vertrekkend gezin de
voor den overtogt toegestane sommen berekend
als vergezeldde het zijn hoofd.

3. De betaling der bovengenoemde overtogts-
gelden geschiedt in Nederland aan de gezagvoer-
ders, der reederijen of hare agenten, nadat ten
genoege van Onzen Minister van Koloniën het
schriftelijk bewijs is geleverd dat de passagiers
met het schip hunner keuze de reis aanvaard hebben.

4. Dit besluit treedt in werking op den eersten
Juli 1869.

Het wordt afgekondigd: in Nederland door plaat-
sing in de Nederlandsche Staatscourant; in Neder-
landsch Indië door opname in het Staatsblad van
Nederlandsch Indië.

Onze Minister van Koloniën is belast met de
uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal
worden gezonden aan de algemeene rekenkamer.

Het Loo, 13 Maart 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) DE WAAL.

23 Maart 1869. BEPALING van Z. Exc. den
Minister van Justitie, dat in de strafge-
vangenis voor jeugdige mannelijke veroor-
deelden, nabij Doetinchem, zullen worden
opgenomen, alle mannelijke veroordeelden,
die bij het ingaan van hunne straf den leeftijd
van 18 jaren niet hebben bereikt en wier straf-
tijd zes maanden of daarboven moet duren.

Zie besluit van 20 Aug. 1866, C. V. 108.

Volgens het Koninklijk besluit van 20 Augustus 1866, N°. 83, behooren in de strafgevangenis voor jeugdige mannelijke veroordeelden nabij Doetinchem opgenomen te worden alle mannelijke veroordeelden, wier straftijd minstens zes maanden moet duren, en die tijdens het ingaan van hun straftijd den ouderdom van meer dan 20 jaren nog niet hebben bereikt.

Sedert den 1 October 1866, zijnde het tijdstip waarop die strafgevangenis werd in dienst gesteld, is echter gebleken dat aan een aantal aanvragen om plaatsing niet kon worden voldaan.

Dientengevolge hebben vele veroordeelden van zeer jeugdigen leeftijd in voor hen minder geschikte gestichten moeten verblijven en bevinden zich daarentegen thans in de strafgevangenis nabij Doetinchem andere veroordeelden, wier opzending derwaarts niet zoo noodzakelijk was te achten.

Ten einde hierin eene gewenschte verandering te brengen is bij Zijner Majesteits besluit van 14 Maart 1869, N°. 16, met wijziging van het vastgestelde sub 3° van het bovenaangehaalde besluit, bepaald, dat te rekenen van 1 April 1869, in de strafgevangenis voor jeugdige mannelijke veroordeelden nabij Doetinchem zullen worden opgenomen alle mannelijke veroordeelden, die bij het ingaan van hunne straf den leeftijd van achttien jaren niet hebben bereikt en wier straftijd zes maanden of daar boven moet duren.

Ik heb de eer heeren procureurs-generaal en den heer advocaat fiscaal voor 's Konings zee- en landmagt uit te noodigen, voor de naleving dezer bepaling de noodige maatregelen te willen nemen.

Bij deze gelegenheid meen ik tevens Uwe aandacht te moeten vestigen op de omstandigheid, dat somtijds van veroordeelden tot eene gevangenisstraf van 6 maanden bestemd voor de gevangenis nabij Doetinchem, wegens gebrek aan ruimte aldaar, de verwijdering uit huizen van verzekering of huizen van arrest zo laag moet worden uitgesteld, dat zij slechts zeer korten tijd in de strafgevangenis kunnen verblijven.

In die gevallen acht ik het verkieslijk, op mijne telkens te vragen magtiging de straf geheel in het huis van verzekering of het huis van arrest te doen ondergaan, of wel hen naar eene andere, door mij aan te wijzen gevangenis te doen vervoeren.

Het zal mij aangenaam zijn dat door U.W.E.G. worde bevorderd dat ook daarop in het vervolg worde gelet.

De Minister van Justitie, (get.) VAN LILAAR.

25 Maart 1869. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, bevattende inlichtingen omtrent de voordragten ter benoeming van officieren en auditurs bij de schutterijen.

Bij deze missive is op daartoe gedane vragen te kennen gegeven:

ad I^{ste} Personen, welke de hoedanigheid van Nederlander niet bezitten, doch volgens § 1 van art. 2 der schutterijwet ingezetenen des Rijks zijn, kunnen benoemd worden tot officier bij de schutterij of tot auditeur bij den schuttersraad, vernits art. 6 der Grondwet en de wet van 4 Junij 1853 (Staatsblad N°. 46) enkel spreken van *landsbedieningen*, als hoedanig de betrekking van officier bij de schutterij of van auditeur bij den schuttersraad niet te beschouwen is, daar de schutterijen zijn *gemeentelijke* instellingen, eene plaatselijke wapenmagt.

ad II^{de} Volgens art. 29 der schutterijwet wordt ter benoeming van officieren, beneden den rang van commandant, eene voordragt van het college van dagelijksch bestuur met overleg van den commandant der schutterij vereischt.

Deze bepaling is algemeen, zoowel voor de dienstdoende als voor de rustende schutterijen geldend.

Naar deze vordering der wet behoort derhalve de voordragt ter benoeming van officieren ook bij de rustende schutterijen, welker bataillons uit de schutterpligtigen van meerdere gemeenten bestaan, door de besturen der betrokken gemeenten gemeenschappelijk en met overleg van den commandant te worden opge maakt.

Betreft het evenwel de vervulling van officiersplaatsen bij eene compagnie van het bataillon, dan is de medewerking van de besturen van al de bij het bataillon betrokken gemeenten niet vereischt, maar geschiedt de voordragt alleen door het bestuur van die gemeente of gemeenten, welker schutterpligtigen de compagnie uitmaken, waarbij de officiersplaats te vervullen is.

10 April 1869. INSTRUCIE tot uitvoering der wet van 9 April 1869 (Staatsblad N°. 59), houdende wijziging van eenige bepalingen der wetten betreffende de personele belasting.

De Minister van Financiën, heeft aan de verschillende directeurs der direct belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen doen afgaan de volgende missive:

De wet van 9 April 1869 (Staatsblad N°. 59), houdende wijziging van eenige bepalingen der wetten

betreffende de personele belasting, treedt luidens art. 19 met den eersten Mei aanstaande in werking.

Zij behelst eenige bijzonderheden, waarop ik het niet ondienstig acht bij deze uwe aandacht te vestigen. Ik verzoek u de in uwe directie geplaatste ambtenaren der directe belastingen en daarmede in kennis te stellen, ten einde ook door hen voor eene behoorlijke uitvoering en toepassing worde gezorgd.

Art. 1. De vrijstellingen vermeld onder lett. *a—f* van art. 5, § 2, der wet van 29 Maart 1833, (Staatsblad N°. 4) en art. 2 der wet van den 24 April 1843 (Staatsblad N°. 15), zijn bij dit artikel uitgebreid. Voortaan zijn ook vrijgesteld de lokalen, uitsluitend dienende tot bewaaracholen en tot kweekscholen voor onderwijzers en voor de zeevaart en die, welke door geestelijken, bedienaars der godsdienst of godsdienstonderwijzers tot het geven van onderwijs in de godsdienst worden gezegd.

lett. *d*. Onder instellingen van weldadigheid, vermeld in art. 1 der wet van 28 Junij 1854 (Staatsblad N°. 100) zijn, luidens die wet, te verstaan die, welke armen *verzorging* in of buiten gestichten voortdurend ten doel hebben. Instellingen uitsluitend bestemd tot *voorkoming* van armoede zijn daaronder niet begrepen.

Voor de vrijstellingen der inrigtingen in het 1° en 2° lid van lett. *d* genoemd, wordt thans niet meer gevorderd dat zij onder openbaar gezag of beheer staan of aan diakoniën behooren.

De inrigtingen, in het 3° lid vermeld, moeten echter onder openbaar gezag of beheer staan of, in overeenstemming met de wet van 22 April 1855 (Staatsblad N°. 32) aan *erkende* vereenigingen behooren, indien de bij haar in gebruik zijnde gebouwen in de termen van vrijstelling kunnen vallen. Mogt hieromtrent twijfel bestaan dan is het raadzaam, dat de commissie *ad hoc* zich door de daarbij betrokken besturen de noodige inlichtingen doe geven, ter voorkoming dat de gehouwen welligt ten onrechte als belastbaar worden aangemerkt.

De laatste alinea betreft klaarblijkelijk *al* de onder lett. *d* genoemde instellingen en vereenigingen. Voorts zij aangemerkt dat de bepaling van art. 5, § 3, der wet van 1833 ook op al de hierboven bedoelde gebouwen van toepassing is.

Het komt doelmatig voor dat bij de invoering en toepassing dezer nieuwe wetsbepalingen de ontvangers en controleurs, ieder voor zooveel den kring hunner werkzaamheden aangaat, met nauw-

gezetheid onderzoeken of en in hoe verre al de perceelen, die krachtens de bovengenoemde wetsbepalingen van 1833 en 1843 tot dus verre in de termen van vrijstelling vielen, ingevolge de thans daarin gebragte wijzigingen ook in de toekomst aanspraak op vrijstelling hebben en dat, bij twijfel, de zaak gemotiveerd aan uwe en zoo noodig aan mijne beslissing worde onderworpen.

2. Daar bij dit artikel o. a. vrijgesteld is al hetgeen tot de fabrieks-, trafieks-, ambachts- en handwerkenijverheid behoort, zoo zijn o. a. ook de werk- en bergplaatsen van bakkers, grutters, slagters en andere ambachts- of handwerklieden in de vrijstelling begrepen.

Ten aanzien der gebouwen van spoorwegmaatschappijen, waaronder ook die der maatschappij tot exploitatie van Staatspoorwegen, behoort in het oog te worden gehouden, dat onder de vrijstelling *niet* zijn begrepen de lokalen dienende tot wachtkamers, restauratiezalen, bureaus en in het algemeen die, welke tot persoonlijk gebruik strekken van de bestuurders of het overig personeel der maatschappij of tot ontvangst en ten gerieve van het publiek.

Daar ook de bij dit art. genoemde vrijstellingen geacht moeten worden deel uit te maken van die, vermeld onder § 2 van art. 5 der wet van 1833, zoo is het buiten twijfel dat zij ook afhankelijk zijn van de voorwaarden bij § 3 van dat wetsartikel gesteld.

3. Het komt wenschelijk voor, de belastingplichtigen die twee of meer vrouwelijke dienstboden der 1^e klasse houden, bij de beschrijving voor het aanstaand dienstjaar zooveel mogelijk op deze bepaling opmerkzaam te maken.

De vrouwelijke dienstboden der 1^e klasse van 18—21 jaren, behooren in het register van elementen, pers. bel. N°. 17 te worden aangewezen door *a*.

5. Men houde in het oog: vooreerst, dat vrijstelling thans beperkt is tot de *eenige* vrouwelijke bediende, hetzij deze anders naar de eerste, de derde of de vierde klasse belastbaar zou zijn, zoodat de belastingplichtige die twee of meer bedienden, hetzij vrouwelijke of mannelijke en onverschillig van welke klasse houdt, krachtens deze bepaling geene aanspraak op vrijstelling heeft, en ten anderen, dat de leeftijd van de bij dit artikel bedoelde kinderen en pupillen beperkt is tot een en twintig jaren.

Ook ten aanzien dezer bepaling is het doelmatig dat gehandeld worde zoo als hierboven op art. 3 is aangemerkt.

7. De paragrafen 1 en 2 van art. 27 der wet van 1833 hebben bij dit artikel gewigtige wijzigingen ondergaan.

Luidens § 1 is, in verband met art. 27 § 9 der wet van 1833, voor het loopend en de overige quartalen des dienstjaars belasting verschuldigd ter zake van elk perceel, dat in den loop des jaars in gebruik wordt genomen, onverschillig of het vroeger en in den loop van *hetzelfde* dienstjaar al of niet bij anderen in gebruik is geweest, en of de nieuwe gebruiker al of niet reeds voor een ander perceel, dat hij ontruimd heeft, aangeslagen is.

§ 2, 1° lid daarentegen, staat ontheffing van belasting toe voor de nog niet ingetreden quartalen des dienstjaars, ter zake van elk perceel dat in den loop des dienstjaars verlaten wordt. Die ontheffing strekt zich echter volgens het 2° lid ook uit over het kwartaal *waarin* het perceel verlaten werd, indien de belastingplichtige *na* het perceel verlaten te hebben, doch in den loop van datzelfde driemaandelijksch tijdvak, een ander belastbaar perceel in gebruik neemt, en zulks opdat hij niet over hetzelfde kwartaal voor twee perceelen zou worden belast.

Een gevolg dezer bepalingen is de afschaffing van het register *personele belasting C*, vastgesteld bij resolutie van 29 Julij 1834, N°. 70. De belasting, naar art. 27 § 7 der wet verschuldigd, kan voortaan in het register *personele belasting N°. 2* worden uitgetrokken; zullende de noodige aftrekkingen, zoowel in het register als in de recapitulatie en op den titel met rooden inkt plaats hebben.

De in de onderwerpelijke § bedoelde aangiften worden door den ontvanger terstond in een daartoe aan te leggen *register van aangiften volgens art. 27 § 2 der wet op de personele belasting* — ingeregeld volgens een door u te geven voorschrift — ingeschreven, en na afloop van elk driemaandelijksch tijdvak gebragt op een staat, volgens het hierachter gevoegd model.

Deze staat, behoorlijk ingevuld en bekrachtigd, wordt door den ontvanger vóór of niterlijk op den 5 Augustus, November, Februarij of Mei, voorzien van de daartoe behoorende beschrijvingsbiljetten, de duplicaat-aanslagbiljetten en de aangiften in originalie, ter verdere instructie gezonden aan het hoofd of de hoofden der plaatselijke besturen en vervolgens aan den controleur en den directeur, en door dezen ter beslissing aan Gedeputeerde Staten.

Geen der evengenoemde ambtenaren houdt de stukken langer dan acht dagen onder zich, zijnde het mijn verlangen dat de ontheffingen waarvan in deze § sprake is, zoo spoedig mogelijk na den afloop van het kwartaal waarin de aangifte is geschied, worden verleend, opdat de belastingplichtige niet vervolgd worde voor zijnen nieuwen aanslag, alvorens hij het bedrag der ontheffing, waarop de wet hem aanspraak geeft, hebbe bekomen.

In het geval, vermeld in de tweede zinmede van § 2, maakt de ontvanger in de 8° kolom van den staat uitdrukkelijk melding of de belastingplichtige in den loop van het kwartaal waarin de aangifte is geschied, al of niet aangifte heeft gedaan van het in gebruik nemen van een belastbaar perceel, hetzij ten zijnen kantore, hetzij bij zijn ambtgenoot der gemeente waarheen de belastingplichtige verhuisd is; waaromtrent hij vooraf diens berigt met spoed behoort in te winnen.

8. De berekening der waarde van het mobilair naar het tarief, behoort thans weder gegrand te zijn op de bevolking der *kom* van de gemeente en niet meer op die der *geheele* gemeente. Bij de verificatie der registers en kohieren hebben de controleurs ook de behoorlijke toepassing dezer wetsbepaling na te gaan.

13. Ten gevolge dezer bepalingen bedraagt de boete in de daarbij vermelde gevallen het viervoud van de ontdoken *belasting*, in *hoofdsom*, berekend over een vol jaar en over iederen grondslag afzonderlijk, behoudens een minimum van f^3 voor een of meer der drie eerste grondslagen.

Bij verzuim van aangifte van een belastbaar perceel of aangifte beneden den term van belastbaarheid, bedraagt de boete alzoo het viervoud der belasting wegens de drie eerste grondslagen in hoofdsom, zonder eenigen aftrek.

Bij de berekening behoort echter het bedrag der remissien in de daartoe leidende gevallen in aanmerking te worden genomen.

Voor den vierden grondslag kan thans van boete geene sprake meer zijn, zijnde bij § 4 de onderscheidene gevallen vermeld, waarin de waarde van het mobilair, door *den ontvanger* ambtshalve volgens het tarief wordt bepaald en toegepast. In geval van bevolen opneming of herziening hebben de schatters zich derhalve niet meer met de bepaling der waarde van het mobilair *volgens het tarief* in te laten.

14. De ontvangers, wier kantoren zich over meer dan ééne gemeente uitstrekken, behooren onmiddellijk na den afloop der algemeene beschrijving

een genoegzaam aantal blanco beschrijvingsbiljetten toe te zenden aan het hoofd van het plaatselijk bestuur van iedere gemeente, buiten hunne standplaats doch tot hun kantoor behoorende, met uitnodiging om de supplettoire aangiften bij het gemeentebestuur gedaan, bij den aanvang van iedere week aan hen te doen toekomen en te zorgen dat de belanghebbenden van die aangiften bewijs van ontvang bekomen.

17. Ten gevolge van de wijziging, die art. 51, 2^e alinea, der wet van 1833 bij dit artikel heeft ondergaan, kan thans ook in schikking getreden worden ten aanzien der boeten wegens de drie eerste grondslagen, aan de schatkist vervallende.

Naar aanleiding dezer bepalingen verzoek ik U de processen-verbaal van bevolen opneming en van herziening, voorzien van de vereischte stukken en het omslagvel pers. bel. No. 28, voortaan, met inachtneming van het bepaalde bij art. 12, eerste zinsnede, der resolutie van 23 December 1843, No. 18, op denzelfden voet te behandelen als de overtredingen wegens de twee laatste grondslagen dezer belasting en die alzoo ook in te schrijven in het register van contentieuze zaken.

Hiervan zijn evenwel uitgezonderd alle zoodanige overtredingen van den onderwerpelijken aard, waaromtrent boete en kosten bij veroordeeling niet verhaalbaar zouden zijn en die, naar het gevoelen van den controleur en van U buiten gevolg kunnen blijven. Ten aanzien van deze kan door U dadelijk in dien zin worden beschikt.

Gelijke beschikking, indien daartoe termen bestaan, kan door U worden genomen met betrekking tot alle herzieningen of bevolen opnemingen, die geene hoogere boete dan f 10 medebrengen.

De boeten, bij transactie geïnd, kunnen nu door de ontvangers op het eerstvolgend door hen op te maken kohier worden uitgetrokken.

De staten lett. c, vastgesteld bij art. 5 der resolutie van 4 Februarij 1843, No. 70, vervallen.

De overige stukken van herzieningen enz., die boetplichtigheid medebrengen, doch door U om andere dan de bovengenoemde redenen geoordeeld worden buiten gevolg te kunnen of moeten blijven, worden door U tot dat einde bij missive, controlesgewijze en zoodra mogelijk aan mijn departement ingezonden.

De zaken die bij transactie zijn afgedaan of aan mijne beoordeeling worden onderworpen, moeten vermeld worden op de staten van contentieuze zaken.

Overigens zijn als vervallen te beschouwen alle vroegere voorschriften, gegeven tot uitvoering van

die bepalingen der wetten op de personele belasting, welke bij de wet van 9 April 1869 (Staatsblad No. 59) zijn ingetrokken of gewijzigd.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

10 April 1869. VONNIS der arrond.-regtbank te Utrecht, waarbij is verstaan: dat art. 2 der kieswet niet eischt, gelijk dit door den gemeenteraad van Utrecht is beslist, dat de aanslag in 's Rijks belastingen uitsluitend ten name van één persoon is geschied. W. v. T. R. 3158.

11 April 1869. VOORSCHRIFT nopens de admisatie enz. van studenten voor de militaire geneeskundige dienst.

Zie het voorschrift van 4 Sept. 1865, C. V. 225. WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 7^{en} dezer, No. 62 P;

Gelet op de bepalingen der wetten van den 1 Junij 1865 (Staatsblad No. 58, 59, 60 en 61); Gezien Ons besluit van 17 Sept. 1868, No. 5;

Hebben goedgevonden en verstaan, het bij dit besluit gevoegde voorschrift nopens de admisatie, enz. van studenten voor de militaire geneeskundige en pharmaceutische dienst hier te lande en voor de geneeskundige dienst bij de zeemagt en in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen goed te keuren en in verband daarmede in te trekken en buiten werking te stellen het voorschrift gearresteerd bij Ons besluit van 4 September 1865, en de daarin later successievelijk gebragte wijzigingen.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Marine, van Koloniën en van Financiën, alsmede aan de algemeene rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, 11 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister v. Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

VOORSCHRIFT nopens de admisatie, enz. van studenten voor de militaire geneeskundige en pharmaceutische dienst hier te lande en voor de geneeskundige dienst bij de zeemagt en in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen.

Art. 1. Het garnizoens-hospitaal te Amsterdam is, in verband met het onderwijs dat aldaar aan

het athenaeum illustre gegeven wordt, bestemd tot het opleiden van jongelieden tot officier van gezondheid en tot militaire apotheker.

2. De toelating van studenten heeft slechts eenmaal in het jaar plaats, en wel op 1 October van elk jaar.

3. De jongelieden, als student aan te nemen, moeten op den dag der toelating den vollen ouderdom van *zeventien* jaren hebben bereikt en niet onder zijn dan *twintig* jaren; zij moeten vrij zijn van lichaamsgebreken, welke hen ongeschikt maken voor de krijgsdienst en van een *onbesproken* gedrag zijn.

4. De ouders of voogden van hen die verlangen als student te worden toegelaten, moeten zich verbinden om naar behooren te zorgen voor woning, voeding, kleeding, boeken, instrumenten, enz., van hunne zonen of pupillen en wel overeenkomstig de voorschriften, daaromtrent vastgesteld of later vast te stellen.

5. Ouders of voogden, die verlangen dat hunne zonen of pupillen tot officier van gezondheid of tot militaire apotheker worden opgeleid, moeten daartoe een verzoek indienen aan den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt, wanneer het eene opleiding voor de militaire geneeskundige en pharmaceutische dienst hier te lande of voor de geneeskundige dienst in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen betreft en aan den Minister van Marine bijaldien het eene opleiding voor de geneeskundige dienst der zeemagt geldt.

6. Dit verzoekschrift moet inhouden: den naam, de woon- en geboorteplaats van vader en moeder of van den voogd; voorts voor zooveel het gerigt is aan den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt, de aanduiding of men wenscht, dat de jongeling voor officier van gezondheid of militaire apotheker hier te lande of voor officier van gezondheid in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen worde opgeleid; terwijl in het verzoekschrift, dat aan den Minister van Marine wordt ingezonden, bepaaldelijk moet worden vermeld, dat eene opleiding voor de geneeskundige dienst der zeemagt wordt verlangd.

7. Het verzoekschrift moet vergezeld gaan:

1°. Van eene verklaring waaruit blijkt, dat de aspirant Nederlander is;

2°. Van de geboorteacte van den aspirant;

3°. Van eene verklaring van een geneesheer, inhoudende dat de aspirant gevaccineerd is of de kinderpokken heeft gehad;

4°. Van een certificaat van goed gedrag, af te geven door het bestuur der gemeente, waar de aspirant het laatst heeft gewoond;

5°. Voor hen, die door hunnen leeftijd in de termen der nationale militie mogten vallen, van een *bewijs* dat zij aan hunne verplichtingen op dat stuk hebben voldaan.

8. Het aantal studenten telken jare voor de dienst hier te lande, in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen, of voor de dienst der zeemagt, toe te laten, wordt elk jaar door de Ministers van Oorlog, van Koloniën en van Marine bepaald, in verband tot de behoeften van de dienst bij die departementen.

9. De aankondiging betreffende het tijdstip van examens wordt door de Ministers van Oorlog en Marine, ieder voor zooveel hem betreft, in de Staatscourant geplaatst, met opgave tevens van de vereischte voorwaarden.

10. Voor dit examen, dat ter betere vergelijking grootendeels *schriftelijk* zal worden afgenomen, wordt gevorderd:

a. het schrijven eener goed leesbare hand;

b. de kennis van de Nederlandse taal;

c. het vlug lezen en voor de vuist vertalen uit het Latijn, Fransch, Hoogduitsch en Engelsch in het Nederlandsch;

de kennis van het Grieksch hoewel niet bepaald vereischt, zal echter bij de onderlinge vergelijking der aspiranten bijzonder in aanmerking komen;

d. de rekenkunde (vooral de kennis der gewone en tiendeelige breuken, leer der evenredigheden, reeksen, logaritmen, enz.);

e. de stekunde (tot en met de vierkantsvergelijking) en:

f. de meetkunst (b. v. rechte lijnen en cirkels, eigenschappen van vlakke figuren, inhouden der eenvoudigste lichamen, de beginselen der goniometrie en de reglijnige trigonometrie);

g. de geschiedenis (de algemeene in groote trekken, die des vaderlands meer in bijzonderheden);

h. de aardrijkskunde (in het bijzonder die van Nederland en zijne koloniën en bezittingen in andere werelddelen).

11. De jongelieden, voor wie plaatsing is verzocht, worden door den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt en door den Minister van Marine, ieder voor zooveel hem aangaat, tot het afleggen van het examen toegelaten en op den hiertoe vastgestelden tijd opgeroepen.

De inspecteur van de geneeskundige dienst der zeemagt doet aan dien der landmagt eene opgave

van de jongelieden, die wenschen als studenten voor de zeemagt geplaatst te worden, en ontvangt van dien van de geneeskundige dienst der landmagt mededeeling van den dag, waarop aan die aspiranten het examen zal worden afgenomen.

12. De aspiranten worden vóór het examen geneeskundig onderzocht door de officieren van gezondheid, daartoe door den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt te bestemmen, zullende zij, die voor de krijgsmagt niet geschikt bevonden worden, niet tot het examen worden toegelaten.

13. Het examen wordt op eene te bepalen plaats afgenomen door eene commissie van minstens vijf leden, zamengesteld uit officieren en officieren van gezondheid der land- en zeemagt, waaraan, voor het onderzoek in de talen, burgerleeraren worden toegevoegd.

De leden der commissie worden benoemd door den Minister van Oorlog, in overleg met den Minister van Marine.

Van het examen worden twee tabellarische rapporten opgemaakt, waarvan het eene vermeldt de namen van al de aspiranten, onverschillig voor welke diensten zij verlangen in aanmerking te komen en het tweede de namen behelst van de aspiranten, te wier behoeve eene plaatsing bij de geneeskundige dienst der zeemagt is verzocht.

Die rapporten worden door de commissie, met hare beschouwingen ter zake, ingezonden aan den Minister van Oorlog, door wien vervolgens het rapport omtrent de aspiranten voor de zeemagt wordt overgelegd aan den Minister van Marine.

De aspiranten worden in de voorschreven tabellarische rapporten gerangschikt naar de kunde, die zij in de bij art. 10 opgegeven vakken hebben aan den dag gelegd.

14. De Minister van Oorlog zendt vervolgens aan het departement van Koloniën eene opgave van die jongelingen, welke naar rangorde van kunde bij het examen verkregen, het eerst in aanmerking verdienen te komen, om als student voor de geneeskundige dienst in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen te worden geplaatst.

15. De studenten voor de geneeskundige en pharmaceutische dienst hier te lande genieten eene bezoldiging van f 300 's jaars. Zij worden door den Minister van Oorlog benoemd.

16. De studenten voor de geneeskundige dienst in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen, genieten eene toelage van f 600 's jaars.

1869.

Zij worden door den Minister van Koloniën benoemd, die daarvan kennis geeft aan den Minister van Oorlog.

17. De studenten voor de geneeskundige dienst der zeemagt genieten eene toelage van f 600 's jaars.

Zij worden benoemd door den Minister van Marine, die daarvan kennis geeft aan den Minister van Oorlog.

18. De studenten moeten zich aan de bepalingen bij het reglement van krijgsmagt voor het krijgsvolk te lande en andere verordeningen ten hunnen aanzien vastgesteld of nog vast te stellen, onderwerpen.

Bij de komst aan het hospitaal worden aan de studenten de krijgsmagtsartikelen voorgelezen; zij teekenen daarvan het bewijs.

19. De geheele cursus in de verschillende vakken duurt minstens vijf jaren, voor de aanstaande officieren van gezondheid; minstens vier jaren voor de militaire apothekers.

20. De eerste officier van gezondheid, belast met de leiding van het onderwijs, zendt bij het einde van elken halfjarigen cursus aan den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt een verslag omtrent de studenten, die in het afgevoelen tijdvak aan het onderwijs hebben deelgenomen.

Dat verslag bevat de noodige inlichtingen wegens het gedrag, de vlijt en de gemaakte vorderingen der studenten.

De genoemde inspecteur doet van dat verslag mededeeling aan den Minister van Oorlog en voor zooveel betreft de studenten der zeemagt en die voor de koloniën mede aan de Ministers van Marine en Koloniën.

21. Een student kan uit zijne betrekking worden ontslagen:

a. ten gevolge van lichaamsgebreken, sedert zijne komst ontstaan, welke hem voor de krijgsmagt ongeschikt maken, of wel indien het na verloop van de twee eerste studiejaren blijkt, dat zijn gestel geene genoegzame ontwikkeling van het ligchaam doet verwachten;

b. wanneer het na twee jaren studietijd blijkt, dat hij ten gevolge van onvoldoende toelag de noodige kennis tot het afleggen van het natuurkundig examen niet zal verkrijgen (art. 4 en 8 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad No. 59));

c. wanneer hij na verloop van drie jaren studie het natuurkundig examen met geen voldoende uitslag heeft afgelegd;

d. wanneer hij na verloop van vier jaren, of student voor de pharmaceutische dienst zijnde, na verloop van drie jaren (na het natuurkundig examen)

17

het staats-examen als arts of als apotheker met geen voldoende uitslag heeft afgelegd;

e. wegens zedenbederf, dat hem voor anderen gevaarlijk zou maken;

f. wegens slecht gedrag, gepaard met onbuigzaamheid en een bestendig verzet tegen alle vermaningen; en

g. wegens mishandeling van een zijner kameraden jonger in leeftijd.

22. Wanneer een student om redenen in het vorig art. vermeld niet langer in zijne betrekking kan verblijven, worden zijne ouders of voogden bij tijds daarvan onderrigt, ten einde het ontslag voor hunnen zoon of pupil te kunnen aanvragen.

Indien ouders of voogden in gebreke mogten blijven hieraan te voldoen, wordt het ontslag van zoodanig student door den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt of door dien van de geneeskundige dienst der zeemagt, ieder voor zooveel hem betreft, aan het hoofd van het betrokken departement aangevraagd.

23. De studenten worden op de voordragt van den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt, of van dien van de geneeskundige dienst der zeemagt, ieder voor zooveel hem aangaat, door den betrokken Minister uit hunne betrekking ontslagen.

24. De ouders of voogden van jongelieden die voor eene plaatsing als student in aanmerking komen, zijn gehouden om vóór de benoeming hunner zonen of pupillen tot student bij authentieke akten eenen voldoende borgtogt te stellen, dat de sommen die door de zorg van de departementen van Oorlog, Koloniën of Marine, ten behoeve der jongelieden, zijn verstrekt, geheel of ten deele, worden terugbetaald, ingeval de student zich aan zijne bestemming onttrekt, of als verkeerende in een der gevallen sub *b*, *c*, *d*, *e*, *f* en *g* van art. 21 vermeld, wordt ontslagen.

Van de te passeren akte van borgtogt wordt het model door den betrokken inspecteur aan den belanghebbenden toegezonden.

Wordt van zoodanige akte binnen den aan den belanghebbenden te stellen termijn geen eerste gosse in executorialen vorm ingeleverd, dan worden deze geacht te hebben afgezien van hun verzoek om plaatsing als student voor hunne zonen of pupillen.

25. Na een verblijf van een jaar aan het hospitaal verbindt zich de student voor de geneeskundige of pharmaceutische dienst der landmagt en die der geneeskundige dienst der zeemagt stilzwijgend, om

na zijne benoeming tot officier van gezondheid of apotheker *tien jaren* het Rijk in die betrekking te dienen. De student voor het leger in de koloniën zal, bij ééne vóór zijne benoeming tot den officiersrang door tusschenkomst van den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt, aan het departement van Koloniën in te zenden akte, opgemaakt naar het door den Minister van Koloniën vastgesteld model, zich moeten verbieden, om in geval hij, binnen den tijd van *vijf jaren* na zijne aankomst in Indië, hetzij op eigen verzoek, hetzij ten gevolge van dienstweigering, pligtverzuim of andere berispelijke gedragingen (het geval van welbewezen lichaamsgebreken uitgezonderd) uit Gouvernementsdienst wordt ontslagen, onverwijd terug te geven alle gelden, welke te zijnen behoeve zijn voldaan, wegens kosten van opleiding voor de Indische dienst, uitrusting en overtogt naar de koloniën.

26. De studenten, die het natuurkundig examen voor de Rijkscommissie voldoende hebben afgelegd, gaan onmiddellijk over tot de lessen leidende tot het *geneeskundig* examen, of tot dat van *apotheker*. Van den uitslag van dat examen wordt, voor zooveel betreft de studenten der zeemagt, door den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt mededeeling gedaan aan den inspecteur van de geneeskundige dienst der zeemagt.

27. De studenten, die hun diploma als *arts* of als *apotheker* hebben verkregen, moeten voor de betrekking van officier van gezondheid of van militaire apotheker een aanvullingsexamen afleggen voor eene door den Minister van Oorlog in overleg met den Minister van Marine te benoemen commissie van militaire geneeskundigen der land- en zeemagt, onder voorzitting van den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt.

Bij ontstentenis van dien inspecteur wordt dat voorzitterschap opgedragen aan dien der zeemagt, en bij ontstentenis ook van dezen, aan een door den Minister van Oorlog aan te wijzen eersten officier van gezondheid.

Van den uitslag van het examen voor de studenten der zeemagt wordt door den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt, mededeeling gedaan aan den inspecteur van de geneeskundige dienst der zeemagt.

28. De studenten, die bevonden zijn de vereischten te bezitten voor de betrekking van officier van gezondheid of van militaire apotheker, worden vervolgens, naar gelang der aan den dag gelegde bewijzen van bekwaamheid bij het geneeskundig

examen of bij dat van apotheker, gerangschikt en in die volgorde door den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt en door dien van de geneeskundige dienst der zeemagt, ieder voor zooveel hem aangaat, voor de betrekking bij de diensten waarvoor zij zijn opgeleid, aan den betrokken Minister aanbevolen.

29. De Minister van Oorlog en die van Marine, brengen daarna, ieder van zijne zijde, die studenten voor eene benoeming tot officier van gezondheid of militaire apotheker bij den Koning in aanmerking en zulks onverschillig of er op dat oogenblik al dan niet vacatures in den rang van officier van gezondheid en militaire apotheker bij het personeel van de onderscheidene diensten aanwezig zijn.

De voordragt ten behoeve der studenten bestemd voor de geneeskundige dienst der landmagt in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen wordt, door tusschenkomst van den Minister van Koloniën, aan den Koning voorgelegd.

Mij bekend,

De Minister van Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

15 April 1869. UITBREIDING der bepalingen nopens het verleenen van burgerlijke rijks-bedieningen aan militairen, die met eene medaille voor trouwe dienst zijn vereerd.

WIJ WILLEM III, KONING.

Overwegende dat het wenschelijk is, dat de bepalingen nopens het verleenen van burgerlijke rijks-bedieningen aan militairen van het leger in eenen meer ruimen zin worden toegepast, en wil-

lende door eene nieuwe regeling dier aangelegenheid tevens een vernieuwd blijk geven, hoezeer trouwe diensten door Ons op prijs worden gesteld;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 13 Augustus 1820, N°. 77, en van 19 Februarij 1825, N°. 97;

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van 10 dezer, N°. 55 P;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met uitbreiding in zoovere van laatstgenoemd besluit, te bepalen:

Art. 1. Militairen van het leger, die met eene medaille voor trouwe dienst zijn versierd en die geschikt en genegen zijn om voor eene burgerlijke rijks-betrekking in aanmerking te komen, zullen daarvoor, door de zorg van het departement van Oorlog aan de betrokken departementen worden opgegeven en zulks telkens, wanneer het verlangen daartoe van de zijde der bedoelde militairen wordt te kennen gegeven.

2. Die bedieningen en de daaraan verbonden inkomsten, alsmede de daarvoor gevorderde hoedanigheden en gestelde eischen, zijn in den bij dit besluit gevoegden staat vermeld.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Koloniën, zoomede aan de algemeene rekenkamer, tot informatie.

Amsterdam, 15 April 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister v. Oorlog, (get.) J. J. VAN MULKEN.

7.

6.

5.

4.

3.

2.

1.

DEPARTEMENT VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Watersstaat	Havenmeester voor binnenvaart.	f 800	Verpooeding voor reiskosten f 200.	Kennis van reglementen van politie, geschiktheid tot het uitoefenen van politie, kennis van vreemde talen.
Sluisknechts.	Brug- en poortwachters.	f 225 à 370	Vrije woning.	Geschiktheid tot het behandelen van sluiten.
Concierge en bedienden bij de polytechnische school.	Leeraar in de gymnastiek aan Rijks hooger burgerscholen.	f 300 à 360	Idem.	Geschiktheid tot het behandelen van bruggen of poorten.
Onderwijs	Concierge bij idem.	f 400 à 600	Concierge: vrije woning; bedienden, niet.	Acte van bekwaamheid volgens de wet op het middelbaar onderwijs.
	Concierge bij de Rijks kweekscholen voor onderwijzers.	f 500 à 700	Vrije woning, vuur en licht.	"
		f 300 à 600	Idem.	"
		f 350 à 400		"
Rijksgestichten	Schrijver.	f 156 à 260	"	Nette en vlotte hand.
Ommerschans en	Magazijnmeesters.	f 365	"	"
Veenhuizen	Winkelhouders.	f 365	"	Eenige bekendheid met dit vak.
	Zaaloepzieners.	f 270.40	"	"
	Veldwachters.	f 286	"	Geschiktheid tot het uitoefenen der politie.
	Cipiers van de gevangnissen.	± f 300	"	Idem.

DEPARTEMENT VAN FINANCIËN.

Directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijzen	Buitengew. commissies (bij eerste benoeming).	Daggeld f 1	Minimum f 30 of f 24.	Om tot de betrekking van commissie te kunnen worden benoemd moeten kandidaten zijn: 1. ongetrouwd; 2. ongehuwd of weduwnaar zonder kinderen; 30. lichamelijk geschikt; 40. minstens 1.50 el. lang; 50. van goed maatsch. en zedel. gedrag, en 60. voldoende ervaren in: a. de Nederlandse taal, stijl en schrift; b. de rekenkunde; c. de boekhouding; d. de begrip van maatsch. en gewikten en de beginselen van de leer van de gewone tiendeelre breuken.	Het gemiddeld getal der jaarlijkse vacatures bedraagt 100, waarvan 7/4 uitsluitend voor militairen bestemd is.
Posterijen	Briefvenbesteller.	f 360	Uniformkleding in sommige gevallen.	1. Bereikbaarheid en goed gedrag; 2. niet ouder dan 30 jaar; 3. niet getrouwd of weduwnaar; 40. in lezen, schrijven en rekenen goed ervaren.	Het gemiddeld getal der jaarlijkse vacatures bedraagt 30, waarvan 3/4 uitsluitend voor militairen bestemd is.
	Postbode.	f 300 à 400 bij eerste benoeming.	f 300 à 400	Als boven.	Het gemiddeld getal der jaarlijkse vacatures bedraagt 30, waarvan 3/4 uitsluitend voor militairen bestemd is.

DIENSTVAKKEN.	BENAMING DER BETREKKINGEN.		INKOMSTEN.		VOORWAARDEN OF VEREISCHTEN.	Opmerkingen.
	REGT GEVENDE OP PENSIOEN.	GEEN REGT GEVENDE OP PENSIOEN.	VASTE BEZOLDIGING.	TOELAGEN EN VERGOEDINGEN.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Beambten bij het departement . . .	Kamerbewaarder.	"	f 1000	DEPARTEMENT VAN OORLOG.		De nevens vermelde bedieningen zijn uitsluitend voor militairen bestemd.
	Boden.	"	f 650	Aandeel in de legesgelden, per jaar ger. op f 20.		
	Adasistent-boden.	"	" 600	Id. f 15.		
	Portier.	"	" 500	Id. " 15.		
	Schrijver der 1 ^e klasse.	"	" 900	" "		
	Idem 2 ^e .	"	" 750	" "		
	Idem 3 ^e .	"	" 600	" "		
	Boekhouders.	"	" 900	" "		
	Meester vuurwerkers.	"	" 900	" "		
	Ondr-opz. in de slaakruidfabr.	"	" 650	" "		
Artillerie-inringtonen te Delft . . .	Keurders der projectielen.	"	" 600	" "		
	Opzichter der spouwers.	"	" 450	" "		
	Magazijnknechts.	"	" 400	" "		
	Bedienden.	"	" 365 à 400	" "		
	Portiers.	"	" 365	" "		
	's Rijks magazijn van militaire kleding, uitsluitend bestemd voor Delft	"	" 900	" "		
	Adasist.-magazijnmeester.	"	" 900	" "		
	Schrijvers.	"	" 730	" "		
	Opz. bij de modelkamer.	"	" 500	" "		
	Koloniaal militair invalideenhuis op Bronbeek nabij Arnhem	Huismeester.	"	f 400	DEPARTEMENT VAN KOLONIEN.	
Conciërge.		"	" 800	Vrije woning in het gesticht voor zich en zijn gezin, vrije voeding voor zich alleen.		
Kamerbewaarder.		"	" 900	Vrije woning in het gebouw voor zich en zijn gezin, vrije voeding voor zich alleen.		
Boden.		"	f 550 à 700	Vrije woning in het gebouw voor zich en zijn gezin, vrije voeding voor zich alleen.		
Adasistent-boden.		"	" 350 à 500	Aandeel in de legesgelden, abonnement voor het schoonhouden der lokalen en meubelen ad f 1400 'sjaars.		
Vaste knechts.		"	" 350 à 500	Aandeel in de legesgelden.		
Adasistenten bij de keuringen.		"	" 150 voor eiken dag waarop bij de keuringen aanwezig is.	Idem.		
Idem.		"	" 150 voor eiken dag waarop bij de keuringen aanwezig is.	Idem.		
Idem.		"	" 150 voor eiken dag waarop bij de keuringen aanwezig is.	Idem.		
Idem.		"	" 150 voor eiken dag waarop bij de keuringen aanwezig is.	Idem.		
Commissie van keuring voor het departement te Amsterdam.						Mij bekend. J. J. VAN MULKEN. (get.)

23 April 1869. Missive van den Minister van Financiën, over het aan zegelregt onderworpen zijn van de bevelschriften tot betaling, welke niet bestemd zijn om er voldaaanteekeningen op te stellen, maar waaraan gekwiteerde betaalsrollen worden gehecht.

In antwoord op Uwen brief van den 7 dezer, N°. 5, afd. 2, heb ik de eer U H.E.G. te kennen te geven, dat de vraag of bevelschriften, welke niet bestemd zijn om er voldaaanteekeningen op te stellen, maar waaraan gekwiteerde betaalsrollen worden gehecht, aan zegelregt onderworpen zijn, toestemmend moet beantwoord worden.

Dat de wetgever deze stukken aan het zegelregt heeft onderworpen en ook bepaald heeft willen onderwerpen, blijkt duidelijk, wanneer men let op de wet van 3 October 1843 (Staatsblad N°. 47), en hare geschiedenis.

Bij art. 25 N°. 2 der wet van 16 Junij 1832 (Staatsblad N°. 29), waren alleen de mandaten of ordonnanciën van betaling van openbare autoriteiten, besturen en instellingen aan zegelregt onderworpen, *wanneer zij ten behoeve van particulieren of van ambtenaren en bedienden, zoo civiele als militaire in hun bijzonder belang* werden opgemaakt of aan dezelve uitgereikt. Alle andere mandaten of ordonnanciën van betaling waren van het zegel vrijgesteld.

De wet van 3 October 1843 (Staatsblad N°. 47) laat die onderscheiding varen.

Zij onderwerpt in art. 12 aan het formaatzegel, in den uitgebreidsten zin, alle stukken en geschriften, welke eenigen titel, regt of voordeel opleveren of tot enig bewijs strekken, dus zoowel de mandaten en ordonnanciën van betaling, die ten behoeve van particulieren en ambtenaren in hun persoonlijk belang worden opgemaakt of aan deze uitgereikt, als die, welke *niet* bestemd zijn om daarop de voldaaanteekeningen te stellen, vermits laatstbedoelde stukken niettemin tot enig bewijs strekken.

In art. 13 N°. 3 wordt bepaald, dat het gezegd papier van 15 cent kan worden gebruikt voor "mandaten en ordonnanciën van betaling".

Ook hier wordt van deze stukken *in het algemeen* en alzoo zonder eenig onderscheid gesproken.

De eenige uitzondering is vervat in art. 27 litt. A, N°. 52; daarbij zijn alleen vrijgesteld de mandaten of ordonnanciën van betaling . . . , niet meer dan tien gulden bedragende, en die voor bezoldiging van ambtenaren en bedienden, ingeval het jaarlijksch bedrag der bezoldiging de som van f 300 niet te boven gaat. Het verdient opmer-

king, dat hiermede worden vrijgesteld de op de vrijgestelde mandaten gestelde kwitanciën.

Wanneer de wetgever alleen de mandaten en ordonnanciën van betaling, welke bestemd zijn om daarop voldaaanteekeningen te stellen, aan het zegelregt had onderworpen, kwam het zeer zeker niet te pas, om dáár, waar de wet enkele dezer stukken van de belasting vrijstelt, bovendien uitdrukkelijk vrij te stellen, de daarop gestelde kwitanciën. Die woorden zijn als het ware eene aanwijzing dat daar, waar de wetgever spreekt van mandaten of ordonnanciën van betaling, hij steeds het mandaat of de ordonnancie, als zoodanig, alzoo afgescheiden van de daarop al of niet te stellen kwitancie, op het oog heeft; m. a. w. dat hij daar doelt zoowel op mandaten of ordonnanciën van betaling, waarop kwitanciën worden gesteld, als op die welke niet bestemd zijn om daarop voldaaanteekeningen te stellen.

Het bestuur der registratie heeft de wet dan ook steeds in den vorenstaanden zin toegepast (zie Per. Wordenb. N°. 216). Dit blijkt o. a. ook nog uit het Kon. besluit van 8 Maart 1848, N°. 63, waarbij betaalsrollen — die bij de wet overal met mandaten of ordonnanciën van betaling worden gelijk gesteld — uitdrukkelijk worden vrijgesteld van zegelregt, wanneer zij niet bestemd zijn om de voldaaanteekening van partijen daarop te stellen en welke alzoo slechts ordeshalve worden opgemaakt. Deze vrijstelling zou niet zijn te pas gekomen, wanneer de wet moest worden opgevat in den door de algemeene rekenkamer bedoelden zin.

De in Uwen voormelden brief bedoelde vraag van den burgemeester der gemeente Wildervank moet alzoo bevestigend beantwoord worden.

5 Mei 1869. BEPALING dat de eenige vrouwelijke bediende bij een belastingschuldige, die vier of meer kinderen heeft beneden de 21 jaren, vrij is van personele belasting, al zijn er ook personen in dat gezin die niet als belastbare bedienden zijn aan te merken.

De Minister van Financiën

heeft aan een' der directeurs van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen doen afgaan de volgende missive:

In antwoord op uwe missive van 30 April II., heb ik de eer u te kennen te geven, dat de vrijstelling naar art. 19, lit. 4 der wet op de personele belasting, zoo als zij gewijzigd is bij art. 5 der wet van 9 April II. (Staatsblad N°. 59), niet verloren gaat door het houden van een of meer

personen, die ingevolge litt. a—i van eerstgenoemd artikel niet als belastbare bedienden zijn aan te merken.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

25 Mei 1869. ARREST van den Hoogen Raad over de volgende punten:

Is niet een gemeentebestuur allezins bevoegd voor het openbaar verkeer binnen zijne gemeente, ook waar dat voor private eigendommen mogt plaats hebben, verordeningen daar te stellen? — Ja.

Moet dus de eigenaar, die zijnen grond voor het algemeen verkeer openlaat, de op dat verkeer bestaande verordeningen eerbiedigen ook op zijn eigen grond, zonder aan anderen de magt te kunnen verleen die te schenden? — Ja.

Hing hier de waardering van het te laste gelegde feit, het laten staan, in strijd met de bestaande verordening, van een voorwerp op een trottoir, van een geschilpunt van burgerlijk regt af? — Neen. W. v. 't R. 8120.

16 Julij 1869. OPMERKINGEN ten aanzien van de onderteekening der processen-verbaal van door gemeente- en andere openbare besturen gehouden verpachtingen, aanbestedingen, enz. door de pachters, aannemers en borgen.

Mijn ambtgenoot van Financiën brengt onder mijne aandacht dat vele gemeente- en polderbesturen de gewoonte hebben, om de processen-verbaal van door hen gehouden verpachtingen, aanbestedingen enz. niet door de pachters, aannemers en borgen te doen onderteekenen.

Dergelijke processen-verbaal leveren dan ook tegen de pachters enz., volstrekt geen bewijs der overeenkomst op; zij worden dan ook niet tegen het voor dergelijke overeenkomsten bepaalde *evenredig* regt, maar slechts tegen betaling van een *vast* regt geregistreerd. Dit vast regt, even als het zegelregt der acte wordt nutteloos betaald, want wordt er van de verpachting enz. geen proces-verbaal behoorlijk door alle partijen geteekend opgemaakt, dan bestaat daarvan even zooveel of even zoo weinig bewijs, als wanneer het proces-verbaal alleen de toestemming van de zijde van slechts *eene* der partijen constateert.

Daarom heb ik op verzoek van mijn ambtgenoot de eer uw collegie te verzoeken, de gemeente- en andere openbare besturen er op te wijzen, dat zij in het belang hunner gemeenten of instellingen

handelen wanneer zij de processen-verbaal door de pachters, aannemers, borgen enz. doen mede onderteekenen.

*De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,*

De Secretaris-Generaal, (get.) HUBBRECHT.

23 Julij 1869. BESLUIT van Z. M., houdende intrekking van het besluit van 18 December 1804, omtrent de spelling der Nederlandsche taal.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Julij 1869, No. 189, 5^e afdeling;

Gelet op het besluit van het Staatsbewind der Bataafsche Republiek van 18 December 1804, houdende bepaling, dat de spelling, aangeprezen in de in naam en op last van dat Bewind uitgegeven verhandeling over de spelling der Nederlandsche taal van den Leidschen hoogleeraar M. STEGENBEEK, zal worden aangenomen en gevolgd in de bij dat besluit vermelde geschriften.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Voorschreven besluit bij dezen in te trekken.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Het Loo, 23 Julij 1869.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

2 Augustus 1869. BESLUIT van Z. M., bepalende de vereeniging der administratiën van de posterijen en van de Rijkstelegrafen onder het departement van Financiën.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat, door de vereeniging der administratiën van de posterijen en van de Rijkstelegrafen onder één departement van algemeen bestuur, vereenvoudiging en besparing van uitgaven verkregen en bovendien het gevolg kan worden, dat zonder overwegend bezwaar voor 's Rijks schatkist in kleinere gemeenten, waar dit tot dusver niet geschied is, Rijkstelegraafkantoren kunnen gevestigd worden;

Op de voordragt van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken van 27 Julij 1869, No. 220, 6^e afdeling, en van Financiën van 23 Julij 1869, No. 62, G. S.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Te rekenen van 1 Januarij 1870 wordt de administratie van den Rijkstelegraaf en de behan-

deling der zaken, die de telegrafie in het algemeen betreffen, van het departement van Binnenlandsche Zaken overgebracht naar het departement van Financiën;

2°. Onzen Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën wordt opgedragen, Ons nadere voorstellen aan te bieden omtrent beschikkingen, die, tot uitvoering van het hierboven bepaalde, mogten worden gevorderd.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift wordt gezonden aan de algemeene rekenkamer en dat zal worden opgenomen in de Nederlandsche Staatscourant.

Het Loo, 2 Augustus 1869.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) FOCK.

De Minister van Financiën, (get.) VAN BOSSE.

6 Augustus 1869. **BEPALINGEN**, ten aanzien der wijze van ten uitvoer legging van vonnissen, in zake van overtreding der wetten op de directe belastingen.

De Minister van Financiën,

Overwegende:

dat in strafzaken de voorschriften van art. 4 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering niet van toepassing kunnen worden geacht op zoodanige exploiten, waaromtrent het Wetboek van Strafvordering bepalingen inhoudt;

dat, even als bij art. 224 van laatstgemeld Wetboek met opzigt tot de dagvaarding van een beklagde, in art. 271 o. a. is bepaald, dat het vonnis, bij verstek gewezen, beteekend moet worden aan den veroordeelde in persoon, of te zijner woonplaats, of indien de woonplaats niet bekend is, aan zijn laatste verblijf, en dat indien een en ander onbekend is, het vonnis aan het gebouw, alwaar de regtbank zitting houdt, wordt aangeplakt;

dat door den Hoogen Raad bij arrest van den 3 December 1839 (LÉON Regtspraak, deel II, blz. 1490 en 1491) is uitgemaakt, dat onder *woonplaats en laatste verblijf*, waarvan in genoemd art. 224 sprake is, moet worden verstaan *woonplaats of laatste verblijf, gelegen binnen de grenzen van het Koninkrijk*, onverschillig of het bekend moge zijn of niet, waar ter plaatse de veroordeelde buiten 's lands woonachtig is;

dat echter het Wetboek van Strafvordering geen voorschrift behelst omtrent het doen van bevel

tot betaling, hetwelk, volgens de inlichtingen, vervat in de resolutie van 18 Februarij 1863, N°. 44, met de beteekening van een bij lijfswang uitvoerbaar vonnis gepaard moet gaan.

Heeft goedgevonden en verstaan:

1°. met aanvulling der evengemelde resolutie, te bepalen, dat, wanneer een ter zake van overtreding der belastingwetten bij verstek veroordeelde in de koloniën van den Staat of buiten 's lands woont, en diens woonplaats wel — doch zijne laatste verblijfplaats binnen het Rijk niet bekend is, aan hem zal worden gedaan eene beteekening van het vonnis op den voet van het 2° lid van art. 271 van het Wetboek van Strafvordering, en vervolgens eene tweede beteekening van dat vonnis met gelijktijdig bevel tot betaling, op de wijze, bij art. 4, N°. 8, van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering voorgeschreven.

2°. Enz.

Accordeert met het origineel, voor zoo veel het geëxtraheerde aangaat,

De Secretaris-Generaal, (get.) BARTSTRA.

Over de toepassing van het tarief der in- en uitgaande regten zijn in 1869 door den Minister van Financiën de volgende resolutiën uitgevaardigd, als:

8 Januarij 1869. Schoenmakersgaren en andere soorten van garen.

Res. N°. 9 bepaalt: 1°. Met intrekking van de beide laatste zinsneden der resolutie van den 26 Mei 1866, N°. 33 en van alle verder bestaande voorschriften omtrent de behandeling bij invoer van *schoenmakersgaren*, dat voortaan en zonder op het verledene terug te komen voor de toepassing van het tarief van invoerrechten onder genoemde benaming alléén zullen worden verstaan de *getwijnde garens*, geverwd of ongeverwd, in strengen of op kluwen gewonden, en door schoenmakers gebruikt wordende om voorstukken en andere onderdeelen van schoenen en laarzen te naaijen of te stikken, zoodat het mede onder de benaming van *schoenmakersgaren* in den handel voorkomende *ééndraads ongetwijnde, gesponnen grijze garen van hennip of vlas* vrij van regten ten invoer moet worden gelaten;

2°. Te kennen te geven dat voor dezelfde toepassing onder *zeilgaren* is te verstaan het sterk gesponnen garen uit hennep of vlas ter dikte van bindgaren, twee- of driedraads getwijnd, doorgaans in strengen ingevoerd wordende en dat, alvorens

voor het beoogde gebruik geschikt te zijn, door de zeilmakers op kluwen gewonden en in de teer gehangen wordt; en dat voorts het zoogenaamde *kantoor-garen*, meestal bestaande uit draden van meer dan ééne kleur, even als alle getwijnde garens van hennep, vlas of werk, die niet onder *naaigaren*, *schoenmakersgaren* of *zeilgaren* begrepen zijn, behoort tot den post *bind- en zegel- en andere dergelijke niet afzonderlijk genoemde garens*;

3°. Enz.

20 *Februarij* 1869. Kleine met reukwerk gevulde voorwerpen gelijk gesteld met den tariefpost "kramerij".

Res. N°. 52 bepaalt: dat de bedoelde voorwerpen, onverschillig of de inhoud al dan niet alcohol bevat, in hun geheel en dus met den inhoud behooren onder den tariefpost *kramerij*, belast met 5 pCt. van de waarde;

dat echter, wanneer die voorwerpen ieder meer dan *drie* vingerhoed alcoholisch reukwater bevatten, en hunne bewerking niet van dien aard is dat zij zelven het meest bijdragen tot de waarde van het geheel, alléén accijns en invoerregt van het reukwater verschuldigd is, op denzelfden voet als bij invoer in gewone verpakking.

26 *Februarij* 1869. Boekweidoppen.

Res. N°. 56 bepaalt: dat *boekweidoppen*, als niet genoemd in art. 1 der wet van 15 Augustus 1862 (Staatsblad N°. 170) en naar hun aard

noch bestemming onder eene der aldaar vermelde goederensoorten kunnen worden gerangschikt, zonder betaling van regten ten invoer kunnen worden toegelaten.

18 *Mei* 1869. LIEBIG's vleeschextract.

Res. N°. 129 bepaalt: dat het LIEBIG's *vleesch-extract* naar aard en bestemming moet worden gerangschikt onder den tariefpost *koek-, suiker- en pasteibakkerwerk enz.*, en dus onderworpen is aan een invoerregt van *f* 25 de 100 pond.

31 *Julij* 1869. Vruchten der grond of aardnoot.

Res. N°. 180 bepaalt: dat de zoogenaamde *Curaçoesche amandelen* (het zaad der plant *Arachis hypogaea*, grond- of aardnoot, nog in de peul bevat, en daardoor geschikt om geroosterd gegeten te worden), naar hunne bestemming moeten worden gerangschikt onder de *vruchten*, belast met een invoerregt van 5 pCt. der waarde, doch dat hetzelfde zaad, ontdaan van de peul, ook wel genaamd *ginguba*, en algemeen dienende als grondstof voor de bereidingen van olie, niet kan worden gegeten, en dus vrij van regten ten invoer moet worden toegelaten.

31 *December* 1869. Sigaretten (gekorven tabak in vloeipapieren hulzen).

Res. N°. 368 bepaalt: dat bij invoer van *sigaretten* (gekorven tabak in vloeipapieren hulzen) het regt van *f* 40 de 100 pond als van *sigaren* moet worden gevorderd.

INHOUDS-OPGAVE VOOR 1869.

De stukken zijn in twee afdeelingen Chronologisch gerangschikt.

De eerste afdeeling begint met 4 Januarij op bladz. 5 en eindigt met 31 Dec. op bladz. 245.

De tweede afdeeling begint met 7 Januarij op bladz. 245 en eindigt met 6 Augustus op bladz. 265.

De resolutiën in 1869 uitgevaardigd omtrent het *tarief der in- en uitgaande regten*, vindt men op bladz. 265 en 266.

ALPHABETISCHE INHOUDS-OPGAVE VOOR 1869.

Accijns op het gedistilleerd uit melasse. Aanvulling Kon. besl. 6 Jan. 1866. 17 Maart. bl. 29.
— Verhooging accijns. 9 April. bl. 53.
— Besluit aanwijzing van kringen om branderijen, van toepassing verklaard voor de wijken B en C der gemeente Rijswijk. 28 Aug. bl. 164.
— Nadere bepalingen. 4 Dec. bl. 211.
Accijns op het zout. Vrijdom van accijns, benooidigd voor het zouten van darmen. 6 Aug. bl. 155.
— Toelating van den regtstreekschen inslag van buiten 's lands van het ruwe zout, waarvoor vrijdom is toegestaan ten behoeve van fabrieken en trafieken. 7 Sept. bl. 164.
Acten. (Geregtelijke) Zie *Belastingen Indirecte, Zegelregt.*
Agenten. (Nederl. diplomatieke) Verleenen van reiskosten en kosten van vestiging. 21 April. bl. 69.
Akademie. (Koninklijke militaire) Regeling van het onderwijs. 17 Julij. bl. 150.
Ambtenaren. (Rijks) Uitbetaling der tractementen van de Rijksveldwachters, de beambten bij de gevangnissen, de opzigtters bij 's Rijks waterstaat, de bakenmeesters en hulp-bakenmeesters slechts over de volle maand waarin het overlijden plaats heeft en die van de leden van Gedeputeerde Staten niet verder dan tot en met den dag van het overlijden. 26 Junij. bl. 126.

Ambtenaren van Nederlandsch Indië. Wijziging vrije overtogt. 13 Maart. bl. 251.
Ambtenaren. (Regterlijke) Benoembaarheid tot, in de kolonie Surinamen en Curaçao. 1 Mei. bl. 70 en 71.
Ambtenaren. Zie *Wachtgelden.*
Armwezen. Verpleging van kinderen van ouders, die wegens bedelarij of landlooperij zijn veroordeeld tot opzending naar de bedelaarsgestichten. 13 Oct. bl. 180.
Begraven van lijken, begraafplaatsen en begrafenisregten. Wet. 10 April. bl. 54. Uitvoering der wet. 26 Junij. bl. 126.
— Begraveniskosten van onvermogene krijgslieden beneden den rang van officier. 24 Junij. bl. 113.
— Wijze, waarop met lijken van personen, die aan boord van in zee zijnde Nederlandsche schepen overlijden, moet worden gehandeld, alsmede waarop het vervoer van lijken uit Nederland naar het buitenland en uit het buitenland naar Nederland kan worden toegelaten. 18 Oct. bl. 190.
— Zie *Belastingen Indirecte, Zegelregten.*
Beetwortel-suikerfabrieken. Toepassing van het zoogenaamd diffusie-stelsel. 24 Julij. bl. 154.
Begrooting der Staatsuitgaven en inkomsten 1865. Koloniaal batig slot 1865. 8 Mei. bl. 84.

- Begrooting der Staatsuitgaven en inkomsten 1867.*
Nederlandsch Indië. Bekrchtiging vier en twee credieten. 15 Julij. bl. 148.
 Id. Een crediet. 31 Dec. bl. 244.
- Begrooting der Staatsuitgaven en inkomsten 1868.*
 Wijziging IIe hoofdstuk. 3 Dec. bl. 207.
 Id. IVe hoofdstuk. 31 Dec. bl. 239.
 Id. V^e hoofdstuk. 31 Dec. bl. 242.
 Id. VIe hoofdstuk. 31 Dec. bl. 244.
 Id. VIIe hoofdstuk. 3 Dec. bl. 207, 208.
 Id. IXe hoofdstuk. 31 Dec. bl. 244.
 Id. XIe hoofdstuk. 7 April. bl. 49.
 Id. Arbeid der gevangenen. 31 Dec. bl. 241.
- *Nederlandsch Indië.* Wijzigingen.
 8 Mei. bl. 84, 85; 15 Julij bl. 149; 31 Dec. bl. 244.
 Id. Bekrchtiging van een crediet. 15 Julij. bl. 148.
- Begrooting der Staatsuitgaven en inkomsten 1869.*
 Staatspoorwegen. 5 Jan. bl. 7.
 — Hoofdstukken 1, 2, 3, 4A, 4B, 7C, 5, 6, 7A, 7B, 8, 9 en 10. 11, 14 en 15 Jan. bl. 9—12.
 — Wijziging V^e hoofdstuk. 8 Mei. bl. 80.
 Id. VIe hoofdstuk. 3 Dec. bl. 209.
 Id. VIIe hoofdstuk B.
 15 Julij. bl. 147; 31 Dec. bl. 238.
 Id. IXe hoofdstuk. 15 Julij. bl. 149.
- Fonds kooprijzen domeinen. 3 Dec. bl. 209.
 — Verstrekkingen departement van Oorlog en van Marine. 27 Mei. bl. 89.
 — Suriname en Curaçao. 28 Mei. bl. 102.
 — *Nederlandsch Indië.* Wijziging.
 25 Junij. bl. 125; 31 Dec. bl. 245.
- Begrooting der Staatsuitgaven en inkomsten 1870.*
 Ommerschans en Veenhuizen. 3 Dec. bl. 205.
 — Fonds kooprijzen van domeinen. 3 Dec. bl. 209.
 — Arbeid der gevangenen. 31 Dec. bl. 241.
 — Landsdrukkerij. 31 Dec. bl. 242.
 — Middelen ter goedmaking van de uitgaven.
 31 Dec. bl. 234.
 — *Nederlandsch Indië.* 7 Dec. bl. 212—227.
- Belastingen.* Arrest Hoogen Raad over de regterlijke bevoegdheid om de wettigheid der heffing van eene belasting te beoordeelen en over art. 231 der gemeentewet. 5 Febr. bl. 17.
- Belastingen. (Directe)* Ten uitvoer legging van vonnissen. 6 Aug. bl. 245.
- Executoir-verklaring der kohieren en uitvoerdiging der ordonnantiën van ontheffing.
 15 Julij. bl. 147.
- Zegelregten aanslagbiljetten. 10 Dec. bl. 228.
- Belastingen. (Directe) Patentregt.* Toepassing van het patentregt in zake van toegetreden Staten tot het tolverbond. 26 Febr. bl. 26.
- Belastingen. (Directe) Patentregt.* Niet uitgereikte en niet afgehaalde akten van patent. 26 Febr. bl. 27.
 — Wijziging der wettelijke verordeningen, betrekkelijk het geven van onderwijs. 8 Mei. bl. 80.
 — Verkoop in het klein van natte verf door huis-en rijtuigschilders. 23 Junij. bl. 113.
- Belastingen. (Directe) Personeel.* Wijziging der wetten van 29 Maart 1833 en 24 April 1843. 9 April. bl. 50. Instructie tot uitvoering. 10 April. bl. 252.
- De eenige vrouwelijke bediende bij een belastingsschuldige, die vier of meer kinderen heeft beneden de 21 jaren, is vrij. 5 Mei. bl. 263.
 — Vrijstelling van de belasting op de huurwaarde op de lokalen, gebezigd voor de bedrijven van huurkoetsier en stalhouder. 2 Junij. bl. 105.
 — Behandeling van aangiften om ontheffing.
 23 Sept. bl. 168; 8 Dec. bl. 228.
 — De lokalen, die de makelaars gebruiken voor monsters van tabak en sigaren, vallen niet in de vrijstelling van den grondslag huurwaarde.
 30 Oct. bl. 199.
 — Toepassing van art. 27, §§ 1 en 2 der wet.
 23 Nov. bl. 200.
- Belastingen. (Indirecte) Registratiereg.* Afschaffing van het registratiereg van buiten 's lands gebouwde schepen. 28 Mei. bl. 89.
 — Zie *Eere teeken*.
- Belastingen. (Indirecte) Successieregten.* Wijziging wet van 13 Mei 1859. 28 Mei. bl. 90.
- Belastingen. (Indirecte) Zegelregten.* Heffing op bevelschriften van betaling, gehecht aan betaalsrollen. 5 Maart. bl. 28.
 — Afschaffing van het zegelregt op de gedrukte stukken en op de advertentiën in de nieuwspapieren. 9 April. bl. 52.
 — Plakzegel voor handelspapier. 9 April. bl. 53. Vorm. 8 Dec. bl. 227.
 — Geregtelijke acten in zaken der in- en uitgaande regten en accijnzen. 9 Junij. bl. 106.
 — Proces-verbaal van beëdiging van den geneeskundige, voor de doodschouw aangewezen.
 20 Aug. bl. 161.
- Belastingen. (Provinciale)* Bekrchtiging. 3 Dec. bl. 203.
- Bestuur in de gemeenten.* Arrest Hoogen Raad over verordeningen op het openbaar verkeer (passage). 25 Mei. bl. 264.
 — Onderteekening der processen-verbaal van door gemeente- en andere openbare besturen gehouden verpachtingen, aanbestedingen, enz.
 16 Julij. bl. 264.

- Bestuur in de gemeenten.* Vernietiging van art. 10 der verordening, gemeenteraad van Stad Almelo, op de brandweer. 18 Aug. bl. 160.
- Vernietiging van art. 1, al. 2, der verordening, gemeenteraad van Elburg, op de waterleidingen. 20 Aug. bl. 161.
- Vernietiging van het besluit gemeenteraad van Ooststellingwerf van 10 Junij 1869, benoeming opzigter. 26 Aug. bl. 163.
- Arrest Hoogen Raad over het schoonmaken der straten. 28 Sept. bl. 175.
- Vernietiging van twee besluiten gemeenteraad van Blankenham van 3 Sept. 1869, tot beëdiging en installatie van raadsleden en tot benoeming van één' wethouder. 12 Oct. bl. 180.
- Vernietiging van art. 22 der verordening, gemeenteraad van Purmerend, op de brandweer. 23 Oct. bl. 198.
- Vernietiging besluit gemeenteraad van Middelharnis, benoeming wethouder. 3 Dec. bl. 210.
- Bestuur in de provinciën.* Vernietiging der besluiten van Gedep. Staten van Zuid-Holland, van 1 Mei 1860, tot goedkeuring der keur op het inwendig beheer van den Zuidplaspolder in Schieland, en van 14 October 1862, tot goedkeuring eener ampliatie daarop. 13 Mei. bl. 85.
- Betaalsrollen.* Over het aan zegelregt onderworpen zijn van de bevelschriften tot betaling, welke niet bestemd zijn om er voldaaanteekeningen op te stellen, maar waaraan gekwiteerde betaalsrollen worden gehecht. 23 April. bl. 263.
- Boeten (Judiciële) en schadeloosstellingen.* Afschaffing. 7 April. bl. 42.
- Brievenposterij.* Vermindering kosten van vervoer tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië. 4 Febr. bl. 16; 7 Maart. bl. 28; 22 Oct. bl. 196.
- Postwissels tusschen Nederland en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. 22 Febr. bl. 26.
- Oosterwijk standplaats van een postkantoor. 31 Maart. bl. 30.
- Overeenkomst tusschen Nederland en Luxemburg. 11 April. bl. 62; 13 April. bl. 67.
- Postzegels ter frankering van dagbladen en gedrukte stukken. 19 April. bl. 68.
- Wijziging verzending van aangeteekende brieven. 30 Mei. bl. 104.
- Toepassing van vrijdom. 6 Julij. bl. 136.
- Additioneel artikel postverdrag tusschen Nederland en Frankrijk; betreffende de wederkeerige vrijstelling van dagbladen, enz., van zegelregt. 7 Julij. bl. 136.
- Brievenposterij.* Vereeniging der administratie met die der Rijkstelegrafen onder het departement van Financiën. 2 Aug. bl. 264.
- Regeling van het port tusschen het Rijk en de Nederlandsche koloniën Suriname en Curaçao, benevens onderhoorigheden. 22 Oct. bl. 197.
- Oss (Noord-Brabant) standplaats van een postkantoor. 31 Oct. bl. 199.
- Curaçao.* Zie *Ambtenaren.* (Regterlijke)
- Dagvaardingen.* Van hen, die buiten het Koninkrijk wonen. 7 April. bl. 42; 29 Nov. bl. 201.
- Eereteeken (Algemeen) voor belangrijke krijgsverrigtingen.* Instelling. 19 Febr. bl. 23. Vrijstelling der stukken van zegelregt. 31 Mei. bl. 105.
- Geneeskunde.* Inzending lijst overledenen. 4 Jan. bl. 5.
- Vergunning aan Dr. W. ARNTZ te Cleve (Pruissen) om de genees-, heel- en verloskunde hier te lande uit te oefenen. 25 Jan. bl. 14.
- Admissie enz. van studenten voor de dienst. 11 April. bl. 255.
- Overeenkomst tusschen Nederland en België, tot wederzijdsche toelating van geneeskundigen in grensgemeenten. 8 Mei. bl. 83; 18 Junij. bl. 112.
- Koepok-inenting. Verrigte vaccinatiën en revaccinatiën. 15 Junij. bl. 109.
- Koepok-inenting. Intrekking der Kon. besl. van 18 April 1818, 29 Febr. 1843 en 10 Jan. 1861. 15 Sept. bl. 165.
- Af te geven verklaring en de opgave van de oorzaak van den dood. 27 Dec. bl. 231.
- Gevangenen.* In de strafgevangenis voor jeugdige mannelijke veroordeelden, nabij Doetinchem, zullen worden opgenomen, alle mannelijke veroordeelden, die bij het ingaan van hunne straf den leeftijd van 18 jaren niet hebben bereikt en wier straftijd zes maanden of daarboven moet duren. 23 Maart. bl. 251.
- Grensscheiding.* Tusschen Nederland en België in het Zwin. 15 Julij. bl. 143; 4 Sept. bl. 164.
- Tusschen Nederland en Pruisen in Limburg. 8 Mei. bl. 80; 29 Junij. bl. 129.
- Tusschen den Staat en A. TAK VAN POORTVLIET, te Middelburg, onder de gemeente St. Annaland. 15 Julij. bl. 145.
- Tusschen Zuidholland en Zeeland. 27 Mei. bl. 89.
- Tusschen Weesp en Weesperqarspel. 15 Julij. bl. 139.
- Tusschen Rotterdam en IJsselmonde, Katendrecht en Charlois. 15 Julij. bl. 141.
- Handelspapier.* Zie *Belastingen Indirecte, Zegelregt.*
- Hazardspelen.* Arrest Hoogen Raad. 2 Febr. bl. 15.

- Hondenwagens.* Arr. Hoogen Raad. 9 Febr. bl. 17.
- Huis. (Vorstelijk)* Toestemming tot de huwelijks-
verbindtenis van H. K. H. Prinses WILHEL-
MINA FREDERIKA ANNA ELISABETH MARIA
der Nederlanden, met Z. D. H. Prins WILLEM
ADOLPH MAXIMILIAAN KAREL VORST VAN WIED.
31 Dec. bl. 238.
- Huizen van bewaring.* Uitbetaling der Rijks bij-
dragen in de kosten. 19 Aug. bl. 161.
- Indië. (Nederlandsch)* Wijziging verleen van
vrije overtocht. 13 Maart. bl. 251.
- Jagt en visscherij.* Arrest Hoogen Raad over:
zwanendriften. 24 Febr. bl. 26.
- Arrest Hoogen Raad, waarbij is verstaan: dat
grond niet mag verkocht worden zonder het
jagtrecht. 26 Nov. bl. 201.
- Justitie.* Wijziging in de omschrijving van het
derde kanton van het vierde arrondissement der
prov. N.-Holland, vervat in de tabellen, behoo-
rende bij de wet van 22 Dec. 1828. 3 Dec. bl. 202.
- Kadaster.* Verbetering van verkeerde tenaam-
stellingen in de kohieren en kadastrale leggers.
15 Junij. bl. 109.
- Kerk. (Hervormde)* Verlenging van den termijn,
gesteld bij art. 11 van het Kon. besluit dd.
9 Febr. 1866. 3 Febr. bl. 16.
- Kieswet.* Art. 2 eischt niet dat de aanslag in
's Rijks belastingen uitsluitend ten name van één
persoon is geschied. 10 April. bl. 255.
- Herziening van de tabel, bedoeld in art. 99.
6 Mei. bl. 75.
- Voorzien der stembriefjes van de vereischte
zegels. 9 Oct. bl. 176.
- Kogels. (Ontploffbare)* Zie *Oorlog.*
- Landverhuizers.* Doortocht en vervoer.
15 Julij. bl. 137; 30 Sept. bl. 175.
- Longziekte.* Afzondering en vervoeren van long-
ziek vee. 1 Mei. bl. 71.
- Maatschappij tot exploitatie van Staatsspoorwegen.*
Bekrachtiging overeenkomst. 31 Dec. bl. 243.
- Marschreglementen.* Vergoeding van transport-
middelen. 27 Febr. bl. 27.
- Maten, gewigten en weegwerktuigen.* Wet. 7 April.
bl. 44; 27 Mei. bl. 89. Uitvoering. 18 Junij.
bl. 111. Vorm en afmeting der gewigten. 16 Oct.
bl. 180. Justeren der gewigten. 16 Oct. bl. 193.
- Bezigen van systematische benamingen.
8 April. bl. 50; 8 Mei. bl. 79.
- Regeling examen van ijker of adjunct-ijker.
16 Oct. bl. 193.
- Stempelmerken en afkeuringsmerk.
9 Nov. bl. 199.
- Maten, gewigten en weegwerktuigen.* Voorhanden
zijn in de openbare lagere scholen van een vol-
ledig stel maten en gewigten. 15 Nov. bl. 200.
- IJkers en adjunct-ijkers. Instructie. 21 Dec.
bl. 229. Ambtseed. 27 Dec. bl. 232.
- Melasse.* Zie *Accijns op het gedistilleerd.*
- Middelen van vervoer te lande.* Intrekking van
1°. het Keizerlijk decreet van 23 Junij 1806;
2°. de artt. 81, 82 en 83 van een bij Kon.
besl. van 24 Nov. 1829 vastgesteld reglement;
3°. het Kon. besl. van 5 Mei 1850.
29 Mei. bl. 104.
- Intrekking der wetten van 29 Floréal jaar X
en 7 Ventôse jaar XII (vervoer van vrachten
op de landwegen). 6 April. bl. 38.
- Militairen.* Verleen van burgerlijke Rijksbedie-
ningen. 15 April. bl. 259.
- Militie. (Nationale)* Ligting 1869. 18 Febr. bl. 22.
- Versnelde middelen van vervoer. 8 Mei. bl. 79.
- Verlenging van den vastgestelden tijd van eerste
oefening voor de miliciens, ingelijfd bij de drie
regimenten vesting-artillerie. 24 Junij. bl. 113.
- Afloop onderzoek verlofgangers. 8 Dec. bl. 228.
- Munitiën.* Reglement op de verstrekking en de ver-
antwoording aan en door de korpsen van het leger
en de dienstdoende schutterijen. 25 Jan. bl. 246.
- Naturalisatie.* Van diversen. 6 April. bl. 42;
15 Julij. bl. 137; 3 Dec. bl. 202.
- Officieren.* Verstrekking van Rijkspaarden.
15 Julij. bl. 144.
- Onderwijs. (Lager)* Aanbeveling van een maat-
regel tot bevordering. 24 Aug. bl. 162.
- Berekenen der dienstjaren bij het toekennen
van pensioen. 16 Sept. bl. 165.
- Arrest van den Hoogen Raad over de vraag:
Is het voor het geven van bijzonder onderwijs
noodzakelijk, dat de akten van bekwaamheid
en zedelijkheid door burgemeester en wethouders
der gemeente, waar het onderwijs gegeven wordt,
zijn gezien en in orde bevonden? 21 Dec. bl. 231.
- Onderwijs. (Middelbaar)* Programma's van examens,
ter verkrijging van akten als onderwijzeres.
11 Oct. bl. 176.
- Onteigening ten algemeenen nutte.* Voor een
fort op de Houtensche vlakte bij Vechten.
15 Jan. bl. 12.
- Voor een fort op den Voordorpschen dijk.
16 Jan. bl. 13.
- Van de plaat de Loenensche wel in de rivier
de Waal. 27 Mei. bl. 89.
- Ter verruiming van den Kronnen Rijn tus-
schen Cothen en Odijk. 2 Junij. bl. 105.

Onteigening ten algemeenen nutte. Voor een fort op den hoofddam bij Pannerden. 14 Julij. bl. 137.
 — Voor den spoorweg van Dordrecht naar Rotterdam. 15 Julij. bl. 141.
 — Voor den spoorweg van Zaandam naar Amsterdam. 17 Julij. bl. 150.
 — Spoorweg van Venlo naar de Pruisische grenzen in de rigting van Straelen. 3 Dec. bl. 207.
Oorlog. Afschaffing van het gebruik te velde, enz., der ontplofbare kogels. 16 Jan. bl. 12.
 — Herziening der overeenkomst van 22 Aug. 1864. 10 Febr. bl. 18.
Paarden. (Kwaaddroezige) Zie *Veeartsenijkunde*.
Pensery. Arrest Hoogen Raad. 26 Jan. bl. 14.
Pensioenen (Militaire) bij de landmagt. Wijziging der wet van 28 Aug. 1851. 6 April. bl. 39.
Pensioenfonds burgerlijke ambtenaren. Ontvangsten en uitgaven voor 1870. 4 Dec. bl. 211.
Policie. Nachtrumoer. 19 Jan. bl. 13.
 — Slagerij en pensery. 26 Jan. bl. 14.
 — Hazardspelen. 2 Febr. bl. 15.
 — Plaatselijke verordeningen. 9 Febr. bl. 17.
Raad (Hoogen) der Nederlanden. Voorloopige regeling der regtsmagt in West-Indische koloniale zaken. 4 April. bl. 30.
Regten. (In- en uitgaande) Openstelling van Kerkrade in Limburg, voor den doorvoer van wijn. 18 Febr. bl. 23.
 — Maassluis losplaats van ruw zout bij invoer ter zee. 26 Febr. bl. 26.
 — Opheffing kantoren van in- en uitklaring en expeditie op Vlieland en Terschelling en vestiging van eene eerste wacht op de Vliereede en van een kantoor van in- en uitgaande regten op Terschelling. 26 Maart. bl. 30.
 — Aanwijzing van den spoorweg van Sluiskil naar de Belgische grenzen, als heerbaan en van Neuzen als kantoor van betaling bij invoer langs dien spoorweg. 27 Maart. bl. 30.
 — Regeling van de attributen der kantoren te Hansweert en Bath. 6 April. bl. 38.
 — St. Pieter als kantoor van betaling voor goederen, die langs het kanaal van Luik naar Maastricht worden ingevoerd. 29 April. bl. 70.
 — Maastricht losplaats van goederen, langs het kanaal van Luik naar Maastricht ingevoerd. 2 Julij. bl. 133.
 — *Toepassing van het tarief op:* Schoenmakersgaren en andere soorten vangaren. 8 Jan. bl. 265.
 — kleine met reukwerk gevulde voorwerpen, gelijk gesteld met den tariefpost „kramerij”. 20 Febr. bl. 266.

Regten. (In- en uitgaande) Toepassing van het tarief op: boekweitdoppen. 26 Febr. bl. 266.
 — *LIBBIG's* vleeschextract. 13 Mei. bl. 266.
 — vruchten der grond-of aardnoot. 31 Julij. bl. 266.
 — sigaretten (gekorven tabak in vloecipapieren hullen). 31 Dec. bl. 266.
Reis- en verblijfkosten. Rangschikking van de leden der commissie van administratie over de gevangenis te Montfoort in de tweede klasse. 14 Febr. bl. 21.
Rekenkamer. (Algemeene) Voorziening in de verevening van betalingen wegens pensioenen, waartegen bedenkingen zijn gerezen. 8 Mei. bl. 83.
Bijvaart. Herziene akte. 4 April. bl. 31. Overeenkomst. 3 Mei. bl. 71. Commissarissen tot uitvoering van art. 27. 29 Junij. bl. 128. Uitvoering der artt. 33, 36, 37 en 38. 16 Julij. bl. 149.
 — Bekrachtiging van een reglement van politie voor de sloop- en vlovaart op den Rijn en eenige andere rivieren. 24 Junij. bl. 114.
 — Reglement vervoer van bijtende en vergiftige stoffen. 24 Junij. bl. 124.
 — Bepalingen omtrent de Rijn-schippers- en scheeps-patenten en omtrent het ijken van Rijnschepen. 29 Junij. bl. 127.
Schuld. (Nationale) Uitloting en aflossing van $3\frac{1}{2}$ percents schuldbekentenissen 1869. 30 Jan. bl. 15.
Schutterijen. Regeling der jaarwedden bij en het opmaken der begrotingen voor de rustende schutterijen. 7 Jan. bl. 245.
 — Uniform-kleeding. Nadere bepalingen. 11 Maart. bl. 29.
 — Voordragten ter benoeming van officieren en auditeurs. 25 Maart. bl. 252.
Slagerij. Arrest Hoogen Raad. 26 Jan. bl. 14.
Sluis. (Overtoomsche) Zie *Waterstaat*.
Spoorwegen. Arrest Hoogen Raad over de magt en bevoegdheid der spoorwegbeambten. 12 Jan. bl. 12.
 — Algemeen Reglement. Aanvulling van art. 36 van het besluit van 12 Mei 1863. 20 Febr. bl. 25. Art. 99. 9 April. bl. 54.
 — Aanvulling besluit 28 Jan. 1861. 9 April. bl. 54.
 — Wijziging der concessie aanleggen en exploiteren spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta. 10 April. bl. 60.
Stand. (Burgerlijke) Maandlijsten en maandelijksche uittreksels uit de registers. 29 Jan. bl. 14.
 — Driemaandelijksche opgaven der kennisgevingen van verhuizing of van vestiging. 14 Mei. bl. 88.
 — Gewone jaarlijksche opgaven der woonplaatsveranderingen. 30 Nov. bl. 201.

- Stoomwerktuigen.* Wet toezigt op het gebruik. 28 Mei. bl. 97. Uitvoering der wet. 24 Sept. bl. 169.
- Plaatsing en gebruik. 23 Oct. bl. 198.
- Intrekking van onderscheidene besluiten. 30 Dec. bl. 233.
- Strafgevangenis nabij Doetinchem.* Inlichtingen omtrent ontslagen gevangenen. 1 April. bl. 30.
- *Zie Gevangenen.*
- Suriname.* *Zie Ambtenaren. (Regterlijke)*
- Taal. (Nederlandsche)* Intrekking besluit van 18 Decem. 1804. 23 Julij. bl. 264.
- Telegraaf. (Rijks)* Verplichtingen der ambtenaren bij de kantoordienst, ingeval van ongesteldheid. 1 Febr. bl. 249.
- Verzending van telegrafische berigten door tusschenkomst der postkantoren. 3 Febr. bl. 15.
- Vereeniging der administratie met die der posten onder het departement van Financiën. 2 Aug. bl. 264. Overgang. 26 Dec. bl. 231.
- Wijziging wet 7 Maart 1852. 3 Dec. bl. 210.
- Tractaten. Nederland en Italië.* Vennootschappen. Goedkeuring der overeenkomst tot regeling van den toestand van het eene in het andere land. 6 April. bl. 41; 28 April. bl. 69.
- Tractaten.* *Zie Grensscheiding.*
- Uitvindingen.* Afschaffing van het verleenen van uitsluitende regten op uitvindingen en verbeteringen. 15 Julij. bl. 140.
- Vaccinatiën.* *Zie Geneeskunde.*
- Veeartsenijkunde.* Onteigening van kwaaddroezige paarden. 14 Aug. bl. 157.
- Verlenging van den termijn, gedurende welken de wet van 17 October 1865 van kracht is. 3 Dec. bl. 207.
- Vereeniging voor Nederlandsche muziekgeschiedenis.* Missive. 30 Jan. bl. 14.
- Vereeniging (Nederlandsche) tot het verleenen van hulp aan zieke en gewonde krijgslieden in tijd van oorlog.* Koninklijk besluit 19 Julij 1867. 29 Dec. bl. 232.
- Verkoop van Rijks grond.* Verkoop van twee stukken grond langs den Staatsspoorweg te Groningen aan Mr. E. DULL. 6 April. bl. 40.
- Onderhandschen verkoop aan de gemeente Maastricht. 6 April. bl. 39.
- Verkoop van een perceel Rijksgrond te Elden aan B. H. KOELS. 27 Mei. bl. 89.
- Visscherijen.* Regeling der concessie van kunstmatige mosselbanken op de Schelde en Zeeuwse stroomen. 9 Aug. bl. 155.
- Vestingen.* Wijziging en aanvulling der Kon. besl. van 25 Jan. 1854 en 16 Sept. 1859, houdende uitvoering van de artikelen 3, 4 en 9 der wet van 21 Dec. 1853, betreffende het bouwen, planten, enz. nabij vestingwerken van den Staat. 11 Oct. bl. 178.
- Volkstelling.* Vijfde algemeene tienjarige. 9 Junij. bl. 106. Voorschriften. 17 Aug. bl. 157.
- Wachtgeld.* Toekennen aan burgerlijke ambtenaren. 24 Julij. bl. 152.
- Wijze van betaling. 1 Dec. bl. 201.
- Attestatiën de vita tot ontvangst. 15 Dec. bl. 229.
- Waterschouten.* Tarief van belooning van toepassing verklaard op de gemeenten Zandvoort en Zaandijk. 19 Mei. bl. 88.
- Waterstaat.* Arrest Hoogen Raad tolheffing aan de Overtoomsche sluis. 5 Maart. bl. 28.
- Intrekking voorloopig reglement van politie voor de vaart door het Spaarne en door de ringvaart van het Haarlemmermeer. 9 Mei. bl. 85.
- Reglement van politie Rijksveer over de rivier de Maas tusschen de Megen en Appeltern. 3 Julij. bl. 133.
- Instandhouding van peilmerken, hakkelbouten en verkenmerken. 18 Aug. bl. 160.
- Wees- en momboirkamers.* Toepassing van art. 8 der wet van 20 Aug. 1859 op een deel der gelden, nagelaten door CLARA JANSDOCHTER VAN SPARWOUDE, weduwe van Mr. ARENT VAN DER MEER. 14 Nov. bl. 199.
- Wegen.* Intrekking der wetten van 29 Floréal jaar X en 7 Ventôse XII. (Vervoer van vrachten op de landwegen.) 6 April. bl. 38.
- Arrest Hoogen Raad, noodweg (art. 746 B. W.) kan niet worden verkregen door het louter gedoogen van den aangrenzenden eigenaar en alzoo door verjaring. 28 Febr. bl. 28.
- *Zie Hondenwagens; Middelen van vervoer.*
- Wetboek. (Burgerlijk)* Afschaffing der artt. 884 en 957. 7 April. bl. 43.
- Zeebrieven en Nederlandsche vlag.* Wet. 28 Mei. bl. 94. Formulieren tot het verkrijgen. 21 Sept. bl. 167.